ISSN 2538-7979

Lietuvos Respublikos Seimo

ketvirtoji sesija

2022 m. gegužės 10 d. – birželio 9 d.
165–180 posėdžiai

Stenogramos

13

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO
POSĖDŽIŲ STENOGRAMŲ RINKINYS

Ketvirtoji sesija
2022 m. gegužės 10 d. – birželio 9 d.
165 –180 posėdžiai

© LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KANCELIARIJA, 2023

TURINYS

IV (PAVASARIO) SESIJA

2022 m. gegužės 10 d. – birželio 9 d.

Rytinis posėdis Nr. 165 (*2022 m. gegužės 10 d.*)

Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2022 m. gegužės 10 d. (antradienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas 33

Ukrainos Aukščiausiosios Rados Pirmininko pavaduotojos O. Kondratiuk kalba 34

Seimo rezoliucijos „Dėl Rusijos Federacijos veiksmų Ukrainoje pripažinimo genocidu ir Specialiojo Tarptautinio Baudžiamojo Tribunolo įsteigimo Rusijos agresijos nusikaltimui ištirti“ projekto Nr. XIVP-1664 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (P. Saudargas) 36

Seimo nario E. Gentvilo kalba (*Liberalų sąjūdžio frakcijos vardu*) 40

Seimo narės E. Dobrovolskos kalba *(Laisvės frakcijos vardu*) 41

Seimo narės V. Aleknaitės-Abramikienės kalba (*Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcijos vardu*) 41

Seimo nario P. Gražulio kalba 42

Seimo narės L. L. Andrikienės kalba 42

Seimo nario K. Masiulio kalba 43

Šios rezoliucijos priėmimas 45

2022 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo Nr. XIV-745 preambulės, 1, 2, 6, 7, 9, 10, 11, 14, 15, 21 straipsnių ir 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 11 priedų pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1499(2) antrasis svarstymas 45

Finansų ministrės G. Skaistės kalba 45

Seimo nario R. Žemaitaičio kalba 46

Seimo nario V. Ąžuolo kalba 47

Finansų ministrės G. Skaistės baigiamasis žodis 48

Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 20 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1501(2) svarstymas 49

Seimo nario V. Gapšio kalba 50

Seimo narės R. Budbergytės kalba 51

2022 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo Nr. XIV-745 preambulės, 1, 2, 6, 7, 9, 10, 11, 14, 15, 21 straipsnių ir 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 11 priedų pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1499(2) antrojo svarstymo tęsinys 54

Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo Nr. IX-705 3, 13 ir 37 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1413(2) priėmimas 54

Seimo nutarimo „Dėl Nacionalinės darbotvarkės „Lietuvos Respublikos piliečių rengimo pilietiniam pasipriešinimui strategija“ patvirtinimo“ projekto Nr. XIVP-1308(2) svarstymas 57

Seimo nario V. Rakučio kalba 58

Seimo narės D. Asanavičiūtės kalba 58

Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo Nr. IX-1675 3, 6, 7, 9, 10, 11, 15, 17, 21 ir 23 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIII-2883 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1519(2) svarstymas 59

Užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 1, 12, 16, 20, 22, 24, 28, 29, 30, 31, 36, 37, 38, 39^1, 40, 44, 46, 47, 48, 48^1 straipsnių ir priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 39^2, 39^3 ir 48^2 straipsniais įstatymo projekto Nr. XIVP-1399(2)ES ir Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1400(2) svarstymas 59

Seimo nario M. Lingės kalba 60
Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo Nr. IX-705 3, 13 ir 37 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1413(2) priėmimo tęsinys 63
Šio įstatymo priėmimas 63
Seimo nutarimo „Dėl Nacionalinės darbotvarkės „Lietuvos Respublikos piliečių rengimo pilietiniam pasipriešinimui strategija“ patvirtinimo“ projekto Nr. XIVP-1308(2) svarstymo tęsinys 63
Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo Nr. IX-1675 3, 6, 7, 9, 10, 11, 15, 17, 21 ir 23 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIII-2883 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1519(2) svarstymo tęsinys 64

Seimo narių pareiškimai

Seimo nario R. Vaitkaus pareiškimas 64

Vakarinis posėdis Nr. 166 (*2022 m. gegužės 10 d.*)

Diskusija dėl Vyriausybės 2021 metų veiklos ataskaitos

Seimo narės L. Girskienės kalba 67
Seimo nario A. Butkevičiaus kalba (*Demokratų frakcijos „Vardan Lietuvos“ vardu*) 68
Seimo nario A. Gedvilo kalba 69
Seimo nario R. Žemaitaičio kalba 70
Seimo nario M. Lingės kalba 71
Seimo nario E. Pupinio kalba 72
Ministrės Pirmininkės I. Šimonytės kalba 73
Seimo rezoliucijos „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 metų veiklos ataskaitos“ projekto Nr. XIVP-1665 (*nepritarti ataskaitai*) pateikimas (L. Kukuraitis) 74
Seimo rezoliucijos „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 metų veiklos ataskaitos“ projekto Nr. XIVP-1667 (*pritarti ataskaitai*) pateikimas (E. Gentvilas) 78
Seimo rezoliucijos „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 metų veiklos ataskaitos“ projekto Nr. XIVP-1665 (*nepritarti ataskaitai*) ir Seimo rezoliucijos „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 metų veiklos ataskaitos“ projekto Nr. XIVP-1667 (*pritarti ataskaitai*) svarstymas 80
Seimo nario P. Gražulio kalba 80
Seimo nario M. Lingės kalba 81
Seimo narės L. Nagienės kalba 82
Seimo rezoliucijos „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 metų veiklos ataskaitos“ projekto Nr. XIVP-1667 *(pritarti ataskaitai*) priėmimas 83
Seimo rezoliucijos „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 metų veiklos ataskaitos“ projekto Nr. XIVP-1665 (*nepritarti ataskaitai*) priėmimas 86
Valstybės skolos įstatymo Nr. I-1508 2 ir 4 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1621 pateikimas (G. Skaistė) 88
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos išvados dėl Deniso Romanio peticijos“ projekto Nr. XIVP-1618 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (E. Pupinis) 89
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos išvados dėl Arūno Sodonio peticijos“ projekto Nr. XIVP-1619 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (E. Pupinis) 89
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos išvados dėl Boriso Nikonovo peticijos“ projekto Nr. XIVP-1620 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (E. Pupinis) 90

Seimo apdovanojimo – Aleksandro Stulginskio žvaigždės įstatymo Nr. XIV-117 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1569(2) priėmimas ... 91
Šio įstatymo priėmimas ... 91
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos išvados dėl Deniso Romanio peticijos“ projekto Nr. XIVP-1618 priėmimo tęsinys ... 91
Šio nutarimo priėmimas ... 91
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos išvados dėl Arūno Sodonio peticijos“ projekto Nr. XIVP-1619 priėmimo tęsinys ... 91
Šio nutarimo priėmimas ... 91
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos išvados dėl Boriso Nikonovo peticijos“ projekto Nr. XIVP-1620 priėmimo tęsinys ... 91
Šio nutarimo priėmimas ... 92
Seimo nutarimo „Dėl Nacionalinės darbotvarkės „Lietuvos Respublikos piliečių rengimo pilietiniam pasipriešinimui strategija“ patvirtinimo“ projekto Nr. XIVP-1308(2) svarstymo tęsinys ... 92
Seimo rezoliucijos „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 metų veiklos ataskaitos“ projekto Nr. XIVP-1667 (*pritarti ataskaitai*) priėmimo tęsinys ... 93
Seimo rezoliucijos „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 metų veiklos ataskaitos“ projekto Nr. XIVP-1665 (*nepritarti ataskaitai*) priėmimo tęsinys ... 93
Valstybės skolos įstatymo Nr. I-1508 2 ir 4 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1621 pateikimo tęsinys ... 94
Seimo rezoliucijos „Dėl Suomijos Respublikos ir Švedijos Karalystės siekio tapti NATO narėmis“ projekto Nr. XIVP-1579(2) pateikimas, svarstymas ir priėmimas (L. L. Andrikienė) ... 94
Energetikos įstatymo Nr. IX-884 papildymo 19^2 ir 19^3 straipsniais įstatymo projekto Nr. XIVP-1615(2), Gamtinių dujų įstatymo Nr. VIII-1973 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1616(2) ir Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 67 ir 69 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1617(2) svarstymas ... 97
Seimo nario R. Vaitkaus kalba ... 98
Seimo narės L. Nagienės kalba ... 99
Kelių transporto kodekso 1, 7, 8, 8^1, 8^2, 8^3, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 17, 23, 24, 26, 30, 32, 38, 41 straipsnių pakeitimo, trečiojo skirsnio pavadinimo pakeitimo, 39 straipsnio pripažinimo netekusiu galios, priedo pakeitimo ir Kodekso papildymo 8^4, 8^5, 8^6, 9^1, 10^1, 39^1 ir 39^2 straipsniais įstatymo projekto Nr. XIVP-1593, Transporto veiklos pagrindų įstatymo Nr. I-1863 12 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1594 ir Administracinių nusižengimų kodekso 101, 393, 448, 450, 451, 452, 453, 454, 456, 459, 463, 589, 611 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1595 pateikimas (J. Skačkauskas) ... 99
Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1580, Valstybės politikų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatymo Nr. VIII-1904 2 straipsnio ir priedėlio I skyriaus pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1581, Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 5, 8 ir 10 straipsnių ir 1 priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1582, Biudžeto sandaros įstatymo Nr. I-430 4, 11, 25, 26, 27, 31 ir 35 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1583, Civilinės saugos įstatymo Nr. VIII-971 11, 14, 16, 18, 21, 22, 27 ir 30 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1584, Nepaprastosios padėties įstatymo Nr. IX-938 2, 13, 15, 16, 21, 22, 27 ir 28 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1585, Strateginio valdymo įstatymo Nr. XIII-3096 22 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1586, Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo Nr. X-1212 31 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1587, Teritorijų planavimo įstatymo Nr. I-1120 2, 6, 18, 20, 24, 26 ir 27 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1588, Tiesioginio valdymo savivaldybės teritorijoje įstatymo Nr. I-830 2, 3, 4 ir 6 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1589, Karo padėties įstatymo Nr. VIII-1721 7, 9, 10, 19, 20, 21, 22, 27 ir 28 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1590 pateikimas (S. Šedbaras) ... 101
Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 2 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 17^1 straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-1508 pateikimas (J. Sabatauskas) ... 108

Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 2 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 17^1 straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-1645 ir Administracinių nusižengimų kodekso 428 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1646 pateikimas (A. Bagdonas) 111

Seimo rezoliucijos „Dėl Suomijos Respublikos ir Švedijos Karalystės siekio tapti NATO narėmis“ projekto Nr. XIVP-1579(2) priėmimo tęsinys 115

Šios rezoliucijos priėmimas 115

Energetikos įstatymo Nr. IX-884 papildymo 19^2 ir 19^3 straipsniais įstatymo projekto Nr. XIVP-1615(2), Gamtinių dujų įstatymo Nr. VIII-1973 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1616(2) ir Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 67 ir 69 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1617(2) svarstymo tęsinys 115

Kelių transporto kodekso 1, 7, 8, 8^1, 8^2, 8^3, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 17, 23, 24, 26, 30, 32, 38, 41 straipsnių pakeitimo, trečiojo skirsnio pavadinimo pakeitimo, 39 straipsnio pripažinimo netekusiu galios, priedo pakeitimo ir Kodekso papildymo 8^4, 8^5, 8^6, 9^1, 10^1, 39^1 ir 39^2 straipsniais įstatymo projekto Nr. XIVP-1593, Transporto veiklos pagrindų įstatymo Nr. I-1863 12 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1594 ir Administracinių nusižengimų kodekso 101, 393, 448, 450, 451, 452, 453, 454, 456, 459, 463, 589, 611 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1595 pateikimo tęsinys 116

Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1580, Valstybės politikų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatymo Nr. VIII-1904 2 straipsnio ir priedėlio I skyriaus pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1581, Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 5, 8 ir 10 straipsnių ir 1 priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1582, Biudžeto sandaros įstatymo Nr. I-430 4, 11, 25, 26, 27, 31 ir 35 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1583, Civilinės saugos įstatymo Nr. VIII-971 11, 14, 16, 18, 21, 22, 27 ir 30 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1584, Nepaprastosios padėties įstatymo Nr. IX-938 2, 13, 15, 16, 21, 22, 27 ir 28 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1585, Strateginio valdymo įstatymo Nr. XIII-3096 22 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1586, Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo Nr. X-1212 31 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1587, Teritorijų planavimo įstatymo Nr. I-1120 2, 6, 18, 20, 24, 26 ir 27 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1588, Tiesioginio valdymo savivaldybės teritorijoje įstatymo Nr. I-830 2, 3, 4 ir 6 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1589, Karo padėties įstatymo Nr. VIII-1721 7, 9, 10, 19, 20, 21, 22, 27 ir 28 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1590 pateikimo tęsinys 116

Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 2 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 17^1 straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-1508 pateikimo tęsinys 117

Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 2 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 17^1 straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-1645 ir Administracinių nusižengimų kodekso 428 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1646 pateikimo tęsinys 117

Rytinis posėdis Nr. 167 (*2022 m. gegužės 12 d.*)

Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2022 m. gegužės 12 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas 118

Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo Nr. XI-1807 1, 3, 4, 5, 6, 18, 22, 30, 39, 43^2, 43^3 straipsnių pakeitimo ir 7 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XIVP-1459(3)ES priėmimas 120

Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo Nr. XI-1807 1, 2, 5, 6, 43 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 43^2, 43^3 straipsniais įstatymo Nr. XIII-1871 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1460(3) priėmimas 122

Teisės gauti informaciją ir duomenų pakartotinio naudojimo įstatymo Nr. VIII-1524 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-996(2) priėmimas 122

Dokumentų ir archyvų įstatymo Nr. I-1115 2, 3, 5, 8, 10, 15, 16, 20 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1228(2) priėmimas 122

Įstatymo „Dėl Konvencijos dėl Europos Sąjungos valstybių narių savitarpio pagalbos baudžiamosiose bylose, kurią pagal Europos Sąjungos sutarties 34 straipsnį patvirtino Taryba, ir dėl Konvencijos dėl Europos Sąjungos valstybių narių savitarpio pagalbos baudžiamosiose bylose Protokolo, kurį pagal Europos Sąjungos sutarties 34 straipsnį patvirtino Taryba, ratifikavimo“ Nr. IX-2007 1 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 3^1 straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-1243(2)ES priėmimas 123

Administracinių nusižengimų kodekso 12, 29, 66, 508, 589 straipsnių ir priedo pakeitimo ir Kodekso papildymo 66^1, 131^1 straipsniais įstatymo projekto Nr. XIVP-1227(2) priėmimas 123

Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 2, 10, 13, 33 straipsnių ir 1 priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1370(2) priėmimas 123

Žmogaus mirties nustatymo ir kritinių būklių įstatymo Nr. VIII-157 4, 13, 14 ir 15 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1371(2)ES priėmimas 123

Žmonių palaikų laidojimo įstatymo Nr. X-1404 2, 3, 5, 6, 11, 11^1, 13, 17, 21, 25, 27 ir 33 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1329(2)ES priėmimas 124

Žmonių palaikų laidojimo įstatymo Nr. X-1404 15 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-169(2) priėmimas 124

Geriamojo vandens įstatymo Nr. IX-433 1 ir 7 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-853(4) priėmimas 125

Veterinarinių vaistų įstatymo projekto Nr. XIVP-1245(2) priėmimas 126

Farmacijos įstatymo Nr. X-709 1, 2, 42, 75 straipsnių pakeitimo ir septynioliktojo skirsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XIVP-1246(2) priėmimas 127

Veterinarijos įstatymo Nr. I-2110 2, 17 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1247(2) priėmimas 127

Administracinių nusižengimų kodekso 343, 589 straipsnių ir priedo pakeitimo ir Kodekso papildymo 343^1 straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-1248(2) priėmimas 128

Atliekų tvarkymo įstatymo Nr. VIII-787 2 ir 4 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1250(2) priėmimas 128

Atliekų tvarkymo įstatymo Nr. VIII-787 2 ir 4 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIII-1571 pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XIVP-1251(2) priėmimas 128

Atliekų tvarkymo įstatymo Nr. VIII-787 4, 10 ir 11 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 4^2 straipsniu įstatymo Nr. XIV-488 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1252(2) priėmimas 129

Energetikos įstatymo Nr. IX-884 papildymo 19^2 ir 19^3 straipsniais įstatymo projekto Nr. XIVP-1615(2) priėmimas 129

Gamtinių dujų įstatymo Nr. VIII-1973 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1616(2) priėmimas 131

Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 67 ir 69 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1617(2) priėmimas 132

Lygių galimybių įstatymo Nr. IX-1826 2, 4, 6, 7, 8, 9 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1225(2) svarstymas 133

Seimo narės A. Kubilienės kalba 133

Atmintinų dienų įstatymo Nr. VIII-397 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-702(2) (*dėl Europos kovos su smurtu prieš gydytojus ir asmens sveikatos specialistus dienos*) svarstymas 133

Tabako, tabako gaminių ir su jais susijusių gaminių kontrolės įstatymo Nr. I-1143 9^2 straipsnio pakeitimo įstatymo Nr. XIV-909 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1486 pateikimas (R. Žemaitaitis) 134

Lygių galimybių įstatymo Nr. IX-1826 2, 4, 6, 7, 8, 9 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1225(2) svarstymo tęsinys 137

Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo Nr. XI-1807 1, 3, 4, 5, 6, 18, 22, 30, 39, 43^2, 43^3 straipsnių pakeitimo ir 7 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XIVP-1459(3)ES priėmimo tęsinys 138

Šio įstatymo priėmimas ... 138
Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo Nr. XI-1807 1, 2, 5, 6, 43 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 43^2, 43^3 straipsniais įstatymo Nr. XIII-1871 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1460(3) priėmimo tęsinys ... 138
Šio įstatymo priėmimas ... 138
Visuomenės informavimo įstatymo Nr. I-1418 47 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1431(2) priėmimas ... 138
Šio įstatymo priėmimas ... 140
Teisės gauti informaciją ir duomenų pakartotinio naudojimo įstatymo Nr. VIII-1524 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-996(2) priėmimo tęsinys ... 140
Šio įstatymo priėmimas ... 140
Dokumentų ir archyvų įstatymo Nr. I-1115 2, 3, 5, 8, 10, 15, 16, 20 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1228(2) priėmimo tęsinys ... 140
Šio įstatymo priėmimas ... 140
Įstatymo „Dėl Konvencijos dėl Europos Sąjungos valstybių narių savitarpio pagalbos baudžiamosiose bylose, kurią pagal Europos Sąjungos sutarties 34 straipsnį patvirtino Taryba, ir dėl Konvencijos dėl Europos Sąjungos valstybių narių savitarpio pagalbos baudžiamosiose bylose Protokolo, kurį pagal Europos Sąjungos sutarties 34 straipsnį patvirtino Taryba, ratifikavimo“ Nr. IX-2007 1 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 3^1 straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-1243(2)ES priėmimo tęsinys ... 140
Šio įstatymo priėmimas ... 140
Administracinių nusižengimų kodekso 12, 29, 66, 508, 589 straipsnių ir priedo pakeitimo ir Kodekso papildymo 66^1, 131^1 straipsniais įstatymo projekto Nr. XIVP-1227(2) priėmimo tęsinys ... 141
Šio įstatymo priėmimas ... 141
Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 2, 10, 13, 33 straipsnių ir 1 priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1370(2) priėmimo tęsinys ... 141
Šio įstatymo priėmimas ... 141
Žmogaus mirties nustatymo ir kritinių būklių įstatymo Nr. VIII-157 4, 13, 14 ir 15 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1371(2)ES priėmimo tęsinys ... 141
Šio įstatymo priėmimas ... 141
Žmonių palaikų laidojimo įstatymo Nr. X-1404 2, 3, 5, 6, 11, 11^1, 13, 17, 21, 25, 27 ir 33 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1329(2)ES priėmimo tęsinys ... 141
Šio įstatymo priėmimas ... 143
Žmonių palaikų laidojimo įstatymo Nr. X-1404 15 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-169(2) priėmimo tęsinys ... 143
Šio įstatymo priėmimas ... 143
Geriamojo vandens įstatymo Nr. IX-433 1 ir 7 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-853(4) priėmimo tęsinys ... 143
Veterinarinių vaistų įstatymo projekto Nr. XIVP-1245(2) priėmimo tęsinys ... 143
Šio įstatymo priėmimas ... 143
Farmacijos įstatymo Nr. X-709 1, 2, 42, 75 straipsnių pakeitimo ir septynioliktojo skirsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XIVP-1246(2) priėmimo tęsinys ... 144
Šio įstatymo priėmimas ... 144
Veterinarijos įstatymo Nr. I-2110 2, 17 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1247(2) priėmimo tęsinys ... 144
Šio įstatymo priėmimas ... 144
Administracinių nusižengimų kodekso 343, 589 straipsnių ir priedo pakeitimo ir Kodekso papildymo 343^1 straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-1248(2) priėmimo tęsinys ... 144

Šio įstatymo priėmimas ... 144
Atliekų tvarkymo įstatymo Nr. VIII-787 2 ir 4 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1250(2) priėmimo tęsinys ... 144
Šio įstatymo priėmimas ... 144
Atliekų tvarkymo įstatymo Nr. VIII-787 2 ir 4 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIII-1571 pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XIVP-1251(2) priėmimo tęsinys ... 145
Šio įstatymo priėmimas ... 145
Atliekų tvarkymo įstatymo Nr. VIII-787 4, 10 ir 11 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 4^2 straipsniu įstatymo Nr. XIV-488 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1252(2) priėmimo tęsinys ... 145
Energetikos įstatymo Nr. IX-884 papildymo 19^2 ir 19^3 straipsniais įstatymo projekto Nr. XIVP-1615(2) priėmimo tęsinys ... 145
Šio įstatymo priėmimas ... 145
Gamtinių dujų įstatymo Nr. VIII-1973 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1616(2) priėmimo tęsinys ... 145
Šio įstatymo priėmimas ... 145
Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 67 ir 69 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1617(2) priėmimo tęsinys ... 146
Šio įstatymo priėmimas ... 146
Tabako, tabako gaminių ir su jais susijusių gaminių kontrolės įstatymo Nr. I-1143 9^2 straipsnio pakeitimo įstatymo Nr. XIV-909 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1486 pateikimo tęsinys ... 146
Atmintinų dienų įstatymo Nr. VIII-397 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-702(2) (*dėl Europos kovos su smurtu prieš gydytojus ir asmens sveikatos specialistus dienos*) svarstymo tęsinys ... 146
Informaciniai pranešimai ... 147

Vyriausybės valanda

Ministrės Pirmininkės I. Šimonytės, vidaus reikalų ministrės A. Bilotaitės, socialinės apsaugos ir darbo ministrės M. Navickienės, sveikatos apsaugos ministro A. Dulkio, aplinkos ministro S. Gentvilo, krašto apsaugos ministro A. Anušausko ir užsienio reikalų ministro G. Landsbergio atsakymai į Seimo narių klausimus ... 147

Vakarinis posėdis Nr. 168 (*2022 m. gegužės 12 d.*)

Seimo nutarimo „Dėl Egidijaus Šileikio skyrimo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėju“ projekto Nr. XIVP-1478 pateikimas (J. Šovienė) ... 154
Kandidato į Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjo pareigas E. Šileikio kalba ... 154
Kandidato į Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjo pareigas E. Šileikio atsakymai į Seimo narių klausimus ... 156
Seimo nutarimo „Dėl tiesioginio valdymo Kalvarijos savivaldybės teritorijoje įvedimo“ projekto Nr. XIVP-1661 pateikimas (A. Bilotaitė) ... 162
Pagalbinio apvaisinimo įstatymo Nr. XII-2608 1, 2, 3, 4, 8, 9, 10, 14, 15 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 15^1 straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-879(2) svarstymas ... 164
Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo Nr. I-1367 39 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1396(2) ir Sveikatos sistemos įstatymo Nr. I-552 2 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 19^1 straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-1397(2) svarstymas ... 164
Seimo narės J. Sejonienės kalba ... 165
Seimo nario A. Verygos kalba ... 165

Sveikatos draudimo įstatymo pakeitimo įstatymo Nr. I-1343 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-403(2) svarstymas 166

Atliekų tvarkymo įstatymo Nr. VIII-787 4, 10 ir 11 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 4^2 straipsniu įstatymo Nr. XIV-488 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1252(2) priėmimo tęsinys 167

Šio įstatymo priėmimas 168

Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo Nr. I-1367 39 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1396(2) ir Sveikatos sistemos įstatymo Nr. I-552 2 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 19^1 straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-1397(2) svarstymo tęsinys 168

Neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo Nr. I-2044 2, 3, 6, 16, 18, 20, 25^1 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 20^2 straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-1597, Tikslinių kompensacijų įstatymo Nr. XII-2507 5 ir 9 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1598, Šalpos pensijų įstatymo Nr. I-675 15 ir 16 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1599, Valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1600 ir Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1601 pateikimas (M. Navickienė) 168

Bausmių vykdymo kodekso pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1521, Pataisos pareigūnų veiklos įstatymo Nr. XIII-1387 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1520, Suėmimo vykdymo įstatymo Nr. I-1175 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1522, Baudžiamojo kodekso 51, 67, 72^4 ir 82 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1523, Baudžiamojo proceso kodekso 69, 69^1, 101, 128, 165, 188, 189, 189^1, 235, 246, 308, 333, 339, 342, 357, 358, 360, 362, 365, 377, 453, 454 ir 460 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1524, Civilinio kodekso 2.138 ir 5.28 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1525, Civilinio proceso kodekso 125, 126 ir 739 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1526, Administracinių nusižengimų kodekso 226, 589 ir 597 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1527, Probacijos įstatymo Nr. XI-1860 2, 6, 8, 10, 11, 15, 17, 18, 20, 21, 25, 30 ir 31 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1528, Vidaus tarnybos statuto 4, 7, 16, 18, 25, 28, 30, 31, 32 ir 49 straipsnių bei priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1529, Baudžiamojo proceso ir kriminalinės žvalgybos dalyvių, teisingumo ir teisėsaugos institucijų pareigūnų apsaugos nuo nusikalstamo poveikio įstatymo Nr. I-1202 2, 10, 15, 16, 17 ir 18 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1530, Viešojo saugumo tarnybos įstatymo Nr. X-813 2, 7 ir 10 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1531, Policijos įstatymo Nr. VIII-2048 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1532, Organizuoto nusikalstamumo prevencijos įstatymo Nr. XIII-3068 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1533, Kriminalinės žvalgybos įstatymo Nr. XI-2234 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1534, Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo Nr. I-1367 45 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1535, Sveikatos sistemos įstatymo Nr. I-552 77 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1536, Visuomenės sveikatos priežiūros įstatymo Nr. IX-886 15 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1537, Psichikos sveikatos priežiūros įstatymo Nr. I-924 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1538, Žmonių užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės įstatymo Nr. I-1553 5, 9, 18 ir 31 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1539, Biomedicininių tyrimų etikos įstatymo Nr. VIII-1679 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1540, Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos įstatymo Nr. VIII-1591 15 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1541, Ginkluotos gynybos ir pasipriešinimo agresijai įstatymo Nr. VIII-1856 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1542, Gyvenamosios vietos deklaravimo įstatymo Nr. VIII-840 4 ir 6 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1543, Įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ Nr. IX-2206 36 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1544, Mokesčio už valstybės turto naudojimą patikėjimo teise įstatymo Nr. IX-2332 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1545, Nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įstatymo Nr. VIII-1509 5 ir 6 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1546, Švietimo įstatymo Nr. I-1489 35 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1547, Profesinio mokymo įstatymo Nr. VIII-450 15, 18, 21, 26, 28, 29, 36, 37 ir 38 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1548, Šalpos pensijų įstatymo Nr. I-675 15 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1549, Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043

2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1550, Seimo kontrolierių įstatymo Nr. VIII-950 19^1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1551, Valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 6 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1552, Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo Nr. XIII-2166 53 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1553, Sprogmenų apyvartos kontrolės įstatymo Nr. IX-1315 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1554, Susirinkimų įstatymo Nr. I-317 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1555, Tikslinių kompensacijų įstatymo Nr. XII-2507 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1556, Užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 25 ir 48 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1557, Valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymo Nr. XIII-198 5 priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1558, Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo Nr. VIII-729 14 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1559, Asmens tapatybės kortelės ir paso įstatymo Nr. XII-1519 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1560, Įstatymo „Dėl Europos Sąjungos valstybių narių sprendimų baudžiamosiose bylose tarpusavio pripažinimo ir vykdymo“ Nr. XII-1322 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 11, 12, 14, 16, 17, 20, 21, 22, 23, 24, 30, 33, 37, 38, 39, 55 ir 87 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1561, Įstatymo „Dėl Europos Sąjungos ir Islandijos Respublikos bei Norvegijos Karalystės susitarimo dėl perdavimo tvarkos tarp Europos Sąjungos valstybių narių ir Islandijos bei Norvegijos ratifikavimo“ Nr. X-1526 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1562, Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Norvegijos Karalystės Vyriausybės susitarimo dėl nuosprendžių baudžiamosiose bylose, kuriais paskirtos laisvės atėmimo bausmės ar su laisvės atėmimu susijusios priemonės, pripažinimo ir vykdymo ratifikavimo“ Nr. XII-800 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1563, Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos pareiškimų pagal Europos Sąjungos bei Europos atominės energijos bendrijos ir Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės prekybos ir bendradarbiavimo susitarimą“ Nr. XIV-164 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1564, Prezidento rinkimų įstatymo Nr. I-28 14, 16, 29, 32, 57 ir 63 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1565, Rinkimų į Europos Parlamentą įstatymo Nr. IX-1837 16, 18, 31, 34, 67 ir 74 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1566, Savivaldybių tarybų rinkimų įstatymo Nr. I-532 14, 16, 29, 31, 64 ir 68 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1567 ir Seimo rinkimų įstatymo Nr. I-2721 16, 18, 31, 34, 67 ir 73 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1568 pateikimas (E. Dobrovolska) 171

Seimo savaitės (2022-05-16 – 2022-09-20) – 2022 m. gegužės 17 d. (antradienio) ir 19 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės pateikimas ir tvirtinimas 176

Neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo Nr. I-2044 2, 3, 6, 16, 18, 20, 25^1 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 20^2 straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-1597, Tikslinių kompensacijų įstatymo Nr. XII-2507 5 ir 9 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1598, Šalpos pensijų įstatymo Nr. I-675 15 ir 16 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1599, Valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1600 ir Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1601 pateikimo tęsinys 177

Bausmių vykdymo kodekso pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1521, Pataisos pareigūnų veiklos įstatymo Nr. XIII-1387 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1520, Suėmimo vykdymo įstatymo Nr. I-1175 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1522, Baudžiamojo kodekso 51, 67, 72^4 ir 82 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1523, Baudžiamojo proceso kodekso 69, 69^1, 101, 128, 165, 188, 189, 189^1, 235, 246, 308, 333, 339, 342, 357, 358, 360, 362, 365, 377, 453, 454 ir 460 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1524, Civilinio kodekso 2.138 ir 5.28 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1525, Civilinio proceso kodekso 125, 126 ir 739 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1526, Administracinių nusižengimų kodekso 226, 589 ir 597 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1527, Probacijos įstatymo Nr. XI-1860 2, 6, 8, 10, 11, 15, 17, 18, 20, 21, 25, 30 ir 31 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1528, Vidaus tarnybos statuto 4, 7, 16, 18, 25, 28, 30, 31, 32 ir 49 straipsnių bei priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1529, Baudžiamojo proceso ir kriminalinės žvalgybos dalyvių, teisingumo ir teisėsaugos institucijų pareigūnų apsaugos nuo nusikalstamo poveikio įstatymo Nr. I-1202 2, 10, 15, 16, 17 ir 18 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1530,

Viešojo saugumo tarnybos įstatymo Nr. X-813 2, 7 ir 10 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1531, Policijos įstatymo Nr. VIII-2048 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1532, Organizuoto nusikalstamumo prevencijos įstatymo Nr. XIII-3068 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1533, Kriminalinės žvalgybos įstatymo Nr. XI-2234 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1534, Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo Nr. I-1367 45 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1535, Sveikatos sistemos įstatymo Nr. I-552 77 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1536, Visuomenės sveikatos priežiūros įstatymo Nr. IX-886 15 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1537, Psichikos sveikatos priežiūros įstatymo Nr. I-924 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1538, Žmonių užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės įstatymo Nr. I-1553 5, 9, 18 ir 31 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1539, Biomedicininių tyrimų etikos įstatymo Nr. VIII-1679 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1540, Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos įstatymo Nr. VIII-1591 15 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1541, Ginkluotos gynybos ir pasipriešinimo agresijai įstatymo Nr. VIII-1856 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1542, Gyvenamosios vietos deklaravimo įstatymo Nr. VIII-840 4 ir 6 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1543, Įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ Nr. IX-2206 36 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1544, Mokesčio už valstybės turto naudojimą patikėjimo teise įstatymo Nr. IX-2332 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1545, Nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įstatymo Nr. VIII-1509 5 ir 6 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1546, Švietimo įstatymo Nr. I-1489 35 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1547, Profesinio mokymo įstatymo Nr. VIII-450 15, 18, 21, 26, 28, 29, 36, 37 ir 38 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1548, Šalpos pensijų įstatymo Nr. I-675 15 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1549, Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1550, Seimo kontrolierių įstatymo Nr. VIII-950 19^1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1551, Valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 6 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1552, Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo Nr. XIII-2166 53 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1553, Sprogmenų apyvartos kontrolės įstatymo Nr. IX-1315 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1554, Susirinkimų įstatymo Nr. I-317 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1555, Tikslinių kompensacijų įstatymo Nr. XII-2507 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1556, Užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 25 ir 48 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1557, Valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymo Nr. XIII-198 5 priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1558, Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo Nr. VIII-729 14 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1559, Asmens tapatybės kortelės ir paso įstatymo Nr. XII-1519 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1560, Įstatymo „Dėl Europos Sąjungos valstybių narių sprendimų baudžiamosiose bylose tarpusavio pripažinimo ir vykdymo“ Nr. XII-1322 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 11, 12, 14, 16, 17, 20, 21, 22, 23, 24, 30, 33, 37, 38, 39, 55 ir 87 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1561, Įstatymo „Dėl Europos Sąjungos ir Islandijos Respublikos bei Norvegijos Karalystės susitarimo dėl perdavimo tvarkos tarp Europos Sąjungos valstybių narių ir Islandijos bei Norvegijos ratifikavimo“ Nr. X-1526 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1562, Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Norvegijos Karalystės Vyriausybės susitarimo dėl nuosprendžių baudžiamosiose bylose, kuriais paskirtos laisvės atėmimo bausmės ar su laisvės atėmimu susijusios priemonės, pripažinimo ir vykdymo ratifikavimo“ Nr. XII-800 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1563, Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos pareiškimų pagal Europos Sąjungos bei Europos atominės energijos bendrijos ir Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės prekybos ir bendradarbiavimo susitarimą“ Nr. XIV-164 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1564, Prezidento rinkimų įstatymo Nr. I-28 14, 16, 29, 32, 57 ir 63 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1565, Rinkimų į Europos Parlamentą įstatymo Nr. IX-1837 16, 18, 31, 34, 67 ir 74 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1566, Savivaldybių tarybų rinkimų įstatymo Nr. I-532 14, 16, 29, 31, 64 ir 68 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1567 ir Seimo rinkimų įstatymo Nr. I-2721 16, 18, 31, 34, 67 ir 73 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1568 pateikimo tęsinys 177

Rytinis posėdis Nr. 169 (*2022 m. gegužės 17 d.*)

Lietuvos Respublikos Seimo apdovanojimo – Aleksandro Stulginskio žvaigždės – iškilmingas įteikimas Prezidentui Valdui Adamkui

Seimo Pirmininkės V. Čmilytės-Nielsen įžanginis žodis 180
Respublikos Prezidento G. Nausėdos kalba 180
Seimo apdovanojimo – Aleksandro Stulginskio žvaigždės – steigimo iniciatoriaus V. Pranckiečio kalba 181
Aleksandro Stulginskio žvaigždės skyrimo komisijos pirmininko A. Vinkaus kalba 182
Prezidento V. Adamkaus kalba 183

Informaciniai pranešimai 185
Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2022 m. gegužės 17 d. (antradienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas 185
Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 20 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1501(2) priėmimas 186
Šio įstatymo priėmimas 187
Biudžeto sandaros įstatymo Nr. I-430 15 ir 25 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1500(2) priėmimas 187
Šio įstatymo priėmimas 187
2022 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo Nr. XIV-745 preambulės, 1, 2, 6, 7, 9, 10, 11, 14, 15, 21 straipsnių ir 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 11 priedų pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1499(2) priėmimas 187
Šio įstatymo priėmimas 194
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2021 m. gruodžio 14 d. nutarimo Nr. XIV-746 „Dėl 2022 metų, 2023 metų ir 2024 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų konsoliduotos visumos planuojamų rodiklių“ pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-1502(2) priėmimas 194
Šio nutarimo priėmimas 194
Pagalbinio apvaisinimo įstatymo Nr. XII-2608 1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 14, 15 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 15^1 straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-879(2) svarstymo tęsinys 195
Seimo nario A. Gedvilo kalba 195
Seimo nario A. Lydekos kalba 196
Seimo narės M. Danielės kalba 196
Seimo narės J. Sejonienės kalba 197
Seimo narės I. Kačinskaitės-Urbonienės kalba 198
Seimo nutarimo „Dėl Nacionalinės darbotvarkės „Lietuvos Respublikos piliečių rengimo pilietiniam pasipriešinimui strategija“ patvirtinimo“ projekto Nr. XIVP-1308(2) priėmimas 202
Aukščiausiosios Tarybos Pirmininko teisinio statuso įstatymo projekto Nr. XIVP-698(2) svarstymas 202
Seimo nario R. Žemaitaičio kalba 202
Seimo nario E. Gentvilo kalba (*Liberalų sąjūdžio frakcijos vardu*) 203
Seimo nario D. Gaižausko kalba (*Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcijos vardu*) 204
Seimo nario V. Mitalo kalba (*Laisvės frakcijos vardu*) 205
Seimo nario E. Zingerio kalba (*Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcijos vardu*) 206
Seimo nutarimo „Dėl Nacionalinės darbotvarkės „Lietuvos Respublikos piliečių rengimo pilietiniam pasipriešinimui strategija“ patvirtinimo“ projekto Nr. XIVP-1308(2) priėmimo tęsinys 208

Šio nutarimo priėmimas ... 208
Aukščiausiosios Tarybos Pirmininko teisinio statuso įstatymo projekto Nr. XIVP-698(2) svarstymo tęsinys ... 208
Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 26, 40, 44, 93, 141, 151, 153 ir 156 straipsnių pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-1449(2) svarstymas ... 208
Baudžiamojo kodekso 9^1, 118 ir 119 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1220(2)ES ir Baudžiamojo proceso kodekso 71^1, 73, 77, 77^1, 212, 254, 303 ir 327 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1221(2)ES svarstymas ... 209
Seimo nutarimo „Dėl tiesioginio valdymo Kalvarijos savivaldybės teritorijoje įvedimo“ projekto Nr. XIVP-1661 pateikimo tęsinys (A. Bilotaitė) ... 210

Seimo narių pareiškimai

Seimo nario P. Gražulio pareiškimas ... 211
Seimo nario D. Gaižausko pareiškimas ... 212
Seimo nario V. Ąžuolo pareiškimas ... 213
Seimo nario D. Kepenio pareiškimas ... 214

Vakarinis posėdis Nr. 170 (*2022 m. gegužės 17 d.*)

Vyriausybės pusvalandis

Lietuvos banko valdybos pirmininko Gedimino Šimkaus pranešimas apie Lietuvos ekonominę situaciją bei Lietuvos banko veiklą užtikrinant finansinį šalies stabilumą

Lietuvos banko valdybos pirmininko G. Šimkaus kalba ... 216
Lietuvos banko valdybos pirmininko G. Šimkaus atsakymai į Seimo narių klausimus ... 220

Valstybės herbo, kitų herbų ir herbinių ženklų įstatymo Nr. I-130 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-763(2) svarstymas ... 222
Seimo nario A. Kupčinsko kalba ... 222
Civilinio kodekso 4.84 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-228(3) svarstymas ... 222
Civilinio kodekso 2.24 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1145(2) svarstymas ... 223
Gyvenamosios vietos deklaravimo įstatymo Nr. VIII-840 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1146(2) svarstymas ... 224
Seimo nutarimo „Dėl Agnestos Filatovės paskyrimo Lietuvos radijo ir televizijos komisijos nare“ projekto Nr. XIVP-1673 ir Seimo nutarimo „Dėl Aurelijaus Zyko atleidimo iš Lietuvos radijo ir televizijos komisijos nario pareigų“ projekto Nr. XIVP-1674 pateikimas (V. Juozapaitis) ... 224
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2011 m. balandžio 14 d. nutarimo Nr. XI-1322 „Dėl Lietuvos muzikos ir teatro akademijos statuto patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-1624 pateikimas (J. Šiugždinienė) ... 225
Žvalgybos įstatymo Nr. VIII-1861 2, 5, 9, 13, 15, 18, 26, 29, 30, 31, 32, 37, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 49, 50, 53, 54, 58, 59, 60, 62, 63, 64, 65, 68, 70 straipsnių, priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 2 priedu įstatymo projekto Nr. XIVP-1603, Kriminalinės žvalgybos įstatymo Nr. XI-2234 6 ir 7 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1604, Administracinių nusižengimų kodekso 393, 557^1 ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1605 ir Valstybės politikų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatymo Nr. VIII-1904 2, 3 straipsnių ir priedėlio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1606 pateikimas (L. Kasčiūnas) ... 226

Įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ Nr. IX-2206 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1648, Konsulinio mokesčio įstatymo Nr. I-509 3, 5 ir 6 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1649, Neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo Nr. I-2044 1 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1650, Rinkliavų įstatymo Nr. VIII-1725 6, 6^1, 7 ir 8 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1651, Šalpos pensijų įstatymo Nr. I-675 1 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1652, Tikslinių kompensacijų įstatymo Nr. XII-2507 1 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1653, Užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 30^1, 56^1 ir 57 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1654, Valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 15^1 ir 36 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1655, Investicijų įstatymo Nr. VIII-1312 13^1 ir 15^5 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1656 ir Konsulinio statuto 23 straipsnio pakeitimo ir 26 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XIVP-1657 pateikimas (A. Bilotaitė) 230

Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 26, 40, 44, 93, 141, 151, 153 ir 156 straipsnių pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-1449(2) svarstymo tęsinys 234

Baudžiamojo kodekso 9^1, 118 ir 119 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1220(2)ES ir Baudžiamojo proceso kodekso 71^1, 73, 77, 77^1, 212, 254, 303 ir 327 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1221(2)ES svarstymo tęsinys 234

Seimo nutarimo „Dėl tiesioginio valdymo Kalvarijos savivaldybės teritorijoje įvedimo“ projekto Nr. XIVP-1661 pateikimo tęsinys 235

Valstybės herbo, kitų herbų ir herbinių ženklų įstatymo Nr. I-130 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-763(2) svarstymo tęsinys 235

Civilinio kodekso 4.84 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-228(3) svarstymo tęsinys 236

Civilinio kodekso 2.24 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1145(2) svarstymo tęsinys 236

Gyvenamosios vietos deklaravimo įstatymo Nr. VIII-840 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1146(2) svarstymo tęsinys 236

Seimo nutarimo „Dėl Agnestos Filatovės paskyrimo Lietuvos radijo ir televizijos komisijos nare“ projekto Nr. XIVP-1673 ir Seimo nutarimo „Dėl Aurelijaus Zyko atleidimo iš Lietuvos radijo ir televizijos komisijos nario pareigų“ projekto Nr. XIVP-1674 pateikimo tęsinys 236

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2011 m. balandžio 14 d. nutarimo Nr. XI-1322 „Dėl Lietuvos muzikos ir teatro akademijos statuto patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-1624 pateikimo tęsinys 237

Žvalgybos įstatymo Nr. VIII-1861 2, 5, 9, 13, 15, 18, 26, 29, 30, 31, 32, 37, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 49, 50, 53, 54, 58, 59, 60, 62, 63, 64, 65, 68, 70 straipsnių, priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 2 priedu įstatymo projekto Nr. XIVP-1603, Kriminalinės žvalgybos įstatymo Nr. XI-2234 6 ir 7 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1604, Administracinių nusižengimų kodekso 393, 557^1 ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1605 ir Valstybės politikų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatymo Nr. VIII-1904 2, 3 straipsnių ir priedėlio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1606 pateikimo tęsinys 237

Žemės įstatymo Nr. I-446 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1625, Žemės reformos įstatymo Nr. I-1607 9, 10, 15, 16, 17, 18, 19 ir 20 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1626, Žemės paėmimo visuomenės poreikiams įgyvendinant ypatingos valstybinės svarbos projektus įstatymo Nr. XI-1307 2, 5, 7, 12 ir 15 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1627, Žemės ūkio paskirties žemės įsigijimo įstatymo Nr. IX-1314 3, 4 ir 5 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1628, Teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros įstatymo Nr. XII-459 2, 3 ir 28 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1629, Teritorijų planavimo įstatymo Nr. I-1120 45 ir 47 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1630, Saugomų teritorijų įstatymo Nr. I-301 30 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1631, Piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo Nr. VIII-359 4 ir 17 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1632,

Administracinių nusižengimų kodekso 589 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1633, Miškų įstatymo Nr. I-671 4, 4[1], 5, 13 ir 15 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1634, Nekilnojamojo turto kadastro įstatymo Nr. VIII-1764 1 ir 4 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1635, Geodezijos ir kartografijos įstatymo Nr. IX-415 2, 7, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 16, 17, 19, 20, 21, 24, 27 ir 31 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1636, Savivaldybių infrastruktūros plėtros įstatymo Nr. XIII-2895 4, 6, 10 ir 16 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1637, Pajūrio juostos įstatymo Nr. IX-1016 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1638, Geležinkelių transporto kodekso 9 ir 23[1] straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1639, Kompensacijų už valstybės išperkamą nekilnojamąjį turtą dydžio, šaltinių, mokėjimo terminų bei tvarkos, taip pat garantijų ir lengvatų, numatytų Piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatyme, įstatymo Nr. VIII-792 8 ir 10 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1640, Vandens įstatymo Nr. VIII-474 15 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1641, Želdynų įstatymo Nr. X-1241 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1642, Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo Nr. XIII-2166 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1643 ir Kelių įstatymo Nr. I-891 4, 5, 7, 9, 10, 13, 18 ir 20 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-661 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1644 pateikimas (S. Gentvilas) 237

Valstybei ir savivaldybėms priklausančių akcijų privatizavimo įstatymo Nr. VIII-480 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 11, 12, 13, 19, 20 ir 21 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1666 pateikimas (A. Armonaitė) 244

Žemės įstatymo Nr. I-446 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1625, Žemės reformos įstatymo Nr. I-1607 9, 10, 15, 16, 17, 18, 19 ir 20 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1626, Žemės paėmimo visuomenės poreikiams įgyvendinant ypatingos valstybinės svarbos projektus įstatymo Nr. XI-1307 2, 5, 7, 12 ir 15 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1627, Žemės ūkio paskirties žemės įsigijimo įstatymo Nr. IX-1314 3, 4 ir 5 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1628, Teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros įstatymo Nr. XII-459 2, 3 ir 28 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1629, Teritorijų planavimo įstatymo Nr. I-1120 45 ir 47 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1630, Saugomų teritorijų įstatymo Nr. I-301 30 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1631, Piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo Nr. VIII-359 4 ir 17 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1632, Administracinių nusižengimų kodekso 589 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1633, Miškų įstatymo Nr. I-671 4, 4[1], 5, 13 ir 15 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1634, Nekilnojamojo turto kadastro įstatymo Nr. VIII-1764 1 ir 4 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1635, Geodezijos ir kartografijos įstatymo Nr. IX-415 2, 7, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 16, 17, 19, 20, 21, 24, 27 ir 31 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1636, Savivaldybių infrastruktūros plėtros įstatymo Nr. XIII-2895 4, 6, 10 ir 16 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1637, Pajūrio juostos įstatymo Nr. IX-1016 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1638, Geležinkelių transporto kodekso 9 ir 23[1] straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1639, Kompensacijų už valstybės išperkamą nekilnojamąjį turtą dydžio, šaltinių, mokėjimo terminų bei tvarkos, taip pat garantijų ir lengvatų, numatytų Piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatyme, įstatymo Nr. VIII-792 8 ir 10 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1640, Vandens įstatymo Nr. VIII-474 15 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1641, Želdynų įstatymo Nr. X-1241 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1642, Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo Nr. XIII-2166 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1643 ir Kelių įstatymo Nr. I-891 4, 5, 7, 9, 10, 13, 18 ir 20 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-661 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1644 pateikimo tęsinys 246

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos išvados dėl Ramūno Urbono peticijos“ projekto Nr. XIVP-1675 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (E. Pupinis) 247

Šio nutarimo priėmimas 247

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos išvados dėl Audriaus Narvydo peticijos“ projekto Nr. XIVP-1676 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (E. Pupinis) 247

Šio nutarimo priėmimas 249

Rytinis posėdis Nr. 171 (*2022 m. gegužės 19 d.*)

Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2022 m. gegužės 19 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas 250

Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo Nr. IX-1675 3, 6, 7, 9, 10, 11, 15, 17, 21 ir 23 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIII-2883 11 straipsnio pakeitimo įstatymo rojekto Nr. XIVP-1519(2) priėmimas 251

Lygių galimybių įstatymo Nr. IX-1826 2, 4, 6, 7, 8, 9 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1225(2) priėmimas 252

Atmintinų dienų įstatymo Nr. VIII-397 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-702(2) priėmimas 254

Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIP-3841(2) priėmimas 255

Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo Nr. I-1367 39 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1396(2) priėmimas 255

Sveikatos sistemos įstatymo Nr. I-552 2 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 19^1 straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-1397(2) priėmimas 256

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2021 m. kovo 16 d. nutarimo Nr. XIV-194 „Dėl Lietuvos radijo ir televizijos komisijos narių paskyrimo ir Lietuvos radijo ir televizijos komisijos pavaduotojo atleidimo iš pareigų“ projekto Nr. XIVP-1673(2) svarstymas 256

Gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymo Nr. VIII-500 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1682 ir Administracinių nusižengimų kodekso 346 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1683 pateikimas (I. Pakarklytė) 257

Naftos produktų ir naftos valstybės atsargų įstatymo Nr. IX-986 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1691 pateikimas (D. Kreivys) 259

Seimo rezoliucijos „Dėl padėkos pasaulio litvakams“ projekto Nr. XIVP-1706(2) pateikimas, svarstymas ir priėmimas (E. Zingeris) 261

Šios rezoliucijos priėmimas 263

Užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 1, 12, 16, 20, 22, 24, 28, 29, 30, 31, 36, 37, 38, 39^1, 40, 44, 46, 47, 48, 48^1 straipsnių ir priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 39^2, 39^3 ir 48^2 straipsniais įstatymo projekto Nr. XIVP-1399(2)ES priėmimas 263

Šio įstatymo priėmimas 264

Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1400(2) priėmimas 264

Šio įstatymo priėmimas 264

Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo Nr. IX-1675 3, 6, 7, 9, 10, 11, 15, 17, 21 ir 23 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIII-2883 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1519(2) priėmimo tęsinys 264

Šio įstatymo priėmimas 264

Lygių galimybių įstatymo Nr. IX-1826 2, 4, 6, 7, 8, 9 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1225(2) priėmimo tęsinys 264

Šio įstatymo priėmimas 265

Atmintinų dienų įstatymo Nr. VIII-397 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-702(2) priėmimo tęsinys 265

Šio įstatymo priėmimas 265

Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIP-3841(2) priėmimo tęsinys 265

Šio įstatymo priėmimas 265

Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo Nr. I-1367 39 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1396(2) priėmimo tęsinys 265

Šio įstatymo priėmimas ... 265
Sveikatos sistemos įstatymo Nr. I-552 2 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 19[1] straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-1397(2) priėmimo tęsinys ... 265
Šio įstatymo priėmimas ... 266
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2021 m. kovo 16 d. nutarimo Nr. XIV-194 „Dėl Lietuvos radijo ir televizijos komisijos narių paskyrimo ir Lietuvos radijo ir televizijos komisijos pavaduotojo atleidimo iš pareigų“ projekto Nr. XIVP-1673(2) svarstymo tęsinys ir priėmimas ... 266
Šio nutarimo priėmimas ... 266
Gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymo Nr. VIII-500 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1682 ir Administracinių nusižengimų kodekso 346 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1683 pateikimo tęsinys ... 266
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 10 d. nutarimo Nr. XIV-69 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų narių pavaduotojų patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-1705 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (J. Razma) ... 268
Šio nutarimo priėmimas ... 268
Seimo savaitės (2022-05-23 – 2022-05-27) – 2022 m. gegužės 24 d. (antradienio) ir 26 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės pateikimas ir tvirtinimas ... 268

Seimo narių pareiškimai

Seimo nario P. Gražulio pareiškimas ... 270
Seimo narės L. Girskienės pareiškimas ... 270

Vyriausybės valanda

Ministrės Pirmininkės I. Šimonytės, finansų ministrės G. Skaistės, energetikos ministro D. Kreivio, socialinės apsaugos ir darbo ministrės M. Navickienės, sveikatos apsaugos ministro A. Dulkio, žemės ūkio ministro K. Navicko, ekonomikos ir inovacijų ministrės A. Armonaitės ir švietimo, mokslo ir sporto ministrės J. Šiugždinienės atsakymai į Seimo narių klausimus ... 271

Vakarinis posėdis Nr. 172 (*2022 m. gegužės 19 d.*)

Opozicinių Lietuvos socialdemokratų partijos frakcijos ir Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcijos darbotvarkė

Kūno kultūros įstatymo Nr. I-1151 pakeitimo įstatymo Nr. XIII-1540 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-908(2) pateikimas (T. Bičiūnas) ... 282
Regioninės plėtros įstatymo Nr. VIII-1889 22 straipsnio 1, 2 punktų papildymo įstatymo projekto Nr. XIVP-1339 pateikimas (G. Burokienė) ... 284
Seimo rezoliucijos „Dėl nepritarimo sveikatos priežiūros įstaigų tinklo pertvarkai“ projekto Nr. XIVP-1312 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (E. Sabutis) ... 286
Darbo kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo įstatymo Nr. XII-2603 123 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1659 pateikimas (J. Sabatauskas) ... 292
Kūno kultūros įstatymo Nr. I-1151 pakeitimo įstatymo Nr. XIII-1540 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-908(2) pateikimo tęsinys ... 295
Regioninės plėtros įstatymo Nr. VIII-1889 22 straipsnio 1, 2 punktų papildymo įstatymo projekto Nr. XIVP-1339 pateikimo tęsinys ... 296
Teisės ir teisėtvarkos komiteto išvada dėl Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 9 ir 51 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-852 atitikties Konstitucijai ... 296

Periodinės pensijos išmokos įstatymo projekto Nr. XIVP-1379(4) pateikimas (R. Šalaševičiūtė) 297
Pensijų kaupimo įstatymo Nr. XIII-1360 4, 5, 7, 29 pakeitimo ir 6 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XIVP-1331 pateikimas (G. Paluckas) 300
Valstybės įmonės Ignalinos atominės elektrinės darbuotojų papildomų užimtumo ir socialinių garantijų įstatymo Nr. IX-1541 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1158 pateikimas (A. Dumbrava) 304
Medžioklės įstatymo Nr. IX-966 5 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 15^1 straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-1457 pateikimas (L. Jonauskas) 305
Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo Nr. VIII-729 12 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1148 pateikimas (L. Girskienė) 307
Periodinės pensijos išmokos įstatymo projekto Nr. XIVP-1379(4) pateikimo tęsinys 309
Pensijų kaupimo įstatymo Nr. XIII-1360 4, 5, 7, 29 pakeitimo ir 6 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XIVP-1331 pateikimo tęsinys 309
Valstybės įmonės Ignalinos atominės elektrinės darbuotojų papildomų užimtumo ir socialinių garantijų įstatymo Nr. IX-1541 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1158 pateikimo tęsinys 309
Medžioklės įstatymo Nr. IX-966 5 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 15^1 straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-1457 pateikimo tęsinys 309

Rytinis posėdis Nr. 173 (*2022 m. gegužės 24 d.*)

Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2022 m. gegužės 24 d. (antradienio) posėdžių darbotvarkės tvirtinimas 311
Baudžiamojo kodekso 9^1, 118 ir 119 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1220(2)ES priėmimas 311
Baudžiamojo proceso kodekso 71^1, 73, 77, 77^1, 212, 254, 303 ir 327 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1221(2)ES priėmimas 311
Vadovybės apsaugos įstatymo Nr. IX-1183 7 ir 9 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1701 pateikimas (I. Šimonytė) 312
Labdaros ir paramos įstatymo Nr. I-172 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-367(2) svarstymas 316
Seimo nario A. Bagdono kalba 317
Seimo narės V. Targamadzės kalba 317
Pagalbinio apvaisinimo įstatymo Nr. XII-2608 1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 14, 15 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 15^1 straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-879(2) priėmimas 318
Šio įstatymo priėmimas 324
Baudžiamojo kodekso 9^1, 118 ir 119 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1220(2)ES priėmimo tęsinys 324
Šio įstatymo priėmimas 324
Baudžiamojo proceso kodekso 71^1, 73, 77, 77^1, 212, 254, 303 ir 327 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1221(2)ES priėmimo tęsinys 324
Šio įstatymo priėmimas 324
Vadovybės apsaugos įstatymo Nr. IX-1183 7 ir 9 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1701 pateikimo tęsinys 324
Seimo rezoliucijos „Dėl nepritarimo sveikatos priežiūros įstaigų tinklo pertvarkai“ projekto Nr. XIVP-1312 priėmimo tęsinys 324
Diplomatinės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1012 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1229(2) priėmimas 325
Šio įstatymo priėmimas 330

Valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1230(2) priėmimas ... 331
Šio įstatymo priėmimas ... 331
Asmenų delegavimo į tarptautines ir Europos Sąjungos institucijas ar užsienio valstybių institucijas įstatymo Nr. X-1262 1, 12 ir 25 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo priedo pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XIVP-1231(2) priėmimas ... 331
Šio įstatymo priėmimas ... 332
Krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo Nr. VIII-723 61 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1232(2) priėmimas ... 332
Šio įstatymo priėmimas ... 332
Žvalgybos įstatymo Nr. VIII-1861 64^1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1233(2) priėmimas ... 332
Šio įstatymo priėmimas ... 332
Prokuratūros įstatymo Nr. I-599 37^5 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1234(2) priėmimas ... 332
Šio įstatymo priėmimas ... 333
Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1235(2) priėmimas ... 333
Šio įstatymo priėmimas ... 333
Profesinio mokymo įstatymo Nr. VIII-450 37 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1304(2) svarstymas ... 333
Profesinio mokymo įstatymo Nr. VIII-450 18 ir 19 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 23^1 straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-1052(2) svarstymas ... 334
Neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo Nr. I-2044 15 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1315(2) svarstymas ... 335
Vaikų išlaikymo išmokų įstatymo Nr. X-987 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-209(2) svarstymas ... 335
Seimo nario A. Vinkaus kalba ... 335
Užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 2, 16, 20, 24, 25, 30^2, 35, 38, 41, 42, 43, 44, 45 ir 47 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1684, Socialinių įmonių įstatymo Nr. IX-2251 pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XIVP-1685, Viešųjų pirkimų įstatymo Nr. I-1491 23 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1686, Viešųjų pirkimų, atliekamų gynybos ir saugumo srityje, įstatymo Nr. XI-1491 18 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1687, Pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, įstatymo Nr. XIII-328 35 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1688 ir Neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo Nr. I-2044 16 ir 18 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1689 pateikimas (M. Navickienė) ... 336
Profesinio mokymo įstatymo Nr. VIII-450 37 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1304(2) svarstymo tęsinys ... 342
Profesinio mokymo įstatymo Nr. VIII-450 18 ir 19 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 23^1 straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-1052(2) svarstymo tęsinys ... 343
Neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo Nr. I-2044 15 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1315(2) svarstymo tęsinys ... 344
Vaikų išlaikymo išmokų įstatymo Nr. X-987 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-209(2) svarstymo tęsinys ... 344

Seimo narių pareiškimai

Seimo nario R. Lopatos perskaitytas Tarpparlamentinių ryšių su Sakartvelu grupės pareiškimas ... 344
Seimo nario R. Šarknicko pareiškimas ... 345

Vakarinis posėdis Nr. 174 (*2022 m. gegužės 24 d.*)

Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1576(2) svarstymas 346

Transporto veiklos pagrindų įstatymo Nr. I-1863 2 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1492(2) svarstymas 346

Baltarusijos opozicijos lyderės S. Cichanouskajos kalba 347

Fizinio barjero Lietuvos Respublikos teritorijoje prie Europos Sąjungos išorės sienos su Baltarusijos Respublika įrengimo projekto pristatymas

Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto pirmininko L. Kasčiūno kalba 351

Vidaus reikalų ministrės A. Bilotaitės kalba 352

Energetikos ministro D. Kreivio kalba 354

Seimo nario K. Masiulio kalba 358

Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo Nr. I-1234 1, 4 ir 29 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1698, Žalos, atsiradusios dėl valdžios institucijų neteisėtų veiksmų, atlyginimo ir atstovavimo valstybei ir Lietuvos Respublikos Vyriausybei įstatymo Nr. IX-895 2, 3, 4 ir 5^1 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1699 ir Įstatymo „Dėl Jungtinių Tautų vaiko teisių konvencijos fakultatyvaus protokolo dėl pranešimų procedūros ratifikavimo“ projekto Nr. XIVP-1738 pateikimas (V. Augienė) 359

Seimo nutarimo „Dėl Nacionalinės darbotvarkės narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės, vartojimo prevencijos ir žalos mažinimo klausimais iki 2035 metų patvirtinimo“ projekto Nr. XIVP-1690 pateikimas (A. Pečkauskas) 361

Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo Nr. I-1234 1, 4 ir 29 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1698, Žalos, atsiradusios dėl valdžios institucijų neteisėtų veiksmų, atlyginimo ir atstovavimo valstybei ir Lietuvos Respublikos Vyriausybei įstatymo Nr. IX-895 2, 3, 4 ir 5^1 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1699 ir Įstatymo „Dėl Jungtinių Tautų vaiko teisių konvencijos fakultatyvaus protokolo dėl pranešimų procedūros ratifikavimo“ projekto Nr. XIVP-1738 pateikimo tęsinys 365

Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1576(2) svarstymo tęsinys 365

Transporto veiklos pagrindų įstatymo Nr. I-1863 2 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1492(2) svarstymo tęsinys 365

Darbo kodekso 1, 2, 25, 26, 30, 36, 40, 44, 46, 51, 52, 55, 56, 57, 59, 72^1, 75, 79, 107, 113, 117, 126, 133, 134, 137, 138, 169, 171 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1438(2)ES, Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-110 1, 5, 11^1, 16, 19, 20, 22, 23, 24 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo priedu įstatymo projekto Nr. XIVP-1439(2), Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-110 2, 4, 6, 8, 9, 10, 11, 11^1, 14, 16, 22, 23 ir 30 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-752 pavadinimo, 14 straipsnio pakeitimo ir 11 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XIVP-1440(2), Lygių galimybių įstatymo Nr. IX-1826 2, 7 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1441(2), Vadovybės apsaugos įstatymo Nr. IX-1183 58 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1442(2), Žvalgybos įstatymo Nr. VIII-1861 31 ir 70 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1443(2) ir Teismų įstatymo Nr. I-480 papildymo 44^2 straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-1444(2) svarstymas 366

Seimo narės I. Kačinskaitės-Urbonienės kalba 368

Seimo rezoliucijos „Dėl 2023 metais minimų sukakčių, datų, įvykių ir asmenybių“ projekto Nr. XIVP-1714 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (P. Kuzmickienė) 373

Seimo nario S. Tumėno kalba 374

Seimo nario V. Rakučio kalba 375

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2021 m. birželio 17 d. nutarimo Nr. XIV-428 „Dėl 2023 metų paskelbimo Klaipėdos krašto metais“ pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-1713 pateikimas (P. Kuzmickienė) ... 376

Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-627 20 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1700 pateikimas (A. Gedvilienė) ... 378

Daugiabučių gyvenamųjų namų ir kitos paskirties pastatų savininkų bendrijų įstatymo Nr. I-798 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1702 pateikimas (M. Skritulskas) ... 379

Miškų įstatymo Nr. I-671 2, 4, 5, 7 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XII-2584 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1711 pateikimas (V. Pranckietis) ... 381

Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 1 priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1662 ir Valstybės politikų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatymo Nr. VIII-1904 priedėlio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1663 pateikimas (V. Bakas) ... 382

Seimo rezoliucijos „Dėl 2023 metais minimų sukakčių, datų, įvykių ir asmenybių“ projekto Nr. XIVP-1714 priėmimo tęsinys ... 384

Šios rezoliucijos priėmimas ... 384

Posėdis Nr. 175 (*2022 m. gegužės 26 d.*)

Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2022 m. gegužės 26 d. (ketvirtadienio) posėdžio darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas ... 385

Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 26, 40, 44, 93, 141, 151, 153 ir 156 straipsnių pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-1449(2) priėmimas ... 386

Civilinės sąjungos įstatymo projekto Nr. XIVP-1694, Civilinio kodekso trečiosios knygos VI dalies XV skyriaus pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XIVP-1695, Civilinio kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo įstatymo Nr. VIII-1864 50 straipsnio pakeitimo ir 28 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XIVP-1696 ir Gyventojų registro įstatymo Nr. I-2237 5, 9 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1697 pateikimas ... 387

Civilinio kodekso papildymo 2.23^{1} straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-1717 pateikimas ... 387

Profesinio mokymo įstatymo Nr. VIII-450 37 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1304(2) priėmimas ... 387

Augalų sėklininkystės įstatymo Nr. IX-602 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1223(2)ES ir Administracinių nusižengimų kodekso 589 straipsnio pakeitimo ir Kodekso papildymo 342^{8}, 342^{9} straipsniais įstatymo projekto Nr. XIVP-1224(2) svarstymas ... 388

Žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatymo Nr. IX-987 4, 8, 10 ir 13 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1165(2), Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 69 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1166(2), Kooperatinių bendrovių (kooperatyvų) įstatymo Nr. I-164 3^{1} straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1167(2), Mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo Nr. VIII-1183 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1168(2), Valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1169(2), Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1170(2), Užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 22 ir 24 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1171(2), Žemės ūkio ir miškininkystės paslaugų teikimo pagal paslaugų kvitą įstatymo Nr. XI-2411 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1172(2), Geodezijos ir kartografijos įstatymo Nr. IX-415 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1173(2), Gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymo Nr. VIII-500 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1174(3), Melioracijos įstatymo Nr. I-323 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1175(2), Žemės įstatymo Nr. I-446 7, 13, 32, 34, 35, 49, 50, 51 ir 52 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1176(2) ir Žemės ūkio paskirties žemės įsigijimo įstatymo Nr. IX-1314 4 ir 5 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1177(2) svarstymas ... 388

Oficialiosios statistikos įstatymo Nr. I-270 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1692 ir Administracinių nusižengimų kodekso 221, 222 ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1693 pateikimas (G. Skaistė) 389

Civilinės sąjungos įstatymo projekto Nr. XIVP-1694, Civilinio kodekso trečiosios knygos VI dalies XV skyriaus pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XIVP-1695, Civilinio kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo įstatymo Nr. VIII-1864 50 straipsnio pakeitimo ir 28 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XIVP-1696 ir Gyventojų registro įstatymo Nr. I-2237 5, 9 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1697 pateikimo tęsinys (J. Sejonienė) 393

Civilinio kodekso papildymo 2.23[1] straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-1717 pateikimo tęsinys (P. Saudargas) 399

Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 26, 40, 44, 93, 141, 151, 153 ir 156 straipsnių pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-1449(2) priėmimo tęsinys 403

Šio statuto priėmimas 404

Civilinės sąjungos įstatymo projekto Nr. XIVP-1694, Civilinio kodekso trečiosios knygos VI dalies XV skyriaus pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XIVP-1695, Civilinio kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo įstatymo Nr. VIII-1864 50 straipsnio pakeitimo ir 28 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XIVP-1696 ir Gyventojų registro įstatymo Nr. I-2237 5, 9 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1697 pateikimo tęsinys 404

Civilinio kodekso papildymo 2.23[1] straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-1717 pateikimo tęsinys 405

Oficialiosios statistikos įstatymo Nr. I-270 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1692 ir Administracinių nusižengimų kodekso 221, 222 ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1693 pateikimo tęsinys 405

Profesinio mokymo įstatymo Nr. VIII-450 37 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1304(2) priėmimo tęsinys 406

Šio įstatymo priėmimas 407

Augalų sėklininkystės įstatymo Nr. IX-602 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1223(2)ES ir Administracinių nusižengimų kodekso 589 straipsnio pakeitimo ir Kodekso papildymo 342[8], 342[9] straipsniais įstatymo projekto Nr. XIVP-1224(2) svarstymo tęsinys 407

Šilumos ūkio įstatymo Nr. IX-1565 20, 23 ir 24 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1678, Valstybės paramos daugiabučiams namams atnaujinti (modernizuoti) įstatymo Nr. I-2455 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1679 ir Administracinių nusižengimų kodekso 349 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1680 pateikimas (K. Adomaitis) 407

Šilumos ūkio įstatymo Nr. IX-1565 2, 4 ir 10 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1488 pateikimas (R. Žemaitaitis) 412

Seimo savaitės (2022-06-06 – 2022-06-10) – 2022 m. birželio 7 d. (antradienio) ir 9 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės pateikimas ir tvirtinimas 416

Vyriausybės valanda

Ministrės Pirmininkės I. Šimonytės, švietimo, mokslo ir sporto ministrės J. Šiugždinienės, užsienio reikalų ministro G. Landsbergio, socialinės apsaugos ir darbo ministrės M. Navickienės ir žemės ūkio ministro K. Navicko atsakymai į Seimo narių klausimus 416

Rytinis posėdis Nr. 176 (*2022 m. birželio 7 d.*)

Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2022 m. birželio 7 d. (antradienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas 420

Rinkimų kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo konstitucinio įstatymo projekto Nr. XIVP-1279(3), Politinių organizacijų įstatymo projekto Nr. XIVP-1280(2) ir Administracinių nusižengimų kodekso 12, 85, 86, 88, 90, 92, 93, 94, 223, 544 ir 545 straipsnių, XI skyriaus pavadinimo pakeitimo ir Kodekso papildymo 85^1 straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-1281(2) svarstymas 422

Seimo narės A. Kubilienės kalba 423

Referendumo konstitucinio įstatymo projekto Nr. XIVP-658(2) svarstymas 423

Administracinių bylų teisenos įstatymo Nr. VIII-1029 17, 20, 23, 36, 51, 77, 120, 121, 122 straipsnių ir II dalies II skyriaus trečiojo skirsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1758, Baudžiamojo kodekso XXVI skyriaus pavadinimo, 175^1 ir 295 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1759, Civilinio kodekso 2.70 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1760, Konstitucinio Teismo įstatymo Nr. I-67 29, 73 ir 77 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1761, Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymo Nr. I-1571 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1762, Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 34 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1763 ir Labdaros ir paramos įstatymo Nr. I-172 5, 7, 9^1 ir 10 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1764 pateikimas (S. Šedbaras) 424

Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo Nr. I-733 25, 30 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 30^1, 30^2, 30^3, 30^4, 30^5 straipsniais įstatymo projekto Nr. XIVP-1757(2) pateikimas (V. Juozapaitis) 426

Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 46, 59, 74, 75, 75^1, 75^2, 75^3, 76, 77, 82, 83, 84 straipsnių pakeitimo, 9 straipsnio pripažinimo netekusiu galios ir Įstatymo papildymo 76^1, 76^2, 83^1 straipsniais įstatymo Nr. XIV-654 3, 9, 12 ir 16 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1753 ir Švietimo įstatymo Nr. I-1489 11 straipsnio pakeitimo įstatymo Nr. XIV-655 1 ir 2 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1754 pateikimas (A. Žukauskas) 426

Loterijų įstatymo Nr. IX-1661 28 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1742 pateikimas (M. Majauskas) 427

Alternatyviųjų degalų įstatymo Nr. XIV-196 2, 15, 18 ir 24 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1739 pateikimas (K. Adomaitis) 428

Loterijų įstatymo Nr. IX-1661 28 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1742 pateikimo tęsinys 430

Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 46, 59, 74, 75, 75^1, 75^2, 75^3, 76, 77, 82, 83, 84 straipsnių pakeitimo, 9 straipsnio pripažinimo netekusiu galios ir Įstatymo papildymo 76^1, 76^2, 83^1 straipsniais įstatymo Nr. XIV-654 3, 9, 12 ir 16 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1753 ir Švietimo įstatymo Nr. I-1489 11 straipsnio pakeitimo įstatymo Nr. XIV-655 1 ir 2 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1754 pateikimo tęsinys 431

Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo Nr. I-733 25, 30 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 30^1, 30^2, 30^3, 30^4, 30^5 straipsniais įstatymo projekto Nr. XIVP-1757(2) pateikimo tęsinys 431

Rinkimų kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo konstitucinio įstatymo projekto N. XIVP-1279(3) svarstymo tęsinys 432

Politinių organizacijų įstatymo projekto Nr. XIVP-1280(2) svarstymo tęsinys 440

Administracinių nusižengimų kodekso 12, 85, 86, 88, 90, 92, 93, 94, 223, 544 ir 545 straipsnių, XI skyriaus pavadinimo pakeitimo ir Kodekso papildymo 85^1 straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-1281(2) svarstymo tęsinys 444

Referendumo konstitucinio įstatymo projekto Nr. XIVP-658(2) svarstymo tęsinys 444

Naftos produktų ir naftos valstybės atsargų įstatymo Nr. IX-986 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1691(2) svarstymas 445

Principinės kariuomenės struktūros, karių ir Lietuvos kariuomenės darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis ir gaunančių darbo užmokestį iš valstybės biudžeto ir valstybės pinigų fondų (išskyrus darbuotojus, gaunančius darbo užmokestį iš Europos Sąjungos struktūrinės, kitos Europos Sąjungos finansinės paramos ir tarptautinės finansinės paramos lėšų (išskyrus techninės paramos lėšas), ribinio skaičiaus patvirtinimo įstatymo Nr. XIII-2709 2 ir 3 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1485(2) svarstymas 446

Seimo nario V. Rakučio kalba 446

Darbo kodekso 14, 25, 27, 30, 52, 58, 144, 221, 222, 223, 225, 226, 227 ir 240 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1516(2) ir Valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1517(2) svarstymas 447

Seimo nario A. Syso kalba 448

Nesąžiningos prekybos praktikos žemės ūkio ir maisto produktų tiekimo grandinėje draudimo įstatymo Nr. XIV-409 21 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1321(2) svarstymas 449

Žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatymo Nr. IX-987 4, 8, 10 ir 13 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1165(2), Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 69 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1166(2), Kooperatinių bendrovių (kooperatyvų) įstatymo Nr. I-164 3^1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1167(2), Mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo Nr. VIII-1183 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1168(2), Valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1169(2), Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1170(2), Užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 22 ir 24 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1171(2), Žemės ūkio ir miškininkystės paslaugų teikimo pagal paslaugų kvitą įstatymo Nr. XI-2411 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1172(2), Geodezijos ir kartografijos įstatymo Nr. IX-415 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1173(2), Gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymo Nr. VIII-500 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1174(3), Melioracijos įstatymo Nr. I-323 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1175(2), Žemės įstatymo Nr. I-446 7, 13, 32, 34, 35, 49, 50, 51 ir 52 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1176(2) ir Žemės ūkio paskirties žemės įsigijimo įstatymo Nr. IX-1314 4 ir 5 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1177(2) svarstymo tęsinys 450

Labdaros ir paramos įstatymo Nr. I-172 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-367(2) priėmimas 451

Administracinių nusižengimų kodekso 12, 85, 86, 88, 90, 92, 93, 94, 223, 544 ir 545 straipsnių, XI skyriaus pavadinimo pakeitimo ir Kodekso papildymo 85^1 straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-1281(2) svarstymo tęsinys 451

Administracinių bylų teisenos įstatymo Nr. VIII-1029 17, 20, 23, 36, 51, 77, 120, 121, 122 straipsnių ir II dalies II skyriaus trečiojo skirsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1758, Baudžiamojo kodekso XXVI skyriaus pavadinimo, 175^1 ir 295 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1759, Civilinio kodekso 2.70 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1760, Konstitucinio Teismo įstatymo Nr. I-67 29, 73 ir 77 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1761, Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymo Nr. I-1571 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1762, Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 34 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1763 ir Labdaros ir paramos įstatymo Nr. I-172 5, 7, 9^1 ir 10 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1764 svarstymo tęsinys 452

Referendumo konstitucinio įstatymo projekto Nr. XIVP-658(2) svarstymo tęsinys 452

Naftos produktų ir naftos valstybės atsargų įstatymo Nr. IX-986 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1691(2) svarstymo tęsinys 452

Principinės kariuomenės struktūros, karių ir Lietuvos kariuomenės darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis ir gaunančių darbo užmokestį iš valstybės biudžeto ir valstybės pinigų fondų (išskyrus darbuotojus, gaunančius darbo užmokestį iš Europos Sąjungos struktūrinės, kitos Europos Sąjungos finansinės paramos ir tarptautinės finansinės paramos lėšų (išskyrus techninės paramos lėšas), ribinio skaičiaus patvirtinimo įstatymo Nr. XIII-2709 2 ir 3 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1485(2) svarstymo tęsinys 453

Darbo kodekso 14, 25, 27, 30, 52, 58, 144, 221, 222, 223, 225, 226, 227 ir 240 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1516(2) ir Valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1517(2) svarstymo tęsinys 453

Nesąžiningos prekybos praktikos žemės ūkio ir maisto produktų tiekimo grandinėje draudimo įstatymo Nr. XIV-409 21 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1321(2) svarstymo tęsinys 453

Žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatymo Nr. IX-987 4, 8, 10 ir 13 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1165(2), Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 69 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1166(2), Kooperatinių bendrovių (kooperatyvų) įstatymo Nr. I-164 3^1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1167(2), Mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo Nr. VIII-1183 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1168(2), Valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1169(2), Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1170(2), Užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 22 ir 24 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1171(2), Žemės ūkio ir miškininkystės paslaugų teikimo pagal paslaugų kvitą įstatymo Nr. XI-2411 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1172(2), Geodezijos ir kartografijos įstatymo Nr. IX-415 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1173(2), Gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymo Nr. VIII-500 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1174(3), Melioracijos įstatymo Nr. I-323 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1175(2), Žemės įstatymo Nr. I-446 7, 13, 32, 34, 35, 49, 50, 51 ir 52 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1176(2) ir Žemės ūkio paskirties žemės įsigijimo įstatymo Nr. IX-1314 4 ir 5 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1177(2) svarstymo tęsinys 453

Seimo narių pareiškimai

Seimo nario P. Gražulio pareiškimas 454

Vakarinis posėdis Nr. 177 (*2022 m. birželio 7 d.*)

Labdaros ir paramos įstatymo Nr. I-172 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-367(2) priėmimo tęsinys 455

Seimo nutarimo „Dėl Egidijaus Šileikio skyrimo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėju“ projekto Nr. XIVP-1478 svarstymas ir priėmimas 456

Seimo nario V. Bako kalba 456

Kandidato į Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjo pareigas E. Šileikio kalba 458

Labdaros ir paramos įstatymo Nr. I-172 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-367(2) priėmimo tęsinys 461

Pakeitimo vertybiniais popieriais ir padengtųjų obligacijų įstatymo projekto Nr. XIVP-1719, Civilinio kodekso 4.181, 6.66, 6.953, 6.961 ir 6.968 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1720, Civilinio proceso kodekso 746 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1721, Akcinių bendrovių įstatymo Nr. VIII-1835 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1722, Akcinių bendrovių ir uždarųjų akcinių bendrovių obligacijų savininkų interesų gynimo įstatymo Nr. XII-2443 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1723, Bankų įstatymo Nr. IX-2085 78 ir 83 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1724, Finansinio tvarumo įstatymo Nr. XI-393 2, 77, 91, 94 ir 99 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1725, Finansų įstaigų įstatymo Nr. IX-1068 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1726, Finansų įstaigų įstatymo Nr. IX-1068 2, 4, 44 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo Nr. XIV-766 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1727, Lietuvos banko įstatymo Nr. I-678 42, 43^3 straipsnių ir 1, 3 priedų pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1728, Lietuvos banko įstatymo Nr. I-678 11, 42, 43, 43^1, 43^2, 43^3, 43^7 straipsnių ir 1, 3 priedų pakeitimo įstatymo Nr. XIV-822 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1729, Centrinių kredito unijų įstatymo Nr. XII-2566 61 ir 66 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1730, Su nekilnojamuoju turtu susijusio kredito įstatymo Nr. XII-2769 33 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1731, Vartojimo kredito įstatymo Nr. XI-1253 22^1 straipsnio ir 3 priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1732, Valstybės skolos įstatymo Nr. I-1508 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1733, Kolektyvinio investavimo subjektų įstatymo Nr. IX-1709 80 ir 174 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1734, Juridinių asmenų nemokumo įstatymo Nr. XIII-2221 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1735 ir Hipotekinių obligacijų ir hipotekinio kreditavimo įstatymo Nr. IX-1746 pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XIVP-1736 pateikimas (G. Skaistė) 462

Lietuvos Respublikos Seimo narių interpeliacija žemės ūkio ministrui Kęstučiui Navickui

Interpeliacijos iniciatorių atstovo Seimo nario K. Mažeikos kalba 463
Žemės ūkio ministro K. Navicko atsakymai į interpeliacijoje pateiktus klausimus 465

Seimo nutarimo „Dėl Egidijaus Šileikio skyrimo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėju“ projekto Nr. XIVP-1478 priėmimo tęsinys 470

Lietuvos Respublikos Seimo narių interpeliacija žemės ūkio ministrui Kęstučiui Navickui (tęsinys)

Žemės ūkio ministro K. Navicko atsakymai į Seimo narių klausimus 470
Seimo nario P. Gražulio kalba 475
Seimo nario V. Ąžuolo kalba 475
Interpeliacijos iniciatorių atstovo Seimo nario R. Žemaitaičio kalba 476

Gamtinių dujų įstatymo Nr. VIII-1973 2 ir 46 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1737 pateikimas (D. Kreivys) 479
Farmacijos įstatymo Nr. X-709 2, 8, 57 ir 59 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1749 ir Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1750 pateikimas (A. Pečkauskas) 481
Krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo Nr. VIII-723 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1744 pateikimas (A. Anušauskas) 485
Seimo nutarimo „Dėl interpeliacijos Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministrui Kęstučiui Navickui“ projekto Nr. XIVP-1781 pateikimas 487
Labdaros ir paramos įstatymo Nr. I-172 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-367(2) priėmimo tęsinys 488
Šio įstatymo priėmimas 491
Gamtinių dujų įstatymo Nr. VIII-1973 2 ir 46 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1737 pateikimo tęsinys 492
Pakeitimo vertybiniais popieriais ir padengtųjų obligacijų įstatymo projekto Nr. XIVP-1719, Civilinio kodekso 4.181, 6.66, 6.953, 6.961 ir 6.968 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1720, Civilinio proceso kodekso 746 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1721, Akcinių bendrovių įstatymo Nr. VIII-1835 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1722, Akcinių bendrovių ir uždarųjų akcinių bendrovių obligacijų savininkų interesų gynimo įstatymo Nr. XII-2443 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1723, Bankų įstatymo Nr. IX-2085 78 ir 83 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1724, Finansinio tvarumo įstatymo Nr. XI-393 2, 77, 91, 94 ir 99 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1725, Finansų įstaigų įstatymo Nr. IX-1068 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1726, Finansų įstaigų įstatymo Nr. IX-1068 2, 4, 44 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo Nr. XIV-766 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1727, Lietuvos banko įstatymo Nr. I-678 42, 43^3 straipsnių ir 1, 3 priedų pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1728, Lietuvos banko įstatymo Nr. I-678 11, 42, 43, 43^1, 43^2, 43^3, 43^7 straipsnių ir 1, 3 priedų pakeitimo įstatymo Nr. XIV-822 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1729, Centrinių kredito unijų įstatymo Nr. XII-2566 61 ir 66 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1730, Su nekilnojamuoju turtu susijusio kredito įstatymo Nr. XII-2769 33 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1731, Vartojimo kredito įstatymo Nr. XI-1253 22^1 straipsnio ir 3 priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1732, Valstybės skolos įstatymo Nr. I-1508 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1733, Kolektyvinio investavimo subjektų įstatymo Nr. IX-1709 80 ir 174 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1734, Juridinių asmenų nemokumo įstatymo Nr. XIII-2221 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1735 ir Hipotekinių obligacijų ir hipotekinio kreditavimo įstatymo Nr. IX-1746 pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XIVP-1736 pateikimo tęsinys 492

Farmacijos įstatymo Nr. X-709 2, 8, 57 ir 59 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1749 ir Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1750 pateikimo tęsinys 493

Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 4, 10, 11, 15, 27, 28, 35, 38, 39, 52, 53, 56, 58, 60, 65, 66, 67, 71, 72, 72^1, 73, 75^3, 77, 85 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 64^1 straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-1769, Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 46, 59, 74, 75, 75^1, 75^2, 75^3, 76, 77, 82, 83 straipsnių pakeitimo, 9 straipsnio pripažinimo netekusiu galios ir Įstatymo papildymo 76^1, 76^2, 83^1 straipsniais pakeitimo įstatymo Nr. XIV-654 3 ir 16 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1770 ir Valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymo Nr. XIII-198 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1771 pateikimas (J. Šiugždinienė) 493

Sveikatos sistemos įstatymo Nr. I-552 2 straipsnio pakeitimo, Įstatymo papildymo 51^1 straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-1772 pateikimas (A. Dulkys) 497

Seimo nutarimo „Dėl kreipimosi į Lietuvos Respublikos Konstitucinį Teismą su prašymu ištirti, ar Lietuvos Respublikos Prezidento 2022 m. kovo 29 d. dekreto Nr. 1K-913 „Dėl teikimo Lietuvos Respublikos Seimui skirti Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėją“ 1 straipsnis neprieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijai ir Lietuvos Respublikos teismų, Lietuvos Respublikos valstybės ir tarnybos paslapčių įstatymams“ projekto Nr. XIVP-1741 pateikimas (V. Bakas) 501

Seimo rezoliucijos „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 metų veiklos ataskaitos“ projekto Nr. XIVP-1667(2) priėmimas 502

Šios rezoliucijos priėmimas 502

Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 4, 10, 11, 15, 27, 28, 35, 38, 39, 52, 53, 56, 58, 60, 65, 66, 67, 71, 72, 72^1, 73, 75^3, 77, 85 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 64^1 straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-1769, Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 46, 59, 74, 75, 75^1, 75^2, 75^3, 76, 77, 82, 83 straipsnių pakeitimo, 9 straipsnio pripažinimo netekusiu galios ir Įstatymo papildymo 76^1, 76^2, 83^1 straipsniais pakeitimo įstatymo Nr. XIV-654 3 ir 16 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1770 ir Valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymo Nr. XIII-198 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1771 pateikimo tęsinys 502

Sveikatos sistemos įstatymo Nr. I-552 2 straipsnio pakeitimo, Įstatymo papildymo 51^1 straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-1772 pateikimo tęsinys 503

Seimo nutarimo „Dėl kreipimosi į Lietuvos Respublikos Konstitucinį Teismą su prašymu ištirti, ar Lietuvos Respublikos Prezidento 2022 m. kovo 29 d. dekreto Nr. 1K-913 „Dėl teikimo Lietuvos Respublikos Seimui skirti Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėją“ 1 straipsnis neprieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijai ir Lietuvos Respublikos teismų, Lietuvos Respublikos valstybės ir tarnybos paslapčių įstatymams“ projekto Nr. XIVP-1741 pateikimo tęsinys 504

Nenumatytas posėdis Nr. 178 (*2022 m. birželio 8 d.*)

Seimo nutarimo „Dėl interpeliacijos Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministrui Kęstučiui Navickui“ projekto Nr. XIVP-1781 pateikimo tęsinys, svarstymas ir priėmimas (A. Vyšniauskas) 505

Vandens įstatymo Nr. VIII-474 3, 8, 9, 12, 14, 15, 18, 20, 21, 25 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1745 ir Mokesčio už valstybinius gamtos išteklius įstatymo Nr. I-1163 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1746 pateikimas (S. Gentvilas) 506

Seimo nutarimo „Dėl interpeliacijos Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministrui Kęstučiui Navickui“ projekto Nr. XIVP-1781 priėmimo tęsinys 509

Šio nutarimo priėmimas 509

Vandens įstatymo Nr. VIII-474 3, 8, 9, 12, 14, 15, 18, 20, 21, 25 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1745 ir Mokesčio už valstybinius gamtos išteklius įstatymo Nr. I-1163 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1746 pateikimo tęsinys 510

Rytinis posėdis Nr. 179 (*2022 m. birželio 9 d.*)

Graikijos Respublikos Prezidentės K. Sakelaropulu kalba 511

Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2022 m. birželio 9 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas 513

Seimo rezoliucijos „Dėl visapusės paramos Ukrainos pergalei pasiekti, narystei Europos Sąjungoje paspartinti ir saugiai laivybai Juodojoje jūroje užtikrinti“ projekto Nr. XIVP-1783 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (L. L. Andrikienė) 515

Transporto veiklos pagrindų įstatymo Nr. I-1863 2 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1492(2) priėmimas 517

Augalų sėklininkystės įstatymo Nr. IX-602 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1223(2) priėmimas 517

Administracinių nusižengimų kodekso 589 straipsnio pakeitimo ir Kodekso papildymo 342^{8}, 342^{9} straipsniais įstatymo projekto Nr. XIVP-1224(2) priėmimas 518

Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1576(2) priėmimas 518

Profesinio mokymo įstatymo Nr. VIII-450 18 ir 19 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 23^{1} straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-1052(2) priėmimas 518

Neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo Nr. I-2044 15 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1315(2) priėmimas 519

Vaikų išlaikymo išmokų įstatymo Nr. X-987 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-209(2) priėmimas 519

Valstybės herbo, kitų herbų ir herbinių ženklų įstatymo Nr. I-130 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-763(3) priėmimas 519

Seimo savaitės (2022-06-13 – 2022-06-17) – 2022 m. birželio 14 d. (antradienio) ir 16 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės pateikimas ir tvirtinimas 520

Valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymo Nr. XIII-198 7, 8 straipsnių ir 5 priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1785 pateikimas (J. Šiugždinienė) 520

Seimo rezoliucijos „Dėl visapusės paramos Ukrainos pergalei pasiekti, narystei Europos Sąjungoje paspartinti ir saugiai laivybai Juodojoje jūroje užtikrinti“ projekto Nr. XIVP-1783 priėmimo tęsinys 522

Šios rezoliucijos priėmimas 523

Valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymo Nr. XIII-198 7, 8 straipsnių ir 5 priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1785 pateikimo tęsinys 523

Vaikų išlaikymo išmokų įstatymo Nr. X-987 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-209(2) priėmimo tęsinys 523

Valstybės herbo, kitų herbų ir herbinių ženklų įstatymo Nr. I-130 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-763(3) priėmimo tęsinys 524

Viešųjų pirkimų įstatymo Nr. I-1491 papildymo 10^{1} straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-1784 pateikimas (V. Jurgutis) 525

Seimo nutarimo „Dėl apygardos administracinių teismų reorganizavimo“ projekto Nr. XIVP-1777 pateikimas (S. Šedbaras) 526

Angliavandenilių išteklių mokesčio įstatymo Nr. I-2944 12 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-518 pateikimas (R. Juška) 526

Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo Nr. XIII-2166 95 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo V skyriaus papildymo dvidešimt aštuntuoju skirsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-1708, Teritorijų planavimo įstatymo Nr. I-1120 5, 15 ir 21straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1709 ir Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1710 pateikimas (M. Skritulskas) 527

Sporto įstatymo Nr. I-1151 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-908 1 ir 2 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1773, Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1774, Valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 6 ir 12 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1775 ir Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-110 3 ir 4 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1776 pateikimas (J. Šiugždinienė) 528

Kooperatinių bendrovių (kooperatyvų) įstatymo Nr. I-164 5, 10, 11, 14, 16, 16[1], 16[2], 17, 18, 19 ir 20 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1751 pateikimas (K. Navickas) 531

Vyriausybės valanda

Aplinkos ministro S. Gentvilo, sveikatos apsaugos ministro A. Dulkio, užsienio reikalų ministro G. Landsbergio, švietimo, mokslo ir sporto ministrės J. Šiugždinienės, teisingumo ministrės E. Dobrowolskos ir susisiekimo ministro M. Skuodžio atsakymai į Seimo narių klausimus 532

Vakarinis posėdis Nr. 180 (*2022 m. birželio 9 d.*)

Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1515(2) svarstymas 538

Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-896(2), Aplinkos monitoringo įstatymo Nr. VIII-529 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-897(2) ir Aplinkos apsaugos įstatymo Nr. I-2223 25 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-898(2) svarstymas 538

Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1580(2), Valstybės politikų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatymo Nr. VIII-1904 2 straipsnio ir priedėlio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1581(2), Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 5, 8 ir 10 straipsnių ir 1 priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1582(2), Biudžeto sandaros įstatymo Nr. I-430 11, 25, 26, 27, 31 ir 34 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1583(2), Civilinės saugos įstatymo Nr. VIII-971 11, 14, 16, 18, 21, 22, 24, 27 ir 30 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1584(2), Nepaprastosios padėties įstatymo Nr. IX-938 2, 13, 15, 16, 21, 22, 27 ir 28 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1585(2), Strateginio valdymo įstatymo Nr. XIII-3096 22 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1586(2), Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo Nr. X-1212 pakeitimo įstatymo Nr. XIII-3308 15 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1587(2), Teritorijų planavimo įstatymo Nr. I-1120 18, 20, 24 ir 27 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1588(2) ir Tiesioginio valdymo savivaldybės teritorijoje įstatymo Nr. I-830 2, 3, 4 ir 6 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1589(2) svarstymas 539

Seimo nario A. Vyšniausko kalba (*Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcijos vardu*) 539

Seimo nario R. Juškos kalba 540

Seimo nario K. Masiulio kalba 541

Seimo nario A. Kupčinsko kalba 541

Karo padėties įstatymo Nr. VIII-1721 7, 9, 10, 19, 20, 21, 22, 27 ir 28 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1590 svarstymas 545

Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1515(2) svarstymo tęsinys 546

Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-896(2), Aplinkos monitoringo įstatymo Nr. VIII-529 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-897(2) ir Aplinkos apsaugos įstatymo Nr. I-2223 25 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-898(2) svarstymo tęsinys 546

ASMENVARDŽIŲ RODYKLĖ 547

SANTRUMPOS

DFVL – Demokratų frakcija „Vardan Lietuvos“
DPF – Darbo partijos frakcija
LF – Laisvės frakcija
LRF – Lietuvos regionų frakcija
LSDPF – Lietuvos socialdemokratų partijos frakcija
LSF – Liberalų sąjūdžio frakcija
LVŽSF – Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcija
MSNG – Mišri Seimo narių grupė
TS-LKDF – Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcija

A – alternatyvus teisės aktas
ES – su Europos Sąjungos teise susijęs teisės aktas
GR – Respublikos Prezidento grąžintas Seimui pakartotinai svarstyti įstatymas
VK – su Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės rekomendacijų įgyvendinimu susijęs teisės aktas

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

IV (PAVASARIO) SESIJOS
RYTINIO POSĖDŽIO NR. 165
STENOGRAMA

2022 m. gegužės 10 d.

Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkė V. ČMILYTĖ-NIELSEN
ir Seimo Pirmininko pirmasis pavaduotojas J. RAZMA

PIRMININKĖ (V. ČMILYTĖ-NIELSEN). Labas rytas. Gerbiami kolegos, pradedame gegužės 10 dienos rytinį Seimo posėdį. (*Gongas*) Kviečiu registruotis.

Užsiregistravo 121 Seimo narys.

Gerbiami kolegos, mūsų kolegė visai neseniai šventė labai gražų jubiliejų. Norėčiau pakviesti gerbiamą V. Aleknaitę-Abramikienę. (*Plojimai*)

V. ALEKNAITĖ-ABRAMIKIENĖ (*TS-LKDF*). Mieli kolegos, ir tai praeis. (*Juokas salėje*) Viskas praeina, todėl tausokime kiekvieną minutę ir kurkime tai, kas išlieka. O labiausiai išlieka meilė ir geri darbai. To ir linkiu. Ačiū jums. (*Plojimai*)

10.01 val.

Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2022 m. gegužės 10 d. (antradienio) darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas

PIRMININKĖ. Pirmasis darbotvarkės klausimas – darbotvarkės tvirtinimas. P. Gražulis norėtų pasisakyti dėl darbotvarkės.

P. GRAŽULIS (*LRF*). Taip. Gerbiama Pirmininke, frakcijos vardu šiandien yra įrašyta rezoliucija dėl pripažinimo, kad Rusija Ukrainoje vykdo genocidą. Tokio paties turinio rezoliuciją, remdamasis Lenkijos patirtimi, Lenkijos priimta rezoliucija, aš registravau kovo 24 dieną. Perskaičiau mūsų rezoliuciją, dabar teikiamą Seimui, ir manau, kad vieno svarbiausio punkto nėra. Mano rezoliucijoje, remiantis Lenkijos rezoliucija, V. Putinas pripažįstamas karo nusikaltėliu. Ir ne tik V. Putinas, bet ir visi, kaip sakoma, jo rate esantys žmonės. Todėl prašyčiau frakcijos vardu įrašyti ir mano rezoliuciją ir iš dviejų rezoliucijų padaryti vieną.

Klausimas Seimo Pirmininkei. Kodėl tiek laiko, beveik du mėnesius, mano rezoliucija nebuvo įrašoma į darbotvarkę?

PIRMININKĖ. Gerbiamas kolega, gal galėtumėte priminti savo rezoliucijos numerį? (*Balsai salėje*) Atsakau į jūsų klausimą ir taip pat labai kviečiu pasirašyti po šiandien teikiama rezoliucija.

P. GRAŽULIS (*LRF*). Taip, tuomet galbūt pasirašyčiau po šiandienos rezoliucija…

PIRMININKĖ. Būtų puikus sprendimas.

P. GRAŽULIS (*LRF*). …ką ir Seimo Pirmininko pavaduotojas sako. Žinoma, gal ir trūksta konkretumo jūsų rezoliucijoje, bet galima daryti kompromisą. Pasirašau po jūsų rezoliucija…

PIRMININKĖ. Puiku.

P. GRAŽULIS (*LRF*). …ir tuomet mano neįrašome į darbotvarkę.

PIRMININKĖ. Dėkoju už konstruktyvumą.

J. Pinskus.

J. PINSKUS (*LRF*). Gerbiama Pirmininke, Seniūnų sueigoje paprašiau, kad būtų įrašytas į darbotvarkę Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 43 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1434. Prašyčiau, kad balsuotume dėl įrašymo.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Balsuosime. J. Razma.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Frakcijos vardu vieną tokį formalų siūlymą teikiu, kad popietiniame posėdyje būtų dar vienas balsavimo intervalas. Kai formavome darbotvarkę, tada nebuvo rezoliucijų projektų. Aš siūlau frakcijos vardu, kad būtų pirmasis balsavimo intervalas po tų dviejų

rezoliucijų dėl Vyriausybės ataskaitos, kad kaip nors būtų išlaikytas tas politinis žanras po politinių diskusijų dėl Vyriausybės. Būtų atitinkamas balsavimas, o po to jau kiti projektai.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Gerbiami kolegos, taigi apsispręskime dėl gautų pasiūlymų. Pirmasis – J. Pinskaus prašymas frakcijos vardu įrašyti į šios dienos darbotvarkę Elektros energetikos įstatymo vieno straipsnio pakeitimo projektą Nr. XIVP-1434. Balsuojame.

Balsavo 127 Seimo nariai: už – 59, prieš – 53, susilaikė 15. Pasiūlymui nepritarta. E. Gentvilas.

E. GENTVILAS (*LSF*). Čia dėl tokio formalumo. Statutas sako, kad teikiant klausimą darbotvarkei turi būti pasakytas ne tik klausimo numeris, bet ir esmė. Dabar, tiesą sakant, buvo išvardinti registracijos numeriai, straipsnių numeriai ir nepasakyta apie ką, tai truputį aklas balsavimas.

PIRMININKĖ. V. Ąžuolas.

V. ĄŽUOLAS (*LVŽSF*). Ne veltui valdantieji bijo antikorupcinio vertinimo dėl elektros kompensavimo, šis balsavimas parodė, kad jų tikslas, kad žmonės elektrą pirktų ne po 17 centų iš visuomeninio tiekėjo, o kuo greičiau pasirinktų nepriklausomus po 36 centus. Tai gerai – skurdinkime žmones toliau.

PIRMININKĖ. A. Norkienė.

A. NORKIENĖ (*LVŽSF*). Gerbiama Seimo Pirmininke, dėl Seniūnų sueigos sprendimo. Mes nusprendėme, kad dėl E. Šileikio sprendimą priimsime posėdžių salėje. Reikėtų balsuoti.

PIRMININKĖ. Laukiu pasiūlymų iš frakcijų. J. Razma yra pasiūlęs turėti dar vieną balsavimą. Galbūt galėtume pritarti bendru sutarimu? Čia dėl popietinės. Ar reikalaujate balsuoti? Reikalauja balsuoti. Balsuokime dėl J. Razmos pasiūlymo, dėl papildomo balsavimo popietinėje darbotvarkėje. Kas pritariate, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 127 Seimo nariai: už – 81, prieš – 4, susilaikė 42. Pasiūlymui pritarta. Gerbiami kolegos, taip pat turime apsispręsti dėl klausimo, dėl kurio Seniūnų sueigoje sutarimo rasti nepavyko. Tai dėl šios dienos, dėl Seimo nutarimo „Dėl Egidijaus Šileikio skyrimo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėju“ projekto įtraukimo į šios dienos darbotvarkę. Kas pritariate šiam opozicijos siūlymui, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 131 Seimo narys: už – 62, prieš – 32, susilaikė 37. Pasiūlymui nepritarta. Dabar turime apsispręsti dėl visos darbotvarkės. Ar galime pritarti darbotvarkei bendru sutarimu? Reikalaujate balsuoti. Balsuokime dėl darbotvarkės.

Balsavo 129 Seimo nariai: už – 97, prieš – 1, susilaikė 31. Darbotvarkei pritarta.

10.10 val.

Ukrainos Aukščiausiosios Rados Pirmininko pavaduotojos Olenos Kondratiuk kalba

Darbotvarkės 1-2 klausimas. Gerbiami kolegos, šiandien Seime svečiuojasi ypatinga viešnia, Ukrainos Aukščiausiosios Rados Pirmininko pavaduotoja O. Kondratiuk. (*Plojimai*) Ponia O. Kondratiuk yra aukščiausio rango Ukrainos politikė, atstovė, viešinti Vilniuje, mūsų Seime, nuo vasario 24 dienos. Aš turiu garbės pakviesti ją į tribūną tarti žodį. Prašom. (*Kalba angliškai*) Sveika atvykusi, prašom pasisakyti.

O. KONDRATIUK. Brangieji mūsų broliai ir seserys! (*Kreipėsi lietuviškai*) (*Plojimai*) (*Kalba angliškai*) Didžiulė garbė man, Ukrainos parlamento pranešėjai Olenai Kondratiuk, šiandien būti čia, Seime. Didžiulė garbė Ukrainos parlamento ir ukrainiečių vardu į jus ir Lietuvos žmones kreiptis ukrainiečių kalba. Prašau išversti. Ačiū.

Ypatinga garbė kreiptis į jus ir į Lietuvos tautą Ukrainos parlamento ir Ukrainos tautos vardu būtent ukrainiečių kalba. Ukrainiečių kalba, kurią rusų agresoriai nori „denacifikuoti“, o iš tikrųjų – išnaikinti kartu su Ukrainos tauta. Ir būtent todėl aš noriu, kad daugiau žmonių Europoje ir pasaulyje žinotų, girdėtų ir gerbtų ukrainiečių kalbą, kuri greitai taps viena iš oficialių Europos Sąjungos kalbų.

Aš labai dėkinga Seimo Pirmininkei poniai Viktorijai už asmeninį pakvietimą apsilankyti seseriškoje Lietuvos Respublikoje. Mes labai vertiname ir su šiluma prisimename jūsų drąsų vizitą Ukrainoje ir jūsų nuostabią kalbą Aukščiausiojoje Radoje. Jis buvo vienas iš pirmųjų tokio aukšto lygio po masinio Rusijos įsiveržimo.

Vasario 24 dieną aš, kaip ir milijonai ukrainiečių, atsibudau aidint sprogimams Kyjive. Atsimenu, kad išvakarėse kalbėdami su kolegomis parlamente jautėme didelę Rusijos įsiveržimo riziką, bet mes, taikūs, europietiškai mąstantys žmonės, iki vasario 24 dienos dar vylėmės, kad pasaulinio saugumo architektūra egzistuoja. Mes net netikėjome, kad kaimyninė šalis ryšis šiai beprotybei, kuri ypač greitai pavirs Ukrainos liaudies genocidu.

Kalbėdama Ukrainos parlamente, ponia Seimo Pirmininke, jūs teisingai pasakėte, kad taip įvyko dėl to, kad Vakarai nesustabdė Rusijos 2014 metais, bet tai privalo padaryti būtent dabar. Šiandien ukrainiečiai kovoja ne tik už savo laisvę, bet ir už visos Europos laisvę.

Tiesa yra ta, kad vasario 24 diena visam laikui pakeitė situaciją Europoje. Mums reikia pertvarkyti mūsų bendrą pasaulio saugumo politiką.

Mes, deja, nepajutome palaikymo ir apgynimo iš Jungtinių Tautų, nors tikėjomės ir turėjome į tai visas teises kaip šalis – Jungtinių Tautų Organizacijos įkūrėja. Ši organizacija buvo sukurta pagal šūkį „Niekada vėl“ būtent tam, kad nepasikartotų Antrojo pasaulinio karo baisumai.

Bet tai įvyko vėl – didysis ir pražūtingas karas vėl atėjo į Europą dėl ilgametės susitaikymo su agresoriumi ir kompromisų su blogiu politikos. Mes turime ryškiai, be jokių iliuzijų suprasti, kad Trečiasis pasaulinis karas jau prasidėjo. Jis jau vyksta, kaip sakė didelė Ukrainos draugė D. Grybauskaitė. Būtent todėl mums reikia sukurti naują pasaulinę saugumo sistemą, kur niekas neturės veto teisės. Tam reikalinga lyderystė, ryžtas ir partnerystė! Kaip tai daro Lietuva.

Jūs visada mus ypač jautėte ir girdėjote. Nedvejodami stojote su mumis vienoje pusėje kovoti su blogiu, kuris atgimė rašizmu. Jūs buvote su mumis sunkiausią vasario 24 dieną, kai Seimas susirinko į neeilinį posėdį ir vienbalsiai pritarė Ukrainos palaikymui ir Rusijos agresijos pasmerkimui. Kovoti reikia ne tik su Rusijos Federacija, bet ir su prorusiška pozicija Europos Sąjungoje, dosniai apmokama nuolaidomis naftai ir dujoms, pigiais kreditais ir entuziastingais „Russia Today“ propagandistų ir dezinformuotojų pranešimais.

Lietuva tapo pavyzdžiu visam pasauliui, kai pirmoji išsiuntė Rusijos diplomatus ir principingai atsisakė Rusijos dujų. Rusija turi būti išmesta iš visų tarptautinių institucijų, iš Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos ir izoliuota nuo viso civilizuoto pasaulio kaip vėžio auglys. Taip pat reikia iš naujo persvarstyti veto teisę Europos Sąjungoje.

Aš didžiuojuosi tuo, kad Lietuvos tauta yra tarp lyderių, remiančių Ukrainos stojimą į Europos Sąjungą. 82 % lietuvių sutinka, kad mūsų šalis taptų visateise Europos Sąjungos nare. Jūs, Seimo nariai, esate savo tautos atstovai ir jūs balsavote už tai, kad Ukrainai iš karto būtų suteiktas kandidatės statusas. Dėkoju jums už tokią nuoširdžią paramą Ukrainos liaudies europiniam pasirinkimui.

Lygiai taip pat prieš 30 metų Ukrainos parlamentas pasmerkė Rusijos agresiją Lietuvoje. Lygiai taip pat Lietuvai paskelbus nepriklausomybę Rusija metė žudyti lietuvius Pskovo oro desantininkų 76-ąją diviziją ir KGB kariškius. Taip pat šios divizijos 234-asis desantininkų puolamasis pulkas daro nusikaltimus Ukrainoje ir dalyvavo aneksuojant Krymą.

Lietuviai, kurie žuvo gindami televizijos centrą, žinojo, kad jų vaikai gyvens laimingoje, stiprioje Europos šalyje. Mes, ukrainiečiai, irgi tvirtiname savo europinį pasirinkimą. Aš atiduodama pagarbą Vilniaus televizijos centro gynėjams, Lietuvos piliečiams ir kitų tautybių žmonėms, kurie be ginklų išėjo prieš sovietų tankus, noriu pakartoti paskutinius žodžius, kurie skambėjo eteryje: „Kreipiamės į visus, kas mus girdi. Yra tikimybė, kad armija palauš mus prievarta arba užčiaups mus, bet niekas neprivers mūsų atsisakyti laisvės ir nepriklausomybės.“

Už savo nepriklausomybę mes kasdien mokame labai didelę ir sunkią kainą – Ukrainos gynėjų, savanorių ir žurnalistų gyvenimais, mūsų vaikų gyvenimais. O jūs įrodėte, kad Europos vertybės, žmogaus teisių vertybės yra aukštesnės už bet kokias materialines vertybes, pinigus ir resursus.

Mes Ukrainoje žavėdamiesi stebime, kaip Lietuvos tauta remia Ukrainą. Daugiatūkstantiniai maršai, Ukrainos vėliavos jūsų gatvėse, gatvės prie Rusijos ambasados Vilniuje pervadinimas Ukrainos didvyrių garbei, dešimčių tūkstančių ukrainiečių priėmimas – žmonių, kurie atvyko į Lietuvą ieškodami laikino prieglobsčio nuo Rusijos įsiveržimo, kad išgelbėtų savo ir savo vaikų gyvenimus. Aš neturiu jokių abejonių, kad reikalui esant Ukrainos kariuomenė lygiai taip pat gins Lietuvą ir siųs karinę pagalbą, kaip jūs šiandien ginate mūsų žmones.

Taip, Ukraina iki šiol nėra NATO, bet niekas mums neuždraus petys į petį kovoti su bendru priešu. Dabar ypatingas laikas būti tokiems drąsiems kaip ukrainiečiai. Mes turime viską padaryti, kad rašistai nebegalėtų pakartoti šių žiaurybių jokioje kitoje Europos šalyje. Kad joks miestas nebūtų ištrintas iš Europos žemėlapio kaip Ukrainos miestai. Kad niekada niekas negalėtų vėl pakartoti to, kai kankindavo, plėšdavo nagus, nupjaudavo galūnes, žagindavo moteris jų vaikų akyse, prievartaudavo vaikus tėvų akyse ir sušaudydavo niekuo nekaltus ukrainiečius civilius Bučoje, Irpinėje, Borodiankoje, Mariupolyje! Tarptautinė bendrija privalo pasmerkti visus šiuos karo nusikaltimus ir nusikaltimus žmoniškumui. Mūsų pareiga yra patraukti atsakomybėn visus, kas tai darė, visus, kas duodavo įsakymus daryti šiuos siaubus. Tai buvo ne atsitiktinumas – tai buvo iš anksto suplanuotas genocidas.

Man labai svarbu būti čia, šiame atstovaujamosios demokratijos pastate, kai jūs balsuosite už rezoliuciją, pripažįstančią Rusijos ginkluotojų pajėgų veiksmus ukrainiečių tautos genocidu. Visi šie drąsūs politiniai sprendimai ir žmonių poelgiai įrodo, kad tarp mūsų šalių jau seniai nėra jokių sienų! Tokia strateginė Ukrainos ir Lietuvos partnerystė šalių, parlamentų ir žmonių lygiu yra pavyzdys, ant ko turi būti statoma nauja Europa po mūsų bendros pergalės prieš Rusijos agresorių. Mes matome Europą laisvą, stiprią, kūrybingą, sėkmingą, savipakankamą. Kartą ir visiems laikams nepriklausomą nuo Rusijos politinės, karinės, ekonominės ir energetinės įtakos.

Kiekvieną dieną tokie miestai kaip Vilnius, Ryga, Talinas, Londonas, Paryžius, Stokholmas, Varšuva ir daug kitų puikių Europos miestų turi galimybę laisvai atsibusti, ruoštis į darbą, džiaugtis taikiu ir ramiu gyvenimu dėka ukrainiečių, kurie yra apkasuose, fronto linijoje, visiškai apsupti „Azovstalyje“, Mariupolyje, kurie priima mirtinus Rusijos raketų smūgius. Aš nuoširdžiai linkiu kiekvienam Europoje niekada niekada niekada negirdėti oro pavojaus sirenų, nematyti, kaip raketos pataiko į gyvenamuosius namus ir geležinkelio stotis, nenakvoti rūsiuose, nedėti ant savo paminklų apsauginių karkasų. Niekada nežinoti, kas yra sušaudymo sąrašai, nematyti tiek sugriovimų, kraujo, nelaidoti savo piliečių broliškuose kapuose kiemuose, mokyklų ir vaikų darželių teritorijose. To niekada nebus, jeigu Ukraina gaus iš Europos ir demokratinio pasaulio visokeriopą paramą ir pagalbą – be jokių sąlygų, be biurokratijos, be kalbų apie tai, kad dar ne laikas, kad tai neįmanoma, kad reikalingos papildomos konsultacijos.

Mes parodėme, kad galima sėkmingai kariauti ir nugalėti vadinamąją antrąją pasaulio kariuomenę, kai už tavęs gėris, tiesa, tavo žemė, tavo vaikai ir noras gyventi laisvai ir oriai. Ir mes kartu parodysime visam pasauliui, kaip galima atstatyti Ukrainą, kuri trokšta būti Europos Sąjungos nare. Ukrainai reikalingas naujas Maršalo planas. Prezidentas V. Zelenskis jau įsteigė Nacionalinę Ukrainos atstatymo po karo tarybą, joje eurointegracija, kaip šalies transformacijos procesas, turi pagrindinį vaidmenį. Tokį pat vaidmenį turi turėti donorai, tarptautinėje konferencijoje Varšuvoje surinkę daugiau kaip 6,5 mlrd. dolerių Ukrainai atstatyti. Taip pat paleista *online* platforma rinkti lėšas Ukrainai pagal globalų projektą „United 24“. Pasinaudodama proga kreipiuosi į Lietuvą imtis globoti sugriautų Ukrainos miestų ir kaimų atstatymą ir grąžinimą gyvenimui. Mes laukiame jūsų ekspertų, inžinierių, statybininkų – visų, kas trokšta padėti.

Ukrainos Aukščiausiosios Rados vardu noriu pareikšti padėką Lietuvai už visokeriopą pagalbą ir paramą, kurią jūs mums jau suteikėte, pradedant ginklais, įrangos, reikalingos radijo ir televizijos laidoms atnaujinti nukentėjusiuose rajonuose, perdavimu ir baigiant alternatyviais tarptautiniais Ukrainos grūdų eksportavimo maršrutais.

Gerbiami kolegos, šiandien mes kartu su jumis esame dar viena diena arčiau mūsų pergalės prieš Rusijos agresorių. Mes būtinai nugalėsime! Mes būtinai pasidalinsime pergalės džiaugsmu kartu su jumis. Ukraina nugalės! Kartu mes laimėsime. Šlovė Ukrainai! Šlovė Lietuvai! (*Plojimai*)

10.26 val.

Seimo rezoliucijos „Dėl Rusijos Federacijos veiksmų Ukrainoje pripažinimo genocidu ir Specialiojo Tarptautinio Baudžiamojo Tribunolo įsteigimo Rusijos agresijos nusikaltimui ištirti“ projektas Nr. XIVP-1664 (*pateikimas, svarstymas ir priėmimas*)

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kolegos, dabar norėčiau pakviesti P. Saudargą, kad pristatytų 1-3 klausimą – Seimo rezoliucijos „Dėl Rusijos Federacijos veiksmų Ukrainoje pripažinimo genocidu ir

Specialiojo Tarptautinio Baudžiamojo Tribunolo įsteigimo Rusijos agresijos nusikaltimui ištirti“ projektą Nr. XIVP-1664. Prašom.

P. SAUDARGAS (*TS-LKDF*). Dėkui, gerbiama Pirmininke. Gerbiama Seimo Pirmininke, gerbiama Ukrainos Aukščiausiosios Rados vicepirmininke Olena Kondratiuk, gerbiami kolegos! Labai simboliška, kad šią rezoliuciją svarstysime Lietuvoje viešint aukščiausią statusą turinčiam Ukrainos žmogui, kuriam galima karo metu išvykti iš šalies, – Rados vicepirmininkei, su kuria taip pat turėjome garbės karo išvakarėse susitikti Kijeve.

Rezoliucija ilgai brendo, bet yra tokia patarlė, kad geriau devynis kartus atmatuok, o dešimtą jau kirpk. Galėjome priimti kartu su latviais ir estais, bet nėra to blogo, kas neišeitų į gera. Dabar jau galime vadovautis ir Europos Tarybos Parlamentinės Asamblėjos dokumentu, ir mūsų Vilniaus komunikatu, kuris penktadienį buvo priimtas tarptautinėje teisininkų bendruomenės konferencijoje, išnagrinėti nauji klausimai, nauji apsektai.

Labai dėkoju prie rezoliucijos dirbusiam išties gausiam būriui asmenų ir institucijų, ir gerbiamai Seimo Pirmininkei už jos vertingus pasiūlymus, pastabas, ir gerbiamai Užsienio reikalų komiteto pirmininkei L. L. Andrikienei, kuri dirbo prie rezoliucijos teksto ir teikė pastabas, ir visiems kolegoms, kurie teikė papildymus, pataisymus. Rezoliucija yra štai tokia, aš ją pagarsinsiu, gal ne visi, gerbiami kolegos, spėjote įsigilinti į tekstą. Tai pereinu prie pačios rezoliucijos.

„Lietuvos Respublikos Seimas, *remdamasis* Lietuvos Respublikos Seimo 2022 m. vasario 24 d. rezoliucijos „Dėl Rusijos ir Baltarusijos agresijos prieš Ukrainą“, 2022 m. balandžio 12 d. rezoliucijos „Dėl Rusijos Federacijos vykdomos agresijos ir karo nusikaltimų Ukrainoje pasmerkimo“ bei Ukrainos Aukščiausiosios Rados 2022 m. balandžio 14 d. pareiškimo „Dėl Rusijos Federacijos vykdomo genocido Ukrainoje“ nuostatomis;

primindamas Lietuvos Respublikos Seimo 2005 m. lapkričio 5 d. pareiškimą „Dėl politinių represijų ir badmečio aukų Ukrainoje 1932–1933 metų paminėjimo“, kuriuo pripažįstama, jog 1932–1933 metų Stalino totalitarinio komunizmo režimas vykdė sąmoningą, kruopščiai suplanuotą ukrainiečių tautos genocidą;

sveikindamas Europos Tarybos Parlamentinės Asamblėjos 2022 m. balandžio 28 d. rezoliuciją „Rusijos Federacijos agresija prieš Ukrainą: atsakomybės už rimtus tarptautinės humanitarinės teisės pažeidimus ir kitus tarptautinius nusikaltimus užtikrinimas“ bei joje išsakytą raginimą steigti tarptautinį baudžiamąjį tribunolą Rusijos Federacijos įvykdytam agresijos nusikaltimui bei kitiems karo nusikaltimams ištirti ir įvertinti;

vadovaudamasis Konvencijos dėl kelio užkirtimo genocido nusikaltimui ir baudimo už jį bei Tarptautinio Baudžiamojo Teismo Romos statuto nuostatomis;

pabrėždamas tarptautinį teisinį valstybių įsipareigojimą bendradarbiauti, siekiant nutraukti visuotinai pripažintų tarptautinės teisės normų, įskaitant genocido draudimą, pažeidimus, taip pat nusikaltimus žmoniškumui ir karo nusikaltimus;

būdamas įsitikinęs, kad Rusijos Federacijos pradėto karo pagrindinis tikslas yra Ukrainos tautos ir jos tapatybės naikinimas bei jos teisės į nepriklausomą vystymąsi paneigimas;

atsižvelgdamas į viešus Rusijos Federacijos prezidento ir kitų pareigūnų pareiškimus bei raginimus valstybės valdomoje žiniasklaidoje naikinti Ukrainos tautą;

smerkdamas Rusijos Federacijos politiką, iškreipiančią Ukrainos tautos tapatybę bei nepriklausomybės troškimą, skleidžiant melagingas ideologemas, grįstas sąmoningai klaidingu ir manipuliaciniu Ukrainos patriotizmo tapatinimu su „nacizmu“;

atsižvelgdamas į Rusijos Federacijos politikos, nukreiptos į masinį Ukrainos gyventojų naikinimą, Ukrainos suvereniteto ir teritorinio vientisumo pažeidimą bei pastangų likviduoti Ukrainos valstybingumą nuoseklumą ir sistemiškumą;

pabrėždamas, kad baudžiamosios veikos pagal tarptautinę teisę, ypač Konvencijos dėl kelio užkirtimo genocido nusikaltimui ir baudimo už jį nuostatas, apima genocidą, susitarimą vykdyti genocidą, tiesioginį ir viešą kurstymą vykdyti genocidą, pasikėsinimą vykdyti genocidą, bendrininkavimą vykdant genocidą;

matydamas, kad yra aiškių ir pakankamų įrodymų, kad Rusijos Federacijos ginkluotosios pajėgos, vadovaujamos prezidento Vladimiro Putino, vykdo sistemingus ir sunkius karo nusikaltimus ir nusikaltimus žmoniškumui prieš Ukrainos žmones;

remdamasis tuo, kad Rusijos Federacijos ginkluotųjų pajėgų įvykdyti nusikaltimai apima:

– masinius Rusijos Federacijos ginkluotųjų pajėgų ir samdinių vykdomus karo nusikaltimus Ukrainos teritorijoje (ypač Bučos, Irpinės, Mariupolio, Borodjankos, Gostomelio miestuose ir daugelyje kitų Ukrainos gyvenviečių), siekiant visiškai ar iš dalies sunaikinti ukrainiečių tautą, palaužiant jos dvasią, žudant jos narius ištisomis šeimoms, įskaitant vaikus, grobiant juos, kankinant, prievartaujant, žaginant, tyčiojantis iš nužudytųjų ir nukankintųjų kūnų. Išlaisvinus Rusijos Federacijos okupuotas teritorijas, tokių siaubingų, nežmoniškų ir ciniškų faktų vis daugėja ir dar daugiau gali būti fiksuojama ateityje;

– Rusijos Federacijos ginkluotųjų pajėgų sistemingas tyčines civilių žudynes, sąmoningai taikantis į civilius gyventojus, civilinius objektus ir ypač saugomus objektus (ligonines, gimdymo namus, mokyklas, vaikų darželius). Taip pat tyčinį tokių gyvenimo sąlygų kūrimą, kuris sukelia išskirtines kančias Ukrainos žmonėms, įskaitant gyvenviečių blokadą, humanitarinės pagalbos ir civilių evakuacijos trukdymą, infrastruktūros objektų, būtinų pagrindiniams žmonių poreikiams tenkinti, užgrobimą ir tyčinį naikinimą;

– masinį moterų ir vaikų seksualinį išnaudojimą. Prievartavimai, iššaginimai moteris ir mergaites žaloja fiziškai, o išgyvenimo atveju palieka neatitaisomas psichologines traumas;

– prievartinį ukrainiečių vaikų perkėlimą į Rusijos Federacijos teritoriją ar laikinai jos kontroliuojamas teritorijas, siekiant sunaikinti jų ukrainietišką tapatybę, taip pat tūkstančių civilių Ukrainos gyventojų išvarymą iš jų namų ir deportavimą į Rusijos Federacijos teritoriją;

– plačiai paplitusius bei sistemingus fizinio ir psichologinio smurto atvejus prieš Ukrainos gyventojus, Ukrainos valdžios ir vietos valdžios, visuomeninių organizacijų atstovus ir kitus vietos aktyvistus, žurnalistus, dvasininkus bei kitus Ukrainos visuomenėje autoritetingus asmenis;

– sistemingus Rusijos Federacijos veiksmus, kuriais siekiama sudaryti sąlygas laipsniškam Ukrainos valstybės sunaikinimui, pažeidžiant saugumą ir naikinant šalies ekonominį potencialą, pasireiškiantį ekonominės infrastruktūros griovimu (žala grūdų saugykloms, sėjos trikdymas, jūrinių prekybos kelių blokada, elektros ir dujų infrastruktūros naikinimas ir kt.);

– Ukrainos muziejų, istorinių paminklų, kulto vietų, knygų ukrainiečių kalba naikinimą, ukrainiečių kalbos vartojimo draudimą bei švietimo rusų kalba ir su rusiška ideologine orientacija įvedimą okupantų kontroliuojamose teritorijose, taip tikintis ištrinti kultūrinius, istorinius ir kalbinius bruožus, vienijančius Ukrainos tautą;

– Holokausto atminties įamžinimo naikinimą, įskaitant Babyn Yar Holokausto memorialo apgadinimą;

pripažįsta Rusijos Federacijos ginkluotųjų pajėgų ir jos politinės bei karinės vadovybės vykdomą ginkluotą pilno masto agresiją – karą – prieš Ukrainą, prasidėjusią 2022 m. vasario 24 d., ukrainiečių tautos genocidu;

ragina Jungtines Tautas, Europos Parlamentą, Europos Tarybos Parlamentinę Asamblėją, ESBO Parlamentinę Asamblėją, NATO Parlamentinę Asamblėją, užsienio šalių parlamentus ir vyriausybes pripažinti Rusijos Federacijos vykdomą Ukrainos tautos genocidą, karo nusikaltimus ir nusikaltimus žmoniškumui bei siekti atsakomybės už šiuos nusikaltimus;

pasisako už tai, kad suvienytomis tarptautinės bendruomenės pastangomis ir remiantis istorijoje žinomais precedentais (Niurnbergo, Tokijo, Siera Leonės ir kitais specialiaisiais tribunolais) būtų įsteigtas Specialusis Tarptautinis Baudžiamasis Tribunolas (toliau – Specialusis Tribunolas) Rusijos agresijos nusikaltimams prieš suverenią Ukrainą ištirti ir įvertinti bei kaltiesiems patraukti atsakomybėn;

pareiškia, kad Lietuvos Respublika neapsiribos 2022 m. vasario 28 d. pateiktu ieškiniu Tarptautiniam Baudžiamajam Teismui ir aktyviai dalyvaus Specialiojo Tribunolo steigimo procese, remdama Ukrainos pastangas kartu su tarptautinėmis organizacijomis ir kitomis valstybėmis įsteigti legitimų ir platų aukščiausio lygio politinį pritarimą turintį tribunolą;

laikosi nuomonės, kad teisingumas bus įvykdytas tik tada, kai atsakomybėn bus patraukti Rusijos valstybės vadovai ir kiti aukščiausiojo rango nusikaltimų vykdytojai bei tiesioginiai vykdytojai;

pritaria, kad Specialusis Tribunolas turėtų turėti galią išduoti tarptautinius arešto orderius ir nebūtų apribotas valstybės imuniteto arba valstybių ir vyriausybių vadovų bei kitų valstybės pareigūnų imuniteto;

kreipiasi į kitas valstybes, kad jos pasinaudotų universaliosios jurisdikcijos principu, tiriant ir patraukiant baudžiamojon atsakomybėn už nusikaltimus žmoniškumui, genocido ar karo nusikaltimus, padarytus už jų teritorijos ribų;

konstatuoja, kad Rusijos Federacija, kurios karinės pajėgos sąmoningai ir sistemingai renkasi bombardavimo taikiniais civilinius objektus, yra terorizmą remianti ir vykdanti valstybė."

Mielai atsakysiu į jūsų klausimus.

PIRMININKĖ. Dėkoju gerbiamam pranešėjui. Jūsų norėtų paklausti du Seimo nariai. Pirmasis klausia K. Masiulis.

K. MASIULIS (*TS-LKDF*). Ačiū, Pauliau, už gerą, tikrai gerą rezoliuciją, ji iš tikro išsami ir labai gerai parengta. Keletas tautų Rusijos imperijos dar nuo caro laikų, nesvarbu, kokio formato Rusijos imperija buvo, ar sovietinė, ar carinė, buvo labai nemėgstamos. Mes taip pat patyrėme ir spaudos draudimą, ir trėmimus tiek cariniais laikais, tiek vėliau. Ukrainiečiai taip pat, dar ir baisesnį badmetį, jis paminėtas rezoliucijoje.

Mano klausimas būtų toks. Jūs truputį apeliuojate į Jungtines Tautas. Man keista, kad jūs dar bandote į tai apeliuoti. Ar tikrai verta apeliuoti? Vienas klausimas.

Antras klausimas. Kodėl tos kelios tautos yra taip nemėgstamos?

P. SAUDARGAS (*TS-LKDF*). Gerbiamas kolega, ne veltui pastebėjote mūsų apeliaciją į 2005 metų Seimo rezoliuciją dėl Holodomoro prilyginimo genocidui. Taip parodoma, kad Rusija nepasikeitė: nuo caro laikų ji iš esmės yra autokratinė valstybė, V. Putinas tęsia J. Stalino darbus. Tas genocidas prasidėjo jau tada. V. Putino Rusija yra tiesiog sovietinės, stalinistinės Rusijos Sovietų Sąjungos reinkarnacija. Todėl mes susiejame šiuos dalykus. Į Jungtines Tautas neabejotinai apeliuojame, turėtume tą daryti. Tiek Ruandos, tiek Balkanų karo nusikaltimai buvo tiriami specialiojo tribunolo, įsteigto Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos. Suprantama, kad šiandien yra sunku apeliuoti, turime tokią problemėlę Jungtinėse Tautose – Rusija viską blokuoja, tai nebus lengva. Todėl, matyt, reikalingas platus valstybių koalicijos subūrimas ir naujų teisinių formų tam įgyvendinti ieškojimas. Bet pastebėjimai teisingi. Prašom dar.

PIRMININKĖ. Klausia A. Nekrošius.

A. NEKROŠIUS (*LVŽSF*). Dėkoju, Seimo Pirmininke. Gerbiamas pranešėjau, mano klausimas būtų toks. Kaip greitai mes galėtume tikėtis to istorinio teisingumo? Karas gana ilgai vargina Ukrainą ir, tikėtina, jis dar ilgai truks. Mūsų tikslas, kad kuo greičiau jis pasibaigtų. Galbūt šis vienas iš sprendimų, kad tą karą priverstų greičiau pasibaigti.

Mano klausimas, kada mes galime tikėtis galutinio sprendimo dėl tų nusikaltėlių? Ačiū.

P. SAUDARGAS (*TS-LKDF*). Dėkoju. Patys specialieji tribunolai visada ilgai trukdavo, nuo pačios idėjos… Tiek kalbant apie Niurnbergo precedentą, į kurį turbūt turėtume apeliuoti greičiausiai tokia teisine forma, tai turbūt ketveri ar penkeri metai praėjo nuo idėjos iki realizavimo. Tie teisiniai teisingumo siekimo dalykai netrunka greitai, bet jie turi būti sistemingi ir nuoseklūs, padaryti iki galo.

Bet čia mes turbūt turime du klausimus, aspektus. Tai yra karas pats savaime, kuo greitesnis jo užbaigimas ir teisingumo įvykdymas, nes karo pabaigimas arba taikos pasirašymas toli gražu netapatu teisingumo įvykdymui. Todėl mes ir keliame specialiojo tarptautinio baudžiamojo tribunolo klausimą, jis įvykdys teisingumą kaltiesiems, tai yra politiniams, kariniams ir visų lygių vadovams ir vykdytojams, kurie tai įvykdė, kad Ukraina neliktų viena tame baudžiamajame procese, o tai darytų vis dėlto… na, matyt, demokratinis pasaulis tai vykdys, Rusija pati savęs greičiausiai neteis ir nebaus.

Tiesa, čia taip pat atsakymas. Kaip greitai, priklauso nuo situacijos pačioje Rusijoje, nes jeigu tie kaltieji neišvažiuos iš savo valstybės, juos patraukti atsakomybėn bus labai sunku. Bet jeigu režimas pasikeistų, žinoma, tada situacija pasikeistų. Tada reikėtų bendradarbiavimo tarp valstybių. Tokių precedentų buvo. Dėkoju.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūs atsakėte į visus Seimo narių klausimus.

Gerbiami kolegos, pereiname prie svarstymo. Diskusija. Diskusijoje užsirašė kalbėti…

Dėl vedimo tvarkos J. Razma norėtų pasisakyti. Prašom, gerbiamas Jurgi.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Gal čia ir mano kaltė, šiek tiek neapsižiūrėjau, bet visi turbūt nepasižiūrėjome dėl balsavimo intervalų. Dabar balsavimo intervalas numatytas tik po biudžeto, bet aš manau, būtų logiška, kad baigus rezoliucijos svarstymą ir priėmimą būtų balsavimas būtent dėl rezoliucijos. Ir svečiai turbūt laukia to balsavimo. Jeigu mes taip sutartume, turbūt visi Seimo nariai išgirstų ir susirinktų tuo laiku.

PIRMININKĖ. Net neabejoju. Gerbiami kolegos, aš matau pritarimą iš visų. Tiesiog perduokime frakcijų kolegoms žinią, kad tie, kas stebi posėdį iš kabinetų, pamažu rinktųsi į salę.

Dabar pradedame diskusiją. Pirmasis diskusijoje kalbės E. Gentvilas. Kalbės frakcijos vardu. Prašom.

E. GENTVILAS (*LSF*). Gerbiami kolegos, šiandien mes sakome ne savo nuomonę, sakome didelės pasaulio dalies žmonių nuomonę kartais susidurdami su vadinamuoju dalies pasaulio politkorektiškumu arba abejingumu. Juk reikia pripažinti, kad Rusijos Federacija jau nuo 1932 metų Holodomoro veiksmų demonstruoja savo norą išnaikinti ukrainiečius. Tą norą mes matome ir šiandien, kai vyksta sistemiškas civilių žmonių ir objektų naikinimas. 181 tūkst. pagrobtų ir į okupuojančią šalį, Rusiją, išvežtų Ukrainos vaikų, apie 1 mln. suaugusiųjų išvežtų – tai akivaizdūs genocido bruožai.

Kad būtų aiškiau, pacituosiu Genocido konvenciją, ji sako: „Genocidu laikoma toliau išvardyta veika, kuria siekiama visiškai ar iš dalies sunaikinti kokią nors nacionalinę, etninę, rasinę ar religinę grupę.“ Vardinu penkis punktus: „a) tos grupės narių žudymas; b) rimtų fizinių ar psichikos sužalojimų darymas tos grupės nariams; c) tyčinis sudarymas tai grupei tokių gyvenimo sąlygų, kuriomis apgalvotai siekiama fiziškai sunaikinti ją visą ar jos dalį; d) priemonių, kuriomis siekiama riboti tai grupei priklausančių žmonių gimstamumą, panaudojimas; e) prievartinis vienos tokios grupės vaikų perdavimas kitai.“ Šiuo atveju tų mano minėtų 181 tūkst. vaikų išvežimas į Rusiją, bandymas perauklėti.

Ar kas nors prieštarauja? Įdomiausia, kad neprieštarauja pati Rusija. Pati Rusija šviesiai tiesiai „RIA Novosti“, savo valstybinės telegramų agentūros, puslapiuose rašo (cituoju): „Pasyvūs nacistai, nacizmo talkininkai yra didelė dalis Ukrainos liaudies masių, todėl denacifikacija neišvengiamai bus ir deukrainizacija – atsisakymas nuo istorinėse Mažosios ir Naujosios Rusios teritorijose gyvenančių žmonių tapatybėse dirbtinai išpūsto etninio komponento. Banderoviška viršūnė turi būti likviduota, jos perauklėjimas neįmanomas.“ Neįmanomas perauklėjimas, jos turi būti likviduotos. Tęsiu toliau: „O socialinė pelkė, kuri ją aktyviai ir pasyviai, veiksmais ir neveiklumu palaikė, privalo patirti karo sunkumus, išmokti išgyventą patirtį kaip istorinę pamoką ir išpirkti savo kaltę.“

Gerbiamieji, šiuo atveju nebėra erdvės diskutuoti – vykdomas genocidas ar ne. Jis ideologiškai paruoštas, valstybiniais kanalais išplatintas Rusijoje, įkaltas Rusijos žmonėms į galvą. Ukrainos tauta yra pasmerkta. Mano įsitikinimu, mūsų įsitikinimu, ir dėkoju kolegai P. Saudargui už puikiai parengtą rezoliuciją, ilgai rengtą, bet puikiai parengtą rezoliuciją, tai yra genocidas. Klausimas, ar pasaulyje užteks drąsos tai pripažinti?

Aš abejoju, ar užteks drąsos. Štai skaitau. Vokietijos kancleris O. Šolcas sako: sankcijos Rusijai gali būti atšauktos tik tuo atveju, jeigu bus pasiekti Maskvos ir Kijevo susitarimai. Maždaug: Maskva su Kijevu, jūs susitarkite, o mes, pasaulis, pažiūrėsime, jeigu susitarsite, tai atšauksime sankcijas. Susitarsite nežinia kaip naudingai – Rusijai ar Ukrainai. Pasaulis čia nenorėtų dalyvauti. Vokietija, suprask, nenorėtų dalyvauti, pasaulis ir Vokietija turėtų nusišalinti.

Mes, kaip Lietuvos Seimas, kaip parlamentas, negalime nusišalinti.

Ką sako Didžiosios Britanijos užsienio reikalų sekretorė L. Tras? Cituoju. „Sankcijos Rusijos Federacijai bus panaikintos, kai išves savo kariuomenę iš Ukrainos.“ Štai tiek ir užtenka: rytoj išveda, poryt panaikiname sankcijas.

Nusišneka gerbiama ministrė. Mano įsitikinimu, kai Rusijos kariuomenė pasitrauks arba bus išgrūsta iš Ukrainos, turi būti taikos sutartis arba kapituliacijos aktas, turi būti užimtų teritorijų

grąžinimo aktas Ukrainoje, Moldovoje, Sakartvele, turi būti susitarta dėl reparacijų, turi būti įvestas draudimas Rusijai – išeiti jos kariniams daliniams iš Rusijos Federacijos ribų, turi įvykti branduolinis Rusijos Federacijos nuginklavimas ir kiti dalykai. Tik tada galima panaikinti sankcijas Rusijai, o ne tada, kai pasirašys kokį nors lapelį Kijevas ir Maskva. Dar, žiūrėk, koks nors statytinis, Kijeve pastatytas, pasirašys tokį susitarimą.

Man apmaudu, kad pasaulis taip žiūri į šitą karą ir bijo prikišti nagus, bijo nudegti, bijo ką nors blogai padaryti Rusijai. Pragydo E. Makronas: negalima pažeminti Rusijos, sako naujai vėl išrinktas Prancūzijos prezidentas. Negalima pažeminti. Žeminti nereikia. Bet šita šalis – Rusijos Federacija – žemina save, savo tautiečių vardą pasaulyje.

Lietuva ir pasaulio bendruomenė negali nereaguoti į tai, kas šiandien vyksta Ukrainoje, ir turi aiškiai pasakyti: Rusijos Federacija ukrainiečių tautos atžvilgiu vykdo neabejotiną genocidą. Laiko klausimas, kaip teisiškai tai bus pateikta, įrodyta ir sankcionuota. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Frakcijos vardu kviečiu kalbėti E. Dobrovolską.

E. DOBROVOLSKA (*LF*). Ačiū, Seimo Pirmininke. Ypač dėkoju rezoliucijos rengėjams. Kaip Seimo narė norėčiau pasakyti, kad tai yra labai svarbi rezoliucija. Labai svarbi rezoliucija netgi tada ir suprantant, kad šis genocido vertinimas yra politinis, o ne teisinis. Rezoliucija yra politinis vertinimas, bet būtent politikai, politikai visose valstybėse sprendžia, ar prisijungti prie bylų, kuriose ieškomas teisingumas už Rusijos nusikaltimus. Todėl esu tikra, kad Seimo balsavimas šiandien dėl politinės rezoliucijos, dėl politinio vertinimo yra be galo svarbus. Tačiau kaip teisingumo ministrė norėčiau akcentuoti, kad teisingumo siekimas teisiniais keliais yra dar svarbesnis. Ir tai, ką mes matome šiandien, tai yra Seimo rezoliuciją akivaizdžiai įvardinant, kad Rusijos veiksmai Ukrainoje yra genocidas, dera su tuo, ką darome ir teisiškai.

Dar penktadienį susitikę su ukrainiečių draugais ir tiesiogiai bendraudami nuolat su Ukrainos teisingumo ministerija esame sutarę dėl laiko, kada Lietuva įstoja į bylą, kurią jau pradėjo Ukraina prieš Rusiją Tarptautiniame Teisingumo Teisme. Būtent dėl genocido veiksmų. Tas yra sutarta ir suderinta.

Ne mažiau svarbu, ką Lietuva jau padarė. Lietuva pirmoji kreipėsi į Tarptautinį Baudžiamąjį Teismą ir jau turime tyrimą. Maža to, mes turime pagal universalią jurisdikciją savo nacionalinį tyrimą dėl karo nusikaltimų, nusikaltimų žmoniškumui ir agresijos. Mūsų tyrimas susijungia kartu su Ukrainos ir Lenkijos tyrimu, kurį dabar palaiko ne tik „Eurojustas“ ir jį koordinuoja, bet ir Tarptautinio Baudžiamojo Teismo prokuroras savo tyrimu tiesiogiai prisideda, kad įrodymai, veiksmai nebūtų dubliuojami, bet būtent papildomi, kad mes greičiau siektume to teisingumo.

Pagrindinis turbūt dalykas, apie kurį turėtume šiandien kalbėti šiame kontekste, kad visos institucijos, visos valstybės privalo užtikrinti vieną dalyką, kad dėl visų nusikaltimų, kuriuos šiandien tebevykdo Rusija kartu su Baltarusija Ukrainos žemėje, ar tai būtų karo nusikaltimai, ar nusikaltimas žmoniškumui, ar agresija, ar genocidas, nebūtų išvengta teisinės atsakomybės. Ačiū jums visiems.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kviečiu V. Aleknaitę-Abramikienę.

V. ALEKNAITĖ-ABRAMIKIENĖ (*TS-LKDF*). Gerbiamoji Seimo Pirmininke, gerbiamoji Ukrainos Aukščiausiosios Rados vicepirmininke, mieli kolegos. Tiesą sakant, tie, kurie kalbėjo prieš mane, jau pasakė mano kalbą, bet aš dėl to džiaugiuosi, nes tai rodo, kokios panašios yra mūsų mintys, ir aš jų nekartosiu. Tačiau ir šioje salėje nuskambėjo tam tikra abejonė dėl galimybės praktikoje pritaikyti teisinę atsakomybę tiems, kurie vykdo karo nusikaltimus Ukrainoje. Man taip pat teko dalyvauti penktadienį labai svarbioje konferencijoje, kurią organizavo Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija ir kurioje buvo nagrinėjami šie klausimai. Pagrindinė išvada, kurią galėčiau pasakyti, mes turbūt labai ilgai nagrinėsime nusikaltimus žmoniškumui, karo nusikaltimus, ir visiškai pritariu, kad turi ir nacionalinės jurisdikcijos tam pasitarnauti. Kiekviena valstybė, kurioje yra karo pabėgėlių, turi fiksuoti jų liudijimus ir, žinoma, padėti Ukrainai savo tyrėjais, specialistais, kurie konkrečiai gali atlikti ekspertizes ir kitus baudžiamajam procesui reikalingus veiksmus.

Tačiau pagrindinis dalykas yra, kas kalčiausi ar kalčiausias dėl tos tragedijos, kuri šiandien vyksta Ukrainoje. Ir pirmas nusikaltimas, kurio net nereikia įrodyti, yra agresijos nusikaltimas. Mes matėme klasikinį agresijos nusikaltimo pavyzdį, jo neturime pamiršti ir jo eiliškumo. Pir-

miausia buvo pateiktas ultimatumas Vakarams ir NATO: jūs turite išeiti iš ten, ten ir ten ir grįžti į 1997 metų ribas. Ultimatumas mums labai primena tą ultimatumą, kuris buvo pateiktas, tarkime, Lietuvos Respublikai Antrojo pasaulinio karo metu. Paskui buvo kariuomenės telkimas prie Ukrainos sienų ir gąsdinimas, matyt, buvo tikimasi, kad Ukrainos valdžia išsigąs, ir pradėta agresija. Paskui visa tai, kas išdėstyta mūsų rezoliucijoje: žudymai, bombardavimai ir ukrainiečių tautos genocidas.

Tai štai, ko jau ko, bet agresijos nusikaltimo įrodyti netenka, nes pati Rusijos valdžia pasistengė, kad jis būtų kuo matomesnis. Todėl esminis dalykas yra inicijuoti specialųjį tarptautinį tribunolą ne tik pasinaudojant jau buvusiais istoriniais precedentais, bet ir atsižvelgiant į konkrečią situaciją.

Aš nesumenkinčiau čia tarptautinių institucijų ir organizacijų reikšmės, ypač Jungtinių Tautų. Jeigu pasaulis dar nėra praradęs proto ir sąžinės, tai, ko gero, Generalinė Asamblėja dviejų trečdalių balsų dauguma galėtų atlikti tą vaidmenį, kurio dėl suprantamų priežasčių negali šiandien atlikti Saugumo Taryba, ir toks tribunolas būtų įsteigtas.

Čia jau nesvarbu, per kiek laiko tie ne tik pagal tarptautinę teisę, bet netgi pagal Rusijos konstituciją gali ir turi būti pripažinti kaltais. Rusijos konstitucijoje parašyta, kas vykdo politiką, ir sekant ta konstitucija mums bus labai aišku, kas yra atsakingi už agresijos nusikaltimą. Negali būti, kad tokio masto tragedija ir tokio masto nusikaltimas nesulauktų teisinio įvertinimo.

Mes visi suprantame, kad šiandien Ukrainos ir pasaulio likimas sprendžiamas mūšio lauke ir labai skaudžia kraujo ir gyvybių kaina, bet labai pritariu savo kolegai E. Gentvilui – tai ne viskas. Tai ne viskas. Visas pasaulis ir rusų tauta turi suprasti – atsakomybės išvengti nepavyks. Teisingumas pasieks ne tik tuos, kurie vykdė žvėriškumus Bučoje, Irpinėje ar kitur, teisingumas pasieks pačią viršūnę, teisingumas pasieks tą, kuris ir paskelbė karą Ukrainai. Štai toks yra specialiojo tribunolo tikslas ir mes, Lietuva, šito tikslo atkakliai sieksime. Ačiū už dėmesį.

PIRMININKĖ. Dėkoju. P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (*LRF*). Gerbiama Pirmininke, gerbiami Seimo nariai, gerbiama Ukrainos parlamento vicepirmininke ir visa delegacija. Be abejonės, mes rezoliucija kaip politiniu dokumentu išsakome savo poziciją, kas vyksta Ukrainoje. Panašaus turinio rezoliuciją registravau dar kovo 24 dieną, kad karas Ukrainoje būtų įvardytas kaip genocidas, tačiau pusantro mėnesio valdančioji dauguma mano klausimo neįtraukė į darbotvarkę, nes pritrūko politinės valios. Taip pat šioje rezoliucijoje nėra esminio dalyko, kad V. Putinas turi būti pripažintas karo nusikaltėliu, kad turi prisiimti didžiulę atsakomybę, ką ne kartą įvardijo ir Amerikos prezidentas J. Baidenas. Juk mes puikiai žinome, kad tai yra vienvaldis diktatorius. Net sovietiniais laikais, Sovietų Sąjungos laikais buvo politinis biuras ir politiniam biurui vadovavo partijos pirmasis sekretorius. Be politinio biuro nebuvo galima priimti sprendimų, jie balsavo. Šiandien karą Ukrainoje paskelbė vienas asmuo, tai yra V. Putinas. Šioje rezoliucijoje kažkodėl trūko politinės valios šitą nusikaltėlį įvardinti kaip karo nusikaltėlį.

Aš noriu pasakyti, kad Lietuva dažnai daug vėliavėlių ir labai didelių prisikabina, bet Lietuvai trūksta ryžtingumo, dažnai einame paskui Estiją, Lenkiją ir net Latviją. Mes pirmieji, vieni iš pirmųjų, atšaukėme savo ambasados darbuotojus iš Ukrainos, mes atšaukėme karo instruktorius. Tai reali pagalba apmokyti Ukrainos kariuomenę naudotis pažangiausia technika ir ta pagalba yra reali. Rezoliucija, be abejonės, yra tik politinis dokumentas.

Antras dalykas. Žinoma, mes matome pasaulio šalis. Mes galėtume dar daugiau paraginti, kad vis dėlto šitą problemą Ukrainoje galima išspręsti tik karo priemonėmis. Negalima leisti ir žiūrėti, kaip gana abejingai žiūri demokratinis pasaulis ir faktiškai netiekia tokių ginklų, kad Ukraina galėtų apsiginti. Be abejonės, dabar šiek tiek gauna ir puolamųjų ginklų, bet ženkliai yra per mažai. Mes turime suprasti: jeigu Ukraina neatsilaikys, kiti bus Lietuva ir Pabaltijys. Todėl mes turime prisidėti ne tik rezoliucijomis, bet ir konkrečiais darbais. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kviečiu į tribūną L. L. Andrikienę.

L. L. ANDRIKIENĖ (*TS-LKDF*). Gerbiamoji Pirmininke, gerbiami Ukrainos Aukščiausiosios Rados atstovai, keletas akcentų dėl rezoliucijos projekto, kurį šiandien svarstome.

Pirmiausia dėkoju P. Saudargui už iniciatyvą ir kitiems kolegoms, kurie rengė šį dokumentą. Noriu padėkoti ir Užsienio reikalų komitetui, kurio dėka atsirado šioje rezoliucijoje specialiojo tarptautinio baudžiamojo tribunolo įsteigimo klausimas. Aš manau, kad dėl to ši rezoliucija tik praturtėjo.

Noriu pažymėti ir tai, kad balandžio 28 dieną Europos Tarybos Parlamentinėje Asamblėjoje priėmėme rezoliuciją, kurioje yra išsakytas raginimas steigti tarptautinį baudžiamąjį tribunolą Rusijos Federacijos įvykdytam agresijos nusikaltimui bei kitiems karo nusikaltimams ištirti ir įvertinti, ir pažymėti, pasakyti, kad mūsų Seimo kolegos vieningai balsavo už tą dokumentą.

Manau, kad ypač svarbu kalbėti apie specialųjį tribunolą, nes Tarptautiniame Baudžiamajame Teisme Hagoje, į kurį Lietuva jau kreipėsi vasario 28 dieną pateikdama ieškinį, ten gali būti įvertinti vidutinio lygio ar dar žemesnio lygio nusikaltimų vykdytojai. Jeigu taip įvyks ir tiktai įvyks, mums tikrai to nepakanka ir teisingumas nebus įvykdytas. Mums reikia, kaip kalbėjo P. Gražulis, nesvarbu, kad V. Putino pavardės šitoje rezoliucijoje nėra, bet mes kalbame apie Rusijos Federacijos vadovus, aukščiausiojo rango pareigūnus, kurie turi stoti prieš teisingumą, ir jų veikla, jų indėlis į karo agresijos nusikaltimo vykdymą turi būti įvertintas. Tik tada galėsime sakyti, kad teisingumas yra įvykdytas.

Taigi Lietuvos iniciatyva, ir aš niekaip nesutiksiu, kad Lietuva yra ne pirmoji, mes vėl vieni iš pirmųjų kalbame apie specialiojo tarptautinio baudžiamojo tribunolo įsteigimą Rusijos agresijos nusikaltimui prieš suverenią Ukrainą ištirti ir įvertinti bei kaltiesiems patraukti atsakomybėn. Mes esame pasirengę prisidėti prie šio tribunolo įsteigimo. Noriu kviesti kolegas, ypač Seimo teisininkus, atrasti patį tinkamiausią ir efektyviausią formatą. Nesu tikra, kad tai turėtų būti Jungtinės Tautos. Galbūt gerokai efektyvesnis formatas būtų Europos Taryba, ir daugelis valstybių galėtų dalyvauti steigiant tą specialųjį tribunolą ir jo darbe. Europos Taryba, iš kurios ir mūsų pastangomis Rusijos Federacija yra pašalinta.

Taigi kviečiu balsuoti už šią rezoliuciją šiandien vieningai. Ji tikrai yra kokybiška. Turėsime darbo įgyvendindami tas nuostatas, kurios joje užfiksuotos. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ir paskutinis diskusijoje kalbės K. Masiulis. Prašau.

K. MASIULIS (*TS-LKDF*). Gerbiami Rados atstovai, sveiki atvykę. Norėčiau šypsotis, bet norisi verkti. Iš tikrųjų Rusijos agresijos, karo akivaizdoje nori nenori tenka prisiminti Rusiją ilguoju jos istorijos periodu. Lietuva buvo okupuota dar cariniais laikais ir jau tada mes patyrėme, ką reiškia Rusijos okupacija ir ką reiškia Rusijos pastangos išnaikinti lietuvišką kultūrą, netgi lietuvišką raštiją. Taip, mes turime tą patirtį. Jau tada buvo pirmieji trėmimai į Sibirą. Ir ta „meilė“ Rusijos tautinėms mažumoms niekur nedingo.

Toliau buvo antra okupacija, buvo Rusijos sovietinė okupacija 1940 metais, 1939–1940 metais, ir vėl mes turėjome tą pačią istoriją. Buvo partizaninės kovos, trėmimai ir vėl naikinama lietuviška kultūra, ir panašiai. Mane labiausiai stebino Vakarai, turėję nė kiek ne mažiau linksmą patirtį su istorija. Na, Vokietija, Rytprūsiai, iš Rytprūsių gyventojų liko gal 10 %, geriausiu atveju. Yra romanų, lietuvių ir vokiečių kalba parašyta daugybė knygų, kur vadinama „Wolfskinder“ – vilko vaikais. Tai yra vaikai, kurie ėjo iš Rytprūsių į Lietuvą badaudami, nusibadavę ir buvo priimami į lietuviškas šeimas, nes ten jų motinos buvo išprievartautos ir nužudytos.

Mes matome tą pačią kultūrą Ukrainoje, tokia pat agresoriaus „kultūra“ Ukrainoje. Niekas nesikeičia šitoje šalyje, absoliučiai niekas nesikeičia. Nuvažiavus į Bundestagą, ne vieną kartą man anksčiau teko važiuoti aiškinti, kad „Nord Stream 1“, „Nord Stream 2“ vamzdžiais tekės ne dujos jums, o eurai Rusijos tankams. Vokiečiai nesuprasdavo. Ir dabar, čia teisingai kolegos sakė, vokiečiai sako: dabar, žinote, gal nustokite truputį šaudyti, ir viskas – mes nutraukiame visas sankcijas.

Brolyčiai, kultūra nepasikeitė, nuo to niekas nesikeičia. M. Bulgakovas yra gerai aprašęs „Šuns širdyje“ šarikovus. Šarikovai atėjo, dabar ten plėšia unitazus, atsiprašau, ir veža pas save kažkur į Sibirą, nes jie unitazo nėra matę. Jie piktinasi, kad Ukrainoje yra namų su unitazais. Lygiai taip pat mano dėdė, kai rusai vežėsi jau po pergalės šventės, kurią vakar atšventė V. Putinas, vežėsi pasivogę krosnelę, metalinę, *špižinę,* krosnelę, tai už penkis *samagono* butelius nusipirko iš rusų, nes sunkvežimiai buvo prikrauti to gėrio. Kultūra ta pati. Šita kultūra tebeegzistuoja.

Aš stebiuosi, galvoju, praėjo tiek metų, bet kaip buvo vyžota tauta, taip ir tebėra. Tai apie ką mes kalbame?! Rusijoje tuoj pat bus naujų solženycinų, sacharovų, ir jau dabar jie visi, tik tiek, kad gali nešti kudašių į užsienį, ačiū Dievui, o ne į lagerius. Bet ir į lagerius bus pasodinti.

Mielieji, šita rezoliucija – mažiausia, ką mes galime padaryti, priimkime ją.

PIRMININKĖ. Dėkoju visiems, pasisakiusiems diskusijoje. Kolegos, priėmimas. Dėl motyvų kalbėti už užsirašė keturi Seimo nariai. Pirmoji klaba V. Aleknaitė-Abramikienė.

V. ALEKNAITĖ-ABRAMIKIENĖ (*TS-LKDF*). Būčiau užleidusi kam nors kitam, bet džiaugiuosi šiuo mūsų dokumentu ir džiaugiuosi, kad jis nebuvo priimtas skubotai. Nemanau, kad V. Putino pavardės paminėjimas ką nors pakeistų. Būtų naivu galvoti, kad, nubaudę vien V. Putiną, mes nubausime visus kaltuosius. Aš dar kartą pabrėžiu: nebijokime pažiūrėti ir į Rusijos konstituciją, nubausti turi būti visi tie, kurie buvo viršūnėje, kurie klusniai klapsėjo akutėmis ir ausimis vadinamojoje saugumo taryboje. Todėl aš labai įsitikinusi balsuosiu už šią rezoliuciją, nes ji pripažįsta ukrainiečių tautos genocidą ir pabrėžia būtinybę įsteigti specialųjį tarptautinį baudžiamąjį tribunolą. Tikiu, kad tai įvyks, visi kaltininkai, ne tik V. Putinas, susilauks atsakomybės. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Prieš perduodama žodį G. Surpliui noriu pakviesti į Seimo salę visus kolegas Seimo narius, tuos, kurie stebi mūsų posėdį iš kabinetų. Primenu, sutarėme, kad balsuosime iš karto po rezoliucijos svarstymo.

Taigi, prašom. Motyvai už – G. Surplys.

G. SURPLYS (*LVŽSF*). Gerbiama Aukščiausiosios Rados vicepirmininke, gerbiamas ambasadoriau P. Bešta, gerbiami kolegos, be jokių išlygų Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjunga palaikys šią rezoliuciją. Noriu atkreipti dėmesį, kad Konvenciją dėl kelio užkirtimo genocido nusikaltimui ir baudimo už jį Rusija yra ratifikavusi. Viena iš penkių autentiškų šios konvencijos kalbų yra rusų kalba. Nežinau, ar kas nors Rusijoje skaitė šią konvenciją, bet jeigu Rusijos veiksmai Ukrainoje būtų pripažinti genocidu, tai atvertų visas galimybes nubausti kaltuosius.

Noriu atkreipti dėmesį į tai, ką mes šiandien darome, ką šiandien daro arba apie ką galvoja visa Europa ir visas pasaulis. Mes svarstome apie alternatyvaus teisinio mechanizmo sukūrimą, nes turime nuolatinę Saugumo Tarybos narę, kuri vetuoja visa, ką pati pridirba, ir visa, kas yra tarptautinės teisės pagrindas. Norėčiau atkreipti dėmesį į tai, ką gerbiama O. Kondratiuk mums šiandien kalbėjo apie ramius Vilnių, Rygą, Taliną, Varšuvą, Paryžių, Stokholmą. Mes matome V. Putino karą, kuris nėra konvencinis. Mes matome V. Putino karą, kuris taikosi į civilius objektus. Mes matome V. Putino karą, kuris žudo, prievartauja, išniekina. Tikiuosi, kad šiandien balsuodami už Seimo rezoliuciją mes pasiųsime signalą ne tik Ukrainos žmonėms, mes pasiųsime signalą visoms Europos valstybėms. Iš tikrųjų tai yra V. Putino karas. Toks V. Putino karas, kuris viską griauna.

Aš manau, kad ši rezoliucija gali tapti ne tik specialaus teisinio mechanizmo nusikaltimams įvertinti ir jiems užkardyti iniciatore, bet ir pavojaus signalu visoms Europos šalims. Tai, kas šiandien vyksta Ukrainoje, deja, gali atsitikti kiekvienoje Europos valstybėje. Taigi dar kartą raginu balsuoti už.

PIRMININKĖ. Motyvai už – A. Valinskas.

A. VALINSKAS (*TS-LKDF*). Dėkui, gerbiama Seimo Pirmininke. Gerbiami svečiai, gerbiami kolegos, taip, mes galbūt ir nesame Tarptautinis Baudžiamasis Teismas, kuris gali priimti aiškias teisines pasekmes turintį sprendimą dėl genocido vykdymo, tačiau vis dėlto tai, kas šiandien yra Rusijos vykdoma Ukrainoje, turi ne tik griežtas teisines ribas, bet turi ir labai aiškų moralinį aspektą. Tai yra karo ne tik dėl jos teritorijos ir žmonių, bet didesnės kovos dėl pasaulio sąžinės, jo širdžių ir protų dalis. Tai, kaip rusiškojo fašizmo atstovai aršiai reaguoja į kol kas jokių teisinių pasekmių neturinčias etiketes dėl buvimo karo nusikaltėliais, iš tiesų rodo, kad šios kovos pralaimėjimas Rusijai skauda. Šiandien mums yra ypač svarbu atsispirti slenkančiam karo nuovargiui, pripratimui prie jo ir aiškiai liudyti. Rusija ne tik laužo įstatymus ir tarptautinius susitarimus ar konvencijas, Rusija tyčiojasi iš elementaraus žmogiškumo ir pamatinių moralinių vertybių, kurios yra bendražmogiškosios civilizacijos pamatas. Teismai ir tribunolai savo nuosprendžius dar priims. Tegul ši rezoliucija tampa aiškiu pareiškimu, priminimu Rusijai, kad valios, jei reikės ją nutempti iki tų teismų ir tribunolų, mes turime daugiau nei pakankamai. Drįskime matyti tai, ką

matome, ir daiktus vadinti tikraisiais vardais. Taip, Rusija vykdo etninį valymą, taip, Rusija vykdo genocidą, taip, jo planuotojai ir vykdytojai yra karo nusikaltėliai. Antspaudus ant šių žodžių teisėjai dar sudės, bet tai yra tiesa jau šiandien. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai už – J. Jarutis.

J. JARUTIS (*LVŽSF*). Ačiū, gerbiamoji Pirmininke. Gerbiamoji Aukščiausiosios Rados vicepirmininke, Ekscelencija ambasadoriau. Denacifikacija, ką šis žodis reiškia? Man tai reiškia fizinį Ukrainos tautos naikinimą. Tai akivaizdžiai rodo tiesioginiai šaudymai į ligonines, gyvenamuosius namus, vaikų darželius, kultūros įstaigas, kuriose nuo bombardavimo slepiasi žmonės. Pastaruoju metu, nuo karo pradžios, teko lankytis ne vienoje Europos sostinėje ir aš visada jų klausiau, kiek ukrainiečių tautos žmonių turi būti iššudyta, kad tai pripažintume genocidu? Aš manau, tikrai tokį slogų įspūdį ir jausmą kelia didžiųjų Europos valstybių laukimas. Ko laukti? Kada visą Ukrainą sulygins su žeme? Tik tada pripažins? Aš manau, kad šitai mūsų rezoliucijai mes subrendome jau pirmomis karo dienomis, bet iš tikrųjų ji yra prasminga, gerai parengta. Tikiu, kad mūsų rezoliucija pažadins, galbūt pažadins didžiąsias Europos valstybes. Neduok Dieve, kad joms reikėtų pajusti tai, ką jaučia Ukraina.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Gerbiami kolegos, visi pasisakė, motyvai už išsakyti. Dabar kviečiu visus užimti vietas, balsuosime dėl rezoliucijos. Formuluoju klausimą. Kas pritariate šiai rezoliucijai be pataisymų, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip. Pradedame balsavimą.

Šios rezoliucijos priėmimas

Balsavo 128, pritarta vienbalsiai. (*Plojimai*) Seimo rezoliucija „Dėl Rusijos Federacijos veiksmų Ukrainoje pripažinimo genocidu ir Specialiojo Tarptautinio Baudžiamojo Tribunolo įsteigimo Rusijos agresijos nusikaltimui ištirti“ priimta. (*Gongas*)

Toliau posėdžiui pirmininkaus pirmasis pavaduotojas J. Razma.

PIRMININKAS (J. RAZMA, *TS-LKDF*)**.** Laba diena, gerbiami kolegos. Dabar jau pradėsime svarstyti tokius klausimus, kurie plojimų turbūt nesulauks.

11.18 val.

2022 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo Nr. XIV-745 preambulės, 1, 2, 6, 7, 9, 10, 11, 14, 15, 21 straipsnių ir 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 11 priedų pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1499(2) (*antrasis svarstymas*)

Darbotvarkės 1-4.1 klausimas – 2022 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo preambulės, kai kurių straipsnių ir priedų pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1499(2). Antrasis svarstymas. Į tribūną kviečiu finansų ministrę.

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Sveiki. Iš esmės noriu pristatyti pakeitimus, kurie buvo atlikti Vyriausybėje prieš antrąjį biudžeto svarstymą Seime. Kadangi esminės priežastys, dėl kurių yra daromi biudžeto pakeitimai, išliko nepasikeitusios, tai yra biudžeto pakeitimai yra daromi dėl Rusijos invazijos į Ukrainą ir su tuo susijusių ekonominių ir geopolitinių pasekmių, tai esminės biudžeto keitimo priežastys išlieka tos pačios. Tai infliacijos pasekmių sušvelninimo ir energetinės nepriklausomybės įtvirtinimo paketo įgyvendinimas, taip pat yra skiriama lėšų karo pabėgėlių iš Ukrainos socialinėms reikmės ir jų išlaikymui iki metų pabaigos, taip pat kritinės infrastruktūros išlaikymui, kuris yra susijęs su sankcijų įgyvendinimo režimu ir kokį poveikį sankcijos turi ekonomikai Lietuvoje. Tai kritinei infrastruktūrai taip pat numatoma dalis lėšų.

O atlikti biudžeto pakeitimai yra minimalūs, keičiama perskirstant pagal tų pačių asignavimų ribas. Pakeitimai išties yra minimalūs. Biudžetas grąžinamas iš esmės nepakeistas. Tie minimalūs pakeitimai, kurie yra padaryti, tai yra Žemės ūkio ministerijos asignavimai – 143 tūkst. eurų yra perskirstomi Valstybinei maisto ir veterinarijos tarnybai iš Ukrainos atvežtiems karo pabėgėlių gyvūnams vakcinuoti, ženklinti ir ligų profilaktikai. Taip pat iš Finansų ministerijos perskirstomi asignavimai – 150 tūkst. eurų Generalinei prokuratūrai avarinei situacijai likviduoti,

nes vieno iš Generalinės prokuratūros pastatų Kėdainiuose yra įgriuvęs stogas ir reikalingas skubus remontas. Taip pat kitas minimalus pakeitimas: Energetikos ministerijai priskirti asignavimai pažangos eilutėje perskirstomi atliekyno įrengimo projektui, tai yra 10 mln. 900 tūkst. eurų.

Taip pat dėl perskaičiuotų praėjusių metų bendrojo vidaus produkto įverčių matoma, kad valdžios sektoriaus skola nebeviršija 45 % bendrojo vidaus produkto, todėl pagal įstatymą privaloma kaupti Rezervinį (stabilizavimo) fondą. Todėl tikslinama Rezervinio (stabilizavimo) fondo sąmata ir numatomi asignavimai, kurie bus skirti šiam fondui. Taip pat dėl to yra tikslinamas grynasis skolinimosi limitas. Bendras biudžeto deficitas dėl priimtų sprendimų nesikeičia ir yra 4,9 % bendrojo vidaus produkto.

PIRMININKAS. Dabar yra galimybė atsakyti į kelių Seimo narių klausimus. Pirmasis klausia R. Žemaitaitis. Ar yra užsirašęs klausti Seimo narys? Yra? Tuoj įjungsiu. Pasitikslinome, kad čia buvo užsirašymas diskutuoti. Klausti užsirašiusiųjų nebuvo. Ačiū ministrei. Pradedame diskusiją. R. Žemaitaitis kaip tik pirmasis iš užsirašiusiųjų.

Girdžiu klausimus, kada balsavimas. Kadangi yra numatytas balsavimo intervalas po biudžeto ir Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo projekto, tai to laikysimės, bet akivaizdu, kad užtrukus rezoliucijos svarstymui balsavimo intervalas bus 20–30 minučių vėlesniu laiku.

R. ŽEMAITAITIS (*LRF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, išties aš tikėjausi, kad šiandien ministrė ir premjerė vis dėlto išdrįs atsiprašyti Seimo už tai, kad pažeidžiamas Statutas. Tai yra akivaizdu. Per šitiek Seimo istorijos metų, kai yra svarstomas biudžetas, reikėtų pasakyti – peržiūrimas, tai yra antras kartas, kai šiurkščiai pažeidžiamas Statutas, kai nesulaukiama institucijų išvadų, kai nekreipiama į jas jokio dėmesio, o realiai tik parašoma raštu ir sakoma: ai, čia nieko tokio.

Vienas dalykas. Aš užpraeitą savaitę apie tai kalbėjau ir galvojau, kad bent jau ministerija atsižvelgs į verslo lūkesčius, atsižvelgs į Ekonomikos ir inovacijų ministerijos, atsižvelgs į Aplinkos apsaugos ministerijos, atsižvelgs į Energetikos ministerijos, Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos ir, aišku, Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos lūkesčius ir kalbas. O kalbos yra labai paprastos. Įmonėms, kurios šiandien laimėjo konkursus, atlieka statybos darbus, kelių tiesimo darbus ir kitas visas renovacijas, išaugus infliacijai ir kainų skirtumui, kad būtų bent iš dalies skiriama pinigų, kad sutartys nebūtų nutraukiamos. Deja, Finansų ministerijai ir premjerei giliai visiškai vienodai.

Antras dalykas. Mes lyg ir kalbėjome, labai daug diskutavome, kad šiandien kaip niekada svarbu užtikrinti pajamų dydį, kad visos gyventojų grupės gautų pakankamą atlyginimą. Bet kas atsitinka? Mes vėliau svarstysime kitus teisės aktus. Užuot didinę žmonėms atlyginimus, mes į dešinę ir į kairę vėl bandome dalinti pašalpas. Kaip ir, tarkime, lengvata šildymui, elektrai, dujoms. Ką tai reiškia? 500 mln. Iš tų 500 mln., nei daug, nei mažai, apie 170 mln. atiteks septynioms privačioms kompanijoms. Tai jūs dabar man atsakykite. Ryte Regionų frakcijos siūlymu buvo prašymas įtraukti dėl energijos sutarčių pasirašymo atidėjimo. Jūs visi, valdančioji dauguma, vienbalsiai nubalsavote prieš, taip leisdami privačiam sektoriui papildomai uždirbti 5–7 euro centus nuo 1 kilovatvalandės. Tai yra akivaizdu, nes jeigu pažiūrėsite į šių įmonių, įstaigų, kurios dirbo 2021 metais, veiklos ataskaitas, tai jų pelnai kaip tik tai ir parodo, kiek jie uždirbo nuo kilovatvalandės.

Įdomus yra dar vienas dalykas – minimalioji mėnesinė alga. Nereikia jokio Seimo, nereikia Seimo pritarimo, užtenka Vyriausybės nutarimo, kad tai būtų patvirtinta. Ką jūs darote, jūs tiesiog rankas nusivalote ir net nereaguojate, net nekviečiate diskutuoti ir kalbėti. Bet sakote, padidinsime neapmokestinamųjų pajamų dydį. Taip, neapmokestinamųjų pajamų dydis yra viena iš alternatyvų, viena iš galimybių, bet aš šiandien kalbu apie pensijas. Šiandien dabartinė infliacija jau yra, ko gero, 9,497, jeigu klystu, atsiprašau, ko gero, galėtų patikslinti. Kiek? 16,8 bendra, bet vidurkis, matyt, 9,6. Ką tai reiškia? Įsivaizduokite, mes indeksuojame pensijas tik 5 %. Ar tai yra normalu?

Aš nekalbu žmonėms, nekalbu rinkėjams ar mūsų Seimo klausytojams, aš kalbu mūsų valdančiajai daugumai, kuri prisistatė, kad įgyvendina vertybių politiką, kad yra socialiai atsakinga. Toli gražu iki jūsų socialinio atsakingumo. Ką jūs darote? Jūs šiandien statote tvorą ir jai bus

išleidžiama apie 200 mln. Klausimas, kiek ji šiandien reikalinga ir kiek ji yra svarbi. Panašu, kad jau dabar prie tos tvoros reikia pridėti papildomai pinigų, kaip kalba įmonės, kurios laimėjo konkursus.

Mes šiandien kalbame apie PVM lengvatą maisto produktams ir kitiems dalykams, bet aš nematau kito dalyko, ką jūs darysite su kuru, kuris skirtas transporto sektoriui? Vienoje vietoje mes šiandien sumažinome, kitoje vietoje du kartus išaugo. Šiandien vienas iš ekonomistų, rodos, A. Izgorodinas pasakė, nenustebite, kad birželio mėnesį turėsite kuro kainą jau 2 eurus. O ką jūs šiandien darote? Ar vėl sakysite, kad palaukime, dar luktelkime – ryt, poryt ir užporyt?

Gerbiamieji, jūs vienu mostelėjimu, kad galėtumėte valgyti savo prabangiuose restoranuose, pritaikėte restoranams, viešbučiams, kino teatrams 90 mln. PVM lengvatą. Aš niekaip nesuprantu, viena vertus, į dešinę ir į kairę žarstote milijonus, kita vertus, nerandate net 27 mln., nors iš esmės prisidėtų prie tų pensijų. Jūs šiandien nerandate net atlyginimo baziniam dydžiui padidinti, nors vyksta biudžeto peržiūrėjimas. Tai jūs man dabar atsakykite, kiek jūs, elitas, toliau būsite tuose restoranuose su ta PVM lengvata? (Aš 35 minutes, nes Jurgis kalbėjo apie balsavimą, užfiksavau laiką, manęs neapsuksite.) Tai vienas dalykas. Antras dalykas.

PIRMININKAS. Laikas.

R. ŽEMAITAITIS (*LRF*). 35 minutės, gerbiamas pirmininke. Antras dalykas, nė vienas restoranas neatpigino, kaip jūs galvojate. Kolegos, aš kviečiu dar kartą, ypač opoziciją, nepalaikyti šio projekto. Balsuodami susilaikykite arba balsuokime prieš ir parodykime žmonėms, kad jų neveiklūs projektai šiandien mums duoda 16, o bus ir 20 %, infliaciją. Šis projektas būtų davęs pliusą, jeigu jis būtų buvęs sausio mėnesį. Nesidenkime karu, nes infliacija prasidėjo praeitų metų rugsėjo mėnesį.

PIRMININKAS. Gerbiamas pranešėjau, ačiū, kad tik 47 sekundes šį kartą užtęsėte. Dar vienas diskutuoti užsirašęs Seimo narys – V. Ąžuolas. Kviečiu į tribūną.

V. ĄŽUOLAS (*LVŽSF*). Iš tikrųjų pritariu Remigijaus išsakytoms mintims, jis daug ką pasakė. Bet jeigu žiūrėtume visą visumą, tai toks jausmas, kad ir ką opozicija kartotų, ką siūlytų, viskas yra dažniausiai arba atmetama, arba net nekreipiama dėmesio. Apie įstatymų laikymąsi nereikia net kalbėti, čia yra ta Vyriausybė, kuriai įstatymų nereikia laikytis. Ar tai būtų įstatymu priimtas nutarimas, kad vaikų grupėms reikia skirti 30 mln. eurų kiekvienais metais, ar kiti punktai, niekas to nežada laikytis ir nežada nieko skirstyti.

Dabar žiūrime į visus antiinfliacinius planus. Kitos valstybės jau teikia antrą, trečią paketus, mes dar tik apie vieną šnekame. Ir tas pats vienas – pusė lėšų pridėta, kad atrodytų gražiau, tai renovacijos, saulės jėgainės ir dar kažkas. Nors su antiinfliacija nelabai susiję. Bet kur einame toliau, kodėl žlugdymas yra jau tyčinis?

Biudžeto ir finansų komiteto paklausė prezidentūra, Seimo nariai, kiti, savivaldybės, ką darysime su kylančiomis kainomis, su brangstančiomis statybomis, su žlungančiais projektais, su galimybe savivaldybėms pasiskolinti? Turbūt labai šokiravo finansų viceministro atsakymas: „Mes nematome reikalo, kad dabar reikia ką nors daryti.“ Tai kada tą reikalą pamatysime? Kai viskas sugrius? Savivaldybės jau tiesiai šviesiai pasakė – konkursus jau stabdo, nebeskelbia konkursų, nes paskelbus konkursą, kai tu pamatai 40–50 % padidėjusią kainą, jo nebėra iš ko finansuoti. Europiniai projektai, sutartys nutraukiamos, rangovai nutraukia sutartis, lieka projektai numesti. Skelbi naują konkursą – 30, 40, 50 % brangiau. Ką viceministras apie statybas sako? Žinokite, ne visos statybos brango, tik kai kurios. Nežinau, kurioje odisėjoje gyvena ministerijos ar kažkur, kad ne visos statybos brango. Tai negana to, dar pasako, kad nebegalima vienomis statybinėmis medžiagomis prekiauti, kitomis, kažkam sertifikatų nėra, kažkam leis be sertifikatų. Tai eina į totalų tiesioginį griuvimą. Tik dabar klausimas, gal tai ir yra tikslas? Savivaldybės dar pernai prašė: sudarykite galimybę pasiskolinti 100 mln., nes mums reikia prisidėti prie europinių projektų, kitaip nepanaudosime virš 500 mln. projektams. Ne, sprendimo nėra. Jau pusantrų metų praėjo, kažkas kažkada kažką žada daryti. Finansų ministrė turi VIP agentūrą prie ministerijos, jos taisykles pati nustato. Ten yra apie 20–30 mln., kur dabar skolinama savivaldybėms energetiniams projektams vystyti. Tai ten galima įdėti 100–200 mln. ES lėšų, panaudoti finansų inžinerijai ir nebus

įstrigę 500 mln. projektams. Bet turbūt esmė – reikia žiūrėti daug giliau ir plačiau. Juk visai neseniai Vyriausybė paprašė Europos Komisijos iš regionų atimti 700 mln. Čia, atrodo, regionų politika tokia: atimi iš regionų, regionams nuo to tik geriau. Vadinasi, tas veiksmas nelabai pavyks, jeigu nepavyktų labai greitai atimti, tada padarys taip, kad regionai negalėtų įgyvendinti tų projektų. Neduodi galimybės pasiskolinti, projektai neįgyvendinami, tada pasakai regionams – jūs labai blogai dirbote, tuos projektus perpumpuosime į Vilnių ir turėsime vieno miesto Lietuvą. Viskas yra daroma žingsnis po žingsnio.

Pakalbėkime apie sveikatos ES pinigus. Blogiausia ministerija visoje Vyriausybėje. Sėdi ant 800 mln. ir geriau sėdės ir niekam neduos, net kalbant apie greitosios automobilius, kur jau greitai nebebus su kuo vežti ligonių. Ne, palaukite kokios nors reformos, palaukite dar ko nors.

Imkime švietimą. Kiekvienais metais Švietimo ministerija prieš rugsėjo 1 dieną duodavo savivaldybėms mokyklinių autobusų. Kokia dabar situacija? Ji dar tik svarsto, kiek pinigų duos. O kada konkursus įvykdyti? Kada nupirkti autobusus? Nes rugsėjo 1 dieną jau yra prievolė naikinti mažas klases ir vežti vaikus. Nėra. Taip išeina, kad visi veiksmai yra daromi tyčiomis, kaip sužlugdyti regionus ir padaryti vieno miesto valstybę. Tik tada klausimas, kas tada turi paveikti, kas turi pakeisti, kad jie ką nors padarytų kitaip? Net klasių finansavimas ir tas yra diskriminacinis, privačioms mokykloms sudaro vienokias finansavimo sąlygas, savivaldos mokykloms – kitokias. Atsakymo taip pat nėra. Pasakymas, kad jeigu tėvai turi pinigų, jie turi turėti geresnes sąlygas. Tai kur einama? Neturi pinigų, negausi nieko? Visi tie sprendimai yra tik atsikalbinėjimai, kad Europa liepia, kažkas dar liepia, EBPO rekomendavo. Bet visa tai priklauso tiek nuo valdančiosios daugumos, nuo Vyriausybės ir nuo jų veiksmų. Reikia nustoti apgaudinėti žmones, kad kažkas kitas kaltas, tik ne Vyriausybė ir valdantieji. Jūs turite prisiimti atsakomybę ir daryti tai, kad mes nebūtume blogiausia valstybė pagal infliacijos lygį. Jei žiūrėtume į tą lygį, mes turime blogiausią Vyriausybę Europoje.

PIRMININKAS. Dėkui. Diskusiją baigiame. Tik dar baigiamąjį žodį tarti galbūt pakviesiu finansų ministrę, kad turėtų galimybę atsakyti į pareikštus priekaištus.

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Aš tik noriu gal repliką, kad šiandien didžiausia infliacija yra Estijoje, tai jūsų replika turbūt apie geriausią ar blogiausią Vyriausybę gali būti skirta ir mūsų kaimynams.

Šiaip norėčiau vieną pastabą. Visuomet opozicijos yra bandoma lyginti metinę infliaciją, tačiau pensijų pokyčiai yra žiūrimi kažkodėl nuo metų vidurio. Tai tik noriu priminti, kad jeigu matuojame metinę infliaciją ir metinė infliacija prognozuojama 10 %, tai reikia žiūrėti pajamų augimą nuo praėjusių metų. Nuo praėjusių metų pensijos jau yra padidintos apie 10–12 %, dabar papildomai yra didinama 5 %, bendras augimas bus apie 16 %.

Kitų pajamų didinimas. Minimaliosios mėnesinės algos gavėjams dėl minimaliosios mėnesinės algos didinimo, dėl neapmokestinamojo pajamų dydžio papildomo didinimo, kuris dabar yra pasiūlytas, pajamos į rankas bus didesnės 17,3 %, tai yra daugiau, negu auga metinė infliacija. Visos išmokos – neįgaliųjų išmokos, vaiko pinigai ir kitos išmokos – didinamos tiek, kad jos būtų 15 % didesnės negu praėjusiais metais. Jeigu lyginame metinius dydžius, tai ir lyginkime metinius dydžius. Jie yra didesni negu vidutinė metinė infliacija, kurią prognozuojame šiems metams, nes tiek Lietuvos banko, tiek ir Finansų ministerijos prognozuojamas dydis yra apie 10 % vidutinė metinė infliacija.

Kai kalbama, kad biudžeto keitimai nesusiję su karu, tai norėčiau tik priminti, kad jau praėjusiais metais, kai buvo prognozuota, kad metinė infliacija bus apie 4,5 %, buvo pasiūlyti sprendimai dėl žmonių pajamų didinimo. Kaip minėjau, buvo didinamos tiek pensijos, tiek NPD, tiek ir minimalioji mėnesinė alga – žmonių pajamoms didinti biudžete buvo numatyta apie 1 mlrd. eurų. Kai atsitiko Rusijos invazija į Ukrainą ir pasikeitė ekonominės projekcijos, numatytos šiems metams, yra siūlomas būtent šis biudžeto pakeitimas. Praėjusiais metais, kai tikėjomės, kad energijos kainų pakilimas yra laikinas, buvo pasiūlyti kiti sprendimai, tai yra išdėlioti kainų augimą per penkerius metus, kad žmonėms nebūtų tokio šoko ir jų išmokėjimas būtų per tolygų laikotarpį. Dabar matant, kad prognozuojamos energijos kainos, dėl invazijos pasikeitus ekonominėms projekcijoms, kurį laiką išliks aukštos, siūlomas kitas mechanizmas – kompensuoti dalį energijos

kainų tiek buitiniams vartotojams, tiek ir verslui pagal Europos Komisijos pasiūlytą komunikatą, kuris taip pat buvo pasiūlytas po to, kai atsitiko Rusijos invazija į Ukrainą.

Kai vasario 24 dieną Rusija įsiveržė į Ukrainą, atnaujinamos ekonominės projekcijos per vieną mėnesį ir tuomet yra pateikiamas naujas biudžeto projektas. Šiame projekte yra, kaip minėjau, energijos kainų kompensacija, taip pat žmonių pajamų didinimas, kadangi matome, kad infliacija yra didesnė, didesnė iš dalies dėl energijos kainų augimo, taip pat dėl to, kad yra išaugusios maisto kainos tarptautinėse rinkose, kas taip pat iš dalies yra susiję su karine invazija, dėl grūdų kainų ir kitų dalykų, kurie yra susiję su tuo, kad tos šalys, kurios dalyvauja konflikte, yra didelės maisto tiekėjos pasaulinėje rinkoje. Todėl pajamos žmonėms yra didinamos, kaip minėjau, panašiai apie 15 %, tiek išmokos, tiek ir pensijos, kad skirtųsi nuo praėjusių metų ne mažiau kaip 15 %.

Taip pat biudžete yra kitos dalys, kurios tiesiogiai susijusios su karine invazija, tai yra Ukrainos karo pabėgėlių išlaikymas, taip pat kritinės infrastruktūros išlaikymas, kas yra tiesiogiai susiję su sankcijų režimo įgyvendinimu, na, o sankcijos nutiko tikrai dėl to, kad buvo karinė invazija, o ne dėl kitų priežasčių. Manau, kad biudžeto pakeitimai yra tiesiogiai susiję su karinės invazijos laikotarpiu ir kad jie pasiūlyti per protingai įmanomą laikotarpį, tai yra atnaujinus ekonomines projekcijas ir kai matome, kaip ekonomika atrodys ateinantį pusmetį. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū ministrei už paaiškinimus. Dabar dėl motyvų, bet motyvai ne dėl paties projekto, o tik dėl priėmimo datos. Priėmimo data, kaip žinote, pagal anksčiau paskelbtą biudžeto projekto svarstymo grafiką yra siūloma gegužės 17 diena. Dėl šito motyvai turi būti išsakomi.

Už kalba M. Majauskas.

M. MAJAUSKAS (*TS-LKDF*). Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Mieli kolegos, kviečiu pritarti biudžeto tikslinimui ir numatytai jo priėmimo datai ir pradėti tartis dėl to, kaip atrodys jau ateinančių metų biudžetas. Iššūkiai laukia tie patys – aukšta infliacija, lėtėjantis ekonomikos augimas, didelis struktūrinis deficitas ir nedarbas, jau dabar viršijantis Europos Sąjungos vidurkį.

Šį nuodingą ekonominių rodiklių mišinį papildys dar ir augančios palūkanos. Čia valdžios pažado nekarpyti išlaidų neužteks, nes be valstybės pagalbos kiekviena šeima bus priversta peržiūrėti savo biudžetą pati. O didinti išlaidas, toliau mažinti mokesčius, turint 5 % valstybės biudžeto deficitą, bus nelengva, švelniai pasakius. Taigi mūsų laukia akmenuotas kelias ir turime tam ruoštis jau dabar. Ačiū.

PIRMININKAS. Prieš kalba A. Butkevičius.

A. BUTKEVIČIUS (*DFVL*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Tikrai būčiau nekalbėjęs, jeigu finansų ministrė nebūtų atėjusi dar kartą į tribūną. Gerbiama finansų ministre, jūs kalbėjote kaip socialinės apsaugos ir darbo ministrė apie tam tikrų einamųjų ilgalaikių išlaidų didinimą. Jūs man priminėte tą laikotarpį, kai V. Blinkevičiūtė buvo socialinės apsaugos ir darbo ministrė, aš buvau finansų ministras. Visą laiką ginčydavomės, kai ji sakydavo: reikia išlaidas didinti, sakau, iš kur gausi pajamų? Ji man atsakydavo: finansų ministro reikalas yra rūpintis papildomomis pajamomis.

Jūs tikriausiai neskaitote nei Lietuvos banko išvados, pateiktos dėl biudžeto pataisų, neskaitote nei Valstybės kontrolės pateiktų išvadų dėl pateikto įstatymo projekto, ir kiti argumentai manęs tikrai neįtikino. Todėl aš ryžausi pakalbėti, kad per daug buvo populizmo, kuris veda į ateitį, nevertinant to, kad jau galime turėti ekonomikos recesiją nuo liepos mėnesio, bet aš neišgirdau iš jūsų kalbos nė vienos priemonės, kuri garantuotų augančias einamąsias išlaidas ilguoju laikotarpiu tvariomis pajamomis. Tai yra ne finansų ministrės kalba. Ačiū.

PIRMININKAS. Visi pasisakė dėl motyvų. Dabar daroma pauzė dėl šio projekto. Balsuosime per balsavimo intervalą, jis turėtų būti maždaug po 15 minučių.

11.41 val.

Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 20 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1501(2) (*svarstymas*)

Dabar pradedame nagrinėti lydimąjį projektą – Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo 20 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-1501(2). Svarstymo stadija. Pagrindinio Biudžeto ir finansų komiteto išvadą pateiks M. Majauskas.

M. MAJAUSKAS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, gerbiamas posėdžio pirmininke, Biudžeto ir finansų komitetas išsamiai svarstė pateiktą projektą, atkreipė dėmesį, jog identiškas projektas buvo pateiktas ir Lietuvos Respublikos Prezidento. Svarstydami projektą taip pat atsižvelgėme į tai, kad neapmokestinamasis pajamų dydis, nors ir raktinis instrumentas, mokesčių sistemoje lemiantis darbo rinkos principus, yra keičiamas kiekvienais metais, bent jau kiek aš save čia, Seime, atsimenu, tad 2016 metais, 2017 metais, 2018 metais, 2019 metais, 2020 metais, 2021 metais ir dabar jau keičiamas 2022 metais. Kiekvieną kartą keitimas atrodo maždaug taip: Prezidentas pasiūlo 10 eurų papildomai į rankas padidinti neapmokestinamąjį pajamų dydį, Vyriausybė pasiūlo dar šiek tiek daugiau, opozicija viską sudeda, padaugina iš 10 ir pateikia Biudžeto ir finansų komitetui sprendimą ieškoti kompromiso.

Atsižvelgdamas į tai, jog yra nuolat kaitaliojamas raktinis, kaip minėjau, mokesčių sistemos instrumentas, Biudžeto ir finansų komitetas, padiskutavęs su Lietuvos banku, pasiūlė susieti (atkreipsiu dėmesį – ne prilyginti, o susieti) iš pradžių minimaliąją mėnesinę algą su neapmokestinamuoju pajamų dydžiu. Taip mažiausias pajamas gaunantiems gyventojams ir toliau galiotų mažesnis efektyvusis gyventojų pajamų mokesčio tarifas. Augantis neapmokestinamasis pajamų dydis kartu su MMA leistų padidinti mažiausiai uždirbančių šalies gyventojų darbo užmokestį ir paskatas ieškotis darbo, skatinti ekonomikos aktyvumą bei turėtų teigiamą poveikį regioninio pragyvenimo lygio skirtumo mažėjimui.

Įstatymu apibrėžtas ryšys tarp neapmokestinamojo pajamų dydžio ir MMA taip pat užtikrintų, jog svarbiausi mokestiniai ir darbo rinkai poveikį turintys sprendimai būtų priimami atsižvelgiant į (atkreipsiu dėmesį) objektyvius ekonominius rodiklius, o ne politinius, taip mažinant politinių sprendimų įtaką.

Galiausiai priimamas sprendimas dėl minimaliosios mėnesinės algos kartu su neapmokestinamojo pajamų dydžio didinimu tuo pačiu metu sumažintų ir galimą naštą verslui dėl išaugusios darbo vietos kainos, nes valstybė dalintųsi finansine našta su verslu. Todėl Biudžeto ir finansų komitetas bendru sutarimu priėmė sprendimą pasiūlyti Vyriausybei, teikiant ateinančių metų biudžetą, įvertinti galimybę susieti (atkreipsiu dėmesį, ne prilyginti iš karto, o susieti) neapmokestinamojo pajamų dydžio pokytį su minimaliąja mėnesine alga taip, jog didinant vieną dydį automatiškai būtų didinamas ir kitas.

Biudžeto ir finansų komitetas, įvertinęs, jog Prezidento pateiktas projektas yra labai panašus į Vyriausybės, nusprendė sujungti abu projektus. Jeigu grįžtume prie konkrečių skaičių, pagal Prezidento pateiktą projektą minimaliąją mėnesinę algą gaunantis žmogus per mėnesį papildomai gautų 10 eurų į rankas, pagal Vyriausybės pateiktą projektą gautų 16 eurų į rankas. Atsižvelgiant į tai, jog Vyriausybės projektas yra dosnesnis, Prezidento pateiktas projektas kainuotų maždaug 62 mln. eurų, Vyriausybės – 103 mln. eurų. Išdiskutavę Biudžeto ir finansų komiteto nariai nusprendė sujungti šiuos projektus, kaip pagrindą imti Vyriausybės pateiktą projektą. Tokiam sprendimui buvo pritarta bendru sutarimu. Ačiū.

PIRMININKAS. Dabar diskusija. Joje pirmasis kalbės V. Gapšys.

V. GAPŠYS (*DPF*). Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Šiandien vėl grįžtame prie Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo pakeitimo, mokestinio įstatymo, kuris greitai galės pretenduoti į rekordininkus pagal savo pataisų skaičių. Žinoma, tikslas kilnus – didinti asmenų pajamas, ypač mažai uždirbančių. Tik viskas skamba gana keistai: mokestiniu įstatymu, kurio tikslas yra surinkti mokesčius, mes bandome didinti pajamas. Surinkti mokesčius ir sąžiningai apmokestinti yra pagrindinis tokio įstatymo, kaip ir kitų, tikslas, kad ir valstybė galėtų klestėti, ir gyventojai, sumokėję tuos mokesčius, galėtų oriai gyventi. Deja, šiandienės pataisos labiau primena kelionę buldozeriu iš Vilniaus į Kauną nei normalią mokestinę priemonę.

Pirma, jei norite paremti mažiausias pajamas gaunančius asmenis, skirkite aiškias vienkartines išmokas. Galima juk apskaičiuoti sumas, kiek gautų naudos dėl neapmokestinamojo pajamų dydžio didinimo, galima tiesiog skirti vienkartines išmokas. Ir taip pasiektume dar daugiau žmonių, ne tik tuos, kurie dirba ir gauna mažas pajamas, bet ir tuos, kurie gyvena ir neturi pajamų. Kai mes kalbame apie mažiausias pajamas gaunančius asmenis, mes pamirštame, kad yra ir kitų, tų, kurie gauna vidutines pajamas, tie asmenys, kurie augina šeimas, turi vaikų. Jiems lygiai taip

pat svarbu, kiek jie turi savo šeimos biudžete. Deja, šitas Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo pakeitimas nusprendžia, kad gaunantiems vidutines pajamas taisyklės bus kitokios. Aš manau, kad tai yra nesąžininga, nesąžininga tų asmenų, tų šeimų atžvilgiu. Todėl Darbo partijos frakcija yra pateikusi pasiūlymą, kuriuo bent iš dalies į tai atsižvelgiama. Tai yra tas projektas leistų padidinti ne tik mažiausias pajamas gaunantiems asmenims asmeninį biudžetą, bet ir gaunantiems vidutines pajamas. Formulė nėra paimta iš kur nors, ne nauja sugalvota, ta formulė yra taikyta tol, kol buvo šios valdančiosios koalicijos nuspręsta ją pradėti tobulinti taip, kad būtų galima padaryti tam tikrus proginius pakeitimus.

Aš manau, su mokestiniais įstatymais taip elgtis neverta, nesąžininga, todėl siūlau atsižvelgti į Darbo partijos frakcijos pasiūlymą ir greičiau pateikti bendrą mokesčių reformą. Ji galėtų iš esmės išspręsti gyventojų pajamų mokesčio klausimus, neapmokestinamojo pajamų dydžio klausimus, būtų užtikrinta, jog mokestinė našta pasiskirstytų sąžiningai, o ne būtų proginiais skaičiais pakeičiama, kaip yra dabar. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkui. Toliau pasisakys R. Budbergytė.

R. BUDBERGYTĖ (*LSDPF*). Labai ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, svarstomas NPD didinimas yra mažas žingsnis tinkama linkme didinti žmonių pajamas, ypač tų, kurie jas gauna mažas. Taip pat projektu mes stengiamės apsaugoti gyventojus nuo negalėjimo apmokėti sąskaitas ar net nusipirkti pakankamos kokybės maisto. NPD yra taikli priemonė ne tik didinant pajamas, bet ir paskatinant gyventojus eiti dirbti. Juk įtampa darbo rinkoje seniai nėra niekam paslaptis.

Deja, projektas numato NPD padidinti nuo 460 eurų iki 540 eurų, tai yra tikrai per mažas žingsnis socialiai teisingesnės mokestinės pertvarkos link. Gaila, ir Biudžeto ir finansų komitetas, ir Vyriausybė ignoruoja Lietuvos banko siūlymą koreguoti pačią NPD formulę mažinant NPD mokestinės lengvatos gavėjų skaičių tarp didesnes pajamas uždirbančių žmonių. Nebuvo išgirstas ir socialdemokratų siūlymas prilyginti NPD minimaliajai mėnesinei algai, taip pat Lietuvos banko siūlymas NPD dydį susieti su minimaliąja mėnesine alga, jos dydžiu. Valdančiųjų atsakymas yra vienas ir paprastas: tai brangiai kainuoja – 550 mln., tai nepakeliama našta biudžetui.

Kolegos, juk jei biudžeto projekte, jei Energetikos įstatymo projekte būtų tiksliau, atsižvelgiant į gaunamas pajamas ir kitus kriterijus, suprojektuotos priemonės energijos kainoms švelninti, mažiau leidžiant energijos tiekėjams pasididinti savo pelno maržą, būtų galima NPD padidinti, jei ir ne iki minimaliosios mėnesinės algos, bet daugiau nei 540 eurų. Ką gi, projektas tikrai nėra vykęs, bet nepritarti jam irgi nėra kaip, juk nors kosmetinė, bet svarbi parama gyventojams, augant kainoms, yra iš tiesų gyvybiškai svarbi.

PIRMININKAS. Dėkui. Dabar pradėsime svarstyti pasiūlymus. Vėl kviečiu M. Majauską į tribūną. Galbūt racionalu būtų pradėti nuo G. Palucko pasiūlymo, jis siūlo viską išbraukti ir viską naujai surašyti. Jeigu tam pritarsime, kiti daliniai pasiūlymai, matyt, neteks prasmės. Taigi autoriui žodis.

G. PALUCKAS (*LSDPF*). Gerbiami kolegos, išbraukta ir performuluota siekiant vieno, to, ką ir gerbiama Rasa iš tribūnos kaip vieną iš kritikos taškų yra išsakiusi dėl šio Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo pakeitimo projekto, tai yra idėjos, su kuria ir pati Vyriausybė flirtavo rengdama šių metų biudžetą, – prilyginti neapmokestinamąjį pajamų dydį minimaliajai mėnesinei algai. Tam resursų buvo galima šiek tiek paimti ir perskirstant lėšas, kurios numatytos „Igničiui“, tai yra „Igničio“ toms įvairioms kompensacijoms, kurios turėjo būti išdėstytos per beveik penkerius metus. O dabar už elektrą, už dujas mes beveik 600 mln. vienu ypu „Igničiui“ grąžiname. Kitaip tariant, buvo ir finansinių resursų, ir tam tikros logikos, kuri nesvetima, aš tikiu, ir Vyriausybei. Tokia yra pasiūlymo esmė. Prašau pritarti.

PIRMININKAS. Išklausysime komiteto poziciją ir sprendimą dėl šio pasiūlymo.

M. MAJAUSKAS (*TS-LKDF*). Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Mieli kolegos, Biudžeto ir finansų komitetas jau ne vieną kartą diskutavo šiuo klausimu ir diskusija buvo tikrai prasminga. Į ką mes prašėme atkreipti dėmesį, kad infliacija, be jokios abejonės, didžiausią įtaką daro mažas pajamas gaunantiems, nes jie neturi santaupų, todėl didinti neapmokestinamąjį pajamų dydį sparčiai yra svarbu, nes tai skatina dirbti, mažina socialinę atskirtį, mažina naštą verslui, didina

mokesčių progresyvumą iš apačios ir leidžia gyventojams pasirinkti, kur jiems būtų patogu išleisti ir kur jie norėtų išleisti tuos papildomus pinigus. Šiuo atveju prieštaraujančių dėl neapmokestinamojo pajamų dydžio prilyginimo minimaliajai mėnesinei algai vis mažėja. Anksčiau abejojančių buvo daugiau, o šiandien ratas yra gana siauras.

Reikia pripažinti, kad socialdemokratai nuosekliai kiekvieną kartą siūlė šį sprendimą, tačiau jis kiekvieną kartą buvo atmetamas dėl vienos paprastos priežasties – priėmus šį sprendimą, biudžetas netektų 555 mln. eurų. Tai nėra vienkartinės netektys – tai yra netektys, kurios būtų kiekvienais metais.

Skirtingai nuo, gerbiamas Gintautai, jūsų pateikto pasiūlymo – sprendimo kitaip kompensuoti „Igničio“ praradimus, tai būtų vienkartinis sutaupymas, o neapmokestinamojo pajamų dydžio prilyginimas minimaliajai mėnesinei algai kainuotų 555 mln. eurų. Ir tiek kainuotų kiekvienais metais. Nors komitetas sutarė, kad ilgainiui tai yra teisingas ir tikslingas siekis prilyginti neapmokestinamąjį pajamų dydį minimaliajai mėnesinei algai, šiuo atveju nebuvo pritarta gerbiamo G. Palucko pasiūlymui atsižvelgiant į ribotus valstybės išteklius. Biudžeto ir finansų komiteto sprendimas buvo bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Dabar už pasiūlymą pasisako L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas komiteto pirmininke, iš tikrųjų apie NPD prilyginimą minimaliajai mėnesinei algai jau buvo diskutuota prieš šių metų biudžeto patvirtinimą. Ta diskusija, manau, tęsiasi, ji tęsiasi jau ne vienerius metus. Kaip jūs ir minėjote, socialdemokratai labai tolygiai eina ta linkme. Aš manau, kad niekada nebus taip, kad žmonės, kurie tikrai uždirba tik minimalią algą, galėtų šiandien pragyventi. Jūs padidinate 16 eurų ir sakote, kad tai išsprendžia tas problemas, kurių yra dėl infliacijos. Nueikime į maisto produktų parduotuvę ir pažiūrėkime, kaip pabrango maisto produktai.

Mes būtume padėję tiems žmonėms, iš tikrųjų jie nebūtų socialiai remtini, galbūt jie būtų galėję gauti didesnį darbo užmokestį, nes tai tikrai atlieptų jų atskirtį. Dabar tikrai didžiulė atskirtis tarp gaunančių mažas pajamas ir didesnes pajamas. Aš manau, kad galėjome ieškoti būdų ir taip tikrai būtų išspręsta didelė dalis problemų. Ačiū. Siūlau tikrai pritarti šitam pasiūlymui.

PIRMININKAS. M. Majauskas užsirašė kalbėti prieš. Kai yra komiteto pranešėjas, turbūt nėra kliūčių. Prašau.

M. MAJAUSKAS (*TS-LKDF*). Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Mieli kolegos, atkreipsiu dėmesį, kad teikiant tokį siūlymą reikia atsakyti sau į du klausimus. Pirmas, ar mes visi sutinkame, kad minimalias pajamas gaunantis žmogus naudojasi viešosiomis paslaugomis ir ar jis neturėtų bent simboliškai kiek nors prisidėti prie tų viešųjų paslaugų finansavimo? Mes nekalbame apie reikšmingus mokesčius, bet kalbame apie bent kokį simbolinį prisidėjimą. Dėl to reikėtų sutarimo, ar tas sulyginimas, prilyginimas turėtų būti lygu lygu, ar bent koks nors dalinis simbolinis prisidėjimas.

Antras labai svarbus aspektas, jog mes teikdami tokį siūlymą turime sau atsakyti, iš kur paimsime pusę milijardo eurų kiekvienais metais. Jeigu būtų priimtas toks sprendimas, neabejotina, reikėtų stabdyti biudžeto tikslinimą ir ieškoti resursų, kaip subalansuoti biudžetą.

Todėl, gerbiami kolegos, šioje situacijoje aš kviečiu susilaikyti ir grįžti prie šio sprendimo su konstruktyviais pasiūlymais, kaip būtų galima subalansuoti biudžetą.

PIRMININKAS. Kolegos, pasakysiu, kad dabar yra darbotvarkėje numatytas pirmas balsavimo intervalas, vėluojama daugiau kaip 20 minučių. Dabar balsuosime dėl čia aptarto pasiūlymo, dėl G. Palucko pasiūlymo. Balsuojame.

Balsavo 109: už – 46, prieš – 35, susilaikė 28. Pasiūlymui nepritarta.

Tada dabar svarstysime Darbo partijos frakcijos Seimo narių pasiūlymą. Jį pateiks V. Gapšys. Ir pasakykite, kuriuos dalykus siūlote. Ar iš karto viską, ar dalimis, nes jūsų pasiūlymai čia per kelias vietas yra išdėstyti. Čia pirmiausia dėl 1 dalies 2, 3 punktų ir taip pat yra siūlymas kitame puslapyje dėl 2 dalies.

V. GAPŠYS (*DPF*). Pirmininke, manau, balsuojame iš esmės, nes ten yra ir susiję, tai vienu kartu ir dėl visų.

PIRMININKAS. Vienu kartu prašysite dėl visų?

V. GAPŠYS (*DPF*). Taip, dėl visų, manau, taupydami laiką. Principinis dalykas yra skirtumas nuo Vyriausybės pasiūlyto, kad mes manome, kad ne tik mažiausias pajamas uždirbantys turėtų gauti mokestines tam tikras galimybes, bet ir vidutines pajamas uždirbantys asmenys. Taip, mūsų pasiūlymas iš tikrųjų dosnesnis ir mažesnes pajamas gaunantiems, ir vidutines pajamas gaunantiems asmenims. Manome, kad neteisinga yra Gyventojų pajamų mokesčio įstatymą formuluoti taip ir neapmokestinamąjį pajamų dydį nustatyti tiktai taip, kad būtų orientuotasi į mažiausias pajamas gaunančius asmenis, nes susidaro tokios situacijos, kurios, galima sakyti, komplikuotos tiems žmonėms, kurių vienas sutuoktinis, tarkim, gauna vidutines pajamas, o kitas visai negauna pajamų arba gauna mažesnes pajamas, todėl nukenčia apskritai šeima, šeimos biudžetas.

Aš manau, kad mokesčių reforma, kuri vis žadama, bet nepasiekia parlamento, turėtų ištaisyti tą dalyką. Mes turėtume neapmokestinamąjį pajamų dydį skaičiuoti šeimai, o ne vienam asmeniui, bet bent jau taip galėtume su šiuo pasiūlymu judėti į priekį. Manau, kad jeigu būtų pritarta pasiūlymui, mes turėtume geresnę, dosnesnę sistemą, kuri labiau atlieptų šiandienos lūkesčius, esamą infliacinę situaciją. Todėl siūlau Darbo partijos frakcijos pasiūlymui pritarti.

PIRMININKAS. Komiteto išvada dėl šio kompleksinio pasiūlymo.

M. MAJAUSKAS (*TS-LKDF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Vis dėlto noriu atkreipti dėmesį, kad identiškas pasiūlymas buvo ir Valstiečių frakcijos. Komitetas svarstė šiuos pasiūlymus kartu, nes jie yra nesiskiriantys. Tiesiog vienas buvo užregistruotas anksčiau gerbiamo V. Gapšio ir kolegų, Valstiečių frakcijos buvo užregistruotas šiek tiek vėliau.

Pagrindinis aspektas, į kurį Biudžeto ir finansų komitetas atkreipė dėmesį, kad šis antiinfliacinis paketas yra skirtas tiems, kurie labiausiai nukenčia nuo infliacijos. Gerbiami kolegos, būtent mažiausias pajamas gaunantys labiausiai nukenčia, nes jie turi ribotus resursus, neturi santaupų, todėl yra priversti mažinti savo būtiniausius poreikius: higienos priemonių, komunalinių paslaugų, maisto produktų. Jie neturi pasirinkimo, jie neturi santaupų. Todėl augant infliacijai labiausiai nukenčia mažas pajamas gaunantys.

Nukenčia visi. Nėra laimėtojų, bet mažiausias pajamas gaunančius valstybė turi pareigą apsaugoti. O šiuo sprendimu (ir aš iliustruosiu konkrečiais skaičiais) didžiausią naudą gautų vidutines pajamas gaunantys. Mažas pajamas gaunantys, minimaliąją mėnesinę algą gaunantys papildomai per mėnesį turėtų 16 eurų į rankas, o vidutines pajamas gaunantys beveik dvigubai – apie 27 eurus į rankas, pusantro vidutinio atlyginimo gaunantys – 24 eurus į rankas. Nauda išsijungtų esant dviem vidutiniams atlyginimams. Taigi, nors šis siūlymas ir turi savo racijos, ir galima jį logiškai pagrįsti, klausimas, ar jis yra tinkamas antiinfliaciniam paketui siekiant pagelbėti mažiausias pajamas gaunantiems.

Be kita ko, Biudžeto ir finansų komitetas atkreipė dėmesį, kad šis sprendimas konkrečiai kainuotų 250 mln. eurų netekimų kiekvienais metais. Atsižvelgdamas į tai, Biudžeto ir finansų komitetas priėmė sprendimą nepritarti šiam pasiūlymui.

PIRMININKAS. Motyvai dėl šio pasiūlymo. P. Gražulis – už.

P. GRAŽULIS (*LRF*). Gerbiami Seimo nariai, gerbiamoji valdančioji dauguma, aš manau, kad ir ankstesnis G. Palucko pasiūlymas buvo ypač svarbus, kad, kaip ir daugelyje pasaulio šalių, minimalioji alga neapmokestinama gyventojų pajamų mokesčiu. Čia Darbo partijos frakcijos siūlomas kitas variantas, tačiau nei 17 eurų, nei 27 eurai situacijos neišspręs, kai viskas brangsta ne procentais, ne dešimtimis procentų, o kartais. Todėl aš manau, kad bent jau už tuos kelis eurus gal kokius porą, keletą duonos kepaliukų ir bus galima įsigyti, todėl reikėtų pritarti. Gaila, kad nepritarėte ankstesniam įstatymo projektui. Tokį patį įstatymo projektą esu siūlęs ir aš, ir net ankstesnėse kadencijose. Mes vis tiek vieną kartą turėsime prieiti prie šito sprendimo, kad minimalusis atlyginimas neapmokestinamas gyventojų pajamų mokesčiu. Dabar, jei kalbėtume apie Darbo partijos frakcijos siūlymą, jam taip pat būtina pritarti.

PIRMININKAS. Ir pats M. Majauskas – prieš.

M. MAJAUSKAS (*TS-LKDF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, atkreipsiu dėmesį, kad jeigu lygintume Darbo partijos frakcijos pasiūlymą, pristatytą gerbiamojo V. Gapšio, mes turime jį du su puse karto didesnį savo apimtimi, nei Vyriausybės pateiktas, tai yra biudžeto netektį, ir maždaug keturis kartus didesnį, nei pateiktas Prezidento. Tai iš esmės yra tikrai pakan-

kamai dosnus paketas ir reikšmingas mokesčių sistemos pokytis. Todėl teikiant tokius siūlymus neužtenka, mano supratimu, sakyti, jog turime sugrįžti prie mokesčių darbo grupės, turime ieškoti sprendimų, bet turi būti labai konkretūs sprendimai padėti ant stalo. Turėtume priimti sprendimą kartu su subalansuojančiu sprendimu: vienas, kuris didintų valstybės biudžeto pajamas, kitas, kuris mažintų, siekiant padidinti pajamas vidurinei klasei ar mažiausias pajamas gaunantiems. Todėl kviečiu nepritarti šiam pasiūlymui.

PIRMININKAS. Balsuosime dėl diskutuotų pasiūlymų.

Už pasiūlymą balsavo 52, prieš – 37, susilaikė 30. Pasiūlymui nepritarta.

Pastebėsiu, kad taip pat yra įregistruotas Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcijos atstovų pasiūlymas, jo turinys yra visiškai tapatus ką tik aptartam pasiūlymui, todėl dėl jo nediskutuojame ir nebalsuojame.

Dabar dėl viso šio projekto po svarstymo vienas – už, vienas – prieš. A. Gedvilas – už projektą. Ar tikrai už?

A. GEDVILAS (*DPF*). Taip.

PIRMININKAS. Laisva vieta ir prieš. Galite ramiai ją užimti, jeigu sąžiningai yra kitaip.

A. GEDVILAS (*DPF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Neapmokestinamasis pajamų dydis yra taikli priemonė, nes ji padidina gaunantiems mažiausias pajamas ir didina paskatas dalyvauti darbo rinkoje. Tačiau projektuose numatyto neapmokestinamojo pajamų dydžio didinimo nuo 460 eurų iki 540 eurų tikrai nepakaks iki galo išnaudoti NPD suteikiamą priemonių potencialą. Lietuvos bankas jau yra išreiškęs poziciją, kad NPD gali būti didinamas iki minimaliojo mėnesio atlyginimo dydžio, todėl turėdamas viltį, kad tokį siekį išlaikysime, balsuosiu už, nors būčiau linkęs ir susilaikyti, kadangi, kaip ir minėjau, šių dienų kontekste toks padidinimas tikrai nėra pakankamas. Labai gaila, kad vis dėlto pritrūko valios pritarti tiems projektams, kurie buvo labiau didinantys minėtą NPD. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkui. Niekas neužsirašė kalbėti prieš. Balsuosime, ar pritariame projektui po svarstymo.

Balsavo 121: už – 121, prieš nėra, susilaikiusių nėra. Po svarstymo projektui pritarta.

12.11 val.

2022 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo Nr. XIV-745 preambulės, 1, 2, 6, 7, 9, 10, 11, 14, 15, 21 straipsnių ir 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 11 priedų pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1499(2) (*antrojo svarstymo tęsinys*)

Dabar turime grįžti ir balsuoti dėl 2022 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo preambulės, kai kurių straipsnių ir priedų pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1499(2), o tiksliau – dėl šio projekto priėmimo datos. Buvo pasiūlyta gegužės 17 diena. Balsuojame dėl šios priėmimo datos.

Balsavo 120: už – 117, prieš nėra, susilaikė 3. Taigi kitą antradienį priimsime šias biudžeto pataisas.

Atkreipiu dėmesį, kad visi, kurie buvo įregistravę pasiūlymus, jeigu pageidauja, kad dėl jų būtų balsuojama priėmimo stadijoje, turi juos perregistruoti. Žinoma, gali būti registruojami ir nauji pasiūlymai. Visa tai reikėtų padaryti iki šio penktadienio imtinai.

Baigiame pirmąjį balsavimo intervalą. Toliau bandome vytis darbotvarkę, svarstome kitus klausimus.

12.12 val.

Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo Nr. IX-705 3, 13 ir 37 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1413(2) (*priėmimas*)

Darbotvarkės 1-6 klausimas – Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1413(2). Priėmimas. Pasiūlymų ir pastabų negauta. Galime išklausyti motyvus dėl šio projekto, sutarę, kad niekas nereikalauja dėl atskirų straipsnių balsuoti.

Motyvai už – L. Kasčiūnas.

L. KASČIŪNAS (*TS-LKDF*). Labai ačiū, gerbiamas Jurgi. Aš galbūt su šiokiu tokiu kontekstu per tas 2 minutes pabandysiu suspėti.

Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas vienbalsiai palaikė šį projektą, nes mano, kad jis atliepia visuotinės gynybos principą, karo Ukrainoje išmoktas pamokas, sustiprina mūsų valstybės atgrasymą agresijos ir kovinę galią. Agresijos atveju Lietuvos Respublika privalo būti ginama ginklu. Pagal Konstituciją ir įstatymus kiekvienas pilietis privalo ginti Lietuvos nepriklausomybę, jos teritorijos vientisumą ir konstitucinę santvarką.

Tam, kad veiksmingai galėtume ginti savo šalį, naktiniai taikikliai būtini. Karas vyksta nepriklausomai nuo paros laiko. Taigi būtini ne tik optiniai, bet ir naktiniai taikikliai. Matome ukrainiečių poreikius, turime laiko pasimokyti iš jų. Pritarus projektui, naktinius taikiklius galėtų įsigyti asmenys, kurie turi leidimą laikyti ginklus, ir tik tiems ginklams, kuriuos jie turi teisę turėti. Lietuvoje šiuo metu yra apie 95 tūkst. asmenų, turinčių leidimą laikyti ginklus.

Taip pat reikėtų atkreipti dėmesį, kad teisė įsigyti naktinius taikiklius nebūtinai kiekvienu atveju bus įgyvendinta. Kiekvienas asmuo, net ir turėdamas tokią teisę, įvertins savo poreikius, finansines galimybes ir ketinimą įsitraukti į kovinių asmenų ir organizacijų ginkluoto pasipriešinimo vienetų ir partizanų vienetų pasirengimą valstybės gynimui karo atveju. Kaip tik dabar, šiandien, mes patvirtinsime po svarstymo Pilietinio pasipriešinimo strategiją, kurioje ir kalbama apie tai, kad kovinius asmenis mes turėtume patikrinti ir juos organizuoti valstybės gynybai. Manau, kad šitas sprendimas dėl naktinių prietaisų prisidėtų prie mūsų visų atgrasymo galimybių stiprinimo ir prie mūsų visų kovinės galios. Raginu visus drąsiai pritarti šiam projektui. Ačiū.

PIRMININKAS. Yra ir nepritariančių. A. Širinskienė kalba prieš.

A. ŠIRINSKIENĖ (*LRF*). Po tokių griausmingų kolegos Lauryno kalbų pacituosiu dvi STT išvados citatas dėl šio projekto. Pirmoji citata: „Projektu neatskleidžiami su naktinių taikiklių įsigijimu ir turėjimu susiję tiesioginiai tikslai ir neužtikrinama, kad individualiai įsigyti ir turimi naktiniai taikikliai tiesiogiai būtų naudojami tik organizuoto pobūdžio mokymuose dėl ginkluoto pasipriešinimo.“ Citatos pabaiga. Dabar kita citata: „Įstatymo teisinio reglamentavimo kontekstas suteikia teisę įsigyti ir turėti ginklus, jų priedėlius ir šaudmenis, bet ir naudoti juos medžioklėje ir kitiems įstatymams, tarptautinėms sutartims neprieštaraujantiems tikslams.“ Čia irgi yra citatos pabaiga. Manau, kad vis dėlto medžiotojų svajonė išsipildė. Matyt, reikėtų juos su tuo ir pasveikinti. Pasveikinkime B. Bradauską.

PIRMININKAS. K. Vilkauskas kalba už.

K. VILKAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, pirmininke. Gyvename tokiu laikotarpiu, kai iš tikrųjų reikia sau pasakyti – turime viską daryti savo vietoje ir laiku. Atėjo tas laikas, kad mes būtume apsirūpinę tomis priemonėmis, kad X atveju mums nereikėtų jų ieškoti. Aš tikrai nemanau, kad kas nors pradės naudoti ir piktnaudžiauti šitais dalykais, nes visi suprantame, kad šioje situacijoje ta pasipriešinimo dvasia, kovinė dvasia būtent priklauso nuo pačių žmonių. Tas naktinio matymo taikiklis yra tik viena iš tų priemonių, padedančių dabar ukrainiečiams sėkmingai kautis Ukrainos kovos laukuose. Nieko čia tokio ypatingo nėra, kas galėtų tuo pasinaudoti. Manau, kad reikia balsuoti už ir palaikyti šitą projektą.

PIRMININKAS. Dėkui. Aš čia gal vieną sakinį įterpsiu dėl balsavimo intervalo, nes buvo klausiančių. Akivaizdu, kad balsuosime kiek vėliau, negu numatyta, tikėtina, kad maždaug 12 val. 50 min. bus balsavimo intervalo pradžia.

Toliau motyvai prieš – A. Nekrošius.

A. NEKROŠIUS (*LVŽSF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, įstatymas kaip ir būtų visai geras ir tikslingas, nes tikrai šių visų priemonių reikia esant konfliktinei situacijai. Tačiau kas yra dar siūloma? Yra siūloma, kad šias priemones naudotų ir medžiotojai medžioklės metu. Aš tam tikrai negaliu pritarti, tačiau patį konceptą, kad ši įranga atsirastų pas žmones, tikrai vertinu teigiamai. Mano požiūriu, šį įstatymo projektą buvo galima pakoreguoti taip, kad tas priemones būtų galima naudoti pratybose, būtų galima naudoti kitose srityse, išskyrus medžioklę. Tad aš tam pritarti tikrai negaliu. Ačiū.

PIRMININKAS. A. Pocius kalba už.

A. POCIUS (*TS-LKDF*). Aš norėčiau prieš balsavimą kai kuriems žmonėms, kurie nesupranta šio įstatymo pakeitimo esmės, dar kartą paaiškinti. Šiuo projektu siūloma išbraukti naktinius taikiklius iš A kategorijos ginklų, ginklų priedėlių ir šaudmenų sąrašo. Jie būtų laikomi ginklų priedėliais, kurių civilinė apyvarta yra nedraudžiama. Naktinius taikiklius galėtų įsigyti tik asmenys, kurie turi leidimą laikyti ginklus, ir tik tiems ginklams, kuriuos jie turi teisę turėti.

Šis projektas atspindi visuotinės gynybos principą. Agresijos atveju kiekvienas pilietis privalo ginklu ginti Lietuvos nepriklausomybę, jos teritorijos vientisumą ir konstitucinę santvarką. Karo padėties metu piliečiai įsitrauktų į kovinius asmenų ir jų organizacijų ginkluoto pasipriešinimo bei partizanų vienetus. Projektas sustiprina mūsų valstybės kovinę galią. Karas vyksta nepriklausomai nuo paros laiko. Tam, kad veiksmingai galėtume ginti savo šalį, naktiniai taikikliai yra būtini. Tai yra įrodyta šiuo metu vykstančio karo metu Ukrainoje.

Dabar dėl medžiotojų. Nepainiokime dviejų dalykų. Kodėl čia dabar yra paistoma, kad medžiotojai irgi turės kažkokios galios naudoti tuos taikiklius. Priėmus šį projektą niekas nepasikeičia. Draudimas medžioklės metu naudoti naktinius taikiklius išlieka. Jis apibrėžtas Medžioklės Lietuvos Respublikos teritorijoje taisyklėse. Tačiau medžiotojams, įsigijusiems naktinius taikiklius, atsirastų galimybė juos naudoti rengiantis valstybės gynybai ir karo atveju. Įteisinus naktinių taikiklių įsigijimą ir turėjimą, galimai padidėja rizika, kad jie bus nelegaliai naudojami medžiojant Lietuvos Respublikoje. Tačiau už tai yra nustatyta griežta administracinė atsakomybė, tai yra bauda nuo 600 eurų iki 1 tūkst. 700 eurų, privalomas teisės medžioti atėmimas ir visų medžioklei naudotų priemonių konfiskavimas. Taigi viskas yra aišku. Aš manau, kad tikrai nereikia klaidinti žmonių prieš balsavimą. Aš tikrai prašau palaikyti šį įstatymo pakeitimo projektą ir balsuoti už. Ačiū.

PIRMININKAS. L. Girskienė kalba prieš.

L. GIRSKIENĖ (*LVŽSF*). Aš jau savo motyvus išsakiau praėjusiuose posėdžiuose. Iš tiesų aš prašau kolegų nepalaikyti šio įstatymo projekto. Mano nuomone, medžiotojai taip siekia įgyvendinti tai, ko dešimt metų nepavyko įgyvendinti – įsigyti naktinio matymo taikiklius, juos turėti. O kas sukontroliuos, kad jie medžioklėje nebūtų panaudoti? Jeigu medžiotojas ateis į medžioklę ir turės naktinio matymo taikiklį, iš tiesų niekas nepatikrins, ar jis buvo panaudotas, ar nebuvo.

Siūlau nepalaikyti įstatymo projekto, nes lieka labai plona riba. Vien tik Medžioklės taisyklių pakeitimas ir mes turėsime naktinio matymo taikiklius medžioklėje.

PIRMININKAS. J. Urbanavičius kalba už.

J. URBANAVIČIUS (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Aš kviečiu palaikyti šį įstatymo projektą. Karo kontekste mes pamatėme, kaip yra svarbu stiprinti savo krašto gynybą, mokėti naudotis naujomis technologijomis. Ukrainos kariai ir šiandieną prašo kuo skubiau tiekti naktinę įrangą, kad būtų pranašesni už priešą. Mes turime pasitikėti savo žmonėmis – šauliais, savanoriais, miškininkais ir tais pačiais medžiotojais, jau dabar privalome apmokyti ir leisti įsigyti šią įrangą. Šie žmonės turi reikalingų įgūdžių, noriu pabrėžti, krašto gynybai. Reikiamą žingsnį jau žengė didžioji dalis mūsų kaimynų – latviai, estai ir kitos šalys nereglamentuoja taikiklių naudojimo medžioklėje. Kaip ir kolega sakė, tikrai nereglamentuoja, nors kitos šalys jau ir čia yra žengusios žingsnį. Šiaip Berno konvencija, pabrėžiu, Europos laukinės gamtos ir gamtinės aplinkos apsaugos konvencija neriboja naktinių taikiklių naudojimo žvėrims reguliuoti, lapėms, mangutams, šernams. Tikrai nebijokime ir eikime tolyn. Ačiū.

PIRMININKAS. K. Mažeika kalba prieš.

K. MAŽEIKA (*DFVL*). Ačiū, pirmininke. Tikrai nesu prieš. Manau, kad tikrai geras įstatymo projektas, ypač šioje situacijoje. Bandoma pasakyti medžiotojų bendruomenei, kad išspręsime jų problemą. Tačiau tikrai nesprendžiame. Praeitoje kadencijoje buvo projektų, jais buvo bandoma Medžioklės taisykles perkelti į įstatymą, Seimas turėtų nuspręsti, kiek kokių žvėrių medžioti, kokiais įrankiais ir taip toliau. Tai buvo tokie siūlymai, kurie sukelia turbūt dar daugiau chaoso. Šiuo atveju tikrai problema nėra sprendžiama. Jeigu norima pakeisti, kad būtų galima medžioti su naktiniais taikikliais, arba reikėtų keisti Medžioklės įstatymą, ten numatyti prie priemonių, arba iš tiesų, kaip dabar galbūt galimybė liks ministro rankose, ministras savo įsakymu galėtų tą įrankį įtraukti.

Tiktai norisi palinkėti ministrui, kad jo stuburas nebūtų guminis, kad jis priimtų atsakingus sprendimus, norisi, kad jis to žodžio, ką žada savo rinkėjams, savo žmonėms ir tiems socialiniams partneriams, su kuriais susitinka, bendrauja, laikytųsi. Tikrai linkiu visiems priimti sveiko proto sprendimus. Šiuo atveju tikrai turbūt tos baimės, kad jau nuo rytojaus medžiotojai pradės medžioti su naktiniais taikikliais, tikrai nėra. Kolegos, tikrai šiuo atveju manau, kad turime susitelkti ir judėti pirmyn, o sprendimus turi priimti tie, kurie juos turi priimti. Ačiū.

PIRMININKAS. Gaila, salėje nėra aplinkos ministro, galėtume paklausti. (*Balsai salėje*) Gal aplinkos ministras turi progą pasakyti, ar planuoja Medžioklės taisyklėse leisti naktinio matymo prietaisus? (*Balsai salėje*) Kadangi ministras nepageidauja, tai aš negaliu čia, žinoma, reikalauti pasisakyti. Kol kas dėl šio projekto darome pauzę ir balsuosime nustatytu laiku.

12.25 val.

Seimo nutarimo „Dėl Nacionalinės darbotvarkės „Lietuvos Respublikos piliečių rengimo pilietiniam pasipriešinimui strategija“ patvirtinimo“ projektas Nr. XIVP-1308(2) (*svarstymas*)

Kitas 1-7 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Nacionalinės darbotvarkės „Lietuvos Respublikos piliečių rengimo pilietiniam pasipriešinimui strategija“ patvirtinimo“ projektas Nr. XIVP-1308(2). Svarstymo stadija. Pranešėjas – Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto pirmininkas L. Kasčiūnas. Ruošiasi Švietimo ir mokslo komiteto pirmininkas A. Žukauskas.

L. KASČIŪNAS (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiamas Jurgi. Iš tiesų turėjome labai rimtą svarstymo procesą Nacionalinio saugumo ir gynybos komitete dėl pilietinio pasipriešinimo strategijos, kuri taps nacionaline darbotvarke. Darėme bent keturis klausymus įvairiais kampais: dėl įgūdžių stiprinimo, dėl valios priešintis, dėl sociologinių rodiklių, kurie leistų matuoti mūsų visuomenės nusiteikimą priešintis okupantams ir rodytų visuomenės atsparumo tam tikrus rodiklius. Visa tai buvo truputį pagerinta, patobulinta.

Norėčiau galbūt atkreipti dėmesį, kad yra trys pagrindinės kryptys, kuriomis formuojama Nacionalinė gynybos darbotvarkė, dabar – šita strategija. Pirma, visuomenės atsparumas. Antra, valios priešintis ugdymas, tai pasirodė ypač svarbus faktorius Ukrainos karo kontekste. Trečia, praktinių įgūdžių mokymas.

Keletas momentų, kuriuos pasiūlėme įtraukti į naujai parengtą dokumentą kaip Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas. Pirma, kad Lietuvos kariuomenė yra atsakinga už ginkluoto pasipriešinimo organizavimą. Bet atsiranda ir papildomas dėmuo – Lietuvos šaulių sąjunga bus atsakinga už neginkluoto pasipriešinimo organizavimą. Kad būtų aišku, šauliai ir toliau lygiai taip pat prisidės prie ginkluoto pasipriešinimo, tik šiuo atveju suteikiama daugiau galių vystyti neginkluoto pasipriešinimo kryptį. Tai pirmas žingsnis link rezistencijos koncepcijos.

Taip pat bus organizuojamas visų sričių bei rūšių ginklų savininkų ir kitų šaulių karinis rengimas iš anksto identifikavus jų dalyvavimą koviniuose asmenų ir jų organizacijų ginkluoto pasipriešinimo ar partizanų vienetuose. Tokie asmenys priklausytų koviniams ginkluoto pasipriešinimo vienetams, kurie būtų sudaromi teritoriniu principu, laikantis patikros, atrankos ir formavimo principų.

Trečias, kitas svarbus momentas – pilietinis ir patriotinis ugdymas. Manome, jog, norint kuo efektyviau ir operatyviau stiprinti visuomenės pilietinę valią, mokinių ryšį su valstybe, ugdyti pilietiškumą ir patriotizmą, bendruomeniškumą, savanorišką rengimąsi valstybės gynybai, reikia nedelsiant numatyti konkrečius pokyčius ugdymo programose. Todėl pritarta pasiūlymui, jog nacionalinio saugumo ir krašto gynybos mokymasis (toks papildomas pasirenkamasis modulis jau yra nuo 2017 metų, bet mes kalbame apie mokymąsi, ne apie patį dalyką) šalies mokyklose taptų privalomas pradedant nuo penktos klasės mokinių.

Tai yra trys pagrindiniai dalykai, kuriais papildė Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas. O dabar mes turime suvestinį projektą ir, matyt, per jį keliausime?

PIRMININKAS. Niekur mes nekeliausime. Pasakėte išvadą ir kol kas pailsėkite.

L. KASČIŪNAS (*TS-LKDF*). Bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Ne, tiesiog bus balsavimo metu pasiūlymų svarstymas. Dabar ačiū.

L. KASČIŪNAS (*TS-LKDF*). Ačiū.

PIRMININKAS. Kviečiu kito komiteto pirmininką A. Žukauską.

A. ŽUKAUSKAS (*LF*). Gerbiami Seimo nariai, kovo 16 dieną komitetas, kaip papildomas komitetas, svarstė Lietuvos Respublikos Seimo nutarimo „Dėl Nacionalinės darbotvarkės „Lietuvos Respublikos piliečių rengimo pilietiniam pasipriešinimui strategija“ patvirtinimo“ projektą ir iš esmės pritarė iniciatorių pateiktam Seimo nutarimui. Taip pat pritarė ir Seimo nario E. Pupinio siūlymui, kuriuo siekiama patikslinti, kad švietimas neginkluoto pilietinio pasipriešinimo klausimais taptų integralia pirminio profesinio mokymo dalimi. Ne vien bendrojo, bet ir profesinio mokymo. Už tokią komiteto išvadą visi balsavo bendru sutarimu.

Taip pat komitetas kovo 23 dieną patvirtino posėdžio protokolą, kuriame yra nemažai siūlymų. Mes esame patenkinti, kad Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas atsižvelgė į daugelį tų siūlymų.

PIRMININKAS. Dabar diskusija. Pirmasis pasisako V. Rakutis.

V. RAKUTIS (*TS-LKDF*). Šviesiausias Seime, tikrai norisi išsakyti keletą minčių, sustiprinančių mūsų komiteto pirmininko ir Švietimo ir mokslo komiteto pirmininko pasisakymus. Kas gi čia yra? Čia yra visa apimanti strategija, kaip organizuoti trečio Lietuvos gynybos pilioriaus veiklą.

Iš esmės daug yra ir naujovių, ir darbų, kurie, ko gero, galėjo būti padaryti anksčiau. Mums atrodė, kad tai nėra labai svarbu, visuomenės dalyvavimas gynyboje – labai teorinis reikalas. Ir štai Ukrainos įvykiai. Taip sutapo, nors pats dokumentas suplanuotas rengti dar praeitą kadenciją, mums tai teko svarstyti jau karo metu.

Labai svarbus dalykas, kuris atsiranda šiame dokumente, – pilietinis ir patriotinis ugdymas. Štai būtent toks apibrėžimas. Patriotinis ugdymas buvo nustumtas į šoną, dominavo pilietinis ugdymas įsivaizduojant, kad to visiškai užteks. Bet to neužtenka. Žmogus negali būti abstraktus pilietis. Pilietis turi turėti savo pilį. Ir štai patriotinis rodo, kuri yra jo pilis. Pilietis turi turėti savo pilį.

Labai gerai, kad atskirtos kai kurios atsakomybės, nes iki šiol atrodė, kad visi už viską atsakingi. Bet taip nebūna. Kas nors turi turėti. Tai yra Lietuvos kariuomenės atsakomybė, Lietuvos šaulių sąjungos. Yra aiškios atsakomybės, nors dalyvauja visa valstybė.

Taip pat įtraukėme piliečių ginkluotus būrius. Tai yra idėja, kurią kai kurios mūsų organizacijos nešiojo tikrai labai ilgą laiką. Štai mes suradome konkrečią išraišką, kaip tai turėtų atrodyti. Tai nereiškia, kad mes šiandien pradėsime organizuoti partizaninį pasipriešinimą, bet mes nustatome gaires, kuriomis remiantis jau būtų galima tokį dalyką daryti. Kai atsiranda aiškesnis pačios sistemos matymas, iš tikrųjų vizija gal būtų gerai, po to strategija, bet bet kokiu atveju viziją mes akyse jau turėjome, todėl šią strategiją galėjome sudėlioti taip, kaip reikia.

Kai kurioms nuostatoms įgyvendinti reikės laiko. Strategija yra ilgalaikis dokumentas ir tikrai nebus įgyvendinta per trumpą laiką, todėl rezultatus pamatysime gal ir po keleto metų, bet svarbu, kad būtų dirbama kryptingai ir sistemingai. Labai tikėkimės, kad pasitelkus šią strategiją ir jos lydimuosius teisės aktus didelei daliai gyventojų bus aiški jų vieta X valandą. Tai, ko mūsų piliečiai visada prašė. Dabar atsiras aiškumas, kurgi yra ta jų vieta.

Labai smagu, kad šiame dokumente savo vietą surado nevyriausybinės valstybinės organizacijos: ir jaunimo ugdymo, ir šiaip. Ir labai gerai, kad yra švietimo sistema. Manau, kad mums pavyko šį bei tą gero padaryti šioje kadencijoje. Tikrai ačiū visiems, kurie prisidėjo prie šio dokumento rengimo. Tikrai daug žmonių. Ačiū jiems.

PIRMININKAS. Dėkui. Diskusijoje taip pat pasisakys D. Asanavičiūtė.

D. ASANAVIČIŪTĖ (*TS-LKDF*). Gerbiamos kolegės, gerbiami kolegos, iš tikrųjų aš norėčiau pratęsti gerbiamo profesoriaus V. Rakučio pasidžiaugimą, kad strategijoje atsirado dar viena dalis, tai yra diasporos dalis. Iki šiol strategija buvo nagrinėjama tik kaip Lietuvos teritorijoje gyvenančių Lietuvos Respublikos piliečių pasiruošimas neginkluotam pasipriešinimui.

Aš dėkinga visai NSGK komandai, kuri įtraukė diasporos organizacijas teikti pasiūlymus, kaip mūsų diaspora galėtų būti įtraukta į pilietinį pasipriešinimą ir kaip mūsų diaspora galėtų padėti tą X dieną, jeigu ji ateitų. Mes tikrai visi žinome mūsų tautos istoriją, žinome Laisvės bylą ir žinome, kaip stipriai užsienio lietuviai, JAV lietuviai, Europos valstybių lietuviai, darė įtaką savo valstybių institucijoms, kaip stipriai jos lobino Lietuvą, kokiu garsu skelbė apie Lietuvos aneksiją ir okupaciją ir visomis išgalėmis padėjo Lietuvai atgaunant laisvę ir nepriklausomybę.

Prasidėjus karui Ukrainoje ta pati mūsų diaspora, tie patys mūsų piliečiai ir ne tik piliečiai, bet lietuvių kilmės asmenys susitelkė ir atkartojo tą kelią, kurį nuveikė dipukų karta. Jie susitelkė ir siuntė pagalbą Ukrainai didžiuliais kiekiais, didžiuliais pinigų srautais, taip pat humanitarinę pagalbą, kartu stovėjo mitinguose, iki šiol stovi šalia Rusijos ambasadų. Dėl to tikrai džiugu pamatyti įvardintą galimybę kaip stiprią, aktyvią ir organizuotą diasporą, kaip mes matome Ukrainos karo atveju, ir veikiančias užsienyje lietuviškas organizacijas, lituanistines mokyklas, kurios (ką tik priėmėme įstatymą, kur Lietuva garantuos šiokią tokią didesnę paramą) ugdo lietuvišką tapatybę, nes, kaip ir gerbiamas Laurynas kalbėjo apie valią priešintis, valia priešintis atsiranda tada, kai aiškiai suvoki savo lietuvišką tapatybę. Organizacijos ugdo būtent patriotizmą ir tapatybę mūsų piliečių, lietuvių kilmės asmenų užsienyje.

Taip pat atsparumo stiprinimo kryptyse atsiranda parama NVO projektams ir iniciatyvoms kartu įtraukiant demokratines, patriotines diasporos organizacijas, tas yra labai svarbu. Taigi NVO, ne tik Lietuvoje esančios, bet ir užsienyje esančios, įregistruotos, veikiančios euroatlantinės integracijos kriterijus ir vertybes atitinkančiose užsienio valstybėse, tos organizacijos, diasporos organizacijos, galės pretenduoti į paramą ir kartu į mokymus. Kas yra labai svarbu, ko labai dažnai klausia užsienio lietuviai, užsienio organizacijų atstovai, o jeigu prasidėtų… sakysime, Lietuvai būtų reikalinga mūsų pagalba, kas koordinuos, kokia institucija Lietuvoje bus atsakinga ir siųs nuorodas užsienio lietuviams. Šito aš dar kol kas neradau, aš tikiuosi, kad dalis pasiūlymų, kas buvo teikta ir organizacijų, atsidurs veiksmų plane.

Taigi aš dar karą norėčiau padėkoti Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto komandai, kad pakvietė, atsižvelgė ir nenustūmė į šoną diasporos. Lygiaverčių partnerių atsiranda ir šioje strategijoje. Taip pat raginčiau kolegas balsuoti už. Labai ačiū.

PIRMININKAS. Dėkui. Dėl šio projekto yra pasiūlymų, juos galėsime svarstyti per numatytą balsavimo intervalą. Jis, kaip minėjau, tikėtina, bus maždaug 12 val. 50 min.

12.38 val.

Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo Nr. IX-1675 3, 6, 7, 9, 10, 11, 15, 17, 21 ir 23 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIII-2883 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1519(2) (*svarstymas*)

Toliau nagrinėjame 1-8 klausimą – Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-1519(2). Svarstymo stadija. Išklausysime pagrindinio Socialinių reikalų ir darbo komiteto išvadą. Ją pateiks Seimo narys J. Varkalys. Taip, pats komiteto pirmininkas M. Lingė.

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). Komitetas gegužės 4 dieną apsvarstė minėtą įstatymo projektą. Juo yra siūloma pratęsti turto nevertinimo sąlygas skiriant socialinę paramą nepasiturintiems gyventojams, palankiau sudarant galimybę pasinaudoti šia paramos rūšimi. Šiam projektui komitetas pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Turbūt ir dėl lydimojo galite pasakyti, dėl Užimtumo įstatymo pataisų, kad nereikėtų… Atsiprašau, čia kita numeracija. Taip, dabar motyvai. Kadangi pasiūlymų dėl šio projekto, atrodo, neturime, tai galime išsakyti motyvus, liks tik balsavimas per nustatytą intervalą. Niekas nenori kalbėti. Tada darome pauzę dėl šio projekto iki balsavimo intervalo.

12.39 val.

Užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 1, 12, 16, 20, 22, 24, 28, 29, 30, 31, 36, 37, 38, 39^1, 40, 44, 46, 47, 48, 48^1 straipsnių ir priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 39^2, 39^3 ir 48^2 straipsniais įstatymo projektas Nr. XIVP-1399(2)ES, Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1400(2) (*svarstymas*)

Darbotvarkės 1-9.1, 1-9.2 klausimai – Užimtumo įstatymo kai kurių straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas ir Sveikatos draudimo įstatymo 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas. Vėl į tribūną kviečiu M. Lingę.

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). Komitetas taip pat gegužės 4 dieną svarstė Užimtumo įstatymo projektą, pateiktą Vyriausybės. Įvertinus įvairias Teisės departamento pastabas, gautus pasiūlymus, surengus klausymus, patobulintas variantas, ką komitetas siūlo, paminėti keli svarbesni akcentai. Tai yra tai, kad atvykimo išmoka būtų skatinama ir pritaikoma į šalį atvykstantiems aukštos pridėtinės vertės darbuotojams, kad būtų galima ja pasinaudoti, įvestas toks saugiklis, apribojimas, ir nebūtų taikoma relokuojamų įmonių darbuotojams, kurie iki įstatymo įsigaliojimo jau į šalį atvyko ir pradėjo dirbti. Jie negalėtų pretenduoti į šią išmoką, tiktai įgytų teisę tie darbuotojai, kurie po birželio 30 dienos, kai numatoma įvykdyti įstatymo priėmimą.

Taip pat šią priemonę siūloma daryti terminuotą – trejų metų, pasižiūrėti, kaip veikia pasiūlyta sistema, daryti stebėseną, monitoringą, ir vertinti dėl jos tolesnio tikslingumo ar reikalingų korekcijų. Siūloma koreguoti įsigaliojimo datą.

Lydimasis – Sveikatos draudimo įstatymo 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas komiteto buvo apsvarstytas. Bendru sutarimu yra pritarta patobulintam įstatymo projektui ir komiteto išvadai, koreguojama įsigaliojimo data.

Tiesa, nepaminėjau, kad Užimtumo įstatymo projektui buvo pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Dėkui. Dabar turime taip pat išklausyti Biudžeto ir finansų komiteto išvadas dėl šių projektų. Kviečiu M. Majauską.

M. MAJAUSKAS (*TS-LKDF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Mieli kolegos, Biudžeto ir finansų komitetas turėjo gana išsamią diskusiją šiuo klausimu. Daugiausia dėmesio skyrėme vienkartinei išmokai aukšto lygio specialistams pritraukti ir diskutavome dėl tokios priemonės tikslingumo. Atkreipiame dėmesį, jog tai yra fragmentinis problemos sprendimas siekiant pritraukti aukštos kvalifikacijos darbuotojus. „Investuok Lietuvoje“, nors ir remia šį pasiūlymą, savo tyrimuose ir ataskaitose pažymėjo, kad fragmentiškumas yra didžiausia rizika.

Biudžeto ir finansų komitetas taip pat pastebėjo – aukšto lygio specialistams finansinė motyvacija sugrįžti į Lietuvą paprastai nėra prioritetinė. Atvirkščiai – paprastai, jei keliesi gyventi į Niujorką, Londoną, Berlyną, tikiesi didesnio atlyginimo. Grįždamas į Lietuvą tikiesi švietimo ir kokybiškų sveikatos apsaugos paslaugų. Tai pažymėjo ir „Investuok Lietuvoje“ ataskaitos. Todėl Biudžeto ir finansų komitetas pritardamas šiam projektui ir pasiūlė nustatyti baigtinį, tai yra trejų metų, šios priemonės terminą ir jam baigiantis atidžiai įvertinti tikslingumą ir jo efektyvumą. Tokiam sprendimui ir iš esmės visam projektui buvo pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Dar dėl lydimojo Sveikatos draudimo įstatymo projekto turime išklausyti Sveikatos reikalų komiteto išvadą, ją pateiks J. Sejonienė.

J. SEJONIENĖ (*TS-LKDF*). Dėkui, pirmininke. Papildomas komitetas šitą įstatymo projektą svarstė balandžio 13 dieną. Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastaboms, jų nebuvo… komitetas į jas siūlo atsižvelgti. Taip pat Sveikatos reikalų komitetas siūlo keisti įstatymo įsigaliojimo datą, nes reikia keisti ir Vyriausybės nutarimu patvirtintus Lietuvos Respublikos draudžiamųjų privalomu sveikatos draudimu registro steigimo nuostatus. Komitetas siūlo įsigaliojimą nuo rugsėjo 1 dienos, parengti teisės aktus iki rugpjūčio 31 dienos. Tam buvo pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Dėkui. Dabar diskusija. Joje pasisakys M. Lingė.

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). Taigi trumpai apie planuojamą ir vykdomą užimtumo gana didelę pertvarką. Daugelis aspektų paliečiama atneštu Vyriausybės projektu. Formaliai žiūrint į užimtumo situaciją mūsų šalyje, ji šioje srityje nėra bloga. Lygiai prieš metus Porte Europos Sąjungos šalių vadovai patvirtino tris svarbiausius tikslus įgyvendinant Europos socialinių teisių ramstį. Juos Europos Sąjungos mastu siekiama pasiekti iki 2030 metų. Vienas iš svarbiausių pirmasis – ne mažiau kaip 78 % darbingo amžiaus gyventojų turėtų dirbti. Lietuvoje nustatytas užimtumo tikslas iki šių metų, iki tų įvardintų metų viršija iškeltą Europos Sąjungos tikslą – siekiama 80 %. Dabartinė būklė, matyt, turime apie 74 % užimtųjų. Vien per paskutinius metus daugiau negu 0,5 % augo. Apdraustųjų skaičius per metus išaugo per 50 tūkst.

Iš tiesų situacija atrodo nebloga, bet paradoksų išlieka. Registruotas nedarbas siekia 9,5 %, tačiau tuo pačiu metu darbdaviai skundžiasi, kad trūksta darbo jėgos. Į tuos 9 % patenka per daug bedarbių, kurie ilgai nedirba, nors per metus tų ilgalaikių bedarbių sumažėjo per 40 %. Per daug turime neturinčių kvalifikacijos ar neatitinkančių kvalifikacijos poreikių, per daug turinčių

socialinių problemų, kurios iki šiol buvo ne Užimtumo tarnybos rūpestis. O kur dar vengiantys legalaus darbo dėl turimų įsiskolinimų antstoliams, besirenkantys būti ekonominiame šešėlyje.

Taigi bendra kryptis – daugiau individualizuoto požiūrio, matyti konkretų žmogų ir jo poreikius. Dabar tarsi visi į užimtumo sistemą patekę asmenys dedami į vieną katilą – ir motyvuoti, ir ilgalaikiai bedarbiai, ir studijuojantys. Paslaugų ratas yra ribotas, vienas standartas, nepritaikytas individualiems poreikiams tenkinti. Todėl neturinčius darbo planuojama išgryninti į keturias kategorijas ir su kiekvienu segmentu dirbti specifiškai, teikti skirtingas paslaugas ir taikyti skirtingus darbo motyvus. Gal mažiau pagalbos reikia motyvuotiems ir gebantiems savarankiškai ieškoti, bet daugiau reikia tiems, kuriems sunkiau sekasi, su jais būtų dirbama individualiai. O tiems, kurie turi esminių kliūčių, besirengiančiojo darbo rinkai statusas ir pagalba būtų suteikiama paslaugomis, padedant šalinti priežastis, dėl ko žmonės vengia darbo.

Šiuo projektu sudaroma mažiau galimybių atsisakyti tinkamo darbo pasiūlymo. Deja, realybė tokia, kad nemažai asmenų į Užimtumo tarnybą eina ne darbo, o bedarbio statuso, garantuojančio socialines garantijas. Todėl pakeitimai leistų užtikrinti, kad galintys dirbti neturėtų prabangos išsisukinėti nuo tinkamų pasiūlymų.

Ir nauja pasiūlyta priemonė, galbūt daugiau kėlusi įvairių diskusijų ir pasvarstymų, tai naujos užimtumo rėmimo priemonės įvedimas – atvykimo išmoka ir išmoka darbdaviui. Tik 1 % iš atvykstančios darbo jėgos sudaro aukštųjų technologijų specialistai. Todėl siūloma priemonė nukreipta pritraukti ir susigrąžinti aukščiausios kvalifikacijos talentus, Lietuvoje nedirbusius daugiau nei penkerius metus. Darbuotojai galėtų pretenduoti į vienkartinę 4,1 MMA dydžio išmoką, o darbdaviai – į 7,2 MMA dydžio. Esminis momentas – šių darbuotojų atlyginimai dideli, kaip ir jų sumokami mokesčiai. Taigi skaičiuojama, kad šios finansinės paskatos ne tik atsipirks, bet ir kurs daugiau naudos mokamais mokesčiais, vartojimu, kuriamų produktų verte. Taigi, kaip ir buvo minėta, priemonė pasiūlyta ir atsižvelgta į Biudžeto ir finansų komiteto pasiūlymą, kad būtų laikina, ir žiūrima, kiek ji pasiteisina, kokios kategorijos žmonės naudojasi, ko galbūt reikėtų, kokių korekcijų, kad jinai veiktų efektyviau.

Siūlau ir kviečiu balsuoti už visą projektą ir palaikyti pateiktą Vyriausybės iniciatyvą.

PIRMININKAS. Dėkui. Kaip tik pasiekėme balsavimo laiką, tai šį projektą toliau ir svarstome. Aš kviečiu sugrįžti į tribūną M. Lingę, dabar svarstysime pasiūlymus. Tai Užimtumo įstatymo pataisų projektas. Dėl 1 straipsnio yra Seimo narių L. Kukuraičio, R. Baškienės ir kitų pasiūlymas. Kas pristatys?

L. Kukuraitis. Prašom.

L. KUKURAITIS (*DFVL*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Kaip komiteto pirmininkas ir minėjo savo pasisakyme svarstymo metu, šiame įstatyme yra sukuriamas naujas tam tikros žmonių grupės statusas, tai yra besirengiančiojo darbo rinkai statusas. Jisai yra susilpninamas, nes Užimtumo tarnyba neprivalės teikti visų įstatyme numatytų paslaugų. Ir mūsų siūlymas, jeigu jau mes apibrėžiame šitą statusą, jį sustiprinti tiek 1 straipsniu, įvedant į įstatymo paskirtį, kad šis įstatymas skirtas darbo ieškantiems ir besirengiantiems darbo rinkai, tiek kitais straipsniais, kuriuos pristatysiu truputį vėliau, sukurti rimtą pagalbos šiems žmonėms sistemą. Prašom pritarti šiam siūlymui.

PIRMININKAS. Komiteto nuomonė.

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). Komitetas nepritarė pateiktam pasiūlymui, nes siūloma pakeisti įstatymo paskirtį, tačiau pats pakeitimas nėra visiškai tikslingas, nes darbo ieškančių asmenų apibrėžtis jau apima skirtingą statusą turinčius Užimtumo tarnybos klientus ir šis statusas, besirengiančiųjų asmenų statusas, jau patenka apskritai į įstatymo paskirtį.

PIRMININKAS. Dėl motyvų niekas nepageidauja kalbėti, tiesiog balsuosime. Ir laikas, kaip tik mano skelbtas, suėjo – 12 val. 50 min. Balsuojame, ar pritariame L. Kukuraičio ir jo kolegų pasiūlymui.

Už – 47, prieš – 18, susilaikė 40. Pasiūlymui nepritarta. Turbūt sutarsime, kad… Tiesa, svarstymo stadija, čia nereikia sutarti, kad dėl atskirų straipsnių nebalsuojame. Tiesiog žiūrime toliau.

Yra pasiūlymas, taip pat L. Kukuraičio ir jo kolegų, dėl 21 straipsnio. Prašyčiau pateikti pasiūlymą.

L. KUKURAITIS (*DFVL*). Dėkui, pirmininke. Kaip minėjau, šiuo įstatymo projektu sukuriamas naujas statusas, tai yra besirengiančiojo darbo rinkai statusas. Atkreipsiu dėmesį, kad tai žmonės, kurie dėl objektyvių priežasčių, tai yra atstumo nuo darbo vietos, ligonių namuose slaugymo, dėl ligų, priklausomybių ir kitų priežasčių, negali aktyviai dalyvauti ieškant darbo šiuo metu. Mes jiems suteikiame, šiuo įstatymu suteiktume besirengiančiojo darbo rinkai statusą.

Mūsų siūlymas dėl šio straipsnio yra šiems žmonėms, kad jie nebūtų palikti visi be pagalbos arba su minimalia Užimtumo tarnybos pagalba, sukurti nacionalinio užimtumo didinimo programą, kad ją sukurtų Užimtumo tarnyba kartu su savivaldybėmis, ir būtų skiriamos (jau čia kituose straipsniuose numatyta) specialios dotacijos savivaldybių biudžetams.

Ypač atkreipčiau valdančiųjų savivaldybių, savivaldybėse vienmandatėse rinktų Seimo narių dėmesį, nes savivaldybėms šie žmonės lieka, jie nebebus bedarbiai, Užimtumo tarnyba mažiau jais užsiims, o savivaldybėms nebus pridėta jokių lėšų, kad su jais būtų dirbama papildomai. Taigi mes turime tokią keistą situaciją: dalį žmonių išstumiame iš Užimtumo tarnybos ir nieko jiems nepasiūlome. Dėl to prašome pritarti šiam straipsniui, kur įvedama nacionalinio užimtumo didinimo programa būtent šiai grupei.

PIRMININKAS. Aš pasitikslinsiu. Nors čia jūsų pasiūlymai kaip du išdėstyti dėl šio straipsnio, mes kalbame turbūt apie visuminį kompleksinį pasiūlymą, nes jie yra susiję.

L. KUKURAITIS (*DFVL*). Taip. Jau galime kalbėti apie visus straipsnius, kurie eina iš paskos, aš tik prašyčiau pristatyti balsavimą, kaip SRDK buvo balsuota.

PIRMININKAS. Kaip?

L. KUKURAITIS (*DFVL*). Kad būtų pristatyta, kaip buvo balsuota už šiuos pasiūlymus.

PIRMININKAS. Komitetas nuomonę išsakys.

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). Komiteto nuomonė yra siūlymui nepritarti. Nematau konsoliduotoje balsavimo rezultatų, bet, kiek atmenu, buvo 6 : 6, per pusę pasidalino balsai. O argumentai yra tie, kad… aš girdėjau pasisakant apie visuminį, nes įstatyme yra išskirta, kad visos programos yra rengiamos ir įstatyme įvardinamos, kaip gali būti rengiamos, tad nėra privalomumo, o šiai programai norima suteikti ypatingą statusą, kad ji būtų privalomai rengiama irgi numatant tam tikras papildomas reikalingas lėšas.

Šiuo atveju… jau įstatymo projekto kitame straipsnyje yra numatyta galimybė savivaldybėms rengti užimtumo didinimo programas būtent darbo rinkai besirengiantiems asmenims, pirmiausia įvertinus kiekvienos savivaldybės esamą patirtį ir poreikius. Šiuo atveju paliekama daugiau autonomijos organizuotis užimtumo programas pačiose savivaldybėse kitų programų kontekste.

Kitas, matyt, svarbus komitete sutarimas sutartas, kad pirmiausia siūlome paleisti tą priemonę, žiūrėti, kaip veikia, net buvo sutarta dėl parlamentinės kontrolės, pasižiūrėti tikrai netolimoje ateityje, už gero pusmečio, kaip su šia kategorija vyksta procesai savivaldybėse, tuomet žiūrėti, ar reikia kokių nors priemonių. Bet šiuo atveju nesuteikti šiai programai siūlomo išskirtinio statuso, palyginti su kitomis programomis. Siūloma nepritarti.

PIRMININKAS. T. Tomilinas pasisako už pasiūlymą.

T. TOMILINAS (*DFVL*). Atkreipiu dėmesį, kolegos, kad pasiūlymas gavo nemažai palaikymo Socialinių reikalų ir darbo komitete, 6 : 6. Mes jau kurį laiką vykdome bandomuosius projektus savivaldybėse ir ieškome to auksinio raktelio, kaip spręsti skurdą patiriančių žmonių, neturinčių pakankamos motyvacijos dirbti, problemas. Dvidešimtyje savivaldybių vykęs projektas, kurį laiką vykęs projektas, bandomasis projektas, pavyko. Man kartais kyla klausimas, kodėl mes tų bandomųjų projektų rezultatų niekaip nerealizuojame. Esame tokia projektinė valstybė: įvykdomas projektas, dažniausiai Europos Sąjungos finansuojamas, o paskui nieko, pratęsimo nėra, tos paslaugos, tos politikos tęstinumo nėra. Mes šį kartą, tiksliau, Linas šį kartą (aš irgi, atrodo, pasirašiau) siūlo gero projekto, vykdyto dvidešimtyje savivaldybių, su puikiais rezultatais, kaip integruoti bedarbius į socialinį gyvenimą, rezultatus įtvirtinti ir tęsti visoje Lietuvoje. Manau, tai yra tikrai tinkamas pasiūlymas, galėsime pasidžiaugti ir Europos Sąjunga, ir mūsų bandomaisiais projektais, ir jų rezultatu. Praeitą savaitę čia iš tribūnos kalbėjo Nacionalinio skurdo mažinimo organizacijų tinklo atstovė A. Adomavičienė. Tikrai, manau, Nacionalinis skurdo mažinimo orga-

nizacijų tinklas, nevyriausybinės organizacijos labai padėkotų Seimui už tai, kad toks sprendimas, toks pasiūlymas būtų priimtas. Ačiū.

PIRMININKAS. Tuoj balsuosime dėl šių pasiūlymų. Primenu, kad balsuojame dėl abiejų susijusių pasiūlymų dėl 48 straipsnio, nes antrasis pasiūlymas yra tiesiog nuoroda į pirmąjį pasiūlymą. Balsuojame, ar pritariame šiems pasiūlymams.

Už – 54, prieš – 21, susilaikė 42. Pasiūlymui nepritarta.

Liko pasiūlymas dėl 23 straipsnio, arba dėl keičiamo projekto 48^2 straipsnio. Aš klausiau autoriaus, jis jau nereikalingas, nes būtų susijęs su ankstesniais pasiūlymais. Dėl jo nebalsuojame.

Dabar motyvai dėl viso projekto. Dėl motyvų niekas neužsirašė. Tada po svarstymo balsuojame dėl abiejų projektų, dėl šio paketo dėl užimtumo. O, atsiprašau, dėl abiejų balsuoti negalime, nes dėl jo yra pasiūlymų. Balsuojame dėl dabar diskutuoto projekto, dėl Užimtumo įstatymo pataisų projekto, ar pritariame po svarstymo.

Balsavo 117: už – 111, prieš nėra, susilaikė 6. Taigi Užimtumo įstatymo pataisų projektui po svarstymo pritarta.

Lydimasis – Sveikatos draudimo įstatymo 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas. Vėl kviečiu į tribūną pagrindinio komiteto pirmininką. Dėl šio projekto buvo gautas Sveikatos reikalų komiteto siūlymas. Jam pagrindinis komitetas pritarė iš dalies. Aš klausiu J. Sejonienės: ar tenkina pritarimas iš dalies? Tenkina? Tada lieka pagrindinio komiteto redakcija. Čia buvo kalbama apie įsigaliojimo datą.

Dabar balsuosime, ar pritariame po svarstymo Sveikatos draudimo įstatymo 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui.

Už – 114, prieš nėra, susilaikiusių nėra. Po svarstymo šiam projektui pritarta.

13.01 val.

Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo Nr. IX-705 3, 13 ir 37 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1413(2) (*priėmimo tęsinys*)

Dabar šiek tiek grįžtame į šios dalies pradžią. Buvęs darbotvarkės 1-6 klausimas – Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1413(2). Balsuojame, ar priimame šį įstatymo projektą.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 105: už – 90, prieš – 5, susilaikė 10. Būtų gal buvęs balsavimas aiškesnis, jeigu aplinkos ministras būtų pasakęs, ar dabar keis Medžioklės taisykles. Bet kuriuo atveju įstatymas priimtas. (*Gongas*)

13.02 val.

Seimo nutarimo „Dėl Nacionalinės darbotvarkės „Lietuvos Respublikos piliečių rengimo pilietiniam pasipriešinimui strategija“ patvirtinimo“ projektas Nr. XIVP-1308(2) (*svarstymo tęsinys*)

Dabar 1-7 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Nacionalinės darbotvarkės „Lietuvos Respublikos piliečių rengimo pilietiniam pasipriešinimui strategija“ patvirtinimo“ projektas. Čia yra pasiūlymų. Kviečiu į tribūną pagrindinio komiteto atstovą V. Rakutį. Pirmiausia pasiūlymas.

Atsiprašau, nepamačiau – dėl vedimo tvarkos V. Ąžuolas.

V. ĄŽUOLAS (*LVŽSF*). Pertrauka iki kito posėdžio, nes šiaip pietų metas.

PIRMININKAS. Frakcijos vardu prašote pertraukos iki kito posėdžio? Na, nežinau, ką mes pasieksime. Kitas posėdis po pietų, tik anksčiau papietausite. Taip, bet prašymas teisėtas. Balsuojame, ar pritariate pertraukai iki kito posėdžio.

Balsavo 99: už – 44, prieš – 41, susilaikė 14. Čia tereikia penktadalio pritariančių. Pertrauka iki kito posėdžio.

13.04 val.

Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo Nr. IX-1675 3, 6, 7, 9, 10, 11, 15, 17, 21 ir 23 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIII-2883 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1519(2) (*svarstymo tęsinys*)

Dabar, tikiuosi, pertraukos neprašysite dėl 1-8 klausimo, nes čia likęs tik paprastas balsavimas be jokių diskusijų. Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo pataisų projektas Nr. XIVP-1519(2). Svarstymas.

Už – 100, prieš nėra, susilaikė 2. Projektui pritarta po svarstymo.

13.05 val.

Seimo narių pareiškimai

Paskutinis darbotvarkės punktas – Seimo narių pareiškimai. R. Vaitkus nori paskelbti pareiškimą. Prašom.

R. VAITKUS (*LSF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, esu pastebėjęs, kad labai dažnai iš Seimo tribūnos Seimo narių pareiškimų metu trūksta pozityvo. Tai šiandien noriu pasidalinti tikrai gera, džiugia naujiena. Man, dirbančiam Aplinkos apsaugos komitete ir Energetikos ir darnios plėtros komisijoje, ši naujiena yra dvigubai džiugi.

Europos Komisija vykdė projektą ir rinko miestus, kurie iki 2030 metų būtų neutralūs klimatui ir sumanūs. Iš 377 Europos Sąjungos miestų pateiktų paraiškų buvo atrinkti du miestai – tai Tauragė ir Vilnius. (*Plojimai*) Ačiū už plojimus. Be abejo, tai yra ne koks nors sėkmės kelias, sėkmės simbolis, bet tai yra sistemingos septynerių metų rajono valdžios įvertinimas. Buvęs meras S. Mičiulis, dabartinis meras D. Kaminskas ir puiki paraiškos teikėja A. Petrošiūtė tikrai parengė puikią paraišką ir ji buvo deramai įvertinta.

Šiame projekte bus skiriamas dėmesys miesto transporto dekarbonizavimo, darnios plėtros projektams, miesto erdvių atnaujinimui ir vandens saugai, ekologijai, taip pat atliekų surinkimui. Šiems projektams, kurie eina būtent žaliojo kurso kryptimi.

Iš tiesų smagu pasidžiaugti. Tai gali padaryti kiekvienas miestas. Tai yra ta kryptis, kuria mes turime eiti ateityje. Mūsų Tauragės šūkis yra „Rytojų kuriame šiandien“. Rytojų kurti šiandien gali ir turi kiekvienas miestas. Rytojų kurti šiandien turi visa Lietuva. Ačiū. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Dėkui. Girdžiu pageidaujančius registruotis. Galime užsiregistruoti.

Užsiregistravo 23 kantriausi Seimo nariai.

Paminėsiu, kad dėl projekto, dėl kurio padarėme pertrauką šiame posėdyje iki vakarinio posėdžio, dėl Piliečių rengimo pilietiniam pasipriešinimui strategijos, bus balsuojama per pirmą balsavimo intervalą, po Vyriausybės ataskaitos ir rezoliucijų balsavimo.

Šiuo pranešimu rytinį posėdį baigiame. (*Gongas*)

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

IV (PAVASARIO) SESIJOS
VAKARINIO POSĖDŽIO NR. 166
STENOGRAMA

2022 m. gegužės 10 d.

Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotojai
J. JARUTIS ir V. MITALAS

PIRMININKAS (V. MITALAS, *LF*). Gerbiami kolegos, sveiki sugrįžę. Pradedame gegužės 10 dienos popietinį posėdį. (*Gongas*) Kviečiu registruotis.

14.00 val.

Diskusija dėl Vyriausybės 2021 metų veiklos ataskaitos

Gerbiami kolegos, pirmasis darbotvarkės klausimas po pietų yra diskusija dėl Vyriausybės 2021 metų veiklos. Iš pradžių komitetai pristatys komitetų diskusijų išvadas. Aš komitetus pagal eilę kviesiu į tribūną pristatyti diskusijų komitetuose rezultatus dėl Vyriausybės metų išvados.

Pirmąjį kviečiu Aplinkos apsaugos komitetą, A. Gedvilienę. Jos salėje nematau. Gal kas iš Aplinkos apsaugos komiteto norėtų pristatyti komiteto požiūrį į Vyriausybės veiklos ataskaitą? A. Gedvilienė yra salėje, tai kviečiu komiteto pirmininkę A. Gedvilienę į tribūną.

A. GEDVILIENĖ (*TS-LKDF*). Taigi Aplinkos apsaugos komitetas svarstė Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 metų veiklos ataskaitą. Balsavimo rezultatai buvo tokie: 4 – už ir susilaikė 3.

PIRMININKAS. Dėkoju. Kviečiu pristatyti Audito komiteto svarstymo rezultatus. Prašau gerbiamą Z. Balčytį į tribūną.

Z. BALČYTIS (*DFVL*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiami kolegos, Audito komitetas balandžio 27 dienos posėdyje svarstė Vyriausybės 2021 metų veiklos ataskaitą ir priėmė sprendimą šiai ataskaitai nepritarti. Toks komiteto sprendimas priimtas atsižvelgiant į tai, kad, kaip ne kartą yra pažymėjusi ir pati Valstybės kontrolė, Vyriausybės veiklos ataskaitoje trūksta tikslumo, tai yra joje aprašomi ne visi atlikti darbai ir pasiekti rezultatai, nenurodomi vėluojantys darbai, o tai nesudaro pakankamai sąlygų efektyviai parlamentinei kontrolei vykdyti. Todėl komitetas protokoliniu nutarimu rekomendavo Vyriausybei patobulinti rengiamos metinės veiklos ataskaitos turinį, aiškiai ir nuosekliai atskleidžiant, kokie darbai pagal atitinkamų metų Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo planą padaryti ir kokie dėl kokių priežasčių vėluoja ir panašiai. Balsavimo rezultatai: 3 buvo už, prieš – 1, susilaikė 2. Balsavimo rezultatus lėmė Audito komiteto pirmininko balsas. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Kviečiu Ateities komiteto pirmininką R. Lopatą į tribūną pristatyti šio komiteto išvadą.

R. LOPATA (*LSF*). Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 metų veiklos ataskaitą Ateities komitetas svarstė balandžio 29 dieną ir nutarė pritarti Lietuvos Respublikos Vyriausybės veiklos ataskaitai. Balsavimo rezultatai: už – 13, susilaikė 3.

PIRMININKAS. Dėkoju. Kviečiu Biudžeto ir finansų komiteto pirmininką M. Majauską pristatyti komiteto išvadą.

M. MAJAUSKAS (*TS-LKDF*). Dėkoju, posėdžio primininke. Gerbiami kolegos, Biudžeto ir finansų komitetas, apsvarstęs Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 metų veiklos ataskaitą, pritarė Vyriausybės 2021 metų veiklos atskaitai ir pasiūlė Vyriausybei teikiant 2022 metų ir vėlesnių metų veiklos ataskaitas pateikti informaciją ir apie valdžios sektoriaus struktūrinio deficito rodiklius bei priemones, prisidedančias prie efektyvesnio viešųjų finansų valdymo. Balsavimo rezultatai: už – 10, prieš nebalsavo niekas, susilaikė 1.

PIRMININKAS. Dėkoju. Kviečiu Ekonomikos komiteto pirmininką, jo salėje nematau. Ar kas nors iš Ekonomikos komiteto norėtų pristatyti? Ateina komiteto pirmininkas. Prašau gerbiamą Kazį į tribūną pristatyti Ekonomikos komiteto išvadą.

K. STARKEVIČIUS (*TS-LKDF*). Laba diena, gerbiami kolegos. Ekonomikos komitetas apsvarstė ataskaitą ir pritarė bendru sutarimu. Ačiū už dėmesį.

PIRMININKAS. Dėkoju. Kviečiu Europos reikalų komiteto pirmininkę arba atstovą A. Bagdoną pristatyti Europos reikalų komiteto išvadą.

A. BAGDONAS (*LSF*). Dėkoju posėdžio pirmininkui už suteiktą žodį. Gerbiami kolegos, Europos reikalų komitetas pritarė Vyriausybės 2021 metų ataskaitai. Balsavimo rezultatai: 13 komiteto narių balsavo už, prieš nebuvo ir susilaikė 5 komiteto nariai.

PIRMININKAS. Dėkoju. Kviečiu Kaimo reikalų komitetą, gerbiamą V. Pranckietį pristatyti Kaimo reikalų komiteto išvadą.

V. PRANCKIETIS (*LSF*). Kaimo reikalų komitetas svarstė ir balsų dauguma, tai yra už – 4, prieš nebalsuojant nė vienam ir susilaikius 3, pritarė Vyriausybės ataskaitai.

PIRMININKAS. Dėkui. Kviečiu Kultūros komitetą ir jo pirmininką V. Juozapaitį pristatyti Kultūros komiteto išvadą.

V. JUOZAPAITIS (*TS-LKDF*). Gerbiamas pirmininke, garbusis Seime, gerbiama Vyriausybe, Kultūros komitetas balandžio 27 dieną svarstė Vyriausybės 2021 metų veiklos ataskaitą ir, kaip dera, pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Labai ačiū. Kviečiu Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto išvadą pristatyti gerbiamą L. Kasčiūną. Nėra nieko, bet gal kas iš komiteto galėtų? Gerbiamas R. Lopata norėtų ir galėtų. Prašau pristatyti Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto išvadą.

R. LOPATA (*LSF*). Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas Vyriausybės veiklos ataskaitą svarstė balandžio 27 dieną. Nutarta pritarti ataskaitai. Balsavimo rezultatai: už – 7, prieš nebuvo, susilaikė 4.

PIRMININKAS. Dėkoju. Kviečiu Socialinių reikalų ir darbo komiteto pirmininką M. Lingę pristatyti šio komiteto išvadą.

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). Socialinių reikalų ir darbo komitetas svarstė Vyriausybės ataskaitą ir balsavimo rezultatai pasiskirstė taip: už – 7, prieš nebuvo, susilaikė 5.

PIRMININKAS. Dėkoju. Kviečiu Sveikatos reikalų komiteto pirmininką A. Matulą pristatyti Sveikatos reikalų komiteto išvadą. Prašau.

A. MATULAS (*TS-LKDF*). Gerbiamas posėdžio pirmininke, gerbiami kolegos, Sveikatos reikalų komitetas išklausė ataskaitą ir jai pritarė: 6 balsavo už, 4 – prieš, susilaikė 2. Mano balso persvara ataskaitai pritarta, bet iš akių mačiau – visi nori pritarti, bet, žinote, opozicija, negi balsuosi.

PIRMININKAS. Sveikinimai. Kviečiu Švietimo ir mokslo komiteto pirmininką A. Žukauską pristatyti Švietimo ir mokslo komiteto išvadą.

A. ŽUKAUSKAS (*LF*). Gerbiamieji Seimo nariai, Švietimo ir mokslo komitetas balandžio 27 dieną svarstė Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 metų veiklos ataskaitą pagal Švietimo ir mokslo komiteto kuruojamas sritis. Nutarta pritarti Vyriausybės ataskaitai pagal Švietimo ir mokslo komiteto kuruojamas sritis. Balsavimo rezultatai: už – 7, prieš nebuvo, susilaikė 5.

PIRMININKAS. Ačiū. Kviečiu Teisės ir teisėtvarkos komiteto pirmininką S. Šedbarą pristatyti komiteto išvadą. Prašau.

S. ŠEDBARAS (*TS-LKDF*). Komitetas Vyriausybės ataskaitą svarstė šių metų balandžio 27 dieną ir pritarė jai. Balsavimo rezultatai: už – 4, prieš – 1, susilaikė 2.

PIRMININKAS. Dėkoju. Kviečiu Užsienio reikalų komitetą. Pirmininkės nemačiau. Gal kas iš Užsienio reikalų komiteto norėtų pristatyti išvadą? Matau, kad nėra norinčių. Noriu tik informuoti, kad nutarta pritarti Respublikos Vyriausybės 2021 metų veiklos ataskaitai pagal komiteto kompetencijos sritis bendru sutarimu. Posėdžio pirmininkė L. L. Andrikienė.

Kviečiu Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto pirmininką R. Jušką pristatyti šio komiteto išvadą.

R. JUŠKA (*LSF*). Komitetas pritarė Vyriausybės veiklos ataskaitai. Balsavimo rezultatai: už – 7, susilaikė 2.

PIRMININKAS. Dėkoju. Kviečiu Žmogaus teisių komiteto atstovus. Pirmininko nematau. Ar norėtų kas pristatyti? Gerbiamą D. Kepenį prašau pristatyti Žmogaus teisių komiteto išvadą. Prašau.

D. KEPENIS (*LVŽSF*). Dėkui. Gerbiamieji, Lietuvos Respublikos žmogaus teisių komitetas balandžio 27 dieną svarstė Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 metų veiklos ataskaitą. Nutarta pritarti Lietuvos Respublikos Vyriausybės ataskaitai. Balsavimo rezultatai: už – 3, prieš – 1, susilaikė 2. Pirmininko balsas nulėmė. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Išgirdome visas komitetų išvadas.

Dabar yra diskusija dėl Vyriausybės 2021 metų veiklos. Pagal Statutą yra ta pati tvarka kaip ir per Vyriausybės valandą.

Taigi L. Girskienė yra kviečiama į tribūną pirmoji. Ruošiasi A. Butkevičius. Prašau.

L. GIRSKIENĖ (*LVŽSF*). Aš pasisakysiu labiau dėl aplinkosaugos dalies. 2020 m. gegužės 4 d. Valstybės kontrolė Seimo pavedimu atliko valstybinį auditą „Aplinkos apsaugos taršos prevencijos veiklos efektyvumas ir rezultatyvumas“ ir nustatė aplinkos apsaugos sektoriaus problemas, kurias aš jau minėjau, – tai yra tarpinstitucinio bendradarbiavimo nebuvimą, netinkamą duomenų bazių administravimą ir informacijos skaitmeninimo vykdymą, žalos aplinkai nustatymo ir apskaičiavimo trūkumus, atliekų ir pavojingų medžiagų tvarkymo problemas, korupcijos prevencijos ir teisinio reglamentavimo trūkumus.

Valstybės kontrolė nustatė, kad aplinkos apsaugos ir taršos prevencijos sistema neužtikrina, kad būtų išvengta reikšmingo neigiamo poveikio aplinkai, nes aplinkos apsaugos teisėkūros leidimų išdavimo, užterštų teritorijų tvarkymo ir valstybės aplinkos apsaugos kontrolės procesuose yra spragų. Audito rezultatai parodė, kad neatliekama nuolatinė reikšmingiausių aplinkos apsaugą ir taršos prevenciją reglamentuojančių teisės aktų reguliavimo stebėsena, o poveikio aplinkai vertinimo ir leidimų išdavimo procesas ir valstybinės aplinkos apsaugos kontrolės sistema neužtikrina, kad planuojant ir vykdant ūkinę veiklą būtų išvengta reikšmingų neigiamų pasekmių aplinkai, ilgą laiką nesutvarkoma dalis užterštų teritorijų. Aplinkos apsaugai skiriamų lėšų naudojimas neužtikrina, kad būtų sprendžiamos ilgalaikės problemos.

Susipažinus su aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 metų veiklos ataskaita susidaro įspūdis, kad dokumente surašyta daug deklaratyvių teiginių, kurie daugiausia paimti iš Europos Sąjungos žaliojo kurso politikos koncepcijos, tačiau apie Valstybės kontrolės audito ataskaitoje surašytų rekomendacijų įgyvendinimo priemones neužsimenama. Nėra imtasi jokių veiksmų įvardintoms problemoms aplinkos apsaugos sistemoje spręsti.

Svarbu pažymėti, kad iš daugiau nei 60 Vyriausybės numatytų iniciatyvų, susijusių su aplinkosauga, daugiau kaip pusė yra Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos Vyriausybės pradėtos įgyvendinti priemonės, kurias numatyta tęsti. Tai žalieji pirkimai, taršos prevencija, vandentvarkos sektoriaus pertvarka, klimato kaitos stabdymo ir prisitaikymo prie klimato kaitos priemonės. Aplinkosaugininkus efektyviau veikti ir drausminti teršėjus įgalino dar Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos Vyriausybės parengtas ir priimtas aplinkosaugos įstatymų paketas, vadinamas Klaipėdos paketu. Pritaikius įstatymo nuostatas, buvo sustabdyta ne viena tarši veikla. Dėkoju dėl to ministrui už principingumą.

Gaila, tačiau kai kurios svarbios temos liko visai nepaliestos. Iki šiol, pavyzdžiui, nėra kalbama apie privalomą ekologinį švietimą bendrojo ugdymo įstaigose, tvaraus gyvenimo įgūdžių formavimą. Vyriausybė, mano nuomone, orientuojasi vien tik į Europos žaliojo kurso strategijos priemones, tačiau nesiruošia iš esmės peržiūrėti tokių svarbių problemų kaip aplinkosaugos sistemos organizacinės struktūros peržiūra, besidubliuojančių funkcijų peržiūra, pareigūnų veiklos civilinio draudimo garantavimas, pareigūnų aprūpinimo darbo priemonėmis užtikrinimas ir pareigūnų darbo užmokesčio peržiūrėjimas iš esmės. Nieko nekalbama apie korupcijos mažinimą ir STT rekomendacijų įgyvendinimą aplinkosaugos sektoriuje. Nekalba apie ydingo ir daug spragų turinčio teisinio reglamentavimo peržiūrėjimą, ypač dėl žalos gamtai apskaičiavimo, civilinės atsakomybės dydžio pavojingų atliekų tvarkymo srityje nustatymo, PŪV'o, PAV'o procedūrų reglamentavimo tobulinimo, leidimų ūkinei veiklai sąlygų kontrolės užtikrinimą ir panašiai.

Nors Valstybės kontrolė savo išvadoje pirmu prioritetu pateikė rekomendacijas tobulinti šią sritį, nenumatyta ieškoti būdų, kurie didintų visuomenės įtrauktį į poveikio aplinkai vertinimo, taršos integruotos prevencijos leidimų išdavimo procedūras ir efektyvesnę informacijos apie planuojamas procedūras, pateiktas paraiškas sklaidą. Nieko nekalbama apie priemones veiksmingai aplinkos apsaugos valstybės kontrolės efektyvumo vertinimo stebėsenai užtikrinti, vertinimo rodiklių nustatymą ir apie poįstatyminių teisės aktų parengimą, kuriais būtų apibrėžtos aplinkai kenksmingos veiklos stabdymo sąlygos ir kriterijai, pagal kuriuos pareigūnai įvertintų kilusį pavojų ir žalą aplinkai. Dauguma šių priemonių yra įvardintos Valstybės kontrolės audito ataskaitoje ir išvadose. Jų įgyvendinimas, mano nuomone, nereikalauja labai didelių…

PIRMININKAS. Laikas.

L. GIRSKIENĖ (*LVŽSF*). …nei žmogiškųjų, nei finansinių resursų. Iš tiesų baigdama norėčiau prisiminti dar ne taip seniai LRT atliktą tyrimą, į kurį Ministrė Pirmininkė visiškai nesureagavo. Jo metu žurnalistai išsiaiškino, kad kai kuriems sprendimams Aplinkos ministerijoje vis dėlto yra padaryta įtaka tam tikrų interesų grupių.

PIRMININKAS. Ačiū už diskusiją. Dabar kviečiu A. Butkevičių. Ruošiasi A. Gedvilas. Prašom, A. Butkevičius frakcijos vardu.

A. BUTKEVIČIUS (*DFVL*). Gerbiamas posėdžio pirmininke, gerbiama Ministre Pirmininke, ministrai, Vyriausybės veiklos ataskaitą už praeitus metus padalinčiau į dvi dalis. Ataskaitoje matome, kad didžiausias dėmesys yra skiriamas šių metų būsimiems planams, kuriuos ši Vyriausybė ruošiasi įgyvendinti. Gal ir yra teisingas požiūris dėl to, kaip sako, geri darbai turi būti mažiausiai vertinami, nes valdžia yra tam, kad darytų gerus darbus. O kalbant apie šių metų planus, tikrai žinodamas laiko limitą, norėčiau gal tik akcentuoti tai, kas man, kaip politikui, yra aktualu ir svarbu, žiūrint į ilgalaikę perspektyvą.

Man, kaip politikui, labai nepatinka, kai daugelyje laidų arba vykstančiose diskusijose kalbama: palauksime, pažiūrėsime, pamatysime ir tada priimsime sprendimus. Aš atsakymą turiu tokį, vadinasi, tie žmonės neturi nei analitinio mąstymo, nei strateginio mąstymo. Nes tam tikras problemas reikia numatyti iš anksto ir užbėgti įvykiams už akių.

Pasiremčiau netgi konkrečiais faktais, jeigu grįžtume į praeitų metų rudenį, kai mes svarstėme 2022 metų valstybės ir savivaldybių biudžetų įstatymo projektą. Jau vien Europos Komisija komunikate aiškiai pabrėžė, kad Lietuvos Vyriausybė ir Seimas ruošėsi patvirtinti dar tuo metu sparčiausiai augančias einamąsias išlaidas 2022 metais neužtikrinę tvariomis pajamomis. Dabar vėl girdime, ir šiandien dalyvavome tam tikroje diskusijoje, kad pirmąjį ketvirtį ekonomika augo neblogai, bus neblogi rezultatai. Tikrai pirmojo ketvirčio, aš irgi manau, rezultatai bus neblogi, bet mes turime įvertinti tai, jog jau daugelis pasaulio ekonomistų kalba, kad artėja ekonomikos recesija, matome, Vokietijoje ekonominė situacija blogėja. Lietuva yra didžiausias eksportuotojas į Vokietiją.

Kita – besitęsiantis karas Ukrainoje. Ir tebevykstantis ekonominis karas tarp Jungtinių Amerikos Valstijų ir Kinijos. Elementaru, tikriausiai jau čia net nereikia didelio analitinio supratimo ir mąstymo, savaime suprantama, kad mums atsilieps neigiamai, nes Lietuvos ekonomikos variklis yra eksportas. Jis sukuria jau tikriausiai virš 70 % mūsų ekonomikos, paskutinių skaičių nemačiau. Vienas dalykas.

Antras dalykas. Mielieji, man visiškai nesuprantama… Esant, atsiradus tam tikriems nenumatytiems sunkumams, iškilus nenumatytoms ir neplanuojamoms grėsmėms, Vyriausybės programoje arba net ir politiniame gyvenime vis dėlto, aš manau, reikia mokėti išgirsti ir kitas nuomones, priimti kitas nuomones, gal verta pasiūlymus svarstyti, bet ne užsiciklinti ir galvoti, kad mes čia esame protingiausi, geriausiai išmanantys. Tai dažnai yra pavadinama kolektyvinio intelekto sistema, kuri nepriima kitos nuomonės arba tiesiog kitą nuomonę ignoruoja.

Kodėl aš taip kalbu? Jeigu mes pamatysime šio mėnesio pradžioje Valstybės kontrolės, Lietuvos banko pateiktas išvadas dėl Valstybės biudžeto įstatymo projekto pateiktų pataisų, faktiškai kartojasi tos pačios mintys, kurios buvo išsakytos praeitų metų rudenį. Mes tikrai susidursime su kitų metų biudžeto planavimu, nes, kaip mačiau, vienas iš ambicingų tikslų yra – fiskalinis struktūrinis deficitas mažės nuo 4,9 % iki 2,4 %. Kiekvienas gali paskaičiuoti, koks yra Lietuvos

bendrasis vidaus produktas, koks yra numatytas augimas, ir pasižiūrėsime, kaip mes vėl įgyvendinsime planuojamas išlaidas, apibrėžtas Vyriausybės nutarimu ir įstatymais. Nenoriu kartotis.

Dabar energetikos sektorius. Mielieji, tai sektorius, kuris tikriausiai jaudina kiekvieną Lietuvos gyventoją, tiek politiką, tiek paprastą, eilinį Lietuvos gyventoją. Tikriausiai prisimename tą laikotarpį, kai kalbėjome, kokį mechanizmą pritaikyti, kad amortizuotume žmonių mokamą elektros energijos kainą už suvartotas dujas ir elektrą, kad nesukeltume visuomenei šoko. Kai kurių politikų buvo aiškiai pasiūlyta pradėti taikyti mechanizmą, taikomą Estijos, Čekijos, skirti kompensacijas, ir būtų geriausia skirti kompensacijas pirmiausia toms šeimoms, kurių šeimos nario pajamos yra santykinai mažesnės, palyginti su turtingų. Ne, buvo pasakyta, mes žinome savo, kaip pasakyti, užsibrėžtus kelius ir tikslą. Ir kas atsitiko? Dabar matome, kad vis dėlto tie 365 mln. eurų susidarė už vadinamąją atidėtą mokamą elektros energijos dalį ir dujų dalį, atskaičiuotą akcinei bendrovei „Ignitis“, vadinasi, mes iš biudžeto dabar skirsime. Tai nėra blogai, bet yra taip, kad, jeigu mes būtume laiku sureagavę ir laiku numatę kompensacijas, šiandien infliaciją, ji yra nepaprastai svarbi, mes turėtume truputį žemesnę. Štai kodėl kalbu apie savalaikį sprendimų priėmimą, savalaikį tam tikrų problemų sprendimo numatymą. Aš manau, tai tikrai duotų daug geresnius, tinkamus rezultatus.

Aišku, baigdamas norėčiau ir teigiamų dalykų pasakyti. NPD didinimas yra teigiamas sprendimas, bet aš manau, kad kitais metais jis bus susietas su minimaliąja mėnesine alga. Gal neprilygintas, atsakingai žiūrint į valstybės finansines galimybes įgyvendinti tokį pasiūlymą, bet dėl susiejimo, aš manau, būtų pritarta. Taip pat laukia ir mokesčių reforma. Be jos – niekur, aš manau, be jos, vargu ar bus galima ką nors įgyvendinti.

Ir baigdamas noriu pasakyti, mielieji, kodėl koncesijos modelio netaikome? Kodėl PPP modelio netaikome, ypač ateinant ekonominiam sunkumui? Vieną tik faktą paminėsiu. Visi važiuojate į Palangą. Palangos aplinkkelis 8,5 kilometro buvo įgyvendintas…

PIRMININKAS. Laikas, kolega.

A. BUTKEVIČIUS (*DFVL*). …per 14 mėnesių.

PIRMININKAS. Labai ačiū. Kviečiu į tribūną A. Gedvilą. Ruošiasi R. Žemaitaitis. Jo salėje nematau, tikiuosi, sugrįš, būtų gaila be jo įžvalgų. Kviečiu A. Gedvilą dabar.

A. GEDVILAS (*DPF*). Gerbiami kolegos, išsamiai susipažinus su Vyriausybės 2021 metų veiklos ataskaita, mane apėmė keistas jausmas. Man susidarė toks įspūdis, kad praėjusiais metais aš gyvenau Lietuvoje, o ataskaitos autoriai kažkokioje kitoje valstybėje visiškai atitrūkę nuo piliečių problemų, rožiniame svajonių pasaulyje. Nors prisiminus tai, kas vyko visus praėjusius metus Lietuvoje, visiškai neturėtų stebinti atradimas, kad dabartinė valdžia tarytum dirba kažkokiame UAB'e pavadinimu „Valstybė“, o piliečiai tarsi nieko bendro neturi su tuo UAB'u ir palikti gyventi kas sau. Taigi ataskaitą, trumpai tariant, apibūdinčiau kaip atsitiktinai ir valdantiesiems palankiai parinktų lozungų bei sausų faktų rinkinį, visiškai neatliepiantį aktualios situacijos ir svarbiausių iššūkių 2021 metais.

Iššūkių ir problemų, atsiradusių būtent dėl Vyriausybės veiklos, buvo tikrai nemažai. Visi 2021 metai praėjo po pandemijos ribojimų, žmogaus teisių suvaržymų, kontrolės, visuomenės supriešinimo, augančių kainų ir grėsmingos valstybės skolos ženklais, tačiau ataskaitos autoriai, panašu, bando užmaskuoti visas šias problemas akcentuodami geopolitinius iššūkius ir prasidėjusį karą Ukrainoje, nors tai jau yra šių, o ne praėjusių metų aktualijos. Aukščiausiosios audito institucijos išvada skamba taip, cituoju: „2021 metais valdžios sektoriaus pajamos išaugo, o jų surinkimas iš pagrindinių mokesčių viršija daugiametį šalies vidurkį. Tikėtina, kad šis pajamų augimas yra laikinas, nes jį lėmė vienkartinio pobūdžio veiksniai bei palanki ekonomikos ciklo padėtis. Tokio netvaraus ir laikino pajamų augimo pagrindu prisiimti ilgalaikiai finansiniai įsipareigojimai ateityje didins valdžios sektoriaus deficitą. Mokesčių reforma vis atidedama, todėl fiskaliniai iššūkiai ne sprendžiami, bet nukeliami į ateitį.“ Lietuvos banko teigimu, šalyje deficitas didėja ne dėl ekonomikos augimo tempo sulėtėjimo, bet dėl struktūrinį deficitą didinančių sprendimų, o ekonomikos skatinimas yra didesnis, nei reikėtų. Pritariu tokiai Lietuvos banko išvadai ir papildomai atkreipiu dėmesį į tai, kad pasigendu konkrečių priemonių, numatytų nuolatiniam ir tvariam tiek infliacijos, tiek deficito mažinimui.

Panašu, kad Vyriausybė geriau moka skaičiuoti išlaidas nei pajamas. Pernai Vyriausybė pasiskolino virš 5 mlrd. eurų, valstybės skola metų pabaigoje pakilo beveik iki 48 % BVP, o infliacija gruodžio mėnesį sudarė beveik 11 %. Ir šiandien po deklaratyvių pažadų Vyriausybė ne iš esmės sprendžia problemas, o perkelia problemas ateities kartoms.

Spėjau vos keliais sakiniais paliesti apgailėtiną finansų politiką, o kur dar kitų sričių įvykiai, kuriuos visi turėjome patirti praėjusiais metais? Pirma. Žmogaus teisių ir laisvių pažeidimas, kovidinės kartos auginimas, piketai, mitingai. Antra. Bylos dėl neteisėtų apribojimų, kurios iki šiol nagrinėjamos teismuose arba jų nagrinėjimas nutrauktas. Kur Vyriausybės pasididžiavimas dėl prievartinio testavimo ir vakcinavimo nuo kovido, kur ilgas trypčiojimas dėl neteisėtų migrantų, kur dar plynai kertami miškai, išaugusios kuro kainos, medicinos sistemos pavertimas neįgalia, nutįsusios eilės paslaugai gauti, specialistų trūkumas ir dėl to uždaromos ligoninės, perteklinės mirtys, dėl kurių vargu ar kada nors gausime rišlų atsakymą, kas dėl jų buvo kaltas, nes tikrai ne gyventojai kalti.

O kur dar nuostabūs Vyriausybės demaršai užsienio politikoje. Žlugdomi…

PIRMININKAS. Laikas, kolega.

A. GEDVILAS (*DPF*). …„Lietuvos geležinkeliai“, gadinami santykiai su įvairiais prekybos partneriais vardan hipotetinės naudos. Neaišku, ar ją kada galės pajusti mūsų verslas.

PIRMININKAS. Kviečiu jau baigti diskusiją.

A. GEDVILAS (*DPF*). Gerai. Ačiū, pirmininke. Ši Vyriausybės ataskaita kuo puikiausiai atspindi trumparegiškumą. Žinoma, siūlau jai nepritarti. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Laimė, R. Žemaitaitis atėjo. Kviečiu jį į tribūną. Prašau. Ruošiasi M. Lingė.

R. ŽEMAITAITIS (*LRF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiama premjere, aš šiandien pamėginsiu ne žviegti, kaip jūs sakėte, o pamėginsiu, ko gero, pereiti per tam tikras jūsų Vyriausybės programos nuostatas.

Iš tiesų, žvelgiant į ataskaitą, buvo malonu klausytis komiteto ir peržiūrėti kitų komitetų, ypač Ekonomikos komiteto, ataskaitas, kai buvo pristatoma, nekalbant apie sveikatą. Sveikatos reikalų komitete ataskaita užtruko beveik 47 minutes. Iš tų 47 minučių daugiau kaip 30 minučių buvo skirta vien tik kovidui. Ką tai reiškia? Tai iš tikrųjų reiškia, ko gero, didelį pralaimėjimą mums visiems, visuomenei. Kalbėdami apie sveikatos sistemą, mes kalbėjome, kad suvaldėme kovidą. Aš dėl to suvaldymo tikrai taip nepasakyčiau.

Kitas dalykas dėl sveikatos sistemos. Suvaldymo kaina yra 3 tūkst. 600 mirčių. Papildomų mirčių. Šiandien niekas negali pasakyti, ar tai dėl kovido, ar ne dėl kovido, bet, ko gero, kiekvienas mes šeimoje, kiekvienas gyvenime susidūrėme su prasta kovido valdymo situacija, nes nebuvo aišku, kas yra lyderis. Vieną dieną Ekonomikos ministerija kalba, kad jokių sankcijų nebus, jokių uždarymų nebus, sveikatos ministras kalba, kad uždarys. Galų gale atsistoja I. Šimonytė ir tvirtu kumščiu trenkia į stalą: žiūrėkite, vaikų darželi, nustokite jūs čia kalbėję, ką tik norite, aš pasakysiu, kaip bus. Ar tai yra Vyriausybės ataskaita, ar tai yra vertybinė politika, tai yra kitas klausimas.

Dabar pakalbėkime apie vertybinę politiką. Vėlavau iš susitikimo su pramonininkų atstovais. Dabar kalbame apie vertybinę politiką su Kinija. Tai yra lapkričio ir gruodžio mėnesių įvykiai. Atrodo, nieko tokio čia Taivano atstovybės atidarymas. Taip, iš tikrųjų nieko tokio. Importas toliau keliauja, bet eksportas su Kinija yra nulinis. Ar jums tai nieko tokio? Nemanau.

Iš šios tribūnos gruodžio 13 dieną aš kalbėjau apie biudžetą ir apie „Geležinkelius“, apie tai, kokią įtaką turės. Jau tuo metu aš kalbėjau, kad apie 1 tūkst. 700 darbuotojų gali netekti darbo. Gruodžio mėnesį kalbėjau, kad „Geležinkeliuose“ tiesiogiai 500 žmonių neteks darbo. Šiandien mes jau turime „Geležinkeliuose“ virš 2 tūkst. įspėjimų.

Dar įdomesnis dalykas. Ko gero, kolegos, nežinote, „Lietuvos geležinkelių“ vadovas įmonėms išplatino pranešimą, kad mažinamas tranzito per Lietuvą tarifas nuo 24 % iki 60 %. Ką tai reiškia? Tai reiškia, kad nebeturime krovinių, visi ryšiai su kaimynėmis nutrūko, ir ne tik su kaimynėmis, bet ir su trečiosiomis šalimis, kurios per Lietuvą gabendavo.

Dabar socialinė apsauga. Sako, įvyko didelis proveržis socialinės apsaugos, socialinės politikos srityje. Aš pavadinčiau, kad tai yra didžiausias šnipštas. Kas atsitiko? Mes davėme iškeptą žuvį kartu su ryžiais ir, ko gero, su įvairiausiomis daržovėmis, užuot davę meškerę. Kas atsitiko

kovido metu su vadinamosiomis kovido pašalpomis, kurios buvo dalinamos? Jos buvo dalinamos į dešinę, į kairę, bet nebuvo klausimo, kur tie pinigai naudojami. Dabar susizgribo – šiandien keičiamas įstatymas, dabar, sako, suteiksime dar papildomą statusą žmonėms, kurie ieško darbo, iš vienos eilutės perkelsime į kitą darbą. Jūs man norite pasakyti, kad čia 2021 metų socialinė politika ir jūsų tikslas? Gal jūs baikite juokavę.

Kalbant apie pensijų sistemą, apie pensijų kompensavimą, didžiausias Vyriausybės darbas – įvesti vienišų asmenų pensiją. Klausykite, koks čia idiotizmas? Didžiausias darbas socialinės apsaugos sistemoje įvesti vienišų asmenų pensiją ir visur girtis, kokie mes geri, ką padarėme?

Dar įdomesnis dalykas. Klausausi per televiziją, kaip ministerija kalba, kad 2021 metais ji indeksavo pensijas. Tik beraštis, *berazumis* ir kvailys gali taip kalbėti. Pensijų indeksavimas – ne šios Vyriausybės nuopelnas, o A. Butkevičiaus tuometės Vyriausybės sprendimas priimti teisės aktus ir po to visos vyriausybės jas turi indeksuoti. Tai kada nustosite kvailinti žmones ir sakyti, kad jūs indeksuojate pensijas? Vienas dalykas.

Antras dalykas – taip pat stebuklinga vertybių politika, dėl ko R. Žemaitaitis visus metus nėjo į Europos reikalų komiteto posėdžius. O ta vertybių politika – tai karas G. Landsbergio ir mūsų Prezidento G. Nausėdos. Kas atstovaus Vadovų Taryboje? Partijos pirmininkas mušasi į krūtinę, verčia kūliais, kad reikia siųsti premjerę, vargšas Prezidentas daužomas gale kaip kokioje futbolo aikštėje, sako, na, Prezidente, gal ir tau suteiksime galimybę. Kuo tai baigėsi? Fiasko.

Dar didesnė *durnystė*, kokia galėjo būti šios Vyriausybės, tai vieno mūsų kolegos išvykimas į Gruziją ir bandymas nuversti su opozicija valdančiąją daugumą. Kuo tai virsta? Tai virsta… Į Jungtines Amerikos Valstijas mes nesugebame paskirti ambasadoriaus, mes nesugebame į kitas institucijas paskirti ambasadorių.

Aš nekalbu apie teismų sistemą. Man gėda žiūrėti į teisingumo ministrę, iš tikrųjų ne gėda, man jos gaila. Nuoširdžiai gaila Evelinos, nuoširdžiai gaila, kai Konstitucinio Teismo teisėjas ir pirmininkas eina dvejus metus, pasibaigus galiojimo laikotarpiui, ir joks teisės aktas yra nekeičiamas, sako, čia viskas yra gerai.

Vėl grįžkime prie vertybinės politikos. Konstitucinis Teismas pasakė, kad Referendumo įstatymas yra blogas ir jį reikia keisti.

PIRMININKAS. Kolega, laikas.

R. ŽEMAITAITIS (*LRF*). Vertybinė politika. Referendumo įstatymo mes šiandien neturime. Tai klausykite, apie kokias 2021 metų veiklos ataskaitas mes čia kalbame. *Piariška* prasme idealiai surašyta, idealiai ataskaita padaryta.

PIRMININKAS. Ačiū. Kviečiu M. Lingę. Ruošiasi V. Fiodorovas. Prašom.

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). Gerbiamieji, turime naujos kartos Vyriausybę, kuri kuria naujos kartos Lietuvą ir brėžia naujus standartus naujos politinės kokybės. Gebėjimas pripažinti išmoktas pamokas, ypač valdant sudėtingas krizes, yra naujas vyriausybių ataskaitų žanre. Savikritiškumas – naujas, drąsus ir skatintinas pavyzdys būsimoms vyriausybėms. O dar naujau skamba gebėjimas padėkoti buvusiai Vyriausybei už labai konkretų įrankį – valstybės duomenų valdymo informacinę sistemą. Būtent inovacijos, jų plėtra, aukšta pridėtinė vertė, duomenimis grįsti sprendimai ir yra kelias į tvarią pažangą.

Neatsitiktinai švietimas išskirtas vienu svarbiausių valstybės ir Vyriausybės prioritetų, nuo kurio priklauso pažangos sėkmė. Nežinau veiksmingesnio vaisto, galinčio tvariausiai spręsti ilgalaikės socialinės politikos problemas, kaip kokybiškas švietimas. Švietimas, kuris leidžia ištrūkti iš skurdo spąstų, elgesio skurdo, išvengti socialinės atskirties. Švietimas, kuris geba rasti raktą, atrakinantį žinių, bet ir žmogiškumo paslaptis. Ar švietimas, kuris kurdamas vertę kartu kuria solidarią ir susipratusią visuomenę.

Mažiausių mokyklėlių ir jungtinių klasių sistema nepadės išspręsti anksčiau paminėtų tikslų, o politikai ir toliau stebėtųsi, kodėl nemažėja skurdas ir atskirtis. Todėl susirūpinimą kelia ataidantys pasvarstymai trauktis iš politinio susitarimo dėl švietimo. Ko išsigąsta? Kuris tikslas kelia nerimą – ar planas pasiekti 130 % vidutinio darbo užmokesčio mokytojo atlygį, ar dalyvaujančių ikimokykliniame ugdyme aprėpties didinimas, ar profesinio mokymo patrauklumo didinimas ir visi kiti tikslai, dėl kurių buvo susitarta?

Nesiblaškykime, darbai jau pradėti ir bus vykdomi. Kas labiausiai gali nukentėti, tai nuvertėti paties susitarimo žanro vertė ir parašo vertė. Ateityje tariantis dėl ilgalaikių valstybės tikslų neliktų garantijos, kiek tai tvaru ir kiek tai prasminga. Todėl kviečiu išlikti brandžių, toliaregiškų ir valstybiškai mąstyti, veikti pajėgiančių politinių jėgų bendruomene.

Netrukus politinių partijų parašai bus dedami dėl užsienio politikos tikslų. Nors praėję metai užsienio politikoje nebuvo romantiškas pasiplaukiojimas valtele ramiame ežere, veikiau burlaivis, sugebėjęs tapti ledlaužiu neramiuose vandenynuose. Metai, paženklinti iš naujo pažįstant, kas yra draugai, o kas tik tokiais apsimeta. Šie metai, padėję atsikratyti naivių iliuzijų, kad su šalimis, nevertinančiomis demokratijos vertybių, santykiai gali būti patikimi. Gyvename akistatoje su putinoidiška realybe, kai liežuvius netgi Lietuvoje prikando nuolat siūlantys nemaišyti politikos su kuo nors – sportu, kultūra, dujomis, trąšomis.

Alternatyva vertybinei politikai yra verteiviška politika, santykius gebanti matuoti tik piniginės naudos mastu, bet užsimerkianti, kai prasilenkiama su laisvės, demokratijos ir pagarbos žmogaus teisėms vertybėmis. Patirtis dėl tos pačios Taivano taikybinės atstovybės rodo, kad ištikimybė vertybėms apsimoka visapusiškai. Eksporto bendra suma šalyje augo 25 %. Naujos rinkos ir sustiprėję prekybiniai ryšiai Jungtinėse Amerikos Valstijose, Singapūre, Pietų Korėjoje, Japonijoje, Taivane, Vokietijoje tai rodo.

Nors socialinės apsaugos srityje neturime politinio susitarimo, tačiau dėl šios Vyriausybės pasiūlytų sprendimų sulaukėme vieningo ir labai tvirto palaikymo čia, Seime. Todėl noriu padėkoti aktyviai opozicijai, kuri yra dosni iniciatyvų iš socialinės srities. Na, labiau ne už nepigiai kainuojančias iniciatyvas norisi dėkoti, bet už supratingumą, ekspertizę ir susitelkimą svarstant Vyriausybės pateiktus siūlymus. Tai padėjo užtikrinti svarbų dėmesį socialiai pažeidžiamiausiems.

Įvertinę vienišo ir įtvirtinę vienišo asmens išmoką, ne tik palengvinome vienišų asmenų gyvenimą, bet ir panaikinome šių asmenų nelygiateisiškumą, ir abejoju, ar tai galime pavadinti šnipštu, kai už tai Seime vieningai balsuoja 124 posėdyje dalyvaujantys politikai iš įvairių politinių jėgų. Padidinę ir diferencijavę pagal amžių du dešimtmečius nekitusius vaiko globos pinigus prisidėjome, kad globa būtų padrąsinimas tiems, kurie tik svarsto dovanoti šeimą jos neturintiems. Sparčiau indeksuodami pensijas padėjome lengviau atremti infliacijos iššūkius.

Ir visiškai pabaigoje. Vyriausybės nariams linkiu išlikti politikos ir valstybės raidos krypties lyderiais, darbais sudėtingomis aplinkybėmis įrodėte, kad gebate kurti naujos kartos Lietuvą. Tad linkiu, kad jūsų darbus lydėtų augantis visuomenės pasitikėjimas sprendimais ir kartu pačia valstybe. Žinoma, kviečiu pritarti ataskaitai.

PIRMININKAS. Dėkoju. V. Fiodorovo nematau salėje, tada kviečiu E. Pupinį. Prašom.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Jau šiandien prieš mane ką tik M. Lingė kalbėjo apie švietimo sistemos darbus. Iš tiesų ta sistema yra labai svarbi ir tą savo programoje parodė ir pati Vyriausybė, pradėdama darbą. Džiaugiuosi, kad šiuo metu yra laikomasi pažadų, net ir atsižvelgiant į visame pasaulyje vykstančias negandas, kurios palietė ir mūsų šalį. Švietimui šioje kadencijoje skiriama išskirtinai daug dėmesio.

Keletas svarbių darbų. Kaip ir buvo Vyriausybės programoje, vienas iš svarbiausių darbų yra sistemos atnaujinimas pagal „Tūkstantmečio mokyklų“ programą. Pagrindinė idėja – suteikti vienodas galimybes mokytis šiuolaikiškoje aprūpintoje mokykloje visiems vaikams, nepriklausomai nuo jų gyvenamosios vietos ir šeimos socialinės padėties. Svarbu paminėti, kad, kaip dažniausiai būdavo, lėšos nebus skiriamos betonui, kas labai politiškai populiaru, tačiau bus skiriamos kokybei gerinti. Atnaujinant konkrečias mokyklas, infrastruktūra galės naudotis taip pat ne tik tos mokyklos vaikai, bet, savaime suprantama, ir gretimų mokyklų vaikai. Buvo daug Seimo narių jaudinamasi, kad kuriamas elitinių mokyklų tinklas, bet to nebus. Iš tikrųjų lėšos bus skiriamos ir pačių mokytojų kompetencijoms didinti. Džiaugiuosi, kad savivaldybės aktyviai jungiasi į šią programą, net 53 iš 60 jau šiuo metu dalyvauja programoje, rengia savo planus, ir džiaugiuosi, kad tikrai yra neišskiriamos kelios rajoninės mokyklos, o paprasčiausiai žiūrima į visą rajono tinklą, į visą sistemą.

Svarbu turbūt šiandien paminėti ir tokį didžiulį darbą, čia reikia padėkoti ir partijoms, kurios delegavo savo narius į grupę, parlamentinių partijų susitarimą. Šiandien čia jau buvo pasa-

kyta, kad kai kurie galbūt nori atsitraukti, tai yra nesuprantama, nes iš tikrųjų pati programa aprėpia daug sričių ir viena iš pagrindinių yra pačių mokytojų prestižo didinimas arba net ir atlyginimų prizmė. Jeigu ir šiais metais pasižiūrėsime, tokio kilimo niekada nebuvo, vidutiniškai po 100 eurų padidėjo atlyginimai. Savaime suprantama, kai kalbi apie švietimą, galbūt nereikia kalbėti per daug apie efektyvumą, lėšų panaudojimą, tačiau bet kurioje sistemoje… Net moksleiviai, pradėdami mokytis pirmoje pamokoje, gauna žinią, kad visi resursai yra baigtiniai ir su visais resursais kiekvienoje sistemoje reikia elgtis gana atsakingai ir juos efektyviai panaudoti. Iš tikrųjų Vyriausybės inicijuotas partijų susitarimas tą ir atskleidžia.

Savaime suprantama, vien susitarimas nieko neduoda, bet Vyriausybei reikia priimti ir galbūt ne visada populiarius, bet reikalingus sprendimus, todėl ir buvo patvirtintos bendrojo ugdymo ir profesinių mokyklų tinklo pertvarkos programos.

Kodėl iš tikrųjų reikėjo šių programų? Vis dar turime daug mokinių, besimokančių jungtinėse klasėse, mokytojai dirba ne visu etatu. Miestų ir atokiau esančių mokyklų pasiekimai reikšmingai skiriasi, be malonių išimčių gal kai kuriose mokyklose. Mes vakar prezidentūroje kalbėjome, kad yra išimčių, savaime suprantama, bet tai viso labo tik išimtys, faktai tokie, kad 3 tūkst. 700 vaikų mokosi jungtinėse klasėse, 1 tūkst. 265 vaikai mokosi 5–8 jungtinėse klasėse. Tai ar galima kalbėti apie kokybę, kai mokytojas dirba su dviem klasėmis? Kas buvo pedagogu, žino, kad su klase tu sukiesi kaip vijurkas, ypač kai nėra švietimo pagalbos specialistų, iš tikrųjų sudėtingas darbas, o dirbti su dviem klasėmis neįsivaizduojama, ypač 7–8 klasėmis.

Aišku, labai svarbu, kad mokytojai taip pat turėtų normalius krūvius, nes vidutiniškai tik 50 % mokytojų turi visą krūvį. Tai ką mes galime kalbėti apie mokytojo geresnes pajamas ir su tuo susijusį pedagogo profesijos prestižą, nes vis dėlto pajamos yra labai svarbu, kai negalime garantuoti normalių etatų? Šiuo metu proga yra labai puiki, nes vėlgi kalbame apie pagalbą švietimui, nemažai mokytojų galės tapti švietimo pagalbos specialistais, nes juos lengviau perkvalifikuoti.

Taip pat labai svarbu ir tai, kad pradėta profesinių mokyklų tinklo pertvarka. Savaime suprantama, tai irgi skaudi vieta, nes profesinis mokymas, kaip žinome, Europos Sąjungoje yra pasirenkamas 48 %, Lietuvoje apie 27 %. Savaime suprantama, profesinis mokymas kenčia dėl to paties prestižo…

PIRMININKAS. Laikas, kolega.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Iš tikrųjų galima kalbėti apie daug kitų darbų, tai ir „EdTech“ skaitmeninės švietimo transformacijos diegimas, ir kiti darbai. Linkiu sėkmės ir toliau nepamirškime švietimo. Ačiū jums.

PIRMININKAS. Dėkui. Diskusijoje pasisakė visi, kurie norėjo pasisakyti. Ar premjerė dar norėtų kalbėti? Taip, norėtų. Prašom. Ji turi tokią teisę. Prašom į tribūną.

I. ŠIMONYTĖ (*TS-LKDF*). Neplanavau pasisakyti, bet kad paskui kolegos nesakytų, kad aš negirdžiu, ką jie sako, tai keletą svarbesnių dalykų pasikonspektavau ir vis dėlto matau reikalą iš savo pusės pateikti keletą įžvalgų.

Turbūt pradėsiu nuo tų nuopelnų ir ne nuopelnų, apie kuriuos čia gerbiama Ligita kalbėjo. Man atrodo, nei su šita Vyriausybe istorija prasidėjo, nei su praėjusia Vyriausybe istorija prasidėjo, ir apskritai visa tai, kas Lietuvoje vyksta, ypač ilgalaikės reformos, yra turbūt dešimčių metų rezultatas.

Štai kad ir *LNG* terminalas, kuriuo šiais metais labai džiaugėmės kaip toliaregišku sprendimu, buvo nutartas kažkada Vyriausybės, kurioje man teko dirbti, kuriai vadovavo A. Kubilius, įgyvendintas A. Butkevičiaus Vyriausybės, tiksliau sakant, pabaigtas ir pradėjęs veikti. Manau, kad nė viena Vyriausybė apie jį kitos nuomonės neturėjo, nors tai buvo vienų iš kitų perimamas darbas. Lygiai taip pat ir klimato kaita ar žalioji darbotvarkė. Nei buvusi Vyriausybė ją sugalvojo, nei ją sukūrė. Natūralu, kad uždavinys, kuris kelia tikslus iki 2050 metų, negali būti nei vienos, nei dviejų, nei netgi keturių vyriausybių kažkoks portfelis. Tą portfelį reikės nešti turbūt dviem kartoms, neminint, koks ten vyriausybių skaičius gali pasitaikyti.

Man atrodo, ką esame taip pat paminėję ir kalbėdami apie savo ataskaitą, kad reformų perėmimą matome kaip didelę vertybę ir už tuos sprendimus, kurie tiesiogiai mums padėjo dirbti, esame dėkingi savo pirmtakams. Taip pat esame parašę, pristatydama ataskaitą aš tai minėjau

specifiškai, kad už valstybės duomenų valdymo sistemą tikrai esame labai dėkingi, nes tai buvo vienas iš įžvalgiausių sprendimų, kurio vertė bus juntama dar daugybę metų.

Labai džiaugiuosi, kad daug kas iš kolegų labai pasigenda mokesčių reformos. Panašu, kad bus ugningo pritarimo, nors, kai mes siūlėme pradėti nuo žaliųjų mokesčių, to ugningo pritarimo man neteko čia matyti, o tai yra tvarios pajamos, kurios galėtų būti skiriamos įvairiems ilgalaikiams iššūkiams spręsti, tarkime, darnaus judumo, infrastruktūros finansavimo ir klimato kaitos. Tikiuosi, kai pabandysime kitą kartą, mums pasiseks geriau.

Tačiau kartu vis dėlto negaliu nepaminėti, kad kai kuriems kolegoms kalbas rašantys žmonės galėtų bent jau pasitikslinti statistiką, nes valstybės skola praėjusiais metais kaip tik sumažėjo, ji sumažėjo nuo 46 % iki 44 % nuo BVP. Žinoma, sumažėjo santykinai, ne absoliučiai, tačiau jos prieaugis absoliučia suma buvo gerokai menkesnis, negu čia numesti iš tribūnos 5 mlrd. eurų, iš kurių didžioji dalis buvo skirta ankstesnių skolų išpirkimui.

Labai norėčiau atkreipti dėmesį vis dėlto į tuos pasisakymus dėl vertybinės politikos ir tos tokios ironijos, kurios man čia teko išgirsti, man atrodo, ne viena Seimo rezoliucija, kuri yra priimta po to, kai prasidėjo invazija į Ukrainą, būtent tiktai dar labiau patvirtina, kaip svarbu yra vertybinė politika ir tai, kad mes esame vieningi ir sankcijų taikymo klausimais, ir kitais klausimais. O „Lietuvos geležinkelių“ apyvarta krito labiausiai dėl santykių su Baltarusijos verslo subjektais. Tikrai jau čia galėtumėte tos Kinijos *neminavoti*. Galiausiai, jeigu su ta Kinija būtų buvę taip blogai, Lietuvos ekonomikos augimas pirmąjį ketvirtį, lyginant su praėjusiais metais, nebūtų 4 %. Būtų buvęs gerokai mažesnis eksportas Lietuvos į Kiniją ir tai buvo labai labai kuklus.

Aš tikrai nenoriu ginčytis su kolegomis, kurie nepasivargina pasidomėti skaičiais, bet vėlgi čia, matyt, toks žanras ir taip visą laiką bus, bet išgirdau keletą lūkesčių. Girdžiu, kad kolegos labai nekantrauja sustiprinti viešuosius finansus tvariomis pajamomis. Vyriausybė pažiūrės, ką galės dėl to padaryti. O šiaip dėkoju už pastabas ir, manau, ne kartą jau šitame Seime ir net šitoje sesijoje turėjome progą aptarti sprendimus iš anksto ar, tarkime, dėl žaliosios energetikos, ar nacionalinio saugumo ir gynybos stiprinimo. Pati kviečiausi frakcijų seniūnus, kalbėjome apie tuos sprendimus, priėmėme juos gana vieningai. Todėl suprantu, kad visą laiką turėsime pusiau tuščios, pusiau pilnos stiklinės sindromą. Čia dėl to nieko naujo po saule, kol egzistuoja pozicija ir opozicija. Ir tai yra labai didelė vertybė, kad mes galime gyventi tokioje šalyje, kurioje yra pozicija ir opozicija, nes kur taip nėra, yra taip, kaip yra Rytuose. Bet vis dėlto už tai, kad strateginiais atvejais Vyriausybei pavyksta sulaukti įvairių frakcijų Seimo narių palaikymo, esu labai dėkinga. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar yra darbotvarkėje dvi Seimo rezoliucijos. Po konsultacijų su opozicijos atstovais mano siūlymas būtų, kad tikrai pagal registracijos eilę, ne taip, kaip čia ekrane galbūt vaizduojama. Pagal registracijos eilę pirmasis rezoliuciją pristatytų gerbiamas L. Kukuraitis ir tada mes galėtume išklausyti konkuruojančią rezoliuciją, jeigu nieko prieš E. Gentvilas, kad būtų dvi rezoliucijos.

14.52 val.

Seimo rezoliucijos „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 metų veiklos ataskaitos“ projektas Nr. XIVP-1665 (*nepritarti ataskaitai*) (*pateikimas*)

Prašau, gerbiamas Linai, į tribūną pristatyti šią rezoliuciją.

L. KUKURAITIS (*DFVL*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiama premjere, ministrai, kažkiek užjaučiu, kad tam tikri dalykai kartojasi, bet kadangi į savo ataskaitą neįtraukėte kai kurių temų, reikia išgirsti keletą kartų. Jei bent dalis premjerės pasisakymo atsispindėtų ataskaitoje, gal šitos rezoliucijos ir nereikėtų. To pasisakymo, kuris nuskambėjo dabar.

Taigi teikiame visų penkių opozicinių frakcijų parengtą rezoliuciją nepritarti Vyriausybės 2021 metų veiklos ataskaitai. Pagrindinės ataskaitos ydos yra šios:

Pirma. Ataskaita nėra išsami ir tiksli, tai paminėjo ir Valstybės kontrolė. Joje aprašomi ne visi atlikti darbai ir pasiekti rezultatai, taip pat nenurodomi vėluojantys ar neatlikti darbai.

Antra. Joje trūksta objektyvumo įvardinant, įvertinant ir analizuojant Vyriausybės veiklos nesėkmes ir padarytas klaidas.

Trečia. Nors 2021 metai yra pirmieji pilni Vyriausybės veiklos metai ir jie išskirtiniai tuo, kad Vyriausybė remiasi ankstesniosios Vyriausybės parengtais darbais bei ankstesniųjų visų Vyriausybių pasiekta Lietuvos pažanga, ataskaitoje, išskyrus tą atvejį, kurį minėjo premjerė, nėra jokių kitų užuominų nei apie XVII, nei ankstesnių Vyriausybių indėlį ir veiklos tęstinumą. Na, žinoma, išskyrus kritiką COVID-19 valdymo 2020 metais, bet tai iš dabartinės Vyriausybės girdėjome visus pastaruosius metus, tai skaitome ir šioje ataskaitoje. Kai patiems sunkiai sekasi, vis norisi apkaltinti kitus, buvusius.

Iš ataskaitos atrodo, kad ši Vyriausybė viską sukūrė pati ir beveik tobulai viską įgyvendino pati mūsų šioje iki šiol negyvenamoje žemėje. Priminsiu, kad taip šios beveik tobulos, tobulai veikiančios Vyriausybės visuomenės pasitikėjimas ja krito visus praėjusius metus, o visuomenės susipriešinimas pasiekė seniai regėtas aukštumas. Taigi, anksčiau paminėtos ataskaitos ydos nesudaro sąlygų tinkamam visuomenės informuotumui užtikrinti ir efektyviai parlamentinei kontrolei vykdyti, todėl teikiame šią rezoliuciją, joje įvardijame bent dalį kritikos Vyriausybės praėjusių metų veiklai ir taip bandome užtikrinti tam tikrą balansą ir objektyvumą. Rezoliucijoje konstatuojama: pirma, nemažai svarbių Vyriausybės darbų vėluoja arba atidedama tolesniam laikui. Tai ir seniai žadėtos reformos, mokesčių reforma ir valstybės tarnybos pertvarka, visuomenei svarbūs dar praėjusią kadenciją parengti socialinės srities įstatymų projektai. Taip kuriama įtampa visuomenėje, kyla grėsmė jiems įgyvendinti laiku. Pavyzdžiui, šiuo metu labai akivaizdžiai tai patiriame dėl Ligos ir motinystės įstatymo, reglamentuojančio naują vaiko priežiūros išmokų sistemą. Diskusijos Seime dar tęsiasi, o Europa šiuo metu jau pradeda grasinti mums bausmėmis. Taip pat akivaizdu ir dėl infliacijos pasekmių valdymo. Infliacija jau daugiau negu pusę metų baigia pramušti stogą, o mes vis dar svarstome jos pasekmių mažinimo paketą, kuris įsigalios, duok Dieve, nuo birželio 1 dienos.

Antra. COVID-19 pandemijos valdymas buvo nenuoseklus, chaotiškas, priešinantis visuomenę ir profesines bendruomenes.

Trečia. Valdant kitą, tai yra Baltarusijos organizuotą migrantų srauto į Lietuvą, krizę, Vyriausybė akivaizdžiai pavėlavo dėl ryžtingų sienos su Baltarusija uždarymo veiksmų. Tai lėmė didžiulį neteisėtų migrantų skaičių Lietuvoje ir su tuo susijusius finansinius nuostolius. Netinkami Vyriausybės veiksmai organizuojant į Lietuvą patekusių migrantų apgyvendinimą, neefektyvus tam skirtų lėšų panaudojimas, nepagrįstas nevyriausybinių organizacijų veiklos ribojimas, vengimas bendradarbiauti su savivalda sukelia žmogaus teisių pažeidimus, kursto ekstremistines nuostatas tarp migrantų, savo ruožtu tai kelia naujas rizikas, susijusias su visuomenės saugumu, valstybės reputacija ir teisine atsakomybe.

Ketvirta. Seimui teikiamoms reformoms trūksta pagrindimo. Švietimo sistemoje inicijuojama ir vykdoma bendrojo ugdymo mokyklų, profesinio mokymo įstaigų ir kolegijų tinklo pertvarka nepagrįsta aiškiais kriterijais ir išsamia analize, racionalumo ir veiklos kokybės požiūriu nepalankiai vertinama dalykinių mokytojų asociacijų ir ekspertų dėl nepakankamai artikuliuoto pasirengimo įgyvendinti įtraukųjį ugdymą mokymo įstaigose.

Taip pat Vyriausybės ataskaitoje skambiai įvardintos greitosios medicinos pagalbos reformos teisinį pagrindą sukūrė ne Vyriausybė, o Seimo nariai. Parengti sveikatos sistemos reformos įstatymų projektai užprogramuoja ne progresą, o grįžimą prie sovietinės sveikatos priežiūros sistemos, nes pirminės sveikatos priežiūros ir stacionarinės priežiūros struktūrinė integracija neatlaiko jokios kritikos.

Penkta. Nevykdomi politiniai susitarimai, rinkėjams duoti pažadai ir Vyriausybės priemonių plane duoti įsipareigojimai. Ataskaitoje prioritetu išskirta vienišiems asmenims skiriamų išmokų sistema įgyvendinta daug vėliau ir ženkliai mažesnėmis išmokomis, negu buvo duoti politiniai pažadai rinkimų metu ir įsipareigota Vyriausybės programoje. Tam tikros „Tūkstantmečio mokyklų“ ir mokyklų, vykdančių formaliojo švietimo programas, tinklo kūrimo taisyklių, reformų nuostatos sudaro prielaidas susiaurinti savivaldybių savarankiškumą, mažina galimybes visoms šalies mokykloms suteikti kokybišką ugdymą visiems Lietuvos vaikams. Tai prieštarauja

partijų susitarimo dėl švietimo tikslams, deklaruojantiems bendrą visų veikimą dėl švietimo ir įpareigojantiems įgyvendinti tarppartinės atsakomybės už Lietuvos švietimą principą. Taip pat Vyriausybė, ilgą laiką „Tūkstantmečio mokyklų“ programą ir „EdTech“ projektą vadinusi tik savanoriškais pagrindais besiremiančiais projektais, kuriuose, jeigu to nori, gali dalyvauti mokyklos ir savivaldybės, ataskaitoje jau vadina reformomis. Taip klaidinama šalies visuomenė, pripažįstama, kad nepaisoma bendruomenių nuomonės, o įgyvendinimas yra privalomas visiems.

Aplinkos apsaugos sistemoje nėra įgyvendinami visuomenei reikalingi sprendimai, Vyriausybės numatyti susitarimai, strategijos veiksmų planai dėl miškų politikos, perėjimo prie žiedinės ekonomikos, klimato kaitos priemonių ir panašiai. Nėra parengta, neskiriamas tinkamas dėmesys taršai mažinti, nesprendžiamas aplinkosaugos sistemos organizacinės struktūros, funkcijų dubliavimo, pareigūnų aprūpinimo darbo priemonėmis užtikrinimas ir darbo užmokesčio peržiūrėjimas, neskiriamas būtinas dėmesys korupcijai mažinti ir STT rekomendacijoms aplinkosaugos srityje įgyvendinti.

Kaimo plėtros ir žemės ūkio sektoriui, turinčiam užtikrinti gyventojų aprūpinimą savo gamybos saugiu ir kokybišku maistu, Vyriausybės ataskaitoje ne skiriamas deramas dėmesys, o apsiribojama tik keliais deklaratyviais Žemės ūkio ministerijos darbais be konkrečių rezultatų ir perspektyvių įžvalgų, stabdančių vis labiau blogėjančią žemės ūkio situaciją. Tiek ataskaitoje, tiek realiai akivaizdžiai stinga Vyriausybės dėmesio Regioninės plėtros įstatymo įgyvendinimui ir regionų plėtrai, pavyzdžiui, savivaldybėms nėra skirta pagal įstatymą numatyta 200 mln. eurų suma, ypač kai regionų ekonominiai ir socialiniai skirtumai yra didesni nei Europos Sąjungos vidurkis ir pastaraisiais metais tik didėjo.

Šešta. Pati Vyriausybė kuria krizes ir jų nesprendžia arba sprendžia nepakankamai. Vyriausybė, opozicijos vertinimu, nesiima reikiamų politinių, teisinių ir diplomatinių priemonių dėl ekonominių santykių su Kinija ir verslo patirtos žalos mažinimo, nesprendžia problemos dėl sumažėjusios Klaipėdos jūrų uosto krovos ir „Lietuvos geležinkelių“ pervežimų, atkreipia dėmesį į galimai darbo neteksiančius darbuotojus ir ekonominius nuostolius.

Pateikti siūlymai papildomai indeksuoti pensijas yra nepakankami, vertinant išaugusią infliaciją ir valstybės galimybes, o mažo stažo įtakos pensijos dydžiui panaikinimas bei spartesnis individualios nei bendrosios pensijų dalies indeksavimas tarp senjorų kuria socialinį neteisingumą ir socialinę atskirtį.

Tiek Valstybės kontrolė, tiek Europos Komisija pabrėžė, kad perteklinis einamųjų išlaidų augimas Lietuvoje yra didžiausias euro zonoje ir Europos Sąjungos šalyse. Dėl to raginame parengti detalų planą, kuriame būtų numatyti išaugusiems valstybės finansiniams įsipareigojimams dengti būtini papildomi ilgalaikiai pajamų šaltiniai, leisiantys ilgalaikėje perspektyvoje subalansuoti viešuosius finansus.

Taigi vertinant visa tai, kas čia pasakyta ir dar nepasakyta, skambėjo šioje diskusijoje, Vyriausybės ataskaitai siūlome nepritarti. Noriu išsakyti padėką visiems kolegoms, kurie kartu dirbo prie šios rezoliucijos, ypač R. Baškienei ir jos komandai bei I. Kačinskaitei-Urbonienei, jų indėlis buvo didžiausias. Dėkui.

PIRMININKAS. Dėkui. Jūsų nori paklausti keletas Seimo narių. Pirmasis teiraujasi V. Ąžuolas.

V. ĄŽUOLAS (*LVŽSF*). Gerbiamas kolega, norėčiau paklausti, kaip jūs manote, turbūt ne veltui Vyriausybės ataskaita buvo paskelbta balandžio 1 dieną, kad būtų galima daug melo ten naudoti ir nebūti dėl to kaltiems. Bet jeigu nejuokaujant, kaip jūs vertinate iš viso situaciją? Sakysime, ir ankstesnės Vyriausybės momentu buvo žiūrima, kad ES lėšos būtų naudojamos ir naudojamos laiku. Kad nebūtų nukeliamas dvejiems, trejiems metams į priekį jų panaudojimas, nes, kaip bebūtų, kiekvienas ES lėšų įliejimas į biudžetą taip pat yra ekonomikos augimas ir didesnis mokesčių surinkimas, kokią sritį mes bepažiūrėtume, ar tai būtų švietimas, ar sveikatos apsauga, ar kitos sritys. Tik išgirstame daug pasiaiškinimų, kad šiais metais nepanaudojome tų lėšų, panaudosime kitais. Ar toks požiūris į valstybę, į darbą gali gerinti mūsų ekonomiką? Tik noriu priminti, kad praėjusi Vyriausybė už gerą ES lėšų naudojimą gavo 500 mln. papildomų ES lėšų. Ar šviečia šiai Vyriausybei gauti tų papildomų lėšų už gerą darbą?

L. KUKURAITIS (*DFVL*). Dėkoju už klausimą. Tiesa, balandžio 1 dieną buvo pristatyta ne tik ataskaita, buvo pristatytas ir ekonominių pasekmių, energijos kainų kilimo pasekmių valdymo visas paketas, galima ten irgi atrasti tam tikrų balandžio 1 dienos tematikų.

Dabar apie Europos Sąjungos lėšas. Bet kuriuo atveju mes visi suprantame, turbūt ir Vyriausybė supranta, kad maksimalus lėšų panaudojimas, įveiklinimas kuria tą vertę, kurios mums visiems šiuo metu reikia. Šiuo atveju mažiau reikia atsikalbinėjimų, mažiau pasiaiškinimų, daugiau lėšų panaudojimo. Jeigu taip bus, gal ir atsiras ta papildoma pusė milijardo.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūsų nori paklausti T. Tomilinas. Prašom.

T. TOMILINAS (*DFVL*). Rezoliucijos projekto pristatymo metu minėjote apie krizių valdymo chaotiškumą ir tam tikrus konfliktus, kuriuos skatina būtent toks valdymas. Apie krizių valdymo chaotiškumą ir konfliktus, kuriuos skatina toks valdymas. Gal galite plačiau pakomentuoti būtent krizių valdymą, kas jums asmeniškai svarbu? Nepamirškite ir migracijos krizės. Galbūt keletą minčių? Ačiū.

L. KUKURAITIS (*DFVL*). Dėkoju už klausimą. Manau, kad vienas esminių klausimų, kurį mes turėjome praėjusiais metais apie krizes ir jų valdymą, yra tai, kad Seimui niekaip nepavyko dalyvauti krizių valdymo procese. Kiek opozicija stengėsi inicijuoti, kad tam tikros diskusijos, svarbios visai visuomenei, būtų, vyktų Seime, tiek to nepavyko įgyvendinti. Vyriausybė prisiėmė visišką atsakomybę už valdymą visų krizių: tiek kovido, tiek migrantų srauto suvaldymo, tiek kitų krizių, todėl turi prisiimti visą atsakomybę ir dėl to, kas nutiko – tiek kovido pasekmės, tiek migrantų, tiek finansinės, tiek žmogaus teisių pasekmės, nes Seimas niekaip negalėjo tame dalyvauti.

O tuo metu žmonės ėjo mitinguoti prie Seimo, žmonės mėtė daiktus į Seimo langus, nors Seimas neturėjo jokios rimtos galimybės, mes neturėjome net komisijos, grupės, kuri būtų atsakinga už krizių valdymo priežiūrą. Manau, didžioji klaida, kad Tautos atstovybė negalėjo realizuoti savo dalies… ypač žmogaus teisių klausimų, judėjimo ribojimo ir kitų klausimų, kurie išlindo per įvairias krizes, situacijose. Aš manau, tai viena iš tų klaidų, kurių mes, kaip Seimas, nebeturėtume kartoti.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausia K. Mažeika.

K. MAŽEIKA (*DFVL*). Ačiū, pirmininke. Ačiū, kolega, už pristatymą. Iš tiesų tos įžvalgos, kurios surašytos rezoliucijoje, yra turbūt ne šiaip sau ir ne juokais, kaip kitoje rezoliucijoje, kur bandoma tiesiog kontrargumentuoti, panašiai kaip sakyti, kad pinigų yra, ką mes matome, bet faktas, kad jie nepanaudoti, nepanaudoti daugelyje sektorių. Kas tai lemia, kalbant ir apie žemės ūkį, kad ūkininkai ir ūkiai nemodernizuojami, jiems netinkamos priemonės. Ekonomikos ir inovacijų ministrė ne kartą iš tribūnos sakė, kad milijonų yra daugybė, bet verslas jų tiesiog neima. Matyt, čia turbūt yra ne tik komunikacijos problemų. Yra didžiulė infliacija, verslas turbūt nepasitiki tais sprendimais, kurie yra chaotiški, ir tai, kas rezoliucijoje akcentuojama. Galbūt jūs galite pasakyti Vyriausybei kokį receptą, kad iš tiesų būtų susikalbėjimas su įvairių sektorių, turbūt kiekvieno ministro kuruojamo sektoriaus atstovais ir…

PIRMININKAS. Laikas baigti klausimą.

K. MAŽEIKA (*DFVL*). …ką jie turėtų, kaip jie turėtų keisti komunikaciją ir priemones, siekdami įgyvendinti Vyriausybės užsibrėžtus tikslus? Ačiū.

L. KUKURAITIS (*DFVL*). Dėkoju už klausimą. Prieš tai atsakydamas kalbėjau apie tai, kaip Seimas gali dalyvauti. Dabar klausimas, kaip partneriai gali dalyvauti priimant sprendimus, kurie yra būtini dėl krizės. Mano galva, to nebuvo padaryta Seime, kur mes, kaip Tautos atstovybė, sutelkiame skirtingas nuomones, taip pat pasikviečiame tuos žmones, kurie kelia svarbius klausimus, ir surandame sprendimus.

Vyriausybė tikrai tą galėjo padaryti ir turėjo padaryti. Kai kuriais atvejais naudojosi, tikrai naudojosi socialinių partnerių pagalba, bet tikrai ne visais. Ne kartą buvo girdima iš socialinių partnerių, kad, deja, tam tikri sprendimai yra priimami vienašališkai, neįtraukiant, neturima jokios galimybės prisidėti prie sprendimo priėmimo, daug kas yra nežinia. Tą galima suprasti, nes yra skuba, bet net ir esant skubai galima užtikrinti kasdienį bendradarbiavimą. Tą bent jau mes, XVII Vyriausybė, kovido valdymo atveju buvome padarę, partneriai, socialiniai partneriai kiek-

vieną dieną rinkdavosi ir derindavo savo veiksmus. Dėl to turėjome gana gerą rezultatą, ypač pirmaisiais pandemijos mėnesiais.

PIRMININKAS. Dėkui. Klausia P. Gražulis. Prašau.

P. GRAŽULIS (*LRF*). Gerbiamasis pranešėjau, ne paslaptis, kad jeigu ne karas Ukrainoje, matyt, ši valdančioji dauguma nebūtų sulaukusi bulviasodžio: tiek buvo supriešinta visuomenė, tiek buvo įkaitinta visuomenė, piketai, streikai. Nelaimė Ukrainoje, be abejonės, visuomenės akis nukreipė ten ir ji pamiršo Vyriausybės daromas klaidas.

Bet mano klausimas toks. Jūs išvardinote daugelį sričių, kokioje srityje jūs matote pačią didžiausią padarytą žalą mūsų valstybei?

L. KUKURAITIS (*DFVL*). Dėkoju už klausimą. Iš tiesų nesiryžčiau aš taip vertinti. Greičiausiai skirtingų sričių atstovai skirtingas ir žalas, ir naudas pastebėtų, nes naudas išrašė Vyriausybė, žalas išrašėme mes. Dabar galima pasirinkti.

Mano galva, jeigu taip žiūrėtume iš socialinės perspektyvos, kadangi aš daugiau šioje srityje pats angažuojuosi ir turiu patirties, tai aš tikrai turiu labai rimtą klausimą dėl pensijų indeksavimo sistemos. Šiuo metu daliai pensininkų, kurie gyvena iš minimalių pensijų, jų augimas yra lėtesnis negu tiems, kurių yra didelės pensijos, ir ypač kai mes panaikinome stažo įtaką. Tiesiog šioje visuomenės grupėje yra labai daug socialinio neteisingumo. Turint tokį kainų augimo procesą tas neteisingumas dar stipresnis, ryškesnis ir žmonės to negali atleisti. Aš manau, kad socialinėje srityje turbūt buvo tai.

PIRMININKAS. Dėkui. Klausia R. Tamašunienė. Prašau.

R. TAMAŠUNIENĖ (*LRF*). Gerbiamas pranešėjau, iš tiesų reikia pripažinti, kad Vyriausybė prisidengia krizėmis, kurių realybėje teko dirbti, bet ir buvusiai Vyriausybei taip pat teko tos krizės ir daugiau nežinomųjų. Išvis pradėjome veikti visai kitoje realybėje. Bet kai padarai darbų tris kartus mažiau, tai ta ataskaita yra daug trumpesnė, bet gali gražiau viską sudėlioti.

Be abejo, aš noriu padėkoti visai komandai ir jums, kaip rengėjui, kad jūs labai taikliai apibendrinote visas skambių pavadinimų reformas arba su patosu iš tikrųjų aprašytus tik veiksmų planus, kurie buvusiai Vyriausybei buvo tiesiog veiklos tobulinimas arba programa, kur gali teikti paraiškas tam tikros srities institucijos, kurioms reikia tuo metu pagalbos. Mano vertinimu, Vyriausybės veiksmai – ir pati ataskaita tai rodo – nuolat vejasi…

PIRMININKAS. Laikas!

R. TAMAŠUNIENĖ (*LRF*). …realybę. Kaip jūs manote, kaip bus paveiku, ar tą realybę mūsų Vyriausybė kada nors pasivys?

L. KUKURAITIS (*DFVL*). Dėkui už klausimą. Iš tiesų toks daugiau retorinis klausimas, bet aš manau, kad ši Vyriausybė tikrai buvo pagauta tam tikrų krizių. Kai kurios tikrai atsirado pačios, kai kurios, kai kurias… prisidėjo prie jų atsiradimo. Tam tikras krizių valdymo stilius egzistuoja. Mano baimė, kad tai gali būti visą kadenciją. Tokiu atveju mes tikrai turėsime labai rimtų reikalų, ypač dėl fiskalinės drausmės. Tai reiškia užtikrinti paskui tinkamus balansus, kad galėtume egzistuoti kaip visuomenė, kai sugrįš fiskalinės drausmės taisyklės.

Labai linkiu, kad Vyriausybei pavyktų subalansuoti, stabilizuoti situaciją ir išeiti iš krizių valdymo tokios paradigmos ir situacijos, būsenos, imtis tų rimtų dalykų, dėl kurių įsipareigojo programoje. Tikrai tas linkėjimas, manau, yra visų mūsų, taip pat ir opozicinių frakcijų. Dar kartą dėkui visiems už bendrą darbą.

PIRMININKAS. Labai ačiū. Daugiau klausimų nėra. Ačiū, gerbiamas pranešėjau, už rezoliucijos pristatymą, pateikimą, sakykime taip.

Gal mes… Mano siūlymas yra, kad mes padarytume bendrą diskusiją po dviejų rezoliucijų.

15.14 val.

Seimo rezoliucijos „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 metų veiklos ataskaitos“ projektas Nr. XIVP-1667 (*pritarti ataskaitai*) (*pateikimas*)

Tada dabar kviesčiau E. Gentvilą pateikti taip pat rezoliuciją – jo ir kitų Seimo narių dėl tos pačios 2021 metų Vyriausybės veiklos ataskaitos. Prašau.

E. GENTVILAS (*LSF*). Gerbiami kolegos, visi suprantame, kad Vyriausybės veiklos ataskaitos yra toks keistokas žanras. Aš pripažįstu dokumentą kaip pačią ataskaitą, kuri turi būti palikta istorijai, paliktas atliktų darbų sąrašas. Parlamentinis svarstymas yra vertinimas iš pozicijos ir opozicijos pusės, jis visada natūraliai įgauna tam tikrą konfrontaciją, nors šiandien aš tikrai nematau tos konfrontacijos, bet kartais įgauna tokį atspalvį.

Labai džiaugiuosi, kad ši Vyriausybė tikrai elgiasi labai realistiškai. Negirdėjome, pavyzdžiui, tokių pasakymų kaip 2017–2018 metais, kad, pavyzdžiui, iki šiol kultūra buvo tik griaunama, iš tuometės kultūros ministrės taip skambėjo. Ši Vyriausybė vertina darbų tęstinumą ir, manau, tai imponuojantys dalykai.

Ši rezoliucija, kurią teikiu trijų valdančiųjų frakcijų seniūnų vardu, yra gana trumpa ir pozityviai vertinanti Vyriausybės veiklą. Trumpai perbėgsiu šitą rezoliucijos tekstą. Pabrėždami, kad 2021 metais Vyriausybei pavyko sėkmingai tvarkytis su šalį užklupusiais iššūkiais, pandemija, Minsko režimo hibridine ataka ir Lietuvai nedraugiškų valstybių bandymu pakeisti Lietuvos užsienio ir saugumo politikos kryptį, atkreipdami dėmesį, kad nepaisant visų tenkančių iššūkių Vyriausybės strateginė reformų darbotvarkė įgyvendinama sklandžiai ir pagal numatytą planą, atsižvelgdami, kad 2021 metai pirmiausia buvo skiriami reformoms ir svarbiausioms numatytoms pertvarkoms parengti, reikiamiems finansiniams ištekliams programuoti, pabrėždami, kad Vyriausybė per šiuos metus jau pradėjo svarbias švietimo sistemos inovacijų politikos, viešojo valdymo, sveikatos priežiūros įstaigų tinklo, energetikos ir kitas darbotvarkėje numatytas reformas, vertindami Vyriausybės parengtą, su Europos Komisija suderintą ir Europos Sąjungos Tarybos patvirtintą planą „Naujos kartos Lietuva“, kuris yra ir bus svarbiu šaltiniu Vyriausybei įgyvendinant daugelį strateginių reformų, akcentuodami, kad itin svarbia Vyriausybės veiklos dalimi per pastaruosius metus tapo Lietuvos saugumo stiprinimas, kurio siekiant yra didinamas šalies gynybos finansavimas, plečiami gynybos pajėgumai, stiprinamas kibernetinis saugumas, užtikrinama energetinė nepriklausomybė ir sėkmingai užkardomi nelegalios migracijos keliai per Lietuvą, sveikindami pradedamą naują praktiką Vyriausybės veiklos ataskaitoje pateikti išmoktų pamokų vertinimą, pažymėdami, kad išmoktų pamokų analizė skatina kritiškai konstruktyvų ir savikritiškai konstruktyvų požiūrį į Vyriausybės veiklą ir skatindami šią praktiką tęsti ir plėsti ateityje, įvertinę šituos dalykus, siūlome, kad Seimas pritartų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 metų veiklos ataskaitai.

Ir pabaigoje – ant savo kabineto durų esu užrašęs: „Liberalai – gyvenimo užgrūdinti realistai.“ Beveik įpusėjus šios Vyriausybės veiklos laikotarpiui, praėjus pusantrų metų, aš sakyčiau apie šitą Vyriausybę, kad mūsų šita Vyriausybė yra krizių užgrūdinti realistai. Tikrai noriu palinkėti šitai Vyriausybei sugebėti net ir sunkiausiomis sąlygomis laikyti Lietuvos kursą ta kryptimi, kuri yra apibrėžta ilgalaikiuose valstybės strategijos dokumentuose ir kur mes esame įsipareigoję dabarčiai ir ateities kartoms. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūsų nori paklausti trys Seimo nariai. Pirmasis klausia P. Gražulis. Prašom.

P. GRAŽULIS (*LRF*). Gerbiamas pranešėjau, jūs neatkreipėte dėmesio į esminį dalyką – esamos Vyriausybės siekį vertybine prasme. Per 30 metų nė viena Vyriausybė nesiekė legalizuoti narkotikų, įteisinti vienalytes, dvilytes santuokas, Stambulo konvencijas, o tai sukėlė milžinišką pasipriešinimą visuomenėje. Ar jūs tai laikote pačiu pagrindiniu laimėjimu vertybine prasme?

E. GENTVILAS (*LSF*). Jūs teisus, aš tikrai į tai neatkreipiau dėmesio. O kadangi neatkreipiau dėmesio, neturiu kaip atsakyti į jūsų klausimą.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausia K. Vilkauskas. Prašom.

K. VILKAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas Eugenijau, čia viena iš jūsų tezių yra, kad nepaisant visų tenkančių iššūkių Vyriausybės strateginių reformų darbotvarkė įgyvendinama sklandžiai ir pagal numatytą planą. Žinote, iš karto tokia asociacija, kaip sakoma, operacija eina pagal sklandžiai numatytą planą. Klausimas, ar iš tikrųjų jau taip viskas sklandžiai ir ar iš tikrųjų Vyriausybė įgyvendina programą taip, kaip ji nusimačiusi, nes tikrai yra daug punktų, mano požiūriu, kad Vyriausybė ne viską įgyvendina savo numatytoje programoje?

E. GENTVILAS (*LSF*). Jeigu aš ir Vyriausybę, ir save vertinu kaip realistą, turbūt turiu pripažinti, yra pokyčių, kuriuos sukelia objektyvios aplinkybės, tai yra tos kritinės situacijos, dėl kurių Vyriausybė turėjo savo pirminius planus peržiūrėti kai kuriuos dalykus atidėdama. Tai yra objektyvu. Galbūt kai kuriais atvejais būtų ir keista buvę, jeigu Vyriausybė strimgalviais būtų vis tiek bandžiusi daryti tai, kas pasakyta pirminiame planavimo dokumente. Mes žinome, kad Vyriausybė, pradėdama savo veiklą, sudaro išsamų kelių šimtų priemonių veiklos planą. Tai ten tuos terminus teko peržiūrėti. Taip, sutinku, tačiau tai nereiškia, kad šita Vyriausybė nematė aplinkos, kuri diktavo naujus iššūkius. Opozicijai tai gali tapti pagrindu kritikuoti. Aš realistiškai žiūrėdamas galėčiau pasakyti: deja, kitaip turbūt ir negalėjo būti.

PIRMININKAS. Klausia L. Nagienė. Prašom.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas kolega, norėčiau paklausti jūsų apie Ekonomikos ministeriją. Kaip jūs vertinate iš viso Ekonomikos ministerijos darbą ir ar pasiekė užsibrėžtų tikslų, nes, žinome, buvo ir kompensavimas, ir pagalba verslui. Ar šie siektini rodikliai buvo pasiekti? Nes realiai kontrolės pritrūko. Žinome, kad net Audito komitete buvo analizuojami rezultatai, ir matėme, kad kai kurios įmonės nepagrįstai buvo finansuojamos kovido atveju. Ačiū.

E. GENTVILAS (*LSF*). Čia kalbame apie Vyriausybės veiklos ataskaitą. Atskirai vertinti Ekonomikos ir inovacijų ministerijos veiklą aš galėčiau ne sakydamas trijų pasirašiusių frakcijų vadovų nuomonę, bet tik savo. Taip, matyt, yra tokių dalykų, kaip, beje, ir ankstesniu laikotarpiu buvo pastebėta dėl kovido nukentėjusiems verslams visokių kreivų pagalbų, matyt, ir čia neišvengta. Tiesiog aš manau, kad mes vis dar esame (ir Ekonomikos ir inovacijų ministerija yra) veikiami tų aplinkybių, kai klaidų, matyt, negalime išvengti. Aš nežinau, kiek tos klaidos esmingos, aš tikrai nepasižiūrėjau Audito komiteto ataskaitos. Kai jūs sakote, kad pritrūko kontrolės, tai mes žinome, kad opozicijos rankose yra Audito komitetas ir tai yra puikus audito instrumentas.

O apskritai vertindamas Ekonomikos ir inovacijų ministeriją, aš nuo savęs galiu pasakyti, aš džiaugiuosi padarytais proveržiais. Pavyzdžiui, Inovacijų fondo reforma man teikia labai daug vilčių. Duok Dieve, kad taip atsitiktų tikrovėje, bet tai, kokie sudėti pagrindai, man atrodo, veda į priekį. O jeigu jūs norite iš manęs išgirsti apie klaidas, klaideles, taip, aš turiu pasakyti, nėra turbūt nė vienos ministerijos, kuri veikia šimtu procentų optimaliai, nesuklysdama nė vieno karto. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Daugiau klausimų nėra.

15.22 val.

Seimo rezoliucijos „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 metų veiklos ataskaitos“ projektas Nr. XIVP-1665 (*nepritarti ataskaitai*), Seimo rezoliucijos „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 metų veiklos ataskaitos“ projektas Nr. XIVP-1667 (*pritarti ataskaitai*) (*svarstymas*)

Dabar diskusija dėl rezoliucijų. Pirmasis – P. Gražulis dėl abiejų. Po to – M. Lingė, L. Nagienė.

P. GRAŽULIS (*LRF*). Gerbiamas posėdžio pirmininke, gerbiami Seimo nariai, užduodamas klausimą aš sakiau, jeigu nebūtų V. Putinas užpuolęs Ukrainos, valdančioji dauguma šį pavasarį šviežių bulvių nesodintų. Nevykęs kovido krizės valdymas, žmogaus teisių pažeidimai, diktatūros įvedimas ir kitaip mąstančių persekiojimas visuomenę supriešino taip, kaip niekada nebuvo supriešinta per 30 nepriklausomybės metų. Šiandien Šeimų sąjūdis kaip partizanai miške renkasi, nes valdančioji dauguma, kurioje yra liberalai, „liberaliausi“ ir „demokratiškiausi“, neleidžia susirinkti Vingio parke. Noriu pasakyti, kad gėjai be jokių leidimų arba tik pareiškę norą iškart gali rinktis prie Seimo, nežiūrėdami jokių atstumų, jiems niekas negalioja, kad būtų įtraukta Stambulo konvencija į pavasario sesijos darbų programą.

Noriu pasakyti, kad, be abejonės, daugelį ekonominių problemų sukėlė karas Ukrainoje, bet 50 % tos energetikos kainų augimo krizės sukėlė nevykusi valdančiosios daugumos vykdoma politika. Viena iš didžiausių problemų yra Taivano atstovybės atidarymas nesuderinus su Europos Sąjunga. Ir dabar tą sakau, ir anksčiau – tai turėjo daryti Europos Sąjunga kaip galinga institucija.

Ji turėjo atidaryti atstovybę, o ne viena mažiausių Europos Sąjungos šalių. Tai sukėlė problemų. Šiandien faktiškai importuoti į Kiniją nėra galimybių.

Kita milžiniška problema užsienio politikoje yra konfliktas su Baltarusija. Faktiškai kalio trąšų tranzito uždarymas iš Baltarusijos naudingas tik Rusijai ir labai žalingas yra verslininkams, ypač žemės ūkiui, nes tai ženkliai pabrangins visą žemės ūkio produkciją. Jeigu būtų ieškoma dialogo su A. Lukašenka, nors ir nedemokratiškai valdančiu Baltarusiją, manau, kad net būtų išvengta karo Ukrainoje. V. Putino pagrindinis tikslas siekiant pradėti karą Ukrainoje buvo į savo rankas visiškai paimti Baltarusiją, tą puikiai padėjo padaryti valdančioji dauguma – Baltarusiją su A. Lukašenka tiesiog visiškai įtraukė į V. Putino rankas. Tai buvo be galo naudinga V. Putinui. Nepaisant to, kad tokioje situacijoje A. Lukašenka yra visiškai izoliuotas, bet ir šiandien jo kariuomenė neįsiveržė į Ukrainą, tačiau buvo panaudota teritorija, buvo surengti manevrai ir iš Baltarusijos pusės Ukraina taip pat buvo puolama. Štai čia mūsų užsienio politika padarė milžinišką žalą Ukrainai. Be abejonės, jai reikėjo didesnės dalies kariuomenės, kad būtų paruoštas gynybinis frontas ir iš Baltarusijos pusės. Už tai Lietuva turi prisiimti atsakomybę, Šiandien „Belaruskalij" trąšos pasiekė Lietuvos ūkininkus. Man tenka pabendrauti su buvusiais ir esamais „Belaruskalij" trąšų tiekėjais į Lietuvą, jos vyksta, ūkininkus pasiekia, bet pasiekia jau penkis kartus didesnėmis kainomis per tarpininkus, aplinkui ir panašiai, bet tai yra milžiniška žala žemės ūkiui.

Mes matome ir kitas krizes. Matome, kad nepaprastai pažeidžiant žmogaus teises buvo naudojamos priemonės kovai su kovidu. Keista, kai tik prasidėjo karas Ukrainoje, su ta pačia diena baigėsi kovidas ir Ukrainoje, ir Lietuvoje, ir kitose šalyse. Nors susirgusiųjų arba sergančiųjų kovidu skaičius buvo gana didelis, tačiau Vyriausybės visi apribojimai tuo metu, kai sergamumas kovidu buvo pats didžiausias, visi suvaržymai buvo panaikinti: galimybių pasas, kaukės ir visos kitos priemonės. Kas tai yra, kodėl taip įvyko, šito klausimo neanalizavo, bet taip buvo supriešinta visuomenė.

PIRMININKAS. Laikas, kolega.

P. GRAŽULIS (*LRF*). Aš manau, kad šita Vyriausybė turi mokytis iš savo klaidų ir būti demokratiškesnė ir tolerantiška kitoms nuomonėms.

PIRMININKAS. Ačiū. Kviečiu į diskusiją M. Lingę. Posėdžiui pirmininkaus J. Jarutis. Prašau.

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). Dėkui. Aš labiau kalbėsiu apie opozicijos pateiktą rezoliuciją, įdomiau susipažinti su tais kritiniais momentais ir reaguoti į juos. Šiaip nuėmus visus neiginius, kurių yra pripildyta šita rezoliucija: netinkamai, neefektyviai, nepakankamai, nepaisoma, neskiriamas, nenuosekliai, neįvertino, na, visai gal ir neblogas būtų dokumentas, jam gal būtų galima pritarti ir iš esmės sutikti. Šiaip pati rezoliucija pretenduoja į savotišką antiataskaitą arba labiau šešėlinės Vyriausybės ataskaitą. Einama atskirais sektoriais, atskiromis ministerijomis ir tikrai yra gerai, kad tos kritikos proporcijos su Vyriausybės pateiktais pozityviais darbais gerokai skiriasi nuveiktų darbų naudai. Iš tikrųjų tas žanras yra proga pasitikrinti, už jį ir norisi padėkoti. Kaip čia gerbiamas kolega Petras iškėlė klausimą pranešėjui, kokia ta didžiausia žala. Matėme tą sutrikimą. Išties sudėtinga rasti jau tą žalų žalą, katastrofų katastrofą, kas čia griovė ir dėl ko dabar yra labai sudėtinga padėtis. To nėra.

Šiaip priekaištaujama, kad atidedamos reformos. Negalima su tuo sutikti. Priešingai. Nepaisant sunkių aplinkybių ir įvairių krizių, kurias teko valdyti Vyriausybei, per šiuos metus jau pradėtos švietimo sistemos, inovacijų politikos, viešojo valdymo, sveikatos priežiūros įstaigų tinklo, energetikos ir kitos reformos.

Kita vertus, reformos negali vykti dėl reformų ir nebūti jautrios kontekstui. Kalbėti, kelti mokesčių peržiūros klausimus, esant vienam didžiausių neapibrėžtumų ir nežinomybei, būtų avantiūristinis, o ne atsakingumo, požymis.

Vis bandoma įteigti, kad kažkas kažkur vėluoja. Opozicijos politikai sako, kad vėluoja, pasiklausius ekonomistų, apžvalgininkų, kai kurie tikrai sako, kad per anksti ateina tam tikros priemonės, nes nežinome dar visos situacijos ir viso vaizdo. Tai tiesa, matyt, yra kažkur per vidurį. Taip, kaip nesiblaškydama ir siūlo Vyriausybė. Pavyzdžiui, tas pastebėjimas, kad buvo vėluojama dėl asmeninio asistento neįgaliesiems paslaugos įteisinimo. Ji įteisinta prieš metus – gegužės mėnesį, net realiai naujajai daugumai nepradėjus normaliai dirbti – pusė metų.

Sunku yra ginčytis, kai bandoma kritikuoti sprendimus, dėl kurių buvo balsuojama vieningai. Na, kad ir ta daug kartų minėta vienišo asmens išmoka. Teko netgi matyti ne vieną užsakomąjį straipsnį, inicijuotą opozicijos atstovų, reklamuojantį šį sprendimą regioninėje žiniasklaidoje.

Priekaištaujama, kad indeksuojant daugiau gauna didesnių pensijų gavėjai. Taip, tokia yra draudimo sistema: kuo ilgiau dirbi, kuo daugiau uždirbi, tuo ir išmokos bus didesnės, ir negalime tų principų griauti. Kai pernai svarstėme bazinio dydžio kilstelėjimą, kad mažų mažiausių pensijų gavėjams augtų tos pajamos ir būtų užtikrintas tam tikras lygis, kaip tik tada girdėjome kritiką, kad mažėja paskatų dirbti, turėti stažą, jeigu tam tikros išmokos tampa universalesnės.

Įgyvendinant bet kurią reformą yra svarbu kalbėjimasis ir derinimas, jei kalbėtume ir apie tas pačias paminėtas švietimo pertvarkas dėl „Tūkstantmečio mokyklų“ programos ar dėl įtraukiojo ugdymo. Dialogas tirpdo baimes ir didina supratingumą. Ko gero, nėra lengva rasti savaitės, kuomet Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos komanda ir pati ministrė nesilankytų kurioje nors savivaldybėje ir nebūtų ieškoma tų bendrų sprendimų, kaip geriausia įgyvendinti pertvarkymą.

Dabar keletas žodžių reaguojant į tai, kas buvo pasakyta. Kovido situacija tarsi baigėsi su karu, bet mes juk žinome, kad visas kovido valdymo politikos dalykas rėmėsi lovų užimtumu, reanimacijų užimtumu. Kai situacija dėl šių rodiklių gerėjo, be abejonės, automatiškai ir suvaržymų atlaisvinimo poreikis ir prasmė tapo mažesni.

Trumpa ataskaita. Be gyrimosi, ką anksčiau darydavo kitos vyriausybės, apie tuos dalykus, už kuriuos ji neatsako, tai verta turbūt ne kritikos, o pagyrimo, nes tai yra sąžiningiau. Prisidengiama krizėmis. Tai galima dar tuomet apkaltinti, kad tas krizes pati Vyriausybė ir organizuoja. Laikas baigiasi, kaip bebūtų, kaip ir minėjau, bet kuriuo atveju už bet kokią kritiką tikrai esame dėkingi, tai yra galimybė ir proga tikrintis, ieškoti geriausių sprendimų ir žiūrėti, kuria kryptimi esame. Dėkui ir už šią rezoliuciją, bet kviečiu palaikyti E. Gentvilo pristatytą.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas kolega. Pasisakyti nori L. Nagienė. Prašom.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiami kolegos, aš kviesiu palaikyti opozicijos kreipimąsi, rezoliuciją ir kalbėsiu labiau švietimo klausimais. Taip, švietimas – vienas iš svarbiausių. Net ir šiandien vieno iš pasisakiusiųjų buvo akcentuojama, kad viskas priklauso nuo to, kaip mes užauginsime ir kokią užauginsime jaunąją kartą. Mūsų tikslas ir ministerija visą laiką akcentavo – prieinama, visiems sudarytos vienodos sąlygos įgyti kokybišką išsilavinimą. Ir kur mes nuėjome? Pirmiausia padarėme visų partijų susitarimą, tačiau po susitarimo užmiršome, kad yra pasirašyta rezoliucija, susitarimas visų partijų, ir nusprendėme susitvarkyti. Pirmiausia pradėjome nuo tinklo optimizavimo ir taip įvarėme savivaldybes į kampą, nes kitaip jos nebūtų galėjusios pateikti paraiškos „Tūkstantmečio mokyklų“ projekte. Taip, savivaldybės negalėjo kitaip pasielgti, sako, 56 savivaldybės jau dalyvauja, jos nori gauti finansavimą, nes nori susitvarkyti, galbūt ir geresnes mokyklas turėti.

Tačiau mes užmiršome regioninę politiką, mes užmiršome rajonus ir kaimus. Taip, mes visiškai išskyrėme privačias mokyklas ir padarėme kažkodėl išimtis. Mes nesitarėme su savivaldybėmis, mes nediskutavome tais klausimais, tik po didelių priekaištų, išsakytų komitete, pradėta važiuoti į savivaldybes. Taip, sutinku su prieš tai kalbėjusiu kolega, kuris sako, ministrė dabar važinėja į savivaldybes. Sutinku, tik dabar, tai yra visiškai pavėluota, nebuvo normalios diskusijos, to tikrai šiandien mes pasigendame. Iš tikrųjų yra dažniausiai priimamas sprendimas, o tik po to prasideda diskusija.

Taip, „EdTech“ programa ir „EdTech“ projektai yra galbūt visiškai sėkmingi, bet ar praėjusiais metais mes pamatėme kokį nors proveržį? Ar turime rezultatą? Mes jo neturime. Šiais metais, taip, aš jau į klausymus prisijungiau ir klausausi, kur bus ruošiami IT specialistai, magistro studijos ir panašiai. Bet praėjusiais metais jau įkurtas ir atskiras skyrius, kuris irgi turėtų koordinuoti tuos veiksmus.

Dar grįžtu prie „Tūkstantmečio mokyklų“. Prie Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos įkurta „Tūkstantmečio mokyklų akademija“, jai skirti 5 mln. eurų. Palaukite, o kur yra mokytojas? Kur skirtas dėmesys mokytojui, kuris tikriausiai yra pats pagrindas mūsų vaiko auklėjimui ir kokybei? Kur ugdymo programos? Mes apie tai nekalbėjome ir to mes labai dažnai pasigendame.

Kalbame apie įtraukųjį ugdymą. Taip, labai svarbu, kad mūsų vaikai galėtų mokytis galbūt ir nedidelėje bendrojo ugdymo mokykloje, bet ką dabar mes padarome? Mes uždarysime regio-

nuose mokyklas, gimnazijas dėl to, kad ten nebus dviejų klasių, ir turėsime vežioti vaikus, ir atitinkamai važiuoti į miestų centrus, nes regione aplink 27 kilometrai, ne 30 kilometrų… Numatėme, kažkokias atitinkamas sąlygas sugalvojome. Taip palengviname? Aš manau, tikrai tiek vaikui, tiek šeimai pasunkiname.

Man truputėlį gaila, kad ši Vyriausybė, nors ir parašiusi paklausimus, ir išdėsčiusi, išsakiusi nuomonę, kažkodėl nenori diskutuoti, tik *atsirašinėja* ir gauname *atsirašinėjimą*. Atsakymas toks: viskas čia gerai, ko jūs čia norite iš mūsų.

Aš tikrai kviesčiau nebijoti kalbėtis, diskutuoti, jeigu mes ir teikiame siūlymus, atkreipti dėmesį, galbūt reikia dar kelis kartus pamatuoti, o po to tik nubrėžti ir pasakyti, kad tas tikslas yra toks, kokio mes ir siekėme. Todėl aš tikrai šiandien negalėčiau pritarti Vyriausybės programai ir kviečiu palaikyti opozicijos rezoliuciją. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiama kolege. Dabar nuomonės už ir prieš. Kaip suprantu, kolega Vytautas diskusijos pradžioje paskelbė, kad bus diskutuojama dėl abiejų rezoliucijų. Kolega Petras nebenori, pasisakė.

15.39 val.

Seimo rezoliucijos „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 metų veiklos ataskaitos“ projektas Nr. XIVP-1667 (*pritarti ataskaitai*) (*priėmimas*)

Dabar dėl 2-1.2 klausimo, dėl E. Gentvilo rezoliucijos. Pagal eilę eina E. Gentvilo. Prašom. Motyvai už ir prieš. Pieš kalba K. Mažeika. Prašom.

K. MAŽEIKA (*DFVL*). Pirmininke, čia dėl kurios? Dėl kolegos Eugenijaus?

PIRMININKAS. Prašom. Taip, E. Gentvilo.

K. MAŽEIKA (*DFVL*). Tikrai gal būčiau nekalbėjęs prieš, bet, kolegos, klausydamas tai, kas buvo kalbama, prisiminiau visai neseniai per radiją girdėtą naują terminą, kurį vartoja psichologai, tai yra toksiškas pozityvumas. Iš tikrųjų tai turbūt suponuoja ta situacija, kuri yra iš tiesų ir kurią bando valdantieji pateikti, kad visi esame labai laimingi, kuriamas pozityvas, bet jo iš tiesų nėra. Vieną kartą mes bandome pasakyti, kad dabar čia visiems pakėlėme atlyginimus, pridėjome prie pensijų, jūs gyvensite kaip rojuje, o iš kitos pusės, reikėtų pasakyti, kad bandome pasivyti infliaciją. Iš tiesų žmonių pajamų ir kainų atotrūkis tikrai labai skiriasi ir tų priemonių, kurios yra teikiamos, nepakanka. Bandoma sukurti tokią aliuziją, kad čia dabar mes jau gyvename rojuje, turime daugybę milijonų, milijardų Europos Sąjungos lėšų, kurių nepanaudojame, bet mes jų turime, ir tai reiškia, kad visi turite. Taip iš tikrųjų nėra, kolegos.

Tikrai, kolegos, norėtųsi realybės suvokimo jūsų sprendimuose ir darbuose, kuriuos darote kiekvieną dieną. Turbūt keistas žanras Vyriausybės ataskaita ir būtent rezoliucijos, kurių žanras šioje kadencijoje ypač ryškus. Rezoliucijų priimame daug daugiau arba net panašiai tiek, kiek įstatymų projektų. Taip niekada nėra buvę. Tikrai linkiu dirbti darbus ir rodyti konkretų rezultatą, o ne tik švaistytis rezoliucijomis. Taigi, kolegos, kviečiu susitelkti. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Už kalba K. Masiulis. Prašom.

K. MASIULIS (*TS-LKDF*). Optimizmas negali būti toksiškas, optimizmas yra labai pozityvus ir konstruktyvus. Ką girdėjau L. Kukuraičio kalboje, štai ten aš mačiau destruktyvų negatyvizmą. Destruktyvų ir depresinį. Depresija yra tikrai ne tai, į ką reikėtų orientuotis.

Rezoliucijų iš tikro mes priimame nemažai, bet jos yra tipingos ir būdingos parlamentams, ypač kai reikia reaguoti į nemažai pasaulio įvykių. Mes negalime priimti įstatymo dėl Suomijos arba Švedijos priėmimo į NATO. Lygiai taip pat mes negalime priimti įstatymo dėl įvykių Ukrainoje. Mes rezoliucijomis galime reaguoti. O Vyriausybės ataskaita yra privaloma. Tai reikėtų… Aš sutinku, kad žanras yra keistas, nereikėtų iš viso, panaikinkime tą žanrą apskritai, kad nebūtų tų ataskaitų iki pat kadencijos pabaigos. Bet ji yra. Tai pritarkime E. Gentvilo projektui.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas kolega. Prieš kalba R. Tamašunienė.

R. TAMAŠUNIENĖ (*LRF*). Ką tikrai valdantieji moka – tai rašyti rezoliucijas. Ir net dėl savo ataskaitos, kuri tikrai verta daugiau kritikos nei pagyrų, nes iš tiesų pademonstruoti darbai, kurie buvo suprojektuoti buvusios Vyriausybės, o ataskaitoje matome ambicingus planus, bet nenuro-

doma, kada jie bus padaryti, ir tuomet imamasi tokios dūminės uždangos – rašoma rezoliucija. Maža, kad opozicija rašo rezoliuciją, nes kažkaip nori įvertinti ataskaitą, kadangi komitetuose, be abejo, dauguma turi persvarą ir komiteto nuomonė bus pritarti. Bet kai pati dauguma parengia rezoliuciją dėl savo ataskaitos, tai atrodo tikrai keistai. Įvardina visus iššūkius, bėdas, kas jai trukdė dirbti, tokią mažą ataskaitą pateikti ir tų darbų nepadaryti nei laiku, nei reaguojant į visus tuos iššūkius, kurie taip pat svarbūs ir mūsų visuomenei.

Aš manau, tikrai keista, kad E. Gentvilas ėmėsi čia lyderystės teikti tokią rezoliuciją, nes jeigu darbai tikrai padaryti, tai tų rezoliucijų nereikia, nes patys darbai kalba už save, nereikia ramsčių ataskaitai paremti. Aš manau, nereikia plėtoti tokio žanro kaip dėl Vyriausybės ataskaitos teikiama papildoma Vyriausybės rezoliucija, kodėl teikiama ataskaita, ir aš tikrai raginu balsuoti prieš.

Būtų gražu, jeigu dauguma balsuotų už opozicijos rezoliuciją, nes tai būtų jų pamąstymas: ką mes galime padaryti geriau, mes girdime opoziciją ir dialogo prasme tai būtų jūsų žingsnis į priekį, raida, pažanga.

PIRMININKAS. Ačiū. Už kalba J. Razma.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, čia lyg ir nuskambėjo kaltinimas mums, kad mes plėtojame per daug rezoliucijų žanrą. Šiuo atveju mes jokios rezoliucijos nebūtume registravę, jeigu to žanro nebūtų pradėjusi opozicija.

Taip, galėjome šiandien padiskutuoti dėl Vyriausybės ataskaitos, kas kritiškiau, kas pozityviau būtų pasisakę. Vyriausybės atstovai, aš manau, čia buvo susirinkę, žymėjosi tas pastabas. Galėjome tuo ir užbaigti. Bet šiuo atveju, kadangi yra neobjektyvi ir, sakyčiau, savo perdėta kritika nesąžininga opozicijos rezoliucija, tai, be abejo, mes turėjome du variantus: arba dėl tos rezoliucijos registruoti kokius nors pasiūlymus, tai yra labai ilgas ir nuobodus kelias, arba registruoti alternatyvią rezoliuciją, taip čia ir padarėme.

Mūsų rezoliucijos projekte nėra kokių nors didelių liaupsių Vyriausybei. Aišku, vis dėlto reikia paminėti, kad Vyriausybė dirbo iš tikrųjų sudėtingomis aplinkybėmis. Ir nėra taip, kaip kolegė Rita čia bravūriškai mestelėjo: Vyriausybė prisidengia krizėmis. Lyg tos krizės būtų kokia nors priedanga, o ne realūs, sudėtingi iššūkiai. Įdomu, kokiai Vyriausybei tiek jų buvo tekę per vienus metus. Labai norėčiau išgirsti. Ten, kai jūs sakote, kad jūsų buvusiai Vyriausybei buvo tų iššūkių, na, tikrai negaliu sutikti. Buvo tik kovidas ir viskas, daugiau… (*Balsai salėje*) Tik kovidas, tik pandemija ir nėra ko lygintis pagal aplinkybių sudėtingumą.

Taigi kviečiu palaikyti tą ramią rezoliuciją, kurią pateikė valdantieji, ir, taip sakant, kartu savotiškai padėkoti Vyriausybei už darbą ne pačiomis lengviausiomis aplinkybėmis.

PIRMININKAS. P. Gražulis – prieš.

P. GRAŽULIS (*LRF*). Būtų gerai, kad nors kiek būtų savikritiški valdantieji. Juk krizes kūrėte jūs – tiek su Taivanu, tiek su Baltarusija, įstumdami A. Lukašenką į V. Putino glėbį, tiek su „Belaruskalij“. Tas labai naudinga Rusijai ir didelė ekonominė žala Lietuvai. Jūs taip pat su pabėgėliais… Jeigu būtumėte sugebėję išlaikyti diplomatinius santykius, nors Baltarusijoje nėra demokratijos, manau, kad nebūtų reikėję statyti sienos ir nebūtų čia plūdę pabėgėliai. Jūs patys sukūrėte tas krizes.

Dabar skaitau, ką tik, šiandien, „Delfyje“ straipsnį, kad iš Ukrainos grūdus galima vežti tik per Baltarusiją. Taip kalba susisiekimo ministras. Patys sugadinome visiškai santykius. Kas dabar leis per Baltarusiją vežti tuos grūdus, kai neleidžiame vežti „Belaruskalij“ trąšų? Nors „Belaruskalij“ trąšos, kaip ir minėjau, pasiekia Lietuvos ūkininkus, tik, be abejonės, kainos daugiau nei penkis kartus didesnės dėl jūsų vykdomos politikos.

Taigi, aš manau, konservatoriai ir valdantieji, būkite savikritiški ir pripažinkite, kad karas Ukrainoje, taip, sukėlė nemažai ekonominių problemų, bet tai yra tik dalis tų problemų, o pagrindinė problemų našta yra jūsų vykdoma kiršintojiška užsienio ir ne tik užsienio politika. Jau sakiau, kad Šeimų maršas, sąjūdis rinkosi praeitų metų gegužės mėnesį, o šiandien kaip partizanai renkasi miškuose neatskleisdami net vietos, kur jie renkasi, nes bijo, kad bus policijos išvaikyti, kaip Baltarusijoje buvo išvaikyta visa opozicija prieš A. Lukašenką. Einate A. Lukašenkos keliais.

PIRMININKAS. Ačiū. Už kalba E. Pupinis.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Ačiū. Man tikrai atrodo, kad P. Gražulis paskatino Rusijos agresiją ir padrąsino ją pulti Ukrainą. Iš tikrųjų tokios demagogiškos kalbos, kai ieškoma priežasčių čia, Lietuvoje, o ne apskritai Rusijoje, kelia tikrai abejonių dėl apskritai žmogaus supratimo ir ne tik supratimo.

O šiaip tikrai reikia pasidžiaugti, kad vis dėlto ir tokiu sunkiu metu, kai tikrai ne viena krizė, po pandemijos vėl kitos krizės, vėl energetikos kainų kilimas, savivaldybė vėl ieško sprendimų, kokiu būdu galėtų pagelbėti mūsų ir elektros vartotojams, ir apskritai dėl sukeltų energijos kainų, infliacijos augimo, vėl stengiamasi eiti koja į koją. Iš tikrųjų ir šiandien buvo pateikta, kad vis dėlto tam tikros išmokos kompensuoja infliaciją, o ji ne nuo mūsų priklauso. Nors ir norima pasakyti, kad vienoje Lietuvoje infliacija, deja, paskutiniai skaičiai rodo, kad ir kitos šalys jau dabar susiduria su dar didesne infliacija. Iš tikrųjų priežastys tikrai yra ne Lietuvoje ir tai parodo tarptautinės tendencijos.

O gerbiamai Ritai norėčiau pasakyti, kad tas žanras tų rezoliucijų galbūt nereikalingas, bet jis ne pirma kadencija yra. Ir praeitą kadenciją tas pats būdavo, kai būdavo rašomos rezoliucijos. Valdantieji rašydavo savo rezoliuciją, opozicija rašydavo savo rezoliuciją ir nematau čia nieko blogo, kad vis dėlto tęsiasi diskusija. Šiandien premjerė pasakė, atsakė į kai kuriuos klausimus. Iš tikrųjų parlamentas tam ir yra reikalingas, kad mes diskutuotume ir nereikia bijoti tų rezoliucijų. Paprasčiausiai turime teisę, parlamentarai turi teisę, jas ir rašo.

Manau, kad vis dėlto Vyriausybės darbas turi būti įvertintas teigiamai, nes iš tikrųjų daug darbų padaryta ir daroma, ir palinkėti jai sėkmės. Siūlau pritarti tai rezoliucijai.

PIRMININKAS. Ačiū. Tiksliai į laiką.

Kalba E. Gentvilas už.

E. GENTVILAS (*LSF*). Ačiū. Tikrai nebesinorėtų atskirai kalbėti, bet aš žinau, kaip kartais mūsų žmonės yra naivūs ir kai jie pasiklauso, pavyzdžiui, P. Gražulio, paskui gatvėje nustebę sako: o, klausyk, jeigu mes būtume pripažinę A. Lukašenką teisėtu prezidentu, gal tikrai nebūtų ten tokia situacija. Gerbiamas Petrai, aš noriu pasakyti – politikai turi jausti atsakomybę už savo žodžius. Štai Rusijos ir Baltarusijos santykių istorija yra nuo 1991 metų, kai susikūrė Nepriklausomų valstybių sandrauga. Vėliau pasirašyta daugybė susitarimų karinio bendradarbiavimo srityje, pasirašyta kolektyvinio saugumo aljanso steigimo sutartis, ji šiemet pradėjo veiklą Kazachstane, ir šitos dvi valstybės seniai kūrė aljansus. Būkime geri, jauskime atsakomybę ir supraskime, kad A. Lukašenka seniai yra pardavęs ne tik save, bet ir Baltarusijos valstybės didelę dalį suvereniteto. Čia radus Seime tribūną pabandyti meluojant apkaltinti valdančiuosius, tai viena dalis gal atleistina – kaltinti valdančiuosius yra normalu, bet neskleiskime melo, kad Lietuva galėjo išvengti Rusijos invazijos į Ukrainą per Baltarusijos teritoriją, jeigu pagarbiai elgtumėmės su diktatoriumi A. Lukašenka. Visa 30 metų istorija rodo, kad ten jau seniai viskas yra išspręsta be šitų pastarųjų rinkimų įvykių. Ačiū.

PIRMININKAS. Ir prieš kalba R. Žemaitaitis.

R. ŽEMAITAITIS (*LRF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Tikrai nebūčiau kalbėjęs, bet aš niekaip nesuprantu. Visa veiklos ataskaita kalba apie 2022 metų paskutinius įvykius. Arba jūs juokingi, arba jūs žmones kvailiais laikote. Vienas kolega sako, kad infliacija yra tarptautinė tendencija. Tai siūlyčiau tam kolegai atsiversti Statistikos departamento informaciją nuo praeitų metų rugsėjo mėnesio ir Lietuvoje, skirtingai negu kad visoje Europos Sąjungoje, yra dviguba infliacija. Kolega, informacija iš tikrųjų prieinama visiems ir Lietuva viršija bet kokius reikalavimus dėl bet kokių infliacinių dalykų.

Dabar šiandien mes kalbame apie vertybinę politiką Taivano klausimais. Cituoju „Delfio“ pranešimą: „Deja, nutrūko bet kokie ryšiai su Taivanu ir Taivanas atsisako grūdų eksporto, paukštininkystės bei pieno perdirbėjai skundžiasi, kad neįtraukti į rinką.“ Štai jums ir 2021 metų veiklos ataskaita. Kas čia dabar yra toje vietoje? Kas ką toje vietoje daro?

Dabar yra kitas dalykas. Žemės ūkio sektorius – vertybinė politika, žaliasis kursas. Taip nuvažiavome su žaliuoju kursu, kad jeigu žiūrint, čia galiu suklysti arba būti neteisus, tai iš karto

atsiprašau dėl statistikos… Lenkijoje irgi turėtų būti žaliasis kursas, bet Lenkijoje reikalavimai žemės ūkio sektoriui iš aplinkos apsaugos sistemos ir žemės ūkio ministerijos per 2021 metus nieko nepasikeitė ir niekur nesugriežtėjo. Skirtingai negu kad pas mus Lietuvoje – du kartus didesni reikalavimai.

Dabar vėl toliau kalbame apie pasikeitimus aplinkos sektoriuje. Juokingai, kolegos, kalbate arba čia pasisakote. Sakote, mes čia kažkokie inovatoriai ir gražūs. Ir Vyriausybės programoje nesakote, kaip norėjote įvesti automobilių mokestį. O kam buvo taikomas automobilinis mokestis? Tai skurdžiausiai, vargingiausiai gyvenantiems žmonėms. Tai jūs dar pasigirkite, kad savo elitui, restoranams, kavinėms, viešbučiams, pramogoms jūs pritaikėte PVM lengvatą ir ji iš biudžeto kainuoja 90 mln. Jūs šiandien tuos 90 mln. galite skirti kompensavimui, galite skirti neapmokestinamajam pajamų dydžiui didinti, galite skirti baziniam atlyginimui. Jūs, deja, šito dalyko nedarote. Kodėl jūs nekalbate apie Susisiekimo ministerijos pasiekimus, kai žvyrkelių programa yra nulyje vietų įvykdyta. Šiandien sutartys yra nutraukiamos, nes realiai dėl…

PIRMININKAS. Kolega, laikas.

R. ŽEMAITAITIS (*LRF*). …infliacijos ir *fiskalo* negali įgyvendinti. Atsiprašau. Ačiū, kolega.

PIRMININKAS. Ačiū. Nuomonės išsakytos, balsavimas bus maždaug po 20 minučių.

15.55 val.

Seimo rezoliucijos „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 metų veiklos ataskaitos“ projektas Nr. XIVP-1665 (*nepritarti ataskaitai*) (*priėmimas*)

Dabar 2-1.3 klausimas – rezoliucijos „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 metų veiklos ataskaitos“ projektas Nr. XIVP-1665. Parengta opozicijos. Prašom išsakyti nuomones. Už kalba K. Mažeika.

K. MAŽEIKA (*DFVL*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Iš tiesų turbūt opozicija prie Seimo sienelės žurnalistams negali dažnai pasigirti, kad esame vieningi, tačiau šitos rezoliucijos esmė ir tai, kad esame visi susitelkę, rodo, kad opozicija gali būti vieninga. Ir tai, kad valdantieji kartais tyčiojasi ir bando sumenkinti, manau, mus tik sutelkia ir tai turbūt yra geriausias pavyzdys.

Todėl, kolegos, tikiu ir noriu tikėti, kad tai yra pirmas žingsnis, kai opozicija tikrai mato ir gali teikti ne tik konstruktyvius pasiūlymus, bet ir priimti sprendimus, kurie padėtų Lietuvos žmonėms pamatyti ne tą atvažiuojantį traukinį tunelio gale, bet tą tikrąją šviesą, kuri iš tiesų pasijustų realiais darbais ir sprendimais. Todėl kviečiu palaikyti rezoliuciją ir toliau susitelkti bendram darbui, kad opozicija tikrai parodytų valdantiesiems, kad jie iš tiesų klysta. Ačiū.

PIRMININKAS. Ir prieš kalba J. Razma.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, suprantame, kad opozicijos pareiga kritikuoti Vyriausybę, tai ir daroma. Norėtųsi palinkėti tos kritikos sąžiningesnės, objektyvesnės. Su kai kuriais rezoliucijoje ir jos komentaruose paminėtais dalykais tikrai negalime sutikti.

Sakoma, kad Vyriausybė supriešino visuomenę. Tai čia opozicijai aš siūlyčiau pažiūrėti į save. Valdydama kovidą Vyriausybė skatino skiepytis, įvedė galimybių pasus, bet tai darė beveik visos Europos valstybės. O kas dėl tos temos priešino, kas kaitino aistras, kas net per tokias šventes kaip Sausio 13-osios dieną kartu su baubiančiais radikalais stovėjo vienose gretose, tai čia jau ne į mus reikia žiūrėti.

Kad per mažai paminėti buvusios Vyriausybės pradėti darbai, dėl to buvęs ministras labai čia aimanavo, teikdamas savo rezoliucijos projektą. Aš manau, kad ne tas žanras kiekvienoje vietoje minėti, ar kokie nors baigto dalyko apmatai buvo pradėti buvusios Vyriausybės. Kad mažai savikritikos. Vis dėlto jos šiek tiek yra. Aš gerbiamam L. Kukuraičiui palinkėčiau išsirašyti, kiek yra savikritiškų sakinių buvusios Vyriausybės ataskaitose ir kiek yra čia. Kažin, ar rasite bent vieną savikritišką S. Skvernelio Vyriausybės ataskaitose.

Manau, kad negalime pritarti opozicijos rezoliucijos projektui jau vien dėl to, kad siūloma nepritarti Vyriausybės ataskaitai. Jeigu būtų tik tam tikros kritinės pastabos, nesibaigiančios tokiu sakiniu, tai galbūt būtų galima ir pritarti, kad dalis kritikos turi tam tikrą pagrindimą.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Už kalba A. Norkienė.

A. NORKIENĖ (*LVŽSF*). Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Aš manau, šiandien gera proga ir mes diskutuojame, ir teikiame dvi rezoliucijas, tai tikrai nėra blogai. Svarbiausia, kad girdėtume bent dalį to, ką sakome vieni kitiems. Ko aš labiausiai pasigedau šios Vyriausybės darbų ataskaitoje, kad trūksta valstybės vidaus problemų sprendinių. Netgi įžanginėje ataskaitos dalyje nieko neužsimenama apie priemones, kad palengvintų Lietuvos žmonių gyvenimus, bet kalbama apie valstybės išorės grėsmes. Beje, didžiausias dėmesys joms taip pat skiriamas ir šiais metais. Karo temai dominuojant viešojoje erdvėje mes tarsi pamirštame, kad Lietuvą ir toliau retina perteklinės mirtys, auganti emigracija, kad gyventojų nuotaikas ir toliau prastina milžiniškais tempais auganti infliacija, kainos. Skaitant ataskaitą susidaro įspūdis, lyg gyventume skirtingose valstybėse, o ne vienoje Lietuvoje. Todėl aš pasisakau už pateiktą rezoliuciją ir kviečiu kolegas taip pat balsuoti už

PIRMININKAS. Prieš kalba K. Masiulis.

K. MASIULIS (*TS-LKDF*). Kolegos, šiaip šitų rezoliucijų nelabai reikėtų. Aš klausiausi L. Kukuraičio ir galvojau: nejaugi Lietuvoje yra toks chaosas ir taip blogai? O jeigu pažiūrėtume į statistikos duomenis, į Lietuvos augimą, visos vyriausybės, įskaitant ir S. Skvernelio Vyriausybę, L. Kukuraitis dabar yra S. Skvernelio partijoje, visos vyriausybės dirbo dėl Lietuvos ir augimas visą laiką buvo. Pripažinkime, kad augimas visą laiką buvo, ir gana neblogas. Lietuva šiuo požiūriu per dešimtmečius labai gražiai atrodo. Aš nenorėčiau imti ir nuvertinti, ir pasakyti: ne, ne, ne, A. Butkevičiaus Vyriausybė nieko nepadarė, S. Skvernelio Vyriausybė nieko nepadarė. Lygiai taip pat ir ši Vyriausybė dirba, ir dirba naudingai Lietuvai. Tai faktas.

Ar yra problemų, kurios buvo anksčiau ir kurios išlieka ir dabar? Yra. Tarkime, regionų mažėjimas, bet, matyt, čia yra europinė ir pasaulinė problema, ir neįveikiama. Jau dabar pasaulyje daugiau kaip pusė žmonių gyvena miestuose. Ir kitų, įvairių problemų. Registrų yra per daug, mano požiūriu. Aš galėčiau įvardinti daug dalykų, kuriuos, matyt, irgi galbūt mūsų Vyriausybė paliks neišspręstų.

Bet tikrai yra daug problemų, kurios sprendžiamos. Tarkime, valstybės valdymo biurokratinis būdas. Man, kaip specialistui, kaip tos srities profesoriui, jis labai nepatinka, jis bandomas spręsti. Ačiū Dievui, pajudėjo šia kryptimi ir šitos Vyriausybės. Būkime objektyvūs.

PIRMININKAS. Už kalba P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (*LRF*). Na ką, belieka valdančiajai daugumai džiaugtis savo suformuota Vyriausybe ir jos net padarytomis ir daromomis klaidomis, ir kuriamomis krizėmis. Tai yra pozicijos, valdančiosios daugumos, priedermė.

Aš noriu dar kartą pabrėžti, kad ši valdančioji dauguma pasižymėjo diktatūriniu valdymu. Varžoma nepriklausoma žiniasklaida. Ji uždaroma. Neleidžiama dalyvauti mitinguose. Ir viršūnė, kada yra „MG Baltic“, E. Masiulis ir liberalai išteisinami. O ponas demokratijos tėvas K. Masiulis sako… šitas E. Gentvilas sako: pone prokurore, jeigu nori išsaugoti savo reputacijos likučius, tu negali skųsti šito sprendimo aukščiausiai, aukštesnei teisimų instancijai. Apskundė. Bet, matyt, vis tiek žemesnė pirmoji instancija derino savo sprendimus jau ne tik su valdančiąja dauguma, derino savo sprendimus ir su aukštesne instancija, ir žiūri, kad baisiai laimingas E. Gentvilas, nes šimtu procentų įsitikinęs, kad ir aukštesnė instancija priims tokį sprendimą, kokį pasakė valdančioji dauguma.

Aš tik džiaugiuosi už vieną žmogų – už V. Gapšį. Ačiū tau, Vytautai, džiaukis, kad papuolei į gana įtakingą komandą, *chebrikę* – jeigu būtum vienas, seniai būtum pasodintas, atsėdėjęs ir išėjęs. Dabar tiesiog esi išteisintas kartu su visa galinga mafija.

PIRMININKAS. Ačiū. Prieš kalba E. Pupinis dar kartą.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Ačiū. Gerbiami kolegos, iš tiesų turbūt neturime paversti teismu Seimo. Čia yra tam tikra riba, kai Seimo nariai nori kištis į teismų darbą ir taip turbūt koreguoti teismų sprendimus. Manyčiau, tai turėtų apsvarstyti mūsų Etikos ir procedūrų komisija, ar iš tikrųjų Seimo nariai galėtų kritikuoti čia teismus, juo labiau kai dar nebaigti procesai, kai dar yra apeliuojama ir procesas nebaigtas.

O šiaip, manau, dėl rinkimų laisvės, na, tikrai nemačiau nė vieno teisės akto, varžančio mūsų žiniasklaidos laisvę. Buvo priimami kiti sprendimai, net tokie, kurie leido pakilti laisvės indeksui. Tai matoma ir pasaulyje, tačiau ne visi nori matyti čia, mūsų parlamente. Man tikrai keista, kuomet kai kurie ministrai pristato čia tas rezoliucijas po metų savo darbo. Atrodo, kad iš rojaus nukritome į žemę. Nebuvo to rojaus, pažiūrėkite į savo populiarumą, į savo populiarumo rodiklius ir į savo priimtus sprendimus ne daugiau kaip prieš dvejus metus. O apskritai yra ir kitų veikimo formų nei rezoliucijos. Rašykite programas, teikite nepopulistinius, realius įstatymus ir, manau, Seimas visada atsižvelgs į realius, normalius įstatymų projektus. Beje, tos problemos įvardintos jūsų šioje rezoliucijoje.

Siūlau nepritarti. Dirbkite parlamentarų darbą, o ne kritikuokite ir užsiimkite populizmu. Šiuo atveju siūlau nepritarti, o pritarti rezoliucijai dėl Vyriausybės veiklos.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Nuomonės išsakytos. Tarp tų nuomonių buvo paminėtas kolega V. Gapšys. Trumpa replika. Prašom.

V. GAPŠYS (*DPF*). Petrai, mes seniai vienas su kitu esame pažįstami, aš puikiai žinau, kad tu dažnai kalbi nerimtai. Bet kartais tu jau taip nerimtai, kad reikėtų vartoti žodį „nusišneki“. Petrai, jeigu tu jau taip nori kalbėti, tai užsirašyk sau ant lentelės – šiandien nusišnekėsiu, na, ir nekreipsime į tave dėmesio. (*Balsas salėje*)

PIRMININKAS. Pavardė nebuvo paminėta. Petras, gal ir daugiau yra Petrų. Gerai, trumpai, Petrai, jeigu galima, ir baigiame.

P. GRAŽULIS (*LRF*). Gerbiamas Vytautai, o kas tau beliko daugiau kalbėti iš to džiaugsmo, kad esi laisvas? Gal ir aš taip kalbėčiau, jeigu teismai priimtų tokį sprendimą. Taigi patys žinome, kokioje „demokratiškoje“ visuomenėje gyvename. Žmonės mato, jūs, žinoma, nematote.

PIRMININKAS. Gerai, pasidžiaugiame laisve, pasidaliname džiaugsmais. Gerai, kolegos, balsavimas bus maždaug už 10–12 minučių. Dabar turėtų būti rezoliucija dėl Suomijos Respublikos ir Švedijos Karalystės, bet nematau kolegės L. L. Andrikienės. Toliau turėtų būti pono K. Starkevičiaus pristatymas. Bet tai yra paketas. Jeigu galima, aš pakviesiu finansų ministrę. Vienas klausimas ir tuomet ateis balsavimo laikas. (*Balsai salėje*) Neprieštaraujate? Ne, dar neatėjo. Prašom. G. Skaistė. Neprieštarauji, pone Kazy?

16.08 val.

Valstybės skolos įstatymo Nr. I-1508 2 ir 4 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1621 (*pateikimas*)

Darbotvarkės 2-6 klausimas – Valstybės skolos įstatymo Nr. I-1508 2 ir 4 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas.

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Sveiki. Norime pateikti Valstybės skolos įstatymo 2 ir 4 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą. Yra siūlomi du esminiai pakeitimai. Tai yra nustatyti, kad valstybės garantuojama garantijų institucija, pavyzdžiui, nacionalinės plėtros įstaiga, papildomai galėtų teikti garantijas dėl garantijų institucijos garantuotų paskolų, kurias finansų įstaigos pateiktų kaip finansinį užstatą ar kitaip įkeistų Lietuvos bankui, užtikrindamos savo įsipareigojimus pagal Lietuvos banko suteiktas paskolas arba kitas Lietuvos banko operacijas už jo paskolas finansų įstaigai. Taip būtų išplėsta euro sistemos pinigų politikos operacijoms užtikrinti tinkamo turto bazė ir paskatinamas ekonomikos kreditavimas.

Antras siūlomas pakeitimas – tai patikslinti nuostatas dėl eksporto kredito garantijų teikimo ir numatyti, kad teikiant tokias garantijas nebūtų privaloma turėti Lietuvos prekybos, pramonės ir amatų rūmų išduoto prekių kilmės sertifikato, liudijančio, kad prekės pagamintos Lietuvos Respublikoje. Tačiau ir toliau bus garantuojama tik už Lietuvoje pagamintas prekes, tačiau, taip sakant, biurokratijos šiek tiek sumažės.

PIRMININKAS. Viskas. Ačiū. Vienintelis V. Ąžuolas nori jūsų paklausti. Prašom, kolega Valiau.

V. ĄŽUOLAS (*LVŽSF*). Gerbiama ministre, norėjau paklausti. Kai kurioms įstaigoms bus didesnės skolinimo galimybės skolinti. O ar yra kokia nors priemonė sudaryti savivaldybėms skolinimo galimybes per „Vipą“? Ji yra prie Finansų ministerijos, skolina ir dabar savivaldybėms, tik

ten yra maža suma. Gal šiuo projektu bus kas nors papildyta, ten įdedama didesnė suma ir savivaldybės galės pasiskolinti, kai reikės prisidėti prie europinių projektų. Koks yra sprendimas?

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Su šiuo pasiūlymu savivaldybės niekaip nėra susijusios. Tai yra kredito institucijoms taikomas pakeitimas, tačiau artimiausiu metu Vyriausybė planuoja ateiti su pasiūlymu dėl savivaldybių skolinimosi galimybių. Aš manau, kad, patvirtinus biudžetą, galėsime su tuo pasiūlymu ateiti į Seimą ir drauge padiskutuoti. Jis galėtų įsigalioti, tikėtina, nuo kitų metų pradžios.

PIRMININKAS. Ačiū. Nuomonių už, prieš nėra. Balsuojama bus jau netrukus.

16.10 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos išvados dėl Deniso Romanio peticijos“ projektas Nr. XIVP-1618 (*pateikimas, svarstymas ir priėmimas*)

Tada kviečiu E. Pupinį. Rezervinis 2, rezervinis 3 ir rezervinis 4 klausimai dėl peticijų… Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos išvados dėl Deniso Romanio peticijos“ projektas Nr. XIVP-1618. Toliau…

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke.

PIRMININKAS. Gerai, prašau.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Peticijų komisija D. Romanio peticiją iš esmės išnagrinėjo šių metų balandžio 27 dieną. Posėdyje priėmė sprendimą atmesti šioje peticijoje pateiktą pasiūlymą pakeisti Viešojo administravimo įstatymą ir jį papildyti nuostata, įgaliojančia, įpareigojančia Vyriausybę patvirtinti tipinį, pavyzdinį viešųjų paslaugų sąrašą. Peticijų komisija šį sprendimą priėmė atsižvelgusi į Vidaus reikalų ministerijos, Seimo kanceliarijos Teisės departamento nuomones ir manydama, kad pareiškėjo siūlymas būtų perteklinis ir niekaip papildomai nespręstų pareiškėjo nurodyto konkrečių paslaugų identifikavimo klausimo.

Pažymėtina, kad galiojančio Viešojo administravimo įstatymo 20 straipsnio 4 dalies 7 ir 8 punktuose nustatyta viešojo administravimo subjektų pareiga sudaryti administruojamų viešųjų paslaugų sąrašą arba įpareigoti šių viešųjų paslaugų teikėjus sudaryti jų teikiamų viešųjų paslaugų sąrašus, patvirtinti ir paskelbti administracinių viešųjų paslaugų teikimo aprašymus arba įpareigoti šių viešųjų paslaugų teikėjus patvirtinti ir paskelbti jų teikiamų paslaugų aprašymus. Tai leidžia kiekvienam asmeniui identifikuoti visas konkrečias paslaugas, kurias garantuoja valstybė ar savivaldybės. Prašome į tai atsižvelgti ir pritarti komisijos išvadai atmesti peticiją.

PIRMININKAS. Norinčių paklausti nematyti. Motyvų už, prieš nėra.

16.12 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos išvados dėl Arūno Sodonio peticijos“ projektas Nr. XIVP-1619 (*pateikimas, svarstymas ir priėmimas*)

Skelbiu rezervinį 3 klausimą. Rezervinis 3 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos išvados dėl Arūno Sodonio peticijos“ projektas Nr. XIVP-1619. Taip, svarstymas. Nėra. Balsavimas… Tai yra priėmimas. Motyvų nėra. Bus balsuojama jau netrukus. Prašau.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Ačiū, pirmininke. Peticijų komisija A. Sodonio peticiją iš esmės išnagrinėjo balandžio 27 dienos posėdyje ir priėmė sprendimą tenkinti peticijoje pateiktą pasiūlymą pakeisti Administracinių nusižengimų kodekso 589 straipsnį ir nustatyti instituciją, kuri surašytų administracinio nusižengimo protokolą dėl šiame straipsnyje paminėtų ir nepaminėtų institucijų ir įstaigų valstybės politiko, valstybės pareigūno, valstybės tarnautojo ar viešojo administravimo funkcijas atliekančio asmens garbės ir orumo pažeidimo.

Seimo kanceliarijos Teisės departamentas, Teisingumo ministerija, Vidaus reikalų ministerija pateikė nuomones, kad pareiškėjo siūlymą galima patenkinti suteikiant policijos pareigūnams teisę pradėti administracinio nusižengimo teiseną, atlikti administracinio nusižengimo tyrimą ir

surašyti administracinio nusižengimo protokolą dėl Administracinių nusižengimų kodekso 507 straipsnyje numatyto administracinio nusižengimo. Policija būtų atsakinga už Administracinių nusižengimų kodekso 507 straipsnio taikymą tiek tais atvejais, kai nukentėjusysis pareigas eina pačioje policijoje, tiek tais atvejais, kai nukentėjusysis pareigas eina institucijose, pavyzdžiui, Seimo kanceliarijoje, kitose valstybinėse institucijose, kurių pareigūnai neturi įgaliojimų patys patraukti asmenis atsakomybėn už valstybės politiko, valstybės pareigūno, valstybės tarnautojo ir viešojo administravimo funkcijas atliekančio asmens garbės ir orumo pažeidimą.

Administracinių nusižengimų kodekso 589 straipsnio pakeitimus inicijuoja institucijos, todėl, jei būtų poreikis kitoms institucijoms Administracinių nusižengimų kodekse įtvirtinti teises pradėti administracinio nusižengimo teiseną, atlikti administracinio nusižengimo tyrimą ir surašyti administracinio nusižengimo protokolą dėl 507 straipsnyje numatyto administracinio nusižengimo, Administracinių nusižengimų kodekso keitimą turėtų inicijuoti pačios institucijos. Prašome į tai atsižvelgti ir pritarti komisijos išvadai pritarti.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausimų nėra. Svarstymas. Pasisakančių nėra. Motyvai už, prieš. Nebuvo, nėra. Balsavimas bus jau netrukus.

16.14 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos išvados dėl Boriso Nikonovo peticijos“ projektas Nr. XIVP-1620 (*pateikimas, svarstymas ir priėmimas*)

Rezervinis 4 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos išvados dėl Boriso Nikonovo peticijos“ projektas Nr. XIVP-1620. Prašau. E. Pupinis.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Peticijų komisija B. Nikonovo peticiją iš esmės išnagrinėjo posėdyje balandžio 27 dieną ir priėmė sprendimą atmesti peticijoje pateiktus pasiūlymus pakeisti Sodininkų bendrijų įstatymo 2 straipsnio 2 dalį ir nustatyti, kad kitu asmeniu būtų laikomas fizinis ar juridinis asmuo, kuris mėgėjų sodų teritorijoje nuosavybės ir kitomis teisėmis įgijo ir valdo žemės sklypą, o ne sodo sklypą, ir nepageidauja tapti sodininkų bendrijos nariu, taip pat pakeisti šio įstatymo 6, 7, 11, 22, 22^1, 24, 29 straipsnius, reglamentuojančius bendrosios dalinės nuosavybės teisių įgyvendinimą, bendrojo naudojimo objektų apskaitą, bendraturčių pareigą padengti turto eksploatavimo išlaidas.

Peticijų komisija šį sprendimą priėmė atsižvelgdama į Aplinkos ministerijos nuomonę ir manydama, kad kito asmens sąvoka galiojančiame Sodininkų bendrijų įstatyme įtvirtinta siekiant reglamentuoti sodininkų bendrijų narių ir kitų fizinių ar juridinių asmenų, nesančių sodininkų bendrijų nariais, santykius, nustatyti šių asmenų statusą, jų teises ir pareigas.

Pažymėtina, kad bendraturčių sodininkų ir kitų asmenų pareiga padengti bendro turto eksploatavimo išlaidas atsiranda daiktinės teisės pagrindu. Kiekvienas sodo sklypo savininkas, nepaisant to, ar jis yra sodininkų bendrijos narys, ar ne, yra bendro naudojimo objektų bendraturtis, todėl visi sodininkų bendrijos nariai ir kiti asmenys privalo atlikti pareigas, kylančias iš bendrosios dalinės nuosavybės teisės įgyvendinimo, įskaitant pareigą proporcingai apmokėti šių objektų įrengimo ir eksploatavimo išlaidas. Nurodytą pareigą sodo sklypo savininkas, ne bendrijos narys, turi, nepaisant to, ar jis yra sudaręs paslaugų pirkimo sutartį su sodininkų bendrija, ar ne, nes bendraturčio pareiga padengti bendro turto eksploatavimo išlaidas, kaip ir minėtina, atsiranda daiktinės teisės pagrindu.

Taigi galiojančios Sodininkų bendrijų įstatymo nuostatos, susijusios su bendrosios dalinės nuosavybės teisių įgyvendinimu, bendro naudojimo objektų apskaita, bendraturčių pareiga padengti turto eksploatavimo išlaidas, užtikrina tinkamą bendro naudojimo objektų valdymą, priežiūrą ir naudojimą, dera tarpusavyje su kitomis Sodininkų bendrijų įstatymo ir Civilinio kodekso nuostatomis.

Prašome atsižvelgti ir pritarti komisijos išvadai atmesti peticiją.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas kolega. Svarstymas. Diskutuoti norinčių nėra. Nuomonių už ir prieš nėra. Bus balsuojama už poros minučių.

16.17 val.

Seimo apdovanojimo – Aleksandro Stulginskio žvaigždės įstatymo Nr. XIV-117 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1569(2) (*priėmimas*)

Kadangi turime dar porą minučių, rezervinis 1 klausimas – Seimo apdovanojimo – Aleksandro Stulginskio žvaigždės įstatymo Nr. XIV-117 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1569(2). Kadangi jokių pasiūlymų nėra, į tribūną pono S. Šedbaro nekviesiu. Yra vienas straipsnis, bet yra norinčių pasisakyti už.

Pastraipsniui. 1 straipsnis. Galime pritarti bendru sutarimu. 2 straipsnis. Galime pritarti bendru sutarimu.

Motyvai dėl viso – V. Pranckietis. Prašom.

V. PRANCKIETIS (*LSF*). Noriu paskatinti, bet, atrodo, ir taip Seimas vienareikšmiškai supranta šią įstatymo pataisą, kad tai yra pataisa, labiau atlaisvinanti rankas, o ne surišanti dėl įteikimo galimybių. Bet noriu pakviesti visą Seimą galvoti apie to apdovanojimo tobulinimą ir ateityje, kad jis būtų labiau naudotinas ir labiau tinkamas parlamentinei diplomatijai. Kviečiu balsuoti už. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Gerbiami kolegos, minute anksčiau, turbūt neprieštarausite, pradėsime balsavimą. Iš karto noriu atsiprašyti, kad vietoj vieno straipsnio kažkodėl pamačiau du. Bet ten buvo tik straipsnio dalis. Atsiprašau.

Pradedame balsavimo procedūrą dėl paskutinio svarstyto klausimo. Kas palaikote, prašom balsuoti.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 106, balsavo 106 Seimo nariai. Pritarta vienbalsiai. (*Gongas*)

16.19 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos išvados dėl Deniso Romanio peticijos“ projektas Nr. XIVP-1618 (*priėmimo tęsinys*)

Rezervinis 2 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos išvados dėl Deniso Romanio peticijos“ projektas Nr. XIVP-1618. Prašom balsuoti.

Kas pritariate komisijos išvadai, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Šio nutarimo priėmimas

Užsiregistravo 118: už balsavo 117, susilaikė 1. Nutarimas priimtas. (*Gongas*) Ačiū.

16.20 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos išvados dėl Arūno Sodonio peticijos“ projektas Nr. XIVP-1619 (*priėmimo tęsinys*)

Rezervinis 3 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos išvados dėl Arūno Sodonio peticijos“ projektas Nr. XIVP-1619.

Šio nutarimo priėmimas

Užsiregistravo 120, balsavo 119: už – 117, susilaikė 2. Nutarimui pritarta. (*Gongas*)

16.21 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos išvados dėl Boriso Nikonovo peticijos“ projektas Nr. XIVP-1620 (*priėmimo tęsinys*)

Rezervinis 4 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos išvados dėl Boriso Nikonovo peticijos“ projektas Nr. XIVP-1620.

Šio nutarimo priėmimas

Užsiregistravo 125, balsavo 125: už – 124, susilaikė 1. Nutarimui pritarta. (*Gongas*)

16.22 val.

Seimo nutarimo „Dėl Nacionalinės darbotvarkės „Lietuvos Respublikos piliečių rengimo pilietiniam pasipriešinimui strategija“ patvirtinimo“ projektas Nr. XIVP-1308(2) (*svarstymo tęsinys*)

Grįžtame prie rytinės darbotvarkės 1-7 klausimo, nes dėl jo buvo paimta pertrauka iki kito posėdžio. Tai yra Seimo nutarimo „Dėl Nacionalinės darbotvarkės „Lietuvos Respublikos piliečių rengimo pilietiniam pasipriešinimui strategija“ patvirtinimo“ projektas Nr. XIVP-1308(2). Buvo gauta pasiūlymų. (*Balsai salėje*) Reikės, reikės. Buvo pasiūlymų dėl 17 straipsnio.

L. KASČIŪNAS (*TS-LKDF*). Gerbiamas Jonai, gal aš tada. Yra vienas pasiūlymas dėl 10.4 punkto, jam mes pritarėme. Ten susiję su tam tikrais kibernetinių ir informacinių grėsmių aspektais. Tiesiog patikslinome kai kurias pastabas. Jeigu pritarta, tai galime judėti į priekį.

PIRMININKAS. Galime bendru sutarimu pritarti? Ačiū. Gerai, toliau.

L. KASČIŪNAS (*TS-LKDF*). Kitas dalykas buvo mūsų – ir mano paties, ir A. Ažubalio, V. Rakučio, E. Pupinio – pasiūlymai dėl privalomo nacionalinio saugumo ir krašto gynybos dalyko mokymo. Mes radome sprendimą ir kompromisą ne patį dalyką privalomą daryti, bet mokymą. Nacionalinio saugumo ir krašto gynybos mokymą. Dabar jau ieško ministerijos formų, kaip tą daryti. Manyčiau, kad geras kompromisinis variantas ir galime judėti į priekį.

PIRMININKAS. Ar pritariame nuomonei pritarti iš dalies teikėjui? Taip? Ačiū.

L. KASČIŪNAS (*TS-LKDF*). Labai noriu padėkoti socialdemokratams, K. Vilkauskui. Jie siūlė ir labai aktyviai dalyvavo rengiant šią strategiją. Kai kuriems dalykams mes pritarėme, kai kuriems ne, jie dar galės dėl to komentuoti. Bet dėl to dalyko „organizuoti privalomus mokymus visiems valstybės tarnautojams“ – mes palikome „mokymus organizuoti“, bet be privalomumo. Jeigu kolegoms tiktų, tai mes su mielu noru galėtume judėti į priekį.

PIRMININKAS. Na, čia komitetų nuomonė yra nepritarti, tai…

L. KASČIŪNAS (*TS-LKDF*). Taip, taip, švelniai nepritarti.

PIRMININKAS. Tai švelniai pritarti, dėl to reikėtų balsuoti turbūt. K. Vilkauskas nori pasisakyti.

K. VILKAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, pirmininke. Tam švelniam nepritarimui pritariu, nes iš tikrųjų atsižvelgė būtent dėl moksleivių mokymo, tas yra svarbu. Suprantama, kad dėl valstybės tarnautojų galbūt ateityje, tai balsuoti neprašau.

PIRMININKAS. Žodžiu, nepriештaraujate komiteto nuomonei, supratote. Gerai, toliau dar dėl 18.7.

L. KASČIŪNAS (*TS-LKDF*). Panašus irgi švelnus nepritarimas, nes jau yra tokia institucija, kuri būtų atsakinga už pilietinio pasipriešinimo informacijos kaupimą. Toks departamentas yra prie Krašto apsaugos ministerijos, tai, jeigu galima sutarti, kad nereikėtų balsuoti…

PIRMININKAS. Taip, gerbiamas Kęstuti.

K. VILKAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, pirmininke. Būtent teikdami šį pasiūlymą turėjome omeny Mobilizacijos ir pilietinio pasipriešinimo departamentą. Tai irgi neprašau balsuoti ir viskas gerai.

PIRMININKAS. Pritariate komiteto nuomonei, taip? Toliau.

L. KASČIŪNAS (*TS-LKDF*). Ir dar vienas dalykas, kuris labai svarbus, ir noriu padėkoti už tai, kad pasiūlymas yra organizuoti mūsų rezervą, bet kadangi tai yra ne tiek šios strategijos, dokumento klausimas, mes irgi labai pagarbiai negalime jam pritarti.

PIRMININKAS. Dar kartą K. Vilkauskas.

K. VILKAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, pirmininke. Kadangi atsižvelgia, kad būtent šitas pasiūlymas nueis į kitus dokumentus, tai irgi neprašau balsuoti. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Visi pasiūlymai yra apsvarstyti. Dabar motyvai dėl viso. Svarstymo stadijoje motyvų už, prieš nėra. Tai gal galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

Ir popietinė darbotvarkė, kas jau apsvarstyta.

16.26 val.

Seimo rezoliucijos „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 metų veiklos ataskaitos“ projektas Nr. XIVP-1667 (*pritarti ataskaitai*) (*priėmimo tęsinys*)

Darbotvarkės 2-1.2 klausimas – Seimo rezoliucijos „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 metų veiklos ataskaitos“ projektas Nr. XIVP-1667. Čia E. Gentvilo. Prašau, už E. Gentvilo rezoliuciją pagal eilę.

Užsiregistravo 124, balsavo 124: už – 69, prieš – 38, susilaikė 17. Pagal Statuto 184 straipsnį po rezoliucijos projekto svarstymo Seimas nusprendžia: „1) priimti rezoliuciją be pataisų. Šis pasiūlymas negali būti priimtas, jeigu tam prieštarauja daugiau kaip 1/3 visų Seimo narių.“ Vieno trečdalio neturime. Tuoj, minutėlę. Yra vienas trečdalis, yra. Tai atmesta. Dabar reikia redaguoti rezoliucijos projektą arba atmesti rezoliucijos projektą, arba pavesti parengti naują. (*Balsai salėje*) Kas balsuoja už, balsuoja už tai, kad būtų redaguojama, kas balsuoja prieš, balsuoja už tai, kad būtų atmesta. Alternatyvus balsavimas. Minutėlę, dar neleidžiu balsavimo. E. Gentvilas kažką norėjo.

E. GENTVILAS (*LSF*). Ar galėčiau pasiūlyti? Jūs dabar kiekvieną rezoliuciją teikiate atskirai balsuoti, tada kiekvieną rezoliuciją teks redaguoti. Man atrodo, kad jūs galėjote pasiūlyti už mūsų rezoliuciją ir už L. Kukuraičio rezoliuciją balsuoti alternatyviai ir kas laimi, tas laimi.

PIRMININKAS. Statuto 184 straipsnyje taip yra parašyta. Balsuojame alternatyviai, pabaikime balsavimą. (*Balsai salėje*) Dar kartą. Kas mano, kad E. Gentvilo rezoliuciją reikia redaguoti, balsuoja už, kas mano, kad atmesti, balsuoja prieš. Nutarta redaguoti rezoliuciją.

Toliau Statuto 185 straipsnis sako: „Jei nutarta rezoliucijos projektą redaguoti, Seimas nustato jos svarstymo datą ir laiką, sudaro redakcinę komisiją.“ Joje turi būti ne daugiau kaip septyni Seimo nariai, atsiprašau, devyni.

J. Razma.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Gerbiamas pirmininke, mes dabar turbūt iš karto tos komisijos nesudarysime. Galbūt vėliau tai išspręsime sugrįžę.

PIRMININKAS. Mes dėl skaičiaus turėtume apsispręsti.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Skaičių galite fiksuoti, o dabar spręskime dėl antros rezoliucijos. Bus daugiau aiškumo.

PIRMININKAS. Kolegos, ar galime fiksuoti, kad komisijos skaičius yra devyni ir frakcijos siūlo proporcingai atstovus į tą komisiją? (*Balsai salėje*) Data? Datos nenustatome. Gerai. (*Balsai salėje*) Tai nuspręsta. Dar kartą…

V. PRANCKIETIS (*LSF*). Ne dar kartą, pirmą kartą.

PIRMININKAS. Prašau.

V. PRANCKIETIS (*LSF*). Aš siūlau, gal iš karto sudarykime bendrą redagavimo komisiją dėl abiejų rezoliucijų. (*Triukšmas salėje*) Pasikapstykite po Statutą ir rasite galimybę jas sujungti. Ačiū.

PIRMININKAS. Gerai. Kol kas nenuspręsta dėl kitos rezoliucijos. Gal jinai bus patvirtinta, tai tada… Gerai, kolegos, nutariame, kad iš devynių narių, bendru sutarimu. Neprieštaraujate. Frakcijos siūlo į redakcinę komisiją savo atstovus proporcingai turimam frakcijų narių skaičiui ir tada bus redaguojama ir svarstoma iš naujo.

16.31 val.

Seimo rezoliucijos „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 metų veiklos ataskaitos“ projektas Nr. XIVP-1665 (*nepritarti ataskaitai*) (*priėmimo tęsinys*)

Kita rezoliucija – kolegos L. Kukuraičio. Seimo rezoliucijos „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 metų veiklos ataskaitos“ projektas Nr. XIVP-1665. Prašau balsuoti.

Užsiregistravo 124, balsavo 124: už – 56, prieš – 62, susilaikė 6. Rezoliucijai nepritarta. Vėlgi, kadangi už nėra vieno trečdalio, tai tas pats variantas – alternatyvus balsavimas. Kas manote, kad reikia redaguoti, balsuojate už, kas manote, kad reikia atmesti, balsuojate prieš. (*Balsai salėje*) Pa-

leidžiame. Atsiprašau, minutėlę, pažiūrime, koks čia skaičius. 56. Tai atmesta. (*Balsai salėje*) Atsiprašau, ne taip suskaičiavau, rezoliucija atmesta. (*Balsai salėje*) Nesurinko daugiau kaip trečdalio balsų. Gerai.

16.33 val.

Valstybės skolos įstatymo Nr. I-1508 2 ir 4 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1621 (*pateikimo tęsinys*)

Tada darbotvarkės 2-6 klausimas – Valstybės skolos įstatymo Nr. I-1508 2 ir 4 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1621. Balsuojame. Ministrės G. Skaistės.

Užsiregistravo 120, balsavo 120: už – 94, susilaikė 26. Po pateikimo pritarta. Siūlomi komitetai: pagrindinis – Biudžeto ir finansų komitetas. Siūloma svarstyti birželio 14 dieną. Galime bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Taigi, šiek tiek buksuojant balsavimas atliktas.

16.34 val.

Seimo rezoliucijos „Dėl Suomijos Respublikos ir Švedijos Karalystės siekio tapti NATO narėmis“ projektas Nr. XIVP-1579(2) (*pateikimas, svarstymas ir priėmimas*)

Dirbame toliau pagal darbotvarkę. Kviečiu L. L. Andrikienę. Darbotvarkės 2-3 klausimas – Seimo rezoliucijos „Dėl Suomijos Respublikos ir Švedijos Karalystės siekio tapti NATO narėmis“ projektas Nr. XIVP-1579(2). Prašom, ponia Laima. (*Balsai salėje*) Kolegos klausia. Kitas balsavimas numatytas 18 val. 25 min., 18 val. 25 min. kitas balsavimas. Jeigu bus anksčiau, pakviesime į salę. Prašom, ponia Laima.

L. L. ANDRIKIENĖ (*TS-LKDF*). Gerbiamas pirmininke, gerbiami kolegos, pristatau jums rezoliucijos projektą „Dėl Suomijos Respublikos ir Švedijos Karalystės siekio tapti NATO narėmis“. Šios rezoliucijos iniciatorius yra mūsų kolega komiteto pirmininkas L. Kasčiūnas ir aš džiaugiuosi galėdama paremti šią jo iniciatyvą. Aš neketinu skaityti rezoliucijos projekto teksto, jūs visi jį turite.

Keletas žodžių. Puikiai suprantame čia dirbantys Baltijos regiono saugumo situacijos kompleksiškumą. Puikiai suprantame NATO plėtros svarbą apskritai ir NATO plėtros mūsų kaimynystėje svarbą. Todėl vykstanti diskusija dviejose Šiaurės šalyse – Suomijoje ir Švedijoje, dėl jų narystės Šiaurės Atlanto aljanse mums, Lietuvai, iš tikrųjų yra ypač svarbi ir šia rezoliucija mes į tai reaguojame. Visuomenės parama šių valstybių narystei NATO po šių metų vasario 24 dienos pasiekė neregėtas aukštumas – pastarosiomis dienomis 76 % Suomijos gyventojų pasisako už savo valstybės narystę NATO. Panaši situacija yra ir Švedijoje.

Neabejoju, kad abiejų valstybių parlamentai atsižvelgs į tautos balsą, į tautos nuomonę ir artimiausiomis dienomis sprendimai, kurių ir mes laukiame, bus priimti. Noriu tik priminti kalendorių. Jau poryt, ketvirtadienį, gegužės 12 dieną, Suomijos Prezidentas S. V. Nynistė pasakys savo nuomonę dėl Suomijos narystės NATO. Gegužės 15 dieną ir gegužės 14 dieną apsispręs abiejų valstybių valdančiosios partijos, socialdemokratų partijos, atitinkamai Suomijos – gegužės 14 dieną, Švedijos – gegužės 15 dieną. Gegužės 17 ir 18 dienomis yra numatomas Suomijos Prezidento vizitas į Švediją. Būtent tomis dienomis yra tikimasi, kad abi valstybės paskelbs apie tai, kad jos teikia paraiškas dėl narystės NATO. Birželio 29, 30 dienomis Madride vyks NATO vadovų susitikimas, kurio metu turi būti priimtas formalus sprendimas dėl šių valstybių narystės NATO. Po to bus ratifikavimo procesas, jis, optimistiniais skaičiavimais, gali užtrukti porą mėnesių.

Taigi mūsų rezoliucijos, kurią jums siūlome, tikslas – pasakyti Suomijai ir Švedijai: mes jūsų laukiame NATO, nes tai yra ne tik apie jūsų saugumą, tai yra ir apie mūsų saugumą. Šia rezoliucija mes taip pat pasakome, kad suprantame savo užduotį, ir ta užduotis yra užtikrinti sklandų narystės protokolų ratifikavimą šiuo atveju Lietuvos Respublikos Seime. Noriu tik trumpai pasakyti, kad jeigu imsimės skubos procedūros, pakaks Užsienio reikalų komiteto sprendimo ir pritarimo prieš klausimą svarstant plenarinėje sesijoje. Jeigu nebus skubos tvarkos, Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas ir Užsienio reikalų komitetas galės pasakyti savo nuomonę. Kviečiu pritarti šiai rezoliucijai. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiama kolege. Jūsų nori daug kas paklausti. Pirmasis klausia V. Rakutis.

V. RAKUTIS (*TS-LKDF*). Gerbiama komiteto pirmininke, labai džiaugiuosi matydamas jūsų siūlomą dokumentą ir norėčiau pasakyti, kad jis turi epochinę reikšmę. Iš esmės keičiasi Baltijos jūros regionų saugumo architektūra, kuri susiformavo kai kuriais atvejais dar XIX amžiaus pačiais pirmais dešimtmečiais, pasibaigus Napoleono karams, kai Švedija atsisakė valstybės statuso, užėmė tokią neutralią poziciją ir jos iki šios dienos laikėsi. Taip pat ir Suomijos situacija. Ši buvusi Švedijos valda tapusi nepriklausoma valstybe neturėjo galimybės realiai priimti sprendimų, nes buvo tarp kūjo ir priekalo ir turėjo atsižvelgti į Rusijos poziciją. Susidarius šiam tikrai istoriniam šansui, mūsų parlamento priimamas sprendimas, tikiuosi, paskatins jas žengti šitą labai svarbų žingsnį.

Bet norėčiau jūsų paklausti. Ar jūs nemanote, kad šis sprendimas, dabartinis šios rezoliucijos pasiūlymas nėra šiek tiek per ankstyvas? Dėkui.

L. L. ANDRIKIENĖ (*TS-LKDF*). Dėkui, gerbiamas kolega, už klausimą. Aš iš tikrųjų nuogąstauju, kad jis nebūtų per vėlyvas. Aš neatsitiktinai kalbėjau jums apie kalendorių. Jau šią savaitę, ketvirtadienį, Suomijos prezidentas, beje, ir mūsų buvęs kolega S. Nynistė pasakys savo nuomonę dėl jo šalies narystės NATO. Taigi norėjosi pasakyti prieš tai, kaip mes labai vertiname jų tą sprendimą, kokio mes jo tikimės, kaip jau sakiau, tai yra ne tik apie Suomijos ir Švedijos saugumą, o apie viso Baltijos regiono, Baltijos jūros regiono, saugumą.

Ir dar vienas dalykas, ko aš nepaminėjau kalbėdama. Rusija nevengia grasinti, nevengia šantažuoti. Kai visuomenės parama šiose dviejose valstybėse po vasario 24 dienos pradėjo ženkliai kilti į viršų, Rusija leido sau pagrasinti ir šioms dviem valstybėms. Taigi niekas, nei Rusija, nei V. Putinas, nei jokia kita šalis, valstybė pasaulyje neturi teisės vetuoti šių dviejų valstybių ir bet kurių valstybių laisvo apsisprendimo. Mes irgi apie tai kalbame mūsų rezoliucijoje.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia K. Masiulis.

K. MASIULIS (*TS-LKDF*). Ačiū. Gražus mandagumo *žestas*, labai dėkoju už iniciatyvą. Pirmas klausimas. Ar yra dar kokia nors mūsų kaimynė ar Baltijos valstybė, kuri tą *žestą* padarė? Antras klausimas būtų toks: optimistiniais skaičiavimais, jeigu jos eis tuo keliu, aš tikiuosi, eis, kada mes galėtume tikėtis, kad jos taps visavertėmis NATO valstybėmis?

L. L. ANDRIKIENĖ (*TS-LKDF*). Jeigu aš teisingai supratau jūsų klausimą, ar kitų valstybių parlamentai kokią nors panašią rezoliuciją rengia. Noriu pasakyti, kad trijų Baltijos valstybių užsienio reikalų komitetų pirmininkai kitą savaitę vyksta į Madridą, į Ispaniją, kalbėtis apie Madrido ir NATO, Madrido *samitą* ir apie Švediją ir Suomiją. Ne šią savaitę, bet kitą savaitę laukite mūsų bendro pareiškimo – trijų Baltijos valstybių ir Ispanijos. Dar prieš įvykstant tiems… padarant lemiamus sprendimus, čia mes irgi sakysime, kaip labai laukiame Švedijos ir Suomijos Šiaurės Atlanto Aljanse.

PIRMININKAS. Klausia A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (*DPF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamoji komiteto pirmininke, tik nepagalvokite nieko blogo, aš norėčiau pasiteirauti apie šios rezoliucijos teikimo tikslą. Ar priežastis nėra ta, kad, kai Lietuva siekė NATO narystės, tuo metu 2000–2004 metų kadencijoje dešiniųjų konservatorių Seime viso labo buvo tik devyni ir kažkaip nepaliko jokio įsimintino pėdsako. Ar nėra ta priežastis, kad būtent taip bandoma realizuoti tą praleistą laikotarpį teikiant? Bet aš tikrai palaikau šią rezoliuciją, tiek Suomijos, tiek Švedijos narystę. Mūsų valstybė, be abejo, jaustųsi kur kas saugiau.

L. L. ANDRIKIENĖ (*TS-LKDF*). Gerbiamas kolega, ačiū. Nežinau, ar čia buvo klausimas, gal daugiau komentaras. Žiūriu iš tos perspektyvos, iš savo patyrimo perspektyvos. Visa, kas buvo, yra mūsų turtas. Iš viso to, kas vyko ir su mumis, ir aplinkui mus, reikia ko nors išmokti. Aš manau, ir tuomet galvojau, kai Lietuva stojo į NATO, ir dabar taip pat galvoju, kad tai yra vienas svarbiausių ir reikšmingiausių mūsų apsisprendimų, iš tikrųjų padarytų sprendimų, kurie ilgus dešimtmečius daro įtaką mūsų saugumo situacijai. Kas bebūtų padaręs tą sprendimą, kad ir kas būtų balsavęs čia ar kitoje Seimo salėje, ačiū jiems už tą sprendimą, kuris tada buvo padarytas, ir Lietuvos visuomenei, kuri suvokė to sprendimo svarbą.

PIRMININKAS. Klausia R. Šarknickas, ruošiasi E. Zingeris.

R. ŠARKNICKAS (*LVŽSF*). Baltijos regionas, ko gero, istoriškai taptų pats stipriausias per visą tą istorijos laikotarpį, jeigu į NATO įstotų Suomija ir Švedija. Aš manau, kad jūsų rezoliucija yra ne per vėlyva, o ankstyva ir pačiu laiku, nes Kroatijos prezidentas vis dėlto ketina vetuoti, nepalaikyti šito stojimo, bet ši jūsų žinutė yra laiku ir vietoje, kad siųstų gerą žinią iš Lietuvos būtent Skandinavijos šalims. Minėjote, kad vyksite ir į Ispaniją. Ar neketintumėte vykti ir į Kroatiją, žinodama tokią Kroatijos prezidento poziciją, susitikti su Kroatijos užsienio reikalų komitetu ir apie tai kalbėti, bandyti padėti Kroatijos prezidentui apsispręsti šiuo ypač sudėtingu laikotarpiu? Ačiū.

L. L. ANDRIKIENĖ (*TS-LKDF*). Ačiū jums už klausimą. Tikriausiai, kaip ir jums, taip ir man tas Kroatijos prezidento pareiškimas sukėlė rūpesčių. Mes taip pat ieškojome, kuo jis grįstas, kiek jis svarbus, kiek jis gali būti lemtingas. Išsiaiškinę situaciją toje šalyje vis dėlto žinome, kad Kroatijai atstovaus Vyriausybės vadovas, ne prezidentas. Aš nenoriu komentuoti tarpusavio santykių, valstybėse visaip nutinka tarp vyriausybių vadovų ir tarp prezidentų, bet šiuo atveju yra svarbi Vyriausybės pozicija, Vyriausybės nuomonė ir ji yra neabejotini teigiama – už Švedijos ir Suomijos narystę NATO. O jie turbūt savo tarpusavio santykius tegul aiškinasi be mūsų, tiesa?

PIRMININKAS. Klausia E. Zingeris. Ruošiasi A. Kupčinskas.

E. ZINGERIS (*TS-LKDF*). Ačiū. Gerbiama pirmininke, čia labai laiku iniciatyva. Atsakant bičiuliui be pavardės, tai, žinoma, mes daugybę kartų… ir jūs, ir visi Užsienio reikalų komiteto nariai, ir šalies vadovai daugybę kartų išsakė savo nuomonę švedams ir suomiams, kad mes trokštame jų narystės NATO. Mano klausimas būtų toksai: kadangi šita narystė uždarys geopolitinį regioną ir Šiaurė taps visa Šiaure, gal mums būtų naudinga, atsimenant mūsų senesnius pokalbius su jumis, tą regioną vadinti Europos Šiaurės regionu? Galų gale tai palengvintų mums Baltijos šalių ir skandinavų tarpusavio regiono pavadinimo suvienodinimą, tai, ko seniausiai nori estai, ir tai, ką atliko suomiai pokario metais, iš Baltijos valstybės tapdami Šiaurės valstybe. Ką jūs galvotumėte apie kitą galimą žingsnį bent tam tikruose formatuose? Pavyzdžiui, *Nordic-Baltic Eight*, šiame formate arba parlamentiniame formate padaryti *Nordic Eight*? Ačiū.

L. L. ANDRIKIENĖ (*TS-LKDF*). Ačiū, kolega, už klausimą. Iš tikrųjų jūs kalbate apie… Tai yra klausimas, dėl kurio diskusija yra prasidėjusi gerokai anksčiau. Bet aš matau, metams bėgant mes stokojame politinės valios, o gal iš tikrųjų stuburo, pasakyti – nuo dabar bus taip. Tai galbūt šios kadencijos Seimas, Užsienio reikalų komitetas, įvairūs formatai, kuriuos mes turime Seime, galėtų rimtai sugrįžti prie šios diskusijos, tai aptarti su mūsų kolegomis, kitų Baltijos valstybių (vis dar vadinu taip) ir Šiaurės valstybių kolegomis ir tą sprendimą padaryti. Jeigu klausiate mano asmeninės nuomonės, aš būčiau už.

Ir aš dar galvoju, neatsakiau K. Masiuliui. Profesoriau, dėl to, kokia dar valstybė galėtų tapti. Pirma valstybė, kuri man ateina į galvą dabar, kuri galėtų tapti NATO nare, yra Ukraina. Ji seniai pasakė, kad nori būti NATO narė, bet mes, turiu galvoje tie, kurie darė sprendimus 2008 metais Budapešte, pristigo politinės valios ir gal politinės išminties pasiūlyti NATO veiksmų planą Ukrainai ir Gruzijai. Manau, jeigu tuomet tai būtų padaryta, šiandien šitos situacijos, kurioje mes visi esame, nebūtų.

PIRMININKAS. Ačiū, kolege. Laikas atsakyti išseko. Diskusija. Svarstymas. Pasisakyti dėl šio klausimo niekas nenori.

Priėmimas. Nuomonės už, prieš. Už nori pasisakyti K. Masiulis. Prašau.

K. MASIULIS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, būsiu lakoniškas. Rezoliucija labai akivaizdi ir aiškūs jos tikslai. Yra pareikšta gera mūsų valia ir palinkėjimas mūsų kolegoms, partnerėms valstybėms – Suomijai, Švedijai įeiti į NATO. Tai stiprintų jų nacionalinį saugumą, stiprintų ir mūsų nacionalinį saugumą. Tai yra akivaizdus abipusis interesas. Galų gale stiprintų ir visą NATO bloką, o Rusija patektų į gana keblią situaciją visame Baltijos regione. Čia tiek daug pliusų, kad tikrai reikia tai skatinti, o rezoliucija yra gera valia. Net neįsivaizduoju, dėl ko turėtų būti nepritarta.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas kolega. G. Surplys.

G. SURPLYS (*LVŽSF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, tikrai raginu pritarti, balsuoti už šią rezoliuciją. Kaip Tarpparlamentinių ryšių su Šiaurės šalimis grupės pirmininkas norėčiau atkreipti dar ir komiteto pirmininkės Laimos, ir Lauryno dėmesį į tai, kad ketvirtadienį

kaip tik Seime lankysis Suomijos parlamento delegacija. Ji susitiks su mūsų Seimo Pirmininke, susitiks su Tarpparlamentinių ryšių su Šiaurės šalimis grupės atstovais. Manyčiau, kad tikrai skuba šiuo atveju būtų verta tos simbolinės dienos. Jeigu mums ketvirtadienį pavyktų tą rezoliuciją priimti, manau, būtų puikus sutapimas ir tikrai puiki dovana Suomijos kolegoms.

PIRMININKAS. Šiandien turime priimti. Už pasisako D. Šakalienė. Dovilės nematau salėje. Tada Ž. Pavilionis.

Ž. PAVILIONIS (*TS-LKDF*). Labai ačiū. Be abejonės, labai pritariu rezoliucijai, bet šia proga pasinaudodamas noriu kreiptis į mūsų kairiuosius kolegas, ypač socialdemokratus. Mes dabar kreipiamės iš esmės į dvi vyriausybes, kurios vadovaujamos kairiųjų. Madride irgi vyks *samitas*, ten yra kairioji Vyriausybė. Deja, kad ir kiek skatintume, mūsų socialdemokratai nevysto tų partinių ryšių kaip anksčiau – senais gerais laikais. Labai norėčiau, kad taip būtų, nes negalime mes daryti to, ką iš esmės jūsų partija turėtų daryti. Labai norėčiau didesnio aktyvumo. Jūsų partija yra vienintelė, kuri Užsienio reikalų komitete neturi atstovo, kur mes keičiamės. Partinis darbas privalo būti daromas ir kaire, ir dešine ranka. Deja, kol kas ta kairė ranka labai neaktyvi.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. E. Zingeris dar. Ai, atsiprašau, ne ten… Atsiprašau, gerbiamas Emanueli. A. Kupčinskas. Jau jums nebeteks.

A. KUPČINSKAS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, man neteko klausti, Emanueliui teko paklausti, tai ačiū už galimybę pasisakyti. Išties ši rezoliucija labai laiku. Man kelia sentimentus tai, kad artimiausias NATO *samitas* vyks Madride. Prieš 25 metus – 1997 metais mes kartu su studentų organizacijomis, su jaunaisiais konservatoriais dviem autobusais vykome ir iškėlėme plakatus „Lietuvos jaunimas už NATO“. Tada mes nebuvome nei Europos Sąjungos valstybė narė, nei NATO valstybė narė, bet buvo tikrai labai daug entuziazmo. Tą entuziazmą aš matau dabar būtent Suomijos politikų galvose, kalbose.

Užpraeitą savaitę mes kaip tik Baltijos Asamblėjoje buvome susitikę su *Nordic Council*, Šiaurės Taryba, ir iš jų užsispyrimo mes matėme tikrai labai daug valios. To nepasakysi galbūt apie švedų užsispyrimą, nors kaip tik sakoma, kad suomiai ir estai yra santūresni. Man atrodo, jeigu suomiai rodys tikrą lyderystę, tai apsispręs ir tie patys švedai. O mums tikrai yra labai svarbu, kad artimiausiame NATO *samite* būtų tam tikri sprendimai. Tai būtų ir atsakas į Rusijos genocidą, agresiją Ukrainoje, kad NATO valstybės tikrai daro ir nebijo tos plėtros. O tie 1 tūkst. 600 kilometrų, kuriais nusidriektų papildomai NATO siena, tikrai yra ir mūsų visų saugumas, ir tam tikra simbolika, ir gestas Ukrainai, kovojančiai dėl savo valstybingumo. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiami kolegos. Nuomonės išsakytos. Balsuojama bus 18 val. 25 min.

16.56 val.

Energetikos įstatymo Nr. IX-884 papildymo 19^2 ir 19^3 straipsniais įstatymo projektas Nr. XIVP-1615(2), Gamtinių dujų įstatymo Nr. VIII-1973 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1616(2), Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 67 ir 69 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1617(2) (*svarstymas*)

Dabar įstatymų paketas. Kviečiu kolegą K. Starkevičų. Darbotvarkės 2-4.1 klausimas su lydimaisiais – Energetikos įstatymo Nr. IX-884 papildymo 19^2 ir 19^3 straipsniais įstatymo projektas Nr. XIVP-1615(2), taip pat Gamtinių dujų įstatymo Nr. VIII-1973 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1616(2) ir Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 67 ir 69 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1617(2). Prašom. K. Starkevičius.

K. STARKEVIČIUS (*TS-LKDF*). Aš ir pradėsiu iš eilės, kaip jūs išvardinote. Dėl pirmojo komitetas siūlo pritarti patobulintam įstatymo projektui ir komiteto išvadoms. Toliau dėl Gamtinių dujų įstatymo taip pat siūlo pritarti patobulintam įstatymo projektui ir komiteto išvadoms. Tas pats yra ir dėl Elektros energetikos įstatymo – irgi pritarti komiteto patobulintam įstatymo projektui ir komiteto išvadoms.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas kolega. Bendra diskusija. Atsiprašau. Taip, taip, yra Biudžeto ir finansų komitetas, M. Majauskas. Paskubėjau į priekį. Taip, gerbiamas Mykolai.

M. MAJAUSKAS (*TS-LKDF*). Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Mieli kolegos, Biudžeto ir finansų komitetas gana išsamiai svarstė šį klausimą ir konstatavo kelis svarbius aspektus bei pateikė siūlymų. Juos jums trumpai ir pristatysiu, pristatydamas išvadą.

Vyriausybės pateiktą energetikos kainų subsidijavimo paketą konstatavo kaip svarbią antiinfliacinio plano dalį. Konstatavo, kad valstybė turi atsakomybę užtikrinti kainų stabilumą ir ryžtingai reaguoti, kai svarbiausiuose segmentuose kainos auga po kelis šimtus procentų kaip šiuo atveju. Seimo Biudžeto ir finansų komiteto užduotis šiuo atveju buvo įvertinti, kaip bus panaudojami mokesčių mokėtojų pinigai, siekiant įvardintų tikslų, ir pasiūlyti priemones, kaip sumažinti galimą neigiamą riziką.

Svarbu atkreipti dėmesį, kad šiuo antiinfliaciniu paketu 165 mln. eurų bus numatyti elektros rinkai subsidijuoti. Šie pinigai bus skiriami daugiausia liberalizuotai, tai yra nebereguliuojamai, elektros rinkai, kai kainos nustatomos dviejų savarankiškų šalių susitarimu.

Siekiant sumažinti galimą riziką, jog subsidija atiteks tiekėjui, o ne vartotojui, kaip vienas iš variantų buvo svarstytas rinkos liberalizavimo atidėjimas. Toks sprendimas užtikrintų, kad visa nauda atitektų vartotojui, o ne tiekėjui. Tačiau ministerija išaiškino, kad toks sprendimas turėtų daugiau žalos nei naudos, todėl Biudžeto ir finansų komitetas konstatavo, jog svarbu numatyti papildomas priemones, kuriomis būtų užtikrinta, jog griežta nepriklausomų tiekėjų kontrolė būtų įtvirtinta įstatymu.

Nors bet koks kritęs šešėlis dėl nesąžiningos kainodaros turėtų ilgalaikių pasekmių tokio tiekėjo reputacijai ir konkurencingumui, remdamasis VERT'o, tai yra energetikos reguliatoriaus, rekomendacijomis, Seimo Biudžeto ir finansų komitetas pasiūlė papildyti įstatymų projektus, numatant papildomas nepriklausomų tiekėjų kontrolę stiprinančias priemones.

Tos priemonės buvo dvi. Viena – tikslinti formuluotę. Taip jau būtų aišku, kad kompensavimas taikomas tik energijos įsigijimo sąnaudoms, o ne veiklos sąnaudoms, tokioms kaip darbo užmokesčiui ar tiekimo veiklos maržai kompensuoti. Taip pat numatyti pareigą auditorių patikrai pateikti nepriklausomiems tiekėjams skirtų valstybės subsidijų kompensacijų panaudojimą. Biudžeto ir finansų komitetas iš esmės pritarė tokiam projektui ir šiems pasiūlymams: 8 balsavo už, 1 balsavo prieš, 1 susilaikė. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Dar iš Energetikos ir darnios plėtros komisijos kaip papildomos J. Urbanavičius, bet… Yra, prašau, gerbiamas Justinai. Komisijos nuomonė.

J. URBANAVIČIUS (*TS-LKDF*). Laba diena, gerbiami kolegos, Energetikos ir darnios plėtros komisija svarstė šį įstatymo projektą ir pritarė bendru sutarimu. Siūlėme pagrindiniam Ekonomikos komitetui atsižvelgti į mūsų pastabas ir pasiūlymus.

PIRMININKAS. Ačiū. Ačiū, gerbiamas kolega. Dabar diskusija. V. Ąžuolo nematau, V. Gapšio nematau, R. Žemaitaičio taip pat nėra. R. Vaitkus. Prašom.

R. VAITKUS (*LSF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, įstatymo pataisomis siekiama suvaldyti gamtinių dujų ir elektros kainų šoką buitiniams ir nebuitiniams vartotojams. Įstatymo pakeitimas susijęs su infliacijos pasekmių švelninimu, aukštų elektros energijos ir gamtinių dujų kainų mažinimu skiriant valstybės biudžeto lėšų dalį. Siekiama sudaryti galimybę sumažinti elektros ir dujų kainas visiems elektros energijos vartotojams: ir tiems, kurie gauna reguliuojamąjį tarifą, ir tiems, kurie yra pasirinkę nepriklausomą tiekėją, taip pat vartotojams, kurie šiandien yra pasirinkę garantinį tiekimą. Nuo liepos numatoma subsidijuoti tarifą, kad jis būtų ne didesnis negu 23 centai už kilovatvalandę. Nesiimant jokių veiksmų pagal dabartines rinkos tendencijas elektros kaina nuo liepos augtų apie 80–90 % iki 31–32 centų už kilovatvalandę. Tuo metu gamtinių dujų kaina augtų du arba du su puse karto. Pagal vertę suskaičiavus reguliuojamojo tarifo visas būtinas sąnaudas tarifas būtų 49 centai už kilovatvalandę, tai yra tris kartus didesnis tarifas, negu šiandien yra galiojantis. Taigi, jeigu mes atidėtume liberalizavimo procesą dar kuriam laikotarpiui, tiesiog ne visi kaštai, kurie šiandien nėra padengiami reguliuotojo, būtų įskaičiuoti visiems elektros energijos vartotojams per papildomą dedamąją, tai yra nuo sausio 1 dienos tarifai dar labiau augtų visiems elektros vartotojams. Numatoma, kad paramą gautų visi vartotojai, tiek perkantys elektrą iš visuomeninio, tiek iš nepriklausomų tiekėjų, tiek ir tie, kuriems užtikrinamas garantinis tiekimas. Bus kompensuojama tiek papildoma dedamoji prie persiuntimo kai-

nos, tiek energijos tiekimo kaina. Esu įsitikinęs, kad tai savalaikės ir labai svarbios pataisos visiems Lietuvos gyventojams, ir raginu balsuoti už.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Kalba A. Butkevičius. Nenori. L. Nagienė. A. Butkevičius atsisakė, taip. Laima, damoms pirmenybė. Prašom, ponia Laima. Toliau posėdžiui vėl pirmininkaus kolega V. Mitalas.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiami kolegos, šio teisės akto tikslas yra amortizuoti kainų šuolį. Džiugu, kad ši našta nepaliekama būsimoms kartoms, kaip buvo kažkada kalbėta. Įvertinus kitų Europos Sąjungos šalių pasirinktą variantą, modelį, mūsų šalis išimtinai skiriasi.

Mūsų tikslas šiandien yra padėti skurstantiems ir mažas pajamas gaunantiems žmonėms, tačiau teikiamas projektas aprėpia visus ir mes padėsime absoliučiai visiems gyventojams, nepriklausomai nuo jų pajamų dydžio. Dėl to, dėl nenumatyto suvartotos elektros kiekio kainos, dujų kiekio tikrai būtų buvę tobula kitaip pažiūrėjus, jeigu mes būtume įvertinę pajamas ir šiandien būtume priėmę dėl neapmokestinamojo pajamų dydžio – prilyginę MMA. Galbūt buvo galima sutaupyti iš čia lėšų ir buvo galima skirti neapmokestinamojo pajamų dydžio prilyginimui minimaliajai mėnesinei algai. Kaip sako, trūksta pusės milijono, o mes žinome, kad šitam kompensavimo mechanizmui yra skirta beveik 800 mln.

Manyčiau, aišku, mes privalome pritarti šitam projektui, bet galėjome pagalvoti ir apie kitą kompensavimo mechanizmą. Jeigu ir nebus kito modelio, man vis tiek išlieka abejonių dėl kontrolės, nes ar nebus taip, kad pagal nepriklausomų tiekėjų kartelinį susitarimą tiekėjai tvirtai pasiskaičiuos iki maksimumo ir pasakys: taip, mes pirkome elektros energiją už 33 ar 35 euro centus. Žinome, kad kompensacijos mechanizmas prasidės nuo 23 euro centų. Yra šeši tiekėjai. Man šiuo atveju kyla abejonių dėl griežtos kontrolės ir to, kad nebūtų kartelinių susitarimų.

Manyčiau, šiandien svarbiausia yra skatinti gyventojus įsidiegti saulės energiją, pasistatyti elektrines, nes mums visai neaišku, kas bus po 6 mėnesių. Po 6 mėnesių kainų šuolis gali vėl šoktelti, ir kaip tokiu atveju mes padėsime savo gyventojams, kurie šiandien skursta ir tikrai neturės galimybės sumokėti, nes po 6 mėnesių tas teisės aktas lyg ir negalios. Ir komisijos posėdyje apie tai buvo diskutuota, nors viceministrė buvo aiškiai pasakiusi, kad galbūt galėsime taikyti tą patį įstatymą, bet mes visiškai nežinome, kainos gali išaugti ir iki 50 euro centų. Jeigu mes galvojame apie tai, kaip padėti gyventojams… ypač tie, kurie turi galimybę tiek ir butuose nuotolines elektrines statytis, tiek ir galimybę ant stogų pasistatyti savo saulės elektrines, tai čia yra labai svarbu.

Vis tiek visus kviečiu pritarti nors ir nelabai apskaičiuotam projektui, bet mes šiandien turime galvoti, kaip amortizuoti tą kainą, kokia ta kaina yra didelė. Ir iš tikrųjų, jeigu bus daugiau negu 37 euro centai, tai mūsų gyventojai patirtų be galo dideles išlaidas. Manau, pasižiūrėjus, kiek ateityje yra saulės energijai numatyta, konkrečiai, kompensuoti saulės elektrines ir panašiai, tai šiais metais yra nemažai numatyta, padidintas skaičius, bet kitais ir dar kitais metais suma yra daug mažesnė. Tikrai kviesčiau Energetikos ministeriją ir Finansų ministeriją apie tai pagalvoti. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkui. Diskusija dėl šių klausimų baigta. Yra keletas pasiūlymų, dėl jų apsispręsime balsuoti numatytu laiku.

17.08 val.

Kelių transporto kodekso 1, 7, 8, 8^1, 8^2, 8^3, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 17, 23, 24, 26, 30, 32, 38, 41 straipsnių pakeitimo, trečiojo skirsnio pavadinimo pakeitimo, 39 straipsnio pripažinimo netekusiu galios, priedo pakeitimo ir Kodekso papildymo 8^4, 8^5, 8^6, 9^1, 10^1, 39^1 ir 39^2 straipsniais įstatymo projektas Nr. XIVP-1593, Transporto veiklos pagrindų įstatymo Nr. I-1863 12 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1594, Administracinių nusižengimų kodekso 101, 393, 448, 450, 451, 452, 453, 454, 456, 459, 463, 589, 611 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1595 (*pateikimas*)

Darbotvarkės 2-5.1 ir lydimieji klausimai – Kelių transporto kodekso kai kurių straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymo, Transporto veiklos pagrindų įstatymo, Administracinių nusižengimų kodekso įstatymo projektai. Kviečiu susisiekimo viceministrą J. Skačkauską pristatyti šiuos projektus. Prašau.

J. SKAČKAUSKAS. Sveiki, pirmininke, sveiki, gerbiami Seimo nariai. Aš pristatysiu kelis teisės aktus – tai Kelių transporto kodekso pakeitimo įstatymo projektą, Transporto veiklos pagrindų įstatymo projektą ir Administracinių nusižengimų kodekso pakeitimo įstatymo projektą.

Pagrindiniai įstatymų projektų tikslai yra šie: užtikrinti Lietuvos Respublikos nacionalinių teisės aktų atitiktį 2020 m. liepos 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos priimtoms reglamentų ir direktyvų, vadinamojo Mobilumo paketo, nuostatoms, taip pat šių nuostatų tinkamumą, taikymą ir įgyvendinimą. Įstatymų projektų esmė – atsiradus naujoms nuostatoms, susijusioms su profesine vežimo, kelių transporto veikla, atsirado poreikis tikslinti tam tikras įstatymų nuostatas dėl kelių transporto priemonių vežėjų, vykdančių krovinių ir keleivių vežimą už atlygį, reglamentavimo.

Pagrindinės būtų šios naujovės. Visų pirma Kelių transporto kodekse siūloma įtvirtinti krovinių vežimo savo sąskaita ir nekomerciniais tikslais apibrėžtį, siekiant numatyti, jog vežimą vykdantiems ūkio subjektams nebūtų taikomos vairuotojų darbo ir poilsio režimo taisyklės. Tai čia turima omeny, kad jeigu turi įmonė, kuri gamina produkciją ir pati turi savo logistinį parką, jai nereikės licencijos ir tų taisyklių laikytis.

Kitas dalykas – įteisinti naują licencijos rūšį, skirtą vežti krovinius tarptautiniais maršrutais kelių transporto priemonėmis, kurių masė nuo 2,5 iki 3,5 tonos. Iki šiol buvo tik nuo 3,5 tonos. Taip pat nustatyti proporcingumo reikalavimą vežėjo vykdomai veiklai, tai yra vežėjas galės turėti ne daugiau kaip penkis vairuotojus kiekvienai licencijuotai transporto priemonei. Patikslinti atvejus dėl vežėjo, vežėjo vadovo, transporto vadybininko nepriekaištingos reputacijos praradimo. Nustatyti užsienio šalyje registruotų vežėjų, kelių transporto priemonių vairuotojų komandiravimo Lietuvos Respublikos teritorijoje reikalavimus. Paskirti Lietuvos transporto saugos administraciją ir Valstybinę darbo inspekciją kaip atsakingas institucijas už bendradarbiavimą, pagalbos teikimą užsienio šalių kompetentingoms institucijoms kelių transporto priemonių vairuotojų komandiravimo klausimais.

Antra. Administracinių nusižengimų kodeksas. Pagrindinės naujovės būtų šios: nustatyti administracinę atsakomybę juridinių asmenų vadovams ir kitiems atsakingiems asmenims, kuriems pavesta vadovauti krovinių vežimo veiklai, už reikalavimo dėl kelių transporto priemonės vairuotojo grąžinimo į vežėjo registracijos šalį ar vairuotojo gyvenamąją vietą neužtikrinimą. Priminsiu, kad pagal Europos Sąjungos teisę privaloma grąžinti transporto priemonę kas 8 savaites.

Antras dalykas – nustatyti administracinę atsakomybę vairuotojams už reikalavimų dėl kelių transporto priemonės vairuotojo normalaus kassavaitinio poilsio laiko, tai yra draudimo ilsėtis transporto priemonės kabinoje. Iš tikrųjų atsiranda tam tikrų nuobaudų, jeigu būtų tai pažeidžiama.

Trečiasis teisės aktas yra Transporto veiklos pagrindų įstatymas. Šiame teisės akte siūloma įtvirtinti šias pagrindines nuostatas: patikslinti kombinuotojo vežimo apibrėžtį ir numatyti, kad prie kombinuotojo vežimo sąvokos būtų galima įtraukti ir vežimą iš vandens į jūrų uostą. Iki šiol tokios nuostatos nebuvo. Taip pat siūloma Lietuvos Respublikos susisiekimo ministrui suteikti įgaliojimus nustatyti kelionės leidimų, kurie suteikia teisę užsienio šalyje registruotai transporto priemonei įvažiuoti į Lietuvos Respublikos teritoriją ir vežti krovinį tranzitu, taisykles, tvarką ir panašiai.

Čia yra turbūt pagrindinės šitų teisės aktų naujovės. Įstatymo projektas įgyvendina Europos Sąjungos teisės aktus, kuriuos reikėjo perkelti į nacionalinę teisę iki 2022 m. vasario 2 d., o priėmus įstatymą jam įgyvendinti reikės parengti įgyvendinamuosius teisės aktus. Todėl prašome Seimo įstatymų projektus svarstyti skubos tvarka. Numatoma, kad šie visi įstatymai įsigaliotų 2022 m. liepos 1 d.

Iš tikrųjų užtruko pats derinimas, nes yra didžiulis paketas. Buvo daug konsultacijų vykdoma su socialiniais partneriais, dėl to šiek tiek užtruko pats parengimas. Turbūt tiek, labai ačiū.

PIRMININKAS. Dėkui. Yra keletas norinčių paklausti. Pirmasis klausia A. Nekrošius, bet jo salėje nėra, išskyrus jo portretą, nežinau, ar jis paklaus. Tada klausia L. Nagienė. Prašau.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas viceministre, prašom pasakyti: dabar aš žiūriu į jūsų teisės akto 3 straipsnio, 8 straipsnio pakeitimą ir ten yra išskirtinės sąlygos, kam bus nereikalingos licencijos. Man vienas punktas labai aktualus. Įmonė yra kelionių organi-

zatorė ir teikia keleivių vežimo paslaugą, jiems nebus reikalinga licencija? Kodėl jūs išskyrėte šitą punktą ir ar čia nėra?.. Man truputį kvepia, kad lobistai dirba.

Antras mano klausimas, kas konkrečiai vykdys kontrolę, nes čia yra labai svarbi kontrolė? Ačiū.

J. SKAČKAUSKAS. Iš tikrųjų, kaip aš ir minėjau, numatoma tam tikra išimtis pagal Europos Sąjungos teisės aktus, kad, sakykime, įmonėms, kurios veža (čia visų pirma krovininiams yra), jeigu pačios vykdo gamybą ir turi savo autoparką, tad joms išvežioti vietoje, tai yra paskatinti vietos gamintoją, kad nereikės licencijų. Čia turbūt turima omeny, kad ir jeigu jos veža savo keleivius, tarkime, turi gamybinę veiklą ir savo autoparką. Prižiūrės Lietuvos transporto saugos administracija. Bet šios išimtys yra numatytos Europos Sąjungos teisės aktuose. Tokiu atveju mes tik perkeliame.

PIRMININKAS. Dėkui. Klausia T. Tomilinas, bet jo salėje nematau. K. Starkevičius taip pat turi klausimą. Ar klausite? Prašom.

K. STARKEVIČIUS (*TS-LKDF*). Ačiū, atsisakau, kad greičiau vyktų posėdis.

PIRMININKAS. Dėkui. Taigi jūs atsakėte į visus klausimus. Ačiū gerbiamam viceministrui.

J. SKAČKAUSKAS. Labai ačiū.

PIRMININKAS. Dėl motyvų norinčių kalbėti nėra. Apsispręsime ir balsuosime artimiausiu metu.

17.15 val.

Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1580, Valstybės politikų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatymo Nr. VIII-1904 2 straipsnio ir priedėlio I skyriaus pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1581, Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 5, 8 ir 10 straipsnių ir 1 priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1582, Biudžeto sandaros įstatymo Nr. I-430 4, 11, 25, 26, 27, 31 ir 35 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1583, Civilinės saugos įstatymo Nr. VIII-971 11, 14, 16, 18, 21, 22, 27 ir 30 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1584, Nepaprastosios padėties įstatymo Nr. IX-938 2, 13, 15, 16, 21, 22, 27 ir 28 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1585, Strateginio valdymo įstatymo Nr. XIII-3096 22 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1586, Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo Nr. X-1212 31 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1587, Teritorijų planavimo įstatymo Nr. I-1120 2, 6, 18, 20, 24, 26 ir 27 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1588, Tiesioginio valdymo savivaldybės teritorijoje įstatymo Nr. I-830 2, 3, 4 ir 6 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1589, Karo padėties įstatymo Nr. VIII-1721 7, 9, 10, 19, 20, 21, 22, 27 ir 28 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1590 (*pateikimas*)

Žiūrėsime, kaip seksis kito didelio įstatymų bloko pateikimas. Kviečiu Vietos savivaldos įstatymo pakeitimo įstatymo projektą ir lydimuosius pristatyti S. Šedbarą. Nuo darbo grupės, dirbusios Seime. Prašom.

S. ŠEDBARAS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, projektų daug, bet visi lydimieji, kaip jūs turbūt puikiai suprantate, yra susiję su tuo, kad persiskirsto funkcijos tarp administracijos direktoriaus, dabar jau didžiąją dalį perims meras, kai kur koreguojamos tarybos funkcijos. Pagrindinis mūsų projektas iš tiesų yra Vietos savivaldos įstatymo nauja redakcija. Pristatau, kalbu visos darbo grupės, joje dirbo 12 kolegų iš visų frakcijų, nuo mažiausios iki didžiausios, vardu. Dar praeitų metų gruodžio 30 dieną buvo sudaryta darbo grupė. Pavyko pasiekti įvairiausių kompromisų ir dabar teikiame šios darbo grupės darbo rezultatą. Iš tiesų esu maloniai nustebintas ir patenkintas, kad jokių konfliktų nebuvo, visus pasiūlymus įvertinome, kai kuriuos pasiūlymus priėmėme demokratiškai balsuodami darbo grupėje. Taip pat turėjome porą nuotolinių posėdžių su Savivaldybių asociacija, kai kurie merai išsakė savo pozicijas, į jas taip pat atsižvelgėme. Noriu pasakyti, kad pačias principines nuostatas, pagal jas paskui dirbo grupė, taip pat suderinome su Savivaldybių asociacija ir su darbo grupe. Nuo jų stengėmės nenukrypti.

Taigi, aš nežinau, kolegos, kaip detaliai turėčiau pristatyti, labai daug buvo viešojoje erdvėje, turbūt bus daug ir klausimų. Kaip žinome, pagal mūsų jau vienbalsiai balsuotą Konstitucijos pataisą, atsiranda dvi institucijos, tai yra savivaldybės taryba, kaip atstovaujamoji, ir šalia meras. O

dviejų atstovaujamųjų institucijų negali būti, vadinasi, meras tampa vykdomąja valdžia. Tačiau atsižvelgdami ir į tą kompromisą, kurį pasiekėme darbo grupėje ir su savivaldybininkais, mes sumodeliavome vadinamąjį stiprų merą. Tai nėra naujovė, maždaug trečdalyje Europos Sąjungos šalių, kuriose merai yra renkami tiesiogiai, yra toks stiprus meras. Pavyzdžiui, Vokietijoje, priklauso nuo žemės, yra trys modeliai. Vienas iš jų yra stipraus mero. Ką tai reiškia? Tai reiškia, kad meras yra ne tik vykdomoji valdžia, bet taip pat be balso teisės pirmininkauja tarybai, formuoja jos darbotvarkę, teikia projektus. Žinoma, ir su kitais tarybos nariais arba su kitais pareigūnais formuoja darbotvarkę.

Štai toks mūsų mero modelis yra siūlomas Vietos savivaldos įstatyme. Buvo daug abejonių dėl to, ar gali toks modelis būti. Teisės departamentas tokias abejones kelia. Visas tas abejones, surašytas Teisės departamento, mes vertinome darbo grupėje, dėl jų diskutavome. Mes manome, kad gali būti toks modelis. O jeigu kada nors bus proga Konstituciniam Teismui dėl to padiskutuoti, tegul ir padiskutuoja. Šiaip mes manėme, kad nebūtinai toks griežtas valdžių atskyrimo principas, koks yra Konstitucijoje numatytas centrinei valdžiai, turėtų būtinai galioti ir vietos savivaldai. Visgi vietos savivalda yra žmonių interesai, tai yra ūkinė veikla, ypač mažose savivaldybėse. Manome, kad toks tam tikra prasme vieningas modelis, kai meras, išrinktas tiesiogiai, yra ir asmenybė vietoje, atsako už žmonių reikalų tvarkymą ir kartu lyderiauja posėdžiaujant tarybai, gali būti.

Jau šiek tiek neįėjo į mūsų darbo grupės kompetenciją, tačiau matydami kai kuriuos dalykus mes pasistengėme vis dėlto pasiūlyti Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetui ir jums, žinoma, čia pateikimo stadijoje ir kai kurių kitų dalykų, nes kai pasižiūrėjome, kaip atrodo Vietos savivaldos įstatymas po mūsų darbo grupės pataisų, tai išsistumdė straipsniai, atsirado daugybė su visokiais ženkleliais. Mes sutarėme, kad teikiame naują Vietos savivaldos įstatymo redakciją, kad būtų patogiau naudotis, ir mes kai kuriuos klausimus, tiesiog darbo grupėje neturėdami nei laiko, nei kompetencijos apsvarstyti, tikrai paprašėme darbo grupės narių, kurie dirba Valstybės valdymo ir savivaldybių komitete, kad dar patobulintų. Aš manau, kad kai kurie ir Teisės departamento pasiūlymai, jų darbo grupė tikrai nei siūlė, nei svarstė, bet jie iš seniau yra likę šiame įstatyme, komitete ir bus aptarti, galbūt kas nors dar irgi bus patobulinta, kad įstatymas būtų paprastesnis, lankstesnis.

Mes laikėmės dar vieno principo, ne tik pirmo principo, kurį paminėjau, kad nebūtinai toks griežtas valdžių atskyrimas kaip centrinėje valdžioje, bet taip pat įvertinti savivaldybes pagal dydį. Dabar yra vienas frakcijų dydžių kurpalis – ar Vilnius su didžiule savivaldybe, ar Pagėgiai, Kazlų Rūda. Mes siūlome lankstesnį modelį. Mes siūlome, jeigu bus pritarta, kad galėtų mažose savivaldybėse frakciją sudaryti, pavyzdžiui, ir du tarybos nariai, bet Vilniuje tikrai tai būtų nelogiška ir neproporcinga. Tai štai mes siūlome, kad frakciją galėtų sudaryti ir keturi nariai.

Be to, mes dar numatėme tam tikras taisykles arba siūlome savivaldybės nario veiklos formas, už kurias gali būti kompensuojama. Kad būtų daugmaž vienoda sistema visoje Lietuvoje, tai, žinoma, tarybos nario posėdžiai taryboje, komitetuose, komisijose, frakcijoje ir pagal reglamentą numatyti susitikimai su gyventojais – štai už tokias formas galima pildyti tam tikrus dokumentus ir gauti kompensavimą už sugaištą laiką, nes kitaip labai sudėtinga apskaitą vykdyti ir galimi visokie vienas kito kaltinimai ir piktnaudžiavimai. Tai štai tokie visokiausi dar papildomi dalykai, norint padaryti savivaldybes lyg ir labiau tarnaujančias žmogui.

Tiesa, mes taip pat siūlome kolegiją, nors dabar įstatyme ir yra, kai kurios savivaldybės turi. Mes irgi siūlome neprivalomą, tačiau taryba gali nutarti turėti tokią kolegiją, ją sudarytų meras, vicemerai, komitetų, komisijų pirmininkai, opozicijos lyderis. Taip pat kolegijai numatome papildomų funkcijų, jeigu tokia sudaryta, kad būtų tam tikras instrumentas merui ieškoti sąlyčio taškų su savivaldybės taryba. Taigi bandėme sudėlioti tą santykį tarp šitų dviejų konstitucinių institucijų: tarybos ir mero taip, kad būtų daugiau taikos ir mažiau konfliktų.

Na, o ar dabar konfliktų išvengsime pagal šį modelį, niekas negali pasakyti, nes tai yra nauja sistema. Po metų rinkimai, dar po metų dvejų turbūt pamatysime, ar veikia sistema, ar neveikia. Bet turėkime galvoje, kad ir šiandien su sena sistema, kurią Konstitucinis Teismas pripažino antikonstitucine, trijose savivaldybėse: Šilalėje, atrodo, Plungėje ir Jurbarke yra problemų, o Kalvari-

joje net gresia tiesioginiu valdymu. Žinoma, nuo tokių nesusikalbėjimų joks įstatymas neapsaugos, čia, matyt, turėtų pradėti veikti sveiko proto principas. Aš galvoju, kad tiek pristatyti ir pakaktų. Klausimų turbūt bus, pasistengsiu atsakyti. Tikrai daug apie tai buvo kalbėta viešumoje, manau, tikrai dar daug darbo turės VVSK. Būtų gerai ir aš tikiuosi, kad kartu su Rinkimų kodeksu, Referendumo įstatymu, Politinių organizacijų įstatymu judės į priekį ir bus priimtas birželio pabaigoje ir šis įstatymas.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausimų tikrai yra. Pradėkime eiti per juos. Pirmasis klausia E. Pupinis. Prašom.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Ačiū. Tikrai dėkojame darbo grupei. Iš tikrųjų didžiulis darbas atliktas, nes bandyta sutaikyti visas puses ir visus interesus, bet vėlgi Teisės departamento pastaba yra gana griežta dėl atstovaujamosios demokratijos, dėl vykdomųjų institucijų atskaitingumo tarybai. O šiuo atveju vis dėlto tiesiogiai išrinktas meras, daugiau kaip vykdomoji institucija, vadovaus tarybai. Ar nemanote, kad vis dėlto gali būti?.. Aišku, jeigu nesikreipsime, galbūt Konstitucinis Teismas savo išvados ir nepadarys. Ar nemanote, kad ši mūsų pakeitimo vieta yra silpniausia, nors, kaip jūs sakėte, Europoje yra visokių dalykų, bet Europoje ir konstitucijos yra nevienodos. Ar šiuo atveju nematote didžiausios problemos, kad gali būti tam tikrų negerų pasekmių? Ačiū.

S. ŠEDBARAS (*TS-LKDF*). Mielas Edmundai, jeigu aš vienas būčiau rašęs projektą, šito nebūčiau įrašęs. Mano pirmajame konceptualių nuostatų, kurias aš siūliau darbo grupei, variante buvo kitaip, bet jūs turbūt žinote, esame kalbėję, kad jeigu nebūtume įrašę taip, kaip šiandien yra, aš abejoju, ar balsavimas dėl konstitucinės pataisos būtų buvęs toks vieningas. Tai ir yra kompromisas. O kas yra politika? Kompromisų menas.

Dabar dėl Konstitucijos. Teisės departamentas nepajuodino, būtų tekę eiti į komitetą ir daryti preliminarų vertinimą. Jis tik tokius pasvarstymus daro. Šiaip jau, žinokite, mūsų Konstitucijoje nėra labai daug normų, skirtų savivaldai. Kai mes pakeitėme, pataisėme, papildėme Konstituciją, mes ten turime tik tarybą ir merą, jam yra tik pilietybės reikalavimas, dėl viso kito Konstitucija nukreipia į įstatymą.

Sunkiai įsivaizduoju, kad Konstitucinis Teismas turėtų konstitucinį pagrindą šiuo atveju įžvelgti prieštaravimą. Arba reikėtų sukurti tokią doktriną taip, kaip buvo sukurta vadinamojoje R. Pakso byloje, kur mes turėjome pildyti Konstituciją, nors Konstitucinis Teismas vertė mus keisti, bet nebuvo ko keisti, nes tokios normos nebuvo. Tai čia truputėlį akmenėlis ir į kolegų Konstitucinio Teismo teisėjų daržą. Bet aš dar pradžioje paminėjau, kad mūsų nuostata buvo ne laikytis griežto valdžių atskyrimo principo centrinėje valdžioje, o žiūrėti, kad jeigu jau žmonės išsirinko rajono arba miesto šeimininką, kad jo ir atsakomybė, ir pasitikėjimas būtų didesnis. Pažiūrėsime, kaip veiks.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausia G. Kindurys. Prašau.

G. KINDURYS (*LVŽSF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiamasis pranešėjau, pagal naujas projekto nuostatas meras ir administracijos vadovas skiria, atleidžia tarnautojus, dirbančius pagal sutartis, teikia tarybai tvirtinti ir administracijos struktūrą, tačiau dar liko numatyta galimybė steigti tarybos ir mero sekretoriatus. Pažymėtina, kad viena iš administracijos funkcijų yra rengti savivaldybės institucijų sprendimų projektus. Tai kodėl negana merui turėti tik politinio, pavyzdžiui, pasitikėjimo tarnautojų, patarėjų? Juk merui vadovaujant visai administracijai pakanka nustatyti, kad administracijos struktūroje būtų skyrius, kuris ir atliktų, pavyzdžiui, sekretoriato funkcijas, nes taip išeina kaip ir pareigybių išpūtimas.

Nepastebėjau, neradau projekte nuostatų dėl biudžetinių įstaigų vadovų skyrimo. Ten yra tik biudžetinių įstaigų seniūnų vadovų skyrimas, lyg ta kompetencija niekam nepriskirta. Iš tiesų keistai atrodo…

PIRMININKAS. Laikas.

G. KINDURYS (*LVŽSF*). …kad įstaigos vadovas ir direktorius yra tas pats. Dabar pasirinkta, kad meras ir vadovas ir dar skiria direktorių. Kodėl pasirinktas toks dviprasmiškumas?

S. ŠEDBARAS (*TS-LKDF*). Čia dviprasmiškumo nėra. Jeigu toks santykis toliau ir liks, turėkime galvoje štai ką. Dabar yra dvi institucijos: taryba ir savivaldybės administratorius kaip vykdomoji, kaip institucija. Tai dabar taryba ir meras yra dvi institucijos. Institucija – jis meras, žmogus,

vienasmenė, bet institucija kaip Respublikos Prezidentas, tai jis yra savivaldos prezidentas tam tikra prasme.

Administracijos direktorius, čia diskusijų dalykas, bet sutarėme, kad meras turi… tai yra įstaigos vadovas, trupučiuką panašu kaip Seimo Pirmininkas ir kancleris, tai yra aparato vadovas. Ir matote: administracija, karjeros tarnautojai arba pagal darbo sutartis dirbantys. Meras – neprivalu, bet, jeigu yra didelė savivaldybė, turėti savo politinio pasitikėjimo sekretoriatą, turėti vieną, du, tris žmones mes numatėme galimybę. Lygiai taip pat kaip ir tarybos. Juk gali mažoje savivaldybėje būti vienas žmogus, tarybos sekretoriatas, tarybos sekretorius, bet jeigu didelė savivaldybė, žinoma, kad vienas žmogus nepaveš. Tai lankstumo galimybė didžiulė. Štai toks yra pasirinkimas, nes, įsivaizduokite, meras turi nepaprastai daug funkcijų. Jeigu jis pasirenka nedaug vicemerų, o čia irgi yra pasirinkimo dalykas, ir kuo didesnė savivaldybė, tuo daugiau gali pasirinkti, tai jam pagalbą turėti – aparato administracijos vadovą, administracijos direktorių – mums atrodė ir savivaldybininkams darbo grupėje atrodė kaip logiškas žingsnis.

O dėl biudžetinių įstaigų skyrimo, žinokite, mes tų vietų netaisėme. Kur nors turi būti įstatyme arba gal nušoko, tai čia VVSK turi pasižiūrėti redaguodamas, nes čia mes jau tikrai šių dalykų taip iki detalių neanalizavome.

PIRMININKAS. Dėkoju. R. Šarknicko salėje nematau. A. Nekrošiaus salėje nematau. R. Žemaitaičio salėje nematau. A. Kupčinską salėje matau. Prašau.

A. KUPČINSKAS (*TS-LKDF*). Gerbiamas pranešėjau, buvo šaunu dirbti jūsų vadovaujamoje darbo grupėje. Išties padirbėta iš peties. Žiūriu į gerbiamą E. Sabutį, kitus. Tikrai atėjome į darbo grupę su gana prieštaringomis ir priešiškomis nuostatomis, bet kuo ilgiau jūs pirmininkavote, tuo labiau tas sutarimas ir kompromisas radosi, o galiausiai tas kompromisas atsispindėjo balsuojant dėl Konstitucijos pakeitimo, kai 135 Seimo nariai balsavo dėl tiesioginių mero rinkimų įtvirtinimo. Aišku, kad Konstitucinis Teismas pasisakė ir plačiau. Tose nuostatose… Man atrodo, daugelis buvo tikrai atspindėtos. Aš manau, kad išties tos vietos demokratijos bus kur kas daugiau. Manau, jeigu veikia Seime demokratijos principai ir ta nacionalinė demokratija, tai jinai gali tikrai būti puikiai realizuota ir vietos demokratijose. Tiesiog ačiū už…

PIRMININKAS. Klausimas.

A. KUPČINSKAS (*TS-LKDF*). Ai, čia buvo klausimai. Tai tiesiog noriu pagirti pirmininką už pirmininkavimą.

PIRMININKAS. Gerai, ačiū.

S. ŠEDBARAS (*TS-LKDF*). Ačiū. Aš galiu tik pasakyti, ko nepasakiau pačioje pradžioje, ką priminė Andrius. Aš tikrai pamiršau padėkoti. Buvo didžioji grupė sudariusi mažąją grupelę, ji iš tiesų labai intensyviai padirbėjo: tai E. Sabutis, tikrai labai nuoširdžiai ačiū, ačiū A. Širinskienei, tikrai ačiū abiem mūsų Andriams – Kupčinskui ir Vyšniauskui. Buvo malonumas dirbti. Aš iš karto sakiau, kai mes susirinkome į pirmą posėdį: kolegos, padarysime ir padarysime laiku. Ir padarėme. Tikrai tik tiek galiu pasakyti. Norėčiau tokio sutarimo ir toliau.

PIRMININKAS. Dėkui. Klausia V. Fiodorovas, bet jo nematau. E. Rudelienės irgi salėje nėra. R. Tamašunienė yra. Prašau. Gerbiama Rita, jūs galite užduoti klausimą, jeigu norite.

R. TAMAŠUNIENĖ (*LRF*). Aš noriu paklausti. Dabartinio administracijos direktoriaus funkcijos, sakykime, toks juodas darbas, atitenka merui ir administracijos direktorius lieka be pavaduotojo. O paties mero pavaduotojų jau daugėja. Kokios bus galimybės skirstant tas funkcijas tarp to viso pasitikėjimo, sakykime, valstybės tarnautojų savivaldybėje?

Kita vertus, kaip jūs galvojate, ar šis projektas vis dėlto nenumenkina tarybos vaidmens ir funkcijų? Merą mes tikrai, mano vertinimu, pastipriname, ir neblogai, kaip kompensacija už tai, kad jis neturi balsavimo teisės ir tik gali posėdžius organizuoti ir tvirtinti darbotvarkę, bet pačios tarybos funkcijos? Ar tikrai mes atsižvelgiame į tai, kad ir taryba turėtų savo atitinkamą vaidmenį savivaldai priimant labai svarbius sprendimus?

S. ŠEDBARAS (*TS-LKDF*). Pirminiame variante, dėl kurio iki šiol dar kartais kai kas paaimanuoja, buvo tarybos pirmininkas, bet aš nemanau, kad vien dėl to, kad nėra tarybos pirmininko, tarybos funkcija sumažėtų. Žiūrėkite, dabar meras taip pat yra. Jis lyg ir kartu, lyg ir iš šalies. Jis yra tiesiogiai išrinktas, nors jis formaliai yra tarybos narys, na, tik tiek, kad jis balsuoja, tuo ir ski-

riasi. Dabar jis bus išrinktas, nebus tarybos narys, bet jis vis tiek, kaip ir anksčiau, pirmininkaus, formuos darbotvarkę. Ypatingo skirtumo aš čia nematau. Aš neįsivaizduoju kitaip kaip tokį modelį… Juk yra tam tikra bendruomenė, joje yra tam tikros politinės jėgos. Tai jeigu tam tikra politinė jėga turi pasitikėjimą toje bendruomenėje, tai, be jokios abejonės, ji balsuoja ir už merą, iškeltą tos politinės jėgos, ir savivaldybės taryba po meru kažkokiu būdu formuojasi. Tai yra viena. Po to gali susipykti, bet rinkimų metu, aš neįsivaizduoju kitaip, kad būtų socialdemokratų meras, o liberalų ar konservatorių taryba ar atvirkščiai. Nėra jokios politinės logikos. Šiuo atveju aš įsivaizduoju, kad susiformuoja tam tikra stabili struktūra. Matote, jeigu meras su tarybos pritarimu pasiskiria vicemerus, administracijos direktorių, tai kartu jis ir formuoja savo politinę komandą, kartu su taryba, ne jis pats kažkaip. Jeigu jis pradės visiškai savarankiškai tai daryti, tai iš karto pirmomis dienomis bus konfliktas tarp tarybos ir mero. Aš manau, kad pagrindinis mero uždavinys – surasti taiką ir jos ieškoti visus ketverius kadencijos metus.

Dabar dėl funkcijų pasidalinimo. Čia yra diskusinis dalykas. Įstatyme yra numatyta dalis, ten, kur yra mero pareigos, jis negali niekam deleguoti, tai yra svarbiausios pareigos, bet kur yra jo teisės, tai jis gali kai ką pavesti administracijos direktoriui, nes iš tiesų, kaip aš ir minėjau, jo kompetencija tampa labai plati. Vicemerai jam būtų kaip viceministrai. Labai panašiai mes konstravome mintį, kad tai yra nerinktas, viceministras negali pavaduoti ministro, taip ir čia vicemeras mero. Bet pagal savo politinės kontrolės sritis meras paskirsto, ką toliau daro, ir tikrai padeda merui įgyvendinti uždavinius. Bet, kaip minėjau pradžioje, kartu tai yra tam tikros politinės komandos formavimas. Ir stabilumo netgi, sakyčiau, užtikrinimas toje savivaldybėje.

PIRMININKAS. Dėkui. Kadangi čia yra tikrai nemažai lydimųjų ir tikrai matau, kad opozicijos garbūs nariai nori paklausti, manau, dar 10 minučių įmeskime klausimams ir turėsime gerą pateikimą. Dabar klausia L. Nagienė. Prašom.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas kolega, pirmiausia noriu tikrai padėkoti ir iš tikrųjų matosi, kad tas teisės aktas, iš viso Vietos savivaldos įstatymas kažkuo labai stipriai skiriasi nuo ankstesnio. Bet mano vienas konkretus klausimas. Pirmiausia jūs viename straipsnyje rašote, kad reglamento nustatyta tvarka turi derinti su taryba administracijos direktoriaus kandidatūrą, o kitame jūs rašote, kad meras direktorių skiria ir atleidžia. Čia yra vienas prieštaravimas. Kaip suprasti, kaip iš tikrųjų yra?

Kitas klausimas dėl mero pavadavimo. Ar, jums atrodo, tai yra normalu, kad jūs skiriate tarybos narį? Čia, jeigu, sakysime, savaitei ar dviem savaitėms išeina atostogų, ir tarybos narys, arba net mėnesiui, ir tarybos narys pavaduos merą, nors jis galbūt iš tikrųjų yra toli nuo šitų darbų, kuriuos atlieka.

Ir dar vienas klausimas dėl vicemero funkcijų. Vis dėlto norėtųsi, kad jos būtų daugiau apibrėžtos. Ačiū.

S. ŠEDBARAS (*TS-LKDF*). Vicemero funkcijų tikrai neapibrėšime, kadangi tai yra politinio pasitikėjimo valstybės tarnautojas. Lygiai taip pat, kaip ministras paskirsto politinio kuravimo sritis. Jeigu mes dabar prirašytume merui, kokias jis turi funkcijas pavesti vicemerui, tai turbūt jūs galite, kolege, įsivaizduoti, kokia būtų dabar dirbančių merų reakcija.

Dabar kitas dalykas. Dėl administracijos direktoriaus įstatyme nėra normos, kad administracijos direktorius yra skiriamas su tarybos pritarimu. Ne, tai yra savarankiška mero funkcija. Jūs gal truputį ne taip paskaitėte, vicemerą skiria su tarybos pritarimu.

Dabar dėl pavadavimo. Labai rimtas klausimas. Čia ir atsiremiame. Atsiremiame į tam tikrą valdžių padalijimo principą. Meras išrinktas tiesiogiai. Lygiai taip pat, kaip ir ministro negali pavaduoti viceministras, negali, tai prieštarautų Konstitucijai, taip ir mes manėme ir darbo grupėje sutarėme, kad mero negali pavaduoti vicemeras. Kas dabar gali atsitikti per vieną mėnesį, kai meras trumpam susirgo arba atostogauja. Ogi nieko. Ogi nieko neatsitiks. Tuo labiau kad valstybės vadovas pas mus iš viso neatostogauja ir dabar gali prisijungti ir pasirašyti net įstatymus, kas yra įvykę, gali ir būdamas užsienyje. Lygiai taip pat meras gali vykdyti savo svarbias funkcijas ir nebūdamas savo kabinete. Tai vienas dalykas.

Dabar kitas dalykas – legitimavimas, jeigu mero nėra ilgą laiką, jeigu meras arba nušalintas, arba neįvyko rinkimai, arba ilgam susirgo, tai dabar kas galėtų laikinai pavaduoti merą, kol me-

ras bus išrinktas? Čia Teisės departamentas ir atkreipia dėmesį į sąvokas. Taryba, kol atsiras meras, tam tikram laikui išrenka laikiną pavaduojantį merą. Tačiau jeigu meras, pavyzdžiui, nevykdo savo pareigų, jeigu meras ilgiau kaip tris mėnesius nešaukia tarybos posėdžio, tai yra ta pati kaip ir šiandien galiojanti norma – taryba *ad hoc* šitam posėdžiui išrenka posėdžio pirmininką. Čia du skirtingi dalykai, ir stengiamės projekte tai labai atskirti. Maždaug toks yra santykis. Tiesiogiai išrinkto mero pavadavimas yra ganėtinai sudėtingas dalykas ir čia, atrodo, mums pavyko rasti tam tikrą kompromisą. Nes jeigu būtų kitaip, čia galėjo Teisės departamentas jau parašyti prieštaravimą Konstitucijai.

PIRMININKAS. Dėkui. Matau, į salę grįžo E. Rudelienė. Paprašysiu, jeigu galima, ją taip pat užduoti klausimą. Labai trumpai, gerbiama Laima.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Aš labai trumpai. Labai atsiprašau, gerbiamas pirmininke, aš perskaitau. 31 straipsnio 7 dalis: „Reglamento nustatyta tvarka derinti ir teikti savivaldybės tarybai vicemero (vicemerų), savivaldybės administracijos direktoriaus kandidatūras.“ Jūs neteisus taip sakydamas.

S. ŠEDBARAS (*TS-LKDF*). Galbūt yra…

PIRMININKAS. Dėkui. Mes išsiaiškinsime.

S. ŠEDBARAS (*TS-LKDF*). 21 straipsnis yra kontrolės komitetas, ne. 21 yra… 31? Tai galbūt yra likusi kokia nors klaida iš seno projekto, nes ant seno buvo rašoma. Iš karto pasakau: koncepcija ir projektas yra toks, kad administracijos direktorių meras skiria savarankiškai.

PIRMININKAS. Prašom, dabar E. Rudelienė, ruošiasi D. Griškevičius. Prašom.

E. RUDELIENĖ (*LSF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Išties džiaugiuosi, kad šiandien svarstomas šis įstatymas ir pagaliau, matyt, baigėsi tos diskusijos, rinksime ar nerinksime merus tiesiogiai. Buvo įvairių čia interpretacijų, bet Seimas atliepė gyventojų lūkesčius ir merai bus renkami tiesiogiai. Merui šiuo įstatymu suteikiami, mano galva, nemaži įgaliojimai, sustiprinama jo funkcija, kaip ir turėtų būti, nes išrinktas meras tikisi įgyvendinti savo programą.

Bet grįžtu prie tarybos narių, prie tarybos, prie opozicijos. Šiame įstatyme yra numatyta, kad gali būti sudarytos kolegijos, į kurias įeina merai, vicemerai, direktorius, frakcijų pirmininkai, kai kurių komisijų pirmininkai. Ar nemanote, kad vis dėlto galbūt kolegijos ne tik kad galėtų būti sudaromos, bet ir turėtų būti sudaromos įstatyme numatyta… taip sustiprinant dar labiau bendradarbiavimą tarp tarybos ir tarp mero?

PIRMININKAS. Laikas!

S. ŠEDBARAS (*TS-LKDF*). Ponia Edita, jūs prisimenate diskusijas, kad didžioji dalis darbo grupėje buvo už tai, kad būtų pasirinkimo teisė. VVSK galima įrašyti, bet kažin ar bus laimingos savivaldybės, jeigu privaloma tvarka. Ir jeigu meras mano, kad jam nereikia, jis nešauks posėdžių, tai irgi turbūt kad vargu ar turės kokį rezultatą. Tai mes ir pasirinkome, kad, jeigu meras tikrai mato galimybę ir norą, ir prasmę bendravimo su taryba tokia forma, tai pasiūlys tarybai ir sudarys kolegiją.

PIRMININKAS. Dėkui. Klausia D. Griškevičius.

D. GRIŠKEVIČIUS (*DFVL*). Dėkoju grupės pirmininkui. Tikrai buvo malonu dirbti kartu. Buvau vienas tų skeptikų, tiesą sakant, kuris galbūt galvojo, kad sunkiai mes rasime bendrą sutarimą tarp daugumos ir mažumos, bet tikrai pagarba jums už visų pozicijų suderinimą. Tikrai reikia pripažinti, kad šis teikiamas variantas yra tam tikrų kompromisų rezultatas, ir akivaizdu, kad tam tikrų vienos ar kitos pusės nuogąstavimų tikrai gali būti, bet bet kuriuo atveju aš manau, kad tas rezultatas tikrai nėra toks blogas, koks galėjo būti. Bet kuriuo atveju tikrai dėkui už tą darbą.

Na, o pagrindinis klausimas yra tas, kad gaunamos pagrindinės pastabos vis dėlto yra susijusios su mero pavadavimu. Tai vis dėlto, reaguojant į jas, ar negalvotumėte, kad mes galėtume aiškiau apibrėžti, man rodos, 31 straipsnio nuostatas dėl pavadavimo, kur trumpalaikiai, tai yra atostogos ar komandiruotės, ar kiti dalykai, galėtų būti nustatyti reglamente aiškiai apibrėžiant, kad tie trumpalaikiai mero nebuvimai… galėtų jį pavaduoti direktorius.

S. ŠEDBARAS (*TS-LKDF*). Domai, aš tai galvoju, kad tokiam trumpalaikiam pavadavimui šituos darbelius galėtų pasidalinti ir vicemerai, administracijos direktorius. Jie kaip ir turi savo tam tikras veiklos sritis. Na, meras išvažiuoja trims dienoms į komandiruotę, taip ir vyksta darbas. Aš galvoju, kad sveiko proto ribose bus daugiau… reglamente galima, reglamente savivaldybė gali

nusimatyti ir daugiau dalykų, nes neina visko aprašyti. Juo labiau kai viską labai detaliai surašysi, vėl savivaldybininkai sakys, kad centrinė valdžia mums viską čia sureglamentavo. Mes girdėjome tokių frazių ir stengiamės palikti daugiau galimybių spręsti vietoje.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausia K. Vilkauskas. Prašom.

K. VILKAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas kolega, tikrai džiaugiuosi, kad meras sustiprėjo, kad įgyvendinote tą savo maksimaliai užsibrėžtą planą visa grupė ir jums puikiai pasisekė. Norėčiau užduoti vieną klausimą dėl mažosios savivaldos, nes vis dėlto stiprios mero galios kartais gali būti tokios panaudojamos, priklausomai nuo žmogaus, ir ne visai tinkamai. Tai ta svertų ir atasvarų sistema, kai stiprios seniūnijos galėtų apačioje kompensuoti, sakykime, perviršinį mero galių pasirodymą. Ar nemanote, kad dabar reikėtų svarstyti ir seniūnijų klausimą – jų stiprinimo, jų statuso ir didesnio piliečių įsitraukimo išplėstinėse seniūnaičių seniūnijose, sakykime, bet galbūt ir kitais modeliais? Ačiū.

S. ŠEDBARAS (*TS-LKDF*). Kalbėjomės šiek tiek apie tai. Pirma klausimo dalis – dėl stiprių merų. Ir dabar turime kai kur tokių amžinų netoli mano tėviškės. Jeigu nebūtų ten (aš turiu galvoje Seimo rinkimus, apygardas, turiu galvoje Pagėgius), gal ir šiandien ta pati šeima valdytų. Ką tu padarysi, taip yra gyvenime. Taip gali būti, bet taip gali būti ir esant dabartinei sistemai.

Kaip to išvengti? Pasitikėti rinkėjais. Žinoma, rinkėjai ne visada yra pajėgūs arba yra vietinė įtaka, tad neįsivaizduoju, kaip reikėtų tai padaryti. Yra tik vienas būdas – kadencijos. Mes irgi darbo grupėje balsavome, buvo siūlymas visai neriboti, buvo siūlymas dviejų ir trijų. Laimėjo darbo grupėje trys kadencijos. Na, Seimas gali pakeisti, bet, man atrodo, optimalu 12 metų, o tai įsigalios tik nuo kitų metų, nes atgal negalioja, čia visai kitoks meras. Galbūt ta kaita kažkiek tai padarytų.

Dabar kitas jūsų klausimas, Kęstuti? Dėl seniūnijų. Na, žinote, gal turite paslėptą mintį tarp eilučių dėl seniūnų rinkimų, ne? Nes mane irgi įtikino, kad to nereikia daryti. Stiprinti seniūnus? Na, galima kažkaip pagalvoti apie tą seniūnų stiprinimą, bet jis vis tiek yra labai priklausomas nuo vykdomosios valdžios, biudžeto formavimo ir visa kita.

Seniūnaičiai. Kaimo vietovėje tai svarbu. Kiek jis aktyvus, čia nuo žmogaus priklauso. Pavyzdžiui, čia pas mus irgi, aš netoliese gyvenu privačių namų rajone, apsireiškė seniūnaitė, atvežė žaliųjų atliekų konteinerį ir jau treji metai nemačiau. Mieste turbūt iš viso tas seniūnaičio institutas nelabai svarbus, ne visur reikia, bet mažesniuose miesteliuose ir kaimo vietovėje, man atrodo, tai svarbu. Bet vėlgi atsiremia į žmogų, į jo asmenybę, į jo aktyvumą. Neprirašysi įstatyme, Kęstuti, čia tokių nuostatų, kad užsikurtų ta apatinė grandis, aš taip galvoju, tiesiog reikia žmones judinti arba kad žmonės pajustų, kad gali, kad jie gali, kad jie lemia kažką, na, tai gal taip?

PIRMININKAS. Dėkui. Jau ir pratęstas laikas ištiksėjo dėl šio klausimo. Ačiū gerbiamam S. Šedbarui. Dabar dėl šio projekto motyvų nori kalbėti A. Kupčinskas, jau kaip ir kalbėjo. E. Rudelienė už, praleidžia, E. Sabutis nori kalbėti. Gerai, trumpai.

E. SABUTIS (*LSDPF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Aš taip pat noriu pasidžiaugti darbo grupės vadovu S. Šedbaru. Ne man vienam būnant opozicijoje atrodė, kad sunkiai rasime sutarimą, bet tikrai jo vadovavimas buvo puikus, darbo grupėje tikrai radome labai daug tų taškų, dėl kurių mes sutarėme, ir tikrai labai mažai, dėl kurių nesugebėjome sutarti.

Noriu pasidžiaugti tuo, kad iš tikrųjų kartais mums atrodė, kad vejamės nuvažiuojantį traukinį ir tuoj, tuoj nespėsime įšokti, nes Konstitucinis Teismas mums paliko labai labai nedidelį laiko tarpą. Žinome, kad artėja savivaldos rinkimai. Turėjome tikrai labai nedaug laiko įstatymui pakeisti. Pradžioje galvojome, kad pakeitimas apims du, tris, keturis ar penkis straipsnius, bet kuo toliau ir giliau žiūrėjome, kaip visi matote, tai tapo nauja redakcija.

Šiandien gavome Teisės departamento išvadas. Aš asmeniškai tikėjausi, kad jų bus trigubai ar keturgubai daugiau, su baime laukiau, kad, kaip Stasys sakė, bus pastorintos eilutės ir parašyta, kad galbūt prieštarauja Konstitucijai. Tačiau, ačiū Dievui, matyt, darbą neblogai atlikome, to nebuvo. Tikrai norėčiau kolegas paskatinti nebijoti kai kurių pastabų ir šiandien tikrai vieningai balsuoti už tą pateikimą. Tikrai tikiuosi, kad jau mūsų komitete, Valstybės valdymo ir savivaldybių komitete, mes tikrai jį greitai, operatyviai pataisysime, ištaisysime tai, ką reikia, tikrai atsižvelgsime. Didžioji dalis tų pastabų iš tikrųjų susijusi su terminologija. Ir susijusi su labai nema-

žai tų straipsnių, kurių mes iš esmės net nelietėme. Labai džiaugiuosi tuo, kad tikrai nemažai padirbėjome. Tikrai labai norėčiau visus paskatinti balsuoti už. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkui. Tai buvo 2 minučių trumpumo kalba už. Balsuosime numatytu laiku.

17.52 val.

Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 2 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 17[1] straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-1508 (*pateikimas*)

Dabar toliau judame prie J. Sabatausko ir kolegų projekto – Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto. Kviečiu J. Sabatauską į tribūną. Nėra tokio Seimo nario. Na, lyg ir yra. (*Balsai salėje*) Matau, matau, todėl taip įdėmiai ir kviečiu. Žinau, kad J. Sabatauskas nepraleistų šio projekto pateikimo ir neužleistų vietos kam nors iš savo kolegų. Todėl kviečiu jį patį į tribūną pristatyti Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo 2 straipsnio pakeitimo ir papildymo 17[1] straipsniu įstatymo projektą. Prašom.

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiami kolegos, teikiu kartu su kitais 12 parlamentarų įstatymo projektą dėl saugaus eismo, dėl elektrinių paspirtukų. Paradoksas. Nors daugelyje Europos Sąjungos valstybių šios transporto priemonės teisinis reguliavimas yra, Lietuvoje mes turime baltą dėmę arba teisinę spragą, nes nėra visiškai jokio teisinio reguliavimo. Šiandien teikiame tą projektą ne todėl, kad užsimanėme ar kas nors man, bet teikiame iš tos patirties, kurią pateikė tiek policijos pareigūnai, tiek medikai chirurgai. Tokie mastai yra šiandien, kad jau keli metai iš eilės Lietuvoje kasmet parduodama apie 10 tūkst. elektrinių paspirtukų. Taigi 10 tūkst. elektrinių paspirtukų važinėja mūsų miestų gatvėmis ir šaligatviais, tačiau niekaip mes jiems nenustatome jokių reikalavimų.

Kita vertus, kovo 21 dieną darėme diskusiją, joje turėjo galimybę pasisakyti tiek visų institucijų atstovai, tiek pagaliau verslo atstovai, užsiimantys paspirtukų dalijimu, tiek medikai. Medikai tik iš dviejų Vilniaus ligoninių, tai yra iš vadinamosios Greitosios pagalbos ligoninės ir iš Žalgirio klinikos, pateikė gana šiurpią statistiką, kad vien nuo praeitų metų kovo iki šių metų kovo į kiekvieną iš jų buvo pristatyta apie 600 traumuotų žmonių. Įdomiausia, kad tos traumos dažniausiai būna daugybinės. Rankų, kojų ar šonkaulių lūžiai būna ne pačios sunkiausios, bet kiekvienu atveju iš jų trečdalis būna galvos traumos. Galvos traumos būna pradedant žandikauliu, pirmiausia lengviausios, tai yra, aišku, dantų praradimas, žandikaulių lūžiai, bet ir viršutinės veido dalies – ir kaktikaulio, ir kaukolės skliauto – čia jau yra gyvybei pavojingos traumos. Jau šiemet, deja, turime vieną nelaimingą atsitikimą, kurio metu žuvo elektriniu paspirtuku važiavęs asmuo.

Be to, dar vienas pažeidimas, kuris būna masiškai, važiuoja po du ir net po tris asmenis. Mane labiausiai neramina, kad kartais matai, kad tėvas arba mama kartu ant to paties paspirtuko stovi su vaiku arba net su dviem vaikais. Aš nekalbu apie du suaugusius, kurie važiuoja tuo pačiu paspirtuku. Iš tikrųjų rizika yra labai didelė. Todėl mes siūlome ne tik apibrėžimą, bet siūlome ir tam tikrą teisinį reguliavimą.

Jeigu dar truputį apie traumas. Pasakysiu, kad tos traumos būna ne tik daugybinės, kai kurios jų pareikalauja daugelio metų gydymo ir dar rekonstrukcinių operacijų, ypač kas susiję su veidu. Tai gali trukti ir ketverius, ir penkerius metus, nuo trijų, keturių ar penkių operacijų. Tai kainuoja ne tik tam žmogui, turiu omenyje, laiko ir finansinių resursų, bet ir valstybei.

Taigi siūlome apibrėžimą, kad tai būtų elektrinė-motorinė transporto priemonė, skirta vienam asmeniui. Taip pat siūlome, kadangi daugiau kaip pusė nukentėjusiųjų būna pėstieji, tai yra medikų statistika rodo, kad 55,8 % traumuotų žmonių būna pėstieji, vadinasi, susidūrimai būna su pėsčiaisiais, dažniausiai važiuojant šaligatviu. Nors jeigu traktuotume, kad jiems taikomi dviratininkų reikalavimai, tai turėtų važiuoti ne didesniu negu 6–7 kilometrai per valandą greičiu. Bet, aišku, dažniausiai to niekas nepaiso ir, kaip sakiau, nukenčia pėstieji, tai siūlome uždrausti važiuoti šaligatviu. Kitas dalykas, galėtų važiuoti dviračių juostomis, jeigu yra gatvėse, arba takais.

Žiūrint Europos valstybių patirtį, greitis, nustatomas Europoje, yra per pusę – pusė valstybių nustato 20 kilometrų per valandą, pusė 25 kilometrus per valandą. Mes siūlome 20. Taip pat siūlome, kaip ir rekomendavo medikai, kad šalmas yra būtinas, nes tai dažnai išgelbsti žmogaus

gyvybę ir nepatiria sunkių traumų. Taip pat siūlome, kad ta transporto priemonė turėtų veikiantį šviesos signalą – priekyje baltos šviesos, gale raudonos. Taip pat tamsiuoju paros metu reikėtų ir to, kas įstatyme įvardinama liemene, bet, kaip žinote, liemenės apibrėžimas yra toks: ryškiaspalvis drabužis su šviesą atspindinčiais elementais. Tai reiškia, nebūtinai grynai liemenės pasiuvimo, tai gali būti ir marškinėliai, gali būti striukė, bet svarbu, kad būtų ryšku ir su šviesą atspindinčiais elementais. Taip pat siūlome nustatyti… Apie greitį minėjau. Atrodo, visus reikalavimus ir pasakiau. Šaligatviu būtų draudžiama važiuoti vien dėl to, kad siekiama apsaugoti pėsčiuosius.

Kitas dalykas, aišku, kadangi naujas teisinis reguliavimas, tai mums reikės diskusijos. Kas džiugu, jau dabar ir žiniasklaida labiau ir aktyviau apie tai skelbia ir rašo, ir rodo, tai vis daugiau kelyje matau tų paspirtukininkų, kurie važiuoja savo nuosavais elektriniais paspirtukais, kurie atvažiuoja su šalmais – tai pagirtina. Panašiai, kaip ir su dviračiais. Vadinasi, ta žinia, pagrindinė žinia, kad reikia būti atsargiam ir saugoti save ir kitus, veikia.

Taigi prašau pritarti projektui, o, aišku, svarstymo metu komitetuose neabejotinai reikės daryti klausymus, nes naujas teisinis reguliavimas, tokio dar nėra, galbūt paprašyti ir Saugaus eismo komisijos, kuri yra prie Vyriausybės, jai pirmininkauja gerbiama premjerė, nuomonės.

Tai tiek. Laukiu klausimų.

PIRMININKAS. Dėkoju. Yra Seimo narių, norinčių paklausti. Pirmas klausia E. Pupinis. Prašom.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas kolega, iš tiesų turbūt yra problemų. Ne paslaptis, kad vis dėlto kai kada turbūt kai kurių paspirtukininkų vairavimo kultūra: jeigu yra greta dviračių takas, jie važiuoja pėsčiųjų takais, tai galbūt ir negerai. Bet iš kitos pusės, jeigu mes uždrausime važiuoti šaligatviais ir pėsčiųjų takais, tai jie turės važiuoti, jeigu važiuotų, įvairiomis eismo juostomis, tai yra transporto judėjimo takais. Ar nebūtų pavojingiau ir nebūtų daugiau problemų šiuo atveju išstūmus juos iš pėsčiųjų zonos į tuos kelius?

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Kaip žinome, šia transporto priemone naudojamasi faktiškai tik mieste. Niekur nesu matęs užmiestyje važiuojant tokia transporto priemone ir tikrai nesakau, kad mes juos stumiame į kelius. Juo labiau kad siūloma magistralėse neleisti važiuoti tokiu, kaip ir dviračiu negali važiuoti magistralėje. Tai gali būti pažymėta juosta gatvėje. Beje, Europoje yra valstybių, kuriose visiškai atiduotas šis dalykas – reguliavimas – savivaldai. Pavyzdžiui, Ispanijoje net nustatomas greitis. Taip pat Nyderlanduose kai kur duodama savivaldai laisvė. Keista, Nyderlandai atrodo tokia liberali valstybė, bet, pavyzdžiui, Amsterdame draudžiama važiuoti šaligatviais ir net dviračių takais, tačiau privaloma dėvėti šalmą. Mums atrodytų, mes susidarę tokį vaizdą, kad ten labai laisva, bet ten iš tikrųjų yra plati infrastruktūra.

Mes galėtume dalį reguliavimo pavesti savivaldai ir skatinti, kad galbūt miesto gatvėse, kur yra tikrai galimybė nustatyti žymėjimą juostos dešiniame krašte, kaip ir Vilniuje yra daug kur, galima važiuoti gatve nustatyta juosta, arba plėsti infrastruktūrą.

PIRMININKAS. Dėkui. Klausia A. Gedvilas. Prašom.

A. GEDVILAS (*DPF*). Ačiū. Gerbiamasis pranešėjau, tikrai nesiginčysiu ir pripažįstu, kad bėda egzistuoja. Pritariu greičio ribojimui, tačiau negaliu sutikti su galingumo ribojimu, nes dažnu atveju galingesnis produktas būna ir brangesnis, todėl ir saugesnis, ir kokybiškesnis. Man nesuprantama, kodėl automobiliai, ir galingi, ir mažalitražiai, eisme dalyvauja vienodomis sąlygomis, o čia įvedamas toks skirstymas.

Prašom pasakyti, gal turite statistikos, įrodančios, kad didžioji dalis įvykių nutiko būtent vairavus galingesnį nei pusės kilovato elektrinį paspirtuką? O gal kaip kitaip galėtumėte galios ribojimą pagrįsti žmonių sveikatos ir gyvybės, eismo saugumo, apsaugos kontekste? Ačiū.

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū. Labai geras klausimas. Iš tiesų aš tik galiu pastebėti, kad šiandien jokio… Kaip žinote, transporto priemonėms taikomas atitikties vertinimas, tai privaloma Europos Sąjungoje. Šios transporto priemonės tokio vertinimo niekas neatlieka. Šiandien prekyboje yra tokių, kurie, galima sakyti, nesertifikuoti ir įvairaus galingumo. Pavyzdžiui, daugiau negu 500 vatų arba pusė kilovato – jau projektinis greitis dažnai būna didesnis. Pavyzdžiui, virš 500, tarkime, 800, gali būti 40–45 projektinis greitis, jeigu viršija 1 tūkst. vatų arba kilovatą, gali būti dar didesnis. O, pavyzdžiui, jūs galite laisvai atsidaryti bet kurios parduotuvės internetinį

puslapį ir pamatysite, kad, pavyzdžiui, 3,2 kilovato galingumo elektrinio paspirtuko, savo išvaizda niekuo nesiskiriančio nuo tų, kuriuos mes matome, projektinis greitis – 95 kilometrai per valandą. Pagal parametrus atitinka motociklo. Kaip žinote… Jūs sakėte, niekur nėra diferencijuojama, yra motociklams diferenciacija. Ne taip seniai mes svarstėme, kokias teises A kategorijos motociklams… Ar reikia specialių žinių, ar užtenka B kategorijos.

Dar vienas dalykas, kurio nepasakiau, kad nepilnamečiams mes taikome nuo 16 metų. Tai tiesiog ta proga nuo 16 metų, o jeigu nuo 14, tai išklausius atitinkamą kursą. Šiuo atveju diferenciacija vis dėlto yra dviratėms transporto priemonėms, tarp jų ir motociklams. Kaip žinoma, yra mopedai, yra tie lengvieji motociklai, yra sunkieji motociklai.

PIRMININKAS. Dėkui. Klausia A. Nekrošius. Prašau.

A. NEKROŠIUS (*LVŽSF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiamasis pranešėjau, aš dar nesu apsisprendęs, kaip balsuosiu dėl šio projekto, ar palaikysiu, ar ne. Man iškilo keli klausimai.

Jūs norite padaryti du dalykus, tai yra pirmiausia amžiaus apribojimas, kad elektriniais paspirtukais galėtų važinėti ne jaunesni kaip 16 metų arba išklausę tam tikrą mokymo kursą, ir taip pat yra šalmo dėvėjimas. Mano keletas klausimų yra dėl šalmo, tai yra kokio tipo šalmas – ar kaip dviratininkų, ar kaip motociklininkų, kokios saugumo klasės jo reikia?

Kitas dalykas dėl to, kad išskiriate tik elektrinius paspirtukus. Ar nereikėtų pagalvoti apskritai apie visas tokias smulkias transporto priemones: riedučius, paprastus paspirtukus, galbūt riedlentes? Jos ne ką mažiau gali išvystyti gana didelį greitį. Ačiū.

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, labai geras klausimas. Iš tiesų yra įvairių transporto priemonių. Vienos, kurioms naudojama tik žmogaus raumenų jėga. Jūs paminėjote riedučius, gali būti tie paprasti paspirtukai, gali būti dviratis, ne elektrinis, žinoma, dviratis. Iš tiesų jų greitis yra ribotas. Jie tikrai nepasiekia tokio greičio kaip galingieji elektriniai paspirtukai, labiau prilygstantys mopedams arba motociklams.

Dėl šalmo ir dėl amžiaus mes pirma užklausėme, padarėme tyrimą dėl užsienyje taikomo reguliavimo, tai yra Europos Sąjungos valstybėse. Iš tiesų yra gana skirtingas amžius, bet mes tą 16 metų… taip daugmaž daugumoje valstybių yra. Kaip minėjau, kai kuriose valstybėse net savivaldybėms leidžiama tai nustatyti. O dėl šalmo, kaip sakiau, Nyderlandų pavyzdys gal labiau toks įkvepiantis buvo, nes jeigu Amsterdame griežtai nustatomas privalomas šalmas ir nustatoma 16 metų, na, tai ten, kur yra tikrai išvystyta plačiai infrastruktūra riedėti tokioms priemonėms, yra patirties. Manau, kad negalima spjauti į tą patirtį, kai mes dar to nesame nustatę.

PIRMININKAS. Dėkui. L. Savicko salėje nėra. I. Pakarklytės taip pat. E. Rudelienė klausia. Prašau.

E. RUDELIENĖ (*LSF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiamasis pranešėjau, klausimas galbūt panašus iš dalies kaip kolegos. Na, jūs atsakėte, kad žmogaus raumenimis naudojamos priemonės, bet yra ir vienaratės elektrinės priemonės, yra ir elektrinės riedlentės. Jos šiuo įstatymu nereglamentuojamos. Ar nemanote, kad vis dėlto reikėtų praplėsti?

O kitas klausimas dar tęstinis. Nors dviračiai naudojami be elektros, jie išvysto kartais ir didesnį greitį negu apriboto greičio paspirtukai. Dviračių takais važiuojantiems šalmų nereikia, o kodėl mes šalmus norime uždėti visiems paspirtukininkams, netgi tiems, kurie mažesniu greičiu važiuoja ir dviračių taku važiuoja. Kodėl tas toks skirtumas?

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Pirmas klausimas apie tai, kad yra tų transporto priemonių įvairių. Aš manau, kad svarstymo metu iš tikrųjų reikės pagalvoti ir apie tai, bet dabar mes kol kas siūlome tiktai apie elektrinius paspirtukus kalbėdami. O iš tiesų ir tie riedžiai, vienračiai ar dviračiai elektriniai riedžiai, taip pat yra ir riedlentės, nors neturėtų vadintis riedlentėmis, nes ten yra tiktai pasispiriama kojomis, bet elektriniai… Taip, aš juos vadinčiau labiau elektriniais riedžiais, tiktai vienračiais arba dviračiais. Iš tikrųjų apie juos reikėtų pagalvoti, nes vien jūsų klausimas jau sako, kad štai yra teisės spraga ir niekur tai nenustatyta, nei Kelių eismo taisyklėse, nei jokiame įstatyme, tuo labiau Saugaus eismo automobilių keliais įstatyme. Vadinasi, matome, kad iš tikrųjų reikia nustatyti reguliavimą. Koks jis bus? Kokį sutarsime. Iš tiesų aš manau, kad svarstymas nebus lengvas ir labai paprastas, nes jo metu iškils daugiau klausimų. Kaip pagal tą lietuvių patarlę: kuo toliau į mišką, tuo daugiau medžių.

PIRMININKAS. Dėkui.

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Apie šalmus, sakau, čia buvo jau primygtinė gydytojų rekomendacija. Jeigu aš jums dabar parodyčiau nuotraukas sužalotų žmonių, kurie patyrė galvos traumas, tai jūs tikrai neabejotumėte tuo, nes tai padės išgelbėti nuo sunkių traumų, galbūt kartais ir gyvybę. Kaip sakau, šiemet jau netekome vieno žmogaus gyvybės ir jau apskritai yra trijų žmonių gyvybės prarastos dėl elektrinių paspirtukų.

PIRMININKAS. Dėkui. Jūs atsakėte į tiek klausimų, kiek spėjote per 10 minučių.

Dabar dėl motyvų – A. Kupčinskas kalbės už įstatymo projektą.

A. KUPČINSKAS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, išties paspirtukų klausimas turbūt ne tiktai šiais metais yra iškilęs, bet ir gerokai anksčiau. Praeitais metais buvo ne viena virtuali diskusija pandemijos metu. Ir Susisiekimo ministerija, ir nacionalinis transliuotojas LRT… ir buvome gavę pažadą, kad Susisiekimo ministerija iki pavasario, ypač žiemos metu, kai reikia ruošti ratus, parengs įstatymo projektą. Deja, to projekto nesulaukėme ir taip gimė grupės Seimo narių iniciatyva pažaboti ar reglamentuoti pačių paspirtukininkų ar riedžių, elektrinių paspirtukų riedėjimą miesto gatvėse, nes, kaip teisingai kolega pastebėjo, pusė nukentėjusių yra būtent pėstieji. Džiugu, kad visi aktyviai įsitraukėme, buvo daug diskusijų čia. Ypač matau, kad yra galimybė netgi be įstatymų susitarti net su ta dalinimosi paslaugą teikiančia bendrove, bet supraskime, kad yra ne tiktai kaip dalinimosi paslauga ir jos srityje veikiantys paspirtukai ar jais naudojamasi. Jeigu pažiūrėsime, tai Aplinkos valdymo agentūra už senus automobilius išdalino vos ne 10 tūkst. paspirtukų ir jų reglamentavimas taip pat turi būti. Todėl aš tikiu, kad kartu su kolegomis svarstymo stadijoje mes galėtume rasti tam tikrus kompromisus. Per daug nesijaudinčiau ir dėl tų šalmų, nes čia nebandoma juk užmauti tam tikrų šalmų, kurie būtų motociklininko dydžio. Būtent yra šalmai kaip dviratininkų, jie atlaiko pirmą smūgį, net gelbėja gyvybes. Tikrai džiaugiuosi, kad pajudėjome tuo klausimu, bet būtų gražu, jeigu ir šioje pavasario sesijoje mes kartu įveiktume ir svarstymo, ir priėmimo stadijas, o ne nukeltume vėl į rudenį, o rudenį vėl bus taip, kad nebūsime paruošę net rogių. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkui. Prieš kalbės V. Giraitytė-Juškevičienė.

V. GIRAITYTĖ-JUŠKEVIČIENĖ (*DPF*). Dėkoju. Įžūlaus elgesio ir, matyt, nelaimingų atsitikimų mes turime visur, netgi tarp tų eismo dalyvių, kurie išlaiko teises vairuoti tam tikras transporto priemones. Mes nelaimingų atsitikimų tikrai turime ir vaikų žaidimų aikštelėse, tačiau dėl to tikrai neskubame visko uždrausti. Aš manau, kad čia turėtų būti daugiau žiūrima ir daugiau dėmesio skiriama vaikų eismo mokymui mokyklose, tėvų atsakomybės didinimui ir dalyvavimo eisme kultūros ir elgesio taisyklių skatinimui.

Mes dabar norime šiuo projektu nustatyti amžiaus cenzą, nuo kada galima važiuoti paspirtuku. Tai pagalvokime apie tuos vaikus, kuriuos šiandien mes ir skatinome įvairiomis priemonėmis, ir tėvams davėme kompensacijas įsigyti elektrinius paspirtukus, ir koks bus nusivylimas, kai dabar turės kokiems ketveriems metams pasidėti į sandėlį savo paspirtuką, nes tiesiog negalės vaiko išleisti ar su visa šeima išvykti papramogauti.

Mes išvejame šiuos paspirtukus į važiuojamąją kelio dalį. Tai, manau, yra visiškai nelogiška, nes šiandien tikrai žinome, kokia yra dviračių takų situacija. Ir jeigu visi paskaitytume pėsčiųjų ir dviračių takų projektavimo rekomendacijas, matytume, kad net ir esami dviračių takai neatitinka tų rekomendacijų. Todėl šiandien, aš manau, turime koncentruotis į kitus dalykus ir skatinti pačių eismo dalyvių švietimą, ugdymą ir atsakomybę.

PIRMININKAS. Dėkoju. Apsispręsime balsuoti numatytu laiku.

18.16 val.

Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 2 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 17[1] straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-1645, Administracinių nusižengimų kodekso 428 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1646 (*pateikimas*)

Atrodo, paskutinis šios dienos darbotvarkės klausimas – alternatyvi versija, arba taip pat paspirtukų klausimas. Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo 2 straipsnio pakeitimo ir įstaty-

mo papildymo 17[1] straipsniu įstatymo projektas, taip pat lydimasis Administracinių nusižengimų kodekso įstatymo projektas. Pristato A. Bagdonas. Prašom.

A. BAGDONAS (*LSF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke, už suteiktą žodį. Gerbiami kolegos, pristatau jums Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 2 straipsnio pakeitimo ir įstatymo papildymo 17[1] straipsniu įstatymo projektą ir Administracinių nusižengimų kodekso 428 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą.

Priešingai nei kolegos, norintys, kaip ką tik girdėjome, pažaboti paspirtukų eismą, šiuo įstatymų rinkiniu siekiu jį tinkamai sureguliuoti. Parlamento tikslas neturėtų būti apriboti sveikos, ekologiškos, alternatyvios automobiliams transporto priemonės naudojimą, o susitarti, kas yra paspirtukas ir kokios eismo praktikos jam labiausiai tinka. Todėl siūlau apibrėžti įstatyme mikromobilumo priemonių sąvoką, atskiriant elektrinius paspirtukus nuo dviračių ir mopedų. Šių įstatymų… priemonių galia neturėtų viršyti 0,5 kilovato. Viršijantys šį parametrą elektriniai judėjimo aparatai būtų priskiriami mopedų kategorijai. Jiems būtų taikomi gerokai griežtesni reikalavimai, nes girdėjome, kokiu greičiu gali važiuoti galingi paspirtukai.

Siūlau palikti galimybę paspirtukais važinėti dviračių juostomis, takais, ką siūloma kitame įstatymo projekte išbraukti, taip pat keliu, nes keliu yra turbūt nesaugiausia važiuoti paspirtuku, taip pat sudaryti kliūtis automobiliams. Taip pat manau, kad įpareigoti visus transporto priemonių naudotojus dėvėti šalmus nėra visiškai teisinga, todėl siūlau Lietuvos piliečius nepilnamečius, iki 18 metų, įpareigoti dėvėti šalmus, o visiems likusiems pilnamečiams Lietuvos piliečiams tiesiog rekomenduoti juos dėvėti, nes važiuojant dviračių taku, ką ir kolegė paminėjo, nėra prievolės dėvėti šalmą, o dviratis važiuoja dvigubai greičiau nei standartinis paspirtukas.

Taip pat siūlau keisti ir Administracinių nusižengimų kodeksą, ko nesiūlo keisti kolegos. Mes negalime visiems eismo dalyviams permesti tam tikrų ribojimų dėl to, kad dalis eismo dalyvių, važiuojančių paspirtukais, važiuoja neblaivūs, važiuoja po du ar tris žmones. Ir man atrodo, kad mes turėtume teisingai sureguliuoti ir skirti baudas tiems, kurie nesilaiko Kelių eismo taisyklių, tiesiog numatydami tiems pažeidėjams baudas. Man atrodo, kad pagrindinis tikslas būtų ne permesti atsakomybę visiems elektrinių paspirtukų naudotojams, o reikalauti atsakomybės iš tų, kurie nesilaiko Kelių eismo taisyklių. Iš tiesų aš kviečiu palaikyti šitą įstatymo projektą ir balsuoti už. Labai ačiū. Lauksiu jūsų klausimų.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia E. Pupinis. Prašom.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Ačiū. Iš tikrųjų, gerbiamas kolega, yra ir panašių dalykų jūsų rengiamame teisės akte, bet ir skirtingų. Pagrindinis dalykas yra šalmo nedėvėjimas virš 18 metų. Savaime suprantama, tie asmenys, kurie turi savo nuosavus paspirtukus, galėtų saugoti apsaugos priemones, šalmus namuose ir jiems važiuojant gal nebūtų problemos. Bet, kaip matome, tiems, kurie naudojasi įmonių teikiamomis paslaugomis, tais paspirtukais, kurie stovi, „Bolto“ ar kitų, būtų tam tikra problema. Kokių dar problemų, neabejoju, kad bendravote su tais paslaugų teikėjais, kokių problemų jie dar matytų, kad apskritai ta paslauga galėtų gyvuoti? Ačiū.

A. BAGDONAS (*LSF*). Dėkoju, kolega, už klausimą. Iš esmės mes siūlome tiems žmonėms, kurie yra sąmoningi ir yra pilnamečiai (manau, patys įvertina riziką), rekomenduoti užsidėti šalmą, ypač važiuojant galingais paspirtukais, kurie gali išvystyti greitį, kaip ir kolega minėjo, iki 95 kilometrų. Todėl įstatymo projektu ir siūlome, kad galingesni nei pusės kilovato elektriniai paspirtukai būtų prilyginami mopedams ir reikalavimai būtų jiems taikomi visiškai kiti. Privalomas ir šalmo dėvėjimas būtų tokiems galingiems paspirtukams.

Dabar kalbant apie dalinimosi platformą „Bolt“, aš noriu parlamentarų, kurie galbūt nėra naudojęsi tokia paslauga, atkreipti dėmesį į tai, kad, pavyzdžiui, „Bolto“ didžiausias leistinas greitis yra iki 25 kilometrų, o dviračiu galima vidutiniškai važiuoti, vidutinis greitis 30–40 kilometrų gali būti. Pavyzdžiui, važiuojant Vokiečių gatve ar Nepriklausomybės aikštėje automatiškai greitis yra apribojamas iki 15 kilometrų per valandą. Vadinasi, kur yra nesaugus ruožas, platformos savininkai įvertina tai ir jau dabar apriboja greitį iki 15 kilometrų. Kur yra leistinas greitis didesnis, kur yra dviračių takas, kur dviračiai važiuoja net 50 kilometrų per valandą greičiu, ten maksimalus greitis yra tik 25 kilometrai. Siūlomas toks reglamentavimas įstatymo projekte.

PIRMININKAS. Dėkui. Klausia A. Širinskienė. Prašom.

A. ŠIRINSKIENĖ (*LRF*). Mes matėme ir prieš tai kolegos J. Sabatausko pristatytą projektą, jis, beje, yra labai panašus į jūsiškį. Gal jūs galėtumėte pasakyti, koks yra esminis skirtumas ir kodėl jūs neregistravote pasiūlymo, o tiesiog atskirą įstatymo projektą? Tai šiek tiek pablogina Seimo statistiką, nes Seimas stengiasi, kad tų projektų nebūtų daug.

A. BAGDONAS (*LSF*). Dėkoju, gerbiama kolege, už klausimą. Kadangi matėsi, kad tas įstatymo projektas, kaip jūs girdėjote iš vieno autoriaus, yra pažaboti paspirtukus, formuluotė man pačiam nebuvo priimtina, nes tikslas yra reguliuoti tiek pėsčiųjų, tiek automobilių ir tiek paspirtukų eismą. Esminiai skirtumai yra, kad viename projekte, J. Sabatausko ir kolegų teikiamame, galima važiuoti dviračių taku, o jeigu jo nėra, galima važiuoti važiuojamąja dalimi, vadinasi, keliu. Ir man atrodo, kad tas važiavimas nėra saugus. Tikrai paspirtuku saugiau važiuoti pėsčiųjų taku. Jeigu nėra galimybės arba pėsčiųjų tako, tik tuomet važiuoti ta dalimi, kuria važiuoja automobiliai, nes važiuojant automobilių keliu turbūt avarijos tikimybė yra pakankamai didelė, tad nesaugu ne tik paspirtuko vairuotojui, bet nesaugu ir patiems automobiliams. Manau, kad tuo pat metu gali susidaryti ir kamščiai. Labai dėkui.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausia A. Nekrošius. Prašom.

A. NEKROŠIUS (*LVŽSF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiamasis pranešėjau, man didžiausią nerimą kaip ir dėl praeito projekto kelia būtent amžiaus apribojimas. Jūs čia minėjote keletą platformų, kuriomis naudojasi miesto gyventojai, įsivaizduokime, kad ta platforma pradėtų naudotis vaikai, tarkime, tėveliai nupirktų važiavimą paspirtuku ir panašiai. Kaip tą naštą įvertins pačios platformos? Kaip jos įvertins tų besinaudojančių žmonių amžių? Kokia jų bus atsakomybė? Ačiū.

A. BAGDONAS (*LSF*). Ačiū. Manau, kad tos platformos pačios įvertins riziką, o įstatymo projekte yra numatyta, kad paspirtuku būtų galima važiuoti nuo 16 metų, o nuo 14 metų – išklausius ugdymo įstaigoje tam tikrus kursus ir gavus pažymėjimą. Man atrodo, kad tas amžiaus cenzas yra parinktas logiškas. Žinoma, pasitaikys atvejų, kuomet ir jaunesni žmonės, kitaip tariant, vaikai, pasinaudoję tėvų kreditine kortele, prisijungs ir pasinaudos, bet taip grėstų atsakomybė už tokį naudojimą. Tam ir yra numatytos pataisos, to nėra pas kolegas, Administracinių nusižengimų kodekse.

PIRMININKAS. L. Savicko salėje nėra. Klausia J. Sabatauskas. Prašom.

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Gerbiamas kolega, iš tiesų jūs sulyginate, visus vienodai pavadinate mikromobilumo priemonėmis. Čia iš tikrųjų yra teigiamas dalykas, kad taikomas pavadinimas, kurį siūlo ir Europos Komisija. Tačiau čia dedate ir riedžius, ir riedlentes. Aš traktuoju, riedlentės yra tos, kurios žmogaus raumenų varomos, ne elektrinės, nes jos prilygsta riedžiams.

Kadangi greičiai yra skirtingi, sakote, kad mopedu daugiau negu 40 kilometrų per valandą, kaip jūs manote, ar irgi laikoma mopedu, jeigu gali važiuoti 95 kilometrus per valandą?

A. BAGDONAS (*LSF*). Dėkoju, gerbiamas kolega, už klausimą. Pradėsiu nuo jūsų paskutinio klausimo. Dar kartą kartoju. Toms elektra varomoms priemonėms, kurių vidutinis greitis yra iki 25 kilometrų per valandą, galingumas yra pusė kilovato, būtų taikomi įstatyme numatyti reikalavimai. Iki 18 metų galima važiuoti tik su šalmu, nuo 18 metų būtų rekomendacija dėvėti šalmą. O jeigu kalbate apie tuos galingesnius paspirtukus, tai ir kalbama apie tai, kad jie būtų prilyginami mopedams, važiuojantiems gerokai greičiau. Jiems, mopedams, dabar jau taikomi reikalavimai Kelių eismo taisyklėse – prievolė dėvėti šalmą, nes jie yra galingi, jie važiuoja greitai, todėl žmonių gyvybei ir kyla pavojus. Tie, kurie važiuoja lėtai, neturėtų būti atsakingi už tuos, kurie važiuoja labai greitai, nes jų elektra varoma transporto priemonė yra galinga.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausia R. Budbergytė. Prašom.

R. BUDBERGYTĖ (*LSDPF*). Mielas kolega, Lietuvos kelių policija ir traumatologai iš tiesų pastebi ir sako, kad yra labai daug nelaimingų atsitikimų, reikia keisti padėtį ir garantuoti, kad eismo saugumo būtų daugiau. Tuo tarpu jūsų siūlymas lyg ir sukelia dar daugiau chaoso, tą mikromobilių priemonių, elektra varomų transporto priemonių judėjimą padaro lyg ir teisėtą. Kaip jūs vertinate savo siūlymą, kad iš tiesų suaugusiems žmonėms tik rekomenduojate nuo 18 metų užsidėti

šalmą? Taip pat klausimas yra, o kaip iš tiesų jūs siūlote rimtai reguliuoti važiavimą tomis priemonėmis šaligatviais, kad iš tiesų būtų užtikrintas saugus eismas ir mažai nelaimingų atsitikimų?

A. BAGDONAS (*LSF*). Dėkoju, gerbiama kolege, už klausimą. Aš pradėsiu nuo pabaigos, ką jūs minėjote. Visų pirma dar kartą noriu atkreipti dėmesį, kad važiuojant dviračių taku dviračiu galima išvystyti greitį iki 50 kilometrų. Ir tas dviratis tuo taku važiuoja saugiai. Paspirtuku viename įstatymo projekte, mano siūlomame, yra siūloma iki 25 kilometrų per valandą. Gerbiamo J. Sabatausko ir kitų jūsų kolegų siūloma apriboti iki 20 kilometrų. Vien tai, kad bus skirtingas transporto priemonių greitis, jau gali inicijuoti tam tikrus kelių eismo įvykius.

Dabar dėl chaoso. Tikrai negaliu su jumis sutikti. Šis įstatymo projektas kaip tik suteikia aiškumą. Galingas elektrines transporto priemones įsigiję ir vairuojantys žmonės… arba jų transporto priemonės prilygtų mopedams, kuriems ir yra reikalavimas privalomai dėvėti šalmą. O tiems žmonėms, kurie įsigytų negalingus paspirtukus, galiotų esama tvarka – iki 25 kilometrų per valandą ir šalmas būtų privalomas, kaip ir dviračiui, važiuojančiam net 50 arba 30 kilometrų per valandą greičiu dviračių taku, šalmo dėvėti nėra privaloma…

PIRMININKAS. Dėkoju. Laikas klausti ir atsakyti baigėsi. Ačiū gerbiamam pranešėjui.

Dabar dėl šio įstatymo projekto motyvų už kalbės A. Stončaitis. Prašom.

A. STONČAITIS (*DFVL*). Gerbiami kolegos, iš tikrųjų aš kartu su J. Sabatausku buvau teikėjas projekto, kurį pristatė, tačiau kolega A. Bagdonas labai panašų, sutikime, projektą taip pat teikia. Aš manyčiau, kad tikrai mes nebegalime toliau užmerkti akių ir nematyti to chaoso, kas darosi, ypač miesto gatvėse, su paspirtukais, kai yra visiškai nereguliuojamas procesas. Kai kurios savivaldybės bando savarankiškai tai reguliuoti, kai kur riboti, pavyzdžiui, Palangos kurorto kai kuriose gatvėse, dar kiti sprendimai būna, bet procesas turėtų būti, matyt, teisinis reguliavimas visai šaliai. Todėl aš siūlyčiau pritarti pateikimui vieno ar kito projekto, čia jau balsuodami mes apsispręskime. Kaip minėjau, visgi tai yra labai panašūs projektai.

Apklausas pateikimui rengėme rengdami įstatymo projektą, tai daugiau negu pusė apklausų respondentų pripažįsta, kad tai šiandieną yra problema ir kad ją reikia sureguliuoti. Teikiamiems projektams, teikiamoms nuostatoms pritaria daugiau negu 50 % apklaustųjų. Todėl, mieli kolegos, siūlau balsuoti už bent jau pateikimo stadijoje ir iš tų dviejų projektų tada gimtų, matyt, tikrai geras vienas projektas. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Prieš kalbės A. Sysas. Prašom.

A. SYSAS (*LSDPF*). Ačiū, pirmininke. Tikrai nebalsuosiu prieš. Man kolega patrumpino kalbą. Tikrai šitą problemą reikia spręsti. Galbūt norėjau klausti, neužteko laiko, tai aš dabar pasisakysiu. Pradėčiau nuo to, kad ir mūsų pirmasis projektas ne pažaboti, kaip sakė kolega, o sureguliuoti. Kuo skiriasi šitie įstatymai? Kad kompleksiškai žiūrime į visas problemas. Mes turbūt nematėme motorolerių, važinėjančių šaligatviais? Nematėme. Kai pradedame dėlioti atskirai, kad šitiems reikia, kitiems nereikia… Aš buvau šitoje salėje, kai buvo priimamas įstatymas dėl saugos diržų, aš girdėjau labai panašius argumentus. Dabar saugos diržas reikalingas ir „Porsche“, kuris važiuoja 250 kilometrų per valandą, ir „Zaporožiečiui“, kuris rieda 30. Visi mes įpratome, laikomės ir dėl to tik mažiau sužeistųjų, tai yra mažesnis apkrovimas sveikatos sistemos.

Gerbiamieji, reikia pasižiūrėti nuotraukas, kurias parodė gydytojai po paspirtuko avarijos, iškart atsirastų didesnė motyvacija, kad mes tikrai turime sureguliuoti. Teko važiuoti iš „Lietuvos ryto“ televizijos iki Seimo – zuja į vieną ir į kitą pusę. Taigi mes turime matyti, kad ant šaligatvių yra ne tik paspirtukų, bet yra pėsčiųjų. Kažkodėl apie automobilius ir vairuotojus galvojame, jeigu ten atsiranda paspirtukas, bet apie pėsčiuosius, kurių žymiai daugiau vaikšto šaligatviais, mes kažkodėl negalvojame. Vakar spaudoje pasirodė, atrodo, Kaune keturios avarijos, visos su paspirtukais. Ir su dviračiais susiduria, ir su…

PIRMININKAS. Laikas!

A. SYSAS (*LSDPF*). Todėl, gerbiami kolegos, pritarkime, bet tikrai žiūrėkime į tai kompleksiškai.

PIRMININKAS. Labai ačiū. Motyvai išsakyti.

Pradėsime balsuoti pagal darbotvarkės klausimus, kad šiek tiek susigulėtų mintys dėl paspirtukų ir galėtume objektyviai nuspręsti.

18.34 val.

Seimo rezoliucijos „Dėl Suomijos Respublikos ir Švedijos Karalystės siekio tapti NATO narėmis“ projektas Nr. XIVP-1579(2) (*priėmimo tęsinys*)

Pradėkime nuo darbotvarkės 2-3 klausimo – Seimo rezoliucijos „Dėl Suomijos Respublikos ir Švedijos Karalystės siekio tapti NATO narėmis“ projekto. Priėmimas. Kviečiu apsispręsti balsuojant.

Šios rezoliucijos priėmimas

Balsavo 88 Seimo nariai: visi buvo už. Rezoliucija priimta. (*Gongas*)

18.35 val.

Energetikos įstatymo Nr. IX-884 papildymo 19^2 ir 19^3 straipsniais įstatymo projektas Nr. XIVP-1615(2), Gamtinių dujų įstatymo Nr. VIII-1973 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1616(2), Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 67 ir 69 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1617(2) (*svarstymo tęsinys*)

Darbotvarkės 2-4.1 klausimas (įstatymų projektų paketas) – tai Energetikos įstatymo papildymo dviem straipsniais įstatymo projektas. Aš prašyčiau sugrįžti K. Starkevičių į tribūną. Yra keletas pasiūlymų, tikiuosi, dėl jų gana operatyviai apsispręsime.

Dėl 1 straipsnio buvo Biudžeto ir finansų komiteto pasiūlymas, jam komitetas pritarė iš dalies, taip pat du Seimo narių pasiūlymai. Dabar iš pradžių dėl Biudžeto ir finansų komiteto. Matau, pirmininko… V. Gapšys norėtų pakomentuoti Biudžeto ir finansų komiteto siūlymą. Prašom.

V. GAPŠYS (*DPF*). Aš suprantu, komitetas suderino su VERT'u ir mes neprašysime balsuoti. Taip, kaip jūs suderinote, tinka.

PIRMININKAS. Čia turbūt galioja visiems Biudžeto ir finansų komiteto pasiūlymams. Pirmininke, prašom trumpai pakomentuoti.

K. STARKEVIČIUS (*TS-LKDF*). Iš tikrųjų viskas yra suderinta. Ačiū Biudžeto ir finansų komitetui. Taip pat suderinta ir su Seimo narių R. Budbergytės ir L. Jonaičio pasiūlymais, jiems pritarta iš dalies ir jie integruoti į bendrą projektą, todėl, aš galvoju, irgi neprašys balsuoti.

PIRMININKAS. Dėkui. Ar Seimo nariai R. Budbergytė ir V. Kanopa prašytų balsuoti? Jūsų pasiūlymams komitetas pritarė iš dalies ir suderino. Kaip suprantu, viskas gerai.

R. BUDBERGYTĖ (*LSDPF*). Taip, labai ačiū, tikrai džiaugiamės.

PIRMININKAS. Puiku. Galime Biudžeto ir finansų komiteto pasiūlymui pritarti bendru sutarimu. Galime ir R. Budbergytės ir V. Kanopos. Taip pat dėl komiteto redakcijos. Ir čia daugiau… Yra dar vienas Biudžeto ir finansų komiteto siūlymas, jam pagrindinis komitetas nepritarė, bet aš suprantu, kad tai yra pagrindinio paketo pasiūlymo dalis.

K. STARKEVIČIUS (*TS-LKDF*). Taip.

PIRMININKAS. Tai jeigu viskas čia gerai, žiūriu daugiau į komiteto narius, galime tam pritarti bendru sutarimu. Tvarka. Labai ačiū. Taip mes apsvarstėme Energetikos įstatymą pagal pagrindinio komiteto redakciją.

Dar yra motyvų. A. Vinkus norėtų kalbėti už. Prašom.

A. VINKUS (*LVŽSF*). Labai trumpai. Kolegų pateiktu projektu, čia grynai mano asmeninė nuomonė, siekiama suvaldyti gamtinių dujų ir elektros energijos kainų augimo įtaką galutiniam vartotojui, tiek buitiniam, tiek verslui, taikant dalinį kainos kompensavimo mechanizmą visiems buitiniams vartotojams ir numatant galimybę iš valstybės biudžeto skirti paramą nebuitiniams vartotojams.

Dar viena problema, kuri būtų išspręsta, susijusi su naujo tiekėjo pasirinkimu. Dalinis kainos kompensavimas bus taikomas tiek buitiniams vartotojams, kuriems užtikrinamas visuomeninis tiekimas, tiek buitiniams vartotojams, kurie jau yra pasirinkę nepriklausomą tiekėją. Mano

įsitikinimu, kelias, kuriuo einame, lyg ir teisingas, norima padėti ir gyventojams, ir verslui, yra prasmingas. Balsuosiu už šį projektą.

PIRMININKAS. Dėkoju. Kviečiu apsispręsti, ar pritariame šių įstatymų paketui po svarstymo.

Balsavo 96 Seimo nariai: už – 89, prieš nėra, susilaikė 7.

Komitetas savo išvadoje paminėjo, kad siūlo svarstyti skubos tvarka, kad būtų galima priimti šį įstatymą. Gal galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

18.39 val.

Kelių transporto kodekso 1, 7, 8, 8^1, 8^2, 8^3, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 17, 23, 24, 26, 30, 32, 38, 41 straipsnių pakeitimo, trečiojo skirsnio pavadinimo pakeitimo, 39 straipsnio pripažinimo netekusiu galios, priedo pakeitimo ir Kodekso papildymo 8^4, 8^5, 8^6, 9^1, 10^1, 39^1 ir 39^2 straipsniais įstatymo projektas Nr. XIVP-1593, Transporto veiklos pagrindų įstatymo Nr. I-1863 12 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1594, Administracinių nusižengimų kodekso 101, 393, 448, 450, 451, 452, 453, 454, 456, 459, 463, 589, 611 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1595 (*pateikimo tęsinys*)

Darbotvarkės 2-5.1 klausimas (projektų bloko pateikimas) yra Kelių transporto kodekso ir susijusiųjų pateikimas. Kviečiu apsispręsti balsuojant, kas pritaria po pateikimo.

Balsavo 95: už – 93, prieš nebuvo, susilaikė 2. Pritarta po pateikimo. Vyriausybė siūlo šį paketą svarstyti skubos tvarka. Gal galime tam pritarti? Galime. Ačiū. Pritarta bendru sutarimu.

Norite… Gerai, tada padarysime taip. Siūlomi komitetai. Dėl 2-5.1 ir 2-5.2 klausimų Ekonomikos komitetas pagrindinis. Dėl Administracinių nusižengimų kodekso pagrindinis TTK ir papildomas Ekonomikos komitetas. Siūloma svarstyti birželio 14 dieną.

Tada gal ir dėl skubos. Man atrodo, jeigu spėjame priimti iki liepos mėnesio, tada mes galime nelaužyti iečių, skubos dabar neprašyti. Tam, kas parašyta, galime bendru sutarimu pritarti? Galime. Ačiū. Pritarta bendru sutarimu. Dėl skubos tada apsispręsti nesiūlau.

18.41 val.

Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1580, Valstybės politikų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatymo Nr. VIII-1904 2 straipsnio ir priedėlio I skyriaus pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1581, Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 5, 8 ir 10 straipsnių ir 1 priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1582, Biudžeto sandaros įstatymo Nr. I-430 4, 11, 25, 26, 27, 31 ir 35 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1583, Civilinės saugos įstatymo Nr. VIII-971 11, 14, 16, 18, 21, 22, 27 ir 30 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1584, Nepaprastosios padėties įstatymo Nr. IX-938 2, 13, 15, 16, 21, 22, 27 ir 28 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1585, Strateginio valdymo įstatymo Nr. XIII-3096 22 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1586, Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo Nr. X-1212 31 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1587, Teritorijų planavimo įstatymo Nr. I-1120 2, 6, 18, 20, 24, 26 ir 27 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1588, Tiesioginio valdymo savivaldybės teritorijoje įstatymo Nr. I-830 2, 3, 4 ir 6 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1589, Karo padėties įstatymo Nr. VIII-1721 7, 9, 10, 19, 20, 21, 22, 27 ir 28 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1590 (*pateikimo tęsinys*)

Darbotvarkės 2-7.1 klausimas, tai yra Vietos savivaldos įstatymo pakeitimo įstatymo projektas. Pateikimas. Siūlau apsispręsti balsuojant dėl viso Savivaldos įstatymo ir susijusių projektų.

Balsavo 95: už – 93, prieš nebuvo, susilaikė 2. Po pateikimo pritarta.

Dėl visų šių įstatymų kaip pagrindinis siūlomas Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas. Taip pat dėl Strateginio valdymo įstatymo, Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo siūlomas kaip papildomas Audito komitetas. Siūloma svarstyti birželio 9 dieną. Ar galime tam pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

18.42 val.

Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 2 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 17[1] straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-1508 (*pateikimo tęsinys*)

Ir 2-8 klausimas, tai yra Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo pakeitimo ir papildymo įstatymo projektas Nr. XIVP-1508. Jį pristatė J. Sabatauskas. Kviečiu balsuoti dėl pritarimo po pateikimo.

Balsavo 93: už – 76, prieš – 3, susilaikė 14. Po pateikimo pritarta.

Siūlomi komitetai. Pagrindinis – Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Siūloma svarstyti birželio 21 dieną.

A. Kupčinskas nori kažką pasakyti per šoninį mikrofoną.

A. KUPČINSKAS (*TS-LKDF*). Gerbiamasis posėdžio pirmininke, kolegos, aš noriu paprašyti, kad papildomas komitetas būtų Ekonomikos komitetas, greičiausiai, kadangi buvo siūlymas tuos du projektus sujungti, mes tinkamai pačiupinėtume, nes saugaus eismo įstatymai paprastai svarstomi ir Ekonomikos komitete.

PIRMININKAS. Supratau. Ar galime pritarti tam, kad Ekonomikos komitetas kaip papildomas čiupinėtų šį projektą, bendru sutarimu? Galime. Bet pagrindinis vis tiek tada liks TTK. Siūloma svarstyti birželio 21 dieną. Tam mes pritariame bendru sutarimu. Ačiū, pritarta.

Dar K. Masiulis. Prašom.

K. MASIULIS (*TS-LKDF*). Kolegos, vis tiek tie abu projektai, arba paspirtukai, aktualūs ir savivaldai. (*Balsai salėje*) Nereikia? Aš manau, kad galėtų būti Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas…

PIRMININKAS. Čia toks bendras komentaras. Aktualus savivaldai, be abejo, pritariame.

18.44 val.

Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 2 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 17[1] straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-1645, Administracinių nusižengimų kodekso 428 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1646 (*pateikimo tęsinys*)

Dabar 2-9.1 klausimas – Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo taip pat projektas. Ir lydimasis. Jį pristatė A. Bagdonas. Kviečiu apsispręsti po pateikimo.

Balsavo 88: už – 64, prieš – 2, susilaikė 22. Po pateikimo pritarta.

Siūlomi komitetai. Pagrindinis – Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Tada kaip papildomą analogiškai siūlytume Ekonomikos komitetą. Svarstymo data – birželio 21 diena. Ar galime tam pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

Taigi šios dienos darbotvarkę baigėme. Kviečiu registruotis.

Skelbiu posėdį baigtą. (*Gongas*)

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

IV (PAVASARIO) SESIJOS
RYTINIO POSĖDŽIO NR. 167
STENOGRAMA

2022 m. gegužės 12 d.

Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkė V. ČMILYTĖ-NIELSEN
ir Seimo Pirmininko pavaduotojas P. SAUDARGAS

PIRMININKĖ (V. ČMILYTĖ-NIELSEN). Labas rytas, gerbiami kolegos, prašau užimti vietas. Pradedame gegužės 12 dienos rytinį Seimo posėdį. Kviečiu registruotis.

Užsiregistravo 108 Seimo nariai.

Prieš darbotvarkės tvirtinimą norėtų pasisakyti A. Kupčinskas.

A. KUPČINSKAS (*TS-LKDF*). Aš pirmiausia norėčiau pakviesti visą Seimo nacionalinę rinktinę į šią tribūną ir tarti keletą žodžių. Kolegos, prašau. Ir trenerį, ir asistentus. (*Plojimai*)

Gerbiama Seimo Pirmininke, gerbiami kolegos, iš tikrųjų norime kartu pasidžiaugti praėjusią savaitę pelnyta Baltijos Asamblėjos taure. Išties šiemet kovoti buvo tikrai nepaprasta, latviai, estai žinojo mūsų pajėgumą ir buvo motyvuoti, ypač latviai, nes latviai šiemet pirmininkauja Baltijos Asamblėjai, spalio mėnesį pas juos vyks rinkimai, taigi nusiteikimas buvo akivaizdus. Tačiau vadovaujami trenerio S. Jovaišos atlaikėme visus išbandymus ir noriu pasakyti, kad net latvių žurnalistai po to rašė, kad latviai užėmė garbingą prizinę trečią vietą, o lietuviai vos vos aplenkė priešpaskutinėje vietoje likusius estus. Tikrai noriu pasidžiaugti. Ši taurė yra nauja, ji simbolizuoja tris Baltijos medžius, lapeliai reiškia, kiek turnyrų jau vyko, tai 15. Tai yra vienintelis tarp asamblėjų parlamentarų krepšinio turnyras. Tikimės, kad mes diplomatinių santykių neapgadinome.

Gerbiama Seimo Pirmininke, leiskite jums perleisti šią taurę ir, jeigu kažkiek apgadinome tuos diplomatinius santykius, tikimės, kad jūs atkursite. Dėkoju dar kartą. Taip pat ačiū ir asistentams, kurie ne tik šildė suolelį, bet ir palaikė ypač gerą mikroklimatą šalia aikštelės ir autobusiuke. Ačiū. (*Plojimai, palaikymo šūksniai*)

PIRMININKĖ. Ačiū, sveikiname. Ačiū už geras naujienas, sveikiname dar kartą ir pereiname prie darbinės dalies.

10.03 val.

Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2022 m. gegužės 12 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas

Darbotvarkės 1 klausimas – darbotvarkės tvirtinimas. Prašau.

L. GIRSKIENĖ (*LVŽSF*). Aš noriu pakviesti Seimo narius į ansamblį, nejuokauju. Iš tiesų dėl darbotvarkės. Prašau frakcijos vardu išbraukti iš šios dienos darbotvarkės 1-16.1 klausimą – Žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatymo keturių straipsnių pakeitimo įstatymo projektą, nes įstatymai yra teikiami atskirai nuo Aplinkos ministerijos parengtų teisės aktų, nors jie kalba būtent apie tą pačią reformą, tų pačių įstaigų reformą. Siūlau projektų rengėjams Aplinkos ministerijos ir Žemės ūkio ministerijos atkreipti dėmesį, kad kai kuriose vietose vis dar skiriasi naujai steigiamos įstaigos pavadinimas. Vienur rašoma Žemės ūkio duomenų centras, kitur yra Žemės informacijos centras. Todėl siūlyčiau dar padirbėti ir tada teikti svarstyti. Ačiū.

PIRMININKĖ. G. Surplys.

G. SURPLYS (*LVŽSF*). Dėkoju, Seimo Pirmininke. Aš frakcijos vardu norėčiau paprašyti išbraukti 2-7 klausimą – Seimo nutarimą „Dėl tiesioginio valdymo Kalvarijos savivaldybės teritorijoje įvedimo“. Lietuvos istorijoje toks atvejis, kai savivaldybėje buvo įvestas tiesioginis valdymas, buvo tiktai priešaušryje, tiktai Nepriklausomybės aušroje. Mano galva, tai yra visiškas savivaldybės pažeminimas, kuris prieštarauja Lietuvoje subsidiarumo principui. Iš tikrųjų, kiek mano pa-

tirtis leidžia teigti, visada Vidaus reikalų ministerija padarydavo viską medijuodama, kad mes tokios situacijos išvengtume. Aš siūlyčiau išbraukti šiandien tą klausimą, dar padirbėti su mediacija. Tikrai raginu Kalvarijos savivaldybę susitvarkyti klausimus ir tokiu būdu tiesioginio valdymo išvengti.

Grįžtant prie krepšinio, norėčiau, kad kapitonas įvardintų, kas buvo paskelbtas turnyro MVP.

PIRMININKĖ. V. Bakas.

V. BAKAS (*DFVL*). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Gerbiami kolegos, aš norėčiau frakcijos vardu prašyti – ir jūsų visų palaikyti – išbraukti darbotvarkės 2-1 klausimą dėl E. Šileikio skyrimo Aukščiausiojo Teismo teisėju ir pasakysiu kodėl. Taip, Prezidentas turi teisę teikti dekretus ir jie privalomai įrašomi į darbotvarkę, bet Seimas turi teisę frakcijos prašymu siūlyti išbraukti bet kurį klausimą ir tai turi būti svarstoma. Tai pirma.

Antra. Kolegos, negalime kurti precedentų, kai vienas teisėjas kandidatas kuria naują privilegiją tam, kad galėtų būti paskirtas į Aukščiausiąjį Teismą be pažymų, be patikrų, be klausimynų. Tai būtų Seimo ir visuomenės pažeminimas. Iš tikrųjų neturime kurti precedento. Aš siūlyčiau išbraukti šitą klausimą. Ačiū.

PIRMININKĖ. Čia frakcijos vardu buvo prašymas? Prašau. K. Mažeika.

K. MAŽEIKA (*DFVL*). Ačiū, Pirmininke. Iš tiesų frakcijoje kilo daug klausimų ir tikrai nesinorėtų, kad ir Vyriausybės programa būtų paminta. Tai siūlome išbraukti visą 1-14 klausimų paketą, nes Atliekų tvarkymo įstatymo kai kurie pakeitimai kelia abejonių, reikia išsiaiškinti, ar tai tikrai nėra taip, kaip yra teigiama, kad įmonės atliekų tvarkytojos gali prarasti atsakomybę apsidrausti, turėti garantinį įnašą ir kitas prievoles. Tai leistų grįžti į praeitą etapą, kai iš tiesų turėjome daug ekologinių problemų Lietuvoje. Prašome frakcijos vardu. Jeigu yra bent mažiausia galimybė, tikrai siūlysime įstatymo pataisas, kad tokios galimybės būtų panaikintos. Siūlome išbraukti. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkui. Kolegos, pasiūlymai gauti. Pirmiausia turėtume apsispręsti dėl siūlymo išbraukti 1-16 klausimą – Žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatymo projektą Nr. XIVP-1665, atsiprašau, Nr. XIVP-1165 ir lydimuosius. Kas pritariate šiam siūlymui, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 118: už – 60, prieš – 46, susilaikė 12. Pasiūlymui pritarta, klausimas išbrauktas.

Kitas pasiūlymas taip pat frakcijos vardu išbraukti 2-7 klausimą – Seimo nutarimą „Dėl tiesioginio valdymo Kalvarijos savivaldybės teritorijoje įvedimo“. Kas pritariate šiam G. Surplio ir frakcijos siūlymui, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 116: už – 37, prieš – 47, susilaikė 32. Pasiūlymui nepritarta, klausimas lieka šios dienos darbotvarkėje.

V. Bakas frakcijos vardu prašo išbraukti 2-1 klausimą, jis buvo įrašytas į darbotvarkę privaloma tvarka. Tiesą pasakius, kolegos, aš siūlyčiau nebalsuoti dėl šito, nes turėjome ne vieną diskusiją, Prezidentas pasinaudojo savo teise ir pagal Statuto 92 straipsnį privaloma tvarka šis klausimas įrašytas į šios dienos darbotvarkę. Aš siūlyčiau nebalsuoti dėl kolegos V. Bako ir frakcijos pasiūlymo.

Kitas pasiūlymas – 1-14 klausimas. (*Balsai salėje*) Prašom, Vytautai.

V. BAKAS (*DFVL*). Atsiprašau, Pirmininke, bet Statute neradau nė vienos išimties, kuri užkirstų kelia frakcijai teikti siūlymą dėl vieno ar kito klausimo išbraukimo ar įtraukimo į darbotvarkę. Aš siūlau balsuoti.

Antras dalykas, ką siūlau padaryti, Seimui kreiptis į Konstitucinį Teismą prašant įvertinti, ar Prezidento dekretas, kuriuo Seimui teikiama šita kandidatūra, neprieštarauja Konstitucijai, nes iš tikrųjų valstybės vadovas yra žmogus, atsakingas už nacionalinio saugumo sritį. Ir kai mes darome išimtis ir skiriame kandidatus be jokių patikrų, kurios privalomos: sveikatos patikrų, klausimyno Valstybės saugumo departamentui, tai nedera su nacionalinio saugumo interesais. Aš siūlyčiau balsuoti ir iš karto rengti kreipimąsi į Konstitucinį Teismą.

PIRMININKĖ. Gerbiamas kolega, tikrai jūsų teisė rengti kreipimąsi į Konstitucinį Teismą. Aš tiesiog pacituosiu Statuto 92 straipsnį, jo 2 punktas sako: jeigu Respublikos Prezidentas prašo, jo teikiami klausimai ir pranešimai į posėdžio darbotvarkę įrašomi privalomai be balsavimo.

Apsispręskime dėl dar vieno frakcijos pasiūlymo išbraukti 1-14 klausimą – projektą Nr. XIVP-1250. Kas pritariate šiam K. Mažeikos ir frakcijos siūlymui, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 120 Seimo narių: už – 59, prieš – 47, susilaikė 14. Pasiūlymui nepritarta, klausimas lieka šios dienos darbotvarkėje.

Turėtume apsispręsti dėl visos darbotvarkės. Ar galime? P. Gražulis dar norėtų per šoninį mikrofoną. Prašom.

P. GRAŽULIS (*LRF*). Būtų dar vienas siūlymas frakcijos vardu. Klausimas…

PIRMININKĖ. Gerbiamas Petrai, siūlymai jau baigėsi, mes jau balsuojame.

P. GRAŽULIS (*LRF*). Čia buvo didelis triukšmas, negalėjau prieiti, eilė prie mikrofono buvo.

PIRMININKĖ. Ne, gerbiamas Petrai.

P. GRAŽULIS (*LRF*). Gerai, paprašysime pertraukos priėmimo metu.

PIRMININKĖ. Gerai, paprašykite pertraukos vėliau. Gerbiami kolegos, ar galime pritarti bendru sutarimu? Galime pritarti darbotvarkei bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta bendru sutarimu.

10.13 val.

Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo Nr. XI-1807 1, 3, 4, 5, 6, 18, 22, 30, 39, 43^2, 43^3 straipsnių pakeitimo ir 7 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIVP-1459(3)ES (*priėmimas*)

Darbotvarkės 1-2 klausimas – Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo keliolikos straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1459. Priėmimo stadija. Į tribūną kviečiu K. Starkevičių. Prašom. (*Balsai salėje*)

Gerbiami kolegos, priėmimas pastraipsniui. Dėl 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11 straipsnių nėra gauta pasiūlymų ir pastabų. Ar galime kiekvienam iš šių straipsnių pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta bendru sutarimu.

Dėl 12 straipsnio yra gauta Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastaba. Prašom, gerbiamas kolega, pristatyti komiteto nuomonę.

K. STARKEVIČIUS (*TS-LKDF*). Dėl 12 straipsnio yra komiteto…

PIRMININKĖ. Gal galite per mikrofoną?

K. STARKEVIČIUS (*TS-LKDF*). Pritarti iš dalies.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Gerbiami kolegos, ar galime pritarti 12 straipsniui, suredaguotam pagal Teisės departamento pastabą, bendru sutarimu? Dėkoju.

Dėl 13 straipsnio taip pat yra gauta Teisės departamento pastaba. Prašom pristatyti komiteto nuomonę.

K. STARKEVIČIUS (*TS-LKDF*). Komitetas 13 straipsniui pritarė.

PIRMININKĖ. Taip, pritarta. Ir dėl Teisės departamento antrosios pastabos?

K. STARKEVIČIUS (*TS-LKDF*). Taip pat yra pritarta.

PIRMININKĖ. Taip pat pritarta. Dėkoju. Gerbiami kolegos, ar 13 straipsniui, suredaguotam pagal Teisės departamento pastabas, galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju. Pritarta bendru sutarimu.

Dėl 14 straipsnio yra gautos dvi L. Savicko pataisos. Gal jūs galėtumėte jas pristatyti?

K. STARKEVIČIUS (*TS-LKDF*). Lukas…

PIRMININKĖ. Gerbiamas Lukai, ar galėtumėte jas pristatyti?

L. SAVICKAS (*DFVL*). Ačiū, gerbiama Seimo Pirmininke. Nors triukšmas salėje, pabandysiu abi dalykiškai pristatyti. Tai yra du pasiūlymai, dėl jų po to komitete radome sprendimus. Pirmasis kalba apie įgyvendinimo gaires. Jos buvo minimos aiškinamajame rašte, tačiau baigiamosiose nuostatose nebuvo. Yra pasiūlyta aiškiai į baigiamąsias nuostatas įtraukti gaires, jas Vyriausybė turėtų patvirtinti.

Antras klausimas susijęs su antruoju įstatymo projekto įgyvendinimo etapu. Buvo siūlyta 2024 m. liepos 1 d., mano pasiūlymas buvo 2023 m. liepos 1 d. Kaip komiteto pirmininkas tikriau-

siai informuos, sutarta atsižvelgti iš dalies dėl 2023 m. sausio 1 d. Tikiuosi, kad ir mes sutarsime dėl kompromiso. Ačiū.

K. STARKEVIČIUS (*TS-LKDF*). Taip, iš tikrųjų rastas kompromisas, šiems pasiūlymams pritarta iš dalies. Rastas kompromisinis variantas šiek tiek paankstinti įgyvendinimo terminą, nebuvo sutikslintos datos. Taip pat noriu pasakyti, kad šiems pasiūlymams yra pritarusios Ekonomikos ministerija ir Krašto apsaugos ministerija, taigi problemų dabar nėra.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Gerbiami kolegos, kadangi su komiteto nuomone teikėjai sutiko, ar galime pritarti bendru sutarimu šiam paskutiniam straipsniui? Galime pritarti. Matau, kad teikėjai sutinka. Gerbiami kolegos, bendru sutarimu? Dėkoju. Taigi yra apsvarstyta priėmimo stadijoje pastraipsniui.

Dėl motyvų yra užsirašiusių. Pirmasis kalba už A. Kupčinskas. Prašom. L. Savickas – motyvai už.

L. SAVICKAS (*DFVL*). Ačiū, gerbiama Seimo Pirmininke. Gerbiami kolegos, mes tikriausiai prie klausimo svarstymo toliau grįšime, kaip ir numato įstatymas, turėsime dar ne kartą diskutuoti į priekį. Nors kartu su kolega A. Kupčinsku mes čia teikėme įvairius pasiūlymus ir siekėme galbūt ambicingesnių tikslų, tačiau, nepriklausomai nuo to, Seimo dauguma pasirinko konservatyvesnį variantą. Bet kuriuo atveju tai yra variantas, žiūrintis į priekį, judantis į priekį, ir tikiuosi, kad šiandien dėl jo susitarę, šiek tiek paankstinę įgyvendinimo nuostatas suteiksime aiškumo dėl jo įgyvendinimo, toliau komitete diskutuosime ir spręsime. Taigi kviečiu palaikyti. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai už – A. Armonaitė.

A. ARMONAITĖ (*LF*). Gerbiami kolegos, norėčiau truputėlį plačiau pasakyti, kokią problemą sprendžia šis Vyriausybės atneštas įstatymo projektas ir ką reikš mūsų šiandienis sprendimas. Visų pirma, Lietuvos valstybės institucijos kaupia daugybę duomenų, juos naudoja ir saugo. Tai yra įvairūs registrai, įvairūs kiti svarbūs duomenys. Mes šiuo įstatymo pakeitimu siekiame juos klasifikuoti nuo didesnio iki mažesnio duomenų jautrumo. Mes siekiame diversifikuoti šių duomenų saugojimo vietas, kad būtų galimybė šiuos duomenis saugoti tiek valstybės duomenų centruose, tiek privačiuose duomenų centruose, tiek pasitelkti naujausias debesijos technologijas, joms, tiesa, reikia pasirengti.

Šiuo projektu taip pat yra įteisinama ir valstybės institucijos įpareigojamos duomenis laikyti ne tik Lietuvoje, bet ir saugioje užsienio valstybėje partnerėje. Tai reiškia, kad įvykus tam tikram *force majeure* Lietuvos Respublikos teritorijoje, nesusipratimui, potvyniui, pavyzdžiui, ar kam nors panašaus duomenys yra saugūs ir apsaugoti, tikimės, kad juos taip pat bus galima naudoti. Tai reiškia, kad jeigu kas nors nutinka vienoje vietoje, skaitmeninė valstybė toliau veikia, skaitmeninės paslaugos veikia ir nuotoliniu būdu, *online* formatu valstybė toliau funkcionuoja. Taip, tiesa, įstatyme yra dvejų metų laikotarpis tam pasiruošti. Man irgi gal norėjosi greičiau ir ambicingiau, tačiau politikoje kartais reikia ieškoti kompromisų, kad būtų rezultatas. Kviečiu balsuoti už.

PIRMININKĖ. Motyvai už – A. Kupčinskas.

A. KUPČINSKAS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, išties prieš gerus metus kartu su kolega L. Savicku inicijavome šio įstatymo projektą ir gaila, kad jis užsigulėjo šiek tiek, nebuvo pareikštos tam tikros išvados. Šioje situacijoje, kol nenutiko karas, tikrai to supratimo valstybės institucijose buvo mažiau, nors galbūt mes siūlėme tokį pažangų būdą, ką naudoja ir estai, ir švedai, ir lenkai, siūlėme, kad valstybės duomenys lygiai taip pat turi būti saugomi kaip ir oro erdvė, kaip valstybės sienos ar pakrantės. Džiugu, kad iš tiesų tas supratimas atėjo greičiau ir ministerijos susitarė, nes tie patys estai, švedai, suomiai ar lenkai jau seniai naudoja hibridinį modelį, kai valstybės duomenų kopijas laiko saugiose valstybėse, NATO šalyse, jų duomenų centruose ar debesijose.

Aš pirmiausia džiaugiuosi, kad yra pasiekta pažanga, nes praėjusiais metais mes Aukštųjų technologijų, inovacijų ir skaitmeninės ekonomikos pakomitetyje matėme, kad 21 institucija yra konsolidavusi valstybės išteklius ir duomenis, o šią savaitę, pirmadienį, vykusiame pakomitečio posėdyje matėme, kad net 83 valstybės institucijos integravo savo duomenis ir laiko juos valstybiniuose duomenų centruose. Aišku, dar lieka 325 institucijos, kurias reikia integruoti, bet aš tikiuosi, kad tas sukurtas kompromisinis hibridinis modelis, kuris atsispindės ir įstatyme, pagaliau leis

mums sparčiau apsaugoti visus valstybės duomenis ir kad nenutiks tokia situacija, kai viena ar kita informacinė sistema ar bazė *užlūžta*, kaip neseniai *užlūžo* ir „Infostatyba“, ją Aplinkos ministerija taip pat perkėlė į valstybinį duomenų centrą. Sveikinu ir linkiu, kad iš tiesų tie procesai judėtų greičiau. Labai lauksime naujo Technologijų ir inovacijų įstatymo, kuriame bus patobulintos šios nuostatos. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kolegos, motyvai išsakyti. Balsuosime numatytu laiku, nuo 11 val. 25 min.

10.23 val.

Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo Nr. XI-1807 1, 2, 5, 6, 43 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 43^2, 43^3 straipsniais įstatymo Nr. XIII-1871 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1460(3) (*priėmimas*)

Darbotvarkės 1-2.2 klausimas – lydimasis projektas Nr. XIVP-1460(3). Šį pakeitimą sudaro vienas straipsnis, dėl jo gauta K. Starkevičiaus pataisa, jai komitetas pritarė. Aš tik noriu pasitikslinti, ar ji yra susijusi su prieš tai svarstytu straipsniu dėl įsigaliojimo datos? Gal iš vietos galėtumėte pakomentuoti?

K. STARKEVIČIUS (*TS-LKDF*). Taip, čia iš tikrųjų susiję su datos pakeitimu ir atitinkamai kitame įstatyme keičiame datą.

PIRMININKĖ. Supratau. Kolegos, ar galime tuomet pritarti bendru sutarimu? Nematau prieštaraujančių. Dėkoju, pritarta bendru sutarimu. Dėl motyvų užsirašiusių nėra. Balsuosime numatytu laiku.

Darbotvarkės 1-3 klausimas – Visuomenės informavimo įstatymo Nr. I-1418 47 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1431(2). Priėmimo stadija. Kadangi yra gauta Seimo narių pasiūlymų, mes šį klausimą atidėsime balsavimo laikui, tuomet ir pakviesime gerbiamą komiteto pirmininką.

10.24 val.

Teisės gauti informaciją ir duomenų pakartotinio naudojimo įstatymo Nr. VIII-1524 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-996(2) (*priėmimas*)

Darbotvarkės 1-4 klausimas – Teisės gauti informaciją ir duomenų pakartotinio naudojimo įstatymo Nr. VIII-1524 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-996(2). Priėmimo stadija. Šį projektą sudaro du straipsniai. Dėl 1 straipsnio nėra gauta pasiūlymų. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta bendru sutarimu. Dėl 2 straipsnio yra gauta Teisės departamento… Nėra Teisės departamento pastabos. Taigi nėra gauta pasiūlymų. Gerbiami kolegos, ar galime ir 2 straipsniui pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta bendru sutarimu.

Dėl motyvų užsirašiusių nėra. Balsuosime numatytu laiku.

10.25 val.

Dokumentų ir archyvų įstatymo Nr. I-1115 2, 3, 5, 8, 10, 15, 16, 20 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1228(2) (*priėmimas*)

Darbotvarkės 1-5 klausimas – Dokumentų ir archyvų įstatymo Nr. I-1115 kelių straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1228(2). Priėmimo stadija. Šį įstatymo projektą sudaro dešimt straipsnių. Nė dėl vieno iš jų nėra gauta pasiūlymų, pastabų. Ar galime kiekvienam iš šių straipsnių pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta bendru sutarimu.

Dėl motyvų užsirašiusių nėra. Balsuosime numatytu laiku.

10.26 val.

Įstatymo „Dėl Konvencijos dėl Europos Sąjungos valstybių narių savitarpio pagalbos baudžiamosiose bylose, kurią pagal Europos Sąjungos sutarties 34 straipsnį patvirtino Taryba, ir dėl Konvencijos dėl Europos Sąjungos valstybių narių savitarpio pagalbos baudžiamosiose bylose Protokolo, kurį pagal Europos Sąjungos sutarties 34 straipsnį patvirtino Taryba, ratifikavimo“ Nr. IX-2007 1 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 3[1] straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-1243(2)ES (*priėmimas*)

Darbotvarkės 1-6 klausimas – įstatymo dėl Konvencijos dėl Europos Sąjungos valstybių narių savitarpio pagalbos baudžiamosiose bylose pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1243(2). Priėmimo stadija. Priėmimas pastraipsniui. Šį projektą sudaro du straipsniai. Pasiūlymų, pastabų nėra gauta. Ar galime kiekvienam iš jų pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta bendru sutarimu.

Motyvų nėra. Balsuosime numatytu laiku.

10.26 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 12, 29, 66, 508, 589 straipsnių ir priedo pakeitimo ir Kodekso papildymo 66[1], 131[1] straipsniais įstatymo projektas Nr. XIVP-1227(2) (*priėmimas*)

Darbotvarkės 1-7 klausimas – Administracinių nusižengimų kodekso kelių straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1227(2). Priėmimo stadija. Norėčiau pakviesti komiteto pirmininką į tribūną. Pradedame priėmimą pastraipsniui.

Dėl 1, 2, 3, 4, 5, 6 straipsnių pasiūlymų nėra gauta. Ar galime kiekvienam iš šių straipsnių pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, kolegos, pritarta bendru sutarimu.

Dėl 7 straipsnio yra dvi Teisės departamento pastabos. Prašau pristatyti komiteto nuomonę.

S. ŠEDBARAS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, pastaba yra analogiška ir dėl vieno, ir dėl kito punktų. Kol buvo svarstomas šitas projektas, įsigaliojo kitas ANK pakeitimo projektas, juo 306 straipsnis pripažintas netekusiu galios. Vadinasi, iš dabartinio šios dienos įstatymo tiesiog reikia išbraukti nuorodą į 306 straipsnį. Redakcinis pataisymas. Komitetas, žinoma, pritarė.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Gerbiami kolegos, ar galime pritarti 7 straipsniui, pakoreguotam pagal Teisės departamento pastabas? Dėkoju, pritarta bendru sutarimu.

8, 9 straipsniai. Dėl jų pasiūlymų nėra gauta. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta bendru sutarimu.

Dėl motyvų užsirašiusių nėra. Balsuosime numatytu laiku.

10.28 val.

Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 2, 10, 13, 33 straipsnių ir 1 priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1370(2) (*priėmimas*)

Darbotvarkės 1-8 klausimas – Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 keturių straipsnių ir 1 priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1370(2). Priėmimo stadija. Šį projektą sudaro šeši straipsniai. Dėl jų pasiūlymų, pastabų nėra gauta. Ar galime kiekvienam iš šių straipsnių pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, kolegos, pritarta bendru sutarimu.

Dėl motyvų užsirašiusių nėra. Balsuosime vėliau.

10.28 val.

Žmogaus mirties nustatymo ir kritinių būklių įstatymo Nr. VIII-157 4, 13, 14 ir 15 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1371(2)ES (*priėmimas*)

Darbotvarkės 1-9 klausimas – Žmogaus mirties nustatymo ir kritinių būklių įstatymo Nr. VIII-157 kelių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1371(2). Šį projektą sudaro penki straipsniai. Nė dėl vieno iš jų pasiūlymų nėra gauta. Ar galime kiekvienam iš jų pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, kolegos, pritarta bendru sutarimu.

Dėl motyvų užsirašiusių nėra. Balsuosime numatytu laiku.

10.29 val.

Žmonių palaikų laidojimo įstatymo Nr. X-1404 2, 3, 5, 6, 11, 11[1], 13, 17, 21, 25, 27 ir 33 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1329(2)ES (*priėmimas*)

Darbotvarkės 1-10 klausimas – Žmonių palaikų laidojimo įstatymo Nr. X-1404 kelių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1329(2). Priėmimo stadija. Priėmimas pastraipsniui.

Dėl 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 straipsnių pasiūlymų nėra gauta. Ar galime kiekvienam iš šių straipsnių pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta bendru sutarimu.

Dėl 10 straipsnio yra Seimo narės V. Giraitytės-Juškevičienės pasiūlymas. Mes dabar jo nesvarstysime, svarstysime balsavimo metu.

Dėl 11, 12, 13 straipsnių pasiūlymų nėra gauta. Ar galime kiekvienam iš jų pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta bendru sutarimu.

Baigsime priėmimo procedūrą balsuoti numatytu laiku.

10.30 val.

Žmonių palaikų laidojimo įstatymo Nr. X-1404 15 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-169(2) (*priėmimas*)

Darbotvarkės 1-11 klausimas – Žmonių palaikų laidojimo įstatymo Nr. X-1404 15 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-169(2). Priėmimo stadija. Šį projektą sudaro vienas straipsnis. Dėl jo yra gauta Seimo kanceliarijos Teisės departamento redakcinio pobūdžio pastaba, jai komitetas pritarė. Ar galime pritarti straipsniui, suredaguotam pagal Teisės departamento pastabą? Nematau prieštaraujančių. Dėkoju, pritarta bendru sutarimu. Motyvai už. Kalba L. Jonauskas. Kortelę reikėtų įdėti.

L. JONAUSKAS (*LSDPF*). Labai ačiū. Atsiprašau. Kolegos, jau šiandien yra tokia situacija, kai teisės aktai leidžia su mirusiojo palaikais atsisveikinti trimis būdais, tai yra laidojimas kapavietėje, tai yra saugojimas kolumbariume arba išbarstymas pelenų kapinėse, tam skirtose vietose. Tačiau žmonės naudojasi ir kitais būdais, kurie nėra įstatymu apibrėžti, ir su savo artimaisiais, vykdydami jų paskutinę valią, atsisveikina įvairiose gamtos vietose. Dažniausiai tai būna Baltijos jūra. Tai vyksta chaotiškai ir žmonės su savo artimaisiais atsisveikina net nuo Palangos tilto, įvairiose vietose, kur poilsiautojai ir vaikšto, ir ilsisi, ir deginasi, ir taip toliau.

Šio įstatymo tikslas yra aiškiau reglamentuoti tvarką ir nustatyti, kad būtų galimybė žmonėms su savo artimuoju atsisveikinti legaliai ir tą padaryti netrikdant kitų žmonių ramybės. Yra pasirinkti 5 kilometrai Baltijos jūroje, toliau nuo kranto, tas vidurkis, kuris yra ir kitose Europos Sąjungos šalyse.

Noriu tik atkreipti dėmesį, kad iš tikrųjų ta dalis žmonių, kurie jau pasirenka tokį atsisveikinimo būdą, bet kokiu atveju tai darys, todėl siūlau kolegoms pritarti ir padėti tiems žmonėms įvykdyti paskutinę artimo žmogaus valią teisėtai, legaliai, o ne atidavus visą gyvenimą valstybei iškeliauti į paskutinę kelionę ar į savo poilsį neteisėtai. Prašau palaikyti. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai prieš – J. Urbanavičius.

J. URBANAVIČIUS (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Iš tikrųjų aš siūlyčiau galbūt nepritarti šiam įstatymo projektui. Tai ir moraliniai, ir vertybiniai dalykai. Bažnyčia, Vyskupų konferencija nepritaria tokiems dalykams. Vis dėlto žmones laidojant turėtų būti pašventinta vieta. Galbūt išeitis būtų kur nors jūroje, už kažkiek kilometrų, įrengti tam tikrą laidojimo vietą, kaip kitos valstybės turi tam tikrų praktikų, ją pašventinti, tuomet galbūt ir būtų galima tai daryti. O šiuo atveju, kai būtų išbarstomi pelenai, ta apeiga nebūtų atliekama. Tiesiog vis tiek turi būti pagarba ir tam kūnui, ir tam žmogui. Siūlyčiau nepritarti.

PIRMININKĖ. Motyvai prieš – K. Mažeika.

K. MAŽEIKA (*DFVL*). Ačiū, Pirmininke. Iš tiesų nesu visiškai prieš. Kolega iškėlė tikrai gerą ir aktualią problemą, nes kai nėra reglamentavimo, tada ta laisvė daryti ką nori ir sukelia tas prob-

lemas. Bet tikrai manau, kad tai nėra sprendimo būdas. Tai, kad tie pelenai bus išbarstyti, kaip jau ir svarstymo stadijoje minėjo, už 4 ar 3 kilometrų, ar 1 kilometro, tikrai nieko nepakeis.

Tas kažkoks estetinis vaizdas arba ta tarša yra tik dėl to, kad į tas urnas dedami žymenys, tie medalionai, kuriuose yra mirusio žmogaus inicialai. Turbūt reikėtų išspręsti šią problemą. Jeigu, tarkime, tie, kurie nori išbarstyti tuos pelenus… būtų tas žymuo pakeistas biodegraduojančiu skaičiumi, kokiu nors žymeniu, manau, ir baigtųsi tos interpretacijos. Turbūt tie, kurie važiuoja prie jūros, tikrai nebus daug žmonių, kurie pasakys, kad jiems gulint paplūdimyje kažkur šalia, gale kojų, barstė pelenus. Tikrai turbūt tokių atsitikimų nėra. Manau, savivaldybė galėtų numatyti tas vietas. Tikrai nereikia plukdyti 5 kilometrus kažkur toli į jūrą, o galima tai padaryti tam skirtose vietose, kaip kolega sako, galbūt ir pašventintose kunigų.

Tikrai kviečiu šiuo atveju pažiūrėti objektyviai ir surasti tuos realius įrankius, galbūt pakoreguoti tą projektą, kad jis tikrai atlieptų problemas tų žmonių, kurie planuoja ateityje arba turi tokią valią, kad jų pelenai būtų išbarstyti kur nors jūroje, upėse ar kur nors gamtoje. Tikrai šiuo atveju kviečiu susilaikyti, o rengti tokį projektą, kuris tikrai spręstų problemą. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju, kolegos, motyvai išsakyti. Balsuosime numatytu laiku.

10.35 val.

Geriamojo vandens įstatymo Nr. IX-433 1 ir 7 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-853(4) (*priėmimas*)

Kitas darbotvarkės 1-12 klausimas – Geriamojo vandens įstatymo Nr. IX-433 1 ir 7 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-853(4). Priėmimo stadija. Prašau, gerbiamas komiteto pranešėjau. Priėmimas pastraipsniui. Dėl 1 straipsnio nėra gauta pasiūlymų, ar galime jam pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta bendru sutarimu.

Dėl 2 straipsnio yra gautos dvi Teisės departamento pastabos. Prašom pristatyti komiteto nuomonę.

J. URBANAVIČIUS (*TS-LKDF*). Aplinkos apsaugos komitetas svarstė šias įstatymo projekto pataisas, gautos dvi, kaip ir minėjote, pataisos. Viena yra techninė, o kita tiesiog Teisės departamentas perkelia tą pačią nuomonę kaip ir Vyriausybės, siūlo tinkamai perkelti direktyvą pagal Europos Sąjungos teisę, siūlo kompleksiškai įvertinti pataisas. Aplinkos ministerija rengia Geriamojo vandens įstatymą, kur bus reglamentuojama tvarka, bet mūsų komitetas mano, kad siūlymai neprieštarauja Europos Sąjungos teisei ir nesikerta su tomis pataisomis, galės tiesiog integruoti ir mūsų pasiūlymus. Pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Gerbiami kolegos, ar galime pritarti ir 2 straipsniui, suredaguotam pagal vieną iš Teisės departamento pasiūlymų, tai yra komiteto variantui? Dėkoju. Pritarta bendru sutarimu.

3 straipsnis – dėl įstatymo įsigaliojimo ir įgyvendinimo. Dėl jo pasiūlymų nėra gauta. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta bendru sutarimu.

Motyvai. Už kalba T. Tomilinas.

T. TOMILINAS (*DFVL*). Gerbiami kolegos, šio įstatymo pagrindu kiekvienas žmogus, besilankantis maitinimo įstaigoje – kavinėje, restorane arba naktiniame klube, turės teisę kartu su maistu arba gėrimais paprašyti geriamojo vandens iš krano ir jam bus privaloma tai patiekti. Nebus galimybės siūlyti plastikiniuose buteliukuose parduodamo vandens. Žinoma, jeigu yra tiekiamas krano vanduo. Šiuo atveju Lietuvoje tos problemos nėra, visur yra vandentiekis, todėl mes čia sprendžiame ekologinę problemą.

Kita vertus, mes taip pat įgyvendiname europinę direktyvą, kuri numato, kad šalys narės privalo stengtis, kad kuo daugiau geriamojo vandens būtų prieinama kuo platesniam žmonių ratui, tai yra didinti geriamojo vandens prieinamumą. Tokius sprendimus, net griežtesnius, kai geriamasis vanduo privalo būti tiekiamas nemokamai kartu su maistu, pripažįstant geriamąjį vandenį faktiškai žmogaus teise, ne paprasta preke, bet žmogaus teise, mes tokius sprendimus matome daugelyje Europos valstybių. Galima paminėti Prancūziją, Čekiją ir kitas, tačiau mes šį kartą apsiribojame kompromisu ir nėra reikalavimo duoti tą stiklinę vandens visiškai nemokamai, gali

būti kažkoks simbolinis mokestis už tai imamas, bet svarbu, kad mes žengtume pirmą ekologinį žingsnį tam, kad vanduo nebūtų parduodamas dar ir plastikiniuose buteliukuose.

PIRMININKĖ. P. Gražulis – motyvai prieš.

P. GRAŽULIS (*LRF*). Taip, gerbiamieji Seimo nariai, nesate įsigilinę į įstatymo projektą. Taip, kai pradžioje buvo pateikta Aplinkos apsaugos komiteto, supratau taip, kaip supranta gerbiamas T. Tomilinas ir kiti Seimo nariai, tačiau atkreipkite dėmesį, ką rašo Teisės departamentas, kad šios pataisos visiškai neatitinka Europos Sąjungos keliamų reikalavimų, kad geriamasis kokybiškas vanduo turėtų būti prieinamas klientui. Čia paprasčiausiai visa atsakomybė už geriamąjį vandenį iš vandens tiekėjo permetama visuomeniniam maitintojui – kavinei arba kitai įstaigai. Kitaip sakant, nusiplauna savivaldybės, kurios tiekia vandenį vandentiekiu, čia parašyta, gali būti nekokybiškas, bet jos atsakomybės neprisiims. Prisiims atsakomybę tas, kas tą vandenį naudoja, tai viešojo maitinimo įstaiga.

Manau, kad būtina daryti pertrauką. Prašysime frakcijos vardu pertraukos priėmimo stadijoje, kad būtų galima pateikti pataisą, kad būtų įrašyta „vandens tiekėjas“, o ne viešojo maitinimo įmonė. Atkreipkite dėmesį, kiek mes žinome atvejų ir kiek rašo viešai spauda ir apie „Kauno vandenis“, kad tiekia nekokybišką vandenį, o atsakys tie, kas geria tą vandenį ir kas naudoja. Čia, man atrodo, yra net lobistinis įstatymas, labai naudingas stambiems vandens tiekėjams, kad jie išvengtų atsakomybės.

PIRMININKĖ. Motyvai už – D. Griškevičius.

D. GRIŠKEVIČIUS (*DFVL*). Na, man atrodo, kad ką tik kalbėjęs kolega tikrai yra neįsigilinęs į teikiamo sprendimo projektą. Bet kuriuo atveju kalbu už, nes palaikau iniciatyvą. Manau, ypač tie, kas turi mažų vaikų, supranta, ką reiškia paprastas vanduo kavinėje ir panašiai, negazuotas vanduo. Ir dažniausiai juk kavinė yra suinteresuota, kad žmonės ateitų, ir tas kartais atsigėrimas… (*Balsai salėje*) Gerbiamas Petrai, aš kalbu ir prašau man iš šono nekalbėti, jūs trukdote dabar, jūs mano laiką gaišinate.

Noriu pasakyti, kad tikrai palaikau sprendimo projektą. Smagu, kad jis pasiekė šią stadiją. Beje, dėl nuogąstaujančių, kad kavinėms tai bus kažkoks papildomas rūpestis, išlaidos, nereikia to bijoti, nes ir dabar daugelis kavinių, tiesą sakant, tą daro. Kitas dalykas, kad tos kavinės, kurios neturi prieigos prie sistemos geriamojo vandens, tiekiamo iš čiaupo, neužtikrina, galės ir netiekti to geriamojo vandens nemokamai. Kalbama tik apie tas, kurios turi galimybę prisijungti… (*Balsai salėje*) Gerbiamas Petrai! Nežinau, ką jūs čia darote.

PIRMININKĖ. Gerbiamas Petrai, netrukdykite ir nereplikuokite, kol Seimo narys išsako motyvus.

D. GRIŠKEVIČIUS (*DFVL*). Na, aš čia nematau prasmės daugiau.

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos, motyvai išsakyti, balsuosime numatytu laiku.

Kitas darbotvarkės klausimas… (*Balsai salėje*) Taip, dėl vedimo tvarkos.

P. GRAŽULIS (*LRF*). Frakcijos vardu prašysiu, kad būtų padaryta pertrauka iki antradienio, kad būtų galima pateikti pataisas.

PIRMININKĖ. Ne, iki antradienio jūs negalite prašyti. Šiaip jau yra priimti visi straipsniai ir motyvai išsakyti, gerbiamas kolega, ir mes balsuosime numatytu balsavimo metu.

10.43 val.

Veterinarinių vaistų įstatymo projektas Nr. XIVP-1245(2) (*priėmimas*)

Darbotvarkės 1-13 klausimas – Veterinarinių vaistų įstatymo projektas Nr. XIVP-1245(2). Priėmimo stadija. Gal galėtų ateiti K. Mažeika pristatyti Kaimo reikalų komiteto nuomonę dėl Teisės departamento pastabų?

Dabar priėmimas pastraipsniui. Dėl 1 straipsnio nėra gauta pasiūlymų. Ar galime jam pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta bendru sutarimu.

Dėl 2 straipsnio yra gauta viena Teisės departamento pastaba. Prašau pristatyti komiteto nuomonę.

K. MAŽEIKA (*DFVL*). Komitetas siūlo nepritarti. Dėl teisės aktų projektų rengimo rekomendacijų pasikeitimų, susijusių su įstatymų ir kitų Seimo teisės aktų projektų rengimu, Teisingumo ministerijos išaiškinta, kad tam tikros taisyklės taikomos tik terminui, tam tikros – tik apibrėžčiai. Terminų apibrėžtyse trumpiniai nevartojami ir neįtraukiami. Trumpai tiek.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Gerbiami kolegos, ar galime 2 straipsniui, suredaguotam pagal komiteto nuomonę, pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta bendru sutarimu.

Dėl 3 straipsnio yra gauta viena Teisės departamento pastaba. Prašau.

K. MAŽEIKA (*DFVL*). Komitetas svarstė ir siūlo pritarti. Čia vietoj žodžių „priėmus sprendimą“ įrašoma „įsigaliojus sprendimui“.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Gerbiami kolegos, ar galime pritarti 3 straipsniui, suredaguotam pagal Teisės departamento pastabą? Ar galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta bendru sutarimu.

Dėl 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13 straipsnių nėra gauta pastabų ir pasiūlymų. Ar galime kiekvienam iš šių straipsnių pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta bendru sutarimu. Dėl 14 straipsnio yra gauta Teisės departamento pastaba. Prašau pristatyti.

K. MAŽEIKA (*DFVL*). Tai yra redakcinio pobūdžio, taip pat pakeičiami žodžiai: patikslinusi ar patikslinti veterinarinės farmacijos kvalifikuoto asmens licenciją.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ar galime pritarti 14 straipsniui, suredaguotam pagal Teisės departamento pastabą? Dėkoju, pritarta bendru sutarimu. Dėl 15, 16, 17, 18, 19 straipsnių pasiūlymų nėra gauta. Ar galime kiekvienam iš jų pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta bendru sutarimu. Dėl 20 straipsnio taip pat nėra pasiūlymų. Dėl 21, 22 straipsnių nėra pasiūlymų. Ar galime pritarti bendru sutarimu kiekvienam iš šių straipsnių? Dėkoju, pritarta bendru sutarimu. Dėl 23 straipsnio yra gauta Teisės departamento pastaba. Prašau.

K. MAŽEIKA (*DFVL*). Gauta pastaba. Iš tiesų yra papildymas, kad būtent informacija būtų ne tik tarnyboje, bet ir interneto svetainėje. Komitetas tam pritarė.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Gerbiami kolegos, ar galime pritarti 23 straipsniui? Dėkui, pritarta bendru sutarimu. Dėl 24, 25 straipsnių nėra pasiūlymų gauta. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta bendru sutarimu. Dėl 26 straipsnio įgyvendinimo dalies yra gauta Teisės departamento pastaba. Prašau pristatyti komiteto nuomonę.

K. MAŽEIKA (*DFVL*). Jau prieš tai buvo nepritarta ir tai kartojasi. Siūlome nepritarti, nes tai buvo analogiška pastaba, ji, kaip minėjau, jau buvo siūlyta.

PIRMININKĖ. Dėkui. Gerbiami kolegos, ar galime 26 straipsniui pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta bendru sutarimu. Ačiū gerbiamam komiteto pranešėjui.

K. MAŽEIKA (*DFVL*). Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėl motyvų užsirašiusių nėra. Balsuosime numatytu laiku.

10.47 val.

Farmacijos įstatymo Nr. X-709 1, 2, 42, 75 straipsnių pakeitimo ir septynioliktojo skirsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIVP-1246(2) (*priėmimas*)

Darbotvarkės 1-13.2 lydimasis klausimas – Farmacijos įstatymo Nr. X-709 1, 2, 42, 75 straipsnių pakeitimo projektas Nr. XIVP-1246(2). Jį sudaro šeši straipsniai. Nė dėl vieno iš jų pasiūlymų nėra gauta. Ar galime kiekvienam iš šių straipsnių pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta bendru sutarimu.

Dėl motyvų užsirašiusių nėra.

10.47 val.

Veterinarijos įstatymo Nr. I-2110 2, 17 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1247(2) (*priėmimas*)

Darbotvarkės 1-13.3 klausimas – Veterinarijos įstatymo Nr. I-2110 2, 17 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1247(2). Dėl 1 straipsnio yra gauta Teisės departamento

redakcinė pastaba. Jai komitetas pritarė. Ar galime pritarti 1 straipsniui, suredaguotam pagal Teisės departamento pastabą? Dėkoju, kolegos, pritarta bendru sutarimu. Dėl 2, 3 ir 4 straipsnių pasiūlymų nėra gauta. Ar galime kiekvienam iš šių straipsnių pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta bendru sutarimu.

10.48 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 343, 589 straipsnių ir priedo pakeitimo ir Kodekso papildymo 343[1] straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-1248(2) (*priėmimas*)

Darbotvarkės 1-13.4 klausimas – Administracinių nusižengimų kodekso dviejų straipsnių ir priedo pakeitimo ir kodekso papildymo 343[1] straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-1248(2). Priėmimas.

Priėmimas pastraipsniui. Čia norėčiau taip pat pakviesti gerbiamą Teisės ir teisėtvarkos komiteto pirmininką, kad pakomentuotų.

S. ŠEDBARAS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, ir vienu, ir kitu, ir trečiu atveju yra keturios pastabėlės. Tiesiog redaguojant projektą pasislinko atskirų dalių numeravimas, todėl Teisės departamentas į tai atkreipė dėmesį. Projektas suredaguotas, komitetas, žinoma, tam pritarė ir teikia priimti projektą su sutvarkyta dalių numeracija. Viskas, daugiau čia nėra jokių papildomų dalykų.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Gerbiami kolegos, ar galime visiems penkiems straipsniams, kiekvienam iš jų, pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta bendru sutarimu. Dėl motyvų užsirašiusių nėra.

10.49 val.

Atliekų tvarkymo įstatymo Nr. VIII-787 2 ir 4 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1250(2) (*priėmimas*)

Darbotvarkės 1-14.1 klausimas – Atliekų tvarkymo įstatymo Nr. VIII-787 2 ir 4 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1250(2). Priėmimo stadija. Priėmimas pastraipsniui.

Norėčiau pakviesti gerbiamą J. Urbanavičių, kad pristatytų komiteto nuomonę. Priėmimas pastraipsniui. Dėl 1 straipsnio nėra gauta pasiūlymų. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta bendru sutarimu. Dėl 2 straipsnio yra gauta Specialiųjų tyrimų tarnybos nuomonė. Komiteto nuomonė?

J. URBANAVIČIUS (*TS-LKDF*). Gauta Specialiųjų tyrimų tarnybos nuomonė. Mes siūlome pritarti šiai nuomonei. Keliamas klausimas: kaip kuras energijai gaminti gali būti naudojamos tik išrūšiavus likusios pakartotinai naudoti ir perdirbti netinkamos energinę vertę turinčios atliekos. Pritarta šiam pasiūlymui. Pastabų neturime.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Gerbiami kolegos, ar galime 2 straipsniui pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta bendru sutarimu. Dėl 3 straipsnio yra gauta Teisės departamento pastaba. Prašom.

J. URBANAVIČIUS (*TS-LKDF*). Čia techninė pastaba. Mes taip pat pritariame ir neturime pastabų.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Gerbiami kolegos, ar galime pritarti 3 straipsniui? Dėkui, pritarta bendru sutarimu.

Dėl motyvų užsirašiusių nėra. Balsuosime numatytu laiku. Balsavimas planuojamas 11 val. 25 min.

10.51 val.

Atliekų tvarkymo įstatymo Nr. VIII-787 2 ir 4 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIII-1571 pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIVP-1251(2) (*priėmimas*)

Lydimasis 1-14.2 klausimas – Atliekų tvarkymo įstatymo Nr. VIII-787 dviejų straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1251(2). Priėmimo stadija. Sudaro vienas straipsnis. Dėl jo pasiūlymų nėra gauta. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta bendru sutarimu. Balsuosime numatytu laiku.

10.51 val.

Atliekų tvarkymo įstatymo Nr. VIII-787 4, 10 ir 11 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 4^2 straipsniu įstatymo Nr. XIV-488 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1252(2) (*priėmimas*)

Kitas lydimasis 1-14.3 klausimas – Atliekų tvarkymo įstatymo Nr. VIII-787 kelių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1252(2).

Priėmimas pastraipsniui. Dėl 1 straipsnio yra gauta Teisės departamento pastaba. Prašom pristatyti komiteto išvadą.

J. URBANAVIČIUS (*TS-LKDF*). Taip pat pritarta Teisės departamento pastabai.

PIRMININKĖ. Dėkoju.

J. URBANAVIČIUS (*TS-LKDF*). Čia labiau keičiasi pavadinimas, numeravimas. Pagal seną įstatymą buvo dėliojamos pataisos, todėl tokios techninės pastabos.

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos, ar galime pritarti 1 ir 2 straipsniams bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta bendru sutarimu.

Motyvai. Prieš norėtų kalbėti K. Mažeika. Tačiau gerbiamo Kęstučio šiuo metu salėje nematau. Dėl šio įstatymo balsuosime numatytu laiku.

10.52 val.

Energetikos įstatymo Nr. IX-884 papildymo 19^2 ir 19^3 straipsniais įstatymo projektas Nr. XIVP-1615(2) (*priėmimas*)

Kitas darbotvarkės 1-15.1 klausimas – Energetikos įstatymo Nr. IX-884 papildymo dviem straipsniais įstatymo projektas Nr. XIVP-1615(2). Priėmimo stadija.

Šį projektą sudaro trys straipsniai. Dėl jų pasiūlymų nėra gauta. Ar galime kiekvienam iš šių straipsnių pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, kolegos, pritarta bendru sutarimu.

Motyvai. Už kalba A. Butkevičius.

A. BUTKEVIČIUS (*DFVL*). Dėkoju, Seimo Pirmininke. Demokratų frakcija „Vardan Lietuvos“ pritars šiam įstatymo projektui. Jis yra labai pavėluotas. Mūsų frakcija jau praeitų metų gruodžio mėnesį ir šių metų sausio mėnesį buvo pateikusi aibę pasiūlymų kompensavimo tvarką pradėti nuo šių metų sausio 1 dienos, o ne perkelti į 2023–2025 metus. Bet geriau vėliau negu niekada atėjo toks šios Vyriausybės supratimas.

Dabar mes turime ir pastabų dėl šio įstatymo projekto. Mūsų manymu, jis buvo parengtas tikrai neatsakingai, neįsigilinant į kitų Europos Sąjungos šalių patirtį kompensuoti žmonėms dalį kainos sumokant už elektrą ir dujas. Energijos kainų augimo kompensavimas visiems gyventojams pagal realias išlaidas yra finansiškai neatsakingas ir socialiai žalingas, nes labai didina valstybės biudžeto išlaidas bei didina nelygybę ir socialinį neteisingumą. Jeigu taikliau taikytume energijos kainų padidėjimo kompensavimą, būtų galima sutaupyti valstybės išlaidų, taip pat sumažinti nelygybę, buitinį skurdą, tiesiog padidinti gyventojų pasitenkinimą ir pasitikėjimą ateitimi.

Jeigu kalbėtume apie Lietuvos banko, Valstybės kontrolės ir kai kurių ekonomistų pateiktas pastabas, ką jie kalba, nėra numatyta papildomų pajamų gavimo šaltinių šioms papildomoms biudžeto išlaidoms finansuoti, be to, šios išlaidos nemažintų 2022 metų infliacijos rodiklių, eliminuotų energijos kainų augimo išdėstymą 2023–2025 metais. Matome, kad politiniu lygmeniu nėra susikalbėjimo, tos vėlesniam laikotarpiui nukeliamos spręsti problemos sukuria aibę problemų, jos, mes matome, turėjo įtakos spartesniam infliacijos augimui. Ačiū, bet Demokratų frakcija „Vardan Lietuvos“ pritars.

PIRMININKĖ. Prieš kalba R. Žemaitaitis.

R. ŽEMAITAITIS (*LRF*). Ačiū, gerbiama Seimo Pirmininke. Skirtingai negu mano kolega Algirdas, aš asmeniškai esu kategoriškai prieš. Aš tai vadinu, tai yra korupcinis įstatymas – korupcinis įstatymas ir, ko gero, viskio dėžučių įstatymas. Jūs įsivaizduokite, ką šiandien Seimas priima! Priima įstatymą privačiam sektoriui, privačiam verslui išimties tvarka, lengvatinėmis sąlygomis suteikti daryti biznį ir už tai garantuoja valstybė. Tai 178 mln. bus elektros tarifui arba elektros

kainai mažinti, šeši septyni tarpininkai pasidalins tuos pinigus. Aš suskaičiavau, nuo 1 kilovato grynojo pelno – 2,7 %, tai suskaičiuokite, kokia pinigų suma yra 2,7 % nuo 178 mln. Dabar bus skiriama 500 mln.

Mieli gyventojai, jeigu šiandien politikai, Vyriausybė būtų adekvatūs, o ne lakstantys be galvų kaip tos vištos nukirstomis galvomis kaime, tai pirmiausia ką jie darytų? Gyventojų pajamų mokestį ir PVM šiandien pakoreguotų. Šiandien yra ideali galimybė PVM nuo 21 % sumažinti iki 18 %.

Antra galimybė, ką šiandien reikėjo daryti, – reikėjo indeksuoti visas pajamas. Pensija, sako, indeksuojama 5 %. Tai iš viso užtektų iki 7 % indeksuoti. Vadinasi, jau kitų metų biudžete, kai tvirtinsime „Sodros“ biudžetą, pensijos bus indeksuojamos ne, tarkime, pavyzdžiui, nuo 200 eurų, bet nuo 217 eurų, jeigu būtų dabar indeksuojama 7 %.

Mes turėjome didinti valstybės tarnautojams bazinį dydį. Bazinį dydį galėjome padidinti 2,5 euro ir nuo 2023 m. sausio 1 d. dar 2,5 euro galėjome didinti.

Dabar kas atsitinka neapmokestinamajam pajamų dydžiui? Prie neapmokestinamojo pajamų dydžio dar galėjome pridėti 20 eurų daugiau, tai ne 60, o 80 eurų, ir žmogus automatiškai į kišenę būtų gavęs 27 eurais daugiau. *Summa summarum* žmogus pagal šią formulę gauna lengvatą, gauna lengvatą apie 15–17 eurų, kai tuo momentu per mokestines lengvatas, arba ne lengvatas, bet pagal sąžiningą biudžeto paskirstymą, žmogus būtų gavęs 35–37 eurus. Tai jūs man dabar atsakykite, gerbiama valdančioji dauguma, koks jūsų tikslas? Mano manymu, jūsų tikslas dar didesnis genocidas, dar didesnis žmonių išvažiavimas…

PIRMININKĖ. Gerbiamas Remigijau, laikas!

R. ŽEMAITAITIS (*LRF*). Ir tą rodo Statistikos departamentas. Ačiū, gerbiama Pirmininke.

PIRMININKĖ. Už kalba L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Gerbiami kolegos, iš tikrųjų man džiugu pirmiausia tai, kad mes neuždėjome šito kompensavimo mechanizmo ir kainų augimo būsimoms kartoms. Kaip sako, dar ir savo vaikams, anūkams ir kitiems. Svarbu yra tai, kad vienaip ar kitaip, nors šiandien ir graudu pasakyti išklausius R. Žemaitaičio pasisakymą, jis kalbėjo apie tai, kad galėjome priimti, bet žinome, kad nepriėmėme, nepadidinome neapmokestinamojo pajamų dydžio, nepadidinome 7 %, neindeksavome pensijų… Vadinasi, vis tiek mes kažkaip turime spręsti. Todėl visais atvejais geriau bent kažkiek padėti žmonėms, kurie iš tikrųjų šiandien…

Aišku, man skaudžiausia, kad mes neišsprendėme klausimo, kad vienodai visiems kompensuojame. Galėjome galbūt pasižiūrėti į tuos, kurie gauna dideles pajamas, ar nustatyti suvartotos elektros energijos ar dujų kiekį. Bet iš esmės tikrai siūlyčiau pritarti šiandien, o po pusės metų galime teikti ir kitą variantą, kitokį kompensavimo mechanizmą, kaip ir kitose Europos Sąjungos šalyse, nes žinome, kad kainos vienaip ar kitaip… tikrai netikiu, kad jos mažės. Ačiū.

PIRMININKĖ. V. Ąžuolas – motyvai prieš.

V. ĄŽUOLAS (*LVŽSF*). Iš tikrųjų ne veltui valdantieji labai puikią schemą sugalvojo, kaip antikorupcinį įstatymą įkišti – jį pateikė ne kartu su biudžetu, o pavėluotai, po to pritaikė skubos tvarką, po to išsigando antikorupcinio vertinimo Seime, po to net komitete neišdrįso paimti antikorupcinio vertinimo. Tai parodo, kaip šis įstatymas ir kaip tie pinigai bus išdalinti. Puikiai galėjo atšaukti prievartinį pasirinkimą elektros energijos tiekėjo, kuris dabar prašo dvigubai didesnės kainos. To nepadarė. Žmonės, kurie šiandien gauna valstybinį tiekimą, moka 17 centų. Tie žmonės, kurie prievarta išvaryti į garantinį tiekimą, kurį teikia ESO, kovą mokėjo 18 centų, balandį mokėjo 24 centus ir mokėjo 25 % padidintą kainą. Jeigu nuimame tą tyčia padidintą kainą, tai lieka 15 ir 20 centų. Nereikia net nieko kompensuoti. Bet, žinoma, kai tikslas yra sugrūsti pinigus nepriklausomiems tiekėjams, tai pateisina visas priemones. Ir turbūt čia kalba yra ne dėl to, ar reikia žmonėms mažinti kainą, ar ne, o kokiu metodu ir kokiu būdu tie pinigai bus paskirstyti. Bet labai puikiai viskas veikia ir nueis į puikias kišenes – ten, kur reikia. Tik vienas klausimas. Jeigu jūs jau taip norėjote pašerti nepriklausomus tiekėjus, tai galėjote bent jau vieną punktą pakeisti dėl to prievartinio žmonių išvarymo, kad tie žmonės, kurie prievarta nesutinka mokėti dvigubai daugiau už elektrą, galėtų likti prie valstybinio tiekimo ir kaina būtų didinama ne 25 %, o, pavyzdžiui, 5 %, normaliame versle tai ir yra 5 %. Taip būtume sutaupę šimtus milijonų ir žmonių ne-

verstume mokėti dvigubai daugiau. Bet, kaip sakoma, nieko neturėsite, būsite laimingi ir valstybės, mokesčių mokėtojų, pinigų puikų ištaškymą dar suorganizuosite. Puiku, sėkmės.

PIRMININKĖ. Motyvai už – K. Mažeika.

K. MAŽEIKA (*DFVL*). Ačiū, Pirmininke. Iš tikrųjų nieko nedaryti negalima ir tai, kas daroma, tai yra turbūt šiaudo suteikimas tiems gyventojams, kurie iš tiesų jau dabar jaučia ryškų kainų pasikeitimą. Nieko nedarant pasekmės tikrai būtų skaudžios, turbūt atsilieptų Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos pavaldžiose institucijose, į kurias žmonės eina atsiimti pašalpų arba maisto krepšelių. Tai iš tiesų šiuo atveju tas procesas yra nutolinamas.

Bet ar už 500 mln. eurų tą procesą nutolinti yra sąžininga? Iš tikro turbūt ne. Norėtųsi, kad būtų diferencijuota, kad nebūtų visiems, kurie ir gerai gyvena. Viešojoje erdvėje ne kartą kalbėjo žmonės ir verslininkai. Jie sako, kad tikrai galėtų sumokėti. Bet matoma problema, kad tie, kurie skurdžiau gyvena, tikrai jaučia didžiulį smūgį. Tos diferenciacijos šiuo atveju tikrai labai trūksta.

Galbūt tai yra skubotas sprendimas, skuboti sprendimai priimti ir, kaip kolegos sako, galbūt tikrai skirti ne padėti žmonėms, bet padėti nepriklausomiems elektros tiekėjams. Kitose šalyse jie tiesiog bankrutuoja. Manau, šiuo paketu mes jiems padėsime išgyventi, sustiprėti, užsiauginti raumenis, o žmonės galbūt bent kurį laiką nepajus to smūgio, bet linkiu Vyriausybei surasti ilgalaikius sprendimus, o ne momentinius. Ši problema nėra vienadienė arba nėra to pusmečio, kuriam numatyta. Tikrai linkiu žiūrėti toliau negu savo nosies galas. Ačiū.

PIRMININKĖ. A. Skardžius – motyvai prieš.

A. SKARDŽIUS (*DPF*). Ačiū, gerbiamoji Pirmininke. Aš palaikau, kad reikia gelbėti vartotojus, kurie patiria energetinį skurdą. Jų yra bemaž 700 tūkst., tai yra išties labai daug. Tik ar pasiūlytas būdas yra pats geriausias? Manau, kad tikrai ne, nes, kaip ir kolegos minėjo, daugelis, kurie gaus tą paramą, gali patys sumokėti.

Atkreipiu dėmesį, kad jei už 570 mln. eurų būtų pastatytos saulės elektrinės, būtų galima instaliuoti 800 mln. kilovatų galią ir būtų pagaminta per metus 800 mln. kilovatvalandžių. Tai tie patys skurdžiausi vartotojai, kurie suvartoja iki 1 tūkst. kilovatvalandžių per metus, 20 metų galėtų turėti nemokamą elektros energiją. 800 tūkst. vartotojų!

Štai kam reikėjo skirti tuos pinigus, o ne tam, kad būtų patenkinti lūkesčiai nepriklausomų elektros tiekėjų, kad jie galėtų pasididinti pelną, kad valstybinis energetikos monopolininkas „Ignitis“ galėtų pasidengti skolas, nes jis užskolintas turbūt daugiau negu septynios metinės EBITDA'os. Tai štai kur yra problema. Nereikia apgaudinėti ir parlamentarų rankomis spręsti tų dalykų, kuriuos turi tvarkyti energetinis valstybinis monopolinis ūkis. Todėl balsuosiu prieš, nors palaikau, kad išties reikia gelbėti vartotojus.

PIRMININKĖ. E. Pupinis – motyvai už.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, jeigu būtume, jeigu darytume, jeigu būtume dar nepasistatę dujų terminalo – iš tikrųjų galima daug kalbėti, kas buvo ir ko nebuvo. Iš tikrųjų dabar sprendžiame tas problemas, su kuriomis susidūrėme. Jeigu būtume žinoję iš anksto dėl energetikos kainų kilimo, dėl karo Ukrainoje, tai gal būtume pasidėję pagalves dėl to reikalo. Bet tuo metu tokių iniciatyvų nebuvo. Šiuo metu vis tiek mes turime kaip nors bandyti amortizuoti kainų augimą. Šiuo atveju nebūtinai visi yra privatūs, yra valstybinių elektros energijos tiekėjų. Jeigu žmonės gali, gali eiti ir pas juos. Šiuo atveju turbūt svarbiausia ne tai, kad kas nors galbūt ir gaus vieną kitą eurą pelno, nuo to pelno sumokės pelno mokestį, bet svarbiausia, kad mūsų gyventojai gaus mažesnes kainas. Čia yra svarbiausia. Aš tikrai siūlau balsuoti už šį įstatymo projektą ir taip amortizuoti tas problemas, kurios tikrai ne dėl Lietuvos susikūrė.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kolegos, motyvai išsakyti. Balsuosime nuo 11 val. 25 min.

11.05 val.

Gamtinių dujų įstatymo Nr. VIII-1973 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1616(2) (*priėmimas*)

Darbotvarkės lydimasis 1-15.2 klausimas – Gamtinių dujų įstatymo Nr. VIII-1973 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1616(2). Priėmimo stadija. Jį sudaro du straipsniai.

Pasiūlymų dėl jų nėra gauta. Ar galime kiekvienam iš jų pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, kolegos, pritarta bendru sutarimu. Vėl tie patys kolegos užsirašė kalbėti prieš. Ar norėtumėte kalbėti? Taip. V. Ąžuolas – motyvai prieš.

V. ĄŽUOLAS (*LVŽSF*). Iš tikrųjų tai yra analogija – tiek elektros energijos kompensavimas, tiek dujų. Tik šiuo atveju taip pat buvo galima tuos pinigus skirti valstybinei įmonei, ji būtų subalansavusi dujų kainas, ir kuo mažiau daryti, kad tie pinigai pakliūtų į privačias rankas. Būtų bent jau taupomi pinigai. Iš tikrųjų visą tą metodiką, kaip bus kompensuojama ir kaip bus daroma, jau reikėjo įrašyti į įstatymą, kad būtų skaidru ir aišku visiems, o ne kažkur slėpti nesugebant atsakyti į klausimus, kaip tie milijonai bus išdalinti.

Iš tikrųjų tai ir liūdina, kai dabar susidaro tokia situacija, kad tas pats „Ignitis“ siekia kuo didesnio pelno, kad akcininkai galėtų išsimokėti daug dividendų, bet būtų galima nesiekti kuo didesnio pelno, o tenkintis mažu pelnu ir tą dalį sumos skirti kainoms balansuoti. Deja, bet nueita ne tuo keliu.

PIRMININKĖ. Motyvai prieš – A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (*DPF*). Ačiū, gerbiamoji Pirmininke. Aš palaikau, kad reikia ieškoti būdų, kaip gelbėti vartotojus. Ar tai pats geriausias būdas? Manau, tikrai ne. Prieš tai reikėtų išspręsti labai paprastus klausimus, kurių niekaip Energetikos ministerija per bemaž dvejus metus negali išspręsti. Terminalas pradėjo veikti 100 %, bet jis yra išlaikomas vartotojų. Kaštai socializuoti.

Pirmiausia, paleidus jungtį su Lenkija, įgyvendinus GIPL projektą, reikėtų atsisakyti to, kad terminalas būtų išlaikomas gyventojų lėšomis. Jis jau turi pradėti veikti kaip komercinis projektas, kaip ir buvo pradėtas įgyvendinti dar A. Kubiliaus Vyriausybės. Ten aiškiai nutarime parašyta, kad biudžeto lėšų nereikės, tai komercinis projektas, jį įgyvendina privatus juridinis asmuo „Klaipėdos nafta“. Pasiskaitykite projektą.

Antras dalykas. Reikėtų atsisakyti privalomojo būtinojo kiekio, nes jis kiekvienais metais dar iki krizės atnešdavo po 30 mln. nuostolio, nes reikėdavo apmokėti skirtumą. Juk terminalas dirba 100 %, dengiami visi kaštai. Tie, kurie yra technologiniai kaštai, kuriems buvo skirti tie 330 mln. kub. metrų, perkamų iš „Equinoro“.

Štai pirmaeiliai uždaviniai, o tada jau biudžeto lėšas skirti, lėšas tų žmonių, kurie net nevartoja dujų, turės mokėti ir dengti tą skirtumą, ir tie, kurie patys gali sumokėti… Štai kur yra problema. Bet palaikau tokį siūlymą, kad reikia gelbėti vartotojus ir mažinti energetinį skurdą.

PIRMININKĖ. Motyvai už – E. Pupinis.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, aišku, labai paprasta sakyti politines kalbas, pasakant, nežinau geresnio būdo… bet geresnio būdo pasiūlyti negaliu, nežinau, ar geriausias būdas, bet geresnio būdo pasiūlyti negaliu. Iš tikrųjų taip mes visi galime kalbėti. Aišku, kad projektas yra komercinis, tai savaime suprantama. Ne iš dangaus krenta pinigai. Vis tiek už paslaugas visada moka žmonės. Iš tikrųjų bet kokiu atveju pinigai turi būti surinkti. Tam ir yra tam tikra komercija. O dėl technologinių kaštų, tai vėlgi, kas juos padengs? Aišku, kad vartotojai, nes valstybė turbūt galėtų dengti. Tai ir siūlo dengti, tik netiesiogiai, bet dengti per tam tikrą paramą gyventojams, mažinant jų tarifus. Iš tikrųjų siūlau pritarti, mažiau tų politinių kalbų, bet spręsti iš esmės, nes žmonės laukia paramos. Pritariu tam įstatymo projektui.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Gerbiami kolegos, motyvai išsakyti, apsispręsime balsuoti numatytu laiku.

11.10 val.

Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 67 ir 69 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1617(2) (*priėmimas*)

Kitas darbotvarkės 1-15.3 klausimas, tai yra lydimasis įstatymo projektas Nr. XIVP-1617(2). Šį projektą sudaro trys straipsniai. Pasiūlymų nėra gauta. Ar galime kiekvienam iš jų pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta bendru sutarimu. Dėl motyvų užsirašiusių nėra, apsispręsime balsuoti numatytu laiku.

Šiek tiek lenkiame darbotvarkę, tačiau jau galime pereiti prie klausimo… Aš norėčiau kreiptis į kolegę… Tai buvo.

11.11 val.

Lygių galimybių įstatymo Nr. IX-1826 2, 4, 6, 7, 8, 9 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1225(2) (*svarstymas*)

Kitas 1-16 klausimas – Lygių galimybių įstatymo Nr. IX-1826 kai kurių straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1225(2). Komiteto išvada. Prašom.

T. V. RASKEVIČIUS (*LF*). Laba diena, gerbiami Seimo nariai ir narės. Žmogaus teisių komitetas Lietuvos Respublikos lygių galimybių įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektą svarstė šių metų balandžio 20 dieną. Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastabų nebuvo gauta. Buvo gauta suinteresuotų valstybės institucijų, būtent Lygių galimybių kontrolieriaus tarnybos, pastabų, tam tikrų nevyriausybinių organizacijų pasiūlymų ir keli Seimo nario pasiūlymai. Komitetas patobulintam įstatymo projektui, atsižvelgdamas į komiteto pasiūlymus, pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Diskusija. Kviečiu frakcijos vardu pasisakyti A. Kubilienę.

A. KUBILIENĖ (*LVŽSF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, šiuo savo pasisakymu noriu atkreipti jūsų dėmesį, kad toliau tęsiamas kai kurių mūsų kolegų bandymas ydingas su Stambulo konvencija siejamas nuostatas perkelti į mūsų teisės sistemą. Ar jūs atidžiai skaitėte šitą projektą? Jis atveria kelius mūsų visuomenei ir institucijoms įsivelti į nesibaigiančius ginčus. Jie iš tikrųjų niekaip nėra suderinami su siekiu mažinti teismų apkrovimą. Šiandien prieš jūsų akis projektas, kuris iš tikrųjų įteisina kaltumo prezumpciją. Kolegos, atkreipkite dėmesį, šis projektas įteisina kaltumo prezumpciją. Tai yra iš tikrųjų labai subtilios situacijos ir kaltinamajam asmeniui beveik nelieka galimybių įrodyti savo nekaltumą. Taigi, jeigu šiandien mes balsuosime už šį projektą, tuomet tikėtina, kad atversime kelią nepagrįsto skundimo, susidorojimo praktikai, be adekvačių pasekmių už šmeižtą.

Kolegos, aš noriu pacituoti iš projekto tokią citatą. Cituoju: „Pareiškėjui nurodžius aplinkybes, leidžiančias daryti prielaidą (atkreipiu dėmesį – daryti prielaidą) dėl tiesioginės ar netiesioginės diskriminacijos, priekabiavimo, seksualinio priekabiavimo, nurodymo diskriminuoti, persekiojimo, priešiško elgesio…“ Kolegos, priešiško elgesio ir taip toliau. Aš čia viso necituosiu, bet paskutinis sakinys šitoje citatoje, atkreipkite dėmesį: „Skundžiamas asmuo turi įrodyti, kad lygių galimybių principas nebuvo pažeistas.“ Ne skundžiantysis turi įrodyti, bet skundžiamas asmuo turi įrodyti, kad lygių galimybių principas buvo… pažeistas. Kolegos, ar jums neatrodo, kad tai nėra priimtina, kad tai nesuderinama su teisine valstybe? Tiesiog konstatuojama, kad buvo priekabiavimas, ir viskas.

Galiausiai, jeigu tas visas nuostatas perkelsime ir į švietimo įstaigas, tikriausiai pamatysime mokinių skundų laviną. Jie galės remtis šituo teisės aktu ir keršyti už mažesnį, negu norėta gauti, pažymį. Labai prašau, kolegos, neatverti šios Pandoros skrynios. Tai turėtų suprasti, bet kažkodėl nesuvokia, ir kai kurie kolegos, kurie patys anksčiau buvo apkaltinti priekabiavimu. Šiuo projektu iš tikrųjų vykdome teisinę revoliuciją, tai yra naikiname nekaltumo prezumpciją. Kolegos, kviečiu balsuoti prieš.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Daugiau diskutuoti užsirašiusių nėra.

11.16 val.

Atmintinų dienų įstatymo Nr. VIII-397 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-702(2) (*dėl Europos kovos su smurtu prieš gydytojus ir asmens sveikatos specialistus dienos*) (*svarstymas*)

Gerbiami kolegos, kadangi jau reikėtų balsuoti, o mes dar turime šiek tiek laiko iki balsavimo pradžios, tai norėčiau pakviesti gerbiamą B. Petkevič, kad mes iš rezervo klausimų apsvarsty-

tume rezervinį 1 klausimą – Atmintinų dienų įstatymo Nr. VIII-397 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-702. Prašau pristatyti komiteto išvadą.

B. PETKEVIČ (*LRF*). Gerbiami kolegos, Švietimo ir mokslo komitetas bendru sutarimu pritarė Lietuvos Respublikos atmintinų dienų įstatymo Nr. VIII-397 1 straipsnio pakeitimui ir komiteto išvadoms.

PIRMININKĖ. Dėkoju už pristatytą komiteto išvadą. Diskutuoti užsirašiusių nėra, dėl motyvų užsirašiusių nėra. Pasiūlymų nėra. Apsispręsime balsuoti numatytu laiku.

11.17 val.

Tabako, tabako gaminių ir su jais susijusių gaminių kontrolės įstatymo Nr. I-1143 9^2 straipsnio pakeitimo įstatymo Nr. XIV-909 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1486 (*pateikimas*)

Gerbiami kolegos, dar turime porą minučių. Aš norėčiau pakviesti gerbiamą R. Žemaitaitį, kad pristatytų 2-10 klausimą – Tabako, tabako gaminių ir su jais susijusių gaminių kontrolės įstatymo pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-1486. Tai yra pateikimas. Prašom.

R. ŽEMAITAITIS (*LRF*). Ačiū, gerbiama Seimo Pirmininke. Gerbiami kolegos, leiskite pristatyti 18 Seimo narių parengtą projektą. Siūloma atidėti įgyvendinimo tvarką, kurią mes priėmėme, kad draudimas prekiauti tam tikromis priemonėmis įsigaliotų šių metų liepos 1 dieną. Kolegos siūlo atidėti iki 2023 metų liepos 1 dienos.

Buvome susitikę su prekybininkais, kurie Lietuvoje vykdo šią ūkinę komercinę veiklą, išklausėme jų informaciją. Realiai matome, kad fiziškai jie nėra pajėgūs iki liepos 1 dienos išparduoti savo gaminių, plius akcizai yra sumokėti. Tai turi juos kažkaip sunaikinti, utilizuoti, o investuotos sumos yra gana didelės. Manome, kad iš tikrųjų tada mes gana karštakošiškai ir labai greitai priėmėme sprendimą, neišklausę ir neatsižvelgę į verslo pasiūlymus. Todėl siūlome metams atidėti šitą projektą. Aišku, Vyriausybė, jos įgaliota institucija turėtų konstatuoti, patvirtinti, kiek tokių gaminių jie turi, kad daugiau atsivežti negalėtų.

PIRMININKĖ. Dėkoju už lakonišką pristatymą. Jūsų norėtų paklausti šeši Seimo nariai. Pirmasis klausia E. Pupinis.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Ačiū. Keista, gerbiamas kolega, matyti jus to sąrašo viršuje. Visada bent susidarydavau nuomonę, kad jūs šiek tiek palaikydavote tą sveiką gyvenimo būdą, vaikų pratinimą prie rūkymo… Dabar jūsų parašas viršutinėje dalyje. Ar nereikėtų kokio nors antikorupcinio vertinimo? Na, savaime suprantama, niekada nebus prekybininkams ar gamintojams gerai, kuomet mažiname jų galimybes užsidirbti. Tai šiuo atveju kodėl jūs taip pasielgėte ir pasirašėte? Ir kodėl jūs daugiau nepaisote žmonių sveikatingumo, o pasiduodate asmenims, kurie nori užsidirbti iš vaikų, iš kitų, iš jaunimo sveikatos? Ačiū.

R. ŽEMAITAITIS (*LRF*). Ačiū, gerbiamas kolega. Tiesiog noriu informuoti, kad vaikai šitų tabako priemonių negali įsigyti. Buvau ir būsiu šito projekto autorius, ir toliau aš būsiu panašių projektų autorius, ir pasakysiu kodėl.

Tikrai norėčiau, kad būtų atliekamas antikorupcinis vertinimas, nes priėmus prieš tai ir dabar galiojantį teisės aktą Lietuvoje yra tik du produktai, tai yra vienos įmonės du produktai, kuriais gali prekiauti. Dabar atsirado trečias produktas, kuriuo irgi yra prekiaujama. Mes neuždraudėme tais produktais prekiauti, mes uždraudėme tik tam tikrų kvapių priemonių prekybą, nuo kurios akcizas jau yra sumokėtas. Tai tiesiog sveika logika, mano verslininko logika, šiuo atveju veikia. Jeigu jau žmonės sumokėjo mokesčius, produktas įrašytas Lietuvoje, reikia konstatuoti, koks yra jo kiekis, jis turi būti parduodamas. Antras dalykas, ką rodo jau dabar informacija, kad latvių įmonės atidaro vadinamuosius *save boxus*, ir tu perki latvių įmonėje, bet šiandien kuo puikiausiai prie vienos ar kitos mokyklos jūs galite nueiti ir pasiimti šitą prekę. Čia, manau, kitą problemą mes turime.

PIRMININKĖ. A. Veryga.

A. VERYGA (*LVŽSF*). Dėkoju. Gerbiamas kolega, aš noriu jūsų irgi paklausti iš to sveikatos kampo. Ar jūs negalvojate, kad mes vis dėlto neprivalome kurti sąlygų socialiai neatsakingam verslui, kuris mulkina vartotojus dėl visokių ekodūmų, kuria mitus apie „nepavojingus produk-

tus“, ir mes dabar galvojame, kaip jie dabar turi išsisukti prisipirkę tų pavojingų, kenksmingų produktų, kaip juos išparduoti? Tegul parduoda tiesiog savo partneriams kokioje kitoje valstybėje ir ten tegul juos realizuoja.

Manau, jūs irgi visai neseniai skaitėte publikaciją, lyg ir „Delfyje“ publikuotą, apie merginą vienoje mokykloje, ją mokytojams jau teko gaivinti. Aš manau, kad mes vis dėlto turėtume paisyti šiuo atveju sveikatos aspekto. Ką jūs galvojate?

R. ŽEMAITAITIS (*LRF*). Tikrai pritariu jūsų pozicijai, bet verslas negalėjo žinoti, kad valstybė per du mėnesius priims sprendimą, kuriuo apribos tų produktų prekybą. Parduoti kolegoms jie galėtų, bet tada valstybė turėtų sugrąžinti akcizus. Kol kas tokios diskusijos arba tokio noro nėra, tad aš dar kartą sakau: mano manymu, tai, ką jie turi sandėliuose, kas yra *užaktuota*, už ką yra sumokėti akcizai, jie turėtų teisę parduoti. Dar yra kitų lygiai 18 Seimo narių, mes susitikome su tai vystančiomis įmonėmis, verslo atstovais ir išklausėme jų argumentus, dėl ko jie susiduria su šia problema.

O kad reikia mažinti, taip, mes su jumis esame ne vieną kartą kalbėję, ar tai akcizų didinimas, ar prieinamumo mažinimas – tai viena iš tų priemonių. Bet valstybė negali elgtis taip neatsakingai: pirma leidžia vykdyti verslą, o per 2 mėnesius pakeičia žaidimo taisykles. Manau, kad tai nėra gerai.

PIRMININKĖ. Klausia A. Nekrošius.

A. NEKROŠIUS (*LVŽSF*). Dėkui, Seimo Pirmininke. Gerbiamasis pranešėjau, sakote, kad turi labai daug platintojai sandėliuose šių priemonių, bet dabar nėra kažkokia lokali rinka, yra globali rinka – jie gali tas prekes parduoti kitose šalyse. Kokia yra problema?

R. ŽEMAITAITIS (*LRF*). Problema yra kaštai. Ką mes su jais kalbėjome, nes buvo vienas iš variantų, kad Latvijoje, Lenkijoje nedraudžiama ir jie tai gali daryti, vadinasi, reikia ten kurti įmones, išsiimti licenciją ir dar kartą nuo to kiekio sumokėti akcizus. Tiesiog tokia yra tvarka. Nei aš, nei jūs, ne mes esame parinkę.

PIRMININKĖ. Klausia A. Kubilienė.

A. KUBILIENĖ (*LVŽSF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Jeigu gerbiamas Petras truputį paeitų į šalį, aš matyčiau pranešėją. Gerbiamas kolega, ar iš tikrųjų jūsų visiškai nejaudina merginos iš Kėdainių būklė pavartojus šių priemonių, kai buvo sustojusi širdis? Aš suprantu, kad 2 mėnesiai galbūt yra per mažas laiko tarpas, bet ar jums neatrodo, kad, pavyzdžiui, nuo 2023 m. sausio 1 d. mes galėtume tai daryti? Tie pavyzdžiai, kurie čia dabar yra aplinkui, tikriausiai verčia mus skubėti?

R. ŽEMAITAITIS (*LRF*). Aš tikrai pritariu…

A. KUBILIENĖ (*LVŽSF*). Jūs dirbate Sveikatos reikalų komitete, taip?

R. ŽEMAITAITIS (*LRF*). Taip, aš labai jums pritariu ir todėl siūlau pateikti pasiūlymą, kad iki sausio 1 dienos – kompromisas. Man pagrindinis ir svarbiausias dalykas, kad ministerija konstatuotų ir fiksuotų, kiek tokių gaminių yra, kad negalėtų daugiau įvežti į Lietuvą. Tai būtų pagrindinis šito įstatymo uždavinys.

PIRMININKĖ. Klausia M. Majauskas.

M. MAJAUSKAS (*TS-LKDF*). Dėkoju, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerbiamas kolega, jūs puikiai žinote visą priešistorę, kad šitas projektas, draudžiantis aromatizuotus produktus, kuriais vaikai yra skatinami išbandyti ir tapti priklausomi nuo nikotino, Seime skynėsi kelią gal trejus metus. Verslas puikiai žinojo apie šį projektą ir ėmėsi visų priemonių siekdamas jį sustabdyti. Vis dėlto Seimas priėmė sprendimą uždrausti aromatizuotus produktus kaip nuodingus, skatinančius vaikus tapti priklausomus nuo nikotino.

Dabar jūs siūlote atidėti šio įstatymo įsigaliojimą, argumentuodamas verslo interesu išparduoti tuos produktus, kuriuos Seimas, kaip Tautos atstovybė, savo sprendimu pripažino kenksmingais, nuodingais, skatinančiais vaikus tapti priklausomus nuo nikotino. Ar jums iš tiesų verslo interesas atrodo svarbesnis už vaikų sveikatą?

R. ŽEMAITAITIS (*LRF*). Ačiū, gerbiamas kolega. Jūs, kaip Biudžeto ir finansų komiteto pirmininkas, žinote, kad visiems priimamiems teisės aktams – tiek dėl naujų mokesčių, tiek dėl ribojimų – turi būti paliekama įsigalioti ne mažiau kaip 6 mėnesiai arba vieni metai. Kai mes priimame per 2 mėnesius teisės aktą riboti vieną ar kitą ūkinę veiklą… (*Balsas salėje*) Mykolai, per 2 mėne-

sius buvo priimtas ribojimas. Per 2 mėnesius mes jį priėmėme, nes mūsų buvo pažadėtas įgyvendinimas iki 2023 m. sausio 1 d. Ir tada buvo pakeista.

Dabar kitas dalykas yra dėl vaikų. Klausantis jūsų susidaro toks vaizdas, kad vaikai tampa priklausomi nuo vienos ar kitos priemonės net ir tuo atveju, jeigu mes nustatėme alkoholio ribojimą nuo 18–21 metų. Tai rodo, kad šiandieną į gydymo įstaigas vis daugiau ir daugiau papuola jaunesnio amžiaus apsinuodijusiųjų alkoholiniais gėrimais ir narkotinėmis psichotropinėmis medžiagomis. Tai yra nelegalu. Kaip tuomet žmonės, vaikai įsigyja? Mes neišsprendžiame nei šiuo, nei kitais neprieinamumo. Šiandieną mes turime spręsti prieinamumo mažinimą. Šiandieną bokseriai jau yra Latvijos įmonės atvežti į Vilnių, prie mokyklos Saulėtekyje jie jau yra pastatyti, Latvijos įmonėje tu šiandien nusiperki, Latvijos įmonei sumoki mokesčius, Latvijos įmonė tau SMS žinute atsiunčia kodą, tu eini į bokserį, suvedi ir paimi tą produktą. Mes jau šiandien turime. Aš tuomet nelabai suprantu, ką mes darome. Mes kitų valstybių rinką vykdyti veiklą paliekame, o savo, kai tikrai sumokėti mokesčiai, uždarome. Bet, matyt, tokia yra mūsų valia.

PIRMININKĖ. Ir paskutinė klausia L. Nagienė.

L. NAGIEN�ė (*DFVL*). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Gerbiamas Remigijau, teikdamas šį įstatymą jūs rėmėtės kažkokiais faktais, žinodamas, kokius turi likučius. Aš niekaip negaliu suvokti. Nejaugi metams į priekį verslas tiek susipirkęs, užsikrovęs sandėlius ir laiko sandėliuose tokį didžiulį kiekį būtent šios medžiagos? Vienas klausimas. Kokiais tyrimais ir kokiais rezultatais jūs rėmėtės tai teikdamas, kad visiems metams reikia dar nukelti?

Antras momentas ir klausimas. O jeigu paliestų jūsų vaikus, kaip jums atrodo, norėtumėte, kad jūsų vaikai atsidurtų ir taptų neįgalūs, būtų ištikti komos ar panašiai, jeigu apsinuodytų?

R. ŽEMAITAITIS (*LRF*). Ačiū, kolege. Rėmėmės jų faktais. Jie susitikimo metu įvardijo, kad, norėdami gauti didesnę nuolaidą, gruodžio mėnesį visąlaik užsako, kontraktuoja metams į priekį, kiek jie planuoja išparduoti vieno ar kito kiekio. Jie pagal tokį dalyką darė.

Dėl vaikų. Mes visi auginame savo vaikus ir visi norime, kad jie būtų dori, sąžiningi, teisingi piliečiai. Bet nei jūs, nei aš nežinome, kas iš mūsų vaikų išeis. O mūsų, tėvų, norai yra begaliniai. Aš matau, mes svarstome apie narkotikus, mes kalbame apie alkoholį, mes kalbame apie kitas medžiagas, kažkodėl tai leidžiame ir nematome, kad tai yra blogis. Čia yra tiktai kvapo klausimas, aš siūlau, kad būtų leista išparduoti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūs atsakėte į visus Seimo narių klausimus.

Motyvai. Gerbiami kolegos, dar noriu paprašyti tylos Seimo salėje, nes didžiulis šurmulys. M. Danielė – motyvai už.

M. DANIELĖ (*LF*). Labai ačiū. Aš norėčiau gal trumpą repliką apie tą dezinformaciją ir gąsdinamuosius pasisakymus ir vėl referuojant į kažkokius atvejus, apie kuriuos nėra pateikta jokių realių faktų, kodėl įvyksta nelaimės. Žinome, kad pasaulyje infarktai nenutinka dėl garinimo. Nesiremkime publicistika, kurioje nėra jokios patikimos informacijos.

Kitas dalykas. Šis šiandien teikiamas pasiūlymas yra tiesiog apie datą. Tai reiškia, kad tas radikalus draudimas jau yra priimtas, mes dėl to susitarėme, dabar kalbame tiktai apie adekvatų laikotarpį. Jo reikia prisitaikyti pirkėjui, jo reikia prisitaikyti verslui, jo reikia prisitaikyti visai valstybės sistemai.

Galime pažiūrėti į estų pavyzdį. Estai yra sustabdę akcizą šiems skysčiams iki šių metų pabaigos vien todėl, kad muitinės yra užverstos tarpvalstybinių siuntų, būtent šių garinimo skysčių tarpvalstybinės prekybos, nes įvyko toks pat draudimas, kurį turi vos keletas Europos Sąjungos šalių.

Jei kalbėtume apie gąsdinimą apsinuodijimais ir grįžtume prie šio radikalaus draudimo, tai apsinuodijimų bus, jų tikrai bus, tikrai patikimų, kai visa tai taps nelegalios rinkos prekyba. Nelegali rinka reiškia nereguliuojamus, nesaugius, neprižiūrimus produktus, kurie bus prieinami ir nepilnamečiams, ir suaugusiems žmonėms. Todėl šitas radikalus draudimas iš principo yra blogas. Bet šiandien mes kalbame tik apie jo datą ir pereinamąjį laikotarpį, kuris pratęsiamas labai labai nedaug.

PIRMININKĖ. Motyvai prieš – A. Veryga.

A. VERYGA (*LVŽSF*). Gerbiami kolegos, man iš tikrųjų yra labai sunku suprasti argumentus,

kad čia kažkas, valstybė turi labai prisitaikyti prie tokių, suprask, sprendimų. Labai gaila girdėti Priklausomybių prevencijos komisijos pirmininkės pasvarstymus apie verslo problemas, kad verslas patirs kažkokių, suprask, sunkumų. Aš manau, kad mes pirmiausia turime galvoti apie žmonių gyvybes. Tai, kad terminas bus pratęstas, reiškia, kad Lietuvos rinkoje ilgesnį laiką bus prekiaujama gaminiais, kurie yra patrauklūs jauniems žmonėms, kurie yra taip kuriami, kad būtų skanūs, malonūs, patrauklūs, tokiais skoniniais dalykais maskuojant šitų produktų žalingumą. Ir nors jie šiandien yra legalūs, apsinuodijimai vyksta šiandien. Aš manau, mes nespekuliuokime kažkuo, kas bus kažkada, ir tikrai nesuteikime galimybės verslui pražudyti dar keletą gyvybių arba sukelti riziką dar keletui jaunų žmonių Lietuvoje, kaip jau yra atsitikę. Kolegos, tikrai kviečiu balsuoti prieš, o verslas, kuris norės šituos gaminius realizuoti, tikrai ras galimybių tai padaryti kitose valstybėse, kur tai yra leidžiama.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Gerbiami kolegos, motyvai išsakyti.

11.31 val.

Lygių galimybių įstatymo Nr. IX-1826 2, 4, 6, 7, 8, 9 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1225(2) (*svarstymo tęsinys*)

Dabar, jau atėjus balsavimo laikui, grįžtame prie 1-16 klausimo – Lygių galimybių įstatymo projekto Nr. XIVP-1225(2). Svarstymas. Komiteto išvada jau buvo pristatyta. Dabar norėčiau kreiptis į T. V. Raskevičių, kad pristatytų savo pasiūlymą dėl 1 straipsnio.

T. V. RASKEVIČIUS (*LF*). Dėkoju už suteiktą žodį. Įstatymo projektu siūloma išplėsti seksualinio priekabiavimo draudimą Lygių galimybių įstatymo taikymo srityse, todėl būtų logiška įstatymą papildyti seksualinio priekabiavimo sąvokos apibrėžimu. Mano pasiūlymas yra perkeltas iš Moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo, kur ši sąvoka jau yra apibrėžta. Komitetas šiam pasiūlymui pritarė iš dalies, tik neįtvirtindamas paties sąvokos apibrėžimo, o įdėdamas blanketinę nuorodą į Moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymą. Mane toks sprendimas tenkina, balsuoti neprašau. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Komiteto sprendimas tenkina, balsuoti neprašote. Ar galime tuomet pritarti komiteto sprendimui bendru sutarimu? Galime. Gerbiami kolegos, motyvai po svarstymo. Prieš kalba A. Širinskienė.

A. ŠIRINSKIENĖ (*LRF*). Kolegos, tikrai siūlau nepritarti įstatymo projektui. Jūs pažiūrėkite, yra apverčiami baudžiamojo proceso dalykai. Iš esmės asmuo, kuris bus apkaltintas seksualiniu priekabiavimu, turės įrodinėti, tai iš tiesų baudžiamojoje teisėje ir teisės sistemoje apskritai nėra įprastas reiškinys. Vis dėlto siūlyčiau neperkelti įrodinėjimo naštos ant asmens, kuris yra kaltinamas, ir palikti tas nuostatas tokias, kaip ir dabar, tai yra kad įrodinėja tas asmuo, kuris kažkuo kaltina kitą asmenį.

PIRMININKĖ. Motyvai už – A. Sysas.

A. SYSAS (*LSDPF*). Ačiū, Pirmininke. Galbūt nebūčiau kalbėjęs, jeigu ne Agnė. Gerbiami kolegos, mes visą laiką susiduriame su persekiojamomis aukomis, bet visą laiką kažkodėl ne bandome ginti tuos, prie kurių priekabiauja, bet bandome, kad jie patys… Maža to, kad jie jau patyrę ir smurtą, ir tam tikrą nešlovę – ne kiekvienas gali atvirai apie tai kalbėti. Dabar laikykimės senovinių tradicijų ir tegu pati auka eina ir įrodinėja, kad prie jos kažkas priekabiavo. Šiek tiek keiskimės ir žiūrėkime, ir matykime, kas parašyta mūsų Konstitucijoje, kas parašyta įstatymuose. Todėl kviečiu pritarti.

PIRMININKĖ. Dėkoju, gerbiami kolegos. Motyvai išsakyti. Balsuokime. Kas pritariate Lygių galimybių įstatymo projektui, balsuokite už, kas manote kitaip, balsuokite kitaip.

Balsavo 123: už – 81, prieš – 15, susilaikė 27. Po svarstymo pritarta.

Toliau posėdžiui pirmininkaus P. Saudargas.

PIRMININKAS (P. SAUDARGAS, *TS-LKDF***).** Sveiki, gerbiami kolegos, ko dar nemačiau. Taigi grįžtame prie darbotvarkės pradžios. Pradėsime balsavimo maratoną arba greičiau sprinto tam tikrą etapą.

11.36 val.

Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo Nr. XI-1807 1, 3, 4, 5, 6, 18, 22, 30, 39, 43^2, 43^3 straipsnių pakeitimo ir 7 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIVP-1459(3)ES (*priėmimo tęsinys*)

Taigi darbotvarkės 1-2.1 klausimas – Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo ir 7 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIVP-1459(3). Priėmimas. Balsuojame. Gerbiami kolegos, susikaupkime, grįžkime į vietas, dabar daug balsuosime.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 127, balsavo 127: už – 117, prieš niekas nebalsavo, susilaikė 10. Taigi įstatymas yra priimtas. (*Gongas*)

11.37 val.

Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo Nr. XI-1807 1, 2, 5, 6, 43 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 43^2, 43^3 straipsniais įstatymo Nr. XIII-1871 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1460(3) (*priėmimo tęsinys*)

Darbotvarkės 1-2.2 klausimas – Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymo projektas Nr. XIVP-1460(3). Priėmimas. Balsuojame. Balsuojame dėl Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 129, balsavo 129: už balsavo 120, prieš niekas nebalsavo, susilaikė 9. Įstatymas yra priimtas. (*Gongas*)

11.37 val.

Visuomenės informavimo įstatymo Nr. I-1418 47 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1431(2) (*priėmimas*)

Darbotvarkės 1-3 klausimas – Visuomenės informavimo įstatymo vieno straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1431(2). Čia priėmimas, bet nebuvo apsvarstyti visi pasiūlymai, taigi eisime pastraipsniui.

1 straipsnis. Aš pakviesiu gerbiamą komiteto pirmininką profesorių V. Juozapaitį į tribūną. Jūsų pagalbos mums reikės. Svarstysime pirmą pasiūlymą dėl 1 straipsnio, jis gerbiamos Seimo narės A. Širinskienės. Suteiksime galimybę A. Širinskienei pristatyti šį pasiūlymą. Prašom.

A. ŠIRINSKIENĖ (*LRF*). Aš pritariu komiteto nuomonei. Komitetas pritarė iš dalies. Iš tikrųjų būtent ši formuluotė ir pasiekia tuos tikslus, kurių aš siekiau. Nematau prasmės balsuoti.

PIRMININKAS. Dėkoju. Taigi sutaupėme laiko, pritarėme iš dalies.

Seimo narės R. Šalaševičiūtė, A. Norkienė, G. Burokienė taip pat turėjo pasiūlymą dėl 1 straipsnio, jam komitetas nepritarė. Suteiksiu galimybę autorėms pristatyti. Gal gerbiama R. Šalaševičiūtė? Prašom.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (*LVŽSF*). Ačiū, pirmininke. Pirmiausia noriu atkreipti dėmesį, kad šis projektas yra parengtas iš dalies vykdant Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2021 m. gegužės 12 d. sprendimą administracinėje byloje dėl dviejų transliuotojų kreipimosi. Iš tikrųjų esmė ta, kad būtent šioje byloje buvo pripažinta, kad Radijo ir televizijos komisijos trys nariai neskaidriai vykdė tam tikrus veiksmus, todėl šie du transliuotojai, šios dvi įstaigos, bylą laimėjo. Sprendimą priimant buvo vadovaujamasi konstitucine doktrina, tai yra 2006 ir 2008 metų Konstitucinio Teismo sprendimais, kur buvo akcentuota, kad skaidrumas yra būtina prielaida, *inter alia*, užkirsti kelią piktnaudžiavimui valdžia. Buvo pasisakyta, kad tokia nacionalinio visuomeninio transliuo-

tojo veiklos kontrolė turi būti nuodugni, ji negali būti formali, jos negali atlikti tie asmenys, kurie yra patys susiję su nacionaliniu visuomeniniu transliuotoju tarnybiniais, turtiniais ar finansiniais ryšiais. Todėl mūsų pasiūlymo esmė yra palikti tą redakciją, kuri įstatyme buvo priimta ir galiojo nuo 2015 metų, kadangi tai užtikrina tiek komisijos pirmininko, tiek pavaduotojo darbo skaidrumą ir nešališkumą.

PIRMININKAS. Dėkoju, komitetas nepritarė. Prašom, komiteto nuomonė.

V. JUOZAPAITIS (*TS-LKDF*). Nepritarė dėl labai paprastos priežasties. Būtent šis įstatymo projektas buvo inicijuotas pačios LRTK ir mūsų komiteto buvo siūlytas, ir priimtas po pateikimo ir po svarstymo taip pat būtent dėl tos priežasties, apie ką gerbiama Seimo narė ką tik pasakė, tik iš kitos pusės.

Čia nuskambėjo kaltinimas LRT komisijai, kad ten kažkas buvo neskaidriai padaryta. Tai neskaidrumas buvo tas, kad tie žmonės, kurie balsavo už suspendavimą, mums priešiškos valstybės, teroristinės ir genocidą Ukrainoje vykdančios valstybės televizijos programos suspendavimą, buvo apkaltinti, kad dirba pedagoginį darbą Vilniaus universitete, kuris neva turi radijo stoties licenciją ir taip formaliai pažeidžia tą įstatymą, nors jokio ryšio su ta licencijuota radijo stotimi ir neturi.

Būtent šio įstatymo projekto esmė ir yra, kad visi komisijos nariai, kurie yra arba buvo, arba bus kada nors, kad dirbantys profesoriai, kurių kvalifikacija ir autoritetas yra nekvestionuojami, galėtų balsuoti ir nebūtų apkaltinti tokiais keistais kaltinimais. O dabar, priminsiu, vėlgi tos pačios teroristinės valstybės, kurios kanalai šiandien yra užblokuoti, atstovai kreipėsi į Lietuvos teismą, per Lietuvos Respublikos pilietę ir advokatę kreipėsi į teismą ir lygiai tokiu pat būdu bando kvestionuoti šios komisijos priimtą sprendimą blokuoti mums priešiškos valstybės televiziją, teroristinės ir vykdančios genocidą valstybės televizijos programas Lietuvos teritorijoje, ir dar reikalauja milijoninių kompensacijų.

Taigi, manyčiau, jeigu mes pritartume šiai pataisai, mes padarytume didžiulę paslaugą būtent šios valstybės, na, nežinau, propagandos mašinai ir iš tikrųjų diskredituotume bei suniveliuotume visiškai tos LRT komisijos veikimą. Mes dabar turime daryti viską ir padėti būtent šiai komisijai, kuri dirba ypač sudėtingą darbą, ypač atsakingą. Mes turime suprasti ir suvokti, kad kiekvienas kojos pakišimas mums galėtų kainuoti nedovanotinus rezultatus.

Tai aš dar kartą kartoju, kad komitetas visiškai bendru pritarimu atmetė šį pasiūlymą, nes jis būtų nubloškęs atgal į tą pirminę stadiją, nuo ko ir prasidėjo. Lygiai tą patį sako ir LRT komisijos Teisės skyriaus darbuotojai. Jie taip pat atsakingai į tai pažiūrėjo. Jokių pretenzijų taip pat neturi ir mūsų Teisės departamentas. Taigi aš tikrai siūlau nebalsuoti už šią pataisą.

PIRMININKAS. Dėkoju komiteto pirmininkui. Jūs išsamiai paaiškinote, kodėl komitetas nepritarė. Ar yra 29 Seimo nariai, remiantys, kad reikia svarstyti šį pasiūlymą? Rankas pakeliame, ar yra tų, kurie nori svarstyti. Nematau 29. Gerbiami kolegos… (*Balsai salėje*) Gerai, paspaudžiame mygtukus, ar yra 29 Seimo nariai, kad svarstytume šį pasiūlymą. Dabar balsuojame tik dėl svarstymo, ar yra 29 Seimo nariai. Vėliau bus motyvai už, prieš ir bus svarstomas pasiūlymas. Dabar balsuojame, ar iš viso svarstytume pasiūlymą. Kas balsuos už, ar tokių bus 29. Taigi už – 32. Taigi yra 29 Seimo nariai, norintys svarstyti šį pasiūlymą. Gerai.

Tada motyvai už, prieš dėl pasiūlymo. Nematau užsirašiusių kalbėti dėl motyvų.

Taigi balsuojame dėl paties pasiūlymo, jį ką tik pristatė gerbiama R. Šalaševičiūtė, komiteto pirmininkas pagarsino komiteto nuomonę nepritarti. Prašau balsuoti dėl paties pasiūlymo. Kas balsuoja už, remia pasiūlymą, kas balsuoja prieš arba susilaiko, remia komiteto nuomonę nepritarti. Komitetas tai prieš.

Užsiregistravo 124, balsavo 123: už – 33, prieš – 41, susilaikė 49. Pasiūlymui nėra pritarta.

Gerbiami kolegos, ar galėtume visam 1 straipsniui pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Balsuosime dėl viso įstatymo.

Motyvai. Dar yra motyvų už – gerbiamas V. Juozapaitis. Prašau.

V. JUOZAPAITIS (*TS-LKDF*). Po šio balsavimo aš tikrai daug nekalbėsiu. Labai ačiū, kad balsavote prieš šitą pasiūlymą. Visa kita yra sureguliuota. Ačiū Seimo narei A. Širinskienei, ji teikė savo siūlymą. Iš tikrųjų jis buvo labai labai konstruktyvus ir reikalingas. Dabar tas įstatymo projektas išties yra toks, dėl kurio jau nebėra abejonių dėl teigiamo balsavimo. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Motyvai išsakyti. Balsuojame dėl paties projekto. Primenu, gerbiami kolegos, kad balsuojame dėl Visuomenės informavimo įstatymo 47 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto. Priėmimas.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 126, balsavo 124: už – 114, prieš niekas nebalsavo, susilaikė 10. Taigi įstatymas yra priimtas. (*Gongas*)

11.47 val.

Teisės gauti informaciją ir duomenų pakartotinio naudojimo įstatymo Nr. VIII-1524 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-996(2) (*priėmimo tęsinys*)

Darbotvarkės 1-4 klausimas – Teisės gauti informaciją ir duomenų pakartotinio naudojimo įstatymo 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-996(2). Priėmimas. Balsuojame dėl Teisės gauti informaciją įstatymo.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 128, balsavo 128: už – 127, prieš niekas nebalsavo, susilaikė 1. Įstatymas yra priimtas. (*Gongas*)

11.48 val.

Dokumentų ir archyvų įstatymo Nr. I-1115 2, 3, 5, 8, 10, 15, 16, 20 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1228(2) (*priėmimo tęsinys*)

Toliau 1-5 klausimas – Dokumentų ir archyvų įstatymo Nr. I-1115 keleto straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1228(2). Priėmimas. Tik atkreipiu dėmesį, kad priimant pastraipsniui buvo įvardinta, kad yra 10 straipsnių, o iš tikrųjų yra 11 straipsnių. Ar galime bendru sutarimu pritarti visiems 11 straipsnių ir dabar apsispręsti dėl viso įstatymo? Prašau balsuoti dėl Dokumentų ir archyvų įstatymo. Priėmimas.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 126, balsavo 125: visi 125 balsavo už. Taigi įstatymas yra priimtas. (*Gongas*) Akivaizdžiai.

11.49 val.

Įstatymo „Dėl Konvencijos dėl Europos Sąjungos valstybių narių savitarpio pagalbos baudžiamosiose bylose, kurią pagal Europos Sąjungos sutarties 34 straipsnį patvirtino Taryba, ir dėl Konvencijos dėl Europos Sąjungos valstybių narių savitarpio pagalbos baudžiamosiose bylose Protokolo, kurį pagal Europos Sąjungos sutarties 34 straipsnį patvirtino Taryba, ratifikavimo“ Nr. IX-2007 1 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 3^1 straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-1243(2)ES (*priėmimo tęsinys*)

Darbotvarkės 1-6 klausimas – įstatymo „Dėl Konvencijos dėl Europos Sąjungos valstybių narių savitarpio pagalbos baudžiamosiose bylose, kurią pagal Europos Sąjungos sutarties 34 straipsnį patvirtino Taryba, ir dėl Konvencijos dėl Europos Sąjungos valstybių narių savitarpio pagalbos baudžiamosiose bylose protokolo, kurį pagal Europos Sąjungos sutarties 34 straipsnį patvirtino Taryba, ratifikavimo“ projektas Nr. XIVP-1243(2). Balsuojame. Priėmimas.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 125, balsavo 124: visi 124 balsavo už. Taigi įstatymas yra priimtas. (*Gongas*)

11.49 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 12, 29, 66, 508, 589 straipsnių ir priedo pakeitimo ir Kodekso papildymo 66[1], 131[1] straipsniais įstatymo projektas Nr. XIVP-1227(2) (*priėmimo tęsinys*)

Darbotvarkės 1-7 klausimas – Administracinių nusižengimų kodekso kai kurių straipsnių ir priedo pakeitimo ir kodekso papildymo įstatymo projektas Nr. XIVP-1227(2). Balsuojame. Administracinių nusižengimų kodekso priėmimas.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 123, balsavo 122 Seimo nariai: visi 122 balsavo už. Įstatymas yra priimtas. (*Gongas*)

11.50 val.

Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 2, 10, 13, 33 straipsnių ir 1 priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1370(2) (*priėmimo tęsinys*)

Darbotvarkės 1-8 klausimas – Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo kai kurių straipsnių ir 1 priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1370(2). Vėl priėmimas. Balsuojame. (*Triukšmas salėje*)

Gerbiami kolegos, kažkoks triukšmas salėje, kažkas labai įdomaus vyksta. Dabar vyksta balsavimas, priimame įstatymus, tai norėtųsi šiek tiek didesnio susikaupimo.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 124, balsavo 123 Seimo nariai: už – 120, prieš nėra, susilaikė 3. Įstatymas yra priimtas. (*Gongas*)

11.51 val.

Žmogaus mirties nustatymo ir kritinių būklių įstatymo Nr. VIII-157 4, 13, 14 ir 15 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1371(2)ES (*priėmimo tęsinys*)

Toliau 1-9 klausimas – Žmogaus mirties nustatymo ir kritinių būklių įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1371(2). Priėmimas. Balsuojame.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 128, balsavo 126 Seimo nariai: už – 125, prieš nėra, susilaikė 1. Įstatymas yra priimtas. (*Gongas*)

11.52 val.

Žmonių palaikų laidojimo įstatymo Nr. X-1404 2, 3, 5, 6, 11, 11[1], 13, 17, 21, 25, 27 ir 33 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1329(2)ES (*priėmimo tęsinys*)

Toliau 1-10 klausimas. Čia buvo nesvarstytų pasiūlymų. Tai yra Žmonių palaikų laidojimo įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1329(2).

Dėl straipsnių nuo 1 iki 10 nėra. O štai dėl 10 straipsnio yra Seimo narės V. Giraitytės-Juškevičienės pasiūlymas, jam komitetas nepritarė.

Gerbiamas pernešėjas, šiuo atveju T. Tomilinas buvo komiteto pranešėjas, galėtų grįžti į tribūną, o V. Giraitytė-Juškevičienė per tą laiką galėtų pristatyti pasiūlymą.

V. GIRAITYTĖ-JUŠKEVIČIENĖ (*DPF*). Tikrai galiu.

PIRMININKAS. Prašom.

V. GIRAITYTĖ-JUŠKEVIČIENĖ (*DPF*). Laba diena, kolegos. Mano pasiūlymas buvo labai paprastas. Kadangi dabar įstatyme numatyta, kad už kolumbariumo nišas būtų imamas savivaldybės tarybos nustatytas mokestis, tai mano pasiūlymas buvo, kad kolumbariumo nišos būtų suteikiamos neatlygintinai, kaip ir kapavietės.

Savivaldybių asociacijos argumentai, kad tai nepaskatins savivaldybių statyti kolumbariumus, manęs visiškai neįtikino, nes šiandien savivaldybės ar kolumbariumus administruojančios įstaigos ima tokius mokesčius. Pasidomėjus tas dydis įvairus, nuo 1 tūkst. iki 700 eurų vienkartinis mokestis, ir už papildomai saugomas, jeigu į tą pačią nišą yra įdedama daugiau urnų, yra imamas papildomas mokestis. Todėl net ir kai imamas mokestis, aš vis tiek nematau jokio kolumbariumų statymo proveržio savivaldybėse. O kolumbariumų statymas bent apie keturis kartus sumažintų kapinių teritorijų plėtrą.

Tai yra pats svarbiausias argumentas, kodėl mes siūlome, kad šios nišos būtų neapmokestintos, kad visi Lietuvos gyventojai turėtų vienodas galimybes, nes jie visi vienodai moka mokesčius. Ir savivaldybės, disponuodamos viešaisiais finansais, elgtųsi lygiavertiškai visų gyventojų atžvilgiu. Todėl kviečiu kolegas palaikyti. Savivaldybės turėtų eiti koja kojon su žmonių interesais, atstovauti savo žmonėms ir tenkinti kylančius poreikius, besikeičiančias laidojimo tradicijas. Todėl tikrai kviečiu palaikyti pasiūlymą ir priimti lygiateisišką įstatymą.

PIRMININKAS. Dėkoju, bet laikas jau viršytas. Dabar komiteto nuomonė – nepritarti.

T. TOMILINAS (*DFVL*). Vakar dienos posėdyje, gerbiami kolegos, Aplinkos apsaugos komitetas išsamiai svarstė šį pasiūlymą, nuomonės išsiskyrė: 5 balsų už dauguma (prieš – 4) pasiūlymui buvo nepritarta Aplinkos apsaugos komitete.

PIRMININKAS. Dėkoju. Ar yra 29 Seimo nariai, remiantys šį pasiūlymą? Rankas pakeliame. Čia atrodo, kad bus, kai balsuosime. Gerai. (*Balsas salėje: „28 bus!“*) Balsuojame, tada pasitikriname, ar yra 29. (*Balsai salėje*) Bet buvo abejojančių. Man irgi taip atrodė, bet buvo pagrįstai abejojančių, visų 29 rankų tikrai nesuskaičiavau, kad yra, bet balsuokime dabar. Tie, kas paspaus „už“, vadinasi, remia, kad svarstytume. Kol kas dabar dėl svarstymo, ar yra 29 remiantys.

Užsiregistravo 79, balsavo 73: už – 51, prieš – 4, susilaikė 18. Akivaizdu, kad yra 29 remiantys. Svarstome pasiūlymą. Pasiūlymas buvo pristatytas, komiteto nepritarimą išsakė ir dabar yra K. Mažeika dėl motyvų už. Prašom.

K. MAŽEIKA (*DFVL*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Iš tiesų pasiūlymo nepalaikyti negalima, nes turbūt būtų keista, jeigu mes apmokestintume juodą duoną, o baltos duonos neapmokestintume. Galbūt toks pavyzdys netinkamas, bet turbūt akivaizdžiausias, kad jeigu žmonės miršta ir pasirenka kapavietę, iš tiesų ji suteikiama nemokamai. Šiuo atveju siūloma, kad kolumbariumuose lygiai taip pat būtų suvienodinta ir tai teiktų savivaldybė nemokamai. Keistas dalykas, kad Lietuvoje net nėra žinoma, kiek yra kapinių plotų, ir kasmet savivaldybės, turbūt ir Aplinkos apsaugos komitete ne kartą teko diskutuoti, sprendžia problemas, kiek tų plotų trūksta, kaip juos plėsti, kokios kitos paskirties žemės ir dažniausiai tai – dirbamos žemės sąskaita.

Iš tiesų tos problemos yra akivaizdžios ir jeigu mes sudarome tokias dirbtines kliūtis, kur prašoma pinigų iš žmonių, kad jie koncentruotųsi ir neplėstų kapinių plotų, o elgtųsi turbūt atsakingai, šiuo atveju tai yra sprendimas, kuris supriešina žmones, todėl tikrai kviečiu palaikyti pasiūlymą. Jau svarstymo stadijoje kartu su kolege diskutavome, tikrai palaikau ir manau, kad tai yra logiškas sprendimas, juolab žinant, kiek pasaulyje žemės plotų yra užstatoma, kiek tiesiama kelių infrastruktūros, o kitos paskirties žemės mažėja.

Tikrai pasiūlymas yra logiškas ir turbūt nereikėtų tų plotų plėsti, turbūt reikėtų inventorizuoti esamas kapines ir tą plotą naudoti racionaliai. Kviečiu pasiūlymą palaikyti.

PIRMININKAS. Dėkoju. Bet neatrodo, kad jūs įtikinote savo bendravardį K. Masiulį. Prašom.

K. MASIULIS (*TS-LKDF*). Manęs neįtikino. Aš truputį žinau europinę patirtį, labai įvairi ta europinė patirtis. Tarkime, Vokietijoje skirtingose žemėse galbūt skirtingai, bet aš kai kurių žemių patirtį žinau. Nesvarbu, kur laidoji, reikia susimokėti. Laidoji ir turi susimokėti už žemę 25 metams. Jeigu po 25 metų vėl nori, vėl turi susimokėti, nes bus palaidotas kažkas kitas. Ir tai yra protinga, nes mes matome apleistų kapų. Faktiškai kapai būna nebeapleisti ir teritorijos taip nebeplinta.

O kolumbariumas yra statinys, tai mes galime tada norėti, kad ir koplyčios būtų kokios nors. Kiti pasilaidoja Kelmėje, Romos ten tokią koplytėlę yra pasistatę ar dar kažką. Gal už dyką ir tokius dalykus pastatykime? Na, ne, tai yra statinys ir tai kainuoja pinigus. Žemę valstybė gali suteikti nemokamai, o ten, kur kainuoja jau pinigus, vis dėlto reikėtų susimokėti.

PIRMININKAS. Dėkoju. Nuomonės išsakytos. Balsuosime dėl pasiūlymo, kuris ką tik aptartas buvo.

Užsiregistravo 120, balsavo 116: už – 59, prieš – 17, susilaikė 40. Taigi pasiūlymui yra pritarta.

Ar galėtume 10 straipsniui pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Dėl straipsnių nuo 11 iki 13 nebuvo jokių pasiūlymų. Ar galėtume bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

Dėl viso… Gerbiami kolegos, šiek tiek rimties salėje. Dėl viso įstatymo motyvai. Niekas nenori išsakyti motyvų. Tuomet balsuojame. Balsuojame dėl viso Žmonių palaikų laidojimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1329(2). (*Šurmulys salėje*) Balsuojame dėl viso įstatymo dabar, jeigu kas neįsigilinote, dėl viso Žmonių palaikų laidojimo įstatymo.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 123, balsavo 121: už – 102, prieš – 2, susilaikė 17. Įstatymas yra priimtas. (*Gongas*)

12.01 val.

Žmonių palaikų laidojimo įstatymo Nr. X-1404 15 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-169(2) (*priėmimo tęsinys*)

Darbotvarkės 1-11 klausimas – Žmonių palaikų laidojimo įstatymo 15 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-169(2). Priėmimas. Balsuojame.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 123, balsavo 120: už – 67, prieš – 16, susilaikė 37. Taigi įstatymas yra priimtas. (*Gongas*)

12.02 val.

Geriamojo vandens įstatymo Nr. IX-433 1 ir 7 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-853(4) (*priėmimo tęsinys*)

Toliau darbotvarkės 1-12 klausimas – projektas Nr. XIVP-853(4). Bet čia buvo frakcijos vardu prašoma pertraukos iki kito posėdžio. Ar atsisakote? Atsisako šio siūlymo. Vadinasi, balsuosime dėl įstatymo. Viskas apkalbėta jau, svarstyta. Balsuojame dėl Geriamojo vandens įstatymo 1 ir 7 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto. Taip pat priėmimas. Balsuojame. (*Šurmulys salėje*) Dabar balsuojame dėl viso Geriamojo vandens įstatymo dviejų straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-853.

Užsiregistravo 122, balsavo 120: už – 57, prieš – 12, susilaikė 51. Taigi įstatymas nepriimtas.

12.03 val.

Veterinarinių vaistų įstatymo projektas Nr. XIVP-1245(2) (*priėmimo tęsinys*)

Toliau darbotvarkės 1-13.1 klausimas – Veterinarinių vaistų įstatymo projektas Nr. XIVP-1245(2). Priėmimas. Balsuojame. Gerbiami kolegos, šiandien taip garsiai tarpusavyje šnekate, kad aš save nelabai girdžiu. (*Balsai salėje*) Dabar vyksta Veterinarinių vaistų įstatymo priėmimas.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 127, balsavo 127: už – 123, prieš niekas nebalsavo, susilaikė 4. Įstatymas yra priimtas. (*Gongas*)

Čia man indikuoja, kad Vyriausybės valanda prasideda, bet pabaikime balsavimą, atlikome darbą, tai šiek tiek pratęsime tą laiką.

12.04 val.

Farmacijos įstatymo Nr. X-709 1, 2, 42, 75 straipsnių pakeitimo ir septynioliktojo skirsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIVP-1246(2) (*priėmimo tęsinys*)

Darbotvarkės 1-13.3 klausimas… Oi, peršokau, atsiprašau, 1-13.2 klausimas – Farmacijos įstatymo kelių straipsnių pakeitimo ir septynioliktojo skirsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIVP-1246(2). Balsuojame. Priėmimas. Čia visas paketas, eina lydimieji.

Iš viso bus keturi įstatymai. Dabar balsuojame dėl Farmacijos įstatymo.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 123, balsavo 122: už – 121, prieš niekas nebalsavo, susilaikė 1. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-1246(2) priimtas. (*Gongas*)

12.05 val.

Veterinarijos įstatymo Nr. I-2110 2, 17 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1247(2) (*priėmimo tęsinys*)

Toliau 1-13.3 klausimas – Veterinarijos įstatymo kelių straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1247(2). Priėmimas. Balsuojame dėl Veterinarijos įstatymo.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 121, balsavo 120: už – 119, prieš niekas nebalsavo, susilaikė 1. Taigi įstatymas yra priimtas. (*Gongas*)

12.06 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 343, 589 straipsnių ir priedo pakeitimo ir Kodekso papildymo 343^1 straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-1248(2) (*priėmimo tęsinys*)

Toliau 1-13.4 klausimas – Administracinių nusižengimų kodekso keleto straipsnių ir priedo pakeitimo ir kodekso papildymo projektas Nr. XIVP-1248(2). Priėmimas. Balsuojame.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 122, balsavo 120: už – 120, prieš niekas nebalsavo ir niekas nesusilaikė. Taigi įstatymas yra priimtas. (*Gongas*)

Gerbiami kolegos, norėjau šiek tiek pasitarti prieš toliau tęsdamas balsavimą. Dar yra šeši įstatymų projektai, dėl kurių reikia balsuoti, ir dar yra du pareiškimus daryti užsirašę Seimo nariai. Gal galime sutarti iš anksto, kad darome Vyriausybės pusvalandį, klausia tiktai opozicija, Seimo mažuma? Galime sutarti? (*Balsai salėje*) Kai mes ateisime prie to laiko, tai jo nebus. Aš iš anksto pranešu, kaip greičiausiai padarysime.

Dabar aš pratęsiu posėdžio laiką balsuoti ir balsuojame, pabaigiame pradėtą darbą.

12.07 val.

Atliekų tvarkymo įstatymo Nr. VIII-787 2 ir 4 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1250(2) (*priėmimo tęsinys*)

Darbotvarkės 1-14.1 klausimas – Atliekų tvarkymo įstatymo kelių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1250(2). Priėmimas. Balsuojame.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 123, balsavo 121: už – 116, prieš niekas nebalsavo, susilaikė 5. Įstatymas yra priimtas. (*Gongas*)

12.08 val.

Atliekų tvarkymo įstatymo Nr. VIII-787 2 ir 4 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIII-1571 pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIVP-1251(2) (*priėmimo tęsinys*)

Toliau 1-14.2 klausimas – Atliekų tvarkymo įstatymo keleto straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1251(2). Priėmimas. Balsuojame.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 124, balsavo 122: už – 112, prieš niekas nebalsavo, susilaikė 10. Įstatymas yra priimtas. (*Gongas*)

12.09 val.

Atliekų tvarkymo įstatymo Nr. VIII-787 4, 10 ir 11 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 4^2 straipsniu įstatymo Nr. XIV-488 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1252(2) (*priėmimo tęsinys*)

Ir 1-14.3 klausimas – Atliekų tvarkymo įstatymo kelių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1252(2). Bet aš paskelbiau balsavimą, jūs laukiate prie mikrofono. Gerai, stabdome balsavimą. Jūs laukiate prie mikrofono. Gerai, tvarka.

K. MAŽEIKA (*DFVL*). Ačiū, pirmininke. Dėl šito klausimo frakcijos vardu prašome pertraukos iki kito posėdžio, nes ministras žadėjo pateikti informaciją. Iš tikrųjų situacija yra keista. Jeigu priimsime šitą įstatymą, sukursime precedentą, pavyzdžiui, automobilių draudikai neturėtų drausti automobilių vairuotojų, jeigu jie būtų girti arba apsvaigę, arba dar kažkokie. Iš tikrųjų prašiau ministro ir jis žadėjo atsiųsti, todėl prašome pertraukos, nes tikrai precedentas būtų labai labai keistas. Prašome.

PIRMININKAS. Ar pritariame pertraukai bendru sutarimu, ar ne? Gerai. A. Vyšniauskas norėjo kažką replikuoti. Ar nenorite? Niekas neprieštarauja dėl pertraukos? (*Balsai salėje*) Balsuojame. Balsuojame dėl pertraukos iki kito posėdžio, kaip suprantu. Frakcijos vardu.

Užsiregistravo 118, balsavo 117 Seimo narių: už – 53, prieš – 50, susilaikė 14. Akivaizdu, kad skelbti pertrauką balsų užtenka. Pertrauka dėl šio įstatymo projekto iki kito posėdžio.

12.10 val.

Energetikos įstatymo Nr. IX-884 papildymo 19^2 ir 19^3 straipsniais įstatymo projektas Nr. XIVP-1615(2) (*priėmimo tęsinys*)

Toliau darbotvarkės 1-15.1 klausimas – Energetikos įstatymo papildymo įstatymo projektas Nr. XIVP-1615(2). Balsuojame. Priėmimas. Balsuojame dėl Energetikos įstatymo.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 117, balsavo 117 Seimo narių: už – 105, prieš – 2, susilaikė 10. Įstatymas yra priimtas. (*Gongas*)

12.11 val.

Gamtinių dujų įstatymo Nr. VIII-1973 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1616(2) (*priėmimo tęsinys*)

Darbotvarkės 1-15.2 klausimas – Gamtinių dujų įstatymo 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1616(2). Balsuojame. Taip pat priėmimas.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 118, balsavo 117 Seimo narių: už – 111, prieš – 2, susilaikė 4. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-1616(2) yra priimtas. (*Gongas*)

12.12 val.

Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 67 ir 69 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1617(2) (*priėmimo tęsinys*)

Darbotvarkės 1-15.3 klausimas – Elektros energetikos įstatymo 67 ir 69 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1617(2). Priėmimas. Balsuojame.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 114, balsavo 113 Seimo narių: už – 102, prieš – 2, susilaikė 9. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-1617(2) priimtas. (*Gongas*)

12.13 val.

Tabako, tabako gaminių ir su jais susijusių gaminių kontrolės įstatymo Nr. I-1143 9^2 straipsnio pakeitimo įstatymo Nr. XIV-909 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1486 (*pateikimo tęsinys*)

Toliau. Mes taip pat esame apsvarstę 2-10 klausimą – Tabako, tabako gaminių ir su jais susijusių gaminių kontrolės įstatymo vieno straipsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-1486. Čia buvo R. Žemaitaičio padarytas pateikimas. Mes balsuojame. Tabako, tabako gaminių ir su jais susijusių gaminių kontrolės įstatymo projektas. Balsuojame.

Užsiregistravo 114, balsavo 114 Seimo narių: už – 27, prieš – 38, susilaikė 49. Nėra pritarta. Apsispręskime, ar grąžiname, ar atmetame.

M. Navickienė nori per šoninį mikrofoną. Prašom.

M. NAVICKIENĖ (*TS-LKDF*). Mano balsą dėl protokolo įskaitykite kaip susilaikiusios.

PIRMININKAS. Koks buvo jūsų balsas?

M. NAVICKIENĖ (*TS-LKDF*). Susilaikiau.

PIRMININKAS. Susilaikėte. Gerai. Dėl protokolo – jūs susilaikėte.

R. Žemaitaitis taip pat nori per šoninį mikrofoną. Prašom.

R. ŽEMAITAITIS (*LRF*). Mano balsą įskaitykite už.

PIRMININKAS. Jūsų balsas už. R. Žemaitaitis – už.

Gerbiami kolegos, dabar apsispręskime, ar atmetame, ar grąžiname tobulinti. Paprastai balsuojame taip: jeigu už, tai grąžiname tobulinti, o jeigu prieš, tai reiškia, kad atmetame. Du variantai: už reiškia, kad grąžiname tobulinti, o prieš reiškia, kad atmetame.

Užsiregistravo 113, balsavo 109: už – 43, prieš – 66. Taigi yra atmestas įstatymo projektas visai.

12.15 val.

Atmintinų dienų įstatymo Nr. VIII-397 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-702(2) (*dėl Europos kovos su smurtu prieš gydytojus ir asmens sveikatos specialistus dienos*) (*svarstymo tęsinys*)

Toliau. Taip pat apsvarstėme rezervinį 1 klausimą – Atmintinų dienų įstatymo 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-702 (dėl Europos kovos su smurtu prieš gydytojus ir asmens sveikatos specialistus dienos). Po svarstymo. Balsuojame po svarstymo. Taigi balsavimai bus atlikti, tada apsispręsime dėl Vyriausybės valandos ar pusvalandžio. Tada bus pareiškimai ir prasidės Vyriausybės narių paklausimai. Dabar balsuojame dėl atmintinos dienos.

Užsiregistravo 108, balsavo 102: už – 91, prieš nėra, susilaikė 11. Taigi po svarstymo yra pritarta.

Balsavimai atlikti. Gerbiami kolegos, norėjau pasitarti. Lieku prie savo siūlymo daryti Vyriausybės pusvalandį, nes po pareiškimų bus dar mažiau laiko, ir klausinėja tik mūsų mažumos atstovai. Ar gerai? Galime bendru sutarimu? Gerai. Judame tokiu būdu: dabar pareiškimai, o paskui Vyriausybės pusvalandis.

Gerbiamas V. Bakas į tribūną kviečiamas pirmasis. Abu pareiškimų darytojai išsitrynė iš sistemos.

12.17 val.
Informaciniai pranešimai

Aš tada dar pagarsinsiu… Aš perskaitau dėl redakcinės grupės. Seimo rezoliucijos „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 metų veiklos ataskaitos“ projektas. Reikia perskaityti, kas yra redakcinė komisija: J. Razma, A. Vyšniauskas, M. Lingė, G. Burokienė, E. Gentvilas, G. Paluckas, R. Baškienė, T. V. Raskevičius, V. Fiodorovas. Iš skirtingų frakcijų, tokia yra redakcinė komisija.

12.17 val.
Vyriausybės valanda

Gerbiami kolegos, kadangi pareiškimų niekas nebenori daryti, nieko pareikšti, skelbiu Vyriausybės pusvalandžio pradžią. Kviečiu Vyriausybės narius užimti jiems skirtas vietas. Dalyviai. Dalyvauja visi Vyriausybės nariai, išskyrus švietimo, mokslo ir sporto ministrę J. Šiugždinienę. Kiti dalyvauja, jie atsakys į jūsų klausimus. Pirmasis klausti nori gerbiamas V. Ąžuolas. Prašom.

V. ĄŽUOLAS (*LVŽSF*). Iš tikrųjų norėčiau paklausti tokio klausimo dėl visos Lietuvos. Į Lietuvą atvyko labai daug pabėgėlių iš Ukrainos ir didžiausią pirmąją paramą suteikė gyventojai: būsto, maisto, vaistų, visų kitų priemonių. Bet jų galimybės padėti jau labai išseko. Ir viena iš pagrindinių priežasčių, pavyzdžiui, Vyriausybės žadėta būsto kompensacija. Daugelis žmonių skundžiasi, kad jos negavo. Tada dar yra daug ukrainiečių, kurie iš migracijos tarnybos negavo registracijos dokumentų. O jeigu jie neturi šio dokumento, neturi teisės gauti vaiko pinigų, išmokų, pašalpų, atsidaryti banko sąskaitą ir visa kita. Tie žmonės dabar palikti tokioje nežinioje.

Kaip Vyriausybė, nežinau, ar Vidaus reikalų ministerija, Socialinių reikalų ir darbo ministerija, žada kuo skubiau spręsti tą problemą, nes, deja, dalis žmonių jau, kaip sakant, prie tos ribos, kai nebeturės ko valgyti. Kaip žadate ir kuo greičiau išspręsti šią problemą, kad kuo greičiau gautų tą registracijos dokumentą, be kurio jie negali nieko gauti? Ir gal galėtumėte kreiptis į bankus. Pavyzdžiui, ateina lietuvis pasiimti kortelės, gauna per 5 dienas. Ateina ukrainietis – 3, 4, 5 savaitės, kad gautų kortelę, į kurią bus pervesti vaiko pinigai. Kaip šiuos techninius trukdžius žada greičiau išspręsti Vyriausybė?

PIRMININKAS. Ar norės kas nors iš gerbiamų Vyriausybės narių atsakyti? Kol kas… Tada gerbiama premjerė.

I. ŠIMONYTĖ (*TS-LKDF*). Nematau ministrių, turbūt pavėluos. Žiūrėkite, gerbiamas kolega, vis dėlto 52 tūkst. žmonių, tai yra ką veikti. Ir jūs esate neteisus, kai jūs sakote, kad tarsi žmonės čia viską iš savo kišenės daro, o valdžia nieko nedaro. Nepykite, bet vaikams yra užtikrinamas švietimas, sveikatos apsauga, žmonėms, kurie suteikia būstą ir paprašo, yra numatytos ir piniginės kompensacijos, yra viešosios paslaugos ir savivaldybės teikia finansinę paramą. Tai tikrai taip. Gal vidaus reikalų ministrė galės pakomentuoti, kiek galima paskubinti tų leidimų laikinai gyventi išdavimą. Žinome problemą, stengiamės, kad kuo greičiau žmonės gautų tuos leidimus ir visą finansinę paramą, o jos biudžetą, tikiuosi, antradienį Seimas taip pat patvirtins.

PIRMININKAS. Dėkoju. Ar norės vidaus reikalų ministrė? Prašau.

A. BILOTAITĖ (*TS-LKDF*). Jeigu galima, norėčiau papildyti dėl laikinų leidimų gyventi, arba laikinosios apsaugos. Šiuo metu mes turime apie 52 tūkst. registruotų karo pabėgėlių iš Ukrainos, apie 32 tūkst. tų leidimų arba sprendimų jau yra, tikrai intensyviai vyksta kiekvieną dieną. Noriu pažymėti, kad nebūtina šiandien gauti fiziškai kortelę, kuri reiškia tą leidimą, bet užtenka vien sprendimo. Tikrai institucijos daro viską ir tie sprendimai yra intensyviai priimami.

PIRMININKAS. Dėkoju. Gerbiami kolegos, toliau…

M. NAVICKIENĖ (*TS-LKDF*). Aš galiu dar papildyti.

PIRMININKAS. Prašom, prašom.

M. NAVICKIENĖ (*TS-LKDF*). Gerbiamas kolega, taip pat noriu pažymėti, kad kol nėra gaunami leidimai, individualiai dirbame su savivaldybėmis ir ieškome sprendimų, kaip tas laikotarpis galėtų būti papildomai uždengiamas arba paslaugomis, arba papildomomis išlaidomis. Dabar kaip tik aptariame modelį, kad toms savivaldybėms, kurios turi labai konkrečių išlaidų dėl maiti-

nimo ar dėl higienos paketų, susijusių su karo pabėgėlių aprūpinimu, taip pat bus kompensuojama iki 6 eurų parai už pabėgėlį, jeigu nėra gaunamas leidimas ilgiau negu mėnesį.

PIRMININKAS. Dėkoju. Netgi trys ministrai atsakė, ir gal jau gana išsamiai. Dabar klausimą užduos gerbiamas V. Bakas. Prašau. Toliau ruošiasi O. Leiputė, A. Gedvilas, R. Žemaitaitis. Prašau.

V. BAKAS (*DFVL*). Ačiū. Klausimas vidaus reikalų ministrei ir premjerei, jeigu sugebės atsakyti. Ministre, neseniai paaiškėjo atvejų apie seksualinį žmonių išnaudojimą stovyklose, prievartavimą. Jau visuotinai visi pripažįsta smurto atvejus stovyklose, koordinuojamose būtent Vidaus reikalų ministerijos. Mes aplankėme penkias stovyklas, patys specialistai sako, kad jeigu niekas nesikeis, Lietuva užaugins vaikus vilkus, juos savo rankomis radikalizuosime taip elgdamiesi, smurtaudami, laikydami uždarus. Klausimas jums. Ką ruošiatės daryti? Vis tiek visas pasaulis į jus žiūri, į mus, į Lietuvą žiūri. Kokį palikimą saugumo prasme, žmogaus teisių prasme jūs ketinate palikti baigdama savo kadenciją? Ką ruošiatės daryti, kad sustotų smurtas, kad sustotų žmonių prievartavimas?

A. BILOTAITĖ (*TS-LKDF*). Ačiū, kolega, už klausimą. Pirmiausia reikia pasakyti, kad prievartavimas ar koks nors smurtas yra netoleruotinas. Tik gavus informaciją apie tokias apraiškas iš karto yra imamasi atitinkamų veiksmų. Šiuo jūsų minimu atveju yra pradėtas ikiteisminis tyrimas ir aš tikiuosi, kad artimiausiu metu turėsime tam tikrus sprendimus ir rezultatą. Mūsų institucijos šiuo atveju, jeigu kalbėsime apie Sienos apsaugos tarnybą, daro viską. Mes visi puikiai suprantame, kad iš esmės pareigūnų prigimtis yra kokia – užtikrinti Lietuvos saugumą ir saugoti Lietuvos Respublikos sieną. Žinoma, tas kilęs iššūkis… Mes puikiai suprantame, kad reikėjo kurti naujus centrus, ieškoti naujų vietų, užtikrinti naujas paslaugas. Matydami ir suprasdami, kad ne pareigūnų funkcija yra rūpintis pažeidėjais, šiuo atveju dabar taip išeina, mes kartu su Socialinės apsaugos ir darbo ministerija parengėme naują apgyvendinimo koncepciją. Artimiausiu metu planuojame su ja ateiti į Vyriausybės neformalų posėdį ir pristatyti. Labai tikiuosi, kad sprendimai bus priimti ir turėsime atskirą instituciją, kuri bus atsakinga už apgyvendinimą, už visas kitokias socialines, kitas paslaugas, kurių reikia šiuo atveju migrantams. Mes puikiai suprantame, kad iššūkių ateityje gali būti įvairių. Jeigu tokia agentūra ar institucija jau būtų buvusi, mes būtume žymiai lengviau tikriausiai sprendę klausimus, susijusius su nelegalia migracija, taip pat dabar turėdami pabėgėlių iš Ukrainos. Labai tikiuosi, kad tokia institucija bus ir ji tikrai nuims tą naštą nuo mūsų pareigūnų.

O kalbant apie moralinius, vertybinius dalykus, mano, kaip vidaus reikalų ministrės, pagrindinis tikslas buvo užtikrinti valstybės nacionalinį saugumą, apsaugoti mūsų šalį, kad Lietuva netaptų pereinamuoju kiemu. Manau, kad mes tai ir padarėme, priimdami sprendimus suderinome nacionalinio saugumo klausimus su žmogaus teisėmis. Tai įvardina ir tarptautinės institucijos, šiuo atveju Europos Komisija.

PIRMININKAS. Dėkoju.

I. ŠIMONYTĖ (*TS-LKDF*). Gal aš galėčiau papildyti?

PIRMININKAS. Prašau.

I. ŠIMONYTĖ (*TS-LKDF*). Gerbiamo kolegos klausime buvo čia šiokios tokios ironijos apie mano sugebėjimą atsakyti į klausimą. Jūs savo klausimuose labai mėgstate vartoti tokius žodžius kaip „visi“, „visiems“, „visada“. Čia, matyt, yra ta tipinė tokia apibendrinimo problema. Bet aš vis dėlto norėčiau atkreipti jūsų dėmesį, kolega, į tai, kad pažeidžiamos grupės turi savo atskiras apgyvendinimo institucijas, kuriomis rūpinasi Socialinės apsaugos ir darbo ministerija. Ir tam, kad pažeidžiamos grupės būtų perkeltos būtent į šitas institucijas, buvo skiriama pakankamai dėmesio.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausimą užduos gerbiama O. Leiputė. Prašau.

O. LEIPUTĖ (*LSDPF*). Dėkoju. Mano klausimas būtų sveikatos ministrui. Jūs ir ypač viceministrė teigiate, kad nė viena ligoninė nebus uždaryta, gal dalis turės pakeisti pavadinimą į sveikatos centrą, nebeliks kai kurių paslaugų. Tai kodėl rajonines ligonines vienijanti asociacija, tai yra praktikai, neigiamai vertina sveikatos priežiūros įstaigų reformą ir teigia, kad tai net prieštarauja Konstitucijai? Ką jūs apie tai manote, kokia jūsų nuomonė?

A. DULKYS. Ačiū už klausimą. Man atrodo, kad pastarąjį pusmetį, pradedant nuo praėjusių metų birželio, mes tikriausiai sumušėme visus rekordus, kiek esame susitikę su įvairiomis ben-

druomenėmis, asociacijomis. Kai kurios sako, kad gina pacientus, kai kurios sako, kad gina ligonines – visokių jų yra daugiau nei 200. Manau, kad stengiamės išgirsti visus. Bet tokio dalyko, kad tai būtų jau prieštaravimas Konstitucijai, kad Sveikatos apsaugos ministerija formuoja politiką sveikatos apsaugos srityje ir siūlo sprendinius, kurie yra numatyti pagal įstatymus, man atrodo, kad čia toks galbūt daugiau emocinis pasakymas.

Taip, tai yra tiesa – mūsų reformų kryptyse nėra priemonių, skirtų uždaryti ligonines. Mes tikrai kalbame apie paslaugų struktūras, apie tai, kaip turi keistis, kaip sudėtingiausios paslaugos turi būti atliekamos didžiausiose ligoninėse, kaip į mažas ir vidutines savivaldybes turi sugrįžti paslaugos, kurios jau dabar yra iškeliavusios. Man atrodo, kad kaip tik atitinka šalies Konstituciją siekis, kad Lietuvos pacientai būtų saugūs ir gautų tas paslaugas. Man atrodo, gal čia daugiau emocija, įsigilinimo klausimas. O objektyvumo dėlei pasakysiu, kad nelengva visiems yra įsigilinti. Jūs, kaip komiteto narė, žinote, medžiagos yra labai daug, klausimus palietėme horizontaliai, holistiškai ir plačiai. Tikrai ne kiekvienam žmogui yra lengva iš karto pamatyti ir suprasti visą visumą. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar klausimą užduos gerbiamas A. Gedvilas. Ruošiasi R. Žemaitaitis, tada A. Dumbrava, Z. Balčytis. Prašau.

A. GEDVILAS (*DPF*). Ačiū, pirmininke. Klausimas aplinkos ministrui. Kaip taip nutiko, kad vos keturi seimūnai susilaikėme (vienas iš jų aš) lapkričio mėnesį balsuojant už Statybų įstatymo pakeitimus, ir tie keturi buvome teisūs, kad projektas nėra išbaigtas? Šiandien jau plūsta piliečių laiškai, yra parengta peticija. Turbūt žinote, kad kalbu apie statinio statybą be nukrypimų nuo esminių statinio projekto sprendinių ir statybos užbaigimo deklaracijų tvirtinimo kainų kilimą. To pasekmė – vietoj buvusios 35 eurų kainos dabar siūloma nuo 600 iki 1 tūkst. 500. Sakykite, kaip planuojate tai išspręsti? Atšaukti 28 ir 39 straipsnius ar kaip kitaip, nes toks kainos išaugimas, šalia visų kitų krizių ir problemų, nėra galimas. Klausiu jūsų čia ir viešai, nes į išsiųstą raštą reagavimo kol kas nesulaukiau. Tuo tarpu įtampa visuomenėje toliau kaista.

S. GENTVILAS (*LSF*). Dėkoju už galimybę pakomentuoti ir nuraminti. Aš, kaip dešinysis politikas, liberalas, tikiu, kad privatus sektorius gali perimti dalį valstybės funkcijų. Statyba yra komercinė veikla ir ten, kur yra neypatingi statiniai, kur yra mažesnio poveikio ar rizikos statiniai, tikrai statybos užbaigimu gali užsiimti privatūs ekspertai. Tam jie išsilaiko eksperto diplomus ir taip toliau.

Dabar apie kainą. Ji pereinamuoju laikotarpiu atrodo didesnė, kai iš valstybės ši funkcija yra perduota privatiems ekspertams. Statybų inspekcijoje dirbdavo 14 valstybės tarnautojų, jie apdorodavo iki 15 tūkst. administracinių teisės aktų per metus. Šiuo metu privačiame sektoriuje jau yra ne 14, bet virš 40 atestuotų specialistų. Ir tikrai jų bus daugiau, tad natūralu, kad kaina nusistovės mažesnė. Pereinamuoju laikotarpiu kai kas nevengia pasiūlyti didesnės kainos, bet iš esmės tai, kad tą funkciją valstybės tarnybos galėjome perleisti privatiems ekspertams, ypač dėl nepavojingų statinių, buvo ir praeitos Vyriausybės projektas, šalia esančio, greta sėdinčio K. Mažeikos pateiktas projektas šiam Seimui. Čia yra ne mano projektas, bet tiesiog užtikrintas mano tęstinumas.

Aš manau, kad jis yra racionalus, tiesiog pereinamuoju laikotarpiu kainos yra šiek tiek sukilusios, statybų bumas tęsiasi ir statybos ekspertai tikrai užimti. Aš nedaryčiau iš to tragedijos, tiesiog kviesčiau statybų sektoriaus privačius ekspertus intensyviau ekspertuoti, laikyti egzaminus ir eiti pirmyn.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausimą užduos gerbiamas R. Žemaitaitis. Prašom.

R. ŽEMAITAITIS (*LRF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiama premjere, vakar Valstybės kontrolė ir Lietuvos bankas išplatino pranešimą dėl šiandien priimto Energetikos įstatymo. Jį matėte, skaitėte, yra labai daug kritikos, kad pažeidžiamas lygiateisiškumo principas, manoma, kad valstybės lėšos yra netinkamai naudojamos. Viso, ko gero, neskaitysiu.

Šiandien vienas iš ekonomistų Ž. Mauricas atkreipė dėmesį dėl emigracijos, dėl ko Lietuvoje didelė emigracija. Aš praėjusių metų liepos mėnesį diskutuodamas čia tribūnoje kalbėjau, kad Vyriausybė čia ir dabar turi imtis neatidėliotinų priemonių išsaugoti smulkųjį ir vidutinį verslą, kad žmonės, kurie gauna iki 2 tūkst. eurų pajamų, neišvažiuotų. Ir ką pasakė Ž. Mauricas šian-

dien: nelanksti darbo rinka, verslo sąlygos kaip tik sugriežtėjo, kontrolė padidėjo, mokesčių politikoje nėra vientisumo. Ar jūs nemanote, kad iš tikrųjų… Aš nesakau, kad reikia reformų, gink Dieve, jūs nedarykite jokių reformų, nes visi premjerai reformomis bandė kažką vežti. Ar nemanote, kad šiandien tie 300 mln., kurie yra įšaldyti Ekonomikos ir inovacijų ministerijoje, Aplinkos ministerijoje, Žemės ūkio ministerijoje, kur nepanaudojami pinigai, ypač naujas žemės ūkio ministro įsakymas dėl pieno, kur 12 tūkst. 300 ūkininkų turi atšaldyti pieną ir neturi galimybės šiandien įsigyti šaldytuvų, ar nemanote, kad tai paskatins dar didesnę emigraciją, nes skaičiuojama, kad apie 8–9 tūkst. ji padidės?

I. ŠIMONYTĖ (*TS-LKDF*). Tikrai už kiekvieną ministrą ir jo konkretų biudžetą… Tegu kiekvienas ministras jums ir pakomentuoja, kas ten galbūt neleidžia kažkur kažkokių lėšų pajudinti, kai kur yra programavimo dalykai. Bet aš tikiu, kad viskas judės taip, kaip suplanuota. Nelabai suprantu, kaip jūs čia viską sugebėjote suvelti į vieną kaltūną: kažkaip ir energetikos kainos, ir pieno šaldytuvai, kokia čia yra pagrindinė mintis?

Jeigu jūsų pagrindinė mintis yra emigracija, mano nuomone, Vyriausybė daro viską, kad Lietuvos žmonės, ypač jauni Lietuvos žmonės, matytų savo perspektyvą Lietuvoje, rinktųsi Lietuvą savo vaikams auginti, savo verslams kurti. O dėl to, kad Lietuvos bankas ir Valstybės kontrolė nepritaria Vyriausybės siūlymams dėl energetikos kainų augimo stabilizavimo, ką padarysi, taip jau kartais būna, bet Vyriausybė tiki, kad tai yra teisingas sprendimas šitomis aplinkybėmis, dėl to jį pasirengusi ginti. Džiaugiuosi, kad Seimas tai patvirtino.

PIRMININKAS. Dėkoju. Toliau klausimą užuos gerbiamas A. Dumbrava, vėliau Z. Balčytis, A. Sysas. Prašom.

A. DUMBRAVA (*LVŽSF*). Labai ačiū, gerbiamas pirmininke. Norėčiau paklausti krašto apsaugos ministro. Ministras mane girdi?

PIRMININKAS. Gerbiamas krašto apsaugos ministre, jūsų nori paklausti!

A. DUMBRAVA (*LVŽSF*). Aš norėčiau paklausti, gerbiamas ministre. Neseniai skaičiau, kad „Patriot“ sistemos yra perkeliamos į Slovakiją. Vis dėlto dėl Lietuvos oro gynybos sistemos norėčiau paklausti, kiek tai nėra valstybės paslaptis, ar pas mus tikrai yra tik artimojo nuotolio gynybinė sistema, paleidžiama nuo peties, ar mes turime ką nors rimtesnio? Kaip dabar matome, „Patriot“ kažkaip atsiranda kitose valstybėse. Ar pas mus neplanuojama, kad atsirastų? Mes vis dėlto esame priešakinėse linijose ir būtų labai pravartu jų turėti, aš taip įsivaizduoju.

A. ANUŠAUSKAS (*TS-LKDF*). Turiu jus nudžiuginti. Praėjusios kadencijos Vyriausybė nupirko vidutinio nuotolio NASAMS sistemą. Tai buvo įsigyta dar 2018 metais. Bet ši sistema Lietuvoje, kaip sakoma, į pajėgumus įjungta nuo šių metų sausio mėnesio. Taigi Lietuva vienintelė iš Baltijos valstybių turi tokią sistemą.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausimą užduos gerbiamas Z. Balčytis. Prašom.

Z. BALČYTIS (*DFVL*). Ačiū, pirmininke. Mano klausimas būtų sveikatos apsaugos ministrui. Taip, iš tikrųjų jums. Iš paskutinių mano susitikimų su rinkėjais, ir ne tik iš paskutinių. Egzistuoja labai didelė problema, kad žmonės tiesiog negali prisiregistruoti. Negali prisiregistruoti bet kokia forma. Yra telefonas, tu mėgini juo skambinti, pirmiausia juo niekas neatsiliepia. Tai truko… Tiesiog mes mėginome tai padaryti, mano padėjėjui per savaitę nepavyko prisiskambinti į įstaigą, teikiančią antrines paslaugas. Aš kalbu apskritai. Tiesiog per tą laiką faktiškai ir nepavyko.

Ar jūs mėginote patikrinti, kaip iš tikrųjų veikia ši sistema? Jeigu prisiskambini, pakelia, tai sako, kad šiandien arba tam laikotarpiui jau neturi talonų, paskambinkite mėnesio gale, jeigu tu skambini pradžioje. Tiesiog toks prašymas. Pažiūrėkite, ar yra įmanoma šiandien per jūsų sukurtą sistemą prisiskambinti atsakingiems gydytojų… sakykime, į gydymo įstaigos registratūrą, kad būtų galima gauti teisingą atsakymą.

A. DULKYS. Ačiū. Priimu tą jūsų prašymą, pasiūlymą. Patikrinsime. Bet, matote, tų situacijų yra įvairių. Po pandemijos gydymo įstaigos daugeliu atveju sugrįžta iš nuotolio paslaugų į kontaktines paslaugas. Tas sugrįžimas nėra lengvas. Plius turime… gydymo įstaigos sprendžia ir ukrainiečių klausimus, čia irgi visokių dalykų yra. Lyg ir esame numatę visą sistemą, bet irgi pasitaiko, kad konkrečioje gydymo įstaigoje konkretus administratorius ar konkretus gydytojas vis

dar neturi kokios nors informacijos arba ji jo nepasiekia, todėl tą mūsų pacientą pavaiko. To būna. Priimu. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar klausimą užduos gerbiamas A. Sysas. Vėliau – A. Skardžius, A. Palionis, A. Vinkus. Prašom.

A. SYSAS (*LSDPF*). Ačiū, pirmininke. Mano klausimas vidaus reikalų ministrei, nes šiandien iš ryto gavau ministerijos darbuotojo skundą. Aš pacituosiu keletą vietų ir po to paklausiu. „Kreipiamės į jus, nes nebegalime taikstytis su vidaus reikalų viceministrės S. Ščajevienės ir Vidaus reikalų ministerijos vyriausiosios patarėjos, laikinai vykdančios Valstybės tarnybos politikos grupės vadovo funkcijas, J. Ivonaitytės mobingu prieš ministerijos darbuotojus. Teikiame anoniminį skundą, nes kitu atveju būtume persekiojami ir tikrai atleisti iš tarnybos. Vidaus reikalų ministerijoje jau daugiau nei metai vyksta susidorojimas ir psichologinis smurtas prieš darbuotojus, įstaigoje dirbančius daugiau nei dešimt metų.“ Na, psichologinis smurtas, kritika, žemina pavaldžius tarnautojus ir taip toliau, ir taip toliau. Laiške rašoma, kad į jus irgi buvo kreiptasi. Jokios reakcijos.

Aš noriu jūsų paklausti. Ar jūs žinote apie nusiskundimus? Kiek aš suprantu, jau dviejuose padaliniuose, taip sakant, visa publika pakeista. Valstybės tarnybos… dėl to mes susitiksime kitą savaitę, dirba žmonės, kurie toje srityje dirba mažiau kaip metai. Labai ačiū.

A. BILOTAITĖ (*TS-LKDF*). Labai ačiū, kolega. Pirmiausia reikėtų pradėti, kad Vidaus reikalų ministerijai per šiuos pusantrų metų teko tikrai nemažas iššūkis – trys krizės. Žinoma, nepaisant to, tie labai svarbūs pokyčiai taip pat turi būti įgyvendinti. Kaip jūs jau paminėjote, ateisime į jūsų frakciją ir artimiausiu metu pristatysime visus valstybės tarnybos pokyčius.

Kalbant apie tai, tam reikia tikrai daug pastangų, daug jėgų, kompetencijos ir, turiu pripažinti, aš pati, kaip ministrė, esu reikli savo komandai, matyt, mano komandos nariai taip pat yra reiklūs, reiklūs rezultatui. Nežinau, gal tai gali būti suprasta kaip kažkoks, na, kaip jūs paminėjote, mobingas, bet aš manau, kad rezultatas, tikslas, ko mes siekiame, yra labai svarbus mūsų valstybei ir mes to tikimės iš mūsų žmonių.

Kalbant apie darbo pobūdį. Darbuotojai nuolatos turi galimybę susitikti, vyksta pokalbiai. Aš pati asmeniškai kokio nors skundo, kaip jūs minėjote, negavau, bet, matyt, išgirdusi jūsų informaciją pasidomėsiu išsamiau ir pasiaiškinsiu. Šiuo atveju iš pirmo žvilgsnio vertinu šitą situaciją kaip krūvį, darbo krūvį, jis tikrai labai didelis dabar tenka Vidaus reikalų ministerijai ir darbuotojams, nes reikia įgyvendinti viešojo sektoriaus, valstybės tarnybos pokyčius. Žinoma, darbo krūvis yra išaugęs, bet tikrai atkreipsime dėmesį.

PIRMININKAS. Dėkoju už atsakymą.

A. BILOTAITĖ (*TS-LKDF*). Atėjo ir naujų žmonių su naujomis kompetencijomis. Kaip žinote, vyksta tarnybinė kaita, žmonės išeina į kitas institucijas, valstybės tarnybą. Tuo tarpu ateina ir kompetentingų, stiprių žmonių, jie padeda įgyvendinti šiuos labai svarbius pokyčius mūsų valstybėje.

PIRMININKAS. Dėkoju. Gerbiami kolegos, primenu, kad turime iš viso pusvalandį, tai sudarykime galimybę ir kitiems paklausti. Dabar klausimą užduos gerbiamas A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (*DPF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Mano klausimas būtų gerbiamam užsienio reikalų ministrui. Gerbiamas ministre, norėčiau pasiteirauti, ką jums pavyko nuveikti Lietuvos labai, Lietuvos verslo labui bendradarbiaujant, na, sakykime, su Taivanu? JAV Valstybės departamentas jau keičia savo poziciją ir aiškiai pasisako, kad pripažįsta vienos Kinijos politiką, lietuviški grūdai stringa. Tai ką jūs su ponu M. Adomėnu nuveikėte, kad ateitų investicijos, eksportas, ką pavyko gauti, kokią naudą krizės atveju iš bendradarbiavimo su Taivanu, iš jūsų kūdikio? Ačiū.

G. LANDSBERGIS (*TS-LKDF*). Labai ačiū. Iš tikrųjų ką tik grįžau iš Jungtinių Amerikos Valstijų, vakar turėjau susitikimus su ir už Kiniją, ir apskritai už Aziją atsakingais pareigūnais. Na, tikrai negirdėjau nė vieno žodžio, kad vienos Kinijos politika Jungtinių Amerikos Valstijų būtų keičiama kaip nors. Ir mes jos nekeičiame, mes pripažįstame vienos Kinijos politiką. Tai, kad Kinija vertina ir reikalauja, kad valstybės priimtų jos politiką, kurią ji savo turi, nereiškia, kad kitos valstybės turi taip pat matyti. Mūsų ir Jungtinių Amerikos Valstijų požiūris į šitą klausimą sutampa faktiškai identiškai. Neatmesčiau, kad Jungtinės Amerikos Valstijos netgi ir ganėtinai greitu, trum-

puoju, laikotarpiu, kitaip tariant, gali peržiūrėti savo politiką atsitraukdamos kažkiek nuo savo išankstinių nuostatų. To, ką jūs kalbate, na, nežinau, kur jūs tą informaciją randate, ar jūs pats sugalvojate ją, ar kur ji yra parašyta, nes niekur nieko apie tai kalbama nėra.

Dabar dėl faktinės… Jeigu jūs atkreiptumėte dėmesį į paskelbtus Lietuvos eksporto rodiklius paskutinių keturių mėnesių, iš tikrųjų skaičiai yra stulbinantys. Mūsų bendras eksportas auga 30 % Azijos valstybėse. Galiu porą pavyzdžių pasakyti. Sakykime, Singapūras – 176 %. Aišku, bazę būtų galima ginčyti, ar ji buvo aukšta, ar neaukšta – atskiras dalykas, bet iš esmės Lietuvos vardas Azijoje yra girdimas kaip niekada garsiai, susidomėjimas prekybiniais ryšiais yra kaip niekada didelis.

Dabar konkrečiai dėl Taivano. Taip, mes turime politinį pažadą ir politinius sprendimus panaikinti apribojimus, taikomus Lietuvos produktų importui. Politiniai sprendimai yra, techniniai sprendimai uostuose ir kitur galbūt užtrunka. Esame jau perdavę taip pat mums tinkamais ir prieinamais kanalais, kad norėtume, kad nekiltų kliūčių mūsų verslui eksportuoti, tačiau norėčiau atkreipti dėmesį, kad eksportas į Taivaną yra išaugęs nuo žemos bazės, bet iš esmės jis jau siekia apie ketvirtadalį to, ką mes turėjome su Kinija. Įsivaizduojant, kad yra 20 mln. valstybė ir mes santykiams su Taivanu atkurti arba stiprinti, sakykime, skyrėme tik metus, šiek tiek daugiau negu metus, mano nuomone, yra labai neblogas rezultatas. Aš turiu lūkesčių, kad mums pavyks aplenkti tai, ką dešimtmečius kūrėme su nedemokratine, autoritarine Kinija. Mūsų eksportas buvo apie 300 mln. Šiandien mes turime Taivano beveik 50. Aš manau, kad mes pasieksime ir aplenksime tuos rezultatus. Laikas parodys. Tikrai reikia dirbti.

Tikiuosi, kad atsakiau.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar klausimą užduos gerbiamas A. Palionis, o ruošiasi A. Vinkus, T. Tomilinas, K. Vilkauskas, B. Petkevič, jei spėsime. Prašau. Gerbiamo A. Palionio nėra. Tada A. Vinkus.

A. VINKUS (*LVŽSF*). Susimąsčiau apie gailestingumą. Gerbiamas sveikatos apsaugos ministre, šiandien Pasaulinė slaugytojų diena. Tai profesija, kuri yra humanizmo, gailestingumo, altruizmo, meilės ir pagarbos kenčiančiajam išraiška.

Sako, kas yra ministras? Ministras yra žmogus, kuris savo noru leidžiasi prikalamas prie kryžiaus ir už esamas, ir už išgalvotas kaltes. Bet aš noriu jums padėkoti, kad mokėjote džiaugtis, kai Rotušėje buvo nuostabi šventė medikams. Ir gerbiama premjerė ten dalyvavo, ir, buvo matyti, pakėlė nuotaiką.

Ministre, jūs turbūt supratote, kas toje šventėje buvo. Kiekvienas mokėjo džiaugtis, kad džiaugėsi šalia esantis. Tad būkime dėmesingi ligoniams savo gailestingumu ir meile ir mūsų medicina bus dar aukštesnio lygio, ir jūs būsite ramesnis. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Čia, kaip supratau, nebuvo klausimas, ar ne? Prašau.

A. DULKYS. Čia buvo, matyt, sveikinimas visiems Lietuvos slaugytojams…

PIRMININKAS. Jeigu jūs norite prisidėti prie sveikinimo, jūs galite šia proga pasinaudoti. Prašau.

A. DULKYS. …ta proga. Taip, iš tikrųjų gegužės 12-oji yra ne šiaip sau diena, o tą dieną 1820 metais gimė garsi moteris F. Naitingeil. Ji buvo iš labai turtingos šeimos, tačiau paaukojo visą savo gyvenimą, kad atsiduotų būtent slaugai. Ji sukūrė šiuolaikinės, modernios slaugos sampratą. Labai įdomu, aktualija su šiomis dienomis, tokia netikėta sąsaja, kad ji tai sukūrė ir buvo įkvėpta būtent Krymo karo metu. Taigi mūsų slaugos šaknys yra labai tolimos.

Tikrai prisidedu prie sveikinimų. Ačiū visiems Lietuvos slaugytojams.

PIRMININKAS. Dėkoju. Gerbiami kolegos, gal dar paskutiniam sudarykime galimybę gerbiamam K. Vilkauskui paklausti, nes tai nebuvo klausimas, ir tada baigsime Vyriausybės pusvalanduką. Prašau.

K. VILKAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke, už suteiktą galimybę. Klausimas iš dviejų dalių vidaus reikalų ministrei.

Pirmas klausimas dėl Valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos ir savivaldybių tarnybų jungimo. Ar jau paleidote mechanizmą ir ar konsultuojatės su Savivaldybių asociacija ir profsąjungomis?

Antras klausimas. Ar gavote iš pasieniečių, irgi iš profsąjungų, raštą dėl materialinio techninio aprūpinimo? Ačiū.

A. BILOTAITĖ (*TS-LKDF*). Labai ačiū. Pirmas klausimas. Taip, Vidaus reikalų ministerija yra parengusi atitinkamą pokytį, kuris susijęs su priešgaisrine apsauga. Šiuo metu, kada nors artimiausiu metu, turės būti pristatytas šis bandomasis modelis pasirinktose ir sutikusiose savivaldybėse. Jose mes galėsime sujungti savivaldos ir PAGD'o pajėgumus ir pasižiūrėti, kaip tas modelis veikia praktiškai. Yra įvardintos savivaldybės. Dabar vyksta pokalbiai ir derinimas. Kada nors paskelbsime, kas yra, ir informacija, matyt, bus paviešinta.

Kalbant apie materialinį aprūpinimą, noriu pasakyti, kad, manau, reikia išskirti, kad biudžetas, kuris skiriamas Vidaus reikalų ministerijos pavaldžioms įstaigoms, yra rekordinis. Kas jau kas, bet aprūpinimo klausimai yra prioritetas.

Jeigu kalbėsime apie VSAT'ą, pavyzdžiui, ginkluotės klausimas, visi žinome, kiek metų mūsų VSAT'o pareigūnai neturėjo modernių ginklų, naudojosi sovietiniais kalašnikovais. Bet esame sutarę ir sprendimas jau yra priimtas, kad iki metų pabaigos turėtų įvykti KAM'o organizuojamas pirkimas ir mūsų VSAT'o pareigūnai bus aprūpinti modernia ginkluote. Tai yra vienas dalykas.

Antras dalykas – finansavimas, susijęs su kitomis priemonėmis. Mes nuolatos dirbame tuo klausimu, jis yra užtikrinamas pagal mūsų galimybes ir pagal tai, kad tai yra mūsų prioritetas. Pareigūnai, vykdantys savo funkcijas, užtikrinantys mūsų saugumą, yra mums svarbūs. Mes tą liniją ir toliau tęsime.

PIRMININKAS. Dėkoju. Labai dėkoju gerbiamai premjerei, visiems ministrams, atlaikiusiems opozicijos klausimyną. O gerbiamai opozicijai dėkoju už klausimus. Visiems gerų pietų.

Rytinį posėdį skelbiu baigtą. (*Gongas*) (*Balsai salėje*) Nėra kam registruotis. Skanaus.

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

IV (PAVASARIO) SESIJOS
VAKARINIO POSĖDŽIO NR. 168
STENOGRAMA

2022 m. gegužės 12 d.

Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotojas A. MAZURONIS

PIRMININKAS (A. MAZURONIS, *DPF*). Gerbiami kolegos, pradedame popietinį gegužės 12 dienos Seimo plenarinį posėdį. (*Gongas*) Registruojamės.

Užsiregistravo 73 Seimo nariai.

14.01 val.

Seimo nutarimo „Dėl Egidijaus Šileikio skyrimo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėju“ projektas Nr. XIVP-1478 (*pateikimas*)

Popietinės darbotvarkės 2-1 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Egidijaus Šileikio skyrimo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėju“ projektas Nr. XIVP-1478. Pranešėja – Respublikos Prezidento vyriausioji patarėja J. Šovienė. Prašom.

J. ŠOVIENĖ. Laba diena, gerbiamasis posėdžio pirmininke, gerbiamieji Seimo nariai.

PIRMININKAS. Atsiprašau, gerbiamoji pranešėja. Kolegos, prasidėjo klausimų pristatymas. Jeigu galima, šiek tiek tylos, nes net aš negirdžiu, ką pristato pranešėja.

J. ŠOVIENĖ. Dėkui, gerbiamasis pirmininke. Gerbiamieji Seimo nariai, Respublikos Prezidentas, vadovaudamasis Konstitucija ir Teismų įstatymu, teikia Seimui skirti profesorių E. Šileikį Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėju. Leiskite pristatyti Respublikos Prezidento teikiamą kandidatą.

E. Šileikis teisės mokslų daktaro laipsnį įgijo Frankfurto prie Maino universitete 1994 metais. Nuo 1994 metų dirbo mokslinį ir pedagoginį darbą Vilniaus universiteto Teisės fakultete. Nuo 1994 iki 1997 metų dirbo asistentu, vyriausiuoju asistentu, tapo fakulteto prodekanu. 1996–1997 metais E. Šileikis taip pat dirbo Teisės skyriaus patarėju Seimo kanceliarijoje. 1998–2000 metais – Vyriausybės kanceliarijos patarėju viešojo administravimo klausimais. 2002–2005 metais E. Šileikis buvo Vilniaus universiteto Teisės fakulteto docentas, o nuo 2005 metų – profesorius. 2008–2017 metais profesorius E. Šileikis ėjo Konstitucinio Teismo teisėjo pareigas.

Profesorius E. Šileikis yra knygų „Alternatyvi konstitucinė teisė“, „Konstitucinės teisės studijos. Klausimai, kazusai, užduotys“, „Partijų finansavimo teisės sistemos įžvalgos“, daugelio straipsnių konstitucinės, viešosios, civilinės teisės bei kitais klausimais autorius. Taip pat leidinių „Teisė. Mokslo darbai“ ir „Konstitucinė jurisprudencija“ redakcinių kolegijų narys. Profesorius E. Šileikis yra vienas ryškiausių Lietuvos konstitucionalistų, ugdęs ne vieną teisininkų kartą, dalinęsis ne tik žiniomis, bet ir išmintimi, skiepijęs gebėjimą kritiškai mąstyti.

Gerbiamieji Seimo nariai, Respublikos Prezidento nuomone, kandidato didžiulė mokslinė, pedagoginė bei praktinė patirtis, sukauptos žinios ir kritinis mąstymas neabejotinai praturtins Lietuvos Aukščiausiąjį Teismą, padės Teismo bylose atskleisti ir plėtoti viešojo intereso gynimo konstitucinius aspektus. Dėl profesoriaus E. Šileikio kandidatūros tinkamumo eiti Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjo pareigas Respublikos Prezidentui vienbalsiai patarė Teisėjų taryba.

Gerbiamieji Seimo nariai, prašyčiau palaikyti Respublikos Prezidento teikiamą kandidatą profesorių E. Šileikį į Aukščiausiojo Teismo teisėjus. Dėkoju už dėmesį.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamoji pranešėja. Į tribūną kviečiame patį kandidatą poną E. Šileikį.

E. ŠILEIKIS. Gerbiamasis posėdžio pirmininke, gerbiamieji Seimo nariai, man tenka didžiulė atsakomybė, žinoma, ir garbė antrą kartą savo gyvenime kalbėti šioje ypatingoje tribūnoje. Šį kartą – kaip buvusiam Konstitucinio Teismo teisėjui kandidatuojant į Lietuvos Aukščiausiojo Teismo

teisėjo pareigas. Žinau, laikas ribotas, esame ne Jungtinių Amerikos Valstijų Senate, kur tokius kaip aš purto keturias ar penkias dienas iki pat studijų bendrabučių vakarėlių laikų ir jų užkulisių. Mane saugo Seimo statuto norma, nes riboja klausimų skaičių. Kartu man neleidžia pasakyti visko, ką norėčiau pasakyti.

Jeigu leisite, noriu atkreipti dėmesį į tris aspektus. Įstatymai įpareigoja Lietuvos Aukščiausiąjį Teismą koncentruotis ne į konkretų civilinį ginčą kaip faktinių aplinkybių visumą, bet į visus galimus panašius ginčus. Taigi nagrinėti ne tiek fakto klausimus, kas ką padarė, kas ką matė, kas pavėlavo įvykdyti pareigą, bet teisės klausimus. Todėl manau, nuoširdžiai, atsakingai, kad devynerių metų Konstitucinio Teismo teisėjo sukauptas patyrimas man leistų produktyviai paįvairinti ir galbūt konceptualiai praturtinti Aukščiausiojo Teismo teisėjų diskusijas būtent teisės klausimais. Kartais reikia stabdyti bylą, kreiptis į Konstitucinį Teismą, taip pernai darė Lietuvos Aukščiausiasis Teismas. Jis pastebėjo, kad iš akcininkų galima prievarta išpirkti tas akcijas. Kaip galima iškrapštyti viešosios įstaigos dalyvį, kuris turi įnašą, o tam įnašui galioja nuosavybės teisių apsauga, bet dalyvio tikslai nesuderinami su viešosios įstaigos tikslais ir Aukščiausiasis Teismas kelia teisės klausimą, kurį keltų kiekvienas konstitucionalistas, ar pagal Konstituciją turi būti mechanizmas, kad prievarta galima iškrapštyti tokį viešosios įstaigos dalyvį? Išpirkti jo įnašą, nes jo tikslai nesuderinami su viešosios įstaigos tikslais. Tai yra klasikinis teisės, o ne fakto klausimas, ir jį spręstų tiek Konstitucinis Teismas, nes jis yra paprašytas padaryti, tiek Aukščiausiasis Teismas, kaip jie tai padarė.

Antra. Dauguma civilinėje teisėje įtvirtintų, saugomų, ginamų vertybių vienaip ar kitaip pirmiausia yra konstitucinės vertybės: viešojo intereso apsauga ir gynimas, vartotojų interesų apsauga, sutarčių laisvė. Mes vienaip ar kitaip rasime ištakas konstitucinės teisės, pavyzdžiui, asmens ūkinės veiklos laisvėje. Juk neįmanoma be sutarčių laisvės, be nuosavybės teisės apsaugos ir panašiai žinant, kad Lietuvos teisė vis labiau įgauna bendrosios teisės bruožų, tas, kas būdinga anglosaksų sistemai, ir vis labiau tolsta nuo to, ką mes prieš 30 metų sakėme, kad Lietuva priklauso kontinentinės teisės tradicijai, kad čia yra romanų, germanų tradicija, kad čia yra šakos, kad civilinė teisė atskirta nuo konstitucinės teisės – visa tai jau praeitis. Konstitucinė dimensija, kaip ir Europos Sąjungos teisės dimensija, yra ir civilinė teisė.

Ir trečias, paskutinis, aspektas. Man likimas buvo palankus, nes pavyko sukaupti unikalų patyrimą, kurio nesitikėjau. Esu parašęs, nežinau, virš 15, matyt, mokslinių ekspertinių nuomonių pagal autorines sutartis. Kaip teoretikas, aš negalėjau tikėtis, kad į mane kreipsis tokie asmenys, kurie šiaip daugeliui advokatų ar verslininkų yra svajonė. Man du kartus skambino visiems žinoma gerbiama ekonomistė R. Vainienė, ji vadovauja Mažmeninės prekybos įmonių asociacijai, prašė pagalbos, sutikau teikti mokslinę ekspertinę nuomonę. Daugiausia pagalbos suteikiau Lietuvos antstolių rūmams. Nežinau, gal keturios ar penkios mokslinės išvados. Aš tuo didžiuojuosi, galėsiu paaiškinti kodėl. Mažiausiai dvi išvados Notarų rūmams. Unikalu! Notarai manyje pamatė tai, ko jie neranda kitur, kituose mokslininkuose, kituose advokatuose. Išvada Architektų rūmams. Išvada Vežėjų asociacijai, kas jau lyg ir virš mano kompetencijos srities, bet nerado niekur kitur *fix* idėjų, reikėjo tarpdisciplininių konstitucinių įžvalgų, atėjo pas E. Šileikį. Jūs galite sakyti, ką vežėjai ir E. Šileikis turi bendra? Tai ir yra konstitucinė teisė, tarpdisciplininės įžvalgos. Profesoriaus akiratis ir galimybė nustebinti savo argumentais. Todėl aš visiškai neslepiu, aš nesakau, kad aš didžiuojuosi, bet aš rašiau peržengdamas savo kompetencijos ribas ir mokslines išvadas baudžiamosios teisės aspektais. Kodėl?

Mano arkliukas nuo pat studijų laikų koks? „Seimo nario teisinė padėtis“ – mano diplominis darbas, apgintas 1990 metų birželį, pirmininkaujant parlamento Juridinio skyriaus viršininkui J. Žiliui. Deputato veiklos garantijos. Mano magistro darbas – „Seimo nario teisinis statusas“, mano pirma monografija, išleista 1996 metais, kurią nupirko Seimas ir išdalino visiems 1996 metais išrinktiems Seimo nariams, – „Seimo nario teisinė padėtis“.

Kodėl, sukaupęs tokį įdirbį, aš negaliu pabandyti unikalaus dalyko? Pirmą kartą Lietuvoje grupė Seimo narių patraukta baudžiamojon atsakomybėn. Fantastika mokslui, tai ne fantastika politikai, na, liūdnas dalykas, bet mokslui tai yra iššūkis. Gali laukti 30–40 metų, išeiti į pensiją ir niekada nesutikti tokios faktinės situacijos. Ir vienas Seimo narys pirmą kartą per 30 metų buvo

bandomas patraukti civilinėn atsakomybėn už žodžius, kurie galimai pažeidžia juridinio asmens dalykinę reputaciją.

Konstitucijos tekste nurodyta pažodžiui: Seimo narys už kalbas, pažeidžiančias kito asmens garbę, orumą, traukiamas atsakomybėn bendra tvarka. Nebuvo precedento, buvo tik teorinis vadovėlis. Studentams turėjau pilstyti, kaip būtų, kaip būtų. Va, ir įvyko, ir atėjo advokatai pas E. Šileikį ne dėl to, kad jis praeityje buvo Konstitucinio Teismo teisėju, o dėl to, kad jis parašęs monografiją, parašęs diplominį darbą, magistro darbą. Ir staiga aš dabar šiais metais gaunu visa tai atgal kaip galimą mano reputacijos kompromitavimą? Na, atsiprašau.

Mielai atsakysiu į visus klausimus, tik priminsiu, kad mano vardas Egidijus kilęs iš labai senos kalbos, kurioje jis siejamas su tam tikru skydu, galinčiu, pajėgiu atremti į jį lekiančias strėles. Nesipuikuoju, nesididžiuoju, esu kuklus, bet ginsiuosi, nepriimsiu man leidžiamų kompromituojančių strėlių. Man tai žemas lygis.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas Egidijau. Jūsų paklausti nori tikrai nemažai Seimo narių. Pirmasis klausia V. Bakas.

V. BAKAS (*DFVL*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiamas pretendente, kalbėjote apie JAV ir kartu grasinate gintis. Aš kviesčiau būti atviresniam, jeigu jau kandidatuojate į Aukščiausiąjį Teismą, ir nebijoti atvirai atsakyti į visuomenei rūpimus klausimus.

Štai 2018 metais jūsų kliento – „MG Baltic“ savininkų veikla buvo pripažinta šiame parlamente absoliučia balsų dauguma kaip nesuderinama su nacionalinio saugumo interesais, nesuderinama su nacionalinio saugumo interesais. Galite man dabar pasakyti, kaip visuomenė gali tikėtis pokyčių teismuose, teisingumo, viešo interesų gynimo, jeigu jūs net spaudos pranešimais tris kartus klientui, kurio savininkų veikla nesuderinama su nacionalinio saugumo interesais, teikėte mokslines išvadas, kitaip tariant, mokslą sukomercinote?

PIRMININKAS. Laikas.

V. BAKAS (*DFVL*). Jį sukūrėte pagal kliento poreikius. Noriu jūsų paklausti, kiek jūs gavote pajamų už tas savo išvadas, kiek gavote lėšų iš „MG Baltic“ grupės, jos savininkų arba įmonių grupės?

E. ŠILEIKIS. Ačiū už klausimą. Geras klausimas, tikrai jo laukiau ir esu dėkingas jums. Mes kažkiek panašūs, mes užsidegame greitai ir atleidžiame. Aš jus gerbiu kaip kovotoją, tikrai man jūs patinkate asmeniškai, aš jums nepatinku, bet atsakysiu korektiškai.

Profesoriui E. Kūriui pirmininkaujant, Konstitucinis Teismas išaiškino Seimo vykdomų parlamentinių tyrimų ir priimamų baigiamųjų aktų teisinę reikšmę, pasakė viso labo nuomonę, kuri nesaisto nei teismų, nei ikiteisminio tyrimo, tai yra diskurso dalykas. Jūs sakote, konstatavo. Aš jums pacituoju doktriną: ne konstatavo, o Seimas išreiškė nuomonę, kad galėjo būti politinė korupcija, organizuotas nusikalstamumas. Tai yra nuomonė, kuri nesaisto nei visuomenės, nei jūsų, nei manęs. Nuomonės nėra teisės šaltinis. Kolega, nuomonės nėra teisės šaltinis.

Apie ką mes kalbame? Apie pinigus. Kodėl jūs sakote, kad aš bendravau su tuo subjektu, kurį jūs identifikuojate? Aš nebuvau tuose ištaigiuose rūmuose, nebuvau akcininkų susirinkimuose, nebuvau vienintelio akcininko kabinete. Aš jo, kaip jūs įsivaizduojate, nepažįstu. Gal prasilenkėme du kartus gatvėje, bet nėra jokių kontaktų. Kontaktai yra su advokatais. Jeigu žinote, esate teisininkas, tai žinote Advokatūros įstatymą. Advokatūros įstatymas man neleidžia net atskleisti susitikimo su advokatu fakto be jo žinios. Jis neleidžia honoraro dydžio man atskleisti. Palaukite, jūs esate teisininkas, kolega. (*Balsas salėje*)

PIRMININKAS. Kolegos, nesivelkime į diskusiją. Bus laiko padiskutuoti frakcijose.

E. ŠILEIKIS. Jūs prašote pažeisti Advokatūros įstatymą, pasakyti, kiek aš gavau. Aš tik ką noriu pasakyti: autorines sutartis rašo kiekvienas pajėgus rašyti teisės dėstytojas, mokslininkas. Jeigu jis tik turi laiko ir, svarbiausia, gauna užsakovą, tai tikrai fakultete yra dešimt. Patikėkite manimi.

Susitarė dėl autorinio atlyginimo pagal autorinę sutartį, atlyginimas mokamas bankiniu pavedimu. Jeigu kažkas įtaria, kad čia yra amoralūs dalykai, tai jų nuomonė. Jeigu jūs sakote, kad čia galbūt neteisėti dalykai, prašau pažiūrėti mano bankinius pervedimus. Ar čia mokesčiai nesumokėti? Kur viešas interesas jums klausti, ar notarai man daugiau sumokėjo, ar antstoliai man daugiau sumokėjo, ar Architektų rūmai, ar R. Vainienės vadovaujama Mažmeninės prekybos įmo-

nių asociacija? Jums rūpi tik tas subjektas, kuris man sumokėjo. Būkite irgi korektiškas, paklauskite, kiek man visi sumokėjo. Ir kodėl reikia šituose parlamento rūmuose murkdyti kandidatą dėl to, kad jis, kaip jūs sakote, komercializavo mokslą? Taip jūs pasakėte.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Gerbiamas kandidate, primenu, klausti – 1 minutė, atsakyti – 2 minutės, nes tikrai labai daug Seimo narių, norinčių paklausti.

Klausia A. Širinskienė.

A. ŠIRINSKIENĖ (*LRF*). Man iš tiesų 12 metų teko dirbti universitete ir galiu pasakyti, kad universitetai, kiek jų teko matyti savo akimis, visąlaik skatina mokslininkų bendradarbiavimą tiek su advokatūra, tiek su Seimu – išvadų rašymą, tiek su verslu ir tai yra laikoma normalia praktika. Netgi, sakyčiau, mano viename iš universitetų, kuriame teko dirbti, buvo mokami už tai priedai, kiek tas ar kitas dėstytojas yra aktyvus bendradarbiaudamas su visuomene, ne tik apsiribodamas savo studentais. Bet tiek to.

Aš norėčiau paklausti kito klausimo. Yra labai daug spekuliuojama neva jūs neturite VSD pažymos, kuri tariamai yra reikalinga, nors Seimas niekuomet nereikalavo tokių pažymų iš ankstesnių kandidatų, kurie buvo analogiškoje kaip jūsų situacijoje. Kaip jūs tai vertinate ir kaip konstitucinės teisės ekspertas, ir, be abejo, kaip kandidatas į teisėjus?

E. ŠILEIKIS. Unikali situacija. Jau virš mano teisinio protavimo akiračio, bet, aišku, turiu rimtai atsakyti. Vėlgi yra net du Konstitucinio Teismo nutarimai. 1996 m. gruodžio 19 d. nutarimas ir 2007 m. gegužės 15 d. nutarimas. Aiškiai pasakyta, kad ydingas tas įstatymas, kuris pažodžiui neįtvirtina, kad teisėjams teisė dirbti su medžiaga, su informacija, turinčia valstybės paslaptį, kyla iš Konstitucijos, o ne iš įstatymo ar iš VSD išduoto leidimo. Tai yra popierius, jį galima suplėšyti, bet pats leidimas gimsta iš Konstitucijos.

Dabar klausiu. Jeigu yra priemonė pretendentui… Jeigu aš būčiau pretendentas, kam pretendentui gauti tokį dokumentą, nes paskyrus teisėju tu jį gali suplėšyti, nes tavo teisė kyla iš Konstitucijos, o ne iš dokumento? Čia Europos lygmeniu yra unikali situacija. Lietuvoje dalis teisėjų yra išsiėmę tuos leidimus, dalis vadovaujasi profesoriaus E. Kūrio vadovaujamo Konstitucinio Teismo suformuluota doktrina.

Ydingas įstatymas, kuris pažodžiui neparašo, kad teisėjams jų nereikia. Vadinasi, asmuo, kuris nori tapti teisėju, verčiamas gauti dokumentą, kurį paskui gali išmesti, nes tau, vykdant teisingumą, jo nereikia. Aš nesu pretendentas. Yra speciali norma pretendentams, kurie laiko egzaminą, ir aš bijau, kad aš jo neišlaikyčiau, nes aš nesu civilistas. Aišku, pasirengęs kelis mėnesius jį išlaikyčiau. Ten uzufruktas, servitutas, bet mano arkliukas – tarpdisciplininės konstitucinės įžvalgos.

Dabar Konstituciniame Teisme – keturi buvę Aukščiausiojo Teismo teisėjai. Ką, jie konstitucionalistai? Ne! Jie praturtina Konstitucinį Teismą kaip civilistai, kaip baudžiauninkai – baudžiamosios teisės specialistai. Taip, aš galėčiau praturtinti. Atsakau: aš esu kandidatas. Norma sako: kandidatas be įprastos procedūros siūlomas. Man nereikia to, ko reikia pretendentui į apylinkės teismo teisėjus. Tokia mano nuomonė.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Klausia S. Tumėnas.

S. TUMĖNAS (*LVŽSF*). Ačiū. Garbusis teisėjau, garbusis akademinės bendruomenės nary, ačiū jums už kompetenciją, už įsimintinus gyvenimo darbus ir veiksmus. Visada žmonėms imponuoja nestandartiniai žmonės. Deja, tokie žmonės dabar dažnai įvardijami nesisteminiais asmenimis. Būkime atviri, dabar ir viešojoje, ir neviešojoje erdvėje, toje aplinkoje, ir jus įvardija kaip nesisteminį žmogų, kuris visada turėjo, turi ir, manau, turės savo nuomonę ir savo poziciją. Ką jūs, kaip patyręs mokslininkas, puikus praktikas, pasakyčiau, Renesanso epochos kalibro asmenybė, tokiems žmonėms atsakytumėte, jeigu jus viešai pavadintų nesisteminiu teisėju? Ačiū.

E. ŠILEIKIS. Reikia turėti intuiciją ir reikia turėti įgimtą jėgą nuspėti galimus priešininkų žingsnius. Mane likimas apdovanojo duodamas tokį geną, ką aš padariau 2018 metais. Gerbiamas Seimo narys V. Bakas turėtų paklausyti. Aš jaučiau, žinojau, kas bus, aš parašiau laišką Specialiųjų tyrimų tarnybai. Gerbiamam V. Bakui galiu pateikti kopiją. Parašiau: aš planuoju susitikti su tam tikru subjektu, kurio dalyviai traukiami baudžiamojon atsakomybėn. Aš nepažįstu nė vieno teisėjo, kuris nagrinės tą bylą. Pasakykite, ką aš darau ne taip, gal man to nedaryti. Visa tai išsaugojau 2018 metais, žinodamas, kad ponas V. Bakas ar kiti mane puls. Tas raštas yra. Gavau iš Spe-

cialiųjų tyrimų tarnybos atsakymą. Ačiū, malonu, pastabų neturime. Jeigu turite informacijos pranešti apie nusikaltimą, praneškite, bet šiaip kreipkitės į prokuratūrą. Ir atsakymą turiu. Laišką STT padaviau čia nurodyto juridinio asmens advokatui. Jis sako, na, tu čia ir rašinėji visiems. Sakau, aš… Štai ir Egidijus, štai ir gydo skydas. Aš turiu savo raštą, parašytą STT, prieš pradedant rašyti mokslinę, ekspertinę nuomonę, ir turiu STT atsakymą, kad jie gavo, pastabų man neturi. Pagal Korupcijos prevencijos įstatymą, STT pateikė pažymą Prezidentui, be to Prezidentas nebūtų išleidęs dekreto. Gerbiamas Seimo narys V. Bakas turėtų korektiškai tai fiksuoti.

Jūs mane norėjote pakišti po VSD vėliava, o aš nežinau, kas ten manęs laukia. Aš nežinau, kas manęs laukia. Pavyzdžiui, aš trejus metus viename bendrabučio kambaryje gyvenau su V. Ušacku. Sakys, kadangi jis dabar dirba tokioje bendrovėje, tu buvai jo kambariokas, tu įtartinas ir negausi leidimo. Kam man to reikia? Aš, gerbiamas Seimo nary Bakai, turiu STT atsakymą, turiu savo laišką STT ir jaučiuosi nesukomercinęs mokslo. Kitiems linkiu taip pat turėti intuiciją, kur tave gali užpulti, kur tau gali smeigti, ir turėti tą skydą.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas kandidate. Deja, klausti ir atsakyti… Ai, atsiprašau, 15 minučių. Klausia V. Ąžuolas. Labai atsiprašau. Taip įdomiai atsakinėjate, net pamečiau laiko nuovoką.

V. ĄŽUOLAS (*LVŽSF*). Gerbiamas kandidate, matant, kaip liberalkonservatoriai bandė jūsų kandidatūrai visokias priešpriešas padaryti, kad nebūtų pateikta jūsų kandidatūra, net susidaro vaizdas, kad jie visokiais būdais bandys jūsų nepatvirtinti. Bet ar jūs anksčiau esate susidūręs su tokiu dvejopų standartų ar normų taikymu, atrenkant kandidatus? Dabar susidaro toks vaizdas, kad jūsų ir batų dydžio turėjo paklausti.

E. ŠILEIKIS. Aš visiškai gerbsiu Seimo daugumos sprendimą, jis atsispindės slapto balsavimo rezultatų forma, jeigu tas sprendimas bus man nepalankus. Visiškai pripažįstu šitą opcijos galimybę nepatvirtinti Prezidento siūlomo kandidato. Džiaugsiuosi, būsiu dėkingas, jei Seimo slapto balsavimo rezultatai bus man palankūs. Tikiuosi, kad aš kai ką, kas abejoja, įtikinau. Bet aš gerbiu Seimo daugumos dvi galimybes – pritarti ir atmesti. Tik negerbiau nuo kovo 20 dienos vykusio blokavimo man prisistatyti, būti išklausytam. Pulkite, kaip daro Jungtinių Amerikos Valstijų senatoriai, aš ginsiuosi. Korektiškai pulkite, korektiškai ginsiuosi. Yra abejonių, visiškai gerbiu gerbiamą Seimo narį V. Baką, visuomenę. Visuomenė turi teisę žinoti.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas kandidate. Kitas puolančiųjų arba norinčių paklausti eilėje – V. Gapšys.

V. GAPŠYS (*DPF*). Dėkoju. Gerbiamas kandidate, sunkiausi išbandymai tenka stipriausiems. Kartais tas išbandymų metas ateina ne šiaip sau. Man atrodo, mes jau seniai laukėme, kad tribūnoje atsirastų toks stiprus kandidatas, kuris galėtų tiek daug tiesos pasakyti, kaip jūs šiandien pasakėte. Ir dar pasakyti tokia tvirta teisine kalba, kurios, manau, ši demagogija negalės paneigti. Aš linkiu jums kuo didžiausios sėkmės. O klausimas labai trumpas. Jūs jau pasakėte apie VSD pažymas, aš nežinau, dar kažką ir apie sveikatos pažymas. Bet šiaip iš konstitucinės doktrinos pusės gal jūs man galite pasakyti, tos sveikatos pažymos išvis turi kokią prasmę, ar tai yra tiesiog kažkokia atgyvena, likusi nuo neatmenamų laikų, kuri turėtų būti tiesiog panaikinta iš įstatymo straipsnių?

E. ŠILEIKIS. Labai geras klausimas. Ačiū, nesitikėjau, bet jis labai tinkamas. Yra įstatymas – jo reikia laikytis, nes Seimas sukūrė tokį įstatymą. Visi paskirti teisėjai turi reguliariai tikrintis savo sveikatą, tokia yra Seimo politinė valia – teisėjai paklūsta. Vakaruose, bent Liuksemburge, aišku, pasišaipytų vienu aspektu. Negali būti sukarinta buvusi poliklinika, kuri šiaip tikrina statutinius pareigūnus, negali VRM'o buvusi poliklinika būti vienintelė įstatyme įgaliota tikrinti visų teisėjų sveikatą. Kodėl V. Grybo gatvėje veikiančioje privačioje klinikoje, kur aš lankausi, kur mano pažyma (prašom tikrinti, kuo aš sergu), nėra įrodymas, kad mano sveikata visai normali ir nėra tuk, tuk, tuk. Bet aš, aišku, jeigu būsiu paskirtas teisėju, eisiu į buvusią VRM'o, kaip sakau, sukarintą poliklinikę, kuri dabar pakeitė statusą, bet vis tiek ji yra. Kokiu tikslu sukurta? Ji tikrina visus policijos, kitus statutinius pareigūnus. Kaip galima teisėją sutapatinti su statutiniu pareigūnu sveikatos aspektu? Ar kas nors jaučia, kur čia yra arkliukas? Juk čia klausimas, kodėl teisėjai turi tikrintis ten, kur tikrinasi policijos pareigūnai ar kiti statutiniai pareigūnai? Ir kodėl privatus

subjektas, įkūręs prestižinę sveikatos priežiūros kliniką, yra nepatikimas. Nes teisėjas neva nupirks tą sveikatos pažymą. Sudaromas toks įspūdis. Tokia mano impulsyvi, emocinė nuomonė. Aš esu atviras, neslepiu savo požiūrio.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas kolega. Kad pozicijos atstovai nesakytų, kad jie buvo diskriminuojami opozicijos, tai pirmasis iš pozicijos klausia K. Masiulis.

K. MASIULIS (*TS-LKDF*). Po tokių savigyrų aš norėčiau labai paprastą klausimėlį. Jūs pretenduojate tapti Aukščiausiojo Teismo teisėju, bylose gali būti svarstomi įvairūs slapti dalykai, kurie siejami su valstybės paslaptimis. Akivaizdu, kad mes, tarkime, Seimo nariai, atrodo, irgi gavę iš rinkėjų mandatą, jeigu tik norime eiti į komitetą, kur, galimas daiktas, reikės susidurti su valstybės paslaptimis, privalome turėti tam tikrus patikrinimus ir įgalinimus, o jūs atsisakote.

E. ŠILEIKIS. Atsakau. Ačiū už klausimą. Aš nežinau, kaip jūs suprantate savigyrą. To, ką pasakiau, aš netraktuoju kaip savigyros. Jeigu asmuo yra pakabintas virš mėnesio, nuo kovo 29 dienos dekreto pakabintas, du kartus buvo išbrauktas mano prisistatymas, tai kitas būtų palūžęs jau, trenkęs durimis, išėjęs. Tai ko jūs norite iš manęs, kad aš čia būčiau visiškai ramus kaip kunigėlis? Tvarka. Atsakau. Labai puikus klausimas, aš laukiu, kol bus teisinis ginčas. Tai mokslininkui toks dalykas, kurio jūs neįsivaizduojate. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Kolegos, bus dar progų padiskutuoti susitikimuose frakcijose.

E. ŠILEIKIS. Vieną kartą jau gimė idėja, tai buvo Seimo narys A. Sysas, pasakė – man nereikia nedarbingumo lygiu valstybės paslapčių… Aš laukiu, kol vienas Seimo narys kreipsis į teismą, nes jis turi visas Konstitucijos sąlygas: amžių, pilietybę, gyvenimą Lietuvoje. Konstitucijoje nėra slaptų pažymų, gerbiamas Masiuli. Dabar jūs sakote, įstatymas, kurį sukūrė Seimas, reikalauja Seimo nariams tų pažymų. Tik vienas komitetas, mano manymu, Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas, kaip yra Vokietijoje, galėtų būti susietas su privaloma pareiga turėti pažymą. Bet, kaip anksčiau buvo, Socialinių reikalų ir darbo komiteto pirmininkui A. Sysui turėti tokią pažymą, kai jis atitinka visas Konstitucijos sąlygas, mano, kaip mokslininko, manymu, yra absurdas teisinėje valstybėje.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas kandidate. Klausti ir atsakyti skirtas laikas baigėsi, bet per šoninį mikrofoną, matau, R. Žemaitaitis norėtų dėl vedimo tvarkos.

R. ŽEMAITAITIS (*LRF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Aš siūlyčiau pratęsti klausimų ir atsakymų laiką, nes tikrai kaip buvęs studentas prisimenu geras paskaitas ir gerus seminarus.

Kitas dalykas, iš tikrųjų to, kokį pažeminimą daro konservatorių valdančioji dauguma nuo atėjimo 2020 metais, dar nėra buvę. Konstitucinio Teismo pirmininką mes skyrėme dvejus metus. D. Žalimas neteisėtai buvo Konstitucinio Teismo pirmininku pasibaigus kadencijai. Jie specialiai neskyrė kito teisėjo. Tai, kas vyksta su Aukščiausiojo Teismo teisėjais, yra tikrai Konservatorių partijos vulgarus elgesys ir ataka prieš teismus. Tikrai siūlau pratęsti diskusiją ir leisti iki galo visiems Seimo nariams užduoti klausimus.

PIRMININKAS. Ar teisingai suprantu: frakcijos vardu prašote pratęsti diskusiją? Likę trys ar keturi Seimo nariai.

V. Bakas dėl vedimo tvarkos.

V. BAKAS (*DFVL*). Kadangi pavardė keturis kartus buvo paminėta, aš, teisėjau, kandidate, noriu jus pakviesti suprasti, ką jūs čia darote. Jūs atėjote ne iš „MG Baltic“ advokatų būstinės, jūs atėjote į Tautos atstovybę su skydu, jūs kalbate apie tai, kad jūs ginatės. Nuo ko, nuo tautos jūs ginatės? Aš jums noriu pasakyti žinutę, kurią mes norime suprasti. Mums neįdomu, kam jūs rašėte išvadas, mums svarbu, kiek jūs priklausomas nuo verslo…

PIRMININKAS. Gerbiamas kolega, mes jau šnekėjome tuo klausimu. Bus galimybė diskusijų turėti frakcijose, ten galėsite išsakyti.

Dar M. Majauskas per šoninį mikrofoną ir, kolegos, turėsime apsispręsti. Mykolai, prašau.

M. MAJAUSKAS (*TS-LKDF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Aš pritarčiau siūlymui pratęsti, tarkime, 5 ar 10 minučių diskusiją, nes…

PIRMININKAS. Liko tik keturi Seimo nariai.

M. MAJAUSKAS (*TS-LKDF*). …iš tiesų svarbūs klausimai keliami. Galbūt kandidatas iš tiesų atsiskleidžia ir tai padės Seimo nariams priimti atsakingus sprendimus.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Prašau, dar V. Pranckietis.

V. PRANCKIETIS (*LSF*). Aš manau, kad Statutas. Kalbame apie teisinius klausimus ir kalbame apie Statutą. Statute numatytas tam tikras laikas. O jeigu mes apsispręsime balsuoti dėl pratęsimo, prašyčiau balsuoti tuo metu, kai numatyta balsuoti, o ne tada, kai tuščia salė. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Gerbiamas kolega, jūs, kaip buvęs Seimo Pirmininkas, turėtumėte žinoti ir išmanyti tuos dalykus. Jau ne kartą buvo šios ir praeitos sesijos metu. Balsavimai dėl laiko pratęsimo yra procedūrinis dalykas ir dėl to gali būti apsispręsta posėdyje ne tam numatytu metu. (*Balsai salėje*) Prašau, paskutinė replika.

V. PRANCKIETIS (*LSF*). Bet ne tuo metu, kai salėje nėra žmonių. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Salėje žmonių turėtų būti visą laiką. (*Balsai salėje*) Žiūrėkite, kolegos, nebekelkite aistrų, būkite geri. Ar galime bendru sutarimu, kaip M. Majauskas siūlė, konstruktyviai, be emocijų, liko dar keturi Seimo nariai. Bendru sutarimu leiskime paklausti visiems, norintiems paklausti, ir judėsime toliau. Galime, Remigijau? (*Balsai salėje*) Gerai, apsisprendėme, kolegos.

Klausia A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (*DPF*). Laba diena, aš norėjau paklausti gerbiamo kandidato. Labai svarbiais…

PIRMININKAS. Gerbiamas Artūrai, kadangi ponas A. Bagdonas labai audringai sako, kad jis prieš, tai pabalsuokime. Kad nepaliktume interpretacijų, teisinę procedūrą atlikime iki galo teisiškai ir preciziškai.

P. Saudargas ir balsuosime, kolegos.

P. SAUDARGAS (*TS-LKDF*). Gerbiamas posėdžio pirmininke, jūs galbūt savo teise negalite keisti darbotvarkės, įtraukti klausimų, bet procedūrinius dalykus – pratęsti svarstomo klausimo laiką – jūs galite atlikti asmeniškai, čia nereikia balsuoti.

PIRMININKAS. Tvarka. Kolegos, žiūrėkite. Man atrodo, mes esame prie bendro sutarimo, nes tik vienas žmogus. Balsuojame.

Kas pritariate tam, kad būtų pratęstas klausimų ir atsakymų laikas tol, kol paklaus visi užsirašę Seimo nariai, tai yra likę keturi Seimo nariai, balsuojate už, kas nepritariate, balsuojate prieš arba susilaikote. Balsavimas yra labai geras momentas šiek tiek nusiraminti, pagalvoti, kas gerai, kas blogai.

Balsavo 53 Seimo nariai: už balsavo 50, prieš – 2, susilaikė 1. Klausti ir atsakyti skirtas laikas pratęsiamas.

Klausia A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (*DPF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamasis pretendente, aš norėčiau užduoti klausimą. Jūsų tema, šiandien jau nagrinėta, tai dešimt metų valstybė buvo valdoma pažymomis, tai yra nuo 2009 metų iki pat 2019 metų.

Antras aspektas yra tas, kad parlamentarams kaip Šiaurės Korėjos parlamente reikia privalomai turėti leidimą dirbti su slapta medžiaga. Priešingu atveju jiems yra keliamos bylos. Tas bylas nagrinėjo ir Konstitucinis Teismas. Žinome baigtis.

Kokia būtų jūsų, kaip mokslininko, nuomonė ir tokią didelę patirtį turinčio žmogaus? Tomai Tomilinai, prašom atsisėsti, būkite geras. Nematau gerbiamo pretendento.

E. ŠILEIKIS. Ačiū. Kaip aš sakiau, proporcingumo principas. Turi būti priemonės ir tikslo adekvatumas. Jeigu yra Seimo vadovybė, kaip jinai traktuojama – Seimo Pirmininkas, pavaduotojai, mano kritiškas mokslinis požiūris santūresnis. Tebūnie! Jeigu yra ypatingas komitetas, kuris atlieka tam tikrų tarnybų parlamentinę kontrolę, tai yra Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas, jo nariams gali būti griežtesni reikalavimai, tačiau kitų komitetų pirmininkams, pavaduotojams ar nariams įstatymu įtvirtinti pareigą, kurios nėra Konstitucijoje, reiškia padaryti skirtingus Seimo narius, nes visi jie yra Tautos atstovai. Visi! Jie įvykdė visas Konstitucijos sąlygas. Tada keiskite Konstituciją, įrašykite tas pažymas į Konstituciją, kas gali būti kandidatu į Seimo narius. Kaip E. Šileikis kandidatas į Aukščiausiąjį Teismą ir kandidatas į Seimo narius. Išsiimkite VSD pažymas.

Ar tai būtų racionalu ir protinga teisinėje valstybėje? Ar tai proporcinga? Bet kodėl aš noriu ginčo, gerbiamas Seimo nary Masiuli? Aš noriu, kad ne aš, o Konstitucinis Teismas atsakytų, jeigu 29 Seimo nariai paklaustų. Aš, kaip tyrinėtojas, laukiu 30 metų, kada tas klausimas Lietuvoje

oficialiai, galutinai, neskundžiamai bus išspręstas, nes Vakaruose teismuose tokie klausimai yra sprendžiami. Ar bet kuriam parlamentarui Bundestage reikia tokios pažymos? Nusijuoktų. Juokaujate! Vakariečiai nusijuoktų.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Bundestage parlamento nariai ir nerėkautų iš vietos, bet mes esame Lietuvos Respublikos Seime.

Kitas klausiantysis – R. Žemaitaitis.

R. ŽEMAITAITIS (*LRF*). Ačiū dar sykį, posėdžio pirmininke. Aš tikrai, kad ir kaip būtų keista, džiaugiuosi prezidentūros sprendimu, kad vis dėlto pasirinko jus. Tikrai prisimenu tuos seminarus ir tas paskaitas, ir jūsų įžvalgas. Ypač džiaugdavausi skaitydamas, kai jūs dirbote Konstituciniame Teisme, atskirąsias nuomones. Apskritai jūsų apžvalgos yra tokios tikrai įdėmios. Gal Vytautas per daug asmeniškai žiūri į šią problemą, kuri buvo, bet įžvalgos yra tikrai gana geros.

Aš turiu tokį kitą klausimą. Kaip jūs įsivaizduojate, kas dėl pirmosios instancijos teismų ir teisėjų trūkumo problemos turėtų pasikeisti mūsų valstybėje iš esmės, kad jauni teisininkai ryžtųsi vis dėlto teisėjo darbui ir norėtų eiti dirbti, nes matome, kokia dabar vyksta situacija, kokie trūkumai ir kokio lygio ateina teisėjai. Tai yra baisu. Skaitai pirmosios instancijos sprendimą ir net norisi verkti. Norėtumei paklausti: žmogau, žmogau, ką tu prieš tai dirbai, kokioje kasoje dirbai?

E. ŠILEIKIS. Labai ačiū. Tai ramus, geras klausimas. Aš pripratęs prie tokių klausimų. Tai buvo 2008 metais, bet gal aš buvau visiškai kitoks. Dėl to aš esu toks, nenustebkite, nes aš nuo kovo 29 dienos net negaliu būti pristatytas. Ačiū už ramų klausimą, į jį aš ramiai atsakysiu.

Priežastis susijusi su sistema. Čia nei atlyginimo kėlimas, nei organizacinis, techninis, materialinis aprūpinimas savaime nieko nekeičia. Tai pirmiausia yra įvaizdžio dalykai. Jeigu teisėjų įvaizdis sudarkytas, jeigu teisėjai transliuojami su antrankiais, kaip jūs norite, kad geriausi absolventai eitų ne į advokatų kontoras, o į teismus? Jeigu televizija, medijos, žiniasklaida, visuomenė, kaip sakė Seimo narys, nori sužinoti atsakymus, ar tu parsidavęs verslui, nes verslas – blogis, verslą reikia uždaryti, nes jis ten nuperka, nes tu rašei mokslines ekspertines… Vadinasi, yra taip dozuotai konstruojama visuomenės opinija, kad teisėjas, susitikęs mieste kokį klasioką ar kursioką, tuo labiau verslininką arba kambarioką, kaip aš sakau, mano studijų laikais, yra įtartinas.

Aš neįsivaizduoju, kad geriausi Teisės fakulteto absolventai sutiktų eiti į apylinkės teismą ir pradėti teisėjo karjerą iki 65 metų. Neįsivaizduoju. Nebent per bankų sistemą, per kreditų sistemą, tada taip. Tai sako ir prezidentūra. Galbūt sutiktų teisėjų savivalda atsisakyti teisėjų valstybinių pensijų, tvarka, bet pasakome: pradedi dirbti, valstybė kaip Amerikoje ugniagesiui ir teisėjui duoda palengvintą, pagerintą paskolą per komercinį banką ir teisėjas nusiperka namą. Reikia išsimokėti per 30 metų, iki 65 metų jis išsimokės. Tai vienas iš anglosaksų išminčių atradimas.

Lietuva pasuko kitu keliu. Apylinkės teisėjas gauna labai mažai, uždirba mažai, bet sako: jeigu tu gyvensi ir sulauksi 65 metų, tu gausi valstybinę teisėjo pensiją, kuri didesnė negu „Sodros“ senatvės pensija.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas kolega. Klausia I. Kačinskaitė-Urbonienė. Ruošiasi J. Sabatauskas.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (*DPF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiamas teisėjau, kai jūs klausėte arba retoriškai kalbėjote apie tai, kad galbūt salėje įtikinsite vieną kitą, tai aš noriu pasakyti, kad mane nuoširdžiai sužavėjo jūsų principinė, atvira, vertybiška pozicija ir tikrai niekada neįžvelgiau jokios baimės tiesiai sakyti tai, ką galvojate. Labai vertinu šias jūsų savybes. Norėjau paklausti, kaip manote, ką savo karjeroje padarėte tokio, kad tiek iš opozicijos, tiek iš pozicijos gaunate tokio ir tiesioginio, ir netiesioginio spaudimo, tam tikrais atžvilgiais ir viešojoje erdvėje ypatingo neigiamo dėmesio, nes jūsų darbai kalba apie labai vertingus dalykus mūsų teisinėje valstybėje, o formuojama nuomonė, deja, bet yra priešinga tam?

E. ŠILEIKIS. Ačiū už klausimą. Dar vakar nebuvau tikras, ar trečią kartą mano prisistatymas nebus išbrauktas iš darbotvarkės, nes du kartus jau tai įvyko. Kur yra esmė? Dėl ko kartoju? Joks kitas kandidatas į Aukščiausiojo Teismo teisėjus nebuvo tokioje padėtyje per 30 metų, nė vienas. Dėl to kartoju. Bet kur yra esmė? Kai supranti, kad turi daug draugų, kurie sugeba surinkti 60 balsų ir pareikalauja antradienį įtraukti tą klausimą į darbotvarkę, ir supranti, kad turi dar daugiau nedraugų, kurie blokuoja, tada supranti, kad verta buvo gyventi.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Ir paskutinysis klausia J. Sabatauskas.

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas pretendente (aš esu jums iš dešinės, jeigu jūs norite), jūs pirmasis Konstituciniame Teisme pradėjote naudotis įstatyme įteisinta atskirąja nuomone. Taip pat rašėte atskirąją nuomonę dėl 2014 m. sausio 25 d. nutarimo „Dėl Konstitucijos 125 straipsnio pakeitimo“. Jame Konstitucinis Teismas pripažindamas prieštaravimą pagal priėmimo tvarką, nepaisant to, kad Konstitucija byloja, kad jeigu pripažintas prieštaravimas Konstitucijai, toks teisės aktas negali būti taikomas, pasakė, kad tai nereiškia, kad jis negali būti taikomas. Suprantu problemą dėl prieštaravimo pagal priėmimo tvarką.

PIRMININKAS. Laikas.

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Yra jurisprudencijoje… (Paskutinis sakinys.) Jurisprudencijoje yra vienas iš pasiūlymų, kad galėtų būti galbūt ribotas terminas, kada būtų galima užklausti dėl tokios priežasties, nes praktiškai turinys kaip ir neprieštarauja.

E. ŠILEIKIS. Ačiū. Labai skaudus klausimas man kaip tyrinėtojui, buvusiam teisėjui. Kodėl? Seimas visai neseniai priėmė tris Konstitucijos pataisas, balsavo už tiek daug Seimo narių, kad nebegali susidaryti 29 Seimo nariai, kurie apskųstų pataisas Konstituciniam Teismui. Bet nėra įstatyme termino, per kurį Seimo narys, Seimo narių grupė gali ginčyti reguliavimą. Vadinasi, kitas Seimas, kuris bus išrinktas po dvejų metų, ar dar kitas po šešerių, gali sudaryti 29 Seimo narių grupę ir užginčyti Konstituciniame Teisme jūsų prieš savaitę priimtas tris Konstitucijos pataisas. Tai prašom nustatyti, jeigu galite, Konstitucinio Teismo įstatyme reguliavimą, kad teismams nėra jokių terminų, jie byloje pamatę klausimą gali po 10, po 20 metų kreiptis dėl reguliavimo, bet Seimo narių grupėms kaip Lenkijoje – 6 mėnesiai. Ką, neužtenka 6 mėnesių apsispręsti, kad jį reikia apskųsti Konstituciniam Teismui? Dabar termino nėra, tai, pavyzdžiui, tiesioginius mero rinkimus galima apskųsti po ketverių metų, kiti gali apskųsti po šešerių metų, pamatę, kad nesiseka rezultatai. Tai čia ne teisinė valstybė. Jeigu politikai sako: aš dabar nematau problemos, o po penkerių metų: tu žinai, kaip mes pramiegojome, normą reikia apskųsti, ji prieštarauja Konstitucijai – baikite. Prašom, Seimo nariai, gerbiami Seimo nariai, įtvirtinti terminą, pavyzdžiui, metus ar pusę metų, per šitą terminą 29 Seimo nariai turi teisę kreiptis dėl Seimo priimto įstatymo ar Konstitucijos pataisos. Labai ačiū.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas kandidate, jūs atsakėte į visus Seimo narių klausimus. Labai jums dėkui. Vieną įdomiausių visų laikų mano karjeroje prisistatymą baigėme. Po jo nebalsuojame. Kaip pagrindinis skiriamas Teisės ir teisėtvarkos komitetas.

Galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Siūloma svarstyti gegužės 26 dieną. Susitikimo frakcijose grafikas bus suderintas su frakcijomis.

Gerbiami kolegos, vidaus reikalų ministrė prašo, jeigu galima, leisti jai dabar pateikti 2-7 klausimą – Seimo nutarimo „Dėl tiesioginio valdymo Kalvarijos savivaldybės teritorijoje įvedimo“ projektą, nes ji turi susitikimą su, rodos, Kosovo prezidentu. Ar galėtume leisti bendru sutarimu? Galime. Labai dėkui. Ministre, prašom.

14.45 val.

Seimo nutarimo „Dėl tiesioginio valdymo Kalvarijos savivaldybės teritorijoje įvedimo“ projektas Nr. XIVP-1661 (*pateikimas*)

Darbotvarkės 2-7 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl tiesioginio valdymo Kalvarijos savivaldybės teritorijoje įvedimo“ projektas Nr. XIVP-1661. Atsiprašau, su Kosovo ne prezidentu, o prezidente.

A. BILOTAITĖ (*TS-LKDF*). Labai ačiū. Laba diena, gerbiami kolegos. Šio projekto tikslas yra įvesti tiesioginį valdymą Kalvarijos savivaldybės teritorijoje iki Kalvarijos savivaldybės tarybos kadencijos pabaigos.

Šis Vyriausybės siūlymas pateiktas remiantis pirmiausia teisiniais motyvais ir įvertinus teigiamas pasekmes savivaldybės gyventojams. Tiesioginio valdymo savivaldybės teritorijoje įstatyme yra nustatyta, kad tiesioginis valdymas gali būti įvedamas Seimo nutarimu, jeigu savivaldybės taryba per Vietos savivaldos įstatyme numatytą laiką, tai yra per 2 mėnesius, nepaskiria mero

pavaduotojo arba pavaduotojų, savivaldybės administracijos direktoriaus, savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotojo arba pavaduotojų. Kalvarijos savivaldybės tarybos 2022 m. vasario 17 d. sprendimu Kalvarijos savivaldybės administracijos direktorius buvo atleistas iš pareigų ir kitas savivaldybės administracijos direktorius savivaldybės tarybos sprendimu nėra paskirtas.

Savivaldybių institucijos yra sudaromos tam, kad būtų realizuoti savivaldybės interesai, tiesiogiai įgyvendinami įstatymai, Vyriausybės bei savivaldybės tarybos sprendimai. Vietos savivaldos teisė negali būti įgyvendinama tik iš dalies, nesudarant privalomų nuolatinių savivaldybės institucijų. Šią teisę įgyvendinanti savivaldybės taryba ir meras negali piktnaudžiauti ir veikti ne pagal Konstitucijos laiduojamos vietos savivaldos teisės paskirtį. Tokia situacija pažeidžia ir vietos bendruomenės, ir valstybės interesus.

Nesant savivaldybės vykdomosios institucijos, neužtikrinamas tinkamas valstybės biudžeto vykdymas, taip pat neužtikrinamas paslaugų gyventojams teikimas, kitų savivaldybės įsipareigojimų vykdymas. Na, ir jeigu Seimas apsispręstų ir nepriimtų šio sprendimo įvesti esamoje situacijoje tiesioginį valdymą Kalvarijos savivaldybėje, tai būtų tikrai žinia Lietuvos gyventojams ir pačioms savivaldybėms, kad yra pateisinamas piktnaudžiavimas, Konstitucijos suteiktos vietos savivaldos teisės ir įstatymų nevykdymas.

Taip pat noriu informuoti, kad susidarius šiai situacijai savivaldybėje gavome informaciją iš Vyriausybės atstovo, todėl pakvietėme į Vidaus reikalų ministeriją Kalvarijos savivaldybės atstovus, paprašėme informuoti apie susidariusią situaciją ir paprašėme imtis tam tikrų sprendimų, kad Lietuvos Respublikos įstatymai būtų vykdomi. Deja, kaip matome, sprendimai nebuvo padaryti. Kadangi įstatymai sako, mes parengėme šį projektą ir dabar prašome priimti sprendimą Lietuvos Respublikos Seimą. Dar kartą noriu pabrėžti, kad tai nėra koks nors politinis sprendimas, jis yra paremtas būtent teisiniais argumentais ir visuomenės, tai yra vietos bendruomenės, interesais.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiama ministre. Atsiprašau, per šoninį mikrofoną – A. Veryga. Prašom.

A. VERYGA (*LVŽSF*). Dėkui, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiama ministre, gerbiami kolegos, kadangi manome, kad vis dėlto tai yra kraštutinė priemonė ir tiek ministerija, tiek savivaldybė turėtų imtis sureguliuoti šią situaciją išvengiant tokio tiesioginio valdymo, mes frakcijos vardu siūlome šį klausimą atidėti bent iki kito posėdžio ir skirti laiko susitvarkyti kitu būdu.

A. BILOTAITĖ (*TS-LKDF*). Aš tiesiog naudodamasi proga dar kartą norėčiau pažymėti, kad tikrai buvo imtasi visų veiksmų, įmanomų priemonių tiek iš mūsų, tiek iš savivaldybės. Jie buvo pakviesti, kalbėjomės, buvo paaiškinta, kokios yra pasekmės. Suprantame, kad tai yra kraštutinės priemonės, bet, kaip matome, tai nebuvo įvertinta ir nebuvo priimti jokie sprendimai.

PIRMININKAS. Labai dėkui, ministre. Prašymas dėl pertraukos buvo statutinis. Kolegos, balsuojame. Kas pritariate pertraukai dėl šio klausimo pateikimo iki kito posėdžio Valstiečių frakcijos vardu, balsuojate už, kas nepritariate pertraukai, balsuojate prieš arba susilaikote.

Balsavo 68 Seimo nariai: už – 21, prieš – 29, susilaikė 18. Pertraukai iki kito posėdžio pritarta.

Per šoninį mikrofoną – Ministrė Pirmininkė I. Šimonytė. Prašau.

I. ŠIMONYTĖ (*TS-LKDF*). Aš nežinau, ką čia kolegos bando organizuoti, bet šiaip jau buvo ne vienas signalas savivaldybei ir ne vienas paraginimas išspręsti šitą klausimą taip, kaip pavyko išspręsti Šilalės atveju, kai visiškai pakako Vyriausybės ketinimo pateikti tokį pasiūlymą, kad klausimas būtų išspręstas. Kodėl Kalvarijos savivaldybė šiuo atveju to raginimo neišgirsta ir kodėl jūs tikitės, kad išgirs iki antradienio? Labai tikiuosi, kad taip ir atsitiks.

PIRMININKAS. Labai dėkui, Ministre Pirmininke. Per šoninį mikrofoną – K. Mažeika.

K. MAŽEIKA (*DFVL*). Ačiū, pirmininke. Premjere, gerai, kad atkreipėte dėmesį, nes meras jau prieš 3 mėnesius kreipėsi į visų parlamentinių partijų, kurios yra dabar naujoje daugumoje, vadovus ir Vyriausybė tikrai žino tą situaciją, ir ministrė, ir tai, kad vienos ministerijos kancleris bando įvesti tiesioginį valdymą, nereiškia, kad mes negalime dabar kažkaip susitarti. Jeigu jūs nuvyktumėte arba jūs pasikviestumėte tą daugumą, galbūt situacija tikrai būtų išspręsta, nes taip daryti tikrai nevalia.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Paskutinis šiuo klausimu per šoninį mikrofoną – A. Vyšniauskas ir pereiname prie kito darbotvarkės klausimo.

A. VYŠNIAUSKAS (*TS-LKDF*). Kadangi esu išrinktas gretimoje apygardoje tame pačiame regione, norėčiau patikslinti gerbiamą Kęstutį, kad merui buvo pateikta gausybė įvairių kandidatų, bet visi kandidatai merui netiko, nors visi kandidatai atitinka visus reikiamus kvalifikacinius reikalavimus. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Labai dėkui. Per šoninį mikrofoną – A. Širinskienė.

A. ŠIRINSKIENĖ (*LVŽSF*). Jūs paskelbkite klausimą, o paskui prašymą turėsiu.

14.52 val.

Pagalbinio apvaisinimo įstatymo Nr. XII-2608 1, 2, 3, 4, 8, 9, 10, 14, 15 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 15[1] straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-879(2) (*svarstymas*)

PIRMININKAS. Supratau. Darbotvarkės 2-2 klausimas – Pagalbinio apvaisinimo įstatymo Nr. XII-2608 kelių straipsnių pakeitimo ir papildymo 15[1] straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-879(2). Svarstymo stadija. Per šoninį mikrofoną – A. Širinskienė.

A. ŠIRINSKIENĖ (*LRF*). Frakcijos vardu prašau pertraukos iki kito posėdžio, norėtume tiesiog dar pasiskaityti kai kuriuos niuansus.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Kolegos, statutinis prašymas. Dar prieš balsuojant – V. Mitalas per šoninį mikrofoną.

V. MITALAS (*LF*). Gerbiami kolegos, mes negalime būti įkaitais to, kad A. Širinskienė lėtai skaito. (*Balsai, juokas salėje*) Kai anksčiau šis klausimas buvo darbotvarkėje, gal galėjo perskaityti. Kažkaip prašau nepritarti tokiam prašymui.

PIRMININKAS. Gal ir galėjo, bet prašymas statutinis, todėl turime apsispręsti balsavimu. Kas pritariate A. Širinskienės siūlymui daryti šio klausimo svarstymo pertrauką, balsuojate už, kas nepritariate, balsuojate prieš arba susilaikote.

Balsavo 87 Seimo nariai: už – 32, prieš – 46, susilaikė 9. Pertraukai svarstymo stadijoje pritarta.

Per šoninį mikrofoną dėl vedimo tvarkos – A. Kupčinskas.

A. KUPČINSKAS (*TS-LKDF*). Atsiprašau, čia daviau interviu, tai supainiojau mygtukus. Mano – susilaikymas.

PIRMININKAS. Labai dėkui, atpainiosime jūsų balsą.

14.55 val.

Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo Nr. I-1367 39 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1396(2), Sveikatos sistemos įstatymo Nr. I-552 2 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 19[1] straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-1397(2) (*svarstymas*)

Darbotvarkės 2-3.1 klausimas – Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo Nr. I-1367 39 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1396(2) ir lydimasis 2-3.2 klausimas – Sveikatos sistemos įstatymo Nr. I-552 2 straipsnio pakeitimo ir įstatymo papildymo 19[1] straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-1397(2). Svarstymo stadija. Į tribūną kviečiame A. Matulą pristatyti Sveikatos reikalų komiteto išvadą.

A. MATULAS (*TS-LKDF*). Gerbiamas pirmininke, gerbiami kolegos, kaip pagrindinis Sveikatos reikalų komitetas svarstė Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo 39 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą ir lydimąjį ir priėmė sprendimą bendru sutarimu abiem pritarti. Pirmu atveju dėl įstatymo projekto buvo Teisės departamento penkios pastabos, joms mes pritarėme arba siūlėme atsižvelgti. Taip pat buvo Lietuvos greitosios medicinos pagalbos įstaigų asociacijos pasiūlymas. Siūlėme atsižvelgti. Į Klaipėdos greitosios ir kitų greitosios medicinos pagalbos stočių pasiūlymus irgi siūlėme atsižvelgti. Taip pat buvo papildomo komiteto sprendimas pritarti projektui. Mes dėkojame komitetui ir pritariame šiam sprendimui.

Lydimasis įstatymo projektas – Sveikatos sistemos įstatymo papildymo 19[1] straipsniu projektas. Taip pat buvo Teisės departamento kelios pastabos. Mes joms siūlėme pritarti. Penkta Teisės departamento pastaba…

PIRMININKAS. Gerbiamas kolega, po diskusijos bus pastabų svarstymas.

A. MATULAS (*TS-LKDF*). Gerai, baigiu.

PIRMININKAS. Tik komiteto išvadą.

A. MATULAS (*TS-LKDF*). Vienai pastabai nepritarėme, o apskritai bendru sutarimu pritarta abiem įstatymų projektams. Todėl prašyčiau pritarti.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Į tribūną kviečiame M. Majauską pristatyti Biudžeto ir finansų komiteto išvadą.

M. MAJAUSKAS (*TS-LKDF*). Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Mieli kolegos, Biudžeto ir finansų komitetas turėjo išsamią diskusiją šiuo klausimu. Įvertino aspektą, jog, priėmus šiuos sprendimus ir centralizavus paslaugą, paslaugos kokybė bus geresnė. Darbuotojų mokymams ir investicijoms į kompetenciją bus skiriamas papildomas finansavimas. Taip pat bus skiriamas papildomas infrastruktūros finansavimas, tai yra dėl greitosios pagalbos automobilių ir jų panaudojimo įgyvendinant įstatyme numatytus tikslus. Atsižvelgdami į tai priėmėme sprendimą pritarti įstatymo projektui. Balsavo: 8 – už, 1 – prieš, 2 susilaikė. Toks pat balsavimas yra ir dėl lydimųjų įstatymų projektų.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Pereiname į diskusijos stadiją. Pirmoji, užsirašiusi dalyvauti diskusijoje, – J. Sejonienė. Gerbiama Jurgita, diskusija iš tribūnos. Bet tai nereiškia, kad visą laiką turite panaudoti, galima ir trumpiau.

J. SEJONIENĖ (*TS-LKDF*). Labai dėkui, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, aš labai džiaugiuosi, kad pagaliau šis įstatymų projektų paketas pasiekė svarstymo stadiją. Norėčiau priminti, kaip entuziastingai visi balsavome už juos pateikimo stadijoje.

Taip pat noriu priminti, kad jau praeitoje kadencijoje iš tiesų buvo padaryta labai daug darbų. Čia esu dėkinga gerbiamam A. Verygai ir visai komandai, jie iš tiesų pradėjo tuos seniai lauktus darbus. Iš tiesų savivaldybėms dabar esama greitosios medicinos pagalbos teikimo tvarka yra tikrai didelė našta, nes ne vienai savivaldybei tenka prisidėti iš savo biudžetų, kad išlaikytų reikiamą brigadų skaičių. Tokia tvarka neleidžia užtikrinti vienodo standarto. Jo tikrai nusipelnė Lietuvos gyventojai. Tai yra vienodo paslaugų teikimo standarto, vienodos darbuotojų kvalifikacijos, vienodai aukšto standarto įrangos ir panašių dalykų. Visi Lietuvos gyventojai, nepriklausomai nuo to, ar jie gyvena mieste, ar kaime, nusipelnė, kad greitosios medicinos pagalbos paslaugas gautų per kaip įmanoma greitesnį laiką. Šiuo metu iškeltas tikslas, kad mieste tokia pagalba būtų suteikta per 15 minučių, kaimo vietovėse – per 25 minutes, nepriklausomai nuo to, koks tai regionas, kokia tai vieta. Man atrodo, kad tai atitinka tarptautinius standartus, visų pirma, ir tikrai Lietuvos gyventojai yra to verti. Aš labai prašau palaikyti šitą projektą, kuris, kaip ir minėjau, yra faktiškai dviejų kadencijų darbo vaisius, ir užtikrinti, kad Lietuvos gyventojai gautų kaip įmanoma kokybiškesnes greitosios medicinos pagalbos paslaugas. To, aišku, laukia ir patys darbuotojai. Kiek teko susitikti su atskirų regionų, atskirų įstaigų darbuotojais – visi tikrai laukia šito įstatymų paketo įgyvendinimo. Labai prašom palaikyti.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiama kolege. Į tribūną kviečiame A. Verygą. Jums primenu, kad yra galimybė sutaupyti laiko, jeigu yra toks noras.

A. VERYGA (*LVŽSF*). Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Aš pasistengsiu tikrai labai neišsiplėsti. Manau, kad nemažai akcentų išvardino kolegė Jurgita. Iš tikrųjų šitas pokytis mūsų sveikatos sistemoje yra seniai pribrendęs, nes bėdų yra labai daug. Aišku, yra miestų, didelių miestų, kurie, matyt, tų bėdų nemato. Didžiuosiuose miestuose: Vilniuje, Kaune, Šiauliuose, Panevėžyje ir Klaipėdoje, greitoji medicinos pagalba dirba puikiai ir ten kokių nors bėdų nekyla. Bet jeigu mes paimtume mažesnius Lietuvos rajonus, labiau nutolusius nuo tų centrų, tikrai yra tokių vietų, kur greitoji medicinos pagalba gyventojus pasiekia vėliau, negu reikėtų, tai yra per ilgesnį laiką, negu reikėtų. Žinome, kad trūksta brigadų, žinome tą nuolatinį stumdymąsi dėl to, kiek brigadų turėtų būti. Žinome, kiek kyla bėdų dėl autoparko atnaujinimo, jis dabar yra labai skirtingas, techninis aprūpinimas yra labai skirtingas, darbuotojų parengimas, investicijos į jų kvalifikacijos kėlimą, darbo užmokestis yra labai skirtingas.

Dar daugiau, greitosios medicinos pagalbos įstaigos arba padaliniai, kurie tuose mažesniuose miestuose yra prie ligoninių arba net ir prie pirminės sveikatos priežiūros centrų, dažnu atveju

praranda pinigų dėl to, kad jie, įkritę į bendrą biudžetą, yra tiesiog panaudojami tų įstaigų, prie kurių greitoji medicinos pagalba yra įsteigta, finansinėms problemoms arba skylėms užkamšyti, greitoji medicinos pagalba tokiu būdu tiesiog praranda pinigų. Nėra bendros ryšio sistemos, nėra bendros darbuotojų rengimo sistemos ir taip toliau.

Tikrai kviečiu pritarti šitam pakeitimui ir tikrai raginu priėmus šitą sprendimą (aš tikiuosi, kad jam Seimas išreikš palaikymą, ganėtinai vieningai ir pasisakėme) čia nesustoti ir tęsti darbus ta kryptimi, apie ką yra kalbama daug metų, tai yra užtikrinti papildomas garantijas darbuotojams, kaip yra kitų tarnybų darbuotojams, kurie dirba tikrai sunkų fizinį darbą, galvoti apie jų ankstesnio išėjimo į pensiją galimybę, apie kitas socialines garantijas. Tikrai manau, kad tai yra teisingas projektas, ir kviečiu pritarti ir palaikyti. Sutaupiau laiko.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas kolega. Išklausėme visus, norinčius pasisakyti diskusijoje. Pasisakymai dėl motyvų po svarstymo. Už pasisako A. Vinkus. Prašom.

A. VINKUS (*LVŽSF*). Gerbiamas pirmininke, gerbiami Seimo nariai, greitosios medicinos pagalbos veikla turi savo savitumų. Kitose srityse veiklos decentralizavimas dažniau duoda efektą, o greitojoje pagalboje, drįsčiau teigti, atvirkščiai. Tai labai lengva suprasti – greitoji medicinos pagalba, išskaidyta po dvi tris brigadas, mažuose rajonuose negali užtikrinti nei darbo operatyvumo, nei racionalaus ir efektyvaus darbo. Sakykime, rajonas turi dvi brigadas, bet vienu metu gavo tris iškvietimus į įvykio vietas. Du ekipažai gali išvykti, o trečias turi sulaukti grįžtančio automobilio. O dažniausiai įvykių dalyviai, kurie gali laukti, į greitąją medicinos pagalbą apskritai nesikreipia. Taigi dėl laukimo galime prarasti gyvybę, išprovokuoti neįgalumą.

O situacija tokia, kad Lietuvoje daugiau kaip 80 % greitosios medicinos pagalbos paslaugas teikiančių įstaigų vidutiniškai turi mažiau negu penkias greitosios pagalbos brigadas. Greitosios pagalbos veikloje svarbiausia – operatyvumas. Todėl tarnybų centralizavimas sudaro galimybes disponuoti didesniu kiekiu automobilių ir brigadų ir operatyviai išsiųsti pagalbą į visas iškvietimo vietas. Tikiu, kad centralizavimas valstybės mastu šioje srityje pagerins paslaugų operatyvumą ir užtikrins geresnę teikiamų paslaugų kokybę.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas kolega. Prieš nenori kalbėti niekas. Gerbiami kolegos, jau yra balsavimo stadija, bet kol kas turime tik du klausimus, dėl kurių galėtume balsuoti. Ar galime labai greitai apsvarstyti dar vieną – 2-4 klausimą, kuris nepolitiškas ir dėl jo nėra daug šnekančių, daug norinčių pasisakyti Seimo narių? Galime. Labai ačiū.

15.06 val.

Sveikatos draudimo įstatymo pakeitimo įstatymo Nr. I-1343 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-403(2) (*svarstymas*)

Dar vienas darbotvarkės klausimas yra 2-4 klausimas – Sveikatos draudimo įstatymo pakeitimo įstatymo Nr. I-1343 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-403(2). Į tribūną kviečiame Sveikatos reikalų komiteto pranešėją J. Sejonienę.

J. SEJONIENĖ (*TS-LKDF*). Dėkui, gerbiamas posėdžio pirmininke. Ką čia dabar man pristatyti? Pasiūlymą?

PIRMININKAS. Komiteto išvadą.

J. SEJONIENĖ (*TS-LKDF*). Komiteto išvada. Komitetas nusprendė pritarti iš dalies gerbiamojo Seimo nario G. Kindurio pasiūlymui ir pagal tai pakoregavo patį projektą.

PIRMININKAS. O bendra komiteto išvada?

J. SEJONIENĖ (*TS-LKDF*). Bendra išvada yra tokia: pakeisti 6 straipsnio 4 dalies 9 punktą ir išdėstyti jį taip: „Vienas iš tėvų (įtėvių), globėjas ar rūpintojas, slaugantys ar nuolat prižiūrintys namuose asmenį (teikiantys jam pagalbą namuose), kuriam nustatytas neįgalumo lygis, vaiką invalidą (čia, matyt, žodžiu „neįgalųjį“ reikėtų keisti) arba asmenį, kuriam nustatytas specialusis nuolatinės slaugos poreikis ar specialusis nuolatinės priežiūros (pagalbos) poreikis.“ Ši nuostata taip pat taikoma vienam iš tėvų (įtėvių), globėjui ar rūpintojui, slaugantiems namuose visiškos negalios invalidą, pripažintą tokiu iki 2005 m. liepos 1 d.

Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2 dalį, įsigalioja nuo 2023 m. sausio 1 d. O Vyriausybė iki 2022 m. gruodžio 31 d. priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

PIRMININKAS. Komiteto sprendimas pritarti įstatymo projektui?

J. SEJONIENĖ (*TS-LKDF*). Taip. Pritarti iš dalies.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Į tribūną kviečiame M. Maldeikį pristatyti Biudžeto ir finansų komiteto išvadą.

M. MALDEIKIS (*TS-LKDF*). Laba diena, gerbiami kolegos. Biudžeto ir finansų komitetas svarstė šį klausimą, nutarė iš esmės pritarti iniciatorių pateiktam įstatymo projektui ir pasiūlyti pagrindiniam Sveikatos reikalų komitetui patobulinti projektą pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės pasiūlymus. Jam buvo pritarta bendru sutarimu. Ačiū jums.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas kolega. Išklausėme komiteto išvadą. Diskusijoje nėra norinčių dalyvauti Seimo narių. Dėl įstatymo projekto yra gauta viena Seimo nario G. Kindurio pataisa. Gerbiama Sejoniene, prašom, dėl pataisos dabar apsispręsime. Tuoj ateis pranešėja, tada gerbiamas G. Kindurys pristatys savo pataisą. Gerbiamas Kindury, prašom pristatyti savo pataisą.

G. KINDURYS (*LVŽSF*). Ačiū. Mano pasiūlymu siekta tik aiškumo. Tai yra reikia nustatyti, kad draudžiami ne tik prižiūrintys, o būtent prižiūrintys tuos, kuriems nustatytas specialusis nuolatinės priežiūros ar pagalbos poreikis, nes ta sąvoka yra vartojama kituose teisės aktuose. Pritariu komiteto išvadai.

J. SEJONIENĖ (*TS-LKDF*). Komitetas pritarė iš dalies ir pakoregavo teisės akto projektą pagal siūlymą.

PIRMININKAS. Jus, kaip suprantu, tenkina komiteto išvada ir neprašote balsuoti? Gerbiami kolegos, ar galime pritarti pataisos komiteto redakcijai bendru sutarimu? Galime pritarti. Labai dėkui, pritarta.

Dėl viso įstatymo projekto pasisakymai dėl motyvų po svarstymo. Už pasisako E. Pupinis.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Ačiū. Gerbiami kolegos, iš tiesų įstatymas geras, nes turbūt prisimename, kad prieš 15 metų žmonės, slaugantys savo artimuosius, turinčius specialiųjų poreikių ir kuriems nustatyta specialioji slauga, net nebuvo draudžiami nedarbo ir pensijų draudimu. Iš tikrųjų tas buvo sutvarkyta, tačiau dabar likusi problema, kuomet asmuo, slaugantis kitą artimą asmenį, iš tikrųjų nebūna draustas sveikatos draudimu. Jie tada ieško išeičių, nes reikia kaip nors spręsti tą klausimą. Kitų būdų nėra, kaip tik registruotis į darbo biržą, bandyti būti bedarbiu, bedarbis draudžiamas sveikatos draudimu, ir taip spręsti tas problemas. Iš tikrųjų tas sprendimas – sutvarkyti sveikatos draudimą, kad vis dėlto asmenys, slaugantys savo vaikus su negalia arba tuos, kuriems nustatyta specialioji slauga, būtų draudžiami valstybės. Tada žmonės galės ramiai slaugyti savo artimuosius.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas kolega. Prieš nenori kalbėti niekas. Gerbiami kolegos, pereiname prie balsavimo. Tradiciškai pradėsime nuo ką tik pristatyto klausimo, dėl kurio išklausėme ir pasisakymus dėl motyvų.

Apsisprendžiame dėl darbotvarkės 2-4 klausimo – projekto Nr. XIVP-403(2) po svarstymo. Kas pritariate įstatymo projektui, balsuojate už, kas nepritariate, balsuojate prieš arba susilaikote.

Balsavo 99 Seimo nariai: už – 96, prieš nėra, susilaikė 3. Įstatymo projektui po svarstymo pritarta.

15.11 val.

Atliekų tvarkymo įstatymo Nr. VIII-787 4, 10 ir 11 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 4^2 straipsniu įstatymo Nr. XIV-488 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1252(2) (*priėmimo tęsinys*)

Kitas darbotvarkės 1-14.3 klausimas, dėl kurio turime apsispręsti, tai yra rytinėje darbotvarkėje buvo padaryta pertrauka iki kito posėdžio jau balsavimo stadijoje, – Atliekų tvarkymo įstatymo Nr. VIII-787 kai kurių straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 4^2 straipsniu įstatymo Nr. XIV-488 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1252(2). Kas pritariate, balsuojate už, kas nepritariate, – prieš arba susilaikote.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 105 Seimo nariai: už – 72, prieš nėra, susilaikė 33. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

15.13 val.

Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo Nr. I-1367 39 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1396(2), Sveikatos sistemos įstatymo Nr. I-552 2 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 19^1 straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-1397(2) (*svarstymo tęsinys*)

Ir dar klausimų blokas, dėl ko turime apsispręsti: klausimas 2-3.1 – projektas Nr. XIVP-1396(2) bei lydimasis klausimas 2-3.2 – projektas Nr. XIVP-1397. Kas pritariate įstatymų projektų blokui po svarstymo, balsuojate už, kas nepritariate, balsuojate prieš arba susilaikote.

Balsavo 105 Seimo nariai: už – 90, prieš – 2, susilaikė 13. Įstatymų projektams po svarstymo pritarta.

Su liūdesiu informuoju, kad pirmo balsavimo stadiją baigėme.

15.14 val.

Neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo Nr. I-2044 2, 3, 6, 16, 18, 20, 25^1 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 20^2 straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-1597, Tikslinių kompensacijų įstatymo Nr. XII-2507 5 ir 9 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1598, Šalpos pensijų įstatymo Nr. I-675 15 ir 16 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1599, Valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1600, Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1601 (*pateikimas*)

Darbotvarkės 2-6.1 klausimas – Neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo Nr. I-2044 kai kurių straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 20^2 straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-1597 bei jo lydimieji 2-6.2, 2-6.3, 2-6.4, 2-6.5 klausimai. Pranešėja – Socialinių reikalų ir darbo ministrė M. Navickienė.

M. NAVICKIENĖ (*TS-LKDF*). Labai ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Trumpai pristatysiu pristatydama šiuos projektus problematiką. Ilgą laiką šeimos…

PIRMININKAS. Atsiprašau, ministre. Kolegos, jeigu galima, šiek tiek dėmesio, nieko nesigirdi.

M. NAVICKIENĖ (*TS-LKDF*). Dar kartą ačiū, gerbiamas pirmininke. Taigi daugelį metų šeimos, kuriose auga neįgalūs vaikai, susidurdavo su ta problema, kad kai jiems sukanka 18 metų, tėvai turi suskubti ir atlikti iš naujo procedūras tam, kad būtų pripažinti tinkamais rūpintojais ir globėjais savo vaikams, kuriems sukanka 18 metų. Neretai tos šeimos susidurdavo su begale biurokratinių kliūčių, ilgomis procedūromis ir jas reikėdavo atlikti labai greitai. Todėl ir šiaip sudėtingose situacijose atsidūrusios šeimos turi papildomą krūvį ir papildomų iššūkių. Taigi tam neįgaliam vaikui priklauso įvairios išmokos, kompensacijos ir socialinės integracijos priemonės, jos taip pat turi būti skiriamos jo atstovui pagal įstatymą, tėvams ar globėjams, o kai vaikui sukanka 18 metų, pats asmuo turi kreiptis dėl darbingumo lygio nustatymo ar išmokų, socialinės integracijos priemonių.

Neįgalūs asmenys, turintys specialiųjų poreikių dėl psichikos, elgesio sutrikimų, nors ir sukakę pilnametystės, dėl savo negalios dažnai negali savarankiškai to padaryti ar įgalioti kitą asmenį jam atstovauti. Taigi tokio asmens atstovai – tėvai, globėjai, kurie ir toliau rūpinasi, iki kol teismo sprendimu bus paskirtas globėjas (rūpintojas), neturi galimybės dirbti, taip pat netenka teisės į pensijų ir nedarbo socialinį draudimą, sveikatos draudimą valstybės lėšomis, o jų prižiūrimi vaikai nuo jų pilnametystės negali gauti jiems priklausančių išmokų, kol jiems teismo tvarka nebus paskirtas globėjas (rūpintojas). O bylų dėl globos ir rūpybos nustatymo nagrinėjimo proceso trukmė kartais užtrunka iki dvejų metų.

Taip pat kita problema, kurią sprendžiame, yra Neįgaliųjų socialinės integracijos įstatyme nustatytas asmeninis asistentas. Jis yra apibrėžiamas kaip fizinis asmuo, teikiantis asmeninę pa-

galbą neįgaliajam, su kuriuo jis nėra susijęs artimais giminystės ryšiais, bet nėra taikomas ribojimas sutuoktiniais ryšiais su neįgaliuoju susijusiems asmenims ar teismo sprendimu paskirtiems globėjams (rūpintojams) būti asmeniniais asistentais. Tai atveria kelią tam tikriems piktnaudžiavimo atvejams. Taip pat sprendimus dėl asmeninės pagalbos teikimo, sustabdymo, atnaujinimo, nutraukimo ir mokėjimo už asmeninę pagalbą gali priimti tik savivaldybės vykdomoji institucija.

Šių mūsų teikiamų įstatymų projektų tikslas yra suteikti galimybę turėti teisę dalyvauti asmens darbingumo lygio vertinimo procedūrose rūpintojui, kuris būtų priskirtas kreiptis į viešojo administravimo subjektus dėl jam reikiamos pagalbos ir išmokų, gauti administruoti ir naudoti slaugomam ar prižiūrimam asmeniui skirtas tikslines kompensacijas, šalpos ir kitas išmokas, socialinio draudimo pensijas tik slaugomam ir prižiūrimam asmeniui ir panašiai. Neįgaliųjų aprūpintojai turės teisę būti draudžiami valstybės lėšomis pensijų ir nedarbo socialiniu draudimu bei privalomuoju sveikatos draudimu. Patikslinti asmenų, kurie negali tapti neįgaliojo asmens asistentais, sąrašą, tai yra apibrėžti, kas yra artimi giminaičiai, ir nustatyti, kad jais negali būti sutuoktiniais ryšiais susiję asmenys, globėjai (rūpintojai). Patikslinti, kad sprendimą dėl asmeninės pagalbos gali priimti ir savivaldybės vykdomosios institucijos įgaliotas asmuo, ne tik pati savivaldybės vykdomoji institucija.

Taip pat nustatyti, kad asmeniui, kuriam iki 18 metų buvo nustatytas sunkus neįgalumo lygis dėl sunkaus, gilaus protinio atsilikimo, sukakus 18 metų be atskiro prašymo ir vertinimo nustatomas nulinis darbingumo lygis.

Pagrindinė tikslinė grupė yra neįgalieji, kuriems nustatyti specialieji poreikiai dėl psichikos, elgesio sutrikimų, bei neįgaliuosius slaugantys ir prižiūrintys asmenys. Neįgaliojo aprūpintojo skyrimo ir veiklos reglamentavimas sudarys galimybes pilnametystės sukakusiems neįgaliesiems su specialiaisiais poreikiais dėl psichikos, elgesio sutrikimų be trikdžių naudotis visomis jiems reikalingomis neįgaliųjų socialinės integracijos priemonėmis, gauti kompensacijas, išmokas, pensijas nesikreipiant į teismą dėl neveiksnumo nustatymo. Neįgaliųjų aprūpintojams bus sudarytos sąlygos tinkamai pasirūpinti namuose slaugomu ir prižiūrimu asmeniu ir tenkinti jo būtinuosius poreikius, jiems bus užtikrintos socialinės garantijos, tai yra jie bus apdrausti valstybės lėšomis pensijų ir nedarbo socialiniu draudimu, privalomuoju sveikatos draudimu.

Tikiuosi, kolegos, jūsų palaikymo ir būsiu pasirengusi atsakyti į jūsų klausimus.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiama ministre. Jūsų paklausti nori trys Seimo nariai. Pirmasis klausia A. Sysas.

A. SYSAS (*LSDPF*). Ačiū, pirmininke. Gerbiama ministre, labai išsamiai išaiškinote mums visus naujo įstatymo projekto teikiamus pasiūlymus. Sveikinu, nes tai yra klausimai, kurie ilgai buvo neišspręsti ir nesprendžiami. Bet jūs nieko nepaminėjote, Teisės departamentas gana daug pastabų parašė pagal apimtį, pagal turinį galbūt mažiau. Ar jūs susipažinusi su Teisės departamento pastabomis ir kaip ruošiatės išspręsti tas keliamas problemas? Ačiū.

M. NAVICKIENĖ (*TS-LKDF*). Kol kas detalių Teisės departamento pastabų pati asmeniškai nemačiau, bet į kurias galėsime, komitete svarstymo metu būtinai atsižvelgsime ir diskutuosime su savo specialistais. Kol kas nesu susipažinusi.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Klausia M. Ošmianskienė.

M. OŠMIANSKIENĖ (*LF*). Dėkoju už suteiktą žodį. Sveikintini ir labai laukti pakeitimai. Mano klausimas. Šiuo metu kalbame apie vaikus, turinčius sunkų protinį atsilikimą, bet yra ir vaikų, turinčių sunkią fizinę negalią. Jiems taip pat yra labai sudėtinga iš naujo eiti ir susitvarkyti darbingumą, kai viskas yra labai akivaizdu. Tai ar planuojama artimiausioje ateityje peržiūrėti ir šių vaikų procedūras, visiems tėvams jas supaprastinti?

O kitas klausimas apie asmeninį asistentą. Vis dėlto kuo motyvuojant buvo norima neleisti jais būti artimiausiems žmonėms, tai yra sutuoktiniams? Nes kažin ar kas nors kitas gali taip gerai pasirūpinti artimiausiu žmogumi negu sutuoktinis, kuris dažniausiai yra šalia. Suprantu, kai yra tėvai, juos norima išgelbėti nuo to likimo ir suteikti visavertį gyvenimą, kas atsitiko ne jų pasirinkimu, tačiau kalbant apie santuokas tai paprastai yra žmonių apsisprendimas.

M. NAVICKIENĖ (*TS-LKDF*). Labai ačiū, gerbiama kolege, už klausimą. Dėl kitas negalios formas turinčių asmenų, ypač kalbant apie fizinę negalią turinčius, mums reikia tikrai ieškoti gero

balanso ir su žmogaus teisėmis, būti tinkamai atstovaujamam. Tai mūsų sprendimas… Dėl to yra tartasi su socialiniais partneriais, su ekspertais ir su Teisingumo ministerija, kad, kai yra psichinė negalia ir žmogus negali priimti sprendimo, tai toks mechanizmas ir įsijungtų – aprūpinimo. Jeigu yra fizinė negalia, tai visada yra galimybė įgalioti. Ir kai tu įgalioji asmenį, turėdamas gebėjimą ir galimybę, tai tos procedūros sprendžiamos daug greitesniu būdu ir paprasčiau, ir žmogus pats sau irgi gali geriau atstovauti. Tas galimybes turėti orumą, teises ir būti atstovaujamam mums irgi yra svarbu išlaikyti.

Kalbant apie asmeninį asistentą, tai pačios savivaldybės indikuoja, kad yra įvairių situacijų. Kartais, kai patys šeimos nariai ar sutuoktiniai, pavyzdžiui, imasi būti asmeniniu asistentu, nebūtinai ta paslaugos kokybė, vienas dalykas, yra išpildoma arba manoma, kad ji yra tinkama. Bet kitas dalykas, norėtume, kad asistento būtų labiau įgalinanti paslauga. Tai yra kad ne tik neįgalusis, bet ir jį prižiūrintis asmuo turėtų daugiau galimybių derinti ir savo darbinius įsipareigojimus su iššūkiais, kuriuos turi namuose slaugydamas ar globodamas savo artimiausius žmones. Čia reikia ieškoti geriausio balanso, bet indikavo ir pačios savivaldybės, kad toks reglamentavimo keitimas būtų atitinkantis problematiką, kuri kyla tam tikrais atvejais.

PIRMININKAS. Labai dėkui, ministre. Ir paskutinis klausia J. Baublys.

J. BAUBLYS (*LSF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiama ministre, galbūt nevisiškai dėl šio įstatymo projekto norėčiau atkreipti dėmesį, bet ar yra žinoma tokia problema, kai kalbama apie neįgaliuosius, kurie turi fizinę negalią ir įgalioja kitą asmenį už juos viską tvarkyti – ir finansus, ir turtą, jie parašo tą įgaliojimą, notaras patvirtina (jis atvyksta į namus), bet elektroninio parašo arba bankininkystės prisijungimo, vadinamojo generatoriaus, jie negali pasiimti, jie turi būtinai atvykti patys fiziškai. Prašom pasakyti, kaip išspręsti tą problemą, kad to neįgalaus žmogaus nereikėtų tampyti po tas įstaigas, nes Registrų centras tokios paslaugos, kad į namus atvežtų tą elektroninį parašą, taip pat neteikia. Kaip išspręsti tą problemą? Ačiū.

M. NAVICKIENĖ (*TS-LKDF*). Aš manau, kad čia viena iš aplinkybių, kurias reikia įvertinti ir spręsti, peržiūrint paslaugas, teikiamas neįgaliesiems. Aš pati asmeniškai įvertinsiu šią problemą, šį klausimą ir tada galėsiu jums atsakyti.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiama ministre. Jūs atsakėte į visus Seimo narių klausimus.

Pasisakymai dėl motyvų. Už pasisako A. Vinkus.

A. VINKUS (*LVŽSF*). Gerbiamas pirmininke, gerbiamieji Seimo nariai, labai teisinga, kad įstatymo projekte siūlomi sprendimai atkreipiant dėmesį į ypač pažeidžiamą grupę. Mes gerai žinome, kokį vaidmenį neįgaliųjų, kuriems reikalinga nuolatinė slauga ar priežiūra, gyvenime vaidina neįgaliojo aprūpintojas, tačiau šiuo metu galiojančiame Neįgaliųjų ir socialinės integracijos įstatyme neapibrėžta net neįgaliojo aprūpintojo sąvoka, nereglamentuotos jo teisės, pareigos ir visi kiti teisiniai santykiai.

Labai teisingai, kad įstatymo projekte siūlomais sprendimais atkreipiamas dėmesys, kartoju, į ypač pažeidžiamą grupę, kuri dėl psichikos ar elgesio sutrikimų negali savimi pasirūpinti, negali suprasti savo veiksmų reikšmės ir jų valdyti, be kito asmens pagalbos negali savarankiškai priimti sprendimų dėl naudojimosi jai suteiktomis teisėmis. Teikiamais įstatymų projektais siekiama reglamentuoti teisinius santykius, spręsti problemas, susijusias tiek su neįgaliaisiais, tiek su neįgaliųjų aprūpintojais. Sveikinu ir pritariu tam pasiūlymui.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas kolega. Prieš nėra norinčių kalbėti Seimo narių. Balsavimas paskutiniame balsavimo intervale bus, informuoju, visiškai netrukus, nes R. Žemaitaitis atsisakė šiandien pateikti savo klausimus, kurie dar buvo darbotvarkėje.

15.27 val.

Bausmių vykdymo kodekso pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1521, Pataisos pareigūnų veiklos įstatymo Nr. XIII-1387 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1520, Suėmimo vykdymo įstatymo Nr. I-1175 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1522, Baudžiamojo kodekso 51, 67, 72^4 ir 82 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1523, Baudžiamojo proceso kodekso 69, 69^1, 101, 128, 165, 188, 189, 189^1, 235, 246, 308, 333, 339, 342, 357, 358, 360, 362, 365, 377, 453, 454 ir 460 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1524, Civilinio kodekso 2.138 ir 5.28 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1525, Civilinio proceso kodekso 125, 126 ir 739 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1526, Administracinių nusižengimų kodekso 226, 589 ir 597 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1527, Probacijos įstatymo Nr. XI-1860 2, 6, 8, 10, 11, 15, 17, 18, 20, 21, 25, 30 ir 31 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1528, Vidaus tarnybos statuto 4, 7, 16, 18, 25, 28, 30, 31, 32 ir 49 straipsnių bei priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1529, Baudžiamojo proceso ir kriminalinės žvalgybos dalyvių, teisingumo ir teisėsaugos institucijų pareigūnų apsaugos nuo nusikalstamo poveikio įstatymo Nr. I-1202 2, 10, 15, 16, 17 ir 18 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1530, Viešojo saugumo tarnybos įstatymo Nr. X-813 2, 7 ir 10 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1531, Policijos įstatymo Nr. VIII-2048 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1532, Organizuoto nusikalstamumo prevencijos įstatymo Nr. XIII-3068 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1533, Kriminalinės žvalgybos įstatymo Nr. XI-2234 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1534, Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo Nr. I-1367 45 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1535, Sveikatos sistemos įstatymo Nr. I-552 77 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1536, Visuomenės sveikatos priežiūros įstatymo Nr. IX-886 15 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1537, Psichikos sveikatos priežiūros įstatymo Nr. I-924 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1538, Žmonių užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės įstatymo Nr. I-1553 5, 9, 18 ir 31 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1539, Biomedicininių tyrimų etikos įstatymo Nr. VIII-1679 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1540, Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos įstatymo Nr. VIII-1591 15 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1541, Ginkluotos gynybos ir pasipriešinimo agresijai įstatymo Nr. VIII-1856 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1542, Gyvenamosios vietos deklaravimo įstatymo Nr. VIII-840 4 ir 6 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1543, Įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ Nr. IX-2206 36 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1544, Mokesčio už valstybės turto naudojimą patikėjimo teise įstatymo Nr. IX-2332 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1545, Nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įstatymo Nr. VIII-1509 5 ir 6 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1546, Švietimo įstatymo Nr. I-1489 35 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1547, Profesinio mokymo įstatymo Nr. VIII-450 15, 18, 21, 26, 28, 29, 36, 37 ir 38 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1548, Šalpos pensijų įstatymo Nr. I-675 15 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1549, Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1550, Seimo kontrolierių įstatymo Nr. VIII-950 19^1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1551, Valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 6 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1552, Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo Nr. XIII-2166 53 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1553, Sprogmenų apyvartos kontrolės įstatymo Nr. IX-1315 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1554, Susirinkimų įstatymo Nr. I-317 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1555, Tikslinių kompensacijų įstatymo Nr. XII-2507 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1556, Užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 25 ir 48 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1557,

Valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymo Nr. XIII-198 5 priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1558, Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo Nr. VIII-729 14 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1559, Asmens tapatybės kortelės ir paso įstatymo Nr. XII-1519 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1560, Įstatymo „Dėl Europos Sąjungos valstybių narių sprendimų baudžiamosiose bylose tarpusavio pripažinimo ir vykdymo" Nr. XII-1322 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 11, 12, 14, 16, 17, 20, 21, 22, 23, 24, 30, 33, 37, 38, 39, 55 ir 87 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1561, Įstatymo „Dėl Europos Sąjungos ir Islandijos Respublikos bei Norvegijos Karalystės susitarimo dėl perdavimo tvarkos tarp Europos Sąjungos valstybių narių ir Islandijos bei Norvegijos ratifikavimo" Nr. X-1526 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1562, Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Norvegijos Karalystės Vyriausybės susitarimo dėl nuosprendžių baudžiamosiose bylose, kuriais paskirtos laisvės atėmimo bausmės ar su laisvės atėmimu susijusios priemonės, pripažinimo ir vykdymo ratifikavimo" Nr. XII-800 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1563, Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos pareiškimų pagal Europos Sąjungos bei Europos atominės energijos bendrijos ir Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės prekybos ir bendradarbiavimo susitarimą" Nr. XIV-164 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1564, Prezidento rinkimų įstatymo Nr. I-28 14, 16, 29, 32, 57 ir 63 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1565, Rinkimų į Europos Parlamentą įstatymo Nr. IX-1837 16, 18, 31, 34, 67 ir 74 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1566, Savivaldybių tarybų rinkimų įstatymo Nr. I-532 14, 16, 29, 31, 64 ir 68 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1567, Seimo rinkimų įstatymo Nr. I-2721 16, 18, 31, 34, 67 ir 73 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1568 (*pateikimas*)

Vadinasi, dabar į tribūną kviečiame teisingumo ministrę E. Dobrovolską pristatyti paskutinį šiandien klausimų bloką, tai yra 2-8.1 klausimą – projektą Nr. XIVP-1521 ir lydimuosius nuo 2-8.2 iki 2-8.49 klausimo. Prašom, ministre.

E. DOBROVOLSKA (*LF*). Labai ačiū, posėdžio pirmininke. Pristatome ilgai žadėtą ir diskutuotą pertvarkos proceso antrąją dalį. Ypač dėkoju tiems Seimo nariams, kurie balsavo, ir jūsų balsų dėka jau nuo liepos 1 dienos probacija tampa atskiru juridiniu asmeniu, pavaldžiu Teisingumo ministerijai. Dabar yra mūsų esminė būsimos vykdomos sistemos pertvarkos dalis.

Teikiamais įstatymų projektais sudaromos teisinės prielaidos pradėti įgyvendinti antrąjį pertvarkos etapą, jis apima iš esmės du blokus. Pirmas blokas – sujungti vieną juridinį asmenį, Kalėjimų departamentą, su visomis devyniomis jam pavaldžiomis įstaigomis.

Antras blokas yra sukurti lankstų, šiuolaikišką ir tarptautinius standartus atitinkantį būsimo vykdymo reguliavimą ir kodeksą. Ši pertvarka įgalins kompleksiškai pertvarkyti visos būsimos vykdomos sistemos valdymą, racionaliau paskirstyti turimus išteklius, taip pat ženkliai padidinti personalo, tiesiogiai dirbančio su nuteistaisiais, skaičių.

Labai trumpai, kodėl tokios pertvarkos reikia. Jeigu mes žiūrėtume į statistiką ir faktinę situaciją, tai tiesiogiai su nuteistaisiais dirbančio personalo trūkumas pasireiškia tuo, kad resocializaciją vykdo apie 250 darbuotojų, o jų reikia kur kas daugiau. Šiandien vienas socializacijos darbuotojas savo darbą vykdo kai kuriose įstaigose su 30 įkalintų asmenų, kai kuriose – su 100. Mes negalime užtikrinti, kad resocializacijos procesas visose įkalinimo įstaigose vyktų vienodai. Nuo to, beje, tiesiogiai priklauso įkalintų asmenų šansai būti lygtinai paleistiems, persikelti į pusiaukelės namus.

Dėl skirtingo administravimo, gebėjimų ir valdymo vieno įkalinto asmens išlaikymo kaštai labai skirtingi: kai kur vieno nuteistojo išlaikymas kainuoja 35 eurus, kitose įstaigose – iki 201 euro. Net identiškas funkcijas atliekančiose įstaigose pareigūnų darbo užmokestis yra nevienodas ir skiriasi iki 30 %. Yra tokių situacijų, kai netgi pareigūnas gyvena arčiau vienos įkalinimo įstaigos, bet kartais pasirenka darbą tolimesnėje vien todėl, kad už analogišką darbą gauna didesnį arba būtent mažesnį atlyginimą. Jeigu mes žiūrėtume į gerosios praktikos pavyzdžius, viešųjų pirki-

mų, kriminalinės žvalgybos ir turto valdymo centralizavimas Kalėjimų departamente akivaizdžiai parodė, kad mes turime greitesnius, skaidresnius ir efektyvesnius sprendimus. Esu tikra, kad būtent centralizavimas ir vieno juridinio asmens padarymas yra esminė prielaida, kad mes galėtume sakyti apie skaidrią ir efektyviai valdomą sistemą. Kitų šalies statutinių įstaigų centralizuoti valdymo modeliai, jeigu kalbėtume apie Valstybės sienos apsaugos tarnybą, Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentą, kur jau buvo sujungta į vieną juridinį asmenį, tikrai pasiteisino. Jeigu mes žiūrėtume turbūt į dydį mūsų bausmių vykdymo sistemos, puikiai suprastume, kad yra visos prielaidos mums kalbėti apie centralizuotą modelį.

Antras, aš sakyčiau, esminis blokas yra būtent Bausmių vykdymo kodeksas, nauja redakcija. Jeigu kalbėtume išimtinai vien pagal apimtį, yra dvigubai sutrumpinamas kodeksas. Šiandien turime tokį absurdą, kad kodeksą turime reglamentuotą nuo plaukų džiovintuvų, barzdaskučių ir kitų dalykų. Jis yra ypač nelankstus, nesudaro prielaidų reaguoti į Seimo kontrolierių pažymas, rekomendacijas, taip pat neatspindi naujausių tendencijų ir europinio reglamentavimo, tarptautinių organizacijų, periodiškai atvažiuojančių į Lietuvą tikrinti galimų pažeidimų. Tam, kad galėtume tai reglamentuoti keičiamame kodekse, nuteistųjų resocializacijos procesas tampa mūsų esminiu ir pagrindiniu tikslu. Atitinkamai sprendžiame ir kitas labai aktualias problemas. Viešojoje erdvėje ne kartą teko skaityti turbūt ir apie atvirųjų kolonijų problemą, kai kartais nuteistieji, kuriems yra skiriamas laisvės atėmimas iki vienerių metų, negrįžta į atvirąją koloniją, sudaromos prielaidos greičiau, efektyviau į tai reaguoti. Taip pat mes orientuojamės į tai, kad nuteistiesiems būtų sąlygos, sudarytos prielaidos savo elgesiui gerinti. Šiandien drausminė nuobauda galioja 6 mėnesius, mes sutrumpiname iki 3 tam, kad nuteistasis turėtų tos motyvacijos keistis.

Kitas dalykas, apie ką reikėtų kalbėti, – užimtumas. Užimtumas yra viena iš sąlygų, kad nuteistieji galėtų būti charakterizuojami teigiamai. Šiandien būtent šiuo kodeksu yra sudaromos prielaidos, kad ir individuali veikla, darbas su nevyriausybiniu sektoriumi būtų įtrauktas ir prilygintas užimtumui. Na, ir bendradarbiavimas su socialiniais partneriais. Norėčiau labai padėkoti, gana ilgai derindami šitą didelį paketą su daug lydimųjų ne vieną kartą buvome susitikę su profesinėmis sąjungomis, su pareigūnais, su nevyriausybinėmis organizacijomis, tiesiogiai veikiančiomis įkalinimo įstaigose, išgirdome lūkesčius, išgirdome pastabas, jas tikrai įvertinome. Esu tikra, kad ši pertvarka mums leis judėti į priekį.

Mielai atsakyčiau į gausų klausimų ratą. Mačiau, yra užsirašiusių.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiama ministre. Prieš pradėdamas klausimų ir atsakymų sesiją informuoju visus kolegas, stebinčius per televiziją, per ekranus, šis įstatymų projektų blokas yra paskutinis, kurį mes šiandien turime apsvarstyti, ir balsavimas bus maždaug po 10 minučių.

Pirmasis klausia S. Tumėnas.

S. TUMĖNAS (*LVŽSF*). Ačiū. Gerbiama ministre, pagirtinas jūsų noras tą pertvarką daryti, matyt, visada naujos valdžios toks yra siekis. Tačiau kai jūs rengėte tą pertvarkos paketą, ar bandėte pasiaiškinti, kokios priežastys? Per 30 metų taip atsitiko, kad šioje sistemoje yra tokie skirtumai: darbo krūviai skiriasi tris kartus įvairiose institucijose, kaliniams skiriamos lėšos skiriasi iki septynių kartų, atlyginimas identiškiems pareigūnams skiriasi 30 %. Daugybė tokių disproporcijų. Kokios priežastys, kad taip buvo? Ar ši pertvarka, šis centralizavimas išspręs tas problemas? Ar ne daugiau padėtų, jei pagaliau būtų išspręstos problemos, pavyzdžiui, Šiaulių tardymo izoliatoriaus? Visiškai įstrigusi statyba, baisios sąlygos, 100 metų kalėjimas ir taip toliau. Ar ne daugiau padėtų, negu dabar vykdomi visi jūsų pasiūlymai? Ar tada nebūtų išspręsta ir problema, kad katastrofiškai trūksta darbuotojų tose įstaigose?

E. DOBROVOLSKA (*LF*). Labai ačiū. Man atrodo, jūsų labai taiklūs klausimai, į tuos du jūsų klausimų blokus ir mėginsiu labai išsamiai atsakyti. Kas atsitiko? Visų pirma, mes kalbame, kad yra reikalinga pertvarka. Kodėl ji neįvyko anksčiau? Sistema nematė jokių pertvarkų tuos 30 metų. Mes nematėme jokio kardinalaus judesio, kad eitume link to, ką padarė kitos statutinės institucijos. Jeigu mes palygintume, kaip judėjo priešgaisrinė, kaip judėjo Sienos apsaugos tarnyba, policijos reformos, mes savo sistemoje to neturėjome. Tai puikiai suprantame, kad atitinkamai ir atskirų juridinių asmenų turėjimas, kai direktoriui yra suteikiama labai daug teisių… Ką akcentuoja, beje, ir nuteistieji, ir teismai, pavyzdžiui, jeigu nuteistasis atlieka ilgą bausmę, yra vienoje įstaigoje „OASys“ vertinimas, rizikos vertinimas, pagal ką jis yra charakterizuojamas, perkėlus į

kitą įkalinimo įstaigą tas vertinimas gali skirtis, pavyzdžiui, 20 balų. Tada teismai nebesupranta, kokiais kriterijais mes vadovaujamės, atitinkamai stringa ir lygtinis paleidimas. Šios pertvarkos idėja yra ne tik padaryti vieną… Tai nėra savaiminis tikslas. Mes kalbame apie tai, kad procesai būtų centralizuoti, sprendimai būtų priimami visiems vienodi – vienodi sprendimai dėl darbo užmokesčio, vienoda metodika, kaip pareigūnai yra skatinami, vienoda metodika, kokiais kriterijais yra vertinami nuteistieji, kaip yra centralizuota „OASys“ programa.

Jūsų esminis klausimas, ar reguliavimas išspręstų infrastruktūrą, arba infrastruktūra yra svarbiau už reguliavimą. Labai geras klausimas. Man atrodo, šitie klausimai turi judėti lygiagrečiai. Jeigu mes sutvarkysime tik infrastruktūrą, bet reguliavimo nesutvarkysime, mes turėsime naujus pastatus su geromis sąlygomis, bet vis dar turėsime tokią pasiutpolkę, kur negalėsime paaiškinti, kodėl vienoje įkalinimo įstaigoje televizoriai leidžiami, kitoje neleidžiami, nes direktorius nusprendė kitaip, kodėl vienoje įstaigoje galima kažkas, ko kodeksas neleidžia, kitoje negalima. Mes turime labai skirtingą praktiką. Todėl mes ir judame su šiuo paketu, atėjome į Seimą. Todėl mes labai tikimės, kad pavasario sesijoje jis bus priimtas, nes mums reikia pakankamo laikotarpio, kad ir poįstatyminius priimtume. Įstaigų prijungimas užtruks. Mes norime tai padaryti laikydamiesi visų teisės aktų terminų.

Kitas dalykas. Kai mes kalbame, mes lygiagrečiai ir su infrastruktūra judame. Užstrigęs Šiaulių projektas. Taip, mes turėjome tą etapą, kai kreipėmės į teisėsaugos institucijas, kad būtų įvertinta, kas įvyko iki šiol, bet mes jį tęsiame. Mes jau kreipėmės ir į Finansų ministeriją sakydami, kad norime PPP būdu tęsti statybas ir to reikia.

Ką mes padarėme lygiagrečiai iš norvegų turimo projekto – jį pakeitėme ir jau dabar suplanuoti trys pusiaukelės namai. Šauliuose atidarome šiemet. Dar yra suplanuoti pusiaukelės namai Plungėje ir Tauragėje. Mes judame, kad atsirastų ir infrastruktūra, kuri lygiagrečiai yra reikalinga.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiama ministre. Tik primenu, kad klausti – 1 minutė, atsakyti – 2 minutės.

Klausia A. Širinskienė.

A. ŠIRINSKIENĖ (*LRF*). Gerbiama ministre, kiek aš suprantu, sujungimas tiesiog nulems tai, kad bus atleista dalis darbuotojų. Gal jūs dar kartą galėtumėte patikinti, kad tiems žmonėms, kurie bus atleisti, bus sudarytos sąlygos galbūt įsidarbinti kitur arba persikvalifikuoti?

Kitas dalykas. Reforma nėra tiktai įstaigų sujungimas arba žmonių atleidimas. Gal išskirtumėte vieną pagrindinį tos savo reformos bruožą, kuris būtų nesusijęs su institucine pertvarka?

E. DOBROVOLSKA (*LF*). Labai ačiū už klausimą. Atsakau į pirmąją dalį. Mūsų tikslas, kad pareigūnų skaičius, kuris tiesiogiai dirba su nuteistaisiais, augtų. Mums trūksta pareigūnų, kurie tiesiogiai dirba su nuteistaisiais, todėl mes turime tą iššūkį, kad nėra skiriama pakankamai dėmesio. Teismai gauna daug skundų, Seimo kontrolieriai gauna daug skundų. Iš esmės tai galima išspręsti bendradarbiavimo būdu. Mūsų tikslas – sutaupius lėšų iš administracinio aparato, kuris yra neproporcingai didelis (jokioje statutinėje įstaigoje mes neturime tokio procento administracinio aparato, kaip mūsų sistemoje), tuos etatus perkelti tiesiogiai dirbantiems.

Kas neatsispindi šitame projekte, bet lygiagrečiai keliauja. Šiuo metu yra dėliojamos ir pažangos priemonės. Viena iš pažangos priemonių – turimų pareigūnų kvalifikacijos kėlimas. Tam, kad mes galėtume kalbėti apie dinaminę priežiūrą, jie turi turėti ir socialinių įgūdžių, socialinio darbo įgūdžių. Dėl to planuojame papildomas lėšas, kad jie galėtų už valstybės pinigus persikvalifikuoti, likti sistemoje ir būtų dar vertingesni mūsų sistemos darbuotojai. Pagrindinis pačios pertvarkos tikslas nesusietas su vienu (…), jis tikrai nėra esminė prielaida tam, kad padidėtų pareigūnų skaičius, skaidriai priimant sprendimus tam, kad nuteistųjų grįžimas į įkalinimo įstaigas būtų žymiai mažesnis. Šiandien, jeigu mes žiūrėtume, kadangi turime daug pareigūnų, dirbančių pusiaukelės namuose, nuteistųjų, kurie iš ten išeina į laisvę, grįžimas yra iki 10 %, jeigu išeina iš pataisos namų, grįžimas yra virš 60 %. Mums reikia daugiau pareigūnų, tiesiogiai operatyviai dirbančių su nuteistaisiais. Ačiū.

PIRMININKAS. Labai dėkui, ministre. A. Syso salėje nematau. Klausia A. Dumbrava. Aš tik dar kartelį primenu, klausti – 1 minutė, atsakyti – 2 minutės.

A. DUMBRAVA (*LVŽSF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiama ministre, paskutiniu metu kažkaip spaudoje dažnai matome ir skaitome, kad tai iš vienos įkalinimo įstaigos, tai iš kitos pa-

bėga kaliniai. Nežinome likimo, ar jie po to surandami, ar nesurandami. Ačiū Dievui, kad jokių tokių didelių nelaimių lyg nėra. Norėjau jūsų paklausti, kaip čia dabar ši reforma paveiks, ar tikrai tų kalinių mažiau pabėgs, jie bus geriau saugomi? Labai ačiū.

E. DOBROVOLSKA (*LF*). Klausimas yra labai geras. Jeigu mes žiūrėtume iš žiniasklaidos, kur nuteistieji negrįžta, tai yra iš atvirųjų kolonijų. Mes nekalbame apie pabėgimus iš griežtojo režimo, iš pataisos namų. Iš atvirosios kolonijos nuteistieji turi teisę išeiti dirbti, nuvažiuoti į sveikatos įstaigą, į kitus susitikimus, kai tai yra suderinama su administracija. Tais atvejais, kai negrįžtama, yra reaguojama. Ar reaguojama gana operatyviai, mes galėtume turėti atskirą diskusiją.

Šis paketas sudaro prielaidas reaguoti dar efektyviau, sudaro prielaidas, kad nuteistieji, kurie nesilaiko režimo, sutarto grafiko, galėtų būti perkeliami į pataisos namus. Bet pagrindinė prielaida yra, jeigu asmuo tikrai gavo laisvės atėmimo bausmę iki vienerių metų, jis turėtų turėti galimybę likti atvirojoje kolonijoje, jeigu tinkamai laikosi režimo, tam, kad nepapultume į didįjį mūsų konteinerį, kur darbas yra kur kas sudėtingesnis. Tai iš dalies mes tikrai sprendžiame. Šiandien įstaigos tikrai žino šią problemą ir jau peržiūri savo algoritmus.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Klausia E. Pupinis.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Ačiū. Sveikiname jus su pasiūlymu. Bet klausimas kitas. Minėjote, kad sistema veikia neracionaliai. Iš tikrųjų vienų etatų vienose įstaigose daug, kitose mažai. Savaime suprantama, ko gero, bus tam tikras finansinis efektas. Iš tikrųjų, kaip manote, kur vis dėlto blogiausios vietos, kur reikėtų sustiprinti finansavimą, ar iš tikrųjų tos lėšos, kurios bus sutaupytos, bus naudojamos pagerinimui, kitų sąlygų pagerinimui ar kokiems kitiems tikslams? Kur svarbiausios vietos?

E. DOBROVOLSKA (*LF*). Pagrindinis tikslas – lėšas skirti dėl skaičiaus pareigūnų, tiesiogiai dirbančių su nuteistaisiais. Nuo to priklauso, ar mes turime dinaminę priežiūrą tik popieriuje, ar *de facto*, ar mes turime individualų darbą su nuteistaisiais, ar pareigūnas žino jo bylą, žino jo klausimą ir skundą ir gali į tai reaguoti. Jeigu mes kai kuriose įstaigose turime pareigūnų skaičiaus deficitą ir kartais tai sprendžiame apmokėdami viršvalandžius, tai niekaip nelemia darbuotojų pasitenkinimo darbu, ypač kvalifikacijos kėlimu ir ypač to, kad turėtų santykius su nuteistuoju, kad galėtų užtikrinti, kad jis niekada negrįžtų į įkalinimo įstaigą. Esu tikra, kad mes turime savo resursus skirti pareigūnų, dirbančių su nuteistaisiais, skaičiaus didinimui.

PIRMININKAS. Labai dėkui, ministre. O. Leiputės salėje nematau. Paskutinis klausia V. Bakas.

V. BAKAS (*DFVL*). Gerbiama ministre, aišku, reikia pagirti už norą daryti pokytį. Yra teisės aktai, yra gražios reformos, bet yra žmonės. Štai čia yra metų susirašinėjimas žmogaus, kuris norėjo mokytis. Jis susirašinėjo su administracija, kad jam duotų pelę, kompiuterio pelę, 8 valandoms per dieną ir kompiuterį. Užtruko daugiau nei metus. Gavo tą pelę.

Čia yra susirašinėjimas. Žmogus norėjo sportuoti. Vieno žmogaus 16 skundų. Jie visi pagrįsti, Seimo kontrolierė pripažino žmogaus teisių pažeidimą.

Mano klausimas. Ministre, kaip jūs ketinate padaryti taip, kad žmonės, prižiūrėtojai, personalas, norėtų padėti žmogui pasikeisti, o nuteistieji norėtų siekti pasikeisti? Dabar, sutikite, tai yra patyčių stovyklos. Patyčių, be ne pataisos įstaigos.

E. DOBROVOLSKA (*LF*). Ačiū, kolega, už klausimą. Aš turiu atsakymą iš trijų dalių. Aš visiškai sutinku, kad situacija yra absurdiška. Visų pirma, viena iš priežasčių yra mūsų reguliavimas. Jeigu pažiūrėtumėte į galiojantį kodeksą, ten yra reglamentuota iki barzdaskučio. Kaip reaguoja mūsų pareigūnai, jeigu neparašyta, kad tau galimas jogos kilimėlis? Tau jo neduos ir mes turėsime tokią situaciją, kur rankose rodote susirašinėjimą su visomis įmanomomis institucijomis.

Antras dalykas, kaip tai spręsti? Ką numato šitas kodeksas? Nebereguliuoti kodekso lygmeniu jogos kilimėlio, pieštuko, pelytės, perduoti kompetentingai institucijai – kalėjimų tarnybai, kuri yra įgaliota ir gali teikti poįstatyminius teisės aktus, suderindama su ministerija, reaguodama į poreikius, reaguodama į Seimo kontrolierės pažymas, rekomendacijas.

Trečia, ką dabar jau darome, pradėjome naują tradiciją, kuri buvo sena, bet buvo nutrūkusi, kad Teisingumo ministerija tiesiogiai ir periodiškai bendrautų su Seimo kontroliere, nes daugumą skundų yra sisteminiai. Mes mėginame spręsti ne tada, kai jau gauname rekomendaciją. Kad pasiplanuotume ir įgyvendintume – iki tol, kol gimsta ta rekomendacija.

Kitas dalykas, tas yra svarbiausia, mes dažnai kalbame apie užimtumą. Tiek pelytė, tiek rašikliai dažniausiai yra susiję su užimtumu. Šitas kodeksas – tai kai atsiranda individuali veikla, atsiranda pareiga užtikrinti galimybę įsigyti prekių, reikalingų individualiai veiklai. Kitas dalykas, atsiranda patalpos, kurios reikalingos individualiai veiklai. Jau dabar pateikėme norvegų projektą. Vilniaus pataisos namuose, kuriuos buvo planuota dar labiau išplėsti, įrengti 200 kamerų, vis dar neturint užimtumo patalpų ir vieną mažytį, turbūt mažesnį negu šita salė, pasivaikščiojimo kiemelį, perdarome į užimtumo patalpas ir jau dabar pareigūnams ir nuteistiesiems yra pasiūlyta pateikti pasiūlymus, ką ten norima matyti, ar klases, profesinį mokymą, susitikimą su NVO, kitas veiklas.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiama ministre. Klausti ir atsakyti skirtas laikas baigėsi. Pasisakymai dėl motyvų. Už pasisako E. Pupinis.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Ačiū. Gerbiami kolegos, iš tikrųjų turime pritarti, nes dirbdami Peticijų komisijoje ypač daug gaudavome laiškų iš įkalinimo įstaigų, kai ginčijasi, kodėl vienoje įkalinimo įstaigoje ir televizorių duoda, atima tik už blogus darbus, o kitoje išvis neduoda, už nieką neduoda. Iš tikrųjų ta sistema turėtų būti vienoda. Ir čia tikrai džiugu, kad tos lėšos, kurios galbūt bus sutaupytos, nes kai kuriose įstaigose tikrai turbūt per daug vadovų yra, procentiškai tas buvo pateikta pačiame aiškinamajame rašte, manau, kad tikrai bus teisinga, kad tos lėšos bus skirtos tam tikroms sąlygoms gerinti, integracijai į darbo rinką ir kitiems geriems darbams.

Siūlau pritarti ir galbūt komitetuose panagrinėsime, nes ši sistema turėtų būti vieningai veikianti, o ne taip, kaip šiuo metu yra. Kiekviena įkalinimo įstaiga turi savo tvarkas, turi savo madas ir iš tikrųjų nėra sistemos. Siūlau pritarti.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Prieš pasisako J. Sabatauskas.

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiami kolegos, iš tiesų pateiktas net 49 įstatymų projektų paketas, siekiant padaryti bausmių vykdymo sistemos pertvarką. Tačiau kai praeitais metais ministrė pristatė komitete savo viziją šiuo klausimu, aš paklausiau: ar jūs žinote nors vienoje valstybėje analogą būtent tokios sistemos, kokią jūs dabar siūlote? Atsakymo nesulaukiau. Tai vienas momentas.

Kita vertus, galima išrasti dviratį, Lietuva unikali šalis, tačiau visame pasaulyje nusistovėjo: norint išnaikinti kastų sistemą, norint išnaikinti subkultūrą, nėra kito kelio kaip kamerinio tipo tokios įstaigos, pataisos įstaigos. Šiuo atveju, manau, einama tikrai ne tuo keliu. O tuo keliu, kur eina visas pasaulis, pirštas nepajudinamas. Siūlau balsuoti prieš.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Gerbiami kolegos, išklausėme visus pasisakymus dėl motyvų ir tai buvo paskutinis šios dienos darbotvarkės klausimų blokas, išskyrus vieną. Dar turime, minutėlę…

15.47 val.

Seimo savaitės (2022-05-16 – 2022-05-20) – 2022 m. gegužės 17 d. (antradienio) ir 19 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės pateikimas ir tvirtinimas

Rezervinis 2 klausimas – savaitės, prasidedančios gegužės 16 dieną, Seimo posėdžių darbotvarkės tvirtinimas. Kadangi salėje nematau nei Seimo Pirmininkės, nei J. Razmos, galbūt nesupyktumėte, jeigu aš galbūt ne taip kompetentingai ir kvalifikuotai kaip J. Razma, tačiau ne mažiau nuoširdžiai labai greitai pristatyčiau ateinančios savaitės darbotvarkę.

Antradienis prasidės nuo Prezidento V. Adamkaus apdovanojimo Aleksandro Stulginskio žvaigžde, paskui bus biudžeto patikslinimo galutinis priėmimas. Po pietų pertraukos Vyriausybės pusvalandyje Seime lankysis Lietuvos banko valdybos pirmininkas G. Šimkus, jis maloniai atsakys į Seimo narių klausimus ir pristatys savo viziją. Dar popietinėje darbotvarkėje bus Žvalgybos įstatymo pakeitimai, juos pristatys NSGK pirmininkas, irgi ne mažiau svarbus įstatymo projektas.

Ketvirtadienio darbotvarkėje numatytas Žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatymo projekto pakeitimas su lydimaisiais įstatymų projektais. Užimtumo įstatymo klausimų blokas. Lygių galimybių įstatymų blokas. O popietinė darbotvarkė ketvirtadienį bus formuojama opozicinių Lietuvos socialdemokratų ir Valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcijų.

Tai tokia kitos savaitės darbotvarkė. Ar galėtume manyti, kad išklausėme ir pritarėme? Labai dėkui. Bendru sutarimu.

15.49 val.

Neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo Nr. I-2044 2, 3, 6, 16, 18, 20, 25[1] straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 20[2] straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-1597, Tikslinių kompensacijų įstatymo Nr. XII-2507 5 ir 9 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1598, Šalpos pensijų įstatymo Nr. I-675 15 ir 16 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1599, Valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1600, Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1601 (*pateikimo tęsinys*)

Tada liko tik balsuoti. Darbotvarkėje liko du klausimai, dėl kurių turime apsispręsti. Tai 2-6.1 klausimas – Neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo Nr. I-2044 kai kurių straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 20[2] straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-1597 bei lydimieji 2-6.2, 2-6.3, 2-6.4 ir 2-6.5 klausimai. Kas pritariate įstatymų projektams po pateikimo, balsuojate už, kas nepritariate, balsuojate prieš arba susilaikote.

Balsavo 74 Seimo nariai: už – 73, prieš nėra, susilaikė 1. Įstatymų projektų blokui po pateikimo pritarta.

Dabar dėl komitetų. Kaip pagrindinį siūloma skirti dėl visų, išskyrus 2-6.5, tai yra dėl 2-6.1, 2-6.2, 2-6.3 ir 2-6.4 klausimų kaip pagrindinį siūloma skirti Socialinių reikalų ir darbo komitetą. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Galime, pritarta. Dėl 2-6.5 klausimo kaip pagrindinį siūloma skirti Sveikatos reikalų komitetą. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Labai dėkui. Papildomi. Dėl 2-6.1 klausimo kaip papildomą siūloma skirti Žmogaus teisių komitetą. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Labai dėkui, pritarta. Ir dėl 2-6.5 klausimo kaip papildomą siūloma skirti Socialinių reikalų ir darbo komitetą. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Labai dėkui, pritarta. Svarstymo data – birželio 21 diena. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime su lengva abejone, tačiau pritariame.

15.51 val.

Bausmių vykdymo kodekso pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1521, Pataisos pareigūnų veiklos įstatymo Nr. XIII-1387 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1520, Suėmimo vykdymo įstatymo Nr. I-1175 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1522, Baudžiamojo kodekso 51, 67, 72[4] ir 82 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1523, Baudžiamojo proceso kodekso 69, 69[1], 101, 128, 165, 188, 189, 189[1], 235, 246, 308, 333, 339, 342, 357, 358, 360, 362, 365, 377, 453, 454 ir 460 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1524, Civilinio kodekso 2.138 ir 5.28 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1525, Civilinio proceso kodekso 125, 126 ir 739 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1526, Administracinių nusižengimų kodekso 226, 589 ir 597 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1527, Probacijos įstatymo Nr. XI-1860 2, 6, 8, 10, 11, 15, 17, 18, 20, 21, 25, 30 ir 31 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1528, Vidaus tarnybos statuto 4, 7, 16, 18, 25, 28, 30, 31, 32 ir 49 straipsnių bei priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1529, Baudžiamojo proceso ir kriminalinės žvalgybos dalyvių, teisingumo ir teisėsaugos institucijų pareigūnų apsaugos nuo nusikalstamo poveikio įstatymo Nr. I-1202 2, 10, 15, 16, 17 ir 18 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1530, Viešojo saugumo tarnybos įstatymo Nr. X-813 2, 7 ir 10 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1531, Policijos įstatymo Nr. VIII-2048 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1532, Organizuoto nusikalstamumo prevencijos įstatymo Nr. XIII-3068 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1533, Kriminalinės žvalgybos įstatymo Nr. XI-2234 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1534, Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo Nr. I-1367 45 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1535, Sveikatos sistemos įstatymo Nr. I-552 77 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1536, Visuomenės sveikatos priežiūros įstatymo Nr. IX-886 15 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1537, Psichikos sveikatos priežiūros įstatymo Nr. I-924 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1538,

Žmonių užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės įstatymo Nr. I-1553 5, 9, 18 ir 31 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1539, Biomedicininių tyrimų etikos įstatymo Nr. VIII-1679 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1540, Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos įstatymo Nr. VIII-1591 15 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1541, Ginkluotos gynybos ir pasipriešinimo agresijai įstatymo Nr. VIII-1856 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1542, Gyvenamosios vietos deklaravimo įstatymo Nr. VIII-840 4 ir 6 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1543, Įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ Nr. IX-2206 36 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1544, Mokesčio už valstybės turto naudojimą patikėjimo teise įstatymo Nr. IX-2332 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1545, Nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įstatymo Nr. VIII-1509 5 ir 6 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1546, Švietimo įstatymo Nr. I-1489 35 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1547, Profesinio mokymo įstatymo Nr. VIII-450 15, 18, 21, 26, 28, 29, 36, 37 ir 38 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1548, Šalpos pensijų įstatymo Nr. I-675 15 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1549, Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1550, Seimo kontrolierių įstatymo Nr. VIII-950 19^1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1551, Valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 6 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1552, Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo Nr. XIII-2166 53 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1553, Sprogmenų apyvartos kontrolės įstatymo Nr. IX-1315 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1554, Susirinkimų įstatymo Nr. I-317 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1555, Tikslinių kompensacijų įstatymo Nr. XII-2507 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1556, Užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 25 ir 48 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1557, Valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymo Nr. XIII-198 5 priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1558, Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo Nr. VIII-729 14 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1559, Asmens tapatybės kortelės ir paso įstatymo Nr. XII-1519 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1560, Įstatymo „Dėl Europos Sąjungos valstybių narių sprendimų baudžiamosiose bylose tarpusavio pripažinimo ir vykdymo“ Nr. XII-1322 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 11, 12, 14, 16, 17, 20, 21, 22, 23, 24, 30, 33, 37, 38, 39, 55 ir 87 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1561, Įstatymo „Dėl Europos Sąjungos ir Islandijos Respublikos bei Norvegijos Karalystės susitarimo dėl perdavimo tvarkos tarp Europos Sąjungos valstybių narių ir Islandijos bei Norvegijos ratifikavimo“ Nr. X-1526 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1562, Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Norvegijos Karalystės Vyriausybės susitarimo dėl nuosprendžių baudžiamosiose bylose, kuriais paskirtos laisvės atėmimo bausmės ar su laisvės atėmimu susijusios priemonės, pripažinimo ir vykdymo ratifikavimo“ Nr. XII-800 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1563, Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos pareiškimų pagal Europos Sąjungos bei Europos atominės energijos bendrijos ir Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės prekybos ir bendradarbiavimo susitarimą“ Nr. XIV-164 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1564, Prezidento rinkimų įstatymo Nr. I-28 14, 16, 29, 32, 57 ir 63 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1565, Rinkimų į Europos Parlamentą įstatymo Nr. IX-1837 16, 18, 31, 34, 67 ir 74 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1566, Savivaldybių tarybų rinkimų įstatymo Nr. I-532 14, 16, 29, 31, 64 ir 68 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1567, Seimo rinkimų įstatymo Nr. I-2721 16, 18, 31, 34, 67 ir 73 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1568 (*pateikimo tęsinys*)

Ir paskutinis klausimų blokas, dėl kurio turime apsispręsti, nuo 2-8.1 iki 2-8.49 klausimo. Kas pritariate įstatymų projektams po pateikimo, balsuojate už, kas nepritariate, – prieš arba susilaikote.

Balsavo 80 Seimo narių: už – 69, prieš – 5, susilaikė 6. Įstatymų projektų blokui po pateikimo pritarta.

Prieš išsiaiškinant, koks komitetas kur bus, V. Bakas per šoninį mikrofoną.

V. BAKAS (*DFVL*). Gerbiamas pirmininke, norėčiau paprašyti skirti kaip papildomą Žmogaus teisių komitetą, nes iš esmės tas paketas tiesiogiai susijęs.

PIRMININKAS. Dėl šito bloko?

V. BAKAS (*DFVL*). Taip.

PIRMININKAS. Dėl kai kurių klausimų ar dėl visų jūs norite?

V. BAKAS (*DFVL*). Dėl 2-8.1 klausimo – Bausmių vykdymo kodeksas.

PIRMININKAS. Yra, yra, tą ir ruošiausi padaryti. K. Adomaitis per šoninį.

K. ADOMAITIS (*LF*). Aš dėl ankstesnio projekto norėjau paprašyti Neįgaliųjų teisių komisijos kaip papildomos, bet tiesiog dėl svarstymo greitumo nebuvo spėta…

PIRMININKAS. Tai Neįgaliųjų teisių komisija turi teisę ir savo iniciatyva imti svarstyti.

K. ADOMAITIS (*LF*). Taip, visi turi teisę, bet būtų smagu įtraukti.

PIRMININKAS. Jeigu šiek tiek greičiau būtumėte priėjęs prie šoninio mikrofono ir pasiūlęs, net neabejoju, kad bendru sutarimu tikrai būtume pritarę šitam pasiūlymui. (*Balsai salėje*) Galime ir dabar pritarti. Tai pritariame bendru sutarimu, kad dėl viso prieš tai buvusių klausimų nuo 2-6.1 iki 2-6.6 bloko kaip papildoma skiriama Neįgaliųjų teisių komisija, taip? Viskas, apsisprendėme.

Dabar dėl komitetų žiūrime. Pagrindiniu komitetu dėl visų tų 49 įstatymų projektų siūloma skirti Teisės ir teisėtvarkos komitetą. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Labai dėkui, pritarta. Kaip jau V. Bakas prašė, dėl 2-8.1, 2-8.2, 2-8.3 klausimų kaip papildomą siūloma skirti Žmogaus teisių komitetą. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime, pritarta. Toliau dėl 2-8.16, 2-8.17, 2-8.18, 2-8.19, 2-8.20 2-8.21 klausimų kaip papildomą siūloma skirti Sveikatos reikalų komitetą. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Labai dėkui, pritarta. Ir viskas. Su komitetais išsiaiškinome. Siūloma svarstymo data – birželio 14 diena. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Labai dėkui, pritarta.

Čia buvo visi šios dienos darbotvarkėje numatyti klausimai. Ta džiugia nata skelbiu registraciją.

Užsiregistravo 87 Seimo nariai.

Prieš skelbdamas posėdžio pabaigą, noriu pasakyti, kad neveikė E. Zingerio mygtukas – jis visais prieš tai buvusiais klausimais ir dėl 2-8 klausimų bloko balsavo už.

Skelbiu gegužės 12 dienos vakarinį Seimo plenarinį posėdį baigtą. (*Gongas*)

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

IV (PAVASARIO) SESIJOS
RYTINIO POSĖDŽIO NR. 169
STENOGRAMA

2022 m. gegužės 17 d.

Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkė V. ČMILYTĖ-NIELSEN
ir Seimo Pirmininko pirmasis pavaduotojas J. RAZMA

PIRMININKĖ (V. ČMILYTĖ-NIELSEN). Gerbiamieji Seimo nariai, pradedame 2022 m. gegužės 17 d. rytinį Seimo posėdį. (*Gongas*)

M. STROLYS (*Seimo posėdžių sekretoriato vyriausiasis specialistas*). Jo Ekscelencija Respublikos Prezidentas G. Nausėda, Prezidentas V. Adamkus, Aukščiausiosios Tarybos-Atkuriamojo Seimo Pirmininkas V. Landsbergis. (*Plojimai*)

10.01 val.

Lietuvos Respublikos Seimo apdovanojimo – Aleksandro Stulginskio žvaigždės – iškilmingas įteikimas Prezidentui Valdui Adamkui

PIRMININKĖ. Gerbiamieji Seimo nariai, garbūs svečiai, pradedame Prezidento V. Adamkaus apdovanojimo Lietuvos Respublikos Seimo apdovanojimu – Aleksandro Stulginskio žvaigžde – ceremoniją. Aleksandro Stulginskio žvaigždės apdovanojimą Seimas įsteigė minėdamas Steigiamojo Seimo 100-ąsias metines. Aukščiausiu Seimo apdovanojimu siekiama įvertinti esmines pastangas puoselėjant parlamentarizmo, demokratijos ir valstybingumo idėjas.

Šiais metais Seimas nusprendė antrojo Lietuvos Prezidento Aleksandro Stulginskio žvaigžde apdovanoti Prezidentą V. Adamkų ir Jungtinių Amerikos Valstijų senatorių R. Dž. Durbiną. Toks pasirinkimas, ypač turint galvoje dabar vykstantį karą prieš demokratiją ir vakarietiškas vertybes, tikrai nėra atsitiktinis. Agresija Ukrainoje parodė, kad šiame kare negali būti neutralios pozicijos, kad ypač verti pagarbos ir įvertinimo tie, kurie nuosekliai dėjo maksimalias pastangas, kad Lietuva kuo greičiau pasitrauktų iš pilkosios zonos, kuo pilniau integruotųsi į svarbiausias Vakarų struktūras – NATO ir Europos Sąjungą.

Čia svarbūs nuopelnai yra lietuvių kilmės senatoriaus R. Dž. Durbino, kuris visuomet rėmė Lietuvą jai siekiant Nepriklausomybės, nuolat padėjo tvirtinant Lietuvos ir JAV tarpvalstybinius ryšius. Aleksandro Stulginskio žvaigždė jam bus įteikta vėliau.

Lietuvai tampant Vakarų pasaulio dalimi, ypatingas vaidmuo teko Prezidentui V. Adamkui. Čia svarbūs ne tik Prezidento V. Adamkaus reikšmingi nuopelnai derybose dėl euroatlantinės integracijos. Mano manymu, ne mažiau svarbu ir tai, kad Prezidentas V. Adamkus savo pavyzdžiu rodė ir rodo, kaip veikia vakarietiška politinė kultūra, sustiprinta asmenybės žavesio ir inteligentiškumo. Neabejoju, kad taip pat ir dėl V. Adamkaus politinės laikysenos per dvi prezidentines kadencijas ir po jų šiandien turime tiek sąmoningų vakarietiškos orientacijos piliečių savo valstybėje. Ačiū jums už tai, Prezidente! (*Plojimai*)

Dabar į tribūną norėčiau pakviesti Jo Ekscelenciją Respublikos Prezidentą G. Nausėdą.

Respublikos Prezidento Gitano Nausėdos kalba

G. NAUSĖDA. Gerbiamas Prezidente Valdai Adamkau, gerbiamas Atkuriamojo Seimo Pirmininke profesoriau Vytautai Landsbergi, gerbiama Seimo Pirmininke Viktorija Čmilyte-Nielsen, gerbiami Seimo nariai, svečiai.

Iš tikrųjų yra labai lengva ir malonu kalbėti apie Prezidentą V. Adamkų. Jį likimas apdovanojo nuostabiu ir labai įdomiu, turiningu gyvenimu. Kartais net sunku įsivaizduoti, kad tai žmo-

gus, kuris gyveno dar toje epochoje, apie kurią mes daugiausia žinome iš istorijos vadovėlių. Žinome to meto viešojo gyvenimo, galima sakyti, klasikus. Su kai kuriais iš jų Prezidentas V. Adamkus turėjo galimybę bendrauti tiesiogiai ir vėliau palaikyti ilgamečius ryšius, tačiau jo gyvenimas taip pat atspindėjo ir dramatišką mūsų valstybės istoriją – nepriklausomybę, kurią mes praradome dėl brutalaus agresoriaus, kuris šiandien savo ašmenų aštrumą mėgina kitoje Europos valstybėje – Ukrainoje. Prezidentas V. Adamkus, net ir pasitraukęs iš Lietuvos, visą laiką liko Lietuvoje. Visas jo gyvenimas, profesinė veikla buvo nukreipti į tai, kad vieną gražią dieną (ir aš turbūt drąsiai galiu tai tvirtinti už jus, Prezidente, kad jūs tikėjote) Lietuva bus laisva. Tik galbūt tuo metu dar neįsivaizdavote, kad jūs tapsite ir Lietuvos Respublikos Prezidentu, ir tą savo kadenciją pakartojote.

Nuostabu, kad būdamas politikoje jūs visada išlikote žmogumi, jūs išlaikėte tą aukštą moralumo standartą, tikrai ne visiems tai pavyksta, jums tai pavyko. Pirmiausia jūs esate žmogus, kuris atjaučia, kuris supranta, kuris išgyvena, kuris piktinasi dėl neteisybės, o tik vėliau jau esate tas, kuris rūpinasi bendruomeniniais visos valstybės reikalais. Aš negaliu nesižavėti, nes šiuo metu mes esame tuose pačiuose rūmuose. Jūs ten lankotės, aš tai puikiai žinau, labai dažnai. Jūs galėtumėte lankytis ir rečiau, bet tokia yra jūsų natūra, net ir pabaigęs eiti garbingas pareigas jūs toliau galvojate ir visą laiką rūpinatės Lietuvos problemomis ir Lietuvos reikalais.

Daug kas galėtų vietoj jūsų pasakyti, kad štai aš jau savo didžiąją naštą pakėliau, garbingai nešiau ir dabar galiu pailsėti. Tik ne Prezidentas V. Adamkus. Daug kas galėtų pasakyti, kad dalyvavau nepaprastai svarbiuose istoriniuose Lietuvos valstybės raidos momentuose, ją priimant į NATO, priimant į Europos Sąjungą. Aš jau padariau daugiau, gerokai daugiau, nei įmanoma padaryti per vieną gyvenimą, ir galiu pailsėti, tik ne Prezidentas V. Adamkus. Todėl matydamas jūsų jaunatvišką stotą aš tikrai džiaugiuosi ir esu tikras, kad ir toliau jūs būsite kartu su mumis visomis prasmėmis – ir kai problemos, ir kai džiaugsmai, ir brėžiant ateities kontūrus.

Kai aš tai suprantu, man tampa gera, saugiau. Ir aš linkiu jums, kad Lietuva dar galėtų labai ilgai džiaugtis jūsų visuomeniniu gyvenimu, nes jūsų visuomeninis gyvenimas yra tikrai pavyzdys kiekvienam iš mūsų. Jūs esate neabejotinai vertas šio garbingo apdovanojimo, kuris šiandien bus įteiktas. Aš džiaugiuosi galintis būti šio įvykio liudininku. Ačiū jums. (*Plojimai*)

Seimo apdovanojimo – Aleksandro Stulginskio žvaigždės – steigimo iniciatoriaus Viktoro Pranckiečio kalba

PIRMININKĖ. Dėkoju Prezidentui G. Nausėdai. Kviečiu į tribūną Aleksandro Stulginskio žvaigždės iniciatorių V. Pranckietį.

V. PRANCKIETIS (*LSF*). Jūsų Ekscelencija Prezidente Valdai Adamkau, šiandien jūsų diena. Jūsų Ekscelencija Respublikos Prezidente Gitanai Nausėda, Jūsų Ekscelencija Prezidente Vytautai Landsbergi, Ministre Pirmininke, Seimo Pirmininke, Seimo nariai, Vyriausybės nariai ir mieli Lietuvos žmonės. Vyksta daug svarbių įvykių. Ir vienas iš jų yra šiandien. Jau minėta karo akivaizda, tie svarbūs ir graudūs įvykiai vyksta šalia mūsų. Bet šalia mūsų šiandien yra ir žmogus, lėmęs daugelį mūsų šalies įvykių. Taip jau sutapo, kad XII ir XIII Seimams teko paminėti daug svarbių įvykių šimtmečių. Tie šimtmečiai buvo Lietuvos atkūrimo, kariuomenės įkūrimo, net žemės reformos šimtmetis. Jeigu paminėtume šiuos metus, Krepšinio šimtmečio metai – taip pat Lietuvai svarbi data. Prie šių įvykių ištakų visada būrėsi Lietuvos demokratijos tėvai, o tarp jų – Seimo Pirmininkas ir Prezidentas A. Stulginskis.

Leiskite priminti istoriją, apdovanojimo sukūrimo istoriją, gimimą apdovanojimo, skirto pagerbti ne tik asmenims, kuriems bus įteikti apdovanojimai, bet ir asmenybei – A. Stulginskiui. Jis buvo, jau minėjau, Seimo Pirmininkas, iki šiol jauniausias Seimo Pirmininkas, jis buvo Lietuvos Respublikos Prezidentas. Seimo Pirmininko kadencija nebuvo nutrūkusi iki 1936 metų. Tai yra turbūt ilgiausiai išbuvęs Seimo Pirmininkas. Tremtinys, darbininkas Vytėnų bandymų stotyje. Tokia buvo ši asmenybė.

Praėjo 102 metai ir 2 dienos iki šiandien, kai buvo išrinktas mūsų I Seimas, o tame Seime A. Stulginskis buvo išrinktas Seimo Pirmininku. Abu Seimai, XII ir XIII, pritarė idėjai įkurti Ale-

ksandro Stulginskio žvaigždės apdovanojimą. Apdovanojami asmenys – neabejotini moraliniai autoritetai. Tai Prezidentas V. Adamkus ir Jungtinių Amerikos Valstijų senatorius R. Dž. Durbinas. Dėkoju Seimui už vieningai reiškiamą pagarbą apdovanojamiesiems.

Šiandien garbė sveikinti Prezidentą V. Adamkų. 2020 m. gegužės 14 d. rengiau kalbą Seimo šimtmečio minėjimui. Taip sutapo, likimas, kad Prezidentas V. Adamkus paskambino man kitu reikalu. Bet jau tuomet man buvo gimusi idėja, kad A. Stulginskis yra asmenybė, kurią reikia paminėti ir pažymėti. Paklausiau, ką manytumėte, jeigu siūlytume tokį apdovanojimą? Prezidente (cituoju jus), jūs atsakėte: „A. Stulginskis – tai nepelnytai neįvertinta asmenybė, ir aš jį pažinojau.“ Dėkoju, Jūsų Ekscelencija Prezidente Valdai Adamkau, už aukščiausios prabos krikštą priimant aukščiausią Seimo apdovanojimą – Aleksandro Stulginskio žvaigždę, demokratijos spindėjimo ženklą. Tegu demokratijos taurė visada būna kupina Lietuvos pasididžiavimo, aukštos moralės ir atsidavimo tautai. Visi Lietuvos sodai, Prezidente Valdai Adamkau, šiandien žydi jums. O šiuos žiedus leiskite Seimo plojimais per jus palydėti poniai A. Adamkienei, visada esančiai drauge. (*Plojimai*)

PIRMININKĖ. Dėkoju V. Pranckiečiui.

Aleksandro Stulginskio žvaigždės skyrimo komisijos pirmininko Antano Vinkaus kalba

Norėčiau į tribūną pakviesti gerbiamą A. Vinkų, Aleksandro Stulginskio žvaigždės skyrimo komisijos pirmininką.

A. VINKUS (*LVŽSF*). Jūsų Ekscelencija Lietuvos Respublikos Prezidente Gitanai Nausėda, Prezidente Valdai Adamkau, gerbiamas Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos-Atkuriamojo Seimo Pirmininke profesoriau Vytautai Landsbergi, gerbiama Seimo Pirmininke, gerbiami Seimo nariai ir garbūs svečiai. Džiaugiamės, kad Respublikos Prezidentas V. Adamkus šiandien atvyko į šiuos Seimo rūmus, mus visus pagerbė ir mes turime progą iškilmingai įteikti aukščiausią Seimo apdovanojimą už parlamentarizmo, demokratijos ir valstybingumo idėjų puoselėjimą. Kartu apgailestaujame, kad JAV senatorius R. Dž. Durbinas šiandien negalėjo atvykti, todėl jam Seimo apdovanojimas bus įteiktas kitu metu Seimo valdybos sprendimu nustatyta tvarka.

Gerbiama Seimo Pirmininke, mieli ir gerbiami kolegos Seimo nariai, ačiū jums už man suteiktą garbę pristatyti Respublikos Prezidento V. Adamkaus veiklą ir didžiulius nuopelnus mūsų Tėvynei.

1998 metais V. Adamkus pradėjo eiti Lietuvos Respublikos Prezidento pareigas ir, iškėlęs spartaus šalies modernizavimo idėją, nuosekliai rėmė jos įgyvendinimą, klojo pilietinės santarvės, politinio pliuralizmo ir tolerancijos pamatus Lietuvoje. Tapęs Lietuvos valstybės vadovu ir jaunos valstybės piliečių bendruomenės lyderiu, V. Adamkus tapo ir visuomenę įkvepiančiu moraliniu autoritetu, kurio tvirtumą tik sustiprino istorijos laiko tėkmė. Pirmojoje inauguracinėje kalboje Prezidentas V. Adamkus pabrėžė pilietinės bendruomenės raidos svarbą ir atkreipė dėmesį, kad tam būtina sąlyga – įtvirtinti moralės standartą, pagal kurį už savo žodžius ir poelgius žmogus būtų atsakingas ir sau pačiam, ir kitiems, o valdžios institucijų pareiga – sudaryti tam teisines ir technines sąlygas. Eidamas valstybės vadovo pareigas jis liko ištikimas šiems veiklos principams. Vienas didžiausių V. Adamkaus prezidentavimo pasiekimų yra jo didžiulis indėlis į derybas dėl stojimo į svarbiausias Vakarų pasaulio bendrijos institucijas – NATO ir Europos Sąjungą.

Vienas iš V. Adamkaus prezidentavimo pasiekimų yra į Europą grįžtančios Lietuvos europietiškos reputacijos atkūrimas. Pagrindinis Prezidento V. Adamkaus vykdytos užsienio politikos bruožas – politikai privalo paisyti esminių tarptautinės teisės principų, pagarbos žmogaus teisėms, valstybių suverenumui, šalies teritorijos vientisumui.

Prezidentas V. Adamkus vertinamas už atvirą ir visa apimančią Lietuvos užsienio politiką. Vienas jo prioritetų buvo Baltijos regiono valstybių sąveika. Trijų Baltijos valstybių – Lietuvos, Latvijos ir Estijos vadovų nuolatinės konsultacijos dėl integracijos į europines ir transatlantines struktūras, vėliau – bendradarbiavimas Europos Sąjungos ir NATO viduje tapo įprasta praktika. Jis dėjo daug pastangų stiprinant Lietuvos ir Lenkijos ryšius, o sunkiausiomis akimirkomis buvo ir tarpininku siekiant sutarimų tarp Lenkijos ir didžiųjų Europos Sąjungos valstybių. Prezidento

V. Adamkaus pastangomis nuo 1998 metų Lietuva ir Lenkija tapo strateginėmis partnerėmis. Daugelyje dvišalių susitikimų buvo aptariami Lietuvos ir Lenkijos strateginės partnerystės, regioninio saugumo, kultūrinio bendradarbiavimo, lietuvių ir lenkų tautinių mažumų bei kiti klausimai. Prezidentas V. Adamkus, siekdamas glaudaus dialogo su Lenkija, nevengė sudėtingų abiejų tautų bendros istorijos klausimų.

Prezidentas V. Adamkus savo užsienio politiką išplėtė į Europos rytus – čia kelio į demokratinių šalių bendriją intensyviai ieškojo kitos posovietinės šalys, ypač Ukraina. Prezidentas reikšmingai prisidėjo prie Ukrainos, Sakartvelo, Moldovos ir kitų šalių laisvės stiprinimo.

V. Adamkaus nuopelnai, stiprinant civilizacijų dialogą, buvo įvertinti ne vienos valstybės apdovanojimu. 2003 metais jam buvo suteiktas UNESCO Geros valios ambasadoriaus žinių visuomenei titulas, 2007 metais už sėkmingą tarpininkavimą per svarbias Europos tarptautines derybas jam skirtas Metų europiečio titulas.

Gerbiamas ir mylimas Prezidente, jūsų didžiulis indėlis į darbą su išeivija. Jūs ne kartą sakėte, kad išeivijos ir tėvynės ryšys turi būti labai glaudus – tiesioginis ir dvasinis. Jis buvo būtinas lietuvių išeivijai išlikti, jis buvo reikalingas ir tėvynės laisvei atkurti. Manau, kad ir dabarties pasaulyje šis ryšys nepraranda egzistencinės svarbos. Gyvybinga, kūrybinga išeivija gali ir turi būti įtakinga Lietuvos interesų gynėja. Esu įsitikinęs, kad mano įpėdinė ponia D. Asanavičiūtė visiškai pritaria šiems žodžiams.

Kaip Neringos miesto garbės piliečiui, vakar man paskambino Neringos meras ir Neringos žmonių vardu, Prezidente, prašė padėkoti jums už meilę šiam nuostabiam, gražiam kraštui, kuriam lygių pasaulyje nėra. Būdamas Neringos garbės pilietis ir nebūdamas, jūs daug padarėte, kad Neringa šiandien suklestėtų.

Labai džiaugiamės, kad mūsų tauta turėjo išskirtinę galimybę visą dešimtmetį jumis didžiuotis kaip savo lyderiu, tiesiogiai pajusti aukštos politinės ir dvasinės kultūros, tolerancijos valstybės vadovo dvasią. Mes tuos ilgus metus mokėmės iš jūsų valstybės valdymo meno, elgesio kultūros, žmonių šiltų ir nesavanaudiškų tarpusavio santykių puoselėjimo, mes nuolat rodome jus kaip pavyzdį savo vaikams ir anūkams. Jūs, tiek būdamas emigracijoje, tiek grįžęs į tėvynę, išskirtinai rūpinotės mūsų tautos gerove, mūsų žmonių kultūra, mūsų gamtos išsaugojimu, Lietuvos ekonomikos augimu ir Lietuvos ateitimi.

Išskirtinis jūsų bruožas – kai tapote Prezidentu, jūs labai pagarbiai bendravote su buvusiu Prezidentu, nenustūmėte jo į užribį, ėjote kartu, tarėtės, kaip daugiau prisidėti, kaip daryti geresnius darbus mūsų tėvynės labui. Jūs visą gyvenimą, užimdamas įvairius postus, ypač prezidentaudamas, kvietėte mus visus vienybės, pagarbos ir meilės vienas kitam. Cituoju jūsų žodžius: „Nes tik jausdami bendrumą, jausdami pasitikėjimą vienas kitu, mes esame stiprūs, esame vienintelės tėvynės Lietuvos vaikai. Tik meilė artimam, gimtam kraštui jungia mus, veda priekin, skatina daryti prasmingus ir kilnius darbus vardan klestinčios Lietuvos.“ Jūs mokėte visus mus išminties ir dažnai sakėte, kad išmintis tai yra proto veidrodis, tai yra sielos skydas ir palaimintas tas, kuris stengiasi jį įgyti, nes ji – visų kilnių darbų dirva ir šaknis.

Kaip gydytojas ir žmogus, meldžiu Dievo šiandien, šią iškilmingą dieną, kad jūsų gyvenimas tęstųsi dar daug daug metų, meilę ir pagarbą mes visi justume dar ilgus metus. Nuoširdžiausi linkėjimai jūsų žmonai poniai Almai. Būkite laimingi.

Gerasis Dieve, šią iškilmingą dieną, kai dvasios taurumas mūsų visų širdyse yra pakilęs iki kulminacijos, laimink mūsų brangų Prezidentą, laimink mūsų brangų Prezidentą poną V. Adamkų, mūsų visų labui, kiekvieno iš mūsų labui ir mūsų brangios Tėvynės Lietuvos gerovei. Ačiū. (*Plojimai*)

PIRMININKĖ. Dėkoju A. Vinkui. (*Plojimai*)

Prezidento Valdo Adamkaus kalba

Dabar norėčiau pakviesti į apdovanojimo ceremoniją gerbiamą Prezidentą V. Adamkų. (*Plojimai*)

V. ADAMKUS. Labai ačiū. Gerbiamoji Seimo Pirmininke Viktorija Čmilyte-Nielsen, Jūsų Ekscelencija Lietuvos Respublikos Prezidente Gitanai Nausėda, Atkuriamojo Seimo Pirmininke Vy-

tautai Landsbergi, gerbiamieji Seimo nariai ir šio posėdžio svečiai, susirinkome į Seimo posėdį, kuris yra išskirtinis Lietuvai ir jos istorijai. Išskirtinis mums visiems ir, žinoma, man asmeniškai. Tai 100 metų Lietuvos parlamentarizmo tradicijai, 100 metų nuo to laiko, kai Lietuva pasiskelbė respublika, tvarkoma demokratijos pagrindais ir teisingumu, įstatymų viršenybės ir įstatymų įgyvendinimo principais. Tai buvo istorinės reikšmės įvykis, žymintis svarbų perėjimą į naują politikos kultūros lygmenį.

A. Stulginskis buvo aktyvus šių istorinių Lietuvos įvykių dalyvis, todėl jaučiuosi išskirtinai pagerbtas jūsų apsisprendimu skirti man ir Jungtinių Amerikos Valstijų senatoriui R. Dž. Durbinui Aleksandro Stulginskio žvaigždės apdovanojimą. Esu giliai sujaudintas ir dėkingas. Šis įvertinimas skiriamas už parlamentarizmo, demokratijos ir valstybingumo idėjų puoselėjimą. Jeigu mano darbai šiandienos piliečio akyse buvo būtent tokie, vadinasi, esame bendraminčiai. Visą sąmoningą gyvenimą, pradedant paauglio dalyvavimu antinacinėje rezistencijoje ir baigiant šiandieniniais susitikimais su Lietuvos ir pasaulio žmonėmis, stengiausi dirbti savo valstybei. Visą gyvenimą visomis galimybėmis siekiau, kad Lietuva būtų laisva, demokratiška ir europietiška.

Manau, kad panašūs lūkesčiai lydėjo ir Steigiamojo Seimo Pirmininko A. Stulginskio darbus. Vasario 16-osios Lietuva buvo žodis, žinia pasauliui, kad mūsų tauta gyva, kad mes siekiame valstybingumo ir niekada to siekio neatsisakysime. O 1920 metais Steigiamasis Seimas padarė viską, kad, kaip Šventajame Rašte pasakoma, žodis virstų kūnu. Nepriklausomybės deklaracijoje užrašytas Lietuvos laisvės žodis virto Lietuvos Respublika – laisva, demokratiška, parlamentine valstybe. Praėjo daugiau nei šimtas metų, tačiau ši parlamentizmo tradicija nenuvertėjo, net atvirkščiai, kaip rodo šiandieniniai įvykiai, laisvė, demokratija, tikrasis parlamentizmas išlieka tikrąja orios visuomenės gyvenimo šerdimi.

Atskiru sakiniu noriu pasidžiaugti, kad šis apdovanojimas įteikiamas ir senatoriui R. Dž. Durbinui, Lietuvos bičiuliui, kuris daugiau nei 30 metų prisidėjo prie mūsų valstybingumo ir demokratijos, prie Lietuvos vardo pasaulyje garsinimo. Dar 1990 metų pavasarį, Lietuvai atkūrus nepriklausomybę, kai pasaulis neskubėjo pripažinti Kovo 11-osios Lietuvos, būtent senatorius R. Dž. Durbinas buvo Atstovų rūmų rezoliucijos, raginančios Jungtines Amerikos Valstijas paremti Lietuvos nepriklausomybę, autorius. Vėliau daug ir kantriai dirbo Lietuvai įsitvirtinant NATO aljanse. Tad prisidedu prie visų čia gražių pasakytų žodžių, skiriamų Lietuvos bičiuliui. Esu tikras – turėdami tokių bendraminčių esame stiprūs ir matomi pasaulyje.

Gerbiamieji, tikras politikas niekada nedirba dėl įvertinimų ar apdovanojimų. Viskas dėl žmonių, dėl valstybės, dėl demokratiško ir oraus gyvenimo. Viskas vardan tos Lietuvos! Aleksandro Stulginskio žvaigždės šviesoje nuoširdžiai linkiu, kad Lietuva tokia ir išliktų visais laikais visose istorinėse situacijose, tokia, kokia yra šiandien, prisidėdama prie laisvės ir tiesos gynimo, kokia ji yra ir šiandien ukrainiečiams ir viso pasaulio žmonėms sakydama „Už jūsų ir mūsų laisvę!“

Dar kartą nuoširdžiai dėkoju visiems, kurių valia tai vyksta. Dėkoju už garbingą apdovanojimą, jį laikau vienu iš svarbiausių savo gyvenime. Labai jums ačiū. (*Plojimai*)

M. STROLYS (*Seimo posėdžių sekretoriato vyriausiasis specialistas*). Jo Ekscelencija Lietuvos Respublikos Prezidentas G. Nausėda, Prezidentas V. Adamkus, Respublikos Aukščiausiosios Tarybos-Atkuriamojo Seimo Pirmininkas V. Landsbergis. (*Plojimai*)

PIRMININKĖ. Kolegos, gerbiamieji posėdžio dalyviai, svečiai, ceremoniją, skirtą Prezidento V. Adamkaus apdovanojimui, baigėme.

Kviečiu posėdžio pirmininkavimą perimti pirmąjį pavaduotoją J. Razmą.

PIRMININKAS (J. RAZMA, *TS-LKDF*)**.** Labas rytas, gerbiami kolegos. Pradedame darbinę posėdžio dalį ir ją pradedame nuo registracijos.

Užsiregistravo 111 Seimo narių.

Dar turime ir iškilmingų momentų. Noriu visų vardu pasveikinti kolegą A. Pocių, jis neseniai šventė jubiliejų. (*Plojimai*)

A. POCIUS (*TS-LKDF*). Labai ačiū. Tikrai tokia iškilminga diena ir šiek tiek dėmesio kliuvo ir man. Noriu pasinaudoti proga ir, padėkodamas už šį dėmesį, už šias gėles, tiesiog priminti, kad būtent tą gegužės 14 dieną prieš 50 metų savo gyvybę paaukojo R. Kalanta. Kaip prisimename,

būtent tą dieną, kai man buvo 15 metų. Šis žmogus, jo pasiaukojimas, tas laisvės fakelas tapo man ta šviesa, tuo orientyru, kuris būtent vedė šiuo keliu, ir tiesiog esu tuo, kuo esu šiandien. Ačiū jums visiems. Sėkmės ir gerų darbų. (*Plojimai*)

10.36 val.

Informaciniai pranešimai

PIRMININKAS. Dar prieš paskelbdamas pirmąjį darbotvarkės klausimą, paminėsiu atnaujintą balsų skaičiavimo grupės sudėtį. Joje yra K. Adomaitis, V. Giraitytė-Juškevičienė, V. Kanopa, K. Mažeika, Ž. Pavilionis, G. Surplys, J. Varkalys, R. Žemaitaitis.

10.37 val.

Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2022 m. gegužės 17 d. (antradienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas

Pagal mūsų numeraciją skelbiu darbotvarkės 2 klausimą – šios dienos mūsų posėdžių darbotvarkės tvirtinimą. Matau išsirikiavusius tris opozicijos atstovus. Pakelkite ranką, kuris čia buvote pirmasis. Rodoma, kad pirmasis yra A. Nekrošius. Prašom.

A. NEKROŠIUS (*LVŽSF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, frakcijos vardu prašom perkelti į vakarinį posėdį darbotvarkėje pažymėtą 1-10 klausimą, tai yra Seimo nutarimo „Dėl tiesioginio valdymo Kalvarijos savivaldybės teritorijoje įvedimo“ projektą Nr. XIVP-1661. Matome, kad rytinis posėdis tikrai intensyvus, yra ganėtinai imlus laikui, todėl prašome perkelti į vakarinį.

PIRMININKAS. Gerbiamas kolega, perkelti negalime, nes buvo padaryta pertrauka iki kito posėdžio. Jūs turėsite galimybę, prasidėjus tam klausimui, siūlyti dar vieną pertrauką iki kito posėdžio. Tai yra vienintelė statutinė galimybė. Nepykite, jūsų siūlymo negaliu teikti balsuoti.

Toliau – V. Ąžuolas. Įvardinau, tai jau sakykite.

V. ĄŽUOLAS (*LVŽSF*). Frakcijos vardu prašom išbraukti iš darbotvarkės klausimus nuo 1-3.1 iki 1-3.4, visą įstatymų bloką dėl biudžeto pakeitimo. Praeitą savaitę matėme sektoriuose, kelių, statybų sektoriuose, susidariusią neįprastą padėtį, kai gali sužlugti daug projektų. Deja, bet valdantieji nesuspėjo pateikti pasiūlymų dėl papildomo finansavimo šiems sektoriams skyrimo. Išbraukus ir padarius pertrauką, būtų sudaryta galimybė valdantiesiems pateikti pasiūlymus ir padėti šiems sektoriams. Nes, deja, žiūrint į premjerės laikyseną, tai ji demonstravo daugiau arogansiją dėl šių problemų sprendimo. Tad sudarykime galimybę Seimo nariams tas problemas išspręsti.

PIRMININKAS. Bijau, kad jūsų pasiūlymo taip pat negalėsiu teikti balsuoti, nes Biudžeto projektas yra svarstomas pagal specialią procedūrą. Praėjusį posėdį mes fiksavome jo priėmimo datą, tai ta data ir turi būti šiandien. Nebent vienintelis siūlymas gali būti jį nukelti į vakarinį posėdį, jeigu jūs tokį formuluotumėte. Taip sakant, vienintelė galimybė, kurią aš galiu teikti balsuoti, bet į kitą dieną negaliu teikti, nes viskas turi būti tvarkingai pagal Statutą. Patvirtintos datos nukėlimo galimybės Statute nėra numatyta.

V. ĄŽUOLAS (*LVŽSF*). Perkelkime į vakarinį tada.

PIRMININKAS. Gerai, tai formuluoju, kad perkeltume į vakarinį. Čia, žinoma, galime balsuoti, nes mes fiksavome priėmimo dieną. Manau, kad Seimo nariai tikrai norės iškart išspręsti tą klausimą, bet formaliai galime balsuoti.

Kas dar? Gerbiamas D. Gaižauskas.

D. GAIŽAUSKAS (*LVŽSF*). Gerbiamasis posėdžio pirmininke, mano turbūt pateiksite siūlymą. Frakcijos vardu mes prašome iš darbotvarkės išbraukti 1-7 klausimą, tai yra Aukščiausiosios Tarybos Pirmininko teisinio statuso įstatymo projektą. Pagrindinis argumentas yra tas, kad prašome dar kartą visų susilaikyti nuo įstatymų projektų, kurie audrina ir priešina visuomenę, ypač karo Ukrainoje metu.

PIRMININKAS. Supratome. Bus balsuojama dėl pasiūlymo. K. Vilkauskas.

K. VILKAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Frakcijos vardu prašau išbraukti iš darbotvarkės 2-11 klausimą – Žemės įstatymo Nr. 1446 pakeitimo įstatymo projektą. Su viena dalimi mes sutinkame dėl žemės perdavimo savivaldybėms, bet dėl kitos dalies, kur funkcijos perduodamos iš Žemės ūkio ministerijos į Aplinkos ministeriją, reikia detalesnio aplinkos ministro išaiškinimo. Ačiū.

PIRMININKAS. Gerai. Siūlymai užfiksuoti. Dabar dėl jų apsispręsime. Balsavimas dėl biudžeto bloko, aš taip sakau, nukėlimo į vakarinį posėdį, jį suformulavo V. Ąžuolas. Balsuojame dėl šio pasiūlymo.

Už – 56, prieš – 63, susilaikė 5. Pasiūlymui nepritarta.

Kitas siūlymas – išbraukti darbotvarkės 1-7 klausimą, tai yra Aukščiausiosios Tarybos Pirmininko teisinio statuso įstatymo projektą. Balsuojame dėl pasiūlymo.

Už – 54, prieš – 64. Pasiūlymui nepritarta.

Ir paskutinis siūlymas – išbraukti darbotvarkės 2-11 klausimą, tiksliau, visą paketą, tai yra Žemės įstatymo pakeitimų įstatymo projektą ir daug lydimųjų. Balsuojame dėl siūlymo išbraukti.

Už – 58, prieš – 63, susilaikė 5. Ir šiam pasiūlymui nėra pritarta. Lieka darbotvarkė tokia, kokia buvo pateikta. Ar galime ją bendru sutarimu patvirtinti? (*Balsai salėje*) Girdisi įvairių balsų. Balsuojame, kad patvirtiname šios dienos darbotvarkę. Taip pat atkreipiu dėmesį, kad nurodytas balsavimo intervalas sutampa su visų šios dalies punktų įrašymo laiku, tai iš esmės bus balsuojama po kiekvieno projekto. Čia toks labai sąlyginis balsavimo intervalas pirmoje dalyje.

Už darbotvarkę balsavo 83, prieš – 6, susilaikė 38. Darbotvarkė patvirtinta.

10.45 val.

Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 20 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1501(2) (*priėmimas*)

Pradedame pirmą dalykinį darbotvarkės klausimą – Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo 20 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1501(2). Dėl atskirų straipsnių turbūt niekas neprašo balsuoti, čia pasiūlymų negauta.

Motyvai dėl viso projekto. M. Majauskas kalba už.

M. MAJAUSKAS (*TS-LKDF*). Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Mieli kolegos, tai yra sujungtas bendras Vyriausybės ir prezidentūros projektas, juo yra didinamos mažiausiai uždirbančių žmonių pajamos. Minimaliąją mėnesinę algą gaunantieji į rankas gautų per mėnesį 16 eurų daugiau, 1 tūkst. eurų gaunantieji – 12 eurų daugiau per mėnesį. Ne pyragai, bet šis tas. Tuo tarpu biudžeto netekimas yra gana reikšmingas, skaičiuojama apie 103 mln. eurų.

Vis dėlto kviečiu pritarti, nes šiuo projektu mes skatiname žmones dirbti, iš dalies amortizuojame infliacijos padarinius, mažiname socialinę atskirtį, didiname mokesčių progresyvumą iš apačios, mažiname verslo naštą ir sudarome galimybę žmonėms pasirinkti, kur jie norėtų išleisti šias papildomas pajamas. Gerbiami kolegos, kviečiu pritarti.

PIRMININKAS. Dėkui. Dabar balsuosime dėl… Taip, dar netikėtai atsirado prieš. P. Gražulis kalba prieš.

P. GRAŽULIS (*LRF*). Man labai gaila, valdančioji dauguma neatsižvelgė į daugelio opozicijos narių siūlymą, kad minimalioji alga nebūtų apmokestinta gyventojų pajamų mokesčiu. Tai nėra didelės pajamos, aš manau, kad tai būtų labai teisinga. Šiandien nebuvo tokio ryžto, neturime tokio ryžto žengti šio žingsnio kaip daugelis Europos Sąjungos šalių. Ir Jungtinės Amerikos Valstijos nustato tam tikrą sumą, pragyvenimo lygį. Jeigu dirbdamas žmogus ir negauna, jam metų gale primoka tą skirtumą.

Antras dalykas. Tikrai 12 ar 15 eurų neišgelbės, kai infliacija milžiniška, kai viskas auga kartais. Manau, kad dalį visuomenės net ir papiktins tokie priedai. Žinoma, gal ir neišeina balsuoti prieš, nes duoda tuos kelis centus, bet, manau, valdančioji dauguma turėtų ryžtingiau atsižvelgti į esančią infliaciją, ypač mažas pajamas turintiems žmonėms turi būti ženkliai didinama.

PIRMININKAS. Motyvai išsakyti. Balsuosime dėl Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo 20 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto. Priėmimas. Balsuojame.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 101 Seimo narys: už – 93, prieš nėra, susilaikė 8. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

10.49 val.

Biudžeto sandaros įstatymo Nr. I-430 15 ir 25 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1500(2) (*priėmimas*)

Kitas paketo projektas – Biudžeto sandaros įstatymo 15 ir 25 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1500(2). Taip pat priėmimas. Trys straipsniai, dėl jų jokių pasiūlymų nėra. Manau, matau reakciją, kad niekas nereikalauja dėl atskirų straipsnių balsuoti.

Dėl motyvų niekas neužsirašė. Taigi galime iš karto balsuoti dėl šio įstatymo projekto priėmimo.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 105: už – 76, prieš – 1, susilaikė 28. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

10.50 val.

2022 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo Nr. XIV-745 preambulės, 1, 2, 6, 7, 9, 10, 11, 14, 15, 21 straipsnių ir 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 11 priedų pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1499(2) (*priėmimas*)

Dabar pagrindinis šio paketo projektas – Valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo pakeitimo projektas Nr. XIVP-1499(2). Kviečiu į tribūną finansų ministrę G. Skaistę ir svarstysime gautus pasiūlymus. Pastraipsniui. 1 straipsnis. Čia yra gautas Seimo narės L. Girskienės pasiūlymas. Prašau autorę pristatyti siūlymą.

L. GIRSKIENĖ (*LVŽSF*). Keletu žodžių pristatysiu savo pasiūlymą. Atsižvelgdama į tai, kas vyksta šiuo metu Ukrainoje, ir turėdama duomenis apie savivaldybėse esamų slėptuvių būklę, siūlau numatyti lėšų slėptuvėms atnaujinti. Tai būtų slėptuvės, kuriose galėtų pasislėpti žmonės – 400–600 žmonių, nuosavybės teise būtų valdomos savivaldybių. Trumpai tiek.

PIRMININKAS. Išklausysime Vyriausybės poziciją dėl šio siūlymo.

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Vyriausybė siūlo nepritarti. Klausimas dėl kolektyvinės apsaugos statinių ir slėptuvių turėtų būti sprendžiamas sistemiškai, Vidaus reikalų ministerijai parengus civilinės saugos programą ir patvirtinus priemones šiai programai įgyvendinti. Šiuo metu atliekama inventorizacija, nustatomi prioritetai. Kai šis planas bus parengtas, svarstant kitų metų biudžetą, šiuos asignavimus būtų galima paskirti.

Kartu abejotina galimybė įsisavinti 30 mln. eurų sumą likus pusmečiui iki biudžetinių metų pabaigos, kai nėra parengtas konkretus investicinis planas. Todėl siūloma šiam pasiūlymui nepritarti.

PIRMININKAS. A. Skardžius kalba už pasiūlymą.

A. SKARDŽIUS (*DPF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamoji ministre, civilinė sauga, kuriai nebuvo skirta dėmesio, turbūt nusipelno tos itin menkos sumos, kurią jūs atsisakote skirti. Aš vis dėlto nesuprantu jūsų, gerbiami valdantieji konservatoriai. Viena vertus, mums reikia organizuoti karinę, civilinę gynybą, kita vertus, tam pinigų nėra ir jūs bandote visais įmanomais būdais išsisukinėti, mokesčių mokėtojų lėšas nukreipti, sakykime, kai kuriems labai abejotiniems projektams, o gyvybiškai būtiniems įrenginiams, kuriuos reikia nedelsiant sutvarkyti, kad Lietuvos žmonės jaustųsi saugūs, nematote reikalo. Tad vis dėlto norėčiau išgirsti jūsų poziciją, ką jūs ma-

note ir dėl ko manote, ar Lietuvai išties gresia koks nors pavojus? Jeigu negresia, tai kodėl čia verčiatės per galvą ir biudžetą svarstote, ir asignavimus skiriate, lyg išties grėstų pavojus? Būkite nuoseklūs ir elkitės nuosekliai, būkime pasiruošę taikos metu, nes karo metu jau išties, neduok Dieve, bus per vėlu.

PIRMININKAS. Prieš pasiūlymą pasisako M. Majauskas.

M. MAJAUSKAS (*TS-LKDF*). Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, mielas Artūrai, atkreipsiu dėmesį, kad investicijos į gynybinius pajėgumus yra dalis atgrasymo strategijos. Tai nereiškia, kad Lietuvai yra tiesioginė grėsmė būti užpultai čia ir dabar, netrukus, tai yra dalis atgrasymo nuo bet kokių ketinimų ar minčių tai padaryti ateityje. Tuo tarpu nesant tiesioginės grėsmės, jog jau dabar, netrukus Lietuva bus bombarduojama, staiga verstis per galvą ir numatyti 30 mln. eurų slėptuvėms įrengti nebūtų tikslinga.

Pirma, nėra galimybės net ir įsisavinti, įgyvendinti tokius projektus per pusę metų. Antra, tokie dalykai turi būti daromi nuosekliai, sistemiškai, užtikrinant civilinių gyventojų apsaugą. Tą ir numato Vidaus reikalų ministerija įgyvendindama civilinės saugos programą. Todėl kviečiu nepritarti šiam siūlymui.

PIRMININKAS. Matau, yra užsirašiusių daugiau, bet čia kalba tik vienas už, vienas prieš dėl motyvų dėl pasiūlymų. Dabar balsuosime. Prieš balsavimą priminsiu, kad balsuojant dėl pasiūlymo, kuriam nepritarė Vyriausybė, norint, kad pasiūlymas būtų patvirtintas, reikia surinkti ne mažiau kaip 71 balsą už, nepakanka laimėti paprasta balsų persvara.

Balsuojame dėl L. Girskienės pasiūlymo.

Balsavo 76: už – 51, prieš – 7, susilaikė 18. Nors, kaip minėjau, ir yra čia balsų dauguma, bet pasiūlymui nepritarta.

A. Petrošius dėl vedimo tvarkos.

A. PETROŠIUS (*TS-LKDF*). Balsuojant dėl 1-3.2 klausimo, mano balsas buvo prieš. Prašyčiau protokole įrašyti, kad balsas buvo už. Suklydau balsuodamas.

PIRMININKAS. Protokole fiksuosime balsavimą dėl projekto – darbotvarkės 1-3.2 klausimo priėmimo.

Toliau devynių Seimo narių pasiūlymas. Dar V. Ąžuolas taip pat dėl vedimo tvarkos.

V. ĄŽUOLAS (*LVŽSF*). Švietimo ministrė civilinės saugos objektus naikina, ypač rugsėjo 1-ąją daug sunaikins, o valdantiesiems jų finansavimo nereikia. Taip ir sakykite, kad civilinė sauga jums nereikalinga.

PIRMININKAS. Su vedimo tvarka šis pasakymas neturi nieko bendro, tai yra replika. Taip reikėtų sakyti.

Dabar toliau Darbo frakcijos devynių Seimo narių pasiūlymas. Jį turbūt pristatys V. Jukna.

V. JUKNA (*DPF*). Taip.

PIRMININKAS. Prašom.

V. JUKNA (*DPF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Pasiūlymo esmė – padidinti 6 mln. eurų stipriai ekonomiškai nukentėjusiems žemės ūkio sektoriams leistiną nacionalinę paramą pagal Europos Sąjungos deleguotąjį reglamentą 2022/467. Kaip žinote, žemės ūkio sektorius dėl drastiškai išaugusių elektros, dujų, trąšų ir pašarų kainų patiria didelių ekonominių nuostolių. Ypač nukentėjo kiaulininkystės ir paukštininkystės sektoriai. Vien kiaulininkystės sektorius per praėjusius metus patyrė beveik 15 mln. eurų nuostolių. Šiuose sektoriuose krizė ir toliau gilėja. Įmonės yra prie bankroto ribos, todėl būtina išnaudoti visas galimybes ir paremti šiuos labiausiai ekonomiškai nukentėjusius sektorius. Siūloma parama – 9 mln. 300 tūkst. eurų Valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo pakeitimo įstatymo projekte yra ženkliai per maža ir turi būti padidinta iki galimos dvigubai didesnės nacionalinės paramos, tai yra iki galimos pagal reglamentą 15 mln. 300 tūkst. eurų sumos. Lėšas siūlome skirti iš Lietuvos Respublikos Vyriausybės rezervo fondo.

Prašau kolegas palaikyti šį siūlymą, nes ši parama yra gyvybiškai svarbi nukentėjusiems žemės ūkio sektoriams, kurie užtikrina aprūpinimą savo gamybos maistu, sukuria darbo vietų regionuose, o skirti papildomi 6 mln. eurų tikrai keleriopai sugrįš į biudžetą mokesčiais, gyventojų užimtumu, todėl kviečiu palaikyti šį siūlymą ir balsuoti už. Ačiū.

PIRMININKAS. Vyriausybės pozicija dėl siūlymo.

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Norėčiau atkreipti dėmesį, kad Europos Komisijos deleguotasis reglamentas Lietuvai paskyrė 7 mln. 683 tūkst. eurų ir suteikė teisę dvigubai skirti nacionalinio kofinansavimo. Dabar biudžete yra numatyta 9 mln. 300 tūkst. eurų. Taip pat priminsiu, kad kovo 2 dieną Vyriausybė iš Vyriausybės rezervo jau paskyrė 6 mln. eurų, jie bus paskirstyti pagal valstybės pagalbos schemą, kuri yra numatyta šiame reglamente, todėl visas nacionalinis kofinansavimas, kuris gali būti derinamas pagal šią pagalbos schemą, yra numatytas.

Taip pat norėčiau atkreipti dėmesį, kad 13 mln. eurų buvo perskirstyta iš bendrojo finansavimo lėšų į valstybės biudžeto asignavimus ūkio ir žuvininkystės produktų gamybos, perdirbimo ir prekybos srityse veikiantiems ūkio subjektams lengvatinėms paskoloms, skirtoms išsaugoti žemės ūkio sektoriaus likvidumą, teikti, be to, siekiant padėti žemės ūkio ir akvakultūros sektoriams, kurie dėl išaugusių pašarų, trąšų, energetinių išteklių kainų susiduria su likvidumo problema. Padidintas valstybės garantuojamų garantijų institucijų prisiimtų įsipareigojimų pagal garantijas limitas. Žemės ūkio sektoriui numatyta apie 90 mln. eurų. Todėl siūloma nepritarti.

PIRMININKAS. Motyvai už. Kalba K. Mažeika.

K. MAŽEIKA (*DFVL*). Ačiū, pirmininke. Turbūt reikėtų teisingumo dėlei pasakyti, kad parama kiaulininkystei derinama pagal visai kitą schemą, tą turbūt jūs puikiai žinote. Tą turėjo padaryti ir žemės ūkio ministras. Galbūt premjerė patikslins, ką naujo sugalvojo, bet iki šiandien žemės ūkis iš tikrųjų yra paliktas savieigai ir, na, išgyventi taip, kaip jiems atrodo. Turbūt tai, kad ši valdančioji dauguma nemyli žemdirbių, yra faktas, o priemonės, kurios yra siūlomos, tikrai neatitinka realybės. Turbūt reikėtų tiesiog vieno paprasto dalyko – jums susėdus nuvažiuoti į kaimą pas ūkininkus ir pažiūrėti, kokia iš tikrųjų ta situacija, nes tai, apie ką jūs kalbate, iš tikrųjų neatitinka realybės.

Noriu palinkėti, kad tas sveikas protas iš tiesų nugalėtų. Pasiūlymas galbūt nėra pats idealiausias, bet tikrai yra pagalbos įrankis tiems sektoriams, kurie šiandien ypač susiduria ne tik su likvidumo problemomis, bet ir pašarų, nes pakilusios kukurūzų, kviečių, sojų ir kitų grūdų kainos iš tiesų kiaulininkystei, paukštininkystei yra nepakeliama našta. Dėl to Kaimo reikalų komitete mes nuolat keliame tuos klausimus, bet klausimų kėlimas ir kalbėjimas apie tai nereiškia, kad tai yra pagalba tiems žemdirbiams, kurie dėl to kenčia. Iš tiesų norėtųsi ir realių veiksmų, kad būtų tikrai ta pagalba, kuri yra reikalinga.

PIRMININKAS. Premjerė I. Šimonytė pasisakys prieš.

I. ŠIMONYTĖ (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Taip jau yra, kad biudžetas nesusijęs su meile, jis susijęs su pinigais ir tuo, kaip būtų galima ribotus išteklius padalinti neribotiems poreikiams. Aš dar kartą noriu atkreipti dėmesį į tai, ką sakė finansų ministrė. Vyriausybė dar kovo mėnesį paskyrė analogišką sumą paramai žemės ūkio sektoriams, kurie labiausiai nukentėjo. Ta parama patenka po tuo pačiu komunikato dėl valstybės pagalbos skėčiu ir jos kofinansavimas yra įskaičiuojamas į tą pačią sumą. Taigi tie pinigai jau yra skirti žemės ūkio sektoriui ir antrą kartą skirdama juos biudžete valstybė pažeistų valstybės pagalbos limitą. Dar kartą prašyčiau kolegų į tai įsiklausyti. Taip pat ministrė minėjo, kad yra numatytos ir kitos priemonės, kurios nėra tiesioginės subsidijos, bet apyvartinių lėšų klausimų sprendimas. Todėl siūlyčiau pasiūlymui nepritarti.

PIRMININKAS. Motyvai baigti. Balsuosime dėl šio Darbo partijos frakcijos narių pasiūlymo.

Balsavo 65 Seimo nariai: už – 49, prieš – 8, susilaikė 8. Pasiūlymui nepritarta.

Paskutinis pasiūlymas dėl 1 straipsnio, jį teikia T. Tomilinas ir V. Bakas. Pristatys turbūt T. Tomilinas. Prašom.

T. TOMILINAS (*DFVL*). Gerbiami kolegos, Seimo kontrolierių institucija ir kiti ombudsmenai ne kartą kreipėsi į tam tikrus Seimo komitetus, prašydami išspręsti struktūrines sistemines jų įstaigų finansavimo problemas. Deja, bet Seimas neišgirdo, papildomo finansavimo nesuteikė. Mes turime daugybę krizių, kur reikia Seimo dėmesio būtent per savo atstovus, tai yra ombudsmenus. Aš gerbiamus Seimo narius noriu raginti pagalvoti mums, kaip institucijai, atskirai net nuo Vyriausybės šiek tiek. Tai yra iš esmės mūsų prestižo klausimas. Tai, kaip dirba, kiek uždirba Seimo kontrolierių ir kitų ombudsmenų patarėjai, daug ką pasako apie mūsų parlamentizmą. Šio-

je salėje daug kalbų apie laisvę, apie gynimą, apie žmogaus teises. Tačiau kai realybėje Seimo kontrolierius negali prisitraukti patarėjų, nes tiesiog niekas neina dirbti, yra daugybė neužimtų etatų, nes tiesiog sistemiškai trūksta finansavimo, kai turime nedelsiant spręsti įvairiausius iškylančius žmogaus teisių iššūkius dėl įvairių krizių, tiesiog gėdinga, kad mes negalime surasti kelių šimtų tūkstančių eurų padidinti visų ombudsmenų finansavimą. Mūsų pasiūlymas labai paprastas – 5 % padidinti visų Seimo formuojamų ombudsmenų įstaigų finansavimą jau nuo liepos 1 dienos ir kartu bus teikiamas projektas dėl Seimo kontrolierių patarėjų koeficientų didinimo. Tai aktualu ir naujam ombudsmenui, tai yra žvalgybos ombudsmenui.

PIRMININKAS. Išklausysime Vyriausybės pozicijų.

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Norėčiau atkreipti dėmesį, kad paties biudžeto tikslinimo prasmė ir tikslas, dėl ko buvo pradėtas svarstyti šis biudžetas, yra dėl Rusijos invazijos į Ukrainą sukeltos geopolitinės ir ekonominės krizės, jos pasekmių švelninimo. Esminiai pakeitimai yra daromi infliacijos pasekmių švelninimo ir energetinės nepriklausomybės įtvirtinimo paketo įgyvendinimo tikslais, taip pat užtikrinant pagalbą iš Ukrainos atkeliavusiems karo pabėgėliams ir taip pat dėl išlaikymo kritinės infrastruktūros, kuri nukenčia dėl taikomų sankcijų dabartiniam Rusijos ir Baltarusijos režimui, tačiau ne peržiūrėti asignavimų valdytojų poreikius. Kartu pažymėtina, kad darbo užmokesčio klausimai turėtų būti sprendžiami sistemiškai viso viešojo sektoriaus ir tuo tikslu yra atliekama Vidaus reikalų ministerijos vykdoma reforma, o ne priimami atskiri sprendimai dėl pavienių asignavimų valdytojų. Taip pat atkreiptinas dėmesys, kad drauge su šiuo pasiūlymu nėra pateikta įstatymų projektų, kurie būtų lydimieji biudžeto projekto, kurie būtų susiję su šių atlyginimų didinimo įgyvendinimu. Todėl Vyriausybė siūlo nepritarti.

PIRMININKAS. Motyvai dėl pasiūlymo. T. V. Raskevičius kalba už.

T. V. RASKEVIČIUS (*LF*). Dėkoju už suteiktą žodį. Kolegų Seimo narių siūlymas iš tiesų atspindi sisteminę problemą ir ta sisteminė problema yra labai gerai žinoma ir Žmogaus teisių komitete, būtent, kad ombudsmenų institucijos jau ilgą laiką gyvena bado režimu. Tą bado režimą lemia tai, kad įstatymo leidėjas šioms institucijoms nuolatos priskiria naujas funkcijas, vykdo įvairias Europos Sąjungos direktyvas, tačiau finansavimas nėra didinamas.

Taip pat kitas šios problemos aspektas yra tas, kad ne tik ombudsmenų pareiginių algų koeficientai yra žemesni už tų institucijų vadovų, kuriuos jie kontroliuoja, bet ir tai, kad ombudsmenų pareiginių algų koeficientai yra tarpusavyje skirtingi. Pritardamas šio pasiūlymo esmei vis dėlto manau, kad toks pasiūlymas turėtų būti sprendžiamas sistemiškai ir tvariai, kad tai būtų ne vienkartinis didinimas, bet nuolatos užtikrinamas šių institucijų tinkamas finansavimas.

Aišku, kalbant apie artėjančią valstybės tarnybos reformą, į šias pastabas tikrai turėtų atsižvelgti ir galbūt tikrai tikslinga būtų priimti sprendimus ne tikslinant biudžetą, bet planuojant kitų metų biudžeto asignavimus.

PIRMININKAS. Motyvai prieš – kalba I. Šimonytė.

I. ŠIMONYTĖ (*TS-LKDF*). Labai ačiū. Tiesą sakant, tai, ką pasakė kolega T. Tomilinas, galioja labai daugeliui viešojo administravimo vadovų, ne tik ombudsmenų. Tikrai daug kur jūs rasite tokią situaciją, kai aukštesnio rango vadovas uždirba mažiau už jam pavaldžios institucijos vadovą. Ir tai yra nenormalu, ir tai yra tos pigios valdžios grimasos, kurių mes viešajame sektoriuje turime labai daug.

Todėl visiškai pritardama problemos kėlimui vis dėlto siūlyčiau jos negilinti, nes toks problemos sprendimas toliau sukuria paskatas ką tik pakeistiems tam tikriems darbo užmokesčiams fragmentiškai bandyti prilyginti kitus darbo užmokesčius, o čia dar reikia turėti mintyje, kad Pareigūnų darbo apmokėjimo įstatymo net pateikimo Seimas nėra gavęs. Taigi mes skiriame pinigus neturėdami sprendimo, didinančio pačius darbo užmokesčius, tai Seimas dėl to nėra apsisprendęs.

Aš labai raginu kolegas palaikyti viešojo sektoriaus viešojo administravimo, jeigu tiksliau, vadovų, pareigūnų, politikų darbo užmokesčio pokyčius, kuriuos Vyriausybė, tikiuosi, pateiks Seimui birželio mėnesį. Dėl jų bus galima diskutuoti visą vasarą ir, jeigu bus sutarta, priimti rudenį, tuomet šiuos klausimus spręsti sistemiškai ir horizontaliai, apimant visus valstybei ne mažiau svarbių institucijų vadovus. Labai ačiū.

PIRMININKAS. Motyvai išsakyti. Balsuosime dėl T. Tomilino ir V. Bako pasiūlymo.

Balsavo 60: už – 48, prieš nėra, susilaikė 12. Pasiūlymui nepritarta.

Dabar balsuosime dėl viso 1 straipsnio. Pažiūrėsime, ar yra užsirašiusių dėl motyvų. Dėl motyvų niekas neužsirašė. Balsuojame, ar priimame 1 straipsnį.

Balsavo 118: už – 69, prieš – 3, susilaikė 46. 1 straipsniui pritarta.

Dabar, kolegos, tikiuosi, sutarsime, kad dėl tų straipsnių, dėl kurių nėra pateikta pasiūlymų, atskirai nebalsuojame, neseniai pakeistas Statutas tai leidžia. Tikiuosi, niekas nereikalauja balsuoti atskirai dėl kiekvieno straipsnio. Matau, kad sutarėme. Tik paminėsiu, kad dėl 10 straipsnio buvo Teisės departamento pastaba, kuriai komitetas nepritarė, tai taip ir lieka, kaip nusprendė komitetas. Taigi dėl straipsnių nuo 2 iki 11 atskirai nebalsuojame, nes dėl jų nebuvo jokių pasiūlymų.

Dabar nagrinėjame 12 straipsnį. Pasakysiu, kad dėl jo yra tie patys pasiūlymai, kurie buvo pateikti dėl 1 straipsnio. Tai L. Girskienės, Darbo partijos frakcijos, Seimo narių ir T. Tomilino bei V. Bako. Turbūt kaip visada sutariame, kad iš naujo tokiais atvejais nebalsuojame. Tada balsuosime dėl viso 12 straipsnio, nes dėl tų straipsnių, dėl kurių gauta pasiūlymų, reikia balsuoti atskirai. Balsuojame, ar priimame 12 straipsnį.

Balsavo 108: už – 68, prieš – 3, susilaikė 37. 12 straipsniui pritarta.

Toliau nuo 13 iki 19 straipsnių imtinai jokių pasiūlymų ir pastabų negauta, niekas nereikalauja atskirai balsuoti. Tada sprendžiame dėl viso projekto.

Motyvai už, prieš. Pirmasis už kalba M. Majauskas.

M. MAJAUSKAS (*TS-LKDF*). Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, tai yra didžiausias antiinfliacinis paketas Europos Sąjungoje. Žinoma, reikia pripažinti, kad ir infliacija Lietuvoje yra viena didžiausių, ji skaudžiausiai kerta mažas pajamas gaunantiems. Todėl ir didžioji šio antiinfliacinio paketo dalis būtent skirta mažiausias pajamas gaunantiems, kad jų perkamoji galia nemažėtų. Didinamas neapmokestinamasis pajamų dydis, didinamos socialinės išmokos, didinamos pensijos.

Antra labai svarbi dalis yra skirta energijos kainų suvaldymui. Čia mes turime dalį verslui skirto paketo ir dalį buitiniams vartotojams. Ypač svarbų vaidmenį atliks Valstybinė energetikos reguliavimo taryba. Ji užtikrins, kad subsidija būtų panaudota tinkamai, kad visa nauda atitektų vartotojui.

Labai tikiuosi jūsų pritarimo ir noriu atkreipti dėmesį, jog labai svarbus klausimas yra, kaip gyvensime toliau. Kol kas nėra jokių indikacijų, jog infliacija ir energijos kainos artimiausiu metu gali sugrįžti į prieškrizinį lygį, todėl ypač svarbu pradėti tartis, kokių reformų imsimės siekdami sumažinti struktūrinį biudžeto deficitą ir didinti ekonomikos konkurencingumą. Būtent nuo to priklausys, kiek papildomai galėsime skirti infliacijos padarinių mažinimui, remti šeimas ir indeksuoti viešojo sektoriaus darbuotojų atlyginimus. Ačiū.

PIRMININKAS. Prieš kalba R. Žemaitaitis.

R. ŽEMAITAITIS (*LRF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Iš tiesų apima dviprasmiškas jausmas klausantis valdančiųjų daugumos pozicijų. Prieš tai kalbėjęs kolega įvardina, kad tai didžiausias antiinfliacinis biudžetas, o tribūnoje kalbėjusi finansų ministrė kalbėjo, kad tai įstatymas, skirtas santykiams dėl Rusijos ir patiriamos žalos. Dabar nelabai suprantu: kur čia infliacija ir kur čia Rusijos santykiai? Tai vienas dalykas.

Kitas dalykas. Dabar čia giriasi, kad didinamos pensijos. Nežinau, gal, kolegos, man galėtumėte parodyti biudžete, kur tos pensijos čia didėja? Priešingai – šiandien infliacija yra 16,5–16,7 %. Gal kažkas turi ir kitų skaičių, nes girdėjau ir sakančių 14 %, bet pensijos realiai indeksuojamos tiktai 5 % ir keliais procentais.

Dabar išgirdau dar šiurpinantį dalyką: viešajame sektoriuje, sako, vėl struktūrinė reforma. Gal jau jūs baikite tuos savo pokyčius po pokyčių, pokyčius po pokyčių. Aš praeitą savaitę turėjau galimybę pažiūrėti jūsų Vyriausybės posėdį, labai skambiai nuskambėjo: prisijunkite prie popierėlių, popierizmo pakeitimo, popierėlių ir popierėlių pakeitimo. Kokius penkis kartus nuskambėjo vienos ministrės žodžiai apie popierėlių pakeitimą. Apie kokį šikpopierį jūs ten kalbate Vyriausybėje susirinkę, apie popierėlių pakeitimą ir struktūrinę reformą? Tai vienas dalykas.

Valstybės tarnautojams bazinis dydis net nedidėja, priešingai – žiūrint į infliaciją, jis netgi mažėja 22 %. Tai yra labai lengva įskaičiuoti, nes kaštai, kurie tenka valstybės tarnautojams ir jiems prilyginamiems asmenims, padidėjo beveik 22 %.

Dabar kalbama apie indeksavimą. Penktadienį premjerės išsišokimas Kaune: verslininkai, ne piketuokite, o veskite derybas! Kokias tu derybas gali vesti, jeigu keturis mėnesius norime susitikti su premjere pasišnekėti apie verslo situaciją ir aplinką, o mūsų nepriima? Bet ekonomistas O. Šurajevas yra priimamas, net skiriama valanda, ir dar sako: mes turime bendrų ryšių. Dabar aš niekaip jūsų nesuprantu, kurioje vietoje jūs tuos santykius čia palaikote? Verslas stabdo bet kokius…

PIRMININKAS. Laikas!

R. ŽEMAITAITIS (*LRF*). …darbus, indeksavimą…

PIRMININKAS. Nutraukiame pasisakymą. Taupome laiką. V. Mitalas – už.

V. MITALAS (*LF*). Gerbiamieji kolegos, iš tikrųjų pensijos padidėjo 5 %, bet dar nuo metų pradžios jos padidėjo 12 %. Tai iš viso mes turime rezultatą, kuris tikrai leidžia ženkliai atsižvelgti į tų mažiausias pajamas gaunančių, šiuo atveju pensininkų, lūkesčius. Bet ne tik apie tai aš norėjau pasakyti. Aišku, kad šito biudžeto perskirstymo išvis nereikėtų, jeigu gyventume savo įprastą gyvenimą, nebūtų nieko naujo atsitikę, nebūtų nei karo, nebūtų nei iš to ir su tuo susijusių žaliavų trūkumo, tada tikrai nereikėtų nieko taisyti. Turėtume mažiau diskusijų ir mažiau aistrų patirti čia, Seimo salėje. Bet, deja, gyvenimas taip padiktavo ir, man atrodo, šitas biudžetas yra adekvatus atsakas į tai. Aišku, kad dėl to kyla iššūkių, juos turėsime spręsti. Turėsime atsakyti į klausimą, kaip elgtis su išaugusiu biudžeto deficitu, ilgainiui, kaip sakant, pradėsiančiu savo neigiamą veidą rodyti kitų metų biudžeto kontekste. Reikės atsakyti į klausimą, ar visos išlaidos tikrai yra investicijos. Dabar kai kurios išlaidos yra skiriamos tiesiog infliacijos padariniams kompensuoti ir investicijų neprimena. Bet tai, ką galime padaryti dabar, man atrodo, šita Vyriausybė ir daro. Čia reikia visiems nusiimti rožinius akinius ir pripažinti, kad kokių nors įžvalgesnių siūlymų, tiesą sakant, nei buvo registruota, gal tik trys buvo svarstyti, nei gali būti sugalvota. Todėl, man atrodo, reikia susiimti ir balsuoti už. Ačiū.

PIRMININKAS. A. Palionis kalba prieš.

A. PALIONIS (*LRF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, visų pirma noriu priminti, kad jau pernai Lietuvos valstybė Europos Sąjungoje turėjo didžiausią infliaciją. Argumentai, kad jeigu nebūtų buvę karo, čia nieko nereikėtų daryti. Aš manau, lygiai taip pat turėtume turėti antiinfliacinį projektą.

Šiandien nuskambėjo ne vieną kartą, kad turime ribotus išteklius. Aš sutinku, kad turime ribotus išteklius. Bet kai turi ribotus išteklius, tu turėtum juos paskirstyti protingai ir socialiai teisingai. Kodėl vienintelis Biudžeto ir finansų komitete balsavau prieš? Nežinau, kaip kiti kolegos mąstė, bet aš manau, kad horizontalus elektros kompensavimas yra tikrai socialiai neteisingas. Kuo aš daugiau turto valdau, kuo daugiau elektros suvartoju, tuo aš gausiu didesnę kompensaciją. Nekalbu apie kompensacijos mechanizmą, kai valdantieji kažkodėl išsigando antikorupcinio vertinimo pačiam mechanizmui kompensuoti. Jis tikrai yra ne gyventojų naudai, o nepriklausomų elektros tiekėjų naudai. Lygiai taip pat tas pats projektų indeksavimas, valstybinių projektų, tai yra ir kelių, ir statybos projektų. Mes tikrai galėtume rasti turėdami ribotus išteklius ir tikslinėmis, socialiai atsakingomis kompensacijomis išsaugoti valstybės užsakytus statybos objektus, taip sutaupytume į ateitį. Spėju, kad greitu laiku mes vėl susitiksime čia svarstyti biudžetą, kaip padidinti objektų sąmatų pinigus. Siūlyčiau nepritarti ir svarstyti iš naujo biudžetą.

PIRMININKAS. I. Šimonytė pasisako už.

I. ŠIMONYTĖ (*TS-LKDF*). Labai ačiū. Taip jau yra, kad dalį kolegų visą laiką ištinka kažkokia selektyvi atmintis. Štai vienas kolega pamiršo apie pensijų indeksavimą nuo metų pradžios, kitas kolega pamiršo, kad praėjusiais metais Lietuvoje ne tik infliacija buvo didelė, bet ir didžiausias Europos Sąjungoje darbo užmokesčio augimas. Čia buvo klausimas, kur Rusija, o kur infliacija. Rusija ten, kur manipuliuojama dujų kainomis, ten, kur karas, ten, kur trukdoma Ukrainai išvežti praėjusių metų derlių, ten ir infliacija. Man atrodo, kad tas ryšys yra labai aiškus. Karas kainuoja,

karas kainuoja visam pasauliui, visai Europai. Visos Europos valstybės dabar mato ir susiduria iš esmės su beprecedente infliacija. Net ir tose šalyse, kurių patirtimi ir sprendimais čia man labai dažnai yra siūloma vadovautis, esant visiems antiinfliaciniams skydams, infliacija vis tiek yra dviženklė.

Akivaizdu, kad tai yra struktūriniai dalykai, struktūriniai sukrėtimai. Dėl jų globalios konjunktūros pakeisti mes tikrai negalėsime, bet galime mažinti pasekmes Lietuvos žmonėms. Tai, tiesą sakant, ir darome. Grįžtant prie tos diskusijos apie projektus, apie statybas ir taip toliau, ir panašiai, asignavimų valdytojas yra ne šiaip sąvoka dėl grožio, asignavimų valdytojas yra subjektas, atsakingas už tinkamą asignavimų naudojimą. Todėl projektų vykdytojai turi derėtis dėl projektų finansavimo ne su premjere, kuri nežino, kiek koks projektas konkrečiai pabrango, kokia savikaina, ir tikrai negali iš kišenės tam primesti, anam primesti, nežino, kokius projektus asignavimų valdytojai gali atidėti, todėl sakiau ir sakau, kad tie klausimai turi būti sprendžiami asignavimų valdytojų lygiu. Mano žiniomis, tai ir vyksta. Ačiū.

PIRMININKAS. A. Butkevičius kalba prieš.

A. BUTKEVIČIUS (*DFVL*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Aš pratęsiu A. Palionio kai kurias išsakytas mintis, kad jisai, Biudžeto ir finansų komitete svarstant šį įstatymo projektą, susilaikė. Aš manau, daugelis komiteto narių patikėjo Biudžeto ir finansų komiteto pateiktais pasiūlymais, Vyriausybe, tikėjomės, kad į šiuos pasiūlymus bus atsižvelgta, todėl kai kurie komiteto nariai tuo metu, aš manau, pritarė šitam įstatymo projektui. Ir koks yra galutinis rezultatas? Šiandien matome, kad nei Finansų ministerija, nei Vyriausybė visiškai nereaguoja nei į Valstybės kontrolės pateiktas pastabas, nei į Lietuvos banko pateiktas pastabas, nei į Biudžeto ir finansų komiteto pateiktas rekomendacijas. Tai, mielieji, gal išvada peršasi viena, nereikia net jokių svarstymo procedūrų, tiesiog Vyriausybė atneš ir pasakys – balsuokite, nes niekas nebus keičiama nei tobulinama ir nebus atsižvelgiama į jūsų pasiūlymus.

Antras dalykas, ką kalbėjo premjerė. Vis dėlto Vyriausybė atsakinga už viešųjų finansų valdymą, už racionalų išlaidų planavimą. Racionalus išlaidų planavimas priklauso ir nuo tvarių ilgalaikių pajamų, jeigu yra planuojamos ilgalaikės išlaidos. Šiandien mes to nematome.

Antras dalykas. Demokratų frakcija „Vardan Lietuvos“ siūlė kompensavimo mechanizmą pradėti taikyti jau nuo sausio 1 dienos – irgi nebuvo išgirsta ir nebuvo norima girdėti. Pasekmė yra tokia, kad tai būtų šiek tiek stabilizavę infliacijos augimą.

Šiandien šitas įstatymas nėra joks antiinfliacinis įstatymo projektas, tai yra daugiau susieta su energetinio saugumo didinimu, tam tikrų pajamų didinimu ir dalies padidėjusios dujų kainos apmokėjimu, ir padidėjusios elektros kainos apmokėjimu. Lietuvos bankas ir kiti specialistai… Išvada viena, kad nedidės infliacija, gal išliks to paties lygio. Ačiū.

PIRMININKAS. Toliau G. Skaistė – už.

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Išties norėčiau priminti, kad biudžeto tikslinimas yra susijęs su Rusijos invazija į Ukrainą, nes tai tikrai padarė poveikį geopolitinei situacijai, kurią turime regione. Tam reikia priimti papildomus sprendimus dėl Ukrainos karo pabėgėlių, dėl to, kad reikia išlaikyti kritinę infrastruktūrą, nes taikomos sankcijos ir nekeliauja kroviniai per geležinkelius, jų pajamos yra sumažėjusios, dėl to jiems infrastruktūrai išlaikyti reikalingi pinigai.

Taip pat kita dalis, kuri yra numatyta infliacijos pasekmėms švelninti ir energetinei nepriklausomybei įtvirtinti, yra tiesiogiai susijusi su Rusijos invazija į Ukrainą, nes tai turėjo poveikį ekonominei situacijai taip pat. Kokios buvo projekcijos iki Rusijos invazijos į Ukrainą? Tai buvo projekcijos, kad energijos kainos nuo metų vidurio turėtų pradėti mažėti, ypač pasibaigus šildymo sezonui. Dabar matome ekonomines projekcijas, kad aukštos energijos kainos išsilaikys dar bent vienus ar pusantrų metų. Natūralu, kad tie sprendimai, kurie buvo pasiūlyti anų metų pabaigoje dėl kainų išdėliojimo penkerių metų laikotarpiui, nebetinka ir reikia priimti papildomus sprendimus.

Šiuo sprendimu bus kompensuojama dalis kainos nuo liepos 1 dienos, bet taip pat grąžinamas ir tas įsiskolinimas, kuris gyventojams susikaupė už praėjusį pusmetį. Jūsų siūlymai realiai yra inkorporuoti į šį Vyriausybės pasiūlymą, kadangi žmonėms susikaupusi skola už praėjusį lai-

kotarpį (jeigu tuo metu nebūtų priimti sprendimai, energijos kainos irgi būtų augusios daug ženkliau) yra kompensuojama ir žmonėms nereikės po kelerių metų grąžinti tų susikaupusių pinigų.

Taip pat dėl perkamosios galios. Noriu atkreipti dėmesį, kad pensijos taip pat buvo indeksuotos metų pradžioje, jos augo apskritai nuo metų pradžios 16 %, visos kitos išmokos ne mažiau kaip 15 %. Minimalios mėnesinės algos gavėjams pajamos į rankas auga 17,3 %. Todėl, mano nuomone, infliacijos pasekmės yra amortizuojamos.

PIRMININKAS. Ir paskutinis pasisakymas. A. Sysas – prieš.

A. SYSAS (*LSDPF*). Ačiū, pirmininke. Gerbiami kolegos, turbūt niekas nesiginčija, kad Vyriausybė tikrai deda dideles pastangas, siekdama suvaldyti krizę, kuri ir dėl karo, ir dėl nematytos infliacijos ne tik Europoje, bet ir Lietuvoje muša visus rekordus, net tų senų krizių. Bet kalbėdami vis dėlto pasakykime viską iki galo. Infliacijos lygis aiškiai yra didesnis negu augimo. „Sodra“ pateikia aiškius duomenis, kad tikrai dalį, didžiąją dalį, o kai kuriems visą dalį suvalgo infliacija. Ir nereikia ginčytis – reikia pripažinti faktą ir stengtis daryti.

Kas man kelia nerimą dėl šio biudžeto? Tai yra tolesnis skolinimasis. Labai gerai, kad auga įsipareigojimai ir pensijos dar augs. Galbūt atlyginimai atsilieka nuo augimo. Mes sakome, kad pernai atlyginimai labiausiai augo Lietuvoje. Taip, bet jeigu mes pasižiūrime į Europos Sąjungos atlyginimų vidurkį, mes esame ketvirti iš galo. Daug metų tas atlyginimas buvo mažesnis, tai reikia džiaugtis, bet reikia sakyti, kad jis neatitinka vidurkio.

Blogiausia yra tai, kad mes skolinamės ir neturime tvarių finansinių šaltinių, į ateitį žiūrint. Ateis kiti metai, biudžetą vėl reikės tvirtinti. Labiausiai pasigendu mokesčių reformos. Tikrai kitos šalys tą daro, turtingesni, didesnes pajamas gaunantys žmonės moka didesnius mokesčius, kur kas didesnius mokesčius kitose Europos Sąjungos valstybėse negu čia, Lietuvoje. Atskirtis per tą laikotarpį didėja. Nereikia jokio didelio tyrimo daryti. Tai vėl parodo „Sodros“ skaičiai. Štai ko labiausiai pasigendu.

Tikrai nebalsuosiu prieš, bet susilaikysiu. Šis biudžetas galėjo būti tvaresnis, jeigu mes būtume įtraukę tuos resursus, kurie yra Lietuvoje, o ne tik skolintas lėšas.

PIRMININKAS. Pagaliau balsuosime dėl Valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo kai kurių straipsnių ir priedų pakeitimo įstatymo projekto. Priėmimas.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 91: už – 68, prieš nėra, susilaikė 23. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

11.33 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2021 m. gruodžio 14 d. nutarimo Nr. XIV-746 „Dėl 2022 metų, 2023 metų ir 2024 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų konsoliduotos visumos planuojamų rodiklių“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-1502(2) (*priėmimas*)

Toliau dar vienas projektas iš šio paketo – Seimo nutarimo dėl valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų konsoliduotos visumos planuojamų rodiklių pakeitimo projektas Nr. XIVP-1502(2). Buvo gautas Vyriausybės kompleksinis pasiūlymas dėl projekto 1 straipsnio. Jo sudėtyje yra du vidiniai straipsniai, bet jų atskirai nenagrinėsime. Komitetas pritarė pasiūlymui. Ar galime pritarti pasiūlymui bendru sutarimu? Nematau prieštaraujančių. Pritariame.

Kadangi projekto yra vienas straipsnis, dabar dėl viso projekto su ką tik aprobuotu Vyriausybės pasiūlymu dėl motyvų, matau, niekas neužsirašė. Iš karto balsuojame dėl Seimo nutarimo projekto.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 111: už – 79, prieš nėra, susilaikė 32. Nutarimas priimtas. (*Gongas*)

11.35 val.

Pagalbinio apvaisinimo įstatymo Nr. XII-2608 1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 14, 15 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 15[1] straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-879(2) (*svarstymo tęsinys*)

Darbotvarkės 1-4 klausimas – Pagalbinio apvaisinimo įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymo projektas Nr. XIVP-879(2). Svarstymo tęsinys. Kaip žinome, buvo pertrauka iki kito posėdžio. Kviečiu į tribūną Sveikatos reikalų komiteto atstovę R. Šalaševičiūtę.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (*LVŽSF*). Gerbiami kolegos, Sveikatos reikalų komitetas 2022 m. balandžio 20 d. apsvarstė pateiktą Lietuvos Respublikos pagalbinio apvaisinimo įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo ir papildymo 15[1] straipsniu įstatymo projektą, atsižvelgė į Lietuvos Respublikos Vyriausybės pasiūlymus ir jiems iš esmės pritarė. Taip pat buvo apsvarstytos ir Teisės departamento 23 pastabos, faktiškai beveik visoms buvo pritarta, išskyrus keturias, jos iš esmės buvo daugiau techninio pobūdžio. Atsižvelgus į Teisės departamento ir Vyriausybės pastabas ir pasiūlymus įstatymo projektas buvo patobulintas. Sveikatos reikalų komitetas balsavo už išvadą ir patobulintą įstatymo projektą. Balsavimo rezultatai: už – 8, prieš – 2, susilaikė 2.

PIRMININKAS. Ačiū. Dabar Žmogaus teisių komiteto išvada. Ją pristatys T. V. Raskevičius.

T. V. RASKEVIČIUS (*LF*). Gerbiamieji Seimo nariai ir narės, Lietuvos Respublikos Seimo Žmogaus teisių komitetas Pagalbinio apvaisinimo įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo ir papildymo 15[1] straipsniu įstatymo projektą svarstė praėjusių metų spalio 27 dieną. Komitete įstatymo projektui nepritarus, komitetas nusprendė bendru sutarimu grąžinti įstatymo projektą iniciatoriams tobulinti.

PIRMININKAS. Dėkui. Dabar diskusija. Pastebėsiu, kad darbotvarkėje diskutuoti skirta 20 minučių. Pirmasis pasisako A. Gedvilas.

A. GEDVILAS (*DPF*). Gerbiami kolegos, trys kodėl ir du todėl balsuoti prieš šį įstatymo projektą. Pirmas kodėl. Kodėl sugyventinio sąvoka sąmoningai keičiama į partnerio? Todėl, kad ruošiama dirva Civilinės saugos įstatymui. Leiskite priminti visuomenės nuomonę. „Vilmorus“ atlikta visuomenės nuomonės apklausa apie Partnerystės įstatymą ir jo svarstymą Seime Ukrainoje vykstančio karo kontekste parodė visuomenės griežtą nusiteikimą prieš. Partnerystės įstatymui, kuris įteisintų tos pačios lyties šeimas, kaip buvo formuluojamas klausimas, nepritarė daugiau kaip 70 % apklaustųjų. Pritariu, kad homoseksualių porų teisiniai santykiai turi būti teisiškai reglamentuoti, tačiau dėl partnerystės instituto įteisinimo turime vis dėlto surasti…

PIRMININKAS. Kolega, jūs tikrai apie tą projektą kalbate, kuris dabar yra darbotvarkėje?

A. GEDVILAS (*DPF*). Aš buvau užsirašęs.

PIRMININKAS. Taip, bet ar tikrai apie tą projektą, kuris yra?..

A. GEDVILAS (*DPF*). Dėl dirbtinio apvaisinimo.

PIRMININKAS. Gerai.

A. GEDVILAS (*DPF*). Antras kodėl. Kodėl sutuoktiniai turėtų sutikti su embrionų panaudojimu donorystei? Todėl, kad taip žingsnis po žingsnio yra ruošiama dirva surogacijai. Netgi Europos Parlamentas, gana liberaliai suvokiantis žmogaus teisę surogacijos atveju, ne kartą savo rezoliucijose yra paminėjęs, jog, kaip teigiama Hagos konvencijoje, surogacija yra ne kas kita kaip moters kūno ir jos reprodukcinių organų išnaudojimo forma, ir ją pasmerkęs kaip žeminančią moters orumą, nes moters kūnas ir jos reprodukcinės funkcijos paverčiamos preke.

Projekto autorei priminsiu, kad kolega buvęs Seimo Pirmininkas pasirašė rezoliuciją, kuria ragino imtis visų priemonių, įskaitant ir teisines, kad būtų uždrausta bet kokios formos surogacija, ragino pasmerkti surogaciją kaip moterų reprodukcinės funkcijos išnaudojimo praktiką, smerkti reprodukcinį turizmą. Įdomu, kaip kolega balsuos šiandien, tapęs liberalu.

Trečias kodėl. Kodėl į visą šį procesą įtraukiami nepilnamečiai ir jiems reikalingas dirbtinis apvaisinimas? Į šį kodėl atsakymo dar ieškau, bet palinkėčiau neužsiimti, kuo nereikia. O nepilnamečiams kuprinę ant pečių – ir pirmyn į mokyklą.

Dėl šių grėsmių, kolegos, kviečiu nepalaikyti šio įstatymo projekto ir balsuoti prieš. Ačiū už dėmesį.

PIRMININKAS. Dėkui. Dėl balsavimo intervalų pasakysiu, kad pirmasis balsavimo intervalas neišvengiamai pratęsiamas. Kaip minėjau, buvo sakyta, kad šitoje pirmoje dalyje balsuojame po kiekvieno projekto. Taigi po diskusijos mes balsuosime dėl pasiūlymų, po to dėl viso šio projekto po svarstymo.

Kitas diskutuoti užsirašęs – A. Lydeka.

A. LYDEKA (*LSF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiami kolegos Seimo nariai, labai trumpai pasinaudosiu proga iš šios garbingos tribūnos pristatyti tarptautinę praktiką, kokia yra susiformavusi pasaulyje kalbant apie teisinį reglamentavimą dėl embrionų saugojimo, dėl embrionų laikymo. Taigi kokia ta tarptautinė praktika?

Daugumoje pasaulio valstybių iš viso nėra reglamentuojamas embrionų saugojimas, o tose valstybėse, kuriose yra reglamentuojamas embrionų saugojimas, tai trukmė lytinių ląstelių saugojimo banke yra apie dešimties metų laikotarpis. Embrionų saugojimas terminuotą laiką yra taikomas iš esmės visose valstybėse, kurios reglamentuoja saugojimą, nekalbant, kad tai yra pačios pažangiausios, išsivysčiusios Europos ir pasaulio valstybės. Pavyzdžiui, Švedijoje, Norvegijoje, Danijoje, Belgijoje, Jungtinėje Karalystėje bendrasis embrionų saugojimo terminas apibrėžtas penkerių metų laikotarpiu ir gali būti individualiai ilginamas arba trumpinamas jau priklausomai nuo pačių porų. Vokietijoje, Austrijoje ir Suomijoje pačios poros sprendžia dėl embrionų saugojimo pagrįsto termino. Islandijoje saugoma iki dešimties metų laikotarpio, yra kaip ilgiausias galimas terminas. Jungtinės Karalystės žmogaus apvaisinimo embriologijos tarnybos rekomenduojamas ilgiausias sukurtų embrionų saugojimo terminas yra 15 metų. Australijoje embrionų saugojimo trukmė skirtingose valstijoje skiriasi, bet irgi niekur neviršija dešimties metų laikotarpio. JAV iš viso nėra įstatymais nustatyto privalomo embrionų saugojimo termino. Labai panaši tvarka yra ir Kanadoje. Pasibaigus saugojimo terminui arba poros prašymu embrionai dažniausiai yra sunaikinami. Kai kuriose šalyse nepanaudoti embrionai, kurių saugojimo laikas yra pasibaigęs, pačios poros prašymu gali būti donuoti kitų porų pagalbiniam apvaisinimui ar mokslo tyrimams. Taip pat, gerbiami kolegos, labai svarbu paminėti, kad net ir tais atvejais, kai embrionai yra saugomi, dažniausiai tai atliekama su geros prognozės embrionais, kurie, tikėtina, galėtų sėkmingai atšilti ir būti panaudoti pagalbinio apvaisinimo procedūroms.

Tuo tarpu Lietuvoje yra privalu šaldyti ir saugoti visus embrionus, nepriklausomai nuo jų kokybės ir prognostinių rodiklių, atkreipiu dėmesį, nepriklausomai nuo kokybės. Akivaizdu, gerbiami kolegos, kad tą teisinį reglamentavimą, kuris yra dabar Lietuvoje, privalu keisti, šį alogišką dalyką amžinai saugoti, šaldyti embrionus privalu pakeisti. Ačiū.

PIRMININKAS. Toliau pasisako M. Danielė.

M. DANIELĖ (*LF*). Mieli kolegos, per šiuos pusantrų metų Lietuvos Respublikos Seime nepaprastai daug girdėjau apie tai, kokia svarbi Lietuvai yra šeima ir kaip svarbu yra didinti Lietuvoje gimstamumą. Bet kai tik kalba pasisuka apie šeimą ir apie gimstamumą, visos diskusijos pas mus kreipiasi visai priešinga linkme. Ir štai mes pamatome, kad Lietuvoje žmonės, kurie nepaprastai nori susilaukti vaikų, tos šeimos, kurios nori susilaukti vaikų ir aktyviai siekia tą padaryti, susiduria su gausybe kliūčių. Koks rezultatas?

Rezultatas visų pirma yra tas, kad bendras vertinimas, kai kalbame apie nevaisingumo gydymą Lietuvoje, rodiklis, kurį mes turime, yra prastas, toks pavadinimas – prastas rodiklis. Ir mes stovime šalia tokių šalių kaip Rumunija, Moldova, Rusija. Ir gal tai nebūtų blogiausia naujiena, nes, sakykim, tik jaunimui nuolat skauda dėl to, kad Lietuva turi blogiausius rodiklius visose įmanomose lentelėse, visada mes ten gale, visada paskutiniai. Bet yra praktinė dalis.

Lietuvoje 50 tūkst. porų susiduria su nevaisingumu. Keletas tūkstančių tų porų pasinaudoja paslaugomis, bet naudojimasis paslaugomis yra tiesiogiai susijęs su tuo, kiek tos paslaugos yra draugiškos vartotojui. Ir šiandien tas paslaugų draugiškumas yra susijęs ne tik su finansiniais barjerais, nes finansiniai barjerai, taip, sakykim, Lietuvai galbūt yra iššūkis kompensuoti daugiau paslaugų, kompensuoti daugiau ciklų ir kitų su pagalbiniu apvaisinimu susijusių paslaugų, bet tam tikri barjerai yra tiesiog teisiniai, juos išspręsti mums nieko nekainuoja.

Lietuva turi padaryti labai daug, kad šitas rodiklis Europos atlase pagerėtų ir kad mes nebūtume tarp tų atsilikusių valstybių. Šiandien projektas yra tik dėl dviejų skubiausių ir mažiau-

sių dalykų, kuriuos tiesiog reikia labai skubiai išspręsti. Nieko nekainuojantys du dalykai. Viena, tai yra embrionų šaldymo laikotarpio korekcija, iki šiol šitas laikotarpis projekte nebuvo apibrėžtas, taip pat tai yra galimybė vaikams išsaugoti savo vaisingumą, jeigu jie ankstyvame amžiuje susiduria su sunkiomis ligomis. Toks reguliavimas nebeišskirtų Lietuvos neigiama prasme iš Europos Sąjungos šalių. Mes pagrįstume savo teisėkūrą ir Europos Sąjungos šalių praktika, ir mokslo įrodymais, ir specialistų, mūsų gydytojų rekomendacijomis, mūsų mokslininkų rekomendacijomis, bet kas yra svarbiausia, mes atlieptume porų lūkesčius, tų porų, kurios siekia susilaukti vaikų ir kurios nori normalaus teisinio reguliavimo.

Dar labai svarbu, kad žmonės, kurie dėl savo religinių, ideologinių ir kitų įsitikinimų norėtų tęsti amžiną embrionų šaldymą, tokią galimybę irgi turės. Vadinasi, pirmą kartą mes apimtume visas suinteresuotas grupes ir atlieptume visų šitų žmonių grupių lūkesčius. Tai kartu yra ir logiška, nes mūsų piliečiams paslauga taptų palankesnė, jiems nebereikėtų važiuoti į Latviją tam, kad tuos nepanaudotus, nereikalingus embrionus galėtų sunaikinti. Jie galėtų tai padaryti savo valstybėje kaip ir kitos Europos šalys, leidžiančios savo piliečiams naudotis paslauga savo valstybėje.

Dar vienas dalykas – piniginės lėšos. Šiandien mums reikia didinti vaiko pinigus, šiandien reikia, kad tie vaikai, kurie auga ir vystosi, turėtų kuo geresnes sąlygas, taigi panaudoti, skirti pinigus būtent šiai krypčiai yra daug racionaliau ir pragmatiškiau.

Aš raginu palaikyti šiandien šitą projektą, nes, pasikartosiu, jis atliepia visų piliečių lūkesčius, visų suinteresuotų grupių lūkesčius, taip pat mokslo įrodymus. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkui. Toliau diskusijoje pasisakys J. Sejonienė.

J. SEJONIENĖ (*TS-LKDF*). Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Kolegos, kalbėsiu kaip moteris, katalikė ir taip pat medikė. Klausimus, kurie yra susiję su sveikata, kaip profesionalė esu linkusi spręsti mokslo įrodytais metodais ir žiniomis. Norėčiau vieną pastabą dėl terminų vartojimo įstatymuose.

Kalbama apie amžinybę, tad ir diskutuodami su kolegomis fizikais priėjome tokią išvadą, kad tokias iracionalias sąvokas vartoti įstatymuose, teisės aktuose nėra teisinga. Antra, turėtume atsižvelgti vis dėlto ir į praktinius aspektus, kaip valstybė išlaikys didelį kiekį embrionų, kuriuos pasiryžusi saugoti amžinai, po 50, po 70 metų, jeigu tos poros nebemokės už tų embrionų saugojimą, tas išlaidas turės kompensuoti valstybė. Ar tai bus pakeliama našta bet kokiai valstybei? Būtų pakeliama našta?

Taip pat labai svarbus aspektas dėl neterminuotojo embrionų saugojimo lytinių ląstelių banke, neatsižvelgiant nei į porų reprodukcinius lūkesčius, nei embrionų kokybę. Tai neatitinka tarptautinės praktikos ir kelia etinių abejonių ir praktinių sunkumų, ką jau minėjau. Pora, kurios pagalbiniam apvaisinimui embrionai buvo sukurti, jų atsisakyti gali tik donuodama juos kitų porų pagalbiniam apvaisinimui, o tai iš esmės diskredituoja ir Embriono donorystės programos įgyvendinimą, nes neretai tampa vieninteliu būdu išvengti priverstinio amžino embrionų saugojimo ir mokėjimo už tai.

Daugėja atvejų, kai kai kurios poros nemoka už embrionų saugojimą ir yra nepasiekiamos nurodytais kontaktiniais duomenimis. Todėl šiais atvejais embrionų saugojimas yra atliekamas gydymo įstaigos lėšomis, o tai nėra teisinga jos atžvilgiu. Taip pat negalima ignoruoti to, kad partneriai, kurie buvo pasiryžę saugoti, kurti embrionus, gali ir išsiskirti, ir tada vėlgi neaišku, kaip ir kas turėtų mokėti už tų embrionų saugojimą, žinoma, gali ir mirti.

Remiantis tarptautine praktika, vyraujanti… embrionų saugojimo lytinių ląstelių banke, ką jau gerbiamas Arminas prieš tai minėjo, yra dešimt metų. Ir toks saugojimas yra taikomas tokį laiką pažangiose ir išsivysčiusiose Europos ir kitose Vakarų valstybėse, į kurias mes lygiuojamės. Aišku, tokia trukmė pasirinkta remiantis mokslo įrodymais. Aišku, kad projekto nuostatos palieka galimybę ir ilgesniam embrionų šaldymui, tai yra embrionai pagal sutuoktinių, partnerių raštu pareikštą valią jų lėšomis saugomi informuoto paciento sutikime nurodytą terminą: ne trumpiau kaip dvejus metus nuo pagalbinio apvaisinimo pradžios ir ne ilgiau kaip dešimt metų, nebent sutuoktiniai ir partneriai yra pareiškę valią ilgesniam embrionų laikymo terminui. Be to, embrionų gali būti sukuriama tik tiek, kiek vienu metu pavyksta sukurti, tačiau galutinį sprendimą dėl sukuriamų embrionų skaičiaus vis dėlto priima abu sutuoktiniai ar sugyventiniai, pasitarę su gydy-

toju. Taigi ir sukuriama embrionų gali būti tik tiek, kiek bus perkelta į moters organizmą, visiškai išvengiant embrionų šaldymo.

Dar labai svarbus aspektas ir nemažai spekuliacijų dėl to, kad embrionai gali būti naudojami ne moters pagalbiniam apvaisinimui. Tai svarbu yra pasakyti, kad Biomedicininių tyrimų etikos įstatymo 3 straipsnyje nustatyta, kad žmogaus embrionų kūrimas nemedicininių tyrimų tikslais yra draudžiamas. Be to, su žmogaus embrionu ir žmogaus vaisiumi leidžiama atlikti tik tuos biomedicininius tyrimus, kurių numatoma nauda tiriamam žmogaus embrionui ar vaisiui viršija riziką. Biomedicininiai tyrimai su žmogaus embrionu ar žmogaus vaisiumi, kurių metu ar kuriems pasibaigus žmogaus embrionas ar vaisius yra sunaikinamas arba žmogaus embrionas neperkeliamas į moters gimdą, draudžiami.

Pastebėtina, kad keičiamo įstatymo 1 straipsnio 1 dalyje apibrėžiant įstatymo paskirtį nustatyta, kad įstatymas nustato moters pagalbinio apvaisinimo sąlygas, būdus ir tvarką. Pagalbinio apvaisinimo sąvokos apibrėžtyje taip pat nustatoma, kad tai procesas, apimantis su lytinėmis ląstelėmis ir (ar) embrionu atliekamus veiksmus, taikomus siekiant sukelti moters nėštumą. Tokia sisteminė pagalbinį apvaisinimą reglamentuojančių teisės normų analizė leidžia man teigti, kad embriono sukūrimas yra galimas tik pagalbinio apvaisinimo tikslu. Be to, pagal keičiamo įstatymo 10 straipsnio 6 dalį, kol sukurti, tačiau į moters organizmą neperkelti embrionai laikomi lytinių ląstelių banke, kiti embrionai tos pačios moters pagalbiniam apvaisinimui negali būti kuriami, tad naujų embrionų kūrimas yra griežtai kontroliuojamas.

Labai tikiuosi, kad išsklaidžiau dalį jūsų abejonių, dalį bent jau pasklidusių klaidingų žinučių, ir labai tikiuosi, kad palaikysite šitą tikrai labai reikalingą įstatymo projektą.

PIRMININKAS. I. Kačinskaitė-Urbonienė toliau pasisako. (*Balsai salėje*) Laikysime, kad ten irgi frakcijos vardu pasisakė.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (*DPF*). Labai ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Aš pasistengsiu trumpai.

PIRMININKAS. Dėkui.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (*DPF*). Aspektai, dėl kurių reikia keisti šį įstatymą, yra tie, kad embrionų saugojimas amžinai yra perteklinė našta tiek gyventojams, tiek žmonėms, tiek, jeigu būtų nuspręsta, valstybei. Logiška, kodėl? Paprastai realus reprodukcinis amžius vidutiniškai yra apie 10–15 metų. Todėl amžinas saugojimas iš tiesų neturi prasmės.

Kitas dalykas. Įvedama labai svarbi sąvoka, labai svarbus pakeitimas dėl vaisingumo išsaugojimo, ypač kai kalbame apie jautrias vaikų grupes, kai yra rizika neišsaugoti vaisingumo dėl galimos ligos. Todėl vaisingumo išsaugojimo aspektas vaikų atžvilgiu yra būtinas ir labai reikalingas pakeitimas.

Apskritai, aišku, mes turime visuomenėje apie 15 % nevaisingų porų. Turime šiandien kalbėti, man atrodo, ne apie terminą, kiek šaldysime ar nešaldysime embrionus, o apie pagalbą, ką galėtume padaryti, kad pagalba poroms, susiduriančioms su nevaisingumu, būtų labiau prieinama.

Dabar šiek tiek apie mitus. Aš tikrai gavau ne vieną laišką iš susirūpinusių gyventojų dėl to, kad šis įstatymas galės būti panaudotas vienos lyties partnerių, galbūt net surogatinei motinystei. Noriu tikrai atkreipti visų dėmesį į 7 straipsnį. Jis aiškiai sako, kad gali būti panaudotos tik dvi skirtingos lytinės ląstelės: viena iš moters, kita iš vyro. Ir jie turi kartu gyventi, būti įteisinę savo santykius santuokos būdu ar partnerystės būdu įstatymų nustatyta tvarka. Taigi šis įstatymas nekalba apie vienos lyties poras, gyvenančias kartu. Šis įstatymas kalba tik apie heteroseksualias poras, kurioms reikia pagalbos gydantis nevaisingumą.

Vertybinis aspektas. Suprantu. Ypač daug Bažnyčia pasisakė dėl to, kad embrionas yra tarsi žmogaus organizmas. Bet moksliškai pažiūrėkime: embrionas yra apvaisinta zigota iki aštuntos moters nėštumo savaitės pabaigos. Mes šiandien su kolege V. Giraityte-Juškevičiene įregistravome pataisą, kad mes moksliškai apibrėžtume, kas yra žmogaus embrionas, ir neklaidintume kitų. Tai nėra žmogus. Tai yra dar besiformuojančios ląstelės, tiksliau, besidalijančios ląstelės, galinčios pavirsti žmogumi.

Na ir pabaigai. Aš labai norėčiau ir labai skatinčiau, mes jau čia ir darbo grupėje kalbėjome, kad mes daugiau kalbėtume apie įrankius, kurie galėtų padėti gydyti nevaisingumą, o ne apie

amžių, tiksliau, apie tuos metus, kiek šaldysime ar nešaldysime embrionų. Mes turime neišspręstų klausimų apie pagalbinio apvaisinimo priemoką, kuri kartais siekia iki 2 tūkst. eurų poroms, negali visiškai valstybė padengti šių išlaidų, apie inseminacijas, tai yra pagalbą alternatyviais keliais, kaip būtų galima kitais būdais padėti poroms susilaukti kūdikio, apie psichologinę pagalbą, nes iš tikrųjų daug jaunų porų nesikreipia, nes susiduria su įvairiais visuomenės stereotipais. Kalbėkime apie tai, kad padėtume, nes problema yra išties didelė, pakartosiu, apie 15 % porų, deja, bet susiduria su šia problema, o mes kartais savo kalbomis stigmatizuojame. Todėl nedarykime to, bandykime spręsti praktinius klausimus ir padėti jaunoms šeimoms. Ačiū.

PIRMININKAS. Šiam klausimui buvo skirta 20 minučių, svarstome jau 26 minutes, tai diskusija tuo baigiama. Dėl vedimo tvarkos gerbiama A. Kubilienė. Prašau.

A. KUBILIENĖ (*LVŽSF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Aš tikrai pakviesčiau pranešėjus kalbėti tai, ką išmano. Jeigu mes neturime mokslinių žinių, kas yra zigota, kad tai yra žmogaus vystymosi stadija, tai tikriausiai nereikėtų klaidinti visuomenės.

PIRMININKAS. Visada turbūt galioja Seimo nariams toks pageidavimas, kad kalbėtų apie tai, ką išmano. To, matyt, stengiamės laikytis. Dabar pasiūlymų svarstymas. Kviečiu į tribūną pagrindinio komiteto pirmininką, tiksliau, pirmininkę R. Šalaševičiūtę. Pirmiausia Vyriausybės pasiūlymas dėl 9 straipsnio, juo keičiamas 10 straipsnis. Aš klausiu, ar Vyriausybė prašo balsuoti, nes pagrindinis komitetas nepritarė? Premjerė tuoj bus. Prašom, premjere. Čia yra dėl saugojimo laiko, termino. Buvo Vyriausybės siūlymas, kad saugoma ne trumpiau kaip dvejus metus nuo apvaisinimo pradžios pagal sutuoktinių nurodytą terminą. Ar reikalaujate dėl to balsuoti?

I. ŠIMONYTĖ (*TS-LKDF*). Ne, nereikalauju.

PIRMININKAS. Gerai. Tada prie šio pasiūlymo nesustojame. Toliau dėl šio straipsnio yra du Seimo narės A. Širinskienės siūlymai. Vienas 20 dienos datos, kitas 22 dienos datos. Aš klausiu Seimo narės, ar abu pasiūlymus mes turėtume nagrinėti, ar kurį nors vieną?

A. ŠIRINSKIENĖ (*LRF*). Dabar su pasiūlymais yra taip. 20 dienos pasiūlymas yra registruotas dėl senosios projekto redakcijos, dėl to jį atsiimu, o 22 dienos pasiūlymas yra registruotas jau dėl antrosios redakcijos, kuri šiandien ir yra svarstoma. Šiuo atveju maksimaliai prisiderinta prie komiteto visų atliktų pataisymų ir pateikta nauja idėja. Aš siūlau svarstyti 22 dienos pasiūlymą.

PIRMININKAS. Gerai. Aš iš karto nepastebėjau, atsiprašau, I. Kačinskaitė-Urbonienė norėjo repliką ar dėl vedimo tvarkos.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (*DPF*). Kadangi, kaip supratau, kolegos informavo, kad replika buvo skirta man, tai noriu informuoti Seimo narius, kolegas, kad prieš registruodama pataisą konsultavausi tiek su gydytoju R. Griciumi, tiek su daktaru V. Klimu ir jie būtent padėjo suformuluoti medicininę sąvoką. Tikrai, na, žinote, neužsiimu kažkokiais dalykais, kurių nesuprantu.

PIRMININKAS. Gerai. Dabar suteikiu žodį Seimo narei A. Širinskienei, ji pristatys paskutinį pasiūlymą.

A. ŠIRINSKIENĖ (*LRF*). Mano pasiūlymu siekiama išlaikyti esamą aukštą embrionų apsaugą ir kartu užtikrinti, kad poros, kurios yra nevaisingos ir turi užšaldytų embrionų, nepatirtų perteklinių finansinių sunkumų. Šiuo atveju siūlau neterminuoti embrionų šaldymo, tačiau nustatyti pareigą valstybei PSDF lėšomis apmokėti visas saugojimo išlaidas. Jos, beje, valstybei nėra ypač didelės, nors yra didelės vertinant porų atžvilgiu. Tai būtų apie 300, galbūt 400 eurų per metus.

Kita mano pasiūlymo dalis yra susijusi su formuluote, kad embrionas yra naudojamas moters apvaisinimui ateityje. Iš tiesų Biomedicininių tyrimų etikos įstatymas draudžia eksperimentus su embrionu ir kamieninių ląstelių gavimą eksperimento tikslais, tačiau nacionalinėje teisėje nesureguliuotas embriono kamieninių ląstelių panaudojimas, kai panaudojimas vyksta dėl įprastinio gydymo, o ne dėl medicinos eksperimento. Todėl šios normos išbraukimas iš esmės atlaisvintų galimybes gaminti embrionų kamienines ląsteles, kai šis gaminimas yra neeksperimentinis. Šiuo atveju išbraukdama ir grąžindama esamą formuluotę į įstatymą, kad naudojama tik moters apvaisinimui, aš siūlau vis dėlto atsisakyti embriono naudojimo įvairiems gydymo tikslams.

Paskutinį pasiūlymą aš pristatysiu, matyt, vėliau, nes finansavimas yra atskirame straipsnyje.

PIRMININKAS. Bet dėl šio straipsnio buvo kaip vientisas jūsų pasiūlymas, todėl čia mes dalimis, matyt, negalėsime skaidyti. Prašysiu dar įjungti. Įjungta.

A. ŠIRINSKIENĖ (*LRF*). Lygiai taip pat ir finansavimas, kaip jau minėjau, yra nustatomas iš PSDF lėšų.

PIRMININKAS. Klausome komiteto pozicijos.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (*LVŽSF*). Komiteto nuomonė – nepritarti. Komiteto argumentai tokie. Neterminuotas embrionų saugojimas lytinių ląstelių banke neatsižvelgiant nei į poros reprodukcinius lūkesčius, nei į embrionų kokybę neatitinka tarptautinės praktikos, kelia etinių abejonių ir praktinių sunkumų. Pora, kurios pagalbiniam apvaisinimui embrionai buvo sukurti, jų atsisakyti gali tik donuodama juos kitų porų pagalbiniam apvaisinimui, o tai diskredituoja ir Embriono donorystės programos įgyvendinimą, nes neretai tai tampa vieninteliu būdu išvengti priverstinio amžino embrionų saugojimo. Remiantis tarptautine praktika, vyraujanti embrionų saugojimo lytinių ląstelių banke trukmė yra dešimt metų. Embrionų saugojimas terminuotą laiką yra taikomas pažangiose ir išsivysčiusiose Europos valstybėse.

Be to, projekto nuostatos palieka galimybę ir neribotam embrionų šaldymui, jei tai atitinka poros įsitikinimus. Tai yra embrionai pagal sutuoktinių, partnerių raštu pareikštą valią jų lėšomis saugomi informuoto paciento sutikime nurodytą terminą, bet ne trumpiau kaip dvejus metus nuo pagalbinio apvaisinimo pradžios ir ne ilgiau kaip dešimt metų. Taigi gali būti sukuriama embrionų tiek, kiek ir bus perkelta į moters organizmą visiškai išvengiant embrionų šaldymo.

Biomedicininių tyrimų etikos įstatymo 3 straipsnyje nustatyta, kad žmogaus embrionų kūrimas biomedicininių tyrimų tikslais yra draudžiamas. Be to, su žmogaus embrionu ir žmogaus vaisiumi leidžiama atlikti tik tuos biomedicininius tyrimus, kurių numatoma nauda tiriamam žmogaus embrionui ir žmogaus vaisiui viršija riziką. Biomedicininiai tyrimai su žmogaus embrionu ar žmogaus vaisiumi, kurių metu arba kuriems pasibaigus žmogaus embrionas ar žmogaus vaisius yra sunaikinamas arba žmogaus embrionas neperkeliamas į moters gimdą, draudžiami.

Taip pat pastebėtina, kad apibrėžiant įstatymo paskirtį nustatyta, kad įstatymas nustato moters pagalbinio apvaisinimo sąlygas, būdus, tvarką. Pagalbinio apvaisinimo sąvokos apibrėžime taip pat nustatoma, kad tai procesas, apimantis su lytinėmis ląstelėmis ir (ar) embrionu atliekamus veiksmus, taikomus siekiant sukelti moters nėštumą. Taigi, sisteminė pagalbinį apvaisinimą reglamentuojančių teisės normų analizė patvirtina, jog embriono sukūrimas yra galimas tik moters pagalbinio apvaisinimo tikslu. Be to, pagal keičiamo įstatymo 10 straipsnio 6 dalį, kol sukurti, tačiau į moters organizmą neperkelti embrionai laikomi lytinių ląstelių banke, kiti embrionai tos pačios moters pagalbiniam apvaisinimui negali būti kuriami, tad naujų embrionų kūrimas yra griežtai kontroliuojamas. Ir atsižvelgiant į tai, kad Lietuvos Respublikos strateginio valdymo įstatymo…

PIRMININKAS. Gerbiamoji pranešėja!

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (*LVŽSF*). Viskas jau, baigiu. Paskutinė.

PIRMININKAS. Jūs labai ilgą tekstą skaitote. Būtų gerai, kad komiteto atstovai kaip nors savais žodžiais, koncentruotai pasakytų esmę, nes… Taip, Statutas nenumato laiko ribojimo komiteto nuomonei pateikti, bet turėtume vadovautis protingumo principais.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (*LVŽSF*). Pirmininke, čia problema, kad pasiūlymų teikėjos pasiūlymas irgi iš trijų dalių.

PIRMININKAS. Gerai, pabaikite, bet ateityje pasistenkite koncentruotai, trumpiau kaip nors.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (*LVŽSF*). Ten gal jau ne esminis dalykas yra. Galime ir apsispręsti balsuodami.

PIRMININKAS. Dabar motyvai. Už kalba P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (*LRF*). Gerbiami Seimo nariai, klausimas: kodėl embrionas yra saugomas vienose valstybėse ilgiau, kitose valstybėse trumpiau? Todėl, kad jis gyvybė. Jeigu jis nebūtų gyvybė, jis nesivystytų, embrionas. O gyvybę reikia gerbti. Kodėl ir Bažnyčia, beje, mes esame krikščioniškas kraštas… Žudymas nekalto žmogaus, to, kuris negali apsiginti, to, kuris neturi užtarėjų, yra nusikaltimas.

Aš manau, buvo geras įstatymas, ir pritariu A. Širinskienės siūlymui, ir manau, kad jį reikia palaikyti. O I. Kačinskaitė-Urbonienė išrado naują versiją, kad embrionas jau nėra gyvybė. Ger-

biama *darbiete*, pažiūrėkite, ką kalba mokslas. Jūs vienu atveju, kai kaukes nešiojate, tikite mokslu, o kitu atveju, kai jums nepatogu, mokslu netikite.

PIRMININKAS. Prieš kalba M. Danielė.

M. DANIELĖ (*LF*). Aš norėčiau atkreipti dėmesį, kad siūlymai dėl to amžinojo šaldymo yra nepraktiški, nelogiški, bet dar ir valstybės pinigus kainuoja. Labai gėdinga yra siūlyti tokius neūkiškus sprendimus, kai valstybei nuolat trūksta pinigų. Vaiko pinigų didinimui, mokyklinio amžiaus vaikų maitinimui, užimtumui mums nuolat trūksta pinigų. Dabar, kai jau visas mokslas sako, kad poros išsiskiria, žmonės žūsta, embrionai, šaldomi ilgai, tampa negyvybingi, nebepanaudotini, moterys tampa senjorėmis – dėl visų šių priežasčių amžinasis šaldymas yra tiesiog nelogiškas. Jau tūkstančius argumentų šiandien dėl to girdėjome. Tikrai siūlau taupyti valstybės pinigus, nepritarti tam pasiūlymui ir pinigus skirti tiems vaikams, kurių ugdymui ir užimtumui tų pinigų nuolat trūksta.

PIRMININKAS. Balsuosime dabar dėl čia plačiai aptarto A. Širinskienės siūlymo dėl 9 straipsnio, kuriuo keičiamas 10 straipsnis.

Balsavo 97: už – 36, prieš – 40, susilaikė 21. Pasiūlymui nepritarta. Dabar yra taip pat kolegės A. Širinskienės pasiūlymai. Matyt, mes vėl kalbame apie vėlesnį pasiūlymą dėl 12 straipsnio. Aš klausiu, man atrodo, kad pasiūlymas yra susijęs su prieš tai nepritartu pasiūlymu. Ar prašysite balsuoti, ar sutinkate, kad susijęs?

A. ŠIRINSKIENĖ (*LRF*). Ne, jis susijęs, tai tikrai būtų nelogiška balsuoti.

PIRMININKAS. Ačiū už supratimą. Toliau taip pat yra kolegės A. Širinskienės pasiūlymas dėl 13 straipsnio, dėl įstatymo įgyvendinimo. Tai vėl, matyt, yra sąsajos ir neprašote balsuoti? Dėkui. Baigėme pasiūlymų aptarimus. Ačiū komiteto atstovei. Apsispręsime dėl viso projekto, vienas – už, vienas – prieš ir balsuosime. Už kalba E. Gentvilas.

E. GENTVILAS (*LSF*). Svarstome projektą, kuris jau praėjusioje kadencijoje įgavo, sakyčiau, skandalingą atspalvį, kai iš tiesų poros, kurios neturi galimybės natūraliu reprodukcijos būdu susilaukti vaikų, yra neskatinamos eiti prie pagalbinio apvaisinimo, nes net ir susilaukusios vaikučių pagalbinio apvaisinimo būdu jos yra paskui sankcionuojamos finansiškai dėl amžino embrionų saugojimo. Tie veiksmai kartais man atrodo panašūs, kai visiškai nenorima spręsti nevaisingų porų problemų, o jų, kaip jau minėta, Lietuvoje yra 50 tūkst. Tai 100 tūkst. žmonių laimės klausimas. Džiaugiuosi šita nauja redakcija ir pasisakau už ją, raginu balsuoti už ją, nes visų embrionų šaldymas, kaip yra iki šiol, nepaisant, kaip ir kolega A. Lydeka sakė, jų prognostinio produktyvumo, irgi yra nelogiškas, kai yra produktas, kurio kokybė, taip sakant, prognozuojama labai rezervuotai, taip pat yra saugomas.

Atskiras dalykas, kai čia bandoma pateikti kaip eksperimentą su paaugliais. Įsivaizduokime merginą ar berniuką, jau pradėjusį lytiškai bręsti ir susergantį sudėtinga, dažniausiai onkologine, liga, gresia turėti nevaisingumą. Tai ar mes ištiesiame ranką tokiems žmonėms, žinoma, su jų tėvų valia, kad jie ateityje, išsaugojus jų lytines ląsteles, turėtų galimybę turėti palikuonių? Ar mes pasmerksime tuos paauglius, keturiolikmečius, pradėjusius lytiškai bręsti – eik į nežinią, eik į nebūtį, tau mes nepadėsime. Aš siūlau šiandien paremti šitą įstatymo projektą.

PIRMININKAS. A. Širinskienė pasisako prieš.

A. ŠIRINSKIENĖ (*LRF*). Iš tikrųjų labai apmaudu, kad mūsų Seime pagaliau kai kurie džiaugiasi, kad neliko jokios embrionų apsaugos. Nes ką mes bepasakotume ar norėtume embrioną laikyti tik ląstele, kaip čia kolegė įregistravo pasiūlymą, nepaneigiamas faktas, kad embrionas yra žmogaus gyvybė. Aš nekalbu apie asmens statusą, bet žmogaus gyvo organizmo mes paneigti negalime, nes jeigu ten nebūtų gyvo organizmo, tai šiandien 141 gyvo organizmo Seime taip pat greičiausiai nebūtų. Tikrai raginu kolegas balsuoti prieš ir neremti tokio projekto, kuris mus nubloškia tikrai labai toli embrionų apsaugos atžvilgiu ir anaiptol nepadeda nevaisingoms šeimoms, nes vis dėlto negarantuoja joms to embriono šaldymo valstybės lėšomis.

PIRMININKAS. Dėkui pasisakiusiems. Dabar balsuojame, ar pritarsime šiam projektui po svarstymo.

Balsavo 98 Seimo nariai: už – 63, prieš – 14, susilaikė 21. Projektui pritarta po svarstymo. Dabar pasakysiu, kad vėluojame pagal darbotvarkę. Baigėme pirmąjį balsavimo intervalą. Dėl antro-

jo rytinio bloko projektų paketo balsavimas, kaip matote, bus jau po to, kai mes apsvarstysime visus projektus, čia buvo parašyta 12 val. 30 min. Tai gali būti pusvalandžiu vėliau. Žinoma, jeigu bus, kaip galima numanyti, prašoma pertraukų iki kito posėdžio, tai galbūt tada viskas bus laiku.

12.20 val.

Seimo nutarimo „Dėl Nacionalinės darbotvarkės „Lietuvos Respublikos piliečių rengimo pilietiniam pasipriešinimui strategija“ patvirtinimo“ projektas Nr. XIVP-1308(2) (*priėmimas*)

Dabar 1-6 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Nacionalinės darbotvarkės „Lietuvos Respublikos piliečių rengimo pilietiniam pasipriešinimui strategija“ patvirtinimo“ projektas Nr. XIVP-1308(2). Priėmimas.

P. Gražulis dėl vedimo tvarkos.

P. GRAŽULIS (*LRF*). Gerbiamasis posėdžio pirmininke, aš atsistojau, norėjau pasakyti trumpą repliką dėl priimto įstatymo. Užduodu aš klausimą, Seimo nariai. Visi sutinkate, kad embrionas yra gyvybė ir dėl to beveik visose šalyse saugomas. Kas nustatė – mokslas po trejų, po penkerių, po dešimties metų, kodėl jis nesaugomas? Kad jis jau ne gyvybė? Kas?

PIRMININKAS. Gerbiamas kolega, mes apie tai čia daug diskutavome. Nebereikia gal replikų.

Dabar mano paskelbto projekto priėmimas. Matau, kad visi yra užsirašę tik už. Ar galima solidariai sutarti, kad nebeagituojame vieni kitų? Ar kas nors labai nori pasisakyti? Ne. Puiku. Tada tuo ir baigiame šioje stadijoje šį klausimą. Balsuosime nustatytu metu. Aš atkreipiau dėmesį, kad šį kartą ne po kiekvieno projekto balsuojame.

12.21 val.

Aukščiausiosios Tarybos Pirmininko teisinio statuso įstatymo projektas Nr. XIVP-698(2) (*svarstymas*)

Dabar darbotvarkės 1-7 klausimas – Aukščiausiosios Tarybos Pirmininko teisinio statuso įstatymo projektas Nr. XIVP-698(2). Svarstymas. Kviečiu į tribūną pagrindinio komiteto pirmininką S. Šedbarą pateikti komiteto išvadą.

S. ŠEDBARAS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, šį įstatymo projektą komitetas svarstė 2021 m. rugsėjo 22 d. Jo esmė, kaip jūs turbūt supratote, yra buvusio aukščiausio Lietuvos Respublikos pareigūno, Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos Pirmininko teisinį statusą nustatyti taip, kaip tame įstatyme ir yra numatyta. Komiteto sprendimas buvo toks: pritarti komiteto patobulintam įstatymo projektui ir komiteto išvadoms. Už tai balsavo 4, prieš – 2, susilaikė 1.

PIRMININKAS. Dabar diskusija. Pasakysiu, kad diskusijai numatyta 20 minučių. Posėdžio pirmininkas turi teisę šiek tiek keisti užsirašiusiųjų eilę, kad būtų atstovaujama visoms frakcijoms.

R. Žemaitaitis kalba pirmasis, bet ne frakcijos vardu, tai 5 minutės. Neužrašyta frakcijos vardu. 5 minutės.

R. ŽEMAITAITIS (*LRF*). Gerai, ačiū, pirmininke. Nors frakcijos vardu, bet, matyt, klaidą padarėme.

Gerbiami kolegos, iš tikrųjų keista man šiandien stovėti šitoje tribūnoje ir kaip teisininkui priminti 2002 m. birželio 19 d. Konstitucinio Teismo nutarimą. Nežinau, ką galvoja teisininkai, nežinau, ką galvoja valdančioji dauguma, bet lygiai prieš 20 metų Konstitucinis Teismas konstatavo, kad valstybės vadovo statusas, Konstitucijoje nustatomas laikui… įgyja tik vienas asmuo, tai yra Prezidentas, kuris išrenkamas Lietuvos Respublikos piliečių. Nuo kada V. Landsbergis buvo išrinktas Lietuvos Respublikos piliečių? Mano galva, niekada nebuvo, niekada gyvenime ir nenusimatys jam tokia sėkmė ir laimė.

Kitas įdomesnis dalykas. Dabar girdžiu iš valdančiosios daugumos, sako, kad V. Landsbergiui reikia suteikti Prezidento statusą, nes reikia įgyvendinti kažkokias pseudoteises. Ką reiškia pseudoteisės? Mes turėjome daug Konstitucinio Teismo nutarimų, mes turėjome Žmogaus Teisių Teismo sprendimų, kurie Lietuvoje dar iki šiol nėra įgyvendinti. O kodėl jūs norite įgyvendinti būtent dėl šito žmogaus?

Dar įdomesnis dalykas. Reikėtų, ko gero, pacituoti ir kitą Konstitucinio Teismo nutarimą, kuriame yra aiškiai parašyta, koks buvo 1990–1992 metais dirbusio Aukščiausiosios Tarybos Pirmininko statusas. Jis nėra tapatus 1992 metų Konstitucijoje įtvirtintam Prezidento kaip valstybės vadovo statusui. Ir leiskite pacituoti Laikinojo Įstatymo (dėl ko niekaip nesuprantu šito niekam nenusipelniusio žmogaus vertės ir Prezidento statuso suteikimo) 85 straipsnį. 85 straipsnyje yra aiškiai išvardinta, ką sprendžia Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumas. Tai kokiu teisiniu pagrindu jūs šitam piliečiui, žmogui norite suteikti Prezidento statusą?

Dar įdomesnis dalykas, jeigu žiūrėtume, ką sprendžia Prezidiumas, tai Prezidiumas galėjo suteikti Lietuvos Respublikos pilietybę, spręsti klausimą dėl Lietuvos pilietybės netekimo arba prieglobsčio suteikimo – tai, ką sprendžia dabartinis šalies Prezidentas. Jo įgaliojimai: Prezidiumas skyrė Lietuvos apdovanojimus, suteikė garbės vardus ir statusus, skyrė ir atšaukė Lietuvos diplomatinius atstovus užsienio valstybėse ir prie tarptautinių organizacijų. Palaukite – Laikinajame Įstatyme yra aiškiai pasakyta, kad jis niekada niekaip negalėjo būti susietas ir niekada negalėjo eiti Prezidento pareigų.

Grįžkime į 86 straipsnį, jame pasakyta, kas yra Tarybos Pirmininkas. Tai yra Lietuvos Respublikos pareigūnas, kuris gali atstovauti Lietuvos Respublikos tarptautiniams santykiams. Ką tai reiškia? Atstovauja ir šiuo metu: kai Prezidentas yra išvykęs, Seimo Pirmininkė laikinai perima vadovaujamas pareigas ir jam atstovauja.

Dar įdomesnis dalykas, girdžiu pseudoabsurdų, tai mūsų teisininkams kolegoms beraščiams, jeigu taip galėčiau pasakyti, sako: jis skyrė prokurorus ir kitus pareigūnus. Na, tai leiskite pacituoti, kas yra Lietuvos Respublikos Vyriausybė, ir leiskite pacituoti 114 straipsnį, tai yra teismai ir arbitražas – 14 skirsnis: rajonų teismų, miesto teisėjus ir Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjus renka Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba, tvirtina Liaudies deputatų taryba, Aukščiausiojo Teismo liaudies tarėjus – Aukščiausioji Taryba. Tai jūs man dabar paaiškinkite, kokioje vietoje V. Landsbergis bent kokius įgaliojimus turėjo, kad prilygtų tam Prezidentui?

Vėlgi grįžtame prie to paties Konstitucinio Teismo birželio 19 dienos nutarimo, tai, manau, yra tiek nekultūringa šiandien, praėjus lygiai 20 metų, kad toks statusas negali būti suteikiamas bet kokiam asmeniui ir taip būtų suformuojamas beprecedentis įvykis. Šiuo beprecedenčiu įvykiu jūs šiandien padarytumėte taip, kad A. Paulauskui irgi turėtų būti suteiktas Prezidento statusas. Apkaltos būdu pašalinus R. Paksą, iš Seimo Pirmininkų pasitraukė A. Paulauskas ir ėjo Prezidento pareigas. Jis skyrė generalinį prokurorą, jis pasirašė tarptautines sutartis, jis skyrė ambasadorius – tai, ko tuo metu negalėjo Aukščiausiosios Tarybos Pirmininkas, išskyrus tik Prezidiumas galėjo šitą dalyką daryti. Keista.

Dar įdomesnis dalykas: 2021 metais pats profesorius V. Landsbergis dalyvauja LRT laidos debatuose ir jis sako: man nereikia jokio statuso, nežinau, ko tas anūkas nori iš manęs, kodėl jis nori man tą medalioną užkrauti? Dar negana to, paties sūnus V. V. Landsbergis: tėtušis nenori, kad būtų suteiktas tėvui statusas. Cituoju jo žodžius, ką jis pasakė. Leiskite pacituoti iškilaus žmogaus, mano manymu, vieno didžiausių Lietuvos politikų, tai yra gerbtino žmogaus V. Adamkaus pasakymą, ką jis pasakė šiandien: „Aš dirbau ne dėl apdovanojimo, aš dirbau ne dėl asmeninių interesų, o dirbau dėl žmonių, visuomenės ir dėl tiesos gynimo.“ Greičiausiai V. Landsbergiui visiškai nusispjauti į tautą, į visuomenę, į žmones, jam dar vieną kartą reikia dar vieno medaliono, jam, matyt, reikia dar vienos apsaugos ir dar kažką sugalvoti, koks jis didvyris ir nusipelnęs.

Vadovaukimės Konstitucija, vadovaukimės Konstitucinio Teismo dviem išaiškinimais ir Laikinuoju Įstatymu.

PIRMININKAS. Toliau frakcijos vardu – E. Gentvilas.

E. GENTVILAS (*LSF*). Gerbiami kolegos, nepasiduokime klaidinimams. Cituojami Konstitucinio Teismo išaiškinimai, noriu pasakyti, kad Konstitucinis Teismas kaip institucija atsirado pagal 1992 m. spalio 25 d. priimtą Konstituciją. Konstitucinis Teismas aiškina 1992 m. spalio 25 d. priimtą Konstituciją, arba teisės aktų atitikimą šiai Konstitucijai. Iki 1992 m. spalio 25 d. Aukščiausioji Taryba buvo patvirtinusi Laikinąjį Pagrindinį Įstatymą, apie kurį ir reikėtų šnekėti, nes minimas asmuo profesorius V. Landsbergis vadovavo valstybei būtent iki 1992 m. spalio 25 d. Konstitucijos priėmimo.

Nenoriu šiandien kalbėti apie V. Landsbergį, tikrai įspūdingą asmenybę, tačiau ir kontroversišką asmenybę. Aš noriu kalbėti apie mūsų valstybę, kuri vadinama Lietuvos Respublika. Lietuva atrodė kaip normali laisvės siekianti šalis. Laikinasis Pagrindinis Įstatymas tuo metu nurodė, kad Aukščiausiosios Tarybos Pirmininkas yra aukščiausiasis Lietuvos Respublikos pareigūnas. Niekam Lietuvoje tada nekilo klausimas, kas yra mūsų gimstančios valstybės vadovas, niekam užsienyje nekilo klausimas, kas yra mūsų gimstančios valstybės vadovas. Taip, tiesa, dalį valstybės vadovams būdingų funkcijų tuo metu atliko kolektyvinis organas – Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumas. Tačiau jis atliko ne visas valstybės vadovams tradiciškai būdingas funkcijas. Tai reiškia, kad likusias valstybės vadovams būdingas funkcijas atliko aukščiausias Lietuvos Respublikos pareigūnas – tuometis Aukščiausiosios Tarybos Pirmininkas. Aukščiausiosios Tarybos Pirmininko parašas tiek Lietuvoje, tiek užsienyje visada neabejotinai buvo traktuojamas kaip tuomečio valstybės vadovo parašas.

Ką aš tuo noriu pasakyti? Lietuva tuo metu buvo normali valstybė, turėjo savo valstybės vadovą, Laikinajame Pagrindiniame Įstatyme įvardintą kaip aukščiausią Lietuvos Respublikos pareigūną. Visa tai vyko tol, kol Seimas nepradėjo formalizuoti Aukščiausiosios Tarybos Pirmininko kaip valstybės vadovo statuso įteisinimo. Štai tada tiek šioje kadencijoje, tiek ankstesnėse atsirado labai gudrių politikų. Jie melu, demagogija, įvairiais iškraipymais bando pasakyti, nemylėdami V. Landsbergio, čia tai jau savaime aišku, kad Lietuva buvo kažkokia keista pseudovalstybė, vienintelė valstybė pasaulio istorijoje, neturėjusi savo valdovo. Vadovo. (*Juokas salėje*) Smagu. Taip, iš mano kalbos klaidos pasijuokite, bet aš pasitaisiau. Štai net ir dabartinė tokia įdomi valstybė – Bosnija ir Hercegovina, ji, sakoma, turi tris kolektyvinius vadovus pagal ten gyvenančias tautines bendrijas, bosnius, kroatus ir serbus, vis tiek turi vieną išryškintą vienasmenį vadovą, tai yra prezidentą. Paskui dar yra viceprezidentas ir ministras pirmininkas.

Man labai svarbu, gerbiami kolegos, kaip Lietuva atrodo, atrodytų arba atrodys savo istorijoje ir pasaulio istorijoje, kaip Lietuva atrodo šiandien savo ir pasaulio istorijoje. Šiandien Lietuva atrodo kaip viso pasaulio valstybių pripažinta garbinga šalis, kurią dar 1991–1992 metais po Maskvos pučo į savo nares priėmė Jungtinių Tautų Organizacija, Europos Taryba ir kitos pasaulio bei Europos organizacijos. 2004 metais šią normalią šalį į savo gretas priėmė NATO ir Europos Sąjunga.

Gerbiamieji, o jeigu mes nepriimame šito įstatymo, atmetame, kaip tada savo istorijoje ir pasaulio istorijoje atrodys Lietuvos Respublika? Ji įeis į pasaulio istoriją dar ryškiau, negu yra įėjusi dabar. Į pasaulio istoriją ji įeitų kaip valstybė, kurios demokratiškai išrinktas parlamentas pareiškia, kad 1990–1992 metais Lietuvos Respublika buvo valstybė, kuri neturėjo vadovo. Pasaulis sakys: keista ten valstybė. Dar pridurs: kvailas tos valstybės parlamentas.

Gerbiami kolegos, patinka jums ar nepatinka V. Landsbergis, mes galvokime apie Lietuvą ir nebūkime keistos šalies kvailu parlamentu. Būkime solidžios, augančios valstybės išmintingu parlamentu – tikra mūsų Tautos atstovybe.

PIRMININKAS. Dėkui. Pasisakys D. Gaižauskas, Valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcijos atstovas. Gerbiamas Petrai, bijau, kad tau to džiaugsmo šiandien nebus, nes jūsų frakcijos atstovas jau kalbėjo. (*Balsai salėje*)

D. GAIŽAUSKAS (*LVŽSF*). Gerbiami kolegos…

PIRMININKAS. Prašom, gerbiamas Dainiau, pasisakyti.

D. GAIŽAUSKAS (*LVŽSF*). Ačiū. Gerbiami kolegos, kad tai išties antikonstitucinis įstatymas, mes visi jau žinome, nes per pateikimo stadiją, kai buvo anksčiau teikta, Teisės departamentas labai aiškiai pasakė: negali būti priimtas toks sprendimas, kad Aukščiausiosios Tarybos Pirmininkas būtų pripažintas Lietuvos Respublikos Prezidentu. Lietuvos Respublikos Konstitucijos 77 straipsnis aiškiai įvardija, kas yra valstybės vadovas, tai yra Lietuvos Respublikos Prezidentas. Pasisakydamas frakcijos vardu aš norėčiau užduoti du klausimus būtent valdantiesiems, ir ypač konservatoriams. Kolegos, kad V. Landsbergis, būdamas Aukščiausiosios Tarybos Pirmininku, tikrai ženkliai prisidėjo prie Lietuvos Respublikos nepriklausomybės atkūrimo, visi mes žinome, tai yra įrašyta į istoriją, prikūrėte jūs dokumentinių ir meninių filmų, ir visokių kitokių. Bet, kolegos, kodėl jūs taip negerbiate savo patriarcho? Jūs puikiai žinote, kad būtent šis sprendimas labai stipriai supriešino visuomenę. Dabar kiekvieną kartą, kai jūs keliate šį klausimą, garbaus amžiaus

žmogus sulaukia kritikos, komentarų, įvairiausios, kaip pasakyti, žeminančios žmogų, žmogaus asmenybę informacijos gauna. Jūs ką, nesaugote savo lyderio, jums nebesvarbu? Kas jūs per politinė jėga?

Kita vertus, šis žmogus, jūsų patriarchas, visai neseniai, kai susirinko prie Seimo žmonės, protestuojantys prieš tai, kad bandoma priimti Partnerystės įstatymą (jis vėl prievarta brukamas), jūsų lyderis pasisakė: čia susirinkę ne žmonės – fašistai. Tai kam jūs keliate šį klausimą dar kartą į areną Seime? Jums ką, labai malonu? Turite, prašau.

Ir antras klausimas. Buvome visi sutarę, kol vyksta karas Ukrainoje, nebeteikime įstatymų projektų, kurie priešina visuomenę. Partnerystės įstatymas buvo vienas iš jų, labiausiai supriešinęs Lietuvos valstybę. Net 72 % žmonių pasisako, kad nepritaria partnerystei. Vis tiek šiuo metu brukama per visus galus. Diplomatijos įstatymas, Karo padėties įstatymas. Irgi buvome pasisakę, kad nekelkite šitų klausimų, nes jie priešina visuomenę iš vidaus, nekelkite. Ne. Labiausiai… Antras pagal valstybės supriešinimą klausimas yra būtent V. Landsbergį pripažinti valstybės vadovu. Vėl pateikėte. Jums ką, vienybės nebereikia jau? Karas pasibaigė Ukrainoje, grėsmių nėra?

Kolegos, aš dar pasisakysiu šia tema, kai bus pasisakymai Seime, ir pareiškimą padarysiu frakcijos vardu. Bet dar kartą susimąstykite – karas Ukrainoje nesibaigė, grėsmės išlikusios, mes kalbame apie pilietinį pasipriešinimą, mes kalbame apie valstybės vienybę. Jūs viską darote, kad tiktai būtų ji sugriauta. Aš žinau, kad jūsų krikdemų flangas bando išlaikyti tam tikras pozicijas, bet jūs, konservatoriai, ką darote? Susitarimas. Jūs ką, paklusote liberalų arba *laisviečių* terorizavimui? Akivaizdu, jeigu jūs palaikote Partnerystės įstatymą, mes karūnuojame jūsų patriarchą, ar taip yra? (*Balsai salėje*) Ar taip yra?

Aš dar kartą jūsų prašau, kol vyksta karas, susilaikykime nuo šių įstatymų projektų, jie priešina visuomenę. Bus dar laiko, dar dveji metai. Jeigu jūs įtraukėte į savo politinę programą šiuos įstatymų projektus, teikite, natūralu, tai yra demokratija, mes priešinsimės, mes ginsime nacionalinius interesus, ginsime šeimos institutą, priešinsimės, bet bus kova parlamente. Demokratinė valstybė. Jūs prievarta priešinate, jūs karo norite? (*Balsai salėje*) Neišprotėjote? Jeigu neišprotėjote, tada susilaikykite, bus labai, kaip sakyti, didelis žingsnis padarytas į priekį vardan taikos.

PIRMININKAS. Gerbiamas kolega, jūs nediskutuokite su Seimo nariais.

D. GAIŽAUSKAS (*LVŽSF*). Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Tiesiog pasisakykite. Dabar, kad P. Gražulis nesijaustų vienišas, nuskriaudžiu du savo frakcijos atstovus, juos praleisdamas, ir suteikiu žodį V. Mitalui frakcijos vardu.

P. GRAŽULIS (*LRF*). Tai man neduodate?

PIRMININKAS. Jūs ne V. Mitalas, rodos, kiek aš galiu įžiūrėti. (*Balsas salėje: „Kuo reikia, tuo ir bus.“*)

V. MITALAS (*LF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Petras moka apsimetinėti, to jau neatimsi. Gerbiami kolegos, aš manau, jūsų 7 minučių neeikvosiu. Keletą dalykų pasakysiu. Man atrodo, labai svarbu nuo tokio platesnio žvilgsnio pradėti. Mes gyvename pasaulinių permainų metais ir Rusijos karas Ukrainoje galutinai parodė, kad nei Šaltasis karas, nei konfliktas tarp demokratijų ir diktatūrų, kas, mes galvojome, galbūt pasibaigė 1990 metais, nepasibaigė. Mūsų regiono, Vidurio ir Rytų Europos, šalys dar turi krauju įrodinėti savo teisę egzistuoti imperinio mąstymo taip ir nesugebėjusiai atmesti Rusijai. Šiandienos įvykiai Ukrainoje, man atrodo, leidžia mums visiems, ypač tiems žmonėms, jaunesnės kartos politikams, geriau suprasti, kokia trapi ir sudėtinga buvo kova už Lietuvos valstybę 1990-aisiais ir kitais sudėtingais mūsų valstybės periodais ir kiek drąsos ir valios reikėjo tam, kad būtų nusimestas sovietinės Rusijos okupacijos jungas. Galų gale, kiek asmeninės lyderystės tenai buvo išeikvota – ne slėpimosi už kažkieno nugarų, pečių, o atsakomybės prisiėmimo ir tiesiog ėjimo ir veikimo vardan tos Lietuvos. Žinoma, tai buvo visos kantriai besipriešinusios tautos ir valstybės pergalė, tačiau už laisvę kovojančios tautos turi ir turėjo savo lyderius. Ukrainoje šiandien – V. Zelenskis, 1990 metais Lenkijoje buvo L. Valensa, Čekijoje – V. Havelas, ir tenka pripažinti, kad Lietuvoje tai buvo V. Landsbergis, kad ir kam tai nepatiktų.

Nors Lietuvos Konstitucija formaliai buvo priimta tik 1992 metais, jų pabaigoje, su ja atsirado Prezidento, kaip valstybės vadovo, statusas, tačiau pati Lietuvos valstybė nebuvo atkurta tik tada. Ji jau egzistavo iki tol ir niekam nei valstybės viduje, nei išorėje 1990–1992 metų periodu nebuvo abejonių, kas yra valstybės vadovas. Juo, be abejo, buvo įvardijamas V. Landsbergis. Tai

aiškiai buvo parašyta ir Laikinojo Pagrindinio Įstatymo 86 straipsnyje, apie kurį mes čia nemažai šnekėjome, tai yra kad Aukščiausiosios Tarybos Pirmininkas yra aukščiausias Lietuvos Respublikos pareigūnas. Daugybė žmonių prisidėjo prie nepriklausomybės atstatymo, tačiau, manau, iš to, ką pasakiau, gali būti aišku ir, man atrodo, mes visi suprantame, kad tuo laikotarpiu V. Landsbergis buvo tikras Lietuvos Respublikos vadovas.

Man atrodo, kad dabartiniai įvykiai, tą jau pasakiau savo kalbos pradžioje, galėtų mus įkvėpti neužsiimti smulkmeniškomis detalėmis, nesuvesti kažkokių senų politinių sąskaitų, neieškoti kažkokių išskaičiavimų, bet pažiūrėti į klausimą valstybiškai ir su šiuo įstatymu eiti į priekį – pritarti jam po svarstymo. Dėkoju.

PIRMININKAS. Dėkoju. Paskutinis diskusijoje pasisakys E. Zingeris. (*Balsai salėje*) Todėl, kad nuo Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcijos dar niekas nekalbėjo. Du šios frakcijos nariai buvo praleisti sąraše.

E. ZINGERIS (*TS-LKDF*). Bičiuliai, aš tuo metu buvau Vilniaus universiteto dėstytoju, Sąjūdžio nariu ir tuo metu visas pasiruošimas atkurti Lietuvos valstybę vyko Sąjūdyje. Sąjūdžio vadovu tuo metu iki kovo 11 dienos buvo V. Landsbergis. Visas pasiruošimas Kovo 11-ajai buvo įvykdytas iki kovo 11 dienos. Mūsų judėjime buvo įvairių žmonių. Jie išrinko profesorių V. Landsbergį pagreitinti šią kovą ir pasakyti, kad mes tuos 50 okupacijos metų nieko bendro neturėjome su sovietine tikrove.

Gal kas nors šioje salėje pyksta, kad mes taip ryškiai atribojome save nuo tuometinės sovietinės tikrovės, būdami Sąjūdyje, bet tai atvedė prie Kovo 11-osios. Latvių ir estų vadovai tuo metu rodė pirštu į mus, kad mes vadovaujame šiai kovai. Jeigu paklaustumėte Vakarų lyderių, kurie dabar jau yra pagyvenę, jie pasakytų, kad Lietuva griovė Sovietų Sąjungą. Lietuva kreipėsi į savo diplomatinį korpusą. Atsiminkite, kad S. Lozoraitį ir kitus reikėjo įtikinti, juos įtikinti, kad mes atstovaujame tikrai Lietuvai, kad Sąjūdis nėra kokia nors kultūros draugija, kad Kovo 11-ąją žmonės paskelbė po tikrų rinkimų, tai yra tikrai autentiški atstovai ir jie nutiesė tiltą į ikikarinę mūsų Lietuvą. Tokia Lietuva buvo atstatyta, nepripažįstant sovietinės tikrovės, atmetant ją ir atkuriant tiltą.

Greitis, bičiuliai (aš žiūriu į jus, žiūriu į savo bičiulius, kurie galėtų rimtai paklausyti), mūsų atsiskyrimo greitis priklausė nuo profesoriaus V. Landsbergio labai stipriai. Ir mūsų veiksmų greitis irgi priklausė nuo jo. Ir latvių, estų kolegos su mumis derino savo veiksmus. Aš jums galiu pasakyti, kad profesorius V. Landsbergis buvo abiejų derybinių delegacijų su Sovietų Sąjunga vadovas. Jis skatino mus eiti į Šiaurę ne iš Maskvos malonės, o iš Vakarų atgauti pirmą pripažinimą. Ir tai buvo Islandija. Mes atgavome savo nepriklausomybę ne iš Maskvos malonės, ne vien tik liepos 28 dieną pasirašę sutartį su B. Jelcinu, o 30 dieną, po dviejų dienų, prasidėjo jums žinomi įvykiai, kai mūsų muitininkai Medininkuose buvo nužudyti. Aš atsimenu delegaciją, atsimenu stabtelėjimą Maskvos oro uoste, kai mus apsupo karinis OMON'o būrys. Mes nežinojome, ar liksime gyvi, ar ne, kaip ir daugelis Lietuvos žmonių.

Aš jums labai siūlyčiau prisiminti, *pons* pirmasis kalbėjęs kolega, nenoriu minėti jūsų pavardės, kad jūs ką tik balsavote, mielas kolega, jūs ką tik balsavote už rezoliuciją dėl Laisvės gynėjų dienos 30-mečio, ji skelbia tai. Ir ką tik jūs, *pons* Žemaitaiti, paspaudėte mygtuką, kad akcentuotume tai, kad istorinę pergalę laimėjo Lietuva, kurios Aukščiausiajai Tarybai-Atkuriamajam Seimui vadovavo aukščiausias Lietuvos Respublikos pareigūnas V. Landsbergis.

Pasakę šį dalyką, aš manau, mes galime pasakyti ir tai, ką visas pasaulis žino, kad Lietuvai sėkmingai vadovavo V. Landsbergis, Baltijos judėjimui vadovavo iš esmės, šalia estų ir latvių vadovų, žiūrinčių į mus, profesorius V. Landsbergis. Jis stūmė kiekvieną derybų protokolą į priekį, kol atsirado du protokolai tarp Sovietų Sąjungos ir Lietuvos ir tarp Rusijos ir Lietuvos. Ir tie du protokolai, ir tai, kad kreipėsi į profesorių V. Landsbergį po dviejų mėnesių jau nebe *tovarišč Predsedatel Verchovnovo Sovieta*, o *gaspadin Predsedatel Verchovnovo Sovieta Litvy*, *Litovskoj Respubliki*, buvo mūsų pasiekimas.

Labai liūdna, kad dėl visiškai nesuprantamų priežasčių jūs bandote atmesti tai, ką visas Vakarų pasaulis yra pripažinęs. Aš siūlyčiau jums balsuoti už, nes tai yra balsavimas už Lietuvą. Ačiū.

PIRMININKAS. Tuo šią diskusiją baigiame. Dabar motyvai po svarstymo. Priminsiu, kad čia balsuosime, kai apsvarstysime visus šioje dalyje numatytus klausimus. Akivaizdu, kad bus net po 13 valandos. Aš planuoju posėdį kokiu pusvalandžiu pratęsti.

K. Masiulis kalba už. Nėra. E. Zingeris ką tik kalbėjo. V. Ąžuolas vargu ar kalbės už. V. Aleknaitė-Abramikienė kalba už. (*Balsai salėje*) Prašau. Gerbiamas kolega, aš mačiau jūsų poziciją, nereikia apgaudinėti nei savęs, nei kitų. V. Aleknaitė-Abramikienė kalba už.

V. ALEKNAITĖ-ABRAMIKIENĖ (*TS-LKDF*). Ačiū. Gerbiami kolegos, mane ir vėl stebina kai kurie pasisakymai. Ne tik keisto turinio, bet ir politiškai neatsakingi. Aš neminėsiu pavardžių, bet tikrai nustebino. O tai, ką mes siūlome dabar padaryti, yra taip seniai pribrendęs klausimas, kad turėtų būti nepatogu ne tik šiam Seimui, kad iki šiol nepadarė, bet ir visiems prieš tai buvusiems seimams. Negalima paneigti to, kad valstybės vadovas yra valstybės vadovas. Aš tikrai neketinu kelti V. Landsbergio visų nuopelnų, jie yra akivaizdūs, tačiau gerbkime save. Pritarkime faktams. Čia ne nuomonė, ne emocija. Čia yra faktas. Ir jeigu mes jį pripažinsime, tai nuo to bus geriau pirmiausia mums patiems. Ačiū.

PIRMININKAS. V. Ąžuolas nori dėl vedimo tvarkos.

V. ĄŽUOLAS (*LVŽSF*). Aš noriu, kad suteiktumėte galimybę man pasisakyti už.

PIRMININKAS. Prašom tada, jeigu jūs tikrai kalbate už. Kalbėkite čia per mikrofoną.

V. ĄŽUOLAS (*LVŽSF*). Gerai. Galima, taip?

PIRMININKAS. Taip.

V. ĄŽUOLAS (*LVŽSF*). Melagis melavo, per tiltą važiavo, tiltelis įgriuvo, melagis pražuvo. Ką mes matėme šįryt? Kaip šįryt V. Adamkus kreipėsi į V. Landsbergį? Gerbiamas Atkuriamojo Seimo Pirmininke. Kaip kreipėsi valdantysis V. Pranckietis? Gerbiamas Prezidente. Deja, yra dvi nuomonės. Pacituosiu V. Landsbergį: „Tas, kas meluoja, tas ir vagia.“ Tai visi, kas nori meluoti ir vogti, balsuokite už.

PIRMININKAS. Lauksime ir jūsų balsavimo už, nes už tai kalbėjote. Gerbiami kolegos, nebetęskime tų replikų, čia jau išklausėme vieną apsimestinį kalbėjimą už. (*Balsai salėje*) Aš suteikiu žodį A. Širinskienei pasisakyti prieš. Čia, manau, yra nuoširdus užsirašymas kalbėti prieš. (*Balsai salėje*) Kortelės gal neįdėjote, pažiūrėkite.

A. ŠIRINSKIENĖ (*LRF*). Ką tik nuskambėjo klausimas, ką mes čia siekiame padaryti? Susidaro įspūdis, kad siekiame padaryti tai, kas yra būdinga paprastai diktatūroms: kai yra užimama valdžia, stengiamasi perrašyti istoriją, kokia buvo iki tol. Aš tik primenu, kad laikinoji Konstitucija, tuo metu vadinta Pagrindiniu Įstatymu, Aukščiausiosios Tarybos Pirmininkui nesuteikė valstybės vadovo statuso, nors tą galėjo padaryti tiesiogiai žodžiais. Priešingai, tuo metu buvo pasirinkta labai rafinuota formuluotė pasakant, kad tai yra aukščiausias valstybės pareigūnas. Jūs pagalvokite, kiek laiko reikėjo teisininkams sukti galvą, kad išvengtų tekste vadovo vardo, sugalvoti, kad yra aukščiausias valstybės pareigūnas. Manau, kad tai įvyko neatsitiktinai, kad tuo metu dirbę žmonės labai sąmoningai nenorėjo pono V. Landsbergio vadinti valstybės vadovu. Negana to, Teisės departamentas rašydamas pirmąją išvadą taip pat labai aiškiai pasakė, kad prieštarauja Konstitucijai, ir prieštarauja Konstitucijai dėl to, kad asmeniui valstybės vadovo statusą suteikia tuomet, kai jis nėra nei rinktas, nei buvęs valstybės prezidentu. Man tik apmaudu, kad tikrai garbus ir garbaus amžiaus žmogus yra valkiojamas per politines diskusijas ir, matyt, dar turės iškęsti ir Konstitucinio Teismo procesą, jeigu mes šitą įstatymą priimsime.

PIRMININKAS. Ties šiuo projektu dabar darome pauzę ir balsavimas bus mano minėtu vėlesniu laiku. (*Balsai salėje*)

Darbotvarkės 1-8 klausimas – Seimo statuto pataisų projektas. Kol pagrindinio komiteto pranešėjas S. Šedbaras ateis į tribūną, P. Gražuliui suteikiu žodį dėl vedimo tvarkos.

P. GRAŽULIS (*LRF*). Gerbiamas posėdžio pirmininke, mes patvirtinome darbotvarkę ir 12 val. 50 min. yra Seimo narių pareiškimai. Tai laikykitės darbotvarkės.

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, jeigu būtumėte trumpiau kalbėję, tai būtume pagal nustatytą laiką dirbę. Dabar jūs taip pat matote, kad darbotvarkės rytiniame posėdyje yra dešimt klausimų, ir aš privalau užtikrinti, kad jie būtų apsvarstyti, o posėdį pratęsiu pusvalandžiui, kad visus pareiškimus būtų spėta perskaityti. Jų šiandien yra daug.

Dėl vedimo tvarkos – V. Mitalas.

V. MITALAS (*LF*). Gerbiamas posėdžio pirmininke, man baisu, kad po to balsų gali ir nebūti, nes yra frakcijų suplanuoti susitikimai, yra komitetų susitikimai, taip pat todėl aš galvoju, kad reikia netempti kažkur į vėlesnį numatytą laiką, o dabar spręsti.

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, kažkaip pasistenkime kitus dalykus kiek atidėti. A. Nekrošius.

A. NEKROŠIUS (*LVŽSF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Kaip ir ryte aš siūliau, dalį klausimų perkelti į vakarinį posėdį. Jeigu dar yra likusių kokių nors klausimų, juos tiesiog perkeliame į vakarinį posėdį ir dirbame toliau pagal grafiką. Ačiū.

PIRMININKAS. Gerai. Yra konkretūs siūlymai, kad balsavimo intervalą padarytume dabar, kai apsvarstėme du klausimus. Kas už tokį pasiūlymą, prašau balsuoti. (*Balsai salėje*) Galima, kadangi darbotvarkėje nurodytas balsavimo laikas 12 val. 30 min. yra pasiektas. (*Balsai salėje*) Taip, aš pranešiau, bet ir opozicijos atstovai, ir valdantieji pageidauja balsuoti dabar, tai aš negaliu ignoruoti tų siūlymų. (*Balsai salėje*)

Už – 93, prieš – 11, susilaikė 8. Taigi balsavimo intervalas bus dabar.

12.55 val.

Seimo nutarimo „Dėl Nacionalinės darbotvarkės „Lietuvos Respublikos piliečių rengimo pilietiniam pasipriešinimui strategija“ patvirtinimo“ projektas Nr. XIVP-1308(2) (*priėmimo tęsinys*)

Pirmiausia yra balsavimas dėl 1-6 klausimo – Seimo nutarimo „Dėl Nacionalinės darbotvarkės „Lietuvos Respublikos piliečių rengimo pilietiniam pasipriešinimui strategija“ patvirtinimo“ projekto. Priėmimas.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 115: už – 114, prieš nėra, susilaikė 1. Nutarimas priimtas. (*Gongas*)

12.56 val.

Aukščiausiosios Tarybos Pirmininko teisinio statuso įstatymo projektas Nr. XIVP-698(2) (*svarstymo tęsinys*)

Dabar balsuojame dėl darbotvarkės 1-7 klausimo – Aukščiausiosios Tarybos Pirmininko teisinio statuso įstatymo projekto Nr. XIVP-628(2). Ar pritariame po svarstymo?

Balsavo 115: už – 66, prieš – 33, susilaikė 16. Įstatymo projektui po svarstymo pritarta.

Kaip minėjau, posėdį pratęsiu 30 minučių. Toliau svarstysime kitus rytinio posėdžio klausimus, bet balsavimas dėl jų jau bus vakarinio posėdžio nurodytu balsavimo metu, nes rytiniame posėdyje mes kito balsavimo laiko nebeturime.

12.57 val.

Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 26, 40, 44, 93, 141, 151, 153 ir 156 straipsnių pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-1449(2) (*svarstymas*)

Dabar 1-8 klausimas – Seimo statuto pataisos. S. Šedbaras pateiks komiteto išvadą.

S. ŠEDBARAS (*TS-LKDF*). Kolegos, tai yra Statuto pataisos. Viena dalis yra susijusi su Mišrios grupės tikslesniu sureguliavimu, kita dalis – daugiau su mūsų posėdžių vedimo tvarka, taip pat ir balsavimais tam tikrais intervalais. Komitetas šį projektą svarstė gegužės 11 dieną, labai atidžiai įvertino Teisės departamento pastabas, taip pat kai kurių Seimo narių pasiūlymus ir 5 balsais už, 3 susilaikius buvo pritarta šioms Statuto pataisoms.

PIRMININKAS. Dėkui. Diskusijoje dalyvauti niekas neužsirašė. Čia buvo Seimo nario M. Majausko pasiūlymai. Prašau. Ar atsiimate, ar prašysite už kurį nors balsuoti?

M. MAJAUSKAS (*TS-LKDF*). Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Aš laikausi nuostatos, kad daugumos atstovų atsakomybė yra rūpintis mažumos teisėmis, ir mano buvo pateikti tam tikri siūlymai, kad būtų išlaikomos Mišrios grupės tam tikros teisės. Vis dėlto, matydamas balsavimo rezultatus Teisės ir teisėtvarkos komitete, priimu komiteto sprendimą ir balsuoti neprašau.

PIRMININKAS. Gerai. Fiksuojame, kad autorius pasiūlymus atsiėmė.

Dėl motyvų niekas neužsirašė. R. Žemaitaitis vis dėlto užsirašė prieš. Prašau.

R. ŽEMAITAITIS (*LRF*). Ačiū. Tikrai, pirmininke, užsirašiau prieš vien todėl, kad jūs prieš 10 minučių pažeidėte Statutą, bet tik tiek, kad jums atleistina, nes jūs – senas, gudrus vilkas, mokate *išdurti* kitus jaunus kolegas.

Iš tiesų ir jūsų pirmininkavimo pavyzdys ką tik parodė, kad negalime laikytis du kartus per dieną balsavimo, nes dažniausiai valdančiosios daugumos nėra salėje arba iš konservatorių sėdi 3–4, iš Laisvės partijos – 2, Liberalų sąjūdžio netgi kartais šiek tiek daugiau sėdi. Ką tai parodo? Tiesiog jūs piktybiškai naudojatės savo galiomis. Tikiuosi, kad kitą kadenciją, jeigu jūs būsite opozicijoje, čia galėsite irgi kaip tie šašlykai ant tos šašlykinės raitytis, nes jūs tada suprasite, kad jūsų Seimo nario teisės yra pažeidžiamos.

Antras dalykas. Nebuvimas Seimo salėje, nesiklausymas Seimo narių argumentų yra didžiausia nepagarba šiai institucijai. Ką parodė paskutinė pusė metų? Kol jūs sėdite, geriate kavą, valgote saldainius „Kregždutė“, dar kuo nors užsiimate arba gastroliuojate, kas vyksta Seime? Jūs net negirdite diskusijų, jūs net negirdite argumentų. Ir žmonės tai iš tikrųjų pastebi, žmones tai labiausiai pykdo. Vienas dalykas.

Antras dalykas. Aš manau, kaip tik Statute turi būti paliekama teisė, labai protingai buvo daroma, kai po kiekvieno klausimo, po kiekvieno svarstymo mes darydavome balsavimą. Buvo prisidengta kovidu, buvo pastatyti stendai čia, balsavimas internetu ir ko tik nebuvo prigalvota. Niekas nepasitvirtino.

Aš tikrai, kolegos, kviečiu balsuoti prieš. Manau, kad tai yra Seimo narių teisių pažeidimas. Šiandien vieni yra valdančiojoje daugumoje, kiti opozicijoje, kitą kadenciją atvirkščiai gali būti. Nereikia kerštauti opozicijai. Tikrai puikiai žinome, bent jau aš keturias kadencijas, prieš tai buvusias tris kadencijas niekam nebuvo kerštaujama, visiems buvo suteikiamos teisės, visi galėjo balsuoti, visi galėjo prašyti, viskas buvo normaliai nusprendžiama. Kodėl tokia diktatūra? Iš tiesų man yra keista.

PIRMININKAS. Už kalbės K. Masiulis.

K. MASIULIS (*TS-LKDF*). Gerbiamas kolega Remigijau, gerbiami kolegos, aš džiaugiuosi, kad buvo kovidas, nes jis padėjo mums daug ką modernizuoti. Tai aš kažkada dėsčiau universitete studentams, tai vadinama naująja viešąja vadyba, toks kursas, išverčiau šveicarų autorių knygą ir aiškinau: žiūrėkite, kaip galima valdyti valstybę moderniai, be kietvalandžių, be prievartos atsėdėti darbuotojams, bet atsakingai atlikti darbą, rezultatyviai, galima lanksčiai mažinti etatus ir panašiai. Čia mes kaip tik ir turime dabar galimybę modernizuoti įvairius viešojo sektoriaus procesus, taip pat ir mūsų darbe. Ir tai yra labai pažangu ir normalu. Visai nesutinku su jumis, gerbiamas kolega, kad tai yra kažkas blogai ar prievarta. Štai aš irgi buvau ką tik išėjęs, buvau kabinete, juk televizorius kiekviename kabinete yra, jis tiesiogiai transliuoja posėdį, nė kiek ne mažiau ten gali dėmesingai klausyti, netgi labiau dėmesingai, nes čia toks triukšmas ir avilys. Ten gali išklausyti. Jeigu neturi šiuo klausimu ką pasakyti, tai išklausei ir tiek, o kai bus balsuojama, atėjai ir pabalsavai. Tai tikrai puiki norma.

PIRMININKAS. Motyvai išsakyti. Kaip minėjau, balsavimas dėl šio projekto bus vakarinio posėdžio balsavimo metu, tai dabar numatyta 15 val. 20 min. Tikėkimės, kad taip ir bus. Gal mano kolega, pirmininkausiantis vakariniame posėdyje, sėkmingiau tvarkysis ir laikas nebus viršytas.

13.04 val.

Baudžiamojo kodekso 9[1], 118 ir 119 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1220(2)ES, Baudžiamojo proceso kodekso 71[1], 73, 77, 77[1], 212, 254, 303 ir 327 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1221(2)ES (*svarstymas*)

Toliau darbotvarkės 1-9.1 ir 1-9.2 klausimai – Baudžiamojo kodekso ir Baudžiamojo proceso kodekso įstatymų pataisos. Svarstymo stadija. Išklausysime pagrindinio komiteto išvadą, ją pateiks komiteto atstovė A. Širinskienė.

A. ŠIRINSKIENĖ (*LRF*). Teisės ir teisėtvarkos komitetas Baudžiamojo kodekso kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-1220 apsvarstė gegužės 4 dieną posėdyje ir jam pritarė bendru sutarimu. Posėdyje dalyvavo 7 komiteto nariai.

PIRMININKAS. Dėkui. Dėl motyvų niekas neužsirašė. Diskutuoti niekas neužsirašė. Dėl šių projektų taip pat balsuosime pirmo popietinio posėdžio balsavimo metu.

13.05 val.

Seimo nutarimo „Dėl tiesioginio valdymo Kalvarijos savivaldybės teritorijoje įvedimo" projektas Nr. XIVP-1661 (*pateikimo tęsinys*)

Ir paskutinis, na, ne paskutinis, o priešpaskutinis rytinės darbotvarkės 1-10 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl tiesioginio valdymo Kalvarijos savivaldybės teritorijoje įvedimo" projektas Nr. XIVP-1661. Buvo pertrauka. Pateikimo tęsinys. Projektas buvo pristatytas, dabar teikėja vidaus reikalų ministrė atsakys į Seimo narių klausimus. R. Žemaitaitis klaustų pirmasis. Nėra. D. Gaižauskas. Prašom.

D. GAIŽAUSKAS (*LVŽSF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiama ministre, Kalvarijos situacija išties neeilinė, tai yra pasienio savivaldybė. Dėl nepaprastosios padėties ir įvykių, karo Ukrainoje, pabėgėlių ir taip toliau, būtent dar daugiau dėmesio skiriama šiai savivaldybei. Aš puikiai susipažinęs su situacija. Ši savivaldybė, vadovaujant šitam merui, paskutiniu metu tikrai dirbo puikiai ir rezultatai buvo geri. Išties problema buvo administracijos direktorius, asmeniškai aš taip galvoju, kad tai yra nesusipratimas, kad jis ten buvo papuolęs, bet jį taryba atleido. Jis prieš atleidimą suspėjo sukiršinti daugumą ir taip toliau, tai yra dirbtinai sukurtas konfliktas pasienio savivaldybėje, tai yra, kaip mes visi puikiai žinome, Suvalkų koridoriaus savivaldybė, ji mums labai svarbi strategiškai. Ar jūs padarėte viską, kad bandytumėte sutaikyti viduje politines jėgas, nes jūsų, konservatorių, politinė jėga dabar ten valdančioji ir niekas nenori, kad būtų krizė šioje savivaldybėje, ypač šiuo laikotarpiu. Ar padarėte viską ir ką planuojate daryti?

A. BILOTAITĖ (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiamas kolega. Pirmiausia turėčiau pasakyti, kad šis sprendimas buvo priimtas remiantis pirmiausia teisiniais motyvais ir įvertinus neigiamas pasekmes, kurios dėl šios situacijos susidaro gyventojams.

Kalbant apie mūsų veiksmus, turiu pasakyti, kad tokia situacija jau yra ne pirma, mes turėjome situaciją Šilalėje. Kaip ir tada, taip ir šiuo atveju mes pasikvietėme savivaldybės atstovus, merą, opoziciją, poziciją, Vyriausybės atstovus, kad pasikalbėtume ir informuotume apie gresiančias pasekmes. Mes informavome, kad įstatymai numato tai, kad po 2 mėnesių, jeigu nepaskiriamas administracijos direktorius ar pavaduotojas, gresia tokios pasekmės – tai yra įvedamas tiesioginis valdymas. Paprašėme, davę atitinkamą laiko tarpą, susitarti, rasti sprendimus, nes nuo to, kad nėra sprendimų, kenčia gyventojai.

Deja, mes pamatėme, kad tai nebuvo padaryta, nepavyko susitarti ir rasti sprendimų, kurie būtų labai svarbūs vietos bendruomenei ir vietos gyventojams. Palyginkime dvi situacijas. Pirma situacija, kai buvo Šilalėje, tai pirmiausia padėjo ir po tokio pokalbio, nedarant iš karto sprendimo, pavyko savivaldybėje rasti sprendimus ir nereikėjo įvesti to tiesioginio valdymo. Šiuo atveju, kaip matome, nepaisant to, kad buvo duota laiko ir buvo kalbamasi, tik kaip kraštutinė priemonė buvo šitas sprendimas, matome, kad tiesiog nebuvo kitos išeities.

Jūs labai teisingai pasakėte, kad yra nepaprastoji padėtis. Ir šiame kontekste, aš manau, labai svarbu, kad būtų išlaikomas stabilumas, kad būtų kontroliuojami procesai savivaldoje ir kad dėl to nenukentėtų vietos gyventojai. Todėl ir labai prašome parlamento įvertinti šią situaciją ir imtis sprendimo.

PIRMININKAS. Turėtų klausti K. Mažeika. Jo salėje nematau. Klausia V. Giraitytė-Juškevičienė.

V. GIRAITYTĖ-JUŠKEVIČIENĖ (*DPF*). Laba diena. Kolega teisingai paklausė, ar jūs padarėte viską, bet dar noriu paklausti, ar ir meras padarė viską? Vis dėlto merui įstatymu suteikta teisė – jis turi kompetenciją siūlyti administracijos direktorių. Ir jis vis dėlto nepaisė susidariusios naujosios daugumos, su ja galbūt nederino arba nesutarė dėl atitinkamo kandidato. Kandidatas, kiek

žinau, buvo pasiūlytas ne vienas. Kaip galvojate, ar vis dėlto meras turėjo ir vis dėlto privalėjo rasti būtent sprendimą šioje situacijoje? Kaip galvojate, ar tai nėra įstatymo spraga, kad tik vienam asmeniui, nors aukščiausiasis valdymo organas yra taryba, yra paliekama teisė siūlyti tokį politinio pasitikėjimo asmenį?

A. BILOTAITĖ (*TS-LKDF*). Galbūt norėčiau pradėti pirmiausia nuo to, ką reiškia, kai nėra savivaldybėje vykdomosios institucijos. Tai reiškia, kad yra neužtikrinamas tinkamas savivaldybės biudžeto vykdymas, kartu neužtikrinamas paslaugų gyventojams teikimas, kitų savivaldybės įsipareigojimų vykdymas. Tai yra tikrai labai labai svarbu. Šiuo atveju aš nebūčiau tas asmuo, kuris turėtų vertinti tą politinę situaciją, ar padarė viską, ar nepadarė. Manau, kad labai svarbu man buvo pirmiausia informuoti, duoti terminus ir tikėtis, kad vietos politikai, kuriais pasitikėjo vietos žmonės, savo pareigas vykdys tinkamai ir ras tą sprendimą. Bet mes matome, kad tai nepavyko, ir tai tikriausiai mus verčia pasvarstyti, matyt, galbūt apie reglamentavimo teisę, reglamentavimo tobulinimą.

Bet šiuo atveju labai svarbu, matyt, pažymėti ir tai, kad šis mūsų sprendimas, esant situacijai, yra taip pat aiškus signalas, kaip mes vertiname tokias situacijas. Ar mes pateisiname, kai yra toks piktnaudžiavimas Konstitucijos suteikta vietos savivaldos teise ir kai yra įstatymų nevykdymas. Todėl, matyt, visi laukia šito sprendimo ir tai yra tam tikras precedentas ateičiai.

PIRMININKAS. Ačiū. Atsakėte į visus klausimus. Dabar motyvai. Už nėra pasisakančių. D. Gaižauskas kalba prieš.

D. GAIŽAUSKAS (*LVŽSF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiamas Seime, išties aš prašau vis dėlto dar susilaikyti ir duoti laiko susitarti savivaldybei, nes jei įvyks šis, kaip pasakyti, tiesioginis valdymas, savivaldybės turės gyventi su viena dvyliktąja. Visa taryba bus paleista. Išties bus įvestas chaosas pasienio teritorijoje. Ypač dabar, sudėtingu metu, kai vyksta karas Ukrainoje, Suvalkų koridorius yra strateginė vieta ir mes visi puikiai žinome, kad tai yra dirbtinai sukurtas konfliktas. Dirbtinai todėl, na… Taip yra todėl, nes konservatoriai dabar, šiuo metu, yra valdantieji ir viską daro, kad tik patrukdytų merui. Meras vos ne per kiekvieną tarybą teikia po siūlymą, ką paskirti administracijos direktoriumi. Per prievartą vienaip ar kitaip daroma įtaka tarybos nariams, kurie balsuotų prieš tokius siūlymus. Faktiškai meras išties daro labai sudėtingą darbą ir imasi kaip nors situaciją suvaldyti ir išspręsti, bet valdantieji trukdo. Žiūrėkite, kokiu sudėtingu metu. Todėl prašau Seimo tikrai nepalaikyti šio siūlymo įvesti tiesioginį valdymą, o vis dėlto duoti jiems susitarti, nes, mano žiniomis, dabar vyksta derybos, kurios tikrai gali duoti gerų rezultatų. Todėl prašau susilaikyti ir balsuoti prieš.

PIRMININKAS. Atsirado kalbančių už. Žodis E. Rudelienei.

E. RUDELIENĖ (*LSF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Iš tiesų visada pasisakau už savivaldybių savarankiškumą, už jų galių stiprinimą. Šiuo atveju apima dvejopas jausmas, nes sekiau šią situaciją, domėjausi, bendravau su ten dirbančiais tarybos nariais, gyventojais. Iš tiesų situacija tokia, kokia yra šiandien, ir ką kolega sako, bus chaosas. Bet šiandien chaosas ten yra didesnis, nes šiandien ten nėra išvis normaliai dirbančių žmonių ir savivaldybė yra paralyžiuota, nes nėra, kas gali kaip direktorius pasirašyti įsakymus, sakykime, sustabdyta socialinių išmokų sistema, visi kiti projektai, kuriems yra reikalingas direktoriaus parašas, šiandien stovi. Nuo to kenčia gyventojai. Ir taip, svarbu, kad susitartų, bet galbūt šiandien balsuodami už… Tai yra pateikimas, gal tai bus gera paskata dar pagalvoti savivaldybei ir priimti sprendimą. Aš siūlau šiandien balsuoti už.

PIRMININKAS. Ačiū. Dabar darome pertrauką dėl šio projekto pateikimo ir dėl jo balsuosime pirmo popietinio posėdžio balsavimo metu.

13.14 val.

Seimo narių pareiškimai

Kitas darbotvarkės klausimas – Seimo narių pareiškimai. Pirmasis – P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (*LRF*). Gerbiami Seimo nariai, norėjau kalbėti visiškai kita tema, bet kadangi posėdžio pirmininkas, nors buvau antras užsirašęs dėl aukščiausio valstybės vadovo įstatymo pakeitimo, nesuteikė žodžio, tai noriu pasinaudoti proga ir išsakyti savo poziciją.

Labai įdomu, kad aukščiausio valstybės vadovo statusas yra numatytas Sovietų Sąjungos, TSRS Konstitucijoje. Tai kur mes žengiame? Labai gerai pasakė kolegė Seimo narė, kad diktatūrinėms valstybėms būdinga perrašyti istoriją. Tą sėkmingai daro. Tiek Sovietų Sąjungos laiku buvo perrašinėjama Lietuvos istorija, ne paslaptis, kad ir Lietuvos istorija yra perrašinėjama ir perrašinėjama jos kova už laisvę ir nepriklausomybę. Faktiškai pamirštamas partizaninis judėjimas, rezistencinė kova ir visus nuopelnus norima atiduoti buvusiam komunistui V. Landsbergiui, kad jis vienas iškovojo Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę.

Šitas žmogus sovietiniais laikais gyveno kaip inkstas taukuose, važinėjo po pasaulį, skundė savo draugus, rašė įvairiausias pažymas specialiosioms tarnyboms. Noriu pasakyti, kad laimingai jis dėstė estetinį marksizmą-leninizmą, o į Sąjūdį įsitraukė ne pirmas – tai buvo vėliau. Kaip jūs žinote, jis jau nuo pirmų dienų apgavo, nors Sąjūdžio buvo sutarta, kad vadovai keisis kas metai. Buvo numatyta, kad bus rotuojamas R. Ozolas, bet buvo apgauta, apsistatyta savais žmonėmis. Taip jis išliko Sąjūdžio Pirmininku.

Dar vienas momentas ir su Aukščiausiosios Tarybos Pirmininku – dar viena R. Ozolo išdavystė. Buvo sutarta, kad R. Ozolas bus skiriamas Aukščiausiosios Tarybos Pirmininko pavaduotoju, bet, deja, tapęs Pirmininku dar kartą apgavo signatarą R. Ozolą ir jo neteikė savo pavaduotoju.

Gerbiamieji, yra septynios didžiosios nuodėmės, bet didžiausia iš jų – puikybė, antra – godumas. Ko šitam žmogui trūksta? Garbės, valdžios? Jis šiandien yra, kaip ir vadinama, faktinis valstybės vadovas, o kaip E. Gentvilas pavadino, – valdovas.

Man labai įdomu buvo girdėti, kai iš Seimo tribūnos Seimo nariai kalbėjo, kad nepritaria tokiam sprendimui, nes tai prieštarauja Konstitucijai. Tuo klausimu buvo kreiptasi į Konstitucinį Teismą, ar neprieštarautų Konstitucijai, jeigu mes V. Landsbergį paskelbtume valstybės vadovu. Atsakymas aiškus. Aiškus atsakymas yra Seimo Teisės departamento, kad tai prieštarauja Konstitucijai. Bet valdančiajai daugumai, kuri perrašinėja Konstituciją, tai nė motais.

Šitas žmogus sukiršino tautą, išvadino ją šunauja, visokiais būdais žemino ir niekino tuos žmones, kurie kitaip mąstė. Noriu pasakyti, kad ponas V. Landsbergis šiandien susigriebė visus, kokie tik galimi, apdovanojimus. Nors ir nepriklauso, bet ir šiandien turi apsaugą. Nuo ko? Jeigu geras žmogus, geras Prezidentas arba buvęs vadovas, ko jis taip bijo, ko jis bijo Lietuvos žmonių, kad ir šiandien jį saugo? Nejaugi žmonės nepamiršo tų skriaudų, kurias padarė prieš 20 ar kiek metų konservatoriai vadovaujant V. Landsbergiui? Matyt, tie nusikaltimai, padaryti tautai, yra dideli. Gaila, kad konservatoriai trypia teisingumą, trypia Konstituciją ir jie nežiūri į nieką, tik tenkina šito žmogaus godumą ir puikybę. Nenusinešime nė vienas mes tų ordinų, medalių ir vardų į amžinybę, bet kai kurie, matyt, galvoja kitaip: kad nusinešime ir ten būsime laimingesni. Manau, kad ne. Aš manau…

PIRMININKAS. Laikas.

P. GRAŽULIS (*LRF*). …kad šita valdančioji dauguma nebus kitą kadenciją. Būsime mes, „Tauta ir teisingumas“, kitos partijos ir mes šiuos visus antikonstitucinius sprendimus, kuriuos priima valdančioji dauguma, atšauksime.

PIRMININKAS. Toliau. Pareiškimą perskaitys D. Gaižauskas.

D. GAIŽAUSKAS (*LVŽSF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Išties kalbėdamas frakcijos vardu noriu pabrėžti tai, kad, akivaizdu, šiandien yra ta diena, kai valdantieji nusprendė, kad vienybė Seime jau nebereikalinga. Išties, kai įvyko karas Ukrainoje, mes iškart – tiek pozicija, tiek opozicija – sutarėme, kad šiuo sudėtingu laikotarpiu tikrai susilaikysime abi pusės – tiek valdantieji, tiek mes – nuo įstatymų projektų, neteiksime tokių įstatymų projektų, kurie priešina visuomenę. Tai susiję daugiau su ideologiniais įstatymais, kur tikrai kiekviena politinė jėga gina savo poziciją.

Aš asmeniškai iš karto buvau taip pat įgaliotas mūsų frakcijos ir paskelbiau pranešimą čia, tribūnoje, apie tai, kad laikinai užkasame tuos nesutarimo kirvius ir tikrai sugrįšime prie tų įstatymų projektų vėliau, kai pasibaigs karas. Sutarėme, tvarka. Netgi nutarėme, kad partijos turi priimti du svarbius susitarimus, tai yra dėl gynybos ir nacionalinio saugumo bei užsienio politikos. O kodėl? Būtent tam, kad parodytume visuomenei, kad netgi parlamentas sunkiu metu susivienijo, rodome pavyzdį ir dirbame viena kryptimi, kad apsaugotume mūsų valstybę.

Taip, mes, Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos partijos nariai, tikrai teikėme nemažai projektų savo iniciatyva ir didinome finansavimą gynybai. Buvome pirmieji, kurie 2 % paskyrėme ir kalbėjome apie 2,5 %. Dar net karui neprasidėjus Ukrainoje mes, šešėlinė vyriausybė, iškėlėme klausimą, kad turime laikinai didinti finansavimą, rūpintis strateginiais klausimais dėl pilietinio pasipriešinimo, civilinės saugos, karo padėties. Tai projektai, kuriuos mes, Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjunga, inicijavome dar praeitoje kadencijoje ir šiais metais šioje kadencijoje bandėme priimti savo iniciatyva, tačiau, atsižvelgdami į mūsų partijų susitarimą, mes tuos įstatymus kartu su visomis partijomis – tiek pozicija, tiek ir opozicija – konsolidavome ir bandėme sudėti į susitarimą dėl gynybos ir nacionalinio saugumo.

Iš esmės šiuo metu esame šio susitarimo finišo tiesiojoje. Ir iš esmės visi klausimai, kurie vienaip ar kitaip ideologiškai skyrėsi, tokie kaip ir dėl visuotinio vyrų ir moterų šaukimo, kur mes nesutikome, dėl to, kad būtų įvestas dar vienas, atskiras, mokestis gynybai, mes taip pat prieštaravome, jų susitarime nebeliko. Manome, kad sutarimas tikrai padarytas geras.

Panaši situacija dėl užsienio politikos klausimų. Mes vis dar laikomės pozicijos dėl Taivano, kad karas Kinijoje, išprovokuotas mūsų dabartinių valdančiųjų, turėtų pasibaigti, ir mes deramės, kokie būtų tie sprendimai priimti, bet vis dėlto dirbame darniai.

Bet žiūrėkite, kas įvyko. Tas mūsų susitarimas, kurį mes deklaravome, šiandien iš esmės buvo sudaužytas į šipulius. Kodėl? Todėl, kad, matome, praeitą savaitę jau pradeda kalbėti valdantieji, daugiau liberalai ir *laisviečiai*, kad vis dėlto turime priimti Partnerystės įstatymą. Sugalvojo gudriai, kaip ir visada, keičia pavadinimą – dabar daro Civilinės sąjungos. Neva kažkas kita, bet tai identiškas įstatymas. Jis labiausiai priešina visuomenę. Jūs prisiminkite, kas darėsi Seime, prie Seimo Kovo 11-ąją, Sausio 13-ąją, Vasario 16-ąją. Susirinkę žmonės gynė šeimos institutą.

Mes, Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjunga, buvome vienintelė politinė partija, ginanti nacionalinius interesus, šeimos institutas mums yra pamatinė vertybė, dėl jos kovojome ir išties susilaukėme labai didelės kritikos iš žiniasklaidos. Bet visuomenei pasisakius, dabar netgi 72 %, kad šis įstatymo projektas negali būti priimtas, tai yra kertinis įstatymo projektas, kuris labai priešina visuomenę iš vidaus, natūralu, mes turėtume susilaikyti šiuo sunkiu laikotarpiu dėl tokių įstatymų projektų.

Bet žiūrėkite, kas dar įvyksta. Panašu, kad įvyko sandoris, nes tada konservatoriai pateikė įstatymo projektą, kad Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos Pirmininką V. Landsbergį pripažinkime atgaline data valstybės vadovu, iš esmės Prezidentu, nors jo niekas nerinko. Atsimenate, kiek buvo nesutarimų, kai buvo teikiamas šis įstatymas. Jis antikonstitucinis. Taip pasisakė Teisės departamentas įvardindamas, kad toks sprendimas negali būti priimtas. Pirmiausia tauta turi išsirinkti savo valstybės vadovą. Vėl buvo konfliktas. Negana to, šis žmogus, nors mes tikrai negalime kvestionuoti jo indėlio į tuo metu atkurtos valstybės nepriklausomybę, buvo Aukščiausiosios Tarybos Pirmininkas, ir viskas. Tai istoriškai žinoma, bet, žiūrėkite, šis žmogus, kai buvo prie Seimo susirinkę žmonės, protestavo, gynė šeimą, šeimos institutą, V. Landsbergis ką pasakė: čia ne žmonės, čia yra fašistai susirinkę.

PIRMININKAS. Laikas!

D. GAIŽAUSKAS (*LVŽSF*). Šiuo metu dar jam pripažinti valstybės vadovo statusą yra grėsmė, todėl siūlome: jeigu šie įstatymų projektai bus teikiami…

PIRMININKAS. Laikas!

D. GAIŽAUSKAS (*LVŽSF*). (Atsiprašau, pagrindinė mintis.) Mes informuojame, kad Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcija traukiasi iš susitarimo dėl gynybos ir nacionalinio saugumo. Mes tuos įstatymus patys priimsime, be jokių susitarimų, jeigu šitai valdančiajai šitie susitarimai visiškai nerūpi. Mes nepalaikome politinio terorizmo ir kovosime prieš jį. Ačiū.

PIRMININKAS. L. Girskienė skaitys pareiškimą. Nėra jos. Tuomet V. Ąžuolas.

V. ĄŽUOLAS (*LVŽSF*). Iš tikrųjų praeitą savaitę mes, apimti nevilties, matėme, ką darė du sektoriai, tai kelių sektorius ir statybų sektorius. Bet tai yra pasekmė valstybės nesiskaitymo ir nenoro nieko daryti arba netgi, atvirkščiai, trukdymo ir žlugdymo šių dviejų sektorių. Ką gali padaryti politikai?

Prisiminkime praeitą kadenciją. Praeitoje kadencijoje, kai valdantieji buvo valstiečiai ir žalieji, 2020 metais kelių sektoriui buvo skirta papildomai 150 mln. eurų, statybų sektoriui buvo skirta papildomai 350 mln. Tai galima daryti, Europos Sąjunga tai leidžia, tik reikia politikų noro. Ką padarė valdantieji, atėję ir užėmę daugumą? 2020 metais ir 2021 metais, palyginus, kiek buvo skirta keliams, tai konservatoriai tą finansavimą, skirtą keliams, sumažino netgi 300 mln. Tai dar būtų nieko, galima sakyti, trūksta finansavimo, mažai surenkama lėšų. Kitas dalykas, deja, tai melas. Žmonės, naudodamiesi keliais, įvairia forma – akcizų, mokesčių už kelius, kita forma – sumoka valstybei virš 1 mlrd. Šiandien yra teskiriama tiktai apie 600 mln., vadinasi, tai jau nebesudaro nė 50 %. Bet, kaip sakė premjerė, mūsų tokie prioritetai. Keliai yra nesvarbūs, kelių būklę turbūt visi važiuodami matome, kas ten vyksta ir dedasi.

Statybų sektorius. Dar nuo pernai savivaldybės, Seimo nariai įvairiais pasiūlymais siūlė ką nors daryti dėl brangstančių žaliavų ir žlungančių projektų, dėl galimybių savivaldybėms pasiskolinti. Tai buvo netgi finansų ministrės rankose, ko nereikia per daug nei per biudžetą, nei per kitus dalykus tvarkyti. Prie Finansų ministerijos yra VIPA, ji ir dabar skolina savivaldybėms energetiškai atsiperkantiems projektams, dalį prie ES projektų prisidėti. Pakanka į šią instituciją įdėti tik daugiau pinigų ir skolinti savivaldybėms. To nebuvo daroma, nebuvo daroma tyčia, vis pasakoma, kad tai bus vėliau. Žinoma, finansų ministrės tikslas, kad savivaldybės skolintųsi ne iš valstybės už normalias palūkanas, o skolintųsi iš bankų už kuo didesnes palūkanas. Tik viena bėda, kai savivaldybė skolinasi iš bankų, tai įeina į jų skolos rodiklį, vadinasi, reikia Konstitucijos pakeitimo. Jeigu savivaldybė skolinasi iš VIPA, tai neįeina į skolos rodiklį ir tai priklauso tik nuo Vyriausybės, kaip sudaryti galimybę pasiskolinti. Bet tai tyčia nedaroma, kad kuo daugiau projektų sužlugtų. Savivaldybės jau perspėjo – bus nepanaudota apie 50 mln. Europos Sąjungos lėšų ir sužlugs tie projektai. Vadinasi, statybų sektorius taip pat negaus užsakymų šiems projektams atlikti. Pradedant nuo darbo vietų žlugimo iki mokesčių mokėjimo valstybei – prasideda visa grandininė reakcija.

Bet pažiūrėkime, kaip jie toliau daro visą ekonomikos žlugdymą. Dar praeitoje kadencijoje priimtame Regioninės plėtros įstatyme yra aiškiai parašyta – 30 % ES lėšų turi būti skiriama tiesiai regionams – ar tai būtų regioninėms taryboms, ar savivaldybėms. Ką turime, kokį vaizdą? Valdantieji vilkina ir žlugdo bet kokį lėšų skyrimą pagal šį įstatymą. Jau praėjo pusantrų metų – praktiškai lėšų nepaskirta. Regioninės tarybos dar neturi galimybės lėšų skirstyti, nes Vyriausybė ir valdantieji joms neduoda. Ką tai reiškia? Tyčinis projektų nevykdymas ir ekonomikos žlugdymas. Tai kada skirsime, jeigu pusantrų metų jau praėjo, po dvejų, po trejų metų? Bet netgi žiūrėdami į visą ES lėšų skirstymą matome labai puikią tendenciją, jie didžiąją dalį lėšų planuoja naudoti galbūt 2023 metais, galbūt 2024 metais. Tai kaip čia išeina, dvejus trejus metus ekonomika, verslas, valstybės užsakymai… pabūkime be jų, sužlugdykime kuo daugiau ekonomiką?

Tuo keliu ir einama toliau. Kad ir kurią ministeriją mes paimtume, ar tai būtų Sveikatos apsaugos ministerija, ar Švietimo, mokslo ir sporto ministerija, visur ta pati taktika, visur tas pats žanras – europinių lėšų nenaudoti arba naudoti jas kuo vėliau. Nors liūdniausia yra tai, kad RRF'o lėšos virš 2 mlrd. eurų, pernai galėjome panaudoti 1 mlrd.

Valdantieji padarė viską, kad sugriautų buvusios Vyriausybės DNR planą, kuriame buvo trys pagrindiniai tikslai: iš pradžių panaudojame ES lėšas, jeigu trūksta, prisidedame biudžeto lėšomis, o jeigu dar pritrūksta kokiam nors projektui, panaudojame skolintas lėšas. Viskas buvo sukurta. Bet ne veltui yra posakis: griauti yra lengviau, nei statyti, proto tam nereikia. Tai Vyriausybė tuo keliu ir eina, ir sako, mūsų prioritetai yra kitokie. Na, gerai, dėliokime tuos prioritetus, bet kodėl reikia užkirsti lėšų įliejimą į ekonomiką?

Mes matome pasekmes, kas įvyks ateityje. Vakarykštis vienos *fūros* užblokavimas prie Seimo yra tik žibutės. Kas ateina? Ateina didžiulis griuvimas. Bet valdančiųjų tikslas, matyt, ir yra – nieko neturėsite ir būsite laimingi.

PIRMININKAS. Toliau D. Kepenis padarys pareiškimą.

D. KEPENIS (*LVŽSF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Mieli kolegos, šiandien mes balsavome dėl Lietuvos valstybės biudžeto koregavimo ir ne visi sutikome su tomis korekcijomis. Kodėl? Todėl,

kad į opozicijos pasiūlymus buvo visiškai neatsižvelgta ir buvo bandoma paslėpti tą tragišką situaciją, į kurią dabar mūsų valdantieji Lietuvą yra įstūmę.

Pažiūrėkite, dar kovo mėnesio duomenimis mūsų infliacija siekė 16 %, dabar jau kalbama apie 18 %. 20-yje valstybių nuo pat pirmos iki dvidešimtos nesiekia 10 %, o pirmajame dešimtuke – 6,5, Europos vidurkis 7,8 %. Tai katastrofa. Ir kas bus rudenį? Reikia jau šiandien pradėti labai rimtai ruoštis. Užuot pradėję ruoštis, mes buldozeriu stumiame tai, kas mums čia paranku.

Ir kad paslėptume visa tai, ištraukiame iš kepurės štai tokius zuikius kaip netikėtą valstybės vadovo statusą (kai kas jau seniai vadina Prezidentu) arba šeimos pavadinimą bandome koreguoti. Ir kam to reikia? Reikia tam, kad paslėptume savo tikruosius kėslus. V. Landsbergis, kaip čia jau girdėjote, pats nenori to titulo, jo šeima tikrai prašo to titulo neskirti. Bet kam jis reikalingas valdantiesiems? Tam, kad paslėptų tai, ką jie yra prisidirbę ir kur dabar stumia Lietuvą. Sąvokų pakeitimai – tai yra vienas iš instrumentų apmulkinti žmones ir nuvesti juos perkūnai žino kur.

V. Landsbergis turėjo, aš čia suskaičiavau, penkis titulus. Pirmiausia jis turėjo Lietuvos Tarybų Socialistinės Respublikos Aukščiausiosios Tarybos pirmininko postą, dar prie tarybų jis buvo pirmininkas. Po to, išbuvęs tame poste keletą valandų, jis tapo Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos Pirmininku, pabuvo beveik dvejus su puse metų. Po to tapo Seimo Pirmininku, dar girdėjome, Atkuriamojo Seimo Pirmininku. Visą laiką keitėsi pavadinimai, ir staiga reikia suteikti vadovo statusą.

Matome, kad valstybė vėl susipriešino. Susipriešino dėl Partnerystės įstatymo, dabar vėl ieškome priešinimo. Kai prasidėjo karas Ukrainoje, mes gi visi sutarėme, kad kaip galima daugiau tvarkos ir ramybės ieškokime savo šalyje. Ką daro šitie ponai, kurie dabar stumia Lietuvą į prarają? Jie kuria dar didesnius įtampos židinius. Ir tai mes šiandien akivaizdžiai matome. Ir kas baisiausia, kaip mes esame girdėję, kas yra politinė korupcija? kas yra politinė veidmainystė? kas yra politinė prostitucija? Štai viskas, šiandien Seime mes visa tai turime akivaizdžiai ir nieko negalime padaryti. Ir visa tai tęsis greitėjančia tvarka į pakalnę dar kelerius metus.

Gerbiamieji, šitas retorinis klausimas tegu lieka visiems kitiems, kiek dar galima ramiai į tai įžiūrėti ir kiek mes leisime kelti įtampą šalyje, priešinti visuomenę, priešinti vieną su kitu. Tų supriešinimo variantų dar čia ne viskas yra, bus jų tuoj pat dar daugiau ištraukta.

Taigi ačiū už dėmesį. Kviečiu visus rimčiai, ramybei, santarvei, taikai, bent pradėkite nuo savęs. O tai, kas dabar vyksta, veikia priešinga linkme. Ačiū už dėmesį.

PIRMININKAS. Rytinį posėdį ir baigsime ramiu veiksmu – registracija.

Užsiregistravo net 6 Seimo nariai.

Vakarinis posėdis, nepaisant mūsų vėlavimo, prasidės numatytu laiku, 14 valandą, o rytinį posėdį skelbiu baigtą. (*Gongas*)

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

IV (PAVASARIO) SESIJOS
VAKARINIO POSĖDŽIO NR. 170
STENOGRAMA

2022 m. gegužės 17 d.

Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotojai
J. JARUTIS ir V. MITALAS

PIRMININKAS (V. MITALAS, *LF*). Gerbiami kolegos, pradedame gegužės 17 dienos vakarinį Seimo posėdį. (*Gongas*) Kviečiu registruotis. Yra žmonių, kurie laukia registracijos kaip Kalėdų. Tas yra gerai.

14.00 val.

Vyriausybės pusvalandis

Lietuvos banko valdybos pirmininko Gedimino Šimkaus pranešimas apie Lietuvos ekonominę situaciją bei Lietuvos banko veiklą užtikrinant finansinį šalies stabilumą

Šia pakilia registracijos gaida mes pradedame vakarinį posėdį, kur yra darbotvarkės 2-1 klausimas, tai yra, taip sakoma, Vyriausybės pusvalandis. Jame dalyvauja ne tik Vyriausybės nariai, bet ir Seimui pavaldžių įstaigų vadovai. Šiuo atveju Lietuvos banko valdybos pirmininkas G. Šimkus pas mus svečiuose. Kviečiu gerbiamą valdybos pirmininką į tribūną. Jis turi tam tikrą prezentaciją apie ekonomikos ir finansų sektoriaus apžvalgą. Iš viso tam yra skirtas pusvalandis. Visa likusi dalis, kuri nebus pristatymo metu išnaudota, bus skirta jūsų klausimams. Prašom, gerbiamas pirmininke, galite kalbėti. Prašom.

G. ŠIMKUS. Laba diena, gerbiamas posėdžio pirmininke ir gerbiami Seimo nariai. Dėkoju už galimybę apžvelgti šalies ekonominę situaciją bei Lietuvos banko veiklą užtikrinant finansinį šalies stabilumą. Taupydamas jūsų laiką, aš koncentruosiuosi būtent į tuos aspektus, kurie, mūsų nuomone, aktualiausi būtent šiuo ekonominės raidos etapu.

Noriu pradėti nuo pinigų politikos. Nors neretai ši tema likdavo ekonominių diskusijų paraštėse, priemonės, kurias taikė euro sistema ir jos narys Lietuvos bankas, į ekonomiką įliejo milijardus, tiesiogiai prisidėjusius ir prie mūsų šalies ūkių gyvybingumo. O susidūrus su COVID-19 pandemijos pasekmėmis skatinimo poreikis buvo itin didelis ir taikytų priemonių mastas reikšmingai padidintas. Pernai ir šių metų pradžioje, nors ir mažesne grynųjų turto pirkimo apimtimi, šios programos buvo vykdytos ir toliau.

Klausimas yra, ką Europos Centrinio Banko pinigų politika reiškė praktiškai mums, Lietuvai? Pirmiausia tai žemas palūkanų normas ir pigesnį skolinimąsi. Būtent dėl pinigų politikos priemonių Lietuvos Respublikos Vyriausybė išleisdama obligacijas nuo 2020 metų kovo mėnesio sutaupė per 30 mln. eurų, o per visą obligacijų galiojimo laikotarpį ši suma turėtų viršyti 600 mln. eurų. Pigesniu skolinimusi netiesiogiai galėjo naudotis įmonės ir fiziniai asmenys. Mūsų vertinimu, teigiamas pinigų politikos poveikis bendrojo vidaus produkto augimui pernai siekė 0,5 procentinio punkto ir šiais metais poveikis bus panašaus lygio. Tai, kas pasakyta, apibendrintai pasakyčiau taip: Lietuvos bankas, taikydamas Europos Centrinio Banko pinigų politikos priemones, reikšmingai prisidėjo prie šalies finansų sistemos stabilumo užtikrinimo ir šalies ekonomikos atsigavimo po COVID-19 pandemijos.

Kitas natūralus klausimas: kokia toliau pinigų politika? Po COVID-19 pandemijos smūgio atsigavus euro zonos ekonomikai ir siekiant vidutiniu laikotarpiu infliaciją grąžinti link užsibrėžtų 2 % tikslo, vykdoma pinigų politikos normalizacija ir mažinama skatinimo apimtis, kad staigūs pokyčiai nepablogintų finansavimo sąlygų rinkose, kad nebūtų pertekliškai apribota visuminė paklausa. Pinigų politikos normalizacija yra įgyvendinama palaipsniui. Tai pasakytina tiek

apie turto pirkimo programas, tiek ir apie palūkanų normų aplinkos keitimą. Žinome, kad Europos Centrinio Banko vykdoma turto pirkimo programa bus užbaigta trečiąjį ketvirtį, manau, ji turėtų būti užbaigta trečiojo ketvirčio pradžioje ir taip atvertas kelias pradėti kelti bazines palūkanų normas ir kopti iš neigiamų palūkanų normų teritorijos.

Apie ekonomiką. Keli ligšiolinės raidos faktai ir kelios ateities įžvalgos, bet prieš tai greitas žvilgsnis atgal. Vertinant Lietuvos ekonomiką iki Rusijos agresijos buvo akivaizdus, tolygus Lietuvos ekonomikos augimas. Sparčia plėtra pasižymėjo į eksportą orientuoti sektoriai, ir svarbi žinutė čia yra tai, kad augimas nebuvo nulemtas vieno ar kito pavienio ekonomikos sektoriaus, bet augimo tendencija buvo stebima įvairiose veiklose. Į vidaus paklausą orientuoti sektoriai taip pat laikėsi tvariai, nors veržliai neaugo, bet ir nekrito.

Kaip šias tendencijas paveiks Rusijos agresija Ukrainoje ir griežtinamos atsakomosios sankcijos? Tiesioginis poveikis yra neabejotinas, jis bus, tačiau neigiamą, tokią didelę įtaką švelnina dvi aplinkybės. Pirma, Lietuva, Lietuvos verslas išmoko pamokas, santykiai su Rusija ir Baltarusija yra reikšmingai pasikeitę ir gerokai mažiau intensyvūs negu prieš dešimtmetį, eksporto struktūroje Rusija ir Baltarusija neviršija kartu sudėjus 15 %. Čia noriu atkreipti jūsų dėmesį į antrą dalyką. Tuose 15 % dominuoja reeksportas. Jis sukuria santykinai mažiau pridėtinės vertės, taigi ir praradimai šioje srityje būtų gerokai labiau riboti. Be abejo, tai darys neigiamą įtaką transporto, logistikos paslaugų sektoriams, jeigu šie neras alternatyvos. Deja, bet dėl karo sumažėjo, tikiuosi, kad laikinai, tikiu, kad laikinai, eksporto apimtys į Ukrainą, tiesa, nebuvo didelės, bet šiame eksporte vyravo būtent lietuviškos kilmės prekės, tad neigiamas poveikis taip pat bus patirtas. Neišvengiamai mūsų šalies ekonomika patirs netiesioginį karo poveikį, pasireiškiantį skirtingais kanalais. Tai ir tvyrantis neapibrėžtumas, stabdantis investicijas, įtampa energijos ir žaliavų rinkose, sąlygojanti infliacijos paūmėjimą, importuojamų žaliavų trūkumas, sukeliantis sunkumų pramonei ir statybos pramonei, kitų Lietuvos eksporto partnerių ekonomikų lėtesnis augimas, be abejo, ribosiantis ir Lietuvos eksportuotojų augimą.

Kaip šių faktorių visuma galėtų paveikti ekonomiką prognozuojamu laikotarpiu? Pastarąjį kartą galimus ekonominės raidos scenarijus pristatėme kovą. Situacija nuo to laiko keitėsi taip sparčiai, kad dabar detaliai aptarti šiuos rodiklius nebūtų prasminga. Artimiausias prognozes pristatysime lygiai po mėnesio, bet šiandieną jau turime duomenų, deja, jau suteikiančių pagrindą teigti, kad kovą identifikuotos rizikos pasitvirtina, apie tai signalizuoja ir smukę pasitikėjimo rodikliai, pabrangusios žaliavos ir energijos ištekliai, auganti prekių ir paslaugų savikaina, geležinkelių, uostų, kitų įmonių patiriami sunkumai. Kitaip tariant, Lietuvos ekonomika vystosi mažiau palankiai, nei tikėtasi kovą, o BVP prognozės, deja, bus peržiūrimos žemyn, tai jau yra akivaizdu.

Kita vertus, bent kol kas šoko ar juolab didesnio šoko scenarijaus išvengėme. Matote, paveiksle tai pateikta. Mes simuliavome tam tikrus jautrumo testus: kas būtų, jeigu būtų prarasta du trečdaliai eksporto į Rusiją, Ukrainą ir Baltarusiją, kas būtų, jeigu būtų prarasta. Vis dėlto šie scenarijai taip pat nesipildo, tikėtina, kad augimas šiais metais bus, bet lėtesnis, augimas nekris iki nulio, mes augsime, bet lėčiau, negu manėme kovo mėnesį. Beje, vakar buvo atnaujintos ekonominės raidos prognozės Europos Komisijoje, jos buvo paskelbtos. Deja, ir ši institucija mūsų ekonomikai numato prastesnį scenarijų, šiais metais bus 1,7 % augimas.

Kitas pastarojo meto ekonomikos skaudulys, ir ne tik Lietuvoje, bet ir daugelyje valstybių, yra sparti infliacija, kertanti per gyventojų perkamąją galią. Suprantama, kad infliacijos prognozes taip pat gaubia neapibrėžtumas, netikrumas bei kompleksas veiksnių, galinčių tą infliaciją paveikti. Bet tai, kas aišku, infliaciniai procesai Lietuvoje ir pasaulyje yra nulemti pasiūlos pusės veiksnių. Praėjusiais metais infliacijos daigus skatino su atsigavimu po COVID-19 pandemijos susiję procesai – stipri paklausa ir paskui ją nespėjanti pasiūla, transporto, tiekimo trikdžiai ir panašiai, o pastaruoju metu itin ryškus geopolitikos vaidmuo. Visų pirma energijos išteklių kainos, pagrindinis infliaciją kurstantis veiksnys, šiemet didins elektros, gamtinių dujų, šilumos bei degalų kainas. Dėl karo prieš Ukrainą sankcijų, prekybos, tiekimo grandinių trikdžių, augant pasaulinėms maisto žaliavų, trąšų ir pašarų kainoms, maisto prekės šiais metais brangs taip pat sparčiau, negu manėme anksčiau. Tiekimo grandinių trikdžiai kartu su brangstančiomis žaliavomis

didins pramonės prekių kainas, dėl itin spartaus besitęsiančio darbo užmokesčio augimo sparčiai didės paslaugų kainos Lietuvoje.

Apibendrinant, dėl geopolitinių veiksnių tikėtinas žaliavų ir maisto brangimas, tiekimo trikdžiai infliacijos prognozes koreguos aukštyn. Yra rizikos, kad infliaciją gali pakurstyti ir įsisukusi kainų, atlyginimų spiralė, jei tiksliau, atlyginimų augimas ne tik dėl darbuotojų trūkumo Lietuvoje arba tam tikrų kvalifikacijų darbuotojų trūkumo, bet ir dėl to, kad auga pačios kainos.

Aptariant metinės infliacijos kaitą, jinai turi tą kuprą. Manau, kad mes esame kažkur ties tos kupros viršumi ir antroje metų pusėje metinės infliacijos tempas turėtų leistis žemyn. Žemyn infliaciją paspausti galėtų dėl geopolitinės situacijos prastėjantys verslo ir gyventojų lūkesčiai, taip pat energijos kainų augimo slopinama kitų prekių ir paslaugų paklausa.

Gerbiami Seimo nariai, trumpai apie finansinio stabilumo situaciją. Čia galėčiau pasidžiaugti, kad, susidūrus su pandemija, o netrukus ir su Rusijos agresijos sukeltais neapibrėžtumais, mūsų finansų sistema pademonstravo gerą pasirengimą ir atsparumą šokams. Tai patvirtina visi pagrindiniai veiklos rodikliai. Pernai jau matėme akivaizdžiai išaugusį finansavimosi poreikį, kuris buvo anksčiau prislopęs, ypač iš verslo. Tuo pačiu metu matėme ir didesnį bankų norą skolinti bei, sustiprėjus konkurencijai, mažėjančias palūkanų normas. Aktyviau skolinta ir šių metų pradžioje, o paskolų įmonėms portfelis jau yra pasiekęs ikipandeminį lygį.

Mes, Lietuvos bankas, nuosekliai ir kryptingai siekiame skatinti alternatyvių finansavimosi šaltinių konkurenciją. Verslo akreditavimo segmente skolos vertybiniais popieriais finansuota suma ūgtelėjo trečdaliu, kredito unijų paskolomis – 50 %. Kone trigubai šoktelėjo ir verslo finansavimasis per sutelktinio finansavimo platformas. Manome, kad jau netolimoje ateityje, dėl teisinio reguliavimo pokyčių atsiveriant galimybėms konkuruoti Europos Sąjungos rinkoje, šis rinkos segmentas verslui suteiks dar daugiau finansavimosi galimybių.

Paskolų gyventojams segmente ypač sparčiai augo būsto paskolų portfelis. Vėliausiais duomenimis, jo metinis augimas buvo daugiau negu 12 % – iš esmės buvo sparčiausias nuo 2009 metų ir bene didžiausias euro zonoje, o tai verčia mus šią rinkos dalį, šią skolinimosi dalį stebėti itin akylai.

Atidžiau pažvelgęs į šalies būsto rinką išskirčiau kelis dalykus. Pirmas dalykas. Aktyvumo stabtelėjimas po Rusijos agresijos prieš Ukrainą, pasiūlos trikdžiai, kurie sustiprėjo vėlgi po Rusijos agresijos prieš Ukrainą, ir toliau tebesitęsiantis spartus kainų augimas. Metinis jų augimo tempas pasiekė beveik 20 % ir buvo didžiausias nuo 2008 metų. Kitaip tariant, mes matome, kad būsto kainos yra pervertintos. Mūsų skaičiavimu, jos yra pervertintos 9 %. Kainoms tolstant nuo ekonomiškai pagrįstų verčių didėja kainų korekcijos rizika, todėl šiemet pradėjome taikyti tikslines prevencines priemones, nutaikytas į antrą ir paskesnes būsto paskolas, kurios buvo ėmusios kelti susirūpinimą. Taip pat sustiprinome bankų kapitalo reikalavimus būtent būsto paskolų portfeliui. Įvertinome ir Rusijos agresijos Ukrainoje poveikį Lietuvos būsto rinkai. Nors pastebėjome tam tikrą rezervacijų pardavimo sumažėjimą pirminėje būsto rinkoje pirmais mėnesiais po agresijos, po invazijos pradžios, bet kol kas ta įtaka ribota, rezervacijų skaičius taip pat atsistatė ir labiausiai poveikis nekilnojamojo turto rinkoje yra juntamas pasiūlos pusėje. Karas kelia iššūkių statant tiek naujus būstus, tiek vystant statybos infrastruktūrinius projektus, sparčiai auga statybos medžiagų kainos, gali kilti tiekimo grandinių trikdžių, užsitęsę statybų terminai. Čia reikia ieškoti sprendimų.

Lietuvos bankas, įgyvendindamas jam suteiktą makroprudencinį mandatą ir užtikrindamas finansų sistemos stabilumą, jau taiko visą rinkinį kreditorių ir besiskolinančiųjų atsparumą saugančių priemonių. Įvairiais pjūviais esame apie tai daug kalbėję ir pristatę viešai. Dabar nesileisiu į detales, bet, žinoma, jeigu bus klausimų, aš mielai į juos atsakysiu.

Taigi šiandien vertindami šalies ekonomikos būklę drąsiai galime teigti, kad atremti iššūkius jai sėkmingai padėjo ir išbandymus atlaikęs finansų sektorius. Dabar trumpai apie jį. Visų pirma, apie didžiausią mūsų sektoriaus dalį – bankinę sistemą. Jei labai trumpai, vienu sakiniu apibūdinčiau taip – bankų sistema veikia užtikrintai ir patikimai, vystosi tvariai, krediduoja verslą ir gyventojus. O šį teiginį patvirtina tiek įmonių, fizinių asmenų augantis paskolų portfelis, tiek ir gerėjanti jo kokybė, taip pat labai geri atitikties priežiūriniams reikalavimams rodikliai.

Kitas svarbus dalykas. Dažnai galvojama, kad Lietuvoje veikia 2,5 banko, iš tikrųjų ne. Šiuo metu banko arba specializuoto banko licenciją turi 13 bankų ir dar 6 bankai veikia kaip užsienio bankų filialai. Noriu atkreipti jūsų dėmesį, kad čia kalbu ne apie popierines licencijas. Visi licenciją gavę bankai vykdo realią bankinę veiklą, išskyrus du, kurie ruošiasi šiai veiklai. Mūsų tikslas licencijavimo procese nėra statistika, turėti kuo daugiau licencijų bankams. Tikslas yra kokybė, reali bankinė veikla, pagrįsta realiais augimo planais ir paslaugomis, prieinamomis šalies gyventojams, šalies visuomenei, ir, žinoma, kelio užkardymas žaidėjams, kurie nepageidaujami rinkoje dėl nacionalinio saugumo interesų.

Mes pripažįstame, kad sektorius koncentruotas – keturi didžiausi bankai užima reikšmingą rinkos dalį, tačiau ledai pajudėjo. Per pastaruosius metus, keletą metų, naujokai po truputį didina savo rinkos dalį. Jiems įsitvirtinti reikės laiko, tačiau žvelgiant į tolesnę perspektyvą net ir nedideli žingsniai teisinga kryptimi artina link tikslo, tai yra didesnės konkurencijos bankų segmente ir finansų sektoriuje plačiąja prasme.

PIRMININKAS. Prašyčiau, pirmininke, jau judėti prie pristatymo pabaigos, jeigu galima.

G. ŠIMKUS. Gerai. Apie kredito unijų sektorių. Buvo atlikta reforma ir sektorius yra gerokai sustiprėjęs. Galiu pažymėti, kad yra ir tolimesnių pokyčių, ypač susijusių su kapitalo struktūros ir kapitalo prieinamumo stiprinimu, poreikis. Diskutuojame su sektoriumi ir neabejoju, kad ateityje turėsime ir teisėkūros siūlymų.

Norėčiau paliesti kapitalo rinką ir jos augimą. Tai dar vienas elementas, kuris itin svarbus siekiant didesnės konkurencijos ir geresnio ekonomikos finansavimo prieinamumo. Čia įžvelgiame didelį, deja, vis dar nepakankamai išnaudotą potencialą. Lietuvos bankas, konsultuodamasis su suinteresuotomis institucijomis ir įvertinęs rinkos poreikius, parengė kapitalo rinkos plėtros planą, kurį netrukus pradėsime įgyvendinti. Siūlysime kompleksinius sprendimus, kuriems įgyvendinti prireiks ir teisinio reguliavimo pakeitimo, mokestinės aplinkos tobulinimo, efektyvių veiksmų ir rezultatų finansinio raštingumo srityje. Be abejo, dirbsime su savo *steikholderiais*, tai yra Lietuvos bankas, rinka, Vyriausybės institucijos ir, be abejo, Seimas, kaip įstatymų leidėjas.

Praleidžiu poveikį finansų sistemai. Tiesioginis poveikis yra gana nedidelis, turbūt taip apibendrinsiu. Vertiname ir netiesioginį poveikį. Šalyje turime nemažai verslų, dažniausiai susijusių su gamyba ir transportu, kuriuos tebeveikia Rusijos agresijos Ukrainoje ekonominiai padariniai. Bet mūsų analizė rodo, kad paskolos tokioms, tai yra tiesiogiai veikiamoms, įmonėms sudaro trečdalį visų bankų portfelių. Jeigu šitų įmonių būklė finale vis dėlto suprastėtų, bankuose kredito rizika galėtų išaugti. Mes tą vertiname kaip tam tikrą rizikos veiksnį ir jį akylai stebime.

Ne mažiau svarbu: Rusijos agresijos kontekste dar labiau stiprėja kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu aspektas. Ėmėmės priemonių, kad užkirstume kelią su Rusija siejamoms bendrovėms ir asmenims naudotis Lietuvos finansų rinka. Bandymams apeiti sankcijas kompromisų čia tikrai nebus ir nedarysime. Tai raštu priminėme kiekvienam finansų rinkos dalyviui. Analizuojame ir vertiname, kaip finansų rinkos dalyviai įgyvendina sankcijas, koks yra šitos sistemos efektyvumas.

Dar paskutinis dalykas, jeigu leisite, apie mokėjimo rinką. Daugiau nei 80 % prekybos ir maitinimo paslaugas teikiančių mažų ir vidutinių įmonių, taip pat ir regionuose, suteikia galimybę atsiskaityti mokėjimo kortelėmis. Keičiasi gyventojų mokėjimo įpročiai, elektroninėmis priemonėmis atsiskaitoma vis dažniau, tačiau Lietuvoje neblėsta ir simpatijos gryniesiems pinigams. Kad ir kokia būtų grynųjų paklausa, Lietuvos banko uždavinys yra aprūpinti gyventojus, verslą ir visą ekonomiką grynaisiais pinigais, užtikrinti jų prieinamumą. To siekdami, konstruktyviai bendradarbiaudami ir motyvuoti darbo su Biudžeto ir finansų komitetu, sutelkėme finansų rinkos dalyvius dialogui, kurio rezultatas – pasirašytas septynių finansų ir kredito įstaigų įsipareigojimas padvigubinti vietovių, tai yra būtent vietovių regionuose, miestų ir miestelių, kur galima išsigryninti pinigus, skaičių. Tiksliau, pastatyti šimte miestų ir miestelių bankomatus. Stebime šį procesą ir šiandien galime konstatuoti, kad projektas sėkmingai juda į priekį, dalis bankomatų jau įrengta. Iš bankų esame gavę patvirtinimą, kad visi suplanuoti bankomatai bus įrengti iki Žolinių.

PIRMININKAS. Gerbiamasis pirmininke, ačiū jums už pristatymą. Aš paprašysiu, kad arba per Biudžeto ir finansų komitetą, arba per Sekretoriatą jūsų medžiaga pasiektų Seimo narius, kad

mes turėtume ją, jeigu galėtumėte pasidalinti. O dabar klausimai. Pirmasis pagal Vyriausybės pusvalandžio tvarką klausimą užduoda V. Ąžuolas. Ruošiasi A. Butkevičius. Prašom.

V. ĄŽUOLAS (*LVŽSF*). Gerbiamas pranešėjau, iš jūsų optimizmo tikrai neatimsi ir pranešimuose tai matyti. Bet aš norėčiau užduoti du klausimus.

Jūs kaip tik savo medžiagoje paminėjote, kad valdote 7 mlrd. valstybės turtą. Yra posakis: negalima kiaušinių laikyti vienoje pintinėje, dėl saugumo. Tai kiek procentų šio portfelio jūs laikote dolerinėje rinkoje, jeigu žinote tokių, galėtumėte atsakyti arba vėliau pateikti tą atsakymą.

Ir kita situacija. Kaip jūs vertinate Europos politiką: Centrinis Bankas privedė Europos ekonomiką prie šacho ir mato. Kodėl? Besaikis tuščių pinigų spausdinimas sukėlė didžiulę infliaciją, o dabar planuojamas palūkanų didinimas sugriauna kitą pusę. Tiems, kurie pasiskolino, teks labai brangiai už tai mokėti. Kaip manote, įvertinkite ne optimistine gaida, o realistine, kokios gali būti pasekmės ir kur mes su tuo nueisime. Kaip tą šachą ir matą išspręsti?

G. ŠIMKUS. Labai ačiū už klausimą. Aš tikslios statistikos, portfelio struktūros, dabar po ranka neturiu, bet taip, jūs esate teisus, dalis turto, valdomo Lietuvos banko, yra laikoma doleriais, denominuotais doleriais, bet ne tik doleriais, eurais ir kitomis valiutomis, tarp jų ir Japonijos jenomis. Tai daroma ne šiaip sau, nes tikslas yra ne investuoti, ne tik patirti iš vieno ar kito portfelio grąžą, bet užtikrinti šių finansinių investicijų saugumą, generuojant maksimalią grąžą. Todėl ir portfelis yra investuojamas į skirtingas valiutas, skirtingus instrumentus, siekiant riziką diversifikuoti.

Kitaip tariant, man būtų labai sunku pasakyti, ištraukti vieną ar kitą investiciją ir padaryti apibendrinimą, ji gera ar bloga, nesvarbu, yra viso portfelio grąža. Kaip mes vertiname pačią grąžą? Ji net ir esant tai žemų palūkanų aplinkai yra teigiama. Kaip žinoma, Lietuvos bankas į Lietuvos Respublikos biudžetą pervedė 20 mln. eurų. Tai yra didžiausia pervedama suma, rodos, nuo 2012 metų.

Jūs paminėjote, kad Europos Centrinis Bankas spausdina pinigus. Aš nevisiškai sutikčiau su tokiu vertinimu. Euro sistema iš tikrųjų superka antrinėje rinkoje skolos vertybinius popierius, ir tą ji daro ne šiaip sau, ne todėl, kad ji nori, bet todėl, kad euro zonos ekonomika susiduria su įvairiomis rizikomis: su nepakankama visumine paklausa, vienas dalykas, su fragmentacija, antras dalykas. Ir tai yra pinigų politikos priemonės, būtent yra, taip sakant, tikslingai nukreiptos spręsti šias problemas.

Kitaip tariant, visada yra gerai prieiti prie šio klausimo iš kitos pusės. O kas būtų, jeigu Europos Centrinis Bankas būtų išlikęs abejingas ir nebūtų ėmęsis skatinamųjų priemonių? Mes būtume matę ženklų euro zonos ekonomikos sulėtėjimą. Ar tai yra tas rezultatas, kurio mes norėtume? Priešingai. Mes norime, kad euro zonos ir Lietuvos, kaip euro zonos šalies, ekonomika augtų. Ir ką mes turėjome būtent kaip gerą pavyzdį COVID-19 pandemijos valdymo metu, skirtingai nuo didžiosios finansų krizės, kad fiskalinė ir monetarinė politika veikia tandemu.

PIRMININKAS. Dėkui. Klausia A. Butkevičius. Ruošiasi J. Sabatauskas.

A. BUTKEVIČIUS (*DFVL*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiamas pirmininke, mano klausimas būtų šiek tiek apie tokią ekonominę filosofiją. Jūs paminėjote, kad vakar Europos Komisija ekonomikos prognozę Lietuvai numatė iki plius 1,6. Reikia pripažinti, kad iš Europos Sąjungos šalių mes nuo galo tikriausiai būsime ketvirti. Žiūrėkime, pirmas ketvirtis, ekonomikos augimas buvo labai geras, bet jeigu panagrinėsime eksporto, importo struktūrą, matysime, kad pirmajame ketvirtyje daugiausia importavome tiek energetinių išteklių, tiek žaliavų iš kur? Pirma – Rusija, Ukraina ir Baltarusija. Vadinasi, pirkome pigiai ir parduodavome galutinius produktus į Vakarų šalis už kitą kainą.

Ar jūs manote, kad pasibaigus karui mes vėl grįšime prie energetinių išteklių žemų kainų ir žaliavų žemų kainų? Aš nelabai norėčiau tuo tikėti. Kokia jūsų nuomonė? Ačiū.

G. ŠIMKUS. Labai ačiū už klausimą. Aš manau, kai sakome – žemos arba didelės kainos, mes turime jas palyginti su kuriuo nors laikotarpiu, kad pateiktume tą įvertinimą. Šiuo metu „Brent“ naftos barelio kaina apie 105 dolerius. Tai yra didelė ar maža kaina? Istoriškai tokia kaina yra buvusi ir, rodos, 2013–2014 metais ji siekė net 150 dolerių. Kitaip tariant, mes nesame naftos kainos aukštumose.

Jeigu imame gamtinių dujų kainą, situacija yra visiškai kitokia. Mes matėme, kad ji svyravo ir atskirais etapais buvo kosmose, jeigu taip aš galėčiau pasakyti. Tai yra susiję su, sakykime tiesiai šviesiai, geopolitiniais veiksniais ir šitų kainų panaudojimu, vadinkime, kaip tam tikrų spaudimo priemonių. Ar yra fundamentalios priežastys, kodėl, pavyzdžiui, gamtinių dujų kainos turėtų būti tokios, kokios jos kad ir yra dabar? Aš manau, kad iš esmės (…) nepasikeitė ir šioje vietoje, mano galva, jos turėtų grįžti į tą, pavadinkime, prieškarinį lygį. Aišku, klausimas, duok Dieve, Ukraina laimėtų, bet reikia sulaukti to karo pabaigos, taip.

Kitas dalykas, ar naftos kainos grįš ten, kur buvo? Nežinau. Vėlgi mes turime ne tik karo veiksnį, bet ir turime kovą su klimato kaita, žaliąjį kursą, jis irgi yra atskira dedamoji, kuri ilgalaikėje perspektyvoje keis ir paklausą iškastinio kuro, tiek ir, neabejotinai, jo kainą.

PIRMININKAS. Dėkui. Klausia J. Sabatauskas, bet jo salėje nematau. Tada žodis A. Gedvilui. Prašom.

A. GEDVILAS (*DPF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Trumpas pirmas klausimas. Kaip jūs pats vertinate bendradarbiavimą su Vyriausybe, nes Lietuvos banko išvadoje dėl Lietuvos Respublikos 2022 metų valdžios sektoriaus balanso rodiklio poveikio pasitikėjimui finansų sistemos stabilumu ir kainų stabilumu pateikėte nemažai kritikos.

Ir antras klausimas. Štai praėjo metai nuo mūsų pokalbio, tačiau situacija nesikeičia. Noriu dar kartą pasiteirauti dėl uždaromų sąskaitų bankuose arba apribojimo jomis naudotis. Gyvename sąlygomis, kai esame verčiami naudotis bankų paslaugomis, tai yra atlyginimas tik į kortelę, atsiskaitymai virš 3 tūkst. eurų tik banko pavedimu, o bankų darbuotojams tebėra palikta galimybė piktnaudžiauti padėtimi iki šiol ir tai yra visiška piliečių ekonominė diskriminacija. Ar pritartumėte pozicijai ir ar ruošiatės ką nors daryti, kad bankų sąskaitų uždarymas – tik įtarus pinigų plovimą…

PIRMININKAS. Laikas!

A. GEDVILAS (*DPF*). …turėtų būti su FNTT ar teismo išvada. Ačiū.

G. ŠIMKUS. Aš galbūt pradėsiu nuo antrojo klausimo. Jūsų įvardinta vadinamoji *de-risking* problema buvo, tikrai kalbėjome prieš metus, ir aš manau, kad pokytis yra tikrai įvykęs. Pirmas dalykas, kad tos problemos eskalavimas šiek tiek sumažėjo. Antras dalykas, kad mes padarėme namų darbus. Apklausta 20 rinkos dalyvių, 170 įmonių šios problemos realaus egzistavimo, konkrečių *de-riskingo* pavyzdžių mes neaptikome, bet parengta visuma priemonių ir jos buvo pateiktos viešai konsultacijai. Beje, Darbo partija irgi reagavo į šią konsultaciją, pateikė tikrai neblogą siūlymą, į jį atsižvelgsime. Artimiausiu metu priemonių planas bus svarstomas Lietuvos banko valdyboje ir pereis į įgyvendinimą.

Pirmas klausimas, atleiskite, primiršau, atsakydamas į antrą klausimą. Pirmas?

A. GEDVILAS (*DPF*). Dėl jūsų pozicijos dėl…

G. ŠIMKUS. *Okey*, prisiminiau.

A. GEDVILAS (*DPF*). …Lietuvos Respublikos 2022 metų valdžios sektoriaus balanso rodiklių poveikio…

PIRMININKAS. Suprato.

G. ŠIMKUS. Aš iš tikrųjų įvertinčiau, kad bendradarbiaujame. Bendradarbiavimas su Vyriausybe ir Vyriausybės institucijomis, ir Seimo komitetais iš tikrųjų yra konstruktyvus ir, kaip žadėjau, intensyvus. Tai vienas dalykas. Vertinant mūsų vaidmenį ir santykį, kurį jūs įvertinote, mes, kaip institucija, pateikėme savo matymą, savo nuomonę. Bet iš tikrųjų kiek politiškai į tą dalyką reikia atsižvelgti, priima sprendimą Vyriausybė ir finale – Seimas.

Taip, mes matėme, kad Lietuvos ekonomika šiais metais yra ties savo potencialu ir papildomas jos skatinimas veikia procikliškai. Labai svarbu tada matyti tą ilgesnį horizontą, kad jeigu dabar yra taikomos platesnės priemonės, kurios yra reikalingos išsaugant gyventojų perkamąją galią, kartu turi būti galvojama ir apie šių išlaidų finansavimą, nes viena iš Lietuvos struktūrinių problemų yra per mažas valstybės biudžetas. Ne išlaidas reikia mažinti mūsų šaliai, bet reikia didinti biudžeto pajamas. Ir dėl to mes esame taip pat pateikę nemažai priemonių, kaip to dalyko siekti.

PIRMININKAS. Ačiū gerbiamam pirmininkui. Mūsų laikas šiam klausimui baigėsi. Tikiuosi, kad jūs pasidalinsite skaidrėmis su Seimo nariais, kaip ir buvo kalbėta.

G. ŠIMKUS. Labai ačiū.

14.30 val.

Valstybės herbo, kitų herbų ir herbinių ženklų įstatymo Nr. I-130 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-763(2) (*svarstymas*)

Dabar darbotvarkės 2-2 klausimas – Valstybės herbo, kitų herbų ir herbinių ženklų įstatymo 5 straipsnio pakeitimo ir papildymo įstatymo projektas Nr. XIVP-763(2). Svarstymo stadija. Pranešėjas – J. Sabatauskas. Kviečiu pristatyti Teisės ir teisėtvarkos komiteto išvadą, gerbiamas Juliau.

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Gerbiamas posėdžio pirmininke, gerbiami kolegos, Teisės ir teisėtvarkos komitetas kaip pagrindinis svarstė Valstybės herbo, kitų herbų ir herbinių ženklų įstatymo 5 straipsnio pakeitimo ir papildymo įstatymo projektą. Atsižvelgęs į Teisės departamento pastabas, taip pat Vyriausybės nuomonę, Heraldikos komisijos nuomonę, komitetas priėmė sprendimą pritarti patobulintam Valstybės herbo, kitų herbų ir herbinių ženklų įstatymo 5 straipsnio papildymo ir pakeitimo įstatymo projektui.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar svarstymas ir diskusija. Pirmasis kalba V. Ąžuolas, bet jo nematau. Antrasis kalba A. Kupčinskas. Kviečiu jį į tribūną pristatyti šį diskusinį klausimą. Prašom savo nuomonę.

A. KUPČINSKAS (*TS-LKDF*). Dar kartą laba diena, gerbiami kolegos. Na, iš tiesų sugrįžtame su šiuo klausimu ir pasiūlymu po metų pertraukos. Džiaugiuosi, kad buvo teigiama Vyriausybės išvada. Ir apskritai per tą laiką man pavyko suorganizuoti ir apklausą. Joje net 67 % piliečių pasisakė už šią iškeltą idėją. Ji nėra unikali, bent penkiose Europos Sąjungos valstybėse, Šveicarijoje taip pat naudojami valstybės tapatybės simboliai, simbolika automobilių numeriuose.

Aš manau, mes taip pat turėtume labiau kasdienybėje naudoti savo tapatybės simbolius, ne tik liepos 6 dieną, kai visi vieningai giedame „Tautišką giesmę“, tačiau, atrodo, kitomis metų dienomis pamirštame. Juo labiau kad tai, galima sakyti, yra nemokama valstybės reprezentacija, faktiškai nekainuojanti, kai piliečiai dažnai keliauja, atostogauja ir visoje Europoje reklamuoja savo šalį. Tikrai kviečiu palaikyti šį įstatymo projektą.

Per tą laiką man teko susitikti su valstybės įmone, kartu su J. Sabatausku mes susitikome su valstybės įmone „Regitra“, kuri užsako automobilių numerius, ir pasiekėme tam tikrą kompromisą, kad diplomatiniams numeriams, taip pat traktorių numeriams, tranzitiniams ir laikiniesiems, kurie išduodami kelioms dienoms, šis reikalavimas nebūtų taikomas, nes diplomatams, kurie reprezentuoja kitas valstybes, turbūt būtų irgi nekorektiška, kad ant jų automobilių numerių privalomai būtų įdiegiamas Vytis, tuo tarpu traktoriai irgi važinėja be Europos Sąjungos tapatybės simbolių, tik su numeriais, o tranzitiniai ir laikinieji taip pat yra laikini, todėl neprasminga ir tai sumažintų pačios įmonės išlaidas, galima sakyti, trečdaliu, nes tiek numerių išduodama.

Pati įmonė šiek tiek nuogąstauja dėl termino ir įgyvendinimo, bet aš manau, kad tikrai kiekviena įmonė yra pajėgi greičiau organizuoti tiek rinkos konsultacijas, tiek ir viešuosius pirkimus. Ir mano paties patirtis dirbant meru rodo, kad viešąsias konsultacijas tikrai įmanoma atlikti per keletą mėnesių, o patį viešąjį pirkimą su visais skundimais, konsultacijomis ir net apskundimais galima per 3–4 mėnesius. Tad kviečiu palaikyti įstatymo projektą. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Dabar dėl motyvų. Dar turėsime pasiūlymą. Tai tada apsispręsime balsuoti numatytu laiku ir toliau svarstysime šį klausimą.

14.34 val.

Civilinio kodekso 4.84 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-228(3) (*svarstymas*)

Darbotvarkės 2-3 klausimas – Civilinio kodekso 4.84 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto svarstymas. Kviečiu S. Šedbarą pristatyti Teisės ir teisėtvarkos komiteto išvadą.

S. ŠEDBARAS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, tai yra Seimo narės L. Girskienės pasiūlymas papildyti Civilinį kodeksą. Tai yra susiję su pirkimais, kuriuos vykdo gyvenamųjų namų administ-

ratoriai, kai nėra bendrijos. Komitetas tikrai labai ilgai svarstė šį projektą. Manau, kad jau daugiau kaip pusmetį, jeigu ne dar ilgiau. Turėjo du klausymus. Tikrai atidžiai įvertino visų suinteresuotų pusių pasiūlymus.

Štai yra teikiamas toks variantas, kokį jūs dabar matote. Komitetas galutinį variantą svarstė 2022 m. gegužės 4 d. ir visiems 6 dalyvavusiems balsavus už pritarė komiteto patobulintam Civilinio kodekso 4.84 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui ir komiteto išvadoms.

PIRMININKAS. Labai ačiū. Diskusijoje nėra norinčių kalbėti. Yra du pasiūlymai dėl šio projekto. Pirmąjį teikė Vyriausybė, komitetas pritarė iš dalies Vyriausybės siūlymui. Nežinau, gal iš svarstymų komitete, gerbiamas pirmininke, galite pasakyti, ar čia jau rastas su Vyriausybe kompromisas, ar dar nebuvo?

S. ŠEDBARAS (*TS-LKDF*). Aš manau, kad ir su Vyriausybe, ir su pačia autore buvo rastas kompromisas, ir rastas kompromisas buvo tam tikra prasme ir su kitais suinteresuotais subjektais, tai yra ir su administruojančiųjų asociacijomis. Iš dalies ir yra tokių kompromisų tiek su Vyriausybe, tiek su autore, tiek su kitais klausymuose dalyvavusiais asmenimis. Aš manau, kad turbūt nekils čia kokių nors klausimų, kad kažkam mes nepritarėme arba neįvertinome. Čia tokia komiteto pozicija. Tiesiog yra visiškai patobulintas įstatymo projektas ir autorė galutinį kartą mums svarstant visiškai su juo sutiko.

PIRMININKAS. Dėkoju. Gal tada fiksuojame, jeigu galime sutarti bendru sutarimu, kad Vyriausybės pasiūlymui, kuriam komitetas pritarė iš dalies, mes pritariame bendru sutarimu. Gerai? Ačiū. Taip pat dėl L. Girskienės? Ar jūs sutinkate, kad komitetas…

L. GIRSKIENĖ (*LVŽSF*). Taip, sutinku.

PIRMININKAS. Tenkina redakcija irgi? Tada galime pritarti bendru sutarimu.

Dėl motyvų tada dėl šio klausimo yra norinčių kalbėti. Pirmasis ir vienintelis tokiu atveju kalba J. Razma.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, manau, čia gali būti tas pavyzdys, kai valdantieji gali pritarti konstruktyviam opozicijos siūlymui, nes išties, aš manau, daugiabučių namų administravimo paslauga artima tokiai viešajai paslaugai, todėl čia gali būti numatyta, kad pirkimus administratoriai daugeliu atvejų vykdytų pagal viešųjų pirkimų reikalavimus per centrinę perkančią organizaciją. Paliekama išlyga dėl greitų poreikių, kai, tarkim, kokia avarinė situacija. Man atrodo, Teisės ir teisėtvarkos komitetas viską racionaliai tame projekte sutvarkė. O kad bus administratorių aimanų, kad čia jiems labai blogai, mes tai galime suprasti. Jau gavome atitinkamų Būsto rūmų raštų.

Žinoma, jeigu ir mūsų biudžetinių įstaigų būtų paklausta, ar jūs norėtumėte pirkti pagal Viešųjų pirkimų įstatymą, ar be jo, nežinau, ar atsirastų bent viena, kuri sakytų: mes privalomai norime pagal Viešųjų pirkimų įstatymą. Ir čia turbūt panašiai. Todėl aš kviečiu palaikyti, nes manau, kad gyventojams nėra taip paprasta kontroliuoti tuos visus administratorių pirkimus, ir gerai, kai jie yra nukreipiami į tam tikrą skaidrią sistemą.

PIRMININKAS. Dėkoju. Prieš nėra norinčių kalbėti. Apsispręsime numatytu laiku.

14.39 val.

Civilinio kodekso 2.24 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1145(2) (*svarstymas*)

Dabar darbotvarkės 2-4 klausimas – Civilinio kodekso 2.24 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1145(2). Svarstymas. Prašom gerbiamą S. Šedbarą.

S. ŠEDBARAS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, čia yra pataisa, kuri gali būti daroma, gali būti nedaroma, bet čia, matyt, yra iš Peticijų komisijos. Kolega Edmundas teikia vieną žodelį išbraukti iš Civilinio kodekso, niekas tam neprieštaravo. Komitetas suderino su suinteresuotomis institucijomis ir Teisės departamentu ir 2022 m. gegužės 11 d. visiems 8 balsavus už buvo pritarta tokiam Civilinio kodekso pakeitimui ir komiteto išvadoms.

PIRMININKAS. Dėkoju. Diskusijoje nėra norinčių kalbėti. Dėl motyvų taip pat nėra norinčių kalbėti. Apsispręsime ir balsuosime kiek vėliau.

14.40 val.

Gyvenamosios vietos deklaravimo įstatymo Nr. VIII-840 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1146 (*svarstymas*)

Darbotvarkės 2-5 klausimas – Gyvenamosios vietos deklaravimo įstatymo 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1146. Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto išvadą kviečiu pristatyti A. Strelčiūną. Prašom.

A. STRELČIŪNAS (*TS-LKDF*). Gerbiamas posėdžio pirmininke, gerbiami Seimo nariai, Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas svarstė ir priėmė sprendimą projektą Nr. XIVP-1146 atmesti, nes siūlomi reglamentuoti teisiniai santykiai jau yra sureglamentuoti įstatymo įgyvendinamuosiuose teisės aktuose. Be to, siūlomam teisiniam reguliavimui įgyvendinti reikėtų papildomų 100 tūkst. eurų valstybės biudžeto lėšų. Jis apkrautų Lietuvos gyventojus papildoma administracine našta. Balsavimo rezultatai: už – 7, susilaikė 4.

PIRMININKAS. Dėkoju. Ačiū už pristatymą. Diskusijoje nėra norinčių kalbėti. Šį kartą E. Pupiniui teks nusivilti, kad iniciatyvą yra siūloma atmesti, bet jis nori kalbėti už tai. Prašom.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Nesinori kalbėti už tai, aišku. Bet čia buvo pasakyta ir tam tikra klaida, kad gyventojus apkrautų administracine našta. Kainuotų biudžetui šiek tiek, 100 tūkst., bet svarbu, kad Gyventojų registre būtų ir indeksas. Kol kas tai nesprendžiama tais 100 tūkst., yra siūloma spręsti kitais būdais, aišku, palauksime, pažiūrėsime. Šiuo metu, pavyzdžiui, valstybinės institucijos, siųsdamos savo korespondenciją, perka paslaugą iš kažko, moka pinigus tam, kad galėtų išsiųsti. Tos paslaugas siūlančios įmonės turi visą tą sistemą su visais adresais ir su indeksais ir taip už pinigus kai kurioms valstybinėms įmonėms siunčia. Manau, kad valstybė būtų pajėgi, čia gal ir paštas pasirūpins, kad vis dėlto Gyventojų registre kartu būtų nurodytas ne tik adresas, bet ir indeksas. Taip galima būtų pačioms įmonėms automatizuoti tam tikrus procesus ir ramiai sau siųsti laiškus be jokių tarpininkų. Manyčiau, kad tikrai čia gali padirbėti ir paštas, ir kiti, kad vis dėlto tame Gyventojų registre būtų patogiau naudoti pašto turimą sistemą, nes šiuo metu norint išsiųsti adresą reikia suvesti adresą ir atskirai ieškoti pašto sistemoje indekso. Tai nėra patogu. Manyčiau, vis dėlto be 100 tūkst. kaip nors sutvarkys, ta sistema gyvuos ir bus patogi.

PIRMININKAS. Ačiū. Apsispręsime balsuoti numatytu laiku.

14.43 val.

Seimo nutarimo „Dėl Agnestos Filatovės paskyrimo Lietuvos radijo ir televizijos komisijos nare“ projektas Nr. XIVP-1673 ir Seimo nutarimo „Dėl Aurelijaus Zyko atleidimo iš Lietuvos radijo ir televizijos komisijos nario pareigų“ projektas Nr. XIVP-1674 (*pateikimas*)

Dabar darbotvarkės 2-6 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Agnestos Filatovės paskyrimo Lietuvos radijo ir televizijos komisijos nare“ projektas. Kviečiu pateikti Kultūros komiteto pirmininką V. Juozapaitį į tribūną. Prašom.

V. JUOZAPAITIS (*TS-LKDF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Aš galbūt prašysiu leisti pirma pristatyti kitą nutarimą, juo pirma turėtume atleisti komisijos narį, ir tuomet tą nutarimą, kuriuo turėtume priimti.

Lietuvos radijo ir televizijos komisijos narys A. Zykas Lietuvos Respublikos Prezidento yra paskirtas Lietuvos ambasadoriumi Japonijoje, todėl jis negali tęsti savo darbo komisijoje. Remdamasis Visuomenės informavimo įstatymo 47 straipsnio 5 dalimi jis atsistatydina. Seimas turėtų atleisti jį iš pareigų. Nutarimas turėtų įsigalioti gegužės 23 dieną. Į jo vietą, remiantis tuo pačiu straipsniu, turėtų būti paskirta A. Filatovė, Liberalų frakcijos deleguota kandidatė, ji pakeistų A. Zyką. Ji eitų pareigas iki 2025 m. kovo 21 d., tai yra ne visą kadenciją, nes A. Zykas jau kurį laiką buvo nariu. Nutarimas turėtų įsigalioti taip pat gegužės 23 dieną.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar bandysime pažiūrėti, ar dėl kurio nors iš klausimų yra klausimų. Nėra klausimų dėl nė vieno iš klausimų. Dabar dėl motyvų. Nori kalbėti E. Gentvilas, bet jo nėra. A. Valinskas kalba už. Prašom.

A. VALINSKAS (*TS-LKDF*). Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, vienas iš šių nutarimų, dėl A. Zyko, ženklino ne tiek pabaigą, kiek naują pradžią. Iš LRT komisijos išeinantis A. Zykas palieka ne tik šias pareigas, bet netrukus paliks ir Lietuvą. Mažiau nei po savaitės jis pakeis savo kadenciją Japonijoje baigiantį ambasadorių G. Varvuolį. Lietuvoje nėra Japoniją, jos kultūrą ir kalbą studijuojančių žmonių, kuriems A. Zyko pavardė būtų nežinoma ar būtų nežinoma jo meilė šiai šaliai ir jo ilgametės pastangos ja užkrėsti ir kitus. Neturiu nė menkiausios abejonės, kad A. Zykas bus puikus mūsų šalies ambasadorius, įkūnijantis ypatingą Lietuvos ir Japonijos ryšį. Naudodamasis šia proga noriu padėkoti A. Zykui už jo darbą LRT komisijoje, už jo ilgametes pastangas, puoselėjant japonų kultūrą Lietuvoje, ir palinkėti didžiausios sėkmės einant naujas pareigas. Ačiū.

PIRMININKAS. Labai ačiū. Apsispręsime balsuodami kiek vėliau.

14.46 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2011 m. balandžio 14 d. nutarimo Nr. XI-1322 „Dėl Lietuvos muzikos ir teatro akademijos statuto patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-1624 (*pateikimas*)

Dabar Seimo nutarimas dėl Lietuvos Respublikos Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos muzikos ir teatro akademijos statuto patvirtinimo“. Į tribūną kviečiu J. Šiugždinienę pristatyti projektą Nr. XIVP-1624, mūsų darbotvarkės 2-8 kausimą. Pateikimo stadija. Prašom.

J. ŠIUGŽDINIENĖ (*TS-LKDF*). Dėkui. Laba diena, mieli kolegos. Švietimo, mokslo ir sporto ministerija, įgyvendindama Mokslo ir studijų įstatymo 35 straipsnio 4 dalį ir atsižvelgdama į Lietuvos Muzikos ir teatro akademijos tarybos ir senato sprendimus, parengė nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2011 m. balandžio 14 d. nutarimo Nr. XI-1322 „Dėl Lietuvos muzikos ir teatro akademijos statuto patvirtinimo“ pakeitimo“ projektą. Šiuo nutarimo projektu siekiama Lietuvos muzikos ir teatro akademijos statuto dermės su Mokslo ir studijų įstatymu ir jį įgyvendinančiais teisės aktais. Statutas dėstomas pagal naują redakciją. Pagrindiniai pakeitimai apima tokius esminius dalykus: mokslo ir studijų organizavimo pagrindines nuostatas, Lietuvos muzikos ir teatro akademijos valdymo nuostatas, studentų ir darbuotojų teises, pareigas ir atsakomybę, studentų priėmimo į visas pakopas tvarką, ginčų tarp studentų ir administracijos nagrinėjimo komisijos sudarymo tvarką, mokslo ir studijų kokybės užtikrinimo tvarką. Taip pat atsisakyta daugumos perteklinių Mokslo ir studijų įstatymą dubliuojančių nuostatų, patikslinti Lietuvos muzikos ir teatro akademijos tarybos sudarymas ir rinkimai, taip pat formaliojo ir neformaliojo švietimo bei savišvietos būdu įgytų kompetencijų vertinimo ir pripažinimo nuostatos. Taigi prašome Seimo svarstyti šį nutarimo projektą. Dėkui.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūsų nori paklausti R. Šarknickas, bet jo salėje nematau. V. Juozapaitis matomas salėje. Prašom.

V. JUOZAPAITIS (*TS-LKDF*). Ačiū. Gerbiama ministre, ar jūs susipažinusi su šio statuto pakeitimais, ar galiu klausti detaliai?

J. ŠIUGŽDINIENĖ (*TS-LKDF*). Detaliai jums tikrai neatsakysiu, tai yra suderinta su Mokslo ir studijų įstatymu. Bet jeigu turite specialių klausimų, tai atsakysime raštu, jeigu labai konkretūs, detalūs.

V. JUOZAPAITIS (*TS-LKDF*). Gerai, aš tada palinkėdamas sėkmės gal…

PIRMININKAS. Gerai. Ačiū už geranoriškumą. Dabar klausia A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (*DPF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiama ministre, jūs taip detaliai pristatėte, vadinkime, statuto pakeitimus, ministerija prie to dirbo, dabar Seimas svarstys. Man tiesiog kyla toks natūralus klausimas, o kur aukštųjų mokyklų ir universitetų savarankiškumas, kad jiems reikia viską nuleisti iš to mūsų biurokratinio, administracinio lygio? Ačiū.

J. ŠIUGŽDINIENĖ (*TS-LKDF*). Tikrai mes gerbiame mūsų mokslo ir studijų instituto autonomiją, todėl ne visi… Net ir šiandien norėtųsi, kad būtų daugiau statutų, suderintų su Mokslo ir studijų įstatymo nuostatomis, kurios reglamentuoja tik tam tikrus pagrindinius dalykus. Bet džiau-

giamės, kad yra teikiamas šitas pakeitimas, suderinimas, tačiau ne visos aukštosios mokyklos tą pateikė. Tikrai mes gerbiame jų autonomiją ir apsisprendimą ir raginame teikti pakeitimus. Ačiū už klausimą.

PIRMININKAS. Labai ačiū. Daugiau klausimų nematau. Ačiū, gerbiama ministre. Matau, nori kalbėti už V. Juozapaitis. Jį atsakymai, matyt, įtikino. Prašom.

V. JUOZAPAITIS (*TS-LKDF*). Aš tik norėčiau patikslinti, kad Lietuvoje aukštasis mokslas arba universitetai turi autonomiją, bent tiek autonomijos, kiek tai siejasi su akademine veikla. O valstybės institucija arba valstybės finansuojamos institucijos turi turėti tam tikrą apibrėžtį tam tikrų taisyklių, kurios ir yra derinamos su įstatymu. Seime priimama todėl, kad Seimas yra šitų universitetinių mokyklų steigėjas. Tos mokyklos, kurios yra privačios, matyt, apsieina be Vyriausybės ir Seimo, bet visa kita vis dėlto yra mūsų reguliavimo sritis.

Linkiu neabejoti ir tikrai pritarti po pateikimo, o turinį išsiaiškinsime jau vėliau. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Apsispręsime balsuoti numatytu laiku. Dabar šiek tiek lenkiame darbotvarkę, todėl ministrės A. Bilotaitės ir kito ministro S. Gentvilo nematome.

14.51 val.

Žvalgybos įstatymo Nr. VIII-1861 2, 5, 9, 13, 15, 18, 26, 29, 30, 31, 32, 37, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 49, 50, 53, 54, 58, 59, 60, 62, 63, 64, 65, 68, 70 straipsnių, priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 2 priedu įstatymo projektas Nr. XIVP-1603, Kriminalinės žvalgybos įstatymo Nr. XI-2234 6 ir 7 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1604, Administracinių nusižengimų kodekso 393, 557[1] ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1605, Valstybės politikų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatymo Nr. VIII-1904 2, 3 straipsnių ir priedėlio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1606 (*pateikimas*)

Galbūt L. Kasčiūnas ateitų mums į pagalbą ir galėtų pristatyti darbotvarkės 2-13.1 klausimą – Žvalgybos įstatymo kai kurių straipsnių, priedo pakeitimo ir papildymo įstatymo projektą Nr. XIVP-1603 su trimis lydimaisiais projektais. Prašom.

L. KASČIŪNAS (*TS-LKDF*). Labai ačiū, gerbiamas Vytautai. Labai ačiū jums, ačiū už galimybę pateikti. Šiek tiek konteksto.

Pirmiausia pradėkime nuo politinio ir geopolitinio konteksto. Nekartosiu apie dabartinę geopolitinę situaciją, bet faktas yra tai, kad, šalia konvencinių grėsmių, mes matome ir naujo pobūdžio grėsmių, tai yra grėsmių, kurias mes dažniausiai tradiciškai įvardijame kaip hibridines grėsmes, kai dingsta riba tarp karo ir taikos, kai grėsmės tampa vis labiau sofistikuotos, kai įtakos metodai tampa vis sudėtingesni.

Akivaizdu, kad mūsų tarnyboms ir visų Vakarų pasaulio valstybių tarnyboms reikia prisitaikyti, reikia stiprėti. Bet stiprėti reikia taip, kad, šalia to, turėtume ir stabdžių ir atsvarų sistemą. Jeigu tu stiprini žvalgybą, reikia turėti ir kontrolierių, kuris galėtų kontroliuoti, kaip tos, sakykime taip, įgytos tarnybų galios… yra laikomasi teisėtumo, demokratijos, žmogaus teisių reikalavimų.

Kai 2019 metais Prezidentas teikė labai panašų žvalgybos paketą, mes tada aiškiai pasakėme (mes tuo metu buvome opozicijoje), man atrodo, daug kas ir iš tuometinių valdančiųjų sutiko, kad stiprinsime tada, kai turėsime žvalgybos kontrolierių. Taigi žvalgybos kontrolieriaus institucija mūsų visų bendromis pastangomis, gal kai kas turėjo ir kitokią nuomonę, yra įkurta. Ji įkurta, kol kas žmonės dar nepaskirti, bet ji pradės veikti jau nuo liepos 1 dienos. Taigi mes turime tai, kas galėtų kontroliuoti mūsų tarnybas. Mes tada davėme žodį, kad, kai sukursime kontrolieriaus instituciją, galėsime pradėti kalbėti apie žvalgybos dantukų arba raumenų stiprinimą. Tai tą dabar ir darome.

Turbūt irgi labai svarbu priminti, kad 2019 metais, kai atėjo tas paketas, jame buvo daug įdomių pasiūlymų. Pavyzdžiui, buvo prevencinis pokalbis. Tada mes kėlėme klausimą, kaip tai dera su demokratinės valstybės principais ir taip toliau, ir panašiai. Tada ta kritika (iki šiol aš ją gerai…) buvo argumentuota, todėl šiame pakete prevencinio pokalbio nėra. Jeigu kalbėtume apie tuos dalykus, šiame etape ir pakete prevencinio pokalbio nėra.

Tai tiek apie kontekstą, kur mes buvome, kur mes esame ir kam viso to reikia.

Dabar kalbant apie tai, ką mes keičiame šiuo paketu, pirmiausia reikia kalbėti apie tam tikrą įgaliojimų stiprinimą, taip pat kai kuriuos Žvalgybos įstatymo pataisymus, kurie leistų efektyviau vykdyti pareigas Valstybės saugumo departamentui ir Antrajam kontržvalgybos departamentui, mūsų karinei žvalgybai, ir, aišku, pinigus, finansinius resursus. Iš tikrųjų akivaizdu, kad mūsų žvalgybos tarnybos daugeliu atvejų bandydamos pritraukti darbuotojų pralaimi tiek kitoms valstybės tarnybos struktūroms, tiek kitoms statutinėms institucijoms ir privačiam sektoriui.

Pavyzdys: mums reikia tikrai gerų IT specialistų, kurių vaidmuo ypač svarbus žvalgybos darbe. Juos pritraukti yra be galo sunku, žinome, kokie atlyginimai privačiame sektoriuje. Todėl mes ateiname su šiuo paketu ir su koeficientų didinimu. Su koeficientų didinimu ir su galimybėmis mokėti priemokas. Tai yra vadinamasis socialinis paketas. Tai yra įgaliojimų ramstis ir socialinis paketas.

Dabar apie tuos įgaliojimus kelis dalykus paminėsiu. Pirmas, turbūt labai visiems suprantamas, – įtvirtinti draudimą filmuoti ir fotografuoti žvalgybos institucijų valdomas teritorijas ir iš jų vykdyti bepiločių orlaivių skrydžius. Tai yra tikrai iššūkis, kurį reikia turėti galvoje.

Teisė gaminti, taip pat naudoti kriminalinės žvalgybos tikslais pagamintas tapatybes ar tarnybinės priklausomybės neatskleidžiančias priemones. Dabar tai įmanoma tik per kriminalinės žvalgybos institucijas. Natūralu, kad žvalgybos institucijos turi turėti savo suverenią teisę tai daryti.

Teisė naudoti žvalgybai skirtas lėšas pagal žvalgybos institucijų vadovų nustatytą tvarką. Tas irgi suteikia lankstumo įvairiose operacijose. Taip pat motyvuoto kreipimosi teisė iš bankų be teismo sankcijos gauti veiklai reikalingą informaciją apie finansines operacijas bei kitą banko paslaptį sudarančią informaciją. Čia skamba taip rimtai, bet iš tikrųjų jau daug institucijų turi tokią teisę. Kadangi mes kalbame apie iššūkius nacionaliniam saugumui, tai rimta tema, tą, mūsų požiūriu, galėtų turėti ir mūsų žvalgybos institucijos.

Teisė įdiegti susižinojimo turinio kontrolės priemones. Turinio kontrolė ir toliau būtų tik teismo sankcijos pagrindu, bet priemonės – elektroninės informacijos prieglobos paslaugas ir skaitmenines paslaugas teikiančių ūkio subjektų infrastruktūroje. Taip žmogiškai kalbant, jau dabar įdiegiama mobiliųjų operatorių infrastruktūroje, dabar būtų galima ir į duomenų centrus tą įdiegimą padaryti. Tiesiog technologinis sprendimas, bet galimybe naudotis ir komunikaciją stebėti vis tiek reikėtų teismo sprendimo. Tai čia toks pastebėjimas.

Na ir galų gale galbūt paskutiniai žodžiai apie tą socialinį paketą. Tai yra pareiginės algos koeficientai perkeliami į Žvalgybos įstatymą ir padidinami. Jau minėjau kodėl. Kad būtume konkurencingi. Papildomos priemokos numatomos kaip galimybė įstaigos vadovo sprendimu už įprastą darbo krūvį viršijančią veiklą. Antra, už darbą, kai raštu pavedama laikinai atlikti ir kito pareigūno funkcijas. Na ir įvedamas už ypatingos specifikos funkcijų vykdymą padidinimas. Čia vėlgi susiję su IT specialistais, jie sudarytų iš esmės kokius 5 % daugiausia visų institucijų darbuotojų, kad jie galėtų gauti kai kuriais atvejais 100 % priemoką vietoj 50 %, kad juos motyvuotų, išlaikytų, tai be galo svarbu.

Gal aš čia stabtelsiu, nes tikrai tų aspektų nemažai. Paketas rimtas ir aš tikrai traktuoju jį kaip paketą, kurį mes turėsime labai rimtai svarstymo metu… Paprašysime Vyriausybės išvados, po to, svarstymo metu, turėsime įvairius klausymus ir jau tada, kai rasime sprendimą, kiek tų dantukų kokių reikia, tiek ir suteiksime. O šiaip, be abejo, saugosime mūsų laisves ir teises. Ačiū.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Jūsų frakcijos nariai turi daug klausimų. Pirmasis klausia M. Majauskas.

M. MAJAUSKAS (*TS-LKDF*). Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiamas kolega, aš suprantu poreikį žvalgybos institucijoms įstatyti aštrius dantis, kad jos galėtų atgrasyti, o retkarčiais ir įkąsti neklaužadoms, bet, kaip jau esame kalbėję, yra tam tikros erdvės, kur teisėsaugos institucijoms, įskaitant ir žvalgybos instituciją, reikia nešioti antsnukius. Viena iš tokių erdvių yra bankinė sistema.

Bankų įstatymas, skirtingai nei jūs sakote, nesudaro dabar galimybės žvalgybos institucijoms gauti banko paslaptį sudarančią informaciją be teismo sprendimo. Sudaro galimybę gauti žvalgybos institucijoms, bet yra reikalingas teismo sprendimas ir tą teismo sprendimą gali gauti gana

nesudėtingai. Tai, kad dalis kitų teisėsaugos institucijų gali gauti informaciją, nesudaro pagrindo ir nėra argumentas automatiškai gauti dar vienai. Todėl mano prašymas ir klausimas jums: ar tai yra kertinė dalis įstatymo projekto, nes tai lemtų – palaikyti ar nepalaikyti šį įstatymo projektą…

PIRMININKAS. Laikas.

M. MAJAUSKAS (*TS-LKDF*). …ar čia yra vietos diskutuoti ir tartis su centriniu banku, kuris labai atsargiai ir kritiškai žiūri į šią nuostatą?

L. KASČIŪNAS (*TS-LKDF*). Gerbiamas Mykolai, tikrai galiu pasakyti, kad tai yra diskusinis objektas, tai yra svarbi nuostata, iš tikrųjų svarbus būtų pokalbis, bet mes tikrai kviesime banką, bankas turbūt galės pasakyti savo nuomonę ir formuluojant Vyriausybės išvadą. Biudžeto ir finansų komitetas, mačiau, yra įtrauktas kai kuriais atvejais kaip papildomas komitetas, turėsite, ką pasakyti. Jūs žinote, mes su jumis visą laiką pagarbiai – abu komitetai.

Priminsiu, gerbiami kolegos, kadaise istorijoje, kai buvo Ketverių metų seimas, buvo du komitetai parlamente: karo ir iždo. Bet čia nieko nereiškia, visus gerbiame, gerbiame ir Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetą, ir Biudžeto ir finansų komitetą. Šiuo atveju mes tikrai dirbsime kartu. Tik aš noriu dar priminti, kad šiandien tokia galimybė gauti banko paslaptį sudarančią informaciją, na, yra suteikta gana plačiai institucijų grupei, tokioms kaip mokesčių administravimo, vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų nagrinėjimo ne teismo tvarka, pinigų plovimo, teroristų finansavimo prevencijos funkcijas vykdančioms institucijoms, taip pat notarams. Matote, aš sutinku, kad tai yra jautri sritis, bet lygiai taip pat toje srityje vykstantys procesai irgi ypač jautrūs nacionalinio saugumo požiūriu. Tai truputėlį galimybė būtų… Vėlgi turėkime galvoje, tai nėra prisijungimas prie srautų monitoringo. Čia ne apie tai kalbama. Čia kalbama, kad motyvuotu prašymu įstaigos vadovo, VSD arba AOTD, galėtų paprašyti tam tikros argumentuotos atvejo analizės banke, istorijos pavedimų ir panašiai, susijusių su terorizmu ir su kuo nors kitu. Kitaip tariant, tai yra be galo svarbu.

Be to, noriu pasakyti porą dalykų, kurie irgi yra tam tikri saugikliai. Pirmiausia, aišku, institucijų vidaus kontrolė. VSD turi savo procedūras ir nėra taip, kad galėtų kas nors imti rašyti kažką motyvuotai ar nemotyvuotai.

Antra. Žvalgybos kontrolierius, kuris atsiras ir kuris galės patikrinti, kaip išduodami tokie prašymai ir kaip yra formuluojami, kokiais motyvais, galės visą laiką patikrinti. Mes juk taip visą laiką ir formulavome žvalgybos kontrolieriaus naudą ir svarbą.

Galų gale teisminė kontrolė niekur nedingsta. Ta prasme, jeigu bankas atsisakys pateikti, tą jis gali padaryti, tada tarnybos vis tiek eis į teismą ir argumentuotai bandys aiškintis, ar tas atsisakymas buvo motyvuotas, ar ne. Teisminis kelias ir toliau lieka. Bet dar kartą sakau atvirai, nes čia labai svarbus dalykas, labai, taip, tai yra diskusinis objektas ir mes tikrai kalbėsime labai rimtai, be jokių abejonių.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia P. Saudargas. Prašau.

P. SAUDARGAS (*TS-LKDF*). Dėkui, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiamas kolega, ačiū už pristatymą. Iš tikrųjų Ukrainos karo kontekste mes matome, kokia svarbi yra žvalgybos rolė, ir ne tik tos pačios šalies, bet ir užsienio žvalgybų. Bet mes matome turbūt dvi paraleles, dvi medalio puses. Tai yra konvencinis karas, jis turbūt vyksta pagal Antrojo pasaulinio karo standartus, bent jau iš mūsų potencialaus agresoriaus pusės. Kita medalio pusė yra hibridinis karas. Vis tiktai Rusija naudoja moderniausias ir kibernetines atakas, ir ekonomines, ir energetines, ir diplomatinį spaudimą, įvairias atakas, o kai jau kariauja, tai vykdomas rimtas hibridinis karas.

Klausimas. Ar šios įstatymo pataisos Lietuvos žvalgybai suteiks tuos didesnius dantis, kaip jūs sakėte, hibridinio karo, įvairių grėsmių kontekste?

L. KASČIŪNAS (*TS-LKDF*). Būtent. Pavyzdžiui, suomiai. Ką padarė suomiai prieš porą metų? Jie suprato, kad reikia didinti žvalgybų tarnybų įgaliojimus, o tai nėra įprasta Vakaruose. Demokratiją reikia saugoti, reikia tarnybas kontroliuoti. Čia toks jautrus klausimas. Jie suteikė suvokdami hibridikos specifiką, kaip jūs gerai, puikiai pastebėjote, kad tos grėsmės tampa labiau sofistikuotos, kad metodai tampa nauji, pavyzdžiui, kriptovaliutos ir visa kita. Tai naujos erdvės, kur reikia naujų metodų. Čia atsiranda labai svarbūs įvairūs nauji svertai. Tradiciniai metodai nebūti-

nai veikia. Suomiai tai padarė – išplėtė įgaliojimus. Ir šalia, kad suprastume, kad yra labai… Demokratinėje visuomenėje reikia turėti tokį atsargumą dėl suteikimo tarnyboms didesnių įgaliojimų, jie irgi įsteigė žvalgybos ombudsmeną, jis galėjo nuolat (ir dabar puikiai dirba su tarnybomis) kontroliuoti jas. Duoda ataskaitas, ar nėra piktnaudžiavimų, ar nėra įstatymų pažeidimų, ir taip toliau. Aš noriu visą laiką tai pabrėžti, kad mes, tie, kurie praeitais metais kūrėme tą kontrolės mechanizmą ir šiandien jau padarę šitą sprendimą – sukūrę sistemą, mes atėjome čia nuoširdžiai pastiprinti tarnybas, nes mes žinome, kad dabar piktnaudžiavimui vietos nėra, nes mes turime aiškius saugiklius, kaip tai kontroliuoti.

Dėl jūsų pasakytos hibridikos tai visiškai pritariu. Taip, tai pastiprins mūsų tarnybos galimybes amortizuoti ar neutralizuoti tokias grėsmes ir riziką.

Ir linkiu jūsų balsui pasveikti.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausia J. Urbanavičius. Prašau.

J. URBANAVIČIUS (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Iš tikrųjų, Laurynai, daug svarbių, reikšmingų darbų jūs darote ir tikrai palaikau ir šį projektą, bet kyla tokių klausimų žmonėms dėl kontrolės padidėjimo. Nors aš tikrai abejoju, bet gal jūs galėtumėte paneigti šį mitą?

L. KASČIŪNAS (*TS-LKDF*). Labai ačiū. Ačiū, Justinai. Iš tikrųjų bendrąja prasme kontrolės galimybės… Turbūt jūs klausiate, ar tas tarnybų raumenų užauginimas nepaveiks mūsų žmonių socialinių teisių. Atsakysiu labai paprastai, kad žvalgybos kontrolieriaus sistema yra sukurta. Tai labai geras amortizacinis mechanizmas. Čia yra viena. O antra, kiekvienu atveju mes vis tiek turime ir vidinius saugiklius tiek pačiose tarnybose, tiek ir daug kur dar liktų, vis tiek reikalinga tam tikra teismo sankcija ir panašiai.

Mes čia su gerbiamu Mykolu padiskutavome dėl galimybės suteikti priėjimą prie bankinės informacijos, bet net ir ten, jeigu mes net suteiktume tą dalyką be teismo sprendimo, vis tiek būtų dar teisminis kelias, yra tam tikri vidiniai saugikliai ir taip toliau, ir panašiai. O kai kuriais atvejais, žinokite, palyginus, ką turi kitos institucijos, galimybę prieiti, ir ką turi mūsų žvalgybos, matyt, na, keista, bet žvalgybos institucijos kartais turi mažiau, o neturėtų būti taip. Norint jų stiprių ir galinčių mums užtikrinti nacionalinį saugumą, jų raumenis reikėtų sustiprinti, bet šalia to jau sukūrus žvalgybos kontrolieriaus instituciją. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkui. Klausia Ž. Pavilionis. Prašom.

Ž. PAVILIONIS (*TS-LKDF*). Labai ačiū. Aš tikrai labai teigiamai vertinu šį bandymą sustiprinti mūsų saugumo tarnybas, nes, pratęsiant Pauliaus mintį, jeigu pasaulis būtų klausęs žvalgybų, tai gal šitų dramatiškų vaizdų mes ir nematytume. Deja, politikai atsibunda per vėlai ir sureaguoja per vėlai. Kaip jūs manote, dabar, kai visi stebi tuos kinetinius susibūrimus, tuos tikruosius karus, ar mes nesame pernelyg atsipalaidavę, nes būtent per hibridinę veiklą paprastai žvalgybos parengia ir užsienio valstybės, taip sakant, pagrindą tolesniems įsikišimams. Latvijoje artėja rinkimai, daug čia tų nestabilumo židinių, Kaliningradas. Bet ar mes skiriame tinkamą, deramą dėmesį toms hibridinėms grėsmėms Lietuvoje, kai visi mato tik kinetinius susibūrimus?

L. KASČIŪNAS (*TS-LKDF*). Labai geras klausimas. Atsakymas, aišku, reikalautų dar kokių papildomų 10 minučių. Aš įvardinsiu kelis dalykus, kurie, mano požiūriu, yra mūsų stiprybės. Mes visą laiką kalbame apie mūsų silpnybes, bet mūsų stiprybės.

Pavyzdys. Atsimenate, prieš kokius dešimt metų mūsų energetinė priklausomybė, visiška, totalinė, tai nebuvo tik priklausomybė nuo „Gazpromo“, tai buvo priklausomybė nuo jų tarpininkų, nuo visokių įtraukimo schemų ir politinio elito. Buvo netgi toks Rusijos svetimkūnis susikūręs čia, viduje, jisai veikė mūsų politinę sistemą. Dabar mes visiškai nepriklausomi dujų sektoriuje ir galime nusimesti visas tas interesų grupes, ne tik „Gazpromo“ kaip tokio, bet ir visas tas apaugusias grupes, kurios buvo būtent tos hibridikos tam tikras epicentras, poveikio kanalas.

Kitas dalykas. Mes turime tikrai gana stiprią kontržvalgybos sistemą. Tai, kad mes aptarinėjame, kad didžiausi triukšmadariai dabar yra marginalai, kurie važinėja po Baltarusiją ir ten kažkur laižo padus A. Lukašenkai, tai rodo, viena vertus, kad taip, su jais užsiimti irgi reikia, bet, kita vertus, jeigu tai yra A. Lukašenkos įtakos bazė Lietuvoje, čia yra jo bazė, tai čia yra juokinga. Vadinasi, visai neblogai atrodome, kad tik tiek gali, vadinasi, tik tiek jie gali. Tai nėra politinė jėga, kuri galėtų daryti poveikį politiniam procesui ir taip toliau.

Ką aš noriu pasakyti? Kad tai yra be galo svarbu, kad tai rodo tam tikrą atsparumą. Ir dar vienas labai svarbus dalykas, turime labai gerą (ir čia reikia atiduoti pagarbą ir praeitai Vyriausybei) investicijų patikros strateginiuose objektuose mechanizmą. Mes galime vertinti investicijas. Jis vienas stipriausių Europoje. Mes tokiu būdu esame išeliminavę ir Kinijos įtaką, ir Rusijos įtaką daugelyje mūsų strateginių objektų. Šiuo atveju atsakau, kad yra gerų ženklų, gerų sprendimų, juos reikia tęsti. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausti laikas baigėsi. Dėl motyvų už kalbės D. Gaižauskas. Jo nematau.

K. Masiulis nori kalbėti už. Prašom.

K. MASIULIS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, žvalgybos institucijos iš tikrųjų dabar yra be galo svarbios. Mes matome, kai vyksta karas Ukrainoje, įvairiais būdais jos pajėgia užtikrinti informacijos apytaką, kuri labai svarbi ir politikams, ir kariuomenei. Lietuva irgi turi žvalgybines institucijas, kurios mums yra svarbios ir kurios turi informacijos, ir reikia jas sustiprinti. Aš turėjau klausimą, gaila, kad man nebuvo suteikta galimybė, kada pristatytojas filosofavo apie su klausimu nesusijusius dalykus. Bet paklausiu asmeniškai, nes čia, matau, ir kriminalinės žvalgybos dalykai yra užkabinami, ir man nesuprantama, kodėl ir kaip. Bet aš manau, kad paleiskime tą procesą, o vėliau išsiaiškinsime.

PIRMININKAS. Dėkui. Prieš kalbės P. Gražulis. Prašom.

P. GRAŽULIS (*LRF*). Taip, daugiau nei per 30 nepriklausomybės metų iš demokratinės valstybės virtome ne tik policine, žvalgybine, beveik kagėbistine. Žiūrėkite, kas atsitinka po 30 metų. Švenčiausioje vietoje, Katedros aikštėje, Šeimų dieną renkasi homoseksualai. Ten Vyriausybė sveikina, premjerė. Tradicinėms šeimoms, kurios gimdo vaikus, neleidžiama susirinkti net Vingio parke, iškeliama į miškus.

PIRMININKAS. Čia su Žvalgybos įstatymu nesusiję.

P. GRAŽULIS (*LRF*). Čia, matyt, žvalgyba dėjo visas pastangas, kad nebūtų leidžiama. Paskelbė teroristais ir putinistais visas šeimas. Štai kur dalykas yra. Ir pačios žvalgybos, aš manau, dalyvavo provokacijose, sukeliant riaušes prie Seimo rugpjūčio 20 dieną, konservatorių užsakymu. Ir štai kur mes einame. Tai ir vadinkime ne parlamentine, o kokia nors diktatūrine.

Teisingai, jau dabar paskelbsime V. Landsbergį valdovu, ir tada, klausykite, buvo laikinas vadovas, amžinas vadovas, bus valdovas. Ir, klausykite, dabar žvalgyboms atiduokime ir vadovaus. Kam tas Seimas reikalingas? Nereikalingas. E. Masiulis nekaltas, aplinka kalta, prokuroras kaltas ir „MG Baltic“ su liberalais nekalti.

PIRMININKAS. Ačiū už nuomonę.

15.11 val.

Įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ Nr. IX-2206 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1648, Konsulinio mokesčio įstatymo Nr. I-509 3, 5 ir 6 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1649, Neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo Nr. I-2044 1 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1650, Rinkliavų įstatymo Nr. VIII-1725 6, 6^1, 7 ir 8 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1651, Šalpos pensijų įstatymo Nr. I-675 1 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1652, Tikslinių kompensacijų įstatymo Nr. XII-2507 1 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1653, Užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 30^1, 56^1 ir 57 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1654, Valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 15^1 ir 36 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1655, Investicijų įstatymo Nr. VIII-1312 13^1 ir 15^5 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1656, Konsulinio statuto 23 straipsnio pakeitimo ir 26 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIVP-1657 (*pateikimas*)

Dabar į tribūną kviečiu A. Bilotaitę pristatyti paketą – įstatymą „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ ir lydimuosius. K. Masiulis, trumpa replika.

K. MASIULIS (*TS-LKDF*). Aš norėčiau trumpą repliką. Nuo kada Petras atstovauja tradicinei šeimai? Bent jau praktiškai? (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Ministre, prašom pristatyti.

A. BILOTAITĖ (*TS-LKDF*). Labai ačiū. Gerbiami kolegos… (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Viskas, dabar jau ministrė pradėjo pristatymą.

A. BILOTAITĖ (*TS-LKDF*). Gerbiamas kolega, ar galima jau pateikti įstatymo projektą?

P. GRAŽULIS (*LRF*). Trumpai.

PIRMININKAS. Prašom, ministre, jūs dabar kalbate.

A. BILOTAITĖ (*TS-LKDF*). Labai ačiū. Gerbiami kolegos, teikiame Seimui svarstyti įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties" pakeitimo projektą ir lydimuosius įstatymų projektus. Šių pataisų tikslas yra palengvinti užsieniečių atvykimo ir įdarbinimo tvarką, pritraukti į Lietuvą aukštos profesinės kvalifikacijos specialistų ir sukurti jiems patrauklią imigracijos sistemą.

Sprendimai yra parengti bendradarbiaujant su verslo asociacijomis, kurios jau seniai kalba apie darbuotojų trūkumą, ir kitomis suinteresuotomis institucijomis. Nors Vyriausybės programoje šios priemonės dėl aukštos kvalifikacijos darbuotojų įdarbinimo palengvinimo buvo numatytos įgyvendinti tik šių metų pabaigoje, gyvenimas diktuoja savo darbotvarkę: vis didėjantis darbuotojų trūkumas ir nuo karo į mūsų šalį bėgančių ukrainiečių srautas įpareigoja imtis greitų sprendimų.

Taigi ką mes siūlome ir kuo tai bus geriau? Pirma, įstatymo projektu norima palengvinti aukštos profesinės kvalifikacijos užsieniečių įdarbinimo tvarką, trumpinti imigracijos procedūras ir plėsti jų prieinamumą.

Antra, prašymai išduoti leidimą laikinai gyventi bus nagrinėjami greičiau. Šiaip visi terminai trumpėja 1 mėnesiu. Projekte yra numatyta galimybė nuo 2023 m. sausio 1 d. visiems užsieniečiams dėl leidimo laikinai gyventi išdavimo kreiptis užsienyje per tarpininką. Nuo 2023 m. liepos 1 d. siūloma atsisakyti nacionalinių vizų darbo pagrindu, tai reiškia, kad užsieniečiai, dirbdami su leidimu laikinai gyventi, bus draudžiami privalomuoju sveikatos draudimu. Aukštos profesinės kvalifikacijos užsieniečiams nebereikės atlikti darbo rinkos testo, tai trumpins ir paprastins aukštos profesinės kvalifikacijos užsieniečių įdarbinimo procedūras, taip pat sumažins darbdavio kaštus. Užsieniečiams bus suteikta teisė dirbti pagal laikinąją darbo sutartį, bet laikino įdarbinimo įmonės turės atitikti tam tikrus reikalavimus, taigi yra įrašyti saugikliai.

Siekiant didinti Lietuvos patrauklumą studentams, siūloma mažinti rinkliavą už leidimo gyventi išdavimą, taip pat užsienietis studentas galės dirbti be darbo laiko apribojimo.

Paskutinis svarbus akcentas: siekiant priimti nuo karo bėgančius ukrainiečius ir sudaryti jiems kuo palankesnes sąlygas, yra tikslinamos laikinosios apsaugos suteikimo nuostatos, numatomi palengvinti atvykimo, buvimo, įsidarbinimo reikalavimai, užtikrinamos kitos priėmimo sąlygos.

PIRMININKAS. Dėkoju, gerbiama ministre. Prieš pereinant prie klausimų, noriu trumpai pasitarti. Kadangi, be šio klausimo, dar liko du įstatymų projektų paketai ir pora rezervinių klausimų, ar galime balsavimo intervalą ne 15 val. 20 min., o, pavyzdžiui, 15 val. 40 min. pradėti? Tuomet dėl visko vienu mostu nubalsuotume. Matau, kad yra įvairiausių reakcijų.

Dabar tęsiame klausimus, tikiuosi, mintys susigulės, spręsime, ką daryti, kai baigsime šio klausimo svarstymą. Pirmasis klausia R. Žemaitaitis. Prašom.

R. ŽEMAITAITIS (*LRF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Replika dėl jūsų. Negalite taip elgtis, nes nustatėte, kada bus balsavimas, plius kaip tik Statute… rytinėje darbotvarkėje jūs pasiūlėte net du balsavimus amžinai daryti ir įteisinti. Tai yra blogai.

Gerbiama ministre, norėjau vieną klausimą, bet išgirdau kitą šokiruojantį dalyką. Jūs prieš pat paskutinį sakinį pasakėte, kad priimti studentai galės čia dirbti be darbo laiko apribojimo. Jūs norite pasakyti, kad jie amžinai čia galės dirbti? Ar mes kažką?.. Patikslinkite savo paskutinį…

A. BILOTAITĖ (*TS-LKDF*). Ne, tiesiog aš norėčiau, gerbiamas kolega, patikslinti. Anksčiau įsidarbinę užsienio studentai turėdavo tam tikrą valandų apribojimą, kiek valandų gali dirbti. Tiesiog nelieka to apribojimo kaip studentams, nes jie galės dirbti kaip normalūs darbuotojai. Jeigu turi darbą, jie gali dirbti, jeigu suderina savo studijas ir darbą, nebus ribojami įpareigojimo dirbti tam tikrą valandų skaičių.

PIRMININKAS. Klausia A. Nekrošius. Prašom.

A. NEKROŠIUS (*LVŽSF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Aš taip pat norėjau dėl to paties pa-

klausti – dėl darbo laiko neribojimo. Ar jie teoriškai galės dirbti ilgiau negu, tarkime, Lietuvos piliečiai, saugomi įstatymo? Jiems yra ribojamos savaitinės valandos.

Antra klausimo dalis. Ar šis įstatymas būtų taikomas ir pirmosios migracijos bangos, sukeltos tuometės Baltarusijos krizės, dalyviams? Ačiū.

A. BILOTAITĖ (*TS-LKDF*). Reikia pasakyti, kad tikrai nebus kokių nors išimčių. Galės kaip ir Lietuvos Respublikos piliečiai, tas valandų skaičius bus toks, tiesiog jis nebus ribojamas. Tai reiškia, kad jauni žmonės, studijuojantys Lietuvoje, galės ir studijuoti, ir dirbti, ir užsidirbti.

O jeigu kalbėtume apie pirmąją migracijos bangą, jūs tikriausiai kalbate apie neteisėtus migrantus, tai yra, man atrodo, visai kita situacija. Tai yra žmonės, kurie neteisėtu būdu pateko į Lietuvos Respubliką, jie kreipėsi dėl prieglobsčio prašytojo statuso. Kiek žinau, mano žiniomis, didžiajai daliai tas statusas nebuvo suteiktas. Kas dabar yra vykdoma? Tie žmonės yra išsiunčiami į savo gimtąsias vietas, į savo namus. Šiuo metu esame išsiuntę daugiau negu 1 tūkst. Neišsiųstus vis tiek bus bandoma išsiųsti, nes tiesiog tą numato Lietuvos Respublikos įstatymai. Šiuo metu kitos situacijos ir sprendimų aš nematau.

PIRMININKAS. Dėkui. Klausia T. Tomilinas. Prašom.

T. TOMILINAS (*DFVL*). Gerbiama ministre, kaip jūs žinote, Seimo nariai pastaruoju laiku lankosi migrantų stovyklose ir mato tikrai labai sunkią, labai baisią jų situaciją. Tikrai žmonės tiesiogine prasme eina iš proto tose uždarose stovyklose. Vaikai perkeltine prasme dūsta, nes nėra galimybės išeiti, daugeliui iš jų stovyklos yra visiškai uždaros.

Mano klausimas. Ar šiame įstatyme yra kaip nors sprendžiama šių žmonių problematika? Tarp jų mes sutikome mokytojų, architektų, žurnalistų, menininkų, inžinierių, fotografų, dokumentinių filmų kūrėjų, medikų, agronomų, net yra vienas profesionalus Kamerūno futbolo žaidėjas. Ar įstatymas tų žmonių visai nepalies?

A. BILOTAITĖ (*TS-LKDF*). Aš suprantu, kad klausimai yra keliami, suprantu, kad yra susirūpinta, lankomasi apgyvendinimo vietose. Bet noriu dar kartą pabrėžti, šie asmenys į Lietuvą atvyko neteisėtu būdu. Šis įstatymas numato, kaip tai padaryti teisėtu būdu. Yra palengvinamos procedūros, paprastinamos procedūros žmonėms iš trečiųjų šalių atvykti dirbti į Lietuvą. Šie žmonės pasirinko visiškai kitą kelią. Mūsų įstatymai sako, kad, jeigu žmonės atvyksta neteisėtu būdu, jie pažeidžia Respublikos įstatymus. Dar žinant, kad tai buvo susiję su Baltarusijos režimo veiksmais konkrečiai organizuojant tą procesą, organizuojant vizų išdavimą, organizuojant skrydžius ir vėliau su pareigūnų pagalba tuos žmones stumiant į Lietuvos Respubliką. Aš manau, jeigu yra noras atvykti į Lietuvą, yra visi būdai ir galimybės padaryti tai legaliu būdu.

Kalbant apie stovyklavietes ir apgyvendinimo vietas, jūs tikriausiai puikiai suprantate, kad Lietuvai teko nemažas iššūkis. Mes neturėjome apgyvendinimo vietų tokiam skaičiui žmonių ir teko viską kurti iš naujo. Taip pat informuoju, kad kitą savaitę ateisime į Vyriausybę su nauju sprendimu, tai yra apgyvendinimo agentūros steigimo idėja. Tos agentūros tikslas būtent ir bus rūpintis apgyvendinimu, socialiniais dalykais, aprūpinimu, integracijos dalykais, teisine pagalba. Manau, kad didelė dalis problemų turėtų ženkliai išsispręsti, nes bus atskira institucija, kuri tikrai kompetentingai, atsakingai galės vien tik šituo klausimu rūpintis. Manau, kad tokios situacijos kaip, pavyzdžiui, Ukrainos pabėgėliai ar kitos situacijos ateityje leis mums tiesiog žymiai geriau valdyti procesą ir būti pasiruošusiems.

PIRMININKAS. Dėkui. Klausia A. Lydeka. Prašom.

A. LYDEKA (*LSF*). Labai ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiama ministre, dėkoju už pristatymą šio naujo įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ projekto, tačiau norėčiau, kad patikslintumėte dėl nelegalių migrantų, tai yra nelegaliai į Lietuvą patekusių užsieniečių. Kaip žinome, dar kelis tūkstančius mes tokių turime, jiems nėra suteiktas pabėgėlio statusas ir jiems iki šiol yra suvaržyta laisvė laisvai judėti, o tai yra ir moterys, ir vaikai, ir taip toliau. Kiek supratau iš jūsų pristatymo, šis įstatymas nekeičia jų teisinio statuso, o tai reiškia, kad jie ir toliau liks situacijoje, kad negalės laisvai judėti. Vis dėlto tą problemą reikia spręsti, nes yra nesutinkančių grįžti į savo valstybę. Matyt, amžinai (pavartosiu tą žodį) įkalinti jie negali būti.

PIRMININKAS. Laikas, kolega.

A. LYDEKA (*LSF*). Ar tai reiškia, kad greitai vėl koreguosite ir ateisite su pasiūlymu vėl iš naujo keisti šį įstatymą?

A. BILOTAITĖ (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiamas kolega. Dabartinis įstatymas „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ leidžia ekstremalios situacijos metu, nepaprastosios padėties metu, jeigu asmenys patenka neteisėtai į Lietuvą, apriboti tų neteisėtai į Lietuvą patekusių asmenų judėjimą iki 18 mėnesių *maksimum*. Artimiausiu metu sukaks apie 12 mėnesių, kai šie žmonės yra apgyvendinti būtent tose vietose ir yra priimtas sprendimas jiems neleisti judėti iš apgyvendinimo vietos. Dėl tolesnės perspektyvos. Manau, kad sukakus šiam terminui, matyt, sprendimo pratęsti ir riboti toliau tų žmonių judėjimą, išėjimą iš teritorijos nebus. Bet kokiu atveju mes toliau labai aktyviai dirbsime, kad išsiųstume tuos žmones, grąžintume į kilmės šalis.

Dar kartą noriu pažymėti, kad Lietuva pirmauja, yra sėkmingiausiai savanorišku pagrindu grąžinanti asmenis į jų kilmės šalis – čia mūsų pareigūnų dėka ir Vidaus reikalų ministerijos dėka. Bet, žinoma, problemų ir iššūkių yra dėl priverstinio grąžinimo, nes nėra pasirašytos sutartys su šalimis ir tas procesas tiesiog nevyksta.

Noriu pažymėti, kad šiame įstatymo projekte mes kalbame apie teisėtą imigraciją į Lietuvą, kalbame apie supaprastintas, palengvintas procedūras ir kalbame apie aukštos kvalifikacijos žmonių pritraukimą į Lietuvą.

Žinoma, klausimai dėl neteisėtos migracijos yra sprendžiami. Kaip ir minėjau, agentūros klausimas turėtų išspręsti daug problemų, yra priimti sprendimai dėl mūsų neįleidimo arba nukreipimo į pasienio kontrolės punktus. Manau, šitie dalykai veikia ir situacija šiuo metu kontroliuojama ir valdoma.

PIRMININKAS. Dar K. Vilkauskas turi klausimą. Prašau.

K. VILKAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiama ministre, dabar šiame projekte nurodyta, kad užsienietis, esantis ne Lietuvos Respublikoje, prašymą išduoti nacionalinę vizą pateikia per Migracijos departamento pasirinktą išorės paslaugų teikėją. Gal galėtumėte patikslinti, kas tas išorės paslaugų teikėjas? Ar galėtų dalyvauti privatūs asmenys, ar valstybės įsteigtos kokios nors įmonės ir kaip čia atsirinktų Migracijos tarnyba? Ačiū.

A. BILOTAITĖ (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiamas kolega, už klausimą. Matyt, mes visi puikiai suprantame, kad ne visose šalyse mes turime konsulatus. Galvodami, kaip galima supaprastinti visą šitą procesą, pateikėme tokį siūlymą, kad Migracijos departamentas sudarys sutartis su tam tikrais subjektais užsienyje, kurie bus atsakingi už asmenų identifikavimą, prašymų perdavimą Migracijos departamentui ir sprendimo suorganizavimą vietoje, kad asmeniui iš trečiosios šalies nereikėtų atvykti į Lietuvą, tada laukti tų sprendimų, nes tai labai labai užsitęsia.

Esame apskaičiavę, kad jeigu, tarkim, mes bandytume tą patį procesą užtikrinti per konsulatus, tai kainuotų penkis kartus brangiau. Noriu pažymėti, kad šis sprendimas leis mums sutaupyti lėšų ir kartu padaryti mūsų imigracijos procesą gerokai lankstesnį, greitesnį ir paprastesnį. Planuojama apie 36 tokius subjektus turėti 36 valstybėse.

PIRMININKAS. Dėkoju. Šiek tiek ir taip daugiau laiko skyrėme klausimams. Ačiū, gerbiama ministre. Dabar dėl motyvų už kalbės T. Tomilinas. Prašau. Prašau, Tomai. Po to jums, Artūrai, duosime.

T. TOMILINAS (*DFVL*). Gerbiami kolegos, iš principo neprieštarauju šio įstatymo projekto svarstymui, tačiau norėčiau pratęsti polemiką su ministre. Tikrai mūsų situacija pasienyje stabilizuota, sprendimai yra padaryti, didelės problemos nėra. Jau nuo praeitų metų neteisėtai į Lietuvą atvykusių migrantų skaičius ne didėja, o tik mažėja, kaip jūs teisingai pasakėte.

Šis įstatymas yra apie aukštos kvalifikacijos žmonių integraciją į mūsų darbo rinką. Kaip minėjau, mūsų stovyklose, ten, kur žmonės yra įkalinti, kaip teisingai gerbiamas A. Lydeka pasakė, yra tikrai aukštos kvalifikacijos įvairiausių profesijų – nuo mokytojų iki medikų, žurnalistų ir futbolo žaidėjų – žmonių. Mes privalome, šalia visų pažadų, steigti naujas institucijas, kurios rūpintųsi jų laisvalaikiu.

Dar pasakysiu labai svarbų dalyką: mes turime juos kuo greičiau išlaisvinti, o ne laukti 18 mėnesių. Pagal dabartines projekto nuostatas mes teoriškai turime teisę juos laikyti penkerius metus tose stovyklose. Perskaitykime, ką patys priėmėme. O turime tai padaryti greičiau nei per 18 mėnesių ir ministrės žodžiuose turi atsirasti svarbus terminas – „darbas“, nes jeigu mes neleisime jiems dirbti, o tik užsiimsime užklasine veikla, tai nebus nei tvaru, nei ekonomiškai prasminga.

PIRMININKAS. Dėkui. Replikuos A. Skardžius, supratau.

A. SKARDŽIUS (*DPF*). Ačiū, pirmininke. Jūs ne taip supratote – aš dėl vedimo tvarkos. Norėjau jūsų paklausti. Yra devyni lydimieji teisės aktai, o jūs skyrėte labai nedaug laiko šio ypač svarbaus įstatymo nagrinėjimui. Jis užima daugiau negu pusę popietinės darbotvarkės. Todėl norėčiau, kad jūs aiškiai paaiškintumėte, kodėl jūs nesuteikėte teisės paklausti dėl visų teisės aktų, visus teisės aktus pranešėjai pristatyti čia, Seime? Kokiu jūs savo, sakykime, išgalvotu Statutu vadovaujatės? Aš norėčiau išgirsti paaiškinimą ir kad suteiktumėte teisę Seimo nariams paklausti gerbiamos pranešėjos ministrės dėl lydimųjų teisės aktų. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkui, gerbiamas kolega. Aš manau, kad iš tikrųjų bus galimybė, nes tie klausimai bent keliuose komitetuose bus svarstomi po pateikimo. O savo veikloje vadovaujuosi Statutu. Dabar prieš kalbės A. Sysas.

A. SYSAS (*LSDPF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Nebalsuosiu prieš, bet aš pirmiausia norėčiau repliką.

Paprasčiausiai jūs esate Seimo Pirmininko pavaduotojas. Kai planuojama tokia darbotvarkė, kai yra 10, 20, 40 lydimųjų, tikrai ne 10 minučių reikia skirti. Juo labiau kad tuo pat metu svarstome, kaip čia apsaugoti nuo visokių šnipų, žvalgybai suteikiame daugiau teisių, sekame savo piliečius ir dabar atvešime daug daug užsieniečių. Kažkaip nedera.

Į ką aš noriu atkreipti dėmesį šiame įstatyme. Ministrė kalba apie aukštos kvalifikacijos darbuotojus, jų norime atsivežti. Deja, šiame įstatyme yra laikinos įdarbinimo įstaigos, jos tikrai neįdarbina aukštos kvalifikacijos darbuotojų, tai yra įdarbina žemos kvalifikacijos darbuotojus, ir mes suteikiame teises priimti tuos užsieniečius. Tai yra išnaudojimo tam tikra spraga.

Tikrai noriu atkreipti dėmesį, jeigu mes tikrai kalbame apie užsieniečius, kurie tikrai padėtų, užpildytų tas nišas, ko trūksta Lietuvoje, tai ir kvieskime aukštos kvalifikacijos, o ne per laikino įdarbinimo kontoras bandykime atsivežti bet ką. Tada turėsime daug daugiau problemų. Todėl susilaikysiu balsuodamas už šį įstatymą.

PIRMININKAS. Dėkoju. Kadangi jau yra balsavimo intervalas, aš siūlysiu pradėti balsavimą. Iš pradžių apsispręsime dėl šio ką tik vidaus reikalų ministrės A. Bilotaitės pristatyto paketo pateikimo Seime.

Kas pritariate 2-9.1 klausimui – įstatymui „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ ir lydimiesiems po pateikimo, balsuojate už, kas turite kitą nuomonę, balsuojate prieš arba susilaikote.

Balsavo 108: už – 86, prieš – 1, susilaikė 21. Po pateikimo pritarta. Pagrindiniu komitetu dėl visų siūlomas Užsienio reikalų komitetas. Taip pat yra papildomi dėl atitinkamų projektų darbotvarkėje parašyti: NSGK, SRDK. Siūloma svarstyti birželio 14 dieną. Ar galime tam pritarti? Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

Dabar balsuosime dėl rytinės darbotvarkės klausimų, dėl kurių dar nesame apsisprendę.

15.33 val.

Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 26, 40, 44, 93, 141, 151, 153 ir 156 straipsnių pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-1449(2) (*svarstymo tęsinys*)

Darbotvarkės 1-8 klausimas – Seimo statuto kai kurių straipsnių pakeitimo projektas. Dėl jo, kaip suprantu, nėra jau jokių siūlymų. Balsuojame dėl pritarimo po svarstymo. Projektas Nr. XIVP-1449(2). Seimo statuto pakeitimai.

Balsavo 115: už – 77, prieš – 11, susilaikė 27. Po svarstymo pritarta.

15.34 val.

Baudžiamojo kodekso 9^1, 118 ir 119 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1220(2)ES, Baudžiamojo proceso kodekso 71^1, 73, 77, 77^1, 212, 254, 303 ir 327 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1221(2)ES (*svarstymo tęsinys*)

Darbotvarkės 1-9.1 klausimas, tai yra Baudžiamojo kodekso ir Baudžiamojo proceso kodekso kai kurių straipsnių pateikimas, atsiprašau, pakeitimas. Balsuojame dėl pritarimo po svarstymo. Darbotvarkės 1-9.1 ir 1-9.2 klausimai.

Balsavo 119: už – 109, prieš – 1, susilaikė 9. Pritarta po svarstymo.

15.34 val.

Seimo nutarimo „Dėl tiesioginio valdymo Kalvarijos savivaldybės teritorijoje įvedimo“ projektas Nr. XIVP-1661 (*pateikimo tęsinys*)

Darbotvarkės 1-10 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl tiesioginio valdymo Kalvarijos savivaldybės teritorijoje įvedimo“ projektas. Balsuojame dėl pritarimo pateikti šį nutarimo projektą.

Balsavo 122 Seimo nariai: už – 88, prieš – 10, susilaikė 24. Pritarta po pateikimo. Pagrindiniu komitetu siūlomas Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas. Siūloma svarstyti gegužės 19 dieną. Ar galime tam pritarti bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Supratau. Kadangi iš praeitos savaitės, reikia šiek tiek pavėlinti svarstymo datą, tai dar kitą savaitę. Gal galime fiksuoti gegužės 24 dieną? Gerai? Ačiū, pritarta bendru sutarimu. E. Gentvilas. Prašom.

E. GENTVILAS (*LSF*). Noriu pasakyti repliką po balsavimo. Praėjusią savaitę opozicija paprašė atidėti šitą klausimą į šią savaitę, turėdama vilties, kad Kalvarijos politikai galbūt susitars ir išspręs tą situaciją. Aš noriu pasakyti sąžiningai, tikrai nėra jauku ir malonu įvesti tiesioginį valdymą. Bet apeliuoju į Kalvarijos politikus, liko dar savaitė su viršum laiko patiems priimti sprendimus, susitarti vietoje ir Seimas tada stabdytų šitą procedūrą. Bet aš nežinau, ar yra pajėgų, politinių sugebėjimų Kalvarijoje susitarti.

15.36 val.

Valstybės herbo, kitų herbų ir herbinių ženklų įstatymo Nr. I-130 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-763(2) (*svarstymo tęsinys*)

PIRMININKAS. Dėkui. Dabar vakarinės darbotvarkės 2-2 klausimas – Valstybės herbo, kitų herbų ir herbinių ženklų įstatymo pakeitimo ir papildymo įstatymo projektas, keliantis daug diskusijų. Vyriausybė dėl jo turėjo pasiūlymą pavėlinti įsigaliojimo datą. Jam komitetas nepritarė. Įsigaliojimo data dėl… leisti užkabinti herbą ant motorinių transporto priemonių ženklų ir kitų dalykų. Dabar ar Vyriausybė sutinka su komiteto nuomone nepritarti ir numatyti, kad įsigalioja šiek tiek anksčiau, 6 mėnesiais, tai yra 2023 m. liepos 1 d.

I. ŠIMONYTĖ (*TS-LKDF*). Aš prašyčiau balsuoti, nes, matyt, Vyriausybė jau įvertino įsigaliojimo terminą. Turint minty, kad tai yra ir biudžetinis dalykas, gal jau vis dėlto tada pabalsuokime.

PIRMININKAS. Gerai. Dabar balsuosime. Yra Vyriausybės siūlymas. Vyriausybės siūlymas šiek tiek pavėlinti įsigaliojimą. Dabar dėl šio siūlymo motyvai. A. Vinkus kalba už. Ar teisingai suprantame? Ne tuo ar tuo?

A. VINKUS (*LVŽSF*). Idėja dėl automobilių…

PIRMININKAS. Ar jūs dėl viso įstatymo projekto, gerbiamas kolega?

A. VINKUS (*LVŽSF*). Dėl viso.

PIRMININKAS. Dabar apsispręsime dėl šio siūlymo. Iš pradžių apsispręskime dėl siūlymo. P. Gražulis kalba prieš siūlymą. Ar irgi dėl viso? (*Balsai salėje*) Tai dėl siūlymo niekas nenori kalbėti, yra Vyriausybės siūlymas. Kas pritaria Vyriausybės siūlymui, balsuoja už, kas turi kitą nuomonę, balsuoja prieš arba susilaiko. Už – balsuojame už siūlymą, tai šiuo atveju už Vyriausybės siūlymą.

Balsavo 120 Seimo narių: už – 77, prieš – 6, susilaikė 37. Vyriausybės siūlymui yra pritarta. Taigi mes dabar pagaliau išsakysime motyvus, jau su šiuo siūlymu, dėl šio projekto. Ir už kalbės A. Vinkus. Prašom.

A. VINKUS (*LVŽSF*). Idėja įdomi automobilių valstybinius numerius panaudoti Lietuvos valstybės reprezentavimui ir šalies simbolikos puoselėjimui. Aiškinamajame rašte primenama, kad pagal Lietuvos Respublikos valstybės herbo, kitų herbų ir herbinių ženklų įstatymu nustatytą jų panaudojimo reglamentavimą Lietuvos valstybės herbas be pamatinio naudojimo gali būti naudojamas ir tam tikrose kitose vietose. Kadangi automobilių numeriai ten nenumatyti, autoriai siūlo koreguoti įstatymą. Kaip pradžioje minėjo pranešėjas kolega J. Sabatauskas, Lietuvos automobilių valstybinių numerių ženklinimo sistema turi mažiau ženklų negu didelių Europos Sąjungos

valstybių, kurios, matyt, dėl didelio automobilių skaičiaus valstybėje priverstos naudoti skaitlingesnę šių numerių ženklinimo sistemą.

Taigi valstybės herbo panaudojimas ant automobilio valstybinio numerio nebūtų koks nors valstybinio numerio apsunkinimas ar per didelis apkrovimas. Idėja gera, ją palaikau. Turime visomis formomis garsinti savo valstybę.

PIRMININKAS. Dėkoju. Prieš kalbės P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (*LRF*). Man truputėlį keistas pats mechanizmas. Jau numerių yra prigaminta ir faktiškai, kad nebūtų nuostolio valstybei arba gaminusiai institucijai, privalomai priimame įstatymą, kad būtų galima tokius numerius naudoti. Tik man neaišku, ar čia prievarta, ar čia galės rinktis. Europos Sąjungoje, kiek turiu informacijos, tik dviejose šalyse naudojamas herbas. Žmonės ant savo automobilio dažnai užsiklijuoja herbus, ir tikrai labai plačiai paplitę. Ar reikia būtinai ant numerio? Jeigu aš esu patriotas, aš kaip ir galiu uždėti herbą ant savo automobilio – ar ant stiklo, ar ant kapoto. Būtinai turi būti ant numerio! Man tai truputėlį keista. Pirma reikia priimti įstatymą, o tik paskui gaminti numerius.

PIRMININKAS. Dėkoju. Yra išsakyti motyvai. Kviečiu apsispręsti balsuojant, kas pritaria po svarstymo Valstybės herbo, kitų herbų ir herbinių ženklų įstatymo projektui.

Balsavo 119: už – 113, prieš nebuvo, susilaikė 6. Po svarstymo pritarta.

15.42 val.

Civilinio kodekso 4.84 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-228(3) (*svarstymo tęsinys*)

Darbotvarkės 2-3 klausimas – Civilinio kodekso 4.84 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-228(3). Kviečiu apsispręsti po svarstymo.

Balsavo 118: už – 110, prieš nebuvo, susilaikė 8. Pritarta.

15.42 val.

Civilinio kodekso 2.24 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1145(2) (*svarstymo tęsinys*)

Darbotvarkės 2-4 klausimas – Civilinio kodekso 2.24 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1145(2). Nedidelis pakeitimas. Kas pritaria po svarstymo?

Balsavo 116: už – 106, prieš – 1, susilaikė 9. Pritarta.

15.43 val.

Gyvenamosios vietos deklaravimo įstatymo Nr. VIII-840 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1146 (*svarstymo tęsinys*)

Darbotvarkės 2-5 klausimas – Gyvenamosios vietos deklaravimo įstatymas, kurį pagrindinis komitetas siūlo atmesti. Gal galime bendru sutarimu pritarti VVSK siūlymui? Galime. Ačiū. Pritarta bendru sutarimu.

15.43 val.

Seimo nutarimo „Dėl Agnestos Filatovės paskyrimo Lietuvos radijo ir televizijos komisijos nare“ projektas Nr. XIVP-1673 ir Seimo nutarimo „Dėl Aurelijaus Zyko atleidimo iš Lietuvos radijo ir televizijos komisijos nario pareigų“ projektas Nr. XIVP-1674 (*pateikimo tęsinys*)

Darbotvarkės 2-6 ir 2-7 klausimai – tai yra LRTK nario atleidimas ir paskyrimas. Ar galime bendru sutarimu? V. Juozapaitis viską sėkmingai pristatė.

Galime bendru sutarimu pritarti darbotvarkės 2-6 klausimui – projektui Nr. XIVP-1673? Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

Ir galime galbūt projektui Nr. XIVP-1674 pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta bendru sutarimu. Dėl abiejų šių klausimų pagrindinis komitetas – Kultūros komitetas. Ir siūloma svarstyti gegužės 19 dieną. Ar galime tam pritarti bendru sutarimu? Ačiū. Pritarta bendru sutarimu.

15.44 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2011 m. balandžio 14 d. nutarimo Nr. XI-1322 „Dėl Lietuvos muzikos ir teatro akademijos statuto patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-1624 (*pateikimo tęsinys*)

Darbotvarkės 2-8 klausimas – projektas Nr. XIVP-1624, tai yra dėl Muzikos ir teatro akademijos statuto patvirtinimo. Kviečiu apsispręsti. Gal galime bendru sutarimu po pateikimo pritarti? Galime. Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

Siūlomi komitetai. Kaip pagrindinis – Švietimo ir mokslo komitetas. Siūloma svarstyti birželio 7 dieną. Galime tam pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

15.45 val.

Žvalgybos įstatymo Nr. VIII-1861 2, 5, 9, 13, 15, 18, 26, 29, 30, 31, 32, 37, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 49, 50, 53, 54, 58, 59, 60, 62, 63, 64, 65, 68, 70 straipsnių, priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 2 priedu įstatymo projektas Nr. XIVP-1603, Kriminalinės žvalgybos įstatymo Nr. XI-2234 6 ir 7 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1604, Administracinių nusižengimų kodekso 393, 557[1] ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1605, Valstybės politikų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatymo Nr. VIII-1904 2, 3 straipsnių ir priedėlio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1606 (*pateikimo tęsinys*)

Kaip jau minėjome, didelį paketą dėl migracijos pristatėme ir dar buvo pristatytas L. Kasčiūno Žvalgybos įstatymo kai kurių straipsnių ir trijų lydimųjų – Kriminalinės žvalgybos, Administracinių nusižengimų kodekso ir Valstybės politikų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatymų pakeitimai. Čia buvo skirtingų nuomonių. Kviečiu apsispręsti balsuojant. Tai yra Žvalgybos įstatymo (2-13.1, 2-13.2, 2-13.3 ir 2-13.4 klausimų) ir lydimųjų įstatymų paketas.

Balsavo 118: už – 89, prieš – 4, susilaikė 25. Po pateikimo pritarta.

L. Kasčiūnas prašys išvados tikriausiai.

L. KASČIŪNAS (*TS-LKDF*). Ačiū, kad pritarėte po pateikimo. Frakcijos vardu norėtume paprašyti Vyriausybės išvados.

PIRMININKAS. Gerai. Ar galime pritarti dėl Vyriausybės išvados? Galime, pritarta.

Siūlomi komitetai, skirtingi komitetai, kaip parašyta darbotvarkėje. Dėl pirmojo ir paskutinio šio paketo klausimo pagrindinis Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas, dėl kitų – Teisės ir teisėtvarkos komitetas, papildomi taip pat Biudžeto ir finansų komitetas ir Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas ten, kur nėra pagrindiniai. Siūloma svarstyti rudens sesijoje. Ar galime tam pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

Taigi, gerbiamieji kolegos, mes turime dar du didesnius klausimus ir du rezervinius klausimus.

15.47 val.

Žemės įstatymo Nr. I-446 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1625, Žemės reformos įstatymo Nr. I-1607 9, 10, 15, 16, 17, 18, 19 ir 20 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1626, Žemės paėmimo visuomenės poreikiams įgyvendinant ypatingos valstybinės svarbos projektus įstatymo Nr. XI-1307 2, 5, 7, 12 ir 15 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1627, Žemės ūkio paskirties žemės įsigijimo įstatymo Nr. IX-1314 3, 4 ir 5 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1628, Teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros įstatymo Nr. XII-459 2, 3 ir 28 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1629, Teritorijų planavimo įstatymo Nr. I-1120 45 ir 47 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1630, Saugomų teritorijų įstatymo Nr. I-301 30 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1631, Piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo Nr. VIII-359 4 ir 17 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1632, Administracinių nusižengimų kodekso 589 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1633, Miškų įstatymo Nr. I-671 4, 4[1], 5, 13 ir 15 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1634, Nekilnojamojo turto kadastro įstatymo Nr. VIII-1764 1 ir 4 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1635,

Geodezijos ir kartografijos įstatymo Nr. IX-415 2, 7, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 16, 17, 19, 20, 21, 24, 27 ir 31 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1636, Savivaldybių infrastruktūros plėtros įstatymo Nr. XIII-2895 4, 6, 10 ir 16 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1637, Pajūrio juostos įstatymo Nr. IX-1016 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1638, Geležinkelių transporto kodekso 9 ir 23^1 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1639, Kompensacijų už valstybės išperkamą nekilnojamąjį turtą dydžio, šaltinių, mokėjimo terminų bei tvarkos, taip pat garantijų ir lengvatų, numatytų Piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatyme, įstatymo Nr. VIII-792 8 ir 10 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1640, Vandens įstatymo Nr. VIII-474 15 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1641, Želdynų įstatymo Nr. X-1241 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1642, Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo Nr. XIII-2166 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1643, Kelių įstatymo Nr. I-891 4, 5, 7, 9, 10, 13, 18 ir 20 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-661 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1644 (*pateikimas*)

Kviesiu J. Jarutį mane pavaduoti ir S. Gentvilą pristatyti Žemės įstatymo pakeitimo įstatymo projektą ir susijusius. Manyčiau, kad reikėtų balsuoti vos ne beveik iš karto, nes tikrai ilgai netruksime su dar keliais įstatymų projektais, bet čia jau kaip pirmininkas pasakys.

S. GENTVILAS (*LSF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiamieji Seimo nariai, Vyriausybės vardu teikiame projektą, iš esmės Žemės įstatymo naują redakciją, plius dar 19 lydimųjų teisės aktų. Trumpai apie juos ir tikslus.

Šią nuotrauką turbūt prisimenate, ji buvo fotografuota maždaug prieš pusantrų metų, mėnuo prieš rinkimus. Tuo metu gal dalis jūsų atpažįstate save nuotraukoje, bet ir neparlamentinės partijos pasirašė memorandumą dėl savivaldybių galių stiprinimo. Jau 2 straipsniu iš esmės numatyta sustiprinti savivaldybių valdomas funkcijas ir perduoti dalį centrinės valdžios funkcijų savivaldai, taip pat ir žemėtvarką. Mes esame įpareigoti šito susitarimo ir šiuo paketu yra teikiamas kompleksinis pakeitimas, kurio tikslai yra gana platūs.

Pirmiausia racionaliau naudoti valstybinę žemę, dėl jos yra atlikta daugybė Valstybės kontrolės auditų, daugybė kitokių auditų ir įvardinta, kad žymiai racionaliau gali būti naudojamas valstybinis turtas, tai yra valstybinė žemė.

Kartu mes turime sustiprinti savivaldą, tai yra įrašyta ne tik memorandume, bet ir Vyriausybės programoje, konkrečiai paminint perdavimą keleto funkcijų, kurias aš išplėsiu prezentacijoje. Kadangi klausimai susiję su žemės planavimu, statybų veikla, teritorijų planavimu, dažnai atsiremiama į patį paskutinį, tai yra sklypų lygmenį, sklypų planavimo lygmenį, ir čia administracinė našta norint suplanuoti paprastą parkavimo aikštelę arba gauti teisę arčiau kaimyno tvoros statyti savo pastatą būna reikšminga. Todėl šiuo paketu norėtume sumažinti reikšmingai ir administracinę naštą nuo gyventojo iki tarpvalstybinių institucijų lygmens.

Pertvarka planuojama dviem etapais. Šiame etape liečiamas pirmasis etapas. Yra daug lūkesčių, kad problemos būtų sprendžiamos nuo servitutų numatymo kitiems sklypams. Bet apimtis yra gana plati, todėl iš esmės įsipareigojame kitus tikslus, turinio dalykus apimti kitame įstatymų pakete, jį atnešime per dvi kitas Seimo sesijas. Pirmuoju etapu sprendžiami instituciniai klausimai. Visų pirma sukuriamas didelis patikėtinis, tai yra savivaldybių administracijoms perduodama miestų administracinėse ribose esanti valstybinė žemė, ir suformuoti sklypai, ir nesuformuoti sklypai, kurie nėra perduoti kitiems patikėtiniams.

Taip pat visa suformuota valstybinė žemės ūkio paskirties žemė perduodama Žemės ūkio ministerijos patikėtiniui, tai yra naujai įstaigai – žemės informacijos centrui. Ji bus įsteigta sausio 2 dieną, Seimui priėmus įstatymą ir konsolidavus tris institucijas. Institucinė reforma irgi vyksta perduodant politikos formavimą iš Žemės ūkio ministerijos Aplinkos ministerijai.

Taip pat dėl papildomų patikėtinių stiprinama kontrolė, nes vienas iš esminių klausimų – kaip mes sukontroliuosime valstybinės žemės patikėjimą, nes atsiranda du patikėtiniai, kurie galės perduoti žemę tretiesiems asmenims. Tai bus savivaldybių administracijos ir žemės informacijos centras. Tam reikia sustiprinti kontrolę. Šios prielaidos irgi formuojamos šiame pakete.

Visų pirma apie savivaldos apimtį. Lietuvoje yra priskaičiuojami 103 miestai, virš 3 tūkst. gyvenviečių. Savivaldybių administracijoms, tiek miestų, tiek rajonų, bus perduodami *in corpore* administracinėse ribose esantys sklypai, tie, kurie nėra išdalinti kitiems patikėtiniams arba nėra numatyti valstybinės svarbos projektams ir žemė nėra rezervuota tokiems projektams įgyvendinti. Ilgai diskutuota dėl šios nuostatos su Savivaldybių asociacija, ūkininkų, žemės ūkio bendruomene ir apsistota prie miestų, nes ten yra aiškiausias plėtros interesas, savivaldybėms ten yra aktualiausia. Tuo tarpu žemės ūkis mato norą ir turi viziją turėti atskirą patikėtinį.

Taip pat kaimai ir kaimiškosios vietovės šiame paveikslėlyje yra… net ir pažiūrėjus į kaimiškąsias vietoves, tarp 500 ir 3 tūkst. gyvenviečių, iš esmės ten dominuoja žemės ūkio paskirties žemė – 85 % kaimų, miestelių, gyvenviečių yra žemės ūkio paskirties žemės sklypai. Todėl iš esmės ten vis tiek dominuoja žemės ūkio interesas. Todėl apsistota savivaldoms perduoti žemę miestų administracinėse ribose.

Tikrai buvo diskusijų, ar žemę turėtume perduoti įstatymu, nuosavybės teise, bet, viena vertus, mus tai padaryti riboja Konstitucinis Teismas. Žemė yra išskirtinė valstybės nuosavybė, todėl ji negali būti nuosavybės forma atiduota savivaldai.

Antras dalykas. Valstybė, vykdydama valstybinės svarbos projektus, turi turėti spartų mechanizmą, kaip susigrąžinti žemę iš kitų patikėtinių. Todėl Vyriausybės nutarimais žemė bus perduodama savivaldai. Nors ir norėjome, turėjome gerų intencijų, bet čia savivaldai negalėjome pažadėti daugiau.

Plati diskusija vyko ir dėl žemės ūkio interesų apgynimo ir įtvirtinimo įstatyme. Žemės ūkiui yra sukuriamas atskiras Žemės ūkio ministerijos patikėtinis, tai yra valstybinė įmonė žemės informacijos centras. Jai bus perduoti visi suformuoti valstybiniai žemės ūkio paskirties sklypai. Tai įvyktų kitų metų gegužės 1 dieną. Sklypai būtų perduodami įstatymu, ne Vyriausybės nutarimais. Tai yra vienintelis žemės patikėtinis, kuris gaus savo sklypus įstatymu, nes kiti, ar urėdija, ar Kelių direkcija, ar kariuomenė, sklypus gauna Vyriausybės nutarimais. Šiuo atveju tai bus atiduodama, iš karto įrašyta įstatyme.

Taip pat numatomi saugikliai, kad žemės ūkio paskirties žemės konversija vyktų ne perdėm intensyviai, ūkininkai nebūtų įstumti į konkurenciją su kitomis žemės paskirtimis. Todėl ribojama žemės ūkio paskirties konversija apie 1 % per metus į kitas paskirtis. Jeigu tai yra viršijama, mokama 100 % kompensacija nuo vertės į valstybės ir savivaldybių biudžetus.

Valstybei irgi itin svarbu turėti instrumentų vystyti energetinius, kelių, susisiekimo, geležinkelių projektus, kariuomenės projektus. Todėl valstybė pasilieka sau visus instrumentus greitai, per 10 dienų, grąžinti žemę iš savivaldybių. Savivaldybės gali planuoti savo veiklas, bet valstybė tikrai pasilieka sau operatyvius instrumentus ir valstybinis interesas bus apgintas. Tai tikrai buvo viena iš kertinių diskusijų keliaujant projektams per įstatymus…

Antras dalykas, kad labai stipriai sugriežtinama patikėtinių kontrolė. Svarbu, kad valstybinė žemė nebūtų, liaudiškai, išparceliuota, išnuomota ne už rinkos kainą. Svarbu, kad žemė būtų naudojama pagal tiesioginę paskirtį, todėl stiprinama žemės naudojimo kontrolė ir perspektyvoje galbūt būtų panaikintas dubliavimasis jungiant kai kurias institucijas su Statybų inspekcija ir panašias funkcijas vykdančiomis institucijomis.

Pirmuoju etapu taip pat perduodamas politikos formavimas. Kodėl? Aplinkos ministerija yra atsakinga už erdvinį planavimą, mes esame atsakingi už Lietuvos bendrojo plano, vietos, miestų, specialiuosius teritorijų planavimo dokumentus, atsakingi už statybų reguliavimą, už statybų ir teritorijų planavimo priežiūrą per Statybų inspekciją, bet paskutinis etapas – sklypo lygmuo yra kitoje ministerijoje. Dažnai miestų vyriausiuosius architektus, bendruomenes, susiplanavusias viziją, kaip tame mieste gyvens, ištinka realybė, kad sklypai suformuoti visiškai kitaip. Vilnius yra to pavyzdys, kai tiek Vakarinis aplinkkelis, tiek miesto parkai yra suplanuoti sklypais, kur jų iš tikrųjų neturėjo atsidurti – tiek valstybinės reikšmės projektuose, tiek rekreacinėse erdvėse, todėl vertikalė turėtų išlikti. Interesai yra išskaidomi, taigi nebus per daug viename krepšelyje tų funkcijų, tikrai savikontrolė ir kontrolė bus.

Į antrąjį etapą mes nukeliame visus turinio klausimus. Per frakcijas vaikštant ir supažindinant su projektu tikrai iškilo daug pagrįstų klausimų. Pabandėme įvardinti skaidrėse, kokie klau-

simai turėtų būti išspręsti per artimiausią rudens ir kito pavasario sesiją. Tikrai yra kur pagerinti valstybinės žemės naudojimą, priežiūrą, servitutų numatymą, valstybei svarbių projektų sutrumpinimą. Daug pastabų gavome iš kitų ministerijų, bet tai nukeliama į antrą etapą.

Ir paskutinioji skaidrė. Esame įpareigoti Vyriausybės programos, tarppartinio susitarimo dėl savivaldos galių stiprinimo, sprendžiame savivaldos plėtros problemas nuo aiškaus, nuoseklaus erdvinio planavimo iki sklypo lygmens, kartu padedame ir gyventojams su procedūromis – nuo daugiabučių namų parkavimo aikštelių suplanavimo iki kaimyninio sklypo ribų nustatymo. Kai kurios procedūros sutrumpės ne mėnesiais, bet 3 mėnesiais. Tikrai sutaupysime administracinės naštos, vadinasi, ir valstybinių pinigų, nes naikinsime kai kurias besidubliuojančias funkcijas. Ačiū už galimybę pristatyti. Mielai atsakyčiau į klausimus.

PIRMININKAS (J. JARUTIS, *LVŽSF*)**.** Ačiū, gerbiamas ministre. Jūsų nori paklausti visa grupė kolegų iš įvairių frakcijų. Pirmas klausia A. Palionis. Prašom. Andriaus nematau. Tada E. Pupinis.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Ačiū. Gerbiamas ministre, jau 2008 metais teko balsuoti dėl žemių perdavimo savivaldai, savivaldybių dispozicijai, bet tada, na, klausimas sustojo. Bandyta buvo perduoti visą žemę, ne tik miestų, bet taip įvyko, kaip įvyko. Šiuo metu perduodame tam tikrą dalį miestų ir miestelių žemės, tiksliau, miestų, ir klausimai turbūt tie patys. Tada buvo pagrindinis dalykas nuosavybės atstatymas, jis, deja, taip ir pakabintas, kaip ir dabar.

Bet dar viena dalis buvo, kad problemų bus dėl bazių perdavimo, žodžiu, paklys dokumentai, kažkur yra baigti, nebaigti, neliks atsakingų už tuos visus procesus, kurie buvo netvarkingai padaryti. Kaip šiuo metu bus su tomis bazėmis, kurioje vietoje bus visa dokumentacija? Nes prisimenu, aišku, dabar miestų daugiau žemės, bet prisimenu, visokių istorijų buvo dėl nuosavybės atkūrimo ir panašiai. Iš tikrųjų kaip bus su ta informacine visa sistema ir su tomis visomis bazėmis? Ar jos vienoje vietoje bus, ar tie procesai nebus problemiški vien todėl, kad jie keliose vietose bus, nes savivaldybė, kiek žinau, turbūt neturės tų sistemų?

S. GENTVILAS (*LSF*). Šmaikštus atsakymas turėtų būti – tikrai ne spintose, o internete, prie interneto prieiga gali būti lengvai pakeista tarp institucijų, ar tai būtų savivaldai, ar vienai arba kitai ministerijos įgyvendinančiai institucijai.

Bet, man atrodo, pagrindinis iššūkis šiandien yra tas, kad, lyginant su 2008 metais, kai buvo naikinamos apskričių administracijos, tuomet pagrindinis iššūkis buvo žemės grąžinimas. Šiandien žemė yra grąžinta, iš esmės tik dviejose savivaldybėse: Vilniaus miesto ir Trakų, yra reikšmingas negrąžintų nuosavybės teisių mastas. Mes galime laisviau disponuoti valstybine žeme. Tai yra esminis skirtumas, nes kodėl buvo kurta NŽT, kokia jos istorija.

Dabar antras didysis yra ne informacinių bazių iššūkis, bet sklandus funkcijų perdavimas savivaldybėms, sklandi jų kontrolė ir bendra tvarka, kad kiekvienoje savivaldybėje nebūtų skirtinga tvarka. Tai čia tas sinchronizavimas turbūt bus didysis iššūkis 2023 metais, kai reforma bus pradėta įgyvendinti. Aš nemanau, kad informacinės bazės yra didysis iššūkis.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia E. Rudelienė. Ruošiasi L. Savickas.

E. RUDELIENĖ (*LSF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiamas ministre, tikrai ilgai lauktas įstatymo projektas, nes savivaldybėse žemės panaudos klausimų derinimas su NŽT kartais užtrukdavo ir pusę metų, ir metus. Suprantu, kad šitas procesas bus paspartintas, kai savivaldybė valdys žemes. Tiesiog klausčiau, ar nemanote, kad reikėtų įtraukti ir miestelius į šį procesą, nes ten irgi yra urbanizuotos teritorijos? Taip suteiktume dar daugiau galimybių savivaldybėms, padėtume joms efektyviau tvarkytis.

Antra klausimo dalis – finansai. Funkcijos bus perduotos. Ar jau yra apskaičiuota, kiek (savivaldybei atiteks išlaikymas) funkcijų vykdymui ir ar paskui funkcijas keliaus ir finansavimas? Ačiū.

S. GENTVILAS (*LSF*). Dėkoju už klausimą. Visų pirma, funkcijos, kurios būtų perduotos savivaldai, tai būtų valstybės deleguotos funkcijos, vadinasi, jos būtų padengtos ir finansais, ir etatais, dalis valstybės tarnautojų pereitų į savivaldybių administracijas kaip darbuotojai.

Dabar dėl palengvinimų. Jie bus reikšmingi. Dabar sunkiai apskaičiuojama, bet iš tikrųjų laikas yra brangiausias. Vienas iš pavyzdžių galėtų būti. Jeigu jūs norite susitarti su kaimynu ir statyti savo pastatą ne 3 metrai, tai yra standartas, bet metras iki tvoros, tai jums reikia kreiptis į savivaldybę, savivaldybė per 20 dienų kreipiasi į Nacionalinę žemės tarnybą, tada Nacionalinė žemės

tarnyba vėl kreipiasi į savivaldybę. Šis *pingpongas* formaliai dabar gali tęstis iki 60 dienų. Statybos leidimą išduoda savivaldybės administracija. Taigi 60 dienų tokiame elementariame procese būtų sutaupyta.

Reikėtų eiti per kitus, tada jau dviračių takų tiesimo klausimus, kitus valstybinėje žemėje vykstančius procesus, kuriuos iš esmės planuoja pati savivalda, bet ji negali apeliuoti į valstybinę žemę. Kur žemė nėra rezervuota valstybiniams projektams, ten laiko, tai yra pagrindinis resursas, būtų sutaupyta. Tai būtų turbūt pagrindinis atsakymas. Tai aktualiausia pasienio savivaldybėms, kurortinėms savivaldybėms, kuriose yra daug valstybinės žemės.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas ministre, šiandien ryte iš tikrųjų į kai kuriuos klausimus atsakėte, bet dar tiesiog pažiūrėjau – pirmas ir antras etapai. Tai dabar, jeigu neturi funkcijų, kurias vykdys, nėra aprašyta ir bus tik antrame etape, ar nebuvo tikslinga galbūt ir pirmą etapą nukelti lygiai taip pat nuo gegužės 1 dienos? Kaip aš matau, čia tik pavaldumas eis ir savivaldai atiteks funkcijos. Finansavimas, kaip jūs ir sakėte, bus numatytas. Tai ar nemanote, kad gal geriau 5 mėnesiais reikėtų pavėlinti, nes tada viskas būtų tvarkingai aprašyta, visi procesai ir, svarbiausia, funkcijos, nes mes pradėsime dirbti… Aš dabar pažiūrėjau jūsų aiškinamąjį raštą – lyg ir viskas pasverta vienodai. Tiesiog pažiūrėjau ir į jūsų aprašą.

S. GENTVILAS (*LSF*). Gal norėtųsi, kad iš tribūnos drąsiau skambėtų, bet nesinorėjo suklysti.

Gerbiama Laima, tai yra tikrai plataus masto pertvarka ir didelis valstybinis turtas, norėjosi pirmame etape… Buvo klausimas kolegės Editos, kodėl neperdavėme kaimų ir kaimelių, aš pamiršau atsakyti, bet iš esmės čia galėtų būti sudėtingumo iliustracija. Kaimų, kaimelių teritorijos nėra… jeigu administracinės ribos kur nors nubrėžtos, bet, pavyzdžiui, Druskininkų savivaldybėje nėra nubrėžtos, tai mes nežinome, kur jos yra. Tiesiog yra pavadinimai. Kai kur nesuformuoti sklypai. Tai pusė sklypo, pusė žemės ar koordinatės eina… Nelabai aišku, ką perduoti.

Miestų administracinės zonos yra aiškios, kaimo teritorijų, kaimiškų gyvenviečių nėra aiškios. Todėl pirminis variantas buvo iš esmės Nacionalinę žemės tarnybą skaidyti į šešias skirtingas institucijas iš karto. Bet dėl apimties, dėl žemės ūkio interesų sustiprinimo ir apgynimo mes sustojome prie dabartinės stadijos. Laikui bėgant bus suformuotas patikėtinis žemės ūkio paskirties žemei. Savivalda perims tą didesnį mastą sklypų. Matysime pirmuosius iššūkius, tada, natūralu, spręsime dėl antrojo. Nesinorėjo daryti tos didžiosios reformos, nes apimtis tikrai būtų nepavežama.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia L. Girskienė.

L. GIRSKIENĖ (*LVŽSF*). Noriu ministro paklausti, ar yra atlikta įmonių, tai yra Žemės ūkio ir kaimo verslo centro, GIS centro, Valstybės žemės fondo, reorganizacijos kaštų ir sąnaudų analizė ir kiek valstybės biudžeto lėšų tai kainuos – išeitinėms ir kitiems dalykams, nes vis dėlto ši planuojama reorganizacija palies daugiau negu 500 darbuotojų. Ar yra kokie nors skaičiavimai atlikti?

S. GENTVILAS (*LSF*). Nesu kvalifikuotas atsakyti į šį klausimą. Ketvirtadienį šio projekto svarstymo stadija Seime. Kaimo reikalų komitetas, rodos, pagrindinis. Neturiu kvalifikacijos atsakyti.

PIRMININKAS. Klausia A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (*DPF*). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas ministre, išties perduodamas didelis valstybės turtas iš vienų rankų į kitas. Ar pakaks saugiklių, kad tas turtas nebūtų prarastas arba, sakykime, pusvelčiui nenukeliautų kur nors į privačias rankas? Ačiū.

S. GENTVILAS (*LSF*). Teisingas klausimas. Man atrodo, jį labai reikia komitetuose užduoti. Tikrai reikia būti garantuotiems, kad to nebus padaryta. Žemės pardavimas bus paliktas centrinėms valdžios institucijoms. Šiuo atveju – Nacionalinei žemės tarnybai. O žemės nuomą ir žemės panaudos galimybes tretiesiems asmenims bus galima vykdyti savivaldybių administracijoms ir Žemės ūkio informacijos centrui. Tai yra vieninteliai du patikėtiniai, kurie ne savo reikmėms, bet tretiesiems asmenims galės perduoti.

Tą patikėtinių kontrolę vėlgi atliks išorinė institucija, tai yra Nacionalinė žemės tarnyba. Bus keturių akių principas, nes šiuo metu Nacionalinė žemės tarnyba ir įgyvendina, ir kontroliuoja, ir savo klaidas skundžia prokuratūrai dėl viešojo intereso gynimo. Jeigu jūs klausiate, kur yra didesnis pavojus, tai pavojus yra didesnis šiandien.

Štai vienas iš audito įrodymų yra, kad šiuo metu įstatymu neapibrėžto laikino naudojimo sutartimis yra perduota 30 tūkst. hektarų valstybinės žemės. Tai nėra nei nuoma, nei panauda, nei patikėjimas. 30 tūkst. hektarų žemės. Ir šiandien jūs šį klausimą galėtumėte užduoti ne man, bet Nacionalinei žemės tarnybai: o kas naudoja šiandien 30 tūkst. hektarų Lietuvos žemės, ar už ją moka ir kokiomis sąlygomis? Tai atliko ne savivalda. Tai atliko centrinės valdžios institucija.

Mano nuomone, kai išskaidai įgyvendinimą, kontrolę į dvi skirtingas institucijas, skirtingo pavaldumo institucijas, atsiranda kur kas daugiau objektyvumo. Ne institucijos kuria korupciją, asmenys kuria korupciją, bet asmenys gali su korupcinėmis prielaidomis susidurti tada, kai nėra išorinio kontrolės mechanizmo. Šiuo atveju yra išskaidoma ir tikrai bus objektyviau. Mes matome, kad Nacionalinė žemės tarnyba nesugebėjo savo pačios sprendimų priimti dėl 30 tūkst. hektarų. O 30 tūkst. hektarų yra tolygu Vilniaus miesto administraciniam plotui, tai 300 kv. kilometrų. Neaišku – kur, kam, kas naudoja šiandien tą žemės plotą.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas ministre. Nors laikas ir baigėsi klausti ir atsakyti, manau, kad pratęsiu bent 5 minutes, nes klausimas kompleksinis, jį sudaro net 20 poįstatyminių teisės aktų. Klausia G. Kindurys. Ruošiasi R. Tamašunienė.

G. KINDURYS (*LVŽSF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Na, mano klausimas gal panašus į prieš tai užduotus. Ministre, ar prognozuojate, koks kiekis etatų nebus perkeltas į tą naują informacinį centrą ar savivaldybes? Kokia yra jūsų vizija, ar tai turėtų būti perkėlimo būdu, ar savivaldos skelbs konkursus, ar tai daugiau bus valstybės tarnyba, ar dirbantys pagal darbo sutartį? Kodėl klausiu? Per daugybę metų iš gaunamų žmonių skundų dėl NŽT veiklos susiformavo tokia nuomonė, kad ne sistema kalta, bet yra žmonių piktnaudžiavimo.

Antras klausimas. Ar nebijote, kad pakeitus darbuotojų pavaldumą nebus kažkas labai gero, ar tai nebus trukdis?

S. GENTVILAS (*LSF*). Aš manau, kad Nacionalinėje žemės tarnyboje tikrai dirba daug profesionalų, deja, dėl žemiausių atlyginimų lygio ministerijai pavaldžiose institucijose, na, per daug talentų pabėgo. Galbūt ir iš ministerijos kuruojamos politikos srities žinomi talentai pabėgo į Registrų centrą, tai tikrai kompetentingi žmonės, jų nevalia prarasti. Ir šiaip valstybės tarnyboje nevalia prarasti, per pertvarkas išsibėgioja talentingiausi. Gal žinutė, kurią viešai norėtųsi paskleisti, kad etatai nebus naikinami. Mažiausiai atsakymų mes turime dėl darbo sutartininkų, nes tarnybinio kaitumo būdu Valstybės tarnybos įstatymu nėra galimybės garantuoti darbo vietos be konkurso tiems, kurie dirba šiandien darbo sutarčių pagrindu. Visiems kitiems bus pasiūlyta vieta. Šiandien buvo susitikta su profesinėmis sąjungomis ir tai buvo ne pirmas susitikimas.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia R. Tamašunienė. Ruošiasi K. Vilkauskas.

R. TAMAŠUNIENĖ (*LRF*). Ačiū. Mano pirmas klausimas. Vis dėlto kodėl buvo pasirinkta atiduoti disponuoti miestui žemę? Jis iki šiol turėjo daugiau galimybių ir teisių, o kaimiškoms savivaldybėms paliktas toks pat statusas, koks yra dabar.

Antra klausimo dalis. Aš labai pritariu jūsų argumentuotai kritikai NŽT ir matau Piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo pakeitimus. Tuose įstatymo pakeitimuose jūs išbraukėte, kad žemė grąžinama natūra, išbraukiamas žodis „nedelsiant“, nors tas nedelsiant vyksta 30 metų, tai tas žodis išbraukiamas ir, aišku, pakeičiamas pavaldumas – NŽT iš ŽŪM pereina į Aplinkos ministeriją. Vis dėlto norėtųsi, kad dėl žemės savininkų lūkesčių, kurie jau tęsiasi 30 metų, atsirastų sprendimų greitis ir galų gale būtų pabaigta ta reforma. Kokių Aplinkos ministerija, kaip koordinuojanti institucija, imsis veiksmų ir užtikrins, kad šito įstatymo nuostatos būtų įgyvendintos kuo greičiau?

S. GENTVILAS (*LSF*). Na, instrumentai tie patys. Arba savivaldybės, arba Nacionalinė žemės tarnyba formuoja sklypus ir siūlo eilėje esančius. Aš tik prielaidas girdžiu, kad kartais kai kuriuose didmiesčiuose yra tokių prielaidų, kad dirbtinai sudaromos kliūtys grąžinti sklypus, aš neturiu įrodymų. Bet vėlgi čia padės tik sinergija tarp savivaldybės ir Nacionalinės žemės tarnybos. Matome sėkmingus pavyzdžius. Deja, kai žemė tapo kilnojama, tai Trakai ir Vilnius tapo patraukliausi regionai. To „nedelsiant“ nepriimkite, kad nedelsiant nėra įpareigojantis, jis yra tik politinę motyvaciją nurodantis, tai gal dėl to išbrauktas, bet iš esmės Nacionalinė žemės tarnyba palieka sau funkciją dėl žemės grąžinimo, o savivaldybės dėl sklypų formavimo.

PIRMININKAS. Klausia K. Vilkauskas. Ruošiasi I. Kačinskaitė-Urbonienė.

K. VILKAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas ministre, vienas klausimas. Ar turėtų būti pabaigtos procedūros NŽT, kuri pradėjo dėl sklypų formavimo, kol bus įgyvendinta šita reforma pagal terminą?

Ir antras klausimas. Kaip dėl ežerų apsauginių zonų, ar šitas įstatymas išspręs? Ačiū.

S. GENTVILAS (*LSF*). Nacionalinė žemės tarnyba palieka sau beveik visas funkcijas, išskyrus, kad tą konkrečių žemės sklypų patikėjimą perduoda arba savivaldybėms, arba žemės informacijos centrui. Iš esmės gerbiama Laima teisingai įžvelgė, kad tai nėra funkcinė reforma, savivaldybės nėra įgalinamos daug didesnėmis funkcijomis pirmame etape, nes tai yra daugiau žemės apimties perdavimo klausimas.

Dabar dėl ežerų. Kitaip tariant, Nacionalinė žemės tarnyba tęstų pradėtas procedūras. Dėl ežerų apsauginių zonų. Aplinkos apsaugos agentūra šiuo atveju ministerijoje dabar nustato tokį algoritmą dėl standartinių 5 metrų ar didesnių apsauginių zonų, jeigu apie tai kalbame. Jeigu norima pasitikslinti, tai yra nustatoma atskira procedūra, kaip tai daryti, bet žemėlapis su vandens telkinių apsauginėmis zonomis arba jau paskelbtas, arba išsiųstas derinti. Tai daro Aplinkos apsaugos agentūra.

PIRMININKAS. Klausia I. Kačinskaitė-Urbonienė. Prašau, kolege.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (*DPF*). Labai ačiū. Ministre, turiu du klausimus. Vienas klausimas yra toks paprastesnis. Ar neįmanoma, esant dabartiniam Žemės ūkio ministerijos pavaldumui, efektyvinti žemės tvarkymo politikos, nes man atrodo, kad šitoks pakeitimas gana daug kainuos valstybei? Gal galite pasakyti, kiek tai kainuos? Tai vienas klausimas.

Kitas klausimas. Kadangi planuojama atiduoti savivaldybėms labai labai daug funkcijų ir tvarkyti žemės reikalus, kaip jūs įsivaizduojate, kaip bus užtikrinama kontrolė, kad visos savivaldybės vienodai ir atsakingai tvarkytų žemės reikalus ir nebūtų tuo piktnaudžiaujama?

S. GENTVILAS (*LSF*). Dėkui. Geri klausimai. 2017 metais Danijoje dešinieji laimėjo daugumą ir atėjo į Kopenhagą, kuri yra per didelė pačiai Danijai. Dešinieji pažadėjo 10 % šalies valstybės tarnautojų iškraustyti iš Kopenhagos į regionus, paskelbė konkursą. 37 savivaldybės Danijoje dalyvavo konkurse ir 10 % valstybės tarnautojų iškraustyti į regionus. Ir Finansų ministerija, ir kitos Danijos ministerijos pripažįsta, kad tai nėra atsiperkantis projektas, bet iš esmės tai yra protų perkraustymas į regionus, galimybių, kvalifikuotų darbo vietų suteikimas.

Jeigu žiūrėtume į 2008 metus, mes pasirinkome naikindami apskritis iš esmės perimti daugiau atsakomybių centrinei valdžiai, o Lietuvoje savivalda yra be galo silpna. Taigi bet koks savivaldos stiprinimo veiksmas (mes gana maža valstybė), man atrodo, iš esmės turėtų būti skatinamas. Kaštų ir naudos analizė turbūt irgi rodytų, kad savivaldos yra neatsiperkantis demokratinis projektas. Viską gal gali geriau Seimas nuspręsti, bet čia yra labiau vertybinis apsisprendimas, kaštų ir naudos analizė gal ir neparodytų. Sakau, procedūrų laikas sutrumpinamas.

Dabar dėl Žemės ūkio ministerijos tai nėra kažkas išskirtinio. Sakau, mes bendraujame su miestų vyriausiaisiais architektais, urbanistais, statybininkais, konstruktoriais, atestuojame visus – tai formuoja Aplinkos ministerija, bet paskutinis lygmuo, tai yra žemės sklypo lygmeniu – kadastras, geodezininkai, matininkai, – jau Žemės ūkio ministerija. Man atrodo, tai yra iš inercijos, kad mes buvome agrarinis kraštas, bet dabar 97 % ekonomikos yra sukuriama naudojant statinius, infrastruktūrą ant žemės. Didieji teisminiai konfliktai, bylos yra dėl to, kas pastatyta ant žemės. Todėl iš esmės mes jų išvengtume, jeigu politiką formuotume nuosekliai, ir nebūtų tų ginčų. Aš manau, kad čia gal ir yra atsakymas, kad tai būtų pridėtinė vertė, o kad visa kompetencija ir įtaka nebūtų Aplinkos ministerijoje, tai žemės disponavimo patikėtinio teises atiduodame kitoms institucijoms.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas ministre. Jūs atsakėte į visus klausimus. Leisiu sau replikuoti, kad pasakymas, kad savivalda yra be galo silpna, turbūt per stiprus, nes visos problemos, su kuriomis nesusitvarkydavo valstybė, perdavus savivaldybėms išnykdavo.

Už nori pasisakyti E. Rudelienė.

E. RUDELIENĖ (*LSF*). Pradėsiu nuo replikos. Matyt, ministras kalbėdamas, kad savivalda silpna, neturėjo minty, kad pati savivalda silpna, bet kad per mažai funkcijų yra deleguota savival-

dai spręsti savarankiškai. Apie galimybę pačioms savivaldybėms tvarkyti valstybinę žemę, valdyti valstybinę žemę kalbama, man atrodo, jau gana seniai, ko gero, virš dešimt metų, jeigu ne daugiau. Niekada nepavyko priimti to sprendimo, labai tikiuosi, kad šį kartą Seimas turės pakankamai valios. Turime tokį punktą, kaip ministras rodė skaidrėse ir susitarime, dėl savivaldos stiprinimo, jį pasirašė visos politinės partijos.

Savivaldybėms suteikus galimybę valdyti valstybinę žemę miestuose, na, pirmiausia bus sumažinta biurokratija, trumpės laikas, kurį žmonės, valstybinės institucijos užtrunka formuodamos sklypus, laukdamos sprendimų, kol bus perduota žemė valdyti savivaldybėms, pavyzdžiui, gali būti, kad savivaldybė nori statyti mokyklą ar darželį ar įrengti papildomą poilsio zoną, ir pati esu susidūrusi su situacija, kai procesas užtrunka beveik iki metų, kol institucijos susirašinėja ir niekaip negali išspręsti gyventojams reikalingos problemos.

Taigi kviečiu balsuoti už šį įstatymo projektą, pritarti jam, nes šiuo įstatymu savivaldybės galės sparčiau įgyvendinti statybos procesus, pritraukti daugiau investicijų, savarankiškai ir efektyviau planuoti teritorijas. Tai palengvins demokratinę naštą tiek gyventojams, tiek verslui, tiek investuotojams.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiama kolege. Ir prieš kalba… A. Palionio nematau. A. Širinskienė. Prašom.

A. ŠIRINSKIENĖ (*LRF*). Ministrui mes ir frakcijoje sakėme, kad išties reforma yra galbūt turinti gerų elementų, bet labai įdomiai išpildoma, kada vienas paketas reforminių įstatymų atnešamas dabar ir pasakoma, kad štai Žemės ūkio ministerija kažkada (neapibrėžtu laiku) pateiks antrąjį paketą. Ir toks susidaro įspūdis, kad matydami dalį reformos išties balsuojame už kitą dalį, kuri yra katinas maiše, o paskui Seimas gali būti iš esmės šantažuojamas sakant, kad jūs pritarėte 1 daliai, kaip dabar nepritarsite ir 2-ajai. Iš tikrųjų norėtųsi matyti visą reformą, abiejų ministerijų indėlį – tiek Aplinkos, tiek Žemės ūkio, labai aiškų funkcijų pasidalinimą ir paskui priimti sprendimus, o ne priimti sprendimus avansu, tikintis, kad kas nors po kurio laiko atneš dar vieną paketą. Tikrai susilaikysiu.

PIRMININKAS. Ačiū, kolege. Nuomonės išsakytos. Balsuosime netrukus.

16.23 val.

Valstybei ir savivaldybėms priklausančių akcijų privatizavimo įstatymo Nr. VIII-480 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 11, 12, 13, 19, 20 ir 21 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1666 (*pateikimas*)

Ir noriu pakviesti į tribūną gerbiamą ekonomikos ir inovacijų ministrę A. Armonaitę, kad pristatytų klausimą – Valstybei ir savivaldybėms priklausančių akcijų privatizavimo įstatymo Nr. VIII-480 daugelio straipsnių pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-1666. Prašom.

A. ARMONAITĖ (*LF*). Dėkoju. Gerbiamieji Seimo nariai, Vyriausybė teikia Lietuvos Respublikos valstybei ir savivaldybėms priklausančių akcijų privatizavimo įstatymo (numerį perskaitė posėdžio pirmininkas) kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektą. Įstatymo projekto tikslas – paprastinti mažos vertės akcijų paketų privatizavimo procedūras, taip pat spręsti įstatymo praktinio taikymo problemas.

Mažos vertės akcijų paketų paprastinto reguliavimo poreikis atsirado daugėjant atvejų, kai valstybei perduodami privatiems asmenims priklausę akcijų paketai. Juos sudaro akcijos, kurios pripažintos bešeimininkėmis, konfiskuotos, valstybės paveldėtos ar kitais teisės aktų nustatytais atvejais perduotos valstybei. Įstatymo projekte tokios akcijos apibrėžiamos kaip valstybei perduotos akcijos. Tokių akcijų paketo administravimo ir privatizavimo išlaidos dažniausiai viršija jų vertę. Privatizavimo institucija valstybinė įmonė Turto bankas administruoja apie 80 tokių akcijų paketų. Jų privatizavimo išlaidų didžioji dalis yra susijusi su akcijų paketų vertinimu, kurį atlieka nepriklausomi turto vertintojai, jo kaina siekia iki 10 tūkst. eurų. Tai yra Turto banko duomenys.

Atsižvelgiant į tai atitinkamai siūloma supaprastintą reguliavimą taikyti tais atvejais, kai visų valstybės ar savivaldybės valdomų privatizuojamų bendrovės akcijų nominaliųjų verčių suma yra mažesnė negu 10 tūkst. eurų. Paprastesnis reguliavimas apimtų tris tokias grupes. Pirma. Ga-

limybę neįtraukti valstybei perduotų akcijų į Vyriausybės tvirtinamą Privatizavimo objektų sąrašą, tačiau įrašyti į Turto banko tvirtinamą valstybei perduotų akcijų privatizavimo sąrašą.

Antra. Pradinės privatizavimo objekto kainos apskaičiavimą Vyriausybės nustatyta tvarka netaikant reikalavimo dėl privatizavimo objekto vertinimo su sąlyga, jei tam pritartų atitinkama privatizavimo komisija ar savivaldybės privatizavimo komisija.

Trečia. Valstybei perduotų akcijų privatizavimą parduodant jas kitiems akcininkams akcijų pardavimo uždarosios akcinės bendrovės akcininkams būdu, sutrumpinus tokio privatizavimo procedūras.

Taip pat noriu pasakyti, jog gavome kai kurias STT rekomendacijas, į jas atsižvelgėme. Taip pat padidinome šio reguliavimo skaidrumą, todėl leiskite dar truputį daugiau apie tai pasakyti. Siūloma nustatyti privatizavimo komisijos ir savivaldybių privatizavimo komisijų kadenciją, tai būtų ketveri metai, čia atsižvelgiame į STT rekomendaciją. Tas pats asmuo komisijos nariu galėtų būti skiriamas ne daugiau kaip dviem kadencijoms iš eilės.

Siekiant akcijų paketų įtraukimo į Privatizavimo objektų sąrašą ir išbraukimo iš jo atvejų suderinamumo ir užbaigtumo, siūlomi tam tikri pakeitimai ir papildymai. Jie, be kita ko, sudarys įstatyminį pagrindą neįtraukti ar išbraukti iš Privatizavimo objektų sąrašo akcijas tų bendrovių, kurios pertvarkomos, reorganizuojamos ar likviduojamos. Privatizavimo proceso skaidrumui užtikrinti siūloma nustatyti, kad visi privatizavimo komisijų sprendimai būtų skelbiami tik Teisės aktų registre. Dabar savivaldybių privatizavimo komisijų sprendimų skelbimas nereguliuojamas.

Taip pat sureguliuoti valstybės įmonės Turto banko išlaidų kompensavimą ir atlygį, kai jis pagal sutartį privatizuoja kitiems asmenims, įskaitant savivaldybes, nuosavybės teise priklausančias akcijas. Be to, numatoma, kad Turto banko interneto svetainėje būtų viešai skelbiamos metinės valstybei nuosavybės teise priklausančių akcijų privatizavimo apžvalgos, o savivaldybių administracijų interneto svetainėse – metinės tam tikrai savivaldybei nuosavybės teise priklausančių akcijų privatizavimo apžvalgos. Iš esmės gana techninis projektas. Kviečiu palaikyti.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiama ministre. Jūsų nori paklausti keletas kolegų. Klausia E. Pupinis. Prašom.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Ačiū. Gerbiama ministre, jeigu iš tiesų yra kokių nors akcijų galų Turto banko balanse ir jis nieko neveikia, tai gal ir taip. Bet vis dėlto norėčiau paklausti, kas ateityje spręs apie tokių akcijų patekimą į Turto banką? Ar nebus kokių nors interesų vis dėlto pasinaudoti šiuo mechanizmu ir galbūt perimti kokius nors kontrolinius akcijų paketus? Čia iš tikrųjų sunku įsivaizduoti, kokių įmonių akcijos čia yra. Aiškinamajame rašte faktiškai nieko nėra apie tai paaiškinta, sunku prognozuoti, kas iš to išeis.

Dar vienas dalykas. Kodėl tas įstatymas tik dabar priimamas? Akcijos, ko gero, seniai buvo. Ar yra koks nors interesas? Kodėl tas klausimas kilo? Ačiū.

A. ARMONAITĖ (*LF*). Tai yra higieninis, iš gyvenimo atėjęs, mūsų atnešamas reguliavimas. Taip, galbūt galėjome jį atnešti anksčiau, bet, kaip žinote, turėjome daugybę kitų procesų. Galbūt ankstesnės valdžios irgi galėjo tai padaryti, bet irgi, matyt, buvo tie dalykai.

Aš noriu pasakyti, kad mes kalbame apie gana techninį pakeitimą. Mes nekalbame apie jokius kontrolinius akcijų paketus, mes kalbame faktiškai apie bešeimininkes akcijas, kaip ir yra parašyta dokumentuose, arba apie ypač mažos vertės akcijas. Aš tikiuosi, kad galbūt mes galėsime jus kaip nors nuraminti svarstymo Seime metu, bet iš esmės kviečiu į tai žiūrėti kaip į pagalbą Turto bankui geriau administruoti šitą dalyką.

PIRMININKAS. Ir jūsų klausia L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiama ministre, pratęsdama gerbiamo kolegos Edmundo klausimą aš galiu pasakyti, čia labiau kalbama apie savivaldybių įmonių akcijas. Mes žinome, tikrai dalis jų yra dingę, nėra, išvažiavę, jų net negalime surasti, jeigu norime išpirkti šitas akcijas.

Bet mano klausimas toks. Dabar, sakykim, pripažinti bešeimininkėmis akcijomis nėra taip paprasta, reikės kreiptis į teismą. Savivaldybė viską atliks, o faktiškai jos tikslas yra galbūt vėl padidinti susigrąžinus, kad paketas būtų savivaldybės. Bet turėsime perduoti, kaip aš supratau, valstybei. Taip yra pagal jūsų projektą. Ačiū.

A. ARMONAITĖ (*LF*). Žiūrėkite, mes kalbame apie mažos vertės akcijų paketų reguliavimo supaprastinimą, taip? Mes nekalbame (dar kartą) apie kontrolinius paketus. Aš suprantu, jums atrodo, čia atėjo ministrė, gal kažkas slepiasi už šito įstatymo pakeitimo. Mes tiesiog norime palengvinti gyvenimą administruodami. Dar vienas labai svarbus dalykas, kas irgi buvo praleista, – įvesti daugiau skaidrumo, kad privatizavimo komisija turėtų ribotą kadencijos laikotarpį – ketverius metus, kad skelbtume interneto svetainėje apžvalgas, kas iki šiol nebuvo daroma, kad savivaldybės (valstybė jau maždaug susitvarkiusi) skelbtų savo svetainėse turimą informaciją. Tai irgi yra įtvirtinama. Aš tiesiog sakau, kad Turto bankas šiuo metu administruoja apie 80 tokių akcijų paketų. Yra ribotas skaičius. Tik apie tai kalbame.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūs atsakėte į visus klausimus. Yra nuomonių už – J. Razma, bet salėje nematau. Kadangi jau yra atėjęs balsavimo laikas, gal galiu pasiūlyti pritarti šitam klausimui bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Tada teikiu balsuoti… Atsiprašau, taip. Pritarta. Komitetai: Ekonomikos komitetas, kaip papildomas – Biudžeto ir finansų komitetas. Siūloma svarstyti birželio 14 dieną. Galime pritarti? Ačiū, pritarta.

16.31 val.

Žemės įstatymo Nr. I-446 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1625, Žemės reformos įstatymo Nr. I-1607 9, 10, 15, 16, 17, 18, 19 ir 20 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1626, Žemės paėmimo visuomenės poreikiams įgyvendinant ypatingos valstybinės svarbos projektus įstatymo Nr. XI-1307 2, 5, 7, 12 ir 15 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1627, Žemės ūkio paskirties žemės įsigijimo įstatymo Nr. IX-1314 3, 4 ir 5 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1628, Teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros įstatymo Nr. XII-459 2, 3 ir 28 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1629, Teritorijų planavimo įstatymo Nr. I-1120 45 ir 47 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1630, Saugomų teritorijų įstatymo Nr. I-301 30 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1631, Piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo Nr. VIII-359 4 ir 17 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1632, Administracinių nusižengimų kodekso 589 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1633, Miškų įstatymo Nr. I-671 4, 4^1, 5, 13 ir 15 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1634, Nekilnojamojo turto kadastro įstatymo Nr. VIII-1764 1 ir 4 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1635, Geodezijos ir kartografijos įstatymo Nr. IX-415 2, 7, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 16, 17, 19, 20, 21, 24, 27 ir 31 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1636, Savivaldybių infrastruktūros plėtros įstatymo Nr. XIII-2895 4, 6, 10 ir 16 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1637, Pajūrio juostos įstatymo Nr. IX-1016 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1638, Geležinkelių transporto kodekso 9 ir 23^1 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1639, Kompensacijų už valstybės išperkamą nekilnojamąjį turtą dydžio, šaltinių, mokėjimo terminų bei tvarkos, taip pat garantijų ir lengvatų, numatytų Piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatyme, įstatymo Nr. VIII-792 8 ir 10 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1640, Vandens įstatymo Nr. VIII-474 15 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1641, Želdynų įstatymo Nr. X-1241 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1642, Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo Nr. XIII-2166 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1643, Kelių įstatymo Nr. I-891 4, 5, 7, 9, 10, 13, 18 ir 20 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-661 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1644 (*pateikimo tęsinys*)

Balsuojame dėl 2-11.1 klausimo – Žemės įstatymo Nr. I-446 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1625 ir daug kitų projektų. Kas palaikote, prašom balsuoti.

Balsavo 88: už – 75, prieš nėra, susilaikė 13. Po pateikimo pritarta. Komitetai. Jeigu jūs leisite, nevardinsiu visų komitetų – begalė. Jeigu turite prieštaravimų dėl kurio nors komiteto, išreikškite. Taip, kaip tekste, galime pritarti paskirtiems komitetams? Siūloma svarstyti birželio 23 dieną. Ačiū. Pritarta.

Kviečiu į tribūną E. Pupinį, pora rezervinių klausimų. Paskutiniai šios dienos darbotvarkės klausimai.

16.32 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos išvados dėl Ramūno Urbono peticijos“ projektas Nr. XIVP-1675 (*pateikimas, svarstymas ir priėmimas*)

Rezervinis 1 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos išvados dėl Ramūno Urbono peticijos“ projektas Nr. XIVP-1675. Priėmimas. Prašom.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Ačiū. Gerbiami kolegos, Peticijų komisija svarstė gerbiamo R. Urbono peticiją. Peticijų komisija R. Urbono peticiją iš esmės išnagrinėjo gegužės 11 dienos posėdyje ir priėmė sprendimą atmesti šioje peticijoje pateiktus pasiūlymus pakeisti įstatymų bazę ir nustatyti, kad būtų leista formuoti žemės sklypus prie apleistų pastatų ir juos išnuomoti ar parduoti tų pastatų savininkams rinkos kaina, nepriklausomai nuo pastatų būklės. Peticijų komisija šį sprendimą priėmė atsižvelgusi į Aplinkos ministerijos ir Žemės ūkio ministerijos nuomones ir manydama, kad žemės ūkio sklypo pardavimui ar nuomai be aukciono būtina sąlyga yra ta, kad žemės sklypas turi būti reikalingas jame esančio statinio ar įrengimo eksploatacijai. Tam, kad atsirastų reali galimybė tokią žemę įsigyti ir išnuomoti be aukciono, turėtų būti nustatoma, ar žemės sklypas, kurį siekiama įsigyti ar nuomoti, yra naudojamas ir ar toks žemės sklypas yra reikalingas jame esantiems statiniams eksploatuoti pagal jų tiesioginę paskirtį. Pagal galiojančius teisės aktus žemės sklypo pardavimas ar nuoma be aukciono siejama su konkrečios paskirties statinio naudojimu vykdant tam tikrą veiklą ir eksploatuojant jį pagal esamą tiesioginę paskirtį, todėl svarbus yra ne tik statinio buvimo faktas žemės sklype, bet ir jo naudojimas konkrečiai veiklai, tai yra ar žemės sklype yra vykdoma veikla, susijusi su esančio statinio naudojimu. Prašome atsižvelgti ir pritarti komisijos išvadai atmesti gerbiamo R. Urbono peticiją.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas kolega. Jūsų paklausti niekas nenori.

Svarstymas. Diskusijoje dalyvaujančių taip pat nėra.

Priėmimas. Nuomonės už, prieš. Yra vienas straipsnis: „Pritarti Seimo Peticijų komisijos išvadai atmesti Ramūno Urbono peticijoje pateiktus pasiūlymus pakeisti įstatymų bazę ir nustatyti, kad būtų leista formuoti žemės sklypus prie apleistų pastatų ir juos išnuomoti ar parduoti tų pastatų savininkams rinkos kaina, nepriklausomai nuo pastatų būklės.“ Kas už tai, prašom balsuoti.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 96: už – 95, susilaikė 1. Pritarta. (*Gongas*)

16.36 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos išvados dėl Audriaus Narvydo peticijos“ projektas Nr. XIVP-1676 (*pateikimas, svarstymas ir priėmimas*)

Darbotvarkės 2 rezervinis klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos išvados dėl Audriaus Narvydo peticijos“ projektas Nr. XIVP-1676. Pateikimas. Pranešėjas – E. Pupinis.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Peticijų komisija A. Narvydo peticiją iš esmės išnagrinėjo šių metų gegužės 11 dieną ir priėmė sprendimą atmesti peticijoje pateiktus pasiūlymus pakeisti Valstybinių pensijų įstatymo 2 straipsnį ir nustatyti, kad valstybinių pensijų bazės dydis negali būti mažesnis negu 116 eurų, taip pat priimti naują Valstybinių socialinio draudimo našlių ir našlaičių, maitintojo netekimo, ištarnauto laiko, valstybinių pensijų, kompensacijų už ypatingas darbo sąlygas, rentų, kompensacinių išmokų, šalpos, slaugos ir priežiūros (pagalbos) išlaidų tikslinių kompensacijų dalinio kompensavimo įstatymą ir 2022 metais papildomai kompensuoti bent 10 % per krizę sumažintų valstybinių ir kitų pensijų, kompensacijų ir rentų.

Peticijų komisija šį sprendimą priėmė atsižvelgdama į Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos ir Finansų ministerijos nuomones. Pažymėtina, kad nors valstybinių pensijų bazė nuo 2008 iki 2021 metų nebuvo didinama, tačiau nukentėjusių asmenų pensijos 2018 metais augo 7 %, nes buvo padidinti šių pensijų apskaičiavimo koeficientai. Nuo 2021 metų Valstybinių pensijų įstaty-

me nustačius valstybinių pensijų indeksavimo mechanizmą valstybinės pensijos pradėtos indeksuoti ir bus indeksuojamos kasmet.

XVIII Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plane numatyta sistemiškai peržiūrėti teisės aktus, reglamentuojančius valstybinių pensijų, rentų, kompensacijų, išmokų skyrimą ir mokėjimą. Kartu bus vertinami ir valstybinių pensijų dydžiai ir dėl galimų pokyčių pateikti sisteminiai siūlymai. Seimui iki 2023 metų antrojo ketvirčio turi būti pateikti sisteminiai pasiūlymai dėl valstybinių pensijų ir kitų valstybės biudžeto mokamų pensinio pobūdžio išmokų sistemos tobulinimo.

Taip pat pažymėtina, kad visų valstybinių pensijų, perskaičiuotų pagal Socialinių išmokų perskaičiavimo ir mokėjimo laikinojo įstatymo nuostatas, kurios buvo pripažintos prieštaraujančiomis Konstitucijai, kompensavimas baigtas vykdyti 2017 metais, socialinių išmokų kompensavimas baigtas vykdyti 2020 metais.

Šiuo metu vienas iš pagrindinių valstybės prioritetų yra visų šalies gyventojų skurdo mažinimas. Esant valstybės finansinėms galimybėms, labai svarbu siekti sparčiau didinti visas socialinio draudimo pensijas, šalpos išmokas, kurios dažnai yra vienintelės šių asmenų gaunamos pajamos, taip pat skirti papildomą finansinę paramą labiausiai skurstantiems vienišiems pensininkams ir neįgaliesiems.

Prašom į tai atsižvelgti ir pritarti komisijos išvadai. Kaip ir minėjau, valstybinės pensijos bus peržiūrėtos iki 2023 metų antrojo ketvirčio.

PIRMININKAS. Jūsų nori paklausti L. Nagienė. Prašau.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas kolega, jūs pasisakydamas sakėte, kad baigtas grąžinimas sumažintų pensijų, aš kalbėsiu, už ypatingas darbo sąlygas. Ar tikrai sugrąžinta tai, kas buvo sumažinta, dėl ko peticijos teikėjas ir prašė, kad bent 10 % būtų grąžinta? Jūs sakote, kad viskas užbaigta.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Iš tikrųjų tai, ką Konstitucinis Teismas nustatė, viskas buvo grąžinta. Savaime suprantama, dar daug negrąžinta, taip ir yra, bet tai yra anos Vyriausybės problema, kad iš tikrųjų dar ne viskas grąžinta. Bet kas buvo teismų nuspręsta, tas yra grąžinta.

PIRMININKAS. Klausia A. Dumbrava. Prašau, Algimantai.

A. DUMBRAVA (*LVŽSF*). Aš noriu pasakyti, kad už ypatingas darbo sąlygas tie žmonės, kurie prieš kelerius metus, ar 2012 metais, kreipėsi po laikinojo įstatymo, atgavo teismuose tas kompensacijas. Aš manau, kad tie žmonės, kurie dabar kreipiasi, tiesiog laikinajame įstatyme buvo pažymėti kaip ir senatvės pensininkai, tokia pat jų kategorija buvo. Aš manau, kad teisingai šie žmonės reikalauja. Aš, pavyzdžiui, to atmetimo tikrai nepalaikysiu, nes mums reikia spręsti tuos klausimus. Valstybė yra įsiskolinusi žmonėms ir mums reikia spręsti. Kada tas eiliškumas ateis, aš tikrai nežinau, nes ten didžiulės sumos. Už ypatingas darbo sąlygas nėra dideli pinigai – apie 7 mln. ar kiek eurų. Aš manau, kad juos tikrai būtų galima pamažu pamažu išmokėti žmonėms. Ačiū.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Kaip ir minėjau, iš tikrųjų, kas buvo teismų nuspręsta, tas yra atkurta, bet dalis neatkurta, nes valstybės galimybės galbūt neleido. Iš tikrųjų tai buvo nagrinėjama ir pateikus kai kuriuos teisės aktus. Buvo tokių siūlymų, bet, deja, Seimas nepritarė. Peticijų komisija taip pat negali nuspręsti už Seimą, jeigu Seimas nepritaria, pritarti tokiai peticijai.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Jūs atsakėte į visus klausimus.

Svarstymas. Bendroji diskusija. Niekas nenori kalbėti.

Priėmimas. Nuomonės už, prieš. A. Sysas kalba už.

A. SYSAS (*LSDPF*). Ačiū, pirmininke. Gerbiami kolegos, aš suprantu, kad daug kas nutiko Lietuvoje ir tų skriaudų, ir neatitikimų, ir dar ko nors labai daug, bet aš labai norėčiau kviesti žiūrėti į priekį. Dėl įvairių kompensacijų mūsų pensijos šiandien yra gerokai mažesnės. Jeigu mes nebūtume jų kompensavę, o būtume didinę, tai šiandien pensija turbūt jau būtų ne 400, o būtų 550.

Dabar mes vėl dairomės, kas buvo prieš 12 metų. Tai didinkime tas išmokas šiandien, o ne kalbėkime vis apie tai, kad kažkas kažką atėmė. Konstitucinis Teismas aiškiai pasakė: tai yra valstybės galimybė duoti arba neduoti. Suprantu populistinius dalykus prieš rinkimus grąžinti 10 %. Jeigu valdžia turėjo, tai reikėjo grąžinti 100 %. Būtumėte padarę, taip sakant, gerą darbą. Dabar 100 % negrąžiname, grąžiname 10 % ir išdėliojame, ir kiekvieną kartą klausiame to paties: kada

dar 10 % atiduosime? Didinkime dabartines išmokas, didinkime dabartines pensijas, didinkime dabartinį atlyginimą. Tai žmonės dabar pajus ir nereikės dar dešimt metų klausinėti, kiek kam kažkada kažkas nedavė arba paprasčiausiai nebuvo pinigų ir neskyrė.

PIRMININKAS. Ir prieš kalba A. Dumbrava.

A. DUMBRAVA (*LVŽSF*). Taigi aš norėčiau pasakyti: tai didinkime, o kas mums neleidžia didinti, bet grąžinkime tai, kas priklausė žmonėms: už ypatingas darbo sąlygas, už priežiūrą, už slaugą. Prašau, ugniagesiams gelbėtojams, visa kita, bet mes lyg didiname, o ten – pamirškime. Taip sakant, skola ne *rona*, neužgyja. Visuomet žmonės tai prisimena. Ateina pas vienmandatininkus, aš neabejoju, kad ateina ir klausia: kada kompensuosite? Tai nereikėjo žadėti. Nereikėjo žadėti A. Kubiliaus Vyriausybei, kad pagerės ekonominė situacija ir mes viską grąžinsime. Aš atsimenu, buvo taip žadama. Aš buvau toje kadencijoje, dirbau Seime, buvo taip sakoma. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega.

Teikiu balsuoti nutarimą „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos išvados dėl Audriaus Narvydo peticijos“. Vienas straipsnis. Pritarti Seimo Peticijų komisijos išvadai atmesti A. Narvydo peticijoje pateiktus pasiūlymus. Prašau balsuoti.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 101: už – 67, prieš – 21, susilaikė 13. Peticijų komisijos nutarimui pritarta. (*Gongas*)

Šios dienos popietinės darbotvarkės visi klausimai apsvarstyti, todėl skelbiu 2022 m. gegužės 17 dienos popietinį posėdį baigtą. (*Gongas*) Ačiū. Gero vakaro visiems.

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

IV (PAVASARIO) SESIJOS
RYTINIO POSĖDŽIO NR. 171
STENOGRAMA

2022 m. gegužės 19 d.

Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkė V. ČMILYTĖ-NIELSEN
ir Seimo Pirmininko pavaduotojas P. SAUDARGAS

PIRMININKĖ (V. ČMILYTĖ-NIELSEN). Laba diena, gerbiami kolegos. Pradedame gegužės 19 dienos rytinį Seimo posėdį. (*Gongas*) Kviečiu registruotis.

Užsiregistravo 102 Seimo nariai.

10.01 val.

Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2022 m. gegužės 19 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas

Kviečiu užimti vietas. Sveikinu visus su Vyšyvankos diena ir kviečiu pereiti prie darbinės dalies. Darbotvarkės 1 klausimas – darbotvarkės tvirtinimas. M. Puidokas.

M. PUIDOKAS (*MSNG*). Kolegos, kreipiuosi į jus dėl skandalingo Laisvės frakcijos nario M. Matijošaičio elgesio ir nuolat keliamų orgijų Seimo viešbučio bute. Kantrybės taurę perpildė, kai ukrainiečių šeima, gyvenanti virš jo, naktį atėjo dar kartą paprašyti, kad nebūtų triukšmaujama ir leidžiama ilsėtis, jiems buvo pagrasinta, kad jie per savaitę bus iškeldinti iš Seimo viešbučio buto. Man nuoširdžiai gėda, nes toks elgesys žemina visų mūsų Seimo narių ir kaip institucijos autoritetą. Kreipiuosi į Valdybą, kad dėl tokio pakartotinio elgesio būtų apsvarstyta ir dėl vidinių Seimo viešbučio gyvenimo taisyklių pažeidimų Seimo narys būtų iškeldintas iš buto. Mažiausiai, ką būtų galima padaryti, bent jau atsiprašyti tos ukrainiečių šeimos, pabėgėlių iš karo zonos. Aš manau, kad toks elgesys yra labai netinkamas. Dėkui.

PIRMININKĖ. Gerbiamas kolega, siūlau kreiptis į Etikos ir procedūrų komisiją, ji nagrinėja Seimo narių elgesį, taip pat ir dėl orgijų. Prašom.

A. PALIONIS (*LRF*). Ačiū, Seimo Pirmininke. Aš norėčiau paprašyti frakcijos vardu išbraukti 1-2 klausimą. Antradienį mes turėjome pakeitimų paketą irgi tokiu klausimu ir kai kurių lydimųjų įstatymų projektų net tie patys straipsniai sutampa, jie dabar komitete bus svarstomi svarstymo stadijoje. Siūlyčiau palaukti, kol tas paketas, antradienį pristatytas aplinkos ministro, pasivys šitą svarstymo stadiją.

PIRMININKĖ. Dėkoju, gautas prašymas išbraukti iš darbotvarkės. J. Razma dėl darbotvarkės. Prašom.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, aišku, mes neturime teisės pasisakyti dėl opozicinės darbotvarkės dalies, bet vis dėlto Statutas reikalauja neįrašyti projektų, jeigu dėl jų yra gauta Teisės departamento išvada, kad yra galimas prieštaravimas Konstitucijai. Taip yra su įrašyta Seimo statuto pataisa – 2-7 klausimas. Aš manau, kad mes privalome jį išbraukti tokiu atveju, kol bus Teisės ir teisėtvarkos komiteto išvada. Tik gal galime sutarti, kai ta išvada bus, tada mes galime įrašyti į tą dieną, kai ta išvada bus atsiradusi. Kad taip opozicinės frakcijos valia, taip sakant, nedingtų.

Galbūt aš kreipčiausi į Lietuvos socialdemokratų partijos frakcijos vadovą gerbiamą G. Palucką. Ar tikrai mes norime įvesti naują žanrą? Jeigu Seime mes svarstome kokį nors įstatymų paketą, ar dar reikia svarstyti rezoliuciją, kad kokia nors frakcija nepritaria? Jūs šiaip parašėte rezoliuciją, kad jūs nepritariate sveikatos sistemos reformai, nors puikiai suprantate, kad net jeigu rezoliucija būtų priimta, tai nieko nekeistų dėl to įstatymų paketo svarstymo. Kodėl jūs neparašote rezoliucijos dėl kitų projektų, kuriems jūs nepritariate? Ar mes čia taip pradėsime naują viešųjų ryšių žanrą su tuščiu oro drebinimu?

PIRMININKĖ. A. Vyšniauskas.

A. VYŠNIAUSKAS (*TS-LKDF*). Dėl Žemės ūkio, maisto ūkio ir toliau tokiu pavadinimu įstatymo. Žiūrėkite, kolegos, mes čia jau antrą kartą diskutuojame dėl jo nukėlimo, nėra problemos jo santykio su žemėtvarkos vadinamąja reforma. Tiesiog šitame įstatyme yra kitas pavadinimas, tai žemėtvarkos reformos įstatymų pakete reikės įrašyti tą pavadinimą, kuris įrašytas šitame įstatyme, kadangi komitete pavadinimas pasikeitė, ir tiek.

PIRMININKĖ. E. Zingeris.

E. ZINGERIS (*TS-LKDF*). Labai ačiū. Miela Pirmininke, mieli kolegos, Seimo valdybos sprendimu pirmadienį vyks penktasis jubiliejinis Litvakų suvažiavimas. Pasveikinimas jam yra šiuo metu, labai mažas, nedidelis pasveikinimas yra užregistruotas. Pirmiausia jūs visi kviečiami pirmadienį ateiti į suvažiavimą. Tai yra mūsų išeiviai.

Antras dalykas – pasveikinimas. Jeigu į posėdžio pabaigą pavyktų jį priimti, aš būčiau labai dėkingas. Ačiū.

PIRMININKĖ. Prašom. L. Girskienė, po to A. Palionis.

L. GIRSKIENĖ (*LVŽSF*). Aš frakcijos vardu prašau išbraukti 1-2 klausimą iš darbotvarkės, nes vyksta susitikimai su profesinėmis sąjungomis ir, kaip paaiškėjo, dar nėra išdiskutuoti visi šitie pakeitimai.

PIRMININKĖ. Prašom. A. Palionis.

A. PALIONIS (*LRF*). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Aš bendravardžiui Andriui noriu patikslinti – ne dėl pavadinimo. (*Balsai salėje*) Ne, ne, Vyšniauskui. Prašom išbraukti dėl to, kad lydimieji įstatymų projektai, pavyzdžiui, Geodezijos ir kartografijos įstatymo projektas dabar yra svarstymo stadijos, yra 10 straipsnis, o antradienį vėl buvo pateiktas 10 straipsnio pakeitimas. Kad suvienodintume pačias redakcijas ir kad pasivytų tas, kuris po pateikimo, ir kad būtų vienodai iš karto apsispręsta.

PIRMININKĖ. Dėkoju, Gerbiami kolegos, pasiūlymai yra gauti. Pirmiausia informuoju, kad projektą Nr. XIVP-1704, kuris galimai prieštarauja Konstitucijai, pirmiausia turėtų apsvarstyti Teisės ir teisėtvarkos komitetas ir po to jis bus įtrauktas į artimiausią darbotvarkę, kai Teisės ir teisėtvarkos komitetas pateiks savo išvadą.

Taip pat norėčiau, kad apsispręstume dėl to, kad projektai Nr. XIVP-1379, Nr. XIVP-1158 ir Nr. XIVP-1659 būtų svarstomi, nors jie nebuvo įrašyti į pavasario sesijos darbų programą. Ar galime tam pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta bendru sutarimu.

Dabar dėl gautų pasiūlymų. Yra gautas dviejų frakcijų pasiūlymas išbraukti 1-2 klausimų paketą. Apsispręskime balsuodami. Kas pritariate, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip dėl 1-2 klausimo – Žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatymo viso paketo – išbraukimo.

Balsavo 115: už – 58, prieš – 42, susilaikė 15. Pasiūlymui pritarta, išbrauktas iš šios dienos darbotvarkės.

Dabar yra gautas E. Zingerio prašymas šiandien įtraukti Litvakų kongreso pasveikinimą, tai yra projektas Nr. XIVP-1706. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu šio projekto įtraukimui? Dėkoju, kolegos. Pritarta bendru sutarimu. Apsispręskime dėl darbotvarkės balsuodami. Kas pritariate? Ar galime galbūt bendru sutarimu? Nematau reikalaujančių balsuoti. Dėkoju, darbotvarkei pritarta bendru sutarimu.

10.08 val.

Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo Nr. IX-1675 3, 6, 7, 9, 10, 11, 15, 17, 21 ir 23 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIII-2883 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1519(2) (*priėmimas*)

Kadangi 1-2 klausimas yra išbrauktas, iš karto imame 1-3 klausimą – Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-1519(2). Priėmimo stadija. Šį projektą sudaro vienas straipsnis. Pasiūlymų nėra gauta. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, kolegos, pritarta bendru sutarimu.

Dėl motyvų užsirašė kalbėti už. Pirmoji kalba R. Tamašunienė.

R. TAMAŠUNIENĖ (*LRF*). Mielieji kolegos, iš tiesų labai reikalingas sprendimas. Tai, kas buvo pritaikyta esant pandemijai ir esant valstybės lygio ekstremaliajai situacijai, reikėtų pratęsti dabar kylant infliacijai. Nemanyčiau, kad tai turėtų būti laikina priemonė.

Ateityje, po 2024 metų, vertėtų pasvarstyti apie tokį reguliavimą neįskaičiuoti turimo turto į žmonių, kurie siekia gauti socialinę paramą, bendrą krepšelį. Kadangi puikiai žinome, kad disponuoti turimu žemės sklypu ir gauti tam tinkamos naudos iš jo retai įmanoma. Taip pat, paveldėjus turtą su kitais bendrapaveldėtojais, disponuoti juo ir gauti pajamų iš to turto yra sudėtinga. O vienetai turto nulemdavo žmonių socialinės paramos gavimą. Dėl to siūlau pritarti įstatymo projektui ir ateityje svarstyti tokį reguliavimą paliekant tik turimas pajamas, įskaičiuojant į bendrą paramos gavimo sumą.

PIRMININKĖ. Dėkui. Motyvai už – A. Sysas.

A. SYSAS (*LSDPF*). Ačiū, Pirmininke. Kadangi R. Tamašunienė daug ką pasakė, aš tikrai su viskuo sutinku, ypač tuo neramiu laikotarpiu tikrai galbūt neapkraukime nereikalingu darbu, bet tikrai negalėčiau sutikti su tuo, kad neskaičiuotume piliečio, turinčio Vilniuje žemės, sklypo vertės. Aš suprantu, Rita turi omenyje kaimiškus rajonus, bet, ko gero, grįžkime prie šitos diskusijos po dvejų metų, kai baigs galioti šis procesas. Manau, kaip tik žemė įgauna neįkainojamą kainą, ypač kai kuriuose rajonuose, kurortinėse zonose, ir tai yra vertybė. Tikrai neskaičiuoti jos būtų didelė klaida. Ačiū.

PIRMININKĖ. Motyvai už – T. Tomilinas.

T. TOMILINAS (*DFVL*). Gerbiami kolegos, aš didžiuojuosi, kad mes praeitoje kadencijoje pasiūlėme šią nuostatą būtent kovido krizės pradžioje, kai buvo formuojama pirma socialinės ekonomikos politikos reakcija į žmonių pajamų netekimą. Ilgai Lietuvoje vyksta diskusija dėl mūsų piniginės socialinės paramos sistemos efektyvumo, mes turime struktūrinę problemą, kad net tie žmonės, kurie turėtų teisę į piniginę paramą, kompensacijas, nepaima jos, ir net dabartinė Vyriausybė savo programoje yra įsipareigojusi spręsti piniginės socialinės paramos nepaėmimo problemą. Kol kas žingsnių ta linkme nepadaryta, aš vis dažniau norėčiau tai priminti. Gaila, kad ši nuostata yra paliekama tik laikina, manau, ji puikiai funkcionuoja ir turėtų išlikti, nes mes nevertiname turto tik pirmą kartą kreipiantis dėl paramos. Vadinasi, žmogus piktnaudžiauti šia nuostata iš principo negali.

Čia yra nuostata, kuri skatina net ir pasiturintį žmogų, jeigu jis staigiai susiduria su pajamų netekimu, o kriziniai laikai, kai griūna verslas, šimtais atleidžiami darbuotojai iš valstybės įmonių, jau vyksta šiandien, kai šeimos susiduria su milžiniškos infliacijos pasekmėmis. Tai gali atsitikti bet kam, taip pat ir tam žmogui, kuris Vilniuje turi butą.

PIRMININKĖ. Motyvai už – M. Majauskas.

M. MAJAUSKAS (*TS-LKDF*). Dėkoju, gerbiama Seimo Pirmininke. Mieli kolegos, taip pat kviečiu pritarti šiam įstatymo projektui ir apsvarstyti galimybę tobulinti ateityje, pradedant nuo pavadinimo – išbraukiant žodį „nepasiturintiems“. Mano supratimu, esant didelėms energetikos išteklių kainoms, dideliam energijos išteklių suvartojimui ir mažam efektyvumui tokia priemonė turėtų būti prieinama vidurinei klasei. Ji yra daug taiklesnė, ji yra efektyvesnė ir būtent tokia priemone naudojasi mūsų kaimyninės šalys, Baltijos šalys, Lenkija, ji suteikia galimybę ne tik mažiausias pajamas gaunantiems, bet ir vidurinei klasei pasinaudoti kompensacijomis dėl didelių energijos išteklių kainų ir didelio energijos išteklių suvartojimo. Taip mes sumažintume stigmą ir pasiektume įstatyme numatytus tikslus. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju, kolegos, visi motyvai išsakyti. Balsavimas dėl visų projektų numatytas 11 valandą. Judame toliau.

10.14 val.

Lygių galimybių įstatymo Nr. IX-1826 2, 4, 6, 7, 8, 9 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1225(2) (*priėmimas*)

Darbotvarkės 1-4 klausimas – Lygių galimybių įstatymo kelių straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1225(2). Priėmimo stadija. Priėmimas pastraipsniui. Šį įstatymo pakeiti-

mo projektą sudaro septyni straipsniai. Nė dėl vieno iš jų pasiūlymų nėra gauta. Ar galime kiekvienam iš šių straipsnių pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, kolegos, pritarta bendru sutarimu.

Motyvai dėl viso. Už kol kas užsirašiusių nėra. Prieš norėtų kalbėti R. Žemaitaitis.

R. ŽEMAITAITIS (*LRF*). Ačiū, gerbiama Seimo Pirmininke. Stebina, ko gero, ne vieną teisininką, ne vieną baudžiamosios teisės specialistą, kai yra bandoma iš Baudžiamojo kodekso tam tikras nuostatas perkelti į Lygių galimybių įstatymą, o dar įdomiau, kad jau iškart atsiranda prezumpcija. Kolegoms Seimo nariams, kurie nėra teisininkai ir kurie nėra susidūrę su panašiais atvejais, aš galiu pasakyti, jeigu jūsų darbe atsitiktų įvykis, kai darbuotojas arba bet kuris kitas žmogus, pavyzdžiui, parašytų, kad jūs prie jo priekabiavote, tai ne jis turėtų įrodinėti, kad jūs priekabiavote prie jo, o jūs turėtumėte įrodinėti, kad jūs nepriekabiavote. Ko gero, tai yra antras atvejis Europos Sąjungoje, kai bandoma prastumti, sakyčiau, tokį šlykščiai keistą teisės aktą. Dar įdomesnis dalykas, kad tai teikia Seimo nariai, palaikantys, sakyčiau, tokį demokratinį ir liberalų flangą.

Dar įdomesnis dalykas vakar vyko ir dėl Darbo kodekso. Netgi Darbo kodekse bandoma įrašyti nuostatas, kad psichologinis smurtas, seksualinis smurtas ir kiti panašūs dalykai, susiję su darbo santykiais, būtų traktuojami kaip mobingas. Aš net neįsivaizduoju, kaip atsitiks ir kas tai turės įrodyti.

Kitas dalykas. Mes jau turėjome Lietuvoje, kai vienas mūsų kolega Seimo narys, dirbdamas Lygių galimybių kontrolieriaus institucijoje, priekabiavo prie savo bendradarbio, prie savo kolegos. Tas žmogus turėjo įrodinėti, kad prie jo priekabiavo ir kad kažkodėl jis tapo Seimo nariu. Jūs man pasakykite, kokiu mes čia žingsniu einame? Gerbiamieji, ar jūs įsivaizduojate, ką jūs čia norite įteisinti? Aš suprantu, kad tas įstatymas pereis konvejerį. Aš suprantu, kad niekas čia neskaito ir niekam neįdomu, nes pasakė, dedame pliusą ir balsuojame. Bet patikėkite manimi, kitų metų liepos, rugpjūčio mėnesį mes Lietuvoje turėsime du ar tris skandalus ir turėsime aiškintis dėl netobulo teisės akto. Tikrai kviečiu balsuoti prieš arba susilaikyti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai už – T. V. Raskevičius.

T. V. RASKEVIČIUS (*LF*). Dėkoju, kolegos, už suteiktą žodį. Neplanavau agituoti už šį įstatymo pakeitimą, bet, išgirdęs kolegų skleidžiamą netikslią informaciją, tiesiog turiu tai padaryti. Buvo paminėta, kad tai yra pirmas ar antras atvejis Europos Sąjungoje. Tai yra visiška netiesa, nes Europos Sąjungos direktyvos dėl nediskriminavimo darbo santykių srityje labai aiškiai numato įrodinėjimo naštos perkėlimą. Iš esmės tai reiškia, bylose dėl diskriminavimo nukentėjusiam asmeniui užtenka įrodyti *prima facie* aplinkybes, kad toks atvejis buvo, ir tada kaltinimą gavusiam asmeniui, tiek fiziniam, tiek juridiniam, kyla pareiga įrodyti, kad to nebuvo. Tai yra Europos Sąjungos teisės principas, visų pirma skirtas apsaugoti labiausiai pažeidžiamą konflikto pusę, tai yra žmogų, patyrusį priekabiavimą arba seksualinį priekabiavimą. Todėl labai prašyčiau kolegų neišvedžioti, iš tiesų spręsti ir priimti tokias priemones, jos padėtų tiems žmonėms, kuriems labiausiai reikia. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai prieš – A. Mazuronis.

A. MAZURONIS (*DPF*). Labai dėkui. Gerbiami kolegos, iš tiesų niekas čia, matyt, nieko neišvedžioja, bet dėl tų sąvokų apibrėžimo iš tikro yra gana nemažai problemų. Aš įsivaizduoju, jeigu mes kalbame apie seksualinį smurtą, tai šiandien teisinėje bazėje esamų, galiojančių sąvokų yra gana daug ir pakanka kovoti su tuo blogu reiškiniu, apie kurį čia kalbama. Tačiau leiskite man jums priminti keletą tokių dalykų. Prieš keletą metų čia buvo labai plačiai nuskambėjęs toks „Me too“ reiškinys, sugriovęs ne vieno žmogaus gyvenimą. Jūs man pasakykite, kur dabar yra tie žmonės, tos bylos ir visi tie atvejai? Jeigu kažkas kažkur kažkada kažką prieš dešimt metų staiga prisimena, kaip nors pasisako ir žmonėms sugriauna gyvenimus, ir be jokių teisinių pasekmių, man atrodo, su tokiomis sąvokomis ir su jų įrašymu į teisinę bazę reikia elgtis labai labai atsargiai, net, sakyčiau, preciziškai, nes piktnaudžiavimo galimybės ir noras piktnaudžiauti, ypač nuo atvejo praėjus, nežinau, 5, 10 ar tam tikrais atvejais net ir 20 metų, yra tikrai gana didelis. To mes sau leisti negalime. Todėl aš siūlyčiau balsuoti prieš šitą įstatymo projektą, nes, pasikartosiu, man atrodo, kad dabar teisinėje bazėje galiojančių sąvokų, apibrėžimų ir įgaliojimų, kaip veikti teisėsaugos institucijoms, kaip užkardyti šitą blogą procesą ir kaip apsiginti tokio reiškinio aukoms, jeigu tokia galimybė yra, yra gana daug, o lygiai taip pat ir dabar galiojančioje teisinėje bazėje,

man atrodo, jau yra gana daug galimybių ir piktnaudžiauti esamomis sąvokomis. Mano nuomone, šito įstatymo apibrėžimai tik dar labiau padidina tą galimybę piktnaudžiauti, o ne galimybę šito ydingo, žalingo ir tikrai netoleruotino reiškinio aukoms apsiginti. Todėl aš siūlyčiau arba nepritarti siūlomam įstatymo projektui, arba susilaikyti.

PIRMININKĖ. Motyvai už – T. Tomilinas.

T. TOMILINAS (*DFVL*). Gerbiami kolegos, aš tikrai negirdėjau labai aršių diskusijų svarstymo stadijoje. Pateikimo stadijoje šis įstatymas gana įprasta tvarka buvo svarstomas ir mūsų frakcijoje nekilo ypatingų diskusijų dėl jo. Manau, mes neturime vadovautis tokia senovine logika, kad jeigu nėra mėlynių, nėra ir problemos. Kolegos, problema yra. Mobingo, prievartos, diskriminacijos problemos yra mažiau matomos, jų galbūt nesimato ant kūno, bet jos giliai įstringa žmonių širdyse ir psichikoje, todėl nematau jokios problemos priimti europinį reguliavimą. „Me too“ reiškinys yra iš principo geras reiškinys. Reikia tiktai pavyzdį buvusio „Fox News“ vadovo paimti, kiek nukentėjo nuo jo veiksmų moterų, ir kaip gerai, kad ta istorija iškilo į viešumą ir skriaudėjas buvo nubaustas ir viešumos galiausiai, ir teisminių institucijų. Mes ir čia, Seime, turėjome keletą personažų, švelniai tariant, atitinkančių „Me too“ kriterijus, ir jie sėkmingai pasišalino iš šitos institucijos. Nesuprantu kolegų puolimo prieš teisingumą, prieš silpnesnių žmonių ir, visų pirma, dažniausiai moterų gynimą, nesuprantu. Siūlau balsuoti už.

PIRMININKĖ. Motyvai prieš – A. Širinskienė.

A. ŠIRINSKIENĖ (*LRF*). Kolegos, apie kokią mes čia Europos Sąjungos teisę kalbame? Jūs man parodykite bent vieną direktyvą, kurioje perkeliama priekabiavimo prezumpcija. Negana to, Europos Sąjunga neturi kompetencijos valstybių narių baudžiamosios teisės srityje. Priekabiavimas, akivaizdu, visose valstybėse tikrai yra ne ūkinis santykis, ne prekių judėjimas, ne asmenų judėjimas, o būtent baudžiamosios teisės dalis. Apie kokią mes čia kalbame Europos Sąjungos teisę?

Kitas dalykas, jeigu būtų Europos Sąjungos teisė, tai tas projektas būtų pažymėtas kaip visi ES projektai, prie numerio pridedant ES raides. Jūs pasižiūrėkite, kur tos raidės šitame projekte? Ir dabar mes esame priversti klausytis tokių kliedesių, kad Europos Sąjunga mus įpareigoja kažkaip iš esmės pakeisti baudžiamojoje teisėje įrodinėjimo naštą. Jūs parodykite Baudžiamajame kodekse bent vieną nusikaltimą ar nusižengimą, kur įrodinėjimo našta būtų perkeliama ant žmogaus, kuris apkaltinamas, pečių. Pasiskaitykite gal bent jau Žmogaus Teisių Teismo nutarimus.

PIRMININKĖ. Dėl vedimo tvarkos T. V. Raskevičius.

T. V. RASKEVIČIUS (*LF*). Dėkoju. Gerbiama kolege, prieš kaltindama kitus kliedesiais gal pasižiūrėkite, kokį įstatymo projektą svarstome, kad svarstome ne Baudžiamojo kodekso pataisas, o Lygių galimybių įstatymo pataisas. Tik tiek.

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, motyvai ir replikos yra išsakyti. Balsuosime numatytu laiku – 11 valandą.

10.24 val.

Atmintinų dienų įstatymo Nr. VIII-397 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-702(2) (*priėmimas*)

Kitas darbotvarkės 1-4 klausimas – Atmintinų dienų įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-702(2). Pasiūlymą sudaro vienas straipsnis. Dėl jo pastabų nėra gauta. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, kolegos, pritarta bendru sutarimu. Motyvai. Už kalbėti norėtų J. Sejonienė.

J. SEJONIENĖ (*TS-LKDF*). Labai dėkui, gerbiama Seimo Pirmininke. Kolegos, labai kviečiu palaikyti šį įstatymo pakeitimo projektą. Neslėpsiu, iniciatyva atėjo iš pačios medikų bendruomenės, Savižudybių ir smurto prevencijos komisijoje svarstant sveikatos priežiūros darbuotojos savižudybę. Suprasdama, kad sveikatos priežiūros sritis yra jautri… Aišku, psichologinio smurto tarp darbuotojų, tarp pavaldinių ir vadovų gali pasitaikyti ir pasitaiko ne tik sveikatos priežiūros srityje, bet šią sritį išskirčiau dėl to, kad yra ypatingi santykiai ir labai jautrūs santykiai tarp darbuotojų ir pacientų. Man labai skaudu, kai darbuotojai patys prašo apsaugoti juos įrengiant arba vaizdo stebėjimo kameras, ar bent jau garso įrašymo kameras, nes pasitaiko ir smurto atvejų, nes

pacientai nelinkę laukti ar nesupranta, kad paslaugos suteikimas jiems gali užtrukti, kad ne visada jie pagrįstai kreipiasi. Aišku, ir dėl to, kad ypatingi santykiai ir kartais labai jautrūs santykiai, ydingi santykiai klostosi ir kolektyvo viduje, turėtume parlamentinės kontrolės mechanizmą ir prievolę, ką ta situacija spręstume, kad gerintume santykius ir parlamentas būtų įpareigotas gerinti santykius tarp pacientų ir tarp darbuotojų, įstaigų viduje. Manau, kad tai būtų puiki proga, ir prašau palaikyti šį įstatymo projektą.

PIRMININKĖ. P. Gražulis norėtų kalbėti prieš. Prašom.

P. GRAŽULIS (*LRF*). Man labai keista. Faktiškai į atmintinų dienų sąrašą visada įtraukiame kokį nors pozityvą, visuomenėje gerbtiną reiškinį, įvykį ar panašiai. Dabar negatyvą mes iškeliame iki kažkokios pagarbos, į atmintinų dienų sąrašą. Mes to negatyvo galime rasti: ir narkomanų dieną galime minėti, ir alkoholikų dieną galime minėti, ir kokią kitokią galime rasti, tinginio dieną galime paminėti. Kas dabar, kodėl mes čia taip keistai pradėjome mąstyti? Atmintinų dienų sąrašas – lygiai kaip yra garbės pilietis. Dabar į tą kategoriją įtraukiame negatyvą. Aš tikrai negaliu pritarti. Su šiuo blogiu reikia kovoti, o ne jį į atmintinų dienų sąrašą įtraukti ir vos ne garbinti.

PIRMININKĖ. Motyvai išsakyti, apsispręsime balsavimo metu.

10.27 val.

Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIP-3841(2) (*priėmimas*)

Darbotvarkės 1-5 klausimas – Valstybės tarnybos įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIP-3841(2). Priėmimo stadija. Sudaro vienas straipsnis, dėl jo pasiūlymų nėra gauta. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, kolegos, pritarta bendru sutarimu. Dėl motyvų užsirašiusių taip pat nėra.

10.28 val.

Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo Nr. I-1367 39 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1396(2) (*priėmimas*)

Darbotvarkės 1-6.1 klausimas – Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1396(2). Priėmimo stadija. Pasiūlymų nėra gauta. Šiame pakeitimo projekte yra du straipsniai. Galime kiekvienam iš jų pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta bendru sutarimu.

Dėl motyvų užsirašė Seimo narių. Pirmas už kalba J. Razma. J. Razma – motyvai už dėl Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, nors opozicija po pietų žada pateikti rezoliuciją, kad nepritaria sveikatos sistemos reformai, tikiuosi, kad pritars šiam svarbiam tos reformos projektui, kuriuo būtų duodamas startas centralizuotos greitosios medicinos pagalbos tarnybos įkūrimui. Aš manau, visi dabar matome chaotišką vaizdą, kuris susiformavo, kai greitosios medicinos pagalbos skyriai yra savivaldybių juridiniai asmenys. Vienur privatizuoti, kitur neprivatizuoti. Vienur savivaldybė šiek tiek rūpinasi, kad jie turėtų reikiamą įrangą, automobilių, kitur nelabai. Vienur greičiau atvažiuoja pas žmones, kitur gerokai vėliau.

Manau, šis projektas leis prisiimti esminę atsakomybę Sveikatos apsaugos ministerijai, kad ta tarnyba tikrai būtų efektyvi, kad kai reikia skubios pagalbos, žmonės tikrai jos sulauktų panašiai efektyviai, nepriklausomai nuo to, ar žmogus gyvena didmiestyje, ar kur nors atokesnėje rajonų vietoje. Tai leis tolygiau išdėstyti brigadas ir nežiūrėti taip savivaldybių ribų. Manau, tikrai čia tik pliusus galime įžvelgti. Pati savivalda neprieštarauja, kad neteks šios struktūros.

PIRMININKĖ. Motyvai už – J. Sejonienė.

J. SEJONIENĖ (*TS-LKDF*). Dėkui. Kolegos, aš labai džiaugiuosi, kad toks tęstinis projektas, tikrai pradėtos derybos, kalbėjimas praeitoje kadencijoje šiandien duoda vaisių. Džiaugiuosi, kad palaikė taip aktyviai, pozityviai visų stadijų metu. Tikiuosi tokio palaikymo ir šiandien. Tikrai Lietuvos gyventojams reikia kokybiškų vienodo standarto greitosios medicinos pagalbos paslaugų. Džiaugiuosi, kad yra sutarimas ir medikų bendruomenėje, tų, kurie teikia tas paslaugas, ir

savivaldoje, ir kad Sveikatos apsaugos ministerija turi tą viziją, kaip reikėtų reorganizuoti greitąją medicinos pagalbą. Labai norėčiau, kad iš tiesų ir visi kiti projektai, ir sveikatos priežiūros pertvarkos, kurios yra būtinos ir apie kurias diskutuojame ne vieną dešimtmetį, irgi sulauktų tokio palaikymo. Kviečiu dar kartą palaikyti ir dėkoju jums.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Už kalba M. Majauskas.

M. MAJAUSKAS (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiama Seimo Pirmininke. Mielieji kolegos, mano įsitikinimu, tai vienas svarbesnių šios kadencijos Seimo darbų. Atkreipsiu dėmesį, kad tai nėra tik ekonominis projektas, skirtas efektyviau naudoti mokesčių mokėtojų pinigus ar valstybės turtą. Tikslas, pagrindinis tikslas yra užtikrinti geresnę paslaugos kokybę asmeniui, investuojant į modernius, šiuolaikiškus pagalbos automobilius, investuojant į darbuotojų kompetenciją, taip užtikrinant, kad paslauga būtų suteikta greitai ir kokybiškai. Todėl, gerbiami kolegos, kviečiu pritarti.

PIRMININKĖ. Motyvai už – P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (*LRF*). Gerbiamieji Seimo nariai, kai yra logiški sprendimai, neprieštarauja tam ir opozicija. Seniai reikėjo bendros sistemos, kad nebūtų ten keleto institucijų, kaip yra pasakyta liaudies patarlėje, devynios auklės ir vaikas be galvos. Aš manau, kad šioje sistemoje tikrai bus daug daugiau tvarkos ir efektyvumo, manau, ir finansiškai daugiau mes būsime… racionalesnė bus ši institucija.

Bet lygiai taip pat paraginčiau valdančiuosius ir dėl priešgaisrinės apsaugos tarnybų. Kodėl turi būti savivaldybių, valstybinė priešgaisrinė apsaugos tarnyba? Irgi reikia paimti į vienas rankas. Turi būti viena sistema, ir gerai finansuojama. Čia geras žingsnis, bet po šio žingsnio nesustokite. Tikrai reikalinga viena ir priešgaisrinės tarnybos sistema.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai išsakyti. Apsispręsime balsuoti numatytu laiku.

10.33 val.

Sveikatos sistemos įstatymo Nr. I-552 2 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 19[1] straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-1397(2) (*priėmimas*)

Kitas darbotvarkės lydimasis 1-6.2 klausimas – Sveikatos sistemos įstatymo pakeitimo projektas Nr. XIVP-1397(2). Priėmimo stadija. Sudaro trys straipsniai. Pasiūlymų nėra gauta. Ar galime kiekvienam iš šių straipsnių pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta bendru sutarimu.

Dėl motyvų užsirašiusių nėra.

10.33 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2021 m. kovo 16 d. nutarimo Nr. XIV-194 „Dėl Lietuvos radijo ir televizijos komisijos narių paskyrimo ir Lietuvos radijo ir televizijos komisijos pavaduotojo atleidimo iš pareigų“ projektas Nr. XIVP-1673(2) (*svarstymas ir priėmimas*)

Kitas darbotvarkės 1-7 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2021 m. kovo 16 d. nutarimo Nr. XIV-194 „Dėl Lietuvos radijo ir televizijos komisijos narių paskyrimo ir Lietuvos radijo ir televizijos komisijos pavaduotojo atleidimo iš pareigų“ projektas Nr. XIVP-1673(2). Norėčiau pakviesti gerbiamąjį Kultūros komiteto pirmininką V. Juozapaitį, kad pristatytų komiteto išvadą.

V. JUOZAPAITIS (*TS-LKDF*). Dėkoju, gerbiama Pirmininke. Gegužės 18 dieną komitetas apsvarstė ir priėmė sprendimą sujungti Seimo nutarimų projektus Nr. XIVP-1673 ir Nr. XIVP-1674 ir pritarti komiteto siūlomam Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2021 m. kovo 16 d. nutarimo Nr. XIV-194 „Dėl Lietuvos radijo ir televizijos komisijos narių paskyrimo ir Lietuvos radijo ir televizijos komisijos pavaduotojo atleidimo iš pareigų“ pakeitimo projektui Nr. XIVP-1673(2) ir komiteto išvadoms. Balsavimo rezultatai – bendru sutarimu pritarta.

PIRMININKĖ. Dėkoju už pristatytą komiteto išvadą. Diskutuoti šiuo klausimu užsirašiusių neturime. Po svarstymo motyvai. Dėl motyvų taip pat užsirašiusių nėra. Taigi balsuosime numatytu laiku.

10.35 val.

Gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymo Nr. VIII-500 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1682, Administracinių nusižengimų kodekso 346 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1683 (*pateikimas*)

Kitas darbotvarkės 1-8.1 klausimas – Gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymo Nr. VIII-500 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1682. Tai yra pateikimas. Aš kviečiu gerbiamąją I. Pakarklytę, kad pristatytų projektą, taip pat kad pristatytų ir lydimąjį. Dėkui.

I. PAKARKLYTĖ (*LF*). Sveiki, gerbiami kolegos. Gyvūnų gerovės srityje mes šiandien turime susidariusią paradoksalią situaciją, kai asmuo, kuris žiauriai elgėsi su gyvūnu, jį suluošino, kankino, net nužudė, nors ir kitą dieną be jokių kliūčių gali įsigyti naują gyvūną ir tai nebus joks pažeidimas, įstatymai tai leidžia. Vadinasi, jeigu net dėl žiauraus elgesio ir kankinimo buvo konfiskuota, bet ir toliau gali tęstis nevaržomas įsigijimas. Todėl kartu su kolegomis siūlome naują priemonę, tai yra teisės laikyti gyvūną atėmimas arba draudimas laikyti gyvūną. Tokia praktika yra taikoma daugelyje šalių, Europoje mes viena iš nedaugelio valstybių, kuri neturi tokio reguliavimo. Tarkime, kaimyninėje Lenkijoje yra iki dešimties metų taikomas toks draudimas, Estijoje iki penkerių metų, na ir kai kuriose šalyse asmenims, žiauriai besielgusiems su gyvūnais, toks draudimas galioja netgi visam gyvenimui. Tai yra Airija, Austrija, Belgija, Suomija, Vokietija.

Lietuvoje šis reguliavimas yra aktualus dviem aspektais. Vienas aspektas yra kovojant su nelegaliais daugintojais, kur neretai pasitaiko to žiauraus elgesio atvejų ir pakartotinių nusižengimų, bet daugintojui nėra jokių kliūčių vėl įsigyti tų gyvūnų, dauginti ir kankinti. Na ir fiziniams asmenims tai taip pat galiotų ir apsaugotų nuo to pakartotinio žiauraus elgesio. Šis projektas rengtas konsultuojantis tiek su gyvūnų gerovės srityje veikiančiomis nevyriausybinėmis organizacijomis, tiek su Valstybine maisto ir veterinarijos tarnyba, Lietuvos policija. Ką pastebi nevyriausybininkai? Kai nėra tokio draudimo laikyti gyvūną, dažnai tas ir atsakingų institucijų ir nevyriausybinių organizacijų darbas nueina perniek, kai nėra apsaugos nuo pakartotinių nusižengimų. Kitas momentas, ką noriu paminėti, kad konfiskuotų gyvūnų išlaikymas yra ir didžiulė našta, finansinė našta valstybei. Tai gyvūnų laikino išlaikymo išlaidos, jų gydymas, teisminiai procesai ir nuolatinė gyvūnų kaita vėlgi pas tuos pačius asmenis. Pagalvokime apie tų atsakingų institucijų motyvaciją, kaip ji atrodo, kai vis pasikartoja tie patys atvejai ir pasidaro tarsi užburtas ratas.

Pagrindiniai aspektai, ko siekiama šiuo nauju reguliavimu. Gyvūnų savininkams ir laikytojams, iš kurių buvo privalomai konfiskuoti gyvūnai Administracinių nusižengimų kodekso tvarka, galėtų būti taikomas toks draudimas ir pati atsakinga institucija apsispręstų. Jeigu Baudžiamojo kodekso tvarka, tuomet privalomai taikomas laikotarpis nuo dvejų iki dešimties metų. Aišku, į kiekvieną atvejį žiūrima individualiai ir dėl draudimo apimties sprendžia pati institucija.

Ką noriu dar pabrėžti? Dažnai sakoma, kad neva tai atsiranda daug papildomo kažkokio darbo. Pateiksiu jums skaičius, kaip situacija atrodo *de facto*. 2021 metais buvo konfiskuota apie 170 gyvūnų, iš jų už žiaurų elgesį – 44 atvejai. Na, tai skaičiai per visą Lietuvą nėra dideli, aišku, būtų geriau, kad jų iš viso tokių nebūtų. Dar vieną trumpą pavyzdį norėčiau pateikti, kaip tai atrodo praktikoje. Panevėžyje asmuo pasiėmęs mačetę ir kirsdamas ne mažiau kaip keturis kartus šuniui padarė daugybines gilias kirstines žaizdas galvoje, kaklo, nugaros srityje, kaktos srityje, prakirto kaukolę, todėl gyvūnas žuvo. Tam asmeniui buvo paskirta bausmė – 30 parų areštas, tačiau ar tai apsaugojo nuo pakartotinio gyvūno įsigijimo? Neapsaugojo. Remiantis gyvūnų gerovės organizacijų duomenimis ir internete matome, kad tas asmuo vėl yra įsigijęs gyvūnus ir tai jam yra leidžiama.

Noriu visų paprašyti prisiminti, kad šie metai yra Seimo paskelbti Gyvūnų gerovės metais, tad norėtųsi, kad šiuos metus mes paminėtume ne tik žodžiais, bet ir darbais. Prašau jūsų balsuoti už šiuos du įstatymų projektus ir mielai atsakysiu į jūsų klausimus.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūsų norėtų paklausti Seimo nariai. Pirmasis klausia G. Paluckas, tačiau jo salėje nematau šiuo metu. Klausia K. Vilkauskas.

K. VILKAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Dėkoju, miela kolege, už kilnius projektus, ypač ta atmintina data kaip Gyvūnų gerovės metai. Norėčiau paklausti dėl jūsų projekte

nurodytos ir kitos gyvenamosios vietos. Kaip būtų galima nustatyti? Nes, pavyzdžiui, tas piktavalis gyvūnų nemylėtojas galėtų perkelti kur nors kitur, kur nedeklaruota gyvenamoji vieta, neregistruotas jo turtas, jis kažkur laukuose. Kaip čia galėsite atlikti tyrimą, kaip tai nustatyti galėsite?

I. PAKARKLYTĖ (*LF*). Dėkui, kolega. Labai puikus ir taiklus klausimas. Ilgai mes ieškojome tos formuluotės, kad ji būtų kuo platesnė. Šiuo atveju yra numatyta, kad tas draudimas taikomas tiek konkrečiam asmeniui, kad ir kur jis būtų, nesvarbu, kur jis laikys, bet ir tam asmeniui, ir jo gyvenamajai vietai, kad apsisaugotume nuo išsisukinėjimo, kai būna, žinote: čia ne aš laikau, čia mano žmona, vyras, kažkas kartu gyvenantis. Vadinasi, galioja tiek konkrečiam asmeniui, kad ir kur jis laikytų, ar sodyboje, ar kur kitur, tiek ir jo gyvenamajai vietai. Aišku, dar detaliau tai aprašyti poįstatyminiuose aktuose reikėtų atsakingoms institucijoms.

PIRMININKĖ. Klausia K. Mažeika. Jo salėje nėra. Klausia E. Pupinis.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Ačiū. Gerbiama pranešėja, čia turbūt kalbate apie visus gyvūnus. Reikėtų tiksliai susitarti, kas yra tas žiaurus elgesys su gyvūnais, nes kai kurie, pavyzdžiui, ūkininkai, laiko tuos gyvūnus maistui ir panašiai. Iš tikrųjų svarbu susitarti dėl traktavimo, nes aš suprantu, šuniuką ar katytę atėmus 2–10 metų, tai tokia čia ir problema, gal ir taip per daug jų laikytojų šiuo metu. Bet jeigu uždrausime žmogui, atsitikus tam tikrai nelaimei, ir traktuosime kaip žiaurų elgesį su gyvūnu, tai faktiškai yra žmogaus gyvenimo sunaikinimas, nes jis gyvena iš tų gyvūnų auginimo. Iš tikrųjų kas, kaip vertins ir ar nereikėtų patikslinti, kad tai kalbama galbūt daugiau apie naminius gyvūnus?

I. PAKARKLYTĖ (*LF*). Dėkui, kolega, vėlgi už labai taiklų klausimą. Yra neatsitiktinai palikta visi gyvūnai, nes tiek ūkiniai gyvūnai, tiek gyvūnai augintiniai, tiek ir laukiniai gyvūnai, kuriuos laiko zoologijos sodai, – visi gali tą smurtą patirti. Todėl ta sąvoka yra palikta tokia plati. Bet aš atkreipsiu dėmesį, kad šis draudimas taikomas kraštutiniais atvejais, kai gyvūnai jau buvo konfiskuoti. Taip paprastai nei ūkinių gyvūnų, nei gyvūnų augintinių nėra konfiskuojama be priežasties. Tas žiaurus elgesys – įstatyme yra labai konkrečiai surašyti pagrindai, kas yra tas žiaurus elgesys, ir surašyta, už ką yra, gali būti taikomas konfiskavimas ir už ką privalomai taikomas konfiskavimas.

Dar paminėsiu, kad 2021 metais buvo konfiskuota iš viso 170 gyvūnų, iš jų už žiaurų elgesį – 44 atvejai. Vadinasi, mes kalbame tiktai apie tuos pačius kraštutinius atvejus ir jų nėra daug. Aš noriu akcentuoti, kad nėra daug, bet tiesiog jie dažnai yra pakartotiniai. Tokio reguliavimo nebuvimas leidžia tam pakartotinumui vešėti.

Dėl draudimo taikymo apimties pati atsakinga institucija ir nuspręstų, ar taikoma tiktai šuniukams, kačiukams, ar kaip nors kitaip, nes vienas žmogus gali turėti įvairių gyvūnų. Taip kitos šalys ir daro.

PIRMININKĖ. Klausia V. Pranckietis.

V. PRANCKIETIS (*LSF*). Ačiū. Pratęsiant E. Pupinio klausimą, papjauti kiaulę yra žiaurus elgesys su ta kiaule, bet ją iki šiol turbūt pjovėme ir pjausime, nes valgyti turbūt norėsime.

Nieko blogo, jeigu būtų priimtas toks įstatymas, tiktai žinote, tokie projektai paprastai atsirasdavo kokia nors proga. Dabar lyg ir progos tokios nebuvo, nepagarsėjęs joks atvejis, o šiandien jūs teikiate tą projektą su tokiomis nuostatomis, kurios galiojo turbūt galbūt R. Paksui, dabar pataisėme turbūt net Konstituciją, kad tiktai dešimt metų galiotų. Tad čia sąsajos su dešimt metų kaip sąskambis labai keistai atrodo. Ar manote, kad toks įstatymas veiks, ar tik norėtumėte, kad toks įstatymas veiktų?

I. PAKARKLYTĖ (*LF*). Ačiū, kolega. Įstatymo poreikis atėjo kalbant ir diskutuojant su gyvūnų gerovės srityje veikiančiomis tiek viešosiomis organizacijomis, Maisto ir veterinarijos tarnyba ir policija, tiek su nevyriausybinėmis organizacijomis.

Ką sako VMVT inspektoriai: mes konfiskuojame iš kažkokių asmenų, kurie žiauriai elgiasi, gyvūnus, ką mes matome po kelių mėnesių? Vėl tas fabrikas veikia, vėl žiaurus elgesys ir yra tas pakartotinumo momentas. Tokio reguliavimo poreikis ateina iš praktikos. Kaip ir minėjau, daugelis Europos Sąjungos šalių turi ir kažkaip tas reguliavimas veikia.

PIRMININKĖ. Klausia V. Giraitytė-Juškevičienė. (*Balsai salėje*)

V. GIRAITYTĖ-JUŠKEVIČIENĖ (*DPF*). Dėkoju, tikrai Ligitą praleidome, bet, tikiuosi, Ligita neužpyks ir paklaus po manęs. Ar negalvojate, kad tai bus toks dvigubas nubaudimas to asmens,

kuris prieš tai gavo nuobaudą dėl nepagarbaus, smurtaujančio elgesio su gyvūnais? Man čia suponuoja, galbūt net nežinau, ar tinkamas, ar netinkamas pavyzdys, bet, tarkime: iš tėvų, kurie smurtauja prieš savo vaikus, jų neprižiūri, atimamos tėvystės teisės, tad gal tada uždrauskime dešimt metų nesusilaukti vaikų? Ar galvojate, kad tokia priemonė nepaskatins kaip tik žmonių elgtis kitaip, nes kitą kartą gyvūno turėjimas veikia kaip prevencija, kaip reabilitacija ir keičia žmogaus emocinę ir psichologinę būklę. Ar negalvojate, kad šis įstatymas veiks priešingai?

I. PAKARKLYTĖ (*LF*). Dėkoju, kolege. Jūs klausdama ir paminėjote, kad atimta, apribota kažkaip teisė yra, bet šis projektas ir kalba apie tai, kad nėra tokio apribojimo toliau laikyti gyvūnus, net jei žmogus, tarkime, nužudė, ar tai būtų gyvūnas augintinis, ar koks nors kitas, nužudė ne kaip ūkinį gyvūną, čia gerbiamam Viktorui atsakant, o tiesiog kankinimo kažkokiais piktavališkais tikslais.

Tokio reguliavimo nėra. Na, aš nematau, kad tai būtų koks nors dvigubas baudimas, nes tiesiog mes kaip tik užkirstume kelią pakartotiniams prasižengimams, o tam ir yra nustatytas maksimalus laikotarpis – iki dešimties metų. Matant tuos atvejus jau atsakinga institucija, tai, beje, dažniausiai bus teismas, spręs, nes tie patys žiauriausi atvejai paprastai būna sprendžiami teisminio proceso tvarka.

PIRMININKĖ. Klausia Robertas. Atsiprašau, klausia L. Girskienė. Prašom.

L. GIRSKIENĖ (*LVŽSF*). Iš tikrųjų aš nebuvau užsirašiusi klausti. Trumpai įvardinkite, su kokiomis organizacijomis buvo diskutuotas šitas klausimas. Gal galite?

I. PAKARKLYTĖ (*LF*). Su daugeliu gyvūnų gerovės srityje veikiančių organizacijų, nuo gyvūnų gerovės iniciatyvos iki „Gato“, taip pat Kinologų draugija, Felinologų draugija, tikrai platus ratas, nes tos diskusijos vyko (ir konferencija) gerus metus. Ratas yra platus ir tai yra žmonės, kurie iš praktikos ateina ir mato tą problemą.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Laikas klausti baigėsi. Apsispręsime balsuoti numatytu laiku jau netrukus. Dabar norėčiau pakviesti į tribūną… Atsiprašau, dar motyvai. L. Jonauskas norėtų kalbėti už. (*Balsai salėje*) L. Girskienė kalba už.

L. GIRSKIENĖ (*LVŽSF*). Iš tikrųjų sveikintinas pasiūlymas, tikrai palaikysime. Pati domėjausi daug kartų šia sritimi, buvome susitikę su įvairiomis organizacijomis. Labai džiaugiuosi kolegės iniciatyva. Jeigu turėčiau galimybę, būčiau ir pasirašiusi. Sveikinu ir tikrai kviečiu visus palaikyti. Ačiū.

PIRMININKĖ. K. Mažeika. Nėra. P. Gražulis norėtų pasisakyti prieš.

P. GRAŽULIS (*LRF*). Gerbiama pranešėja neatsakė nei į V. Pranckiečio klausimą, nei į kitų Seimo narių klausimus. Žinoma, mes visi prieš, kad būtų kankinami, žiauriai elgiamasi su gyvūnais, nesvarbu, ar jie skirti ūkio reikmėms, ar kam. Bet kad nebūtų prieita prie to, kad jeigu bus skerdžiama kiaulė, tai irgi yra kankinimas, tai yra numarinimas, nebūtų traktuojama kaip žiaurus elgesys ir tam žmogui ar įmonei nebūtų uždrausta auginti gyvulius, kuriuos naudojame maistui. Aš manau, tikrai tie dešimt metų gal dėl to, kad po 18 metų apkaltą, įteisintą Konstitucijoje, dabar jau įrašome, dešimt metų žmogus, apkaltos būdu nušalintas nuo pareigų, negali būti renkamas. Čia kažkaip susieti tie dalykai. Kodėl dešimt metų, kodėl ne penkeri? Man atrodo, jeigu žmogus bus nubaustas administracine ar kita didesne nuobauda, jis pats supras. Manau, tikrai kažkokio laikotarpio nereikėtų, o gal didinti administracines nuobaudas už žiaurų elgimąsi su gyvūnais.

PIRMININKĖ. Dėkoju, kolegos. Motyvai išsakyti. Apsispręsime balsuoti numatytu laiku.

10.51 val.

Naftos produktų ir naftos valstybės atsargų įstatymo Nr. IX-986 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1691 (*pateikimas*)

Dabar norėčiau pakviesti gerbiamą D. Kreivį į tribūną pristatyti rezervinį 1 klausimą – Naftos produktų ir naftos valstybės atsargų įstatymo vieno straipsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-1691. Prašom.

D. KREIVYS (*TS-LKDF*). Gerbiami Seimo nariai, teikiame Naftos produktų ir naftos valstybės atsargų įstatymo 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą. Pats projektas skamba taip: visos spe-

cialiosios atsargos turi būti laikomos naftos produktų ir naftos sandėliuose, terminaluose arba saugyklose. Jie pagal Lietuvos Respublikos nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatymą yra įrašyti į Nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įrenginių ir turto sąrašą ir atitinka Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nurodytus nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įrenginių ir turto fizinės ir veiklos apsaugos reikalavimus. Valstybės lėšomis kaupiamas specialiąsias naftos produktų atsargas kaupia ir tvarko Lietuvos energetikos agentūra Panevėžio rajone esančiame Subačiaus naftos produktų terminale. Specialiųjų naftos produktų atsargų kaupimas ir tvarkymas yra strategiškai svarbi energetikos sektoriaus ūkinės veiklos sritis nacionaliniam saugumui užtikrinti. Todėl vykdant šią veiklą labai svarbu užtikrinti nacionalinio saugumo interesų ir strateginio valstybės turto apsaugą. Šiuo metu galiojančiame įstatyme nėra numatyta atitinkamų specialiųjų atsargų laikymo sąlygų. Atsižvelgiant į tai, įstatymo projekte siūloma nustatyti specialiųjų naftos produktų atsargų laikymo reikalavimus, kad visos valstybės lėšomis kaupiamos specialiosios naftos produktų atsargos būtų laikomos tik naftos terminaluose, pripažintuose nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbią reikšmę turinčia infrastruktūra, ir kad šie terminalai atitiktų teisės aktais nustatytus nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įrenginių ir turto fizinės ir veiklos apsaugos reikalavimus.

Priėmus įstatymo projekte siūlomas nuostatas, bus užtikrinta, kad valstybės lėšomis kaupiamų naftos produktų atsargų saugojimo paslaugos būtų įsigytos tik iš tų tiekėjų, kurie nekelia grėsmės Lietuvos Respublikos nacionalinio saugumo interesams užtikrinti.

Antra, kad šios atsargos būtų laikomos užtikrinant nustatytus fizinės veiklos apsaugos reikalavimus ir būtų apsaugotos nuo visokių rizikos veiksnių, galinčių sukelti grėsmę nacionalinio saugumo interesams. Tiek.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūsų norėtų paklausti keturi Seimo nariai. Pirmasis klausia A. Nekrošius.

A. NEKROŠIUS (*LVŽSF*). Dėkoju, Seimo Pirmininke. Gerbiamas ministre, norėjau paklausti, kokia dabar yra situacija, kur dabar laikoma nafta? Po šio pakeitimo, kiek mes turime tokių objektų, kur mes galėtume laikyti tą naftą? Labai ačiū.

D. KREIVYS (*TS-LKDF*). Dabar atsargos, 125 tūkst. tonų, Lietuvos energetikos agentūros (LEA) laikomos minėtoje Subačiaus bazėje. Po pataisų jos liks ten, kur buvo. Dar 307 tūkst. tonų kaupia „Orlen“ ir mažiau kiti importuotojai. Iš principo situacija nesikeistų, tik mes įrašome, kad būtų tikrai užtikrinta, kad būtent ten ir toliau laikomos atsargos, nes dabar, po dešimties metų, sutartis pasibaigė, kad ją pratęstume ar kad galima būtų laikyti būtent toje pačioje vietoje, reikalingos šito įstatymo pataisos.

PIRMININKĖ. Klausia A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (*DPF*). Ačiū, Pirmininke. Gerbiamas ministre, būtent tas valstybės nenuoseklumas dėl naftos atsargų saugojimo turbūt ir kelia daugiausia abejonių. 100 mln. litų kainavusias naujutėlaites statines prie Gariūnų (tai ne Subačiuje, kur jos stovi bemaž pusę šimtmečio, jeigu ne daugiau) supjaustė, tiesiog jos liko nereikalingos. Pavedėte atsargas laikyti už gerą mokestį kažkada privatininkams, teikiantiems, sakykime, naftos versle dalyvaujantiems. Vis dėlto čia toks bus galutinis sprendimas, ar jis bus tvarus ilgai, ar vėl nekainuos šimtų milijonų mokesčių mokėtojams? Labai ačiū.

D. KREIVYS (*TS-LKDF*). Ačiū Seimo nariui už klausimą. Tikrai neteko pjaustyti jokių talpyklų prie Gariūnų. Ir man esant ministru tikrai mes tuo neužsiimame. Dešimt metų atsargos jau laikomos Subačiaus naftos bazėje. Dešimt metų. Kontraktas dabar baigiasi. Subačiaus bazė, taip, ir sovietmečiu buvo naudojama naftos produktams laikyti, aš nesiginčiju, bet aš kalbu apie paskutinį kontraktą. Remiantis europine praktika, dalis naftos kaupimo atsargų naštos yra natūraliai perkelta ant importuotojų, tokių kaip „Orlen“ ir kiti, „Neste“ ir kiti. Tai irgi yra turbūt standartizuotas veikimas Europos Sąjungoje ir nėra taip, kad kas nors privatiems išdalinta. Jeigu tu importuoji, tu privalai turėti tam tikrą atsargų lygį.

PIRMININKĖ. Klausia K. Vilkauskas.

K. VILKAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Gerbiamas ministre, dabar iš mūsų konteksto, kadangi Ukrainoje, matome, karo atveju tos didelės saugyklos kaip objektai būna ap-

šaudomi ir būna naikinami. Ar jūs turite tokią strategiją, aišku, jos nereikėtų sakyti, kad neišgirstų nedraugiškos jėgos, bet ar turite strategiją, kad būtų mažesnės saugyklos saugiai įrengtos ir panašiai, decentralizuotos po mūsų visą šalies teritoriją? Ačiū.

D. KREIVYS (*TS-LKDF*). Turbūt vienos… Saugyklas, kaip minėjau, dalį saugyklų turi privatūs tiekėjai. Šiuo atžvilgiu valstybės atsargos yra laikomos vienoje vietoje ir jas lengviau apsaugoti priešraketinės, priešlėktuvinės gynybos priemonėmis, negu išmėtytas po visą Lietuvą, kur atitinkamai būtų baterijų kiekis reikalingas. Čia kaip tik yra ta logika, kad geriau laikyti valstybės atsargas vienoje vietoje.

PIRMININKĖ. Klausia L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Gerbiamas ministre, iš tikrųjų aš manau, kad valstybėje išleidžiame nemažai pinigų, nes konkurencijos nėra, naftos bazė yra privatininkų rankose, yra tik sutartis. Ar tai yra valstybės kapitalas, ar čia yra privatus kapitalas?

Teisingai K. Vilkauskas pasakė, aš suprantu, Mažeikiai, taip, turi didžiulę bazę, bet jos nepakaks. Ji turėtų būti išdėstyta galbūt ir kituose taškuose. Galbūt yra numatyta, jau dabar žemę mes… Žinote, kokia pasidarė brangi žemė, ir jau žinome, kokia situacija energetikos yra, ta strategija. Tai pasakykite dar, yra kokia nors vizija ar nėra?

D. KREIVYS (*TS-LKDF*). Dar kartą pasikartosiu. Pirmiausia į pirmą klausimą. Naftos atsargos yra laikomos Subačiaus, valstybinės įmonės „Klaipėdos nafta“, bazėje. Valstybinės įmonės.

Dabar dėl atsargų. Atsargos, pasikartosiu, 125 tūkst. tonų atsargų yra kaupiama Subačiuje, 307 tūkst., didžiąją dalį, beveik virš 50 % dar papildomai, laiko „Orlenas“, atitinkamai „Neste“ ir kiti importuotojai. Laikymas vienoje vietoje, mūsų manymu, kaip tik sudaro aukštesnį saugumą tiek fizinės apsaugos požiūriu, tiek karinės apsaugos požiūriu, nes, minėjau, vieno objekto oro gynyba yra kur kas paprastesnė negu išmėtytų po visą Lietuvą daugybės saugyklų.

PIRMININKĖ. Dėkoju, jūs atsakėte į visus Seimo narių klausimus. Dėl motyvų užsirašiusių nėra.

Toliau posėdžiui pirmininkaus P. Saudargas. Prašau.

PIRMININKAS (P. SAUDARGAS, *TS-LKDF*). Dėkoju, gerbiama Pirmininke. Sveiki, su kuo dar nesisveikinau. Tęsiame posėdį. Gal galėtume pereiti prie balsavimo, nes esame tame etape, kai galime balsuoti.

Tradiciškai pradedame balsavimą nuo paskutinio pristatyto klausimo, kol jis dar šviežias, nepamiršome. Tai gerbiamo ministro D. Kreivio pristatytas Naftos produktų ir naftos valstybės atsargų įstatymas. Kviečiu užimti vietas, gerbiami kolegos, balsuosime.

Rezervinis 1 klausimas – Naftos produktų ir naftos valstybės atsargų įstatymo 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1691. Balsuojame po pateikimo.

Užsiregistravo 101, balsavo 100: už – 84, prieš nėra, susilaikė 16. Po pateikimo yra pritarta.

Pagrindiniu komitetu siūlomas Ekonomikos komitetas. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Siūloma svarstyti 2022 m. birželio 9 d. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

Dabar, gerbiami kolegos, dar labai greitai norėtų pristatyti rezoliuciją ir mes galėtume apsispręsti ir dėl jos, o tada tęsti kitus balsavimus.

11.03 val.

Seimo rezoliucijos „Dėl padėkos pasaulio litvakams“ projektas Nr. XIVP-1706(2) (*pateikimas, svarstymas ir priėmimas*)

Darbotvarkės 1-9 klausimas – Seimo rezoliucijos „Dėl padėkos pasaulio litvakams“ projektas Nr. XIVP-1706(2). Kviečiu į tribūną E. Zingerį. Aš manau, mes čia ilgai nesugaišime, pristatys gerbiamas kolega ir galėsime apsispręsti.

E. ZINGERIS (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Pirmadienį ryte jūs esate kviečiami, bičiuliai, į Pasaulio litvakų kongreso penktąjį suvažiavimą. Jis įvyks šiuose rūmuose. Dalyvaus daug Jungtinių Amerikos Valstijų, Izraelio, Europos, Pietų Afrikos atstovų. Prieš jūsų akis yra ši juos sveikinanti rezoliucija apie jų indėlį į Lietuvos valstybės ir pasaulio demokratinių valstybių raidą.

Skaitau paskutinį sakinį: „Kviečia visame pasaulyje gyvenančius litvakus toliau puoselėti ryšius su Lietuva, kur jie visuomet laukiami tūkstančių draugiškų žmonių, pasiruošusių įgyvendinti bendras idėjas."

Tokia džiugia nuotaika ir teikiama ši rezoliucija sveikinant po įvykusio holokausto Lietuvoje vis gyvuojančius pasaulio litvakus, kurie remia Lietuvos valstybę ir gana efektyviai jai atstovauja kartu su lietuvių išeivių visuomene. Labai jums ačiū, gerbiamas pirmininke.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūsų nori paklausti trys Seimo nariai. Du Seimo nariai. Pirmas klausia gerbiamas S. Tumėnas. Prašau.

S. TUMĖNAS (*LVŽSF*). Ačiū. Gerbiamas pranešėjau, puiku, kad pagerbiame litvakus. Mes žinome jų indėlį ir paramą Lietuvai įvairiausiose srityse, tačiau ar jūs negalėtumėte atsakyti, kokios priežastys, kad įstrigo mano siūlymas paskelbti Lietuvos pasaulio teisuolių atminimo dieną? Aš manau, irgi mes nusipelnėme pagerbti pasaulio teisuolius. Mano siūlymas komisijai, ir jūs tai puikiai žinote, jau senokai yra pateiktas. Ar galite atsakyti man į tai?

E. ZINGERIS (*TS-LKDF*). Dar nesu šios komisijos pirmininkas, bet, aš manau, kreipdamasis į gerbiamą P. Kuzmickienę, ji yra šioje salėje, reikia atsakyti, kad ši diena privalo būti toje rezoliucijoje. Jūs matėte, atskira eilutė šioje rezoliucijoje yra padėka dėl litvakų gelbėtojų įamžinimo Jad Vašem. Be jokios abejonės, jūs visiškai teisus, mes tokią dieną privalome turėti. O Vilniuje privalome turėti paminklą, jis pradėtas statyti senamiestyje ir nebaigtas. Aš atsakau jums, kad tokia diena turėtų būti, nes tai yra pasipriešinimo nacių režimui dalyviai, tai yra iškiliausi mūsų žmonės, be jokios abejonės, jiems grėsė mirtis, jų šeimoms grėsė mirtis ir jų kaimynams grėsė mirtis. Jūs visiškai teisus – mes turime įgyvendinti šią dieną. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dar nori jūsų paklausti gerbiamas kolega A. Skardžius. Prašau.

A. SKARDŽIUS (*DPF*). Ačiū, pirmininke. Gerbiamasis kolega, labai sveikinu šį renginį ir tikiuosi, kad jūs apsvarstysite taip pat kreipimąsi į Izraelio vyriausybę, į prezidentą dėl didesnės paramos Ukrainai šiame kare.

E. ZINGERIS (*TS-LKDF*). Ačiū. Aš manau, jūsų pasakymas yra taiklus. Izraelio pilietinė visuomenė demokratiniame Izraelyje labai aktyviai pati remia Ukrainos valstybę įmanomais humanitariniais klausimais. Dėl ginklų tiekimo klausimo, aš manau, tai yra kontekstas. Jūs esate teisus ir mums reikėtų raginti Izraelį prisijungti prie ginklų tiekimo Ukrainos valstybei. Čia aš patikslinau turbūt tai, ką jūs norėjote pasakyti. O šiaip Izraelio valstybė ir demokratija remia demokratinę Ukrainą visa savo širdimi. Aš pats dalyvavau daugybėje televizijos laidų Izraelio televizijoje. Aš manau, visuomenė puikiai supranta, kad tai yra puolimas prieš bendrą demokratinį pasaulį. Ačiū jums už tą pastabą. Jinai yra labai laiku. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju, gerbiamas kolega, už pristatymą. Ačiū. Jūs galite užimti savo vietą.

Svarstymo stadijoje diskutuoti nematau užsirašiusių. Einame į priėmimą. Ar yra dėl motyvų norinčių? Yra užsirašiusių tik už kalbėti. Ar norite kalbėti? Gerai. Pirmas tada kalba M. Majauskas. Motyvai už. Prašau.

M. MAJAUSKAS (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Greta padėkos pasaulio litvakams aš noriu trumpai padėkoti ir gerbiamam E. Zingeriui už nenuilstamas pastangas išlaikyti stiprius ryšius su pasaulio litvakų bendruomene, su Izraelio Valstybe kultūros, verslo, mokslo srityse. Mielas kolega, tiesiate tiltus tarp žmonių ir tarp epochų ir esate puikus pavyzdys mums visiems. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Kitas, taip pat užsirašęs už kalbėti, gerbiamas K. Vilkauskas.

K. VILKAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, pirmininke. Taip pat noriu padėkoti Emanueliui, jis yra nenuilstantis kovotojas ir gynėjas. Virš 600 metų istorija, tikrai didelį indėlį įnešė būtent žydų bendruomenė ir litvakai į mūsų ekonominį ir kultūrinį Lietuvos gyvenimą, todėl kviečiu balsuoti už.

PIRMININKAS. Labai ačiū. Gerbiamas J. Džiugelis norėtų motyvus už išsakyti. Prašau.

J. DŽIUGELIS (*TS-LKDF*). Labai ačiū. Prisidėdamas prie padėkos Emanueliui, noriu pasakyti, kad visgi rezoliucija yra labai savitikslė ir reikalinga, nes pasaulio litvakai ypač stipriai prisideda prie karo Ukrainoje, ypač humanitarinės pagalbos. Paprastas pavyzdys, prieš tris savaites Klaipėdos litvakų bendruomenė nusiuntė du autobusus, pilnus humanitarinės pagalbos, į Odesą, kur

taip pat gyvena plati bendruomenė. Diena iš dienos ši pagalba keliauja į Ukrainą. Todėl rezoliucija yra labai reikalinga ir kviečiu balsuoti už.

PIRMININKAS. Dėkoju, gerbiamas kolega. Motyvai išsakyti. Tada balsuosime priėmimo stadijoje dėl pristatytos rezoliucijos. (*Balsai salėje*) Balsavimo laikas, galime balsuoti. Balsuojame.

Darbotvarkės 1-9 klausimas, projektas Nr. XIVP-1706(2) – Seimo rezoliucijos „Dėl padėkos pasaulio litvakams" priėmimas. Rezoliucija be pataisų. Nebuvo pataisų. Taip, kokią pristatė, tokią ir priimame. Balsuojame, ar pritarti pristatytai rezoliucijai „Dėl padėkos pasaulio litvakams" be pataisų.

Šios rezoliucijos priėmimas

Užsiregistravo 115: už – 113, prieš niekas nebalsavo, niekas nesusilaikė. Džiaugiuosi, rezoliucija priimta. (*Gongas*)

11.11 val.

Užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 1, 12, 16, 20, 22, 24, 28, 29, 30, 31, 36, 37, 38, 39[1], 40, 44, 46, 47, 48, 48[1] straipsnių ir priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 39[2], 39[3] ir 48[2] straipsniais įstatymo projektas Nr. XIVP-1399(2)ES (*priėmimas*)

Toliau keliaujame prie 1-10.1 klausimo. Paketas, kartu ir 1-10.2 klausimas. Užimtumo įstatymo projektas Nr. XIVP-1399(2). Čia reikės pranešėjo. Aš pakviesiu gerbiamą M. Lingę, Socialinių reikalų ir darbo komiteto pirmininką, į tribūną. Svarstysime įstatymą pastraipsniui. Buvo pasiūlymų. Gerbiami kolegos, nuo 1 iki 11 straipsnio imtinai nebuvo jokių pasiūlymų. Ar galime priimti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Dėl 12 straipsnio buvo Seimo narių L. Savicko ir L. Kukuraičio pasiūlymas, jam komitetas pritarė. (*Balsai salėje*) Gerbiamam L. Kukuraičiui suteiktume žodį. Nėra. Tada L. Savickui. Irgi nėra. Tai gal gerbiamas pirmininkas pakomentuos situaciją. Prašom.

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). Taip, taip. Buvo siūlymas, kad profesinio mokymo teikėjas bedarbių priėmimą mokyti vykdo ne rečiau kaip kartą per mėnesį, tų bedarbių, kurie ateitų iš Užimtumo tarnybos į profesinio mokymo įstaigas. Tą galimybę derinome su įgyvendinančiomis institucijomis, tiek su Švietimo, mokslo ir sporto ministerija, tiek su Užimtumo tarnyba, tiek su Profesinio mokymo įstaigų asociacijos atstovais. Tam buvo pritarta ir siūlome palaikyti.

PIRMININKAS. Dėkoju. Nors nėra teikėjų, bet komiteto pirmininkas pristatė. Ar yra 29 palaikantys, kad reikia svarstyti? Galime taip laikyti, kad yra? Aš matau, daug linksi galvomis. Ar galime bendru sutarimu šitam pasiūlymui pritarti? Dėkoju. Ar galime visą 12 straipsnį… Aš žiūriu, kad nebūtų daugiau pasiūlymų. Ne, nėra daugiau pasiūlymų. Ar 12 straipsnį galime priimti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19 ir 20 straipsniams galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. 21 straipsnis taip pat. Ar galime pritarti 21 straipsniui? Galime. 22 straipsnis. Čia jau dėl 22 straipsnio yra Seimo kanceliarijos Teisės departamento pasiūlymas, jam komitetas pritarė.

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). Taip, tai techninis redagavimas. Tikrai atsižvelgėme ir pataisėme.

PIRMININKAS. Ar galime pritarti bendru sutarimu šitam pasiūlymui? Čia tiesiog redakcinis Teisės departamento. Dėkoju, pritarta. Tada visam 22 straipsniui galime pritarti? Dėkoju, pritarta. Dėl 23 straipsnio pasiūlymų nebuvo. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Dėl 24 straipsnio nebuvo pasiūlymų, dėl 25 straipsnio nebuvo, dėl 26 straipsnio nebuvo. Ar galime jiems pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Pastraipsniui procedūra įveikta. Dabar motyvai. Už kalba A. Vinkus.

A. VINKUS (*LVŽSF*). Gerbiamas pirmininke, kolegos. Galiojant dabartinei tvarkai, nemaža dalis nedirbančių asmenų stokoja motyvacijos ir aktyvumo ieškodami darbo vietos, kiti pasirenka variantą laikinai nedirbti dėl asmeninių ar kitokių įsipareigojimų.

Šie pakeitimai, mano nuomone, yra esminiai ir labai svarbūs – tai bedarbio statuso suteikimo ir panaikinimo bei tinkamo darbo nustatymo teisinio reguliavimo tobulinimo, paramos darbo vietoms steigti priemonių įgyvendinimo sąlygų pakeitimo, įstatymo nuostatų papildymo naujo-

mis užimtumo rėmimo priemonėmis, tokiomis kaip atvykimo išmoka ir išmoka darbdaviui, ir daug kitų.

Tikiu, kad parengti įstatymo pakeitimo siūlymai padės geriau derinti darbo jėgos pasiūlą ir paklausą pritraukiant išvykusius aukštos kvalifikacijos Lietuvos piliečius ir aukštos kvalifikacijos užsieniečius, paskatins užsienio investuotojus perkelti savo veiklą į Lietuvą, padės spręsti kitus su užimtumo problematika susijusius klausimus. Šie aspektai yra svarbūs Lietuvos ekonomikai ir Lietuvos žmonėms, todėl agituoju balsuoti už.

PIRMININKAS. Dėkoju. Gerbiami kolegos, visi užsirašę kalbėti tiktai už. Ar tikrai norite kalbėti, ar sutinkate?.. (*Balsai salėje*) Sutinkame, kad nekalbame, visi už. Dėkui.

Gerbiami kolegos, balsuojame. (*Balsai salėje*) Balsuojame dėl šio įstatymo. Darbotvarkės 1-10.1 klausimas – Užimtumo įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1399(2).

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 119, balsavo 117 Seimo narių: už – 110, prieš nėra, susilaikė 7. Įstatymas yra priimtas. (*Gongas*)

11.17 val.

Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1400(2) (*priėmimas*)

Dabar lydimasis 1-10.2 klausimas – Sveikatos draudimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1400(2). Čia nebuvo pasiūlymų. Ar 1 ir 2 straipsniams galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

Ir visas projektas. Niekas neužsirašė dėl motyvų. Tada balsuosime dėl viso projekto. Balsuojame dėl 1-10.2 klausimo – Sveikatos draudimo įstatymo 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1400(2). Kolegos, balsuojame. Priėmimas.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 120, balsavo 119 Seimo narių: už – 113, prieš nėra, susilaikė 6. Įstatymas yra priimtas. (*Gongas*)

11.18 val.

Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo Nr. IX-1675 3, 6, 7, 9, 10, 11, 15, 17, 21 ir 23 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIII-2883 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1519(2) (*priėmimo tęsinys*)

Grįžtame į darbotvarkės pradžią, 1-2 klausimas – Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1519(2). Balsuojame. Priėmimas.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 122, balsavo 122 Seimo nariai – visi 122 balsavo už. Įstatymas yra priimtas. (*Gongas*)

11.18 val.

Lygių galimybių įstatymo Nr. IX-1826 2, 4, 6, 7, 8, 9 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1225(2) (*priėmimo tęsinys*)

Darbotvarkės 1-3 klausimas – Lygių galimybių įstatymo kai kurių straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1225(2). Balsuojame dėl Lygių galimybių įstatymo.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 118, balsavo 118 Seimo narių: už – 71, prieš – 17, susilaikė 30. Įstatymas yra priimtas. (*Gongas*)

11.19 val.

Atmintinų dienų įstatymo Nr. VIII-397 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-702(2) (*priėmimo tęsinys*)

Toliau 1-4 klausimas – Atmintinų dienų įstatymo 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-702(2). Balsuojame dėl Atmintinų dienų įstatymo, taip pat priėmimas.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 114, balsavo 110: už – 87, prieš niekas nebalsavo, susilaikė 23. Įstatymas yra priimtas. (*Gongas*)

11.20 val.

Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3841(2) (*priėmimo tęsinys*)

Toliau darbotvarkės 1-5 klausimas – Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3841(2). Balsuojame. Priėmimas. Dabar balsuojame dėl Valstybės tarnybos įstatymo. Priėmimas.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 113, balsavo 112: už balsavo 111, prieš niekas nebalsavo, susilaikė 1. Įstatymas yra priimtas. (*Gongas*)

11.21 val.

Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo Nr. I-1367 39 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1396(2) (*priėmimo tęsinys*)

Toliau 1-6.1 klausimas – Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo Nr. I-1367 39 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1396(2). Balsuojame. Priėmimas taip pat dėl Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 118, balsavo 117: už – 98, prieš – 2, susilaikė 17. Taigi įstatymas yra priimtas. (*Gongas*)

11.22 val.

Sveikatos sistemos įstatymo Nr. I-552 2 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 19^1 straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-1397(2) (*priėmimo tęsinys*)

Toliau 1-6.2 klausimas – Sveikatos sistemos įstatymo 2 straipsnio pakeitimo ir įstatymo papildymo 19^1 straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-1397(2). Balsuojame, priėmimas. Taip pat lydimasis Sveikatos sistemos įstatymas.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 118, balsavo 117: už – 98, prieš niekas nebalsavo, susilaikė 19. Įstatymas yra priimtas. (*Gongas*)

11.22 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2021 m. kovo 16 d. nutarimo Nr. XIV-194 „Dėl Lietuvos radijo ir televizijos komisijos narių paskyrimo ir Lietuvos radijo ir televizijos komisijos pavaduotojo atleidimo iš pareigų“ projektas Nr. XIVP-1673(2) (*svarstymo tęsinys ir priėmimas*)

Dabar darbotvarkės 1-7 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2021 m. kovo 16 d. nutarimo Nr. XIV-194 „Dėl Lietuvos radijo ir televizijos komisijos narių paskyrimo ir Lietuvos radijo ir televizijos komisijos pavaduotojo atleidimo iš pareigų“ projektas Nr. XIVP-1673(2). Čia yra svarstymas. Čia bus ir svarstymas, ir priėmimas kartu. Dabar balsuojame po svarstymo dėl nutarimo „Dėl Lietuvos radijo ir televizijos komisijos narių paskyrimo ir Lietuvos radijo ir televizijos komisijos pavaduotojo atleidimo iš pareigų“ projekto.

Užsiregistravo 122, balsavo 121: už – 120, prieš niekas nebalsavo, susilaikė 1. Po svarstymo yra pritarta.

Keliaujame į priėmimo stadiją. Ar yra norinčių išsakyti motyvus? Tuoj, pažvelgsime. Ne, nėra.

Tiesa, pastraipsniui. Yra du straipsniai – 1 ir 2 straipsniai. Ar galime bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Dėl motyvų niekas neužsirašė. Laikome, kad viskas aišku.

Taigi balsuojame, priėmimas.

Šio nutarimo priėmimas

Užsiregistravo 121, balsavo 121: už – 120, prieš niekas nebalsavo, susilaikė 1. Taigi nutarimas yra priimtas. (*Gongas*)

11.25 val.

Gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymo Nr. VIII-500 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1682, Administracinių nusižengimų kodekso 346 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1683 (*pateikimo tęsinys*)

Darbotvarkės 1-8.1 klausimas – Gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymo 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1682. Ir iš karto lydimasis, čia tik pateikimas, balsuosime po pateikimo, 1-8.2 klausimas – Administracinių nusižengimų kodekso 346 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1683. Balsuojame po pateikimo. Pateikė gerbiama I. Pakarklytė. Dabar apsispręsime dėl šių įstatymų projektų, dėl Gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymo ir Administracinių nusižengimų kodekso.

Užsiregistravo 115, balsavo 114: už – 95, prieš niekas nebalsavo, susilaikė 19. Po pateikimo yra pritarta.

Siūlomi komitetai. Taigi dėl pirmojo, 1-8.1 klausimo, siūlomas Aplinkos apsaugos komitetas arba Kaimo reikalų komitetas. Kokie būtų siūlymai? Matau, rikiuojatės. Vieni iš vietos šaukia, kiti prie mikrofono nueina pasakyti, dabar visus ir išklausysime. Prašom. Per centrinį mikrofoną gerbiamas V. Pranckietis.

V. PRANCKIETIS (*LSF*). Priminsiu, kad politikos gyvūnų klausimais formavimas yra tik nuo 2023 metų perduodamas Aplinkos ministerijai, todėl kol kas tai yra Kaimo reikalų komiteto kompetencija. Neabejoju, kad taip ir turėtų likti.

PIRMININKAS. Jūs siūlote, kad pagrindiniu komitetu būtų Kaimo reikalų komitetas. Gerai. Dabar J. Razma per šoninį mikrofoną. Prašom.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Kaip bežiūrėtum, bet, man atrodo, daugiau naminių gyvūnėlių rasime mieste pas žmones. Nemanau, kad… (*Šurmulys salėje*) Čia kalbame apie šuniukus, kates ir taip toliau. Aš manau, kad čia negali kaimas monopolizuoti šio klausimo. O Aplinkos apsaugos komitetas aprėps tiek kaimo, tiek miesto gyvūnėlius.

PIRMININKAS. Dėkoju. Nežinau, jūs greičiausiai nebuvote kaime. Ten irgi šunų ir kačių yra nemažai, tik jie galbūt ne tokie naminiai, šiek tiek sulaukėję. Gerbiama I. Pakarklytė per centrinį mikrofoną. Prašom.

I. PAKARKLYTĖ (*LF*). Ačiū. Aš irgi siūlyčiau Aplinkos apsaugos komitetą, bet, matau, nuomonės išsiskiria, matyt, teks balsuoti.

PIRMININKAS. Kolegos, gal netęskime tos diskusijos. P. Gražulis. Jūs naują siūlymą ar vis dėlto?.. Naują siūlymą? Prašom.

P. GRAŽULIS (*LRF*). Aš niekada negaliu sutikti su J. Razma, kad dabar gyvūnų, gyvulių miestuose daugiau negu kaime. Klausyk, Jurgi, nesąmonė.

PIRMININKAS. Mes dabar procedūrinius dalykus svarstome, ne turinio klausimus. Gerbiamas S. Skvernelis.

S. SKVERNELIS (*DFVL*). Aš vardan kompromiso. Kadangi gyvūnų yra ir mieste, ir kaime, tai yra visose savivaldybėse, tai Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas, matyt, tikrai būtų tas, kuris turėtų būti. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Gerbiamas Sauliau Skverneli, ar jūs rimtai siūlote mums Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetą? (*Balsai salėje*) Gerbiamas A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (*DPF*). Aš nesupratau, ką norėjo pasakyti gerbiamas Jurgis, ką jis laiko gyvūnėliais?

PIRMININKAS. Gerai. Gerbiami kolegos, gal baikime replikas, yra… (*Balsai salėje*) Jūs jau kalbėjote šiuo klausimu per šoninį mikrofoną, aš jūsų klausiau, ar jūs turite naują siūlymą, jūs pasakėte, taip, turiu. Jums buvo sudaryta galimybė pasisakyti per šoninį mikrofoną, jūs pasisakėte, pasiūlymas nenuskambėjo. Aš antrą kartą jums nesuteiksiu dėl šio klausimo žodžio. (*Balsai salėje*) Taip, aš esu baisus diktatorius, nėra žodžio laisvės man pirmininkaujant, neduosiu jums žodžio. Viskas. Dabar alternatyviai apsispręskime. Yra pasiūlymas: Kaimo reikalų komitetas ir Aplinkos apsaugos komitetas. (*Balsai salėje*) Gerai. Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas. Kolegos, yra statutinis siūlymas per šoninį mikrofoną. Kas balsuoja už – Aplinkos apsaugos komitetas, kas balsuoja prieš… (*Balsai salėje*) Gerai, pirmas Kaimo reikalų komitetas. Dar kartą formuluoju siūlymą, atsiprašau. Dabar klausykime. Kas balsuoja už, vadinasi, balsuoja už Kaimo reikalų komitetą, kas balsuoja prieš, vadinasi, balsuoja už Aplinkos apsaugos komitetą, kas susilaiko, balsuoja už Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetą. Tegul būna, Seimas nuspręs. Balsuojame. Gerbiami kolegos, aš kviečiu balsuoti rimtai, aš, kaip posėdžio pirmininkas, neagituosiu kaip, bet aš rimtai kviečiu susitelkti ir balsuoti rimtai.

Užsiregistravo 119, balsavo 119: už – 31, prieš – 61, susilaikė 27. Akivaizdi dauguma už Aplinkos apsaugos komitetą. Sutinkame, gerbiami kolegos? Klausimas išspręstas – šį klausimą svarstys Aplinkos apsaugos komitetas.

Dar gerbiamas A. Vyšniauskas nori per šoninį mikrofoną. Prašau.

A. VYŠNIAUSKAS (*TS-LKDF*). Aš norėčiau pasiūlyti, kad Kaimo reikalų komitetas būtų papildomas, nes dabar yra paketas dar visokių kitų projektų, tai tiesiog kartu.

PIRMININKAS. Ar sutinka? Taip, gerai. Kaimo reikalų komitetas kaip papildomas bendru sutarimu.

Toliau, gerbiami kolegos, lydimasis yra. (*Balsas salėje*) Replika po balsavimo? Gerai, prašau.

P. GRAŽULIS (*LRF*). Gerbiamasis, atrodo, jūs neturėtumėte būti toks diktatorius, bet kažkaip tokiu tampate. Aš norėjau dar vieną pasiūlymą, nes tikrai tai yra žiaurus elgesys su gyvūnais, turėtų čia būti tikrai Žmogaus teisių komitetas pagrindinis.

PIRMININKAS. Dėkoju. Čia replika po balsavimo, nes Seimas jau apsisprendė. Ne su visais aš griežtas, bet su kai kuriais, gerbiamas Petrai, reikia būti šiek tiek griežtesniam.

Taigi dabar lydimasis, kolegos, Administracinių nusižengimų kodekso projektas. Nežinau, ar ir čia bus tiek daug ginčų. Kaip pagrindinis siūlomas Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Ar ga-

lime bendru sutarimu? Čia akivaizdu. Teisės ir teisėtvarkos komitetas, papildomas parašytas – Kaimo reikalų komitetas. Galime bendru sutarimu? Gerai. Viskas, apsisprendėme. Svarstymo data dėl abiejų yra birželio 28 diena. Bendru sutarimu galime? Dėkoju, pritarta. Klausimai išspręsti. Balsavimai visi balsuoti.

11.32 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 10 d. nutarimo Nr. XIV-69 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų narių pavaduotojų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-1705 (*pateikimas, svarstymas ir priėmimas*)

Dabar turbūt keliausime į rezervinius klausimus, nes sutaupėme šiek tiek laiko. Tuo džiaugiamės. Rezervinis 2 klausimas (yra pranešėjas) – Seimo nutarimo dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 10 d. nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų narių pavaduotojų patvirtinimo“ pakeitimo projektas Nr. XIVP-1705. Kviečiu gerbiamą J. Razmą į tribūną. Prašau.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Labai nedidelis projektas.

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, aš labai atsiprašau, gerbiamas Jurgi, vieną sekundę. Aš prašyčiau pasilikti, nes dėl šitų iškart ir balsuosime, yra balsavimų intervalas. Kol kas mes esame balsavimų intervale, tai jeigu aktualus klausimas, nepabėkite. Prašau.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Šiuo projektu tik būtų pakeičiami Laisvės frakcijos Užsienio reikalų komiteto nario pavaduotojai, bet pasakysiu, kad ta proga buvo kreiptasi į visas frakcijas, pasiteiraujant, ar kitos frakcijos kur nors nenori keisti komiteto narių pavaduotojų, daugiau tokių ketinimų nebuvo. Dėl to yra tik šis labai nedidelės apimties projektas.

PIRMININKAS. Dėkoju, gerbiamas kolega. Niekas nenori jūsų klausti. Galbūt galime po pateikimo pritarti bendru sutarimu? Dėkoju. Tada svarstymo stadija. Niekas nenori kalbėti. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Priėmimas. Keliaujame į priėmimą. Motyvų nėra.

Balsuosime. Balsuojame dabar dėl pristatyto Lietuvos Respublikos Seimo komitetų ir narių pavaduotojų patvirtinimo pakeitimo. Balsuojame.

Šio nutarimo priėmimas

Užsiregistravo 102, balsavo 102: visi 102 balsavo už. Taigi nutarimas yra priimtas. (*Gongas*)

11.34 val.

Seimo savaitės (2022-05-23 – 2022-05-27) – 2022 m. gegužės 24 d. (antradienio) ir 26 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės pateikimas ir tvirtinimas

Toliau rezervinis 3 klausimas. Gerbiami kolegos, vėlgi kviečiu gerbiamą pirmąjį Pirmininkės pavaduotoją J. Razmą į tribūną pristatyti savaitės, prasidedančios gegužės 23 diena, Seimo posėdžių darbotvarkę. Prašau.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, kita savaitė trumpesnė mums – tik trys posėdžiai. Kaip žinote, sutarėme, kad ketvirtadienį turėsime tik rytinį posėdį, nes po pietų jau reikės ruošti Seimo salę netrukus prasidėsiančiai NATO Parlamentinei Asamblėjai. Antradienio mūsų posėdį siūloma pradėti Baltarusijos opozicijos lyderės S. Cichanouskajos pasisakymu. Šiomis dienomis yra keletas svarbių sukakčių, susijusių su Baltarusijos įvykiais, ir ta proga mes išklausysime lyderės pasisakymą.

Toliau projektai, kurie pasiekė priėmimo stadiją, – tai Baudžiamojo kodekso, Seimo statuto pataisų, taip pat Diplomatinės tarnybos įstatymo ir lydimųjų priėmimas. Neseniai pareikštos Seimo Pirmininkės ir Ministrės Pirmininkės iniciatyvos dėl apsaugos normalizavimo pateikimas. Taip pat tęsime svarstymą dėl tiesioginio valdymo įvedimo Kalvarijos savivaldybėje, bus kai kurių kitų projektų.

Po pertraukos bus šiek tiek nestandartinis Vyriausybės pusvalandis, per jį aptarsime fizinio barjero prie Baltarusijos Respublikos sienos įrengimo reikalus. Dalyvaus du ministrai: vidaus rei-

kalų ir energetikos. Bus galimybė paklausti, dalyvauti diskusijoje. Po to šiek tiek iš Vyriausybės ateinančių projektų pateikimas.

Ketvirtadienį, kaip minėjau, bus tik vienas posėdis. Jame Žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatymo pakeitimo projektas, kurį šiandien išbraukėme iš darbotvarkės, todėl jo yra tik svarstymo stadija šioje darbotvarkėje. Ir keletas kitų projektų, tarp kurių yra numatytas ir E. Šileikio kandidatūros tvirtinimas į Aukščiausiojo Teismo teisėjus ir tam reikalingas slaptas balsavimas.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūsų nori paklausti keturi Seimo nariai. Gerbiamasis A. Nekrošius pirmas klausia. Prašom.

A. NEKROŠIUS (*LVŽSF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiamas pranešėjau, norėčiau paklausti klausimą, gal ne tiek susijusį su kitos savaitės darbotvarke, bet apskritai su sesija. Ar planuojama ją pratęsti, ar yra numatyta kokių nors didesnių projektų, kurie galbūt ateis iš Vyriausybės, galbūt bus kokių nors atskirų Seimo iniciatyvų? Ar planuojama tiesiog baigti laiku, ar vis dėlto toks matymas jau yra, nes pasižiūrėję į kalendorių mes turime tik 5 likusias savaites, todėl norėtųsi aiškumo. Labai ačiū.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Dirbame, man atrodo, racionaliai, tvarkingai ir šiuo momentu nėra nė menkiausio pagrindo kalbėti apie kokį nors sesijos pratęsimą. Žinoma, svarbu, kad mes neužstrigtume su Rinkimų kodeksu, su mero statuso įteisinimu. Bet jeigu viskas vyks, kaip suplanuota mūsų darbotvarkėse, turėtume viską baigti ramiai iki liepos 1 dienos.

PIRMININKAS. Dėkoju. Gerbiamasis A. Skardžius klausia toliau.

A. SKARDŽIUS (*DPF*). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas kolega, aš girdėjau, kad jūs teiksite E. Šileikio kandidatūrą į Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjus, bet turbūt girdėjote, šiandien bent jau mes frakcijoje girdėjome, kad jo šeimoje yra didelė netektis. Tai gal šitą klausimą reikėtų atidėti vėlesniam laikui?

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Taip, aš, sužinojęs apie jo skaudžią netektį, pareiškiau užuojautą ir pasiteiravau, ar nereikėtų nukelti to svarstymo, bet tokio atsakymo, kad reikėtų nukelti, nesulaukiau. Jeigu būtų tokių prašymų, be abejo, į juos iš karto atsižvelgtume. Aišku, yra dar klaustukas dėl pažymų, manau, kad kitą savaitę dar diskutuosime tuo klausimu, bet dabar preliminariai yra toks numatymas. Kadangi komitetas išvadą pateikė, kaip ir yra formalus pagrindas svarstyti Seimo posėdyje.

PIRMININKAS. Dėkoju. Toliau klausia P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (*LRF*). Gerbiamas pranešėjau, esu įregistravęs pataisą dėl įstatymo, kurio iniciatoriai jūs esate, tai yra dėl faktinio vadovo ar valstybės vadovo statuso suteikimo V. Landsbergiui. Aš įregistravau, kad jam būtų suteiktas aukštesnis statusas, tai yra imperatoriaus statusas. Tai kada jūs įtrauksite į darbotvarkę? Manau, kad jūs palaikysite mano projektą.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Gerbiamas kolega, kai jau net jūs raginate šį projektą įtraukti kuo greičiau į darbotvarkę, mes pagalvosime. Dar bus galimybių papildyti darbotvarkę. Kaip suprantu, jūs nekantraujate čia kuo greičiau paskelbti oficialiai savo reikšmingą pasiūlymą. Manau, kad bus tokių galimybių.

PIRMININKAS. Dėkoju. Ir A. Palionis klausia paskutinis.

A. PALIONIS (*LRF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Aš, kolega, norėčiau paklausti dėl ateinančio ketvirtadienio darbotvarkės, kur 1-2 klausimas vėl įrašytas, kaip ir šiandien buvo, Žemės ūkio ir maisto įstatymo projektas su visa lydimųjų įstatymų projektų grupe. Bet, kaip ir ryte argumentavau, šią savaitę, antradienį, buvo pristatytas aplinkos ministro paketas, kuris irgi su tais pačiais lydimaisiais įstatymų projektais ir su tais pačiais straipsniais yra dar nesvarstytas. Tikrai būtų logiška, kad ir vienas paketas, ir kitas paketas būtų svarstomi kartu.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Visaip gali būti. Gali būti priėmimas kartu, svarstymas kurio nors gali būti ir anksčiau, jeigu jau komitetas yra apsvarstęs. Seniūnų sueigoje mes patvirtinome tokią darbotvarkę, kur šis klausimas yra. Niekas jokių priekaištų nereiškė. Aš taip ir pateikiu. Aš pats negaliu koreguoti pagal rytinį balsavimą. Tokia buvo valia Seniūnų sueigoje ir aš manau, kad čia kokios nors problemos dėl to nėra.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūs atsakėte į visus klausimus ir galite užimti… Per šoninį mikrofoną A. Palionis. Prašom.

A. PALIONIS (*LRF*). Gerbiamas Jurgi, aš norėčiau paklausti. Kaip jūs Seniūnų sueigoje galėjote pritarti tokiam ketvirtadienio darbotvarkės klausimui svarstymo stadijoje, jeigu jis šiandien buvo darbotvarkėje svarstymo stadijoje ir tvirtindami darbotvarkę mes jį išbraukėme?

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Seniūnų sueigoje tie projektai buvo priėmimo stadijoje įrašyti. Bet, suprantama, mes pakoreguojame ir parašome svarstymo stadiją, kadangi šiandien jų neapsvarstėme. Bet projektai Seniūnų sueigos darbotvarkėje buvo.

PIRMININKAS. Gerai. Dėkoju, dabar jau tikrai į visus klausimus, kai kuriuos – per šoninį mikrofoną… Čia į tokį keistą žanrą perėjome, bet tiek to, nes laiko sutaupėme.

Gerbiami kolegos, ar galime bendru sutarimu pritarti darbotvarkei? (*Balsai salėje*) Dėkoju, pritarta.

11.42 val.

Seimo narių pareiškimai

Mes apsvarstėme rytinę darbotvarkę ir rezervinius, dabar galėtume paprašyti pareiškėjų, kurie susiplanavę atlikti pareiškimą iš Seimo tribūnos, tai padaryti. Pirmasis yra gerbiamas P. Gražulis. Prašom į tribūną. Seimo narių pareiškimai.

P. GRAŽULIS (*LRF*). Gerbiami Seimo nariai, mieli Lietuvos žmonės, niekaip negaliu pamiršti gegužės 15-osios, Tarptautinės šeimos dienos, ir kaip ji daugiau kaip po 30 metų buvo minima Lietuvoje. Kaip jūs žinote, Šeimų sąjūdžiui nebuvo duotas leidimas surengti Vingio parke mitingą ir paminėti Šeimų dieną. Garbingiausią vietą pasirinko ir ji buvo suteikta homoseksualams. Ne tik buvo barstomi ledai, maitinama saldainiais, gal duodami pinigai, jų susirinko vos pora šimtų. Bet juos pasveikino Lietuvos Prezidentas, juos pasveikino Lietuvos Vyriausybės vadovė, išreiškė didelę pagarbą.

Šeimos, kurios ne kartą protestavo čia, prie Seimo, ir praeitais metais Vingio parke, yra persekiojamos, keliamos bylos lygiai kaip Baltarusijoje arba Rusijoje. Mes juk visi gimę iš tėvo ir motinos. Homoseksualai sukyla prieš savo tėvus, prieš savo motinas. Ir šiandien nepriklausomoje Lietuvoje jiems didžiausia pagarba. Ir didžiausioje paniekoje yra tradicinė šeima. Dievas sukūrė vyrą ir moterį, o ne moterį ir moterį, ir ne vyrą ir vyrą. Tai yra seksualinis iškrypimas ir jį šiandien valdančioji dauguma garbina.

Mielieji, ar jūs galėjote pagalvoti prieš kokius 30 nepriklausomybės metų, kad Lietuva nueis tokiu keliu, kad pamins bet kokias pagrindines ir pamatines vertybes ir kad ta niekšybė taps dorybe, o dorybė taps niekšybe. Man labai gaila, kad šitaip mes pasirinkome tokį kelią. Manau, kad vis dėlto šitam keliui reikia pasakyti „Stop!“. Noriu užbaigti perfrazuotais poeto J. Marcinkevičiaus žodžiais: „Ašara Dievo aky, Lietuva, kur tu eini?“

PIRMININKAS. Dėkoju. Tada L. Girskienė pranešimą, taip pat yra užsirašiusi. Prašom.

L. GIRSKIENĖ (*LVŽSF*). Laba diena. Sveikinu visus su Vyšyvankos diena, visus ukrainiečius. Šeštadienį, gegužės 21 dieną, švęsime Lietuvos tautinių bendrijų dieną. Ta proga noriu išsakyti savo nuogąstavimus dėl „mes“ ir „jie“. Seniausias etikos principas – Hipokrato principas – byloja: svarbiausia nedaryk žalos. Pastaruoju metu susidaro įspūdis, kad šis išmintingas senovės graikų postulatas yra pamirštas. Bet jei tai atleistina eiliniams piliečiams, politikai tam neturi moralinės teisės.

Šiandien vis dažniau girdime ir matome, kad mus, skirtingų tautybių Lietuvos gyventojus, bandoma suskaldyti ir sukiršinti. 2020 metais pirmą kartą tapau Seimo nare, buvau išrinkta Klaipėdos miesto vienmandatėje Marių apygardoje, vienoje daugiatautiškiausių iš visų apygardų. Daugelis rusakalbių klaipėdiečių tuomet taip pat mane palaikė ir patikėjo manimi. Gaudama įvairių tautinių bendrijų laiškų apie patiriamą diskriminaciją ir nepagrįstus kaltinimus, jaučiu pareigą kalbėti apie tai.

Šiais metais Lietuva minėjo 32-ąsias Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo dienos metines. Kas nors gali pasakyti, kad tai nėra solidus amžius, nors iš tikrųjų trys dešimtmečiai yra nemažas laikotarpis. Atrodė lyg tampame brandesni, išmintingesni. Taigi ir ramesni. Bet iš tikrųjų tai yra netiesa. Įtampa didėja, negeros tendencijos ir suinteresuotos jėgos, skatinančios nesutarimą, de-

strukciją ir nesantaiką tarp mūsų vieningos ir nedalomos šalies gyventojų, vis stiprėja. Aš tai matau. Aš tam nepritariu. Jaučiu poreikį pasakyti ir perteikti nedviprasmišką žinią visuomenei ir visiems skirtingų tautybių bendrapiliečiams – mes kartu. Lietuva yra mūsų bendri namai. Tai mūsų kraštas, mūsų tėvynė, mūsų vaikų ir anūkų, proanūkių šalis. Deja, kai kurie taip nemano. Negeri žmonės, tarp jų ir kai kurie politikai, jų pavardžių šiandien neminėsiu, propaguoja naratyvus, kad geri esame mes ir blogi – jie. Kažkodėl blogų žmonių vaidmuo ir neigiamos savybės šįkart atiteko Lietuvos rusams, rusakalbėms tautinėms mažumoms, tokiems pat Lietuvos Respublikos piliečiams. Jie kaltinami tuo, kad esą jie yra nelojalūs ir nepatriotiški. Žinoma, pasitaiko visokių nuomonių, tačiau kolektyviai nereikėtų vertinti visų tautinių bendrijų.

Manau, kad tokie kolektyviniai stereotipai, akcentuojantys tautą arba kalbą, yra nesąžiningi. Tai negražu. Negražu mūsų žmonių, mūsų kaimynų, kolegų atžvilgiu. Galų gale mūsų piliečių, mokesčių mokėtojų atžvilgiu. Kalbame ne apie užsieniečius, ne apie Rusijos gyventojus. Apie savo žmones. Apie tai kalbėti yra labai svarbu.

Mieli kraštiečiai, bendrapiliečiai, daugybės tautinių bendrijų atstovai, klaipėdiečiai, šiandien mums kaip niekada svarbu kalbėti apie vienybę. Nepasiduokime provokacijoms tų, kurie bando mus suskaldyti. Taip, mes skirtingi, mes galime turėti skirtingus požiūrius ir nuomones. Visi turime išmokti suprasti vieni kitus, bendrauti vieni su kitais, gerbti ir girdėti vienas kitą. Tai mūsų kaip demokratinės visuomenės sėkmės garantas.

V. Putino pradėta nepateisinama agresija ir karas prieš Ukrainą, mano tvirta nuomone, yra nusikaltimas, tačiau tai niekam nesuteikia teisės įžeidinėti, suversti atsakomybę Lietuvoje gyvenantiems rusų tautybės piliečiams, o juo labiau rusakalbiams, ir kaltinti juos už tai, kas vyksta. Tai neteisinga. Lietuvos rusakalbiai nerinko V. Putino, jie rinko valdžią Lietuvoje. Neleiskime sukiršinti mūsų tautos tarpusavyje, mes esame viena žemė, viena tauta, viena Lietuva.

Noriu pasveikinti visas Lietuvos tautines bendrijas su Lietuvos tautinių bendrijų diena. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju, gerbiama kolege. Tai buvo visi Seimo narių pareiškimai. Vyriausybės valanda, kaip ir numatyta, 12 valandą, mes nesusitarėme pakeisti jos laiko. Taigi dabar aš dėkoju visiems už labai efektyvų ir spėrų darbą, sutaupėme kelias minutes, taigi iki 12 valandos darau posėdžio pertrauką. Renkamės 12 valandą, visus ministrus kviesiu į jų tribūną atsakinėti į opozicijos klausimus. Pertrauka.

Pertrauka

12.02 val.

Vyriausybės valanda

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, labai atsiprašau, pavėlavau kelias minutes. Matyt, tos sutaupytos 10 dabar išvirto į 12. Pradedame Vyriausybės valandą. Pagarsinsiu, kad nedalyvauja G. Landsbergis, S. Kairys, M. Skuodis, A. Bilotaitė, taigi jiems klausimų neužduokime.

Pirmasis klausia gerbiamas V. Ąžuolas. Prašau.

V. ĄŽUOLAS (*LVŽSF*). Klausimas gerbiamai premjerei. Dėl susidariusios situacijos tiek kelių sektoriuje, tiek statybų sektoriuje, ir į jus turbūt kreipėsi „Šilo“ atstovai. Iš tikrųjų dar pernai savivaldybės kreipėsi, kad bus didžiulė bėda dėl europinių projektų dėl didėjančių kainų, finansavimo. Šiemet mes Biudžeto ir finansų komitete… Kreipėsi prezidentūra, Seimo nariai, Biudžeto ir finansų komitetas. Paklausus finansų viceministro, ką žada daryti, jis atsakė, kad nemato reikalo ką nors daryti. O ar premjerė mato reikalą ką nors daryti šituose sektoriuose ir kokiai ministerijai pavesite būti atsakingai už šių problemų sprendimą? Ačiū.

I. ŠIMONYTĖ (*TS-LKDF*). Už tai, kas vyksta savivaldybėse, negaliu niekam pavesti būti atsakingam, nes atsakingos yra pačios savivaldybės. Aš noriu priminti, kad antradienį buvo priimtas biudžeto patikslinimas ir savivaldybių pajamos padidėjo nei daug, nei mažai, bet beveik 100 mln. eurų. Man atrodo, kad savivaldybės, atsakingos už savo projektų įgyvendinimą, tikrai turi papildomų išteklių ir galėtų peržiūrėti objektų kainas.

Dabar dėl tų objektų, kurie yra įgyvendinami centrinės valdžios. Yra visokių situacijų. Yra objektų, kurių kainos yra jau indeksuotos prieš kurį laiką, tai yra rangovai susitarė su užsakovais ir tie sprendimai yra padaryti. Yra senesnių sutarčių, galbūt mūsų institucijos ten jaučiasi nedrąsios dėl indeksavimo, jeigu indeksavimas nėra numatytas konkrečiai sutartyse, anksčiau pasirašytose sutartyse. Manau, kad tikrai tą problemą išspręsime, nes jokia institucija ignoruoti realybės negali. Bet pirmiausia tai yra asignavimų valdytojų atsakomybė. Finansų ministerija išties čia nelabai turi ką daryti, o aš, kaip Vyriausybės vadovė, tikrai išsiaiškinsiu visus projektus, kai nevyksta dialogas tarp rangovų ir asignavimų valdytojų, ir tikrai sprendimų ieškosiu. (*Balsai salėje*) Dėl naujų projektų reikia viską įvertinti kontekste, galbūt naujų projektų negalėsime pradėti dabar. Visos alternatyvos yra ant stalo.

PIRMININKAS. Dėkoju. Gerbiami kolegos, po vieną klausimą užduokime, yra tam tikra tvarka. Toliau klausia gerbiamas A. Butkevičius. Ruošiasi J. Sabatauskas, A. Skardžius. Prašau.

A. BUTKEVIČIUS (*DFVL*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Mano klausimas būtų finansų ministrei. Klausimas būtų apie Lietuvos stabilumo 2022 metų programos vertinimą. Tikriausiai jūs stebėjote, aš nežinau, gal neturėjote laiko, vakar Biudžeto ir finansų komiteto posėdį ir buvo šita programa svarstoma. Netgi komiteto posėdžio pradžioje ir komiteto pirmininkas buvo nustebęs, kad tiek Valstybės kontrolė pastabų dar tikriausiai niekada nebuvo pareiškusi nuo nepriklausomybės atkūrimo laikotarpio, gal nuo kokių 2004 metų, ypač kai įstojome į Europos Sąjungą. Taip pat tikriausiai matėte Europos Komisijos prognozes, Lietuvoje projektuojamas, – didžiausias cikliškai pakoreguoto pirminio deficito didėjimas 2022 metais, palyginus su kitomis šalimis mes jau tampame superlyderiais, net įvertinus, kad praeiti metai buvo labai sėkmingi: fiskaliniai rezervai sukaupti, viršplaninės pajamos ir taip toliau. Vis dėlto ar atnešite kažkokį planą, kaip mes elgsimės ateityje ir kaip gyvensime? Ačiū.

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Šiaip Stabilumo programa ir yra planas ateinantiems laikotarpiams. Taip pat jis bus koreguojamas, natūralu, su kitais sprendimais, kurie bus priimti su kitų metų biudžetu. Natūralu, kad Stabilumo programoje yra įvertinami tie sprendimai, kurie yra jau padaryti.

Dėl kitų sprendimų, kurie bus padaryti, tarkim, dėl minimaliosios mėnesinės algos nustatymo ar viešojo sektoriaus darbuotojų darbo užmokesčio didinimo, tie sprendimai, kurie bus daromi su kitų metų biudžetu, natūralu, bus matomi tuomet, kai tie sprendimai bus priimti.

Šiuo metu Stabilumo programoje atsispindi tie sprendiniai ir tos projekcijos, kurios yra pagal dabar priimtus sprendimus. Rudenį turbūt įvertinus ekonomines projekcijas ir tai, kaip atrodys ekonomika tuo laikotarpiu, galbūt tam tikri papildomi sprendimai galės būti padaryti ir atsižvelgsime į situaciją, kuri bus tuo metu.

Šiuo metu sprendiniai, kurie yra reikalingi šiems metams, yra pasiūlyti tiek su pirminiu biudžetu, tiek su biudžeto korekcijomis, kurios buvo padarytos atsižvelgiant į Rusijos invaziją į Ukrainą ir su tuo susijusias geopolitines ir ekonomines pasekmes.

PIRMININKAS. Dėkoju. Toliau klausia gerbiamas J. Sabatauskas. Tada A. Skardžius, R. Žemaitaitis, J. Razma. Prašau. Nėra gerbiamo J. Sabatausko. Tada A. Skardžius. Prašau. Jis yra.

A. SKARDŽIUS (*DPF*). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas energetikos ministre, tikrai džiaugiuosi Vyriausybės sprendimu, kad nebepirksite dujų iš nedraugiškų ir nacionaliniam saugumui grėsmę keliančių valstybių, tačiau ar tai neturėjo būti regioninis sprendimas, nes tos dujos galės patekti turbūt į Latvijos Inčukalno saugyklą, galės „Nord Stream 1“ jungtimi ateiti į Lietuvos–Lenkijos jungtį? Taip pat visai dar neseniai prasidėjus karui buvo perkamos dujos nepriklausomybės laivui iš „Novateko“. Galų gale norvegų „Equinoras“ – taip pat jūs negarantuojate, kokios ten suskystintos dujos. Tad mano klausimas būtų, kodėl tai nėra regioninis sprendimas? Aš džiaugiuosi jūsų lyderyste.

Antras mano klausimas, kada apskritai Lietuva nulips nuo dujų adatos? Ačiū.

D. KREIVYS (*TS-LKDF*). Ačiū už klausimą. Kaip žinote, tiek Latvija, tiek Estija taip pat yra įsipareigojusios nepirkti dujų iš „Gazpromo“.

Kita vertus, šiuo metu Vyriausybėje vakar kaip tik įstatymas buvo patvirtintas ir keliauja į Seimą, kad Lietuvoje negalės būti prekiaujama dujomis iš Lietuvos nacionaliniam saugumui grės-

mę keliančių šalių. Jokios dujos jokiu kanalu, ar tai būtų GIPL'as, ar tai būtų terminalas, ar tai būtų vamzdis iš Baltarusijos, negalės patekti į Lietuvą.

PIRMININKAS. Gerai. Dėkoju. Toliau klausia…

D. KREIVYS (*TS-LKDF*). Atsiprašau, dar dėl dujų adatos.

PIRMININKAS. Prašau.

D. KREIVYS (*TS-LKDF*). Kaip tiktai šiuo metu Seime svarstome didžiulį paketą, jis iš esmės atvers plačias duris atsinaujinančiai energetikai. Aš tikiu, kad 2025 metais jau didesnę dalį mūsų suvartotos elektros mes pasigaminsime iš atsinaujinančių šaltinių. Šildymą turime iš biokuro, turbūt visai nedaug lieka iki 2030 metų, kad beveik 100 % elektros jau bus gaminama iš atsinaujinančių šaltinių. Be abejo, turbūt lieka pramonės dekarbonizacija, ir čia šiek tiek ilgesnis procesas. Galima tikėtis, kad tarp 2030–2040 metų dujų kiekis reikšmingai mažės.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar klausia gerbiamas R. Žemaitaitis, jis yra. Tuomet J. Razma, A. Nekrošius, V. Targamadzė, K. Vilkauskas. Prašom.

R. ŽEMAITAITIS (*LRF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Užsienio reikalų ministrui, bet aš tuomet premjerei norėčiau klausimą. Premjere, vakar Užsienio reikalų ministerijoje, neįvardijo viceministro, bet, kaip aš supratau, lyg ir M. Adomėnas, buvo politinio lygmens pasitarimas apie galimybę taikyti Turkijai sankcijas, jeigu jie blokuos arba stabdys Švedijos ir Suomijos stojimą į NATO. Kiek jums tai žinoma ir kiek tai yra derinama su jumis? Ar neatsitiks taip, kaip?.. Vakar teko dalyvauti Maršalo fondo Azijos tyrimų programos vadovės B. Glaser… jinai aiškiai pasakė, kad bent jau šiuo metu Lietuva turėtų susilaikyti nuo tokių dalykų, kaip padarė su Taivanu. Kaip jūs asmeniškai vertinate šią situaciją ir šią Užsienio reikalų ministerijos iniciatyvą?

I. ŠIMONYTĖ (*TS-LKDF*). Gerbiamas kolega, aš tikrai nekomentuoju jūsų gandų ir visų vykstančių darbo susitikimų ministerijose aš neturiu galimybės nei sekti, nei žinoti, nei žiūrėti. Nėra jokios oficialios Lietuvos Vyriausybės pozicijos tuo klausimu. Aš tikiuosi, kad Švedijos ir Suomijos stojimas į NATO bus sklandus ir greitas. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klaustų gerbiamas Jurgis, bet jo nėra. Tada A. Nekrošius. Prašom.

A. NEKROŠIUS (*LVŽSF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Mano klausimas tikriausiai socialinės apsaugos ir darbo ministrei. Sovietmečiu Baltarusijoje, Rusijoje dirbo nemažai gyventojų ir ten užsidirbo savo pensiją. Iš tų šalių dabar gauna, gyvendami Lietuvoje, savo pensijas. Tačiau dėl finansinio nestabilumo, dėl tų valiutų nuvertėjimo tos pensijos ženkliai sumažėjo, kyla tokia grėsmė, kad tos šalys net savo tarpvalstybinių įsipareigojimų gali nesilaikyti, vieną dieną tų pensijų žmonės gali negauti.

Mano klausimas toks: ar ministerijos, ar Vyriausybės lygmeniu svarstytumėte planą B, jeigu taip nutiktų, galbūt vertėtų apie tai pagalvoti, jeigu dar nepagalvojote, ir kaip tuos žmones išgelbėti, jeigu ateityje taip nutiktų? Ačiū.

M. NAVICKIENĖ (*TS-LKDF*). Kol kas mes tikrai neturime informacijos, kad… išvis mes ne visą informaciją turime, kas kokias išmokas gauna, tarkime, iš tokios valstybės kaip Rusija. Bet visiems Lietuvos piliečiams, kuriems reikalinga parama, kurie negauna pajamų tiek, kad galėtų pragyventi, yra skiriamos šalpos pensijos, jos dabar augo, mes tą patį taikysime ir žmonėms, kurie kreipsis susidūrę su įvairiomis situacijomis. Bet kokio nors papildomo didesnio apibrėžtumo tikrai šiandien negalime pasiūlyti, nes vyksta karas, Rusija yra agresorė, mes tikrai kokių nors papildomų garantijų čia suteikti nei galime, nei turime. Bet rūpinamės žmonėmis, savo piliečiais, gyvenančiais Lietuvoje, pagal savo socialinės piniginės paramos sistemą.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar klausimą užduos gerbiama V. Targamadzė. Tada K. Vilkauskas, A. Gedvilas, B. Petkevič. Prašom.

V. TARGAMADZĖ (*DFVL*). Ačiū. Aš norėčiau sveikatos apsaugos ministrui klausimą. Ką jūs galvojate daryti dėl mobingo situacijos Nacionaliniame vėžio institute? Yra gautas ne vienas pranešimas dėl šitos situacijos. Aš tikrinausi su gydytojais, taip, jie patvirtina, kad yra mobingas naudojamas.

Ir antras klausimas dėl dienos chirurgijos. Jeigu anksčiau buvo galima 24 valandas, po naujo pakeitimo dabar negalima laikyti, kai kurie ligoniai yra išrašomi ir naktį, nes gydytojus verčia tai daryti. Jie negali nuvykti ir ne visi gali susimokėti už nakvynę. Kaip šitą klausimą spręsite? Galų

gale ne visada yra ir kur susimokėti. Įstatymo projektas yra patvirtintas, bet iki galo realizavimas nesutvarkytas. Kada galvojate tai sutvarkyti? Ačiū.

A. DULKYS. Ačiū už klausimus. Visų pirma dėl pirmo. Iš jūsų minėtos įstaigos per pastaruosius metus mes esame gavę, bijau pameluoti, gal 18 ar 19 skirtingų kreipimųsi dėl galimų mobingo atvejų. Pas mus yra sudaryta speciali grupė, ji nagrinėja visus šiuos skundus, tada atitinkamai reaguoja arba perduoda toms institucijoms, kurioms priklauso. Paskutinis minėtas jūsų atvejis taip pat yra nagrinėjamas. Ar tai yra mobingas, gali patvirtinti tik tyrimas, nes, deja, žmonės dažnai maišo psichologinį smurtą, patyčias, mobingą ir kartais vadovo užduotą klausimą, iki kada padarysi užduotį, ar nepadidintą darbo užmokestį taip pat vadina mobingu, bet ne visada tai yra. Tačiau ta problema egzistuoja greičiausiai ir pačioje jūsų minėtoje įstaigoje, kurios pavadinime yra vėžys, matyt, yra įsimetęs tam tikras vėžys, jį, tikiuosi, mes pagydysime. Dabar atitinkamai Vyriausybės lygmeniu bus sprendžiamas ir šitos įstaigos steigėjų klausimas, ir atitinkamai visi kiti. Bet jūsų minėti skundai yra atiduoti ten, kur priklauso, kad būtų nagrinėjami, ir atliekami tyrimai.

Dėl chirurgijos. Matau, kad pastaruoju metu sąmoningai ir nesąmoningai yra skleidžiama netiesa, yra kalbama, kad dienos chirurgijoje yra nustatyta 12 valandų, kad yra problemų. Netiesa – būtent Vakarų šalyse, taip, jau yra pasiektas ir 12 valandų intervalas, pas mus tai yra para. Taigi tikrai visi pacientai, kuriems priklauso turėti stacionarą, jį ir gauna. O tiems, kuriems galima atlikti dienos metu chirurgines paslaugas, ir rekomenduojame, kad tai būtų padaryta, bet tam atitinkamai kai kuriose įstaigose reikia keisti ir darbo organizavimą, reikia pradėti dieną nuo tam tikrų operacijų ir baigti tam tikromis operacijomis. Čia jau yra sveikatos vadybos dalykai. Aš tikrai noriu patiktini, kad judame čia su pokyčiais ir privalome judėti, nes Lietuva yra nepaprastai atsilikusi nuo kitų šalių pagal tai, kiek atlieka dienos chirurgijos paslaugų. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar klausimą užduos gerbiamas K. Vilkauskas. Prašom.

K. VILKAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Norėčiau paklausti gerbiamos premjerės. Dabar ekonomistai prognozuoja, kad artimiausiu metu maisto produktai brangs 20 %, aš noriu paklausti premjerės, ar nebūtų galima pritaikyti jūsų gerojo pavyzdžio, gerosios patirties su centriniu šildymu, kai buvo mažinamas ir kompensuojamas PVM tarifas, kad nereikėtų kreiptis dėl PVM į Europos Sąjungos Tarybą, taip pat atitinkamam laikotarpiui ir kokiu nors procentu ir maisto produktams? Ačiū.

I. ŠIMONYTĖ (*TS-LKDF*). Ačiū. Kaip jūs puikiai žinote ar galite nuspėti, mano nuomonė tuo klausimu neturi pagrindo pasikeisti todėl, kad kainas ir toliau nustato rinka, kainos ir toliau bus tokios, kiek žmonės bus pasirengę už vieną ar kitą prekę mokėti. Tas pridėtinės vertės mokesčio nereguliuojamoms kainoms nustatymas yra didelis skirtumas nuo centrinės šilumos, kadangi centrines šildymo kainas nustato komisija. Tai reiškia, kad sumažintas pridėtinės vertės mokestis 100 % tampa vartotojo nauda. Su kitomis prekėmis, kur kainas nustato rinka, taip nebūna. Jeigu norėtumėte paieškoti pavyzdžių, tai labai toli eiti nereikia. Čia labai dažnai salėje mums yra prikišamas toks priekaištas, tarsi mes nesimokome iš Lenkijos. Ten tų sprendimų buvo priimta ir dėl akcizo kurui, ir dėl pridėtinės vertės mokesčio lengvatų, o vis dėlto infliacija kaip 12 %, taip 12 %. Man atrodo, kad čia yra paprasčiausias atsakymas. Tuomet, kuomet yra rinkoje susiklosčiusi tokia nepalanki situacija, kai yra labai daug struktūrinių šokų – žaliavų, trąšų, grūdų ir taip toliau, ir panašiai, tame, kaip pasakyti, drumstame vandenyje tikrai šito mokesčio sumažinimo naudą pasiims ne tos grupės, apie kurias jūs dabar galvojate.

PIRMININKAS. Dėkui. Dabar klausimą užduos gerbiamas A. Gedvilas. Ruošiasi B. Petkevič, D. Kepenis, Z. Balčytis. Prašom.

A. GEDVILAS (*DPF*). Gerbiama premjere, negaliu nepakartoti klausimo, po galais, kaip šitaip gali būti? Niekam jau nebe naujiena, kad statybų apimtis mažėja drastiškai, šiemet išduota 31 % mažiau statybos leidimų, stoja statomi objektai, įmonės išveža darbuotojus į *dukterines* įmones užsienio šalyse. Renovacijos projektų 80 % konkursų neįvyksta. Jau nekalbant apie tai, kiek išaugusios medžiagų kainos ir koks yra jų trūkumas. O ir Valstybės investicijų programa neatitinka realijų. Ir jūs viešai iš tribūnos tegalite pasakyti, kad viskas gerai ir pokyčių, įsikišimo į sektorių nereikia. Suprantu, kad lauksite, kol viskas baigsis bankrotais ir šis sektorius visai sustos. Negi jūs galite tik pasiskolinti išmokoms bedarbiams ir negalite surasti racionalių sprendimų? Ačiū.

I. ŠIMONYTĖ (*TS-LKDF*). Kolega, su 5 % deficitu bet kokie racionalūs sprendimai, kuriuos jūs implikuojate, reiškia tik dar didesnį skolinimąsi. Tai štai ką aš jums noriu pasakyti. Ir tai yra mano atsakymas jums. Ir man dar labai įdomu, ar jūsų užrašytame klausimo tekste „po galais“ irgi yra parašyta?

PIRMININKAS. Dėkoju. Toliau klausimą užduos gerbiama B. Petkevič. Prašom.

B. PETKEVIČ (*LRF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Mano klausimas būtų žemės ūkio ministrui. Kaip žinote, balandį Europos Komisija patvirtino Lenkijos priemokų programą, skirtą trąšų kainų augimui amortizuoti, iš viso 836 mln. eurų, ir juos ūkininkai gaus kaip tiesiogines išmokas.

Trąšų kainos, kaip žinome, Lietuvos ūkininkams išaugo kelis kartus ir yra tikrai reali grėsmė, kad smulkesni ir vidutinio dydžio ūkiuose dirbantys žemdirbiai gali nebepakelti ne tik trąšų, bet ir kuro kainų augimo naštos. Ką jūs siūlote daryti tiems ūkininkams? Gal ką Vyriausybė yra nusprendusi šiuo klausimu?

K. NAVICKAS. Ačiū už klausimą. Matote, kalbant apie grūdų… Ne tik trąšų ir kuro kainos pakilo, bet pakilo ir pačių grūdų kaina, ir ganėtinai drastiškai, vos ne dvigubai dabar pagal paskutines kainas. Vyriausybės infliacijos valdymo plane yra numatyta, kad mažiausias pajamas gaunantiems žmonėms būtų užtikrinta galimybė įsigyti pabrangusio maisto. Ši priemonė, mes manome ir aš manau, yra efektyviausia. O gamybos sąnaudos įėjo į realizacijos kainą ir kai kuriuose segmentuose ūkininkai prognozuoja taip pat dar neženklų kainų augimą rudenį, todėl kainos dedamąja tas dalykas susiniveliuos.

O lyginti su Lenkija mes tikrai negalime, pas mus yra kita žemės ūkio struktūra. Ne visada, matyt, korektiška lygintis su šalimis, nes ne visos šalys… Mes paramos programą jau teikėme, dalinome labiausiai nukentėjusiems sektoriams, kad jie tiesiog nebankrutuotų, tai yra paukštienos, kiaušinių ir kiaulienos sektoriams.

PIRMININKAS. Dėkoju. Toliau klausimą užduos gerbiamas D. Kepenis, tada Z. Balčytis, L. Girskienė, K. Mažeika. Prašom.

D. KEPENIS (*LVŽSF*). Dėkoju. Klausiu sveikatos ministro. Praėjusių metų gruodžio 1 dieną 194 Pasaulio sveikatos organizacijos narės pasiekė bendrą sutarimą dėl PSO rengiamos tarptautinės sutarties dėl pandemijų prevencijos ir parengties joms svarstymo. Šių derybų pradžiai šių metų kovo 3 dieną pritarė ir Europos Vadovų Taryba. Šios sutarties pagrindu yra perduodamas dalinis Lietuvos kaip valstybės ir sveikatos apsaugos suverenumas Pasaulio sveikatos organizacijai. Valstybė nebeteks lankstumo galimybės, nes, kaip parodė ši pandemija, PSO sprendimai nebūtinai būna geriausi, efektyviausi pandemijos valdymo kontekste.

Kokia jūsų, kaip sveikatos ministro, pozicija šios sutarties atžvilgiu ir dėl valstybės galimybės valdyti situaciją? Pridėsiu prie to, kad mes dabar pirmaujame pasaulyje pagal mirčių nuo COVID-19 pandemijos skaičių. Kada paskelbsite valstybėje ataskaitą apie klaidas, sėkmes ir nesėkmes ir kaip ateityje mes tuos klausimus spręsime? Ačiū.

A. DULKYS. Ačiū už klausimą. Visų pirma būtent pandemija tokio masto, kokio nematėme pastarąjį šimtmetį nuo Pirmojo pasaulinio karo ir ispaniškojo gripo, ir parodė, kad ne tik Pasaulio sveikatos organizacija, bet ir Europos sveikatos organizacijos turi tikrai peržiūrėti savo veiklą, taigi ir labiau viską koordinuoti. Čia kalbama ne apie šiaip kokių nors galių perdavimą, bet būtent apie koordinacinių mechanizmų buvimą. Būtent ši pandemija taip pat rodo įvairius netolygumus ir kaip pasaulis įveikė pandemiją. Galėtų įveikti ir greičiau turėdamas vakcinų, jeigu visame pasaulyje tų vakcinų vienu metu būtų daugiau, jeigu veiktų organizacijos, jeigu sveikatos apsaugos sistemos būtų galingesnės ir sugebėtų duoti atsaką net ir dezinformacijai. Tai buvo parodyta.

Taigi mes palaikome šiuos procesus. Manome, kad Pasaulio sveikatos organizacija iš tikrųjų turi stiprėti, iš tikrųjų jos rekomendacijos turi būti greitesnės, nes šios pandemijos metu nacionalinės vyriausybės, sveikatos apsaugos ministerijos buvo priverstos daryti kai kuriuos sprendimus nacionaliniu lygmeniu. Buvo netolygumų ir tai dar labiau didino visuomenės nepasitikėjimą sprendimais, nes jie matė labai daug skirtingų variacijų. Aš manau, kad tokie dalykai kaip susivienijimas aplink Pasaulio sveikatos organizacijos procesus, Europos institucijų, Europos vaistų agentūros darbas turėtų mums padėti įveikti ateities krizes kur kas efektyviau.

PIRMININKAS. Dėkoju. Toliau klausimą užduos gerbiamas Zigmantas. Norėsite papildyti ar kaip? Ne, viskas gerai. Tada klausimą užduos Z. Balčytis. Prašau.

Z. BALČYTIS (*DFVL*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Noriu užduoti klausimą, po galais, žemės ūkio ministrui. Būtų kalbama apie UAB „Šilutės polderiai“ privatizavimo klausimą.

Kaip žinoma, tai yra labai unikalus įrenginys Lietuvoje, niekas aplinkui faktiškai tokių neturi, ir tai yra likę nuo senų laikų. Šis įrenginys reguliuoja vandens lygį potvynių metu. Jis reguliuoja ne tik vandens lygį, bet ir visos ekosistemos. Mes tikrai didžiuojamės labai derlingomis žemėmis toje teritorijoje. Jeigu šio įrenginio nebūtų, faktiškai dešimtys tūkstančių hektarų tiesiog prarastų savo vertę.

Aš manau, kad šis privatizavimo sprendimas, kiek aš žinau, yra atiduotas į Valstybės turto fondą, ko gero, iš tikrųjų yra labai keistas, nes paslaugos yra vienetinės ir privati įmonė iš tikrųjų pabrangins išlaidas, tai yra pabrangins priežiūros kainą. Ar jums neatrodo, kad buvo paskubėta ir kokiu pagrindu vis dėlto buvo priimtas sprendimas? Ar tik noras atsikratyti problemos, ar vis dėlto buvo koks nors racionalus pagrindas dėl šio sprendimo? Mūsų visa Šilutės bendruomenė yra susirūpinusi, kaip čia ateityje bus. Ačiū.

K. NAVICKAS. Ačiū už pagaliau sulauktą klausimą. Šilutės polderių sistema, niekas neginčija, yra unikali ir specifinė Šilutės arba Nemuno deltos dalis. Tačiau jos valdymas, priežiūra nebūtinai turi būti daroma valstybinės įmonės, juolab kad jūsų minėta UAB „Šilutės polderiai“, vertinant darbus, apskritai didžiąją dalį darbų, absoliučiai didžiąją dalį darbų, nevykdė tiesiogiai polderių priežiūros, darė kitus darbus, dalyvavo kelių tiesimo konkursuose. Ne viena ši įmonė, buvusi mūsų pavaldumo, yra pateikta privatizuoti. Mes vertinome pagal unikalias funkcijas, kurios yra valstybės, tai yra negali tų paslaugų atlikti privatus sektorius. Ši įmonė neturėjo kokių nors unikalių kompetencijų, paslaugų, nes polderių priežiūra yra iš esmės tos pačios melioracijos darbai. Vertinant pagal tą kriterijų, ar yra vykdomos svarbios valstybei funkcijos, to kriterijaus ši įmonė neatitiko ir dėl to yra pateikta privatizuoti.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausimą užduos gerbiama L. Girskienė. Prašau.

L. GIRSKIENĖ (*LVŽSF*). Na, kol Vyriausybės nariai plačiomis šypsenomis fotografavosi pasipuošę ukrainietiškais tautiniais rūbais, Lietuvoje nuo karo Ukrainoje prieglobstį radusios mamos su vaikais galvojo, iš kur gauti maisto. Atsivertę Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos internetinį tinklalapį matome daugybę įvairių priemonių, numatytų karo pabėgėliams, tai yra vienkartinės išmokos įsikurti, priešmokyklinio, ikimokyklinio ugdymo kompensacijos vaikams, vaiko pinigai, socialinės pašalpos, būsto nuomos dalies kompensacija, šalpos pensija, išmoka vaikų ugdymui apmokėti ir panašiai. Tačiau nė viena ši išmoka, mano žiniomis, nėra pasiekusi nė vieno karo pabėgėlio, išskyrus maisto davinį, kuris buvo atiduotas vasario pabaigoje–kovo pradžioje ir vienkartinė 100–200 eurų išmoka maisto ir higienos reikmenims įsigyti. Praėjo 3 mėnesiai ir žmonės dar nėra gavę dokumentų, o be jų negali teikti prašymų gauti išmokas, pasinaudoti kitos pagalbos priemonėmis, registruotis nedarbingumo tarnyboje, galiausiai įsidarbinti, nes visur yra reikalingas asmens kodas. Kaip galite pakomentuoti tokią situaciją ir kada pagaliau pinigai pasieks nuo karo Lietuvoje pasislėpusius ukrainiečius?

M. NAVICKIENĖ (*TS-LKDF*). Aš gal pakomentuočiau, bet man įdomu, iš kur jūs tokius duomenis imate, nes jeigu jūs duomenis imate iš kažkokių nepatikimų šaltinių, tai tada ir klausimai taip susiformuluoja. Pabrėžti norėčiau kelis dalykus. Norintys įsidarbinti žmonės neturi turėti jokio asmens kodo. Tik užsiregistravęs žmogus iš karto gali gauti Užimtumo tarnybos paslaugas. Šiandien jau yra dirbančių apie 8 tūkst. žmonių ir tikrai ne visi jų dar turi leidimo gyventi Lietuvoje korteles. Čia pirmas dalykas.

Antras dalykas. Socialinę paramą tikrai gauna ne nulis žmonių. Socialinė parama yra pradėta jau dideliam skaičiui žmonių. Aš galėsiu jums patikslinti konkrečius skaičius, kiek jų yra šiandien gaunančių socialinę paramą.

Dabar dėl leidimų išdavimo. Taip, procesas užtrunka ilgiau, negu mes planavome iš pradžių. Galvojome, kad bus apie 24 dienas. Kai kas gauna ir per 24 dienas, bet tiems žmonėms, kurie negauna, atskiros savivaldybės yra pradėjusios finansinę paramą, ją žmonės gali gauti ir neturėdami asmens kodo, ir ją gauna. Čia yra vienas dalykas.

Kitas dalykas, kad visi žmonės, kurie kreipiasi dėl socialinės paramos į savivaldybes, ją gali gauti iš karto, kai yra priimamas sprendimas. Ne gaunama kortelė, bet priimamas sprendimas. Mano žiniomis, Migracijos departamento duomenimis (vakar buvo kaip tik susitikimas), iš 50 tūkst. karo pabėgėlių, kurie yra Lietuvoje, apie 11 tūkst. liko suteikti korteles, kurios užtikrintų visų paslaugų teikimą, bet iki to laiko savivaldybėse yra individualūs mechanizmai, kurie gali pasiekti karo pabėgėlius, kaip ir higieninė parama higienos paketais ir maisto kortelėmis, lygiai taip pat. Tikrai nėra taip, kad nė vienas žmogus nėra gavęs socialinės paramos. Taip apibendrinti tikrai nereikėtų.

PIRMININKAS. Dėkoju už atsakymus. Jau ne kartą esame kalbėję, kad šitas žanras per šoninius mikrofonus nelabai gerai per Vyriausybės valandą, nes visi užsirašo paklausti ir yra laikas, ir eilė, ir visa kita, bet aš labai trumpai duosiu jums replikos teisę, labai trumpai ir toliau nevystysime.

L. GIRSKIENĖ (*LVŽSF*). Dėkui. Aš pati esu septynis žmones priėmusi ir nė vienas nėra gavęs dokumento, todėl ne iš lubų. Čia iš asmeninės patirties.

PIRMININKAS. Gerai, iš asmeninės patirties. Tvarka, fiksavome. Ačiū, diskusiją baigėme. Visi skaičius išgirdome.

Dabar K. Mažeika užduos klausimą. Toliau ruošiasi S. Tumėnas, L. Nagienė, A. Veryga. Prašau.

K. MAŽEIKA (*DFVL*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Mano klausimas dviem ministrams, bet vieno iš jų nematau, susisiekimo ministro, tai gal premjerė žinos apie situaciją ir žemės ūkio ministras. Kalbant apie vėžę „Rail Baltica", situacija yra tokia, kad yra pasirinktos dvi alternatyvos ir jos buvo pristatytos Kalvarijos savivaldybėje, bet situacija ne ta, kad kuri alternatyva geresnė ar blogesnė. Situacija ta, kad tose teritorijose, kur galimai gali būti viena ar kita alternatyva, žemės sklypuose ūkininkai negali deklaruoti pasėlių. Projektas dar nevyksta, situacija dar šakėmis ant vandens rašyta, traktorių nėra, technikos nėra, bet ūkininkai, atėję į savivaldybę, negali deklaruoti ten pasėtų pasėlių, kur pernai galėjo deklaruoti, ir taip toliau. O šiandien situacija nėra žinoma. Savivaldybės specialistai atsisako bendrauti, jie irgi nežino, tai galbūt… Nežinau, kokie sprendimai yra priimti, kuri galbūt alternatyva, nes yra vienas klausimas, kuri alternatyva, ar šešta, ar trečia, ten lyg ir buvo, ministras pristatė?

Kitas dėl deklaravimo. Ar čia klaida, ar čia yra kažkokie sprendimai, kurių dar kažkas nežino, nes pats skambinau į agentūrą, irgi sakė, kad lyg ir yra kažkoks dokumentas, bet jis ministerijoje. Gal galite pasakyti? Ačiū.

I. ŠIMONYTĖ (*TS-LKDF*). Labai ačiū. Dėl tos vėžės, žinote, aš neatmesčiau, kad tas esamas pasirinkimas nebūtinai visiems patiks, bet, matyt, čia ir nėra tikslas, kad būtinai visiems patiktų, bet tai, kad dabar esančių pasėlių negalima deklaruoti ten, kur kada nors galbūt bus vėžė, turiu pasakyti, kad man yra naujiena. Tikiuosi, kad ministras šitą problemą išspręs.

K. MAŽEIKA (*DFVL*). O alternatyva kokia, žinote, premjere?

I. ŠIMONYTĖ (*TS-LKDF*). Aš tikrai dabar tos alternatyvos nevertinsiu, bus ministras, galės jums pakomentuoti detaliau. Aš žinau, kad vyksta diskusija su kai kuriomis institucijomis, kurios galbūt nėra būtinai patenkintos. Bet čia jeigu viena netiks vieniems, tai kita netiks kitiems.

K. NAVICKAS. Dėl deklaravimo aš tikrai išsiaiškinsiu, kas ten yra, nes vienintelis pakeitimas šiais metais deklaravimo sistemoje yra tas, jeigu tai yra valstybės žemė, tai turi būti dokumentai, leidimas ta valstybės žeme naudotis. Čia tiktai dėl to, bet aš jūsų dar paklausiu apie konkrečius sklypus. Viceministras E. Giedraitis tą klausimą kuruoja. Manau, kad rasime sprendimą.

PIRMININKAS. Dėkoju.

M. NAVICKIENĖ (*TS-LKDF*). Aš atsiprašau, ar galiu dar trumpai pakomentuoti kitą klausimą, kuris prieš tai buvo?

PIRMININKAS. Prašom.

M. NAVICKIENĖ (*TS-LKDF*). Turiu duomenų, kad socialinė parama savivaldybėse yra skirta šiandien beveik 18 tūkst. asmenų. Tik norėjau patikslinti.

PIRMININKAS. Gerai, dėkoju. Dabar klausimą užduos gerbiamas S. Tumėnas. Ruošiasi L. Nagienė, A. Veryga, J. Sabatauskas. (*Šurmulys salėje*) Tuoj įjungsiu mikrofoną. Prašom.

S. TUMĖNAS (*LVŽSF*). Ačiū. Kreipiuosi į sveikatos ministrą. Gerbiamas ministre, noriu iškelti rezidentų kvotų ir poreikio problemą. Mano žiniomis, Sveikatos apsaugos ministerija tas kvotas skirsto remdamasi galiojančiomis gydytojų licencijomis, bet tai iškreipia situaciją, nes ir per 70 metų turintys gydytojai gauna tą licenciją. Pasirodo, kad daug jų, kaip sakoma, nebaigia kadencijos, daug anksčiau išeina ir trūksta gydytojų, ypač regionų ligoninėse ir Šiaulių respublikinėje ligoninėje, tačiau jie neprisikviečia rezidentų. Ar ministerija tai žino ir ar nesirengiama keisti to viso rezidentų problemos sprendimo? Ar nesirengiama?

A. DULKYS. Rengiamės spręsti problemą. Ačiū už klausimą. Matyt, trys tokios pagrindinės kryptys. Visų pirma yra ilginama rezidentūros studijų programų trukmė. Antras dalykas, įvesime tokį minimalų atlikimo trukmės rodiklį, kurio esmė bus ta, kad mažose savivaldybėse, tiksliau, ne mažose, bet kitose savivaldybėse negu Vilniaus ir Kauno, rezidentų ten būtų apie 30 % darbo laiko, toks jų mastas. Šiuo metu Vilniuje ir Kaune dominuoja visi, už Vilniaus ir Kauno ribų yra tik nuo 1 iki 3 % rezidentų. Mėginsime šituo aspektu ir, be abejo, įvesime tokias kaip rezidento mentoriaus funkcijas, kad atsirastų daugiau galimybių mažose gydymo įstaigose tuos rezidentus priimti. Taigi, pakeliui dar, be visa ko, jeigu jau paminėjote rezidentus, tai dirbame dabar ir prie teisės aktų projektų, kad mes padarytume pozityvų pokytį ir rezidentų darbo užmokesčio klausimais. Ačiū.

I. ŠIMONYTĖ (*TS-LKDF*). Aš norėčiau papildyti, nes man pačiai teko ieškoti kompromiso dėl priimamų rezidentų skaičiaus, kai tokia diskusija buvo iškilusi. Kaip tik norėčiau paneigti tai, ką jūs sakote, kad kaip tik papildomas priėmimo vietų didinimas ir buvo susietas su tomis specializacijomis, kurių mums labiausiai reikia arba reikės. Bet, matot, žmonių pasirinkimai kartais yra kitokie negu valstybės planavimas. Nėra taip, kad planuotume pagal kokias nors esamas licencijas, kaip tik priešingai. Matome specializacijas, kurių trūksta, ir kreipiame pasirinkimus būtent į tas specializacijas, kurių trūksta ir trūks. Bet tos specializacijos nebūtinai yra pirmas pasirinkimas labai dažnai žmonių, kuriems galbūt atrodo, kad būti plastikos chirurgu, pavyzdžiui, yra naudingiau negu, tarkim, gerontologu arba šeimos gydytoju.

PIRMININKAS. Dėkoju. Toliau klausimą užduos gerbiama L. Nagienė. Prašom.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Iš tikrųjų mano klausimas energetikos ministrui. Vakar mes turėjome Energetikos komisijos posėdį. Buvo kalbama apie proveržio paketą, tai vienas mano klausimas. Prašom pasakyti, dabar bendruomenėms, kurioms yra numatytas mokestis pagal pagamintą elektros energijos kiekį, buvo tikrai džiugu, daug kas iš bendruomenės iš tikrųjų to teisės akto ir laukė… Dabar yra numatyta, kad bus įkurtas administratorius. Administratorius, kuris konkrečiai administruos tas lėšas ir pagal jų pateiktas paraiškas atitinkamai bus skirstomos lėšos. Ar tai, jūsų manymu, yra priimtina? Aš sakyčiau, tai yra savivaldos ir bendruomenės reikalas. Aš manyčiau, kad galėtume galbūt spręsti tuos klausimus per savivaldą?

Antras dar klausimas, susijęs su šituo pačiu mokesčiu: yra numatyta, kad galios šitas mokestis tik priėmus teisės aktus, kai jis įsigalioja tik toms įmonėms, kurios statys vėjo jėgaines, ir tiems parkams, o senesnieji, kurie dabar jau statomi ir kurie anksčiau pastatyti, šito mokesčio nemokės. Kaip, jūs manymu, energetikos ministre?

D. KREIVYS (*TS-LKDF*). Nuo paskutinio klausimo. Turbūt neteisinga būtų apmokestinti, ne apmokestinti, sakykime, o prašyti antrą kartą pinigų iš tų parkų, kurie veikia, nes jie su bendruomenėmis jau turi sutartis. Nemaža dalis iš jų nutiesė kelius, įrengė įvairių kitų objektų, mokėjo pinigus. Ir turbūt yra teisėti lūkesčiai – atgal įstatymas negalėtų, neturėtų galioti, mes tą klausimą kaip tik esame irgi svarstę, ar galėtų, ar panašiai. Ir tai teisiškai nelabai išeina padaryti.

O pirmas klausimas, atsiprašau, priminkite man pirmą klausimą.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). (*Kalba ne per mikrofoną, negirdėti*)

D. KREIVYS (*TS-LKDF*). Dėl administratoriaus. Irgi turėjome labai daug diskusijų, kaip tai būtų galima geriau padaryti. Ar prie seniūnijos tai būtų galima daryti, ar savivaldybėje, ar centralizuotai. Kad pats procesas vyktų efektyviau ir būtų skaidrus, su aiškiomis taisyklėmis, be jokių skundų, nes seniūnijos lygmeniu galėtų atsirasti įvairių vidinių srovių ir kitų dalykų, buvo nuspręsta, kad paraiškas administruotų centrinė institucija. Bendruomenės vienodomis sąlygomis galėtų teikti be jokių vidinių srovių ir kitų dalykų. Tuo klausimu tikrai mes labai ilgai diskutavo-

me, tarėmės labai plačiai ir, mūsų manymu, šitas sprendimas būtų efektyviausias, greičiausiai ir geriausiai atitinkantis tiek bendruomenių interesus, tiek mūsų teisinę bazę.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausimą užduos gerbiamas A. Veryga. Ruošiasi J. Sabatauskas, V. Bakas, A. Vinkus. Prašom.

A. VERYGA (*LVŽSF*). Ačiū. Aš turiu klausimą dviem ministrams. Ekonomikos ir inovacijų ministrės norėčiau paklausti, nes, kaip suprantu, jūsų kuravimo srityje yra Registrų centras. Buvo skelbta, kad gegužės pradžioje turėtų startuoti nuotolinė prekyba receptiniais kompensuojamaisiais vaistais. Šiandien turime gegužės 19 dieną, ir niekas nėra startavę. Kada bus tas startas?

Ir sveikatos reikalų ministro norėčiau paklausti dėl bendradarbiavimo perkant brangius inovatyvius vaistus. Jūs esate ne sykį minėjęs, kad bus ieškoma, kaip pratęsti bendradarbiavimą su Višegrado šalimis, perkant, įsigyjant tuos brangius vaistus. Ką pavyko padaryti? Ar yra kažkokių praktinių žingsnių jau įgyvendinta, ne tik susitikimų, bet ar vyksta kokie nors derinimai valstybės tarnautojų lygiu dėl konkrečių pirkimų? Labai ačiū.

A. ARMONAITĖ (*LF*). Žinokite, turiu pasitikrinti. Iš karto parašysiu komandai, kad paklaustume Registrų centro. Dėkui.

A. DULKYS. Ačiū už klausimą. Višegrado kontekste lenkai yra prisiėmę atsakomybę inicijuoti sutarties pratęsimą, nes jis čia dabar kaip tik baigiasi, jeigu neklystu, ir baigiasi, man atrodo, gegužės mėnesį. Esame sutarę, kad jie ir toliau pratęs. Turiu mintyje, konkrečių sutarimų, kažkokių veiksmų ir nėra su Višegrado šalimis. Truputį geriau pajudėję yra su Latvijos ir Estijos sritimi, nes kaip tik dabar buvo naujai pasirašyta bendradarbiavimo sutartis su Latvija ir Estija, na, Lietuvos mūsų ta trišalė. Čia jau turime paskyrę ir konkrečius koordinatorius. Viceministras A. Pečkauskas iš mūsų pusės tai kuruoja. Tikimės, kad gal su Baltijos šalimis jau bus tie pirmieji veiksmai.

Labai natūralu, šiuo metu lenkai, matyt, dėl karo reikalų stipriai yra įklimpę, dėl pagalbos Ukrainai, daugelis tų projektų yra truputėlį stabtelėję. Bet, manau, dabar visi kartu kaip tik susitiksime Ženevoje, bus galimybė ir pasitikslinti.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausimą užduotų V. Bakas, bet jo nėra salėje, taip? Tada pakeičiame. T. Tomilinas iš tos pačios frakcijos užduos. Ir tada ruošiasi A. Vinkus. Atsiprašau, J. Sabatauskas turėjo klausti. Viskas. Atsiprašau, kolegos. J. Sabatauskas. Jungiu mikrofoną. Aš buvau paskelbęs, atsiprašau.

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Aš irgi norėjau klausti dviejų ministrų, bet kadangi ministrės A. Bilotaitės nėra, aš paskui performuluosiu klausimą švietimo, mokslo ir sporto ministrei. Dabar klausimas sveikatos apsaugos ministrui. Gerbiamas ministre, ne tik man, bet ir medikams, pacientams, pagaliau vilniečiams didelį nerimą sukėlė žinia, kad jūs atsisakote ypač geroje vietoje esančios sanatorijos „Pušyno kelias“. Ir čia aš jau nesuprantu jūsų pozicijos nuoseklumo, nes jūs nuolat kartojate, kad reabilitacijos paslaugos turi būti suteikiamos žmonėms, pacientams kuo arčiau namų. O čia imate ir atimate iš vilniečių tą galimybę turėti tokią reabilitaciją „Pušyno kelyje“. Pagaliau aš prieš 15 ar 17 metų po sunkios operacijos ten atlikau reabilitaciją. Tikrai buvo gerai. Taip pat jūs aiškinate, kad remontas neapsimoka, nes per daug kainuoja. Tada klausimas, kiek iš tikrųjų kainuoja ta renovacija? Pagaliau ten sklypas labai, sakysime, būtų gardus nekilnojamojo turto vystytojams. Tai kam čia jūs tada padedate, ar pacientams, ar vystytojams?

O švietimo, mokslo ir sporto ministrei. Vidaus reikalų ministerija paskelbė, kad atsisako vadinamųjų VRM rūmų. Ar derino su jumis? Nepaskelbta, kam atiduoda tą pastatą. Ten tiek kultūros reikmėms, sporto reikmėms, vyksta įvairūs užsiėmimai, pagaliau treniruotės. Ar su jumis derino vadinamųjų VRM kultūros rūmų perdavimą?

J. ŠIUGŽDINIENĖ (*TS-LKDF*). Turite galvoje VRM kultūros rūmus Žirmūnuose? Manau, kad tikrai yra derinta. Bus Vyriausybės sprendimas dėl to.

I. ŠIMONYTĖ (*TS-LKDF*). Yra priimtas Vyriausybės sprendimas tuo klausimu.

PIRMININKAS. Dėkoju. Tada klausimą užduos…

A. DULKYS. Neatsakiau į klausimą. Labai atsiprašau, posėdžio pirmininke. Buvo du klausimai.

PIRMININKAS. Ai, prašom, nes pasirodė, kad… Gerai, prašom.

A. DULKYS. Dviem ministrams buvo. Atsiprašau, neatsakyta. Dėl jūsų minimo objekto buvo tartasi ir kalbėtasi, sprendimai priimti, buvo dalininkų susirinkimas kartu su universitetu, įver-

tintos visos investicijos, reikalingos šiai ligoninei. Laikas Lietuvoje keisti savo matymą ir daryti skirtumą tarp rekreacijos ir reabilitacijos. Vilniuje esančios ligoninės turi visas bazes tikrai reabilitacijai vykdyti, o ne pasivaikščiojimui po mišką. Šis objektas, šios patalpos nėra lemiamas aspektas. Visi darbuotojai turės darbą ir toliau reabilitacijos paslaugas teiks kitose šios gydymo įstaigos patalpose. O esamos patalpos yra nepatogioje vietoje, bažnyčios teritorija, taigi tikrai reikalauja neadekvačių investicijų ir šiuo metu teikia, daro ligoninei didžiulius nuostolius.

O visoms gydymo įstaigoms taip pat yra palinkėjimas persižiūrėti visas patalpas, visus objektus, neefektyvius ir tik kaip per kiaurą kibirą naudojančius mokesčių mokėtojų pinigus. Taigi ligoninės vadovybė viską suskaičiavo, įtikino dalininkus ir visos reabilitacijos paslaugos bus užtikrintos. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Taigi, pagaliau klausimą užduos gerbiamas T. Tomilinas. Prašom.

T. TOMILINAS (*DFVL*). Gerbiami ministrai, turbūt klausimas būtų tinkamiausias vidaus reikalų ministrei, bet užduosiu jums bendrai. Daugelis tarptautinių ir Lietuvos nevyriausybinių organizacijų, kalbant apie migraciją, užduoda klausimą, kodėl jazidų mažuma nėra traktuojama kiek kitaip ir jiems yra nesuteikiamos prieglobsčio teisės. Tai klausimas, dažnai užduodamas lankantis migrantų stovyklose. Aš trumpai pacituosiu vieną jazidės laišką, nes tokie žmonės turi mažai galimybių prisibelsti iki sprendimų priėmėjų. Tiesiog keletas citatų, jeigu galima: „Mes norime laisvės, mes nesame nusikaltėliai, nesame teroristai, nesame banditai. Mes buvome laikomi čia daugiau nei 6 mėnesius, o tai reiškia, kad nėra gailestingumo, nėra žmogiškumo, jokios vilties, tai yra tikras psichologinio kankinimo būdas. Aš manau, kad visi, kas tiek ilgai yra laikomi, – taip rašoma, – gali sulaukti paskutinio savo atodūsio čia. Mano bendruomenės nariai jazidai, ypač jazidai, negali grįžti į pragarą, kuris vadinamas Iraku.“ Aš paliksiu ministrams laišką, čia yra daugiau informacijos iš „Wikipedijos“ apie jazidus, bet norėtųsi išgirsti oficialią nuomonę, nes Europos šalyse tai yra pakankamas pagrindas suteikti prieglobstį, kiek man žinoma, gal aš klystu.

I. ŠIMONYTĖ (*TS-LKDF*). Gal aš galėčiau pakomentuoti, juo labiau kad aš esu susitikusi ir su ponia N. Murad, ją jūs turbūt neabejotinai žinote, mes esame apie tai irgi nemažai kalbėjusios. Tiesą sakant, nėra Europos Sąjungos migracijos teisėje ir mūsų atitinkamuose įstatymuose tokios automatinės sąsajos su tautybe, su tikėjimu ar kuo nors kitu. Vis tiek reikia įvertinti aplinkybes, ar žmogus dėl to patiria persekiojimą, tokiu atveju pagrindo suteikti prieglobstį yra. Aš suprantu žmonių nusivylimą, kai tas prieglobstis nesuteikiamas, bet vis dėlto tokių apibendrinimų turbūt reikėtų vengti. Konkrečias aplinkybes, manau, turi galimybę įvertinti ne tik Migracijos departamentas, bet ir abi apeliacijos instancijos, kurioms dabar yra numatytos galimybės apskųsti ir tas aplinkybes atskleisti, bet tokio automatizmo, mano supratimu, nėra su jokia žmogaus ypatybe. Tikrai stengiamės žiūrėti jautriai, jazidų situaciją, manau, gerai suprantame ir tą jūsų laišką tikrai būtinai įvertinsime. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar klausimą užduos gerbiamas A. Vinkus. Tada ruošiasi R. Šarknickas ir paskutinis gerbiamas J. Razma, nes praleido savo eilę paklausti. Prašau.

A. VINKUS (*LVŽSF*). Gerbiamas sveikatos apsaugos ministre, kaip žinote, sveikatos sistema Lietuvoje veikia pagal privalomojo sveikatos draudimo principą. Gyventojai moka įstatyme nustatyto dydžio privalomojo sveikatos draudimo įmoką. Pažeidžiamoms gyventojų grupėms: pensininkams, neįgaliesiems, vaikams, studentams, taikoma išimtis – tai suprantama, už juos privalomojo sveikatos draudimo įmokas moka valstybė iš valstybės biudžeto lėšų. Tačiau dalis gyventojų, kuriai taikoma minėta išimtis, sudaro 52 %, kitaip sakant, išimtis viršija taisyklę. Valstybės lėšomis draudžiamų asmenų yra daugiau negu asmenų, kurie patys moka draudimo įmokas. Nekalbėsiu apie valstybės ir gyventojų mokamų įmokų skirtumus, nors šie klausimai tarpusavyje susiję. Gerbiamas ministre, kaip vertintumėte šią situaciją, ar tokią situaciją lemia žemas gyventojų pragyvenimo lygis, ar kiti faktoriai?

A. DULKYS. Ačiū už klausimą. Na, toks ilgalaikio atstumo klausimas. Žiūrėkime, čia, matyt, pagrindinis principas yra ne taisyklė, ne išimtis. Draudimo, apie kurį kalbate, pagrindinis principas yra solidarumas, čia ir yra mūsų esminis, matyt, susitarimas valstybėje, kad visada dirbantis moka už nedirbantį, jaunas už seną, sveikas už sergantį. Ta grupė iš tikrųjų yra didžiulė. Jeigu pagalvosime apie tai, kad Lietuva 15–20 metų periodu (bent jau taip rodo prognozės) gali tapti net ir seniausia Europos Sąjungos valstybe, vadinasi, mums spaudimas šiuo klausimu ateityje tik didės.

Šiuo metu yra virš 20 grupių, už kurias yra mokama. Ateityje būtų galima diskutuoti apie šių grupių peržiūrą, bet, matyt, ta diskusija turėtų būti labai pasverta ir nepažeidžianti būtent mano minimo solidarumo principo, kad nebūtų iškreipta. Nors nežinau, gal jūsų partijai, jūsų frakcijai, ir galima pagalvoti, pavyzdžiui, peržiūrėti grupę ūkininkų, kurių finansinė padėtis juk keičiasi. Galbūt ateityje galima žiūrėti pagal pajamas, diferencijuoti ir taip toliau, ir panašiai, bet čia jau yra didelio kito klausimo, didelės kokios nors reformos aspektas ir, matyt, reikia gilesnio pokalbio apie tai.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausimą užduos R. Šarknickas. Prašau.

R. ŠARKNICKAS (*LVŽSF*). Klausimas būtų švietimo, mokslo ir sporto ministrei. Į mane kreipėsi Kūno kultūros mokytojų asociacija dėl 2022–2023 metų bendrojo ugdymo programos, kurioje yra fiksuojamos tik 2 savaitinės valandos ir jinai neatitinka 2018 m. spalio 18 d. Kūno kultūros ir sporto įstatymo IV skyriaus 12 straipsnio 2 punkto, nes yra prieštaravimas, kodėl nėra tos 3 valandos, kuri turėtų būti. Tiesiog toks klausimas būtų jums, ar ta 3 valanda atsiras, ar ne? Ačiū jums.

J. ŠIUGŽDINIENĖ (*TS-LKDF*). Dėkui už klausimą. Taip, mes žinome šitą problemą, bet esame apsisprendę eiti palaipsniui. Praėjusiais metais priėmėme net keletą sprendimų, kurie buvo jau dešimtmetį marinuoti, o įstatyme buvo kitaip, ir pradinėse klasėse realiai atsirado trečia fizinio ugdymo pamoka. Taigi tai darome palaipsniui, nes tai yra tikrai nemažos biudžeto lėšos. Tą padarysime ir su kitomis, vyresnėmis, klasėmis, kurioms dabar trečios pamokos nėra.

PIRMININKAS. Dėkoju. Paskutinis klausimą spės užduoti gerbiamas J. Razma. Prašau.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Mano klausimas ekonomikos ir inovacijų ministrei. Gerbiamoji ministre, gal galėtumėte pasakyti, kada galų gale bus atidaryta Lietuvos atstovybė Taivane? Kokios priežastys lėmė, kad tas atidarymas taip užtruko? Man atrodo, mums būtų buvę aktualu tai atidaryti, kai buvo tas didžiausias pakilimas po Taivano atstovybės atidarymo čia, Lietuvoje, ir tada mūsų atstovai jau galėtų efektyviai rūpintis rinkų atvėrimu mūsų verslui. Kokia ten situacija ir kada mes išgirsime žinią, kad jau?

A. ARMONAITĖ (*LF*). Dėkui už klausimą. Visų pirma, reikėjo gauti Taivano užsienio reikalų ministerijos oficialų raštą, jog tokią atstovybę mes galime atidaryti. Jis buvo gautas, tiesą sakant, ne taip seniai. Kadangi siunčiame oficialų atstovą – valstybės tarnautoją, turi įvykti konkursas. Taigi realu, jog pagal visas procedūras mes atstovą fiziškai ten galėsime išsiųsti vasaros pabaigoje, rudenį.

Dabar yra kitų dalykų, kurie yra daromi, ir tai nereiškia, jog Lietuva nedirba su Taivanu. Visų pirma, mes jau turime ten ir fizines patalpas, fizinę vietą, fizinį adresą. Šis techninis dalykas, kurio kurį laiką neturėjome, ir tai yra susiję su kai kuriais Taipėjuje esančiais techniniais klausimais, mums neleido oficialiai atidaryti, tačiau tiek „Investuok Lietuvoje“, tiek Inovacijų agentūra turi kontaktų, bendrauja su konkrečiomis įmonėmis, taip pat su ministerijomis ir oficialiomis agentūromis ir jau yra konkrečių besidominčių įmonių, besižvalgančių tiek investicijų čia, Lietuvoje, tiek konkrečių projektų.

Tačiau noriu pasakyti, jog dienos pabaigoje verslą daro verslas. Ne A. Armonaitė ar koks kitas ministras, ne Taivano ministerijos, o verslas. Verslas turi matyti konkrečius *business case*, konkrečius projektus ir planus, kad mes pagaliau sulauktume visiškai apčiuopiamų projektų ir apčiuopiamos naudos.

PIRMININKAS. Dėkoju. Laikas, numatytas Vyriausybės valandai, kaip ir baigėsi. Dėkoju gerbiamiems ministrams, dėkoju premjerei, visiems klausėjams ir susitiksime vakariniame posėdyje. O rytinį posėdį skelbiu baigtą. (*Gongas*)

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

IV (PAVASARIO) SESIJOS
VAKARINIO POSĖDŽIO NR. 172
STENOGRAMA

2022 m. gegužės 19 d.

Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotojai
A. MAZURONIS ir J. SABATAUSKAS

PIRMININKAS (A. MAZURONIS, *DPF*). Gerbiami kolegos, pradedame gegužės 19 dienos vakarinį Seimo plenarinį posėdį. Registruojamės.

Užsiregistravo 82 Seimo nariai.

14.00 val.

Kūno kultūros įstatymo Nr. I-1151 pakeitimo įstatymo Nr. XIII-1540 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-908(2) (*pateikimas*)

Pirmas popietinės opozicinės darbotvarkės 2-1 klausimas – Kūno kultūros įstatymo Nr. I-1151 pakeitimo įstatymo Nr. XIII-1540 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-908(2). Pranešėjas T. Bičiūnas. Pateikimas.

T. BIČIŪNAS (*LSDPF*). Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Kolegos Seimo nariai, kadangi dar anų metų gruodį 63 Seimo narių balsais šis projektas buvo siųstas tobulinti, šiandien jis grįžo iš tobulinimo virtuvės ir pakartotinai aš jį teikiu. Esmė išlieka kaip ir ta pati – įteisinti teisę ir toliau dirbti, įsiklausykite, ir toliau dirbti, nors šią teisę ir turi vadinamieji treneriai, kad galėtų toliau tęsti savo darbus, ugdyti jaunuosius sportininkus.

Nors ir kaip paradoksaliai skambėtų, nuo 2024 metų teoriškai, o nuo 2023 metų ir praktiškai šie žmonės nebeturės tokios teisės, nes net apie 1 tūkst. 500 tokių asmenų šių leidimų nebegalės pratęsti, tiesiog jų tokių nebebus. Nepaisant jų visos ilgametės darbo patirties, nepaisant, kad jie išklausė per 700 valandų mokymosi, įgavo praktinių įgūdžių ir žinių, susijusių su šia veikla, tiesiog jie turės grįžti į studijų suolą, jeigu panorės, aišku, dirbti tuos pačius darbus, kuriuos ir daro dabar.

Negana to, studijos jiems truktų apie pusantrų metų ir kainuotų, kaip nurodė vienas iš universitetų, daugiau negu 2,5 tūkst. eurų. Kai kada tokia suma yra net visų metų tų sporto trenerių pajamos.

Pagalvokime ir apie tai, kad šie žmonės tikrai jaučiasi, ko gero, nekaip, nes, mano manymu, jie yra menkinami, nepripažįstami net ir tada, kai jiems puikiai sekasi, o jų ugdytiniai pasiekia gerų rezultatų. Todėl paliksiu daugiau laiko galbūt klausti, nes iš esmės projektas yra taisytas atsižvelgiant į Teisės departamento išvadas, techninę dalį. Numatyta papildomai, kas turėtų, jeigu šis projektas būtų patvirtintas, užsiimti kvalifikacijos kėlimu ir tokių leidimų pratęsimu.

Na, kad nebūtų pažeidžiami teisėti lūkesčiai tų trenerių, kurie nuo 2013 metų nepertraukiamai įsigydavo leidimus, vertėsi šia veikla, nuolat tobulinosi, kėlė kvalifikaciją, siūlau palaikyti šį projektą ir balsuoti už. Ačiū.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas kolega. Jūsų paklausti nori šeši Seimo nariai. Pirmoji klausia O. Leiputė.

O. LEIPUTĖ (*LSDPF*). Dėkoju. Turbūt klausiu… Čia dabar Remigijaus nugara. Ačiū, Remigijau.

Gerbiamas kolega, gal galėtumėte… Labai svarbu, kad jūs rūpinatės didžiulės patirties turinčiais treneriais. Tikrai tai yra svarbus klausimas. Bet norėčiau sužinoti, ar jūs apie tai diskutavote Jaunimo ir sporto reikalų komisijoje, kokia yra nuomonė?

T. BIČIŪNAS (*LSDPF*). Dėkoju už klausimą. Taip, tikrai yra ši tema liesta, kai kalbėjome apie naują Sporto įstatymo redakciją, ir gerbiamo viceministro buvo ne kartą klausta, kas yra daroma šiuo klausimu. Viceministras pabrėždavo, kad tai viena iš labiausiai aptarinėjamų problemų spor-

to organizacijose, bendruomenėje, tačiau tokių kokių nors rimtesnių arba konkrečių veiksmų nebuvo imtasi, todėl aš ir teikiu šitą projektą. Ačiū už klausimą.

PIRMININKAS. Klausia A. Nekrošius. Ruošiasi S. Tumėnas.

A. NEKROŠIUS (*LVŽSF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiamas pranešėjau, jūsų nuomone, kokia situacija galėtų susidaryti, jeigu visgi nebus priimtas jūsų siūlymas, nes panašu, kad iki 2024 metų ne visi galės įgyti reikiamą kvalifikaciją, o vis tiek ilgametis darbas, turbūt didžiausia praktinė patirtis yra lemiamas momentas kalbant apie žmogaus kokią nors patirtį. Tai mano klausimas: kokia susidarys situacija? Ar tie specialistai, kurie iki šiol dirbo, kurie gerai dirbo, gerai ugdė savo kokius nors, vadinkime, sportininkus… Kokia susidarys situacija?

T. BIČIŪNAS (*LSDPF*). Dėkoju už klausimą. Aš galiu pasakyti ir savo asmeninę nuomonę, bet iš pradžių gal pacituosiu viceministrą, jis teigia, kad išugdyti gerą trenerį reikia išteklių, laiko, ir, ko gero, dalis trenerių tikrai pasitrauks dėl studijų kainos, dalis jau nespės pagal laiką, tai, kaip ir sakė viceministras, būtų žalinga. Turime įsivaizduoti, kad, tarkime, kažkur regione šitas treneris dirba net keliose vietose. Gali būti, kad net ir keliose mokyklose veda būrelius, sporto užsiėmimus, tai tokio vieno trenerio pasitraukimas turėtų tikrai žalingą reikšmę regiono mastu. Dėkui.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Klausia S. Tumėnas. Ruošiasi S. Jovaiša.

S. TUMĖNAS (*LVŽSF*). Ačiū. Gerbiamas pranešėjau, truputį keista, kad tokią pataisą teikiate jūs, opozicijos narys, opozicinėje darbotvarkėje. Tai kokios priežastys, kad viso to nedaro Švietimo, mokslo ir sporto ministerija? Juk parašyta, kad Švietimo, mokslo ir sporto ministerija nustato visą šitą tvarką. Ar čia turėjo įtakos, kad buvo panaikintas Sporto departamentas, ar dar kokia kita priežastis?

Antra tokia pastaba, kad nereikėtų atskirai kalbėti. Vis tiek galėjo tas tekstas būti toks stilistiškai grakštesnis, nes ir dabar jis yra toks sunkokas, truputį toks perkrautas. Galėjo būti paprasčiau ir aiškiau parašyta. Ačiū.

T. BIČIŪNAS (*LSDPF*). Labai ačiū už klausimus. Tikrai, kai kalbi su valdančiųjų atstovais, Jaunimo ir sporto reikalų komisija, kai kalbi asmeniškai su atsakingais žmonėmis iš ministerijos, tikrai jie mato šitą problemą ir patys akcentuoja, kad tikrai ilgametę patirtį turinčius sporto trenerius reikėtų kažkaip išskirti ir nesuvienodinti galbūt su tais, kuriems nesiseka. Tikrai įvardina, kad čia yra spręstina problema. Bet kodėl opozicijos narys turi imtis? Aš galiu pasakyti kodėl. Todėl, kad nesiima valdantieji, imasi opozicija. Ką jie turi mintyse, aš nežinau, bet yra tokių, sakykime, užuominų, aš ir per pirmą pateikimą gruodžio mėnesį esu sakęs, kad čia yra šiek tiek suinteresuota Sporto universiteto grupė, kuri galbūt jaučia ir žino, kad dalis tų trenerių bus potencialūs jų studentai. O dėl jūsų pastabos, kad galėtų būti grakštesnis. Taip, galėtų.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Klausia S. Jovaiša. Ruošiasi A. Kupčinskas.

S. JOVAIŠA (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiamas Tomai, iš tiesų gal ir reikėtų praleisti bent pateikimą ir ten paskui bandyti sutvarkyti. Ir štai kodėl. Pirmiausia noriu priminti, kad ši žinia apie kvalifikaciją buvo paskleista jau gerokai seniau, prieš keletą metų, rodos, prieš šešerius metus, mano žiniomis. Tie, kurie nesusitvarkė, turbūt patys kalti. Dabar jūs kalbėjote apie patirtį. Tai ta patirtis irgi gali būti labai įvairi. Žmogus gali dirbti šitą darbą nebūtinai suprasdamas šiuolaikinio sporto tendencijas ir jam paprasčiausiai gali trūkti žinių.

Dabar dėl investicijos į save. Kiekvienas žmogus, norintis ką nors pasiekti, investuoja į save, ir kartais visai nemažai. Aš duodu pavyzdį – Seimo nariai. Čia sėdi po kelias kadencijas ir, kad jie būtų išrinkti, kiekvieną kartą rinkimuose investuoja ne po vieną – dešimtis tūkstančių, kad čia patektų. Taigi čia yra daug dalykų, kuriuos reikėtų sutvarkyti norint, kad sporto specialistas būtų kokybiškas, tikrai tinkamas ir atitinkantis šiuolaikines sporto tendencijas. Kaip jūs galvojate?

T. BIČIŪNAS (*LSDPF*). Gerbiamas kolega Sergejau, tikrai šiuo įstatymo projektu nenorima pabrėžti, kad, įteisinus tuos sporto leidimus, taip būtų padedamas taškas. Kaip tik šiame projekte yra eilutė, kuri sako, kad už sportininkų kvalifikaciją ir tolesnį tų leidimų pratęsimą būtų atsakinga Švietimo, mokslo ir sporto ministerija, galbūt ji numatytų ir tvarkas, kaip toliau daroma. Tačiau šiandien iš tų žmonių, kurie tikrai turi kompetencijas, kurie siekia gerų rezultatų, pasiekia jų ugdytiniai, būtų neteisinga atimti tas galimybes, juo labiau kad jie jau dirba. O kad pateikimą jūs siūlote praleisti, aš labai džiaugiuosi, ir kad tas projektas gali būti tobulintinas, irgi pritariu.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Paskutinis klausia A. Kupčinskas.

A. KUPČINSKAS (*TS-LKDF*). Gerbiamasis pranešėjau, kolega, iš tiesų aš manau, kad tas pereinamasis laikotarpis buvo pakankamas įgyti fizinio aktyvumo ir aukšto meistriškumo sporto specialisto kvalifikaciją. Galiu pavyzdžiais įrodyti, kad vis tiek net ir Seimo komanda, turėdama aukštos kvalifikacijos trenerį, pasitelkdama S. Jovaišą, kuris baigė Kūno kultūros akademiją, iš karto grįžo į pergalių kelią. Iki tol sunkiai sekdavosi laimėti Baltijos Asamblėją. Aišku, turime ir kitų pavyzdžių, kaip J. Kazlausko ar Š. Jasikevičiaus. Jie neturi tam tikros kvalifikacijos, bet čia jau profesionalus sportas ir pats klubas samdo, jeigu mato tokį poreikį. Man atrodo, kad tas pereinamasis periodas buvo pakankamas ir vis dėlto tokią kvalifikaciją reikia turėti, ypač dirbantiems su jaunimu ir vaikais. Ačiū.

T. BIČIŪNAS (*LSDPF*). Aš negirdėjau klausimo, bet truputėlį pakomentuosiu. Kad kvalifikaciją galime turėti ir jos reikia, tai tikrai reikia. Tačiau, Andriau, aš noriu pasakyti, kad tie žmonės yra išklausę 700 valandų mokymų programos kursą, jie yra atlikę praktinių įgūdžių kursus, ir šiandien pasakyti, kad jūs eikite, papildomai trinkite suolą dėl to, kad jūs nekompetentingi, būtų neteisinga. Yra visokių, kaip ir bet kurioje srityje. Pavyzdžiui, aš irgi 20 metų dirbau mokytoju, įgijau trečią kategoriją, dabar pasėdėsiu Seime ketverius metus, grįšiu, man sakys, žinai ką, Tomce, ten Seime daug rėkavai, praradai mokytojo kompetencijas, varyk, dar pasimokyk pusantrų metų ir susimokėk 3 tūkst. eurų. Va. Ačiū.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas kolega. Jūs atsakėte į visus Seimo narių, kurie norėjo paklausti, klausimus. Pasisakymai dėl motyvų. Už kalba K. Vilkauskas.

K. VILKAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Dabartinėje situacijoje mūsų jaunimui galima būtų linkėti geresnio fizinio pasiruošimo ir fizinio aktyvumo, juo labiau kad šiuo laikotarpiu vien pilietinės valios neužtenka, žinome, kad šauktiniams einant į kariuomenę tikrai reikia fizinio pasiruošimo.

Antras dalykas, kad yra tokių entuziastų sporto trenerių, kurie visą savo gyvenimą skiria vaikų paruošimui ir dėl aukštesnių sportinių rezultatų siekimo, tai manau, kad mes turime ne užkirsti tam kelią, o kaip tik skatinti. Siūlau balsuoti už.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas kolega. Prieš nenori kalbėti niekas. Apsispręsime dėl įstatymo projekto darbotvarkėje numatytu metu.

14.13 val.

Regioninės plėtros įstatymo Nr. VIII-1889 22 straipsnio 1, 2 punktų papildymo įstatymo projektas Nr. XIVP-1339 (*pateikimas*)

Darbotvarkės 2-2 klausimas – Regioninės plėtros įstatymo Nr. VIII-1889 22 straipsnio 1, 2 punktų papildymo įstatymo projektas Nr. XIVP-1339. Pranešėja – G. Burokienė. Pateikimas.

G. BUROKIENĖ (*LVŽSF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Įstatymo projektas yra labai paprastas – įtraukti į regiono plėtros tarybos kolegiją po vieną ekonominį partnerį, nes šiuo metu yra… Ir daugiau žinotų ekonominiai partneriai, galėtų įsitraukti į regioninės plėtros statybas, sakykime, taip pat jie galėtų įdėti ir savo indėlį. Šiuo metu jie turi patariamojo balso teisę, bet kadangi yra sunkmetis ir tikrai visiems rūpi, kaip tie regionai plėsis, tai manau, kad ekonominių partnerių įsitraukimas bus tik pliusas ir pagalba regionams. Tai tiek trumpai.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiama kolege. Tuoj pažiūrėsime, kiek Seimo narių norėtų jūsų ko nors paklausti. Net penki Seimo nariai. Pirmasis klausia A. Nekrošius.

A. NEKROŠIUS (*LVŽSF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiamoji pranešėja, norėčiau paklausti. Tų ekonominių partnerių teoriškai gali būti n skaičius. Kiek, jūsų nuomone, turėtų jų būti? Kas jie turėtų būti? Gal galite plačiau? Ačiū.

G. BUROKIENĖ (*LVŽSF*). Po vieną regione esančios, bent ekonominius partnerius vienijančios atstovą.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiama kolege. Klausia E. Pupinis. Ruošiasi R. Tamašunienė.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Ačiū. Gerbiama kolege, aš suprantu, kad kuo daugiau žino, kas darosi Regiono plėtros taryboje, neblogai yra, kita vertus, pasitaiko ir interesiukų kai kada. Savivaldoje, matome, ne vieną žmogų išveda su antrankiais, tarp jų pasitaiko ir su politikais turinčių reikalų.

Nemanote, kad vis dėlto būtų geriau sugalvoti kokią nors sistemą, kad priimtų sprendimus tie, kurie yra rinkti asmenys, deleguoti iš rajonų tarybų, o verslas liktų kaip konsultantai, galbūt toks ryšys būtų, o ne tiesiogiai priimant sprendimus, kai klausimai yra apie tiesioginius investicinius interesus. Ačiū.

G. BUROKIENĖ (*LVŽSF*). Jūs, kolega, esate visiškai teisus, dabar taip ir yra. Kolegiją sudaro grynai rinkti asmenys. Jeigu bus pakeistas Vietos savivaldos įstatymas, šitą įstatymą taip pat reikės keisti, nes bus jau kitoks mero statusas. Pasitaiko, bent jau į mane kreipiasi mūsų regiono atstovai, verslo atstovai, kurie galėtų ir norėtų prisidėti, bet jie tiesiog nežino, nedalyvauja, sako: mes ir savo indėlį įdėtume ir pinigais prisidėtume, jeigu žinotume, matytume, kur regionas eina, matytume naudą. Kadangi prieš tai, kaip žinote, tų socialinių ir ekonominių partnerių buvo daug, dabar į kiekvieno regiono tarybą siūlau tik po vieną.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Klausia R. Tamašunienė. Ruošiasi K. Vilkauskas.

R. TAMAŠUNIENĖ (*LRF*). Gerbiama kolege, rengiant šį įstatymo projektą buvo ir Europos Komisijos ekspertų nuomonė, kad vis dėlto tie, kurie atsakingi už sprendimus, tie ir turi balsuoti rengiant regiono strategiją. Todėl visi ekonominiai ir socialiniai partneriai, bendruomenės, profsąjungos įgavo patariamojo balso teisę ir dalyvauja diskusijose iki konkretaus sprendimo priėmimo. Mano klausimas yra toks, patikslinkite: pavyzdžiui, dešimt savivaldybių ar penkios sudaro regioną, tad bus penki ekonominiai ir socialiniai partneriai iš kiekvienos savivaldybės ar vienas visam regionui? Kas konkrečiai yra tas ekonominis ir socialinis partneris, nes yra skirtingi – yra ekonominiai, yra socialiniai, yra bendruomenių kultūriniai interesai? Aš norėčiau žinoti.

Trečia dalis. Vis dėlto vis tiek tas partneris bus iš konkrečios savivaldybės, tai ta savivaldybė įgauna pranašumą regione turėdama dar vieną, sakykime, savo gyventojo palaikymą ir balsą. Kaip jūs tai vertinate?

G. BUROKIENĖ (*LVŽSF*). Mano idėja buvo, kad kiekviename regione yra organizacija, kuri vienija verslą. Šiame projekte nėra socialinių partnerių, yra tik ekonominiai partneriai. Įsivaizduoju, kad vienas ekonominis partneris, kuris atstovautų, pavyzdžiui, prekybos, pramonės ir amatų rūmams to regiono ar konfederacijai, ar dar kažkuriai. Jis galėtų būti vienas vienintelis toje kolegijoje su balso teise. Tikrai ne penki ir ne dešimt.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Klausia K. Vilkauskas. Ruošiasi J. Razma.

K. VILKAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, pirmininke. Mano klausimas panašus. Iš tikrųjų koks čia būtų delegavimas: ar tai būtų iš tų didžiųjų asociacijų, ar, sakykime, tos vietos regiono kokia nors asociacija ar filialas pasiūlytų? Manau, kad jau šiek tiek atsakėte, bet galite patikslinti.

G. BUROKIENĖ (*LVŽSF*). Klausimas yra diskusinis, manau, idėja, bent jau mano idėja buvo tokia, kad vieną iš didelės organizacijos, kur iš centro skiria ir deleguoja savo žmogų, bet, aišku, galima diskutuoti ir ieškoti geriausio varianto.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Paskutinis klausia J. Razma.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Jūs pati čia viename atsakyme lyg ir atskleidėte, kad į tokias tarybas nueis suinteresuoti verslo atstovai, kurie patys taikosi dalyvauti kokiame nors viešajame projekte, jeigu jis būtų aprobuotas regionų taryboje, jūs sakote, gal jie nori prisidėti savo lėšomis. Ar nemanote, kad tai gali suteikti tam tikro neskaidrumo ir tiesioginę interesų įtaką? Kita vertus, neretai regionų tarybose būna ir tam tikras pasiskirstymas pagal atstovaujamų tarybų politinį spektrą. Vienur merai, dauguma ten kairieji, kitur dešinieji, štai verslininkus taip pat gali bandyti pritraukti dar tam balansui pakoreguoti, jeigu tarybose politiniu pagrindu vyksta sprendimų priėmimas. Ar nemanote, kad vietoj to būtų geriau tiesiog įpareigoti tarybas padaryti rimtas konsultacijas su verslo bendruomene? Galėtų daug verslininkų pasisakyti ir išsakyti savo prasmingas mintis.

G. BUROKIENĖ (*LVŽSF*). Tikrai jūsų idėja verta dėmesio ir, manau, diskutuotina. Šiuo metu verslo atstovų yra tik patariamasis balsas, nėra prievartos jiems ar dar kokio nors mechanizmo, kad būtinai būtų atsižvelgiama į jų balsą. O dabar regionų tarybos yra grynai politinės tarybos, nėra nė vieno nepolitinio asmens, kuris galėtų pasižiūrėti į viską iš šono.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiama kolege. Atsakėte į visus Seimo narių klausimus. Nėra norinčių pasisakyti dėl motyvų. Balsavimas dėl įstatymo projekto – tam numatytu darbotvarkėje metu.

14.21 val.

Seimo rezoliucijos „Dėl nepritarimo sveikatos priežiūros įstaigų tinklo pertvarkai“ projektas Nr. XIVP-1312 (*pateikimas, svarstymas ir priėmimas*)

Kitas darbotvarkės 2-3 klausimas – Seimo rezoliucijos „Dėl nepritarimo sveikatos priežiūros įstaigų tinklo pertvarkai“ projektas Nr. XIVP-1312. Pranešėjas – E. Sabutis. Pateikimas.

E. SABUTIS (*LSDPF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, leiskite pristatyti Seimo rezoliucijos projektą. Tikrai ryte ir dar prieš tai girdėjau nemažai kritikos. Pristatyti turiu pasirašęs nemažą kalbą, tačiau galvoju taupyti visų laiką, nes Seimo narių salėje nėra daug, o užsirašiusių paklausti tikrai yra nemažai, galbūt sutrumpinsiu ir pabandysiu glaustai pristatyti, kodėl ir man asmeniškai, ir mūsų frakcijai vis tik kilo mintis teikti būtent tokios rezoliucijos projektą. Jeigu matėte, jis buvo teiktas daug anksčiau, tačiau įtrauktas dabar yra jau į opozicinę darbotvarkę.

Puikiai žinote, kad vadinamosios sveikatos įstaigų reformos įstatymų projektai jau pajudėję, jau pasiekę komitetą. Daugiau negu metai tenka bendrauti su ministru, tenka bendrauti su gerbiama viceministre D. Jankauskiene šiuo klausimu ir daugiau negu metai bandau išsiaiškinti ir rasti konkrečius atsakymus. Labai geras pavyzdys, kaip yra bendraujama. Labai noriu padėkoti ministro A. Dulkio kolegai ministrui S. Gentvilui. Tarkim, šiandien turėjome trumpą susitikimą dėl artėjančios reformos, ją jis visai neseniai pristatė čia, Seime. Mes jam uždavėme labai konkrečius klausimus ir gavome labai konkrečius atsakymus. Jie galbūt vienus tenkina, kitus ne, bet atsakymai buvo konkretūs. Buvo atsakymai, kas bus jungiama, kas bus naikinama, kiek žmonių neteks darbo, kiek žmonių išliks savo darbo vietose, kokios funkcijos pereis savivaldybėms, kokios nepereis savivaldybėms ir panašiai. Ministras tikrai labai konkrečiai atsakė į tuos klausimus.

Grįžtant prie Sveikatos apsaugos ministerijos ir jos vadovų, tokių konkrečių atsakymų į labai konkrečius klausimus mes, deja, negauname. Negaunu ne tik aš, tose savivaldybėse, kuriose teko lankytis, kuriose teko matyti tuos susitikimus, juose lygiai taip pat buvo konkrečiai užduodama, kas laukia, tarkim, mūsų ligoninės, kas laukia mūsų ligoninės tokio skyriaus, kitokio skyriaus. Deja, tie konkretūs atsakymai nebuvo pateikti. Dėl to norima ne tiesiog stabdyti reformą, mūsų frakcija tikrai, mano manymu, nors ir opozicinė, bet visada siekia konstruktyvios kritikos ir konstruktyvių sprendimų, šia rezoliucija mes vis tik norime, kad jau Seimas atkreiptų ministerijos dėmesį, ministerija vis tik pradėtų bendrauti daug konstruktyviau ne tiktai su mumis, bet ypač su savivalda.

Norėčiau jums priminti Vyriausybės programos 13 straipsnį. Jame aiškiai sakoma, jog vienas iš šios Vyriausybės prioritetų yra būtent darni regioninė plėtra, deklaruojama šiais siekiais: atokiau nuo didžiųjų miestų gyvenantiems žmonėms suteikti tokias pačias galimybes gauti kokybiškas viešąsias paslaugas, mokytis, gyventi ir dirbti oriai, sumažinti ekonominę ir socialinę atskirtį tarp regionų. Kiekviena savivaldybė būtų motyvuota siekti savo regiono patrauklumo investuotojams ir gyventojams bei regionuose daugėtų darbo vietų, kokybiškų viešųjų paslaugų.

Bandydami ieškoti atsakymų per Sveikatos reikalų komitetą inicijavome, kad būtų paprašyta ekspertinių išvadų, pagaliau iš vienų ekspertinių išvadų gavome atsakymą, kad, deja, bet darbo vietos, panašu, bus naikinamos šimtais būtent regionuose. Šito atsakymo nei ministerija, nei ministras nesiteikė savo ruožtu atsakyti, nes… Aš asmeniškai ministro raštu klausiau konkrečiai, kokie gi pokyčiai laukia gydytojų, kiek numatoma naikinti darbo vietų, lygiai taip pat klausiau ir kiek numatoma steigti darbo vietų, nes ministerija su labai dideliu optimizmu ir entuziazmu pristato, kas bus plečiama. Tačiau nei kiek steigti, nei kiek naikinti numatoma, ministerija nesugeba atsakyti, o atsako labai lakoniškai: jūsų problema yra žinoma ir, tikėtina, ministerija ja užsiims, daugiau duomenų pateikti negali. Todėl norėdami, tiktai norėdami, pagaliau, sakykime taip, švelniai paskatinti ministeriją daugiau bendrauti, ministrą daugiau bendrauti ir su mumis, ir su savivalda, mes ir norime, kad Seimas parodytų politinę valią ir pasodintų ministeriją pabendrauti su mumis, truputį pristabdytų taip dažnai iš šios tribūnos ir viešai vartojamą žodį, truputį pristabdytų savo buldozerį ir pagaliau pateiktų mums aiškius atsakymus. Tik todėl šita rezoliucija ir yra teikiama. Dabar lauksiu jūsų klausimų.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas kolega. Kaip jūs ir minėjote, jūsų paklausti nori tikrai nemažai Seimo narių. Pirmoji klausia O. Leiputė.

O. LEIPUTĖ (*LSDPF*). Dėkoju. Iš tikrųjų sveikata pats svarbiausias dalykas žmogui yra, nes nėra sveikatos – nereikia nieko. Norėjau užduoti klausimą, nes asmeniškai pats kreipėtės į ministeriją įvairiais klausimais, susijusiais su reforma, bet jau išgirdau, kad atsakymo konkretaus kaip ir negavote. Negavote, kaip konkrečiai pagerės paslaugų kokybė ir prieinamumas, kaip šiais sprendimais kiek įmanoma bus pailginta sveiko ir kiek galima kokybiško gyvenimo trukmė. Kaip jūs manote, kodėl neatsako konkrečiai, kaip, kas, kokie rodikliai bus pasiekti tais sprendimais? Kodėl ministerija neatsako konkrečiai ir kodėl mes gauname pranešimą, kad lyg savivaldybės sutinka, tačiau suprantame, kad pagrindinis turbūt motyvas, argumentas yra Europos Sąjungos planuojami pinigai?

E. SABUTIS (*LSDPF*). Nei ministras, nei ministerijos atstovai niekada ypatingai ir neslėpė, kad šitos reformos inicijavimo pagrindinis variklis iš esmės yra atėję reformos pinigai, tai yra tie… Pradžioje, aišku, buvo sakoma, kad tai yra 800 mln. eurų, dabar jau jie sumažėjo iki 720 mln. Pagrindinis dalykas, dėl ko numatoma tą daryti, yra tie pinigai. Tam, kad tie pinigai ateitų, ministerija turi parodyti pokyčius, o pokyčiams pasirinkta EBPO ataskaita, tai yra kad mes turime per didelius hospitalizacijos rodiklius, per daug lovų, tarkime, taip teigiama, per tuščias ligonines, jose per didelį etatų skaičių, per didelį personalą, per daug jos yra išsimėčiusios ir per daug teikia paslaugų. Todėl numatoma reforma turi susivesti į tai, kad specializuotos arba stacionarinės paslaugos turėtų vis dėlto būti teikiamos tam skirtuose centruose (jeigu aš teisingai suprantu, ką ministerija nori tuo pasakyti), o rajonuose, mažesniuose centruose turi likti labai plačios ir, sakykime taip, visa apimančios ambulatorinės paslaugos. Tačiau pagrindinis dalykas, ką vis dėlto ir ministras, ir viceministrė akcentuoja, tai (galbūt negražiai skamba) poreikis įsisavinti Europos Sąjungos pinigus. Tačiau bendraujant tikrai ne asmeniškai, o viešai, na, man nesinori imti dabar ir čia sakyti tarsi kaip sąmokslo teoriją, bet iš gyvenimiškos praktikos paprastai išeina turbūt taip, kad jeigu turi klausimą ir įsivaizduoji, kad žmogus turi atsakymą, tai arba jis nenori atsakyti dėl to, kad atsakymas klausiančiojo netenkina, arba nežino atsakymo į tą klausimą. Aš norėčiau vis dėlto labiau tikėti, kad ministerija žino atsakymus į tuos klausimus, tačiau, matyt, atsakymai mūsų netenkintų.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Klausia E. Pupinis. Aš tik primenu, kad klausti – 1 minutė, atsakyti – 2 minutės.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Ačiū. Gerbiamas kolega, iš tiesų kažkaip nepastebėjau to žanro, kuris yra numatytas Statute, kad iškviestumėte ministrą ir užduotumėte savo klausimus. Tas žanras galimas, nebūtina rašyti rezoliucijas. Rezoliucijas paprastai rašome, čia nemažai rašėme, dėl tam tikrų istorinių įvykių, dėl kitų šalių palaikymo. Bet rezoliucija dėl įstatymo, kuris šiuo metu svarstomas, yra kažkoks *nonsensas*. Galima paprasčiausiai teikti siūlymus. Aš suprantu tą dalyką, iš vienos pusės, kaip tam tikrą įspyrimą politiniam oponentui, bet žinote, kaip patarlė sako, jei bėgančiam žmogui įspirsime į minkštą vietą, tai jis netaps raketa.

Šiuo atveju manyčiau, kad jūs galėtumėte geriau teikti siūlymus. Kodėl jūs jų neteikiate? Normalaus demokratinio proceso būdu mes galėtume priimti jūsų siūlymus arba nepriimti. Tai koks tikslas šios rezoliucijos? Tai faktiškai yra oro virpinimas. Ar nesutinkate su tuo?

E. SABUTIS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas Edmundai, už klausimą. Apie tikslą. Manau, jau pasakiau pristatydamas, koks yra konkretus tikslas. Tikrai tikslas nėra sustabdyti, panaikinti, užkardyti arba padaryti taip, kad šita reforma nebūtų vykdoma. Matyt, skirtingos politinės jėgos pačią sveikatos reformą arba jos įvykdymo turinį mato truputį kitaip.

O dėl pasirinktų metodų. Taip, asmeniškai su jumis nesu šiuo klausimu bendravęs, bet galiu pasakyti, kad mūsų Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas savo iniciatyva šiuos įstatymų projektus taip pat svarstė. Mes jau turime suformulavę savo pasiūlymus ir jie pasieks, jeigu dar nepasiekė, Sveikatos reikalų komitetą. Jeigu Sveikatos reikalų komitete į juos bus atsižvelgta, tai neblogai, jeigu nebus atsižvelgta, matyt, toliau liks dar kaip Seimo nario arba Seimo narių grupės galimybė taip pat papildomai teikti savo pasiūlymus.

Tačiau žinote, atsakydamas vis tiek noriu pabrėžti, kad Seimo nariams yra suteikta įvairių galimybių. Metaforiškai galima atsakyti: jeigu namo yra trys keliai, tai nebūtinai tuo pačiu keliu reikia vaikščioti, galima pasirinkti dar du kelius. Šiuo atveju yra daugiau kelių, negu tik teikti įvairius pasiūlymus. Rezoliucija yra rezoliucija. Man atrodo, rezoliucija turėtų būti stiprus pareiškimas.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Klausia A. Nekrošius.

A. NEKROŠIUS (*LVŽSF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiamas pranešėjau, tikrai palaikysiu šią rezoliuciją, tačiau kartais susidaro toks įspūdis, kad šita reforma rūpi tik gyventojams ir Seimo nariams. Tačiau pačių savivaldybių ar pačių įstaigų darbuotojų mes ryškesnio balso negirdime. Susidaro toks įspūdis, kad visi laimingi, patenkinti, niekas neprotestuoja. Arba jeigu kalbasi, tai kalbasi pašnibždomis, kažko baimindamiesi. Ar nesijaučiate su šia rezoliucija vienišas?

E. SABUTIS (*LSDPF*). Kolega, ačiū už klausimą. Žinokite, tikrai nesijaučiu vienišas. Protestą, nors ne savo akimis, tačiau nuotoliniu būdu esu matęs. Kai tik Sveikatos apsaugos ministerija pradėjo pristatyti, jų manymu, kas bus daroma, tarkime, mano gimtajame mieste Jonavoje visas ligoninės kolektyvas ir dar keli šimtai gyventojų tikrai išėjo ir protestavo prieš savivaldybę, nors savivaldybė šiuo atveju iš esmės norėtų su jais žengti koja kojon. Šito protesto iniciatoriai buvo būtent ligoninės darbuotojai. Tikrai, mano manymu, nėra taip.

Bet dar svarbesnis dalykas. Aš tikrai klausiau sveikatos apsaugos ministro ir kitų dalykų. Man buvo labai įdomu sužinoti, o kaipgi šita reforma paliečia pačių didžiausių miestų – Vilniaus, Kauno ir Klaipėdos – sveikatos apsaugos įstaigas. Tačiau šitas klausimas apskritai net nebuvo atsakytas, tiesiog ignoruotas. Aš matau ir girdžiu tai, ką sako regionai, tačiau, deja, nematau ir negirdžiu, ką sako didieji miestai, ir kol kas iš esmės nežinau, kas laukia didžiųjų miestų. Tarkime, paprastas atsakymas. Jeigu Jonava arti Kauno, labai natūralu, kad jonaviečiai gauti specializuotų paslaugų turės važiuoti į Kauną. Galima paklausti ir aš klausiu, o kas gi bus dėl Jonavos gyventojų daroma Kaune? Vienintelį atsakymą sugebėjau išgirsti maždaug prieš pusmetį iš Kauno klinikų atstovo. Jis pasakė: mes ir dabar beveik visus priimame ir dar labai daug laisvų vietų yra. Suprask, kad Kauno klinikos stovi pustuštės ir tik laukia regiono gyventojų.

PIRMININKAS. Klausia A. Sysas.

A. SYSAS (*LSDPF*). Ačiū, pirmininke. Palaikau šią rezoliuciją ir nepritariu tam, ką siūlo valdantieji, nes daug reformų buvo stambinant, bet po kiek laiko vėl smulkinama. Per daugelį metų aš jau mačiau tas procedūras ne vieną kartą. Jūs, kaip buvęs rajono atstovas, buvęs rajono meras… Kaip, jūsų įsivaizdavimu, turėtų veikti gydymo įstaigos būtent rajoniniu lygiu? Jas būtinai taip centralizuoti? Būtinai visi į Kauną, į Vilnių, į Šiaulius iš Radviliškio arba į Klaipėdą? Ačiū.

E. SABUTIS (*LSDPF*). Ačiū už klausimą. Man, kaip buvusiam rajono vadovui, visąlaik patikdavo asmeninis santykis ir labiausiai nepatikdavo niveliavimas arba suskirstymas ir bandymas įsivaizduoti žmones ir žmonių grupes kaip grupes, kurios yra iš esmės vienodos.

Šiuo atveju, ypač vykdant šią reformą, matyti, kad imama, tarkime, sugalvojama, kad turi būti specializuoti centrai išdėstyti tam tikrose vietose, o visi kiti, nepaisant jokios specifikos, turi važinėti tenai. Išeina taip, kad nenorima atsižvelgti į konkretaus regiono, į konkrečios vietovės specifiką.

Pavyzdžiai Lietuvoje yra labai akivaizdūs. Turime Mažeikius, turime Kėdainius, turime Jonavą, turime dar kokias nors vietas, kur, tarkime, yra ne tik didžiosios gamyklos, turime vietas, kuriose yra, tarkime, poligonai, į kurias atvyksta tūkstantis, pusantro tūkstančio mūsų sąjungininkų kareivių, ir sakyti, kad šis regionas arba ši konkreti vietovė yra visiškai tolygi kitai vietovei, kurioje nėra tos specifikos, mano manymu, ir yra didžiausia šios reformos klaida.

Reikia visada atsižvelgti būtent į specifiką. Todėl visąlaik ir skatinau, ir iki šiol skatinu: kalbėkitės būtent su kiekvienu atskirai ieškodami specifikos ir tada ieškodami specifinių sprendimų, bet nepjaukite visų pagal vieną kurpalių.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas kolega. Klausti, atsakyti skirtas laikas baigėsi. Labai ačiū už glaustus atsakymus. Po pateikimo dėl rezoliucijos nėra nei balsuojama, nei pasisakoma.

Pereiname į svarstymo stadiją. Diskusijoje nėra norinčių dalyvauti Seimo narių.

Priėmimo stadija. Dėl motyvų. Balsuosime tam numatytu darbotvarkėje metu. Už pasisako K. Vilkauskas.

K. VILKAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Kolega prieš tai sakė, kad gal matė mažai protestuojančių. Visi Trakai sunerimę ir baisiausiai nepatenkinti ta pradžia, nors, sako, nesiejama su reforma, Akušerijos ir ginekologijos skyriaus naikinimu.

Aš kaip tuo užburtu ratu apėjau visus, ir sveikatos ministrą, ir gerbiamą komiteto pirmininką, ir sakau aiškiai: mūsų rajonas gausėja. Kam reikia naikinti vieną geriausių Lietuvoje Akušerijos skyrių? Jokio atsakymo negavau. Vien kriterijai, kurie pasenę, kurie nuo 2014 metų. Vyriausybė galėjo pakeisti tuos kriterijus ir sėkmingai išsaugoti šį skyrių.

Tikrai aš kviečiu kolegas dar kartą pergalvoti. Ši rezoliucija yra dėmesio atkreipimas. Kadangi įstatymo projektas jau yra Seime, gerbiamas Edmundas sakė – teikite pasiūlymus, be abejo, iš opozicijos bus pateikta pasiūlymų. O dabar kviečiu balsuoti už šią rezoliuciją.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Aš tik primenu A. Matului, kad diskusijos stadija jau praėjusi, bet jūs esate užsirašęs pasisakyti dėl motyvų. Kadangi priėmimo stadija, bus keturi už, keturi prieš, jūs turėsite tokią galimybę.

Prieš pasisako E. Pupinis

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Ačiū. Gerbiami kolegos, iš tiesų galima matyti įvairių pasiūlymų rezoliucijoje, bet dažniausiai pasiūlymus teikiame dėl įstatymo projekto. Keista, kai dabar svarstomas įstatymo projektas, o mes bandome rezoliuciją teikti kaip kažkokį papildomą dokumentą. Šis reiškinys tikrai nėra suprantamas įstatymų leidybos procese.

O šiaip kalbant apie sistemos pertvarką, tai, kaip sakėte, yra įvairių atvejų, tačiau turbūt ir patys turėtume suprasti, kad ne tik prieinamumas svarbus sveikatos apsaugos, kaip ir kitose sistemose, švietimo, bet ir kokybė. Šiuo atveju turbūt turime stengtis esamais resursais gauti ne tik prieinamumą, bet ir kokybę, o iš tikrųjų kaip ir visose srityse, taip ir sveikatos sistemoje, yra tam tikri kriterijai. Teisingai, jie turi būti aiškūs ir nustatyti, kad esant tam tikroms sąlygoms gali būti viena ar kita paslauga mažinama, žmonės siunčiami kitur arba įvedama kita paslauga. Na, žinome, kad visų profesijų, tarkim, kompetencija yra įgyjama ne tik po universiteto, bet ir palaikant ją dirbant vieną ar kitą darbą. Tai jeigu kai kuriose srityse teikti paslaugų žmonės tikrai negali arba paslaugos retos, jie praranda kompetenciją ir tada tikrai sudėtinga turbūt gauti kokybę. Šiuo atveju tikrai kviečiu teikti pasiūlymus dėl įstatymo projekto. Mes, savaime suprantama, turbūt diskutuosime komitetuose, galbūt bus kviečiami specialistai ir priimsime sprendimus, kurių reikia ir kurie turbūt bus priimami politinio sprendimo būdu, kaip ir visą laiką. O rezoliucija, savaime suprantama, kaip ir sakiau, oro virpinimas, bet ne sprendimų priėmimas. Todėl jai nepritariu.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Už pasisako O. Leiputė.

O. LEIPUTĖ (*LSDPF*). Dėkoju. Kviečiu pritarti rezoliucijai ir dar kartą peržiūrėti, ar suplanuoti sprendimai iš tikrųjų spręs iškeltas problemas. Informacijos apie reformos efektyvumą, aiškumą, kaip bus pasiektas rezultatas, tikrai yra per mažai. Čia buvo pasakyta, kodėl kalba pašnibždomis. Todėl, kad ir Sveikatos reikalų komitete, nepaisant pirmininko demokratijos, kritiška nuomonė buvo sutinkama labai nekorektiškai ministerijos pusės, o ką jau kalbėti apie planuojamas Europos Sąjungos lėšas. Paprasčiausiai nenori kalbėti, nes nemato prasmės. O tikrai gauname ir laiškų, ir komentarų, kad grėsmė, kad mes tik padarysime blogai, taip pat yra. Taip pat norėčiau užsiminti ir apie pavėžėjimo problemą, nes pirminiame pristatyme, kurį mes išgirdome komitete, buvo kalbama, kad pats modelis bus sukurtas tik kitų metų antrą ketvirtį. Ką tai sako? Tai sako, kad ypač socialiai pažeidžiami žmonės tikrai turės problemų pasiekti tas gydymo paslaugas, kurios yra ne jų savivaldybėje arba tolėliau. Aš siūlau pritarti rezoliucijai ir dar kartą peržiūrėti, ar tikrai mes turėsime norimą rezultatą.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Prieš pasisako J. Sejonienė.

J. SEJONIENĖ (*TS-LKDF*). Dėkui, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, aš turiu pasakyti, kad apskritai visi bandymai, o ypač tokiu formatu, stabdyti būtiną sveikatos priežiūros reformą man yra ne tik kad keista, tai yra tiesiog nusikalstama Lietuvos gyventojų atžvilgiu. Man keista, kad pristatantis Seimo narys E. Sabutis stebisi, kodėl Lietuva vadovaujasi EBPO ataskaitomis, kodėl vadovaujasi tarptautine statistika. Na, taip, žinokite, mes, kaip tarptautinių organizacijų narė, esame lyginami tarpusavyje ir šiaip lygiuojamės į tuos, kurie turi geresnius rodiklius. Tai noriu pasakyti, kad pagal įvairių ligų rodiklius Lietuva yra uodegoje tarp kitų šalių. Lygiai tas

pats ir dėl mirštamumo. Turėdami tokį platų tinklą su tiek daug lovų, matyt, turėtume užduoti klausimą, ar tikrai tos lovos gydo. Aš čia matau atstovavimą atskirų skyrių, atskirų įstaigų interesams, bet tikrai ne Lietuvos gyventojų interesams gauti būtinas sveikatos priežiūros paslaugas kaip įmanoma greičiau ir kaip įmanoma patogiau. Taip pat visiškai suprantamas ekonominis noras nešvaistyti ir taip riboto Privalomojo sveikatos draudimo fondo pinigų toms paslaugoms, kurios jokios pridėtinės vertės nesukuria ir sveikatos Lietuvos gyventojams neprideda.

Dėl kriterijų taip pat labai svarbu pažymėti norą įtraukti kriterijus, pagal kuriuos būtų vertinamos įstaigos ir atskirų skyrių efektyvumas, į įstatymą. Tai tie kriterijai visą laiką buvo nustatomi Vyriausybės nutarimais. Taip bus daroma ir ateityje. Aš labai to tikiuosi, nes kriterijai, aišku, kad…

PIRMININKAS. Laikas!

J. SEJONIENĖ (*TS-LKDF*). Kaip jau minėjau, kad mes lygiuojamės į kitas šalis, tai ir kriterijais mes turime lygiuotis, kad paslaugos būtų tokios pat kokybiškos kaip ir kitose Vakarų Europos šalyse.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Už pasisako A. Veryga.

A. VERYGA (*LVŽSF*). Kolegos, aš savo nuomonės nesakysiu. Aš paskaitysiu pažodžiui, kad nereikėtų čia interpretuoti, Šeimos gydytojų kolegijos ir Šeimos gydytojų profesinės sąjungos kreipimosi fragmentą.

Jie rašo taip: „Šią reformą galima pavadinti tik vienu žodžiu – diversiją sveikatos sistemoje primenančius Baltarusijos režimo veiksmus, kuomet prie gerai veikiančių įmonių diktatorius priverstinai nurodydavo prijungti blogai funkcionuojančius kolūkius. Panašu, kad šios lukašenkinės idėjos labai inovatyviai atrodo SAM politinei vadovybei, tačiau Lietuvos šeimos medicinos bendruomenę tokie bandymai rekonstruoti sovietinės sveikatos sistemos modelį šokiruoja, ypač dabartinėje geopolitinėje situacijoje. Suprantame, kad šios reformos kūrėjai įkvėpimo semiasi iš Rusijos sveikatos sistemos organizatorių. Vis tik norime atkreipti dėmesį, kad net patys rusai abejoja dėl sovietinio sveikatos modelio stiprinimo prasmingumo ir 2020 metais publikuotame straipsnyje apie Semaškos modelį pirminėje sveikatos priežiūroje Rusijos Federacijoje akcentuoja tokios sistemos neefektyvumą ir pabrėžia, kad įstaigų jungimas neduoda siekiamo rezultato.“ Jie rašo, kad puikiai žinodami, kad jų kategoriškai nepritarianti pozicija gali būti eilinį kartą ignoruota, vis tiek jaučia pilietinę pareigą ją išsakyti, kad būtų akivaizdu, jog sovietinio sveikatos sistemos modelio rekonstrukcija nepriklausomoje Lietuvoje buvo įvykdyta kategoriškai prieštaraujant šeimos medicinos bendruomenei.

Kaip ir sakiau, nuo savęs nieko nepridėsiu. Tai yra šeimos medikų bendruomenės nuomonė, todėl kviečiu palaikyti šią rezoliuciją.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas kolega, už sutaupytas 13 sekundžių.

Prieš pasisako A. Matulas.

A. MATULAS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, prieš keletą metų galvojau, kad Lietuvoje yra dvi valstybininkės partijos, tai Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų ir Socialdemokratų, bet paskaičius šitą rezoliuciją atrodo, kad aš klydau, nes šita rezoliucija išvis yra paremta kažkokiais pramanais, prielaidomis, gandais, abejonėmis, netgi melu, kad bus uždaromos ligoninės. Gal galite įvardinti nors vieną ligoninę, kuri bus uždaroma? Tikrai sunku suprasti, kokių jūs tikslų siekiate. Kad ir šiandien noriu padėkoti visiems, kurie balsavo už greitosios pagalbos centralizavimo įstatymus, kuriais bus centralizuotos greitosios pagalbos teikimo paslaugos, bet socialdemokratai be jokių aiškių priežasčių susilaikė.

O dėl mano mielo draugo kolegos Aurelijaus citatų, kad tai galima sulyginti su diversija, tai, gerbiamas Aurelijau, kaip reikėjo tada pavadinti jūsų pertvarką, kurią vetavo Prezidentė D. Grybauskaitė, nes pagal jūsų tvarką, pagal jūsų priimtus įstatymus, už kuriuos, kiek aš pamenu, balsavo ir ne vienas socialdemokratas, pagal tuos penkis kriterijus nebūtų likę nė vienos rajono ligoninės, nes pagal pirmą kriterijų 15 ligoninių neatitiko tų kriterijų ir tos ligoninės turėjo būti uždarytos. Po dvejų metų jos galėjo dalyvauti konkurse teikti paslaugas viename ar kitame regione. Kaip tada reikėjo pavadinti?

Aš manau, kad šita rezoliucija yra beprasmė. Kolega E. Sabutis, suprantu, nori išsaugoti Jonavoje Chirurgijos skyrių ir Ginekologijos-akušerijos skyrių. Akušerijos skyrius lieka, nes jūs atitinkate kriterijus, kuriuos nustatė ne šita Vyriausybė, bet nustatė ankstesnės vyriausybės…

PIRMININKAS. Laikas!

A. MATULAS (*TS-LKDF*). …kad jeigu Lietuvoje (baigiu, kolega) yra mažiau kaip 300 gimdymų dvejus metus iš eilės, toks skyrius yra neefektyvus, nerentabilus ir gresia kokybei. Primenu, kad Skandinavijoje nustatyta tūkstantis gimdymų.

PIRMININKAS. Laikas!

A. MATULAS (*TS-LKDF*). Jeigu mažiau kaip tūkstantis, laikoma, kad toks skyrius yra neperspektyvus ir ekonomiškai nenaudingas.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Kitaip mano L. Nagienė, kuri nori pasisakyti už.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Iš tikrųjų galbūt gimstamumas pas mus ir mažesnis, ir to mes siekiame, aš nevisiškai sakysiu, kad aš prieš visą reformą, galbūt ir reikėjo kai kuriuose mažuose rajonuose atsižvelgti, bet aš manau, kad labai menkai buvo diskutuojama ir neatsižvelgta į tuos rajonus, kur yra pramonės įmonių, kur galimai gali būti didžiulė rizika, gali būti avarijų. Ką mes darysime, kai per valandą mes tikrai to ligonio nenuvešime? Atsitikus nelaimei nežinau, kaip būtų sprendžiama.

Kitas momentas. Prisiminkime kovido situaciją. Jeigu šiandien nebūtų buvę dar ligoninių, kurios buvo veikiančios, kažin ar mes būtume taip sėkmingai suvaldę šitą situaciją, nes iš tikrųjų buvo pasitelktos ligoninės, kurios dar buvo stiprios rajonuose. Todėl galbūt sutinku, yra momentų, kur reikėtų tvarkyti, bet reikėjo tikrai geros diskusijos ir įvertinti ten dirbančiųjų skaičių, įmonių skaičių, kur yra chemijos pramonė ir visa kita. Tikrai kviečiu šiandien palaikyti šitą rezoliuciją ir galbūt dar kartą diskutuoti. Ačiū.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Ir paskutinis savo įžvalgomis pasidalins K. Masiulis.

K. MASIULIS (*TS-LKDF*). Čia tos įžvalgos labai menkos. Aš skaitau, kad rezoliucija yra raginama keisti įstatymus, čia aš suprasčiau, kad tokią rezoliuciją priimtų kokia nors profsąjunga ar dar kokia nors organizacija, kuri kreiptųsi į Seimą ir ragintų, o čia Seimo nariai priima rezoliuciją ir save paragina keisti įstatymus. Ponai, imkite ir rašykite pakeitimus, siūlykite. Kas čia daroma? Raginimas sau: aš nuo šiol kiekvieną rytą kelsiuosi ir darysiu mankštą, – tokią rezoliuciją priimsiu, bet vis tiek nesimankštinsiu, nes to nedarau. Priimame tokias rezoliucijas. Pirmyn, mankštinkitės.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas Kęstuti. Mankštą vis dėlto reikėtų daryti rytais. Per šoninį mikrofoną – J. Razma.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Frakcijos vardu noriu dėl šio klausimo paprašyti pertraukos iki kito posėdžio, kad šis reikšmingiausias tuščio oro drebinimo momentas, būtent balsavimas, būtų ryte, kai čia daugiau žiniasklaidos, gal visi pajus tą tuščio oro drebinimo momentą ryškiau. Atidėkime, kolegos, iki antradienio ryto šį džiaugsmą.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Supratau jūsų prašymą ir siūlymą. Per šoninį mikrofoną – E. Sabutis.

E. SABUTIS (*LSDPF*). Aš galvojau pasisakyti truputį kitaip, bet ne, pertraukos nenoriu prašyti. Aš manyčiau, išvis nereikia tos pertraukos, nes akivaizdu, kad dauguma nepalaikys šito klausimo, tačiau aš labai norėčiau kolegos A. Matulo… paskambinti ministrui arba viceministrei dėl to, ką jūs minėjote, akušerijos skyriuje – 300 gimdymų. Iš 300 labai greitai bus padaryta 600, tai man pasakė viceministrė. Viskas, tai yra didžioji, net ne didžioji – iš esmės regionuose akušerijos skyrių neliks. Na, paneikite šitą dalyką, kurį pasako pati viceministrė.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Jau prasidėjo pasisakymai ne dėl motyvų ir ne dėl vedimo tvarkos, bet dėl turinio. Kadangi Sveikatos reikalų komiteto pirmininkas A. Matulas dar nori replikuoti, paskutinės replikos teisė, ir pereisime prie apsisprendimo. Prašom.

A. MATULAS (*TS-LKDF*). Kolegos, nesu mėgėjas eiti atsakinėti, replikuoti, bet pavardę paminėjo, pasinaudosiu proga. Dabar jau jūs pasakėte naują argumentą, kur kas nors galėtų galbūt būti. Rezoliucijoje kalbama apie dabartį. Jūs taip ir neatsakėte, kuri nors viena ligoninė yra uždaroma? Dabar kolega prieš tai kalbėjęs mane irgi apkaltino, kad neva jis buvo pas mane ir kad rei-

kia išsaugoti Trakų ligoninės gimdymo skyrių. Kolegos, jūsų pačių buvusi Vyriausybė nustatė kriterijus, kad jeigu dvejus metus iš eilės gimdymų yra mažiau nei 300, toks skyrius uždaromas.

Dabar jūs ateinate pas komiteto pirmininką ir prašote, kad Vyriausybė savo nutarimu padarytų išimtį Trakams, Jonavai, Pasvaliui arba Kretingai. Kad jeigu Pasvalyje arba Trakuose bus 298 arba 260 gimdymų, dar paliekame. Jūs galvojate, kad aš turiu tokią teisę ir galimybę nurodyti Vyriausybei pakeisti nutarimą ir padaryti išimtį?

PIRMININKAS. Dėkui.

A. MATULAS (*TS-LKDF*). Ko jūs atėję pas mane prašote, ar tai yra logiška, ar tai teisinga? Yra taisyklės, jų turime laikytis.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas pirmininke. Viskas, buvo statutinis Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcijos prašymas dėl šito klausimo priėmimo daryti pertrauką iki kito posėdžio, dėl jo ir turime apsispręsti. Kas pritariate tokiam pasiūlymui, balsuojate už, kas nepritariate, balsuojate prieš arba susilaikote.

Balsavo 68 Seimo nariai: už – 34, prieš – 31, susilaikė 3. Pertraukai iki kito posėdžio pritarta. (*Balsai salėje*) Reikia trečdalio. Kolegos, ne pirmą dieną Seime, didžioji dalis kelintą kadenciją. Ne paprastos daugumos, o trečdalio, jeigu siūlo valdančioji frakcija, jeigu siūlo opozicinė… (*Balsai salėje*) Kai siūlo opozicija, reikia penktadalio, atsiverskite Statutą, paskaitykite ir tada pataisykite, jeigu taip nėra. Bet taip yra. Viskas, apsisprendėme.

14.56 val.

Darbo kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo įstatymo Nr. XII-2603 123 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1659 (*pateikimas*)

Kitas darbotvarkės klausimas. Lietuvos socialdemokratų partijos frakcija paprašė 2-12 klausimą leisti pristatyti anksčiau, nes vėliau J. Sabatauskas turės pirmininkauti posėdžiui. Kitas darbotvarkės 2-12 klausimas – Darbo kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo įstatymo Nr. XII-2603 123 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1659. Pranešėjas – J. Sabatauskas. Pateikimas.

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiami kolegos, jūsų dėmesiui teikiame Darbo kodekso 123 straipsnio pakeitimo projektą. Juo siūlome, kad spalio 25 diena būtų šventinė diena, ji būtų minima kaip Konstitucijų, ne Konstitucijos, o Konstitucijų diena. Ir čia aš norėčiau pacituoti 2007 m. balandžio 26 d. spaudos konferencijoje Nepriklausomybės Akto signataro S. Pečeliūno žodžius: „Lietuvos gyventojai aktyviau turėtų švęsti 1992 metais priimtos, o ne 1791 metų Gegužės 3-iosios Konstitucijos metines.“ Spalio 25 dieną, kai 1992 metais vyko referendumas dėl galiojančios Konstitucijos, ją priėmė visa Lietuvos tauta.

Kaip supratote, mes siūlome Konstitucijų dieną minėti spalio 25 dieną, paskutinės, modernios Konstitucijos priėmimo dieną. Ir čia būtų keli svarbūs momentai, kodėl mes tai siūlome. Lietuvos priimta Konstitucija, moderniųjų laikų nepriklausomos Lietuvos Respublikos Konstitucija, yra nepaprastai svarbi ne tik teisės, bet ir moralės požiūriu. Būtent šioje Konstitucijoje ne tik įtvirtintos nepaprastai svarbios pamatinės vertybės, yra kuriama demokratinė Lietuvos valstybė. Aišku, neabejotina, milžiniška reikšmė yra ir XVIII amžiaus pabaigos Konstitucijos. Deja, ji galiojo tik 14 mėnesių. Tačiau mūsų dabartinė Konstitucija jau šiemet švęs, tiksliau sakant, mes minėsime, nes nėra šventinė diena, jau 30-ąsias Konstitucijos galiojimo metines. Tai ilgiausiai galiojanti Lietuvos Respublikos Konstitucija. Ilgiausiai galiojanti Lietuvos Respublikos Konstitucija, nes visos kitos, jeigu turėtume omenyje tarpukario laikotarpio Konstitucijas, galiojo žymiai trumpiau. Kaip atsimenate, 1922 metais buvo priimta taip pat Lietuvos Respublikos Konstitucija, kurios šimtmetį šiemet minėsime, tačiau ji galiojo, deja, kur kas trumpiau. Šiuo atveju, mūsų manymu, dabartinei Lietuvos visuomenei yra gerokai svarbiau ta Konstitucija. Bet, nepaisant to, aš manau, kad mes taip pat galime tą dieną minėti, būtent spalio 25 dieną, visas Konstitucijas, tarp jų ir spalio 25-osios. Taigi jūsų dėmesiui teikiame Darbo kodekso pataisų projektą. Manau, jeigu tautos referendumu paklaustume, kurią dieną yra svarbiau minėti, neabejoju, kad būtų pasirinkta spalio 25-oji, nes visa tauta ją priėmė referendumu. Ačiū.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Jūsų paklausti nori keturi Seimo nariai. Pirmas klausia A. Nekrošius.

A. NEKROŠIUS (*LVŽSF*). Dėkoju, gerbiamas pranešėjau. Paskaičiavau, kad kartu su jūsų siūloma Lietuvoje būtų 14 švenčių dienų. Visuomenėje irgi yra ne vienas pasipiktinimas ar diskusija iš verslininkų, kad galbūt reikėtų panaikinti vieną iš šių dienų, tai yra gegužės 1-ąją. Ką jūs galvotumėte apie tai, kad vietoje gegužės 1-osios įrašytume būtent jūsų siūlomą dieną? Ačiū.

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Mes sąmoningai nesiūlome naikinti jokių kitų dienų, nes siūlymas naikinti vieną iš tų dienų, kaip jūs sakote, gegužės 1-ąją, ar kiti kolegos, kurie siūlo išbraukti gegužės 1-ąją iš šventinių dienų sąrašo, pats savaime yra visuomenės priešinimas ir skaldymas. Mes neturime priešinti, mes turime vienyti visuomenę. Ir galėtume paminėti galbūt kitas dienas, kurios tikrai nėra svarbios valstybingumui, jos labiau yra minimos kaip religinės šventės, bet ir šito mes nesiūlome, nes tai vėl gali žeisti kitų žmonių orumą ir jų supratimą, kaip reikia švęsti. Pagaliau jau yra pakankamai ilgą laiką švenčiamos tos kitos šventės. Todėl mes nesiūlome. Juo labiau dėl gegužės 1-osios nesuprantame, kodėl gegužės 1-ąją reikėtų išbraukti? Jeigu jūs naudojate tą pačią, galima sakyti, Kremliaus propagandą ir siejate tik su sovietmečiu, tada klausimas kitas: kodėl kitos Europos valstybės, kurios nieko bendro su Sovietų Sąjunga neturi, švenčia tą dieną? Todėl, kad ji svarbi. Todėl, kad ji svarbi tarp žmonių, kurie švenčia darbo solidarumo dieną, svarbi žmonių teisių prasme, šiuo atveju socialinių, ekonominių teisių prasme. Todėl mes tokios dienos ir nesiūlome. Pakartosiu – mes norime vienyti, o ne skaldyti ir priešinti.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Klausia M. Majauskas.

M. MAJAUSKAS (*TS-LKDF*). Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Iš tiesų šios diskusijos, siūlymai ir pasiūlymai, pataisos dėl šventinių dienų – kiekvienoje kadencijoje, kiekvienais metais. Mane stebina, kad mes esame įkalinti mąstymo, kad valstybė turi mums pasakyti, kada reikia švęsti, kada reikia liūdėti. Atkreipsiu dėmesį, kad apskritai šalyse nedarbo dienų skaičius daugiau mažiau yra vienodas. Europos Sąjungos vidurkis yra 34: 12 – šventinių, 22 – nedarbo. Lietuvoje – 14 šventinių, 20 nedarbo. Prancūzijoje – tik 8 šventinės ir 28 nedarbo, Anglijoje – 11 ir 25. Matome tokią tendenciją. Kuo toliau į Vakarus, tuo daugiau galimybių žmogui pasirinkti, kada švęsti, kada liūdėti, ir daugiau tiesiog nedarbo dienų Darbo kodekse. Tai kodėl jūs siūlote eiti į Rytus ir numatyti vis daugiau šventinių dienų, kada valstybė pasako, kada tu turi sėdėti namuose…

PIRMININKAS. Laikas!

M. MAJAUSKAS (*TS-LKDF*). …ir kada turi eiti į darbą, o ne suteikti žmogui pačiam pasirinkti? Kodėl nesiūlote atvirkščiai – padaryti Darbo kodekse dar vieną nedarbo dieną, o siūlote dar vieną šventę?

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Iš tiesų, kolega, suskaičiavote mechaniškai, arba aritmetiškai, pamiršdamas, kad kai kurios šventinės dienos visada yra sekmadienį. Ar tu taip skaičiuosi, ar kitaip, jos visada yra sekmadienį: Motinos diena – pirmąjį gegužės sekmadienį, Tėvo diena – pirmąjį birželio sekmadienį, Velykų pirmoji diena – visada sekmadienį. Taigi, žiūrėkite, jos papildomai šventinių dienų, arba išeiginių dienų, nesukuria. Tai vienas momentas.

Kita vertus, būtų galima užsiimti ir tuo nulaužimu, arba išbraukimu, arba, kaip aš prieš tai kartojau, priešinimu – išbraukime kai kurias šventines dienas. Nesinori to daryti, nesinori to daryti, nes tikrai vieniems patiks, kitiems nepatiks. O kodėl mes turime skaldyti visuomenę? Mes to nenorime daryti.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Klausia J. Razma.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Gerbiamas kolega, nors jūs čia bandėte išvedžioti, kad kitose šalyse gal niekada nesutampa šventinės dienos su sekmadieniais, bet manau, kad kalendorius Europoje visur yra tas pats. Vis dėlto turėtumėte sutikti, kad yra gana daug šventinių ne darbo dienų pas mus ir kai jūs teikiate dar naują ne darbo dieną, tai ar kaip socialdemokratas būtumėte pasiryžęs tam paaukoti gegužės 1-ąją, kurios, kaip matome, čia, Lietuvoje, realiai niekas nešvenčia?

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Kolega, aš dar kartą noriu pakartoti. Kodėl jūs norite priešinti visuomenę? (*Balsas salėje*) Na, jūs siūlote, jūsų kolegos siūlo išbraukti gegužės 1-ąją. Mes to nesiūlome. Mes to nesiūlome. Tai ar jūs norite, kad mes pasiūlytume Jonines išbraukti, Žolinę išbraukti?

(*Balsai salėje*) Mes to nesiūlome. Mes to nesiūlome. Taigi klausimas, jeigu mūsų šiuolaikinė Konstitucija atskiria… (*Balsai salėje*) Gerai, aš palauksiu, kolegos, kol jūs išsišnekėsite. Ne, tai laikas baigti jums kalbėti, o aš turiu pristatyti klausimą. (*Balsai salėje*) Mes nesiūlome braukti, bet iš tiesų kai kurios šventės, tiesą sakant, su valstybės Konstitucija ne visai dera, nes neturime valstybinės religijos ir neturime valstybinės bažnyčios. Tai šiuo atveju… Bet mes vis tiek to nesiūlome, išbraukti nesiūlome. Aš labai nustebęs, kad jūs taip priešiškai sutinkate moderniąją Lietuvos Konstituciją.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Paskutinis klausia V. Juozapaitis.

V. JUOZAPAITIS (*TS-LKDF*). Gerbiamas kolega, išties paskutinis jūsų sakinys turbūt iš demagogijos vadovėlio. Tie, kas dirba spalio 25-ąją, nemyli savo Konstitucijos pagal jūsų išvedžiojimus. Na, visiškas absurdas. Turbūt nėra keistesnio siūlymo prisiminti Konstituciją kaip būtent nedarbu, kažkokiu šventimu. Jūs kalbėjote, kad tauta labai švenčia. Tai aš tikiuosi, kad kiekvienas gatvėje sutiktas pilietis žinos, kad yra Konstitucija. Gal pradėkime nuo edukacijos ir iš tikrųjų pirmiausia nuo analizės.

Aš noriu priminti ir man ekonomistai priminė, kad per vieną dieną valstybės biudžeto nesurenkama (tai kainuoja) apie 40 mln. eurų. Jūs kaip nors planuojate kompensuoti šią sumą ar mes taip ir išleisime per kaminą ir pramogoms, kurios iš tikrųjų nepasieks to tikslo, kurį jūs deklaruojate? Ačiū.

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Jūs labai gerai atkreipėte dėmesį į edukaciją. Turiu pasakyti, kad spalio 25 dieną minime ne tik šiaip sau. Jau 16 metų, bent jau 15 metų, vyksta Konstitucijos egzaminas – kiekvieną rudenį mes pasitinkame savo moderniąją Konstituciją. Labai plačiai įtraukiama visuomenė į šį reiškinį ir būtent čia vyksta labai didelė edukacija. Žmonės noriai dalyvauja Konstitucijos egzamine ir ta proga vyksta įvairūs renginiai. Aš neturėjau omenyje, kad tie, kurie dirba, nemyli Konstitucijos, aš turėjau omenyje, kad siūlymas įteisinti kitą dieną kaip šventinę dieną, Konstitucijos dieną, kuri nėra dabartinės Nepriklausomos Lietuvos Respublikos Konstitucijos diena, kuri gyvavo tik 14 mėnesių, kažkodėl atrodo tinkama, o šiuolaikinės 30 metų gyvuojančios Konstitucijos netinkama. Todėl mes ir siūlome švęsti ne tik šią Konstituciją, o paminėti visas, tarp jų ir 1922 metų, ir 1918 metų Laikinąją, pagaliau Laikinąjį Pagrindinį Įstatymą, kuris buvo 1990 metais, kartu, aišku, ir 1791 metų.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas kolega. Jūs atsakėte į visus Seimo narių klausimus.

Pereiname prie pasisakymų dėl motyvų. Už pasisako A. Sysas.

A. SYSAS (*LSDPF*). Ačiū, pirmininke. Koks paradoksas – visa diskusija buvo apie poilsį, nors įstatymas apie tai, kad reikia švęsti Konstituciją.

Gerbiamieji, kai jūs visi, čia posėdžiaujantys, pirmą dieną ant ko ranką padedate prisiekdami Lietuvos piliečiams? Ant Šventojo Rašto? Ne ant Šventojo Rašto – ant Konstitucijos. Aš negirdėjau nė vieno žodžio apie Konstituciją, visi kalbėjo apie poilsį. Gerai, pašnekėkime apie poilsį.

Gerbiamas Mykolas paminėjo kai kurias šalis, kiek ten atostogų. Ir ten, ir čia paminėtas minimumas, bet Prancūzijoje, Vokietijoje kolektyvinėmis derybomis atostogos savaite arba dviem yra ilgesnės. Jeigu mes kalbame apie poilsį, kurį gauna darbuotojas Vokietijoje, Olandijoje, Prancūzijoje, yra 2 arba mažiausiai 1 savaite daugiau. Nemanipuliuokime tomis 15 išeiginių dienų, nes, kaip ir sakė Julius, ir visi puikiai žinote, 4 iš jų pasitaiko sekmadieniais arba poilsio dienomis. Jeigu žiūrėtume, kiek yra pas mus šventinių dienų, tai yra vidurkis Europos Sąjungos. Bet kurią statistiką atsiverskite ir pasižiūrėkite.

Aš labai norėčiau, jeigu kolegos, kuriems fantazijos trūksta, kasmet pasiūlo išbraukti gegužės 1-ąją ir parašyti kokią nors kitą dieną, nedarykime to. Būtent mes parodėme pavyzdį, kad galime kalbėti… Jeigu mums brangi Konstitucija, ant kurios mes padėję ranką prisiekiame, tai ir švęskime tą dieną nekišdami pagalių kitiems, kitaip mąstantiems, kitaip suprantantiems, kitaip matantiems šį pasaulį, ir viskas bus gerai. Todėl kviečiu pritarti.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Prieš galimybę švęsti pasisako M. Lingė.

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). Už šventimą, bet, be abejo, neformuojant, galbūt ir neprimetant tam tikrų tradicijų, kurių gal net ir neturime.

Jeigu pasižiūrėtume į šventines dienas, tai didžioji dauguma jų turi tam tikrą tradiciją ir suformuotą poreikį, kodėl žmonėms yra aktualu turėti laisvadienį. Na, ar tai šventiniai susibūrimai su artimaisiais, giminėmis, kapinių lankymas, ar kitos įvairios tradicijos, kurios diktuoja tą palankesnį buvimą kartu bendruomenėse.

O šiuo klausimu mes tikrai neturime susiformavusios tradicijos, kuri kiltų iš visuomenės, kad būtų poreikis turėti dar vieną laisvą dieną. Ir tai sąlygotų turbūt, tos tradicijos nebuvimas, kad turėtume dar vieną brangiai apmokamą laisvadienį – nežinia kas kokioms reikmėms, bet akropoliams ar vandens parkams užpildyti. Turbūt nėra tokio tikslo.

Turime nepamiršti ir paties verslo interesų, ant jo kaip našta ir gultų ta atsakomybė. Kitais pasiūlymais, gausesniais mamadieniais, tėvadieniais, irgi trykštame vėlgi ant to paties verslo pečių užkrauti naštą nenorėdami dalintis. Kaina buvo paminėta, ji yra svarbi, ir dar skaičiuota, rodos, prieš porą metų. Tikrai ji būtų jau daug didesnė ir brangesnė, kiek kiekviena diena tokio laisvadienio kainuoja.

Be abejo, ne paskutinėje vietoje tas motyvas, kad tikrai viršijame Europos Sąjungos vidurkį šventinėmis dienomis, tikrai nematytume ir neskatintume perspektyvos plėsti tą sąrašą. Išvis turbūt geriausia būtų kuriam laikui apskritai įšaldyti. Turime tokį šventinių dienų sąrašą, kokį turime, ir užmiršti bent jau dabartinėmis aplinkybėmis, kol tikrai nėra poreikio, kylančio iš visuomenės, net nebeplėsti, nebraukyti tų sąrašų, o tiesiog branginti tai, ką turime, ir švęsti išnaudojant tas dienas, kurios jau yra ir kurių gausa yra pakankamai didelė.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas kolega. Išklausėme visų pasisakymų dėl motyvų. Kadangi jau pasiekėme balsavimų intervalą, todėl iš karto dėl ką tik pristatyto įstatymų projektų bloko ir apsispręsime. Petrai, gal pabalsuojame ir tada. (*Balsas salėje: „Gerai."*) Gerai. Kas pritariate ką tik pristatytam J. Sabatausko darbotvarkės 2–12 klausimui, įstatymo projektui Nr. XIVP-1659, balsuojate už, kas nepritariate, balsuojate prieš arba susilaikote.

Balsavo 101 Seimo narys: už – 31, prieš – 24, susilaikė 46. Įstatymo projektui nepritarta. Turime apsispręsti, ką su įstatymo projektu darome toliau. Per šoninį mikrofoną P. Gražulis dėl vedimo tvarkos.

P. GRAŽULIS (*LRF*). Aš norėjau repliką pasakyti. Gerbiamieji, man atrodo, kad teisingai nubalsavome, nes Konstitucijos jau nebeliko, ją Konstitucinis Teismas seniai perrašė. Jūs įsivaizduokite, net aiškiai pasakyta, kad santuoka sudaroma tarp vyro ir moters, o jie laužydami Konstituciją pripažįsta gėjų įvairiausias santuokas, vienalytes santuokas, daugialytes santuokas, vaikų įsivaikinimus, ką draudžia Konstitucija. Seniai viskas uždrausta, pamirškime iš išmeskime į šiukšlių dėžę tą Konstituciją, nes jos jau nėra.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Apsisprendžiame, ką su įstatymo projektu darome toliau. Alternatyvus balsavimas. Kas balsuojate už, balsuojate už tai, kad įstatymo projektas būtų grąžintas iniciatoriams tobulinti, kas balsuojate prieš, balsuojate už tai, kad įstatymo projektas būtų atmestas.

Balsavo 107 Seimo nariai: už – 52, prieš – 55. Įstatymo projektas atmestas.

15.18 val.

Kūno kultūros įstatymo Nr. I-1151 pakeitimo įstatymo Nr. XIII-1540 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-908(2) (*pateikimo tęsinys*)

Kitas darbotvarkės 2-1 klausimas, dėl kurio turime apsispręsti, – Kūno kultūros įstatymo Nr. I-1151 pakeitimo įstatymo Nr. XIII-1540 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-908(2). Kas pritariate įstatymo projektui po pateikimo, balsuojate už, kas nepritariate, balsuojate prieš arba susilaikote.

Balsavo 101 Seimo narys: už – 43, prieš – 18, susilaikė 40. Įstatymo projektui po pateikimo nėra pritarta. Turime apsispręsti alternatyviai balsuodami, ką darome su įstatymo projektu. Kas balsuojate už, balsuojate už tai, kad įstatymo projektas būtų grąžintas iniciatoriams tobulinti, kas balsuojate prieš, balsuojate už tai, kad įstatymo projektas būtų atmestas.

Balsavo 110 Seimo narių: už – 63, prieš – 47. Įstatymo projektas grąžinamas iniciatoriams tobulinti.

15.20 val.

Regioninės plėtros įstatymo Nr. VIII-1889 22 straipsnio 1, 2 punktų papildymo įstatymo projektas Nr. XIVP-1339 (*pateikimo tęsinys*)

Darbotvarkės 2-2 klausimas, dėl kurio turime apsispręsti, – Regioninės plėtros įstatymo Nr. VIII-1889 22 straipsnio 1, 2 punktų papildymo įstatymo projektas Nr. XIVP-1339. Kas pritariate įstatymo projektui, balsuojate už, kas nepritariate, – prieš arba susilaikote.

Balsavo 111 Seimo narių: už – 48, prieš – 17, susilaikė 46. Įstatymo projektui po pateikimo nėra pritarta.

Alternatyviai balsuodami apsisprendžiame, ką su įstatymo projektu darome toliau. Kas balsuojate už, balsuojate už tai, kad įstatymo projektas būtų grąžintas iniciatoriams tobulinti, kas balsuojate prieš, balsuojate už tai, kad įstatymo projektas būtų atmestas.

Balsavo 110 Seimo narių: už – 59, prieš – 51. Įstatymo projektas grąžinamas iniciatoriams tobulinti.

Dabar dėl visų pristatytų įstatymų projektų jau apsisprendėme, tačiau… Dėl rezoliucijos paimta pertrauka iki kito posėdžio.

15.22 val.

Teisės ir teisėtvarkos komiteto išvada dėl Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 9 ir 51 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-852 atitikties Konstitucijai

Dar turime darbotvarkės 2-5.1 klausimą. Tai yra Teisės ir teisėtvarkos komiteto išvada dėl Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 9 ir 51 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-852. Pranešėjas – S. Šedbaras, Teisės ir teisėtvarkos komiteto pirmininkas. Prašom.

S. ŠEDBARAS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, yra siūlymas numatyti, kad reikalavimas turėti aukštąjį universitetinį išsilavinimą asmeniui, priimamam į valstybės tarnybą, nėra taikomas priimant į politinio (asmeninio) pasitikėjimo pareigas, jeigu toks asmuo studijuoja aukštojoje mokykloje pagal nuolatinės studijų formos programą. Tai reikštų, kad daroma išimtis iš Valstybės tarnybos įstatymo reikalavimo, kad visi valstybės tarnautojai, įskaitant ir politinio (asmeninio) pasitikėjimo, neturėtų diplomo, o būtų studentai, taip paprastai sakant.

Komitetas 2021 m. rugsėjo 29 d. svarstė šį projektą ir visais septyniais dalyvavusiųjų balsais už pripažino, kad iš tiesų toks siūlymas galimai prieštarauja Konstitucijos 29 straipsnyje įtvirtintam asmenų lygiateisiškumo principui ir Konstitucijos 33 straipsniui, kuriame įtvirtinta konstitucinė piliečio teisė lygiomis sąlygomis stoti į valstybės tarnybą.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas pirmininke. Turėsime apsispręsti dėl Teisės ir teisėtvarkos komiteto išvados. Turime Seimo narių, norinčių kalbėti dėl motyvų. Prieš Teisės ir teisėtvarkos komiteto išvadą pasisako D. Šakalienė.

D. ŠAKALIENĖ (*LSDPF*). Norėčiau atkreipti dėmesį, kad jau ne pirmą kartą kalbama apie šį projektą, nes tikrai daug Seimo narių kelia klausimą apie tai, kad su šiais Seimo nario padėjėjo atlyginimais pasisamdyti kokybiškai dirbantį teisininką tikrai yra problema. Sulaukiame nuolat nemažai kritikos dėl to, kad mūsų teisės aktų projektų parengimas turi nemažai trūkumų.

Neatsižvelgiame į tai, kad šiuo atveju visą laiką vartojamas žodis „galimai“ prieštarauja, bet ignoruojama tai, kad lygiateisiškumo principas čia negalėtų būti taikomas dėl penkių esminių skirtumų, tai yra pirmiausia tai yra politinio pasitikėjimo valstybės tarnautojas, jam netaikomas dalyvavimo konkurse reikalavimas, jam taikoma amžiaus išlyga, jam netaikoma galimybė tęsti karjerą kitose valstybės institucijose, nėra galimybės judėti tarp institucijų kaip kitiems valstybės tarnautojams, o atlyginimas, kaip ir minėjau, toks, kad tik gerą teisės studentą Seimo narys gali pasisamdyti padėjėju, jeigu nori pagalbos kokybiškai rengti teisės aktų projektus.

Mes neatsižvelgiame į tai, į ką atsižvelgia verslas, į ką atsižvelgia nevyriausybinis sektorius. Ir šiuo atveju tikrai kyla klausimas, ar čia iš tiesų buvo svarstymas, ar automatiškai buvo pritaikytas stagnacijos, o ne lygiateisiškumo principas. Siūlau balsuoti prieš.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiama kolege, už tokį siūlymą. Kitokį siūlymą, matyt, turi M. Majauskas.

M. MAJAUSKAS (*TS-LKDF*). Dėkoju, gerbiamas pirmininke. Paanalizuokime pačią problemą. Reikia teisininkų ir neturime galimybės įdarbinti teisininkų, kurie baigė bakalauro dalį vientisinių studijų, nes universitetas neišduoda tarpinio diplomo, kurį galėtų įskaityti Kanceliarija kaip tinkamą diplomą tam, kad jau būtų galima įdarbinti teisės studentą, tarkime, Vilniaus universiteto, turintį bakalauro diplomą. Čia yra problema. Kalbėkimės su universitetu, kad jis galėtų išduoti dokumentą, kuris būtų fiksuojamas kaip bakalauro atitikmuo, kad galėtume įdarbinti Vilniaus universiteto teisininkus, besimokančius vientisinėse studijose, po trejų ar ketverių metų. Tai yra daug paprastesnis reikalas, negu šiuo atveju pažeisti Konstituciją. Aš siūlau ieškoti daug paprastesnių būdų nei tas, koks šiuo atveju yra pasiūlytas.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas kolega. Išklausėme visų siūlymų ir už, ir prieš. Kadangi dar balsavimo intervalas, galime iš karto apsispręsti dėl Teisės ir teisėtvarkos komiteto pirmininko pristatytos Teisės ir teisėtvarkos komiteto išvados, kad įstatymo projektas Nr. XIVP-852 prieštarauja Konstitucijai. Kas pritariate tokiai Teisės ir teisėtvarkos komiteto išvadai ir sprendimui, balsuojate už, kas nepritariate, balsuojate prieš arba susilaikote.

Balsavo 104 Seimo nariai: už – 69, prieš – 21, susilaikė 14. Teisės ir teisėtvarkos komiteto išvadai, kad įstatymo projektas Nr. XIVP-852 prieštarauja Konstitucijai, yra pritarta, todėl 2-5.2 klausimas, projektas Nr. XIVP-852, negalės būti pateikiamas.

15.27 val.

Periodinės pensijos išmokos įstatymo projektas Nr. XIVP-1379(4) (*pateikimas*)

Kitas darbotvarkės klausimas (labai atsiprašau R. Šalaševičiūtės, kad praleidau anksčiau), yra 2-4 klausimas – Periodinės pensijos išmokos įstatymo projektas Nr. XIVP-1379(4). Pateikimas. R. Šalaševičiūtė. Kviečiame toliau posėdžiui pirmininkauti Seimo Pirmininko pavaduotoją J. Sabatauską.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (*LVŽSF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, teikiu Lietuvos Respublikos periodinės pensijos išmokos įstatymo projektą. Šio įstatymo paskirtis – siekiama didinti vyresnio amžiaus asmenų ekonomines ir finansines galimybes bei stiprinti solidarumo, įtvirtinto bendrais mūsų šalies interesais ir tikslais, principą, nustatyti periodinės pensijos išmokas, senatvės pensijos, šalpos senatvės pensijos, šalpos neįgalumo pensijos ir šalpos kompensacijų gavėjams dydį, teisę ją gauti, jos skyrimo ir mokėjimo sąlygas, tvarką ir finansavimą.

Šio projekto rengimas yra… Jis buvo rengiamas todėl, kad susipažinus su EBPO kas dvejus metus rengiama apžvalga matyti, kad 2021 metais buvo pastebėta, kad Lietuvoje asmens pensija siekia tik 30,7 % buvusio atlyginimo į rankas ir yra daug žemesnė nei daugelyje valstybių. Pavyzdžiui, Lenkijoje pensijos dydis yra iki 90,3 % buvusio atlyginimo, Portugalijoje – 94 %. Vertinant pensijos dydį, jis pas mus yra vienas iš žemiausių Europos Sąjungoje. Nepriklausomai nuo to, kad yra daug didesnės pensijos, daugelyje šalių (Austrijoje, Italijoje, Kipre, Lenkijoje, Portugalijoje, Slovakijoje, Vengrijoje) yra mokamos dar papildomos išmokos, vadinamos tryliktąja arba keturioliktąja pensija.

Analizuojant procesus Lietuvoje matyti, kad bendroji pensijos dalis pagal šių metų indeksavimo koeficientą didėja 8,47 %, o individualioji – 12,71 %. Palyginti su infliacija, esama pastaruoju metu, matyti, kad net pensijos indeksavimas atsilieka nuo to procento, pagal kurį šiuo metu yra vertinamas infliacijos dydis. Žmonių pragyvenimo šaltinis tampa vis mažesnis, nes didėja prekių, paslaugų, maisto produktų, transporto kainos, ypač šildymo sezono metu, todėl yra parengtas ir siūlomas šis projektas.

Projekto tikslas yra užtikrinti, kad periodiškai, kartą metuose, išmokama vienkartinė išmoka suteiktų senyvo amžiaus asmenims, kurių pajamos yra, pabrėžiu, mažesnės už vidutinę socialinio draudimo senatvės pensiją, kurių pajamos didėja mažiausiai, net ir indeksuojant gaunamas pensijas ar kompensacijas, ir kurie patiria didžiausią skurdą… Argumentas dar yra ir toks, kad nuo šių metų sausio 1 dienos siekiant labiau padidinti mažiausias pensijas buvo pakeista bendrosios pensijos dalies apskaičiavimo tvarka ir asmenims, kurie turi minimalų 15 metų stažą, neturi būtinojo stažo, nuo kurio jau priklauso pensijos dydis vertinant individualiąją dalį, sudaro 215,09 euro, toks yra šalpos pensijų bazės dydis, kompensacijų ir kitų šalpos išmokų dydis yra 150 eurų.

Todėl orientuojamasi į išmokas, priklausomai nuo vienkartinės išmokos gavėjų, į šiuos mano įvardytus dydžius. Pensijos dydis yra nustatomas pagal bazinės pensijos dydį, pagal atitinkamą patvirtintą formulę.

Kokios yra siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos? Priėmus įstatymo projektą, visiems socialinio draudimo senatvės pensijos gavėjams kartą per metus būtų išmokama šalpos senatvės pensijos dydžio išmoka. Ši išmoka būtų išmokama iki lapkričio 20 dienos. Ši data yra pasirinkta atsižvelgiant į kitų Europos Sąjungos valstybių mokamas tokias vienkartines išmokas. Paprastai tokiu metu kaip tik padidėja šildymo ir kitos išlaidos, be to, žmonės laukia ir ruošiasi Kalėdoms. Trumpai tiek.

PIRMININKAS (J. SABATAUSKAS, *LSDPF*). Ačiū, gerbiama kolege. Jūsų nori klausti penki Seimo nariai. Pirmasis klausia E. Pupinis.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Ačiū. Gerbiama kolege, iš tiesų, kaip ir minėjote, pensijos kyla, ir tikrai nemažais tempais, savaime suprantama, jas vejasi infliacija, ko gero, nemačiau duomenų, kad infliacija būtų aplenkusi pensijų kilimą, nes iš tikrųjų tai daroma ir dabar yra padaryta.

Tik klausimas, kodėl jūs bandote išbalansuoti tą pastovų pensijos gavimą būtinai metant dalį į žiemos laikotarpį? Aš suprantu, kad sunkus laikotarpis, bet vis tiek žmonės planuoja savo pastovias pajamas, žiema ne vieną mėnesį būna. Ar nemanote, kad geriau būtų eiti tuo pačiu keliu, didinti pensijas pastoviai, už kiekvieną mėnesį, o ne duoti tryliktąją pensiją ar bandyti kaip nors kitaip iškreipti pajamų gavimą, negu buvo dabar?

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (*LVŽSF*). Supratau, ačiū, gerbiamas Edmundai. Aš paneigsiu jūsų pasakymą dėl pensijų indeksavimo ir infliacijos. Bendrosios dalies pensijos indeksavimo koeficientas už 2021 metus buvo 8,47 %, o mes susiejame tik su bendrąja dalimi. Individualioji dalis, aišku, 12,71 %, bet individualioji dalis tiems, apie kuriuos aš kalbu savo projekte, iš esmės yra netaikoma, nes tai yra mažiau nei vidutinė pensija, tik tiems, kurie gauna šalpos, šalpos neįgalumo, netaikoma. Infliacija yra 10,7 % apskaičiuota – toks yra Statistikos departamento rodiklis.

Kaip minėjau, jūs paklausėte, kodėl būtent žiemos metu ir kodėl pasirinktas toks būdas – remiantis užsienio praktika ir remiantis tuo, kad didžiausias nepasitenkinimas socialiai blogai aprūpintų, tik apie juos kalbama. Mes nekalbame apie tuos, kurie gauna dideles pensijas, jiems šita išmoka nepriklausytų. Daugiausia nusiskundimų yra pradžioje šildymo sezono – mokesčių didėjimas. Galimybės ką nors geresnio sau skirti socialiai neaprūpinti žmonės neturi.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia M. Majauskas.

M. MAJAUSKAS (*TS-LKDF*). Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Miela kolege, pensijas iš tiesų reikia didinti. Aš pasisakau už. Dar daugiau – nematau prasmės apskritai turėti vieną mažiausių valstybės skolos rodiklių ir vieną didžiausių skurdo rizikoje gyvenančių senjorų rodiklių. Tai daro ir Vyriausybė – suprasdama, kad pensijų didinimas didina biudžeto deficitą ir didina skolą, jinai didina pensijas. Nuo metų pradžios buvo padidintos 10 %, dabar dar 5 % – iš viso 15 %. Taigi einame tuo keliu. Bet kas mane be galo stebina. Jūs didelę valstybės valdymo patirtį turinti Seimo narė – vadovavote komitetui, vadovavote svarbioms institucijoms ir dabar teikiate tokį visiškai nesisteminį pasiūlymą – 13-osios pensijos išmokėjimą. Ar tai yra rimta? Kodėl nenumatyti, ką gerbiamas kolega E. Pupinis sakė, reikšmingai spartesnio pensijų indeksavimo? Žmonės galėtų prognozuoti, žinoti, tartis, dėlioti savo išlaidas per visus metus, o dabar vienkartinė išmoka tokia kaip valstybės dovana. Padarykime pensininkus nepriklausomus nuo valstybės ir nuo valstybės pareigūnų geranoriškumo.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (*LVŽSF*). Pirmiausia, opozicija gali bet kiek pastangų dėti, to nepadarys.

Gerbiamas Mykolai, ar jūs žinote, kad tai kategorijai, kuriai vienkartinę išmoką siūlome mokėti, dabar, po indeksavimo, pensijos dydis padidėjo tik po 10 eurų per mėnesį? Ar 10 eurų per mėnesį mes galime padaryti juos nepriklausomus? Tačiau, jeigu vieną kartą prieš Kalėdas, tada, kai prasideda šildymo sezonas, jie gaus tuos 150 ar 200 eurų, man atrodo, tikrai bus labai patenkinti ir galbūt užmirš tas nuoskaudas. Aš juk nekalbu apie tuos, kurie gauna dideles pensijas. Jiems dėl indeksavimo 50, 60 ir 70 eurų prisidėjo kas mėnesį. Šitie žmonės ir nesijaučia nuskriausti, o tai kategorijai, apie kurią kalbu, iš tikrųjų 10 eurų yra nueiti vieną kartą… net nėra galimybės į parduotuvę nuėjus nusipirkti būtiniausių maisto produktų. Tų 10 eurų nepakanka.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia R. Tamašunienė.

R. TAMAŠUNIENĖ (*LRF*). Ačiū kolegei už iniciatyvą, bet šiaip prieš dvejus metus analogiškas įstatymo projektas buvo teiktas Lietuvos lenkų rinkimų akcijos-Krikščioniškų šeimų sąjungos frakcijos. Prieš dvejus metus tas įstatymo projektas yra atsidūręs mūsų komitetuose ir dauguma komitetų, tikėtina, ir aš darau tokią išvadą, specialiai nesvarsto to įstatymo projekto, tiesiog nepriima jokio sprendimo – nei teigiamo, nei neigiamo. Kodėl jūs pasirinkote parengti visiškai naują įstatymą, tiktai pavadinote kitaip – periodinės solidarumo išmokos išmokėjimas? Iš tikrųjų visa tai galima sureguliuoti Vienkartinės išmokos socialinio draudimo pensijų ir šalpos išmokų gavėjams įstatymu.

Taip pat buvo siūlomas dydis – 200 eurų kaip vienkartinis priedas prie senatvės pensijos. Ką jūs manote dėl to skepticizmo, kurį išgirdome ir iš Biudžeto ir finansų komiteto pirmininko, nes vis dėlto daugelis Europos valstybių, šalių, ir jūs nurodote tai net aiškinamajame rašte, pasirenka būtent tokį senjorų rėmimo modelį kaip 13-osios ar net 14-osios Lenkijos atveju… du kartus per metus gauna papildomas išmokas senjorai. Mes ir PVM maisto produktams skeptiškai vertiname, ir kitas lengvatas skeptiškai vertiname, ir šiuo atveju taip pat daug skepticizmo dėl tokios idėjos.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (*LVŽSF*). Pirmiausia atsakysiu dėl jūsų projekto, kuris buvo įregistruotas 2020 metų gegužės mėnesį. Aš su juo susipažinau. Iš tikrųjų jis iš esmės skiriasi nuo tų nuostatų, kurios yra mūsų projekte. Mes ne dydį nustatome konkrečia suma – mes nustatome nuo bendrosios išmokos dalies. Labai aiškiai jūsų išvardintos visos rūšys, kokios ten mokamos yra, gal 15 rūšių. Mes imame apskritai visus ir nustatome ribą, nuo kurios turi būti mokama. Jūsų yra numatyta iš „Sodros“ biudžeto. Iš „Sodros“ biudžeto tokių išmokų mokėti negalima, pas mus yra valstybės biudžetas.

Tai yra iš tikrųjų iš esmės kitoks projektas. Man atrodo, jūsų problema iš dalies ta, nemačiau, kad jūs būtumėte šioje kadencijoje perregistravę, nes iš karto pradžioje kadencijos reikėjo perregistruoti.

Dar vienas dalykas. Valstiečių ir žaliųjų sąjunga, kai buvo išmokėtos vienkartinės išmokos po 200 eurų, buvo apkaltinta populizmu ir rinkėjų papirkimu, tai tas žingsnis jau buvo žengtas. Tiek Valstiečių ir žaliųjų sąjungos, tiek rinkimų programoje, tiek šešėlinės vyriausybės programoje yra būtent tokia išmoka numatyta.

Kadangi šitoje šešėlinėje vyriausybėje man yra priskirta socialinė apsauga, susipažinusi su visais dokumentais, susijusiais su šita pensija, priėmiau sprendimą, pasitarusi su visuomeniniais konsultantais, kad būtent taip, kaip dabar reglamentuota, reikia keisti šį reglamentavimą. Aš manau ir labai tikiu, kad valdantieji supras, kad mes čia norime paremti tik pačius skurdžiausiai gyvenančius asmenis. Aiškinamajame rašte buvo nurodyta viena suma, dabar išplečiamas ratas tų asmenų, kurie galėtų gauti, tačiau ta suma, kuri buvo nurodyta, dėl tokio reglamentavimo, koks yra dabar, sumažėja.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiama kolege, iš tikrųjų matau, kad mes norime paremti tuos, kurie kartais sulaukę senatvės amžiaus arba iš viso neturi stažo, arba yra vos vos sukrapštę 15 metų. Tokių asmenų skaičius, žinokite, tikrai didės ir didėja, nes…

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (*LVŽSF*). Gerbiama Laima, 24,5 %. Iš karto aš jums pasakau, kiek dabar yra.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Jis bus didesnis. Kaip jums atrodo, tos išmokos, kadangi bazinė pensija vienaip ar kitaip irgi didės, tai tų išlaidų, kurias jūs numatėte – apie 200 mln. eurų, tikrai…

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (*LVŽSF*). Nebereikia.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Aš skaitau aiškinamąjį raštą. Kiek reikės? Iš tikrųjų čia eina viskas iš valstybės biudžeto. Kaip jums atrodo, iš kurios srities mes galėtume paimti ir kurioje srityje gal sumažinti, man pasakykite. Čia yra labai svarbu – pinigai, nors ir kaip būtų. Aš manau, čia truputėlį dar ir susipriešinimas gali būti tarp kai kurių žmonių. Ačiū.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (*LVŽSF*). Visų pirma, taip, jūs teisingai pasakėte, kad tokių yra daug ir didės. Iš tikrųjų aš pasitikslinau: iš bendrų pensininkų tų, kurie gauna šalpos ir visas kompensacijas, ir taip toliau, yra beveik 25 %. Tačiau tos sumos to procento, kuris yra išmokamas jiems nuo visos bendros mokamų pensijų sumos, sudaro tik 6,7 %. Todėl aš jums ir sakau, jūs daugiau ir

geriau už mane skaičiuojate, aš ne tos srities specialistė esu, kad tų 200 mln. eurų tikrai nereikės. Maždaug pusės to gali prireikti ir dar tikslaus skaičiavimo nėra, tik apytikslis. Bet išsiplečia, kadangi mes ėmėme pradžioje ir aiškinamasis raštas yra rašytas dėl pirmo varianto, čia yra ketvirtas, mes ėmėme visus senatvės pensininkus. Tuos, kurie čia sėdi ir gauna pensijas, ir tuos, kurie neturi stažo. Tiesiog aš manau, kad jis yra daug tobulesnis. Aš labai tikiu, kad valdantieji tikrai įvertins, kad tai yra reikalinga. Tai yra lašas jūroje, bet kai tos jūros nėra, ir lašas yra gerai.

PIRMININKAS. Ačiū. Nors laikas baigėsi, klausia Ministrė Pirmininkė I. Šimonytė.

I. ŠIMONYTĖ (*TS-LKDF*). Labai ačiū. Aš pasistengsiu ne tik paklausti, bet dar ir šį bei tą pakomentuoti. Man atrodo, kolege, jūs šioje salėje sėdite ir esate girdėjusi, kad nuo birželio 1 dienos socialiniai dydžiai bus indeksuoti gana ženkliai, palyginti su praėjusiais metais, tai yra faktiškai 20 %. Ir tam yra numatyta 100 mln. eurų patikslintame biudžete.

Aš grįžtu prie to, ką sakė Mykolas, kad vis dėlto ilgalaikis sprendimas yra indeksuoti pačius dydžius, o ne versti žmones visus metus kaip Kalėdų stebuklo laukti dar kažkokio 13-ojo mokėjimo. Taip pat kai mes keitėme pensijų skaičiavimo formulę taip, kad mažiausios pensijos būtų pakeltos gerokai labiau, kad tos grindys būtų gerokai padidintos, čia buvo labai daug kritikos. Bet Seimas vis dėlto priėmė, labai gerai. Tiems žmonėms, kurie neprikaupė pakankamai stažo, pensijos padidėjo labiau, negu šiaip būtų padidėjusios dėl indeksavimo. Bet mano klausimas yra labai paprastas: iš kur valstybės biudžete atsiras pinigų toms išmokoms mokėti?

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (*LVŽSF*). Žinote, iš tikrųjų klausimas yra sudėtingas. Mes svarstėme visokius variantus ir aš čia ne dėl biudžeto siūlau, kad kažkam būtų skiriamos lėšos, kur reikia nurodyti šaltinį. Projektas yra bendras toks. Iš tikrųjų aš manau, kad Vyriausybė, dabartinė Vyriausybė, kaip ir anksčiau buvusios vyriausybės, jeigu manydavo ir pripažindavo, kad to reikia, lėšų surasdavo. Tuo labiau kad, aš sakau, ta suma, kuri nurodyta aiškinamajame rašte, tikrai nebus tokia, bus ženkliai mažesnė.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūsų jau paklausė visi, kurie norėjo paklausti. Dėl balsavimo motyvų prieš kalba M. Lingė.

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). Labai dėkui. Iš pateikto pasiūlymo, skaitant aiškinamąjį raštą, na, yra minimi du motyvai, kad artėjančios šventės yra didelis iššūkis, Kalėdos, ir brangus šildymo sezonas. Bet puikiai žinome iš tikslinės grupės apibrėžties, kad faktiškai visi, kurie patektų į siūlomą reguliavimą, vyresnio amžiaus žmonės, gaunantys nedideles pensijas, už tą šildymą ir nemoka arba moka vos vos, nes turime įdiegę – ir pasiteisino – šildymo kompensacinius mechanizmus.

Kitas momentas, matyt, yra svarbus, kad šiuo projektu tam tikros žmonių grupės liktų užribyje. Arba kaip tik gautų kai kurie nebūtinai skurstantys, nes senatvės pensijų gavėjai gali gauti darbo pajamų arba senatvės pensijų gavėjai gali būti kartu ir valstybinės pensijos arba rentos gavėjai. Užribyje paliktų apie 200 tūkst. neįgaliųjų, kurie gauna socialinio draudimo netekto darbingumo pensijas, arba užribyje paliktų išankstinių pensijų gavėjai. To taiklumo ir susipriešinimo šiuo atveju, matyt, galėtų atsirasti.

Į ką mums jau ir per šiuos biudžeto svarstymus atkreipė dėmesį ir Valstybės kontrolė, kad GPM'as nebepajėgs finansuoti esamos pensijos bendrosios dalies. Tai išties turime galvoti apie tvarius sprendimus, šaltinius dėl tų įsipareigojimų, kuriuos jau esame prisiėmę. Išties kryptis yra, matyt, nedidinant išmokų įvairovės, komplikuojant sistemą ir administravimą… Tvariau yra orientuotis į periodines išmokas, tvirtas, indeksuojamas pensijas, sparčiau indeksuojamas, jeigu tik galimybės didina, o ne smulkintis ir trupinti tokius vienkartinius gerovės pamėtymus atskiromis progomis. Kviesčiau nepalaikyti.

PIRMININKAS. Ačiū. Dėl balsavimo motyvų už niekas nenori kalbėti.

15.49 val.

Pensijų kaupimo įstatymo Nr. XIII-1360 4, 5, 7, 29 pakeitimo ir 6 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIVP-1331 (*pateikimas*)

Nagrinėsime kitą darbotvarkės 2-7 klausimą – Pensijų kaupimo įstatymo 4, 5, 7, 29 straipsnių pakeitimo ir 6 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIVP-1331. Pateikimo stadija. Pranešėjas – G. Paluckas.

G. PALUCKAS (*LSDPF*). Mielieji kolegos, man nepapratai malonu prieš jus stovėti trečią kartą su trečią kartą patobulintu įstatymo projektu. Neslėpsiu, šis įstatymo projektas yra kvintesencija paties sumanymo be jokių kompromisų. Tai yra žmonės, kurie nenori dalyvauti kaupiant pensijas, turi tokią teisę realizuoti. Šiandien, priminsiu, yra 89 tūkst. „Sodros“ laiškų, kuriais Lietuvos dirbantieji yra informuoti, kad jie yra privalomai įtraukti į pensijų kaupimą ir turi galimybę jo atsisakyti. Kaip ir kiekvienais metais, bus ne vienas tūkstantis, kuris tą terminą praleis dėl paprastų buitinių priežasčių, todėl, kad gyvenamoji vieta liko deklaruota pas tėvus, atvažiavo į Vilnių, dirba, tėvai neinformavo, kažkur kažkas pasimetė. Tuomet turi važiuoti į „Sodrą“ ir įrodinėti kažkokiam, atsiprašau, su visa pagarba valstybės tarnautojui, kad tai buvo labai rimtas pagrindas, mano turimas, praleidau, todėl atkurkite terminą ir išbraukite mane iš privalomojo pensijų kaupimo. Negana to, kas trejus metus tas žmogus vis tiek bus tokiu pačiu būdu viliojamas paspęstais spąstais ten, kur jis nenori. Dar kartą galiu pasakyti, mano vertinimu, tai yra moderni finansinė vergovė ir jos turėtume atsisakyti. Mes puikiai žinome, iš kur kilo šios nuostatos ir koks buvo pasiektas kompromisas. Pensijų kaupimo fondai sumažino administravimo mokesčius, lėšas, o valstybė sukūrė bandą avelių, kurios slibinui į olą yra vejamos prievarta, prievole.

Tai štai šis įstatymo projektas sprendžia keletą problemų. Pirmiausia nelieka privalomo dalyvavimo pensijų kaupime, tai yra asmeninis asmens apsisprendimas.

Antras dalykas, tie, kurie dalyvauja, apsisprendę gali iš jo pasitraukti ir tas lėšas, kurios yra sukauptos iki 10 tūkst. eurų, susigrąžinti. Susigrąžinę, be jokios abejonės, mokėtų gyventojų pajamų mokestį.

Mielieji kolegos, turint galvoje, kad trečią kartą pristatau klausimą, manau, visi argumentai visiems yra žinomi. Todėl laukiu jūsų klausimų ir pamėginsiu į juos atsakyti naujai, jus įtikinti palaikyti šį projektą po pateikimo. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Jūsų nori klausti šeši Seimo nariai. Pirmasis norėtų klausti Kristijonas, bet jo nematau. Klausia V. Ąžuolas.

V. ĄŽUOLAS (*LVŽSF*). Kolega, iš tikrųjų jūsų argumentai labai teisingi ir mes turbūt daugelis tam pritariame. Bet jūs žinote, ką apie tai mano valdantieji. Pensijų fondai su vienu iš valdančiųjų narių net sklypą už 1 eurą prasuko, kad tik jis atstovautų pensijų fondams ir gintų jų finansinius interesus. Tai ar tikite, kad pritars tiems dalykams?

Kita vertus, tai yra net neteisinga. Į pensijų fondo antrąją pakopą didžiąją dalį pinigų sumoka pats žmogus, pats sukaupia, valstybė prisideda labai nedidele dalimi ir jam taikyti įvairių apribojimų ir negalėjimų išsiimti tų pinigų, kitų situacijų, ir net matydami, kas šiandien vyksta, kokia infliacija ir kaip tie pinigai drastiškai nuvertėja, kodėl mes negalime pasekti net estų pavyzdžiu? Jie leido žmonėms išsiimti ir su tais pinigais elgtis taip, kaip jiems reikia. Net vienos moters jums pavyzdį galiu pasakyti. Žmogus kaupė visą laiką, žino, kad netrukus išeis į pensiją, sako, nors dantis susitvarkysiu, nueina ir jai pasako: kadangi tavo suma 100 eurų didesnė, išsiimti negalima, gausi 12 eurų kas mėnesį prie pensijos. Kaip galvojate?

G. PALUCKAS (*LSDPF*). Gerbiamas kolega, noriu tikėti, kad tarp valdančiųjų kolegų yra sveiko proto ir įvertins išsakytus argumentus. Atsisakau netikėti. Mėginsiu, kol pavyks. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Kolega jau baigė savo atsakymą. Klausia A. Nekrošius. Nematau. Klausia Mindaugas. Atsiprašau, L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas kolega, iš tikrųjų aš lygiai taip pat esu labai didelė skeptikė privačių fondų. Tai turėtų būti savanoriškai ir nė jokios prievartos neturėtų būti, aš turėčiau sekti ir aš palaikysiu šį projektą. Bet gal galite įvardinti man, jūs jau labai domitės privačiais, aš dabar truputėlį atitrūkau, kokie buvo praeitų metų rezultatai, koks buvo pelningumas ir kuris čia pensijų fondas geriausiai dirbo? Gal jau žinote ir pirmojo ketvirčio rezultatus? Ačiū.

G. PALUCKAS (*LSDPF*). Matote, kalbant apie pensijų kaupimo fondų rezultatus, jų neišeina vertinti pagal metus ar pagal ketvirčius dėl paprastos priežasties, nes tai kaupiančiajam trumpuoju laikotarpiu nebūtinai yra aktualu, nes juos materializuoji ir paverti nauda sau tik tada, kai tu sudarai pensijų anuitetą ar vienkartę periodinę išmoką, priklausomai nuo dydžių. Bet turint galvoje, kad pasaulio ir finansų, ir rinkų, ir investicijų ekspertai sako, kad tas periodas, kai viskas

augo, klestėjo, kai akcijų rinkos kilo, baigėsi ir mes įžengiame į, tikėtina, na, tokios vidutinės trukmės (iki dešimtiems metų) tokio labai labai sunkaus ir atsargaus augimo laikotarpį, tai tie rezultatai, kuriais pensijų fondai mėgino pateisinti tą prievolę visus įtraukti, sakė, juk nieko blogo, žiūrėk, kaip tau viskas auga, tai štai šitas argumentas, panašu, kad tikrai bus nebeaktualus.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia M. Lingė.

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). Gerbiamas kolega, norėčiau, kad iš aiškinamojo rašto atsakytumėte, bent jau paaiškintumėte, praplėstumėte, nes tos informacijos nėra. Jūs minite, kad yra itin didelės maržos. Tai ką jūs turite galvoje? Nes jeigu kalbama apie administravimą, tai ji yra 0,5 % grynųjų aktyvų vidutinės metinės vertės. Nežinau, ar čia šitas dydis, ar čia yra tas jau labai didelis turimas galvoje, vyksta atskaitymai administravimui.

Ir antras momentas. Prašyčiau, jūs minite, kad pensijų fondai neužsiima aktyviu investavimu ir investavimo portfelio valdymu. Tai kuo remiantis yra teigiamas šis apibendrinimas, ar čia institucijų, ar jūsų išvados padarytos, tiesiog iš kur ta informacija yra paimta, kad fondai neužsiima aktyviu investavimu?

G. PALUCKAS (*LSDPF*). Čia, be jokios abejonės, yra šiek tiek apibendrinta informacija, bet ji jau buvo ir anksčiau žinoma. Ir patys fondai, ir finansų analitikai yra teikę apie tai, jog mūsų privatūs pensijų fondai paprastai įsigyja kitų didesnių fondų aktyvus, vadinamuosius vienetus, ir aktyviai portfelio nevaldo, tai yra neinvestuoja akcijų rinkoje tiesiogiai į akcijas ir nežiūri jų kurso kitimo, ir atitinkamai tokio valdymo principo netaiko. Vadinasi, administravimo mokesčiai arba tos minimos maržos (čia galima šiokia tokia šio termino vartojimo dviprasmybė, aš sutinku), štai tos maržos arba administravimo mokesčiai kaip pasyvaus fondo valdymo turėtų būti gerokai mažesni, kokie yra Vakarų Europoje.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia M. Majauskas.

M. MAJAUSKAS (*TS-LKDF*). Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Mielas kolega, dėl galimybės atsisakyti automatinio įtraukimo tai esu kritiškas, bet dėl galimybės asmenims savo sukauptas lėšas atsiimti ta vienkartine išmoka, turiu pripažinti, kad pradžioje buvau labai kritiškas, o vėliau, įsigilinęs į pono A. Dumbravos įstatymo projektą, dėl kurio diskutavome Biudžeto ir finansų komitete, aš šiek tiek pakeičiau savo poziciją.

Man atrodo, kad tam tikrus momentus reikia tikslinti. Aš suprantu, kad šis projektas keliauja į Socialinių reikalų ir darbo komitetą jau artimiausiu metu. Ir ką ten reikėtų padaryti, tai tą indeksavimą paankstinti, nes dabar kas penkerius metus, o buvo prieš… atrodo, 2019 metais, tai, esant dabartinei infliacijai, be jokios abejonės, reikia didinti tuos rėžius ir juos padaryti ne kas penkerius metus, o kas trejus metus. Ar nebūtų geriau dirbti prie pono A. Dumbravos projekto ir jį įgyvendinti kaip įmanoma greičiau, užtikrinant galimybę žmonėms atsiimti vienkartine išmoka, padidinant tuos rėžius pagal infliaciją, kokią mes matėme šiuo metu?

G. PALUCKAS (*LSDPF*). Gerbiamas kolega, jūs turbūt pamenate, kad pirmąjį įstatymo projektą, analogišką, su tam tikromis nuostatomis, su tam tikrais kompromisais aš įregistravau gerokai anksčiau. Na, tai čia aš kaip į kryžiaus žygį esu išėjęs, aš taip vertinu, suprantate? Iš tiesų galimi įvairūs veikimo būdai. Iš tiesų galima dirbti prie vieno projekto, galima pritarti ir kito projekto teikimui, ir atitinkamai komitete apibendrinus sujungti į vieną. Tai nėra kažkokia išskirtinė praktika. Todėl tikrai vadovausimės tuo, kokia bus Seimo valia. Jeigu dar kartą neleisite padiskutuoti šiuo klausimu komitete, na, tada žiūrėsime ir kitas alternatyvas. Bet aš vilties neprarandu.

PIRMININKAS. Ačiū. Kadangi laiku nespėjo, bet vis tiek dar nori klausti K. Bartoševičius, jis gali dabar klausti.

K. BARTOŠEVIČIUS (*TS-LKDF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Pone Paluckai, ekonomikos pradžiamokslis turbūt indikuoja kelis tokius dalykus. Pirmas iš jų, kad žmonės elgiasi iracionaliai. Turbūt sutiksite su tuo. Tai pirmas mano pasisakymo dėmuo.

Antras dėmuo yra tas, kad dėl to iracionalumo žmonės sulaukia kokio nors patrauklaus pasiūlymo ir gali mesti taupymą – pasinaudoti kokiu nors patraukliu pasiūlymu. Dabar, man atrodo, valstybė pakankamai išmintingai suvokia vartotojų elgseną ir vadinamuosius elgesio *paternus*, supranta, kad taupyti pensijai yra be proto sunku, ir dėl to sugalvoja štai tokią sistemą, kuri iš es-

mės nėra ypač skausminga mokesčių mokėtojui. Dabar jūs siūlote, kad būtų galima laisvai išsibraukti ir nedalyvauti jūsų minimame čia beveik vos ne prievartiniame taupyme.

Dabar mano paprastas klausimas: kaip jūs įsivaizduojate valstybę po 20, 30 metų, šiuo metu kuriama strategija „Lietuva 2050“, kaip tuo metu reikės žmonėms gauti orią pensiją? Kokį būdą jūs siūlote kaip alternatyvą šiam išsibraukimui arba tokiam kaupimui? Dėkoju.

G. PALUCKAS (*LSDPF*). Gerbiamas kolega, su jūsų pirmąja teiginio dalimi aš būčiau linkęs sutikti. Žmogus iš tiesų nėra racionali būtybė. Mus valdo emocijos. Tam yra rinkodara, *marketingas*. Jeigu jūs prisimintumėte, kaip buvo konstruojama šita sistema ir kokiomis rinkodaros priemonėmis buvo surinkti ar suvaryti pirmieji milijonai į pensijų fondus, turbūt tuos argumentus, ką aš dėstau, tikrai šiandien išgirstumėte geriau, nes iš tiesų daugybė žmonių tikėjo, leiskite pacituoti, „orios finansinės ateities senatvėje vizija“. Pasikalbėkite su tais žmonėmis, kurie sudarė pirmuosius šimtus anuiteto sutarčių ir gavo iš to viso savo kaupimo 16 eurų išmoką, 20 eurų išmoką, kaip tos iliuzijos jų griuvo. Štai kalbant apie iracionalumą, taip, sutinku.

Dabar kalbant apie antrą dalį, kas bus toliau? Nežinau, vienus galiu pradžiuginti, kitus nuliūdinti, bet „Sodra“ yra vienintelė mūsų viltis gauti normalią pensiją senatvėje. Visoje Europoje tas pats. Ir Lietuvoje tas pats. Nieko nebus – mokėsime didesnius mokesčius, perskirstysime ir tik valstybė gali teikti kažkokią garantiją. Kiekvienąkart, kai užduodu klausimą, kokia čia dabar bus mano pensijos dalis iš privataus fondo, sako: na, jau čia priklausys nuo rinkų, pakils, nukris, tuo momentu versime tuos vienetus į pinigus, sudarysime sutartį ir dar kažką gausime. Tai nėra garantija. Ir nereikia tos iliuzijos kurti žmonėms, kad jumis pasirūpins privatus pensijų fondas, kurio pirminė paskirtis yra uždirbti pinigus sau, o ne tau. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Paklausė visi, kurie norėjo jūsų paklausti.

Dėl balsavimo motyvų už – V. Ąžuolas. V. Ąžuolas kalba dėl balsavimo motyvų.

V. ĄŽUOLAS (*LVŽSF*). Iš tikrųjų tikrai pasisakau už šį įstatymo projektą. Aišku, vilties nedaug, kad bus priimtas, bet mes turime suprasti, kad tie žmonės turi teisę elgtis su savo pinigais taip, kaip jie nori. Kažkas bando sakyti, kad tas, kuris kaupia pensiją, gaus orią pensiją. Gaila, nejuokinkite žmonių. Kai žmogus išeina į tą orią pensiją ir sužino, kad gauna plius 20 eurų, plius 15 eurų, o jeigu pasiseka, netgi plius 30 eurų, deja, būna ir lengvai apgauti. Aišku, buvo tas visas vajus, kai lakstė, siūlė jiems į tuos fondus ateiti, kažkas daug pinigų iš to uždirbo, bet už ką atsako tie pensijų fondai? O jie neatsako už nieką. Jeigu praras tavo pinigus, blogai investuos, tai atleisk, nepasisekė, bet administravimo mokestį jis paims kiekvieną kartą.

Pensijų fondams šis kaupimas yra be pralaimėjimų. Administravimo mokestį gaus bet kada. Aš bandžiau klausti, gal kažkokią sudarykite sutartį, kad jeigu jie prarastų pensininko pinigus, gal iš dalies tą praradimą prisiimtų sau, sakė: ne, ne, ne, mes to nenorime, mes norime gauti tik pelną iš to. Vadinasi, pelnas iš pakopos yra tiktai fondams, o pensininkams nieko. Bent jau sudarykime galimybę tiems žmonėms, kurie buvo įvilioti į tuos fondus, bent jau sudarykime galimybę atsiimti savo pinigus.

PIRMININKAS. Ačiū. Dėl balsavimo motyvų prieš kalba M. Lingė.

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). Vadovausiuosi sveiku protu, kaip ir rekomendavo pranešėjas, būtent dėl to, kad neturime atsipalaiduoti ir lengva ranka priimti sprendimus, mažinančius tų taisyklių nuolatinį kaitaliojimą, bent jau jų inicijavimą. Tai iš tikrųjų menkina ir žmonių pasitikėjimą, ir, be abejo, sukurtą pasitikėjimą sistema.

Tada kyla labai rimtas ir aktualus klausimas. Iš ko finansuosime ateityje pensijas, jeigu dabar atversime kelią lengvai išeiti ir panaudoti vienkartiniams apsipirkimams, atversime tokias dovanas? Žinome ir mūsų demografines tendencijas. Jos tikrai nėra palankios ir dar dirbančių, ir vyresnio amžiaus žmonių santykio prasme. Dalyvavusių ir nutraukusių kaupimą pensijos bus mažesnės, tie žmonės jau bus nukentėję, jie ateis, sakys, mums trūksta pragyvenimui. Ir tai bus papildomas jau socialinės paramos, kitų priemonių poreikis ir aktualumas. Išties nepamirškime ir nemenkinkime pridedamų valstybės biudžeto lėšų, skatinant dalyvauti ir investuojant, kad žmonės kauptų. Dabar valstybės biudžeto lėšomis žmonėms bus kompensuojami šaldytuvai, televizoriai ir galbūt kitos reikmės, jas bus galima nusipirkti paėmus vienkartinę išmoką. Kaupimo bendrovių valdomo turto mažinimas didina ir tikimybę, kad mažės ir kaupimo grąža klientams. Iš tiesų teko jau

susipažinti ir išgirsti iš Estijos, vyriausybė apgailestauja dėl to, kad buvo sudarkyta antroji kaupimo pakopa. Tai pripažįsta ir apie tai kalba socialinių reikalų ir darbo ministrė.

Taigi tiesiog kviečiu nesiblaškyti ir kalbėti apie galimą indeksavimą, kad atitiktų bent jau laikmečio dalykus, tai jau yra įregistruota, bet ne taip radikaliai spręsti. O Konstitucinis Teismas yra pasisakęs, kad informavimo būdas yra tinkamas, pats mechanizmas yra tinkamas.

PIRMININKAS. Ačiū. Visi galėję pasisakyti pasisakė.

16.07 val.

Valstybės įmonės Ignalinos atominės elektrinės darbuotojų papildomų užimtumo ir socialinių garantijų įstatymo Nr. IX-1541 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1158 (*pateikimas*)

Kitas darbotvarkės klausimas – Valstybės įmonės Ignalinos atominės elektrinės darbuotojų papildomų užimtumo ir socialinių garantijų įstatymo 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1158. Pateikimas. Pranešėjas – A. Dumbrava.

A. DUMBRAVA (*LVŽSF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Mieli kolegos, trumpas mano klausimo pateikimas. Ignalinos atominės elektrinės darbuotojai turi papildomas užimtumo ir socialines garantijas. Įstatymas buvo priimtas gana seniai, tačiau gyvenimas diktuoja kai ką keisti šiame įstatyme. Dabar yra tokia situacija susidariusi. Kadangi greitai gali baigtis pirmojo bloko eksploatacijos nutraukimo licencija, tai dalis darbuotojų mano išeiti iš darbo, nes jie negaus papildomų socialinių garantijų. Todėl aš siūlau vis dėlto tą įstatymo galiojimo laiką pratęsti. Siūlau tokius gana nežymius pakeitimus. Vietoj „eksploatuoti Ignalinos AE antrąjį bloką“ būtų pakeista į „licencijos Ignalinos AE nutraukimui galiojimo panaikinimo data“. Vadinasi, tas laikas truputį nusikeltų iki Ignalinos AE eksploatavimo nutraukimo. Vadinasi, per šį laikotarpį būtų saugiai deaktyvuotos patalpos, viskas išmontuota Ignalinos AE, pašalintos radioaktyviosios atliekos, medžiagos ir taip pat visokios komponentinės liekanos.

PIRMININKAS. Viskas? Ačiū. Jūsų nori klausti du Seimo nariai. Pirmasis klausia S. Tumėnas.

S. TUMĖNAS (*LVŽSF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiamas pranešėjau, pagirtina, kad jūs rūpinatės Ignalinos atominės elektrinės darbuotojais. Tačiau ar jūs galėtumėte pasakyti šios sudėtingos geopolitinės situacijos kontekste, ar visi šie darbuotojai yra Lietuvos piliečiai, ar yra ir ne Lietuvos piliečių, kiek ne Lietuvos piliečių yra? Ar galėtumėte pasakyti, čia jau truputį toliau, kiek Ignalinos atominės elektrinės darbuotojų šiuo metu dirba Astravo atominėje elektrinėje? Ačiū.

A. DUMBRAVA (*LVŽSF*). Ačiū, gerbiamas kolega. Klausimas yra gana sudėtingas. Aš tikrai nepasakysiu, kiek iš jų yra Lietuvos Respublikos piliečiai, dirbantys atominėje elektrinėje. Visagino mieste yra gana daug, kiek aš žinau, kitų valstybių piliečių, turinčių leidimą nuolat arba laikinai gyventi Lietuvoje. Tačiau jiems Valstybės saugumo departamento yra uždėti tokie kaip apribojimai, kad galėtų patekti į Ignalinos atominės elektrinės teritoriją, jie gana gerai yra tikrinami. Aš manau, kad tie žmonės, kurie statė atominę elektrinę, kurie dabar dirba joje, tikrai yra lojalūs Lietuvos Respublikai, jie yra vieninteliai specialistai, kurie geba atlikti tuos darbus, kurie yra gana sudėtingi. Tarkime, antrojo bloko ardymas – niekur pasaulyje nėra tokio precedento ir jie atlieka tuos darbus. Manau, kad jie tikrai su tuo darbu susitvarkys, tačiau reikia jiems pažadėti papildomų socialinių garantijų.

PIRMININKAS. Ačiū, Klausia A. Nekrošius.

A. NEKROŠIUS (*LVŽSF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiamas pranešėjau, skaitau jūsų projektą ir ten yra parašyta, kad iki pirmojo ir antrojo bloko eksploatacijos užbaigimo. Mano klausimas būtų: kiek laiko tai būtų, kiek užtruktų laiko, jeigu žinote? Nes, aš įsivaizduoju, tas visas procesas gana imlus laikui, reikia deaktyvuoti įvairias medžiagas, surinkti, išmontuoti ir taip toliau. Kur link aš lenkiu? Ar visi tie darbuotojai realiai turės darbo, jeigu ten bus kokie nors įrenginiai išmontuoti, tiesiog ateis į darbą ir ką ten veiks? Ačiū.

A. DUMBRAVA (*LVŽSF*). Ačiū, gerbiamas kolega. Tikrai darbai yra imlūs ir galbūt gąsdina tai, kad, kaip ir sakiau, tie darbai yra gana nenuspėjami, jie yra nauji, niekas anksčiau tokių darbų neatliko. Šiaip mes Ignalinos atominės elektrinės eksploatacijos nutraukimą planuojame, jeigu nekly-

stu, iki 2035 metų. Tai mano projekte tas ir yra faktiškai numatyta, būtent 2035 metai. Kada konkrečiai antrasis blokas, aš tikrai nesiimu atsakyti, čia reikia klausti specialistų, jie, ko gero, tiksliau pasakytų.

PIRMININKAS. Ačiū, jūs atsakėte į visus klausimus, kurie buvo užduoti. Dėl balsavimo motyvų prieš nori kalbėti M. Lingė.

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). Dėkui. Išties buvo tam tikras atradimas šitas galiojantis įstatymas, kuris kalba apie papildomas socialines garantijas. Jo tikslas, kuriant prieš 20 metų, buvo švelninti atleidimo pasekmes. Tai 20 metų dar yra per mažai, kad tuo metu, kai reikia atleisti (buvo numatyta dėl sumažėjusių apimčių) darbuotojus, dar iškyla poreikis ir nėra baigta švelninti atleidimo pasekmes. Man atrodo, kad šitas įstatymas turėjo būti laikinas ir labai aiškiai apibrėžtas jo laikas. Reikia ne pratęsti, o apskritai jau kalbėti apie naikinimo galimybę todėl, kad atsiranda ir darbuotojų diskriminacija. Nes tos garantijos sąlygos taikomos priimtiems iki 2010 metų, bet darbuotojai yra priimami ir po 2010 metų, jie tų garantijų jau neįgyja. Ypač žinoma, kad yra darbo jėgos poreikis Ignalinos atominėje elektrinėje šiomis dienomis, kai trūksta tos darbo jėgos ir kyla tam tikrų iššūkių. Dėl tų papildomų išeitinių privilegijų – na, jos yra diskriminuojančios.

Dar tam tikras atradimas buvo paskaičius tą galiojantį įstatymą. Aš nežinau, ar yra žinoma, kad, pavyzdžiui, jeigu atleisti asmenys per trejus metus apsisprendžia pakeisti savo gyvenamąją vietą Lietuvoje ar net išvykti į užsienį, tai visi, ir tas dirbantysis, ir visi šeimos nariai, atskirai gautų po 2,3 MMA dydžio išmoką šeimos persikėlimo išvykai – faktiškai kiekvienas po 2 tūkst., kad emigruotų. Taip yra netgi užprogramuota.

Dar viena iš tokių galiojančių privileginių nuostatų, pavyzdžiui, Darbo kodekse prie numatytų kompensacijų, išeitinių, tų, ką numato Darbo kodeksas, išdirbęs 20 metų jis dar papildomai pretenduotų į 6 VDU išmokas, tai yra dar prie to. Aš iš tikrųjų siūlyčiau šiuo atveju ne pratęsti, bet suvienodinti ir kalbėti apie darbuotojų sąlygų sulyginimą.

PIRMININKAS. Ačiū. Pasisakė visi, kurie norėjo pasisakyti. Balsuosime nustatytu laiku.

16.15 val.

Medžioklės įstatymo Nr. IX-966 5 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 15[1] straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-1457 (*pateikimas*)

Darbotvarkės 2-9 klausimas – Medžioklės įstatymo 5 straipsnio pakeitimo ir įstatymo papildymo 15[1] straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-1457. Pateikimas. Pranešėjas – L. Jonauskas.

L. JONAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, Medžioklės įstatymo pataisas kartu su kitais kolegomis teikiame siekdami įtvirtinti saugiklius, kurių reikia prieš gerą savaitę įtvirtinus Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo pataisas, kuriomis suteikėme galimybę civilinėje apyvartoje naudoti naktinio matymo taikiklius. Šiuo metu galiojantis įstatymas sako, kad turintys teisę naudoti šaunamąjį ginklą gali turėti ir naktinio matymo taikiklius, tai yra nusipirkti ir disponuoti jais, tačiau jais gali naudotis ir medžiotojai.

Seniai buvo žinoma ir tarp eilučių kalbama, kad dalis medžiotojų jau turi tuos medžioklėje neleistinus naudoti prietaisus, tačiau šios įstatymo pataisos juos kaip ir įteisino. Tačiau iki to, kad jie būtų panaudojami medžioklėje, liko tik vienasmenis sprendimas, tai yra aplinkos ministro įsakymas, kuriuo pasirašomos Medžioklės taisyklės. Tai reiškia, kad vienas ministras galėtų juos įteisinti ir trisdešimt keli tūkstančiai medžiotojų šiuos naktinio matymo priedėlius galėtų naudoti medžioklėje. Tai yra visiškai nepriimtina – tai ir nepagarba gyvūnui, ir nieko bendro neturi su medžioklės tradicijomis. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Kolega, jūsų nori klausti septyni Seimo nariai. Pirmas klausia A. Nekrošius.

A. NEKROŠIUS (*LVŽSF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Tikrai sveikinu su šiuo projektu, nes, kaip praeitą kartą kalbėjome, kai priėmėme praeitą įstatymą, galbūt reikėtų tuos visus reglamentavimus į įstatymą įrašyti, ne vien tik ministrui palikti spręsti. Aš tikrai palaikysiu šį projektą. O mano klausimas toks. Gal aš praskaičiau, gal neužmačiau, kaip yra dėl lankų? Ar nemanote, kad reikėtų šį įstatymą papildyti būtent šiuo punktu?

L. JONAUSKAS (*LSDPF*). Labai ačiū. Geras klausimas. Iš tikrųjų viso turinio nekeisdamas perkėliau kartu su kolegomis Medžioklės taisyklių draudžiamas priemones ir būdus į įstatymą, kad nebeliktų to vienasmeniškumo. Šiuo atveju draudimas medžioti lankais dabar egzistuoja. Nėra įmanoma medžioklėje naudoti lankus. Bet, jeigu bus Seimo valia, iš tikrųjų galima teikti pasiūlymus ir tą draudimą kartu prie visų įrašyti, aš jį palaikyčiau.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūsų klausia… Norėjo klausti K. Mažeika. Klausia J. Urbanavičius. Yra, prašom, kolega. Kortelę įdėkite. (*Balsas salėje: „Galiu paskolinti."*)

J. URBANAVIČIUS (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas pranešėjau, norėjau paklausti. Šiaip, žvelgiant į kitas Europos Sąjungos šalis, tokias tvarkas reglamentuoja poįstatyminiai teisės aktai, ministro įsakymai. Kodėl mes čia taip bijome? Galbūt koks nors nepasitikėjimas specialistais, ministrais? Ar turi Seimas tokius dalykus spręsti, kiekvieną kartą grįžti? Ar Seimas neturi kitų svarbesnių darbų?

L. JONAUSKAS (*LSDPF*). Gerbiamas kolega, atgaivinsiu atmintį. Praeitoje kadencijoje mes turėjome aplinkos ministrą, kuris vienasmeniu sprendimu (ką tik buvo užduotas klausimas dėl lankų) įteisino ne tik galimybę medžioklėje naudoti lankus, kas padidino tikimybę, kad daugelis gyvūnų, medžiojamų lankais, bus ir sužeisti, ir pasmerkti žiaurioms kančioms, bet dar kitus dalykus, tokius kaip naktinė invazinių gyvūnų medžioklė su šunimis, medžioklėje naudojamų prožektorių galimybių išplėtimas ir taip toliau. Kilus dideliam visuomenės nepasitenkinimui, skandalui iš tikrųjų ministras buvo priverstas atšaukti šias nuostatas. Aš manau, kad ir ateityje gal taip būtų, bet bent jau sugrąžinimas šitų draudimo priemonių ir būdų į įstatymą apsaugotų nuo tokių vienašalių sprendimų, kai, nežinau, ar lobistų, ar savo asmeninio noro vedamas koks nors ministras užsimanys įteisinti medžioklėje šiuos draudžiamus įrankius ir priemones.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia V. Pranckietis.

V. PRANCKIETIS (*LSF*). Turėčiau labai gerbti ir gerbiu už tai, kad jūs, kaip opozicijos žmogus, teikiate tokius siūlymus menkindamas ministerijos galimybes ir ministerijos galimybę rašyti taisykles, kas ir yra dabar jų pareiga. Norite perkelti ir kažkaip pareikšti kitokią nuomonę, bet jūs reiškiate nepagarbą gyvūnams, sakydamas, kad… Vienu atveju sakote, kad lanku jį galima sužeisti ir pasmerkti kančioms, o gerai nepataikę prieblandoje jo lyg ir nesužeisime. Taip, sužeisime taip pat. Reikėtų rūpintis ta gyvūnų gerove ir šiuo atžvilgiu.

Mano klausimas paprastas. Ar jūs neperžengiate savo kompetencijos ribų ir nemenkinate ministro, esančio savo pozicijoje? Ačiū.

L. JONAUSKAS (*LSDPF*). Labai ačiū už klausimus. Savo kompetencijos ribų tikrai neperžengiu, vienas atsakymas. Antras atsakymas. Tikrai vertinu ir ministrą, ir jo specialistus, ir apskritai ministerijos darbą, ypač šiomis dienomis ginant ir gyvūnų gerovę, ir saugant laukinius gyvūnus, ir taip toliau.

Bet reaguojant į jūsų komentarą apie prieblandą, apie sužeistus gyvūnus, medžioklėje egzistuoja, na, tokia nerašyta taisyklė: nesi tikras – nešauk. Ir šiuo atveju žmonės, kurie galbūt ar nesulaukia, ar nemoka medžioti ir taip toliau, nori pasinaudoti tuo būdu ir iš medžioklės tradicijų yra visiškai eliminuojamas medžiotojo ir gyvūno konkuravimas. Šiuo atveju iš tikrųjų, jeigu tu šausi į gyvūną, kuris ateina prie ėdžių, ateina nakties metu, kai aktyvumas yra pats didžiausias, tai iš tikrųjų bus nepagarba gyvūnui. Šiuo atveju, aš sakyčiau, tie medžiotojai, kurie norėtų, kad galbūt šie būdai ir priemonės būtų įteisinti, kad būtų legalizuoti naktinio matymo taikikliai, galėčiau pasakyti, kad jeigu jau neišeina įprastu būdu, civilizuotu būdu sumedžioti, matyt, reikėtų keisti hobį ir, matyt, vietoj medžioklės rinktis mezgimą ar kitus užsiėmimus.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia M. Majauskas. Nematau. Klausia A. Petrošius, bet jis turbūt nenori klausti, nes ne savo darbo vietoje yra. S. Jovaiša.

S. JOVAIŠA (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiamas Linai, pirmiausia noriu padėkoti už jūsų nuolatinį rūpinimąsi aplinkosauga. Tikrai yra žymių jūsų iniciatyvų ir joms visoms galima pritarti.

Bet šį kartą aš irgi truputėlį noriu apie tą pagarbą žvėrims. Jeigu jų neliečiame, reikėtų medžioklę turbūt apskritai uždrausti, bet jeigu jau liečiame, medžiojame, mes juos paskui pagerbiame, yra tam tikri ritualai, juos jūs žinote.

Dabar mano klausimas. Ar čia specialiai dėl tų naktinio matymo prietaisų, kurie iš tikrųjų, na, padėtų taikliau atlikti medžiotojui tai, ką jis sumanė, nes jūs sakėte: nesi tikras – nešauk. Šauna visada galvodami, kad jie yra tikri. Bet yra tiek atvejų, ir man pačiam jau teko matyti, vis dėlto nepavykusių, žvėrys kankinasi ir panašiai. Jeigu jūs norite apsaugoti nuo kankynių, tai papildomi prietaisai, kaip ir žvejyboje dabar naudojama, kaip tik bus humaniškesni, jeigu taip galima sakyti, žvėrių atžvilgiu ir bus daugiau pagarbos žvėriui.

L. JONAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas Sergejau. Atsakysiu ganėtinai paprastai. Iš tikrųjų medžioklė, matyt, yra ir menas, ir tam tikri įgūdžiai. Šiuo atveju kas medžioklę skiria nuo tiesiog šaudyklos ar skerdyklos, tai, kad iš tikrųjų tas medžiotojas ir gyvūnas turi galimybę konkuruoti. Šiuo atveju, kai konkuravimas eliminuojamas, kai gyvūnui nebėra jokios galimybės pasislėpti, na, tai galima tiesiog retorinį klausimą užduoti: kas toliau, įteisinsime su automatais galimybę tuos gyvūnus medžioti, kas toliau? Taigi aš ir manau, kad naktinio matymo taikikliai mūsų medžioklėje neturėtų būti naudojami gerbiant gyvūnus ir medžioklės tradicijas.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega, jūs atsakėte į visus klausimus. Dėl balsavimo motyvų už kalba A. Širinskienė.

A. ŠIRINSKIENĖ (*LRF*). Ir aš norėčiau prisijungti prie padėkų ir sveikinimų įregistravus projektą, kuris tikrai įdėtų tokius pagrindinius saugiklius. Prisiminkime, kad ir praėjusią kadenciją buvo įvairių dalykų, kai vieną rytą atsibundi ir yra įteisinti lankai. Kitas dalykas, juo labiau ir Konstitucinis Teismas yra sakęs, kad pagrindiniai ūkinės veiklos bruožai ir sąlygos vis dėlto turėtų būti reguliuojami įstatymu, ne ministro įsakymu, o šiuo atveju, matyt, ministrui ir palengvėtų, nes tiek perėmus žemės ūkio ministro funkcijų ir pareigų tai bent jau viena veiklos sritimi sumažėtų.

PIRMININKAS. Ačiū. Dėl balsavimo motyvų prieš kalba A. Pocius.

A. POCIUS (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, na, aš matau, kad aistros dėl naktinio matymo taikiklių tikrai dar nenurimo. Man taip regis, kad kažkam vis dėlto norisi, kad tų naktinio matymo taikiklių Lietuvoje būtų kuo mažiau. Taigi, šio įstatymo straipsnio pakeitimo projektu, aš taip manau, mes tikrai pademonstruotume nepasitikėjimą ne tiktai medžiotojais, bet ir aplinkos ministru, kurio kompetencija būtent ir yra tvirtinti Medžioklės taisykles. Jeigu mes norime iš aplinkos ministro atimti šią teisę, tai gal atimkime tada ir iš kitų ministrų teises tvirtinti jų vadovaujamų ministerijų veiklą reglamentuojančias taisykles ir tvarkas. Gal tokiu atveju tada Seime įstatymais tvirtinkime ir Kelių eismo taisykles, ir šaltųjų ginklų kategorijas, nurodančias, kad virtuviniai peiliai nėra šaltieji ginklai. Nueisime turbūt iki absurdo, jeigu atimdami iš ministrų kompetencijos pakelsime į Seimo lygmenį. Aš manau, kad tai yra perteklinis įstatymo projektas ir paprasčiausiai siūlau tikrai nepritarti ir balsuoti prieš.

PIRMININKAS. Ačiū. Visi norintys pasisakė tiek, kiek galėjo pasisakyti pateikimo stadijoje.

16.27 val.

Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo Nr. VIII-729 12 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1148 (*pateikimas*)

Kitas darbotvarkės klausimas – Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo 12 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1148. Pateikimo stadija. Pranešėja – L. Girskienė.

L. GIRSKIENĖ (*LVŽSF*). Noriu pateikti Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo kelių straipsnių pakeitimo įstatymo projektą. Įstatymo projektas yra glaudžiai susijęs su Daugiabučių namų bendrijų įstatymu, jis šiuo metu yra svarstomas įvairiuose komitetuose ir artimiausiu metu turėtų pasiekti Seimo salę. Savivaldybių administracijos, kurios nuosavybės teise valdo dalį butų ar kitų patalpų daugiabučiame name, šiuo metu yra visiškai nusišalinusios nuo dalyvavimo priimant sprendimus, o daugiabučiame name sprendimai yra priimami dėl namo administratoriaus pasirinkimo, dėl namo renovacijos, atnaujinimo darbų ir panašiai. Yra tokių daugiabučių namų, kur savivaldybės nuosavybės teise valdo, gali būti, netgi pusę daugiabučio. Klaipėdoje yra tokių namų, kuriuose yra po 30 ir daugiau butų. Mano siūlymu yra siū-

loma keisti Civilinio kodekso nuostatas ir įpareigoti savivaldybes dalyvauti valdant bendrojo naudojimo objektus, tai yra valdant savo nuosavybės teise valdomus objektus. Pasiūlymas yra toks, kad savivaldybės dalyvautų butų savininkų susirinkimuose arba bent jau raštu pareikštų savo nuomonę dėl namo renovacijos, dėl administratoriaus keitimo ir kitų darbų. Trumpai tiek.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiama kolege. Jūsų klausti nori vienas Seimo narys. Prieš suteikdamas jam žodį aš noriu paraginti frakcijų seniūnus ir visus Seimo narius, kad liko tik vienas projektas, be šito, ir mes balsuosime, tikėtina, 16 val. 45 min.

Klausia V. Ąžuolas.

V. ĄŽUOLAS (*LVŽSF*). Gerbiama kolege, iš tikrųjų dabar pasitaiko situacijų, kai dėl savivaldybės valdomo turto, sakykim, šiuo atveju butų, stringa netgi renovacijos projektai, nes savivaldybė labai įdomiais sumetimais, kad nereikėtų prisidėti prie ne renovacijos, dažniausiai viską daro, kad ir nevyktų tos renovacijos. Ar šis projektas padėtų išspręsti šią problemą dėl savivaldybių turto?

L. GIRSKIENĖ (*LVŽSF*). Problema yra ta, kad, pavyzdžiui, jeigu name yra 60 butų ir 35 butai nuosavybės teise priklauso savivaldybei, tai kiti butų savininkai lyg ir netenka teisės priimti sprendimo dėl namo renovacijos, nes savivaldybė atsisako pateikti savo nuomonę. Esu pati asmeniškai ne kartą gavusi atsakymą, kad savivaldybė sveikina iniciatyvą keisti namo administratorių arba renovuoti, atnaujinti namą, inžinerines sistemas, tačiau palieka viską spręsti kitiems butų savininkams, savo nuomonės visiškai nepareikšdama. Tai čia yra iš tikrųjų didelė problema, nes kiti butų savininkai, kaip sakau, netenka teisės įgyvendinti savo sprendimus.

PIRMININKAS. Ačiū, kolege, jūsų paklausė tiek, kiek norėjo paklausti. Dėl balsavimo motyvų nėra norinčių kalbėti.

Ką tik sužinojau naujieną, kad paskutinio darbotvarkės klausimo pranešėjas, deja, negali dabar ateiti, vadinasi, šiandien daugiau neturime darbotvarkės klausimų, kuriuos turėtume svarstyti. Vadinasi, klausimas jums visiems: ar balsuojame iš karto, ar padarome 5 minučių pertraukėlę? (*Balsai salėje*)

Prašom, J. Razma per šoninį mikrofoną.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Gerbiamas posėdžio pirmininke, gal paskelbkite kokią 5 minučių pertrauką, kad fiziškai žmonės, kurie yra Seimo rūmuose, tai išgirdę spėtų ateiti. Jeigu dabar paleisite, nebus visai korektiška, nes jie planavo pagal truputį kitą laiką. Mūsų frakcijai balsavimas tinka ir dabar.

PIRMININKAS. Per centrinį mikrofoną – A. Mazuronis.

A. MAZURONIS (*DPF*). Labai dėkui, gerbiamas posėdžio pirmininke. Aš tik noriu nuraminti Jurgį. Gerbiamas Jurgi, jūsų vis tiek daugiau yra, gal balsuojame. Kaip pabalsuosime, taip. (*Balsai salėje*) Pirmininke, balsuojame dabar, ką čia…

PIRMININKAS. Kolegos, turėsime balsuoti dėl keleto projektų.

A. MAZURONIS (*DPF*). Tai ir balsuojame.

PIRMININKAS. Čia būtų, pradedant 2-4 klausimu, vienas, du, trys, keturi, penki projektai. Jeigu pradėtume balsuoti, tai gal po truputį susirinks visi, kurie norėjo ir galėjo. Kolegos, ar galime bendru sutarimu? (*„Galime!“*) Kolega Jurgis nereikalauja daryti pertraukos? Ačiū.

Kolegos, balsuojame. Pradedame, kaip įprasta, nuo paskutinio, kuris buvo ką tik pateiktas, – tai Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo 12 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas. Pateikimo stadija. Pranešėja – L. Girskienė. Balsuojame.

Užsiregistravo 59, balsavo 59 Seimo nariai: už – 31, prieš – 5, susilaikė 23. Įstatymo projektui pritarta po pateikimo. Siūlomi komitetai: pagrindinis – Ekonomikos komitetas, papildomas – Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas. Siūloma svarstyti birželio 21 dieną. Galime pritarti dėl komitetų ir dėl svarstymo datos? Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

Kolegė nori dar kažko paprašyti. Per šoninį mikrofoną – L. Girskienė.

L. GIRSKIENĖ (*LVŽSF*). Manyčiau, kad tikslinga būtų Aplinkos apsaugos komitete įtraukti į darbotvarkę, kadangi yra Daugiabučių namų bendrijų įstatymas ir Civilinio kodekso pakeitimai, kartu einantys, svarstomi šiame komitete.

PIRMININKAS. Jūs siūlote… Kolege, minutėlę. (*Balsai salėje*) Jūs siūlote dar Aplinkos apsaugos komitetą.

L. GIRSKIENĖ (*LVŽSF*). Aplinkos apsaugos komitetą.

PIRMININKAS. Kaip papildomą?

L. GIRSKIENĖ (*LVŽSF*). Pagrindinis turėtų būti Aplinkos apsaugos komitetas, kadangi yra Daugiabučių namų bendrijų ir kitų patalpų savininkų įstatymo… visas pakeitimų paketas mano.

PIRMININKAS. Kolegos, ar galime pritarti bendru sutarimu, kad pagrindinis būtų Aplinkos apsaugos komitetas? Ačiū, pritarta. Vadinasi, pagrindinis – Aplinkos apsaugos komitetas, o papildomi – Ekonomikos komitetas ir Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas. Svarstymo data, kaip minėjau, birželio 21 diena. Ačiū, apsispręsta.

16.35 val.

Periodinės pensijos išmokos įstatymo projektas Nr. XIVP-1379(4) (*pateikimo tęsinys*)

Toliau balsuosime dėl 2-4 klausimo – Periodinės pensijos išmokos įstatymo projekto Nr. XIVP-1379(4). Pateikimas.

Užsiregistravo 79, balsavo 79: už – 32, prieš – 29, susilaikė 18. Po pateikimo projektui nepritarta. Kolegos, turime apsispręsti, ką daryti su projektu: ar grąžinti iniciatoriams tobulinti, ar atmesti. Balsuojame alternatyviai: už balsuojantys balsuos už grąžinimą iniciatoriams tobulinti, prieš – už atmetimą.

Užsiregistravo 79, balsavo 79: už – 33, prieš – 46. Projektas atmestas.

16.37 val.

Pensijų kaupimo įstatymo Nr. XIII-1360 4, 5, 7, 29 pakeitimo ir 6 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIVP-1331 (*pateikimo tęsinys*)

Kitas darbotvarkės 2-7 klausimas – Pensijų kaupimo įstatymo Nr. XIII-1360 4, 5, 7, 29 pakeitimo ir 6 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIVP-1331. Pateikimo stadija. Balsuojame.

Užsiregistravo 83, balsavo 82: už – 29, prieš – 22, susilaikė 31. Projektui nepritarta.

Turime balsuoti alternatyviai: už balsuojantys balsuos už grąžinimą iniciatoriams tobulinti, prieš – už atmetimą. (*Balsai salėje*) Kolegos, prašom iš vietos nešūkauti. Jeigu norite pasisakyti, yra šoninis mikrofonas. Visiems suteiksiu žodį.

Užsiregistravo 82, balsavo 81: už – 37, prieš – 44. Projektas atmestas.

16.38 val.

Valstybės įmonės Ignalinos atominės elektrinės darbuotojų papildomų užimtumo ir socialinių garantijų įstatymo Nr. IX-1541 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1158 (*pateikimo tęsinys*)

Kitas darbotvarkės 2-8 klausimas – Valstybės įmonės Ignalinos atominės elektrinės darbuotojų papildomų užimtumo ir socialinių garantijų įstatymo 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1158. Pateikimo stadija. Balsuojame.

Užsiregistravo 83, balsavo 82: už – 31, prieš – 20, susilaikė 31. Projektui po pateikimo nepritarta. Turime alternatyviai balsuoti, ar grąžiname iniciatoriams tobulinti, ar atmetame.

Užsiregistravo 83, balsavo 82: už – 38, prieš – 44. Projektas atmestas.

16.40 val.

Medžioklės įstatymo Nr. IX-966 5 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 15^1 straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-1457 (*pateikimo tęsinys*)

Darbotvarkės 2-9 klausimas – Medžioklės įstatymo 5 straipsnio pakeitimo ir įstatymo papildymo 15^1 straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-1457. Pateikimo stadija. Balsuojame.

Užsiregistravo 76, balsavo 76: už – 45, prieš –20, susilaikė 11. Po pateikimo įstatymo projektui pritarta.

Siūlomi komitetai. Aplinkos apsaugos komitetas pagrindinis. Siūloma svarstyti rudens sesijoje. Galime bendru sutarimu pritarti? Ačiū, pritarta.

Per centrinį mikrofoną – V. Pranckietis.

V. PRANCKIETIS (*LSF*). Ir papildomas – KRK.

PIRMININKAS. Kaimo reikalų komitetas. Kaip papildomas siūlomas Kaimo reikalų komitetas. Galime pritarti bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Nuomonės išsiskiria. Kolegos, balsuojame dėl papildomo komiteto. Kas už, balsuoja už, kas galvoja kitaip, balsuoja kitaip. Už papildomą komitetą – Kaimo reikalų komitetą.

Užsiregistravo 79, balsavo 78: už – 35, prieš – 29, susilaikė 14. Nepritarta, kad Kaimo reikalų komitetas būtų papildomas, tačiau Statutas nedraudžia komitetui svarstyti šį projektą savo valia.

Kolegos, apsvarstyti visi darbotvarkės klausimai. Gegužės 19 dienos vakarinis posėdis baigtas. (*Balsai salėje*) Ką tik balsavome, kolegos. Ačiū. (*Gongas*) Geros likusios dienos. Dar šviesu, ji tęsis dar mažiausiai 6 valandas.

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

IV (PAVASARIO) SESIJOS
RYTINIO POSĖDŽIO NR. 173
STENOGRAMA

2022 m. gegužės 24 d.

Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkė V. ČMILYTĖ-NIELSEN
ir Seimo Pirmininko pavaduotojas P. SAUDARGAS

PIRMININKĖ (V. ČMILYTĖ-NIELSEN). Labas rytas, gerbiami kolegos. Kviečiu užimti vietas. Pradedame gegužės 24 dienos rytinį Seimo posėdį. (*Gongas*) Registruokimės.

Užsiregistravo 112 Seimo narių.

10.00 val.

Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2022 m. gegužės 24 d. (antradienio) posėdžių darbotvarkės tvirtinimas

Gerbiami kolegos, pirmasis klausimas – darbotvarkės tvirtinimas. L. Kasčiūnas.

L. KASČIŪNAS (*TS-LKDF*). Labas rytas, gerbiama Seimo Pirmininke. Tai labiau ne su darbotvarke susiję, nors iš dalies. Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas norėtų leidimo 1 minutę susirinkti kur nors tokioje labiau palankioje aplinkoje ir apsvarstyti tokią techninę pataisą dėl datos pakeitimo dviejų įstatymų projektų. Jeigu leistumėte, apie 10 val. 20 min. mes su kolegomis susirinktume ir išspręstume, kad šiandien tas projektas galėtų judėti arba nejudėti, bet bet kuriuo atveju būtų svarstomas. Gerai? Labai ačiū.

PIRMININKĖ. Ar gali Seimas pritarti bendru sutarimu tokiam leidimui? Dėkui, pritarta bendru sutarimu. Daugiau pasiūlymų dėl darbotvarkės nematau. Ar galime darbotvarkei pritarti bendru sutarimu? Galime pritarti? Dėkui. Pritarta bendru sutarimu.

Darbotvarkės 1-2 klausimas – Pagalbinio apvaisinimo įstatymo… Kol kas dar neturime visų dokumentų, tai jį keliame į šiek tiek vėlesnį laiką.

10.02 val.

Baudžiamojo kodekso 9^1, 118 ir 119 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1220(2)ES (*priėmimas*)

Darbotvarkės 1-3.1 klausimas – Baudžiamojo kodekso 9^1, 118 ir 119 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1220(2). Priėmimo stadija.

Priėmimas pastraipsniui. Šį įstatymo projektą sudaro trys straipsniai. Dėl jų pasiūlymų nėra gauta. Ar galime kiekvienam iš šių straipsnių pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, kolegos. Pritarta bendru sutarimu.

10.03 val.

Baudžiamojo proceso kodekso 71^1, 73, 77, 77^1, 212, 254, 303 ir 327 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1221(2)ES (*priėmimas*)

Lydimasis 1-3.2 klausimas – Baudžiamojo proceso kodekso kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1221(2). Priėmimo stadija.

Priėmimas pastraipsniui. Šį projektą sudaro aštuoni straipsniai. Pasiūlymų nėra gauta. Ar galime kiekvienam iš jų pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, kolegos. Pritarta bendru sutarimu. Dėl motyvų užsirašiusių nėra.

10.03 val.

Vadovybės apsaugos įstatymo Nr. IX-1183 7 ir 9 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1701 (*pateikimas*)

Kitas darbotvarkės 1-4 klausimas – Vadovybės apsaugos įstatymo Nr. IX-1183 7 ir 9 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1701. Kviečiu gerbiamą Ministrę Pirmininkę į tribūną pristatyti šį klausimą. Prašom.

I. ŠIMONYTĖ (*TS-LKDF*). Laba diena, mieli kolegos. Leiskite pateikti mano ir Seimo Pirmininkės įregistruotą Vadovybės apsaugos įstatymo 7 ir 9 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą. Jo tikslas yra sudaryti galimybes Vadovybės apsaugos tarnybai lanksčiau reguliuoti Ministro Pirmininko ir Seimo Pirmininko apsaugą tais atvejais, kai *pilna* apsauga, tokia, kokia yra taikoma šiuo metu, tiesą sakant, sunkiai paaiškinama kokiais nors racionaliais argumentais. Tokių pavyzdžių iš gyvenimo, matyt, bet kuris pareigūnas čia galėtų papasakoti ne vieną. Savaime suprantama, kad tais atvejais, kai yra atliekamos oficialios pareigos, tais atvejais, kai yra dalyvaujama renginiuose, tais atvejais, kai yra iš anksto paskelbta darbotvarkė, kylančią riziką ir grėsmes reikia įvertinti ir priimti tam tikrus sprendimus, bet vis dėlto tiek Ministras Pirmininkas, tiek Seimo Pirmininkas atskirais gyvenimo momentais dar turi galimybių ir kokiems nors asmeniniams, privatiems dalykams, pavyzdžiui, apsilankyti pas draugus. Turbūt mažai kas ginčysis, kad jeigu tai yra privatus apsilankymas privačioje aplinkoje, toks lydinčių pareigūnų ir automobilių, ir visų kitų dalykų paradas, koks paprastai lydi saugomą asmenį, yra labai sunkiai paaiškinamas kokiais nors racionaliais argumentais. Todėl mes siūlytume pradėti diskusiją Seime apie tai, kad būtų galimybių Vadovybės apsaugos tarnybai lanksčiau reaguoti į tokias situacijas, kurių gyvenime tikrai pasitaiko. Turiu pasakyti, kad mes apie tai diskutavome ir su tarnybos vadovu, tačiau visiškai suprantama, kad kaip statutinė organizacija jie griežtai laikosi įstatymų ir lankstumo galimybių pagal dabar galiojančią redakciją nemato. Tuo tarpu jeigu būtų pritarta šitam siūlymui, atsirastų galimybė tas sąlygas papildomai reglamentuoti Vyriausybės pagrindais ir tvarka, tokiu atveju būtų užtikrintas geresnis apsaugos balansas.

Man yra tekę girdėti kai kurių kolegų pasisakymus, kad tai yra neva kažkokia užgaida ir žmonės, kurie pradėjo eiti šias pareigas, turėjo žinoti, kokiomis sąlygomis jie pradėjo eiti šias pareigas. Bet aš norėčiau atkreipti dėmesį, kad, kaip mėgsta sakyti kai kurie propagandistai, ne viskas taip vienareikšmiška, nes mes tikrai esame turėję ne vieną valstybės pareigūną, kuris pasirinko gyventi savo asmeninėje rezidencijoje, nors tai yra susiję su tam tikrais papildomais iššūkiais Vadovybės apsaugos tarnybai, su papildomomis išlaidomis ir žmonių darbo sąlygomis, kurios nėra tokios geros, kaip, pavyzdžiui, gyvenant oficialių rezidencijų kvartale. Vadinasi, yra tų gyvenimiškų situacijų buvę ir kitais atvejais, kai kiti valstybės vadovai rinkosi kokį nors savo asmeninį patogumą ir su tuo buvo susiję tam tikri iššūkiai vadovybės apsaugai.

Šiuo atveju, aš sakyčiau, mes su Seimo Pirmininke siūlome rinktis ne savo asmeninį patogumą, o galimybes turėti labiau subalansuotą apsaugos režimą tais atvejais, kai tai nėra iš anksto paskelbtos darbotvarkės dalykai, kai tai iš esmės yra privatūs reikalai, kadangi abi su Seimo Pirmininke būdamos moterys nemažai tų reikalų, kuriuos ankstesniems vadovams sutvarkydavo jų žmonos, turime sutvarkyti pačios. Toks turbūt būtų paprastas komentaras ir todėl siūlyčiau pritarti.

Nesakau, kad ta formuluotė galbūt yra tobula, yra Seimo teisininkų tam tikrų pastebėjimų. Manau, kad komitetai tikrai būtų pajėgūs atrasti tokią formuluotę, kuri, viena vertus, leistų atsisakyti perteklinių dalykų tada, kai jie išties yra pertekliniai, kita vertus, panaikintų atsakomybę Vadovybės apsaugos tarnybos kaip institucijos, sakykime, už tai, kad 24/7 nebuvo kokio nors nustatyto, iš anksto sutarto protokolo. Tokia būtų projekto esmė. Esu pasirengusi atsakyti į klausimus.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūsų norėtų paklausti Seimo narių. Gerbiami kolegos, aš noriu paprašyti daugiau tylos salėje, nes tikrai šiandien girdisi didžiulis šurmulys. Ačiū. Pirmas klausia R. Žemaitaitis.

R. ŽEMAITAITIS (*LRF*). Ačiū, gerbiama Seimo Pirmininke. Na, iš tikrųjų šurmulys kaip niekada, premjerė pristato klausimą, o konservatoriai kudakuoja ten susėdę, triukšmas iš jų pareina.

Tai nepagarba premjerei. Bet mano klausimas kitas, gerbiama premjere. Kaip pailiustruotumėte praėjusį trečiadienį jūsų kolegės vizitą – pusę devynių ryte veda vaiką į mokyklą, vienas apsaugos darbuotojas 30 metrų eina vienoje Gedimino prospekto pusėje, kitas apsaugos darbuotojas atsilieka 50 metrų, o už beveik 100 metrų, galbūt 70 metrų, turiu nusifotografavęs, kortežas važiuoja. Kaip jūs šitą dalyką paaiškintumėte? Na, ėjome su vienu viceministru ir stebėjomės šita *paradija*, nesupratome, kas čia vyko tą trečiadienį.

I. ŠIMONYTĖ (*TS-LKDF*). Taip ir paaiškinčiau, kad šiuo metu, jeigu aš, tarkime, pasakau, kad į renginį Valdovų rūmuose eisiu pėsčiomis ir pareisiu pėsčiomis, mane lydi du automobiliai ir aš niekaip negaliu jų atsisakyti. Tai va taip ir paaiškinsiu. Čia klausimas yra ne man ir ne Seimo Pirmininkei.

PIRMININKĖ. Klausia L. Slušnys.

L. SLUŠNYS (*TS-LKDF*). Ačiū. Pirmiausia, labai pritariu, kad iš tiesų žmogus pats turi priimti sprendimus apie tai, kiek ir kokios apsaugos jam reikia, kada jis jaučiasi ir kaip jis jaučiasi esantis saugus. Mano klausimas. Ar tiesa, kad Lietuvoje šios asmenų pozicijos yra vienos labiausiai saugomų Europos Sąjungoje?

I. ŠIMONYTĖ (*TS-LKDF*). Ačiū už klausimą. Aš galbūt taip nesupaprastinčiau, kad pats žmogus viską gali nuspręsti, nes tikrai nebūtinai patys žmonės turi visą informaciją. Tam institucijos turi žvalgybos funkciją, tam gali įvertinti grėsmes. Noriu pabrėžti, kad ir pagal dabartinį įstatymą apsauga gali būti skiriama ir kitiems asmenims, jeigu turima informacijos, kad jiems kyla kokia nors speciali grėsmė. Tikrai jokios bravūros čia nereikia. Tai, kas yra siūloma, su jokia bravūra ar kokiu nors populizmu, kad nereikia mums apsaugos, nėra susiję. Yra susiję tiesiog su praktiniais dalykais.

Aš galiu patvirtinti, nors apsaugos protokolai turbūt nėra tie dalykai, kurie plačiai viešinami kokiose nors skelbimų lentose, vis dėlto iš diskusijų su savo kolegomis galiu patvirtinti, kad tikrai daugelio dalykų, kurie yra čia, kitose valstybėse nėra. Kita vertus, apie Seimo arba parlamentų vadovų apsaugą Seimo Informacijos skyrius yra surinkęs išsamią medžiagą ir, tiesą sakant, oficialia medžiaga remiantis galima patvirtinti, kad tikrai apsaugos lygis Lietuvoje yra vienas iš aukščiausių.

Bet reikia konkrečiai vertinti situaciją. Jeigu yra grėsmė, žinoma, kad į tai turi būti atsižvelgiama. Tačiau net ir dirbdami 24/7 vis dėlto valstybės pareigūnai nenustoja būti žmonės ir yra labai konkrečių situacijų, kuomet tai, kas yra dabar, yra perteklinis dalykas. O koks nors bandymas įtikinti galbūt už apsaugą atsakingą instituciją, kad ko nors būtų galima atsisakyti, nebūtinai yra produktyvus, nes tarnybos atsakomybė formaliai pagal įstatymą yra suprantama ir dėl to požiūris yra labai griežtas.

PIRMININKĖ. Klausia A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (*DPF*). Ačiū, Pirmininke. Gerbiamoji premjere, žmogiškai jus suprantu, nes Seimo Pirmininkė ir jūs, Ministre Pirmininke, irgi žmonės ir kartais kyla noras pasukti į kairę. Tai nevalia, kad iš paskos maklinėtų kokie nors apsauginiai.

Bet mano klausimas būtų toks. Ar jūs nemanote, kad ir kiti pareigūnai turėtų atsisakyti apsaugos, ypač buvę pareigūnai, tai yra buvę prezidentai, Aukščiausiosios Tarybos Pirmininkas, jiems tikrai jokia grėsmė juk negresia. Teko medžioti su kaimyninės valstybės prezidentu – tikrai atvažiuoja be apsaugos. Aš turiu omenyje poną G. Ulmanį. Tiek Estijos prezidentai vaikšto be apsaugos. Gal ir jiems reikėtų siūlyti, esant būtinybei, jeigu iškiltų grėsmė, naudotis ta paslauga? Ačiū.

I. ŠIMONYTĖ (*TS-LKDF*). Gerbiamas kolega, jūs dar neseniai išgyvenote, ką darys mano apsauga, kai aš būsiu šaulių pratybose. Dabar jūs išgyvenate, kad aš galiu be jų priežiūros nusukti į kairę. Žinote, turint noro, man atrodo, į visas puses visais atvejais yra galimybių visiems nusukti.

Bet kalbant apie valstybės vadovus, vis dėlto valstybės vadovas yra vienas ir dėl tos priežasties jokių keitimų čia nėra siūloma. Taip pat ir dėl buvusių valstybės vadovų, tas, kas šiuo metu numatyta įstatyme. Galiausiai tai ne mano ir ne Seimo Pirmininkės prerogatyva, nors jeigu Seime tokių pasiūlymų būtų, žinoma, tuomet Seimas turėtų svarstyti. Bet šiuo atveju mes su Seimo Pirmininke teikiame tuos pasiūlymus, kuriuos iš savo praktikos matome kaip galimus spręsti paprasčiau.

PIRMININKĖ. Klausia D. Gaižauskas.

D. GAIŽAUSKAS (*LVŽSF*). Labai ačiū. Gerbiama premjere, išties, kaip jūsų nekritikuoti? Su tokiais įstatymų projektais jūs tikrai laisvamaniai. Pagalvokite: apsauga ne tik dėl jūsų saugumo skiriama – apsauga skiriama ir tam, kad mes visi, tai yra valstybė, piliečiai, taip pat būtume apsaugoti nuo galimai neteisėtų jūsų veiksmų, veiklos, skaidrumo, kad neprieitų prie jūsų su dėžutėmis. (*Šurmulys salėje*) Suprantate, kad nesugalvotumėte kada žolės parūkyti.

Aš noriu pasakyti vieną dalyką: ką jums padarė liberalai, kad konservatoriai pradėjo teikti partnerystės įstatymus, pradėjo teikti tokius įstatymus, kurie šalintų jūsų apsaugą. Žolės neis parūkyti – valstiečiai sako *laisviečiams*. Tai ką, jūs norite priimti tokius įstatymus, kad būtų atsisakyta apsaugos? Ką daro *laisviečiai* jums, kad jus taip išprovokuoja arba šantažuoja, kad jūs patys stovite, raudonuojate ir tokius įstatymų projektus teikiate?

I. ŠIMONYTĖ (*TS-LKDF*). Gerbiamas kolega, jūs turbūt žinote, kad kartais mane išprovokuoti vienam kitam žodžiui galima, bet negalima išprovokuoti dalykams, kuriais aš netikiu. Tai, kad mano nuomonė partnerystės ir kitais klausimais yra ta, kurią aš deklaruoju daugybę metų, nėra jokios paslapties. Bet tai, ką jūs sakote, kad Vadovybės apsaugos tarnybos apsauga man skirta tam, kad mane sektų, tai yra tikrai man labai labai didelė naujiena, nes aš niekada taip negalvojau.

PIRMININKĖ. Klausia R. Tamašunienė.

R. TAMAŠUNIENĖ (*LRF*). Gerbiama premjere, pirmiausia, ar su apsauga, ar be jos, norėčiau palinkėti, kad jūs su Seimo Pirmininke visada būtumėte saugios, kiti valstybės vadovai taip pat.

Mano klausimas yra apie tai: galbūt vertėtų peržiūrėti pačios apsaugos organizavimo režimą, kad paskui jus nesekiotų du papildomi automobiliai, nes tik laisvalaikiu jūsų nesaugant, o saugant vykdant tiesiogines pareigas, mano vertinimu, tokio didelio efekto nebus, nes vis tiek komandos jūsų apsaugai bus išlaikomos ir žmonės turės būti įdarbinti? Na ir mūsų Vadovybės apsaugos tarnyboje yra puikių pareigūnių moterų, tai galbūt irgi būtų galima galvoti apie tai, kad jus saugotų moterys ir nesukeltų tokių, sakykime, kartais nepatogių situacijų. Tai mano klausimas apie tai, kad vis dėlto tai nė kiek nesumažins kaštų.

I. ŠIMONYTĖ (*TS-LKDF*). Taip, bet, žiūrėkite, ir dabar tai yra susiję su papildomais kaštais. Jeigu, tarkime, savaitgalį staiga susiklostytų puikus oras ir aš nuspręsčiau, kad galėčiau nuvažiuoti aplankyti savo tėvų kapus, tą aš padaryčiau, jeigu esu privatus asmuo, atsisėsčiau į mašiną ir nuvažiuočiau. Čia aš turiu išsikviesti krūvą žmonių, laukti kažkurį laiką, kad jie mane, ponią, nubogintų prie kapinių.

Man atrodo, jūs teisi, iš esmės čia kalbama apie protokolą. Tačiau dabar, bent jau tarnybos vadovybės nuomone, protokolai negali būti keičiami, nes įstatymas numato štai tokį reikalavimą. Tai kokia galiausiai ta formuluotė įstatyme galėtų atsirasti, kad tuose protokoluose atsirastų lankstumo, matyt, čia yra diskusijų komitete klausimas.

Vėlgi sakau, nėra čia kokios nors bravūros ar kokio nors populizmo. Yra praktiniai dalykai, kai, mano nuomone, yra ir nepagarba patiems tarnybos darbuotojams, nes aš ne viską galiu gyvenime suplanuoti. Oficialią darbotvarkę aš galiu suplanuoti, o tai, kad norėsiu galbūt vakare nuvažiuoti nusipirkti *burgerį* „Drive“, to aš suplanuoti negaliu. Bet tai sukelia tam tikrų nepatogumų taip pat ir kitiems žmonėms. Klausimas tada taip pat, kiek tų žmonių turi būti paskirta, tarkime, tokiems atvejams.

PIRMININKĖ. Klausia A. Kubilienė.

A. KUBILIENĖ (*LVŽSF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiama pranešėja, Seimo nariai žino, kad jie neturi normuoto darbo laiko ir iš esmės laiko po darbo. Seimo nariu esame visą parą. Taip pat Konstitucija neskirsto pareigų į tiesiogines ir netiesiogines. Neabejotinai visi šie dalykai liečia visus mus, ypač jus ir Seimo Pirmininkę. Tačiau žvelgiant į projektą gali susidaryti įspūdis, kad jums jūsų asmeninis privatumas yra svarbesnis už atsakomybę valstybės piliečiams arba kad jūs ieškote galimybių slapčiomis su kuo nors susitikti, o gal net ir priimti dovanų kokią nors dėžutę. Ar jums neatrodo, kad šis įstatymo projektas tarsi ir užkardo tuos neigiamus dalykus? Ačiū.

I. ŠIMONYTĖ (*TS-LKDF*). Gerbiamoji ponia Kubiliene, aš noriu jums pasakyti, kad dėl Apsaugos tarnybos pareigūnų patogumo aš išsikėliau iš savo asmeninės gyvenamosios vietos, to nepa-

darė kai kurie anksčiau mano pareigas ėję pareigūnai. Aš sumažinau taip pat, ir labai smarkiai, savo asmenines veiklas, kadangi man kelia tam tikrą nusistebėjimą, ar išties tokio masto apsauga yra reikalinga. Jūs puikiai žinote, kad žmonės, kurie nori daryti ką nors nedoro, tą nedorą sugeba padaryti labai įvairiomis aplinkybėmis. Ir ne, tai nėra susiję. Tai yra susiję su tuo, kad dabar taikomas režimas yra tikrai stipriai perteklinis. Manau, kad turėtume orientuotis į didesnį lankstumą. Dabar lankstumo, nežinau, kokia čia valia, bet daug lankstumo neatsiranda. Būtų gerai, kad jo atsirastų.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Laikas klausti baigėsi. Motyvai. Už kalba A. Petrošius. Prašom, motyvai už.

A. PETROŠIUS (*TS-LKDF*). Pirmininke, išties turime rasti balansą tarp asmeninio patogumo ir apsaugos lygio, tinkamai sudėliodami režimus. Nemanau, kad yra teisinga visiškai atsisakyti apsaugos tuo 24 valandų laikotarpiu, nes paliečiamos ir ateities kartos, o situacija yra nuolat kintanti. Tikrai nežinome, nei kokie Seimo pirmininkai, nei kokie ministrai pirmininkai ateis į pareigas, nei koks bus jų populiarumas, kokie iššūkiai jų laukia, tai tuos pokyčius reikėtų daryti atsakingai. Nesu tikras, ar būtent šioje Vadovybės apsaugos įstatymo vietoje norimos atlikti korekcijos yra geriausias būdas išspręsti šią problemą, tačiau tam, kad diskusija prasidėtų, šiandien balsuosiu už ir tikrai pakviesiu kolegas balsuoti už, nes keistinų dalykų apsaugos protokoluose ir režimuose išties yra. Neabejoju, kad vietos ir asmeniniam pasirinkimui dėl protokoluose esančio režimo intensyvumo turėtų atsirasti. Tikiuosi, kad bus rasti tokie sprendiniai, kurie nepaveiks ateities premjero, ateities Seimo pirmininkų saugumo situacijos, ir kad esant kitokiai jų pozicijai ar skirtingai aplinkos veiksnių situacijai teisės akto vėl keisti nereikės. Tačiau šiandien tai yra puiki proga pradėti diskusiją, nes problemų, akivaizdu, yra.

PIRMININKĖ. Motyvai prieš – D. Gaižauskas.

D. GAIŽAUSKAS (*LVŽSF*). Labai dėkoju. Kolegos, išties kalbame apie labai rimtą įstatymo projektą, bet išėjo taip, kad turinys pasidarė nerimtas. Išties, gerbiamos moterys, kreipiuosi į jus, Seimo Pirmininke, premjere, į jūs, gal jums moteriškai ir atrodo, kad nereikia tos apsaugos, gal jums norisi moteriškai pakalbėti tarp jūsų, kaip ten sako, mergaičių ir taip toliau, bet, neįsižeiskite, apsauga išties reikalinga ne tik tam, kad jus apsaugotų nuo kažkokių grėsmių, reikalinga ir dėl skaidrumo. Tam, kad negalėtų jūsų, kaip pasakyti, nedori draugai ar kolegos prie jūsų paslapčia prieiti ką nors pasiūlyti, lobistai ir taip toliau. Išties tai veikia ir prevenciškai. Todėl, kolegos, nereikia rimtų dalykų sumenkinti ir apsauga tikrai turi būti. O jei jums netinka šios pareigos, jūs galite jų atsisakyti vardan tos laisvės. Ačiū.

PIRMININKĖ. Gerbiamas kolega, labai apmaudu, kad jūs sugebate suvokti šį įstatymo projektą tik per savo vyriškumo prizmę, ir tai visiškai su tuo nesusiję. Prašom. M. Navickienė.

M. NAVICKIENĖ (*TS-LKDF*). Gal jūs, kolega, galėtumėte prevenciškai kada nors į veidrodį pasižiūrėti, nes realiai taip, kaip jūs atrodote ir kaip jūs kalbate, kaip jūs žeminate moteris, yra gėdinga šiame parlamente. Jeigu viskas, ką jūs sugebate pasakyti apie premjerę ir Seimo Pirmininkę, yra apie siekius mergaitiškų pokalbių, tai aš norėčiau pasakyti, kad jūs esate tiesiog užkietėjęs senas šovinistas. (*Plojimai*)

PIRMININKĖ. D. Gaižauskas.

D. GAIŽAUSKAS (*LVŽSF*). Labai ačiū. Labai gera diskusija. Gerbiami kolegos, ypač moterys konservatorės, jūs atsisukite Vyriausybės valandą ir jūs pažiūrėkite, kaip jūs šnekate. Skaidruoliai jūs skaidruoliai! Jau žmonės apie jus ką kalba. Tokių patyčių iš jūsų niekas nesulaukė, o konservatorių moterys tai išvis praradusios moteriškumą, neina suprasti, ką jos sako, išvis kokias vertybes jūs išpažįstate. Konservatoriai, tai pažiūrėkite į veidrodžius, ypač moterys. Aš kalbu apie jūsų tą vidinį charakterį. Kaip jūs galite išties taip net tokį klausimą kelti? Aš kalbu apie labai rimtus dalykus. Vadovybės apsauga. Jeigu jūs tai sumenkinate iki tokio lygmens, kad jums ji nereikalinga dėl kažkokio privatumo, tai, sakau, atsisakykite jūs tų pareigų. Reikalinga apsauga. Kad ir kokios bebūtų, tai tokios pareigos, privalo būti apsauga, ir tiek.

P. GRAŽULIS (*LRF*). Gerbiamieji Seimo nariai, aš irgi noriu reaguoti į replikas. Iš tikrųjų manau, kad įstatymas geras. Jeigu neprisidirbsite, neprisivogsite, niekas jūsų neiššaudys, nei čia

skriaus. Man atrodo, kad… Aš dabar klausimą keliu, o kam V. Landsbergiui reikalinga apsauga? Jau prieš 30 metų gal prisivogė ar panašiai. Tai panaikinkite pirmiausia V. Landsbergiui apsaugą. Kam jūs jį saugote? Nuo ko saugote? Jurgi Razma, nuo ko saugote V. Landsbergį, galite pasakyti man ar ne? Tikrai aš manau, kad įstatymas tikrai yra labai geras. (*Balsai salėje*)

PIRMININKĖ. J. Razma.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Nežinau, ar čia atsakinėti Petrui. Ne mes užsakinėjame kokias nors apsaugas, bet jūs gerai iliustruojate, kad kartais yra pagrindas saugoti žmones. Aš, reaguodamas į pono D. Gaižausko kalbas, nekomentuosiu jų turinio, manau, kad jos nusipelno kreipimosi į Seimo Etikos ir procedūrų komisiją. Taip pat aš tikiuosi, kad sureaguos ir Vadovybės apsaugos departamentas, nes ponas D. Gaižauskas priskyrė jiems labai keistą funkciją – tai saugomų vadovų šnipinėjimą. Nemanau, kad ta tarnyba turi tokią funkciją.

PIRMININKĖ. Dėkoju, kolegos. Replikos išsakytos. Labai keista girdėti XXI amžiuje Europos Sąjungos valstybės parlamente tokius pasisakymus apie moteriškumą, apie mergaitiškus pasikalbėjimus ir panašiai. Tai apmaudu.

Darbotvarkės 1-5 klausimas – Seimo rezoliucijos „Dėl nepritarimo sveikatos priežiūros įstaigų tinklo pertvarkai“ projektas. Priėmimo stadija. Priėmimas pastraipsniui jau praėjęs, mums reikėtų balsuoti, tačiau balsavimo laikas dar neatėjęs.

Kitas darbotvarkės klausimas. Mes šiek tiek peršoksime į priekį, nes dėl visų kitų darbotvarkės klausimų, numatytų iki balsavimo, reikia balsuoti dėl straipsnių.

10.25 val.

Labdaros ir paramos įstatymo Nr. I-172 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-367(2) (*svarstymas*)

Darbotvarkės 1-10 klausimas – Labdaros ir paramos įstatymo Nr. I-172 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-367(2). Svarstymo stadija.

Norėčiau pakviesti gerbiamą M. Maldeikį, kad pristatytų komiteto išvadą.

M. MALDEIKIS (*TS-LKDF*). Laba diena, kolegos. Komitetas svarstė minėtą klausimą ir dėl jo balsavo: už – 6, prieš – 3, susilaikė 1. Tai tiek.

PIRMININKĖ. Dėkoju už pristatytą komiteto išvadą. Taip pat norėčiau pakviesti gerbiamą Z. Balčytį, kad pristatytų Audito komiteto išvadą.

Z. BALČYTIS (*LRF*). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Gerbiami kolegos, šiek tiek plačiau aš pristatysiu Audito komiteto sprendimą. Mes lapkričio 17 dieną svarstėme ir Labdaros ir paramos įstatymo pakeitimo projektui buvo nutarta nepritarti.

Pagrindinės išvados, dėl ko taip buvo nutarta: pirma, ydinga praktika skirti didžiausią dalį paramos biudžetinėms įstaigoms, lyginant su nevyriausybinėms organizacijoms teikiama parama, nesiformuoja; antra, parama yra savanoriškas paramos dalykų teikimas paramos gavėjams, o paramos teikėjai yra laisvi apsispręsti, kam suteikti paramą, įskaitant ir galimybę jos neteikti, todėl pritarus įstatymo projektui galimai nebus pasiekti projekto iniciatorių siekiai, tačiau bus sudarytos galimybės kilti neigiamiems padariniams – nebus sudarytos galimybės savanorystės pagrindais remti biudžetinių įstaigų, teikiančių socialines paslaugas pilietinei bendruomenei; trečia, jeigu asmenys naudojasi galimybe skirti 1,2 % gyventojų pajamų mokesčio dalį biudžetinėms įstaigoms, darytina išvada, kad ši priemonė yra efektyvi ir reikalinga, tai yra šiuo metu galiojantis teisinis reguliavimas yra aktualus ir atitinka visuomenės poreikius; ir ketvirta, svarstomas įstatymo projektas neatitinka Teisėkūros pagrindų įstatyme įtvirtinto tikslingumo principo, reiškiančio, kad teisės akto projektas turi būti rengiamas ir teisės aktas priimamas tik tuo atveju, kai siekiamų tikslų negalima pasiekti kitomis priemonėmis.

Balsavimo rezultatai: už – 3, prieš – 2, susilaikiusių nebuvo. Yra nutarta nepritarti Labdaros ir paramos įstatymo pakeitimo įstatymo projektui. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju už pristatytą komiteto išvadą.

Diskusijoje užsirašė kalbėti du Seimo nariai. Pirmasis buvo užsirašęs A. Bagdonas, po to V. Targamadzė. Kviečiu gerbiamą A. Bagdoną į tribūną.

A. BAGDONAS (*LSF*). Dėkoju, gerbiama Seimo Pirmininke, už suteiktą žodį. Gerbiami kolegos, na, pagrindinis šio įstatymo tikslas, kad 1,2 % nuo jau sumokėto gyventojų pajamų mokesčio gautų būtent tik nevyriausybinis sektorius. 2004 metais ši iniciatyva gimė Seime. Pagrindinis tuo metu tikslas buvo paremti, paskatinti būtent nevyriausybinio sektoriaus plėtrą, tačiau vėliau į paramos gavėjų sąrašą buvo įtrauktos ir valstybinės bei savivaldybių organizacijos, kurios yra vieną kartą jau finansuojamos iš visų mokesčių mokėtojų lėšų arba, kitaip tariant, iš biudžeto lėšų.

Dar 2009 metais Valstybės kontrolė nustatė, kad tokia praktika remti biudžetines įstaigas yra ydinga, nes tuomet pats paramos davėjo statusas praranda esmę. Taip pat pastebima ir europinė patirtis, kad nė vienoje Europos Sąjungos šalyje panašaus finansavimo negauna jokios – nei biudžetinės, nei nuo savivaldybių priklausomos – organizacijos.

Visi turbūt matėme, kai COVID-19 pandemija vyko ne tik Lietuvoje, bet ir visame pasaulyje, kaip žaibiškai reagavo būtent nevyriausybinis sektorius. Šaulių sąjungos nariai savanoriškai savanoriavo, padėjo valdyti situaciją, daugelis nevyriausybinių organizacijų rinko paramą ir taip efektyviai padėjo valdyti situaciją Lietuvoje.

Dabartinė situacija – karas Ukrainoje. Mes matome, kaip efektyviai ir žaibiškai reaguoja nevyriausybinis sektorius: renkama parama, gabenamos įvairiausios būtinosios prekės į Ukrainą, priimami karo pabėgėliai. NVO sektorius nėra finansuojamas iš biudžeto ir gaunama 1,2 % gyventojų pajamų mokesčio dalis yra labai efektyviai panaudojama.

Ir pabaiga: Vyriausybė pritarė įstatymo projektui suprasdama pagrindinį tikslą stiprinti nevyriausybinį sektorių, kuris nėra priklausomas nuo valstybės ar savivaldybės, kuo efektyviau panaudoti mokesčių mokėtojų lėšas ir ilgalaikėje perspektyvoje remti nevyriausybinių organizacijų plėtrą. Ačiū visiems ir labai tikiuosi jūsų palaikymo.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kviečiu į tribūną V. Targamadzę.

V. TARGAMADZĖ (*DFVL*). Ačiū už suteiktą žodį. Gerbiami kolegos, iš tiesų mokesčių mokėtojas turi teisę apsispręsti, kam skirti pinigus. Aš turiu omenyje 1,2 %. Taip, nevyriausybinis sektorius yra menkai remiamas ir reikia ieškoti, kaip padėti jam, kaip galima būtų plėtoti jo veiklą, pastiprinti, tačiau nepamirškime, kad biudžetinės įstaigos, aš turiu omenyje dabar švietimo įstaigas, yra menkai finansuojamos. 2024 metais yra numatytas įtraukusis ugdymas, o jūs pasižiūrėjote, kiek dar neturi net elementariai įsirengę pandusų, negali padaryti paprasto remonto ir taip toliau? Todėl aš prašau palaikyti Audito komiteto išvadą ir nepalaikyti šio įstatymo projekto. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Diskusijoje užsirašiusieji pasisakė. Motyvai po svarstymo. L. Kukuraitis kalba už.

L. KUKURAITIS (*DFVL*). Dėkoju, Pirmininke. Iš tiesų šis įstatymas nuolat yra keičiamas ir iš pradžių, kai jis buvo sukurtas, buvo sukurta išskirtinė teisė nevyriausybinėms organizacijoms telkti visuomenės paramą savo veiklai įgyvendinti. Paskui atsirado biudžetinis sektorius ir nevyriausybinės organizacijos faktiškai sustojo čia veikti, nes biudžetinis sektorius kur kas labiau prieina prie savo klientų ir gali tiesiogiai paprašyti, kartais net pareikalauti teikti paramą. Aišku, nevyriausybinės organizacijos su savo vidiniais resursais tapo nepajėgios dalyvauti nelygiavertėje kovoje.

Šiuo atveju, jeigu mes norime stiprinti nevyriausybinį sektorių, kuris yra vienas silpniausių apskritai Europos kontekste, pilietinis indeksas irgi tik labai iš lėto auga pastaruoju metu, ilgai buvo užšaldytas, siūlome pritarti šiam projektui, kad sustiprintume sektorių. O biudžetinių įstaigų biudžetinis finansavimas turėtų būti solidus, toks, kiek reikia įstaigoms, kad įstaigos neturėtų papildomai rinkti iš savo klientų, iš savo darbuotojų, kad galėtų vykdyti biudžetiniam sektoriui paskirtas funkcijas. Tegu kiekvienas sektorius daro tai, ką turi daryti, ir kviečiame pritarti šiam įstatymo projektui.

PIRMININKĖ. Prieš kalba L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Iš tikrųjų kaip vienmandatininkė tikrai negaliu palaikyti šio siūlymo ir palaikau Audito komiteto siūlymą nepritarti šiam projektui vien dėl to, kad mes, vienmandatininkai, atstovaudami savo apygardoms, matome, kaip iš tikrųjų dirba ir kokios šiandien yra švietimo įstaigos. Iššūkiai didžiuliai, sakome: reikia pakankamai finansuoti,

bet niekada nebuvo pakankamai lėšų, kad galėtume visiškai sutvarkyti biudžetines įstaigas. Prisiminkime, prieš keletą metų, dar prieš dešimt metų, būdavo daug skundų, net reikėdavo tėvams savo lėšomis nupirkti tualetinio popieriaus ir atnešti į ikimokyklines įstaigas. Šiandien mes to tikrai neturime, nes tie, kurie gali paaukoti pinigų, tai yra 1,2 % nuo pajamų mokesčio, aš manau, tikrai prisideda ir prie biudžetinių įstaigų veiklos, ir prie jų turtinimo. O ataskaitą įstaigų vadovai visada labai sėkmingai pateikia.

Nenoriu sutikti su L. Kukuraičio pasakymu, kad taip mes sustiprinsime NVO veiklą. Kiekvienai NVO veiklai, jeigu ji sėkmingai vysto savo veiklą, tikrai galima skaidyti, kiekvienas gali paaukoti lygiai taip pat 1,2 % ar 0,6 %, juk galima procentus skaidyti. Todėl tikrai prašau nepalaikyti šio projekto, balsuoti prieš, o palaikyti Audito komiteto išvadą. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Gerbiami kolegos, motyvai išsakyti, mes jau perėjome prie… prasidėjo balsuoti skirtas laikas. Aš kviesčiau Seimo narius užimti savo vietas. Jau galėtume apsispręsti ir balsuoti dėl šio klausimo, tai yra dėl 1-10 klausimo – Labdaros ir paramos įstatymo Nr. I-172 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-367. Svarstymo stadija. Balsuokime. Kas pritariate Labdaros ir paramos įstatymo pakeitimo projektui, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 108 Seimo nariai: už – 71, prieš – 13, susilaikė 24. Pritarta po svarstymo.

10.37 val.

Pagalbinio apvaisinimo įstatymo Nr. XII-2608 1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 14, 15 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 15[1] straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-879(2) (*priėmimas*)

Grįžtame į darbotvarkę nuo pat pradžių. Tai yra 1-2 klausimas – Pagalbinio apvaisinimo įstatymo pakeitimo projektas Nr. XIVP-879(2). Priėmimas.

Priėmimas pastraipsniui. R. Tamašunienė. Prašom.

R. TAMAŠUNIENĖ (*LRF*). Pirmininke, jūs jau paskelbėte įstatymo projektą ir aš noriu paklausti. Yra užsirašiusių kalbėti ir dėl motyvų, ir už, ir prieš. Mes to nepadarėme.

PIRMININKĖ. Mes dabar pradedame priėmimo procedūrą, nebuvome jos dar pradėję, apsvarstysime ir pasiūlymus, apsispręsime…

R. TAMAŠUNIENĖ (*LRF*). Tai dabar procedūra. Paskui…

PIRMININKĖ. Taip, visa procedūra.

R. TAMAŠUNIENĖ (*LRF*). Paskelbėte balsavimą dėl visų įstatymų projektų, todėl aš norėjau paklausti.

PIRMININKĖ. Taip, nes prasidėjo balsavimo laikas. Viskas taip, kaip ir buvo numatyta darbotvarkėje.

Dar V. Bakas dėl vedimo tvarkos.

V. BAKAS (*DFVL*). Aš tik norėjau replikuoti po balsavimo, jeigu galima?

PIRMININKĖ. Žinoma.

V. BAKAS (*DFVL*). Gerbiami kolegos, mes ką tik priartėjome prie to, kad atimame iš mokyklų, darželių, tėvų, vaikų galimybę skirti dalį savo pajamų mokesčio jų reikmėms. Tada mano pasiūlymas. Jeigu tokiu buldozeriu eina projektas, tai numatykime, kaip kompensuoti tas netektis, kurias darželiai ir mokyklos turės dėl šių pataisų.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Replikos po balsavimo išsakytos. Pradėjome svarstyti 1-2 klausimą. Priėmimas pastraipsniui. Norėčiau pakviesti į tribūną Sveikatos reikalų komiteto pranešėją R. Šalaševičiūtę. Prašom į tribūną. Pradedame priėmimą pastraipsniui. Dėl 1 straipsnio pasiūlymų nėra gauta. Ar galime pritarti jam bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta bendru sutarimu.

Dėl 2 straipsnio yra gauta Seimo narių I. Kačinskaitės-Urbonienės, V. Giraitytės-Juškevičienės pataisa. Kolegės, prašom ją pristatyti. I. Kačinskaitės-Urbonienės nematau. Ar galėtų kolegė V. Giraitytė-Juškevičienė pristatyti? (*Balsas salėje*) Negali pristatyti. Tuomet kreipiuosi į komiteto pranešėją. Gal jūs galite trumpai pristatyti šią pataisą? Iniciatorės nepristato.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (*LVŽSF*). Ačiū, Pirmininke. Pataisa yra gana ilga, nes tai susiję su sąvokomis. Tiesiog aš perskaitysiu, ką siūlo kolegės Seimo narės. Jos siūlo papildyti įstatymo projekto

2 straipsnį ir jį išdėstyti taip: 2 straipsnis. Pagalbinio apvaisinimo pradžia – moteriai skirtų hormoninių vaistų lytinėms ląstelėms susidaryti vartojimo pradžia arba, atliekant pagalbinį apvaisinimą natūralaus ciklo sąlygomis, vyro lytinių ląstelių paruošimo konkrečiai pagalbinio apvaisinimo procedūrai pradžia.

2 punktas. Pagalbinis apvaisinimas – procesas, atliekamas šio įstatymo nustatyta tvarka naudojant medicinos technologijas, apimantis su lytinėmis ląstelėmis ir (ar) embrionu atliekamus veiksmus, taikomus siekiant sukelti moters nėštumą.

Toliau. Pagalbinis apvaisinimas *in vitro* – pagalbinis apvaisinimas ne moters kūne.

Pagalbinis apvaisinimas *in vivo* – pagalbinis apvaisinimas moters kūne.

5 dalis. Pavojinga nepageidaujama reakcija – nenumatytas žmogaus lytinių ląstelių donoro arba recipiento organizmo atsakas, įskaitant užkrečiamąją ligą, kuris yra susijęs su donoro audinių ir ląstelių įsigijimu arba naudojimu ir kuris sukelia mirtį, pavojų gyvybei, neįgalumą arba dėl kurio donoras ar recipientas gali būti hospitalizuotas ar susirgti arba jo hospitalizavimo ar ligos trukmė gali pailgėti.

PIRMININKĖ. Gerbiama kolege, aš norėčiau jus sustabdyti, nes kolegos, manau, yra perskaitę tą pasiūlymą. Tuomet, jeigu…

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (*LVŽSF*). Taip, aš tą patį, Pirmininke, ir sakiau. Kadangi yra visos sąvokos keičiamos, manau, kad, kas domisi ir skaito viską, tikrai su projektu yra susipažinę.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Gerbiami kolegos, ar yra 29 Seimo nariai, kurie palaiko šį dviejų kolegių pasiūlymą? Nėra, tik 9 palaiko. Taigi šio pasiūlymo nesvarstome.

Turime apsispręsti dėl 2 straipsnio, dėl jo taip pat yra gauta Teisės departamento pastaba. Gal galėtumėte trumpai pristatyti komiteto išvadą?

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (*LVŽSF*). Teisės departamentas, įvertinęs projektą dėl jo atitikties Konstitucijai, įstatymams, Europos Sąjungos teisės aktams ir teisės technikos taisyklėms, pateikė pastabą, kad, atsižvelgiant į teisingumo ministro patvirtintas teisės aktų rengimo rekomendacijas, kuriose nustatyta, kad straipsnyje, reglamentuojančiame terminų apibrėžtis, trumpiniai nevartojami ir neįvedami, todėl derėtų atsisakyti ir teikiamame projekte. Komiteto nuomonė – nepritarti Teisės departamento siūlymui. Argumentas – vadovaujantis tuo pačiu teisingumo ministro įsakymo „Dėl teisės aktų projektų rengimo rekomendacijų“ 35 punktu, sąvokas sudaro terminai ir jų apibrėžtys. Atkreiptinas dėmesys, kad trumpiniai nevartojami ir neįvedami terminų apibrėžtyse, tačiau šalia sąvokas įvardinančių terminų jų trumpiniai gali būti įvedami. Komitetas nepritarė.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Gerbiami kolegos, apsispręskime dėl 2 straipsnio, suredaguoto pagal komiteto išvadą. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Dėkui, pritarta bendru sutarimu.

Dėl straipsnių nuo 3 iki 9, atsiprašau, iki 8 straipsnio nėra gauta… Dėl straipsnių nuo 3 iki 8 nėra gauta pataisų, ar galime kiekvienam iš jų pritarti bendru sutarimu? Nematau prieštaraujančių. Dėkoju. Pritarta bendru sutarimu.

Dėl 9 straipsnio yra gauta P. Saudargo, V. Aleknaitės-Abramikienės, J. Urbanavičiaus ir kitų Seimo narių pataisa, kuri keičia viso straipsnio esmę. Pirmiausia apsvarstykime ją. Aš kreipiuosi į kolegas, į P. Saudargą, kad pristatytų pataisą. Prašom.

P. SAUDARGAS (*TS-LKDF*). Dėkoju, gerbiama Pirmininke. Pataisos esmė yra, kad šeima, tėvai, kurie naudojasi pagalbinio apvaisinimo procedūra, gali saugoti tiek, kiek jie nori, neribotą laiką, bet ne trumpiau negu dvejus metus savo lėšomis. Tai yra toks protingas terminas. Per tą laikotarpį, man atrodo, tie embrionai galėtų būti panaudoti tos šeimos poreikiams per pagalbinio apvaisinimo procedūrą. Vėliau saugojimą savo lėšomis perima valstybė ne trumpiau negu 80 metų.

Kodėl pasirinktas toks skaičius? Tai yra suapvalinta vidutinė žmogaus gyvenimo trukmė, moterys šiek tiek ilgiau gyvena, vyrai šiek tiek trumpiau, tai plius minus apie 80 metų suponuojant, kad štai tiek mes numatome ir to embriono galimybę gimti.

Dabar kodėl kolegos sako, kad galbūt embrionų gyvybingumas metams bėgant mažėja. Aš manau, kad po keliasdešimties metų, vystant technologijas, medicinai einant į priekį, mums nebereikės spręsti šitokių problemų ir etinių dilemų Seime, dėl jų ginčytis. Technologijos bus vystomos taip, kad šaldymo procedūros bus visiškai kitokios, efektyvesnės ir pati pagalbinio apvaisini-

mo procedūra bus visiškai kitokia – efektyvi, galbūt net nereikės šaldyti. Todėl mes tik laikinai šiek tiek atidedame tų sukurtų embrionų nužudymą, pavadinkime taip. O per keliasdešimt metų, aš manau, tikrai viskas bus išspręsta ir technologijos leis mums prie šito klausimo tokiu kampu nebegrįžti.

Gerbiami kolegos, tai yra kompromisinis pasiūlymas. Aš kviečiu palaikyti ir tada galėsime visą įstatymą palaikyti. Dėkui.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Gerbiami kolegos, ar turime 29 Seimo narius, palaikančius šią pataisą? Taip, už – 53. Taigi svarstome pataisą. Prašau, gerbiama kolege, pristatyti Sveikatos reikalų komiteto išvadą dėl kolegos P. Saudargo ir kitų pataisos.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (*LVŽSF*). Komiteto nuomonė – šiam pasiūlymui nepritarti. Argumentai. Manytina, kad embrionų saugojimas lytinių ląstelių banke valstybės lėšomis ne trumpiau kaip 80 metų, nenumatant galimybės porai pačiai apsispręsti dėl embrionų likimo, tai tiesiog neatsižvelgiama nei į poros reprodukcinius lūkesčius, nei į embrionų kokybę, neatitinka tarptautinės praktikos, kelia etinių abejonių ir praktinių sunkumų, be to, tai būtų per didelė našta valstybės biudžetui.

Be to, dėl įstatymo projekto mes matėme ir komiteto nuomonę, kad tiesiog kiekviena pora gali apsispręsti, kiek embrionų reikia, ir iš tikrųjų terminas nuo dvejų iki dešimties metų yra taip pat sutuoktinių apsisprendimo klausimas. Dar atkreipiu dėmesį, Biomedicininių tyrimų etikos įstatyme aiškiai nustatyta, kad embrionų kūrimas biomedicininių tyrimų tikslais yra draudžiamas, tai yra susiję su tuo, manoma (suformuota tokia nuomonė), kad embrionai gali būti panaudoti ir tyrimams. To negali būti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai. Už kalba V. Aleknaitė-Abramikienė.

V. ALEKNAITĖ-ABRAMIKIENĖ (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiamoji Pirmininke. Ši pataisa, mieli kolegos, remiasi paprasta gyvenimo ir mokslo tiesa, kad pradėtas embrionas yra gyvybė, žmogiškoji gyvybė, ir nieko kito, tik pagarbą gyvybei ir išreiškia. Tačiau aš išdrįsiu priminti, kad norint išsaugoti vaisingumą visai nebūtina kurti embrionus – pakaktų išsaugoti asmenų lytines ląsteles, tai yra moterišką ir vyrišką, ir embrioną sukurti paskui, bet kažkodėl Lietuvoje šis metodas (pasaulyje jis taip pat taikomas) nėra populiarus.

Kita vertus, mes labai sureikšminame *in vitro* metodą slėpdami nuo savo visuomenės, kad yra kitas metodas – vadinamosios naprotechnologijos. Aš iš savo patirties vis daugiau sužinau apie porų sėkmingą pastojimą naudojantis visiškai nekaltomis ir biochemijos, biologijos mokslu, ir organizmo analize pagrįstomis technologijomis. Šiuo atveju aš čia kalbu ne į temą, tačiau noriu informuoti Lietuvos poras, kad yra tokių technologijų. Jums nereikės mokėti tūkstančių, nereikės susidurti su etikos problemomis ir jūs galėsite sveikai ir nekenkdami moteriai, nekimšdami į ją hormonų išspręsti tą nevaisingumo problemą. O šiuo atveju dėl etikos sumetimų aš labai kviečiu palaikyti mūsų pataisą. Ačiū.

PIRMININKĖ. K. Masiulis – motyvai prieš.

K. MASIULIS (*TS-LKDF*). Aš reiškiu pagarbą tos idėjos reiškėjams, jie atsitraukė nuo pradinės idėjos, nes pradžioje siūlė amžinai saugoti, kai ir Žemės nebeliks, dar turėtume saugoti, ir už valstybės lėšas, Saulei išsiplėtus. Dabar 80 metų. Ir kalba apie pagarbą gyvybei. Tai kokia čia pagarba gyvybei, jeigu po 80 metų jau galima sunaikinti? Tada jau išnyksta pagarba. Tai tada amžina, jeigu laikomės tos logikos, tai amžina. O mokslinė logika yra labai paprasta. Ta gyvybė ilgai negali šaldytuve gyvuoti, jinai gyvuoja, deja, trumpai, keletą metų. Aišku, kad keletą metų ir turi būti laikoma, ne daugiau, ne dešimtis ar 80 metų, ar net 100 metų. Tas skaičius iš lubų nulaužtas – 80. Aš siūlau pritarti komitetui.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Gerbiami kolegos, motyvai išsakyti. Balsuokime dėl P. Saudargo, V. Aleknaitės-Abramikienės ir kitų kolegų pataisos. Kas pritariate jai, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Už – 49, prieš – 27, susilaikė 34. Pataisai nepritarta.

Kitas pasiūlymas – Seimo narių R. Šalaševičiūtės ir O. Leiputės dėl 9 straipsnio. Gal galėtų gerbiama Orinta pristatyti pataisą? Prašom.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (*LVŽSF*). O aš negaliu? (*Balsai salėje*) Gerbiami kolegos, šia pataisa mes siūlome papildyti 10 straipsnio 5 dalį ir ją išdėstyti taip, kad dvejus metus nuo pagalbinio apvaisinimo pradžios embrionų saugojimas lytinių ląstelių banke Vyriausybės nustatyta tvarka finansuojamas valstybės biudžeto lėšomis. Embrionų saugojimas pagal sutuoktinių pareikštą valią iki informuoto paciento sutikime nurodyto embrionų saugojimo termino pabaigos tęsiamas sutuoktinių, partnerių lėšomis.

Argumentai, dėl kurių parengta ši pataisa, šis pasiūlymas, visų pirma tie, kad mes savo įstatymo projektu, kurį šiandien, tikiuosi, priimsime, įpareigojame poras dvejus metus privalomai saugoti embrionus ir patiems mokėti už saugojimą. Tačiau projekto klausymų metu medikų buvo paklausta ir medikai paaiškino, kad apie 20 % asmenų, šeimų, kurios turi mokėti už embrionų saugojimą, nemoka. Jų neįmanoma suieškoti, tai yra išvykę gyventi į užsienį, keičia gyvenamąsias vietoves Lietuvoje, neatsiliepia, o kai kurios šeimos atsisako mokėti dėl finansinių sunkumų. Todėl labai prašau pritarti šiam pasiūlymui. Be to, komitetas pritarė iš dalies. Iš dalies todėl, kad komitetas dar siūlo papildyti 13 straipsnio 4 dalį ir ją išdėstyti taip: Lietuvos Respublikos Vyriausybė… ir toliau jau pagal esamą tekstą. O papildymas yra toks todėl, kad būtent projekte, kaip yra siūloma, kad būtų finansuojama iš valstybės lėšų. Tai jau ne Privalomojo sveikatos draudimo fondas, todėl čia reikia papildyti ir nuostata dėl Vyriausybės.

PIRMININKĖ. Gerbiama kolege, ar teisingai suprantu, kad jūs pritariate komiteto nuomonei pritarti iš dalies ir nereikalaujate balsuoti dėl visos pataisos?

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (*LVŽSF*). Aš manau, kad vis tiek balsuoti mes turime, nes čia labai rimtas pasiūlymas. Ar nereikia?

PIRMININKĖ. Jeigu jūs pritariate komiteto nuomonei, tai tuomet mes balsuosime dėl komiteto redakcijos.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (*LVŽSF*). Taip.

PIRMININKĖ. Galime? Kolegos, tuomet dėl 9 straipsnio. Ar galime pritarti? Pirmiausia turime apsispręsti dėl šios kolegių R. Šalaševičiūtės ir O. Leiputės pataisos, pritarti iš dalies. Galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta bendru sutarimu. Dėl 9 straipsnio. Ar galime jam pritarti bendru sutarimu? Ne, reikalaujate balsuoti dėl straipsnio. Dėl 9 straipsnio turėsime apsispręsti balsuodami. Dėl motyvų užsirašiusių nėra, taigi balsuokime dėl 9 straipsnio. Kas pritariate jam, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 111 Seimo narių: už – 93, prieš – 2, susilaikė 16. Pritarta 9 straipsniui.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (*LVŽSF*). Ačiū, kolegos.

PIRMININKĖ. Dėl 10, 11, 12 straipsnių nėra gauta pasiūlymų. Ar galime kiekvienam iš šių straipsnių pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta bendru sutarimu.

Dėl 13 straipsnio buvo gauta kolegų P. Saudargo, V. Aleknaitės-Abramikienės ir kitų pataisa, bet ji susijusi su ta, dėl kurios mes apsisprendėme anksčiau. Būtinybė ją svarstyti jau atkrenta ir turėtume apsispręsti dėl 13 straipsnio. Ar galime pritarti jam bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta bendru sutarimu. Apsispręskime dėl viso projekto. Prieš tai motyvai. Už kalba I. Pakarklytė.

I. PAKARKLYTĖ (*LF*). Dėkoju, gerbiama Seimo Pirmininke. Labai raginu visus palaikyti šį projektą, jis realiai padeda Lietuvos šeimoms, tai yra aktualus projektas, veiksmingos šeimos politikos dalis. Šiuo metu maždaug kas šešta pora patiria vaisingumo iššūkių ir problemų ir, medikų teigimu, tas skaičius gali netgi ir augti. Ir auga. Šiuo metu galiojantis reguliavimas ne tik kad nėra grįstas mokslu, bet jis yra didžiulė finansinė našta poroms. Per metus tarp kelių šimtų ir net iki 500 eurų kainuoja tas amžinas saugojimas. Dabar galiojanti įstatymo redakcija nenumato sprendimų ir išeičių net skyrybų, mirties atvejais ir tiesiog, kai pagal amžių nebėra tos galimybės susilaukti vaikų, ir, kaip teigia medikai, jie tikrai palaiko šitą pataisą, kad po daugybės šaldymo metų embrionai yra tiesiog negyvybingi. Taip pat ką tik pritarėme pataisai, kad pirmus dvejus metus saugojimas bus apmokamas valstybės lėšomis, vadinasi, tos finansinės naštos partneriams lieka dar mažiau. Taip pat įstatymo projekte yra palikta galimybė, ko oponuojantys kolegos nepaminėjo, kad partneriai galėtų saugoti tuos embrionus ir ilgiau nei dešimt metų, jeigu patys to pageidauja. Tad raginu palaikyti šį tikrai nemažam skaičiui Lietuvos šeimų aktualų projektą ir palaikyti sveiką protą ir mokslą. Ačiū.

PIRMININKĖ. A. Širinskienė – motyvai prieš.

A. ŠIRINSKIENĖ (*LRF*). Išties labai įdomi valdančiųjų parama šeimos politikai, kai ji prasideda nuo embrionų naikinimo. Bijau, kad Europoje tampame vienintele valstybe, kuriai embrionų naikinimas yra šeimos politikos dalis.

Kitas dalykas, manau, buvo padarytas labai neteisingas – tik dveji metai kompensuojami iš valstybės biudžeto. Akivaizdu, kad nutraukus finansavimą žmonių noras naikinti embrionus ir apsispręsti nepalankiai dėl jų saugojimo bus dar didesnis negu paprastai. Iš esmės ir finansavimo tvarka mes stumiame žmones, kad jų sprendimai dėl embrionų apsaugos būtų nepalankūs. Tikrai raginu balsuoti prieš.

PIRMININKĖ. Motyvai už – L. Slušnys.

L. SLUŠNYS (*TS-LKDF*). Ačiū, Pirmininke. Pirmiausia noriu pasidžiaugti R. Šalaševičiūtės pristatytu projektu, kad mes pagaliau išeiname iš to amžino šaldymo. Tai yra logiška, medikai labai aiškiai pasisako, kad saugant daugiau nei penkerius metus faktiškai daugelis tų, kurie dirba šioje srityje, nebenori naudoti šių embrionų, nes šaldymas yra procesas ir neaišku, kas toliau lieka iš embriono ir kokia yra tikimybė. Procedūros nėra vien tik malonumas ir kažkoks džiaugsmas.

Aš manau, kad tikrai pati amžino šaldymo idėja niekur neveda. Iš principo gimstamumo neįmanoma padidinti dirbtiniu apvaisinimu, tai ką kalbėti apie amžiną šaldymą, kas yra tikrai nelogiška net biologiškai. Mes turime kalbėti ir apie tai, pagaliau susitarti Seime, kas yra gyvybė. Kai mes donuojame, kalbame apie tai, kada mes galime donuoti organus, tai mes aiškiai pripažįstame, kad yra smegenų mirtis arba širdies sustojimas, sustojusi gyvybė, tokiu atveju mes galime donuoti kitam žmogui organus.

Kas yra embrionas? Embrionas neturi nei smegenų, nei širdies. Kaip tada pavadinti šitą darinį ir šitaip drąsiai kalbėti, kad čia kažkokia vyksta nelaimė. Mes turime tada susitarti labai aiškiai Seime ir įvardinti, kada prasideda ir kada baigiasi gyvybė. Ačiū. Aš siūlau balsuoti už.

PIRMININKĖ. R. Tamašunienė – motyvai prieš.

R. TAMAŠUNIENĖ (*LRF*). Ačiū, Pirmininke. Labai keista, kad žmogus nežino mokslo įrodytos tiesos, kad embrionas yra gyvybė, o lytinės ląstelės turėtų būti saugomos mūsų sveikatos sistemoje ir taip pagelbėti poroms, kurios negali susilaukti vaikų. Gyvybė, be abejo, yra svarbiausia ir brangiausia, kas mums duota. Ir apie pagarbą kitam kolegai konservatoriui noriu pasakyti, kad taip, ji pagarbos verta nuolat, visada. Žmogaus gyvybė yra aukščiausia, ką mes turime šioje Žemėje, ir dėl to ją reikia gerbti visada.

Kas mes tokie? Mes imamės Dievo vaidmens nustatydami, gyvybė ar ne gyvybė embrionas, kiek jį saugoti ar nesaugoti, kaip jį apvaisinti, moters organizme ar ne organizme. Iš tiesų šios įstatymo pataisos paneigia visą pagarbą žmogaus gyvybei ir aš dėl to balsuosiu prieš. Tą įstatymo projektą verta perorientuoti į lytinių ląstelių saugojimą, į apmokėjimą ir finansavimą tų porų, kurios sulaukia tokių problemų, susiduria su tokiomis problemomis, o ne kalbėti apie tai, kad mes išmanome geriausiai ir apie gyvybę viską žinome. Iš tiesų mes nežinome nieko. Ir vis dėlto visi čia sėdintys iš to embriono atsirado ir su smegenimis, ir su širdimi.

Aš noriu pasisakyti, kad nepriėmę tos pataisos (pateikta P. Saudargo) mes galėjome dar palaukti mokslo pažangos. Aš negaliu balsuoti už šį įstatymo projektą ir nuspręsti, imtis Dievo vaidmens. O medikai, be abejo, suras būdų. Man atrodo, verta grįžti prie šito įstatymo projekto…

PIRMININKĖ. Gerbiama kolege, laikas!

R. TAMAŠUNIENĖ (*LRF*). …ir pritaikyti pažangesnius metodus, negu mes čia dabar bandome svarstyti.

PIRMININKĖ. A. Valinskas – motyvai už.

A. VALINSKAS (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiama Seimo Pirmininke. Gerbiami kolegos, siūlomi įstatymų pakeitimai užtikrina teisines ribas, į kurias tilps visos pažiūros. Asmenys, dėl moralinių, etinių, religinių priežasčių atsisakantys nutraukti savo embrionų saugojimą, galės laisva valia juos ir toliau saugoti kad ir iki savo gyvenimo pabaigos. O amžinas, neproporcingai ir nelogiškai ilgas embrionų saugojimas nebus *a priori* užkraunamas absoliučiai visoms poroms, kurioms yra reikalingas pagalbinis apvaisinimas. Jis ir neturėtų būti joms užkraunamas jau vien dėl tos priežasties, kad toks embrionų saugojimas yra elementariai netvarus. Net jei visa ta našta būtų užkraunama valstybei, kiekvienais metais kumuliatyviai vis labiau didėjančių užšaldytų embrionų

skaičiaus saugojimas ilgainiui pareikalautų tiek lėšų, tiek įrangos, tiek specialistų ir tiek vietos, kad jis taptų elementariai nebepakeliamas net ir valstybei.

Jis tuo pat metu yra ir elementariai nenuoseklus Lietuvoje galiojančio nėštumo nutraukimo reglamentavimo fone. Galiojanti embrionų saugojimo tvarka užšaldytam, galimai niekada žmogaus organizmu nevirstančiam embrionui, galbūt jau ir negyvybingam embrionui suteikia didesnę apsaugą negu iki kelių mėnesių moters organizme besivystančiam vaisiui. Tikiuosi, nesame tokie trumparegiai, kad svarstytume nėštumo nutraukimo procedūros uždraudimą Lietuvoje, tačiau tokiu atveju bent jau suderinkime šias dvi nuostatas.

Lietuva yra demografinėje duobėje ir dažnai bandydami iš jos išlipti, atrodo, tarsi bandome išradinėti dviračius. Turime kelis pasiūlymus, kurie revoliucijos šioje srityje nesukels, bet iš tiesų galės būti vieni iš faktorių, padedančių apsispręsti poroms, svarstančioms apie pagalbinį apvaisinimą. Todėl ir raginu pritarti šiems pakeitimams. Ačiū.

PIRMININKĖ. Motyvai prieš – A. Gedvilas.

A. GEDVILAS (*DPF*). Ačiū, Pirmininke. Visų pirma keičiant 3 straipsnio 7 dalį ir ją išdėstant taip, kad pagalbinis apvaisinimas gali būti atliekamas tik naudojant apvaisinamos moters ir lytinių ląstelių donoro, su ja gyvenančio įstatymu nustatyta tvarka sutuoktinio ar partnerio, lytines ląsteles, tačiau taip ir liko neatsakyta, kas bus tais išskirtiniais atvejais, kai vieno iš sutuoktinių ar partnerių lytinės ląstelės yra pažeistos ar jų nepakanka ir dėl to jos negali būti panaudotos pagalbiniam apvaisinimui. Kas tokiu atveju galės būti donoru? Beje, teisininko V. Malinausko teigimu, tokie sprendimai atveria kelią ir homoseksualioms poroms susilaukti vaikų pasitelkus pagalbinį apvaisinimą.

Antra. Kam bus galima donuoti embrionus, kodėl tėvai turi sutikti dėl embrionų donavimo? Atsakymo į šiuos klausimus taip pat neturiu. Pagaliau, Vilniaus universiteto ligoninės Santaros klinikų Akušerijos ir ginekologijos skyriaus vedėjo gydytojo akušerio R. Griciaus teigimu, Sveikatos apsaugos ministerijos pasiūlyme dėl surogatinės motinystės embrionai galėtų būti naudojami tik išimtiniais atvejais, tai būtų skiriama tik toms moterims, kurios dėl tam tikros ligos visiškai negali turėti nėštumo, kurioms dėl ligos yra pašalinta gimda ir panašūs dalykai. Tokių porų per metus mes turime vos vieną. Kas gali patikinti, kad tai nesiplėtos?

Šis įstatymo projektas visuomenėje kelia daug klausimų ir įtampos, kol nėra atsakymų, pritarti negaliu ir kviečiu kolegas balsuoti prieš.

PIRMININKĖ. Motyvai už – A. Sysas.

A. SYSAS (*LSDPF*). Ačiū, Pirmininke. Gerbiami kolegos, mes užmiršome, dėl ko buvo priimtas Pagalbinio apvaisinimo įstatymas, būtent padėti šeimoms. Čia buvo esminis dalykas. Reikia pasidžiaugti, kad turbūt dešimtys ir šimtai šeimų susilaukė kūdikių, deja, buvo kompromisų.

Sutinku su kolege, kad mes tikrai ne dievai, mes – įstatymų leidėjai, bet įstatymų leidėjas kartais padarydamas žmonėms gera užkrauna papildomą finansinę naštą ir tai akivaizdžiai matėsi. Aš pajuokausiu, kad klimato atšilimas duoda teigiamą rezultatą mums čia, Seime, Seimo salėje. Amžino įšalo šiame įstatyme nebus, tai yra teigiamas žingsnis bent jau šita kryptimi. Aš manau, kad tėveliai, kurie jau susilaukė vaikučių, tuos pinigus, kuriuos turėjo įdėti į tą amžiną įšalą, galės panaudoti kitiems reikalams. Tai yra teisingas sprendimas, kad valstybė dvejus metus (čia vėlgi tam tikras kompromisas) saugo, apmoka, bet po dvejų metų patys donorai ir nuspręs, ką toliau daryti. Jeigu kas nors labai norės kartu pasilaidoti, tada bus galima saugoti. Kviečiu pritarti logiškam, teisingam, moksliškai pagrįstam įstatymui.

PIRMININKĖ. Motyvai prieš – D. Kepenis.

D. KEPENIS (*LVŽSF*). Dėkoju. Iš tiesų balsuosiu prieš dėl kelių priežasčių. Visų pirma, tie žmonės, kurie mane agituoja balsuoti už, pasirodo, iki šiol nežino, kas yra gyvybė, neranda embrione nei smegenų, nei širdies. Antras dalykas, jeigu jau kalbame apie mokslą, pasirodo, taip ir neatsakyta į klausimą, kiek embrionai lieka gyvi, – 2 metus, 10 metų, 100 metų? O svarbiausia, kodėl būsiu prieš, jau 1 straipsnio 1 dalyje yra parašyta, na, Trojos arklys čia yra įvestas: tai, ką mes vadiname šeima, mes norime padėti šeimoms, pasirodo, čia kalbama ir apie santuoką sudariusių asmenų arba registruotos partnerystės sutartį. Taigi, jau šiame įstatyme mes turėsime Trojos arklį. Mes pradedame visą ciklą įstatymų, į kuriuos jau įrašome partnerystės sąvoką, jos dar, žinoma, Seimas nėra priėmęs, bet jau Trojos arklį turime padarę. Vien todėl raginu balsuoti prieš, nes šio

įstatymo pataisos yra tikrai kaip pusfabrikatis, ne tik nepadės, bet dar daugiau suteiks neaiškumo ir nesutarimų mūsų visuomenėje. Ačiū.

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos, motyvai už ir prieš išsakyti. Balsuokime. Kas pritariate Pagalbinio apvaisinimo įstatymo pakeitimui, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 116: už – 68, prieš – 28, susilaikė 20. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

11.12 val.

Baudžiamojo kodekso 9[1], 118 ir 119 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1220(2)ES (*priėmimo tęsinys*)

Kitas darbotvarkės 1-3.1 klausimas – projektas Nr. XIVP-1220. Mes jau apsvarstėme pastraipsniui, taigi liko tik balsavimas. Kas pritariate Baudžiamojo kodekso pakeitimo projektui, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 122: už – 119, prieš – 2, susilaikė 1. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

11.13 val.

Baudžiamojo proceso kodekso 71[1], 73, 77, 77[1], 212, 254, 303 ir 327 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1221(2)ES (*priėmimo tęsinys*)

Kitas darbotvarkės 1-3.2 klausimas – Baudžiamojo proceso kodekso kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1221. Balsuojame.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 123: už – 123, prieš nebuvo, susilaikiusių nebuvo. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

11.14 val.

Vadovybės apsaugos įstatymo Nr. IX-1183 7 ir 9 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1701 (*pateikimo tęsinys*)

Balsuojame dėl darbotvarkės 1-4 klausimo – Vadovybės apsaugos įstatymo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1701. Balsuojame po pateikimo. Kas pritariate, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 123 Seimo nariai: už – 73, prieš – 13, susilaikė 37. Po pateikimo pritarta. Kaip pagrindinis siūlomas Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Siūloma svarstyti birželio 14 dieną. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Gerbiamas P. Gražulis norėtų pasisakyti. Prašom.

P. GRAŽULIS (*LRF*). Aš manau, kad po šito įstatymo priėmimo, jis yra labai teisingas, apskritai reikia naikinti Vadovybės apsaugos tarnybą. Kam jos reikia, nėra čia ką saugoti.

PIRMININKĖ. Išgirdome vieno Seimo nario nuomonę. Gerbiami kolegos, ar galime pritarti bendru sutarimu dėl komiteto ir svarstymo datos? Dėkoju, pritarta bendru sutarimu.

11.15 val.

Seimo rezoliucijos „Dėl nepritarimo sveikatos priežiūros įstaigų tinklo pertvarkai“ projektas Nr. XIVP-1312 (*priėmimo tęsinys*)

Kitas darbotvarkės 1-5 klausimas – Seimo rezoliucijos „Dėl nepritarimo sveikatos priežiūros įstaigų tinklo pertvarkai“ projektas Nr. XIVP-1312. Priėmimas. Balsuojame. Kas už tai, kad pritartume be pataisų, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 121 Seimo narys: už – 55, prieš – 58, susilaikė 8. Nepritarta. Dabar Seimas turėtų… Rezoliucija nepriimta. Baigiame šios rezoliucijos aptarimą. P. Gražulis šiandien labai aktyvus, vėl norėtų pasisakyti.

P. GRAŽULIS (*LRF*). Gerbiami konservatoriai, visais klausimais socialdemokratai jus palaiko, bent vienu klausimu jūs galite palaikyti socialdemokratus?

PIRMININKĖ. J. Jarutis – taip pat replika po balsavimo.

J. JARUTIS (*LVŽSF*). Ačiū, labai trumpa replika. Formuojasi išvada, kad gydytis dabar galėsime tik penkiuose didmiesčiuose. (*Balsai salėje*)

PIRMININKĖ. Dėkoju. Gerbiami kolegos, replikos išsakytos. Judame toliau. Pradedame priėmimą.

11.17 val.

Diplomatinės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1012 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1229(2) (*priėmimas*)

Darbotvarkės 1-6.1 klausimas – Diplomatinės tarnybos įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1229(2). Dėl 1 straipsnio pasiūlymų nėra gauta. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Norėčiau pakviesti A. Ažubalį, komiteto pranešėją, kadangi yra gauta nemažai pataisų. 1 straipsnis. Galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, kolegos, pritarta bendru sutarimu.

Dėl 2 straipsnio yra gauta kolegų A. Ažubalio ir kitų pataisa. Kas galėtų pristatyti? Ar galėtumėte jūs? Prašom pristatyti pataisą.

A. AŽUBALIS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, su šiuo įstatymu viskas gerai, išskyrus tai, kad vėl bandoma lipti ne per duris, o per langą, ir bandoma piršti partnerystės sąvoką. Atkreiptinas dėmesys, kad per pirmąjį pristatymą Užsienio reikalų komitete ministerija taip pat nepritarė šitam siūlymui. Ministerijos nuomonė: įstatymo projekto svarstymo metu Užsienio reikalų komitete teigėme, kad dėl pasiūlymų, susijusių su diplomatų partneriams taikomomis socialinėmis garantijomis, reikia laikytis sisteminio požiūrio ir atitinkamus pakeitimus inicijuoti horizontaliai, tai yra kai bus priimtas atitinkamas įstatymas, kuris apibrėš partnerystės sampratą ir kitus svarbius aspektus. Taip būtų užtikrintas teisinio reguliavimo sistemiškumas, nuoseklumas ir aiškumas, ir vienodas taikymas.

Kolegos, šiuo atveju, sakyčiau, yra nusižengta ir geros teisėkūros principams, nes komitetas pritarė siūlymui, kad partnerystės sąvoka įstatyme bus įtvirtinta tada, kai toks įstatymas bus priimtas. Žinote, mes bet kurį teisės aktą galime labai paprastai apkrauti tokiais dalykais, kad, sakykime, turėsime karvių tiek ir tiek tada, kai turėsime tiek ir tiek ganiavos. Įrašome tokį dalyką į įstatymą.

Žodžiu, aš vadinu šį pasiūlymą teisine šiukšle, nes jis tik apkrauna teisės aktą, bet nieko nepaaiškina ir nieko nesprendžia. Ponai, jei bus priimtas partnerystės ar bendro sugyvenimo įstatymo aktas, tokiu atveju bus galima kalbėti ir apie Diplomatinės tarnybos ir kitų teisės aktų pataisymus.

PIRMININKĖ. A. Sysas dėl vedimo tvarkos.

A. SYSAS (*LSDPF*). Aš kreipiuosi į gerbiamą Pirmininkę. Tokiais atvejais, jei autorius stovi tribūnoje ir pristato komiteto nuomonę, kitas autorius, nes ne vienas yra pateikęs pataisą, pristato, o ne komiteto išvadų teikėjas pradeda dėstyti savo argumentus.

A. AŽUBALIS (*TS-LKDF*). Atsiprašau. Seimo Pirmininkė paprašė manęs pristatyti pataisas.

PIRMININKĖ. Dėkoju, gerbiamas kolega. Jūsų gera pastaba, tačiau pataisa jau pristatyta. Gerbiami kolegos, turime apsispręsti, ar yra 29 Seimo nariai, palaikantys šios pataisos svarstymą. Balsuokime.

Yra. Taigi prašau komiteto pranešėją pristatyti komiteto nuomonę.

A. AŽUBALIS (*TS-LKDF*). Gerbiama Pirmininke, kolegos, komitetas nepritarė siūlymui, kurį ką tik pristačiau. Komitetas aiškina, kad tai yra patikslinimas, kuriuo įvestas diplomato partnerį apibrėžiantis turinys. Partneris, kaip partnerystė, registruota įstatymų nustatyta tvarka. Ką ir minėjau, komitetas sako, kad kai bus priimtas Partnerystės įstatymas, tada ir ši nuostata įsigalios.

PIRMININKĖ. Motyvai. Už kalba V. Aleknaitė-Abramikienė.

V. ALEKNAITĖ-ABRAMIKIENĖ (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiamoji Pirmininke. Mielieji kolegos, šis siūlymas, kurį pateikė ponas T. V. Raskevičius, neatitinka teisėkūros principų, nes negalima įrašyti į specialųjį įstatymą sąvokų, kurių nėra kituose įstatymuose. Ypač keista, kad patys partnerystės palaikytojai dabar pakeitė šią sąvoką ir jau vadina civiline sąjunga, bent jau taip siūlo.

Dar daugiau. Kaip suprantu, artimiausiu metu jie teiks šį įstatymą Seimui ir, ko gero, šioje pavasario sesijoje mes išsiaiškinsime, kokia ta sąvoka iš tiesų bus, ar ji bus išvis. Tai įrašyti dabar trumpam laikui partnerystę tam, kad paskui mes braukytume ir kaitaliotume, yra tiesiog neracionalu laiko požiūriu.

Tai nėra koks nors labai griežtas nusistatymas ar kas nors, bet palaukime: kai bus, tada mes ir krikštysime. O dabar tai primena, žinote, tą iš pasakos: Pinčiukas sustabdo valstietį ir sako, tu pažadėk man atiduoti tai, ko namie nepalikai. Tai mes juk ne pinčiukai. Mes turime teisine logika vadovautis. Todėl aš siūlau dabar pritarti mūsų siūlymui, juo labiau kad ir Užsienio reikalų ministerija suprato šią logiką. O kai bus priimtas atitinkamas įstatymas, tai ir pataisysime, gal ir daugiau reikės įstatyme. Ačiū.

A. AŽUBALIS (*TS-LKDF*). Jeigu bus priimta.

PIRMININKĖ. Motyvai prieš – I. Pakarklytė.

I. PAKARKLYTĖ (*LF*). Gerbiami kolegos, raginu nepalaikyti šio pasiūlymo, palaikyti visą įstatymą, tačiau šį pasiūlymą atmesti. Vienas pagrindinių Diplomatinės tarnybos įstatymo šiais pakeitimais keliamų tikslų yra užtikrinti teisines prielaidas turėti modernią, efektyvią, gebančią veiksmingai ir laiku reaguoti į aplinkos pokyčius, konkurencingą ir karjerai patrauklią diplomatinę tarnybą. Toks viso paketo tikslas. Pritarus šiam teikiamam pasiūlymui, būtų atšauktas 20 konkrečių įstatyme numatytų garantijų taikymas ne tik sutuoktiniams, bet ir partneriams. Kokios tos garantijos yra? Tai, pavyzdžiui, grįžti anksčiau į tas pareigas, įgyti darbo stažą už diplomatinės tarnybos laikotarpį, dirbti diplomato paskyrimo valstybėje ir visi kiti… Prašau nekomentuoti, kolega, kol ne jūsų laikas yra. Na, taip, tos siūlomos garantijos įsigaliotų priėmus Civilinės sąjungos įstatymą, tas yra tiesa.

Šiuo metu mes Lietuvoje turime apie 60 teisės aktų, kurie numato teises ir pareigas partneriams arba sugyventiniams, jau 60 įstatymų yra dabar. Tai nėra kas nors neįprasto, kas nors naujo siūloma, o tai kaip tik sudarytų lengvesnes sąlygas Civilinės sąjungos įstatymui įsigalioti po to, kai jis, tikėkimės, bus priimtas parlamente. Galiausiai Lietuvoje gyventojų grupėje iki 49 metų yra 560 tūkst. asmenų, kurie niekada nebuvo sudarę santuokos. Daliai šių žmonių yra aktualus civilinės sąjungos institutas ir jo teikiamos garantijos.

Tad aš raginu nepalaikyti šio konkretaus pasiūlymo ir taip parodyti valstybės rūpinimąsi visais Lietuvos diplomatais, nepriklausomai nuo jų asmeninių santykių statuso.

PIRMININKĖ. Dėkoju, kolegos, motyvai išsakyti. Dabar turime balsuodami apsispręsti dėl kolegų A. Ažubalio ir kitų teikiamos pataisos, jai komitetas nepritarė. Balsuojame.

Lygu, balsavimas lygus. Jį reikėtų kartoti.

Gerbiami kolegos, kviečiu užimti vietas, dar kartą balsuokime dėl kolegų A. Ažubalio ir kitų pataisos, jai komitetas nepritarė. Balsuojame.

Už – 59, prieš – 40, susilaikė 23. Pataisai nepritarta.

G. Surplys norėtų pasisakyti. Prašau.

G. SURPLYS (*LVŽSF*). Dėkoju, Seimo Pirmininke. Gerbiami kolegos, aš norėjau pasisakyti už, bet nespėjau, tai noriu pasakyti repliką po balsavimo. Mes matėme, kiek tolygiai pasiskirsto tos nuomonės. Iš tikrųjų šis įstatymas yra ilgai lauktas diplomatinės bendruomenės įstatymas. Jam pritaria ir vadovybė, ir profsąjungos, bet būtent šis klausimas labai supriešino ir mus salėje, ir, kaip buvo įvardinta, ministerijos atstovus. Todėl tas balsavimas, kurį mes ką tik turėjome, gali pakenkti viso įstatymo priėmimui. Tai tik tiek norėjau pasakyti.

PIRMININKĖ. T. V. Raskevičius – replika po balsavimo.

T. V. RASKEVIČIUS (*LF*). Aš dėl protokolo norėčiau, kad antro balsavimo mano balsas būtų įskaitytas prieš.

PIRMININKĖ. Dėkoju, bus įskaityta. J. Razma.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Aš, reaguodamas į kolegos Giedriaus pasisakymą, tikiuosi, kad jie elgsis atsakingai, kai reikės balsuoti už visą svarbų projektą. Nereikia dramatizuoti štai šio balsavimo. Jeigu gerbiamas Giedrius pasižiūrėtų į kai kuriuos priimtus įstatymus jūsų dominavimo kadencijoje, pavyzdžiui, priimtą Paramos būstui įstatymą, kur ramiausiai parašėte, kad partnerystėje esantys asmenys gali gauti paramą būstui, jums nekilo problemos dėl tos sąvokos. Tokių yra daug pavyzdžių. (*Balsai salėje*)

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos, aš tikrai kviečiu grįžti prie balsavimo. P. Gražulis – trumpa replika.

P. GRAŽULIS (*LRF*). Gerbiami socialdemo… Šitie konservatoriai… (*Balsai salėje*) …na, jūs beveik tokie patys kaip socialdemokratai arba socialdemokratai tokie patys kaip jūs, konservatoriai. Nors nėra daugumoje, bet socialdemokratai visada balsuoja su jumis. Jūs nesate vieniši, jūs turite ištikimus partnerius socialdemokratus.

PIRMININKĖ. Puiku, replikos išsakytos. Gerbiami kolegos, apsispręskime dėl viso 2 straipsnio. Galime bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Reikalaujate balsuoti. Balsuojame dėl 2 straipsnio. Kas pritariate visam 2 straipsniui?

Balsavo 96: už – 67, prieš – 15, susilaikė 14. Pritarta 2 straipsniui.

Dėl 3, 4, 5 straipsnių pasiūlymų nėra gauta. Ar galime jiems pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, kolegos, pritarta bendru sutarimu.

Dėl 6 straipsnio yra gauta Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastaba, jai komitetas pritarė. Ar galime pritarti bendru sutarimu 6 straipsniui? Dėkoju, gerbiamieji kolegos, pritarta bendru sutarimu. Dėl 7 straipsnio yra gauta tų pačių Seimo narių tokios pat…

A. AŽUBALIS (*TS-LKDF*). Nėra prasmės tada balsuoti dėl tų kitų.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Taigi, dar yra gautos dvi Teisės departamento pastabos, abiem joms komitetas pritarė.

A. AŽUBALIS (*TS-LKDF*). Atsižvelgta.

PIRMININKĖ. Atsižvelgta. Gerbiami kolegos, ar galime pritarti 7 straipsniui bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Dėkoju, pritarta bendru sutarimu. Nuo 8 iki 16 straipsnių pataisų nėra. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Dėkui, pritarta bendru sutarimu. Dėl 17 straipsnio yra ta pati pataisa, dėl jos jau Seimas apsisprendė, ir Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastaba, į ją komitetas atsižvelgė. Galime 17 straipsniui pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, kolegos, pritarta bendru sutarimu. Dėl 18, 19, 20 straipsnių nėra pastabų. Ar galime kiekvienam iš šių straipsnių pritarti bendru sutarimu?

A. AŽUBALIS (*TS-LKDF*). Taip, taip.

PIRMININKĖ. Dėkui, pritarta bendru sutarimu. Dėl 21 straipsnio yra gauta ta pati pataisa, dėl jos jau apsisprendėme, ir Teisės departamento pastaba, į ją komitetas atsižvelgė. Ar 21 straipsniui galime pritarti bendru sutarimu? Dėkui, pritarta bendru sutarimu. Dėl 22 straipsnio yra gauta Seimo narių pataisa, dėl jos Seimas jau apsisprendė. Ar 22 straipsniui galime pritarti bendru sutarimu? Dėkui, pritarta bendru sutarimu. Dėl 23, 24 straipsnių pastabų nėra gauta. Ar galime pritarti bendru sutarimu abiem straipsniams? Dėkui, pritarta bendru sutarimu. Dėl 25 straipsnio nėra pastabų. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta bendru sutarimu. Dėl 26 straipsnio yra Teisės departamento pastaba. Komitetas į ją atsižvelgė. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Dėkui, pritarta bendru sutarimu. Dėl 27 straipsnio yra gauta Teisės departamento pastaba. Komitetas į ją atsižvelgė. Ar galime 27 straipsniui pritarti?

A. AŽUBALIS (*TS-LKDF*). Taip, taip, taip.

PIRMININKĖ. Dėkui, pritarta. Dėl 28 straipsnio yra gauta to paties turinio Seimo narių pataisa. Seimas jau apsisprendė. Taigi, ar galime pritarti bendru sutarimu 28 straipsniui? Dėkui, pritarta bendru sutarimu. Dėl 29 straipsnio yra Teisės departamento pastaba. Į ją komitetas atsižvelgė. Ar galime pritarti 29 straipsniui bendru sutarimu? Dėkui, pritarta bendru sutarimu. Dėl 30 straipsnio nėra pastabų. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta bendru sutarimu.

Dėl 31 straipsnio yra gauta ta pati Seimo narių pataisa, dėl jos jau apsisprendėme. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta bendru sutarimu. Dėl 32 straipsnio yra gauta Teisės

departamento pastaba. Komitetas į ją atsižvelgė. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta bendru sutarimu. Dėl 33 straipsnio yra ta pati Seimo narių pataisa, dėl jos Seimas apsisprendė. Ar galime dėl 33 straipsnio apsispręsti bendru sutarimu? Dėkui, pritarta bendru sutarimu.

Dėl 34, 35, 36, 37, 38 straipsnių nėra gauta pastabų. Ar galime kiekvienam iš jų pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta bendru sutarimu. Dėl 39 straipsnio yra gautos dvi, atsiprašau, ne dvi, o netgi keturios pataisos, susijusios su ta, dėl kurios Seimas jau apsisprendė. Ar galime 39 straipsniui pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta bendru sutarimu. Dėl 40 straipsnio nėra gauta pataisų. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta bendru sutarimu.

Dėl 41 straipsnio yra gauta viena pataisa, dėl jos jau apsisprendėme. Ar galime 41 straipsniui pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta bendru sutarimu. Dėl 42 straipsnio yra gauta ta pati pataisa. Ar galime pritarti 42 straipsniui bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta bendru sutarimu. Dėl 43 straipsnio taip pat yra gauta ta pati pataisa, dėl jos Seimas apsisprendė, tiksliau, ne viena, o keturios. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, straipsniui pritarta bendru sutarimu. Dėl 44 straipsnio yra gauta ta pati Seimo narių pataisa, dėl jos Seimas jau apsisprendė. Ir Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastaba, į ją komitetas atsižvelgė. Ar galime pritarti 44 straipsniui bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta bendru sutarimu.

Dėl 45 straipsnio yra gautos dvi Seimo narių pataisos, dėl jų Seimas jau apsisprendė. Ar galime 45 straipsniui pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta bendru sutarimu. Dėl 46, 47, 48 ir 49 straipsnių nėra gauta pasiūlymų. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta bendru sutarimu. Dėl 50 straipsnio yra gauta tos pačios esmės Seimo narių pataisa, dėl jos Seimas jau apsisprendė, bei Teisės departamento pastaba, į ją komitetas atsižvelgė. Ar galime pritarti 50 straipsniui bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta bendru sutarimu. Dėl 51, 52 straipsnių pasiūlymų nėra gauta. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta bendru sutarimu.

Dėl 53 straipsnio yra gauta Seimo narės L. L. Andrikienės pataisa, tiksliau, dvi pataisos, susijusios su įsigaliojimo laiku. Norėčiau paprašyti gerbiamą L. L. Andrikienę jas pristatyti.

L. L. ANDRIKIENĖ (*TS-LKDF*). Ačiū, Pirmininke. Pataisa yra labai paprasta. Kaip jūs jau minėjote, ji yra dėl įstatymo įsigaliojimo (53 straipsnio 1 dalis). Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2 dalį, įsigalioja nuo 2022 m. rugsėjo 1 d., 2 dalis – Lietuvos Respublikos Vyriausybė ar jos įgaliotos institucijos iki 2022 m. rugpjūčio 31 d. priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

Argumentas, kodėl tai siūlome, todėl, kad šiek tiek užtruko šio įstatymo svarstymas ir priėmimas Seime. Žinant, kad Prezidentas turi 10 dienų laikotarpį įstatymui pasirašyti, įstatymas gali būti grąžintas į Seimą, ši vėlesnė data yra logiška. Aš kviečiu kolegas pritarti šiems pasiūlymams. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Gerbiami kolegos, ar galime pritarti bendru sutarimu, kadangi komitetas pritarė? Dėkoju, pritarta bendru sutarimu. Dabar dėl viso 53 straipsnio. Ar galime pritarti jam bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta bendru sutarimu.

Motyvai dėl viso. Toliau posėdžiui pirmininkaus P. Saudargas.

PIRMININKAS (P. SAUDARGAS, *TS-LKDF*). Motyvus už pirmasis išsakys gerbiamas A. Sysas.

A. SYSAS (*LSDPF*). Ačiū, pirmininke. Tikrai kviečiu pritarti įstatymo projektui, prie jo daug dirbo ir darbuotojų atstovai, profsąjungų atstovai, dirbantys Užsienio reikalų ministerijoje. Ne dėl visko pasiektas kompromisas, bet tai yra tvirtesnis žingsnis į priekį, nes pataisos atsirado būtent dėl to, kad jauniems diplomatams dingsta motyvacija, karjeros kilimas yra labai sudėtingas, kiti dalykai.

Ko dar pasigendu šitame įstatyme – tai skaidresnės, aiškesnės sistemos, kaip tai veikia, pradedant nuo atestacijos komisijos ir kitų dalykų. Džiaugiuosi, kad bandymas vėl įvesti įdiplomatinimą šitame įstatyme nepavyko, tai yra kad mes diplomatinę tarnybą kuriame kaip specialistų, karjeros specialistų kalvę ir įstaigą. Tikrai tam tikrų niuansų yra likę ir šitoje srityje. Iš esmės perduodu ne tik savo nuostatą, bet būtent darbuotojų, kurie dirba diplomatinėse tarnybose, nuomonę, kad ir tokiam įstatymui reikia pritarti. Kviečiu balsuoti už.

PIRMININKAS. Dėkoju. Prieš kalbės gerbiama A. Kubilienė. Prašom.

A. KUBILIENĖ (*LVŽSF*). Ačiū, pirmininke. Na, neįėjo pro duris, bandoma per langą. Gerbiami kolegos, šiame projekte, kaip jau buvo ne kartą minėta diskusijose, atsiranda partnerystės sąvoka.

Tai dar kartą parodo, kad valdantieji neketina trauktis nuo partnerystės įteisinimo, nors neseniai yra įregistruotas Civilinės sąjungos projektas. Galima konstatuoti faktą, kad šis projektas nėra suderintas su Civilinės sąjungos įstatymo projektu, ir toliau kuria pareigas ir teises partneriams, bet jomis partneriai faktiškai negalės pasinaudoti Lietuvos teisinėje sistemoje, nes Partnerystės įstatymui yra nepritariama. Dar kartą noriu atkreipti jūsų dėmesį, kad absoliuti dauguma visuomenės, jos mandatą jūs turite čia, nepritaria partnerystei. Siūlau balsuoti prieš.

PIRMININKAS. Dėkoju. Už kalbės gerbiamas Ž. Pavilionis.

Ž. PAVILIONIS (*TS-LKDF*). Aš irgi labai norėčiau paprašyti kolegų balsuoti už šį įstatymą. Neįsivaizduojate, kiek diplomatų jo laukia. Diplomatinė tarnyba per paskutines kadencijas iš tikrųjų išgyveno tam tikrų sunkumų, paliko geriausi žmonės. Anksčiau į vieną vietą būdavo po penkis šešis žmones, konkursas vykdavo, dabar neįmanoma prikalbinti diplomatų į tą tarnybą jungtis.

Tikrai šiuo įstatymu padarysime tai, bent jau ką galime padaryti, kad pritrauktume gabiausius žmones, jų mums labiausiai reikia priešakinėse valstybės saugumo gynimo institucijose. Labai prašau kolegų padėti diplomatams, nes jeigu jau diplomatija nepadės, tada beliks iš tikrųjų tik karinėmis priemonėmis ginti šią valstybę, o norėtųsi, kad to neįvyktų.

PIRMININKAS. Dėkoju. Prieš kalbės gerbiamas D. Kepenis. Prašom.

D. KEPENIS (*LVŽSF*). Dėkoju. Yra toks posakis, kad šaukštas deguto sugadina medaus statinę. Mes dabar realiai matome, kaip tai vyksta. Tikrai svarbus įstatymas, jo laukia diplomatų bendruomenė. Jis negali būti priimtas vien todėl, kad jame yra dar vienas Trojos arklys: prieš tai jis buvo apvaisinimo įstatyme, dabar tą patį reiškinį matome šiame. Įstatyme 59 kartus pavartoti žodžiai „partneris“, „partnerystė“. Ką tai reiškia? Tai reiškia, kad mes ruošiamės tam didžiajam Lietuvos perversmui, *nušeiminimui* Lietuvos, partneriavimui Lietuvos.

Pritariu P. Gražuliui, kad jis įtaria mūsų socdemus bendradarbiaujant su valdančiaisiais. Jie tai daro ypatingais atvejais, kai klausimai liečia Konstituciją. Tos perteklinės mirtys, beje, taip pat *ant* šito susivienijimo *sąžinės* yra. Aš tą susivienijimą vadinu silke – socdemai ir liberalkonservatoriai. Jeigu jie dabar tą patį pademonstruos, mes vėl matysime, kad tas nusikalstamas susivienijimas toliau veikia prieš Lietuvą, prieš Lietuvos darną. Darna yra sveikatos matas. Jeigu norime, kad Lietuva gyventų sveikoje valstybėje, kad žmonės būtų ramūs ir laimingi, reikia ieškoti vienybės. O mes dabar tautą skaldome ir skaldome pačiu klastingiausiu būdu. Todėl aš raginu bent jau šį kartą neįleisti šio Trojos arklio ir tą įstatymą pertvarkyti taip, kad jis būtų naudingas diplomatų bendruomenei ir neskaldytų valstybės. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Bet išklausius jūsų man susiformuoja kitas priežodis, kad šaukštas deguto silkių statinę sugadino, o ne medaus, bet tiek to. Tęsiame diskusiją.

Toliau L. L. Andrikienė kalbės už. Prašom.

L. L. ANDRIKIENĖ (*TS-LKDF*). Ačiū, pirmininke. Kviečiu kolegas balsuoti už šį įstatymą. Daugelis argumentų jau buvo išsakyti. Tik keletas aspektų. Tai – svarbiausias viso diplomatinės tarnybos stiprinimo paketo įstatymas. Ir, kaip Ž. Pavilionis sakė, diplomatų bendruomenė jo seniai laukia. Ir aš tikrai tai galiu patvirtinti. Visi, kurie dirbame Užsienio reikalų komitete, tai puikiai žinome.

Svarbu yra tai, kad šiuo įstatymu diplomatams bus didinami žemiausi pareiginės algos koeficientai. Kalbame apie didinimą. Nustatome papildomas skatinimo priemones, geriname socialines garantijas. Tai iš tikrųjų seniai reikėjo padaryti.

Ir dar vienas svarbus momentas. Tęsiamas diplomatinės tarnybos depolitizavimas, galutinai panaikinamos politinių paskyrimų į karjeros diplomatus galimybės. Atsižvelgdama ir į kitų išsakytus argumentus, šiandien ramia širdimi kviečiu ir prašau jūsų balsuoti už šį įstatymo projektą. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. P. Gražulis ketina kalbėti prieš. Prašom.

P. GRAŽULIS (*LRF*). Gerbiami Seimo nariai, kaip jūs žinote, į sovietmečio diplomatinę tarnybą, jeigu nebuvai komunistu ar kagėbistu, nepateksi, turėjai būti ypač ištikimas. Dabar užtai gal 60 kartų įrašyta į įstatymą „partnerystė“, dabar turi partneriauti. Jeigu jau nebūsi partneris ar neturėsi partnerio, į diplomatinę tarnybą taip pat sunkiai pateksi. Čia, matyt, viskas apsivertė, bet taisyklės liko tos pačios. Aš tik dabar suprantu, kodėl socialdemokratai su konservatoriais nuolat

partneriauja, nuolat, kiekvieną kartą jie partneriai ir partneriai, lyg ir opozicija, bet socialdemokratai yra konservatorių partneriai, kai reikia balsuoti.

Kitas dalykas. Kas susiję su krikščionimis demokratais, na, ten liko, pažiūrėjau, trys balsavo prieš, du susilaikė. Jūs bėkite iš tos frakcijos, iš tų partnerių frakcijos, iš tų konservatorių! Ateikite pas mus, įkursime normalią frakciją. Jūs užsiimate blogu darbu, jūs klaidinate visuomenę, pažiūrėkite, mes, krikdemai, laikomės krikščioniškų vertybių! Kokių jūs laikotės? Jūs apgaudinėjate žmones taip balsuodami! Vis tiek jiems užtenka balsų, jie turi partnerius socialdemokratus.

PIRMININKAS. Dėkoju už pasisakymą ir įdomius pasiūlymus. Ir paskutinis gerbiamas K. Masiulis kalbės už. Prašom.

K. MASIULIS (*TS-LKDF*). Čia įdomių pasisakymų girdėjau. Labai dėkoju kolegei Laimai, gražiai sudėliojusiai teigiamus aspektus. Iš tikro įstatymo projektas apima daugybę sričių. Visi susitelkia į vieną smulkų aspektą, į tą žodį „partnerystė“. Jo esmę labai gerai išmano P. Gražulis, apsimesdamas čia pasiųstu Dievo apaštalu, o iš tikro partneriauja, ir labai aktyviai, net atžalų susilaukia partnerystėje, ne santuokoje.

Aš norėčiau pasakyti, kad taip gali būti ir diplomatams, gyvenantiems, deja, nesusituokus, nebūtinai vyrui su vyru, daugeliu atvejų Lietuvoje apie pusė šeimų gyvena nesusituokę, vaikų susilaukia. Kaip dabar jie turėtų važiuoti į tą diplomatinę tarnybą? Kažkodėl nekliuvo ta partnerystė, absoliučiai nekliuvo valstiečiams praeitą kadenciją, kai jie buvo valdantieji. Į krūvą įstatymų (Jurgis čia labai gražiai parodė besdamas pirštu) įrašėte tuos žodžius, nes suprantate, kad tai yra nūdienos aktualija. Partnerystė egzistuoja, ji egzistuoja. Dabar imti ir sakyti, kad štai nėra! P. Gražulis šventeiviškas, jis apsimeta, kad neva partnerystės nėra, pats tą daro. Ji yra. Petrai, kaip važiuotumei į diplomatinę tarnybą, jeigu kas priimtų, be partnerės? Na, tiesa, be partnerės važiuotum, aišku, ir be vaiko. O kai kas nori važiuoti ir su vaiku, ir su partnere. Kolegos, balsuokime už šitą įstatymą. (*Balsas salėje*)

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, dar liko vienas motyvų sakytojas, bet aš prieš tai norėčiau susitarti. Mums baigėsi formalus balsavimo langas. Ar galėtume sutarti, kol baigsime šio įstatymo ir lydimųjų svarstymą, ten pasiūlymų daug nebus, pratęsiame balsavimą 15–20 minučių, kol baigsime šio įstatymo ir lydimųjų priėmimą. Tada judėsime jau pagal darbotvarkę.

P. Gražulis nori per šoninį mikrofoną. Prašom.

P. GRAŽULIS (*LRF*). Gerbiamas Masiuli, tu pažiūrėk į savus. Šventajame Rašte yra parašyta, čia tinka konservatoriams, jūs matote svetimo žmogaus akyje krislą, bet savo akyje nematote rąsto. Nematai tu M. Majausko, kai vedė į savo žmonos lovą nepilnametes, nematai savo senelio V. Landsbergio, atėmusio iš A. Sakalo žmoną, nematai Etikos ir procedūrų komisijos…

PIRMININKAS. Gerbiamas kolega, aš jums mikrofoną išjungiu, nes jūs žarstotės nemotyvuotais kaltinimais. (*Balsai salėje*) Gerbiamas Petrai, užteks. Ačiū, būkite korektiškas, nes negalima žarstytis visiškai nepagrįstais kaltinimais. Ačiū. Toliau G. Surplys išsakys motyvus prieš.

G. SURPLYS (*LVŽSF*). Ačiū, Pauliau. Gerbiami kolegos, labai trumpai. Iš tikrųjų visa širdimi esu už šitą įstatymą, bet reaguodamas į tai, ką prieš tai sakė gerbiamas Kęstutis ir gerbiamas Jurgis, kiek žmonių pasinaudojo šiuo metu tais, kaip jūs sakėte, 60 įstatymų, kuriuose įrašyta partnerystė? Mano galva, nedaug, nes partnerystė Lietuvoje neįteisinta. Kam mes statome vežimą prieš arklį ir sugadiname šitą labai gerą projektą, į kurį įrašius partnerystę, kaip dabar įrašyta su skliausteliais, vis tiek nė vienas diplomato partneris negalės pasinaudoti jokiomis privilegijomis, jokiomis sąlygomis, kol nebus Partnerystės įstatymo. Čia yra nereikalingas intarpas, kuris sugadina visą įstatymą. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Motyvai išsakyti, kad ir karštai. Balsuojame dėl šio projekto. Prašom balsuoti. Priėmimas. Darbotvarkės 1-6.1 klausimas – Diplomatinės tarnybos įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1229(2). Balsuojame.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 83, balsavo 81: už – 74, prieš – 2, susilaikė 5. Įstatymas yra priimtas. (*Gongas*)

11.52 val.

Valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1230(2) (*priėmimas*)

Toliau darbotvarkės 1-6.2 klausimas – Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1230(2). Gerbiami kolegos, neišsivaikštome, nes sutarėme, kad iš karto ir balsuosime. Čia trumpi, daug pataisų nebus. Gerbiamas komiteto atstovas, gerbiamas M. Lingė. Prašom į tribūną. Komiteto pirmininkas pristatys išvadą. Prašom.

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). Buvo gauta Teisės departamento pastaba, jai komitetas siūlo pritarti iš dalies. Tiesiog tą sąvoką, kurią buvo pasiūlyta taikyti plačiau, siūloma taikyti siauriau – tiek, kiek tai susiję su diplomatais ir diplomatinės tarnybos darbuotojais. Dar pasiūlė savo patikslinančias formuluotes. Šiam pasiūlymui komitete buvo pritarta bendru sutarimu.

Taip pat šiandien apsvarstėme gerbiamos kolegės L. L. Andrikienės pasiūlymą dėl įsigaliojimo datos tokios, kad būtų suderinta su pagrindiniu įstatymu ir įsigaliotų rugsėjo 1 dieną. Taip pat šiam pasiūlymui yra pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Dėkoju. Gerbiami kolegos, kadangi pagrindinį su data, iš esmės su tuo pasiūlymu jau priėmėme, tai balsuoti nelabai būtų logiška. Ar galime 1 straipsniui su visais minėtais pasiūlymais, jiems komitetas pritarė, pritarti bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Tada atsiranda naujas 2 straipsnis. Ar galima 2 straipsniui pritarti? Dėkoju, pritarta abiem straipsniams. Dabar dėl… (*Balsai salėje*) Yra 3 straipsnis. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

Dėl motyvų niekas neužsirašė. Balsuojame. (*Balsai salėje*) Tuoj pažiūrime, ar tikrai nėra. Ne, nėra dėl motyvų. Dabar balsuojame dėl viso pristatyto darbotvarkės 1-6.2 klausimo – Valstybinio socialinio draudimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1230(2).

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 89, balsavo 88: už – 79, prieš niekas nebalsavo, susilaikė 9. Įstatymas yra priimtas. (*Gongas*)

11.54 val.

Asmenų delegavimo į tarptautines ir Europos Sąjungos institucijas ar užsienio valstybių institucijas įstatymo Nr. X-1262 1, 12 ir 25 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo priedo pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIVP-1231(2) (*priėmimas*)

Darbotvarkės 1-6.3 klausimas – Asmenų delegavimo į tarptautines ir Europos Sąjungos institucijas ar užsienio valstybių institucijas įstatymo kelių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1231(2). A. Ažubalis į tribūną. Ar čia buvo daug darbo? Prašom, čia buvo keli pasiūlymai, taip? Dėl 1 straipsnio Teisės departamento…

A. AŽUBALIS (*TS-LKDF*). Taip, yra Seimo kanceliarijos Teisės departamento siūlymas. Komiteto nuomonė – pritarti jam, nes buvo atkreiptas dėmesys, kad pagrindiniame įstatyme buvo apsispręsta dėl kai kurių sąvokų.

PIRMININKAS. Dėkoju. Ar galime pritarti 1 straipsniui, naujam 2 straipsniui, tada 3 straipsniui, buvusiam 2 straipsniui, 4 straipsniui, buvusiam 3 straipsniui? Dėl jų nėra pasiūlymų. Ne, meluoju. Dabar dėl šito, kuris tampa 4 straipsniu, yra Seimo kanceliarijos Teisės departamento pasiūlymas, labai ilgas pasiūlymas, bet komiteto net neparašyta, ką padaro. Ar pritarė šitam?

A. AŽUBALIS (*TS-LKDF*). Komitetas pritarė.

PIRMININKAS. Pritarė. Atsiprašau, matau, parašyta.

A. AŽUBALIS (*TS-LKDF*). Čia komiteto siūlymai.

PIRMININKAS. Bendru sutarimu. Ar galime 4 straipsniui? Dėkoju. Ar galime 5 straipsniui, buvusiam 4 straipsniui? Dėkoju, pritarta. Ar galime 6 straipsniui, buvusiam 5 straipsniui? Dėl jo yra L. L. Andrikienės. Bet čia taip pat dėl įsigaliojimo datos. Dėl jos mes jau apsisprendėme. Ar galime pritarti bendru sutarimu šitam variantui? Dėkoju, procedūra pastraipsniui įveikta.

Motyvai dėl viso. Nematau norinčių kalbėti. Tada balsuojame dėl viso 1-6.3 klausimo – projekto Nr. XIVP-1231(2). Balsuojame dėl Asmenų delegavimo į tarptautines ir Europos Sąjungos institucijas ar užsienio valstybių institucijas įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo ir įstatymo priedo pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto. Dar vienas Diplomatinės tarnybos įstatymo lydimasis. Balsuojame. Priėmimas.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 85, balsavo 84 Seimo nariai: už – 78, prieš nėra, susilaikė 6. Įstatymas yra priimtas. (*Gongas*)

11.56 val.

Krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo Nr. VIII-723 61 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1232(2) (*priėmimas*)

Dabar 1-6.4 klausimas – Krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo vieno straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1232(2). Gerbiamas L. Kasčiūnas yra pranešėjas, bet aš žiūriu, ar čia yra darbo. Ne, darbo čia nėra, galime ir be jūsų.

Dėl 1 straipsnio pasiūlymų nebuvo. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Dėl 2 straipsnio tas pats dėl datos L. L. Andrikienės pasiūlymas. Tikiuosi, galime priimti bendru sutarimu 2 straipsnį su šiuo pasiūlymu? Dėkoju, pritarta.

Pastraipsniui įveikėme. Motyvai. Niekas nenori kalbėti. Balsuojame. Balsuojame dėl Krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo 61 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1232(2).

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 82, balsavo 82 Seimo nariai: už – 77, prieš nėra, susilaikė 5. Įstatymas yra priimtas. (*Gongas*)

11.57 val.

Žvalgybos įstatymo Nr. VIII-1861 64^1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1233(2) (*priėmimas*)

Toliau. Kitas yra 1-6.5 klausimas – Žvalgybos įstatymo vieno straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1233(2). Pranešėjas – L. Kasčiūnas, bet mes į tribūną nekviesime.

Dėl 1 straipsnio nebuvo pasiūlymų. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Dėl 2 straipsnio tas pats gerbiamos L. L. Andrikienės pasiūlymas dėl datos. Galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta ir 2 straipsniui.

Motyvai. Niekas nenori kalbėti. Taigi balsuojame dėl Žvalgybos įstatymo. Galime balsuoti dėl viso.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 86, balsavo 86 Seimo nariai: už – 81, prieš nėra, susilaikė 5. Įstatymas yra priimtas. (*Gongas*)

11.59 val.

Prokuratūros įstatymo Nr. I-599 37^5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1234(2) (*priėmimas*)

Toliau 1-6.6 klausimas – Prokuratūros įstatymo vieno straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1234(2). Vėl gal ir nereikia pranešėjo tribūnoje, nes čia dėl 1 straipsnio nebuvo pasiūlymų. Galime pritarti bendru sutarimu? Dėl 2 straipsnio buvo, kaip visada, dėl datos gerbiamos L. L. Andrikienės. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Balsuojame dėl viso. Balsuojame dėl viso Prokuratūros įstatymo. Prašom balsuoti.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 89, balsavo 89 Seimo nariai: už – 83, prieš nėra, susilaikė 6. Įstatymas yra priimtas. (*Gongas*)

12.00 val.

Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1235(2) (*priėmimas*)

Paskutinis lydimasis 1-6.7 klausimas – Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1235(2). Dėl 1 straipsnio nebuvo pasiūlymų. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Dėl 2 straipsnio tas pats pasiūlymas dėl datos. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Taigi pastraipsniui įveikta. Niekas nenori kalbėti. Balsuojame dėl viso Valstybės tarnybos įstatymo. Tai bus iš šio paketo paskutinis lydimasis įstatymas. Jį, tikiuosi, taip pat priimsime. Tada balsavimai baigsis, eisime toliau pagal darbotvarkę.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 88, balsavo 88: už – 78, prieš niekas nebalsavo, susilaikė 10. Įstatymas yra priimtas. (*Gongas*) Taigi šį paketą mes apsvarstėme.

Gerbiami kolegos, turbūt reikia pavėlinti antrąjį balsavimų laikotarpį, nes 12 val. 25 min. mes turbūt nespėsime, gal, nežinau, 12 val. 35 min. bent jau. (*Balsai salėje*) Jeigu šiek tiek užtempsime su pristatymais, tai šiek tiek tada dar… 12 val. 35 min. Manau, kad iki to laiko mes turėsime ką veikti, yra dar daug įstatymų projektų, kuriuos reikia apsvarstyti.

12.01 val.

Profesinio mokymo įstatymo Nr. VIII-450 37 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1304(2) (*svarstymas*)

Darbotvarkės 1-8 klausimas – Profesinio mokymo įstatymo 37 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1304(2). Į tribūną kviečiu pranešėją gerbiamą E. Pupinį. Prašom. Svarstymas.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, iš tiesų svarbus įstatymo projektas. Keletas tokių argumentų. Iš tikrųjų turime sudaryti sąlygas asmenims įgyti kelias kvalifikacijas. Anksčiau priimtas įstatymas, pataisos, uždraudė programas, pagal kurias parengiamos kelios kvalifikacijos, tokios kaip apdailininko arba padavėjo barmeno. Tai turime priimti šioje sesijoje, nes reikia pertvarkyti ir LAMA BPO programas, kad vis dėlto būtų galima įtraukti į profesines mokyklas tas specialybes.

Tada kitas dalykas – užtikrinti mokymo vietų prieinamumą asmenims, kurie kvalifikaciją įgijo, baigė labai trumpas formaliojo profesinio mokymo programas. Dar vienas – nustatyti tolygias teises įgyti profesiją specialiųjų ugdymosi poreikių turintiems asmenims. Ir dar vienas – riboti valstybės finansuojamo tęstinio profesinio mokymo prieinamumą asmenims, kurie mokėsi tam tikroje vietoje bei nutraukė mokymąsi.

Komitetas svarstė. Dėl kai kurių siūlymų nesutarė, buvo balsavimai, bet iš esmės visai išvadai pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar yra pasiūlymai. Balsuoti mes negalėsime, bet pabandykime bent pažiūrėti, gal mes ką nors sugebėsime sutarti.

Dabar dėl pavadinimo buvo Seimo narių S. Lengvinienės ir L. Nagienės net du pasiūlymai. Jiems komitetas nepritarė. Dabar pirmiausia aš klausiu šio pasiūlymo autorių: ar jūs reikalausite balsuoti, ar jus tenkina komiteto nuomonė nepritarti ir nereikalausite balsuoti? Jeigu reikalausite, mes tada visą procedūrą kelsime tolyn. Šiuo atveju, matau, L. Nagienei įjungtas mikrofonas. Nežinau, kuri. Ar S. Lengvinienė?

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Aš siūlyčiau, kad… Mes pritariame tam 1 straipsniui, bet mes dėl kitų, mums svarbiau kiti straipsniai, kitas dalis ten žiūrėsime.

PIRMININKAS. Dar tada matau… Gal gerbiamajai S. Lengvinienei galime įjungti, nes čia dvi autorės, pakomentuos gal dėl pavadinimo?

S. LENGVINIENĖ (*LF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Manau, kad dėl pavadinimo mes pritariame ir atsisakome šito. Dėl 2-o, kur iš dalies pritaria komitetas, taip pat pritariame. Bet dėl 1-o, kur yra įstatymo 11 straipsnio 2 dalimi papildyti, mes turime pasiūlymą ir jo neatsisakome.

PIRMININKAS. Taigi tada dėl pavadinimo jūs nereikalaujate balsuoti. Mes galime tada fiksuoti komiteto nepritarimą šiam pasiūlymui. Tada dėl 1 straipsnio dar buvo Lietuvos Respublikos Vyriausybės pasiūlymas, jam pritarė iš dalies. Ar Vyriausybę tenkina čia toks iš dalies pritarimas? Nežinau, ar yra Vyriausybės atstovų. Čia gal mūsų švietimo ir mokslo ministrė galėtų pasakyti, ar pritaria. Dėl 1 straipsnio buvo Vyriausybės pasiūlymas, jam komitetas pritarė iš dalies. Komitetas: „turintis vieną aukštojo mokslo kvalifikaciją, įgytą baigus studijas valstybės finansuojamoje studijų vietoje, ir vienu metu besimokantis“ ir taip toliau, komiteto tokia formuluotė. Ar tenkina jus? Gerai, tai dėl šito irgi tada nereikia balsuoti. Tada pritariame komiteto redakcijai. O tada buvo dar S. Lengvinienės, L. Nagienės pasiūlymas, jam komitetas pritarė iš dalies, čia buvo vienai kvalifikacijai prilyginamos ne daugiau kaip trys kvalifikacijos, įgytos mokantis pagal vieną formaliojo profesinio mokymo programą. Čia jūs sutinkate ir nereikalaujate balsuoti? Gerai, tada šitą įveikėme. Taip pat buvo S. Lengvinienės, L. Nagienės pasiūlymas, jam komitetas nepritarė. Čia jūs reikalausite balsuoti, todėl mes jo svarstyti negalime, balsavimo metu tada svarstysime šitą pasiūlymą. Dėkoju gerbiamam komiteto pranešėjui, daugiau jau nelabai ką mums padėsite.

Dėl 2 straipsnio nebuvo jokių pasiūlymų. Gerai.

12.06 val.

Profesinio mokymo įstatymo Nr. VIII-450 18 ir 19 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 23^1 straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-1052(2) (*svarstymas*)

Kitas darbotvarkės 1-9 klausimas – Profesinio mokymo įstatymo 18 ir 19 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 23^1 straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-1052(2). Pranešėja – D. Asanavičiūtė, Švietimo ir mokslo komitetas. Prašau į tribūną.

D. ASANAVIČIŪTĖ (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gegužės 18 dieną Švietimo ir mokslo komitetas svarstė Lietuvos Respublikos profesinio mokymo įstatymo 18 ir 19 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 23^1 straipsniu įstatymo projektą ir pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dėl 1 straipsnio vėlgi buvo… A, dar papildomas komitetas. Labai atsiprašau. Tai jums dėkoju. Tada gerbiamas J. Džiugelis nuo Socialinių reikalų ir darbo komiteto. Nematau, man atrodo, salėje nėra. Gal tada komiteto pirmininkas gerbiamas M. Lingė pristatys komiteto išvadą. Prašau.

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). Balandžio 22 dieną komitetas apsvarstė minėtą įstatymo projektą ir atsižvelgdamas į Vyriausybės, Teisės departamento išvadas pasiūlė, kad teisinis reguliavimas gali būti pasiektas jau esamomis priemonėmis, o bedarbių profesinį mokymą reguliuoja specialus Užimtumo įstatymas, todėl siūlome grąžinti iniciatoriams patobulinti. Dėl šio pasiūlymo už balsavo 6, prieš – 2, susilaikė 4. Taip pasiskirsčius balsams nepritarimo balsą lėmė pirmininko balsavimas. Tiesiog noriu atkreipti dėmesį, kad jau po šio įstatymo buvo tikslinamas Užimtumo įstatymas ir jau yra įvykusių tam tikrų pakeitimų, todėl komitetas šiuo atveju, matyt, sutinka su tuo, ką pagrindinis komitetas siūlys – nepritarti šiai išvadai.

PIRMININKAS. Dėkoju. Buvo Lietuvos Respublikos Vyriausybės pasiūlymų, jiems pagrindinis komitetas pritarė iš dalies. Dabar aš paprašysiu gerbiamo A. Matulo atidengti mums švietimo ministrę ir aš jos paklausiu, ar tenkina šitas komiteto pritarimas iš dalies. Redakcija turbūt vis tiek suderinta. Buvo dėl 1 straipsnio, taip pat buvo dėl 2 straipsnio, čia irgi iš dalies pritarti. Kaip suprantu, Vyriausybę tenkina. 3 straipsniui lygiai taip pat buvo iš dalies pritarti ir komiteto redakcija tinka. Dėl 4 straipsnio nebuvo pasiūlymų. Taigi pasiūlymus mes apsvarstėme ir dabar galime išsakyti motyvus, nes diskusijoje norinčių kalbėti nebuvo. Už šį įstatymą kalbės gerbiamas L. Savickas. Prašau.

L. SAVICKAS (*DFVL*). Labai ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Kadangi šiek tiek vėluojame su darbotvarke, trumpai ir konkrečiai. Ieškojome sutarimo, džiaugiuosi, kad Švietimo ir mok-

slo komitete padarę pertrauką susirinkome, susibėgome, su Vyriausybės atstovais ir su institucijų atstovais išdiskutavome, radome bendrą matymą. Kaip jau buvo sakyta, Užimtumo įstatyme, jis jau yra priimtas, vieną iš trijų nuostatų atitinkamai perkėlėme ir priėmėme sprendimą. Tikiuosi, kad šia dvasia ir toliau svarstydami šį įstatymą, priimdami bendru sutarimu judėsime į priekį. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Niekas nenori kalbėti prieš. Taigi apsispręsime balsuodami balsavimo metu.

12.09 val.

Neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo Nr. I-2044 15 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1315(2) (*svarstymas*)

Dabar kitas darbotvarkės 1-11 klausimas – Neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo 15 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1315(2). Komiteto pranešėjas būtų K. Bartoševičius. Prašau į tribūną. Gerbiamas Kristijonai, Kultūros komiteto išvada.

K. BARTOŠEVIČIUS (*TS-LKDF*). Laba diena. Taip, Kultūros komitete svarstėme Lietuvos Respublikos neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo 15 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą. Turėjome kelias Seimo Teisės departamento pastabas, joms pritarėme arba pritarėme iš dalies. Taip pat kelios ministerijos turėjo pastabų, į jas atsižvelgėme. Suformulavome kelis pakeitimus ir patobulinimus, dvi naujas formuluotes. Po viso šito svarstymo komiteto išvada buvo pritarti bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Dėkoju komiteto pranešėjui. Jūs atlikote savo darbą. Nėra jokių pasiūlymų. Taip pat nematau norinčių diskutuoti ar kalbėti dėl motyvų. Taigi apsispręsime balsuodami dėl šio įstatymo balsavimo metu.

12.11 val.

Vaikų išlaikymo išmokų įstatymo Nr. X-987 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-209(2) (*svarstymas*)

Toliau darbotvarkės 1-12 klausimas – Vaikų išlaikymo išmokų įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-209(2). Pranešėja – gerbiama V. Aleknaitė-Abramikienė, Socialinių reikalų ir darbo komitetas. Prašom.

V. ALEKNAITĖ-ABRAMIKIENĖ (*TS-LKDF*). Labai ačiū. Gerbiami kolegos, Socialinių reikalų ir darbo komitetas bendru sutarimu pritarė Vaikų išlaikymo išmokų įstatymo pataisoms. Jomis siekiama gerinti vaikų išlaikymo išmokų administravimą, taip pat išspręsti susidariusias praktines situacijas dėl išmokų skyrimo ir skolų išieškojimo iš skolininkų. Be to, šiuo projektu siekiama užtikrinti Konstitucinio Teismo nutarimo įgyvendinimą. Tiek turbūt norėjau pasakyti.

PIRMININKAS. Dėkoju, gerbiama pranešėja. Dabar eikime, ieškokime pasiūlymų. Dėl 1 straipsnio nebuvo, dėl 2 straipsnio nebuvo. (*Balsai salėje*)

V. ALEKNAITĖ-ABRAMIKIENĖ (*TS-LKDF*). Dėl 3 straipsnio irgi nebuvo.

PIRMININKAS. Dėkoju, gerbiama pranešėja. Dabar būtų diskusija, bet aš nematau…

Gerbiamas A. Vinkus užsirašęs diskutuoti. Prašom tada į tribūną diskutuoti, o tada apsvarstysime pasiūlymus. Galite į vietą ir nebėgti, jūs į tribūną kviečiamas diskutuoti. (*Balsai salėje*) Kortelė gal ir nebūtina. Nebent jums reikia diskusijos tezių, tai tada prašom. Prašom į tribūną.

A. VINKUS (*LVŽSF*). Labai ačiū. Atsiprašau už vėlavimą. Turbūt neginčytina, kad valstybė privalo, esant tam tikroms įstatymu apibrėžtoms sąlygoms, garantuoti vaiko išlaikymą. Naujoji Vaikų išlaikymo išmokų įstatymo redakcija siekia tobuliau ir sistemingiau reglamentuoti šios srities teisinius santykius visų asmenų, vienaip ar kitaip susijusių su vaikų išlaikymu. Todėl šis reglamentavimas taikomas įvairioms asmenų kategorijoms: asmenims iki 18 metų, asmenims virš 18 metų, jei jiems nustatytas darbingumas tik iki 25 %, vienam iš tėvų ar globėjui ir asmenims, kurie teismo sprendimu arba pagal teismo patvirtintą sutartį privalo mokėti vaiko išlaikymo lėšas, bet tokio sprendimo nevykdo.

Iš aiškinamojo rašto matyti, kad dabartinis reglamentavimas praktikoje provokuoja nemažai nesklandumų, taip pat ir piktnaudžiavimų panaudojant vaikų išlaikymui skirtas valstybės biudžeto lėšas. Todėl labai gerai, kad naujuoju projektu siekiama labai konkrečiai nustatyti, kokioms sąlygoms esant vaikas įgyja teisę į išmoką, kokia išmokų skyrimo ir mokėjimo tvarka, kokioms aplinkybėms susiformavus išmokų mokėjimas nutraukiamas, kaip vykdomas išmokėtų išmokų išieškojimas ir kiti su šia sritimi susiję teisiniai aspektai.

Palyginęs dabar galiojantį įstatymą su teikiamu naujuoju projektu, drįstu teigti, kad numatomas reglamentavimas yra konkretus ir, tikiuosi, bus efektyvus. Aš palaikau šį projektą ir kviečiu balsuoti už.

PIRMININKAS. Dėkoju, gerbiamas Antanai. Diskusija įvyko.

Dabar kviečiame vėl grįžti komiteto pranešėją. Yra pasiūlymų. Dėl 1 straipsnio nieko nebuvo, dėl 2 straipsnio nieko nebuvo. Dėl 5 straipsnio buvo Vyriausybės pasiūlymas, jam komitetas pritarė iš dalies. Vyriausybei turbūt tinka?

V. ALEKNAITĖ-ABRAMIKIENĖ (*TS-LKDF*). Taip, nebuvo dėl šito jokių prieštaravimų.

PIRMININKAS. Nebuvo prieštaravimų. Gerai, tada pagal komiteto redakciją. Toliau buvo dėl 7 straipsnio gerbiamos Seimo narės L. Nagienės pasiūlymas, jam komitetas pritarė iš dalies. Aš atsiklausiu gerbiamos L. Nagienės.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Tenkina.

PIRMININKAS. Tenkina. Gerai, balsuoti nereikės, galima pritarti šitai komiteto redakcijai. Toliau dėl 8, 9 nebuvo. Dėl 10 straipsnio buvo gerbiamos L. Nagienės, komitetas nepritarė. Dabar klausiu jūsų verdikto.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Tenkina dėl to, kad yra tik vienas dėl nuolat gyvenančių. Buvo pasisakęs Konstitucinis Teismas. Sutinku.

PIRMININKAS. Supratau. Dėkoju, vadinasi, pritariame komiteto redakcijai. Dėkui. Dėl 11 straipsnio nebuvo. Dėl 12, 13 straipsnių nebuvo. Buvo dėl 14 straipsnio Seimo narės L. Nagienės, komitetas nepritarė. Kaip čia situacija?

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Aš norėčiau diskutuoti ir balsuoti dėl šio straipsnio, čia vyksta išieškojimas.

PIRMININKAS. Gerai, tada šitą galėsime daryti tik balsavimo lango metu. Tada diskutuosime dėl jūsų pasiūlymo. Toliau dar dėl 2 straipsnio buvo Vyriausybės nutarimas, jam pritarta iš dalies. Tai čia irgi turbūt…

V. ALEKNAITĖ-ABRAMIKIENĖ (*TS-LKDF*). Aš norėčiau pakomentuoti šį punktą.

PIRMININKAS. …suderinta. Prašom.

V. ALEKNAITĖ-ABRAMIKIENĖ (*TS-LKDF*). Buvo siūlyta, kad šis įstatymas įsigaliotų vasario 1 dieną, tačiau jau seniai ta diena praėjusi, todėl komitetas tiesiog keičia įsigaliojimo datą, tai spalio 1 diena. Aš manau…

PIRMININKAS. Čia logiška ir kitaip nenuspręsime. Pritariame šitai komiteto redakcijai. Dėkoju pranešėjai. Mes grįšime balsavimo metu, apsvarstysime vienintelį gerbiamos L. Nagienės pasiūlymą ir tada balsuosime dėl viso.

12.17 val.

Užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 2, 16, 20, 24, 25, 30[2], 35, 38, 41, 42, 43, 44, 45 ir 47 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1684, Socialinių įmonių įstatymo Nr. IX-2251 pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIVP-1685, Viešųjų pirkimų įstatymo Nr. I-1491 23 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1686, Viešųjų pirkimų, atliekamų gynybos ir saugumo srityje, įstatymo Nr. XI-1491 18 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1687, Pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, įstatymo Nr. XIII-328 35 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1688, Neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo Nr. I-2044 16 ir 18 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1689 (*pateikimas*)

Toliau darbotvarkės 1-13.1 klausimas – Užimtumo įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1684. Pranešėja – M. Navickienė. Aš ją mačiau. Čia yra Užimtumo

įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo projektas. Užimtumo įstatymas. Gerbiama ministre, kviečiame daryti pateikimą. Tada gal iš karto ir lydimuosius 1-13.2, 1-13.3, 1-13.4, 1-13.5 ir 1-13.6 klausimus. Prašom.

M. NAVICKIENĖ (*TS-LKDF*). Labai ačiū, gerbiamas pirmininke. Aš tik noriu pasitikslinti, kiek turėčiau laiko, jeigu pristatyčiau visus klausimus vienu metu? Aš turiu prezentaciją ir gal šiek tiek galima paprašyti…

PIRMININKAS. Mes susitarėme, kad balsavimo langas yra 12 val. 35 min. Kadangi iš esmės tai paskutinis projektas iš mūsų šitos eilės, jūs turite kokių 15 minučių, taip sutarkime, ne daugiau gal kaip 15 minučių.

M. NAVICKIENĖ (*TS-LKDF*). Ačiū. Aš pasistengsiu kiek įmanoma greičiau, bet tikrai pati reforma ir patys teisės aktų projektai labai ilgai derinti ir diskutuoti. Tam tikri pokyčiai prasidėjo jau anoje kadencijoje ir dabar norime pasiekti tikslą, kad neįgalieji, žmonės, turintys negalią, galėtų laisvai dirbti ten, kur jie pasirenka, ne tik segreguotose socialinėse įmonėse, bet atviroje darbo rinkoje, kad gautų daugiau tinkamų individualių paslaugų, kad palaipsniui darbdaviai negalią turinčius žmones samdytų ne dėl subsidijų, bet dėl kuriamos pridėtinės vertės.

Norėčiau peržvelgti visų teisės aktų pakeitimus prezentacijoje, jos dabar nematau, bet gal pamatysiu.

PIRMININKAS. Jums tuoj padės, įjungs, tuoj sutvarkysime, jūs galite…

M. NAVICKIENĖ (*TS-LKDF*). Tik minučių neskaičiuokite.

PIRMININKAS. Viskas gerai, prašom.

M. NAVICKIENĖ (*TS-LKDF*). Trumpai apie pačią pokyčio logiką. Tikslas yra negalią turinčių asmenų dalyvavimas atviroje, o ne segreguotoje darbo rinkoje. Uždavinius sau keliame tokius: darbo rinkos priemonių ir subsidijų prieinamumas visiems negalią turintiems asmenims, norintiems dalyvauti atviroje darbo rinkoje, priemonės, kurios veiktų ir prevenciškai, ne tik tiems žmonėms, kurie yra registruoti Užimtumo tarnyboje ar nedirbantys, bet ir tiems žmonėms, kurie įgyja negalią būdami dirbantys, kad būtų galimybė jiems tą darbo vietą pritaikyti ir išlaikyti tuos žmones darbo rinkoje.

Taip pat siekiame išbandyti ir suformuoti specifines priemones, kurios leistų įtraukti į darbo rinką proto negalią, psichikos negalią turinčius asmenis ir panašiai. Efektyvesnis skiriamo finansavimo panaudojimas, nedidinant valstybės biudžeto poreikio. Pokyčiams finansuoti bus efektyviau naudojamos socialinėms įmonėms skiriamos valstybės biudžeto lėšos bei tikslinis asmenis su negalia įdarbinančių darbdavių, darbo kolektyvų, visuomenės švietimas ir ugdymas. Šis uždavinys yra tikrai labai svarbus, nes viskas prasideda nuo mūsų nuostatų.

Strateginio pokyčio planavimo kontekste šios reformos tikslas yra kasmet padidinti užimtų negalią turinčių asmenų apie 3,3 tūkst. Jeigu 2019 metais dirbančių darbingo amžiaus neįgaliųjų buvo 29 %, tai siektina galutinė reikšmė 2030 metais būtų 47 %.

Trumpai apie dirbančių negalią turinčių žmonių dinamiką atviroje darbo rinkoje ir socialinėse įmonėse. Matome, kad ir šiaip žmonių, dirbančių socialinėse įmonėse, skaičius mažėja. Dirbančiųjų yra vos 4 tūkst. 430. Tuo tarpu atviroje darbo rinkoje dirbančių žmonių skaičius išlieka panašus, palyginus 2022 metų sausio ir 2022 metų gegužės mėnesius, siekia 37 tūkst. 312 dirbančiųjų.

Kalbant apie pačią 2022 metų gegužės mėnesio statistiką, matome, kad darbingo amžiaus žmonių, turinčių negalią, yra apie 147 tūkst., iš jų dirba tik 28 %. Tai apie 30 % žmonių turi galimybę šiandien dirbti iš visų 147 tūkst. Taip pat labai nedidelis procentas tų žmonių registruojasi Užimtumo tarnyboje. Vadinasi, jeigu yra garantuotas privalomasis sveikatos draudimas, žmonės nesitiki, kad Užimtumo tarnyboje gaus kokių nors paslaugų, padedančių jiems įsidarbinti, ir nesiregistruoja. Siekiame tai pakeisti, kad žmonės tikrai gautų tinkamų darbo pasiūlymų. Užimtumo tarnyboje registruojasi daugiausia pagyvenę ir žemesnį išsilavinimą turintys asmenys.

Dabar keturi pagrindiniai žingsniai, kad pakeistume esamą situaciją. Pirmiausia Socialinių įmonių įstatymo panaikinimas. Visos reikiamos neįgaliesiems priemonės ar paslaugos būtų numatomos viename Užimtumo įstatyme, atsirastų prevencija.

Taip pat trečias labai svarbus žingsnis yra Užimtumo tarnybos veiklos pokyčiai. Tam, kad daugiau negalią turinčių žmonių pasitikėtų paslaugomis, registruotųsi, gautų atvejo vadybą ir

galėtų gauti tinkamą darbo pasiūlymą. Kaip minėjau, ketvirtas prioritetas yra darbdavių ir visuomenės nuostatų kaita.

Kalbant apie sprendžiamą problemą, kaip jau ir minėjau, apie 147 tūkst. negalią turinčių darbingo amžiaus žmonių, iš jų tik apie 30 % dirba. Įstatymo projektu siekiame tobulinti ir tikslinti teisinį reguliavimą tam, kad negalią turintys asmenys dalyvautų atviroje darbo rinkoje, atsisakoma remti segreguotas darbo vietas socialinėse įmonėse.

Šiuo projektu siekiame fokusuotai reglamentuoti visas reikiamas priemones viename teisės akte, padidinti įdarbinimo su pagalba paslaugų prieinamumą, nustatyti naujus įdarbinimo su pagalba paslaugų įkainius. Taip pat sudaryti sąlygas neįgaliesiems, kuriems nustatytas iki 25 % darbingumo lygis arba sunkus neįgalumo lygis, taikyti priemones kompleksiškai, neviršijant nustatytos maksimalios finansavimo sumos, taip pat nustatyti subsidijos darbo užmokesčiui ir subsidijos darbo asistento išlaidoms mokėjimo sąlygas, išplėsti galimybes darbo vietas ir darbo aplinką pritaikyti ne tik bedarbiams, turintiems negalią, bet ir jau užimtiems žmonėms.

Pagrindiniai pakeitimai, kokios priemonės yra tikslinamos. Jeigu buvo įdarbinimas subsidijuojant ir darbo įgūdžių įgijimo rėmimas, tai dabar norime eiti per darbo asistentą ir pameistrystės patrauklumo didinimą nuo darbo vietos pritaikymo prie darbo aplinkos pritaikymo, kad ne tik įranga, bet, tarkime, ir pandusai, tualetai ar kitos aplinkos būtų labiau pritaikytos dirbantiems neįgaliesiems. Nuo įdarbinimo su pagalba paslaugos eitume prie darbo funkcijų pritaikymo per bandomąjį projektą.

Kalbant apie subsidiją darbo užmokesčiui, čia yra išvardintos tos subsidijos, jos esmingai nesikeičia. Neterminuotas 75 % mokėjimas subsidijos sunkiausią negalią turintiems asmenims. Toliau darbingo amžiaus neįgalieji, kuriems nustatytas vidutinis neįgalumo lygis, – 60 % subsidija. Dveji metai ir mokama kas mėnesį. Taip pat darbingo amžiaus neįgaliesiems, kuriems nustatytas lengvas neįgalumo lygis, 50 % subsidija mokama iki 6 mėnesių kas mėnesį. Atsisakoma darbo įgūdžių įgijimo rėmimo atsižvelgiant į tai, kad asmuo turi galimybę įgyti darbo įgūdžių darbo vietoje, kai darbdavys vykdo profesinį mokymą pagal pameistrystės formą, ir siūloma didinti įdarbinimo pagal pameistrystės darbo sutartį priemonės patrauklumą.

Subsidija darbo asistento išlaidoms bus pagal asmens poreikį. Pagal asmens ar jo artimųjų prašymą šį poreikį nustatytų savivaldybės paskirti socialiniai darbuotojai, tačiau pats asmuo su negalia turi nuspręsti, kokios pagalbos jam reikia, kad galėtų gyventi savo būste, kad galėtų tinkamai dalyvauti visuomeniniame gyvenime. Siekiant sudaryti sąlygas negalią turinčiam darbuotojui, kai to reikia, gauti pagalbos darbo funkcijoms atlikti, siūloma subsidijuoti darbo asistento išlaidas. Subsidijos dydis analogiškas Socialinių įmonių įstatyme numatytam sunkiausios negalios asmenims, subsidijos dydis yra 62 % minimaliojo valandinio atlygio. Šią paslaugą teiks nevyriausybinės organizacijos pagal NDT išvadą ir paslaugos bus nupirktos viešųjų pirkimų būdu.

Kalbant apie darbo vietos pritaikymą, priemones ir įrenginius darbo funkcijoms, taip pat darbo vietos aplinką, subsidijos dydis iki 31 minimaliosios mėnesinės algos. Subsidija darbo vietai pritaikyti galėtų būti skiriama ir užimtiems asmenims, ką jau minėjau, čia yra ir Valstybės kontrolės rekomendacija, bet ir mūsų didelis prioritetas turi būti tai, kad žmonės neiškristų iš darbo rinkos. Darbdavys įsipareigoja išlaikyti darbo vietą ne mažiau kaip 36 mėnesius, pateikti sutarties galiojimo užtikrinimą ne mažiau kaip 50 % numatytos skirti subsidijos sumos sutarties galiojimo laikotarpiui bei apmokėti už kiekvieną darbuotoją, kuriam nustatytas sunkus neįgalumo lygis ar 25 % neviršijantis darbingumo lygis.

Darbo aplinkos pritaikymas. Čia turbūt svarbu paminėti tai, kad siūloma priemonė analogiška nustatytai Socialinių įmonių įstatyme, ji nebuvo prieinama visiems darbdaviams. Dabar šita subsidija bus prieinama visiems darbdaviams ir bus galima padengti išlaidas, susijusias su darbo aplinkos pritaikymu, iki 4,7 minimaliųjų mėnesinių atlyginimų kartą per 36 mėnesius.

Apie įdarbinimo su pagalba paslaugą turbūt yra svarbu pasakyti tai, kad paslaugų teikimui bus pasitelktos nevyriausybinės organizacijos, tačiau iki šiol žemas įkainis apsunkindavo šių paslaugų įsigijimą. Šiuo metu paslaugos yra teikiamos per 30 asmenų, o įkainį siūloma didinti dvigubai. Taip pat svarstytina, kad atskirose savivaldybėse, kuriose nėra paslaugų teikėjų, šias paslaugas teiktų Užimtumo tarnybos parengti specialistai.

Dar vienas svarbus aspektas yra tai, kad priemonės bus taikomos kompleksiškai. Aktyvios darbo rinkos politikos priemonės ir finansavimo suma negalės viršyti 31 minimaliosios mėnesinės algos dydžio sumos. Jeigu priemonė asmeniui taikoma neterminuotai, jos finansavimo suma neįskaičiuojama į kompleksiškai taikomų aktyvios darbo rinkos politikos priemonių finansavimo sumą. Kompleksinis aktyvios darbo rinkos politikos priemonių taikymas tam pačiam asmeniui pakartotinai gali būti organizuojamas po trejų metų nuo paskutinio kompleksinio šių priemonių taikymo, o priemonių finansavimo suma skaičiuojama nuo pirmosios priemonės taikymo dienos per trejų metų laikotarpį. Laikantis dalyvavimo priemonėse prioriteto, išvengiama pakartotinio subsidijų darbo užmokesčiui teikimo.

Žmonių su negalia įsitraukimo į darbo rinką paslaugos ir priemonės yra išvardintos čia, matome ir atvejo vadybininkus, ir paramą mokymuisi, ir profesinę reabilitaciją, taip pat paramą savarankiškam užimtumui, subsidijas, paramą judumui ir subsidiją darbo vietos pritaikymui darbuotojui tapus neįgaliam.

Socialinių įmonių įstatymo projektu siekiama panaikinti teisinį reglamentavimą dėl socialinių įmonių ir valstybės pagalbos joms teikimo bei nustatyti pereinamąsias nuostatas dėl socialinės įmonės statusą turėjusių įmonių ir Užimtumo tarnybos veiksmų. Socialinės įmonės negalią turintys darbuotojai…

PIRMININKAS. Gerbiama ministre, pristatyti lieka 2 minutės, orientuokitės.

M. NAVICKIENĖ (*TS-LKDF*). Gerai, bandau spėti. Žodžiu, atsisakant segreguotų darbo vietų rėmimo, bus numatomas pereinamasis laikotarpis, tas yra svarbu, nustatant negalią turinčių darbuotojų rėmimą, įsipareigojimų dėl darbo vietų išlaikymo tęstinumą. Įstatymą priėmus pavasario sesijoje, iki birželio pabaigos, taikymas – ne mažiau kaip po 6 mėnesių.

Siūloma teisinio reguliavimo nauda: daugiau galimybių visiems darbdaviams gauti paramą ir daugiau galimybių neįgaliesiems rinktis, kur jie nori dirbti, taip pat sudarytos sąlygos išvengti išvengiamo darbuotojų atleidimo.

Labai svarbi skaidrė, kolegos, apie finansavimą. Nors prieš tai matėme, kad dirba daug daugiau negalią turinčių žmonių atviroje darbo rinkoje, tačiau finansavimas (mėlynas stulpelis rodo), lyginant su žaliuose stulpeliuose esančiomis socialinėmis įmonėmis, stipriai atsilieka. Todėl neprašydami papildomų lėšų iš biudžeto sieksime socialinėms įmonėms skiriamą dotaciją – vidutiniškai apie 25 mln. eurų – ir tas priemones, kurios iki šiol buvo skirtos atvirai darbo rinkai, – apie 8,4 mln. eurų, visas skirti subsidijoms atviroje darbo rinkoje dirbantiems asmenims.

Apie lygiagrečiai analizuojamas ir formuojamas sritis turbūt pakalbėsiu kiekvienoje frakcijoje atskirai, esu suderinusi susitikimus su jumis, kolegos, tai čia turbūt laiko dabar daugiau nenaudosiu. Ačiū jums už dėmesį. Lauksiu jūsų klausimų ir esu pasiruošusi atsakyti.

PIRMININKAS. Dėkoju gerbiamai ministrei. Idealiai panaudojote jums skirtą laiką. Dar lieka kelios minutės klausti. Pirmas klausia S. Tumėnas.

S. TUMĖNAS (*LVŽSF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiama ministre, jūsų projekte ir pristatyme daug humanizmo ir daug įtraukties. Praeitoje kadencijoje daug buvo ginčytasi, svarstyta, pyktasi, važinėta į socialines įstaigas įvairiausiuose miestuose ir po tų diskusijų netgi ne viena įmonė užsidarė, jau praradusios viltį, kad išliks.

Norėčiau pasiteirauti. J. Džiugelis buvo ypač aktyvus tada, taip? Anuomet. Kiek Justo idėjų liko šiame jūsų projekte? Antra, ar nebuvo galima eiti kitu keliu: nubausti tuos, kurie neskaidriai dirbo, neva tie socialinių įstaigų vadovai. Ar negalima buvo per tą prizmę irgi spręsti problemų, nes sunkią negalią turintys žmonės…

PIRMININKAS. Laikas, gerbiamas kolega!

S. TUMĖNAS (*LVŽSF*). …tikrai nesidžiaugia, kad jiems yra pasiūlyta įsitraukti į bendrą darbo rinką? Sunkią negalią turintys.

PIRMININKAS. Laikas!

S. TUMĖNAS (*LVŽSF*). Ačiū.

M. NAVICKIENĖ (*TS-LKDF*). Labai ačiū jums už klausimą. Tikrai kolega Justas prisideda ir dalyvauja ir diskusijose dėl šio projekto. Tęsiame tas diskusijas, kurios vyko jau anoje kadencijoje. Manau, kad tikrai daug gerų dalykų jau tada buvo reglamentuota.

Ką mes dabar norime padaryti? Mes turbūt norime užbaigti tą procesą ir vertybiškai tiesiog pasakyti, kad matome socialinių įmonių mažėjimą nuo tų sprendimų, kurie buvo priimti jau anoje kadencijoje. Man atrodo, 2018–2019 metais iš viso buvo apie 180 socialinių įmonių, dabar yra apie 100. Šiuo reglamentavimu tos įmonės lygiai taip pat ir toliau galės gauti subsidijas. Tik tiek, kad privilegijų dėl statuso nebelieka. Visos subsidijos bus įmanomos gauti ir toms įmonėms, kurios buvo anksčiau socialinės įmonės, ir visoms kitoms. Vertybiškai po truputį mes vis tiek turime eiti prie požiūrio, kad ne dėl subsidijos neįgalus žmogus yra darbinamas, o dėl pridėtinės vertės (su pagalba), kurią gali sukurti. Šitas įstatymo projektas mus būtent ir kreipia į tą pusę.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausimą užduos gerbiamas K. Bartoševičius. Prašom.

K. BARTOŠEVIČIUS (*TS-LKDF*). Ponia Navickiene, dėkoju už tokį projektą. Pagaliau jisai pasiekė Seimo salę. Mano klausimas turbūt gana paprastas. Kaip jūs galvojate, kodėl nepavyko tokį įstatymo projektą pateikti buvusiai Vyriausybei, nes atrodo, kad visi jūsų pasiūlymai yra reikalingi ir esminiai? Klausimas: kokių trukdžių buvo tą padaryti anksčiau?

Antras klausimas. Jūs kalbėjote apie lėšas. Kaip jūs galvojate, kaip būtų galima užtikrinti tų lėšų panaudojimo efektyvumą? Ar yra numatytas koks nors mechanizmas? Tai toks dvejopas klausimas. Dėkoju.

M. NAVICKIENĖ (*TS-LKDF*). Labai ačiū, gerbiamas kolega. Kaip ir rodžiau skaidrėse, kol kas efektyvumo nebuvo tuo atžvilgiu, kad daug mažiau dirbančių neįgalių žmonių gaudavo liūto dalį, didžiausią dalį finansavimo, virš 25 mln. eurų per metus. Dabar tikslas yra, kad šis finansavimas, drauge su tais 8 mln., kurie būdavo skiriami aktyvioms darbo rinkos priemonėms atviroje darbo rinkoje dirbantiems, sudarytų bendrą sumą, kuri eitų individualiai pagal kiekvieno neįgalaus žmogaus poreikį. Tai yra ir reikalingoms paslaugoms, ir reikalingam darbo vietos ir darbo aplinkos pritaikymui. Tai efektyvumas bus tuo atžvilgiu, kad bus taikliai nukreipta į kiekvieno negalią turinčio žmogaus poreikius.

O dėl to, kodėl čia tik dabar. Man atrodo, visada yra sunkūs debatai dėl tam tikro pokyčio. Galų gale tai yra susiję ir su pačių negalią turinčių žmonių tam tikrais lūkesčiais ir saugumo pojūčiu. Galbūt pritrūko diskusijų su pačiomis socialinėmis įmonėmis ir socialiniais partneriais. Tikrai dabar bandėme tai padaryti labai nuosekliai ir labai nuoširdžiai. Galų gale matėme ir tam tikrus rinkos nenuoseklumus, išsikreipimą, kai finansuojama tik dėl statuso tam tikra įmonių dalis. O mes norime, kad būtų finansuojami neįgalieji. Aš manau, tai yra nuosekli tąsa to, kas prasidėjo anoje kadencijoje, ir tikiu, kad dabar su visų kolegų palaikymu mums pavyks žengti tą antrą žingsnį.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausia gerbiama M. Ošmianskienė. Prašom.

M. OŠMIANSKIENĖ (*LF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Aš, aišku, sveikinu reformą, kad ji ateina, tikrai laukta ir reikalinga. Gal turiu tam tikro skepsio kai kuriais klausimais, bet manau, kad diskusijose tai išdiskutuosime.

Bet mano klausimas, gal ir šiek tiek nerimo būtų. Viena vertus, finansavimas. Jūs sakote, nereikės didesnio, bet jis iš esmės yra, man atrodo, net mažesnis, negu lito laikais mes jį turėjome. Ir mano klausimas, matyt, ir nerimo yra, ką darysite, kai tas finansavimas pasibaigs, pavyzdžiui, kovo mėnesį? Kaip tada elgsis ministerija? Kiek aš skaičiavau, jo užteks kokiems 3–5 tūkst. žmonių su negalia, ir viskas. O kas tada?

Ir klausimas vėlgi dėl kontrolės. Kai yra tam tikras statusas, mes galime padaryti griežtesnę įmonių kontrolę, priežiūrą, dar ką nors. O kai nebebus iš viso jokio statuso ir priežiūros, kaip tada apsaugosite nuo tų piktnaudžiavimų, apie kuriuos buvo kalbama visą laiką apie socialines įmones, kad jos daro viena, antra, trečia, penkta.

Norėtųsi išgirsti, kaip tas problemas spręs šie įstatymo pakeitimai. Bet čia jau kitas klausimas. Tikiuosi, aiškiai kalbu.

M. NAVICKIENĖ (*TS-LKDF*). Dėl piktnaudžiavimo gal ne iki galo aišku, bet aš tik norėčiau tada pasakyti, kokie paprastai būdavo pažeidimai, kuriuos fiksuodavome, į ką reikia atkreipti dėmesį. Tai dėl socialinių įmonių skaičiaus, kai jis mažėjo. Pirmiausia, buvo per mažas tikslinių grupių darbuotojų skaičius. Tada nuosavas kapitalas tapo mažesnis kaip pusė įstatuose nurodyto įstatinio kapitalo dydžio arba gautos pajamos iš neremtinos veiklos viršijo 15 %. Taip pat buvo

nustatytas nelegalus darbas. Per metus suteikta valstybės pagalba būna didesnė, negu gaunamos pajamos iš veiklos, kuri nėra įtraukta į socialinių įmonių neremtinų veiklų sąrašą, arba įmonė pripažinta kalta dėl sunkaus ar labai sunkaus nusikaltimo padarymo.

Žodžiu, tie nustatytų pažeidimų sąrašai buvo gana platūs. Turbūt ir mūsų Darbo inspekcija turės stebėti, kaip sekasi negalią turintiems asmenims dirbti savo darbo vietose, kaip jie nuosekliai daro iki šiol.

Kalbant apie finansavimą, man atrodo, kad dabar yra numatoma integravimui į darbo rinką skiriamas lėšas skirti atskira ministerijos asignavimų eilute, kaip buvo numatomos lėšos ir socialinėms įmonėms. Anksčiau mes kalbėdavome tik apie 8 mln. atvirai darbo rinkai, o dabar turėsime 33 mln. su trupučiu. Aišku, visada norisi, kad tų lėšų būtų daugiau. Man atrodo, svarbu yra pradėti taikyti tokio principo subsidijavimą, žiūrėti, koks yra poreikis, tada planuojant kitų ir dar kitų metų biudžetus atliepti jį.

PIRMININKAS. Dėkoju, gerbiama ministre, jūs atsakėte į klausimus tiek, kiek spėjote. Gerbiami kolegos, aš labai atsiprašau tų, kurie nespėjo paklausti, dar labai daug norinčių, bet mes ir taip vėluojame pagal darbotvarkę. Nors ir pratęsiau balsavimo langą, mes vis tiek per jį nespėjome. Dabar po motyvų, išsakę motyvus galėsime iškart balsuoti dėl šio projekto. Gerbiama M. Ošmianskienė kalbės už. Prašom.

M. OŠMIANSKIENĖ (*LF*). Dėkoju. Tikrai žmonių su negalia įdarbinimo sistemos reforma reikalinga ir laukta. Ilgus metus gyvavusi dvigubo apmokestinimo sistema buvo ydinga, sukurianti tam tikrais atvejais nevienodas sąlygas žmonėms įsidarbinti ir pasirinkti darbo vietą. Todėl tikrai kviečiu visus palaikyti po pateikimo. O savo nuogąstavimus palikti diskusijoms, išdiskutuoti ir rasti visiems geriausią sprendimą.

PIRMININKAS. Dėkoju. Gerbiami kolegos, kviečiu susikaupti, pradėsime balsavimus. Dabar siūlau apsispręsti dėl projekto, kurį ką tik pristatė gerbiama ministrė ir kurį aptarėme.

Taigi darbotvarkės 1-13.1 klausimas – įstatymo projektas Nr. XIVP-1684, projektas Nr. XIVP-1685, projektas Nr. XIVP-1686, projektas Nr. XIVP-1687, projektas Nr. XIVP-1688 ir projektas Nr. XIVP-1689, paketas iš pristatytų įstatymų. Balsuojame dėl Užimtumo įstatymo ir lydimųjų įstatymų po pateikimo. Ministrė sakė, kad bus galimybė ir frakcijose susitikti, atsakyti į klausimus. Buvo išsamus pristatymas.

Taigi užsiregistravo 94, balsavo 94: už balsavo 84, prieš niekas nebalsavo, susilaikė 10. Po pateikimo yra pritarta.

Siūlomi komitetai. Žiūriu, ar dėl visų, taip, dėl visų paketo projektų kaip pagrindinis yra Socialinių reikalų ir darbo komitetas, kaip papildomas yra Biudžeto ir finansų komitetas irgi dėl viso paketo. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Ne. Gerbiamas A. Bagdonas kažkodėl negali. Prašom.

A. BAGDONAS (*LSF*). Dėkoju posėdžio pirmininkui už suteiktą žodį. Aš manau, kad būtent žmonių įdarbinimas yra aktualus ir verslui, tų sąlygų sudarymas. Aš siūlyčiau ir Ekonomikos komitetą prie papildomų komitetų įtraukti.

PIRMININKAS. Gerai. Gerbiama R. Šalaševičiūtė taip pat per šoninį mikrofoną. Prašom.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (*LVŽSF*). Aš prašyčiau įtraukti ir Neįgaliųjų reikalų komisiją. Mes svarstome daug susijusių klausimų ir būtų labai gerai dar sykį sugrįžti ir ten aptarti.

PIRMININKAS. Dėkoju. Ar Ekonomikos komitetas pritaria, kad būtų papildomu komitetu? Gerbiamas Starkevičiau, jis kalbasi, ar pritariate, kad būtų papildomu komitetu? Nepritariate. Mosuoja galva. Tai dėl Ekonomikos komiteto tada apsispręsime vis dėlto balsuodami, nes išsiskyrė nuomonės. Balsuojame, pirmiausia dėl šito apsisprendžiame. Dėl pagrindinio ir kaip papildomo BFK mes jau apsisprendėme bendru sutarimu, o dėl Ekonomikos komiteto pabandykime balsuoti. Kas už – tai, kad Ekonomikos komitetas būtų kaip papildomas, kas prieš arba susilaiko, vadinasi, nepritaria šiai nuomonei ir mano, kad tai yra perteklinis.

Užsiregistravo 104, balsavo 102: už – 61, prieš – 6, susilaikė 35. Pritarta, kad ir Ekonomikos komitetas būtų papildomu komitetu.

Dabar dėl Neįgaliųjų reikalų komisijos ar yra prieštaravimų, ar… Nėra prieštaravimų. Pritariate, kad kaip papildoma, taip? Gerai. Pritariame – kaip papildoma dar Neįgaliųjų reikalų komisija.

Gerai, dabar svarstymo data. Siūloma svarstyti rudens sesijoje. Dėkoju, pritarta.

Toliau keliaujame prie darbotvarkės… Gerbiama ministrė.

M. NAVICKIENĖ (*TS-LKDF*). Žiūrint į įstatymo įsigaliojimą ir į tai, kad pakankamai išdiskutuotas projektas, gal sutiktų kolegos, kad svarstytume birželio mėnesį šį įstatymo projektą? Būčiau labai dėkinga.

PIRMININKAS. Gerai, prieš Jonines tą savaitę. Patikslinsime. Birželio mėnesį. Po Joninių lieka tik viena savaitė. Gerai, patikslins vėliau kolegos. Birželio mėnesį svarstome. Gerai. Niekas neprieštarauja.

12.45 val.

Profesinio mokymo įstatymo Nr. VIII-450 37 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1304(2) (*svarstymo tęsinys*)

Dabar 1-8 klausimas. Liko vienas neapsvarstytas pasiūlymas, dėl jo buvo reikalauta balsuoti. Dėl 1 straipsnio yra Seimo narių S. Lengvinienės ir L. Nagienės pasiūlymas. Aš klausiu, ar yra 29? Nereikia. Gerai, ne ta stadija, atsiprašau, nepažiūrėjau. Taigi komitetas siūlė nepritarti. Dabar prašysiu autorės pristatyti pasiūlymą. Gerbiama S. Lengvinienė. Prašau.

S. LENGVINIENĖ (*LF*). Labai ačiū posėdžio pirmininkui. Iš tiesų norėčiau labai pasidžiaugti, prieš metus rinkome parašus, kad leistų jaunuoliams įgyti profesiją, išeiti programą su keliomis kvalifikacijomis. Pavyzdžiui, barmeno ir padavėjo, ir taip toliau. Tas 37 straipsnis tikrai labai svarbus. Džiaugiuosi, kad ministerija šiandien jį teikia.

Norėčiau priminti 37 straipsnio išimties pagrindimą. Asmenys (labai svarbu!), kurie baigė savaitės arba kelių savaičių ir kitas trumpos trukmės, pavyzdžiui, aštuonių kreditų profesinio mokymo programas, aš jų nepavadinčiau programomis, tai tiesiog kursai, pavyzdžiui, vairuotojas kroviniams vežti, šitie asmenys priskiriami prie asmenų, išnaudojusių vieną valstybės finansuojamą vietą, ir dar neturi galimybės patekti į pirminį profesinį mokymą. Asmuo praranda teisę rinktis.

Komitete buvo siūlymų. Yra suaugusiųjų mokyklos, tegul eina mokytis į suaugusiųjų mokyklas, tačiau trejus metus praleidę suaugusiųjų mokykloje tikrai nė vienas negrįš į profesinį mokymą. Tų atvejų nėra daug, tai pavieniai atvejai, ir tokių programų tikrai nėra daug. Labai prašau visus palaikyti šito įstatymo pakeitimą ir tikrai neišmesti į užribį šitų asmenų, kurie norėtų įgyti vidurinį išsilavinimą kartu su profesija. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Komiteto nuomonė. Komiteto atstovas gerbiamas E. Pupinis.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Komitetas nepritarė, 7 balsavo nepritardami šiam pasiūlymui, prieš – 2. Iš tikrųjų kur yra problema? Tai, kad šiuo metu bandoma atskirti šias dvi sistemas, tai yra bendrąjį lavinimą galima baigti pagal vieną sistemą, profesiją įgyti pagal kitą. Šiuo metu daug kalbame, kad į darbo rinką žmonės turi patekti greičiau negu kad vėl per pirminius mokymus, sėdėti kelerius metus. Tai naudinga galbūt pačiam žmogui, kuris užsitikrina socialines garantijas, ir galbūt šiek tiek naudinga profesinėms mokykloms, kurios gali suformuoti tam tikras grupes, per kelis kartus mokyti tuos vaikus, nes yra asmenų, kurie po tris kartus baigia profesinę mokyklą pagal pirminį mokymą.

Komitetas ir siūlo, kad būtų atskirtos dvi sistemos, švietimo sistema ir užimtumo, nes pagal užimtumo šiuo metu kas dveji metai galima įgyti kvalifikaciją, kurią finansuoja Užimtumo tarnyba. Taip pat kvalifikacijas, reikalingas darbo rinkai, įmanoma įgyti per Užimtumo tarnybą. Užimtumo tarnyba konkrečiai mato, kokių darbo vietų yra, kiek trūksta, ir taip orientuojantis galima baigti ir įgyti profesiją. Taip pat vėlgi turbūt lengviausia, kai kas nors suprognozuoja tas profesijas, yra ir tokios institucijos kaip STRATA, Vyriausybės strateginės analizės centras, iš tikrųjų prognozuoja ir duoda tam tikrą užsakymą. Mokyti dėl mokymo tikrai nereikia, todėl komitetas 7 balsais nepritarė šiam siūlymui.

PIRMININKAS. Dėkoju, labai išsamiai pristatėte. Už pasiūlymą kalbės gerbiamas L. Jonaitis. Dėkui komiteto pranešėjui, jūs tikrai viską pasakėte. Prašau.

L. JONAITIS (*LSDPF*). Mieli kolegos, iš tikrųjų dėl profesinio mokymo reikėtų didesnių diskusijų ir šitą įstatymą daug kur pataisyti. Bet aš, negaišdamas laiko, noriu pasakyti, kad Lietuvos profesinio mokymo įstaigų asociacija šitam projektui pritarė, ir kviečiu balsuoti už.

PIRMININKAS. Dėkoju. Prieš kalbės gerbiamas kolega E. Jovaiša. Prašau.

E. JOVAIŠA (*LVŽSF*). Gerbiamas Seime, negaliu sutikti nė su vienu daktarės S. Lengvinienės pasiūlymu dėl Profesinio mokymo įstatymo štai dėl kokių priežasčių. Negaliu sutikti, kad šitos įstatymo pataisos grąžintų mus į ankstesnius laikus, kai už valstybės pinigus galėjai įgyti kiek tik nori specialybių ir tai sudarė didelę piktnaudžiavimo erdvę atsirasti vadinamosioms mirusioms sieloms.

Negaliu sutikti, kad už ribotą kreditų skaičių – 110 ar 120 – būtų įgyjamos penkios kvalifikacijos. Negaliu sutikti, kai yra kitokios galimybės, būtinai sodinti jaunuolį į pirminio profesinio rengimo suolą ir jam viduriniam išsilavinimui įgyti mokytis tuos trejus metus, o tai vėlgi sudaro galimybę trejus metus mokymo įstaigai laikyti studentą, kai tuo metu yra visai kitos galimybės tą vidurinį išsilavinimą pasiekti. Negaliu aš sutikti ir su tuo, kad šios pataisos išmetamos iš Europos kvalifikacijų sistemos.

Taigi, gerbiamieji kolegos, negaliu sutikti pagaliau, kad laužo mūsų jau įtvirtintą binarinę sistemą, kai profesiniame mokyme sėkmingai dalyvauja Švietimo, mokslo ir sporto ministerija ir sėkmingai dalyvauja Socialinės apsaugos ir darbo ministerija pagal Užimtumo įstatymą, o profesinis mokymas – pagal Švietimo įstatymą. Gerbiami kolegos, aš labai prašau pagalvoti. Yra griaunama mūsų sistema. Dėkui.

PIRMININKAS. Dėkoju. Apsispręsime balsuodami dėl pasiūlymo. S. Lengvinienės ir L. Nagienės pasiūlymas, jam komitetas nepritarė. Balsuojame.

Užsiregistravo 106, balsavo 106: už – 43, prieš – 26, susilaikė 37. Pasiūlymui nebuvo pritarta. Taigi dabar dėl viso įstatymo projekto motyvai už, prieš. Už kalbės gerbiama J. Šiugždinienė. Prašom.

J. ŠIUGŽDINIENĖ (*TS-LKDF*). Dėkui. Šie siūlomi Profesinio mokymo įstatymo pakeitimai yra be galo svarbūs ir juos reikia priimti jau dabar. Po savaitės prasideda mokinių priėmimas į profesinio mokymo įstaigas, tad siūlomi pakeitimai labai reikalingi siekiant didinti profesinio mokymo prieinamumą. Mūsų darbo rinkai labai reikalingi kvalifikuoti darbuotojai, todėl mes turime didinti tiek prieinamumą, tiek stiprinti programų kokybę ir atliepti darbo rinkos poreikius.

Šioje srityje mes labai stipriai atsiliekame nuo Europos Sąjungos valstybių ir mūsų kaimyninių šalių, pavyzdžiui, su viduriniu ugdymu profesinį įgyja tik 23 % jaunuolių, kai Europos Sąjungos vidurkis yra 48 %. Tačiau norėtume išvengti situacijos, kai valstybės lėšos atveria galimybę piktnaudžiauti profesinio mokymo sistema, kai žmonės mokosi ne dėl realaus poreikio keisti kvalifikaciją, o dėl socialinių garantijų ar, pasitaiko ir taip, dėl garantuoto krepšelio profesinei mokyklai. Todėl labai prašau pritarti šiems pakeitimams. Jų reikia dabar, nes jau prasideda priėmimas, o mes šiais pakeitimais tikrai išplėsime galimybes patekti į profesinį ugdymą.

PIRMININKAS. Dėkoju. Atsispręsime balsuodami dėl Profesinio mokymo įstatymo 37 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1304(2). Balsuojame.

Užsiregistravo 107, balsavo 107: už – 99, prieš niekas nebalsavo, susilaikė 8. Taigi po svarstymo yra pritarta. Švietimo ir mokslo komitetas siūlo svarstyti skubos tvarka. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Dėkoju, pritarta. Gerai.

12.54 val.

Profesinio mokymo įstatymo Nr. VIII-450 18 ir 19 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 23[1] straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-1052(2) (*svarstymo tęsinys*)

Darbotvarkės 1-9 klausimas – Profesinio mokymo įstatymo 18 ir 19 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo vienu straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-1052(2). Balsuojame po svarstymo. Viskas apsvarstyta, išdiskutuota. Lieka tik balsavimas. Balsuojame dėl Profesinio mokymo įstatymo. Pabalsavę galime pamojuoti mokiniams.

Užsiregistravo 108, balsavo 108 Seimo nariai, visi 108 balsavo už. Matyt, mokinių garbei. Čia nieko nereikalauja svarstyti skubos tvarka.

12.55 val.

Neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo Nr. I-2044 15 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1315(2) (*svarstymo tęsinys*)

Darbotvarkės 1-11 klausimas – Neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo 15 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1315(2). Balsuojame. Vyksta balsavimas po svarstymo. Motyvai išsakyti, pasiūlymai apsvarstyti, liko tik balsavimas. Balsuojame dėl Neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo.

Užsiregistravo 107, balsavo 107 Seimo nariai, vėl visi 107 balsavo už. Labai vieningai.

12.56 val.

Vaikų išlaikymo išmokų įstatymo Nr. X-987 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-209(2) (*svarstymo tęsinys*)

Toliau 1-12 klausimas – Vaikų išlaikymo išmokų įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-209(2). Ir čia yra nepristatytas pasiūlymas, dėl jo buvo reikalauta balsuoti. Seimo narė L. Nagienė. Paprašysiu pirmiausia pristatyti pasiūlymą. Tuoj įjungsiu mikrofoną.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Ačiū, pirmininke. Aš pritariu komiteto išvadai, sutinku su komiteto išvada. Viskas gerai.

PIRMININKAS. Gerai. Tada balsuoti nereikia, pagal komiteto redakciją. Labai ačiū. Viskas, autorė sutinka su komiteto nuomone.

Gerai, tada motyvai už – A. Vinkus. Nėra salėje. Prieš niekas nenori kalbėti. Balsuojame dėl viso įstatymo. Balsuojame dėl Vaikų išlaikymo išmokų įstatymo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-209(2). Balsuojame po svarstymo.

Užsiregistravo 109, balsavo 109 Seimo nariai: už – 98, prieš – 1, susilaikė 10. Taigi pritarta po svarstymo.

Dėkoju, balsavimas įveiktas.

12.57 val.

Seimo narių pareiškimai

Dabar lieka mūsų darbotvarkėje Seimo narių pareiškimai. Pirmasis kviečiamas (tuoj, pakibo sistema) R. Lopata. Prašom į tribūną. Aš tikiuosi, kad būsime greiti, nes labai vėluojame su darbotvarke. Prašom.

R. LOPATA (*LSF*). Ponios ir ponai, leiskite supažindinti jus su Tarpparlamentinių ryšių su Sakartvelo Respublika grupės pareiškimu. Jis skamba taip: „Lietuvos Respublikos Seimo Tarpparlamentinių ryšių su Sakartvelo Respublika grupės nariai reiškia gilų susirūpinimą dėl blogėjančios žmogaus teisių padėties ir didėjančių žiniasklaidos laisvių suvaržymų šalyje; apgailestauja dėl politiškai motyvuoto kaltinamojo nuosprendžio opozicinio televizijos kanalo „Mtavari“ generaliniam direktoriui N. Gvaramijai… (Priminsiu, jog jis kartu yra ir prezidento M. Saakašvilio advokatas. To tekste nėra.) …ir buvusiam televizijos kanalo „Rustavi 2“ finansų direktoriui K. Damenijai; atkreipia dėmesį, kad teismo sprendimas kelia rimtų abejonių dėl Sakartvelo įsipareigojimų demokratinėms vertybėms, žiniasklaidos laisvei, įstatymo viršenybei ir teisinės valstybės principams; pažymi, kad Sakartvelo Vyriausybė yra atsakinga už teisės į taikius susirinkimus užtikrinimą, diskriminacijos ir smurto prevenciją; ragina visas Sakartvelo politines jėgas užtikrinti žiniasklaidos laisvę ir įvairovę, skaidrią ir nepriklausomą teisėsaugą ir teismų sistemą.“ Ačiū už dėmesį.

Naudodamasis proga raginu dabar jau Armėnijos grupės narius rinktis Aleksandro Stulginskio salėje ir susitikti su Armėnijos parlamentarais. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. R. Šalaševičiūtė. Taip pat pareiškimas.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (*LVŽSF*). Ačiū. Aš jokio pareiškimo neturiu, tačiau noriu paprašyti visus Žemaičių grupės narius po baltarusės S. Cichanouskajos kalbos ateiti labai trumpam į tą poilsio zoną šioje pusėje. Įvyko žemaičių suvažiavimas, noriu pateikti informaciją ir kita, yra labai svarbu, užtruks 10–15 minučių. Labai labai prašau ateiti.

PIRMININKAS. Dėkoju. Žemaičių grupės nariai išgirdo, tai buvo galima ir paprasčiau atlikti, per šoninį mikrofoną, bet nieko. Gerbiamo R. Šarknicko tikrasis pareiškimas. Prašau.

R. ŠARKNICKAS (*LVŽSF*). Laba diena. Gerbiamas Seime, Seimo valdyba, noriu pareikšti pareiškimą dėl pastarųjų įvykių, kurie vyksta ne tik Vidaus reikalų ministerijoje dėl galimo mobingo, bet ir Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centre. Kaip žinote, darbinės atmosferos situacija yra labai sudėtinga. Darbuotojai skundžiasi dėl grėsmės jų fizinei, moralinei bei socialinei gerovei ir, svarbiausia, sveikatai. Tai, kas šiuo metu vyksta Genocido centre, yra nepaaiškinama. Dabartinė situacija iš tolo neprimena įstaigos veido ir jai priskirtų tikslų – tirti nusikaltimus žmogiškumui. Priešingai, kaip sakė keli jo atstovai, šiuo metu Genocido centre klesti psichologinis spaudimas ir atsirado gilių mobingo apraiškų. Padalinių vadovai yra nušalinami nuo sprendimų priėmimo, nuvertinama ar net išjuokiama jų kompetencija. Darbuotojai taip pat skundžiasi netinkamu darbo organizavimu, vidaus komunikacijos nebuvimu, neskaidriai priimamais sprendimais, neaiškia darbo užmokesčio bei priemokų darbuotojams skyrimo tvarka. Genocido centro generalinis direktorius A. Bubnys viešai pasižadėjo suvienyti „suskaldytą“ tuo metu kolektyvą ir sudaryti visiems darbuotojams vienodas ir tinkamas darbo sąlygas. Vis dėlto, kaip nurodė įstaigos atstovai, Genocido centro vadovas darbuotojams dar nepristatė 2022 metų veiklos planų. Dar nepristatė, nors dirba jau daugiau nei metai. Jeigu padarytų kuris nors įstaigos vadovas kiekvienoje savivaldybės įstaigoje, jis iš karto būtų atleidžiamas. O čia mes turime visai kitą atvejį.

Dabar, kuomet Seimo narių, komitetų ir Valdybos pašto dėžutes pasiekia Genocido centro darbuotojų pagalbos šauksmas su pridėtais mobingo ir neskaidrumo rašytiniais įrodymais, šia tema nebesidomima. Kas nutiko, gerbiamas Seime, kad daugiau nereaguojama į situaciją, susidariusią Genocido centre? Šiuo metu Genocido centro darbuotojai, negaudami sau priklausančio darbo užmokesčio, jau kreipėsi į Darbo inspekciją. Kiti net pradėjo ir teisminį nagrinėjimą. Na ir kas? Laimės bylas, prisiteis kompensacijas, bet ar tai išspręs susidariusius probleminius klausimus? Problema šiuo atveju yra politinė. Akivaizdu, kad dabartinis Genocido centro vadovas arba pats yra viso šio chaoso kaltininkas, arba tiesiog nesugeba tinkamai vadovauti įstaigai ir užtikrinti kolektyvo gerovės. Kitas variantas – sąmoningai leidžiama tokiai situacijai atsirasti.

Įstaigą jau paliko ir daug nusipelniusių Genocido centro darbuotojų. Vienas jų – Okupacijų ir laisvės kovų muziejaus direktorius, vėliau – Memorialinio departamento vyresnysis patarėjas muziejinei veiklai E. Peikštenis, reikšmingai prisidėjęs prie Lietuvos partizanų vado A. Ramanausko-Vanago palaikų paieškų. Tuo metu, kai buvo rasti palaikai, ši asmenybė buvo labai gerbiama visuomenės. Gaila, kad tokie žmonės yra šalinami. Tad tik laiko klausimas, kada tokiu stiliumi dirbantis Genocido centras nebeatliks jam valstybės patikėtų funkcijų. Kreipiuosi į Seimo valdančiąją daugumą, Seimo valdybą prašydamas daugiau nebeignoruoti Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro darbuotojų. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Tai buvo visi pareiškimai. Rytinį posėdį skelbiu baigtą. (*Gongas*) Galėjote keturiese užsiregistruoti, bet tiek to.

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

IV (PAVASARIO) SESIJOS
VAKARINIO POSĖDŽIO NR. 174
STENOGRAMA

2022 m. gegužės 24 d.

Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkė V. ČMILYTĖ-NIELSEN,
Seimo Pirmininko pavaduotojai V. MITALAS ir J. SABATAUSKAS

PIRMININKĖ (V. ČMILYTĖ-NIELSEN). Gerbiami kolegos, pradedame popietinį posėdį. (*Gongas*) Registruojamės.

Užsiregistravo 70 Seimo narių.

14.01 val.

Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1576(2) (*svarstymas*)

Gerbiami kolegos, laukiame atvykstančios S. Cichanouskajos, todėl siūlyčiau paimti rezervinį 1 klausimą – Sveikatos draudimo įstatymo projektą Nr. XIVP-1576(2). Labai norėčiau pakviesti gerbiamą L. Slušnį, kad pristatytų komiteto išvadą. Tai yra rezervinis 1 klausimas – projektas Nr. XIVP-1576(2). Svarstymo stadija. Prašyčiau pristatyti komiteto išvadą.

L. SLUŠNYS (*TS-LKDF*). Ačiū, Pirmininke. Seimo Sveikatos reikalų komitetas dėl Sveikatos draudimo įstatymo straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1576(2). Visų detalių nekomentuosiu. Balsavimo rezultatai – pritarta bendru sutarimu. Atskirosios nuomonės nėra.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Diskutuoti užsirašiusių nėra, dėl motyvų užsirašiusių taip pat nėra. Balsuosime numatytu laiku.

14.02 val.

Transporto veiklos pagrindų įstatymo Nr. I-1863 2 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1492(2) (*svarstymas*)

Taip pat siūlyčiau apsvarstyti rezervinį 2 klausimą – Transporto veiklos pagrindų įstatymo dviejų straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1492(2). Tai yra svarstymo stadija. Kviečiu I. Pakarklytę, kad pristatytų Ekonomikos komiteto išvadą.

I. PAKARKLYTĖ (*LF*). Ekonomikos komitetas projektą svarstė gegužės 18 dieną ir bendru sutarimu pritarė.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Taip pat norėčiau pakviesti Socialinių reikalų ir darbo komiteto narį, kuris galėtų pristatyti komiteto išvadą. Ar turime ką nors, kas galėtų pristatyti? Jei ne, tuomet pristatysiu aš. Gal gerbiama Vilija galėtų pristatyti? SRDK. Primenu, kolegos, tai yra rezervinis 2 klausimas – Transporto veiklos pagrindų įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1492(2).

V. ALEKNAITĖ-ABRAMIKIENĖ (*TS-LKDF*). Papildomo komiteto išvada – pritarta bendru sutarimu. (*Balsai salėje*)

PIRMININKĖ. Dėkoju už pristatymą. Diskusijoje kalbėti užsirašė M. Ošmianskienė, tačiau šiuo metu jos… Atsiprašau, diskutuoti niekas neužsirašė. Dėl motyvų užsirašė kalbėti M. Ošmianskienė, tačiau jos šiuo metu salėje nematau. Taigi dėl šio įstatymo projekto taip pat apsisprėsime balsuoti numatytu laiku. Primenu, kolegos, kad balsuoti numatytas laikas yra nuo 15 val. 40 min.

Taigi rezervinius klausimus apsvarstėme. Atvyko mūsų viešnia.

Gerbiami kolegos, šiuo metu, kai daugelio mūsų akys ir mintys nukreiptos į ukrainiečių tautos kovą dėl laisvės ir jų valstybės teritorinio vientisumo, svarbu iš akiračio nepaleisti kitų tautų

laisvės troškimo. Viena tokių kovų, nors ir ne tokia dramatiška forma kaip Ukrainoje, vyksta visai šalia mūsų – Baltarusijoje. Po suklastotų 2020 metų Baltarusijos prezidento rinkimų autoritarinis A. Lukašenkos režimas tapo dar nuožmesnis. Tūkstančiai baltarusių, demokratų ir pilietinės visuomenės aktyvistų, buvo įkalinti. Prieš kelias dienas, gegužės 21-ąją, baltarusiai kaip tik minėjo Politinio kalinio dieną, o dar už kelių dienų, gegužės 29-ąją, sukanka dveji metai, kai buvo sulaikytas kandidatas į prezidentus S. Cichanouskis. Jo vietą tuomet užėmė Siarhejaus sutuoktinė S. Cichanouskaja, ne savo noru tapusi Baltarusijos demokratijos šaukle.

A. Lukašenkos režimo nusikalstamus veiksmus, peržengiančius Baltarusijos ir sveiko proto ribas, simboliškai iliustravo priverstinis „Ryanair“ lėktuvo, skridusio tarp dviejų Europos Sąjungos sostinių, tarp Atėnų ir Vilniaus, nutupdymas. Šio įvykio metines kaip tik minėjome vakar. Tai bei vėlesni įvykiai, tarp jų – karas prieš Ukrainą, kartu liudija, kad mūsų sprendimas suteikti S. Cichanouskajai oficialaus Lietuvos valstybės svečio statusą buvo teisingas, todėl šiandien man yra garbė pakviesti į Lietuvos Respublikos Seimą kreiptis Baltarusijos pilietinės visuomenės lyderę S. Cichanouskają. Jos kalbos tema – „Be laisvos Baltarusijos nebus laisvos ir saugios Europos“. (*Plojimai*)

14.05 val.

Baltarusijos opozicijos lyderės Sviatlanos Cichanouskajos kalba

S. CICHANOUSKAJA. Gerbiama ponia Pirmininke Viktorija Čmilyte-Nielsen, Seimo ir Lietuvos Vyriausybės nariai, pilietinės visuomenės atstovai, mieli laisvos Baltarusijos draugai. Didelė garbė šiandien kalbėti šičia, prieš jus.

Norėčiau pradėti savo pasisakymą nuo padėkos žodžių Lietuvai ir Lietuvos tautai. Lietuva mums pasidarė labai artima. Žinote, kartais atrodo, lyg padėka yra kas nors savaime suprantamo. Bet leiskite pasinaudoti proga ir išreikšti didelį dėkingumą visų baltarusių vardu. Kasdien jaučiame jūsų palaikymą. Labai jį vertiname, nors kartais pamirštame apie tai pasakyti. Jūsų pagalba neapsiriboja formaliais pareiškimais, susirūpinimo žodžiais. Sprukdamos nuo represijų Lietuvoje laikiną prieglobstį rado daug tūkstančių baltarusių šeimų. Vilnius priglaudė ir mane, ir mano vaikus.

2020 metais, kai pradėjo grasinti mano vaikams, priėmiau sprendimą išvežti juos į Lietuvą. Vėliau prisijungiau ir pati, kai teko pasirinkti – vaikai ar kalėjimas. Kodėl būtent į Lietuvą? Nes Lietuva – tai saugumas, nes Lietuva – tai draugai. Per pusantrų metų šičia nė karto nesusidūriau su neigiamu požiūriu į baltarusius. Tik palaikymo žodžiai, solidarumas.

Kaip ir daugelis baltarusių iki 2020 metų mažai domėjausi politika ar istorija. Daug kas man tapo atradimu. Atradimas man yra ir mūsų bendra istorija. Vaikščiodamas po Vilnių labai jauti tą ryšį. Štai šiame pastate veikė vienas pirmųjų baltarusių laikraščių „Naša Niva“, o štai šičia mūsų tautietis P. Skorina prieš 500 metų išleido pirmą spausdintinę knygą Lietuvos Didžiojoje Kunigaikštystėje. Beje, taip pat noriu padėkoti Seimui už tai, kad jis paskelbė šiuos metus Pranciškaus Skorinos metais. Deja, mano tauta šiuo metu neturi parlamento, kuris turėtų legitimumą ar moralinę drąsą priimti tokį pat sprendimą, todėl esu dėkinga Seimui už tai, kad jis aukštai laiko tą vėliavą dėl mūsų, baltarusių, tautos.

Kartkartėmis taip pat lankausi Rasų kapinėse. Jos baltarusiams yra piligrimystės vieta. Deja, nebuvau 2019 metais K. Kalinausko laidotuvėse, bet žinau, kad buvo atvykę tūkstančiai baltarusių. Tai išpranašavo mūsų revoliuciją 2020 metais. Dabar Konstantino Kalinausko vardas suteiktas baltarusių pulkui, ginančiam Ukrainą. Lietuva yra centras daugeliui baltarusių pilietinės visuomenės, baltarusių studentijos, baltarusių kultūros, baltarusių verslo organizacijų. Lietuva priglaudė Europos humanitarinį universitetą, jis turi rengti elitą naujai Baltarusijai. Taip pat suteikė paramą baltarusių studentams, studijuojantiems Vilniaus universitete, Vytauto Didžiojo universitete ir kituose. Lietuva taip pat reguliariai palaiko baltarusių akademinius renginius ir konferencijas, pavyzdžiui, Tarptautinį Baltarusijos tyrinėtojų kongresą. Daug metų būtent iš Vilniaus veikia Baltarusijos žmogaus teisių namai, veikia Pranciškaus Skorinos baltarusių gimnazija, Vilniaus

Ivano Luckevičiaus baltarusių muziejus, baltarusių Šv. Baltramiejaus bažnyčia Užupyje, Gudų kultūros draugija – galiu vardinti dar ilgai. Neseniai Vilniuje taip pat pradėjo veikti Baltarusių bendruomenės ir kultūros centras Vilniaus gatvėje 20, „Radio svoboda“ baltarusių tarnyba ir kiti baltarusių centrai. Lietuva svetingai priėmė ir daugelį baltarusių informacinių technologijų bendrovių, įskaitant tokius milžinus kaip EPAM ar „Wargaming“. Ir tai nėra vien tik geros kaimynystės pavyzdys, tai yra didžiulis indėlis į būsimuosius dvišalius santykius tarp mūsų šalių. Baltarusiai visada jautė Lietuvos politikų palaikymą, nes jie supranta, jog tik nepriklausoma demokratinė ir europietiška Baltarusija gali būti patikima draugė ir kaimynė.

Dar prieš 10 metų čia, Lietuvos Seime, buvo sukurta grupė „Už demokratinę Baltarusiją“. Iš šios tribūnos norėčiau tarti ačiū Seimo nariams, kurie vadovavo Seimo narių grupei per pastaruosius metus. Lietuva buvo pirmoji, o dabar mes tokias grupes kuriame kitų šalių parlamentuose. Taip pat ačiū buvusiam Lietuvos Seimui ir Vyriausybei, nes pripažino mūsų pergalę 2020 metais ir priglaudė pirmuosius pabėgėlius. Ačiū dabartinei Vyriausybei, ji stipriai palaiko baltarusius dabar. Ačiū Lietuvos tautai. Niekada nepamiršime tos beprecedentės solidarumo akcijos, kurią surengėte 2020 metų rugpjūtį per Baltijos kelio metines. Tūkstančiai žmonių išsirikiavo gyvąja grandine nuo Vilniaus iki Medininkų. Kol daugelis Europoje vien tik bandė suprasti, kas gi vyksta Baltarusijoje, jūs rinkote paramą represijos aukoms su kompanija „GoBelarus“. Lietuva buvo pirmoji šalis, atvėrusi humanitarinį koridorių nukentėjusiems baltarusiams ir pradėjusi išduoti nacionalines humanitarines vizas. Nepaisydami pandemijos, kad padėtumėte mums, jūs, Seimo nariai, rinkotės į neeilines sesijas, keitėte įstatymus. Dažnai vykstu į užsienio šalis ir nuolatos pateikiu Lietuvą kaip pavyzdį. Jūsų svetingumas ir žmoniškumas iš tikrųjų neturi ribų.

Mieli draugai, šiandien norėčiau priminti, kaip prasidėjo mūsų revoliucija. Politinę krizę Baltarusijoje lėmė visų pirma tai, kad A. Lukašenka pralaimėjo rinkimus, atsisakė priimti tautos valią 2020 metais. A. Lukašenka dar kartą sutrypė Konstituciją. Baltarusijos Respublikos Konstitucijos 3 straipsnis skelbia, kad vienintelis valstybinės valdžios šaltinis yra baltarusių tauta ir tik jai priklauso suverenumas, o tauta labai aiškiai tarė – išeik.

Taikūs daugiatūkstantiniai protestai vyko daugiau nei 40-yje miestų ir mes žinome, kad akcijose dalyvavo iki pusantro milijono žmonių. Tačiau diktatorius nusprendė likti valdžioje bet kokiais įmanomais būdais, bet kokia kaina. Surengė slaptą inauguraciją. Baltarusija išgyveno beprecedentę teroro bangą – į žmones šaudė, mėtė granatas. Pirmą nušovė A. Taraikouskį, vėliau buvo kitos aukos. Daug žmonių prarado galūnes ir visam gyvenimui liko suluošinti. Dešimtys tūkstančių buvo įkalinti, turėjo dusti kamerose. Internetas buvo atjungtas, todėl tiesą teko rinkti mažais gabaliukais. Nuo 2020 metų daugiau nei 50 tūkst. žmonių buvo areštuoti. Tūkstančiai vis dar laukia nuosprendžio. Tūkstančiams jau paskelbtas nuosprendis kalėti. Bendras laikas, kuriam nuteisti politiniai kaliniai, yra 4 tūkst. 623 metai. Tik įsivaizduokite – 4 tūkst. 623 metai pavogto gyvenimo! Mes sieksime, kad paleistas būtų kiekvienas. Daugelis politinių kalinių yra sunkios būklės. Daugelį laiko vienutėje, toliau kankina.

Gegužės 21 dieną, lygiai prieš metus, kalėjime buvo nužudytas V. Ašurakas, kuris rinko už mane parašus Lydoje, vėliau dalyvavo ir protestuose. Vitoldo mirtis, deja, yra ne vienintelė per Baltarusijos įvykius. Tarp politinių kalinių yra ir mano vyras Sergejus. Sekmadienį, gegužės 29 dieną, sueis lygiai dveji metai nuo tos dienos, kai jį įkalino. Jį nuteisė kalėti 18 metų. Pusantrų metų jis praleido vienutėje. Sergejus vedė jutubo tinklaraštį, keliavo per šalį, rinko žmonių istorijas apie gyvenimą diktatūros sąlygomis. Tai įkvėpė jį siekti prezidento posto ir mesti iššūkį A. Lukašenkai. Vienintelis dalykas, ko troško Sergejus, tai paversti Baltarusiją laisva šalimi – šalimi, kur galėtų gyventi kiekvienas baltarusis ir baltarusė.

Sergejus, kaip ir daugelis politinių kalinių, turi savo globėjus tarp įvairių parlamentų narių. Ir aš norėčiau padėkoti Seimo nariams, kurie apsiėmė globoti. Ačiū, draugai. Politiniams kaliniams kuriamos sąlygos, kad jie galvotų, jog apie juos pamiršo, kad niekas nesistengia, kad juos paleistų. Jūsų laiškai suteikia jiems jėgų bei energijos. Deja, oficialiai pripažintų politinių kalinių dabar yra beveik devynis kartus daugiau negu Lietuvos Seimo narių. Todėl raginu Seimo narius toliau apsiimti globoti įkalintus baltarusius. Jūsų palaikymas labai reikšmingas jiems, jų šeimoms ir viso pasaulio baltarusiams.

Mielos ponios ir ponai, šiandieną itin rimta grėsmė Baltarusijos nepriklausomybei. A. Lukašenka išsilaikė 2020 metais, nes jį palaikė Rusija. Per pačius protestus Kremlius padėjo režimui propagandininkais ir pinigais. Kremlius buvo pasirengęs gelbėti A. Lukašenką ir kariais. Šiandien A. Lukašenka atsilygina V. Putinui mūsų suverenitetu. Tariamai dėl mokymų į Baltarusiją buvo įvesta svetima kariuomenė, vėliau iš mūsų teritorijos prasidėjo Ukrainos puolimas. Visa tai vyko sutikus režimui, asmeniškai sutikus A. Lukašenkai. A. Lukašenka ir V. Putinas įtraukė Baltarusiją į nusikalstamą karą. Jie tikėjosi greitojo karo, kad Kijevas bus nukariautas per tris keturias dienas, bet jiems nepavyko dėl ukrainiečių tautos drąsos. Džiaugiuosi, kad baltarusiai taip pat prisidėjo sutrikdant Rusijos armijos planus.

Kitaip nei Rusijoje, baltarusių visuomenė nepalaiko karo, 86 % baltarusių pasisako prieš, kad kare dalyvautų Baltarusijos kariai. Per pirmas karo dienas per visą šalį nuėjo antikarinių akcijų banga, buvo pradėtas antikarinis judėjimas. Pagrindiniai Baltarusijos antikarinio judėjimo uždaviniai yra tokie: neleisti, kad baltarusių kariuomenė dalyvautų Rusijos kare prieš Ukrainą, sustabdyti Rusijos agresiją prieš Ukrainą visų pirma iš Baltarusijos teritorijos, išvesti Rusijos karius iš Baltarusijos, apginti Baltarusijos nepriklausomybę nuo Rusijos. Baltarusiai supranta, kad Ukrainos pergalė priartins ir mūsų pergalę, jie daro viską, kad jai padėtų.

Turbūt esate girdėję apie baltarusių partizanus. Jie surengė daugiau negu 80 geležinkelių diversijų, kad sutrukdytų Rusijos karinės technikos eismą, kibernetiniai aktyvistai surengė keletą stambių išpuolių kibernetinėje erdvėje, motinos ir žmonos pradėjo kampaniją, kad sustabdytų baltarusių vyrų dalyvavimą kare. Solidarumo fondai, labdaros iniciatyvos, atsiradusios 2020 metais, dabar padeda Ukrainos pabėgėliams, baltarusių išeivija bei verslininkai perdavė apie 30 automobilių Ukrainos medikų bei kariuomenės reikmėms, apie pusantro tūkstančio vaikinų ir merginų prisijungė prie baltarusių batalionų Ukrainos kariuomenėje.

Vienas iš jų – 19-metis Timūras, dalyvavęs protestuose 2020 metais. Po rinkimų jį sumušė A. Lukašenkos banditai, keletą savaičių jis buvo ištiktas komos. Jo mama neatlaikė šoko ir mirė, bet Timūras atlaikė ir sugebėjo pasprukti į Europą, o kai prasidėjo karas, prisijungė prie baltarusių Konstantino Kalinausko bataliono ir dabar kartu su ukrainiečiais kariais gina Ukrainą. Jis mano, kad Ukrainos pergalė suteiks jam šansą grįžti į Baltarusiją. Be laisvos Ukrainos nebus laisvos Baltarusijos, o be laisvos Baltarusijos nebus saugios Ukrainos ir saugios Europos.

Mums labai svarbu, kad Vakarai būtų vieningi palaikydami Ukrainą ir Baltarusiją. Šiandien diktatoriai bando suskaldyti šią vienybę tarp Jungtinių Valstijų ir Europos Sąjungos, įvaryti pleištą tarp atskirų Europos Sąjungos šalių, dabar jie išnaudoja maisto saugumo temą, tariamai: jei nepanaikinsite sankcijų, bus badas. Esame kategoriškai prieš bet kokius sandorius, kurie numato tranzitą per Baltarusiją, negalima leisti, kad režimui būtų panaikintos sankcijos, nepamirškime, už ką tos sankcijos įvestos. Kol nepaleisti politiniai kaliniai, o mūsų teritorijoje yra Rusijos karių, sankcijų panaikinimas leis režimui būti dar labiau nebaudžiamam.

Noriu padėkoti Lietuvos užsienio reikalų ministerijai bei Vyriausybei už nuoseklią politiką režimo atžvilgiu, Lietuva yra tikras pavyzdys visai Europai. Ir aš neperdedu, taip iš tikrųjų yra. Prašau toliau rodyti sankcijų režimui spragas, aš toliau raginsiu kitas pasaulio šalis mokytis iš Lietuvos principingumo.

Taip pat prašau apsvarstyti sankcijas vadinamiesiems A. Lukašenkos parlamento deputatams, jie yra bendrininkai vykdant karą Ukrainoje ir nusikaltimus baltarusių tautai, jie vienbalsiai palaikė įstatymą, pagal kurį mirties bausmė gali būti pritaikyta už pasikėsinimą įvykdyti teroro išpuolį. Anot baltarusių žmogaus teisių organizacijos „Vesna“, kaltinimai pasikėsinus įvykdyti teroro išpuolį jau pareikšti dešimtims aktyvistų, taip pat ir asmeniškai man. Iš esmės kiekvienas baltarusis ar baltarusė, kurie pasisako prieš dabartinę nelegitimią valdžią, rizikuoja būti nužudytas.

Prašau jūsų įtikinti Lietuvos verslo bendruomenės atstovus, jog būtina pristabdyti ekonominius santykius su Baltarusijos valstybės įmonėmis, nes, deja, tokiu būdu užtikrinamas A. Lukašenkos režimo finansavimas. A. Lukašenkai labai reikia pinigų. A. Lukašenka paskelbė vadinamąjį bevizį režimą iki metų pabaigos. Raginu lietuvius be būtinybės nepasiduoti šiam pigiam triukui, nes vykdami į turistinę pramoginę kelionę jūs vykstate į šalį, kur kenčia daugiau nei 1 tūkst. 200 politinių kalinių ir jų šeimų, ten, kur pavojus gresia už bet kokį laisvą žodį. Net už

tai, kad naudojo Lietuvos istorinį herbą – Vytį, baltarusius areštavo, baudė baudomis. Labai laukiame visų lietuvių, jūs visada buvote ir liekate mūsų gerais kaimynais, Baltarusijoje, bet tik laisvoje ir demokratinėje Baltarusijoje, kurią mes būtinai sukursime.

Visada yra pasirinkimas tarp to, kas naudinga, ir to, kas teisinga. Užuot pabandę sutaupyti ar užsidirbti porą eurų (be abejo, tai gali būti naudinga), lai kiekvienas iš mūsų dabar paaukoja keletą eurų Ukrainai ar politinių kalinių šeimoms. Tai daryti teisinga, tai daryti verta dabartinėmis sąlygomis.

Žinote, A. Lukašenkos režimas yra lyg fotelis su trimis kojelėmis, ant kurių laikosi represijos, pinigai ir Kremlius. Jei bent viena iš tų kojelių bus sulaužyta, sugrius ir visas režimas. Todėl turime toliau atimti iš režimo pinigus, galimybes vykdyti terorą, taip pat atriboti jį nuo Kremliaus.

Mieli lietuviai, dabar Baltarusija yra istorinėje kryžkelėje. Baltarusiai supranta, kad yra tik du keliai: europietiška demokratinė Baltarusija arba *de jure* Rusijos okupacija ir ilgametė izoliacija, regresas, beteisiškumas. Šiuo metu baltarusiams Baltarusijoje sunku jaustis kaip namuose. Begalinės represijos, tampančios tik vis žiauresnės, veržia juos lyg grandinės. Griaunami gyvenimai, nepriklausomai nuo amžiaus ar socialinės padėties. Vienas iš populiariausių Baltarusijos protestų šūkių buvo šūkis „Tai – mūsų miestas“. Eidami žygius per Baltarusijos miestus, nors ir rizikuodami gyvybe, jautėme savo galią pakeisti tėvynę į gera, nes esame savo žemės šeimininkai. Dabar diktatoriai Kremliuje ir Minske bando atimti iš mūsų tėvynę, bet žiaurios valdžios represijos prieš savo tautą tik patvirtina, kaip smarkiai ji bijo pralaimėti. Nepaisydami grėsmės laisvei ir gyvybei, baltarusiai gina savo namus ir tebekovoja su režimu. Baltarusiai nori išvadavimo, o ne laikino palengvėjimo. Ką mums reiškia išvadavimas? Tai gyventi demokratinėje Baltarusijoje, kur žmonės galės laisvai rinkti savo atstovus į valstybės institucijas, o užginčyti Baltarusijos suverenitetą bus tiesiog neįmanoma. Demokratinėje Baltarusijoje, kaip rašė mūsų tautinis herojus K. Kalinauskas, „bus ne liaudis Vyriausybei, o Vyriausybė liaudžiai“. Išsivaduoti – tai užtikrintai jaustis savo šalyje, turėti ekonomiką, grįstą žmogaus iniciatyva, o ne iniciatyvos slopinimu, kaip yra dabar. Išsivaduoti, vadinasi, taip pat laisvai dirbti ir nebijoti, kad režimas pasisavins tavo pasiekimus ir atims tavo laisvę, nes tave apgins nepriklausoma profsąjunga. Demokratinėje Baltarusijoje jėgos struktūros tarnaus tautai, o ne apsišaukėliams šeimininkams. Policija kovos su nusikaltėliais, o ne su taikiais piliečiais, ginančiais savo teises. Išsivaduoti, vadinasi, gyventi europietiškoje Baltarusijoje, kuri ieškos sau draugų, o ne priešų, pati pasirinks savo užsienio politikos liniją. Svajojame apie šalį, gerbiamą pasaulyje, nes ji gerbia savo piliečius.

Grįžtu prie savo žodžių apie lemiamą Baltarusijos istorijos posūkį. Noriu priminti, kad Baltarusija yra esminė šalis Rytų Europoje. Lietuviams ir lenkams tai akivaizdu. Noriu jus patikinti, mano biuro veikla, demokratinių Baltarusijos jėgų ir visų pilietiškai sąmoningų baltarusių veikla vystosi. Mes plečiame savo galimybes spręsti praktines problemas, rengiame darbo grupes Lenkijoje, Čekijoje, Estijoje, taip pat vykdome derybas su Europos Komisija dėl bendrų pastangų baltarusių mobilumo klausimais Europos Sąjungoje. Europos Taryba sustiprino bendradarbiavimą su Baltarusijos žmonėmis, kartu rengiame sistemingo darbo Europos Taryboje formatus dviem pagrindinėmis kryptimis – valstybinių statybų bei pilietinės visuomenės vystymo. Mes esame įsitikinę, kad tai bus naudinga baltarusių tautai ir mūsų šaliai. Būtent todėl mano biurui reikia papildomų priemonių, kad mes galėtume daugiau nuveikti dėl žmonių.

Neseniai sukurta mano biuro atstovybė Kijeve turės atstovauti baltarusių interesams Ukrainoje ir glaudžiau bendradarbiauti su Ukrainos Vyriausybe. Ši atstovybė yra didelė galimybė su Ukrainos valdžia aptarti pokarinę tvarką, taip pat santykius tarp mūsų šalių ir apskritai Rytų Europoje. Dabar kaip niekada svarbus pokalbis, kuris pirmą kartą per keletą šimtmečių galės vėl suartinti keturias tautas: baltarusius, lietuvius, lenkus ir ukrainiečius.

Istorijos ir mąstysenos požiūriu, Baltarusija yra neatimamas Vidurio Europos ir, visų pirma, mūsų Baltijos ir Juodosios jūrų kultūrinės ir istorinės erdvės dėmuo. Daugelis baltarusių, kurie prieš dvejus metus pabudo kovoti dėl savo politinių teisių, dar buvo nesuvokę, kad laisvės pasirinkimas reiškia ir geopolitinį pasirinkimą. Šiandien dauguma aktyvių baltarusių suvokia, kad jie turi teisę būti patys savimi, būti baltarusiais, kad tai yra geriausia apsauga nuo išorės pasikėsinimo į mūsų laisvę ir kad mūsų nepriklausomos šalies vieta yra tarp laisvų Europos šalių.

Esame dėkingi Lietuvai už operatyvią, nuoseklią, reikšmingą pagalbą baltarusiams, kurie gina demokratinę savo šalies ateitį. Žavimės, kaip neįtikėtinai mobilizavosi lietuvių visuomenė ir Lietuvos valstybė, kad padėtų Ukrainai, kuri kovoja su Rusijos pasikėsinimu į jos laisvę ir nepriklausomybę, ir į visos Europos taikią santvarką. Ukrainos pergalė reikalinga visoms mūsų tautoms, taip pat baltarusiams. Kartu būsimas Ukrainos, Lietuvos ir viso žemyno saugumas nebus visiškai užtikrintas, jeigu nebus laisvos Baltarusijos. Būtent todėl Baltarusija neturi būti mainų objektas galimose derybose su V. Putinu ir neturi būti keisto Europos politikų susirūpinimo, kaip V. Putinui padėti išsaugoti veidą. Tik kartu su laisva, nepriklausoma ir europietiška Baltarusija greta laisvos Ukrainos galėsime turėti stiprią ir saugią Europą.

Mieli draugai, kaip ir prieš šimtmečius, dabar mes kovojame dėl bendrų tikslų, dėl bendrų vertybių, dėl bendros ateities. *Žyvie Belarus*! (*Plojimai*)

PIRMININKĖ. Dėkojame Baltarusijos opozicijos lyderei S. Cichanouskajai už šį kreipimąsi į Seimą ir už priminimą, kad be laisvos, demokratiškos Baltarusijos nebus saugios, laisvos Europos.

Kolegos, toliau tęsiame posėdį. Kviečiu posėdžiui pirmininkauti Pirmininko pavaduotoją V. Mitalą.

14.35 val.

Fizinio barjero Lietuvos Respublikos teritorijoje prie Europos Sąjungos išorės sienos su Baltarusijos Respublika įrengimo projekto pristatymas

PIRMININKAS (V. MITALAS, *LF*). Gerbiami kolegos, darbotvarkės 2-2 klausimas – Fizinio barjero Lietuvos Respublikos teritorijoje prie Europos Sąjungos išorės sienos su Baltarusijos Respublika įrengimo projekto pristatymas. Įžanginį žodį kviečiu tarti L. Kasčiūną, Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto pirmininką, sienos iniciatorių (ar nebūtinai). (*Balsas salėje*) Galima ir taip. Prašom, gerbiamas Laurynai.

Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto pirmininko Lauryno Kasčiūno kalba

L. KASČIŪNAS (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiamas Vytautai. Gerbiami kolegos, išties turime tokią procedūrą, numatytą įstatyme. Manyčiau, kad ją galime paversti labai įdomia diskusija. Kai mes rugpjūčio mėnesį priėmėme Fizinio barjero įstatymą, numatėme, kad projekto įgyvendintojai kas mėnesį informuos Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetą. Tas buvo daroma labai sistemingai, mes turėjome ne vieną išvažiuojamąjį posėdį. Bet buvo numatyta ir galimybė pristatyti visą projektą Seimui.

Balandžio 30 dieną baigtas pirmasis etapas. Etapas baigtas sėkmingai. Mes šiandien turime daugiau negu 60 % įgyvendinto fizinio barjero. Viskas telpa į biudžeto rėmus. Manau, yra puiki proga apie tai pasikalbėti dar detaliau. Mano kolegos ministrai, kurie yra atsakingi už šitą projektą, turbūt tas detales pateiks. Aš savo įžanginiame žodyje noriu aptarti kelis aspektus, susijusius su tuo, kaip visa tai atrodo bendrame kontekste.

Šiandien yra beveik metai, kai Lietuva susidūrė su beprecedenčiu iššūkiu – nelegalia migracija, kuri buvo instrumentiškai naudojama prieš mus. Tą vykdė mums gerai žinomas diktatorius A. Lukašenka. Kai tai prasidėjo, jis tikėjosi, kad mūsų valstybė šito egzamino neišlaikys. Jis tikėjosi sukelti kultūrinius, socialinius išskyrimus mūsų visuomenėje. Jis tikėjosi padaryti taip parodydamas, kad mes kaip valstybė, mūsų institucijos nėra efektyvios spręsti migracijos problemą. Jis norėjo padaryti taip, kad supriešintų mus su Europa, nes žino, kad migracijos tema socialiai kultūriškai yra labai jautri, ypač europinėje darbotvarkėje. Jis norėjo pažeminti mus, mūsų valstybę. Jis norėjo primesti mums žaidimo taisykles. Šiandien, praėjus metams po to jo hibridinio spaudimo, organizuoto migracijos proceso, galiu tikrai drąsiai pasakyti – Lietuva suvaldė šią krizę.

Ką reikėjo padaryti, kad mes tą krizę suvaldytume? Pirma, ką mes padarėme, tai apribojome nelegalių migrantų, kurie atvyko į Lietuvą, teises laisvai judėti apgyvendinimo teritorijose. Kai kam atrodė, kad tai yra labai stiprus sprendimas. Kai kam atrodė, kad galbūt net per stiprus sprendimas. Bet aš atsakysiu drąsiai: mes tą padarėme visi kartu tam, kad apribotume nelegalią

migraciją, kaip ir apribojome Lietuvą – neleidome padaryti Lietuvos kaip dar vieno nelegalios migracijos kelio. Mes užkirtome kelią antrinei migracijai į Vakarų Europą. Mes sumažinome traukos faktorių. Tai buvo labai svarbu. Tai pamoka visai Europai, kad gali kovoti su nelegalia migracija mažindamas traukos faktorių.

Antras svarbus žingsnis (turbūt pats svarbiausias žingsnis) – tai sprendimas rugpjūčio pradžioje, kai mes nutarėme įgyvendinti apgręžimo politiką. Aiškiai pasakėme, kad migracija gali būti tik legali: jeigu nori prašyti prieglobsčio, ateik į ambasadą ar į pasienio punktą, bet nesibrauk nelegaliai. Tai buvo labai svarbus sprendimas. Aš net drįsčiau teigti – tai praėjusiais metais nacionalinio saugumo požiūriu buvo stipriausias sprendimas, kuris išmušė iš A. Lukašenkos rankų visus svertus. Jis riaumojo, kad uždarys kiekvieną sienos metrą ir neleis mums jų grąžinti. Bet jam to nepavyko padaryti.

Sprendimas įrodė, kad mes turime puikią ir profesionalią Valstybės sienos apsaugos tarnybą, kurią būtina stiprinti. Ji kartu su krašto apsaugos savanoriais, su policija, su šauliais, su kitų tarnybų talka įrodė, kad mes galime atlaikyti šį išbandymą. Vidaus reikalų ministerijos sistemai praeitais metais teko nelengvas išbandymas. Ji įrodė, kad gali atlaikyti įvairias hibridines grėsmes.

Trečias sprendimas – būtent fizinio barjero įgyvendinimas. Priėmėme specialų įstatymą. Kai kas sako, kodėl jūs statote sienas XXI amžiuje? Aš atsakau labai paprastai: mes sienas statome ne prieš laisvę į pasaulį, šis fizinis barjeras skirtas tam, kad sulaikytų autoritarą, kuris nori sugriauti mūsų laisvę į pasaulį, kėsinasi į mūsų gyvenimo būdą, į mūsų tradicijas, į visuomenės sanglaudą. Todėl šį projektą vertinu kaip pirmą labai stiprų žingsnį, kad šių metų gale mes galėtume drąsiai pasakyti, žiūrėdami visiems į akis, kad kartu su fiziniu barjeru, su monitoringo sistemomis, kurios yra diegiamos ir šių metų pabaigoje turi būti pabaigtos, galėsime stebėti visą savo pasienį su Baltarusija ir kartu su profesionalia Valstybės sienos apsaugos tarnyba turėsime vieną stipriausių Europos Sąjungoje sienos apsaugos sistemų.

Baigdamas tikrai noriu padėkoti visiems, kuriems teko šis išbandymas, kurie stovėjo miškuose, kurie turėjo budėti naktimis, kurie turėjo saugoti mūsų valstybę, saugoti Europos Sąjungos išorinę sieną, saugoti Vakarų Europos civilizaciją. Ačiū jums už tai. Dėkui.

PIRMININKAS. Ačiū. Dabar kviečiu vidaus reikalų ministrę A. Bilotaitę į tribūną. Prašau.

Vidaus reikalų ministrės Agnės Bilotaitės kalba

A. BILOTAITĖ (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos Seimo nariai, jau beveik metai, kai dėl įtampos Lietuvos pasienyje su Baltarusija gyvename ekstremaliosios situacijos sąlygomis. Metai, per kuriuos reikėjo rasti ir priimti ne vieną netradicinį ir labai greitą sprendimą. Pasienyje su Baltarusija iškilusi tvora yra vienas iš jų. Tai ne šiaip sau tvora, o gynybinė Lietuvos ir visos Europos Sąjungos siena, padedanti atgrasyti ir atremti nekonvencines grėsmes.

Gynybinės sienos prireikė, nes nuosekli Lietuvos laikysena suklastotų Baltarusijos rinkimų atžvilgiu sulaukė tiesioginių A. Lukašenkos grasinimų užtvindyti Europą migrantais ir narkotikais. Jie greitai virto realybe. Nuo gegužės mėnesio neteisėti migracijos srautai išaugo eksponentiškai. Vien per liepos mėnesį buvo sulaikyta beveik 3 tūkst. neteisėtų migrantų, o liepos pabaigoje per dieną buvo sulaikoma apie 200 migrantų.

Tokia situacija lėmė kompleksinių sprendimų poreikį ir jie buvo priimti. Vyriausybės sprendimas paskelbti ekstremaliąją situaciją. Vyriausybės ekstremalių situacijų komisijos sprendimas dėl fizinio barjero reikalingumo. Mano, kaip operacijų vadovės, sprendimas dėl sustiprintos sienos apsaugos nukreipiant neteisėtus migrantus prie teisėtų prieglobsčio teisės realizavimo būdų.

Turiu pripažinti, kad netikėta hibridinė ataka iš Baltarusijos atskleidė mūsų sienos pažeidžiamumą ir ganėtinai atmestiną požiūrį į valstybės sienos apsaugą. Nors 17 metų buvome Europos Sąjungoje ir 14 metų Šengeno zonoje, Europos Sąjungos išorės siena, kurią mums priklauso saugoti, buvo apsaugota labai fragmentiškai. Iki neteisėtų migrantų krizės pradžios tik 78 kilometrai valstybės sienos buvo padengti šiokia tokia apsaugine tvora, o modernesne stebėjimo įranga buvo stebimas tik pasienio ruožas su Rusija. Išorės sienos su Baltarusija tik 38 % stebėjome

moderniai. Nors lėšos stebėjimo įrenginiams buvo numatytos, darbai judėjo taip lėtai, kad geriausiu atveju įrangą būtume turėję po penkerių metų, tai yra 2025 metais.

Dėl neteisėtų migrantų antplūdžio paskelbę ekstremaliąją situaciją, dirbti prie sienos su Baltarusija mobilizavome visas pasieniečių pajėgas, pasitelkėme kariuomenės ir Europos Sąjungos agentūrų pagalbą. Naujoji realybė leido mums išgryninti naują sienos apsaugos standartą, paremtą holistiniu požiūriu. Siena gali būti saugoma efektyviai, jei integruojami trys elementai: fizinis barjeras, modernios sienos stebėjimo sistemos ir atnaujinti taktinės veiklos algoritmai. Nepaisant milžiniškų pastangų, buvo aišku, kad neturime galimybių beveik 700 kilometrų padengti žmogiškosiomis pajėgomis. Nedelsiant reikia fizinio barjero, kuris taptų rimta kliūtimi sienos pažeidėjams. Ir pirmasis fizinio barjero įrengimo etapas pradėtas Vidaus reikalų ministerijos iniciatyva. Po Vyriausybės ekstremalių situacijų komisijos sprendimų Valstybės sienos apsaugos tarnyba skubiai identifikavo 16 pažeidžiamiausių ruožų. Vidaus reikalų ministerija įsipareigojo įrengti juose spiralinę pjaunamąją vielą – koncertiną. Liepos 19 dieną aš kaip operacijų vadovė pasirašiau sprendimą organizuoti viešuosius pirkimus dėl koncertinos įsigijimo ir įrengimo darbų. Su Krašto apsaugos ministerija buvo sutarta, kad Lietuvos kariuomenė skirs daugiau nei 100 karių, kurie padės vykdyti fizinio barjero statybos darbus. Liepos 26 dieną operacijų vadovo sprendimu į pagalbą kariuomenei atėjo ugniagesiai ir galiausiai Vidaus reikalų ministerijos komanda parengė ir Fizinio barjero įstatymo projektą.

Didžiausias iššūkis buvo koncertina ir pirmi koncertinos kiekiai atkeliavo iš kariuomenės rezervo. Deja, jo užteko tik pirmiesiems kilometrams, tuomet visi Vidaus reikalų ministerijoje tapome koncertinos vadybininkais. Aš pati asmeniškai išūžiau ausis visiems Europos Sąjungos vidaus reikalų ministrams. Ministerijos žmonės išnaudojo visus tarptautinius kontaktus ir paramos reikalai pajudėjo. Vien per rugpjūtį į mūsų prašymą atsiliepė penkios šalys. Čekija skyrė 0,5 mln. eurų finansinę paramą sienos apsaugai, Estija pasiūlė 100 kilometrų koncertinos padovanoti, o 194 kilometrus įsigyti. Ukraina padovanojo Lietuvai 100 kilometrų koncertinos, Slovėnija padovanojo – 10, Slovakija – 20, Danija pasiūlė įsigyti 93 kilometrus koncertinos. Dar vėliau sulaukėme dar trijų šalių pagalbos. Slovėnija padovanojo 110 kilometrų, Vengrija skyrė 25 kilometrus medžiagų, Turkija padovanojo 90 kilometrų koncertinos.

Dar keli faktai apie tarptautinį bendradarbiavimą, kuris padėjo tiek paspartinti pirminius fizinio barjero diegimo darbus, tiek sutelkė visą Europos Sąjungą. Surengėme daugiau negu 130 tarptautinių susitikimų, užtikrinome 42 mln. Europos Sąjungos paramos. Pasitelkėme Europos Sąjungos agentūrų pagalbą. Aktyvavome Europos Sąjungos civilinės saugos mechanizmą, suorganizavome tarptautinę sienų valdymo konferenciją. Pateikėme siūlymus dėl vieningos Europos Sąjungos išorės sienos apsaugos standartų ir fizinio barjero kaip reikšmingos Europos Sąjungos išorės sienos apsaugos priemonės įtvirtinimo Europos Sąjungos teisėje. Rugpjūtį koncertinos diegimo darbai įsibėgėjo, buvo įvykdyti viešieji pirkimai ir fizinio barjero įrengimo darbus ruožuose pradėjo privačios šalies bendrovės. Taip pat buvo atliktas ir viešasis pjaunamosios vielos pirkimas iš privataus Lietuvos tiekėjo.

Keli skaičiai, siekiant geriau suvokti darbų eigą. Įrengiant Vidaus reikalų ministerijos dalį – 82 kilometrus koncertinos, iš viso buvo panaudota 928 kilometrai pjaunamosios vielos, iš jų 480 kilometrų buvo gauti kaip parama, o 448 kilometrai buvo įsigyti. Kariuomenė kartu su ugniagesiais pastatė 50 kilometrų koncertinos barjero, privačios bendrovės įrengė 32 kilometrus koncertinos barjero. Tuo pačiu metu paspartinome ir sienos stebėjimo įrenginių diegimą, tai, kas buvo numatyta iki 2025 metų, turi būti padaryta per metus. Rugpjūčio pabaigoje Seime ir Vyriausybėje priimti sprendimai dėl kito fizinio barjero projekto etapo įgyvendinimo, iškeltas ambicingas tikslas iki 2022 metų rugsėjo nutiesti 508 kilometrus tvoros, tam valstybės biudžete buvo numatyti 152 mln. eurų. Ir čia estafetę perėmė kolegos iš Energetikos ministerijos. Projektui vykdyti paskirta bendrovė EPSO-G. Kaip vyko darbai toliau, pristatys energetikos ministras.

Bet grįžtant prie misijos – tvora ištakų. Kai kam tai atrodė – misija neįmanoma. Visokių girdėjome vertinimų, kad sukamės per lėtai, perkame per brangiai, bet dabar matome, kiek buvo padaryta per du mėnesius, nors jokiose pratybose toks scenarijus buvo net nesapnuotas. Ir pažiūrėkime, nepraėjus nė metams Europos Sąjungos išorės siena žemėlapyje atrodo kitaip. Užtverti

visi pažeidžiamiausi ruožai ir jau daugiau kaip 70 % Europos Sąjungos išorės sienos stebima modernia įranga. Iki metų pabaigos moderniai stebėsime ir visą pasienio su Baltarusija ruožą. Visos darbų sutartys jau yra pasirašytos. Pokytis diegiant fizinį barjerą: atėję radome 78 kilometrus apsauginės tvoros, šiandien jau turime virš 300 fizinio barjero kilometrų.

O fizinis barjeras jau mums pasitarnavo, visų pirma padėjo sustabdyti beveik 9 tūkst. neteisėtų migrantų ir iš esmės pakeitė krizės eigą. Taip pat matome teigiamą įtaką ir valdant kontrabandą. Šiuo metu sulaikoma apie keturis kartus daugiau cigarečių kontrabandos. Mūsų pavyzdžiu pasekė taip pat ir Latvija bei Estija. Kartu užtikrinsime, kad mūsų regione bus užtikrintas aukštas Europos Sąjungos išorės sienos apsaugos lygis. Be kita ko, nors esame maža šalis, savo pavyzdžiu įkvėpėme ir kitus – lyderiavome formuodami europinę darbotvarkę, pateikėme siūlymų dėl Europos Sąjungos migracijos politikos ir sienos apsaugos pokyčių.

Noriu padėkoti visiems, kas patikėjo ir padėjo įtikinti kitus, kad fizinis barjeras su Baltarusija šiuo metu mums yra gyvybiškai svarbus. Pirmiausia noriu padėkoti premjerei ir kolegoms Vyriausybėje, parlamentui, ypač Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto pirmininkui, kuris tapo tikru ambasadoriumi ir nepailsdamas viešina mūsų padarytus darbus. Taip pat kariuomenei, ugniagesiams, antri metai neatostogaujantiems mūsų pasieniečiams, Prezidentei D. Grybauskaitei ir visiems Lietuvos žmonėms, kurie siūlėsi į pagalbą, kad tik greičiau kiltų fizinis barjeras, kad jaustumės saugesni ir apsigintume. Ir mes apsigynėme. Šiandien jaučiamės gerokai stipresni ir saugesni.

Ir čia norėčiau perduoti žodį mūsų kolegai, kuris toliau rūpinasi, kad mūsų gynybinis barjeras sparčiai kiltų ir toliau.

PIRMININKAS. Ačiū. Į tribūną kviečiu D. Kreivį pristatyti savo rūpesčio rezultatus.

A. Širinskienė dėl vedimo tvarkos. Prašom.

A. ŠIRINSKIENĖ (*LRF*). Kolega posėdžio pirmininke, gal jūs paraginkite Seimo narius grįžti į salę, nes šiek tiek nejauku, ypač kai matai vos penkis valdančiųjų atstovus.

PIRMININKAS. Gerai. Labai ačiū. Gerbiami kolegos, kas mane girdite, ateikite, kad A. Širinskienei būtų jaukiau.

Prašom, gerbiamas Dainiau, jūsų žodis.

Energetikos ministro Dainiaus Kreivio kalba

D. KREIVYS (*TS-LKDF*). Labai ačiū. Aš pabandysiu trumpai apibrėžti, kokia yra projekto eiga. Nemažai detalių pasakė ir NSGK pirmininkas, ir ministrė.

Kaip buvo minėta, pernai vasarą Lietuvai teko tikrai sudėtingas iššūkis suvaldyti hibridinę ataką, Baltarusijos režimo ataką prieš Lietuvą, kai per mūsų sieną pradėjo plūsti nelegalūs migrantai. Tuomet į tai buvo reakcija – Seimas priėmė Fizinio barjero įstatymą ir po to Vyriausybės sprendimu energetikos įmonių grupė EPSO-G buvo paskirta įgyvendinti šį projektą.

Kaip žinote, EPSO-G buvo pasirinkta šiam projektui dėl turimos patirties. Įmonių grupė vykdo nemažai didžiulių projektų – sinchronizacijos, GIPL'o tiesimo ir kitus. Tad patirtis, valdant tokio pobūdžio projektus, yra milžiniška. Ir EPSO-G tapo atsakinga už reikalingų projektų įgyvendinimo darbų organizavimą, koordinavimą, bendravimą su Sienos apsaugos tarnyba, taip pat priimant sprendimus dėl tinkamesnių projekto įgyvendinimo būdų, viešųjų pirkimų, sutarčių su rangovais ir taip toliau. Patvirtintas projekto biudžetas yra 152 mln. eurų ir, šios dienos duomenimis, jis nebus viršytas. Viso projekto pabaiga yra numatoma rugsėjo 1 dieną.

Lietuvos–Baltarusijos sienos ilgis yra 679 kilometrai. Siekiant kuo greičiau apsaugoti pažeidžiamiausius ruožus, sienos statybos darbai, barjero darbai buvo padalinti į dvi dalis. Pirmasis etapas šiandien yra jau pabaigtas, jo ilgis yra 110 kilometrų. Pradėtas buvo pernai, rugsėjo mėnesį, jau yra užbaigtas. Jis ėjo pačiomis jautriausiomis vietomis, kur didžiausi migrantų srautai.

Antrąjį etapą sudaro 420 kilometrų ilgio barjeras, pradėtas pernai gruodį, jį planuojama pabaigti rugsėjo 1 dieną. Dalis sienos eina upių, ežerų krantais, kur fizinio barjero įrengimas yra nenumatytas. Į bendrąjį fizinį barjerą integruojama ir Vidaus reikalų ministerijos sutelktomis pajėgomis įrengta koncertina. Anksčiau įrengti tvoros segmentai yra atnaujinami ir aukštinami.

Dabar truputėlį apie tuos du etapus. Pirmasis etapas, kaip minėjau, yra didžiausią grėsmę keliantys ruožai, tai Druskininkų, A. Barausko, Adutiškio pasienio užkardų ruožai, juos matote žemėlapyje. Taip pat įvykus incidentams prie Lenkijos sienos buvo papildomai integruoti šalia Lenkijos esantys ruožai. Buvo skubos tvarka tiesiama koncertina Kapčiamiesčio ir Kabelių ruože. Fizinį ruožą šiame etape tiesia įmonių grupės bendrovė „Tetas“ ir sutarčių vertė yra 33 mln. eurų.

Antrasis etapas – tai 420 kilometrų papildomas ruožas, jį sudarė keturi ruožai, kuriuose dirba skirtingi rangovai, nupirkti viešųjų pirkimų būdu. Pietryčių ruože – UAB „Brosta“, Rytų ruože – UAB „Tetas“, Pietų ir Šiaurės rytų – jungtinės veiklos pagrindu dirbanti UAB „Kauno tiltai“. Galutinė sutarčių vertė yra maždaug 88 mln. eurų. Kaip minėjau, darbus planuojama baigti iki rugsėjo 1 dienos. Projektas vyksta gana skaidriai.

Kaip šiandien atrodo pasiekimai? Turime jau nutiestos daugiau nei 330 kilometrų tvoros. Didžiąją dalį koncertinos… Kaip minėjau, ne visur prie tvoros koncertiną išeina statyti dėl įvairių gamtinių aplinkybių, bet vyksta intensyvūs statybos darbai. Kasdien dirba 650 darbuotojų. Naudojama daugiau negu 100 vienetų technikos, tai yra poliakalės, ekskavatoriai, keltuvai, traktoriai, įvairūs kėlimo mechanizmai ir panašiai. Fizinis barjeras kasdien pailgėja 3–4 kilometrais.

Taip pat yra daug nestandartinių sprendimų, kuriuos reikia papildomai įrengti. Tai įvairūs vartai, varteliai, laiptai, vandens pralaidos ir panašiai. Tų sprendinių yra nemažai, jie yra derinami papildomai ir su VSAT'u ir yra įgyvendinami. Tai yra papildomi darbai, kuriuos iš pradžių buvo sunku ir numatyti.

Noriu pasakyti, kad ypač žiemos–pavasario laikotarpiu turėjome daugybę iššūkių. Žmonės, įmonių darbuotojai, dirbę prie sienos, tikrai nusipelnė mūsų visų didžiulės pagarbos ir padėkos. Nes darbas, kaip matote, vyko štai tokiomis sąlygomis: dažnai yra nuotraukų, kur žmonės iki krūtinės yra vandenyje, aišku, su specialiais kostiumais, buvo tiesiama tvora ir užtvara. Taigi šiandien, kaip minėjau, didžioji dalis koncertinos yra pastatyta tik tų žmonių dėka ir migrantų srautas tikrai būtų kur kas didesnis, jeigu ne tos užtvaros, kurias mes šiandien įrengėme. Todėl galime pasidžiaugti ir dar kartą, kaip minėjau, padėkoti tiek įmonėms, tiek jų darbuotojams už darbą, kurį jie atlieka. Dėkui. Taip atrodo tvora. Turbūt sunku būtų bet kam per ją perlipti. Ačiū.

PIRMININKAS. Labai ačiū. Pristatymai įvyko. Kviečiu pranešėjus į Vyriausybės ložę. Bus klausimų, galima bus atsakyti į juos. Pirmasis klausia A. Palionis. Prašom.

A. PALIONIS (*LRF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Smagu kartu tikriausiai pasidžiaugti, kad esame daugiau negu pusę kelio nuėję statydami fizinį barjerą, bet aš manau, kad turime atkreipti dėmesį ne tik į pačią infrastruktūrą, bet ir į žmones, kurie dirbs su ta infrastruktūra. Valstybės sienos apsaugos tarnyba irgi atlieka labai didelį vaidmenį mūsų krašto apsaugos sistemoje. Kiek girdime, trūksta dėl neteisėtos migracijos, ji vyko ir dar vyksta, įsteigtų 590 etatų finansavimo, taip pat trūksta ir ekipuotės finansavimo. Aš norėčiau pasiklausti, nežinau, gal vidaus reikalų ministrės pagal kuravimo sritį. Ar yra bent ateinančių metų biudžete planuojamas tas finansavimas, ar yra galvojama apie krašto gynybos finansavimą, kartu finansuoti ir Valstybės sienos apsaugos tarnybą?

A. BILOTAITĖ (*TS-LKDF*). Labai ačiū. Pirmiausia reikėtų pradėti nuo to, kad šių metų biudžete buvo numatytas tikriausiai rekordinis finansavimas vidaus reikalų sistemai, pareigūnams. Aprūpinimas būtiniausiomis priemonėmis, motyvacija yra mūsų prioritetas ir bus prioritetas. Bet jeigu kalbėtume apie ateities prioritetus, mes matome naujas grėsmes, susijusias su geopolitine situacija. Šiuo metu gryniname naują standartą, pareigūnų aprūpinimo standartą, jis yra susijęs būtent ir su mūsų pareigūnų pasirengimu, esant, tarkim, karinėms grėsmėms. Šiuo metu mes dėliojame, skaičiuojame ir siūlytume, kad kitų metų biudžete atsispindėtų. Matydami, kas vyksta Ukrainoje, matydami, kad pareigūnai neturi liemenių, neturi šalmų ir kitų priemonių, o turi kariauti, turi vykdyti savo funkcijas, mes tokios situacijos sau negalime leisti, turime padaryti viską. Šiuo atveju mes skaičiuojame ir dėliojame. O su VSAT'u mes kalbamės, dėliojame ateities perspektyvas. O dėl etatų, skaičiuojame, kaip matote, mes sparčiai judame su fiziniu barjeru, su sienos stebėjimo sistemomis, vadinasi, automatiškai to žmogiško buvimo prie sienos reikės vis mažiau, nes sistemos ir fizinis barjeras tikrai palengvins patį situacijos valdymą. Pasienio apsauga tikrai išliks prioritetu, tikrai dėliosime ateityje ir tam tikrus papildomus dalykus, susijusius su pasienio apsauga ir karinėmis grėsmėmis.

PIRMININKAS. Dėkui. Apsibrėžkime, aš pagal klausiančiųjų skaičių matau, kad galima skirti 15 minučių klausti ir atsakyti. Jeigu taip tinka, tada klausia A. Gedvilas. Prašom.

A. GEDVILAS (*DPF*). Ačiū, pirmininke. Žinote, kai pirmą kartą pamačiau, kad Energetikos ministerija kaip atsakinga institucija dalyvauja įrengiant fizinį barjerą, pamaniau, kad gal net per tvorą tekės elektros srovė, gal iš kokių įrengtų saulės elektrinių ir panašiai. Tačiau, tiesą pasakius, iki šiol taip ir nesupratau, kuo čia dėta Energetikos ministerija.

Bet mano klausimai tokie. Ar pavyks antrą etapą baigti laiku, iki rugsėjo mėnesio, atsižvelgiant į karo laikmetį ir sutrikusį medžiagų tiekimą, ar neprireiks kainų indeksavimo? Dar norėtųsi žinoti dėl migrantų apgręžimo politikos. Kokia šiandien situacija, kaip yra vertinama žmogaus teisių specialistų? Ačiū.

D. KREIVYS (*TS-LKDF*). Aš dėl pirmos dalies, kodėl Energetikos ministerija. Projektų apimtis yra milžiniška, o įmonių, kurios galėjo vykdyti šiuos projektus, Lietuvoje buvo kelios. Tai energetikos įmonių grupė EPSO-G, taip pat „Lietuvos geležinkeliai“ pagal tuometę patirtį ir kompetencijas, pagal turimą techniką ir taip toliau. Energetikos įmonių grupė turi reikalingą techniką ir taip toliau. Kadangi „Geležinkelių“ krūvis tuo metu buvo didesnis, buvo pasirinkta grupė EPSO-G. Toks buvo pasirinkimas.

Kaip aš minėjau, kompetencijos yra milžiniškos vykdant didžiulius valstybės projektus, tiek tiesiant dujotiekius, tiek statant linijas. Projektas bus įvykdytas laiku, projektas bus įvykdytas pagal biudžetą, medžiagų tiekimas buvo suderintas, kontraktai buvo pasirašyti prieš visą brangimą, todėl reikšmingos įtakos neturės. Gal kai kuriems komponentams gali, bet, kaip minėjau, šiandien labai aiškiai matome, kad projektas bus įgyvendintas laiku ir pagal biudžetą.

A. BILOTAITĖ (*TS-LKDF*). Gerbiamas kolega, kol mes turime nepaprastąją padėtį, ekstremalią situaciją ir kol yra tokia geopolitinė situacija, tikrai nėra planuojama priimti sprendimų dėl apgręžimo arba neįleidimo į Lietuvos Respubliką. Pirmiausia, iki tol, kol visame pasienyje su Baltarusija nebus pastatytas fizinis barjeras ir įdiegtos sienos stebėjimo sistemos. Ir antras, man atrodo, labai svarbus kriterijus yra pasikeitusi geopolitinė ir saugumo situacija. Esant šitiems dviem kriterijams mes galėsime svarstyti ir keisti sprendimus. Iki tol pagrindo sprendimų pakeitimams nematome.

Kalbant apie šito sprendimo teisėtumą, noriu pažymėti, kad šis sprendimas negalėtų būti taikomas esant įprastai situacijai, bet esant tokioms situacijoms, kai migrantai yra naudojami kaip instrumentas, vienas iš Baltarusijos hibridinės atakos elementų prieš Lietuvą, tai manau, kad tai yra aiškus argumentas netgi europiniu lygiu. Lietuva yra inicijavusi tam tikrus teisėkūros pakeitimus, būtent susijusius su ekstremaliomis situacijomis ir jų metu taikomomis išimtimis, europinėje teisėje. Mes turime turėti teisę gintis, ginti savo valstybę, savo nacionalinį saugumą ir mums turi būti sudarytos tam sąlygos. Noriu pažymėti, kad mes giname ne tik savo šalį, mes giname Europos Sąjungą, nes tai yra Europos Sąjungos išorės siena.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausti – 1 minutė, atsakyti – 2 minutės. Labai trumpai.

L. KASČIŪNAS (*TS-LKDF*). Labai ačiū, kad leidote pasisakyti. Aš dar pridėsiu vieną labai paprastą dalyką prie ministrės tikrai labai teisingų žodžių dėl apgręžimo politikos. Ko jinai leidžia išvengti? Jinai leidžia išvengti piktnaudžiavimo prieglobsčio teise. Tai yra įrankis, kurį visą laiką bando panaudoti A. Lukašenka, bando naudoti ir kiti. Išvengti piktnaudžiavimo prieglobsčio teise. Tai yra pamoka visai Europos Sąjungai. Ministrė labai gerus skaičius įvardijo – 9 tūkst. atvejų, kai mes pradėjome taikyti apgręžimo politiką, yra bandyta nelegaliai patekti į Lietuvą, bet žmonės buvo apgręžti ir jiems pasiūlyta prieglobsčio prašyti legaliai. Įsivaizduokime, jeigu mes nebūtume taikę apgręžimo politikos, kiek tokių atvejų šiandien būtų buvę, kiek šeimų iš įvairių kilmės šalių būtų mokėję nuo 5 iki 7 tūkst. eurų, kad galėtų savo šeimą nelegaliai atvežti per miškus, per šalčius ir per lietų į Lietuvą, po to į Vakarų Europą. Tam tikra prasme, aš netgi taip drąsiai sakau, apgręžimo politika saugo žmogaus teises, laisves ir jų orumą. Ačiū.

PIRMININKAS. Klausia A. Širinskienė. Prašom.

A. ŠIRINSKIENĖ (*LRF*). Na, nežinau, ar Seimui pateikiant ataskaitą reikia smulkmeniškai suskaičiuoti, kiek vienetų posėdžių vyko, nes, matyt, posėdžių skaičius ne visą laiką rodo, kad yra dirbama efektyviai. Jisai gali rodyti ir tai, kad iš esmės nelabai gebama tą daryti ir daug plepama. Tikrai siūlau posėdžių skaičiais nesigirti.

O dabar klausimas būtų toks. Efektyvumą viso darbo, be abejo, rodo kilometrai, jie tikrai yra pasistūmėję, ir rodo kaštai. Jūs, ministras D. Kreivys, įvardijote pirmame etape 33 mln. vertės sutartis. Kyla klausimas, kiek antrame etape yra pasirašyta sutarčių ir kokios sumos?

Ir antras klausimas. Vėlgi, tikrai, kaip ir minėjote, dirba daug darbuotojų, kaip žinome, vienas žmogus darbo metu tragiškomis aplinkybėmis žuvo. Ar baigtas yra tyrimas dėl jo žūties? Kokie rezultatai?

PIRMININKAS. Laikas!

A. ŠIRINSKIENĖ (*LRF*). Ir kas buvo padaryta, kad tokios nelaimingos situacijos nepasikartotų?

D. KREIVYS (*TS-LKDF*). Aš gal irgi pradėsiu nuo to, kad… Skaidrėse buvo – antras etapas yra 88 mln. vertės. Jame dalyvauja keturios įmonės, kurios pasidalinusios tuos keturis ruožus. Dvi įmonės dirba konsorciume. Turbūt tos skaidrės bus prieinamos, galėsite susipažinti, jeigu reikės daugiau informacijos, galėsime taip pat pateikti.

Dėl incidento. Jis vyko jau ne įmonių statymo metu.

A. BILOTAITĖ (*TS-LKDF*). Taip, dėl šios tikrai labai tragiškos istorijos dar kartą užuojauta šeimai. Tyrimas dar nėra baigtas, bet jau eina link finišo. Kai jis bus baigtas, tikrai bus išmokėti visi pinigai, kompensacijos, kurios ir priklauso. Aš pati asmeniškai seku šitą klausimą, nes turi būti atlyginta žmogui ir šeimai už tą situaciją.

Nenorėčiau dabar tikslinti visų aplinkybių, kurios paaiškėjo, bet sakau, tikrai tenka apgailestauti, kad nelaimingas atsitikimas nutinka darbo metu, taip nutinka, bet kadangi pareigūnas savo noru… Ne vienas pareigūnas būtent iš šitos sistemos ėjo tam, kad padėtų tuo sudėtingu laikotarpiu statant fizinį barjerą. Mes esame tikrai labai dėkingi, kad žmonės galbūt darė ne vien tik savo tiesiogines funkcijas, bet ir atėjo statyti fizinį barjerą. Dėl situacijos dar kartą apgailestaujame. Tikrai tuo metu, kai paaiškėjo šita tragiška situacija, mes ėmėmės visų būtinų priemonių, kurios susijusios su saugos dalykais, su greitosios pagalbos suteikimu. Bet noriu pažymėti, kad tai buvo tik pirmajame etape, kai fizinį barjerą statė kariuomenė ir mūsų PAGD'o pareigūnai. Vėlesniais etapais tai daro tik įmonės. Šiuo metu pareigūnai to nedaro. Bet esame, dar kartą noriu pabrėžti, labai dėkingi pareigūnams už patriotiškumą ir pasiryžimą būti ten, kur labiausiai reikia šaliai.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia P. Gražulis. Jo salėje nematau. Tada D. Gaižauskas. Prašom.

D. GAIŽAUSKAS (*LVŽSF*). Labai ačiū. Išties, kolegos, pabėgėlių krizė buvo vienas iš sudėtingesnių iššūkių mūsų valstybei ir visam atkurtos valstybės nepriklausomybės laikotarpiui. Susivienijome, įvedėme nepaprastąją, ekstremaliąją padėtį. Reikėjo. Visa tai buvo padaryta pasienio teritorijoje. Visos savivaldybės tai priėmė kaip iššūkį ir, manau, su ta problema vienaip ar kitaip tvarkėsi ir susitvarkė.

Nors šiandien kalbame apie tvoros statymą, bet aš norėčiau akcentuoti ir Kalvarijos savivaldybę kaip pasienio savivaldybę, Suvalkų koridorių, kur išties ekstremalioji, nepaprastoji padėtis veikė. Paskutiniu metu, penktadienį, kai buvau susitikime, vis dėlto pavyko sutaikyti didžiąją dalį tarybos, priims administracijos direktorių, nereikės tiesioginio valdymo. Tą ir kalbėjome mes, ministre, per paskutinį susitikimą.

Bet man labai stipriai akcentavo vieną jų problemą. Jūs, sako, pažiūrėkite, pasienio teritorija, geležinkelis, struktūra išties labai sudėtinga ir svarbi…

PIRMININKAS. Kolega, laikas klausti.

D. GAIŽAUSKAS (*LVŽSF*). …bet, sako, mes priėjome prie tokios situacijos, kad traukinys negali sustoti, nes peronas nesutvarkytas. Tai tikrai nedidelės investicijos, tvorai – 150 mln. eurų, čia, sako, net negali žmonės išlipti. Tai prašė perduoti klausimą jums arba susisiekimo ministrui, sako, gal tą problemą sutvarkykime, nes gali būti, kad ir pabėgėlių atvežti, ir žmonių pagalbos… Bent šitą klausimą. Ar galėtumėte perduoti susisiekimo ministrui spręsti?

PIRMININKAS. Kolega, laikas.

A. BILOTAITĖ (*TS-LKDF*). Taip, kolega, perduosiu.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia Z. Balčytis. Prašom.

Z. BALČYTIS (*DFVL*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Pradžioje bus mano tokia įžanga, kad mes, Lietuva kaip valstybė, praeityje esame praradę gana nemažai. Pirmas, manau, didelis praradimas, kad mes atsisakėme statyti atominę elektrinę. Taip, buvo suorganizuotas referendumas, bet jisai buvo tik patariamojo balso teise.

Toliau. Mes galėjome taip pat turėti kompensacijas dėl suskystintų dujų terminalo, kai buvo komisaras S. Kalas. Jis planavo pastatyti prie Latvijos suskystintų dujų terminalą ir buvo numatyta 300 mln. Europos Sąjungos parama. Reikėtų pažiūrėti dokumentus ir panašiai.

Dabar mano klausimas būtų dėl „Frontexo" ir dėl šitos koncertinos, barjero. Pagal idėją ir pagal dokumentus Europos Sąjunga atsako už išorės sienas. Tam buvo įkurta agentūra „Frontex".

PIRMININKAS. Kolega, laikas klausti.

Z. BALČYTIS (*DFVL*). Ji iš pradžių turėjo 40 žmonių. Ar neplanuojate vis dėlto kreiptis į Europos Komisiją, kad nors iš dalies būtų apmokėta šita mūsų sąskaita, kuri bus pateikta, kai baigsite šitą koncertiną? Tai būtų teisinga. Manau, šitas atvejis yra neišskirtinis – tiesiog Europos Sąjungos funkciją mes atliekame už ją savo jėgomis. Ačiū.

A. BILOTAITĖ (*TS-LKDF*). Labai teisingai, gerbiamas kolega, pažymėjote. Suprantame, kad tai yra Europos Sąjungos išorės siena, ir reikia labai aiškiai susitarti, kaip mes saugome Europos Sąjungos išorės sienas, kokios priemonės yra įteisintos ir kaip jos turi būti finansuojamos. Tai mes ir padarėme europiniu lygmeniu, pateikėme *non-paper* konkrečius siūlymus, suvienijome 16 Europos Sąjungos šalių, kurios pasisakė už tai, kad Europos Komisija turėtų finansuoti fizinį barjerą. Taip pat pateikėme kitus siūlymus dėl vienodo Europos Sąjungos išorės sienos apsaugos standarto. Jis turi būti vienodas bet kurioje vietoje. Procesai juda galbūt ne taip sparčiai, kaip mes tikėtumės. Dėl tos priežasties mes sausio mėnesį buvome suorganizavę Lietuvoje, Vilniuje, forumą dėl sienų apsaugos valdymo. Na ir toliau kelsime šį klausimą, nes manome, kad tai yra labai svarbu.

O jeigu kalbame apie „Frontexą", manau, kad ši situacija taip pat labai gerai parodė, kad yra kur tobulėti, kaip galima būtų dar patobulinti šią agentūrą. Esame labai dėkingi už tai, kad jie yra prisijungę ir yra su mumis, ir mums padeda, bet jeigu kalbame apie dar geresnį įsitraukimą, jų greitesnį reagavimą ir pagalbą, manau, kad yra apie ką diskutuoti. Artimiausioje Vidaus reikalų ministrų taryboje apie tai ir kalbėsimės labai rimtai, nes ne vien Lietuva turi pasiūlymų, bet ir daugelis kitų šalių turi pasiūlymų ir konkrečių sprendimų.

L. KASČIŪNAS (*TS-LKDF*). Aš tik dar papildysiu. Iš tikrųjų labai geras klausimas, nes jūs jaučiate tą pokyčio prasmę Europoje, ar ne? Bet taip, ir mes keliame klausimą, ir ministrė daug padarė, kad dabar jau jie gali finansuoti iš europinių pinigų sienos stebėjimą. Bet dėl sienos fizinio barjero vis dar, žinote, ideologiniai debatai. Bet jau žingsnis į priekį. Aš tikiu, kad kada nors gali būti ir dar vienas žingsnis į priekį.

O dėl „Frontexo" iš tikrųjų man pačiam klausimas iš pradžių buvo toks: ar pasieniečiai dirba viešbučio administratoriais? Ateina nelegalai. Juos paima ir nuveža į apgyvendinimo centrus. Ir taip dirba pasienis. Tai ar saugome sieną? Pas mane namie didžiulis žemėlapis. Mano žmona žiūri liepos viduryje ir sako: tai kam tos sienos tame žemėlapyje, jeigu tu gali eiti kiaurai ir niekas tau niekur nieko neparodys, kad yra barjeras, yra valstybių siena? Tai pradėjome saugoti sieną. Parodėme, kad valstybė turi sieną, kad Europos Sąjunga turi sieną. Jeigu nori, prašom, kaip svečias pasibelsk į duris, gražiai, su dokumentais, o ne prasibrauk kaip nesvečias.

A. BILOTAITĖ (*TS-LKDF*). Aš labai atsiprašau, norėčiau papildyti vieną labai svarbų aspektą. Esant šiai situacijai, kai mes kreipėmės į Europos Komisiją, Europos Komisija numatė 200 mln. eurų Lietuvai, Latvijai ir Lenkijai. Šiuo metu vyksta derybos ir artimiausiu metu turėtų paaiškėti, kokia suma iš tų 200 mln. atiteks Lietuvai. Čia būtų galbūt ne konkrečiai fiziniam barjerui, bet kitoms priemonėms, kurios yra reikalingos stiprinant sienos apsaugą.

PIRMININKAS. Dėkui. Laikas, skirtas klausti ir atsakyti, baigėsi. Dabar diskusija dėl šio klausimo. Diskusijoje, kaip matau, buvo užsirašęs kalbėti lyg ir K. Masiulis. Taip? Prašom į tribūną. Ačiū gerbiamiems pranešėjams. Galite grįžti į vietas Seimo salėje.

K. MASIULIS (*TS-LKDF*). Kolegos, čia ponia A. Širinskienė priekaištavo, kad pozicija nelabai domisi, bet opozicija nė kiek ne mažiau nelabai domisi. Nors kai vyko… Pozicija kaip tik daugiau informacijos turi. Yra galimybių gauti daugiau informacijos, bet, atrodo, nelabai nori. O buvo marškiniai draskomi, kai vyko sprendimai dėl šio klausimo ir opozicija nepalaikė jų.

Gaila, kad kolegos išėjo. Man nepatinka sąvoka, tiesą sakant, „fizinis barjeras". Lyg mes neturėtume… Mes kaip fizinį barjerą darome? Fiziškai užbarjeriname? Gerbiama ministre Agne Bilotaite, ar galite?.. Ponia ministre, ar galite atkreipti dėmesį!? Aš noriu paklausti: ar fizinį barjerą

mes užbarjeriname, ar tveriame? (*Balsai salėje*) Tai sąvoka „tveriame“. Jeigu tveriame, paimkime „Sinonimų žodyną“, pamatysite, „Lietuvių kalbos sinonimų žodynas“ daug duoda, tai yra užtvaras, atitvaras ir panašiai, tai vartokime, kad tai yra užtvaras, pasienio užtvaras. Gerai.

Jis iš tikro buvo prasmingas, nes migracija gali būti pozityvi, valdoma ir mes turime jos norėti, migracija gali būti negatyvi, nevaldoma ir mes jos nenorime, nes ji griauna mūsų saugumą. Šitą migraciją sugalvojo V. Putinas ir mums bandė primesti. Mes bandome nuo jos apsisaugoti, buvo draugų iš opozicijos pusės, V. Putino draugų, kurie visaip trukdė priimti šituos sprendimus. Sprendimai buvo priimti… (*Balsai salėje*) Taip, trukdėte ir visaip trukdėte. Aiškinote, kad per greiti, neišdiskutuoti, ta ta ta, per brangiai kainuos, laiku nepadarysite, argumentus atsimenu. Viskas vyksta laiku, greitai, pagal sąmatas ir jūs net nenorite to girdėti, nes viskas vyksta gerai. 60 % barjero, arba to užtvaro, pastatyta, rezultatas – migrantų sumažėjimas ir, matyt, jų išnykimas, tų neteisėtų migrantų. Mes buvome apskritai pirmieji, susidūrę su šia problema, jokia kita valstybė nebuvo atakuota, Lietuva už tą susidūrimą su A. Lukašenka buvo baudžiama pirmoji. Ir mes pasiūlėme Europos Sąjungai ir kaimyninėms valstybėms sprendimo būdą, tas sprendimas pradžioje buvo apgręžimas, paskui fizinio barjero statymas. Visos tos priemonės iš pradžių sulaukė kritikos tiek viduje, tiek išorėje, o galiausiai, kaip matome, sulaukė pritarimo, nes mes tą migrantų antplūdį stabdome, nes jis ėjo per mus į Vakarų Europą, jie to irgi nebenori, o mes jį suvaldėme.

Kitas dalykas, V. Putinas ir A. Lukašenka bendradarbiavo su mafinėmis… jie perėmė, galima sakyti, mafinių struktūrų funkciją, nes būtent nelegalia migracija užsiima kriminalinis Vakarų pasaulis, Vakaruose jie už tai uždirba ir tai yra jų biznis. O čia dabar stoja šalia jų ir dviejų valstybių užsienio reikalų ministerijos ir vadovai. Tokia jų tarptautinė politika buvo tuo metu ir iki šiol tęsiasi. Dar vienas pasiekimas – mes sulaukėme tarptautinės santalkos. Pirmą kartą taip užpulti mes sulaukėme tarptautinės santalkos ir solidarumo. Dabar ta santalka dar labiau plinta jau Ukrainoje. Turime rezultatą ir tas rezultatas yra labai geras: migracija nyksta, kontrabanda nyksta, fizinis barjeras auga. Su tuo ir sveikinu.

PIRMININKAS. Ačiū. Tuo klausimą ir baigiame.

15.23 val.

Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo Nr. I-1234 1, 4 ir 29 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1698, Žalos, atsiradusios dėl valdžios institucijų neteisėtų veiksmų, atlyginimo ir atstovavimo valstybei ir Lietuvos Respublikos Vyriausybei įstatymo Nr. IX-895 2, 3, 4 ir 5[1] straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1699, Įstatymo „Dėl Jungtinių Tautų vaiko teisių konvencijos fakultatyvaus protokolo dėl pranešimų procedūros ratifikavimo“ projektas Nr. XIVP-1738 (*pateikimas*)

Darbotvarkės 2-3.1 klausimas – Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo ir dviejų lydimųjų įstatymų pateikimas. Kviečiu socialinės apsaugos ir darbo viceministrę V. Augienę pristatyti paketą. Prašau.

V. AUGIENĖ. Laba diena, gerbiami Seimo nariai. Norėčiau pristatyti trijų įstatymų paketą, jie susiję su Jungtinių Tautų vaiko teisių konvencijos fakultatyvaus protokolo dėl pranešimų procedūros ratifikavimu.

2011 metais Jungtinių Tautų Generalinė Asamblėja priėmė trečiąjį fakultatyvų protokolą dėl pranešimų procedūros, jis įsigaliojo 2014 metais ir šis protokolas įtvirtina skundo dėl vaiko teisių pažeidimo procedūrą, kuria suteikiama teisė vaikams ar jų atstovams, ar kitai valstybei pateikti skundą Jungtinių Tautų Vaiko teisių komitetui prieš valstybę dėl konkrečių vaiko teisių pažeidimų pagal konvenciją ir jos pirmuosius du fakultatyvius protokolus, jeigu nepavyko apginti pažeistų teisių nacionaliniuose teismuose. Lietuvos Respublika fakultatyvų protokolą pasirašė 2015 metais ir 2016 metais prisiimdama rekomendacijas, gautas iš Jungtinių Tautų Žmogaus teisių tarybos visuotinės periodinės peržiūros, įsipareigojo ratifikuoti šį protokolą.

Su šio protokolo ratifikavimu mes norime pateikti Seimui svarstyti Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl Jungtinių Tautų vaiko teisių konvencijos fakultatyvaus protokolo dėl pranešimų pro-

cedūros ratifikavimo“ projektą, taip pat Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo projektą ir Žalos atlyginimo įstatymo projektą. Pirmuoju tiesiog bus ratifikuotas protokolas. Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo projektu siekiame, kad vaiko teisių ir laisvių įgyvendinimas, gynimas ir apsauga būtų užtikrinama vadovaujantis ne tik konvencija, bet ir jos protokolais.

Žalos atlyginimo projektu siekiama užtikrinti veiksmingą tarptautinių įsipareigojimų įgyvendinimą jau ratifikavus protokolą, numatant, kad Jungtinių Tautų komitetuose, kurių jurisdikciją ar kompetenciją spręsti dėl Lietuvos Respublikos jurisdikcijai priskirtų asmenų teisių pažeidimų yra pripažinusi Lietuvos Respublika, nagrinėjant bylas prieš Lietuvos Respubliką, valstybei atstovautų Lietuvos Respublikos Vyriausybės atstovas Europos Žmogaus Teisių Teisme. Taip pat įtvirtinti galimybę Jungtinių Tautų komitetų nagrinėjamose bylose sudaryti taikius susitarimus, patikslinant ne teismo tvarka išmokamas kompensacijas su mokėjimo tvarka ir padidinant mokėjimo turtinės ir neturtinės žalos dydžius, kurie nebuvo peržiūrėti nuo 2002 metų. Visų teisės aktų projektų tikslas – atlikti teisines procedūras, reikalingas fakultatyviam protokolui dėl pranešimų procedūros ratifikuoti, su pareiškimu, kadangi vadovaujantis Lietuvos Respublikos tarptautinių sutarčių įstatymo 7 straipsnio 1 dalies 6 punktu protokolas priskirtinas ratifikuojamų tarptautinių sutarčių kategorijai.

Lietuvos Respublikos Prezidentas vakar pasirašė Lietuvos Respublikos Prezidento dekretą dėl teikimo Lietuvos Respublikos Seimui ratifikuoti Jungtinių Tautų vaiko teisių konvencijos fakultatyvų protokolą dėl pranešimų procedūrų. Žalos atlyginimo programai įgyvendinti nuo 2023 metų, planuojama, reikės suplanuoti apie 30 tūkst. eurų, o ratifikavus protokolą bus išplėsta Vyriausybės atstovo Europos Žmogaus Teisių Teisme kompetencija, todėl Teisingumo ministerijai reikėtų papildomai įsteigti vieno patarėjo etatą, kuriam reikėtų 40 tūkst. eurų per metus.

Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos Teisės departamento techninėms pastaboms pritarėme, todėl prašyčiau Seimo narių pritarti po pateikimo.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūsų nori paklausti keturi Seimo nariai. Pirmoji klausia A. Kubilienė. Prašom.

A. KUBILIENĖ (*LVŽSF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiama pranešėja, aiškinamajame rašte jūs teigiate, kad teisė kreiptis į Jungtinių Tautų Vaiko teisių komitetą būtų suteikta tik tais atvejais, jeigu per nacionalinę teismų sistemą nepavyko įrodyti vaiko teisių pažeidimo fakto. Kodėl jūsų teikiamame projekte nėra tiesiogiai numatyta, kad tokia teisė vaikui kreiptis į Jungtinių Tautų Vaiko teisių komitetą suteikiama tik išnaudojus vidaus teisines gynybos priemones? Ar yra pagrindo nepasitikėti mūsų teismų sistema, jeigu net jai nenustačius pažeidimo jūs manote, kad vis tiek yra būtina suteikti teisę vaikams kelti viršnacionalinį ginčą? Ir kiek tokių kreipimųsi iš Lietuvos galėtų sulaukti jau ateinančiais metais? Ačiū.

V. AUGIENĖ. Jeigu aš teisingai supratau jūsų klausimą, tai Lietuvos teismais yra pasitikima. Čia kaip tik ir numatoma, kad kreipimusi į Jungtinių Tautų komitetą ir gali apskųsti valstybės sprendimus.

PIRMININKAS. Ar atsakė į klausimą?

A. KUBILIENĖ (*LVŽSF*). Visiškai neatsakė.

V. AUGIENĖ. Aš tada nesupratau, dovanokite, jūsų klausimo.

PIRMININKAS. Gerai, aš manau, atleiskite, kolegos, bet čia nediskusinis žanras.

Judame prie A. Syso. Prašom. Klausia A. Sysas.

A. SYSAS (*LSDPF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiama viceministre, negirdėjau, čia buvo gana daug triukšmo, pats negirdėjau. Kokius teigiamus dalykus mes, taip sakant, po šitų pataisų gausime, nes aš nespėjau pasiskaityti, vaiko teisių srityje? Išskyrus tai, kad mes čia vis su įvairiomis direktyvomis ir konvencijomis bandome susilyginti.

V. AUGIENĖ. Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo pakeitimu siekiama, kad vaiko teisių ir laisvių įgyvendinimas, gynimas ir apsauga būtų užtikrinama vadovaujantis ne tik pačia konvencija, bet ir jos fakultatyviais protokolais, taip pat įtvirtinti vaiko ir asmens, veikiančio jo vardu, teisę kreiptis į komitetą dėl vaiko teisių, įtvirtintų konvencijoje ir fakultatyviuose protokoluose. Iš esmės, paprastais žodžiais kalbant, būna situacijų, kai vaiko teisės pažeidžiamos esant jam dar

vaikui, o šio protokolo ratifikavimas sudarys galimybę kreiptis dėl padarytos žalos, turtinės ir neturtinės, net ir suaugus.

PIRMININKAS. Dėkui. A. Kubilienė patikslins klausimą. Prašom.

A. KUBILIENĖ (*LVŽSF*). Aš noriu dar kartą patikslinti, kodėl nėra numatyta, paprastai sakau, tiesioginės teisės kreiptis, o būtina išnaudoti pirmiausia Lietuvos teismus. Kiek tokių kreipimųsi galėtų būti jau ateinančiais metais? Ir klausimas, jeigu jūs norite išnaudoti, neleidžiate tiesiogiai kreiptis, jūs nepasitikite Lietuvos teismais?

V. AUGIENĖ. Teismais pasitikime, atsakymas į paskutinę klausimo dalį. Bet praktika paprasta, tokia bendrinė logika: pradžioje yra ginčijama savo, Lietuvos, jurisdikcijoje, galbūt tuos ginčus galima išspręsti ir čia, Lietuvos teismuose. Man atrodo, tiesiog paprastoji logika, nes išlaidos vis tiek yra gana didelės ir galbūt nėra reikalo ginčytis su valstybe, jeigu net nepaklausėme, ar valstybė nesutinka. Gal valstybė sutinka ir prisiima pareikštas pretenzijas. (*Balsai salėje*)

Neprognozuojame, dabar sunku įvertinti, nes tokios praktikos ir tokios galimybės nebuvo. Negalime atsakyti, kaip pradės naudotis. Bet labai daug neprognozuojame, bent jau iš karto. Galbūt atsiradus vienam precedentui, paskui gali sekti ir…

PIRMININKAS. Dėkui. Dėl vedimo tvarkos – T. V. Raskevičius.

T. V. RASKEVIČIUS (*LF*). Aš galbūt tiesiog norėčiau reaguoti į netikslumus, skleidžiamus Seimo posėdžių salėje. Į visus tarptautinius mechanizmus, ar tai būtų Jungtinių Tautų, ar Europos Tarybos, yra kreipiamasi tik išnaudojus vietos teisines gynybos priemones. Tai yra papildomi mechanizmai užtikrinti tarptautinių dokumentų įgyvendinimą ir tai nėra valstybės diskrecija pasirinkti taikyti nacionalines gynybos priemones ar ne.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia L. Slušnys. Jo salėje nematau. Tuomet R. Šarknickas. Prašom.

R. ŠARKNICKAS (*LVŽSF*). Tomas ką tik aiškiai išdėstė, labiau negu pašnekovė, tad klausimų man nekyla. Aš tik noriu paklausti, aišku, įvairios direktyvos ir panašiai, bet kada atėjo ši direktyva, kurią turime įgyvendinti? Ar šiais metais, ar praėjusiais?

V. AUGIENĖ. Kaip ir minėjau, 2015 metais pasirašėme pranešimų procedūrą, protokolą dėl pranešimų procedūros, o 2016 metais priėmėme rekomendacijas, gautas iš Žmogaus teisių tarybos visuotinės periodinės peržiūros antrojo ciklo metu, ir įsipareigojome ratifikuoti šį protokolą iki 2021 metų.

PIRMININKAS. Ačiū, jūs atsakėte į visus klausimus. Dėkoju. Dabar galite grįžti į vietą salėje. Dėl motyvų nėra norinčių kalbėti.

15.34 val.

Seimo nutarimo „Dėl Nacionalinės darbotvarkės narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės, vartojimo prevencijos ir žalos mažinimo klausimais iki 2035 metų patvirtinimo“ projektas Nr. XIVP-1690 (*pateikimas*)

Darbotvarkės 2-4 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Nacionalinės darbotvarkės narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės, vartojimo prevencijos ir žalos mažinimo klausimais iki 2035 metų patvirtinimo“ projektas Nr. XIVP-1690. Kviečiu viceministrą A. Pečkauską į tribūną pristatyti klausimą. Ir posėdžiui pirmininkaus J. Sabatauskas.

A. PEČKAUSKAS. Gerbiamas posėdžio pirmininke, gerbiami Seimo nariai, pristatau jau anonsuotą klausimą. Šio aukšto strateginio teisės akto projekto tikslas – sustiprinti visuomenės narių sveikatą, gerovę ir saugumą, mažinant narkotikų, tabako ir alkoholio vartojimo žalą, jų pasiūlą bei paklausą, nustatant tęstinės, nuoseklios ir ilgalaikės valstybės politikos tikslus, uždavinius ir jų įgyvendinimo kryptis, taip pat poveikio rodiklius narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės ir vartojimo prevencijos srityse.

Nuo 2021 m. sausio 1 d., įsigaliojus naujam strateginio valdymo modeliui, ši kaip strateginis dokumentas teikiama Nacionalinė darbotvarkė pakeis Valstybinę narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės ir vartojimo prevencijos 2018–2028 metų programą, patvirtintą Lietuvos Respublikos Seimo 2018 metais. Nacionalinės darbotvarkės projektą parengė Narkotikų, tabako ir alkoholio

kontrolės departamentas. Jis sudarė penkias tarpžinybines darbo grupes, kuriose dalyvavo valstybės, savivaldybių įstaigų, institucijų, nevyriausybinių organizacijų atstovai, taip pat įvairių mokslo sričių atstovai. Šio projekto nuostatos kiekvienoje srityje detaliai aptartos sveikatos apsaugos ministro sudarytoje Nacionalinės darbotvarkės rengimo politinio lygmens koordinacinėje grupėje. Ją sudarė Vyriausybės, septynių ministerijų, Pasaulio sveikatos organizacijos atstovybės Lietuvoje ir Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamento atstovai.

Šio dokumento esminis siekis – subalansuotomis priemonėmis siekti saugesnės ir sveikesnės šalies, kurioje kiekvienam žmogui siekiama padėti išvengti ar sumažinti alkoholio, tabako ir narkotikų daromą žalą, taip pat sudaromos galimybės rūpintis savo, šeimos ar bendruomenės narių sveikata, socialine ir ekonomine gerove.

Nacionalinės darbotvarkės strateginiam siekiui pasiekti formuojami šeši pagrindiniai tikslai. Leiskite juos įgarsinti. Atitolinti ir sumažinti psichoaktyviųjų medžiagų vartojimą, valdyti psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo riziką ir stiprinti apsauginius veiksnius, įgyvendinant visiems visuomenės nariams prieinamą skirtingus poreikius atitinkančią, kontekstiniais ir moksliniais duomenimis grįstą psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevenciją. Užtikrinti prieinamą kokybišką asmens individualius poreikius tenkinančią, ekonomiškai tvarią ir įrodymais pagrįstą priklausomybių ligų gydymo, reabilitacijos ir reintegracijos paslaugų asmenims, rizikingai ir žalingai vartojantiems psichoaktyviąsias medžiagas ar nuo jų priklausomiems, sistemą.

Trečia, sumažinti alkoholio, tabako gaminių ir su tabako gaminiais susijusių gaminių pasiūlą.

Ketvirta, sužlugdyti ir išardyti su narkotikais susijusias organizuotas nusikalstamas grupes, kurios veikia Lietuvoje arba kurių veikla yra nukreipta į Lietuvą, užkirsti kelią narkotikų prekursorius naudoti ne pagal paskirtį ir jų prekybai neteisėtos narkotikų gamybos tikslais. Spręsti sąsajų su kitomis grėsmėmis saugumui klausimą ir tobulinti nusikalstamumo prevenciją. Didinti neteisėtos didmeninės prekybos narkotikais ir jų prekursoriais atvejų nustatymo galimybes ir spręsti klausimą, susijusį su logistinių ir skaitmeninių kanalų panaudojimu neteisėtam narkotikų platinimui, bendradarbiaujant su privačiu sektoriumi didinti šiais kanalais kontrabanda gabenamų konfiskuojamų neteisėtų medžiagų kiekį.

Šešta, sumažinti narkotikų vartojimo žalingą poveikį visuomenės ir asmens sveikatai, socialinei ir ekonominei aplinkai, plėtoti humanistinę, į asmens sveikatą ir pagalbą narkotikų vartotojams orientuotą ir įrodymais pagrįstą baudžiamąją politiką.

Šiems tikslams pasiekti yra suformuota 15 uždavinių, o pati įgyvendinimo pažanga bus vertinama stebint numatytus 11 rodiklių. Jų siektinos reikšmės pasirinktos ir derintos su 2021–2030 metų nacionalinio pažangos plano strateginių tikslų, uždavinių ir poveikio rodiklių sąrašo reikšmėmis, kitų Europos šalių rodikliais, Pasaulio sveikatos organizacijos techninėse gairėse rekomenduojamais siektinais rezultatais.

Priėmus šią darbotvarkę, laukiami teigiami pokyčiai. Tai yra sumažėjęs suvartojamo alkoholio kiekis, tenkantis 15 metų ir vyresniems gyventojams. Daugiau nei du kartus sumažėjusi tabako gaminius rūkiusių per paskutinį mėnesį 15–64 metų gyventojų dalis. Išlaikytas dvigubai mažesnis nei Europos Sąjungos šalyse narkotinių ir psichotropinių medžiagų vartojimo paplitimas tarp 15–64 metų gyventojų. Taip pat išaugęs pagalbos prieinamumas, pakaitinio gydymo paslaugų prieinamumas, mažėjantis mirtingumas dėl su narkotinėmis ir psichotropinėmis medžiagomis susijusių priežasčių.

Nacionalinei darbotvarkei įgyvendinti bus rengiami Vyriausybės tvirtinami tam tikro laikotarpio Nacionalinės darbotvarkės planai. Jų vykdymas numatomas per nacionalines plėtros programas ir strateginius veiklos planus. Pirmąjį Nacionalinės darbotvarkės planą, tai yra 2023–2026 metų, pagal Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo planą numatoma parengti iki kitų metų pirmojo ketvirčio.

Projekto rengimo metu buvo konsultuojamasi su visuomene. Praėjusių metų rugsėjo mėnesį vyko viešoji konsultacija. Joje dalyvavo apie 300 respondentų iš nevyriausybinių organizacijų, valstybinių institucijų, verslo atstovų, akademinės bendruomenės narių. Viešosios konsultacijos rezultatai parodė, kad šioje Nacionalinėje darbotvarkėje aptariamos problemos, suformuluoti

tikslai, jų įgyvendinimo kryptys atliepia visuomenės nuomonę, kuria kryptimi ir kaip turėtų būti sprendžiami psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo mažinimo klausimai. Ačiū už išklausymą, kviečiu balsuoti teigiamai.

PIRMININKAS (J. SABATAUSKAS, *LSDPF*). Ačiū, gerbiamas viceministre. Jūsų norėtų paklausti penki Seimo nariai. Pirmas klausia A. Sysas.

A. SYSAS (*LSDPF*). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas pranešėjau, suprantu, kad darbotvarkėje čia toks išplaukęs klausimas, ypač iki trisdešimt kelintų metų. Gal galėtumėte ką nors konkrečiau pasakyti, nes jūs žadate mažinti narkotikų, tabako, alkoholio paklausą, pasiūlą bei žalą asmeniui, visuomenei ir valstybei. Gal galite įvardinti ką nors konkrečiai, ką pasiūlysite, kad pasiūla, paklausa ar žala mažėtų ne teoriškai, o praktiškai?

PIRMININKAS. Prašom.

A. PEČKAUSKAS. Ačiū už klausimą. Konkrečiai šis dokumentas ir yra skirtas tam, kad nubrėžtų konkrečią kryptį, kur link turėtų būti judama su visų psichotropinių medžiagų, įskaitant ir tabaką bei alkoholį, prevencija. Tos trys dalys, kurias jūs įvardijote, ir yra tos kryptys, kuriomis bus judama. Na, natūralu, kad konkretūs veiksmai, kas bus atliekama, kas bus vykdoma, bus numatyti tuose mano jau minėtuose planuose, kurie yra įvardinti ir šiame dokumente, jie trys bus sudaryti skirtingiems laikotarpiams. Jie bus susieti su nacionalinėmis pažangos priemonėmis ir tokiu būdu gims diskusijos su socialiniais partneriais. Kalbame turbūt ir apie teisinius įrankius, kalbame ir apie įrankius savivaldos lygmeniu. Jie sudarys sąlygas gauti ir prieinamesnę pagalbą tiems žmonėms, kurie yra priklausomi, ir turbūt daugybę kitų. Į konkretybes yra labai sunku kreipti dėmesį, nes natūralu, kad tų priemonių tikrai yra daugybė.

PIRMININKAS. Klausia A. Veryga.

A. VERYGA (*LVŽSF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Mano klausimas retorinis, aš neprašysiu į jį atsakyti pranešėjo, aš norėčiau jį užduoti valdančiajai daugumai, kurios valia šita darbotvarkė atkeliauja į Seimo salę. Aišku, jiems neįdomu, bet aš noriu paklausti. Ar nėra taip, kad darbotvarkė sau, o sprendimai sau, nes iki šiol yra marinuojami sprendimai dėl tiesioginės prekybos tabako gaminiais? Jie nepasiekia Seimo salės, yra netraukiami į darbotvarkę, visa retorika yra nukreipta į prisitaikėlišką narkotikų vartojimo normalizavimą darant prielaidą, kad tai anksčiau ar vėliau teks įteisinti ir legalizuoti. Labai ambicingi siekiai yra sumažinti alkoholinių gėrimų vartojimą, tačiau politinėje darbotvarkėje buvo teikiami siūlymai liberalizuoti politiką, kas būtų didinę, o ne mažinę alkoholinių gėrimų vartojimą. Dabar Vyriausybė dar teikia išvadą, kad ji, kaip suprantu, pritaria naminės degtinės legalizavimui. Mano klausimas, kaip ir sakiau, yra retorinis. Kokia yra tikroji šitos Vyriausybės narkotikų prevencijos politika ir psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo politika?

PIRMININKAS. Viceministre, nebandysite atsakyti?

A. PEČKAUSKAS. Na, kaip suprantu…

PIRMININKAS. Aš suprantu, klausimas retorinis, bet paskui konkrečiai nuskambėjo. Jeigu jūs neatsakysite, aš duosiu klausti kitam klausėjui. Klausia K. Vilkauskas.

K. VILKAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiamas pranešėjau, čia jūs rašote, teikiate, kad reikėtų rekomenduoti savivaldybių institucijoms rengti gyvenvietėje narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės vartojimo prevencijos ir žalos mažinimo klausimo priemones, bet puikiausiai suprantate, kad visos priemonės turi turėti ir atitinkamą finansavimą. Kiekviena savivaldybė turi savo alkoholio ir narkotikų prevencijos programas, bet jos yra mažai veikiančios, nes trūksta finansavimo, tuomet tos narkomanijos prevencijos ir kitos programos yra mažai veiksnios. Ar bus skirta lėšų tam? Ačiū.

A. PEČKAUSKAS. Labai ačiū už klausimą. Kaip ir minėjau, kai bus rengiami, šiuo metu jau turbūt pradedami rengti, konkretūs planai, tai jie bus susieti su nacionalinėmis pažangos priemonėmis, kuriose yra numatyti ir finansiniai mechanizmai. Matyt, konkrečioms kai kurioms priemonėms, kurios galimai reikalaus finansavimo, lėšos galės būti numatytos.

PIRMININKAS. Klausia L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiamasis viceministre, iš tikrųjų pratęsdama kolegos A. Verygos pasisakymą noriu paklausti, kaip jūs vertinate dabar tuos,

kuriuos buvo bandyta teikti. Narkotikų dekriminalizavimas, parduotuvių laiko ilginimas ir prekyba alkoholiu – ar tai suderinami dalykai? Mes kalbame apie sveikesnę aplinką, mes norime, kad tauta būtų sveikesnė, jaunimas sveikesnis. Mes kalbame lygiai taip pat, ne cigaretės, kokie ten yra, kur kvapais… jaunimas irgi, tai mes uždraudėme. Kaip jūs tai vertinate, jeigu yra kiti projektai, mums teikiami, ir mes juos turėtume priimti. Ar mes neiname prieš jūsų pateiktą projektą?

A. PEČKAUSKAS. Ačiū už klausimą. Žinote, priemonės ir įstatymų projektai, kurie priimami Seime, dažniausiai turbūt vis tiek remiasi logika. Tie sprendimai yra priimami vienokiame ar kitokiame kontekste ir yra įrodymais pagrįsti. Tai, ką mes ir šioje darbotvarkėje esame numatę, ir tie skaičiai, kurie ten aprašyti, yra paimti iš mokslinių tyrimų, iš tarptautinių organizacijų rekomendacijų. Matyt, kai kurie projektai, kurie atkeliauja į Seimo salę, tikrai atliepia ir tuos rodiklius, kurie tenai parašyti.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas viceministre. Jūs atsakėte į visus klausimus. Gerbiami kolegos, aš prašyčiau, kad vis dėlto šurmulys būtų mažesnis, nes toks įspūdis, kad esame penktadienio vakarą Vilniaus gatvės kuriame nors bare.

Dėl motyvų už kalba I. Šimonytė.

I. ŠIMONYTĖ (*TS-LKDF*). Labai ačiū. Čia gal atliepiant ironiškus ir sarkastiškus kolegų pastebėjimus, kuriais buvo bandoma iš konteksto ištraukti kokią nors vieną detalę ir ją pritempti prie savo pageidaujamų išvadų. Nors čia tų detalių būtų galima pritempti visokiausių, nes aš atsimenu tuos laikus, kai kolega Aurelijus buvo pasirašęs įstatymo projektą dėl narkotikų vartojimo dekriminalizavimo. Dar kartą noriu pabrėžti tą žodį, kad čia vėlgi „liberalizavimas“, „legalizavimas“ ar visokios kitokios sąvokos nebūtų mėtomos į kairę, į dešinę kaip šuns uodega.

Aš pasakysiu, kas, mano vertinimu, yra šitos programos pagrindinis principas. Vis dėlto pagrindinis principas yra, kad žmogus turi galvą ne tik tam, kad į pilvą neprilytų, bet kad galėtų priimti sąmoningus sprendimus. Yra žmonių, kuriems reikia pagalbos išsivaduojant nuo įvairiausių priklausomybių, ir tam turi būti skiriamas deramas dėmesys. Bet nuolatinis įsitikinimas, kad kovoti su nepageidaujamomis pasekmėmis galima tik viską uždraudus, turbūt nėra tas požiūris, kuris liberalioje valstybėje, kuri remiasi taip pat ir individo laisvėmis ir teisėmis spręsti, turėtų būti pagrindinis. Siūlau palaikyti ir ačiū už dėmesį.

PIRMININKAS. Ačiū. Dėl balsavimo motyvų prieš – A. Veryga.

A. VERYGA (*LVŽSF*). Būčiau nekalbėjęs ir iš tikrųjų, kolegos, buvau jau net pakalbinęs gal balsuoti už, bet premjerė, manau, sugadino visą reikalą pakalbėdama apie liberalias valstybes ir panašius dalykus. Aš nežinau, ar, premjere, jūs skaitėte tą Nacionalinę darbotvarkę. Ten yra referuojama į Pasaulio sveikatos organizaciją. Jinai tuose teiktuose mano siūlymuose nemato nieko liberalaus – jinai mato žmonių prarastas gyvybes. Tą supranta ir jūsų kolegos frakcijoje. Galite pakalbinti medikus, kurie nebalsavo už tuos įvairiausius siūlymus, kuriuos jūs vadinate liberaliais.

Aš manau, kad absoliuti dauguma toje darbotvarkėje numatytų priemonių yra geros ir jas reikia įgyvendinti. Ką aš norėjau pasakyti? Tai, kad jūs teikiate tokį dokumentą, o kartu balsuojate priešingai, teikiate priešingus siūlymus. Tai jūs tiesiog apsispręskite, ką jūs norite padaryti, ir neapgaudinėkite žmonių. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Ačiū. Gerbiami kolegos, atėjo balsavimo laikas. Turbūt kaip darbotvarkėje dabar balsuosime dėl paskutinio pateikto projekto, tai yra Seimo nutarimo „Dėl Nacionalinės darbotvarkės narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės, vartojimo prevencijos ir žalos mažinimo klausimais iki 2035 metų patvirtinimo“ projekto Nr. XIVP-1690. Pateikimo stadija. Po balsavimo, kiek suprantu, žodį suteiksiu replikuoti.

Užsiregistravo 98, balsavo 96 Seimo nariai: už – 82, prieš – 1, susilaikė 13. Projektui pritarta po pateikimo. Kaip pagrindinis numatomas Sveikatos reikalų komitetas. Siūloma svarstyti birželio 21 dieną. Ar galime pritarti dėl komiteto ir svarstymo datos? Nematau prieštaraujančių. Pritarta bendru sutarimu. Per šoninį mikrofoną A. Bagdonas.

A. BAGDONAS (*LSF*). Dėkoju, pirmininke. Ekonomikos komitetą norėčiau paprašyti kaip papildomą, jeigu būtų galima.

PIRMININKAS. Kaip papildomas siūlomas Ekonomikos komitetas. Kolegos, galime pritarti bendru sutarimu? Ne, kolega nenori pritarti. Prašom. Per šoninį mikrofoną A. Veryga.

A. VERYGA (*LVŽSF*). Gerbiami kolegos, aš tikrai siūlau nepritarti dėl Ekonomikos komiteto, nes čia mes kalbame vis dėlto apie sveikatos reikalus, ir paprašyti, nežinau, kur yra pirmininkė, kad bent jau Priklausomybių prevencijos komisija tokį dalyką apsvarstytų, nes keista, kad yra svarstoma Nacionalinė darbotvarkė, o turimas mūsų darinys net nesiima to svarstyti.

PIRMININKAS. Ačiū. Per šoninį mikrofoną M. Skritulskas.

M. SKRITULSKAS (*TS-LKDF*). Gerbiamas pirmininke, mano balsą prašom įskaityti už.

PIRMININKAS. Jūsų balsą įskaityti už balsuojant dėl šio projekto. Dėl protokolo – M. Skritulskas už.

Kolegos, pasiūlytas, kaip aš supratau, kaip papildomas Ekonomikos komitetas, kolega A. Veryga tam nepritarė, o dėl Priklausomybių prevencijos komisijos galime pritarti? Pritariama bendru sutarimu. Ačiū, pritarta bendru sutarimu. Dėl Ekonomikos komiteto reikės apsispręsti visam Seimui. Kolegos, balsuojame, ar gali būti Ekonomikos komitetas papildomas.

Užsiregistravo 108, balsavo 107 Seimo nariai: už – 32, prieš – 31, susilaikė 44. Dėl Ekonomikos komiteto nepritarta. Pagrindinis lieka Sveikatos reikalų komitetas, papildomo teisėmis Priklausomybių prevencijos komisija. Svarstymas birželio 21 dieną.

15.53 val.

Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo Nr. I-1234 1, 4 ir 29 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1698, Žalos, atsiradusios dėl valdžios institucijų neteisėtų veiksmų, atlyginimo ir atstovavimo valstybei ir Lietuvos Respublikos Vyriausybei įstatymo Nr. IX-895 2, 3, 4 ir 5[1] straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1699, Įstatymo „Dėl Jungtinių Tautų vaiko teisių konvencijos fakultatyvaus protokolo dėl pranešimų procedūros ratifikavimo“ projektas Nr. XIVP-1738 (*pateikimo tęsinys*)

Kitas projektas, dėl kurio balsuosime, – Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo 1, 4 ir 29 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1698. Pateikimo stadija. Ir lydimieji Žalos, atsiradusios dėl valdžios institucijų neteisėtų veiksmų, įstatymo projektas bei įstatymo „Dėl Jungtinių Tautų vaiko teisių konvencijos fakultatyvaus protokolo dėl pranešimų procedūros ratifikavimo“ projektas. Pateikimas.

Užsiregistravo 109, balsavo 109 Seimo nariai: už – 99, prieš nėra, susilaikė 10. Įstatymų projektų paketui pritarta po pateikimo. Siūlomi komitetai. Pagrindinis dėl Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo ir Žalos, atsiradusios dėl valdžios institucijų neteisėtų veiksmų, įstatymo – Socialinių reikalų ir darbo komitetas, papildomas – Žmogaus teisių komitetas.

Dėl trečio projekto, dėl konvencijos ratifikavimo, pagrindinis – Užsienio reikalų komitetas, papildomi – Socialinių reikalų ir darbo komitetas ir Žmogaus teisių komitetas. Siūloma svarstyti birželio 21 dieną. Ar galime pritarti dėl komitetų ir svarstymo datos? Nematau prieštaraujančių. Pritarta bendru sutarimu.

15.55 val.

Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1576(2) (*svarstymo tęsinys*)

Dar balsavimai dėl rezervinių. Balsuojame dėl Sveikatos draudimo įstatymo 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1576(2). Svarstymo stadija.

Užsiregistravo 112, balsavo 112: už – 112, prieš, prieštaraujančių nėra. Po svarstymo pritarta projektui.

15.56 val.

Transporto veiklos pagrindų įstatymo Nr. I-1863 2 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1492(2) (*svarstymo tęsinys*)

Kitas projektas – Transporto veiklos pagrindų įstatymo 2 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1492(2). Svarstymo stadija. Balsuojame.

Užsiregistravo 113, balsavo 113: už – 113, prieš, susilaikiusių nėra. Po svarstymo projektui pritarta.

Replika po balsavimo. Pirmasis Seimo Pirmininko pavaduotojas J. Razma.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Aš, žinoma, entuziastingai balsavau už tai, kad mūsų visas viešasis transportas nuo lapkričio 1 dienos jau būtų visiškai pritaikytas neįgaliesiems. Bet vis dėlto aš raginčiau pagrindinį komitetą atidžiai išsiaiškinti, ar tai realu, ar mes neapsijuoksime. Kiek aš žinau, „Lietuvos geležinkeliams“ gerokai dar trūksta, kad jie prisitaikytų pagal reglamento reikalavimus, ir tas procesas ir ginčai su „Lietuvos geležinkeliais“ ankstesnėse kadencijose jau tęsiasi ne vienus metus. Tai kas čia iš to, kad mes priimame teorinius gražius dalykus, bet vis dėlto reikia realistiškai nustatyti datas, kada tai tikrai įmanoma padaryti.

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, manau, kad komitetas įsiklausys į kolegos pastabas. O dabar darbotvarkės 2-5.1 klausimas – Darbo kodekso kai kurių straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1438(2)ES svarstymo stadija. Kadangi dar balsavimo laikas nesibaigia, o čia yra siūlymų, tuoj, gerbiama premjere, ar mes galėtume pradėti ir svarstyti, ir kartu balsuoti dėl pasiūlymų?

Replika po balsavimo – Ministrė Pirmininkė I. Šimonytė.

I. ŠIMONYTĖ (*TS-LKDF*). Labai ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Nelabai smagu, kad mes diskusiją su Jurgiu turime iškelti į plenarinį posėdį, bet taip jau atsitiko, kad buvo pasakyta nevisiškai tiksli informacija, nes prieš tai balsuotas įstatymo projektas numato šitą pareigą naujai, pirmą kartą registruojamoms Lietuvos Respublikoje transporto priemonėms. Tam, kad Seimo nariams balsuojant priėmimo stadijoje nekiltų abejonių, ar čia realistinis reikalavimas, ar ne – tikrai jis yra realistinis.

PIRMININKAS. J. Razma per šoninį mikrofoną.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Taip, jokių blogų ketinimų neturėjau. Tikrai nepasižiūrėjau pakankamai atidžiai, kad nebus to reikalaujama iš senų priemonių. Bet problema su esančiomis priemonėmis tuo klausimu yra labai rimta. Ką aš kalbėjau, kad reikia siekti kuo greitesnio ir esamų priemonių pritaikymo, tai tikrai yra labai rimtas klausimas, nes tikrai neįgalieji neturės galimybių visada pasinaudoti tik tomis naujai įregistruotomis priemonėmis, jiems teks naudotis esamomis.

15.58 val.

Darbo kodekso 1, 2, 25, 26, 30, 36, 40, 44, 46, 51, 52, 55, 56, 57, 59, 72[1], 75, 79, 107, 113, 117, 126, 133, 134, 137, 138, 169, 171 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1438(2)ES, Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-110 1, 5, 11[1], 16, 19, 20, 22, 23, 24 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo priedu įstatymo projektas Nr. XIVP-1439(2), Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-110 2, 4, 6, 8, 9, 10, 11, 11[1], 14, 16, 22, 23 ir 30 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-752 pavadinimo, 14 straipsnio pakeitimo ir 11 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIVP-1440(2), Lygių galimybių įstatymo Nr. IX-1826 2, 7 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1441(2), Vadovybės apsaugos įstatymo Nr. IX-1183 58 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1442(2), Žvalgybos įstatymo Nr. VIII-1861 31 ir 70 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1443(2), Teismų įstatymo Nr. I-480 papildymo 44[2] straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-1444(2) (*svarstymas*)

PIRMININKAS. Ačiū. Kolegos, ar galime pereiti prie popietinio 5 darbotvarkės klausimo – Darbo kodekso daugelio straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1438(2) ir lydimųjų Ligos ir motinystės socialinio draudimo dviejų įstatymų projektų Nr. XIVP-1439(2) ir Nr. XIVP-1440(2)? Pagrindinio komiteto pranešėjas – komiteto pirmininkas M. Lingė.

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). Aš iš karto pristatysiu išvadas dėl pagrindinio ir visų lydimųjų įstatymų. Kalbant apie Darbo kodeksą, balandžio 20 dieną komitetas apsvarstė siūlomus Vyriausybės pakeitimus. Paminėtina, kad buvo gauti kolegės M. Ošmianskienės siūlymai, kurių daugumai buvo pritarta, dalis jų buvo atsiimta ir buvo perduota svarstyti socialiniams partneriams, jie nebuvo tiesiogiai susiję su direktyvos perkėlimo iniciatyvomis. Įvertinome Biudžeto ir finansų komiteto išvadą ir iš dalies pritarėme dėl įsigaliojimo terminų. Siūlome, kad pakeitimai įsigaliotų ne nuo

rugpjūčio 1 dienos, o nuo sausio 1 dienos. Pagrindiniai komiteto pasiūlymai yra, atsižvelgiant į Vyriausybės išvadą ir gautus komitete pasiūlymus, koreguoti 138 straipsnį dėl papildomos poilsio dienos auginant vieną vaiką bei neįgalius vaikus, taip pat dėl datos ir termino. Šiems pakeitimams komitetas pritarė bendru sutarimu.

Taip pat apsvarstėme Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo ir papildymo priedu įstatymo projektą. Kalbant apie šį įstatymo projektą, svarbu paminėti, kad pagal mūsų Seimo procedūrą buvo kreiptasi ekspertinės išvados, buvo tokia Seimo narių statutinė iniciatyva, ir buvo gautos penkių institucijų ir organizacijų, mokslo institucijų išvados. Paminėsiu, kad gavome Vilniaus universiteto Filosofijos fakulteto mokslininkų išvadą, gavome profesoriaus R. Lazutkos pateiktą išvadą, taip pat projektą vertino Vilniaus universiteto Ekonomikos ir verslo administravimo fakultetas, Lietuvos socialinių mokslų centro Sociologijos institutas ir Vilniaus universiteto Teisės fakultetas.

Projektai ir ekspertų išvados buvo pristatytos komiteto posėdyje. Pagal vieną iš ekspertinių išvadų buvo netgi formuluojamas komiteto pasiūlymas, kuriuo yra siūloma pritarti išplėstam sąrašui tų atvejų, kada vaikas yra laikomas auginamu vieno iš tėvų, tiesiog yra praplečiamas atvejų sąrašas. Taip pat komitetas techniškai sutvarkė pagal išsakytas įvairias Teisės departamento pastabas, pasiūlymus. 7 balsavus už, prieš – 2, susilaikius 2, šiai išvadai buvo pritarta.

Kitas komiteto svarstytas papildomas lydimasis projektas – taip pat Lietuvos Respublikos ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas. Šiuo įstatymu yra perkeliamos tam tikros nespėjusios įsigalioti nuostatos į dabar priimamą ir svarstomą įstatymą, kad būtų suvienodinta. Visiems šiems pakeitimams ir įsigaliojimo terminams komitetas pritarė bendru sutarimu, taip pat komiteto išvadai.

Lietuvos Respublikos lygių galimybių įstatymo projektą taip pat komitetas apsvarstė gegužės 18 dieną. Buvo gauta keletas Seimo narės M. Ošmianskienės pasiūlymų, jiems yra pritarta ir bendru sutarimu pritarta komiteto patobulintam įstatymo projektui ir komiteto išvadai.

Dar vienas lydimasis projektas, tai yra Vadovybės apsaugos įstatymo 58 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas. Šiuo atveju buvo apsvarstyti Teisės ir teisėtvarkos ir Biudžeto ir finansų komitetų pateikti pasiūlymai. Teisės ir teisėtvarkos komiteto pasiūlymams pritarėme iš dalies, nes komitetas pritarė visoms Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastaboms. Šiai išvadai pritarta bendru sutarimu.

Kitas lydimasis įstatymo projektas – Žvalgybos įstatymo 31 ir 70 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas. Komitetas apsvarstė ir pritarė bendru sutarimu.

Ir paskutinis lydimasis įstatymo projektas – Teismų įstatymo papildymo 44^2 straipsniu įstatymo projektas. Dėl jo taip pat buvo gautas Teisės ir teisėtvarkos komiteto pasiūlymas. Apsvarstyti ir Teisėjų tarybos siūlymai neperkelti šios direktyvos būtent į šios srities įstatymą. Tam nebuvo pritarta komitete. Teisės ir teisėtvarkos komitetui taip pat nepritarėme – jie siūlė kitokį matymą, kaip būtų informuojami teisėjai apie darbo sąlygas. Tiesiog komitetas siūlo, kad būtų laikomasi visiems bendros tvarkos, kaip ir kituose specializuotuose įstatymuose. Ir šiai išvadai pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas komiteto pirmininke. Jūs pristatėte išvadas dėl visų projektų. O jų nei daug, nei mažai – septyni. Papildomo komiteto, Biudžeto ir finansų komiteto, pirmininkas M. Majauskas pristatys komiteto išvadas dėl projektų.

M. MAJAUSKAS (*TS-LKDF*). Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Biudžeto ir finansų komitetas išsamiai diskutavo ir priėmė sprendimą siūlyti pagrindiniam komitetui tobulinti įstatymo projektą, iš esmės pritarė, pateikė vieną siūlymą ir kelias pastabas. Siūlymas buvo toks: atsižvelgiant į teisėtų lūkesčių apsaugos principą, jog šiuo metu kūdikio besilaukiančioms šeimoms būtų taikomos šiuo metu galiojančios įstatymo nuostatos, siūloma nustatyti vėlesnę įstatymo projekto įsigaliojimo datą, tai kitų metų kovo 1 dieną. Į šį pasiūlymą buvo iš dalies atsižvelgta.

Antra pastaba buvo, jog šiuo įstatymo projektu tėvai yra skatinami grįžti į darbą anksčiau ir rinktis vaiko priežiūros atostogas, iki kol vaikui sueis 18 mėnesių. Pažymėtina, kad skatinant tėvus rinktis vaiko priežiūros atostogas, iki kol vaikui sueis 18 mėnesių, reikėtų atitinkamai pritaikyti infrastruktūrą, tai yra užtikrinti, kad vaikai turėtų galimybę patekti į ikimokyklinio ugdymo

įstaigas nuo 18 mėnesių. Supratome, kad pagrindinis komitetas taip pat į šią nuostatą atsižvelgė pakoregavęs procentus.

Trečioji pastaba buvo, jog priėmus įstatymo projektą galimybės antraisiais vaiko priežiūros metais gauti ir visą darbo užmokestį, ir vaiko priežiūros išmoką neliks, todėl, tikėtina, apie 35 % šeimoms bendra vaiko priežiūros išmokos suma per visą vaiko priežiūros atostogų laikotarpį, lyginant su šiuo metu esančia sistema, gali būti mažesnė. Valstybės kontrolė šią nuostatą vertina kaip įstatymo spragą, Biudžeto ir finansų komiteto pareiga tiesiog buvo atkreipti dėmesį, jog tokia įtaka pajamoms gali būti.

Taigi apskritai iš esmės įstatymo projektui buvo pritarta. Už – 8, prieš – 1, niekas nesusilaikė. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Dėl dviejų projektų, tai yra Vadovybės apsaugos įstatymo 58 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto ir Teismų įstatymo papildymo 44^2 straipsniu įstatymo projekto, Teisės ir teisėtvarkos komiteto pirmininkas S. Šedbaras.

S. ŠEDBARAS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, iš šio paketo komitetas, kaip paminėta, svarstė du projektus. Dėl Vadovybės apsaugos įstatymo pataisų projekto visi šeši dalyvavę posėdyje balsavo už, pasiūlė pagrindiniam komitetui pritarti iniciatorių pateiktam įstatymo projektui ir jį patobulinti pagal tai, kaip komitetas pritarė Teisės departamento pastaboms. Dėl Teismų įstatymo komitetas siūlė kiek kitokią redakciją, nes tai yra reikalas su kita valdžia, su teismo valdžia, ir neturėtų būti vienodas reguliavimas. Už tokį siūlymą balsavo taip pat visi šeši posėdyje dalyvavę komiteto nariai. Tačiau pagrindinis komitetas liko prie kitokios redakcijos. Teisės ir teisėtvarkos komitetas, esant pirmai galimybei, žinoma, suredaguos Teismų įstatymą pagal tai, kaip jis turėtų būti suredaguotas.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas komiteto pirmininke. Dabar diskusija. Matau, kad dviejų kitų užsirašiusių nėra. Ieva Kačinskaite-Urboniene, gal jūs irgi nekalbėsite? (*Balsas salėje*) Kalbėsite. Prašom, jūsų teisė.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (*DPF*). Labai ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Aš tik nesupratau, kaip leisite kalbėti, ar dėl Ligos ir motinystės, ar dėl pirmojo. Nežinau, kodėl kiti atsisakė, čia toks svarbus klausimas.

PIRMININKAS. Kalbame dėl viso paketo.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (*DPF*). Dėl viso paketo. Dėl viso paketo tikrai yra ką pasakyti. Šis įstatymas plėšo mane perpus, aš taip galėčiau sakyti. Viena vertus, yra kuriamos laisvesnės sąlygos dirbti ir užsidirbti, būnant vaiko priežiūroje. Kita vertus, yra labai kišamasi į privatų šeimos gyvenimą, bloginama šeimų, sulaukusių pagausėjimo, tai yra vaikų, finansinė padėtis. Dar vienas dalykas. Tikrai yra persistengta dėl išmokų peržiūrėjimo.

Šiek tiek nuo pradžių. Viena vertus, mes čia įgyvendiname Europos Sąjungos direktyvą, numatančią daugiau balanso, darbo ir šeimos planavimo, didesnį tėčių įsitraukimą. Čia yra mums privaloma sąlyga įvesti neperleidžiamas 4 mėnesių, tai yra 2 tėčiui, 2 mamai, vaiko priežiūros atostogas. Tai tikrai sveikintina, tikrai yra gerai, kad tėčiai (dažniausiai, kaip žinome, mamos prižiūri vaikus) išeis ir prižiūrės vaikus. Bet vėlgi mūsų Vyriausybė siūlo tas atostogas, neperleidžiamas tėčiams, išnaudoti tik iki 24 mėnesių, kitaip tariant, jeigu jos bus nepanaudotos, yra mažinamos vaiko priežiūros išmokos. Kita vertus, direktyva mus įpareigoja tas neperleidžiamas atostogas išdėlioti taip, kad jos būtų panaudotos iki vaiko aštuonerių metų. Kodėl mes verčiame tai daryti anksčiau, jeigu net tarptautiniai dokumentai mums sudaro galimybes, šeimoms sudaro galimybes spręsti, kada tėčiui megzti ryšį su vaiku, laisviau.

Antras dalykas, gerai, kad dabar jau nuo pirmųjų metų yra leidžiama vaiką prižiūrintiems tėvams, ar tai tėtis, ar mama, dirbti ir užsidirbti. Mes iš tikrųjų archajiškai neleisdavome užsidirbti, ypač mamoms. Bet vėl kas yra blogai? Vyriausybė nustatė lubas, kiek galima užsidirbti. Man nesuprantama, kaip remdamiesi šiuolaikinės rinkos ekonomikos veikimu, nesikišimu į verslą ir visais kitais klausimais mes dabar apribojame žmonėms užsidirbti, net jeigu darbdavys nori mokėti daugiau.

Dar nelabai gerai yra tai, kad direktyva, mus įpareigojusi turėti neperleidžiamus tėvystės mėnesius, 2 mamai ir 2 tėčiui, mūsų nevertė peržiūrėti vaiko priežiūros išmokų tvarkos. Ši Vyriausybė nusprendė ją peržiūrėti ir pirmaisiais ir antraisiais metais siūlė sumažinti procentus,

kiek galima būtų gauti nuo buvusio atlyginimo vaiką prižiūrinčiam asmeniui. Taigi vis dėlto mes esame priversti įvesti tas neperleidžiamas atostogas ir tikrai kaip ir negalime balsuoti prieš tokį sutarimą Europos Sąjungos mastu.

Kita vertus, mes galimai pabloginsime šeimų finansinę situaciją. Aš labai tikiuosi ir raginu visus įsiklausyti į pasiūlymus, kurie bus, kurie gerins šeimų finansinę situaciją, ir juos palaikyti, nes kitu atveju, kaip ir dabar turime žemėjantį gimstamumą, taip galimai turėsime jį dar mažesnį. Vakar kaip tik klausiausi mokslininko (man atrodo, pavardė D. Jasilionis) pranešimo, kuris prognozavo, kad 2050 metais mes turėsime tik 10 tūkst. vaikų gimstamumą per metus. Mano manymu, mes čia, Seime, turime daryti viską, kad gerintume sąlygas ir sudarytume geresnes, palankesnes finansines aplinkybes šeimoms susilaukti vaikų.

Na ir pabaiga. Man atrodo, mums reikia pagaliau išsikapstyti ir tikrai grįžti prie to įstatymo projekto artimiausiu metu, atskirti ligą nuo motinystės, ligą nuo tėvystės. Kas dabar atsitiko? Pas mus viskas tarsi suplakta į Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymą, kai tuo tarpu mes turime Išmokų vaikams įstatymą, kur galėtume kuo gražiausiai sudėlioti vadinamųjų vaiko priežiūros atostogų ir išmokų tvarką nesiedami su socialinio draudimo lubomis ir neįpareigodami asmenų, prižiūrinčių vaikus, užsidirbti tik iki buvusio atlyginimo. Štai šis įstatymas tikrai turėtų būti labai tobulintinas. Labai kviečiu dar kartelį įsiklausyti į gerus pasiūlymus ir balsuoti bent jau ne už mažesnes vaiko priežiūros išmokas, negu yra dabar. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiama kolege. Taigi, kolegos, pereiname prie balsavimo dėl Darbo kodekso. Noriu prieš tai paklausti, nes yra Seimo narės M. Ošmianskienės siūlymai, tačiau pažymėta, kad svarstymo metu komiteto posėdyje ji atsiėmė savo siūlymus. Aš noriu paklausti, ar tikrai jūs atsiimate? Prašom.

M. OŠMIANSKIENĖ (*LF*). Taip, aš atsiimu ir jie pereina į Trišalę tarybą. Taip.

PIRMININKAS. Sutikote?

M. OŠMIANSKIENĖ (*LF*). Taip, taip.

PIRMININKAS. Sutikote. Ačiū. Lieka tada paklausti dėl Biudžeto ir finansų komiteto pasiūlymo, jis yra dėl 30 straipsnio dėl įstatymo projekto įsigaliojimo.

M. MAJAUSKAS (*TS-LKDF*). Buvo pritarta iš dalies, priimame tokį sprendimą.

PIRMININKAS. Priimate tą sprendimą. Tvarka. Kolegos, tada galime dėl Darbo kodekso balsuoti, ar pritariame bendru sutarimu? (*Balsai salėje: „Pritariame!“*) Pritariame bendru sutarimu dėl Darbo kodekso. Ačiū. Pritarta bendru sutarimu.

Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo 1, 5, 11^1, 16, 19, 20, 22, 23, 24 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo priedu įstatymo projektas, dėl jo taip pat turime pasiūlymų. Pasiūlymas dėl projekto 7 straipsnio, dėl bazinio 22 straipsnio. Yra Seimo narių I. Kačinskaitės-Urbonienės, V. Giraitytės-Juškevičienės, V. Juknos ir V. Fiodorovo pasiūlymas, jam komitetas nepritarė. Ar yra pritariančių, kad dabar svarstytume? Nematau. Nereikia. Prašom, Ieva Kačinskaite-Urboniene, pristatyti savo pasiūlymą. Arba kitas kolega.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (*DPF*). Gerbiamas posėdžio pirmininke, jūs čia kalbate apie įsigaliojimo datą ar apie kurį pasiūlymą?

PIRMININKAS. Aš kalbu apie teisę gauti vaiko priežiūros išmoką.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (*DPF*). Kuris straipsnis?

PIRMININKAS. Prie Ligos ir motinystės socialinio draudimo…

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (*DPF*). Kuris straipsnis?

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). 22 straipsnis.

PIRMININKAS. Bazinis 22 straipsnis. 7 projekto straipsnis.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (*DPF*). Dėl šito mes neprašome balsuoti.

PIRMININKAS. Neprašote balsuoti. Komitetas nepritarė. Tai jūs neprašote balsuoti, sutinkate su komiteto sprendimu. Ačiū. Čia buvo dėl 3 dalies.

Dėl 4 dalies yra Seimo narių R. Žemaitaičio, A. Širinskienės pasiūlymas. Nėra nė vieno. Komiteto pirmininkas galbūt pristatys.

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). Jo esmė yra, kad šita įstatymo dalis kalba apie papildomus mėnesius tais atvejais, kai vaiką augina vienas iš tėvų. Dabar galiojanti sistema numato, kad paskutiniais 2

mėnesiais galima pasinaudoti tomis papildomomis… atostogų paskutiniais mėnesiais ir jie yra apmokami ir būtų apmokami taip, kaip ir neperleidžiamos atostogos. Tą numato direktyva.

Tačiau pasiūlyme kalbama, kad… Nežinia, ar čia norėta pailginti bendrą atostogų trukmę. Jeigu norėta tuo siūlymu, nubraukiant 18 ir parašant 24, pailginti trukmę tais atvejais, kai augina vienas iš tėvų, tokiu atveju reikėjo pasiūlymą registruoti dėl kito įstatymo straipsnio – apie tai kalbama 23 straipsnyje. Nes pagal tai, ką pasiūlė kolegos Seimo nariai, išeitų taip, kad, norėdami pasinaudoti tais papildomais mėnesiais, tėvai turėtų grįžti į darbą, pusę metų vienu atveju išdirbti ir tik tada po tų 6 mėnesių vėl grįžti atostogų, pasinaudoti tais 2 mėnesiais. Nėra labai aiškios logikos, kodėl tokia sistema buvo siūloma.

Komitetas nepritarė šiam pasiūlymui, o šio pasiūlymo iniciatoriai nedalyvavo komiteto posėdyje, plačiau nepaaiškino ir nepatikslino projekto.

PIRMININKAS. Ačiū. Kadangi nėra siūlymo autorių, aš priverstas paklausti Seimo dėl šio konkretaus siūlymo, tai yra 22 straipsnio 4 dalies pakeitimo. Kolegos, balsuojame. Komitetas nepritarė. Balsuojame dėl R. Žemaitaičio ir A. Širinskienės siūlymo dėl 22 straipsnio 4 dalies: vietoj kol vaikui sueis 18 mėnesių – 24 ir vietoj 24 – 26 mėnesiai.

Užsiregistravo 89, balsavo 87: už – 15, prieš – 26, susilaikė 46. Pasiūlymui nepritarta.

Kitas pasiūlymas yra dėl projekto 9 straipsnio – įstatymo projekto 24 straipsnio 2 dalies. Tai yra I. Kačinskaitės-Urbonienės pasiūlymas, jam komitetas taip pat nepritarė. Prašom, kolege Ieva, pristatyti savo pasiūlymą dėl 24 straipsnio 2 dalies.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (*DPF*). Supratau, čia dėl 31 %, teisingai?

PIRMININKAS. Taip.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (*DPF*). Siūlome, kad antraisiais metais, kada vyksta vaiko priežiūra, nesvarbu, kas prižiūri: ar tėtis, ar mama, būtų išlaikytas tas pats lygmuo, kuris yra dabar, tai yra 31 % nuo buvusio darbo užmokesčio. Prašom balsuoti.

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). Komitetas nepritarė šiam siūlymui, nes komitetas pritarė panašiam kolegų L. Kukuraičio ir T. Tomilino pasiūlymui, kuriuo buvo siūloma antraisiais vaiko auginimo metais šį dydį nuo 25 % padidinti iki 30 %. Todėl siūlome šiam nepritarti.

PIRMININKAS. Ar kolegė pritartų tokiam sprendimui? (*Balsai salėje*) Balsuojame dėl pasiūlymo, jam komitetas nepritarė.

Užsiregistravo 84, balsavo 83: už – 30, prieš – 16, susilaikė 37. Pasiūlymui nepritarta. Yra kitas I. Kačinskaitės-Urbonienės pasiūlymas dėl 4 dalies, irgi dėl 31 %. Ar čia yra iš esmės tapatu, pirmininke? (*Balsai salėje*) Tada nebalsuosime. Replika po balsavimo – A. Gedvilas.

A. GEDVILAS (*DPF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Tiesiog pasigedome, kodėl neleidote pasisakyti dėl motyvų.

PIRMININKAS. Niekas nebuvo užsirašęs. (*Balsai salėje*) Ekrane tuščia, kolegos! (*Šurmulys salėje*) Gerbiamas pirmininke, ar šis pasiūlymas yra tapatus ankstesniam, nes procentai tie patys – 31 %, tik dėl 4 dalies. (*Balsai salėje*)

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). Mes kaip tik dabar dėl jo ir apsisprendėme.

PIRMININKAS. Ne, aš turiu omenyje kitą, analogišką, pasiūlymą dėl 4 dalies. Galima manyti, kad jis analogiškas? Tada nebalsuosime dėl jo.

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). Taip.

PIRMININKAS. Gerbiama Ieva, pritariate? Ačiū, pritarta, kad analogiškas pasiūlymas. Kitas siūlymas dėl to paties straipsnio 7 dalies yra kolegės I. Kačinskaitės-Urbonienės, taip pat kolegės V. Giraitytės-Juškevičienės, V. Juknos ir V. Fiodorovo. Prašom pristatyti.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (*DPF*). Taigi čia buvo mūsų siūlymas, kad mes neribotume, kiek žmogus gali užsidirbti, o jeigu jis užsidirba daugiau negu du VDU, kad išmoka būtų ribojama iki vieno vidutinio darbo užmokesčio. Komitetas nepritarė. Dar turėjome šiokių tokių ginčų. Mūsų požiūriu, mes turėtume ir valstybė turėtų reguliuoti tiek, kiek išmoka, o ne tiek, kiek žmogus gali darbo užmokesčio gauti rinkoje. Todėl prašytume balsuoti.

PIRMININKAS. Aišku. Pirmininke?

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). Komitetas nepritarė, nes siūlymas nesiderina su socialinio draudimo principu kompensuoti asmens prarastų darbo pajamų dalį. Siūlymas susieti su VDU ir vienu tam

tikru dydžiu, na, yra panašesnis į paramos sistemos klausimus, o mes labiau kalbame apie socialinio draudimo sistemą, todėl yra nepritarta.

PIRMININKAS. Kolegos, kadangi komitetas nepritarė siūlymui, balsuojame.

Užsiregistravo 89, balsavo 89: už – 30, prieš – 17, susilaikė 42. Siūlymui nepritarta.

Dar vienas siūlymas, taip pat I. Kačinskaitės-Urbonienės. Prašom.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (*DPF*). Ačiū, gerbiamasis posėdžio pirmininke. Jeigu dėl abiejų metų nepritariame, kad būtų neribojama, kaip sakoma, kiek žmogus gali užsidirbti, tai siūlau dar atskiru ir būsiu jau padariusi viską, kad šeimų situacija neblogėtų. Taigi siūlau, kad antraisiais vaiko priežiūros metais darbo užmokestis nebūtų lubos, iki kiek galima užsidirbti, tai yra buvęs darbo užmokestis. Siūlau antraisiais metais neriboti pajamų, kiek žmogus gali užsidirbti. Štai toks yra pasiūlymas.

PIRMININKAS. Pirmininke?

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). Komitetas nepritarė šiam pasiūlymui. Komitetas pritarė Vyriausybės pasiūlytoms nuostatoms būtent taip reguliuoti, atsižvelgdamas ir į Valstybės kontrolės, ir į ekspertų netgi pateiktas komitetui išvadas, kur tokia tvarka yra vadinama net ydinga ir manipuliacine. Tiesiog atkreiptinas dėmesys, kad antraisiais metais paprastai apie 40 % besinaudojančių šia teise formina ir perrašo tą išmoką tėvams, tuo metu tėvai gauna ir darbo užmokestį, ir priežiūros išmoką, o mamos paprastai lieka prižiūrėti vaikus ir tuo pačiu metu lieka be socialinių garantijų ir taip yra daugiau pažeidžiamos. Šita dabar egzistuojanti sistema nėra teisinga ir nepritariame, kad ji šiuo pasiūlymu būtų išlaikoma.

PIRMININKAS. Kolegos, balsuojame dėl siūlymo, jam komitetas nepritarė.

Užsiregistravo 94, balsavo 93 Seimo nariai: už – 29, prieš – 14, susilaikė 50. Siūlymui dėl 7 dalies nepritarta.

Dėl to paties straipsnio 17 dalies yra Seimo narių R. Baškienės, L. Nagienės ir L. Mogenienės siūlymas. Prašom kolegę R. Baškienę pristatyti.

R. BAŠKIENĖ (*DFVL*). Dėkoju. Gerbiamas pirmininke, mes kartu su kolegėmis L. Mogeniene ir L. Nagiene išties teikiame pasiūlymą. Aš galbūt kalbėsiu dėl visų, nes čia atitinkamai vėl kartojama ir kituose straipsniuose. Pagrindinis dalykas, kad mes suprantame ir akcentas yra dėl Europos Sąjungos neperleidžiamų mėnesių. Mes taip pat suprantame ir akcentuojame, kad procentus nustato mūsų Vyriausybė. Primenu, kad dabar yra taip: jeigu pirmuosius metus paima, vienus metus, tai 77,58 %, o jeigu paima dvejus metus, tai pirmaisiais 54 %, o antraisiais 31 %. Deja, įstatymo projekte siūloma 18 mėnesių ir 60 %. Tai ženkliai mažiau. O antraisiais metais, jeigu pasirenka antruosius metus, 45 % ir 25 %. Aišku, įvertiname ir neperleidžiamų mėnesių sumą, tai yra 78 %. Mes siūlome didesnius dydžius: vietoj 60 % siūlome 70 %, vietoj 45 % – 54 %. Palikti taip, kaip yra dabar. Vietoj 25 % – 31 %. Tačiau kai Socialinės apsaugos ir darbo ministerija atliko skaičiavimus, matome, kad mūsų pasiūlymas sudaro 64,8 mln. eurų. Politikoje kaip ir gyvenime reikia ieškoti kompromiso, reikia ieškoti sutarimo ir galvoti, kaip? Galbūt ateityje bus galima didinti ir gerinti šeimų padėtį dar daugiau. Bet dabar dėl to, kad L. Kukuraičio teiktas pasiūlymas yra ganėtinai išdiskutuotas ir kompromisinis, siūlome jam pritarti, todėl su kolegėmis visus savo pasiūlymus dėl visų straipsnių atsiimame, kad galėtume pritarti, manau, bendru sutarimu, L. Kukuraičio teiktam pasiūlymui: vietoj 25 % antraisiais metais – 30 %. Ačiū už supratimą ir už kompromiso paieškas taip pat.

PIRMININKAS. Kolege, kaip supratau, atsiimate. Ačiū. Kadangi atsiima, balsuoti nereikia. Dėl įgyvendinimo, dėl įstatymo 11 straipsnio – įsigaliojimas, įgyvendinimas ir taikymas yra Seimo nario pasiūlymas, jam pritarta iš dalies. Dėl įsigaliojimo datos analogiškas siūlymas Seimo narių R. Žemaitaičio ir A. Širinskienės. Dėl jų nebalsuojame. Seimo narių I. Kačinskaitės-Urbonienės, V. Giraitytės-Juškevičienės, V. Juknos ir V. Fiodorovo pasiūlymai irgi dėl įsigaliojimo, kaip ir Seimo narės I. Kačinskaitės-Urbonienės vienas siūlymas.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (*DPF*). Noriu pasakyti, gerbiamas posėdžio pirmininke, kad mes komitete kaip ir išdiskutavome, kad sausio 1 diena bus toks kompromisinis variantas, kai įsigalios tos pataisos, todėl dėl kovo 1 dienos balsuoti neprašome. Bet, kolegos, tikrai siūlau atkreipti dėmesį į tai, kad didesni dydžiai tikrai nėra pasiekti, yra tik vienas – antrųjų metų 30 % dydis.

Kadangi tikriausiai neturėsiu galimybės dar pasisakyti, raginu visus kol kas susilaikyti, kol nepataisysime dydžių, kurie atlieptų teisingus ir teisėtus šeimų lūkesčius.

PIRMININKAS. Ačiū. Kaip supratau, jūs neprašote balsuoti dėl savo. Ačiū.

Dar yra Biudžeto ir finansų komiteto siūlymas, dėl kurio pagrindinis neturi… bet jis yra toks pat kaip ankstesnis kolegų. Nematau komiteto pirmininko. O kitam yra pritarta iš dalies. Visi pasiūlymai yra apsvarstyti.

Kolegos, balsuojame dėl Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo… Atsiprašau, šį kartą yra norinčių dėl motyvų. A. Gedvilas dėl motyvų prieš.

A. GEDVILAS (*DPF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Kaip ir anksčiau pasisakiau, taip ir šį kartą. Į įstatymo projektą įtraukta gana daug gerų ir reikalingų punktų, tačiau 22 straipsnio 2 dalyje teigiama, kad tėvai turi teisę gauti vaiko priežiūros išmoką už neperleidžiamų 2 mėnesių trukmės vaiko priežiūros atostogas, o 3 dalyje atsiranda prievolė, nes teigiama, kad nepasinaudojus atostogomis vaiko priežiūros išmoka neskiriama ir nemokama.

Versdami tėvus elgtis vienaip ar kitaip, mes kišamės į šeimos gyvenimą. Manau, kad ne bausmėmis primetamomis priemonėmis tinka didinti šeimų sąmoningumą, o prevencinėmis. Be to, būtina pažymėti, kad Europos Sąjungos reglamente, kuriuo remiantis įvedamos privalomos tėvystės atostogos, vaiko amžius nurodytas iki aštuonerių metų, o ne iki 24 mėnesių, ką mes ir bandome įtvirtinti savo įstatymo redakcijoje, perkeldami šią Europos Sąjungos direktyvą.

Ir dar. Prisiminiau, kaip Lietuva skubėjo pirmoji pasirašyti Lisabonos sutartį, prieš tai net nepasiderėjusi dėl sąlygų. Tad ne pirmą kartą pionieriškai atrodo noras perspjauti Europos Sąjungos reglamentus, todėl nesuprantu, kam iš viso reikalingi pertekliniai reikalavimai. Keista, kad nors su ministre kalbėjome susitikimo metu ir ji neprieštaravo dėl tokio perteklinio suvaržymo, tačiau, kaip matau, įstatymas liko nepataisytas. Tad kviečiu balsuoti prieš.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Dėl motyvų už – M. Navickienė.

M. NAVICKIENĖ (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamieji kolegos, tikrai aš manau, kad šis pokytis mums yra reikalingas. Siekiame ne tik formaliai perkelti direktyvą, bet ir realiai paskatinti tėčius priimti sprendimą 2 mėnesius praleisti su savo gimusiu vaiku. Tai rodo, kad tampa glaudesnis tėčio ir vaiko ryšys, lygiai taip pat šeiminis ryšys.

Esminis dalykas yra tas, kad šiuo projektu finansinės šeimų perspektyvos tikrai neblogėja. Jeigu mes pažiūrėtume bendrą krepšelį, kiek šeimos gauna iš dabar padarytų pasirinkimų, kai renkasi metus ar dvejus būti vaiko priežiūros atostogose, ar pasirinkimas būtų padaromas pagal naują šį mūsų svarstomą modelį, tai finansiškai šis modelis yra šeimoms palankesnis, jeigu abu tėvai renkasi naudotis 2 neperleidžiamais vaiko priežiūros mėnesiais. Man atrodo, taip pat yra svarbus aspektas, kad dabar kai kurioms šeimoms galbūt būdavo sudėtinga rinktis vienų metų atostogas, nes mažai yra priešmokyklinio ugdymo infrastruktūros, tai yra lopšelių-darželių, būtent todėl pasirinkimai dabar yra iki 18 mėnesių, yra daug didesnės galimybės tokiam vaikui rasti priešmokyklinio ugdymo paslaugas, arba 24 mėnesiai. Taigi laikotarpis tikrai netrumpėja ir šeimų pasirinkimai išlieka tokie patys.

Aišku, vien tik vaiko priežiūros atostogomis visų problemų neišspręsime, turi būti šeimoms ir tam tikros papildomos paslaugos, kurios turi būti išdiskutuotos, ne tik lopšelių-darželių ar priešmokyklinio ugdymo, bet ir kitos paslaugos, kurios yra reikalingos ir kurių mes bendru sutarimu ieškosime kitais projektais. Labai kviečiu, kolegos, pritarti. Manau, kad kompromisas, kurį priėmėme atsižvelgdami į gerbiamo L. Kukuraičio siūlymą, tikrai sprendžia dalį problemų ir vieningai galėtume pasakyti, kad tą žingsnį šiandien yra svarbu žengti.

PIRMININKAS. Dėl motyvų pasisakyta. Kolegos, balsuojame dėl Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo keleto straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo priedu įstatymo projekto Nr. XIVP-1439(2). Svarstymo stadija.

Užsiregistravo 99, balsavo 99: už – 76, prieš nėra, susilaikė 23. Po svarstymo projektui pritarta.

Gerbiami kolegos, dar iš šio paketo liko penki projektai. Tai yra Ligos ir motinystės socialinio draudimo projektas Nr. XIVP-1440(2), Lygių galimybių įstatymo projektas Nr. XIVP-1441(2), Vadovybės apsaugos projektas Nr. XIVP-1442(2), Žvalgybos įstatymo projektas Nr. XIVP-1443(2)

ir Teismų įstatymo projektas Nr. XIVP-1444(2), dėl jų siūlymų nėra. Dėl motyvų nėra norinčių kalbėti. Galime bendru sutarimu jiems pritarti? (*Balsai salėje: „Taip!“*) Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

Taigi, kolegos, einame toliau pagal darbotvarkę, balsavimo etapas šį kartą baigėsi.

16.42 val.

Seimo rezoliucijos „Dėl 2023 metais minimų sukakčių, datų, įvykių ir asmenybių“ projektas Nr. XIVP-1714 (*pateikimas, svarstymas ir priėmimas*)

Darbotvarkės 2-7 klausimas – Seimo rezoliucijos „Dėl 2023 metais minimų sukakčių, datų, įvykių ir asmenybių“ projektas Nr. XIVP-1714. Pateikimas. Pranešėja – P. Kuzmickienė.

P. KUZMICKIENĖ (*TS-LKDF*). Mieli kolegos, pradėdama pristatyti du iš eilės einančius svarbius šios darbotvarkės, o gal ir visų metų dokumentus pirmiausia noriu padėkoti jums už tą supratimą, bendradarbiavimą ir siekį pagalvoti apie valstybės istoriją kaip valstybininkams, tiems, kurie vis dėlto nori įsigilinti į istoriją, nori žinoti, kas yra svarbu, kita vertus, atsirinkti, kas mums visiems svarbiausia. Noriu pasakyti, kad ši rezoliucija, o ir kitas dokumentas negimė ar vienos mano, ar mūsų komisijos iniciatyva, tai yra sutelktas visuomenininkų, istorikų, Švietimo ir mokslo komiteto, Laisvės kovų komisijos, drįstu pasakyti, ir Kultūros komitetui įsitraukus, man atrodo, visai geras rezultatas.

Matome, kad 2023 metai tikrai yra labai turtingi įvairių sukakčių, mes tikrai turime, ką papasakoti. Kita vertus, nusprendėme, kad tai, kas svarbiausia, ką mes norime įprasminti suteikdami metų nominacijas, paliekame mažesnės aprėpties, o visa tai, kas irgi labai svarbu tiek mūsų valstybės raidai, vertinant ir sukaktis, ir tai, kokios tos sukaktys turėjo reikšmę mūsų valstybingumui, sumanėme vis dėlto atkreipti dėmesį rezoliucijos formatu.

Čia mes matome, kad tikrai 2023 metais turėsime apie ką kalbėti visoje Lietuvoje. Kalbėsime apie tokias asmenybes kaip M. Petrauskas, bus minimos 150-osios gimimo metinės, kaip Šaulių sąjungos įkūrėjas V. Putvinskis-Pūtvis, jo 150-osios gimties metinės, knygnešė F. Bortkevičienė, tiek pat metų gimties. Svarbus, manau, yra ir žvalgės, ir politikės M. Kubiliūtės jubiliejus, valstybininko S. Daukanto 230 metų, poeto J. Baltrušaičio 150 metų. Manau, kad ne tik asmenybės, bet ir labai svarbūs įvykiai, kuriuos aš norėčiau išskirti.

Kitais metais minėsime tremčių 70-ąsias metines. Tai buvo vienos iš paskutinių tremčių, vykusių prieš tiek metų. Vilniaus geto likvidavimo 80-metis. Turėsime ypatingą renginį. Juo ypač domisi žemaičiai, bet aš manau, kad tai svarbu visai Lietuvai. S. Dariaus ir S. Girėno skrydžiui per Atlantą 90 metų. Mes matome, kad tas šimtmetis netoliese. Kai jau bus šimtmetis, tuomet galėsime kalbėti ir apie metų nominaciją. Matyt, dar svarbu atkreipti dėmesį ir į tai, kad kitais metais kalbėsime apie sovietų kariuomenės išvedimo iš Lietuvos 30-metį. Tai, be abejonės, svarbu dar ir matant visas šio laikmečio aplinkybes. Svarbu ir tai, kad kiti metai mūsų regionams svarbūs. Čia tiek Aukštaitija, mano mylima Aukštaitija, minės 700 metų vardo pagarsinimo jubiliejų. Kiek didesnį – 770 metų – Dzūkijos (Dainavos) vardo pirmojo paminėjimo jubiliejų. Kiti metai – šimtmetis nuo Plungės valstybinio žemaičių veislės arklių žirgyno įsteigimo.

Taigi matote, kiek daug įdomių, svarių, svarbių tiek regionų, tiek Lietuvos sukakčių. Labai prašau pritarimo šiai rezoliucijai.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūsų nori paklausti trys Seimo nariai. Klausia S. Tumėnas.

S. TUMĖNAS (*LVŽSF*). Ačiū. Gerbiama pranešėja, gerbiama komisijos pirmininke, aš esu tarp tų 47 Seimo narių, kurie pasirašė šią rezoliuciją. Jaučiuosi patekęs į savotiškas pinkles. Ar jūs taip nesijaučiate, kad mes, patvirtindami jau dvejų, trejų metų atmintinų dienų minėjimus, dabar įvarėme save į kampą? Ar jūs taip nemanote?

Antras dalykas. Ar, jūsų nuomone, tikrai tos tarpžinybinės komisijos, į kurias mes dedame tokias viltis, padės išspręsti šias problemas? Ar vis dėlto nepakaktų Švietimo ir mokslo komiteto, jūsų vadovaujamos komisijos ir ministerijų, kurioms artimas tų metų įrašymas? Šiuo atveju į tarpžinybinę komisiją norima įtraukti kuo daugiau visuomenės, piliečių, organizacijų. Bet ir dabar jos tą daro, teikdamos tuos pasiūlymus. Ačiū.

P. KUZMICKIENĖ (*TS-LKDF*). Labai dėkoju jums, Stasy, už klausimą ir dar kartelį už tai, kad palaikėte šią rezoliuciją, pritarėte jai. Man atrodo, kad tikrai nėra per anksti. 2023 metai gana arti įvyks. Kuo anksčiau mes pasirengsime, apžiūrėsime savo istoriją, kad ir prieš dvejus, trejus metus, tuo mes geriau pasirengsime, tas mūsų šventimas ir ta atminties raiška bus ir įdomesnė, ir apgalvota, labiau bus sutelktas dėmesys. Dabar, aišku, matyt, svarbaus dalyko nepasakiau. Ne tik pasakome, kas mums svarbu, bet raginame sudaryti, kaip jūs jau sakėte, tas tarpžinybines komisijas. Jose ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės, ministerijų atstovai, ir savivaldybės, įvairiausios organizacijos ar visuomenininkai būtų įsitraukę ir galvotų, kaip tas šventes būtų galima švęsti. Man visai džiugu pasakyti, kalbant apie keletą iš jų, pavyzdžiui, apie Šaulių sąjungos įkūrėjo V. Putvinskio-Pūtvio metus. Mes kaip tik vakar buvome susirinkę su Vyriausybės, Krašto apsaugos ministerijos, Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos atstovais, aišku, su broliais šauliais ir kitomis organizacijomis, kalbėjomės, ką galėtume padaryti. Sutarėme, kokia tai galėtų būti komisija, kokia tos komisijos aprėptis, jau pasidalinome tam tikromis idėjomis. Man atrodo, yra gerų pavyzdžių, pasižiūrėsime, kaip pasiseks. Bet jūs labai gerai pastebėjote, jeigu visus įvykius, asmenybes paverstume metais, tikrai būtų gana nominalu. Vis tiek Vyriausybė visiems metams skirti tiek daug lėšų negalėtų. Džiaugiuosi, kad mums pavyko išsigryninti tai, kas svarbiausia, ir tai aptarsime kitame nutarimo projekte. O rezoliucija mums pirmiausia leis nepamiršti, kas svarbu. Kita vertus, organizuotai į tai pažiūrėti. Juo labiau kad, jeigu žiūrėsime į 2024, 2025 metus, tai tam turėsime gerokai daugiau laiko. Aš manau, kad tada geriau atitiksime rezoliucijos formatą.

PIRMININKAS. Ačiū. Vis dėlto prašyčiau laikytis Statuto nustatyto laiko: klausti – 1 minutė, atsakyti – 2 minutės. Klausia K. Masiulis.

K. MASIULIS (*TS-LKDF*). Aš norėjau paklausti, ar nereikėjo tai padaryti jau daug seniau?

P. KUZMICKIENĖ (*TS-LKDF*). Matyt, būtų nieko. Ačiū, Kęstuti, už klausimą. Būtų buvę nieko padaryti tai anksčiau, bet tiesiog mes ir tą tvarką ne per seniausiai esame patvirtinę, todėl manau, kad labiau pavyks su 2024 metais, o dar labiau su 2025 metais toks susiplanavimas ir ankstyvas žinojimas, ką vis dėlto minėsime ir švęsime tais metais.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia R. Šarknickas.

R. ŠARKNICKAS (*LVŽSF*). Ačiū, pirmininke. Manau, ir dabar nereikia to daryti, nes visada pinigų būdavo ir tuos metus visi minėdavome, ir daugiau žinių turėdavome, ir jaunimas augdavo tais metais, kai buvo minima. Automatiškai ir žinios ateina, tu žinai tą istoriją ir panašiai. Man labai svarbu dėl Dainavos metų. Vis dėlto mums, dzūkams, yra labai išskirtina, nes, anot profesoriaus E. Gudavičiaus, Karalius Mindaugas yra būtent iš Dainavos krašto, dabartine kalba galima pasakyti, kad jis yra dzūkas, mūsų Lietuvos Karalius Mindaugas. Kitais metais, 2023 metais, būtent sueis 770 metų, kai jis laiške pamini Dainavos pavadinimą, būtent tame laiške. Noriu paklausti, ar bus daug teisių suteikiama kaip ir žemaičiams, ar dzūkams bus tas pats, ar ne? Ačiū jums.

P. KUZMICKIENĖ (*TS-LKDF*). Dėkoju, Robertai, už klausimą ir už tai, kad palaikote šią rezoliuciją pasirašydamas. Turėjome daug diskusijų apie tai. Man rodos, tikrai mums svarbaus regiono, Dzūkijos, vardo paminėjimo šventę mes kartu, pasitelkdami ir Kultūros ministeriją, ir kitas susijusias institucijas, organizacijas, inicijuosime, sutelksime ir paieškosime gerų programinių nuostatų, kurios nebūtų tiktai nominalios, bet būtų ir pasiekiančios visuomenę, kad apie tai išgirstų ne tik Dzūkija, bet ir visa Lietuva. Aš manau, kad sutelktai mes tai padarysime.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūsų paklausė… Dar V. Rakutis. Atsiprašau, čia diskutuoti. Visi paklausė, kurie norėjo paklausti. Dabar diskusijoje kalbės S. Tumėnas. Ruošiasi V. Rakutis.

S. TUMĖNAS (*LVŽSF*). Mieli Seimo nariai, kadangi šitą rezoliuciją pasirašiau, jai pritariu ir raginu jus pritarti, tai noriu pasisakyti. Šitą problemą, kuri jau yra savotiškai chroniška problema, reikia, matyt, kardinaliau spręsti ir greičiau spręsti, kaip sakė kolega Kęstutis. Įsitikinau, kad tai, kas šiandien čia vyksta ir koks rezoliucijos projektas yra pristatomas, mano nuomone, buvo užkoduota jau tada, kai Seime priėmėme sprendimą per metus skelbti dvejus, trejus atmintinus metus. Manau, kad tada tiesiog paskubėjome ir savotiškai įvarėme save į kampą. Apie tai kalbėjau iš tos garbios tribūnos ir tada, kai vyko šitų visų projektų pristatymas. Nes kaip surasti tuos kriterijus, kaip pasverti, atrinkti, išmatuoti, kas yra svarbu, kas yra svarbiau, kas yra svarbiausia, ir tai atlikti

objektyviai, nieko nenuskriaudus ir nieko neįžeidus? Štai ir komisijos pirmininkė pasakė, kad 2023 metais yra 18 iniciatyvų, 18 asmenų ir organizacijų, kurios nori tų atmintinų metų, o reikia patvirtinti tik kelis. Paprastai rezoliucijos nesprendžia problemos, o tik atkreipia dėmesį į problemą.

Šioje rezoliucijoje pasiūlėme tarpžinybines komisijas sukakčių minėjimui, atminti, kad tie metai būtų minimi ir deramai finansuojami valstybės lygmeniu ir kad į programų rengimą būtų įtrauktos piliečių organizacijos. Bet, kita vertus, ir dabar tas yra. Nes kas mums neša į Seimą? Seimo nariai ir, aišku, visuomeninės organizacijos, atskiros iniciatyvos, tai yra tie patys žmonės, kuriuos mes įtrauksime į tas tarpžinybines komisijas. Kaip pasverti, ar reikia minėti žirgo metus, ar S. Daukanto 230-metį; ar M. Petrausko, ar F. Bortkevičienės; ar tremtinių ir politinių kalinių, ar JAV Kongreso Kersteno komiteto 70-metį? Pavyzdžių jau pasakiau, ko gero, užteks.

Aš manau, kad vis dėlto ateityje daugiau iniciatyvos reiktų perduoti ministerijoms ir išrikiuoti kelias grupes, kad vieni atmintini metai būtų skelbiami valstybės lygmeniu, kitus minėtų, kuruotų ministerijos, dar kitus – savivaldybės ir regionų tam tikros institucijos. Kviečiu pritarti šiai rezoliucijai, nes problemą reikia spręsti. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Kviečiu diskutuoti V. Rakutį.

V. RAKUTIS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, prieš mane kalbėjęs Stasys daug pasakė to, ką aš irgi norėjau paminėti. Mes darome tam tikrą reformą. Reforma buvo neišvengiama. Turėjome labai daug vienodų pavadinimų. Čia posėdžiuose tuos metus vis laimindavome. Seimo nariai, tokiu būdu palaikydami savo rinkėjus, žinoma, remdavo tokius dalykus ir pasiekėme tikrai kosminius skaičius.

Kaip gerai pasakė kolega E. Jovaiša, iš tikrųjų kartais yra kalta mūsų istorija. O gal jūs, Stasy, čia minėjote šitą faktą. Taip yra. Tiesiog ateina mūsų Lietuvos Respublikos visokių jubiliejų šimtmetis ir tada, žinoma, tų iniciatyvų atsiranda labai daug. Taigi reikėjo kažką daryti ir buvo sugalvota bandyti reitinguoti. Tačiau sistemos dar yra formavimosi stadija, todėl labai svarbu ne tik priimti rezoliuciją ir kam nors perleisti problemą, bet mums, Seimo nariams, yra didžiulė atsakomybė sužiūrėti, kad tas ir būtų padaryta.

Taigi dėl tų pasiūlymų, kurie atėjo ar per mūsų komisijos narius, ar per Seimo narius, reikia žiūrėti, kas iš tikrųjų darosi, ar tikrai tos komisijos veikia, ko trūksta, kad jos veiktų geriau, kad išliktų aiški priklausomybė, sakykime, kad tas klausimas būtų kažkieno, o ne niekieno. Todėl aš manau, kad mes turime labai rimtai išlaikyti kontrolę, mūsų komisija bendrai ir kiekvienas Seimo narys turi būti atsakingas už tą pasiūlymą asmeniškai, kad ta sistema veiktų.

Kodėl tai svarbu? Čia, girdėjau, kolegos nemažai kalba: ai, čia tie metai yra nesąmonė, trukdo dirbti. Klausykite, gerbiamieji, čia yra būdas mums kaip Seimui turėti kontaktą su mūsų žmonėmis, paremti kultūros žmones, kuriems nėra taip lengva, žinokite, ir tuos paminėjimus… ir pinigų gauti sudėtinga, ir tam tikrą statusą. Todėl labai svarbu išlaikyti tą įdirbį, kurį mes turėjome kaip Seimo nariai remdami labai svarbias kultūrines iniciatyvas. Palaikykime, kontroliuokime, kol sistema pradės veikti. Aš labai tikiuosi, kad mūsų komisijai pavyks šią reformą iki galo atlikti. Jeigu bus kokių problemų, tada vėl prašysime jūsų padėti jas išspręsti. Su geriausiomis viltimis judėkime reformos link. Dėkoju.

PIRMININKAS. Ačiū. Dėl balsavimo motyvų už – S. Tumėnas.

S. TUMĖNAS (*LVŽSF*). Kadangi prieš nėra, kaip ir galiu atsisakyti. Misija yra sunkoka, bet įmanoma išspręsti tas problemas.

PIRMININKAS. Ačiū. A. Ažubalis – už. Dėl balsavimo motyvų.

A. AŽUBALIS (*TS-LKDF*). Ačiū. Kolegos, tikrai pasakysiu, kad Paulė ir jos komisija iš tikrųjų pasiūlė išeitį iš problemos, kuri mus kamavo daugelį metų, tai yra kai mes lenktyniaudavome vieni su kitais, kas greičiau paskelbs kokius metus. Kartais tie metai iš tikrųjų būdavo prasmingi, o kartais būdavo keisti, švelniai kalbant. Šiuo atveju, aš manau, yra labai gera pradžia. Manau, iš tikrųjų prioritetų daug, mūsų istorija turtinga, todėl tikrai sakau, kad bent šiuo etapu mes radome tinkamą sprendimą. Ačiū komisijos nariams. Viskas. Linkiu sėkmės.

Tik žiūriu į tą visą rezoliucijos sąrašą. Gerai, galvoju, o kur Brunono žudiko Zebedeno jubiliejus ir kur pats Brunonas? Nėra jų, na, bet čia tikriausiai kitą kartą. Dabar, ponai, linkiu visiems

sėkmės kuriant tuos naujus kitus proginius metus. Aš manau, kad tai padės mūsų istorijos politikai ir istorijos atminčiai tapti tvarkingesnei ir nebūti tokiai plėšomai ir draskomai vėjo, kai kartais nežinome, kodėl mes tą minime, o kitko neminime. Aš manau, po truputį mes iš tikrųjų padarysime tvarką mūsų istorinės atminties baruose. Taigi aš už. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Dabar dėl balsavimo motyvų K. Masiulis, bet nematau. E. Pupinis. Prašom.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, vis dėlto pripažinkime, kad labai svarbios valstybei datos. Galbūt ne tokias svarbias įrašydami į vieną eilutę mes tikrai jas devalvuodavome. Šiuo atveju, manyčiau, tikrai geras sprendimas yra graduoti ir suskirstyti į lygmenis. Kai kurios galbūt labiau yra regiono lygio, tai irgi paminėjimas. Pavyzdžiui, praeitais metais minėjome E. Šimkūnaitės, bet vis tiek daugiau renginių buvo regione, nes ji ten žinoma, ten gimusi, ten augusi, ir keletas renginių buvo respublikinių.

Vis dėlto niekas nedraudžia iškelti renginius į respublikinį lygį iš regiono ir įtraukti daugiau žmonių. Bet, kaip ir minėjau, kai kurios šventės yra valstybei neprilyginamos. Todėl manau, kad įsitrauks ministerijos, savivaldybės. Aišku, reikės turbūt ir komisijai padirbėti su savo pasiūlymais, kad vis dėlto tas lygis atitiktų svarbą. Aišku, svarbiausia, kad svarbūs asmenys nebūtų užmiršti. Siūlau pritarti tai rezoliucijai.

PIRMININKAS. I. Haase.

I. HAASE (*TS-LKDF*). Dėkoju, gerbiamas pirmininke. Aš taip pat, kaip ir mano kolegos, prieš tai kalbėję, siūlau balsuoti už nurodytą rezoliuciją. Pagaliau šia Seimo rezoliucija bus įvesta tvarka dėl visų atmintinų dienų, nebus tokio chaotiškumo. Pati Vyriausybė ir regionuose savivaldybės jau galės po truputį ruoštis minėjimams, kurie nurodyti šioje rezoliucijoje.

Man pačiai asmeniškai labai svarbu tremtinių ir politinių kalinių minėjimas. Dėl to minėjimo mes kartu su kolege D. Asanavičiūte esame irgi pateikusios nutarimo projektą. Pateikimą projektas perėjo, tai mes labai džiaugiamės, kad šioje rezoliucijoje minėjimas dėl tremties ir politinių kalinių bus įtrauktas į kitus metus. Raginu kolegas pritarti rezoliucijai ir balsuoti už.

PIRMININKAS. Ačiū. Visi kalbėjo, kurie norėjo pasisakyti. Kolegos, balsuojame dėl rezoliucijos. Atsiprašau, balsuosime balsavimo metu. Jau labai norėjau greičiau užbaigti.

17.04 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2021 m. birželio 17 d. nutarimo Nr. XIV-428 „Dėl 2023 metų paskelbimo Klaipėdos krašto metais“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-1713 (*pateikimas*)

Bet čia pat kitas nutarimo „Dėl 2023 metų paskelbimo Klaipėdos krašto metais“ projektas Nr. XIVP-1713. Pranešėja – P. Kuzmickienė. Kartu su ja dar 48 Seimo nariai. A. Skardžius dėl vedimo tvarkos.

A. SKARDŽIUS (*DPF*). Gerbiamas pirmininke, gal reikėtų balsavimo laiką patikslinti, nes mes labai atsiliekame nuo grafiko. Arba tiesiog pagreitinti patį posėdžio vedimą.

PIRMININKAS. Tai va, norėjau pagreitinti, paskelbti balsavimą, bet prisiminiau, kad apsisprendėme kitaip. O šiaip tai mes dar šiek tiek atsiliekame, iš tiesų, bet aš tikiuosi… Viskas jūsų rankose. Kuo mažiau jūsų klausinės dėl aiškių klausimų ir pasisakinės, tuo greičiau mes baigsime. Ypač kai visi kalba dėl balsavimo motyvų už, o prieš nėra. Gal tada verta ir atsisakyti.

Taigi, prašome kolegę P. Kuzmickienę pristatyti.

P. KUZMICKIENĖ (*TS-LKDF*). Mieli kolegos, 2023 metus siūlome skelbti Lietuvos sostinės Vilniaus, Klaipėdos krašto ir Šventojo Juozapato metais. Tai yra mūsų bendro, tokio sutelkto darbo kartu su istorikais, su Laisvės kovų ir valstybės istorinės atminties komisijos nariais, su Švietimo ir mokslo komitetu… Kaip jau minėjau, Kultūros komitetui įsitraukiant pasiektas toks sutarimas, kad vis dėlto tie metai turėtų būti dedikuoti šiems svarbiems įvykiams ir asmenybei. Matyt, kad daugumai iš mūsų čia nereikia priminti, kodėl mums yra svarbi sostinė, kurios vardas buvo pirmą kartą paminėtas prieš 700 metų (bus sausio 25 dieną), kad ši sostinė per visą šį laikotarpį išliko mums, mūsų valstybingumui labai svarbi ir visada buvo orientuota į Europą.

Kitas labai svarbus prieš šimtmetį įvykęs laimėjimas, ne tiek daug tokių laimėjimų buvo aname šimtmetyje, tai yra Klaipėdoje 1923 metais įvykusio sukilimo pasekmė, atkovotas Klaipėdos kraštas. Tokiu būdu mes esame vis dėlto jūrinė valstybė ir turime tam tikrą vaidmenį turėdami Klaipėdą kaip uostamiestį, esame stipresni visame Baltijos arba stiprūs Baltijos regione.

Dar viena svarbi nominacija kitiems metams – šventasis Juozapatas. Tiksliau, jo vardas yra Ivanas Kuncevičius. Jis unitas, stiprinęs savo dvasinį kelią, pradėjęs jį Šventosios Trejybės bažnyčioje Vilniuje ir bazilijonų vienuolyne subrendęs kaip iškilus dvasininkas, tikrai prisidėjo prie to, kad bažnyčia, unitai turėtų tam tikrą vienybę. Čia mus labai gražiai sujungia būtent prieš 400 metų su Ukraina ir šiandien tą tokią vienybės dvasią mes matome iki šiol. Labai svarbu, kad tuo pat mums primena Graikų apeigų katalikų bažnyčios istorinę ištikimybę Europai.

Labai svarbu, jog tai yra treji metai, mes tą išsigryninome ir Vyriausybė tokiems trejiems metams, tinkamai sumąsčius programą, parengus ją tinkamą, numatytų reikiamą lėšų kiekį. Man atrodo, kad tais metais mes stipriai, aiškiai, gerai girdėtume ir Vilniaus sostinės vardą, ir Klaipėdos krašto vardą ir permąstytume, ką reiškia unitai, ką reiškia šventasis Juozapatas. Taip daugiau būtume istorijoje, bet sietume ją su dabartimi. Prašau pritarti šiam nutarimui. Tikrai labai dėkoju Seimo kolegoms, palaikantiems šį nutarimo projektą.

PIRMININKAS. Ačiū, jūsų nori klausti trys Seimo nariai. V. Rakutis klausia pirmasis.

V. RAKUTIS (*TS-LKDF*). Gerbiama komisijos pirmininke, tikrai džiaugiamės, kad šitie trys laimėjo šias sunkias varžybas, šie treji metai. Norėčiau tik atkreipti dėmesį į keletą svarbių aspektų. Vilnius kaip Lietuvos sostinė yra svarbus miestas ne tik Lietuvos, bet taip pat Baltarusijos ir Ukrainos valstybėms. Čia labai svarbu išnaudoti šituos ryšius tarp Vilniaus, tos didžiosios valstybės sostinės, ir šitų valstybių.

Lygiai taip pat kaip ir Klaipėdos, nes Klaipėdos kraštas tai nėra tik Klaipėdos kraštas nuo 2023 metų, bet tai yra visa mažlietuvių kultūra, kuri iš tikrųjų atskiros nominacijos kažin ar gali tikėtis kitaip negu šitų metų atveju. Ir kai šis kraštas nusprendė jungtis prie Lietuvos, buvo išleistas Mažosios Lietuvos aktas. Tai iš tikrųjų yra dviejų kultūrų susijungimas. Žinote, kol su tuo nesusiduri iš arčiau, nesupranti, apie ką čia kalbama. Iš tikrųjų tai yra didžiulė kultūra, kuri ateina iš lietuviškosios Prūsijos dalies, ir tai šita dar nėra tapusi visiškai mūsų dalimi. Mes priimame K. Donelaitį, priimame kitus dalykus, o tai yra ir ekonominė, ir politinė, ir visokia istorija.

Na, o Šventojo Juozapato metai yra ypač svarbūs todėl, kad tai yra Unitų bažnyčia. Ir šiandien Rytų bažnyčia iš esmės išgyvena panašias problemas kaip ir tada, XVI–XVII amžiuje, kai Unitų bažnyčia sujungė skilusią Bažnyčią, XII amžiuje skilusią Katalikų Bažnyčią. Taigi yra labai geros nominacijos, bet labai svarbu išnaudoti šitą dalyką.

Mano klausimas yra labai paprastas. Ar jūs manote, kad trejų metų užtenka per metus, ar vis dėlto reikėtų truputį padidinti šitų nominacijų skaičių?

P. KUZMICKIENĖ (*TS-LKDF*). Žinote, man atrodo, svarbiausia orientuotis ne į skaičių, tokį trejetą. Jeigu yra svarbių valstybę arba Lietuvą garsinusių asmenybių, įvykių daugiau ir jeigu mes dėl to visi sutariame, man atrodo, kad viskas gerai, bet gali būti ir mažiau. Apie tai mes kalbėjome su istorikais ir apie 2024 metus, jie matė netgi mažesnį atmintinų metų skaičių. Man atrodo, kad mes galime sutarti, jog paprastai gali būti tiek, bet jeigu matome, kad itin turtingi metai, galime kalbėti ir apie daugiau. Betgi supraskime, kad mūsų valstybės lėšos yra ribotos, todėl apsisprendimas dėl svarbiausių dalykų padės geriausiai išleisti tas lėšas istorinei atminčiai.

PIRMININKAS. K. Vilkauskas.

K. VILKAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Miela kolege, pats pasirašiau šitą rezoliuciją. Džiaugiuosi, kad skiriame dėmesį mūsų istorijai, kultūrai. Aš tik vieną techninį klausimą. Čia buvo – pakeisti dar 2021 metų Seimo nutarimą. Ar tai buvo dėl to, kad reikėjo pridėti tas istorines datas, ar čia koks piniginis klausimas? Ir dar čia labai trūksta Trakų. Trakams šiais metais 700 metų. Jeigu dar Trakai atsirastų, tai būtų visai gražu.

P. KUZMICKIENĖ (*TS-LKDF*). Dėkoju, Kęstuti, už klausimą. Tiesiog buvo surastas sprendimas. Kadangi dėl Klaipėdos krašto metų buvo apsispręsta 2021 metais, o norėjome, kad viename nutarimo projekte būtų visa tai, kas svarbiausia 2023-iaisiais, tai tokį sprendimą ir pasiūlė Teisės departamento vadovybė, ir pabandėme išpildyti. Man atrodo, kad čia visai geras formatas. O Tra-

kai? Trakai labai svarbūs. Linkiu labai gražiai švęsti ir minėti tą 700 metų jubiliejų, nepamiršti pirmiausia Trakuose.

PIRMININKAS. Klausia R. Šarknickas.

R. ŠARKNICKAS (*LVŽSF*). Kęstuti, tu neliūdėk, jeigu Trakai negaus, tai, tikėkimės, Trakai gali po Dainavos vėliava būti ir švęsti, nes Trakai įeina į Dainavos kraštą pagal žemėlapį. Aš sutikčiau su gerbiamuoju V. Rakučiu, kuris suabejojo, kad gal vis dėlto reikėtų didinti tą datų, metų minėjimo skaičių ir panašiai. Minėjote, kad lėšos yra ribotos, bet aš noriu dar kartą pakartoti, kad tos lėšos niekada nebuvo ribotos, tiesiog Seimas pats priima sprendimą švęsti tuos metus ar nešvęsti, tai pagal tai.

Dabar tie treji metai, kurie ministerijos jau yra pašventinti, kuriuos pristatėte, tikrai, manau, jau bus. Tai prie tų 18 datų, kurias pristatėte praeitu klausimu, atsiranda dar trys, iš viso išeina 21. Ar tos 18 neišnyks, kai dabar šitos trys bus patvirtintos kitais metais švęsti? Ir kas tuos 18 tvarkys?

P. KUZMICKIENĖ (*TS-LKDF*). Gerai, dėkoju, Robertai. Man atrodo, mes lyg ir aptarėme, bet aš galėčiau dar pakartoti, kad sutarėme dėl tų trejų metų, jiems ir suteikėme metų nominaciją ir dedikuosime tuos metus. Tai būtų trys mums svarbiausi dalykai, įvykiai ir asmenybės. Tai, kas iš tikrųjų ne tik Lietuvoje, bet ir už jos ribų, ir pasaulyje garsina mūsų valstybę. Čia vienas iš pagrindinių kriterijų buvo atsirenkant. Sakiau, diskusijos buvo karštos, bet ganėtinai vieningai apsispręsta.

Dabar dėl tų kitų 18 rezoliucijoje paminėtų dalykų. Man atrodo, kad čia mūsų visų iniciatyva yra ne tik paminėti kokiame nors dokumente, bet prisidėti prie tos iniciatyvos, sutelkti tuo besirūpinančias organizacijas, grupes ir institucijas. Tai savo pavyzdžiu rodau kalbėdama ir apie V. Putvinskio-Pūtvio asmenybę, ir apie kitas.

Kviečiu ir jus taip pat imtis lyderystės, telkti ir ieškoti būdų, kaip paminėti. Apskritai kalbant, metų nominacija savaime dalykų neišsprendžia. Man atrodo, dėl to sutarėme. Reikia ir darbo įdėti, reikia ir lėšų. Sutarėme, kad 2023 metais minime tris svarbius dalykus, pažiūrėkime, kaip mums pasiseks, nebijokime pamatyti tą rezultatą, bet ir padirbėti dėl to. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūsų paklausė visi, kurie norėjo klausti. Dėl balsavimo motyvų yra užsirašę du kolegos: L. Girskienė, S. Tumėnas. Ar tikrai norite kalbėti? L. Girskienė. Ar?..

L. GIRSKIENĖ (*LVŽSF*). Aš tikrai siūlau palaikyti pateiktą projektą ir nepamiršti Vyriausybei skirti lėšų šiems visiems renginiams įgyvendinti ir panašiai. Tikrai dėkoju už iniciatyvą ir kviečiu visus pritarti. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Kolegos, kadangi nėra prieštaravimų, gal galime bendru sutarimu pritarti po pateikimo? (*Balsai salėje*) Ačiū, pritarta bendru susitarimu. Siūlomi komitetai: pagrindinis – Švietimo ir mokslo komitetas, papildomas – Laisvės kovų ir valstybės istorinės atminties komisija, siūloma svarstyti birželio 16 dieną. Galime pritarti? Jūs dėl komitetų, komisijų? S. Tumėnas – per šoninį.

S. TUMĖNAS (*LVŽSF*). Gerbiami kolegos, aš tik norėčiau atkreipti dėmesį, kad projekte įrašyta, kad Vyriausybė turi jau patvirtinti programą iki šių metų liepos 1 dienos. Aš nežinau, ar tai įmanoma, nes dažniausiai nesuspėja. O dabar lygiai mėnuo liko. Tą datą siūlyčiau pakoreguoti.

PIRMININKAS. Viskas priklausys nuo komisijų ir komitetų, kolegos. Jeigu norite greičiau, jeigu apsvarstys ir papildoma komisija, ir komitetas, manau, viskas yra įmanoma. Pritariame dėl komisijos ir svarstymo datos, ji gali būti ir ankstėlesnė. Ačiū. Pritarta bendru sutarimu.

17.18 val.

Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-627 20 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1700 (*pateikimas*)

Kitas projektas – Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-627 20 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1700. Pranešėja – A. Gedvilienė. Pateikimas.

A. GEDVILIENĖ (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Šiuo metu komitetai svarsto, kai kurie papildomi jau apsvarstė Vyriausybės parengtą proveržio paketą, juo siekiama paskatinti atsinaujinančios energetikos plėtrą Lietuvoje.

Seimo kanceliarijos Teisės departamentas pateikė pastabą dėl vieno iš paketo projektų – dėl Elektros energetikos įstatymo projekto (dėl kai kurių nuostatų įsigaliojimo). Atsižvelgdami į šią pastabą mes su kolegomis iš Aplinkos apsaugos komiteto J. Urbanavičiumi ir K. Adomaičiu parengėme ir teikiame šį įstatymo projektą. Juo siekiama, kad Elektros energetikos įstatymo projekte numatyti 31 straipsnio 2 dalies pakeitimai, detalizuojantys Perdavimo sistemos operatoriaus pasinaudojimo elektros tinklais tvarkos aprašo turinį, išliktų ir po 2023 m. sausio 1 d. Todėl turi būti atliktas Elektros energetikos įstatymo pirminio projekto 20 straipsnio pakeitimas. Tai yra nedidelis pakeitimas, ištaisomi juridinės technikos netikslumai, tačiau Teisės departamentas nurodo, kad vien komiteto pakeitimu jo sutvarkyti negalima, todėl mes parengėme šį projektą. Dėl naujo projekto teisininkai pastabų neturi, tad prašau jūsų pritarti po pateikimo. Galėtume įrašyti šį įstatymą į paketą ir svarstytume jau dabar visus septynis projektus kartu. Planuojame visą paketą svarstyti jau kitą savaitę, todėl prašau, jei įmanoma, neskirti papildomų komitetų, vis dėlto pasiūlymas yra tikrai redakcinio pobūdžio. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, kolege. Kadangi niekas nenori jūsų klausti, taip pat kalbėti dėl balsavimo motyvų… A. Skardžius vis dėlto nori kalbėti. Prašom.

A. SKARDŽIUS (*DPF*). Taip. Atsisakiau klausti, bet noriu pakalbėti už. Nėra visai čia toks techninis dalykas, vis dėlto perdavimo tinklo operatoriui suteikiama teisė atjungti gamintojus, jeigu jie viršija būtent jiems skirtą galią. Yra vėjo parkai, vėjo parkų teritorijose galima vystyti ir kitą atsinaujinančią energetiką, pavyzdžiui, saulės, arba atvirkščiai. Štai ta jiems skirta galia, turima savo leidime, bus ne tik paties operatoriaus reikalas, kad nebūtų perkraunami paties gamintojo tinklai, bet ir operatorių suteikiama teisė. Tai reikėtų kuo greičiau padaryti, reikia pabaigti tą teisinį reglamentavimą, suteikiantį teisę vystyti atsinaujinančią energetiką, nes labai trūksta laisvo tinklo, perdavimo tinklo. Tai reikia ypatingos skubos tvarka. Pritariu gerbiamai komiteto pirmininkei, kad reikia labai greitai padaryti, dar pavasario sesijoje. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Dėl balsavimo motyvų prieš nėra norinčių kalbėti. Galime dėl visų tų aplinkybių pritarti projektui bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Pagrindiniu komitetu siūlomas Aplinkos apsaugos komitetas. Siūloma svarstyti birželio 16 dieną. Komiteto pirmininkė minėjo, kad svarstys kartu su kitais projektais gal jau ir kitą savaitę, tai panašiu metu ir bus svarstymo stadija Seime. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

17.23 val.

Daugiabučių gyvenamųjų namų ir kitos paskirties pastatų savininkų bendrijų įstatymo Nr. I-798 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1702 (*pateikimas*)

Kitas darbotvarkės 2-10 klausimas – Daugiabučių gyvenamųjų namų ir kitos paskirties pastatų savininkų bendrijų įstatymo 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1702. Pateikimas. Pranešėjas – M. Skritulskas.

M. SKRITULSKAS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, šiuo įstatymo projektu iš esmės yra siūlomi trys dalykai. Numatyti galimybę rengti susirinkimus nuotoliniu arba mišriu būdu. Šis būdas, pastaraisiais metais mes įsitikinome, yra iš tikrųjų efektyvus. Kitas pakeitimas, kad būtų galima atšaukti pirmininką ir valdybos narius paprasta dauguma, o ne dviem trečdaliais, kaip dabar įstatyme yra numatyta. Trečias dalykas, kad būtų galimybė savininkui kreiptis į teismą dėl ataskaitinio susirinkimo sušaukimo. Tokia teisė įstatyme kol kas nėra numatyta. Tiek.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūsų nori paklausti keturi Seimo nariai. Pirmoji klausia L. Girskienė.

L. GIRSKIENĖ (*LVŽSF*). Noriu paklausti jūsų. Kiek žinau, niekada nesidomėjote daugiabučių namų administravimo sritimi, iš kur kilo tokia iniciatyva? Aš jūsų pirmą pasiūlymą dėl nuotolinių posėdžių kaip ir palaikyčiau, tačiau du kitus punktus galima ir dabar be problemų įgyvendinti.

M. SKRITULSKAS (*TS-LKDF*). Bendraujant su rinkėjais šios pastabos buvo išsakytos iš jų patirties. Tai ypač aktualu būtų tuose miestuose, kuriuose yra antrinis būstas, pirmiausia kurortuose, kur sunkiai susirenkama į susirinkimus. Kita vertus, tai būtų naudinga įtvirtinti visuose miestuose, žinoma. Tai tiek. Ar dar ką nors?

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Ačiū, gerbiamasis posėdžio pirmininke. Iš tikrųjų sveikinu su šiuo projektu, nes, kaip sakome, technologijos eina į priekį. Sušaukti susirinkimus, organizuoti, spręsti problemas, kai yra namų bendrijos, yra sudėtinga. Tik mano vienas klausimas yra dėl protokolų rašymo.

Pasirašytinai, yra numatyta, kad pasirašytinai bus įtraukti į protokolą. O kaip jūs fiksuosite, kad šitie žmonės, gyventojai, kurie buvo prisijungę nuotoliniu būdu, kaip tokiu atveju bus šitų asmenų fiksavimas protokole ir taip toliau? Dėl dalyvaujančiųjų skaičiaus. Labai svarbu užfiksuoti dalyvaujančiųjų skaičių. Kaip vyks fiksavimas? Ačiū.

M. SKRITULSKAS (*TS-LKDF*). Aš manau, kad dar turėtų būti detalizuojama poįstatyminiais teisės aktais. Taisyklės tokios yra ir dabar patvirtintos, jeigu neklystu, aplinkos ministro įsakymu. Galbūt tose taisyklėse turėtų būti numatyta, kad yra daromas garso ir vaizdo įrašas ir kurį laiką jis saugomas. Aš manau, kad šiuos dalykus galima sutvarkyti poįstatyminiais teisės aktais.

PIRMININKAS. Klausia E. Pupinis.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Ačiū. Dėl susirinkimų, gerbiamas kolega, tikrai pritariu. Iš tikrųjų yra naujų priemonių, aktyvesnis dalyvavimas, nes visada būna problemų sukviesti bendriją.

Tačiau dėl bendrijų pirmininkų nušalinimo. Iš tikrųjų būna karštų momentų, kuomet žmonės dėl kažko supyksta, ar tas netinka, ar tas netinka. Labai lengva valia gali atleisti, o po to nebus ką paskirti. Šiuo atveju gali būti tam tikrų problemų, nes bendrijos pirmininko vieta nėra auksinė, iš tikrųjų dažnai reikia žmonių prašyti, kad ją užimtų. Savaime suprantama, kai yra kokios nors didelės bendrijos, tai galbūt viskas gerai, bet nėra tai auksinė vieta, turi visiems taikyti. Ar nesukels šita sąlyga tam tikro sąmyšio, kuomet nušalins, paskui vėl kas nors? Daug konfliktų gali būti.

M. SKRITULSKAS (*TS-LKDF*). Gerbiamas kolega, jeigu sąmyšio nėra Seime, kur Seimo Pirmininkas renkamas paprastąja dauguma, aš manau, kad ir bendrijose sąmyšio nebus. Visos institucijos dažniausiai savo vadovus renka paprastąja dauguma ir aš nemanau, kad reikėtų daryti išimtį savininkų bendrijų susirinkimuose.

PIRMININKAS. Klausia K. Vilkauskas.

K. VILKAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamasis posėdžio pirmininke. Panašus klausimas. Yra visokių piliečių toje bendrijoje, jie nenori patys dalyvauti, nenori mokėti ir panašiai. Gali atsirasti tokių piliečių, kurie gali kreiptis ir į teismą būdami nepatenkinti. Aš nežinau, ar čia būtų galimi kokie nors saugikliai?

M. SKRITULSKAS (*TS-LKDF*). Nevisiškai supratau klausimą, kolega, gal galite patikslinti. (*Balsas salėje*) Dėl kreipimosi į teismą. Reikėtų pažymėti, kad panašiuose įstatymuose, pavyzdžiui, Asociacijų įstatyme ir kituose panašiuose įstatymuose, yra numatyta galimybė, kad jos nariai gali kreiptis į teismą. Deja, šiame įstatyme tokios galimybės nėra. Aš manyčiau, logiška, kad jeigu pirmininkas piktnaudžiaudamas savo padėtimi nešauktų ataskaitinio susirinkimo, kuris yra įstatyme numatytas, tokiu atveju suteiktume galimybę atskiram nariui kreiptis į teismą ir jis jau įpareigotų įsakmiai sušaukti susirinkimą. Manau, tai yra logiška.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūsų paklausė visi Seimo nariai, kurie norėjo paklausti. Dėl balsavimo motyvų yra vien tik už. A. Petrošius. Norite kalbėti?

A. PETROŠIUS (*TS-LKDF*). Iš tiesų tai yra sveikintina iniciatyva ir lankstumo daugiabučių gyvenamųjų namų savininkams reikia šiek tiek suteikti tiek dėl valdymo organų atšaukimo, nes pusė, matyt, yra pakankamas skaičius, tiek dėl dalyvavimo nuotoliniu būdu. Manau, kad dalyvavimas posėdžiuose nuotoliniu būdu yra viena geriausių pamokų, kurias galėjome išmokti per pandemiją. Žinant, kad išties sudėtinga surinkti gyventojus į susirinkimus, turint galvoje, kad yra tikrai nemažai nuomojamo būsto, yra žmonių, kurie gyvena užsienyje, turi būstus, bet sprendimus yra suinteresuoti priimti, manau, tai įgalintų savininkus labiau dalyvauti ir įsitraukti į savo turto valdymą, priimti sprendimus, o tai palengvintų dalią visam namui, dėl kurio klausimai būtų sprendžiami. Kviečiu šiandien kolegas palaikyti ir sutvarkyti šitą procesą iki galo.

PIRMININKAS. Ačiū. Kolegos, kadangi nėra norinčių kalbėti prieš, ar galime bendru sutarimu pritarti projektui? Ačiū, pritarta bendru sutarimu. Pagrindinis – Aplinkos apsaugos komitetas. Siūloma svarstyti rudens sesijoje. Galime pritarti dėl komiteto ir svarstymo laiko? Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

17.30 val.

Miškų įstatymo Nr. I-671 2, 4, 5, 7 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XII-2584 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1711 (*pateikimas*)

Darbotvarkės 2-11 klausimas – Miškų įstatymo 2, 4, 5, 7 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XII-2584 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1711 (prie projekto Nr. XIVP-639). Pranešėjas – V. Pranckietis. Pateikimo stadija.

V. PRANCKIETIS (*LSF*). Ačiū. Miškų įstatymo pataisą teikiame tik dėl to, kad Vyriausybė pritarė Piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo 21 straipsnio pakeitimo įstatymui, ir tam, kad būtų suderintas Miškų įstatymas, kuriuo kompensuojamas turtas, turėtas kitoje vietoje. Taigi to projekto prireikė tik tam, kad Miškų įstatymas buvo galiojantis iki 2020 metų, ir dabar jo tiesiog yra tokia pakabinta situacija, kad lyg ir galioja, lyg ir ne. O pagal jį turėtų grįžti atgal į urėdiją tie miškai, kurie buvo skirti kompensuoti už nekilnojamąjį turtą.

Tai labai paprastas techninis siūlymas: vietoj 2020 metų galiojimo datą pratęsti iki 2024 metų, taip suteikiant gyventojams teisę pagal jau minėtą Piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymą, kad būtų galimybė pusę metų pasirinkti miško sklypą, o urėdija dar turėtų virš mėnesio po pasirinkimo tuos sklypus suformuoti, atiduoti ir po to jau grįžtų visi nepanaudoti miškai suteikiant urėdijos miškų statusą. Siūlau tą projektą…

Tas projektas reikalingas tam, kad galėtų eiti kitas projektas ir kad taip pat nebūtų skubama, kaip siūlė A. Gedvilienė, kad neįsiveltume į dideles procedūras. Tai skirti vieną komitetą ir jis galėtų būti, mūsų komiteto jis parengtas, yra visų komiteto narių parašai dėl šito projekto, tai būtų vieno komiteto sprendimas dėl datos pakeitimo ir taip mes pasivytume kitą įstatymą, tai yra Piliečių nuosavybės teisių atkūrimo. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, jūsų nori klausti trys Seimo nariai. Pirmoji klausia R. Tamašunienė.

R. TAMAŠUNIENĖ (*LRF*). Aš ne tiek klausti, kiek padėkoti Kaimo reikalų komitetui, kuris užpildė tą spragą ir šį lydimąjį teisės aktą siūlo. Labai operatyviai sureagavo ir siūlo mums šiandien patvirtinti pateikimą. Prašyčiau tai padaryti, kad eitų visas paketas, kalbant apie piliečių nuosavybę ir turėtą žemę miestuose, galimybė kaip kompensacinę priemonę pasirinkti miško sklypą. Tai yra labai svarbu, nes numatyta data iki šių metų pabaigos. Kuo ilgiau Seime trunka svarstymai, be abejo, tuo mažiau laiko apsispręsti šeimoms, kurios dabar paveldėjo, ir ne viena šeima, pretendentų yra daug daugiau, pasirinkti sklypą.

Aš tik noriu paklausti pirmininko, kaip jis vertina ir kitus pasiūlymus ir kaip galėtume greičiau ir efektyviai, teisingai baigti restitucijos procesą Lietuvoje?

V. PRANCKIETIS (*LSF*). Tai yra tęstinė problema. Restitucija yra neišspręsta iki galo, ji labiau aktuali Vilniaus regione. Kiti projektai kol kas nesvarstyti papildomame komitete. Kol jie ten nesvarstyti, būtų neetiška pagrindiniam komitetui imtis tų pareigų. Bet aš manau ir siūlau, kad mes šiandien sutarkime dėl jau parengtų projektų, dėl jų tęstinumo ir greito įgyvendinimo taip, kaip rekomendavo Vyriausybė. Dėl kitų projektų ir Vyriausybės išvada buvo neigiama. Dėl šio projekto teigiama, bet būtent šio įstatymo parengimo iniciatyva ir buvo Vyriausybės. Mes čia jokių nuopelnų, tik techninį darbą padarėme.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Žinote, Miškų įstatymo pataisos ėjo anksčiau, tai nejaugi mes… Lyg ir 2020 metais turėjo būti baigta, viskas turėjo būti. Tai dabar dveji metai – tas tarpas, taip niekas ir neveikia. Taip reikia suprasti. Tai ką, per tuos dvejus metus mes nieko net nežinojome, kad negalime grąžinti, sakysime, ar mišku, ar kaip. Tai kiek dar turime tokių objektų ir kiek turėsime to laisvo miško, kuris bus valdiškas miškas, kuris paskui… grąžinsime savininkams ir taip toliau. Gal žinote bent apytiksliai tuos skaičius?

V. PRANCKIETIS (*LSF*). Patikslinkite, bet man atrodo, keli šimtai tūkstančių hektarų. Ne, ne, ne apie tai klausė. Kiek miškų yra rezervuota nuosavybei atkurti. Tai yra keli šimtai tūkstančių hektarų, bet tai nereiškia, kad jie nėra šioje valstybėje, vis tiek Lietuvoje, ir niekur jie nedings.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia E. Gentvilas.

E. GENTVILAS (*LSF*). Irgi dėkodamas prisimenu vieną istorinį faktą. 2006 metais Ministru Pirmininku tapo G. Kirkilas ir jis sakė, kad per jo buvimą premjero poste bus baigtas restitucijos

procesas. Praėjo bemaž 15 metų, mes tęsiame. Tikrai gera jūsų idėja. Gal paspartinsime. Bet ar jūs tikrai į ponios L. Nagienės klausimą atsakydamas negalėtumėte pasakyti, ar turite duomenų, kiek yra tų asmenų, kurie dar turi teisę į išlikusio nekilnojamojo… neišlikusio nekilnojamojo turto kompensacijas vienu ar kitu būdu?

V. PRANCKIETIS (*LSF*). Jau yra gal tik šimtais. Tai yra nedideli žmonių skaičiai, bet… 3 tūkst. Galbūt iki tiek žmonių Lietuvoje. Tai yra tikrai nedaug. Taip, jūs teisus dėl to, kad visų spalvų vyriausybės jau suspėjo padalyvauti tame restitucijos projekte ir visos įsirašydavo į programą. Duok Dieve, kad šiai Vyriausybei pavyktų pabaigti.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūsų paklausė visi, kurie norėjo klausti. Dėl balsavimo motyvų nėra norinčių kalbėti. Kolegos, ar galime bendru sutarimu pritarti projektui? Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

Siūlomi komitetai. Kaimo reikalų komitetas. Komiteto pirmininkas siūlė daugiau kitų nesiūlyti, nors čia parašytas Aplinkos apsaugos komitetas. Noriu paklausti A. Gedvilienės. Nebūtina, ar ne? Siūlomas tik vienas pagrindinis komitetas – Kaimo reikalų komitetas. Siūloma svarstyti birželio 14 dieną. Galime pritarti dėl komitetų ir siūlomos datos? Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

17.38 val.

Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 1 priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1662, Valstybės politikų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatymo Nr. VIII-1904 priedėlio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1663 (*pateikimas*)

Kitas įstatymo projektas – Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 1 priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1662. Jis nėra įrašytas į pavasario sesijos programą, tai mes pritariame jo įrašymui ir kviečiame pateikimo stadijoje… Ir lydimasis Valstybės politikų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatymo priedėlio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1663. Taip pat neįrašytas. Mes fiksuojame, kad įrašome. Kviečiame pateikimo stadijoje pristatyti V. Baką.

V. BAKAS (*DFVL*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, šiais dviem įstatymų projektais yra siekiama sustiprinti Seimo kontrolierių, Seimo steigiamų ir jam atskaitingų kontrolės institucijų veiklą ir užtikrinti tinkamas darbo sąlygas. Iš tiesų tai padaryti labai svarbu, ypač dabar, kai mes turime net kelias krizes, kurias sukėlė tiek kovido pandemijos krizė, tiek migrantų vadinamoji krizė, tiek Rusijos karas Ukrainoje.

Matyt, sutiksite, kad visais laikais visose valstybėse krizių, nepaprastųjų padėčių ir karo padėčių atveju nukentėdavo žmogaus teisės. O mūsų, tai yra Seimo, užduotis – užtikrinti kur kas efektyvesnį ir kur kas aktyvesnį parlamentinės kontrolės mechanizmą, ypač krizių atveju. Ir tame mechanizme pagal mūsų Konstituciją viena svarbiausių grandžių yra žmogaus teisių darbotvarkė ir žmogaus teisių užtikrinimą vykdančios Seimo kontrolės įstaigos, kurias mes steigiame pagal Konstitucijos 73 straipsnį.

Mielieji kolegos, prisiminkite, kai kovido pandemijos laikotarpiu buvo stipriai apribotos žmogaus teisės. Jeigu mes abejojame tokiais ribojimais arba visuomenė tuo abejoja, mes neturime nieko kito kaip tik kreiptis į Seimo paskirtą ombudsmeną ir prašyti įvertinti, patarti ir prašyti pagalbos. Taigi šie projektai yra būtent apie tai ir jie apima ne pavienes įstaigas, jie apima visus Seimo skiriamus ombudsmenus. Problema, kurią sprendžiame, be abejo, yra šių institucijų darbuotojų darbo apmokėjimas.

Na, sutikite, sunku paaiškinti situaciją, kai kontroliuojančių institucijų darbuotojų tarnybos sąlygos yra gerokai prastesnės nei kontroliuojamų institucijų. Pavyzdžiui, valstybės tarnautojų, valstybės įstaigų vadovų, kurių iš esmės veiklą kartais tiria ombudsmenai, šiuo metu galiojančiuose įstatymuose atlyginimų koeficientai yra tokie. Pavyzdžiui, Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos direktoriaus koeficientas 18,35, policijos generalinio komisaro, Kalėjimų departamento direktoriaus 18,5 ir taip toliau, Valstybės saugumo departamento. O Seimo kontroliariaus, ombudsmeno atlyginimas prilygsta šių institucijų padalinio, pavyzdžiui, skyriaus vadovo darbo užmokesčiui. Tai nėra normalu, nes iš Seimo ombudsmenų mes tikimės kokybės, mes formuojame jiems lūkesčius, kad jų išvados bus profesionalios, pagrįstos ir vertingos mums, taip pat

ir mums priimant sprendimus, taip pat žmonėms, kurie ieško pagalbos dėl institucijų biurokratizmo ir tikisi aukštos kvalifikacijos ir dėmesio žmogaus teisių problemoms.

Jeigu apibendrinčiau įstatymo projekto patį tikslą, tai juo yra siekiama sustiprinti žmogaus teises užtikrinančias, pažeidimus analizuojančias institucijas ir bent jau prilyginti Seimo ombudsmeno darbo užmokestį su tų institucijų, kurių veiklą jis iš esmės tiria. Taigi atsakysiu į klausimus.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Jūsų nori klausti du Seimo nariai. Pirmasis klausia T. Tomilinas. Atsisako klausti. J. Džiugelis.

J. DŽIUGELIS (*TS-LKDF*). Atsisakau.

PIRMININKAS. Taip pat atsisako klausti. Kolega, nebėra norinčių jūsų klausti. Dėl balsavimo motyvų T. Tomilinas – už.

T. TOMILINAS (*DFVL*). Gerbiami kolegos, šis projektas yra mūsų Seimo reputacijos, Seimo garbės projektas. Kontrolieriai yra mūsų realus įrankis kontroliuoti vykdomąją valdžią ne žodžiais, o realiais darbais. Krizių, nepaprastųjų padėčių situacijoje vykdomoji valdžia natūraliai gauna daugiau įgaliojimų ir todėl visiškai adekvati parlamento reakcija yra stiprinti savo įrankius, numatytus Konstitucijoje, įstatymuose, kaip tą valdžią būtų galima kontroliuoti. Žmogaus teisės nukenčia pirmos, kai atsiranda įvairios krizinės, ekstremalios situacijos. Aš esu girdėjęs ir premjerės pasisakymą šiuo klausimu, kad iš principo šį klausimą reikia svarstyti, reikia spręsti, todėl tikiuosi, kad dauguma ir, žinoma, opozicija pritars šiam labai reikalingam Lietuvai įstatymo projektui tam, kad mes sustiprintume parlamentinę žmogaus teisių kontrolę Lietuvoje. Visos tos S. Cichanouskajos kalbos, visos mūsų deklaracijos dėl žmogaus teisių gynimo Ukrainoje ir visame pasaulyje turi atsispindėti ir mūsų vidaus politikoje.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Dėl balsavimo motyvų už Ministrė Pirmininkė I. Šimonytė.

I. ŠIMONYTĖ (*TS-LKDF*). Labai ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Aš tikrai balsuosiu už šitą projektą, nes iškeltos problemos yra teisingos. Bet vis dėlto dar kartą noriu atkreipti dėmesį į tą patį, ką jau kalbėjau Biudžeto įstatymo priėmimo metu, kad štai kalbėdamas ir pristatydamas projektą kolega V. Bakas minėjo kai kurias institucijas, kurių veiklą prižiūri kontrolieriai, ir tų institucijų darbo užmokesčio laiptelius. Bet jūs puikiai žinote, kad visiškai neseniai Seimas pritarė pasiūlymams keisti tuos įstatymus, nes, palyginus su kitomis institucijomis, tie darbo užmokesčiai nebūtinai yra tinkamai sukalibruoti.

Mes čia turime vieną didelę problemą apskritai nesisteminio požiūrio, kada ištraukiame kokią nors vieną grupę iš konteksto, jos situaciją išsprendžiame ir paskui kitos grupės atsiranda tokioje nelabai palyginamoje padėtyje. Todėl aš pritarsiu šitam įstatymo projektui, raginu ir kolegas pritarti, tačiau taip pat prašau kreiptis į Vyriausybę išvados. Vyriausybė pateiks birželio mėnesį, ką jau yra žadėjusi Seimui, visų institucijų ir visų pareigūnų darbo užmokesčio kompleksinę peržiūrą. Galbūt tai bus taip, kaip siūlo kolegos, galbūt panašiai, bet bent jau bus kontekstas ir mes nebeįsivelsime į tą atskirų sprendimų ir atskirų detalių lopymo žaidimą, kai belopydami vieną detalę sukuriame problemą kurioje nors kitoje vietoje.

Iš principo problema yra iškelta teisingai. Siūlau palaikyti, nes tą problemą reikia spręsti, tačiau kartu ją siūlau spręsti kompleksiškai. Ir tikrai tuos pasiūlymus Vyriausybė pateiks. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Kolegos, dėl balsavimo motyvų prieš nėra norinčių kalbėti. Nors buvo pasisakymai, kad balsuos už, ar reikia balsuoti, ar galime pritarti bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Nori kolegos. (*Šurmulys salėje*) Bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Vis dėlto prašo balsuoti. Balsuojame, kolegos.

Valstybės tarnybos įstatymo 1 priedo pakeitimo įstatymo projekto bei Valstybės politikų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatymo priedėlio pakeitimo įstatymo projekto pateikimo stadija. Balsuojame.

Užsiregistravo 89, balsavo 88: už – 86, prieš nėra, susilaikė 2. Po pateikimo projektams pritarta.

Buvo siūloma prašyti Vyriausybės išvados. Kadangi tikrai ir Statuto numatytas atvejis, tai prašome Vyriausybės išvados. Siūlomi komitetai: pagrindinis – Socialinių… Atsiprašau. Dėl Valstybės tarnybos įstatymo pagrindiniu komitetu siūlomas Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas, o dėl Valstybės politikų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatymo pagrindiniu

komitetu siūlomas Socialinių reikalų ir darbo komitetas, papildomu – Biudžeto ir finansų komitetas. Abu projektus siūloma svarstyti rudens sesijoje.

Per šoninį mikrofoną – V. Bakas.

V. BAKAS (*DFVL*). Aš norėjau… Ar girdite? Aš norėjau padėkoti, gerbiami kolegos, taip pat premjerei už palaikymą. Aš vis dėlto kviesčiau greičiau apsispręsti dėl šio klausimo, nes jis yra sisteminis. Valstybės tarnybos atžvilgiu galbūt nėra sisteminis, bet žmogaus teisių užtikrinimo, ką mes akcentuojame ir šita Vyriausybė, tai yra sisteminis klausimas, kai ta grandis, kuri turėtų saugoti, paliekama tokia nuvertinta ir neįgalinta. Mano siūlymas tiesiog greičiau apsvarstyti Vyriausybėje tą klausimą. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Per šoninį mikrofoną – Ministrė Pirmininkė I. Šimonytė.

I. ŠIMONYTĖ (*TS-LKDF*). Dar kartą aš pakartosiu: mes tikimės pasiūlymus pateikti birželio mėnesį. Įvyks Seime pateikimas, registruokite pasiūlymus, jeigu jums atrodys, kad Vyriausybės požiūris jums yra netinkamas, bet vis tiek tai yra fragmentinis dalykas, išimant iš bendro pareigūnų konteksto. Man atrodo, mes čia galime nusivynioti į labai labai daug labai panašių diskusijų, nes mes tų problemų, kai tarsi priežiūrą vykdantys ar aukštesnes pagal kažkokį konvencinį supratimą pareigas einantys pareigūnai uždirba mažiau nei jų pavaldiniai, tikrai viešajame administravime turime daug. Birželio mėnesį Vyriausybė pateiks projektus Seimui. Manau, kad tai yra labai geras kalendorius ir visa tai tiesiog natūraliai sutaps. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Supratau, kad iš tikrųjų bus anksčiau, Vyriausybė išvadas ruošiasi pateikti kartu su projektu. Taigi ar galime pritarti dėl komitetų ir svarstymo datos? Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

17.49 val.

Seimo rezoliucijos „Dėl 2023 metais minimų sukakčių, datų, įvykių ir asmenybių“ projektas Nr. XIVP-1714 (*priėmimo tęsinys*)

Kolegos, liko mums dar vienas paskutinis balsavimas dėl Seimo rezoliucijos „Dėl 2023 metais minimų sukakčių, datų, įvykių ir asmenybių“ projekto Nr. XIVP-1714. Priėmimas. Pateikimas ir svarstymas jau praėjo ir jau diskutavome. Priėmimas. Balsuojame. Kolegos, mes balsuojame, ar priimti rezoliuciją be pataisų.

Šios rezoliucijos priėmimas

Užsiregistravo 94, balsavo 94 Seimo nariai: už – 93, prieš nėra, susilaikė 1. Rezoliucija priimta. (*Gongas*)

Kolegos, tai buvo paskutinis šios dienos balsavimas. Ačiū visiems už darbą vakariniame gegužės 24 dienos (antradienio) posėdyje. (*Balsai salėje*) Kolegos, ką tik balsavome ir registravomės. Ačiū visiems. Gero vakaro!

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

IV (PAVASARIO) SESIJOS
POSĖDŽIO NR. 175
STENOGRAMA

2022 m. gegužės 26 d.

Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkė V. ČMILYTĖ-NIELSEN
ir Seimo Pirmininko pavaduotojas P. SAUDARGAS

PIRMININKĖ (V. ČMILYTĖ-NIELSEN). Labas rytas, gerbiami kolegos! Pradedame gegužės 26 dienos rytinį Seimo posėdį. (*Gongas*) Kviečiu registruotis.

Užsiregistravo 119 Seimo narių.

10.01 val.

Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2022 m. gegužės 26 d. (ketvirtadienio) posėdžio darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas

Pirmas darbotvarkės klausimas – darbotvarkės tvirtinimas. V. Bakas.

V. BAKAS (*DFVL*). Labas rytas. Ačiū, gerbiama Pirmininke. Gerbiami kolegos, norėčiau paprašyti išbraukti iš darbotvarkės 1-5 klausimą, projektą Nr. XIVP-1717, dėl pono E. Šileikio skyrimo Aukščiausiojo Teismo teisėju, nes vakar įregistravau nutarimą kreiptis į Konstitucinį Teismą dėl Prezidento dekreto ir Konstitucijos projekto atitikimo. Aš tikiuosi, per 10 dienų Teisės departamentas pateiks išvadą ir mes galėsime labai rimtai pasitikrinti, ar atvejai, kai žmogus eina dirbti be sveikatos patikros, be teisės dirbti su slapta informacija Aukščiausiojo Teismo teisėju, apskritai atitinka mūsų Konstituciją. Ar taip gali būti? Prašyčiau išbraukti iš darbotvarkės.

PIRMININKĖ. Frakcijos vardu?

V. BAKAS (*DFVL*). Taip.

PIRMININKĖ. J. Jarutis.

J. JARUTIS (*LVŽSF*). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Taip pat frakcijos vardu. Manau, kad esame nuoseklūs, vakar vėlai vakare (tik 17 valandą, 19 valandą) buvo įtrauktas į darbotvarkę darbotvarkės 1-3 klausimas – Civilinės sąjungos įstatymo projektas Nr. XIVP-1694. Siūlome išbraukti iš darbotvarkės. Taip pat manome, kad šiuo metu ne laikas tokiems projektams. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. 1-3 klausimas, o 1-4 klausimą siūlote išbraukti, jis tuo pat metu buvo įtrauktas? (*Balsai salėje*) Ne, nesiūlote, tik vieną iš dviejų, kurie buvo tuo laiku įtraukti. Prašom, A. Mazuronis.

A. MAZURONIS (*DPF*). Labai dėkui. Gerbiama Pirmininke, man atrodo, mes turime šiokią tokią problemą plenarinių posėdžių salėje. Iš tiesų aš nesiimsiu spręsti, galbūt pono E. Šileikio klausimą ir reikia išbraukti, galbūt iš tiesų yra ten kažkokių problemų ir panašiai, bet problemą turime labai aiškią ir labai ryškią: vienas Seimo narys, paskendęs savo asmeninių interesų liūne, paėmė įkaitais visą Seimo plenarinių posėdžių salę. Jau kurį laiką mes tylėjome, kai tos apraiškos buvo labai akivaizdžios plenarinių posėdžių salėje, bet toliau mes negalime tylėti.

Gerbiama Pirmininke, aš kreipiuosi, nežinau, į Etikos ir procedūrų komisijos vadovus, kad išaiškintų, ar gali ponas V. Bakas dalyvauti svarstant šiuos klausimus, siūlyti kažkokius sprendimus ir panašiai, kai jis turi akivaizdžių interesų konfliktų ir tai deklaruoja visur sakydamas: man tas, man anas, dar kažkas. Aš suprantu, kad dabar susiklostė tokia struktūriškai politinė situacija, kad palanku valdančiajai daugumai tai, ką jis siūlo, galbūt nežiūrėkime tų interesų konfliktų ir panašiai. Bet akivaizdus asmeninis interesų konfliktas yra labai didelis. Todėl aš prašau Etikos ir procedūrų komisijos išaiškinti, ar ponas gali dalyvauti svarstant šį klausimą, gali teikti siūlymus ir gali balsuoti?

Jeigu mano žodinio pasiūlymo ar kreipimosi negana, mes tikrai kreipsimės frakcijos vardu, nes tai, kas vyksta posėdžių salėje, kai visas Seimas yra paimtas įkaitais vieno asmens asmeninių interesų, situacija yra netoleruotina ir taip tęstis negali.

PIRMININKĖ. Dėkoju, gerbiamas kolega. Gerbiami kolegos, sekundėlę, norėčiau paprašyti jūsų dėmesio ir kviečiu pasveikinti Čekijos parlamentarų delegaciją, ji šiandien svečiuojasi Seime. (*Plojimai*)

Dėkoju. Grįžtame prie darbotvarkės. L. Kukuraitis norėtų.

L. KUKURAITIS (*DFVL*). Dėkoju, Pirmininke. Aš tik pakartosiu, ką sakė gerbiamas Vytautas, tai yra prašymas frakcijos vardu. Mūsų frakcija prašo išbraukti šį klausimą, todėl suasmeninti taip nereikėtų. Tuo labiau kad dėl procedūrų yra pasisakęs ir Teisės ir teisėtvarkos komitetas, Teisės departamentas. Todėl čia niekaip negali būti vien tik suasmenintas klausimas. Prašau to nedaryti.

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos… Gerbiamas Vytautai, ar norite pasisakyti, ar galime pereiti prie Seimo apsisprendimo? Norite pasisakyti. Prašom.

V. BAKAS (*DFVL*). Gerbiami kolegos, policijos korupcinėje byloje teisiama Darbo partija, aišku, nėra suinteresuota šiuo klausimu, bet kreiptis į Etikos ir procedūrų komisiją, be abejo, galima, jeigu tokia kyla. Bet vis tiek yra mano prašymas, tai yra Seimo nutarimo projektas, mes jį galime pateikti ir visi kartu apsispręsti, kokia yra Seimo atsakomybė skiriant teisėjus.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kolegos, aš kviesčiau apsispręsti dėl darbotvarkės, jeigu galima. Ar norite dar dėl darbotvarkės kalbėti? Dėl darbotvarkės. A. Bagdonas. Prašom.

A. BAGDONAS (*LSF*). Dėkoju, gerbiama Seimo Pirmininke, už suteiktą žodį. Kolegos, aš siūlau šiek tiek nuraminti aistras ir vietoj to pasveikinti A. Armonaitę, šiandien švenčiančią gimtadienį. (*Plojimai*)

PIRMININKĖ. A. Norkienė.

A. NORKIENĖ (*LVŽSF*). Dėkui, gerbiama posėdžio pirmininke. Sveikinimai ir G. Surpliui, jis taip pat šiandien švenčia savo gimimo dieną. (*Plojimai*)

PIRMININKĖ. Šia džiaugsminga nata siūlau apsispręsti dėl darbotvarkės. Pirmasis pasiūlymas buvo pateiktas V. Bako frakcijos vardu iš šios dienos darbotvarkės išbraukti 1-5 klausimą – Seimo nutarimą dėl E. Šileikio skyrimo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėju. Kas pritariate siūlymui, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 117 Seimo narių: už – 66, prieš – 41, susilaikė 10. Pasiūlymui pritarta. Klausimo nebėra darbotvarkėje.

Kitas pasiūlymas – J. Jaručio frakcijos vardu iš šios dienos darbotvarkės išbraukti 1-3 klausimą – Civilinės sąjungos įstatymo projektą, taip pat ir lydimuosius. Kas pritariate J. Jaručio siūlymui, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 123 Seimo nariai: už – 47, prieš – 55, susilaikė 21. Pasiūlymui nepritarta.

Gerbiami kolegos, dar norėčiau paprašyti pritarti svarstymui tų įstatymų projektų, kurie nebuvo įrašyti į pavasario sesijos darbų programą, tai yra 1-3, 1-4, 1-10 klausimai, taip pat ir lydimieji. Ar galime pritarti jų svarstymui bendru sutarimu? Ir 1-11 klausimas. Atsiprašau. Galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju.

Dėl visos darbotvarkės. Ar galime pritarti bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Balsuojame dėl darbotvarkės. Kas pritariate šios dienos darbotvarkei, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 123 Seimo nariai: už – 86, prieš – 22, susilaikė 15. Darbotvarkei pritarta.

10.09 val.

Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 26, 40, 44, 93, 141, 151, 153 ir 156 straipsnių pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-1449(2) (*priėmimas*)

Kitas darbotvarkės 1-2 klausimas – Seimo statuto dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 kai kurių straipsnių pakeitimo projektas Nr. XIVP-1449(2). Šį įstatymo pakeitimą sudaro aštuoni straipsniai. Dėl 3 straipsnio yra gauta Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastaba, jai komitetas pritarė, bet, kadangi tai yra Seimo statuto pakeitimo projektas, dėl kiekvieno straipsnio privalome balsuoti, todėl keliame jį į balsavimo laiką. Primenu, balsavimo laikas šiandien yra nuo 11 val. 30 min.

10.10 val.

Civilinės sąjungos įstatymo projektas Nr. XIVP-1694, Civilinio kodekso trečiosios knygos VI dalies XV skyriaus pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIVP-1695, Civilinio kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo įstatymo Nr. VIII-1864 50 straipsnio pakeitimo ir 28 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIVP-1696, Gyventojų registro įstatymo Nr. I-2237 5, 9 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1697 (*pateikimas*)

Kitas darbotvarkės 1-3.1 klausimas – Civilinės sąjungos įstatymo projektas Nr. XIVP-1694. Pranešėja – J. Sejonienė. Kviečiu gerbiamą pranešėją į tribūną. A. Vyšniauskas norėtų kalbėti dėl vedimo tvarkos. Prašau.

A. VYŠNIAUSKAS (*TS-LKDF*). Aš norėčiau frakcijos vardu paprašyti pusvalandžio pertraukos.

PIRMININKĖ. Frakcijos vardu pusvalandžio pertrauka.

A. VYŠNIAUSKAS (*TS-LKDF*). Reikia įsigilinti.

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos, ar galime pritarti bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Reikalaujate balsuoti. Balsuokime dėl paprašytos pusės valandos pertraukos. Kas pritariate pertraukai, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 107: už – 69, prieš – 33, susilaikė 5. Pasiūlymui pritarta, svarstysime šį klausimą už pusės valandos.

10.12 val.

Civilinio kodekso papildymo 2.23[1] straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-1717 (*pateikimas*)

Darbotvarkės 1-4 klausimas – Civilinio kodekso papildymo vienu straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-1717. Kviečiu pranešėją P. Saudargą į tribūną. Dėl vedimo tvarkos V. Mitalas.

V. MITALAS (*LF*). Gerbiama Pirmininke, frakcijos vardu norėčiau paprašyti pusvalandžio pertraukos dėl šio klausimo. Palikau ne tuos akinius namie. (*Balsai salėje*)

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos, apsispręskime dėl pusvalandžio pertraukos. Ar galime pritarti bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Balsuojame. Kas pritariate pusvalandžio pertraukai, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 110: už – 68, prieš – 40, susilaikė 2. Pusvalandžio pertraukai pritarta. Šį klausimą svarstysime po pusės valandos.

A. Mazuronis norėtų pasisakyti dėl vedimo tvarkos.

A. MAZURONIS (*DPF*). Gerbiama posėdžio Pirmininke, gerbiama Pirmininke, frakcijos vardu dėl visų likusių darbotvarkės klausimų prašytume pusės valandos pertraukos. (*Juokas salėje*)

PIRMININKĖ. Seimas apsispręs, jūsų prašymas yra teisėtas.

10.13 val.

Profesinio mokymo įstatymo Nr. VIII-450 37 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1304(2) (*priėmimas*)

Darbotvarkės 1-6 klausimas – Profesinio mokymo įstatymo Nr. VIII-450 37 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1304(2). Priėmimo stadija, priėmimas pastraipsniui.

Dėl 1 straipsnio yra gauta Seimo narių pataisa, todėl mes jo dabar svarstyti negalime.

Galime apsvarstyti 2 straipsnį, dėl jo apsispręsti. Yra gautos dvi Teisės departamento pastabos, joms komitetas pritarė. Ar galime 2 straipsniui pritarti bendru sutarimu?

A. Mazuronis nori dėl vedimo tvarkos. Prašau.

A. MAZURONIS (*DPF*). Gerbiama Pirmininke, suprantu, kad statutiškai, kad mano pasiūlymą realizuotume, turi būti paskelbtas klausimas.

PIRMININKĖ. Taip, be abejo.

A. MAZURONIS (*DPF*). Tai dėl šito klausimo per svarstymą frakcijos vardu mes prašome pusės valandos pertraukos.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kolegos, apsispręskime dėl A. Mazuronio ir Darbo partijos frakcijos prašymo dėl pusvalandžio pertraukos.

Balsavo 109: už – 44, prieš – 59, susilaikė 6. Pertraukai pritarta.

J. Razma dėl vedimo tvarkos.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Aš vis dėlto labai prašyčiau kolegos Andriaus nedaryti čia tokių juokų Seimo salėje. Anksčiau skelbtų pusvalandžių, man atrodo, visi suprantame aiškų pagrindą. Šie svarbūs visuomenei ir aktyviai svarstomi projektai galėjo būti nukelti į kitą posėdį ir veiksmas, kaip sakoma, būtų neįvykęs, nes tokių grėsmių galime įžvelgti, kai kurios frakcijos net siūlė išbraukti iš darbotvarkės. Žinoma, kadangi įrašėme į darbotvarkę, mes norime, kad jie ir būtų šiandien apsvarstyti.

Dėl kitų projektų tikrai kažkokių tokių problemų nėra. Čia nebuvo koks nors žaidimas tų dviejų projektų išbraukimas. Labai kviesčiau nedaryti iš to pajuokos.

PIRMININKĖ. A. Mazuronis.

A. MAZURONIS (*DPF*). Gerbiama Seimo Pirmininke, kadangi mano pavardė buvo paminėta, aš tik noriu pasakyti, kad mes tikrai nesame tie, kas pradėjo šitą žanrą. Pradėjo šitą žanrą gerbiamas A. Vyšniauskas, jeigu teisingai pamenu. Mes tiesiog perėmėme gerąją praktiką iš valdančiosios daugumos ir ją tęsiame. Ne mes sugalvojome tą dalyką, nors ir kaip jį pavadintum, kokiais epitetais apipintum. (*Balsai salėje*)

10.16 val.

Augalų sėklininkystės įstatymo Nr. IX-602 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1223(2)ES, Administracinių nusižengimų kodekso 589 straipsnio pakeitimo ir Kodekso papildymo 342[8], 342[9] straipsniais įstatymo projektas Nr. XIVP-1224(2) (*svarstymas*)

PIRMININKĖ. Replikos išsakytos, judame toliau. Darbotvarkės 1-7 klausimas – Augalų sėklininkystės įstatymo Nr. IX-602 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1223(2) ir jo lydimasis. Svarstymas.

A. Mazuronis norėtų pasisakyti dėl vedimo tvarkos.

A. MAZURONIS (*DPF*). Gerbiama Pirmininke, kadangi aš esu įpareigotas frakcijos (dar kartą: tai ne mano iniciatyva, tiesiog frakcija įpareigojo), irgi prašau dėl šio klausimo svarstymo pusės valandos pertraukos.

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos ir gerbiamas Andriau Mazuroni, Seimas apsispręs dėl jūsų siūlymo, bet manau, kad šiuo atveju tai jau tampa… (*Triukšmas salėje*) Nelabai rimti šie jūsų pasiūlymai, bet, žinoma, Seimas apsispręs. Prašom balsuoti dėl pusvalandžio pertraukos ir šiuo klausimu. Kas pritariate pertraukai, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Už – 45, prieš – 50, susilaikė 10. Kadangi prašė opozicinė frakcija, pusvalandžio pertraukai yra pritarta.

10.18 val.

Žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatymo Nr. IX-987 4, 8, 10 ir 13 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1165(2), Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 69 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1166(2), Kooperatinių bendrovių (kooperatyvų) įstatymo Nr. I-164 3[1] straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1167(2), Mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo Nr. VIII-1183 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1168(2), Valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1169(2), Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1170(2), Užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 22 ir 24 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1171(2), Žemės ūkio ir miškininkystės paslaugų teikimo pagal paslaugų kvitą įstatymo Nr. XI-2411 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1172(2), Geodezijos ir kartografijos įstatymo Nr. IX-415 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1173(2), Gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymo Nr. VIII-500 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1174(3), Melioracijos įstatymo Nr. I-323 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1175(2), Žemės įstatymo Nr. I-446 7, 13, 32, 34, 35, 49, 50, 51 ir 52 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1176(2), Žemės ūkio paskirties žemės įsigijimo įstatymo Nr. IX-1314 4 ir 5 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1177(2) (*svarstymas*)

Darbotvarkės 1-8 klausimas – Žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1165(2) ir lydimųjų įstatymų projektų svarsty-

mas. Pradedame svarstymą leidus Darbo partijos frakcijai. Kviečiu A. Vyšniauską, Kaimo reikalų komiteto pranešėją. (*Balsai salėje*)

Dėl vedimo tvarkos norėtų pasisakyti A. Palionis.

A. PALIONIS (*LRF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Tęsdamas Andriaus tradiciją, frakcijos vardu prašyčiau ir dėl šio klausimo pertraukos iki kito posėdžio.

PIRMININKĖ. Iki kito posėdžio. Dėkoju. Gerbiami kolegos, yra prašymas dėl pertraukos iki kito posėdžio. (*Balsai salėje*) Turime apsispręsti dėl pertraukos iki kito posėdžio. Balsuojame.

Už – 46, prieš – 52, susilaikė 3. Pasiūlymui pritarta. Klausimas atidėtas iki kito posėdžio, tai yra iki birželio 7 dienos.

10.20 val.

Oficialiosios statistikos įstatymo Nr. I-270 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1692, Administracinių nusižengimų kodekso 221, 222 ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1693 (*pateikimas*)

Kitas darbotvarkės 1-9 klausimas – Oficialiosios statistikos įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1692 – ir lydimasis. Kviečiu gerbiamą ministrę į tribūną. Tai yra pateikimas. Prašom.

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Teikiamas Oficialiosios statistikos įstatymo pakeitimo įstatymo projektas. Projektu nustatomas naujas Lietuvos statistikos departamento vaidmuo ir išplečiamos jo funkcijos.

Šiuo metu teisinis reguliavimas nesudaro sąlygų lanksčiai panaudoti viešajame sektoriuje kaupiamų duomenų skirtingiems tikslams. Duomenys yra izoliuoti atskirose informacinėse sistemose, o dalijimasis jais bendriems ar atskirų institucijų analitiniams uždaviniams spręsti yra apsunkintas, todėl valstybė, disponuodama didžiulės apimties ir vertės duomenimis, negali teisiškai panaudoti šių duomenų, spręsdama įvairius uždavinius ir priimdama sprendimus.

Šiuo metu nėra vienos valstybės institucijos ar įstaigos, kuri turėtų įstatymu reglamentuotas teises ir funkcijas, susijusias su valstybės duomenų tvarkymu, valdymu ir naudojimu viename įstatyme įvardintiems tikslams, todėl viešojo sektoriaus duomenų panaudojimas sprendimams priimti ir analitiniams uždaviniams spręsti yra apribotas dėl nepakankamo reguliavimo ir perteklinės biurokratijos.

Projektu siūloma įteisinti dvigubą Lietuvos statistikos departamento vaidmenį, tai oficialiosios statistikos rengėjo ir vadinamojo valstybės duomenų ūkvedžio. Siūloma nustatyti naują institucijos pavadinimą kartu nustatant naują politikos valdymo sritį – Valstybės duomenų agentūrą, dalyvaujančią formuojant valstybės politiką finansų ministrui pavestose oficialiosios statistikos valdymo ir valstybės duomenų valdysenos srityse.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūsų norėtų paklausti keturi Seimo nariai. Pirmasis klausia A. Gedvilas.

A. GEDVILAS (*DPF*). Lietuvoje oficialiosios statistikos politiką įgyvendina 19 įvairių institucijų. Taigi, oficialioji statistika įgyvendinama decentralizuotai. Sakykite, kaip jūsų pristatomas įstatymo projektas sprendžia duomenų dubliavimo, perteklinių institucijų dalyvavimo statistikos tvarkymo procesuose problemas?

Papildysiu, kad paskutinis auditas, susijęs su oficialiąja statistika, buvo atliktas tik 2013 metais. Pagaliau beveik po dešimties metų Valstybės kontrolė kaip tik atlieka auditą. Sakykite, ar nevertėjo palaukti audito išvados ir tik tuomet integruotai spręsti ir kitus iššūkius, kurie padėtų užtikrinti kokybiškus visuomenės ir valstybės poreikius atitinkančius statistinius duomenis, naudojamus priimant svarbiausius valstybės valdymo sprendimus? Ar pakankamai išanalizuotas 21 straipsnis ir nebus neatitikčių Europos Sąjungos statistikos praktikos kodeksui? Ačiū.

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Šiuo įstatymu sprendžiamas ne oficialiosios statistikos rinkimo tikslų patobulinimas ir jų surinkimo patobulinimas, bet įvedama papildoma valstybės politikos sritis, tai yra valstybės duomenų valdysena. Jeigu atliekant įvairias analizes bus atrasta būdų, kaip būtų galima surinkti oficialiąją statistiką kokybiškiau, turbūt tuos įstatymus galima koreguoti ir vėliau. Šis pakeitimas yra susijęs su kita politikos sritimi, taip pat, kad yra daugiau duomenų, kurie nėra oficialiosios statistikos dalis, kuri yra teikiama pagal europinį reglamentavimą, bet taip pat yra vertingi ir reikalingi valstybės sprendimams priimti, todėl ir įvedama nauja sritis, tai yra valsty-

bės duomenų valdysena. Ją taip pat atliks Statistikos departamentas, kuris nuo šiol būtų vadinamas Valstybės duomenų agentūra.

PIRMININKĖ. Klausia A. Sysas.

A. SYSAS (*LSDPF*). Ačiū, Pirmininke. Gerbiama ministre, daug metų įvairiuose renginiuose aš girdėjau, kad mūsų statistika atitinka europinius reikalavimus, viskas ten labai gerai. Dabar girdžiu, kad išblaškyta, išdėliota ir jūs norite suteikti naują funkciją, tai yra valdyseną. Ar tai tik funkcijos suteikimas, ar bus ir finansinis parėmimas, nes visada dažniausiai užkrauname valstybinei institucijai kokio nors papildomo darbo ir nefinansuojame jo. Kaip bus numatyta, jeigu jau plečiame funkcijas, dėl finansavimo?

Ir kitas. Pasakykite man, koks čia toks mados šūksnis: viską, ką jūs kuriate, vadinate agentūromis? Anksčiau ten buvo departamentai, ministerijos, dar kas. Dabar viską darote agentūromis. Turbūt jau, aš girdžiu, ketvirtą agentūrą steigiate.

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Čia turbūt lituanistikos klausimas, kaip vadinamas vienas ar kitas subjektas. Aš gal pradėčiau nuo to, kad duomenys yra išblaškyti, aš turiu omenyje ne oficialiosios statistikos duomenis, su jais yra viskas gerai, jie yra renkami pagal europinį reglamentavimą, bet valstybė tiesiog turi daugiau duomenų, kurie iki šiol būdavo fragmentiški. Jie nebūdavo sisteminami vienoje vietoje ir jų panaudojimas analitikai, mokslui yra apribotas. Valstybės sprendimams priimti taip pat yra daugiau duomenų, kuriuos būtų galima panaudoti, jeigu jie būtų viename debesyje, taip sakant. Šiuo įstatymu tiesiog yra suteikiama galimybė ir papildoma valstybės politikos sritis, kuri yra pavedama vykdyti Statistikos departamentui, kad jis galėtų ne tik rinki oficialiąją statistiką, bet taip pat rinkti ir kitus duomenis, juos apibendrinti ir susisteminti.

Taip pat yra įpareigojimas tų duomenų kūrėjams, turėtojams, verslui, tarkime, respondentams įpareigojimas pateikti tuos didžiuosius duomenis, kad juos būtų galima apibendrinti ir pagal juos daryti sprendimus. Tai yra, sakyčiau, ne visai oficialiosios statistikos sritis, bet yra plečiama ir susisteminama nauja valstybės politikos kryptis, kurios iki šiol nebuvo. Šiuo metu Statistikos departamentas turi įrankius, leidžiančius tuos duomenis apibendrinti ir naudoti, tai yra turi galingą informacinę sistemą, ir manau, jeigu ir kalbama apie kokį nors papildomą finansavimą, vis dėlto jis būtų labiau skirtas perskirstant dabartinius vidinius išteklius.

PIRMININKĖ. R. Tamašunienė.

R. TAMAŠUNIENĖ (*LRF*). Gerbiama ministre, kaip pavadinimas… Aišku, jūs siekiate geresnės duomenų valdysenos ir tai yra teisinga, bet kaip departamento tapimas agentūra pagerins pačių duomenų kaupimo kokybę? Šiuo metu, tai yra praeitais metais, įvyko gyventojų surašymas, vyko jis pandemijos sąlygomis ir tikrai kelia abejonių pačių duomenų surinkimo kokybė, nes oficialūs duomenys, kurie suplaukė į Statistikos departamentą iš registrų, tai yra viena duomenų dalis, nėra absoliutūs, o atliekami duomenų kaupimai pagal tam tikras sritis buvo atliekami Statistikos departamento organizuotais metodais ir verčia suabejoti, pavyzdžiui, gyventojų pasiskirstymu pagal tautybę. Vilniaus krašte visuomeninė organizacija atliko savo tyrimą ir rodo visai kitus skaičius. Yra seniūnijų, kur labai gražiai sutampa duomenys, bet yra kur skiriasi nuo 2 iki 20 %. Tai sakykite, ar jūs numatote ir įstatymo projekte, kad ir pats duomenų kaupimas taip pat turėtų atitikti aiškius ir kokybės standartus arba kriterijus, kuriais bus vadovaujamasi kaupiant tuos duomenis?

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Šio įstatymo tikslas nėra kaip nors koreguoti duomenų surinkimo būdo, kuriuo yra renkama oficialiajai statistikai. Čia yra praplečiama ir sukuriama nauja valstybės politikos sritis, tai yra valstybės duomenų valdysena, apimanti kitus duomenis, ne oficialiosios statistikos duomenis, kurie yra renkami pagal europinę nustatytą metodiką, ta metodika yra labai griežtai apibrėžta, todėl kažkokių variacijų Lietuvos statistikos departamentas savo iniciatyva negali daryti. Jeigu yra klausimų dėl duomenų surinkimo kokybės pagal tą metodiką, kurią reguliuoja europinis reguliavimas, aš manau, kad visada galima parlamentinė kontrolė ir klausimus būtų galima užduoti pačiam Statistikos departamentui, kaip jie tuos duomenis surenka ir ar vadovaujasi ta nustatyta metodika. Tačiau tai nėra šio įstatymo tikslas.

PIRMININKĖ. Klausia A. Kupčinskas.

A. KUPČINSKAS (*TS-LKDF*). Gerbiama ministre, iš tikrųjų susipažinau su šio įstatymo projektu ir aš tikrai sveikinu, nes šiame skaitmeninės ir duomenų ekonomikos amžiuje tikrai svarbu,

kad duomenys būtų ne tik surenkami, bet ir sistemingai analizuojami. Pateiksiu paskutinį pavyzdį. Mes, Ekonomikos komitetas, kreipėmės į Statistikos departamentą dėl statybos ir kelių sektoriaus kainų indeksavimo. Deja, matome, kad yra spragų. Sakykime, atliekamos kai kurių kainų indeksų analizės, bet tik tam tikrų krepšelių. Statistikos departamentas sako, kad jie negali apdoroti daugiau duomenų, susisteminti jų ir taip toliau, todėl yra tik, pavyzdžiui, gelžbetonio kainų indeksas pateiktas, bet nėra jokių skaldų ar žvyrkelių, ar taip toliau. Aš manau, kad tikrai tai yra prasminga daryti. Reikia judėti į priekį. Tik noriu paklausti, kaip paminėjote, ar bus daugiau analizuojama, sisteminama duomenų, ar planuojama prie šios agentūros dar prijungti kokius nors kitus padalinius ar institucijas? Ačiū.

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Šiuo metu papildomų padalinių prijungti neplanuojama, tačiau šiuo įstatymu nustatomos teisės Statistikos departamentui gauti informaciją iš kitų institucijų. Tai reiškia, kad kitos institucijos, kurios turi tuos duomenis, kurios juos generuoja, privalės teikti tą informaciją Statistikos departamentui, ypač tuos didžiuosius duomenis, kurie padės priimti tuos analitinius sprendimus, apie kuriuos jūs kalbate. Man atrodo, šitas įstatymas tikrai padėtų išspręsti tuos klausimus, tačiau yra sprendžiama ne per papildomą institucijų jungimą, bet per prievolę teikti informaciją.

PIRMININKĖ. Klausia A. Palionis.

A. PALIONIS (*LRF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Iš esmės pritariu šiam įstatymo projektui ir dėl Statistikos departamento kompetencijų ir funkcijų išplėtimo, ir dėl duomenų valdysenos. Man tik kyla klausimas, ar jums, ministre, nekeista, kad pagrindiniu komitetu yra parinktas Ateities komitetas, o ne Biudžeto ir finansų komitetas? Ar tai yra kaip nors susiję, kad jūs bijote ateiti į mūsų komitetą?

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Visiškai ne. Kadangi yra kuriama nauja valstybės politikos sritis ir kalbama apie duomenų valdyseną, o tai turbūt nėra tiesioginis biudžeto sudarymo metodikos klausimas, tai yra labiau susiję su ateities valstybės politika, bet manau, kad Seimui teks apsispręsti, koks komitetas bus pagrindinis. Toks yra siūlymas, nes, man atrodo, tai yra susiję su Ateities komiteto kompetencija, bet Seimui reikės apsispręsti.

PIRMININKĖ. Paskutinis klausia K. Adomaitis.

K. ADOMAITIS (*LF*). Ačiū. Iš tiesų sveikinu su šiuo įstatymu. Manau, kad kovido pandemija įrodė, kad Statistikos departamentas gali analizuoti, kaupti ir apibendrinti duomenis. Tikrai ne visada tai gali padaryti mūsų kai kurios institucijos, kurios galbūt yra kompetentingos savo srityse, bet nebūtinai yra kompetentingos duomenų analizės srityje. Manau, kad šitas įstatymas labai reikalingas.

Man tik rūpi kai kurios ankstesnės iniciatyvos mūsų valstybėje. Pavyzdžiui, atvirų duomenų portalas, kurį kuruodavo IVPK, ir dabar kaip duomenų agentūra Statistikos departamentas iš tiesų kaip ir galėtų, ir turbūt perims. Mano klausimas jums: kaip jūs sutarsite, suderinsite ir kokia jūsų vizija šiuo atžvilgiu?

Ir antras klausimas. Nuolat girdžiu, kad dalis mūsų įstaigų nori steigti papildomus analitikų etatus, tvarkyti duomenis ir panašiai. Tai galbūt yra sveikintina, bet iš tiesų Statistikos departamentas, kadangi jis tikrai turi tas kompetencijas ir naudoja pažangius technologinius įrankius, galėtų tą padaryti geriau negu kitos mūsų institucijos. Tai ar nereikėtų mūsų valstybėje įtvirtinti tam tikrą politiką, kad vis dėlto kitos institucijos stengtųsi savo duomenų analizę vykdyti padedant Statistikos departamentui, o ne pačios steigtų naujus etatus, naujus skyrius ir mokytųsi to, ką jau moka Statistikos departamentas?

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Gal, sakyčiau, tai yra skirtingos funkcijos. Jos analizuoja informaciją, kurią surenka ir apibendrina Statistikos departamentas. Jis generuoja didelius duomenis, jis apibendrina tam tikrą statistinę informaciją, tačiau sprendimus, vadovaujantis tais duomenimis, vis tiek turi priimti institucijos, jos turi tuos duomenis analizuoti per savo prizmę ir priimti sprendimus. Man atrodo, čia yra šiek tiek skirtingos rolės duomenų analitiko, kuris analizuoja tą informaciją, kurią apibendrina Statistikos departamentas, ir vėliau pateikia sprendimus savo institucijai, kurioje dirba.

Pačių duomenų generavimas ir apibendrinimas. Sakyčiau, čia yra kelios fazės iki galutinio sprendimo priėmimo, bet aš čia matyčiau kaip skirtingas funkcijas, nes vis dėlto duomenų analitika ir duomenimis grįsti sprendimai yra šios Vyriausybės prioritetas, tačiau kokybiškas duomenų surinkimas ir kokybiškas jų apibendrinimas, ir turėjimas jų vienoje vietoje jau yra Statistikos departamento rolė.

Manyčiau, nereikėtų dubliuoti vieniems kitų darbo. Jeigu vieni renka duomenis ir juos apibendrina, kaip tai darytų Statistikos departamentas ar būsima duomenų agentūra, tai to paties neturėtų daryti institucijos savo viduje. Jos tiesiog turėtų naudotis ta apibendrinta informacija, kurią sukaupė šita institucija, ir sprendimus pagrįsti tais duomenimis. Manyčiau, reikia atriboti šitas roles.

PIRMININKĖ. Dėkoju, jūs atsakėte į visus klausimus. Motyvai po pateikimo. Už kalba A. Vinkus. Gerbiamas Antanai, motyvai už.

A. VINKUS (*LVŽSF*). Vieną sekundę.

PIRMININKĖ. Mes svarstome Oficialiosios statistikos įstatymo pakeitimo įstatymo projektą.

A. VINKUS (*LVŽSF*). Vieną sekundę. (*Balsai salėje*) Taip, jeigu galima aš tuoj susikaupsiu, atrasiu.

PIRMININKĖ. Žinoma. Aš kol kas suteiksiu žodį gerbiamam A. Butkevičiui, jis nori dėl vedimo tvarkos pasisakyti. Prašom.

A. BUTKEVIČIUS (*DFVL*). Gerbiama Seimo Pirmininke, gal ne dėl vedimo tvarkos, aš tikėjausi po Seimo nario A. Vinkaus pasisakymo už. Taip pat pritariu šiam įstatymui, bet noriu paprašyti, kad pagrindiniu komitetu būtų Biudžeto ir finansų komitetas. Tikrai visi komiteto nariai tiek „Eurostato“ duomenimis naudojasi norėdami atlikti tam tikrą analizę ir pateikti tam tikras išvadas, tiek Lietuvos statistikos departamento. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Mes po balsavimo apsispręsime dėl komitetų, fiksuojame jūsų pasiūlymą. Prašom, gerbiamas Antanai, žodis jums, motyvai už.

A. VINKUS (*LVŽSF*). Atsiprašau, kad užtrukau.

PIRMININKĖ. Viskas gerai.

A. VINKUS (*LVŽSF*). Gerbiamieji Seimo nariai, įvairiose valstybės ir savivaldybių informacinėse sistemose, duomenų bazėse, registruose bei kituose informaciniuose šaltiniuose nuolat kaupiama gausybė informacijos. Ši informacija galėtų būti naudojama įvairiems tikslams valstybinėse institucijose užtikrinant geresnį sprendimų pagrįstumą, atliekant analitinius tyrimus, nustatant problemų prioritetus, įvertinant galimas alternatyvas.

Tokiam lanksčiam duomenų panaudojimui praktikoje trukdo duomenų izoliavimas technologiniu požiūriu skirtingose informacinėse sistemose, ribota galimybė vykdyti tarpinstitucinius duomenų mainus, ribotos Statistikos departamento teisės leisti panaudoti Valstybės duomenų valdysenos sistemoje sukauptus duomenis kitoms valstybės institucijoms ir įstaigoms. To rezultatas – atskirose įstaigose dažnai naudojamas pakartotinis tų pačių duomenų rinkimas, patiriamos papildomos nereikalingos darbo ir finansinės sąnaudos, o kartais, pasinaudojus skirtinga surinkta informacija apie tą patį reiškinį, tai priveda ir prie skirtingų analitinio tyrimo išvadų.

Todėl nuostatos, kuriomis siekiama tobuliau reglamentuoti statistinių duomenų sistemą, tarpusavio mainus, lankstesnį duomenų panaudojimą valstybės tikslais, mano įsitikinimu, yra žingsnis pažangos kryptimi.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kadangi yra pristatyti du projektai, pagrindinis ir lydimasis, taip pat suteikiu žodį K. Adomaičiui – motyvai už dėl to paties klausimo. Prašom.

K. ADOMAITIS (*LF*). Noriu palaikyti šį projektą. Manau, kad Lietuvos statistikos departamentas įrodė savo kompetenciją ir savo žinias valdydamas kovido pandemijos duomenis. Mes iki Statistikos departamentui perimant šitą funkciją ganėtinai chaotiškai galėdavome suprasti naujų atvejų skaičių, pandemijos didėjimo ar mažėjimo prognozes, perėmus Statistikos departamentui tie skaičiai sutvarkyti ir tapo prognozuojami, tapo aiškūs, galų gale mes bent supratome, ko mes nežinome, jeigu ir ne visus duomenis turėdavome.

Man iš tiesų tai rodo, kad Statistikos departamentas gali daugiau, kad mes turime išnaudoti jį labiau ne tik šioje srityje, bet ir visose kitose. Mes turime žengti žingsnį į priekį ir naudotis duomenis priimdami sprendimus.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Gerbiami kolegos, motyvai išsakyti. Balsavimas numatytu laiku. Primenu, kad balsuoti šiandien esame suplanavę nuo 11 val. 30 min. iki 12 val. 30 min., vėliau bus Vyriausybės pusvalandis.

10.39 val.

Civilinės sąjungos įstatymo projektas Nr. XIVP-1694, Civilinio kodekso trečiosios knygos VI dalies XV skyriaus pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIVP-1695, Civilinio kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo įstatymo Nr. VIII-1864 50 straipsnio pakeitimo ir 28 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIVP-1696, Gyventojų registro įstatymo Nr. I-2237 5, 9 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1697 (*pateikimo tęsinys*)

O dabar, kadangi jau praėjo pusė valandos nuo paprašytos pertraukos, aš norėčiau paprašyti gerbiamą J. Sejonienė ateiti į tribūną pristatyti darbotvarkės 1-3.1 klausimą – Civilinės sąjungos įstatymo projektą Nr. XIVP-1694 bei lydimuosius. Prašom, žodis jums.

J. SEJONIENĖ (*TS-LKDF*). Dėkoju, gerbiama Seimo Pirmininke. Gerbiami kolegos, dėkoju už galimybę pristatyti Civilinės sąjungos įstatymo projektą ir susijusius lydimuosius teisės aktų projektus.

Noriu iš karto akcentuoti, kad įstatymo projekte yra tik bazinės, pagrindinės, tik būtiniausios nuostatos kokybiškam, moraliai, socialiai teisingam asmenų gyvenimui kartu nesusituokus. Projektas skiriasi nuo anksčiau teikto ir labai prašau jūsų šitą konsensusą įvertinti teigiamai.

Šiuo projektu reguliuojami bendri principai, tai yra monogamijos, savanoriškumo, lygiateisiškumo, papildomai teisinio apibrėžtumo, proporcingumo ir teisėtų lūkesčių, neleistinumo piktnaudžiauti teise ir visokeriopos civilinių teisių teisminės gynybos principai. Taip pat sąjungos įregistravimo, galiojimo, nutraukimo pagrindai ir tvarka. Partnerių turtinės, tai yra prisidėjimas prie bendro gyvenimo, kito partnerio poreikių tenkinimo, bendroji dalinė nuosavybė, ir neturtinės, tai yra įsipareigojimas ir pagarba vienas kitam, lojalumas, moralinė parama, atstovavimas turto administravimo ir sveikatos priežiūros klausimais, teisės bei pareigos.

Noriu labai akcentuoti, kad įstatymo projektas neturi jokių aliuzijų į civilinės sąjungos sugretinimą su santuoka. Tai yra visiškai naujas institutas, apibrėžiamas ir reguliuojamas atskiru įstatymu. Todėl lydimuosiuose projektuose siūlome atsisakyti partnerystės apibrėžimo Civilinio kodekso knygoje „Šeimos teisė“, taip pat civilinė sąjunga būtų registruojama ne Civilinės metrikacijos biure, juo labiau ne bažnyčioje, o pas notarą. Tai yra nebūtų taikomos tradicinės santuokos įregistravimo procedūros, nebūtų galimybės įgyti partnerio pavardės, nebūtų jokios galimybės įsivaikinti partnerio vaikų iš ankstesnių santykių arba svetimų vaikų. Civilinė sąjunga sukurtų partnerių bendrosios dalinės nuosavybės turtinį režimą, kitaip tariant, preziumuojama, kad partnerių dalys bendrojoje nuosavybėje yra lygios, tačiau, įvykus ginčui dėl turto, kiekvienas iš partnerių turės įrodyti savo dalį bendrojoje nuosavybėje. Tuo tarpu santuokos atveju sukuriamas bendrosios jungtinės nuosavybės režimas, vadinasi, po santuokos sudarymo sukurtas ar įgytas turtas yra bendras ir jis ginčo atveju dalinamas sutuoktiniams pusiau.

Taip pat civilinės sąjungos nutraukimo tvarka bus paprastesnė. Nesant ginčo, civilinę sąjungą bendru sutarimu bus galima nutraukti pas notarą. Projekto nuostatos reglamentuoja bendrą gyvenimą nesusituokus tiek vyro ir moters bendram gyvenimui, tiek dėl tos pačios lyties asmenų. Tai yra lyčiai neutralus projektas. Neabejotina, bendras gyvenimas ir įsipareigojimas sukurti, išsaugoti ir plėtoti tarpusavio santykius apima kur kas daugiau nei ūkinius reikalus. Civilinė sąjunga taip pat yra apie monogamiją, asmenų, esančių civilinėje sąjungoje, tarpusavio lygiateisiškumą, moralinę ir materialinę paramą vienas kitam, apie galimybę sužinoti apie kito partnerio sveikatos būklę, apsaugoti asmenį partneriui mirus.

Reaguodama į viešojoje erdvėje pasirodžiusias žinutes, noriu pabrėžti, kad vienalyčių santuokų įteisinimas nėra ir nebuvo šio teisės akto objektas ir tikslas. Šiuo įstatymo projektu tiesiog pripažįstame, jog faktiniai partnerių santykiai gyvenimiškai egzistuoja, todėl valstybė turi pareigą juos sureguliuoti.

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos, aš noriu paprašyti tylos salėje, nes tikrai labai negirdėti pranešėjos. Prašau dėmesio.

J. SEJONIENĖ (*TS-LKDF*). Tęsdama noriu pasakyti, kad toks imperatyvas kyla iš Civilinio kodekso, jo nevykdome nuo 2000 metų. Civilinės sąjungos įstatymo projektas yra ne tik dalies visuomenės lūkestis, bet ir ilgai besitęsianti valstybės skola nesusituokusiems asmenims. Kaip ir minėjau, dar 2000 metais, patvirtinus Lietuvos Respublikos civilinį kodeksą, buvo numatytos normos dėl bendro gyvenimo neįregistravus santuokos. Tačiau partnerystės įregistravimo tvarką reglamentuojantis įstatymo projektas nepriimtas iki šiol.

Norėčiau paneigti spekuliacijas dėl įsivaikinimo. Įstatymo projektu nėra sudarytos prielaidos įsivaikinti kito partnerio vaiką arba siekti bendrai įsivaikinti vaiką. Vaiko kilmės nustatymo, tėvystės pripažinimo ir įsivaikinimo sąlygos yra aiškiai nustatytos Civiliniame kodekse ir šiuo įstatymo projektu niekaip nekeičiamos. Dar kartą pabrėžiu, civilinės sąjungos klausimas liečia ne tik tos pačios lyties asmenų bendrą gyvenimą, bet ir vyro ir moters gyvenimą kartu. Tokio teisinio reguliavimo nebuvimas diskriminuoja nesusituokusius asmenis, pastato juos į nelygiavertę padėtį. Nors civilinės sąjungos institutas yra žymiai siauresnis nei santuokos institutas, jie tarpusavyje nekonkuruoja. Būtina atsižvelgti į interesus tos visuomenės grupės, kuri dėl vienų ar kitų priežasčių nesudaro santuokos, tačiau veda bendrą socialiniais, dvasiniais, moraliniais aspektais susietą gyvenimą.

Būtina išspręsti praktinius tokio gyvenimo klausimus. Šiuo metu Lietuvoje galiojantis teisinis reguliavimas asmenims, kuriantiems tarpusavio santykius ne santuokos pagrindu, neužtikrina būtinos teisių ir teisėtų interesų apsaugos, o Lietuvos teismų praktika, sprendžiant bylas, susijusias su tarpusavio santykius sukūrusiais asmenimis, yra itin skirtinga ir dažnu atveju teismai ginčams tarp tarpusavio santykius kūrusių asmenų spręsti taiko bendrą jungtinę veiklą reglamentuojančias teisines normas.

Jautrus klausimas, todėl dar kartą noriu patikslinti: Civilinės sąjungos įstatymas yra lyčiai neutralus. Tai nereiškia, kad jis aktualus tik LGBT bendruomenei. Lietuvoje gyvena daugiau kaip pusė milijono 20–49 metų amžiaus suaugusių asmenų, kurie niekada nebuvo sudarę santuokos. Tai didžiulis skaičius, kuris atskleidžia, kiek Lietuvoje galimai yra asmenų, turinčių tarpusavio santykius, tačiau jų neįteisinusių. Manau, negalime ignoruoti ir fakto, kad kas ketvirtas vaikas Lietuvoje gimsta ne santuokoje. Bet kuriuose santykiuose gyvenime nesusituokus dažniausiai labiausiai pažeidžiamos yra moterys. Būtent jos, kuriant santykius, lieka neapsaugotos, nes dažnu atveju lieka namuose auginti vaikus. Europos lyčių lygybės indeksas rodo, kad buities darbams moterys Lietuvoje skiria dvigubai daugiau laiko nei vyrai. Šis laikas ypač pailgėja sudarius santuoką ar skirtingų lyčių asmenims pradėjus gyventi kartu. Valstybės neveikimas ir teisinio reguliavimo stoka sukuria prielaidas moterims nukentėti neproporcingai dažnai. Civilinės sąjungos įstatymas skirtas apsaugoti tokius asmenis, kad nutrūkus tarp poros egzistuojantiems santykiams asmenys neliktų socialiai ir finansiškai pažeidžiami.

Žinau, kad gali kilti nuogąstavimų, kad dabar civilinę sąjungą sudarę žmonės galės įsivaikinti vaikų. Tikrai jau yra ir Europos Žmogaus Teisių Teismo praktikoje įrodyta, kad valstybės turi teisę taikyti skirtingą reglamentavimą sutuoktiniams ir nesusituokusiems, partnerystėje gyvenantiems žmonėms ar analogiškai. Kadangi šiuo įstatymo projektu tokios pačios nuostatos taikomos ir heteroseksualioms poros, ir homoseksualioms poroms, tai niekaip negalima teigti, kad įteisinus tokį įstatymą būtų galimybė homoseksualams įsivaikinti.

Neabejoju, kad toks teisinis reguliavimas, koks numatytas projekte, yra svarbus ir palies tik tuos žmones, kuriems jis yra aktualus, ir niekaip nepalies kitų mūsų bendrapiliečių.

Kviečiu pritarti šiam įstatymo projektui po pateikimo ir leisti komitetams jį svarstyti bei teikti savo pasiūlymus.

PIRMININKĖ. Dėkoju gerbiamai pranešėjai. Kolegos, klausti yra užsirašę daug Seimo narių, paprastai mes pateikimo stadijoje suteikiame 10 minučių klausti, tačiau aš iš karto norėčiau pasiūlyti apibrėžti – 20 minučių klausti. Tikiuosi, kad visi spės paklausti. Pirmas klausia A. Gedvilas.

A. GEDVILAS (*DPF*). Ačiū, Pirmininke. Kreipiuosi į dviejų klausimų partiją, jų partnerius ir į jus, kaip įstatymo pranešėją. Noriu jūsų paklausti, kokiais argumentais remiatės stumdami šį įsta-

tymo projektą? Juk ta saujelė kelių dešimčių žmonių, kurie prieš gerą savaitę susirinkę, tikėtina, net ne į renginį, o į koncertą prie šventos Katedros, paskui dar bandė padaryti kažkokią spiralę, niekaip neatspindi nei LGBTQ interesų, nei ji verta tautos priešinimo. Tik nesakykite, kad tai ką nors kam nors sprendžia, o labai konkrečiai – išvardinkite pirmą, antrą, trečią ar daugiau punktų. Net jeigu tai kelioms poroms tik įsivaizduojamai kuo nors padėtų, tai negali įkaitais paversti visų Lietuvos žmonių. Ačiū už konkretų atsakymą.

J. SEJONIENĖ (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiamas Aidai. Aš pasikartosiu. Aš manau, kad tų Lietuvos žmonių, kuriems nereikalingas toks teisinis reguliavimas, šis įstatymas niekaip ir nepalies.

Dabar dėl to, kad tikrai nėra didžioji dalis, matyt, Lietuvos žmonių, kuriems reikalingas toks teisinis reguliavimas, aš sutinku. Bet, kaip ir minėjau, nesusituokusių jaunų žmonių Lietuvoje yra daugiau kaip pusė milijono. Kiek yra homoseksualių žmonių, patikslinti negaliu, bet spėju, kad skaičius galėtų artėti prie milijono. Tai ne dauguma, bet tikrai reikšmingas skaičius. Kaip žinote, demokratija nėra diktatūra ir, man atrodo, į tokio žmonių skaičiaus teises mes negalime nekreipti dėmesio.

Dabar jūsų klausimas, kam toks reikalingas? Žinokite, aš savo artimoje aplinkoje turiu ne vieną heteroseksualią porą, kuri ilgus metus gyvena kartu, o santuokos nesirinko dėl įvairių priežasčių. Kartu turi turtinių įsipareigojimų, turi vaikų. Manau, tai jiems būtų puiki alternatyva ir, matyt, paskatintų įteisinti tuos savo santykius.

Taip pat turiu labai skaudžios patirties su homoseksualiais žmonėmis. Tai mano labai artimas žmogus, šiandien jo nebėra su mumis, jis nusižudė prieš 11 metų. Bet manau, kad, jeigu šiandien jis būtų gyvas ir norėtų įteisinti savo santykius su kitu žmogumi, jis man būtų tikrai dėkingas. Tokių žmonių yra tikrai ne vienas. Aš niekaip nesutinku su nuostata, kad demokratinėje valstybėje XXI amžiuje mes galime kalbėti: na, tai leiskime jiems būti, tiesiog leiskime jiems būti. Tai tikrai nedemokratinės valstybės nuostatos ir principai. (*Plojimai*)

PIRMININKĖ. Klausia A. Dumbrava.

A. DUMBRAVA (*LVŽSF*). Gerbiama pranešėja, aš neklausiu jūsų kaip Seimo narės, bet noriu paklausti jūsų kaip krikščionės. Šiandien vienalyčių asmenų santykiai – tai būtų civilinė sąjunga ar partnerystė, ar šeima – yra laikoma nuodėme, kad ir kaip ten būtų, kad ir kaip mes interpretuotume. Ar neatrodo, kad mes, krikščionys, tarkime, *jūsų asmenyje* tampame dviveidžiai: kai reikia, mes esame krikščionys, einame į bažnyčią, prašome Dievo paramos ateidami į Seimą mūsų darbams, o kai reikia išlaikyti valdžią arba patenkinti savo koalicijos partnerių poreikius, tada mes tampame ne visai krikščionimis, o žiūrime, kaip išlaikyti valdžią ar kad nebūtų kokio nors susiskaldymo. Mes svarstysime Civilinio kodekso pataisas, turime ieškoti tų būdų.

Aš norėčiau jūsų paklausti. Jūs minėjote, kad tai nėra siejama su santuoka, su vaikų įvaikinimu, to nebus. Bet ar jūs, kaip krikščionė, kalbėjote su Vyskupų konferencijos, tarkime, teisininkais, kokia jų nuomonė apie tai? Labai ačiū.

J. SEJONIENĖ (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiamas Algimantai. Noriu jus patikinti, kad esu ne tik krikščionė – esu praktikuojanti katalikė, 15 metų gyvenu civilinėje ir bažnytinėje santuokoje ir nejaučiu jokios grėsmės dėl tokio įstatymo ir dėl tokio teisinio reguliavimo įteisinimo. Neturiu jokių abejonių, kad tas galėtų kaip nors pakenkti krikščionims katalikams, kad tas galėtų kaip nors pakenkti santuokoms. (*Balsai salėje*)

PIRMININKĖ. Toliau klausia V. Targamadzė.

V. TARGAMADZĖ (*DFVL*). Ačiū. Aš suprantu ir daugelis turbūt supranta, kad tiek heteroseksualios poros, tiek homoseksualios poros susiduria su įvairiomis problemomis. Jūs ne vieną esate įvardiję: ir paveldėjimas, ir taip toliau. Reikia tuos klausimus spręsti. Mano klausimas, ar negalima žemesniais teisės aktais tą išspręsti?

Dar vienas pastebėjimas. Aš atlikau tiek civilinės sąjungos, tiek šeimos apibrėžties turinio analizę ir iš tikrųjų didelė dalis atitinka. Tai pasekmės irgi gali būti teisminės praktikos ir panašiai. Ačiū.

J. SEJONIENĖ (*TS-LKDF*). Gerbiama Vilija, aš nežinau, koks gali būti žemesnis teisės aktas už įstatymą. Nežinau, ar galėtų būti, nemanau, kad galėtų būti reguliuojama poįstatyminiais teisės aktais.

O nuostatos, ypač moralinės, dėl įsipareigojimų, dėl atsakomybės, taip, yra paimtos iš Civilinio kodekso, bet man atrodo, jos yra bendražmogiškos, jos nėra taikomos tik šeimai – jos taikomos ir žmonėms, kurie siekia įteisinti savo santykius, ir, matyt, tiems, kurie ir toliau gyvens niekaip jų neįteisinę, bet gyvens kartu, gimdys vaikus ir panašiai.

PIRMININKĖ. Klausia A. Kubilienė.

A. KUBILIENĖ (*LVŽSF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Leiskite man vis tiek nusistebėti, kad šį įstatymo projektą pristato atstovė partijos, kuri savo pavadinime turi žodį „krikščionys". Dar daugiau – jūs deklaruojate, kad esate praktikuojanti katalikė. Bet ne paslaptis, jeigu kas nors įsigilino į šitą projektą, iš tikrųjų siekiama tų pačių tikslų kaip ir Partnerystės įstatymo projekte. Siekiate, kad būtų įteisintas alternatyvus santuokai šeimos teisinių santykių sukūrimo institutas, apimantis ir tos pačios lyties poras.

Mano klausimas. Ar matote skirtumą tarp vyro ir moters kuriamos šeimos ir tos pačios lyties porų bendro gyvenimo? Koks tas skirtumas, jeigu jūs tokį įžvelgiate? Ir kokių santuokinių asmenų teisių jūs niekada nesuteiktumėte tos pačios lyties poroms? Ačiū.

J. SEJONIENĖ (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiama Asta. Aš jau išvardijau, kaip atitolinama civilinė partnerystė nuo santuokos. Dėl jūsų komentaro apie krikščionybę, tai tie punktai dėl įregistravimo pačios partnerystės, dėl civilinės atsakomybės, dėl pavardžių, dėl įsivaikinimo, dėl to, kad mes apskritai išimame šitą apibrėžimą iš Civilinio kodekso, tai ir skiria ją nuo santuokos. O dėl to, kad esu krikščionė katalikė, na, žinote, yra labai skirtingų nuomonių ir toje pačioje Bažnyčioje. Mūsų popiežius irgi yra ne kartą kvietęs neignoruoti tų žmonių, priimti juos ir labai panašiu būdu įteisinti tą jų partnerystę, gyvenimą kartu.

PIRMININKĖ. Klausia V. Fiodorovas.

V. FIODOROVAS (*DPF*). Dėkoju, gerbiama Pirmininke. Aš norėčiau perfrazuoti tokį žinomą lietuvių liaudies posakį apie suknelę ir panelę. Man toks vaizdas, kad čia yra toks pats iš esmės projektas. Tas pats T. V. Raskevičius – tik ponios J. Sejonienės asmeniu. Iš esmės tai yra dūmų uždanga, pasimokymas iš pirminių klaidų, kai pirmą kartą buvo teikiamas įstatymo projektas ir buvo pralaimėta Seime keliais balsais. Ta dūmų uždanga tam, kad ta pirmoji, bent jau mažoji, pergalė įvyktų pateikimo stadijoje. Aišku, kalba, kad neatitinka LGBT bendruomenės lūkesčių, nepakankamai liberalus.

Mano klausimas jums. Jeigu šiandien projektas pereis pateikimo stadiją, bet kokiu atveju esu įsitikinęs, kad pasiūlymų, liberalizuojančių jūsų projektą, tikrai bus, ar jūs, kaip įstatymo projekto rengėja, teikėja, palaikysite tuos liberalizuojančius visus pasiūlymus ir taisysite projektą? Ačiū.

J. SEJONIENĖ (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiamas Viktorai, už klausimą. Aš noriu pasakyti, aš nežinau, iš kur jūs ištraukėte, kad aš esu persirengęs T. V. Raskevičius, nes aš palaikiau ir ankstesnį projektą. Tas yra akivaizdu ir aš to niekada neslėpiau.

Aš suprantu, kaip reikalingi konsensusai, manau, supranta ir T. V. Raskevičius, ir kiti žmonės, ir džiaugiuosi, kad tų konsensusų radome. Seimo nariai, žinoma, yra laisvi teikti pasiūlymus dėl įstatymo projekto. Komitetai laisvi dėl jų diskutuoti. Jeigu jie bus siūlomi liberalesni, aš palaikysiu, bet, na, suprasdama vis dėlto ir skepsį, ir Seimo skepsį, ir daugumos visuomenės dalies skepsį, manau, kad ir toks įstatymo projektas, jeigu jis būtų priimtas, jau būtų teigiamas žingsnis. Tai būtų žingsnis į priekį ir būtų pagalba tiems žmonės, heteroseksualiems ir homoseksualiems, kuriems tokios reikia šiuo metu Lietuvoje.

PIRMININKĖ. Dėl vedimo tvarkos A. Kubilienė.

A. KUBILIENĖ (*LVŽSF*). Pirmininke, aš dėl vedimo tvarkos. Norėčiau prašyti jūsų, kad mes turėtume atsakymus, nes aš tikrai neišgirdau atsakymų, kokie yra skirtumai, kai paprašiau išvardinti, ir kokių teisių jūs nesuteiktumėte tos pačios lyties poroms. Aš nė vieno atsakymo negavau. Galbūt reikėtų paraginti pranešėją atsakyti į klausimus.

PIRMININKĖ. Pranešėja atsako taip, kaip ji mano esant reikalui.

J. SEJONIENĖ (*TS-LKDF*). Aš galiu patikslinti, Seimo Pirmininke.

PIRMININKĖ. Tiesiog tai jau yra jos prerogatyva. Toliau klausia T. Tomilinas. Ruošiasi R. Žemaitaitis.

T. TOMILINAS (*DFVL*). Aš pasinaudosiu proga ir paprašysiu kolegų neleisti politinės kultūros kartelės žemyn, nekartoti kai kurių kolegų dažno klausimų suasmeninimo, įvairiausių įžeidi-

mų, seksistinių replikų ir panašiai. Tikrai siūlyčiau susitelkti į turinį. Labai gaila, kad jums tenka girdėti visokias tokias keistas replikas, ir labai džiaugiuosi, kad ėmėtės tos lyderystės, pristatote projektą.

Mano klausimas irgi apie politinę kultūrą. Kaip jūs manote, kaip būtų galima išeiti iš tos situacijos, kuri susiklostė Lietuvoje po žinomų įvykių praeitais metais? Kaip galima tą politinės kultūros kartelę pakelti, kaip galima nulipti nuo tų visų asmeniškumų, diskutuoti apie turinį? Kaip galima būtų įveikti įvairiausius atsiradusius barjerus dėl abiejų pusių politikų klaidų? Ačiū.

J. SEJONIENĖ (*TS-LKDF*). Labai ačiū, Tomai, už klausimą. Manau, kad politikų toks uždavinys ir yra – savo pavyzdžiu pirmiausia demonstruoti tą politinę kultūrą. Ir mes tai turėtume pradėti daryti. O visuomenė, na, pirmiausia, irgi mokosi iš politikų.

Antra, jeigu kalbame apie partnerystę ar alternatyvius kaip šis įstatymų projektus, aš remiuosi kitų šalių patirtimi. Ten irgi visuomenės nusiteikimas prieš priimant panašius projektus buvo labai didelis, tačiau juos priėmus palaipsniui labai pozityvėjo. Tikiuosi, kad taip nutiks ir Lietuvoje, kad mes tapsime tikrai demokratiška Vakarų Europos valstybe.

PIRMININKĖ. Klausia R. Žemaitaitis. Ruošiasi A. Sysas.

R. ŽEMAITAITIS (*LRF*). Ačiū, gerbiama Seimo Pirmininke. Gerbiama kolege, iš tiesų tikrai sveikinu už drąsą, nes turėti žmogui tiek drąsos pristatyti kito žmogaus projektą yra labai drąsu. Kadangi aš didelį laiko tarpą irgi dirbu Seime, žinau, ką tai reiškia. Bet mano klausimas yra visai kitas, nesusijęs su tuo projektu. Kaip jūs vertinate savo kolegas, ypač frakcijos narius, kurie pastaruoju metu laksto per bažnyčias, laksto pas vyskupus, pas kunigus, per rinkimus prašo pagalbos ir paramos ir Seime balsuoja priešingai? Kaip jūs vertinate tą dvimainystę tokių jūsų kolegų Seimo narių?

J. SEJONIENĖ (*TS-LKDF*). Gerbiamas Remigijau, nematau aš jokios dviveidystės, dvimainystės. Tikrai frakcijoje yra skirtingų nuomonių ir ne kartą esame deklaravę, kad pas mus nėra jokios diktatūros ir prievartos, niekas nėra verčiamas. Gerbiamas D. Gaižauskas, beje, viešai sakė, kad aš ten kažkaip terorizuoju ar P. Saudargą, ar L. Kasčiūną, tai noriu pasakyti, kad tikrai to nėra. Gerbiame visų frakcijos narių nuomones, diskutuojame. Ne įsakinėjame, bet diskutuojame su visais ir tikiuosi, kad dauguma diskusiją išgirdo ir palaikys šitą įstatymo projektą.

PIRMININKĖ. Klausia A. Sysas. Ruošiasi J. Jarutis.

A. SYSAS (*LSDPF*). Ačiū, Pirmininke. Gerbiama kolege, tikrai jūs drąsi, bet tos drąsos neužteko, vis dėlto šitame įstatyme partnerystės apskritai neliko, liko tik, taip sakant, kauliukai nuo stalo. Bet girdint, kas čia vyksta toliau, mano klausimas būtų irgi ne tiek dėl turinio, nes apie turinį čia nėra ką per daug diskutuoti: keli dalykai bus išspręsti, o kiti dalykai nebus. Bet kadangi Lietuva vadinama Marijos žeme, tai iš kur tiek daug krikščioniško nepakantumo štai ir šitoje salėje, ir apskritai? Šiandien mano paštas lūžta nuo laiškų, juos siunčia sunerimę piliečiai, kad ateina Sodoma ir Gomora ir jau, taip sakant, Lietuvos neliks žemėlapyje. Kas kursto čia, mūsų salėje, tą krikščionišką nepakantumą? Ačiū.

J. SEJONIENĖ (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiamas Algirdai. Kas jį kursto? Matyt, kad patys Seimo nariai šitoje salėje kursto. Man irgi nesuprantama. Kaip krikščionė, kaip katalikė aš manau, kad tolerancija, empatija yra labai svarbios vertybės tokiems žmonėms ir išskirti, ignoruoti, sumenkinti kokį nors žmogų nėra krikščioniška. Todėl stengiuosi taip nesielgti, todėl ir teikiu šitą įstatymo projektą. O kad skirtingi Seimo nariai turi skirtingus tikslus ir skirtingas nuomones, tai, matyt, niekam nėra naujiena, staigmena. Turėjome tokią patirtį ir per COVID-19, turime ir dabar, jau ne pirmą kartą. Bet nuoširdžiai tikiu šito projekto sėkme. Ne dėl savęs, sakau, dėl tų žmonių, kuriems tai yra svarbu.

PIRMININKĖ. J. Jaručio salėje nėra. Klausia A. Veryga. Ruošiasi V. Valkiūnas.

A. VERYGA (*LVŽSF*). Dėkoju, Pirmininke. Gerbiama kolege, iš tikrųjų mes šiose diskusijose labai dažnai naudojame visokius emocinius argumentus, natūralu, kad esame emocingi žmonės. Bet aš noriu paklausti, ar jūs, teikdama šitą projektą, galvojate apie šiek tiek bendresnį kontekstą? Ką mes norime apskritai pasiekti kaip šalis, kaip valstybė? Ar mes norime išlikti, norime išgyventi, norime klestėti, norime augti, ar norime tiesiog važiuoti ta kryptimi, kada po truputį viskas krypsta link kažkokių asmeninių patogumų, malonumų ir mes tiesiog nykstame? Visai neseniai

Seime buvo demografijai skirta konferencija, joje konstatuota, kad mes tikrai labai nykstame. Tai kaip šitas projektas prisidės prie to, kad mes apskritai išliktume kaip šalis, valstybė ir tauta? Ačiū.

J. SEJONIENĖ (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiamas Aurelijau, už klausimą. Žiūrėkite, labai daug pasaulio šalių, išsivysčiusių, demokratiškų pasaulio šalių, turi panašų reglamentavimą. Aš jums galėčiau atsakyti klausimu į klausimą, kurioje iš jų sumažėjo gimstamumas būtent po panašaus projekto įteisinimo? Tai, kad žmonės apskritai dėl emancipacijos, matyt, vėliau kuria santuokas, mažiau gimdo vaikų, ypač Vakarų šalyse, aš dėl to sutinku, bet ryšio su panašiu reguliavimu, kad mažintų gimstamumą, mažintų santuokų skaičių, tokių duomenų neturiu.

PIRMININKĖ. Klausia V. Valkiūnas, ruošiasi R. Tamašunienė.

V. VALKIŪNAS (*LRF*). Ačiū, Pirmininke. Reliatyvizmo diktatūra iš Vakarų slenka per pasaulį, dvasinis genocidas – destrukcinių jėgų siekiamybė. Mutuojama teisė be atsakomybės, tai ir dabar daroma. Vyksta vizualinė ir audialinė agresija iš LGBT ir kitų panašių organizacijų, ką matome ir čia, salėje. Vienalyčių santuokos demoralizuoja ir griauna civilizaciją. Kam jums to reikia? Kodėl griaunate civilizaciją? Turto mokestį dar norite apeiti, norite įteisinti turėti kelis partnerius. Koks jūsų siekis?

J. SEJONIENĖ (*TS-LKDF*). Pirmiausia, Valdemarai, man atrodo, jūs nelabai klausėtės manęs, kai aš pristatinėjau projektą ir kai akcentavau, kad jokių vienalyčių santuokų mes čia nesistengiame įteisinti. O ką stengiamės įteisinti, tai suteikti tiems žmonėms, heteroseksualiems ir homoseksualiems, tokias gyvenimo sąlygas, kurios padidintų jų orumą, kurios teisiškai juos apsaugotų. Man atrodo, kad tai yra normalu bet kurioje demokratinėje valstybėje.

PIRMININKĖ. Ir paskutinė klausia R. Tamašunienė.

R. TAMAŠUNIENĖ (*LRF*). Ačiū. Gerbiama pranešėja, pirmiausia kaip katalikė ir krikščionė turėtumėte įvardinti, kas gerai ir kas blogai, taip – tai taip, ne – tai ne.

Antras dalykas. Popiežius tikrai nesakė reglamentuoti partnerystės ar vienos lyties santuokų, nėra taip pasisakęs, kaip jūs čia bandėte pristatyti, kad neva Popiežius dar ir bandė sureglamentuoti.

Ir mano pagrindinis klausimas, į kurį labai norėčiau išgirsti atsakymą. Ar jūs matote skirtumą tarp vyro ir moters kuriamos šeimos ir tos pačios lyties porų bendro gyvenimo? Ir koks tas skirtumas, jeigu tokį įžvelgiate? Ir kokių santuokinių asmenų teisių jūs niekada nesutiktumėte suteikti tos pačios lyties poroms?

J. SEJONIENĖ (*TS-LKDF*). Gerbiama Rita, pakartokite pirmą klausimą, praklausiau, ten, kur taip – tai taip, ne – tai ne.

R. TAMAŠUNIENĖ (*LRF*). Čia ne klausimas, čia buvo mano komentaras.

J. SEJONIENĖ (*TS-LKDF*). A, čia ne klausimas. Dėl Popiežiaus.

R. TAMAŠUNIENĖ (*LRF*). Galiu pakartoti klausimą, jeigu jūs norite.

J. SEJONIENĖ (*TS-LKDF*). Taip, viskas gerai. Dėl Popiežiaus. Jis tikrai yra kvietęs ar tokiais žodžiais, ar kitokiais, bet neignoruoti. Popiežius nekuria įstatymų. Popiežius nėra įstatymų leidžiamoji valdžia, ar ne? Bet kad moralinis imperatyvas jo yra, tai tikrai taip.

Dabar antras klausimas dėl šeimos ir?..

R. TAMAŠUNIENĖ (*LRF*). Popiežiaus žodžius jūs interpretuojate labai įdomiai. Taip, aš klausiau, ar jūs matote skirtumą tarp vyro ir moters kuriamos šeimos ir tos pačios lyties porų bendro gyvenimo? Koks tas skirtumas? Ir kokių santuokinių asmenų teisių jūs niekada nesutiktumėte suteikti tos pačios lyties poroms?

J. SEJONIENĖ (*TS-LKDF*). Skirtumas yra elementarus. Skirtingų lyčių pora gali susilaukti bendrų vaikų. Homoseksuali pora bendrų vaikų negali susilaukti. Man atrodo, teisinga, kad šiuo metu įstatyme ir yra tokia nuostata, kad heteroseksuali pora negalėtų įsivaikinti vienas kito vaikų arba apskritai įsivaikinti ne savo vaikų, o homoseksuali pora negalėtų įsivaikinti apskritai.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūs atsakėte į Seimo narių klausimus. Motyvai po pateikimo. Už kalba E. Gentvilas.

E. GENTVILAS (*LSF*). Ačiū, gerbiama Seimo Pirmininke. Visada buvau už žmonių santykių išsprendimą. Labai apmaudu, kad šitame etape visi pamato ir homoseksualius asmenis ir tada sako: kadangi čia ir jų problemos, tai mes nespręsime jokių problemų. Net ir heteroseksualių porų problemos nebus sprendžiamos, jeigu nepriimsime šito kompromisinio įstatymo.

Aš noriu pažiūrėti apskritai į visą Lietuvos istoriją, nepriklausomos Lietuvos istoriją. Kiek daug pažeidžiamų asmenų grupių mes turime Lietuvoje ir pasižiūrėkime, kiek daug problemų mes išsprendėme. Šiandien su M. Navickiene ir vėl aptarinėjome neįgalių asmenų užimtumo darbo rinkoje problemas. Aš savotiškai didžiuojuosi Lietuva, kad ji dėl neįgalių asmenų integravimo į visuomenę labai didelius, milžiniškus žingsnius žengia. Ir kiek mes atrastume tokių pažeidžiamų asmenų grupių, kurių problemas Lietuva sprendžia. Tai ne, yra viena asmenų grupė, irgi vadinama pažeidžiamų asmenų, nes juos pažeidinėja ir įžeidinėja jų interesus, tai yra tos pačios lyties porose gyvenantys asmenys, kurių problemų mes nesprendžiame nė per nago juodymą, o tai juk irgi Lietuvos žmonės. Kodėl mes šitaip elgiamės? Ar mes laikome save civilizuotais politikais – kai mums kas nors nepatinka, mes tada nesprendžiame tų asmenų problemų.

Kaip vienam neįgaliam giminaičiui sakiau, jis sako, kodėl tu lendi ten prie homoseksualių žmonių problemų, juk tu ne toks. Sakau, gerbiamasis, bet aš ir nesu neįgalus, o tavo problemas tu reikalauji spręsti. Kažkodėl spręsime mano problemas, bet niekada nespręsime šitų problemų.

Kolegos, esame Europos Sąjungos parlamentas, pradėkime galvoti apie tai, kaip Europoje tie dalykai sprendžiami ir kaip mes įsipareigoję spręsti visas problemas.

PIRMININKĖ. Motyvai prieš – A. Gedvilas.

A. GEDVILAS (*DPF*). Gerbiamieji įstatymo autoriai, man atrodo, kad jums labai sunkiai sekasi suprasti Seimo, tautos ir net pačios LGBT bendruomenės užuominas, todėl leiskite man pabūti tuo balsu, kuris išverstų tas užuominas į jums suprantamą kalbą.

Taigi užuomina numeris vienas. Jūs puikiai suprantate, kad Seimas jau tarė savo žodį dėl faktinio homoseksualių asmenų santuokos įteisinimo, analogiškas Partnerystės įstatymas jau buvo atmestas ne tik nesulaukus jūsų koalicijos partnerių palaikymo, bet jiems net balsavus prieš projektą. Taip jums nedviprasmiškai buvo pademonstruota, kad šio įstatymo nereikia, o jo pavadinimo pakeitimas esmės nekeičia.

Užuomina numeris du. Visuomenės nuomonės apklausos aiškiai parodo, kad iniciatyva pakeisti teisinę šeimos sampratą, kad šeimos teises įgytų ir tos pačios lyties poros, palaikytų mažiau nei dešimtadalis, tai yra 8 % gyventojų. Pranešėja pristatydama projektą paminėjo, kad homoseksualioms poroms priklauso apie 1 mln. žmonių. Žinant apklausų rezultatus, kyla pagrįstas klausimas, kiek tada Lietuvoje gyventojų? Ar pranešėja kalbėjo ne apie Lietuvą? Jeigu jūs nesuprantate, išversiu. Šiandien jūsų teikiamam projektui pritaria tik 8 iš 100 žmonių, o 58 % Lietuvos gyventojų palaiko iniciatyvą stiprinti ir remti šeimą, kurią sudaro vyras ir moteris. Galbūt jums vertėtų pagaliau įsiklausyti į žmonių nuomonę ir teikti iniciatyvas, stiprinančias vyro ir moters santuoką.

Užuomina numeris trys. Pačioje LGBT bendruomenėje nėra pritarimo dėl tokios įstatymo formos ir tikslų, kurie yra šiandien deklaruojami, o tai reiškia, kad net ir tarp tų mano jau paminėtų 8 % ne visi pritartų tokiam projektui, koks šiandien yra teikiamas.

Taigi įstatymas yra visiškai nereikalingas. Ar jums neatrodo, kad tokiu savo elgesiu jūs tik kenkiate tiems, kuriems…

PIRMININKĖ. Laikas, kolega.

A. GEDVILAS (*DPF*). …šis įstatymas galbūt būtų aktualus. Užuot pradėję diskusiją dėl įstatymo projekto… Gerai, baigiu.

PIRMININKĖ. Ačiū.

A. GEDVILAS (*DPF*). Darbo partija projekto nepalaikys. Ačiū.

PIRMININKĖ. Motyvai išsakyti, kolegos. Taigi apsispręsime balsuoti numatytu laiku. Primenu, kad balsavimas šiandien numatytas nuo 11 val. 30 min.

11.13 val.

Civilinio kodekso papildymo 2.23[1] straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-1717 (*pateikimo tęsinys*)

Ir kviečiu į tribūną gerbiamąjį P. Saudargą, jis pristatys 1-4 klausimą – Civilinio kodekso papildymo vienu straipsniu įstatymo projektą Nr. XIVP-1717. Prašau.

P. SAUDARGAS (*TS-LKDF*). Dėkui, gerbiama Pirmininke. Gerbiami kolegos, leiskite pristatyti mano su kolegomis teiktą Civilinio kodekso papildymą 2.23[1] straipsniu. Taigi mes siūlome papil-

dyti Kodekso antrosios knygos 1 dalies II skyrių minėtu 2.23[1] straipsniu – asmens teisės į artimą ryšį pripažinimu, nes iki šiol tokios sąvokos nėra. Dabar mes siūlytume Antrojoje knygoje įteisinti asmens teisę į artimą ryšį. Kas tai būtų? Kiekvienas turi teisę, kad būtų gerbiamas jo turimas artimas ryšys su artimaisiais. Artimas ryšys – tai asmens santykis su kitu asmeniu, kylantis iš tvaraus ir pasitikėjimu grįsto asmeninio socialinio ryšio. Artimas ryšys teisines pasekmes sukelia tik įstatymų numatytais atvejais. Vadinasi, daug kas iš mūsų gali manyti, kad mes turime su kuo nors artimą ryšį, bet tik įstatymų nustatytais atvejais sukels teisines pasekmes.

Dabar apie tai, kas gali pagal įstatymą turėti ir ką mes laikome artimą ryšį turinčiais asmenimis. Taigi, artimą ryšį savaime turi šeimos nariai bei artimieji giminaičiai. Čia, suprantama, žmonės, gyvenantys šeimoje, santuokoje, tėvai, vaikai, o artimieji giminaičiai – tai jau liečia ir močiutes, senelius, anūkus, brolius, seseris. Preziumuojama, kad artimą ryšį taip pat turi asmenys, kurie yra sudarę susitarimą dėl bendro gyvenimo. Šiuo atveju čia yra aliuzija į Civilinio kodekso šeštosios knygos pataisas, jos yra perėjusios Seime pateikimo stadiją. Jose kalbama apie žmonių teisę sudaryti susitarimą dėl bendro gyvenimo ir iš to išplaukiančius įvairius praktinio gyvenimo sprendinius. Šiuo atveju mes pasakome, kad artimą ryšį turi ir tokie asmenys, sudarę susitarimą dėl bendro gyvenimo. Taip pat preziumuojamą artimą ryšį turi asmenys, kuriuos sieja globos ar rūpybos santykiai arba yra sudarę susitarimą dėl tarpusavio išlaikymo. Čia toks, sakyčiau, vienas iš stipresnių aspektų, dėl jo aš tikrai kviesčiau visus kolegas palaikyti šį įstatymo projektą, nes tai liečia daug daugiau, nei mes įsivaizduojame ir kam buvo skirta prieš tai. Civilinė sąjunga pristatyta, tai poros, mes įsivaizduojame ir skirtingų lyčių, ir tos pačios lyties poras, šiuo atveju mes kalbame apie platesnį žmonių ratą. Čia mes, tie, kurie turime šeimas, turime darbus, pinigų ryšius, jaučiamės tvirtai ant žemės, bet yra žmonių, kurie nesijaučia taip tvirtai ant žemės. Yra vienišų senolių, pavyzdžiui, neturinčių gyvų tiesioginių artimųjų. Jeigu jie pateks į ligoninę, kas juos, pavyzdžiui, lankys? Arba jeigu jie pateks į ligoninę, kas galės sužinoti informaciją apie juos ar panašiai? Tokiu atveju jie galėtų fiksuoti tą artimą ryšį ir, pavyzdžiui, su savo kaimynu, nes senoliai. Arba kartu gyvenantys vienuoliai, vienuolės, kartu gyvenantys broliai, seserys ir taip toliau. Taip pat globa. Jeigu kas nors globoja neįgalų asmenį arba yra sudarę sutartį dėl tarpusavio išlaikymo, išlaiko, pavyzdžiui, žmogų, kuris negali pats savęs išlaikyti, šiuo atveju mes sukuriame teisinę apsaugą ir tokiems žmonėms.

Taip pat toliau cituoju mūsų projektą: „Įstatymų numatytais atvejais kiti asmenys gali būti pripažinti turintys artimą ryšį.“ Taigi, kaip mes numatysime įstatymu. Taip pat turime atkreipti dėmesį, kad šeimos narius siejantis artimas ryšys yra pirmesnis nei kitais pagrindais atsiradęs ryšys.

Kolegos anksčiau kritikuodavo Civilinio kodekso šeštosios knygos pataisas. Jos spręstų kartu gyvenančių žmonių praktines problemas. Mes sutinkame, pripažįstame, taip, turėtų būti ginami asmeniniai, ne vien tik turtiniai asmenų, sudariusių bendro gyvenimo susitarimą, interesai. Tuo tikslu reikia papildyti esamą reguliavimą artimo ryšio institutu. Jo pagalba būtų galima visų pirma asmenims, sudariusiems bendro gyvenimo susitarimą ir susietiems tvariais tarpusavio pasitikėjimo ryšiais, apsaugoti tokius savo interesus (aš jau minėjau) kaip susižinojimą gydymo įstaigose, lankymą įkalinimo įstaigose, gali būti ir tokia situacija gyvenime, teismines, procesines teises, pavyzdžiui, liudyti ar neliudyti prieš artimą asmenį, taip pat žmonėms susiklosto tokių dilemų, laidojimo galimybes ir panašiai. Taigi, šiuo Civilinio kodekso papildymu antrojoje knygoje mes tarsi papildome kitą projektą. Aš tikiuosi, bus pritarta šiam projektui. Teisės ir teisėtvarkos komitete juos, matyt, reikėtų toliau svarstyti kartu.

Gerbiami kolegos, toks būtų trumpas pristatymas. Pats projektas taip pat nėra ilgas. Laukiu jūsų klausimų, mielai atsakysiu.

PIRMININKĖ. Dėkoju už pristatymą. Jūsų norėtų paklausti daug Seimo narių. Pirmasis klausias A. Sysas.

A. SYSAS (*LSDPF*). Ačiū, Pirmininke. Gerbiamas kolega, man labai keista, kad mes Lietuvoje normalius dalykus bandome pavadinti kažkokiais kitais dalykais. Jūs kažkada su kolegomis smurtą šeimoje pavadinote smurtu artimoje aplinkoje, nors dažniausiai smurtaujama šeimoje. Dabar, užuot pavadinę daiktus savais vardais, jūs dar įvedate naują institutą – artimą ryšį. Tai mano

klausimas, ar tame *artimame ryšyje*, įskaitant jūsų pasiūlymą, galima turėti haremą Lietuvoje, priėmus šitą įstatymą?

P. SAUDARGAS (*TS-LKDF*). Dėkui už klausimą. Labai geras klausimas ir labai džiugu, kad jūs kviečiate mus visus vadinti daiktus tikraisiais vardais. Štai ir atsakysiu. Artimo ryšio įstatymas nesukuria šeimos santykių, nesukuria aliuzijos, kad tai yra tapatu santykiams tarp vyro ir moters, sudariusių santuoką. Kai mes kalbame apie šeimos ryšius, kai mes kalbame apie santuoką, tada mes galime rodyti pirštu ir sakyti – žiūrėkite, yra kitokių variantų, čia poligamija. Mes nekalbame apie šiuos ryšius šiame įstatyme. Gerbiamas kolega, būtent – vadinkime daiktus tikraisiais vardais. Civilinė sąjunga duoda aliuziją į šeimos santykių kūrimą.

PIRMININKĖ. Klausia E. Gentvilas. Ruošiasi J. Sabatauskas.

E. GENTVILAS (*LSF*). Gerbiamas kolega Pauliau, aš apie teisinę šito projekto pusę, beje, ir Teisės departamentas daug tokių reikšmingų pastabų iškėlė. Jeigu eitų į svarstymą, reikėtų atsakyti į tas pastabas, nes teisininkai pastebi trūkumus. Pavyzdžiui, aš matau tokius trūkumus, kad kalbate apie artimą ryšį ir globą. Globa gali nesuponuoti artimo ryšio. Jūs net pats įstatymo projekte rašote: „artimą ryšį, preziumuojama, turi“. Taigi nebūtinai turi. Aš manau, kad čia yra silpnoji vieta, kur jūs sakote.

O klausimas mano toks. Man atrodo, kad čia reikėtų labai daug papildomų lydimųjų projektų. Pavyzdžiui, artimą ryšį privalėtume deklaruoti kaip viešųjų ir privačiųjų interesų deklaracijos sudedamąją dalį. Ir daugiau projektų, pažiūrėjus, mes turėtume pridėti lydimųjų. Ką jūs apie tai manote?

P. SAUDARGAS (*TS-LKDF*). Taip, visiškai sutinku. Iš tikrųjų jeigu mes susitarsime, kad Seimas pritaria kurti artimo ryšio sąvoką, iš to išplauks ir daugiau pasekmių, mes turėsime taisyti Civilinį kodeksą, Baudžiamąjį kodeksą ir visur kitur įrašyti, pavyzdžiui, liudyti prieš kitą asmenį ar panašiai. Mes turėsime rašyti ne tik šeimos nariai, ne tik sutuoktiniai, bet ir, pavyzdžiui, turintys artimą ryšį. Visiškai sutinku.

Dėl globos – būtent – aš galiu globoti, bet nekurti artimo ryšio, nesudaryti bendro gyvenimo sutarimo ir taip toliau. Globoti, žinoma, apie tai ir kalbame, bet jeigu yra tokia situacija žmonių, kad jie mano, kad jų gyvenimas nuo to pagerės ir jie bus teisiškai apsaugoti, jeigu yra toks poreikis, jie turės tokią galimybę. Jūs visiškai teisus.

PIRMININKĖ. Klausia J. Sabatauskas. Ruošiasi A. Širinskienė.

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Mano klausimas panašus į kolegos, nes iš tikrųjų ir Teisės departamentas pasigedo. Jūs minite šiame projekte ir šeimą, nors sakote, kad čia nėra apie šeimos santykius, bet, pagal įvairius mūsų įstatymus, šeimos nariais vienaip laikomi yra privatinėje teisėje, kitaip viešojoje teisėje. Pavyzdžiui, ne tik sutuoktiniai, bet ir sugyventiniai Baudžiamajame kodekse yra minimi kaip šeimos nariai. Aš suprantu, kodėl vengiame, gal labiau italai vartoja šeimos sąvoką. Ar įmanoma pagal šitą sukurti brigadą, pavyzdžiui, Vilniaus brigadą, Kauno ir panašiai?

P. SAUDARGAS (*TS-LKDF*). Baudžiamajame kodekse mafijos santykius galbūt reikėtų apibrėžti, organizuotas nusikalstamumas yra apibrėžtas. Gerbiamas kolega, čia aš pasinaudosiu jūsų klausimu, kad yra įvairių interpretacijų įstatymuose. Kažkuris kolega buvo suskaičiavęs, kiek kartų partnerystė yra paminėta įvairiuose įstatymuose, nors paties Partnerystės įstatymo nėra. Mes turime tokių situacijų, deja, mūsų teisėje, kad yra tarsi ore pakabintų dalykų, jie tokie yra. Aš suprantu, kad priėmę šitą mes *minimum* turėtume svarstyti kartu su Šeštosios knygos pataisomis, kurios yra anksčiau registruotos ir Seimas joms pritarė, manė, kad tai yra geras dalykas, bet kažkodėl toliau nejuda. Lygiai taip pat ir į Teisės departamento pastabas atsižvelgti ir judėti toliau. Aš su tuo visiškai sutinku.

PIRMININKĖ. Klausia A. Širinskienė. Ruošiasi G. Kindurys.

A. ŠIRINSKIENĖ (*LRF*). Aš tikrai norėčiau pasidžiaugti, kad jums pavyko sugalvoti tokį originalų sprendimą pripažinti įvairialypius santykius ir kartu jų nepaversti šeimos santuoka ar santuokos, netgi pseudosantuokos, institutu. Norėčiau, kad jūs šiek tiek pakomentuotumėte Teisės departamento išvadas. Jos tikrai nepateikia kokių nors esminių kritinių pastabų, yra taisytinų dalykų. Ar jūs pritartumėte tiems pataisymams, ar ne?

P. SAUDARGAS (*TS-LKDF*). Aš visiškai sutinku, kad nemažai reikia taisyti. Taip, mes (iš tikrųjų ne aš, bet mes) radome tikrai kompromisinį variantą, kaip išspręsti žmonių, gyvenančių kartu, ir praktinio gyvenimo klausimus, ir artimą ryšį įforminti iš tikrųjų. Taip, tai yra artimo ryšio deklaravimas, įforminimas. Bet čia reikės dar daug darbo. Čia reikės, tiesą sakant, ir daug poįstatyminių aktų. Ar kokį pažymėjimą, ar kokį nors dokumentą gaus? Žinoma, įstatymas apie tai nekalba, jis yra lakoniškas ir suteikiantis kontekstą.

O reikės dar nemažai padirbėti Teisės ir teisėtvarkos komitete, kuriame jūs, man atrodo, esate. Mes dedame viltis, kad Teisės ir teisėtvarkos komitetas rimtai pasižiūrės į šiuos du projektus ir jie pagaliau pajudės iš mirties stalčių, nes aš… Mirties taško. Nes jūsų projektas ten yra įstrigęs, o jis būtų vertas išvysti dienos šviesą. Bet kolegų pagrindinė kritika ir buvo, kad ten nekalbama apie žmonių tarpusavio ryšį, apie santykį. Šiuo atveju mes radome formulę, kaip apie tai kalbėti.

PIRMININKĖ. Klausia G. Kindurys, ruošiasi K. Vilkauskas.

G. KINDURYS (*LVŽSF*). Ačiū. Gerbiamas pranešėjau, jūsų projekte yra nurodyta, kad šeimos narius siejantis artimas ryšys yra pirmesnis nei kitais pagrindais atsiradęs ryšys. Kaip pakomentuotumėte šios dalies galimą taikymą praktikoje? Tai yra kokiais atvejais ši dalis turėtų ar galėtų būti taikoma, ar ja vadovaujamasi? Tiesiog kokiais atvejais šio punkto nuostatų galėtų prireikti?

P. SAUDARGAS (*TS-LKDF*). Neabejotina, kad gali prireikti, ir tai visais tos teisinės apsaugos… kur mes kalbame, kokią teisinę apsaugą turi kokie nors žmonės, kurie nori ją turėti, pavyzdžiui, sužinoti medicininę informaciją, lankyti artimąjį ligoninėje, paveldėjimo dalykai, turto atsidalinimo dalykai, liudijimas ar neliudijimas teisme. Tai šiuo atveju aiškiai parašome, kad tas artimas ryšys, kuris kyla iš šeimos narių, yra pirmesnis. Jei teismuose vėliau tektų ginčytis, tai būtų įstatyme aiškiai parašyta.

PIRMININKĖ. Paskutinis klausia K. Vilkauskas.

K. VILKAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Gerbiamas kolega, man tikrai patinka jūsų pirmiausia toks krikščioniškas priėjimas prie šio klausimo. Vis dėlto artimas ryšys labai svarbu, nes tai dvasinis, emocinis, o paskui atsiranda turtiniai santykiai. Man tikrai patinka jūsų logika.

Norėčiau paklausti. Kadangi dabar pristatote antrąjį, ar manote, kad šis labiau išpildo tą partnerystės siekiamybę, kur skambėjo įstatyme, kad svarbu pirmiausia artimas ryšys, o paskui turtiniai santykiai?

P. SAUDARGAS (*TS-LKDF*). Gerbiamas kolega, jūs kažkaip klausiate kontekste su prieš tai pristatytu įstatymu. Iš tikrųjų taip, politiškai mes čia tarsi visi kalbame, kad svarstome dvi alternatyvas, bet teisiškai, spaudžiant mygtukus, tai nėra alternatyvus balsavimas – jūs balsuojate už civilinę sąjungą ar jūs balsuojate už artimo ryšio projektą. Taip nėra. Čia panašiai kaip rinktis, kokiu keliu eiti: į kairę ar į dešinę. Čia yra alternatyva, nes vienu metu aš galiu eiti arba tik į kairę, arba tik į dešinę. Teisingai? Bet jeigu aš kalbu apie tai, kurį kelią asfaltuoti: ar tą, kuris eina į kairę, ar tą, kuris… aš galiu ir tą, ir tą asfaltuoti, ar ne, ir jau žmonės rinksis. Iš esmės šis projektas yra nepriklausomas nuo ano projekto ir mes tikrai galime jį įdiegti į teisinę sistemą. Jis tikrai pagelbės daugeliui žmonių, kurie nori nusistatyti ir praktinio gyvenimo aspektus ir kartu deklaruoti artimą ryšį. Mūsų konkrečiai projektas pirmiausia akcentuoja tą ryšį, artimą ryšį, o Šeštosios knygos pataisos kalba apie praktinius šio dalyko aspektus.

PIRMININKĖ. Dėkoju, laikas klausti baigėsi. Motyvai. Prieš perduodant žodį dėl motyvų, R. Šarknickas dėl vedimo tvarkos.

R. ŠARKNICKAS (*LVŽSF*). Ačiū, Pirmininke. Aš vis dėlto norėčiau paprašyti papildomų 10 minučių, kaip buvo suteikta gerbiamai Seimo narei J. Sejonienei. Tai būtų adekvatu. Ačiū.

PIRMININKĖ. Ne, ne visai tolygios situacijos, kadangi Civilinio kodekso papildymo įstatymo projektas neturi lydimųjų, taigi dėl to ir buvo daugiau laiko suteikta.

Kolegos, motyvai. Už kalba V. Aleknaitė-Abramikienė.

V. ALEKNAITĖ-ABRAMIKIENĖ (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiamoji Pirmininke. Mieli kolegos, aš kviečiu jus kuo labiau ir gausiau palaikyti šį projektą, nes, priešingai negu prieš tai pristatytas kolegės J. Sejonienės projektas, jis neprieštarauja Konstitucijai ir joje įtvirtintai šeimos sampratai. Jis nekelia konflikto su didžiąja visuomenės dalimi ir netaiko jai valstybės prievartos. Jis suteikia daug daugiau galimybių išspręsti žmonių asmeninius klausimus negu prieš tai pristatytas projektas. Jis

leis netgi sumažinti socialinę atskirtį, nes net ir tie asmenys, kurie nesijaučia esantys homoseksualai, galės sudaryti sutartis su jiems artimais asmenimis ir turėti ir pasitikėjimą, ir globą.

Šis projektas atsirado norint papildyti tą anksčiau labai kritikuotą susitarimo dėl bendro gyvenimo projektą. Jis buvo kritikuojamas, kad neva yra nejautrus, jame neatsispindi emociniai, socialiniai ryšiai ir kad jis neva yra tik kita UAB forma. Būtent atsiliepdami į šį poreikį pripažinti žmonių emocinius, gilius asmeninius ryšius, gilų tarpusavio pasitikėjimą, mes ir siūlome šį projektą. Jis tikrai, priešingai negu anas, nekels bangų visuomenėje ir didžioji dalis, taip pat ir seksualinės mažumos, galės juo naudotis. Aš manau, tai yra labai svarbus aspektas. Siūlau į jį atsižvelgti ir balsuoti už. Ačiū.

PIRMININKĖ. Motyvai prieš – P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (*LRF*). Gerbiamieji Seimo nariai, gaila, kad aš nespėjau laiku atvykti į Seimą, nes vyko teismo posėdis dėl listerijų.

Aš norėčiau pasakyti, kad kol nebuvo homoseksualų, o jeigu jų buvo, tai buvo pogrindyje, kol jie neišėjo iš pogrindžio, niekam nereikėjo jokių partnerysčių įstatymo. Tikrai sutikęs nemažai įvairiausių žmonių, kurie, ypač senatvėje, ar brolis su broliu, ar taip kaimynai, gyvena kartu. Jie pasirašę notarines sutartis. Jie taip pat įpareigoja vienas kitą suteikti informaciją, kad gydytojui teiktų informaciją vienas kito sveikatos atveju. Jie jokių problemų niekada nematė ir jų nebuvo, tų problemų, kol neatsirado homoseksualai.

Kai tik jie pradėjo čia marširuoti po gatves, pradėjo reikalauti kažkokių neaiškių reikalavimų. O tikslas yra akivaizdus. Pirmiausia – partnerystė, į kitokią formą įvilkta, po to vaikų įsivaikinimas ir visa kita. Taip visose Europos Sąjungos šalyse vyko. Kai tik įteisina kažkokias partnerystes, tuoj atsiranda kitų norų.

Žinoma, šis projektas yra daug geresnis, negu teikiamas Laisvės, ar homoseksualų, partijos atstovų ginant jų interesus, bet vis tiek normaliai nereikėtų nė šio įstatymo. Taigi, daug turiu abejonių, ar balsuoti net ir už šį projektą po pateikimo. Galvosiu, kaip daryti, bet tikrai turiu daug abejonių.

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos, motyvai išsakyti. Atėjo balsavimo laikas.

11.35 val.

Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 26, 40, 44, 93, 141, 151, 153 ir 156 straipsnių pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-1449(2) (*priėmimo tęsinys*)

Taigi, keliamės į pačią darbotvarkės pradžią, 1-2 klausimas – Seimo statuto pakeitimo projektas Nr. XIVP-1449(2). Priėmimas. Priėmimo stadija. Priėmimas pastraipsniui. Primenu, kad dėl kiekvieno Statuto pakeitimo straipsnio reikia balsuoti.

Balsuojame dėl 1 straipsnio.

Balsavo 127: už – 89, prieš – 5, susilaikė 33. 1 straipsnis priimtas.

2 straipsnis. Kas pritariate, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 122: už – 85, prieš – 6, susilaikė 31. 2 straipsnis priimtas.

Balsuojame dėl 3 straipsnio.

Balsavo 128: už – 87, prieš – 4, susilaikė 37. 3 straipsnis priimtas.

Apsispręskime dėl 4 straipsnio

Balsavo 124: už – 86, prieš – 5, susilaikė 33. 4 straipsnis priimtas.

Balsuokime dėl 5 straipsnio.

Balsavo 125: už – 81, prieš – 4, susilaikė 40. 5 straipsnis priimtas.

Balsuokime dėl 6 straipsnio.

Balsavo 127: už – 79, prieš – 4, susilaikė 44. 6 straipsnis priimtas.

Apsispręskime dėl 7 straipsnio. Balsuojame.

Balsavo 126 Seimo nariai: už – 88, prieš – 3, susilaikė 35. 7 straipsnis priimtas.

Ir apsispręskime balsuodami dėl 8 straipsnio.

Balsavo 127 Seimo nariai: už – 83, prieš – 4, susilaikė 40. 8 straipsnis priimtas.

Motyvai dėl viso įstatymo projekto. Prieš kalba R. Žemaitaitis.

R. ŽEMAITAITIS (*LRF*). Ačiū, gerbiama Seimo Pirmininke. Iš tiesų, ko gero, kolegoms gal net ir gėda būtų kalbėti už, kai yra priverčiami frakcijų seniūnų nepasisakyti arba paklusti tik vienasmeniškam kažkokiam lyderiui. Aš tiesiog noriu pasakyti, kolegos, kad tie, kurie balsuosite už, paskaitykite, už ką balsuojate, nes kiekvienas iš jūsų čia prisiimate atsakomybę. Aš manau, kad balsuodami už tokį Seimo statutą mes padarysime lygesnius tarp lygesnių Seimo narių. Darydami intervalus tarp balsavimų, mes iš tikrųjų turėsime labai didelę problemą. O problema bus tokia, kad vieni atbėgs, vienu metu pabalsuos, tada kažkam reikės laukti. Tai parodė paskutinių keturių mėnesių mūsų praktika, kad mes nesugebame net ir balsuoti.

O įdomiausia yra tai: aš stebiu Demokratų frakcijos atstovus, kai kurie balsuoja, o jie tarsi irgi buvo Mišrioje grupėje, buvo ir vienas Mišrioje grupėje kažkada, seniūnė, buvo kažkada trys, prisimenu, kai buvo A. Baura, buvo keturi ir penki. Tai man yra keista, kai žmonės, kurie dirbo ir buvo Mišrioje grupėje, taip naikina tą Mišrią grupę. Tai nejaugi jūs galvojate, kad jūs esate šventieji ir pateptieji ir visą laiką būsite frakcijose? Nejaugi jūs galvojate, kad atsiras Seimo narių, kurie nebus vieni? Deja, to iš tikrųjų nebus. Tai prieš balsuodami, prieš spausdami mygtuką, pagalvokite apie tuos kolegas, kurie kažkada bus kitoje grupėje.

PIRMININKĖ. Motyvai už – J. Razma.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Aš manau, kad Seimo nariai neturi kažkokių planų bėgioti į Mišrią grupę, dirba frakcijose ir toliau siekia taip dirbti. Dabar kaip tik yra normalizuojami reikalavimai frakcijai, joje turi būti septyni nariai. Ir Mišri grupė, jeigu ji nori turėti absoliučiai visas frakcijos teises, taip pat turi turėti septynis narius. Bet šiaip ir Mišriai grupei, turinčiai mažesnį narių skaičių, paliekamos beveik visos frakcijos teisės. Visos teisės Seimo posėdžių salėje išlieka Mišriai grupei ir iš trijų narių, ir taip toliau. Pagaliau mes įteisinsime M. Puidoką šiandien, nes jis vienas turbūt negalėjo vadintis grupe, bet ankstesnis Statutas kokių nors išlygų dėl vieno frakcijai nepriklausančio asmens neišskyrė.

O balsavimo intervalai, aš manau, kaip tik pasiteisino. Pažiūrėkite balsavimo statistiką, ji yra žymiai pagerėjusi. O tai, aš manau, labai svarbu, kad kuo daugiau Seimo narių dalyvauja priimant sprendimus. Diskusijose, kas dalyvauja, kas turi ką pasakyti, tai ir toliau niekas nepasikeitė. Manau, kad yra kelias į racionalų mūsų susitvarkymą. O jeigu čia kažkas naiviai galvoja, kad prigriebs ministrus, jeigu nebus balsavimo intervalų, tai, patikėkite, mums nebūtų sunku politiškai svarbius projektus įrašyti į posėdžio pradžią, tada tie ministrai padalyvautų, o toliau jie galėtų pagal savo darbotvarkes dirbti. Taigi čia tikrai nėra kažkoks ministrų gelbėjimo planas.

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos, motyvai už ir prieš išsakyti. Balsuokime dėl Seimo statuto pakeitimo projekto. Kas pritariate, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Šio statuto priėmimas

Balsavo 127: už – 72, prieš – 20, susilaikė 35. Seimo statuto pakeitimas priimtas. (*Gongas*)

11.45 val.

Civilinės sąjungos įstatymo projektas Nr. XIVP-1694, Civilinio kodekso trečiosios knygos VI dalies XV skyriaus pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIVP-1695, Civilinio kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo įstatymo Nr. VIII-1864 50 straipsnio pakeitimo ir 28 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIVP-1696, Gyventojų registro įstatymo Nr. I-2237 5, 9 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1697 (*pateikimo tęsinys*)

Darbotvarkės 1-3.1 klausimas – Civilinės sąjungos įstatymo projektas Nr. XIVP-1694 ir lydimieji, dėl kurių turime apsispręsti balsuodami. Balsuokime. Kas pritariate Civilinės sąjungos įstatymo projektui, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 125: už – 70, prieš – 49, susilaikė 6. Projektui po pateikimo pritarta. (*Plojimai*)

Turime apsispręsti dėl komitetų bei svarstymo datos. Kaip pagrindinis komitetas yra siūlomas Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Ar būtų pasiūlymų dėl papildomų komitetų? V. Mitalas.

V. MITALAS (*LF*). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Aš frakcijos vardu siūlau kaip papildomą Žmogaus teisių komitetą ir svarstymo datą birželio 21 dieną. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Gerbiami kolegos, ar galime bendru sutarimu pritarti Žmogaus teisių komitetui kaip papildomam ir svarstymo datai – birželio 21 dienai? Dėkoju. Pritarta bendru sutarimu.

11.46 val.

Civilinio kodekso papildymo 2.23[1] straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-1717 (*pateikimo tęsinys*)

Toliau 1-4 klausimas – Civilinio kodekso papildymo 2.23[1] straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-1717. Balsuojame.

Balsavo 123: už – 70, prieš – 23, susilaikė 30. Projektui pritarta.

Siūlomas Teisės ir teisėtvarkos komitetas, papildomų nėra siūloma. Siūloma svarstymo data. Turime apsispręsti dėl svarstymo datos. Pasiūlymų nematau. Manau, būtų logiška, kad jis būtų svarstomas taip pat kartu, tai yra birželio 21 dieną. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Dėkui, pritarta bendru sutarimu.

11.48 val.

Oficialiosios statistikos įstatymo Nr. I-270 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1692, Administracinių nusižengimų kodekso 221, 222 ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1693 (*pateikimo tęsinys*)

Darbotvarkės 1-8 klausimas, kurį mes jau apsvarstėme, jis buvo pateiktas, taigi dabar turėtume tik apsispręsti balsuodami. Tai yra 1-8.1 ir 1-8.2 klausimai – Oficialiosios statistikos įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1692. Balsuojame.

Balsavo 125: už – 113, prieš – 1, susilaikė 11.

Siūlomi komitetai – Audito komitetas kaip pagrindinis. Atsiprašau, Ateities komitetas kaip pagrindinis, kaip papildomi – Biudžeto ir finansų komitetas, Ekonomikos komitetas ir Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas.

A. Mazuronis norėtų pasisakyti.

A. MAZURONIS (*DPF*). Pirmininke, dėl komitetų, taip. Iš tiesų tradiciškai taip jau yra, kad pagrindiniu komitetu svarstant tokio pobūdžio klausimus visada būdavo Biudžeto ir finansų komitetas. Kažkaip keistai, gal čia Sekretoriatas suklydo, kad Ateities komitetas paskirtas kaip pagrindinis. Jeigu suklydo, tai viskas gerai, bet frakcijos vardu siūlau atitaisyti tą klaidą ir kaip pagrindinį skirti Biudžeto ir finansų komitetą, o Ateities komitetą – kaip papildomą prie visų kitų papildomų.

PIRMININKĖ. Dėkoju, matyt, buvo analogiškas pasiūlymas gerbiamo A. Butkevičiaus Biudžeto ir finansų komitetą siūlyti pagrindiniu komitetu. R. Lopata.

R. LOPATA (*LSF*). Aš norėčiau priminti, kad Seimas priėmė Ateities komiteto paruoštą rezoliuciją, joje nurodyta, kas lyderiauja ir kas svarsto šituos klausimus. Palaukite, nereikia, aš primenu, už ką jūs balsavote.

PIRMININKĖ. V. Mitalas.

V. MITALAS (*LF*). Aš labai atsiprašau, gerbiamoji Pirmininke, bet norėčiau dėl prieš tai buvusio klausimo. Jeigu sakome identiškai ir tą pačią svarstymo datą, tai kaip papildomą ŽTK numatyti kaip jau identišką komitetą. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. A. Butkevičius.

A. BUTKEVIČIUS (*DFVL*). Gerbiama Seimo Pirmininke, ką kalbėjo gerbiamas R. Lopata, prieš priimant sprendimus, visi supranta, reikia padaryti analitinį darbą, padaryti tam tikrą vertinimą, o visą šitą darbą atlieka Biudžeto ir finansų komitetas, o po to Ateities komitetas tegul ir priima politinius sprendimus, remdamasis tam tikra analitine medžiaga. Grįžkime gal prie racionalaus darbo. Ačiū.

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos, aš matau, kad yra du siūlymai, taigi turėtume apsispręsti balsuodami, aš siūlau balsuoti. Kas pritariate, kad pagrindinis komitetas yra Ateities komitetas, balsuojate už, kas pritariate, kad Biudžeto ir finansų komitetas – balsuojate prieš. Balsuojame. Už – Ateities komitetas, prieš – Biudžeto ir finansų komitetas.

Už – 65, prieš – 53. Pritarta, kad pagrindinis komitetas yra Ateities komitetas. Siūloma svarstyti birželio 21 dieną.

11.52 val.

Profesinio mokymo įstatymo Nr. VIII-450 37 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1304(2) (*priėmimo tęsinys*)

Toliau grįžtame prie 1-5 klausimo – Profesinio mokymo įstatymo vieno straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1304(2). Priėmimo stadija. Norėčiau pakviesti komiteto pranešėją gerbiamą E. Pupinį į tribūną. Pradedame priėmimą pastraipsniui.

Dėl 1 straipsnio yra gauta I. Kačinskaitės-Urbonienės ir E. Pupinio pataisa. Gerbiama I. Kačinskaite-Urbonienė gal galėtų ją pristatyti? Prašom.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (*DPF*). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Kaip matote, tai yra visiškai techninio pobūdžio pataisa, sumaišytos definicijos skirtingose vietose. Mes, kaip išvadų rengėjai, kartu su biuru pastebėję šitą klaidą, atitaisėme, yra suderinta su visomis institucijomis ir prašytume pritarti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Gerbiami kolegos, ar galime pritarti bendru sutarimu, nes ir komitetas tam pritarė? Dėkoju, pritarta bendru sutarimu. Taigi turime apsispręsti dėl viso 1 straipsnio. Ar galime pritarti jam bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta bendru sutarimu.

2 straipsnis. Dėl jo gauta Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastaba. Gerbiamasis pranešėjau, pristatykite komiteto nuomonę.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Ačiū. Gerbiami kolegos, iš tiesų įstatymas labai svarbus, jis turėtų įsigalioti birželio 1 dieną, nes pradedamas priėmimas į profesines mokyklas, paleidžiame LAMA BPO. Kai kurios profesijos, kaip ir anksčiau sakiau, programos, turinčios po tris kvalifikacijas, na, turi būti taip pat priimamos profesinėse mokyklose. Teisės departamentas pastebėjo, kad vis dėlto gali pritrūkti laiko – 10 dienų iki pasirašymo. Tačiau manau, kad nesvarbu – nuo pasirašymo įsigalios, todėl nesiūlome keisti kito termino, permesti mėnesį, kad paskui būtų per vėlu. Kai pasirašys, visa sistema pradės veikti. Siūlome nepritarti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Gerbiami kolegos, ar galime pritarti 2 straipsniui, suredaguotam pagal Teisės departamento pastabą? Dėkoju, pritarta bendru sutarimu. Dabar turėsime apsispręsti dėl viso įstatymo projekto, tačiau pirma motyvai. Už norėtų kalbėti E. Pupinis. Prašom.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Ačiū. Gerbiami kolegos, iš tiesų labai svarbus įstatymo projektas, kaip ir minėjau, čia kalbama apie galimybę stoti į profesines mokyklas, į profesijas, kurios suteikia po kelias kvalifikacijas. Tokių yra, pavyzdžiui, apdailininkas, kartu yra įgyjama tinkuotojo, plytelių klojėjo, dažytojo kvalifikacija. Arba padavėjas-barmenas – paprastai yra populiarios specialybės, nes žmogus turi daugiau pasirinkimo, nėra tokios siauros specializacijos.

Taip pat šiuo įstatymu mes užtikriname prieinamumą asmenims, įgijusiems kvalifikaciją per labai trumpą laiką, tai bus propaguojama. Bus sudaryta galimybė per Užimtumo tarnybą kas dvejus metus pakeisti kvalifikaciją pagal darbo rinkos poreikius arba pasikeitus, tarkime, vienai ar kitai profesijai, galbūt jai tobulėjant. Tai bus galima įgyti.

Taip pat labai svarbu, kad bus sudaryta galimybė specialiųjų poreikių jaunimui baigti mokymąsi, galbūt pereiti iš bendrojo išsilavinimo į pagrindinį, ilgiau tęsti studijas, tol, kol galės įgyti kvalifikaciją. Savaime suprantama, įstatymas sprendžia ir vieną piktnaudžiavimą, kuomet asmenys stodavo į profesines mokyklas dėl socialinių garantijų, po to, kiek laiko pasimokę, nutraukdavo, vėl stodavo iš naujo, vėl gaudavo socialines garantijas. Manyčiau, tai galima išspręsti kitais būdais, per socialinę paramą, nebūtinai per švietimo sistemą. Siūlau pritarti šiam įstatymo projektui.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai išsakyti. Balsuokime dėl Profesinio mokymo įstatymo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1304. Kas pritariate, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 107 Seimo nariai: už – 107, prieš nebuvo, susilaikiusių nebuvo. Profesinio mokymo įstatymas priimtas. (*Gongas*)

Gerbiami kolegos, tiesiog noriu atkreipti dėmesį, kad nebuvo atskiro patvirtinimo dėl papildomo komiteto dėl Civilinio kodekso papildymo vienu straipsniu įstatymo projekto, tai yra dėl darbotvarkės 1-4 klausimo. Ar galime pritarti, kad papildomu komitetu būtų Žmogaus teisių komitetas? Pagal analogiją su prieš tai svarstytu įstatymu. (*Balsai salėje*) Galime pritarti bendru sutarimu. Dėkoju, pritarta bendru sutarimu.

11.57 val.

Augalų sėklininkystės įstatymo Nr. IX-602 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1223(2)ES, Administracinių nusižengimų kodekso 589 straipsnio pakeitimo ir Kodekso papildymo 342[8], 342[9] straipsniais įstatymo projektas Nr. XIVP-1224(2) (*svarstymo tęsinys*)

Toliau turime apsispręsti ir balsuoti dėl darbotvarkės 1-6.1 klausimo. Atsiprašau, pradedame darbotvarkės 1-6.1 klausimo svarstymą – Augalų sėklininkystės įstatymo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1223(2). Svarstymo stadija. Kviečiu gerbiamą V. Pranckietį pristatyti komiteto išvadą.

V. PRANCKIETIS (*LSF*). Gerbiami kolegos, priminsiu, atsižvelgiant į Konstitucinio Teismo 2008 m. sausio 21 d. nutarimą, kad licencijavimo tvarka turi būti nustatyta įstatymu, šis įstatymo projektas ir buvo teikiamas. Kaimo reikalų komitete buvo svarstyta gegužės 11 dieną. Sprendimas – pritarti komiteto patobulintam Lietuvos Respublikos augalų sėklininkystės įstatymo pakeitimo įstatymui ir komiteto išvadoms. Šeši dalyvavusieji vienbalsiai balsavo už. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Taip pat norėčiau pakviesti gerbiamą S. Šedbarą pristatyti Teisės ir teisėtvarkos komiteto išvadą dėl lydimojo.

S. ŠEDBARAS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, ką tik pristatytas reguliacinis įstatymas nustato tam tikras taisykles, už kurių nesilaikymą ANK yra numatytos sankcijos. Taigi komitetas Administracinių nusižengimų kodekso pataisas svarstė gegužės 25 dieną ir, visiems septyniems dalyvavusiems balsavus už, pritarė šiam projektui.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Diskutuoti užsirašiusių nėra. Dėl motyvų užsirašiusių taip pat nėra. Taigi galime pereiti prie balsavimo. Darbotvarkės 1-6.1 klausimas – projektas Nr. XIVP-1223. (*Balsai salėje*) Girdžiu siūlymus pritarti bendru sutarimu. Gerbiami kolegos, ar galime pritarti bendru sutarimu darbotvarkės 1-6.1 klausimui po svarstymo? (*Balsai salėje*) Dėkoju, pritarta bendru sutarimu.

11.59 val.

Šilumos ūkio įstatymo Nr. IX-1565 20, 23 ir 24 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1678, Valstybės paramos daugiabučiams namams atnaujinti (modernizuoti) įstatymo Nr. I-2455 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1679, Administracinių nusižengimų kodekso 349 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1680 (*pateikimas*)

Toliau darbotvarkės 1-9.1 klausimas – Šilumos ūkio įstatymo Nr. IX-1565 trijų straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1678. Pateikimas. Kviečiu K. Adomaitį į tribūną.

K. ADOMAITIS (*LF*). Gerbiamieji Seimo nariai, teikiu Šilumos ūkio, Valstybės paramos daugiabučiams namams atnaujinti ir Administracinių nusižengimų kodekso įstatymų pakeitimus. Savo pristatymą pradėčiau nuo to, kad mes neseniai 0,5 mlrd. eurų skyrėme energijos kainų kompensacijoms mažindami elektros ir dujų kainas. Mes taip pat skyrėme didžiules pinigų sumas šildymo kompensacijoms šeimoms, namų ūkiams, kurie sumoka didžiules sumas už savo namų šildymą. Šitą įstatymą aš matyčiau kaip antiinfliacinio paketo dalį, kaip išplėtimą šitos iniciatyvos, jis būtų nukreiptas ne į kompensavimą, ne į papildomas išmokas, bet į energijos kainų sumažinimą.

Šių pakeitimų esmė. Yra trys įstatymai, juos labai trumpai pristatysiu. Pirmojo, Paramos daugiabučiams atnaujinti įstatymo, esmė yra, kad mes padidiname paramą mažajai renovacijai, tai yra šildymo sistemų atnaujinimui pastate, nuo 30 % iki maksimalių 70 %, tai yra net iki 70 % būtų kompensuojamas vamzdynų atnaujinimas. Čia būtų ministro tvarka patvirtintas tikslus procentas, tačiau dar numatyta, kad jeigu tai yra dėl privalomų pakeitimų, dėl labai senų sistemų atnaujinimo, kurios privalomai turi būti atnaujintos, procentas būtų nei mažesnis, nei didesnis, o 70 %.

Antras įstatymas yra Šilumos ūkio įstatymo kelių straipsnių pakeitimai. Jie reglamentuoja… Pats įstatymo tikslas yra nukreiptas į šilumos mazgus, šilumos mazgų atnaujinimą tikimasi paspartinti. Šilumos ūkio įstatymas patikslina nuostatas, kas turi įvertinti, ar daugiabutis yra neefektyvus, pagal kokias taisykles elgtis, kai nustatoma, kad jis yra neefektyvus. Pavyzdžiui, šilumos tiekėjai turi pateikti vertinimą, kad daugiabutis yra neefektyvus, tada daugiabučio namo valdytojas turi priimti sprendimus, kokie veiksmai turi būti atlikti. Patikslintos tvarkos, kas ką prižiūri ir kas už ką yra atsakingas, numatyta, kad ir šilumos tiekėjai, nes yra didelė… atnaujinant šilumos mazgus kyla daug ginčų tais atvejais, kai šilumos mazgai priklauso šilumos tiekėjams, nes jie vis dar ne visi perduoti daugiabučių namų savininkams. Nustatyta, kaip reglamentuojami atvejai, kai ne patys daugiabučių namų savininkai yra ir šilumos mazgo savininkai. Tai turėtų gerokai padėti palengvinti ir aiškiau reglamentuoti šilumos mazgų atnaujinimo procesą tais atvejais.

Trečias įstatymas. Administracinių nusižengimų kodekso pakeitimas, juo sugriežtinamas privalomųjų reikalavimų daugiabučių namams laikymasis. Tai yra kad nebebus to etapo, kai skiriamas tik įspėjimas, iš karto bus daugiabučių namų valdytojams skiriama kelių šimtų eurų bauda už tai, kad jie neįgyvendina privalomųjų reikalavimų. Tai irgi yra labai svarbus dalykas, nes dažnai jie pernelyg aplaidžiai žiūri į savo pareigas ir nesilaiko terminų ir savo įsipareigojimų prižiūrėti daugiabučio namo šildymo sistemas.

Visų šitų trijų įstatymų pakeitimai yra paketas, kuris pagreitins mažosios renovacijos eigą ir, tikiuosi, gerokai leis panaudoti tą paramą, kurią mes šiuo metu skiriame mažajai renovacijai.

Labai trumpai apie motyvus, kodėl tai yra svarbu. Jeigu mes sugebėsime išjudinti mažąją renovaciją, visų pirma, tai bus naudinga tiems daugiabučiams, kurie šiuo metu yra prasčiausios būklės, tai yra mes padėsime tiems daugiabučiams, kurie sunaudoja daugiausiai energijos. Tai bus taikli parama, priešingai negu 0,5 mlrd. eurų kompensacija visai Lietuvai – ir tiems, kurie daug moka, ir kurie mažai moka. Maždaug 3 tūkst. daugiabučių šiuo metu yra su senais, neautomatizuotais šilumos mazgais, kurie turėtų būti atnaujinti. Preliminariais skaičiavimais, tokia mažoji renovacija galėtų paliesti kelis šimtus tūkstančių gyventojų.

Antras dalykas. Toks šilumos mazgų atnaujinimas, mažosios renovacijos sutvarkymas yra ganėtinai greitas dalykas. Mes negalime tikėtis, kad mes greitai renovuosime visiškai visus savo daugiabučius. Tai yra metus trunkantys procesai, ribojami statybininkų pajėgumų ir kitų dalykų. O, tarkime, šilumos mazgo atnaujinimas yra sąlyginai pigus – jis kainuoja 15 tūkst. eurų, jį galima padaryti per savaitę ir tai daug greičiau duotų rezultatą.

Trečias dalykas. Tai būtų labai greitai gyventojams atsiperkanti investicija. Šiuo metu po modernizacijos (būtų galima lyginti) padeda sutaupyti apie 15–30 % šilumos energijos ir tai gali atsipirkti, vidutiniame daugiabutyje toks šilumos mazgo atnaujinimas atsipirktų per vienerius metus, jeigu jis gautų 70 % valstybės paramą.

Ketvirtas dalykas. Tai čia sprendžia ne tik energijos taupymą. Mažosios renovacijos nedideli projektai padeda subalansuoti šilumą daugiabučiuose, kurių vienas butas šąla, kitas – šyla. Dėl to sulaukiama daug skundų.

Penktas dalykas. Ši renovacija yra svarbi ir paprasčiausiai dėl saugumo. Jeigu mes vis dėlto nerenovuojame ir atidedame ateičiai šilumos mazgų sutvarkymą, vamzdynų sutvarkymą, vadinasi, avarijų atveju, tokių šilumos mazgų avarijų atveju, termofikacinis vanduo gali išsilieti iš viso miesto sistemos ir gali būti daug didesnis pažeidimas visai miesto sistemai. O renovuojant šilumos mazgus namo sistema yra atskiriama nuo miesto sistemos ir avarijų, sprogimų atveju ir panašiai yra daug lengviau suvaldyti tą avariją.

Galiausiai, jeigu mums pavyktų sutvarkyti visus daugiabučius, jeigu tikrai įgautume tą tempą ir mastą, kurio tikimės, ir visi daugiabučiai atnaujintų savo automatizuotus šilumos mazgus, naudą pajustų ir tie daugiabučiai, kuriems šiandien nieko nereikia daryti, kurie jau šiandien turi naujus šilumos mazgus, nes tik kai visi daugiabučiai mieste yra atnaujinti, tada galima, pavyzdžiui, sumažinti visos miesto šilumos sistemos temperatūrą ir tokiu būdu tiesiog sumažinti šilumos nuostolius visame tinkle. Bet to, aišku, dar reikės palaukti.

Toks šitos iniciatyvos pristatymas. Laukiu jūsų klausimų.

PIRMININKĖ. Dėkoju už pristatymą. Jūsų norėtų paklausti Seimo nariai. Pirmoji klausia L. Nagienė. O toliau posėdžiui pirmininkaus pavaduotojas P. Saudargas.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Gerbiamas kolega, iš tikrųjų kai kurie regionai, rajonai labai gražiai susitvarkė, šilumos mazgai renovuoti, jie renovuoti gyventojų lėšomis. Dabar mes, aišku, padėsime didiesiems miestams, kurie labai stipriai yra atsilikę. Mes žinome – Vilnius yra didžiausia problema, nes, kai Šilumos ūkio įstatymą keitėme, taip buvo.

Gal galite įvardinti, kiek yra tokių namų, kuriems jau šiandien būtina renovacija, ir ar nebus pažeistos?.. Šiaip ar taip, tie 30 % vis tiek bus dengiami gyventojo. Jis turės prisidėti. Dabar jūsų vieno iš šių straipsnių pakeitime – net be gyventojų sutikimo, jeigu nustato, kažkas nustato, gavę informaciją, parašyta viename straipsnyje, apie neefektyviai šildomą namą, kad yra neefektyvus šildymas.

Kaip jums atrodo, ar nebus gyventojų teisės pažeistos, ar neprasidės dar didesni skundai? Aš manyčiau, kad tai vis tiek turėtų būti suderinta ir su namo gyventojais. Ačiū.

K. ADOMAITIS (*LF*). Tik tais atvejais, kai neatitinka privalomųjų reikalavimų, būtų tai daroma bet kuriuo atveju. Aš manau, kad iš tiesų su tokia 70 % parama gyventojams pagal skaičiavimus atsipirktų jau per pirmus metus. Taip, jie turėtų prisidėti, bet energijos sutaupymas padėtų per pirmus metus atpirkti tą jų prisidėjimą. Iš tiesų mes sprendžiame tokią… Reikia pasakyti, kad dažnai tie daugiabučiai, kurie gerai tvarkomi, kur gyventojai suinteresuoti ir aktyviai dalyvauja, paprastai jau būna sutvarkyti. Bet mes turime, kenčia visa Lietuva, kai turi mokėti didžiulę kainą už energiją ir kartu kompensuoti, skirti dideles šildymo kompensacijas tiems daugiabučiams, kurie nesutvarkyti, kur gyventojai nesuinteresuoti, nedalyvauja namo valdyme, nekuria bendrijų. Šiuo atveju iš tiesų padarytume tikrai nedidelę renovaciją, tikrai nedidelę investiciją, kaip minėjau, apie 15 tūkst. eurų, 70 % paramą, iš to naudą pajustų ir tie patys gyventojai, užsitikrintų savo namo sistemų saugumą, galų gale mes kalbame apie saugumą tų sistemų, ir jiems tai atsipirktų. Manau, kad tai neišvengiamas sprendimas esant tokioms energijos kainoms.

PIRMININKAS (P. SAUDARGAS, *TS-LKDF*). Dėkoju. Toliau klausia gerbiama L. Girskienė.

L. GIRSKIENĖ (*LVŽSF*). Gerbiamas Kasparai, aš tikrai labai sveikinu iniciatyvą. Palaikysiu ir savo frakcijos narius agituosiu palaikyti jūsų pasiūlymą. Noriu paklausti. Ar jūs nesvarstėte tokio varianto dėl asignavimų perdavimo savivaldybėms, nes tada būtų dar paprasčiau pasinaudoti šia parama, kadangi dabar vis dėlto dar daug daugiabučių namų bendrijų savininkų, na, tiesiog įstringa dėl tam tikrų procedūrų, kad ir turi didelį norą renovuoti šilumos punktus. Galbūt būtų verta pasvarstyti, kad šią sumą, skirtą mažajai renovacijai, būtų galima atiduoti disponuoti savivaldybėms?

K. ADOMAITIS (*LF*). Iš tiesų geras siūlymas, reikėtų jį išdiskutuoti. Manau, kad daugiabučių paramos įstatyme dalis dalykų persikels į ministro tvirtinimo tvarką ir galbūt ten bus galima irgi pataisyti. Jeigu tai yra neįmanoma poįstatyminiais aktais, būtų galima diskutuoti ir svarstymo metu plėsti nuostatas.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūsų klausia gerbiama I. Pakarklytė. Prašau.

I. PAKARKLYTĖ (*LF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Manau, kad toks projektas tikrai yra reikalingas ir patrauklus gyventojams dėl visų gerbiamo Kasparo išvardytų priežasčių: dėl mažesnių kaštų, dėl efektyvumo, taip pat ir kainos patrauklumo, greičio, kaip tas procesas vyksta. Šie argumentai turbūt neatremiami.

Aš jūsų dar norėjau paklausti. Galbūt žinote kitų šalių, kurios panašiomis klimato sąlygomis būtų tokį mažosios renovacijos modelį išvysčiusios? Galbūt turite tokios informacijos ir kaip tai pasiteisino, paspartino renovacijos procesus?

K. ADOMAITIS (*LF*). Geras klausimas. Iš tiesų nelyginau mažosios renovacijos procesų skirtingose šalyse, tai nelabai galiu išsiplėsti. Gal tik galiu pakomentuoti, kad vis dėlto ta mažoji renovacija nutaikyta į tikrai senus daugiabučius, kur naudojamos technologijos dar nuo praėjusio šimtmečio vidurio. Netgi nelabai ir vertindami, kaip tvarkosi kitos šalys, mes turėtume, na, XXI amžiuje turėti modernizuotas šildymo sistemas.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūsų klausia gerbiamas K. Vilkauskas.

K. VILKAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas kolega, jūsų projekte numatoma, kad šilumos punktų atnaujinimo, modernizavimo kaina gali būti remiama, kalbama apie 70 %. Bet kodėl ne privaloma?

Šiame procese pagal jūsų projektą nedalyvauja gyventojai. Jeigu punktas renovuojamas, komisija atėjo, nustatė, kad reikia, o gyventojų nuomonė nelabai svarbi. Bet kartu paskui Administracinių nusižengimų kodekse jūs jau sakote, kad jungtinės veiklos pirmininkai ir panašiai už tą nepriežiūrą galėtų gauti administracines baudas.

Tai du klausimai. Kaip dėl tų baudų ir kompensavimo? Pavyzdžiui, šilumos tiekėjas tvarko tą šilumos punktą, kodėl galima, o ne būtina kompensuoti visą tą sumą?

K. ADOMAITIS (*LF*). Manau, kad reikėtų šiek tiek patikslinti, kad gali būti skirtingi tos renovacijos būdai. Tai yra gyventojai mažajai renovacijai gali rinktis ir daug platesnį negu vien šilumos mazgo atnaujinimą, gali atnaujinti visus vamzdynus, radiatorius ir taip toliau. Tai jau yra investicijos pačių gyventojų sprendimu pagal ministro būsimą tvarką. Jos privačiu atveju gali būti iki 70 %. Aš manau, ministerija ir specialistai sudėlios ten tiksliau, kokia apimtimi reikia remti.

Jeigu kalbame apie šilumos mazgų renovavimą, tai yra tik tam tikros sistemos dalies, kainuojantį apie 13 tūkst. eurų, aišku, kainos šiuo metu greitai kyla, bet šiuo metu maždaug tiek, tai tuomet yra atskira nuostata, kad bus remiama 70 %. Tai yra jeigu gyventojams kokia nors privaloma tvarka yra nustatyta, kad jų daugiabutis yra neefektyvus ir kad jį reikia atnaujinti, bent jau šilumos mazgą, tą nedidelę dalį, čia jau, kaip sakyti, sprendžia ne jie, o daugiabučio namo valdytojas, tuomet ta parama yra 70 % ir jie tiesiog turi ją gauti, nes tai yra jau toks ir privalomas dalykas. Toks buvo įstatymo siūlymas.

PIRMININKAS. Dėkoju.

K. ADOMAITIS (*LF*). O dėl baudų, atsiprašau, ne visai supratau klausimą.

K. VILKAUSKAS (*LSDPF*). Atstovams, pirmininkams administracinės baudos iki 150 eurų, jeigu jie neprižiūri to punkto.

K. ADOMAITIS (*LF*). Dėl baudų daugiabučių namų valdytojams, tai jeigu yra tam tikrais atvejais jungtinės veiklos sutartimi valdomas daugiabutis, tuomet tiems, kas yra atsakingi už tų privalomų reikalavimų įgyvendinimą, nes kartais, beje, gal net ir dažnu atveju, tie jungtinės veiklos sutartimi veikiantys asmenys nėra tie, kurie labai aktyviai kreiptų dėmesį į savo daugiabutį. Bet, aišku, skirtingų atvejų būna, čia tikrai neabsoliutu.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūsų taip pat nori paklausti gerbiamas R. Šarknickas. Prašom.

R. ŠARKNICKAS (*LVŽSF*). Ačiū, gerbiamasis posėdžio pirmininke. Aš irgi pritarsiu jūsų projektui po pateikimo. Aš tik norėjau paklausti ir dėl to, kad dabar, kaip žinome, išaugusi infliacija, pabrangusios statybinės medžiagos, kiek yra tos tikimybės, kad pasinaudos namų bendrijos?

Kitas klausimas. Kaip ir minėjote, 30 % yra iš gyventojų, 70 % iš valstybės. Aš norėjau pasakyti, kad Lietuvoje yra didelė dalis apleistų bendrabučių, juose gyvena socialiai remtinos šeimos, savininkai tuose bendrabučiuose, tačiau beveik 30 metų yra problema, kai savininkai nesutaria su savivaldybe, kuri norėtų renovuoti. Kaip šiuo atveju, ar jums žinoma šita problema ir kokį rastumėte to dalyko sprendimą? Ačiū.

K. ADOMAITIS (*LF*). Kaip matau, dažniausiai sunku susitarti tiems bendrabučių gyventojams dėl to, kad iš tiesų žmonės turi mažai lėšų ir galbūt ne taip įsitraukia į to daugiabučio valdymą. Visiška daugiabučio renovacija iš tiesų retai kada atneša tą tokią finansinę naudą, jinai galbūt pakeltų bendrabučio ar kokio nors mažiau prižiūrimo namo kaip nekilnojamojo turto vertę, plius padėtų šiek tiek sutaupyti energijos, bet finansiškai po tos renovacijos žmonės nebūtinai, kaip sakyti, išeitų į pliusą. Jie galbūt uždirbtų iš tos pusės, kad jų nekilnojamasis turtas pabrango, bet finansiškai jiems nebūtų pliusas ir tai viena iš priežasčių, kodėl jiems tai nelabai atrodo patrauklu.

Čia mes kalbame apie mažesnės apimties investicijas, kurios, aš manau, tikrai būtų priimtinos ir įmanomos ir socialiai remtiniems žmonėms. Plius valstybės parama būtų daug didesnė ir tokiu atveju būtų galima daug greičiau padaryti tuos mažus darbus ir, kas svarbiausia, šitie maži darbai finansiškai atsipirktų, žmonės pajustų savo sąskaitose realią naudą. Galbūt tai nepakeltų nekilnojamojo turto vertės, bet pačios energijos sąnaudų sutaupymas realiai jiems padėtų piniginiu atžvilgiu.

PIRMININKAS. Dėkoju. Laikas klausti baigėsi. Dėkoju pranešėjui. Galite užimti savo vietą. Dabar už pasisakys gerbiama L. Girskienė.

L. GIRSKIENĖ (*LVŽSF*). Lyg ir ministras buvo pirmas. Iš tikrųjų aš kalbėsiu iš savo praktikos. Įgyvendinus šiuos pasiūlymus, kuriuos teikia kolega K. Adomaitis, galima būtų sutaupyti iki 30 % šilumos energijos daugiabučiame name, nes šildymo sistemos pakeitimas yra vienas iš efektyviausių būdų sutaupyti netgi ir nerenovuojant namo. Tikrai kviečiu visus palaikyti, net nesvarstant kitos galimybės.

PIRMININKAS. Prieš atsirado norinčių kalbėti. Gerbiamasis K. Mažeika, prašom.

K. MAŽEIKA (*DFVL*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Tikrai nesu prieš, tačiau toks susidaro vaizdas, kad šitai Vyriausybei ir šitai Aplinkos ministerijai baigėsi meduoliai ir dabar griebiasi bizūno, nes bet kuriuo atveju projekto ketinimai galbūt yra geri, tačiau matome tam tikras bausmes ir prievoles patiems butų savininkams. Iš tikrųjų ko trūko iki šiol, kodėl tas procesas nevyko, iš tiesų gal reikėtų identifikuoti pirmiausia problemas, nes ministras žadėjo, kad bus reformuota „Beta“, prijungta prie „Apva“, procesas pagerės, paskaidrės viskas, bus labai šaunu ir gražu. Tačiau matome, kad reikia kitų priemonių, tai yra bizūno, ir tai tikrai nėra pateisinama, ypač šiomis aplinkybėmis, kai žmonės galvoja, kaip nusipirkti duonos, net ir kitose Europos šalyse, kaip gauti maisto taloną ir apsirūpinti pagrindiniais maisto produktais.

Manau, kad šiuo atveju tikrai reikėtų ne gąsdinti žmones, o koncentruotis į viešinimą, į procesų sutrumpinimą, į naujų medžiagų ir greitesnių sprendimų priėmimą. Tai iš tiesų leistų žmonėms patiems pasirinkti, o ne bizūnu versti, kad jie darytų vienus ar kitus sprendimus, nes tai tikrai atrodo labai keistai.

Todėl, kolegos, tikrai linkiu ir aplinkos ministrui, kuris yra čia, salėje, kad darytų tokius strateginius žingsnius, o ne prašytų kolegų, kad pateiktų projektus, kurie padėtų jiems išsitraukti bizūną ir tuos žmones vyti renovuoti savo šilumos punktų ar kažkokių kitų elementų. Iš tiesų šilumą taupyti yra labai svarbu, bet pasirinkta priemonė tikrai nėra pati geriausia.

PIRMININKAS. Dėkoju. Be bizūno, bet tikrai raginu visus susirinkti, nes balsuosime. Esame balsavimo lange. Dėl viso projekto buvo išsakyti motyvai.

Dabar balsuosime dėl 1-9.1, 1-9.2, 1-9.3 klausimų – projektų Nr. XIVP-1678, Nr. XIVP-1679, Nr. XIVP-1680. Šilumos ūkio įstatymas ir lydimieji. Gerbiami kolegos, balsuojame po pateikimo. Balsuojame po pateikimo.

Užsiregistravo 79, balsavo 79 Seimo nariai – visi 79 balsavo už, nors buvo ir kitokių kalbų. Gerbiami kolegos, nustebinote.

Dabar per šoninį mikrofoną norite kalbėti? Gerai. Gerbiamas R. Žemaitaitis. Jūs stovite. (*Balsai salėje*) Labai atsiprašau, nepamačiau, gerbiama premjerė.

I. ŠIMONYTĖ (*TS-LKDF*). Kadangi čia yra toks įstatymo pakeitimas, kuris būtų aktualus, kad per vasarą būtų galima tuos projektus įgyvendinti prieš šildymo sezoną, aš prašau skubos dėl šito projekto. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ar galime bendru sutarimu pritarti skubai? Dėkoju.

Dabar K. Mažeika. Jūs tik stovite ir diriguojate, kas kalbės per mikrofoną. Man labai keista, kad jūs ten stovite. Prašom, gerbiamas K. Mažeika.

K. MAŽEIKA (*DFVL*). Ačiū, pirmininke. Aš girdėjau per pateikimą, kad ten ir pinigų reikės, ir bus žmonėms geriau. Ką premjerė sako dėl skubos, tai manau, kad reikėtų pirmiausia atsižvelgti į tai, kad projektas nėra Vyriausybės, o yra teiktas atskirų Seimo narių, todėl tikrai reikėtų Vyriausybės išvados, kad galėtume žinoti ne kelių Seimo narių nuomonę ir kažkokius norus, bet Vyriausybės. Manau, tada tikrai būtų lengviau apsispręsti.

PIRMININKAS. Dėkui. Gerbiamas ministras jums gal atsakys. S. Gentvilas. Prašom.

S. GENTVILAS (*LSF*). Dėl aiškumo. Parašą ant įstatymo dėjo ir D. Kreivys, tai projektas tikrai rengtas derinant su abiem ministerijomis. Klimato kaitos programos sąmatoje numatyti ir finansai, 70 % paramos išlaidų, ką jau premjerė kalbėjo, kad per vasarą galėtume atnaujinti konkrečius projektus ir konkrečių daugiabučių šilumos punktus. Pinigai rezervuoti, išvados siūlau neprašyti.

PIRMININKAS. Jūs manote, kad išvados nereikia. Buvo du alternatyvūs siūlymai, kad reikia Vyriausybės išvados ir kad nereikia. Balsuosime pagal pirmąjį pasiūlymą. Tie, kurie balsuos už, mano, kad reikia Vyriausybės išvados, kiti balsuos kitaip. Balsuojame dėl Vyriausybės išvados poreikio. Kas balsuoja už, mano, kad reikia Vyriausybės išvados, kas balsuoja prieš, mano, kad nereikia. Buvo dvi alternatyvios nuomonės. (*Balsai salėje*) Panašu, kad pati Vyriausybė nenori išvados prašyti, bet pažiūrėsime, kaip balsuos Seimas.

Užsiregistravo 90, balsavo 90 Seimo narių: už – 39, prieš – 51. Vyriausybės išvados neprašysime.

Gerbiamas R. Žemaitaitis vis dar šiaip sau ten stovi. (*Balsai salėje*) Jūs turite eiti į tribūną, tai tvarka. Nėra norinčių kalbėti. Klausimą baigėme.

R. Žemaitaitis. Prašom į tribūną pristatyti savo… (*Balsai salėje*) Palaukite, palaukite, palaukite, jūs mane ir suvėlėte.

Dar nepaskyrėme komitetų. Siūlomi komitetai: pagrindinis – Ekonomikos komitetas, o dėl lydimojo Administracinių nusižengimų įstatymo projekto Nr. XIVP-1680 – Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Papildomas yra Aplinkos apsaugos komitetas dėl dviejų pirmų ir dėl trečio lydimojo nėra papildomo komiteto. Ar galime bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Ir Biudžeto ir finansų komitetas, taip. Atsiprašau. Aplinkos apsaugos komitetas ir Biudžeto ir finansų komitetas. Galime pritarti? Dėkoju, pritarta. Siūloma svarstyti birželio 21 dieną. Galime pritarti? Dėkoju, pritarta.

12.25 val.

Šilumos ūkio įstatymo Nr. IX-1565 2, 4 ir 10 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1488 (*pateikimas*)

Dabar jau, gerbiamas Remigijau Žemaitaiti, prašom į tribūną, paskutinis klausimas, tai yra 1-10 klausimas – Šilumos ūkio įstatymo projektas Nr. XIVP-1488. Prašau.

R. ŽEMAITAITIS (*LRF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, tęsiu Kasparo gerą idėją ir mintį, čia yra projektas, parengtas faktiškai pagal Estijos modelį, tai yra pagal Talino modelį, kai prieš beveik 14 metų daugiabučių namams, siekdami sumažinti šilumos priklausomybę nuo centralizuoto šildymo, daugiabučių namams leido įkurti vadinamuosius mažuosius šilumos gamintojus. Mažasis šilumos gamintojas būtų iki 100 kilovatų, tai yra mes šiandien vystome atskirus rajonus Vilniuje, atskirus rajonus kituose didmiesčiuose, yra atskiri nutolę daugiabučiai. Yra centralizuotas šildymas, dažniausiai kūrenamos, jeigu imsime Vilnių, dujos.

Šiuo projektu siekiama sumažinti priklausomybę nuo dujų, kartu priklausomybę ir nuo centralizuoto šilumos gamintojo. Siūloma, kad būtų įrengta nedidelė katilinė (iki 100 kilovatų), ar tai būtų hidroelektrinė, ar tai būtų geoterminis, ar tai būtų saulės, ar tai būtų mini vėjo jėgainės, būtų net to paties biokuro katilinės. Toks yra projektas.

Taip pat reikia paminėti, kad dar 2007 metais Vilniaus miesto savivaldybėje mes svarstėme apie tokią galimybę ir per tuomečio Ūkio departamento pasitarimą pas merą irgi buvo pritarta tokioms idėjoms, tokioms mintims. Kolegos, gal klausimų tada?

PIRMININKAS. Dėkoju. Trumpai greitai pristatėte, tai gerbiamas E. Pupinis klausia.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Ačiū. Gerbiami kolegos, kas tinka Talinui, ko gero, netinka kokiems Molėtams, kur yra, tarkime, centralizuoti tinklai. Tarkime, iš sistemos pašalinti vieną ar kitą namą yra tam tikrų problemų ne tik dėl ekologinių dalykų (kiekvienas taškas teršia), bet ir dėl to, kad išardai sistemą. Taip tik atrodo, kad kiekvienas išjungimas neduoda tam tikro finansinio minuso centralizuotiems tinklams, kurie apskaičiuoti pagal savo pajėgumus ir galingumus. Turėjome ir tokios patirties, kai viena stamboka įmonė išjungė ir išėjo, automatiškai pridėjo priedą ūkiui –

5 % kaina padidėjo. Ar nemanote, kad čia gali būti problemų mažose savivaldybėse, mažuose miestuose? Ačiū.

R. ŽEMAITAITIS (*LRF*). Tikrai pritariu jūsų minčiai, ne tik Molėtuose, buvo Ukmergėje tas pats pavyzdys, buvo Kalvarijoje, buvo Mažeikiuose panašių pavyzdžių. Dėl to ir būtų alternatyva ir faktas – savivaldybei išduodamas leidimas įrengti mažą šilumos gamintoją. Turėtų į tai atsižvelgti. Mažeikiuose situacija (nėra Laimos, jums irgi, ko gero, galėtų pasakyti), yra dujų tiekėjai Rokiškyje, bijau dabar sumeluoti, kokioje Rokiškio seniūnijoje yra ten išvis labai didelė problema, kai penki daugiabučiai yra kaip ant adatos prikabinti prie vieno dujų gamintojo. Jie net neturi galimybės pasistatyti ir pasirinkti. O savivaldybė nori. Net Rokiškio yra pavyzdys, kad pati savivaldybė net norėtų ir prisidėtų. Čia atsirastų alternatyva, galimybė ir savivaldybė spręstų. Tikrai nemanau, kad čia mes turėtume prievartos būdu nustatyti.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūsų taip pat paklaus gerbiama L. Girskienė. Prašom.

L. GIRSKIENĖ (*LVŽSF*). Aš pritarsiu ir tikrai kviečiu kolegas pritarti pateiktam pasiūlymui. Jis yra labai į temą šiuo metu, kai yra svarstomas Aplinkos ministerijos teikiamas energetikos paketas ir atsinaujinančių energijos šaltinių įdiegimo paketas. Daugiabučių namų gyventojai yra suinteresuoti įsirengti saulės elektrines, geoterminį šildymą savo namuose.

Gerbiamasis pranešėjau, gal galite plačiau truputėlį apie Talino pavyzdį. Ar pasiteisino, ar noriai gyventojai naudojosi tokia alternatyva? Ir kiek galbūt sumažėjo šilumos energijos kaštai?

R. ŽEMAITAITIS (*LRF*). Kiek man teko lankytis, čia jau yra ganėtinai seniai, nes projektas yra iš praėjusios kadencijos, tas modelis pasiteisino, ypač senų namų savininkai darydami renovaciją, ypač kvartalo renovaciją, net atskirų namų (Aplinkos ministerija gavo, yra Kasparo dabar pasiūlymas, yra prisidėjęs prie šio dalyko), įsirengė saulės kolektorius. Ir jeigu mes šiandien turime… konkrečiai galime Vilniaus pavyzdį pasakyti, gyvenate visi Seimo nariai, didžioji dalis Seimo narių gyvena viešbučiuose. Yra vadinamasis cirkuliacinis gyvatukas ir šiandien Vilniaus šilumos tinklai gal kūrena dujas, gal kūrena kitą alternatyvią medžiagą, patiriami dideli kaštai. Toje vietoje esantis daugiabutis, turėdamas saulės *batareiką* arba net tą pačią vandens cirkuliacinę sistemą, visiškai galėtų sau pasigaminti šilumos arba karšto vandens. Jeigu yra geoterminis, lygiai taip pat šiandieną jis name karšto vandens sau pasigamins. Kaip parodė ir Talinas, mes esame šiaurinis rajonas, valstybė, esanti šalto klimato zonoje, žiemą bet kokiu atveju iš centralizuotų šilumos tinklų mes turėsime imti šildymą, bet balandį, gegužę, rugsėjį, spalį, lapkritį ir vasaros sezonu jie visiškai galėtų pasigaminti sau tiek karšto vandens, tiek šilumos.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūsų taip pat nori paklausti gerbiamas A. Skardžius. Prašom.

A. SKARDŽIUS (*DPF*). Ačiū, gerbiamasis pirmininke. Gerbiamasis Remigijau, turbūt ne jūs pirmas, ką tik ir K. Adomaitis stovėjo tribūnoje, siūlote išties inovatyvius, laikmetį atitinkančius siūlymus mažinti centralizuotos šilumos perdavimo kaštus, daryti efektyvesnį vartojimą. Tačiau centralizuotos šilumos gamintojai prieš du dešimtmečius (dar pamenu, anoje senoje salėje) prastūmė įstatymą, nevalia nuo jų atsijungti, daro savo lobizmą, tylų lobizmą, žlugdo visus tokius projektus, kaip vasarą pasišildyti saulės energijos kolektoriais, kad nereikėtų patirti didžiulių perdavimo kaštų deginant dujas. Kaip, gerbiamas Remigijau, jūs ketinate įveikti tą didelį stiprių lobistų pasipriešinimą? Jie jums neatiduos nė vieno daugiabučio į jūsų siūlomas rankas. Ačiū.

R. ŽEMAITAITIS (*LRF*). Ačiū, kolega. Man su kolega D. Kreiviu tenka darbuotis jau trečią kadenciją, dirbdami Ekonomikos komitete mes ta tema tikrai buvome sutarę. Jis kaip energetikos ministras žino, kokia yra problema. Aš net neabejoju, kad palaikymas iš jo ir jo grupės bus. Jeigu jie arba pats Dainius nepalaikytų, būtų prieš tokį projektą, man tuomet kiltų klausimas, į kurią pusę mes dabar bandome laivą prišvartuoti, ypač žinant, kokia yra geopolitinė situacija ir kokie yra energetiniai kaštai. Aš suprantu, kad prieš trejus, penkerius metus tam mano projektui būtų nepritarę. Jei dabar nepritartų tam projektui valdančioji dauguma, ypač matydama, kokia dabar yra situacija pasaulyje, aš abejoju, mane tai nustebintų, jeigu būtų balsuojama prieš, aš būčiau visiškai nustebęs ir nelabai suprasčiau, ką mes čia darome. Tokiu atveju geras Kasparo projektas, kuris labai sinchronizuojasi su mano projektu, prarastų bet kokią reikšmę. Arba mes visi stengiamės ką nors daryti, arba tuomet bandome lopinėliais imti. Aš manyčiau, kad čia visų bendras tikslas.

PIRMININKAS. Dėkui. Ir paskutinis nori paklausti gerbiamas K. Vilkauskas. Prašom.

K. VILKAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiamas kolega, iš tikrųjų geras pasiūlymas, seniai skamba, bet reikia teikti ir eiti į priekį, juo labiau kad kvartalinė namų renovacija planuojama. Aišku, gal daugiabučiuose namuose tai sunkiau įgyvendinama, bet įmanoma techniškai užtamponavus ir paskui vėl paleidus, jeigu kitais atvejais reikėtų, sakykime, kitokių energetinių šaltinių.

Aš norėčiau paklausti. Ar matote kur nors perspektyvą bandomajam projektui įgyvendinti, parodyti kokį nors pavyzdį, o galbūt jau Lietuvoje yra savivaldybių, apsisprendusių tai daryti?

R. ŽEMAITAITIS (*LRF*). Lietuvoje yra kelios savivaldybės, kurios turi, jeigu aš neklystu, Vilkaviškis turi, Vilnius turi, Palanga, Birštonas turi, Klaipėda turi, man atrodo, Kaunas ar Kauno rajonas, dabar bijau sumeluoti, buvau nuvažiavęs, ko gero, ten Kauno rajonas, taip, Kauno rajonas, jeigu jau taip. Aš manau, kad bandomasis galėtų būti Palangos savivaldybėje, čia būtų idealiausias variantas, kartu, manau, Neringos savivaldybė. Mes jas galėtume panaudoti kaip bandomąsias savivaldybes. Jeigu planuotume vėjo energetiką ir vėjo vystymą arba vadinamuosius nutolusius energijos gaminimo parkus, pati savivaldybė galėtų investuoti ir taip sumažintų kaštus. Aš tikrai tuo tikiu, bet, žinote, ne mūsų dauguma.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūs atsakėte į visus klausimus. Dabar bus motyvai už ir prieš projektą. Tuoj įjungsiu. Už – gerbiama L. Girskienė. Prašom.

L. GIRSKIENĖ (*LVŽSF*). Aš jau truputį sakiau, bet dar kartą noriu paraginti kolegas tikrai palaikyti R. Žemaitaičio pasiūlymą. Tai yra būtent tas kelias, kuriuo mes turime eiti ne didindami išmokų gavėjų skaičių, ne didindami valstybės išlaidas, o sudarydami gyventojams naudotis alternatyvia šilumos energija ir taip išardydami monopolizuotą šilumos tiekėjų tinklą. Tikrai kviečiu palaikyti ir pamatysite, kaip mes sutaupysime pinigų.

PIRMININKAS. Dėkoju, matyt, ne visi taip mano. Prieš kalbės gerbiamas E. Pupinis. Prašom.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Ačiū. Gerbiami kolegos, iš tikrųjų ne taip bus, o atvirkščiai, kai kuriems smarkiai pabrangs šiluma, nes… Na, čia buvo kalbėta apie nutolusius namus, tai, savaime suprantama, dėl nutolusių namų savivaldybės sprendžia ir net pinigų duoda, kad jie pasistatytų alternatyvų šildymą, nes perdavimas labai brangus ir tokius namus atjungia, netgi tam tikrus nutolusius kvartaliukus po kelis namus. Dar senais laikais būdavo tokių norinčių, kuomet ateidavo į savivaldybes ir sakydavo: duok man kvartaliuką, aš tau padarysiu pigiausią šilumą visoje Lietuvoje. Tada paklausdavau, kiek pabrangs visoje, tarkime, Utenoje, sako, tik 10 % pabrangs, bet kitur bus pigiau. Iš tikrųjų išardyti šilumos ūkį labai lengva, bet to šilumos ūkio yra paskaičiuotas tam tikras galingumas. Pavyzdžiui, galiu pasakyti vieną tokią nesėkmę iš patirties, kai nesuteikė stambaus vartotojo statuso vienai įmonei, jinai atsijungė ir turėjome visam šilumos ūkiui pakelti 5 % šilumą. Iš tikrųjų tai yra gražios pasakos, bet tai pasakos. Jeigu einame centralizuoto šildymo keliu, tai einame. Aišku, kiti dideli miestai, tarkime, Kaunas, išsprendė tą problemą, bet ten tokie prisijungimai, kurie esminių pokyčių nepadaro. Tokiems dideliems miestams gal ir galima taikyti, bet tai įstatymas visai Lietuvai, todėl siūlau nepritarti.

PIRMININKAS. Dėkoju. Motyvai išsakyti.

Balsuosime dabar dėl viso projekto, kurį pristatė kolega – Šilumos ūkio įstatymo keleto straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1488. Balsuojame dėl viso pristatyto projekto. Tai bus, greičiausiai, paskutinis balsavimas šiandien. Dėl rezervinio gal bendru sutarimu sutarsime.

Užsiregistravo 89, balsavo 89: už – 35, prieš – 22, susilaikė 32. Projektui nėra pritarta. Per šoninį mikrofoną gerbiamas A. Skardžius norėjo. Prašom.

A. SKARDŽIUS (*DPF*). Gerbiami kolegos, valdantieji, akivaizdu, kad jūs remiate maurais, didžiuliais kaštais apaugusias centralizuotos šilumos tiekimo įmones, kurios suaugusios tiek su vietiniais politikais, tiek su centrinės valdžios politikais. Dėl to mes niekada neturėsime proveržio su atsinaujinančia energetika, su individualiais gamintojais, kurie pasigamintų sau šilumos, pigios šilumos, bet mokėsime, kaip Vilniuje mes mokame už brangiai kainuojančias rusiškas dujas, nebūtinai rusiškas, bet vis tiek yra dujos.

PIRMININKAS. Dėkoju. Maurai, matyt, irgi biokuras yra. Gerbiamas R. Žemaitaitis. Prašom.

R. ŽEMAITAITIS (*LRF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Iš tiesų aš noriu padėkoti tiems kolegoms, kurie balsavo prieš ir susilaikė. Iš tiesų šiandien jūs rodote tvirtą valią asmeniškai nu-

siteikdami prieš R. Žemaitaitį, bet kartu jūs balsuojate prieš Lietuvos gyventojus. Šiandien jūsų balsavimas parodė jūsų tikrąjį veidą, kad jūsų partija kaip ir visą laiką buvo susieta su „Rubikono“ skandalo bylomis ir kyšininkavimu, kur jūsų partijos finansų iždininkas buvo įtariamas ėmęs kyšius Vilniaus savivaldybėje ir dalyvavęs šilumos tinklų privatizavime. Tas procesas pas jus toliau ir tęsiasi. Sėkmės jums toliau maudantis tuose mauruose.

PIRMININKAS. Gerai. Gerbiama L. Girskienė per šoninį mikrofoną.

L. GIRSKIENĖ (*LVŽSF*). Pritarsiu kolegoms, iš tikrųjų labai stebiuosi S. Gentvilo veidmainiškumu – viena ranka lyg skatina gyventojus naudotis atsinaujinančiais energijos šaltiniais, o kita ranka daro viską, kad gyventojai neturėtų galimybės atsisakyti centralizuotos šilumos energijos.

PIRMININKAS. Dėkoju. Užvirė tikra diskusija per šoninį mikrofoną. B. Matelis, prašom, per šoninį mikrofoną.

B. MATELIS (*TS-LKDF*). Ačiū. Tikrai politikoje daug mačiau susireikšminusių žmonių, bet tokio žmogaus, tokio politiko, kuris pasakytų, kad jeigu balsuoji prieš R. Žemaitaičio projektą, vadinasi, balsuoji prieš visą Lietuvą, prieš jos žmones, dar nesu matęs. Ačiū, kad…

PIRMININKAS. Dėkoju. Kolegos, neįpūskime daugiau ugnies, kur jos gal neturėtų… Gerbiamas J. Razma, prašom.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Tenka šiek tiek reaguoti į nekorektiškus R. Žemaitaičio kaltinimus, dar minint visokius rubikonus. Atkreipsiu dėmesį, kad centralizuoto šilumos tiekimo įmonės nėra privatininkai. „Rubikonas“ buvo privatininkas. Tai galbūt jūs čia siūlydamas atverti kelią mažoms šilumos jėgainėms kažkokius mažus rubikoniukus proteguojate. Ir čia galbūt reikėtų ieškoti interesų. O mes, be abejo, suprantame, kad centralizuoto šilumos tiekimo sistema yra saugotina, labai lengva ją išardyti. Bet tie, kam rūpi ekologija ir mažesnės šilumos kainos daugumai gyventojų, tikrai teisingai balsavo.

PIRMININKAS. Dėkoju. Tokie mažiukai maurais apaugę rubikoniukai. Prašom, E. Pupinis.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Dėkui. Gerbiami kolegos, iš tikrųjų pabuskite, nes šilumos ūkiai, priklausantys savivaldybėms, jau taiko atsinaujinančios energetikos sistemas, diegia jas. Atvažiuokite į Uteną, pamatysite. Iš tikrųjų eina tuo keliu, nes savivaldybės interesas – kuo mažesnė kaina.

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos!

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). O privatininko interesas…

PIRMININKAS. Kas čia per diskusijų klubas staiga įsivyravo Seimo salėje?

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). …kuo didesnė. Savivaldybių interesas – kuo mažesnė kaina žmonėms, o ateinančių, kad ir mažųjų, – kuo didesnis pelnas jiems. Iš tikrųjų teisingai balsavote. Ačiū.

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, paskutinis gerbiamas A. Palionis, daugiau nesuteiksiu žodžio. Užtenka dėl šito klausimo, mes apsisprendėme, Seimas dar tuoj apsispręs, ar atmesti, ar grąžinti tobulinti.

A. PALIONIS (*LRF*). Ačiū, pirmininke. Aš kalbu kaip tas mažiukas rubikoniukas, nes gyvenu Vilniuje: septyni butai gaminamės bendru katilu šilumą, kad nereikėtų įsirengti kiekvienam atskirai.

PIRMININKAS. Dėkoju. (*Balsas salėje*) Minėjau, kad daugiau replikuoti žodžio nesuteiksiu, jūsų pavardė nebuvo paminėta.

Gerbiami kolegos, dabar apsisprendžiame, ar atmetame, ar grąžiname tobulinti. Paprastai balsuojame taip: kas už, tai grąžinti tobulinti, o kas prieš, tai atmesti. Vyksta balsavimas dėl ką tik Seimo nepritarto projekto. Už – grąžiname tobulinti, prieš – atmetame.

Užsiregistravo 91, balsavo 91 Seimo narys: už – 39, prieš – 52. Projektas yra atmestas.

Per šoninį mikrofoną (dabar šiuo klausimu, matyt, replika po balsavimo) gerbiamas K. Masiulis. Prašom.

K. MASIULIS (*TS-LKDF*). Taip, gerbiamas pirmininke, aš norėčiau pastebėti: jeigu žmogus stovi kad ir antras, bet anksčiau priėjęs, tai gal reikėtų suteikti jam, o ne kažkam, kas vėliau priėjo. Tai čia jums pastaba.

O R. Žemaitaičiui noriu pasakyti: Žemaitaiti, ar turėjai bylų, kaudamasis su „Rubikonu“? Aš turėjau dvi.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar jau visi išsakė savo versijas. Dar ne visi? Gal dar kas norėtų? Juokauju.

Gerbiami kolegos, pereiname prie paskutinio klausimo. Rezervinis klausimas, galbūt dėl jo galėsime apsispręsti ir bendru sutarimu. Bet aš dar prieš tai, kol Jurgis eina į tribūną, atkreipsiu dėmesį, kad vėliau čia vyks NATO Parlamentinė Asamblėja. Sekretoriatas labai prašo savo daiktus išsinešti arba sudėti į stalčių. Paskui maža ką. Tiesiog tvarkingas palikite darbo vietas, savo daiktus, jeigu galite, prašytume pasiimti.

12.43 val.

Seimo savaitės (2022-06-06 – 2022-06-10) – 2022 m. birželio 7 d. (antradienio) ir 9 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės pateikimas ir tvirtinimas

Gerbiamas J. Razma dabar pristatys rezervinį 1 klausimą – savaitės, prasidedančios birželio 6 diena, Seimo posėdžių darbotvarkę. Prašom.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, būsimos savaitės darbotvarkėse svarbiausia yra konstituciniai įstatymų projektai. Antradienį pradėsime nuo Rinkimų kodekso svarstymo, po to Referendumo konstitucinio įstatymo projekto svarstymas. O ketvirtadienį būtų naujojo Vietos savivaldos įstatymo projekto ir lydimųjų projektų svarstymas. Tiesa, yra įrašyti ir kiti Vietos savivaldos įstatymo, dabar galiojančio, pakeitimo projektai. Aš kalbėjau su komiteto pirmininku, kad jis įvertintų, kiek prasminga dar šį likusį pusmetį taisyti tiek trumpai galiosiantį Vietos savivaldos įstatymo projektą.

Taip pat atkreipiu opozicijos dėmesį, kad jūsų inicijuota interpeliacija žemės ūkio ministrui numatyta antradienį po pietų pertraukos. Ir kiti projektai, daugiausia teikiami Vyriausybės. Iš tų, kuriuos komitetai spėjo apsvarstyti, gal aš čia ko nors ypatingo neišskirčiau.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūsų niekas nenori paklausti, tai jūs savo misiją atlikote. Gerbiami kolegos, gal galėtume bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Taigi šios darbotvarkės klausimai, dėl kurių reikėjo apsispręsti, yra baigti.

12.45 val.

Vyriausybės valanda

Bet liko labai svarbus klausimas – Vyriausybės pusvalandis. Kviečiu ministrus užimti savo vietas. Dalis jau užėmę. Pradėsime Vyriausybės pusvalandį. Tai nereiškia, kad visi kažkur iškeliaujame. Dalyvausime Vyriausybės pusvalandyje. Klausia tik opozicija. Prašom susėsti, gerbiami ministrai.

Gerai, pradedame Vyriausybės pusvalandį. Aš informuoju dar tik trumpai, kad nedalyvauja susisiekimo ministras M. Skuodis, kultūros ministras S. Kairys, sveikatos apsaugos ministras A. Dulkys ir energetikos ministras… a, atvyko, tai gerai, turiu klaidingą informaciją, ir D. Kreivys, energetikos ministras. Jie nedalyvaus, tai jiems klausimų neužduokite, nebent raštu.

Pirmasis klausia gerbiamas R. Šarknickas. Prašom.

R. ŠARKNICKAS (*LVŽSF*). Ačiū. Dar švietimo ministrė keliauja iki savo vietos, tai luktelsiu. Aš mačiau, ji jau salėje.

PIRMININKAS. Kas atsitiko, gerbiamas Robertai?

R. ŠARKNICKAS (*LVŽSF*). Švietimo ministrė už nugaros.

PIRMININKAS. Ji girdi bebėgdama. Jūs galite pradėti klausimą. Taupykime laiką. Prašom.

R. ŠARKNICKAS (*LVŽSF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Aš norėjau paklausti gerbiamos švietimo ministrės. Jūs turbūt žinote, kad yra didelis psichologų trūkumas mokyklose. Tai jau turbūt ne vieni metai tęsiasi. Yra noras kai kurių mokyklų, kad pedagogai patys studijuotų psichologiją, taip išspręsdami tą problemą. Tačiau semestras kainuoja labai brangiai – 3 tūkst. eurų. Savivaldybei brangu, mokyklos bendruomenei taip pat brangu. Gal būtų galima padaryti čia kokią nors išlygą taikant, kad būtų daugiau psichologų mokyklose, kad patys pedagogai galėtų studijuoti? Ačiū.

J. ŠIUGŽDINIENĖ (*TS-LKDF*). Dėkui. Tikrai bandome pritraukti psichologus į mokyklas. Problema yra kompleksiška, kadangi tai ir darbo vietos patrauklumas, atlyginimai yra mažoki rajonų savivaldybių mokyklose. Čia pirmiausia mes turime susitvarkyti ir šiuo klausimu.

Dėl galimybės studijuoti. Yra psichologijos vientisosios studijos. Tai yra tikrai rimtos studijos. Ne taip paprasta mokytojui dar dirbant studijuoti psichologiją, bet tikrai skatinami mokytojai, jei tik norėtų. Dėl galimybių kaip nors keisti studijų kainą, jūs siūlėte, tai tikrai čia yra universitetų nustatyta kaina ir tikrai negalime to daryti.

PIRMININKAS. Dėkoju. Toliau klausimą užduos gerbiamas K. Mažeika. Vėliau – A. Sysas, A. Gedvilas. Prašom.

K. MAŽEIKA (*DFVL*). Ačiū, pirmininke. Gerbiama premjere, prieš pat tapdama premjere jūs teigėte, kad atvirumas ir skaidrumas yra viena svarbiausių vertybių. Jeigu kiltų klausimų dėl ministro reputacijos, jis nedelsiant būtų rengiamas atsistatydinti. Čia pacitavau jūsų teiginius.

Kaip jums dera su atvirumu ir skaidrumu ta veikla, kurią vykdo žemės ūkio ministras, nes sutartis dėl ekspertų konsultacijų dėl Lietuvos žemės ūkio ir kaimo plėtros strateginio plano paslaugų pirkimo, jos vertė yra 464 tūkst. su viršum, yra neskelbiama. Vienas iš ekspertų – Vageningeno universiteto institutas, iš kurio atėjo dirbti ministro patarėja. Taip pat subrangovas yra Baltijos aplinkos forumas, kuriame prieš tai dirbo ministras. Ir jūs dar būdama opozicijoje praeitą kadenciją pati rengėte kartu su partija interpeliaciją kolegai.

Ar pasikeitė vertybės, ar kas nors atsitiko, nes per daug turbūt sutapimų? Ar čia viskas jums gerai?

I. ŠIMONYTĖ (*TS-LKDF*). Nieko neatsitiko. O jūs čia manęs klausinėjate tokių dalykų, kur… Aš nežinau, ar jūs pažįstate premjerą, kuris žino visas sutartis visose ministerijose? Nesu tikra, kad jūsų premjeras žinojo visas sutartis, kurias jūs pasirašote. Aš būtinai pasidomėsiu ir po dviejų savaičių jus informuosiu.

PIRMININKAS. Dėkoju. Trumpai ir aiškiai.

Toliau A. Sysas, tada A. Gedvilas, B. Petkevič. Prašom.

A. SYSAS (*LSDPF*). Ačiū, pirmininke. Norėjau klausti susisiekimo ministro, bet kadangi yra premjerė ir finansų ministrė, čia klausimas gal plačiau susijęs, ir galėsite atsakyti. Teko bendrauti su pašto darbuotojų profsąjunga ir geležinkeliečiais, kur yra numatomi dideli atleidimai. Būtent pašto darbuotojų profesinė sąjunga kalba apie susidariusias problemas, kad nereikia tiek darbuotojų ne tik dėl iš Kinijos siuntų sumažėjimo 90 %, bet ir kad paštui uždėtos universalios paslaugos teikimo pareigos, tai yra pristatymas, bet valstybė nefinansuoja, kiek tai kainuoja. Jų žodžiais sakant, tai yra dar viena priežastis, kodėl atleidžiamas didelis kiekis darbuotojų. Mano klausimas būtų dėl kitų metų biudžeto, dėl šitų aš jau neklausiu. Ar planuojama padengti universalios paslaugos teikimą į atokiausius kampelius, tai yra regioninės spaudos pristatymas ir kiti dalykai, nes tai gali nukentėti? Labai ačiū.

I. ŠIMONYTĖ (*TS-LKDF*). Labai ačiū, gerbiamas kolega. Čia yra labai geras klausimas. Šiaip apskritai laikausi nuostatos, kad jeigu valstybė įpareigoja valstybės įmones vykdyti kokią nors funkciją, tai turėtų už tai ir sumokėti. Bet vis dėlto mes visada turime skaičiuoti, kad ir ta paslauga būtų teikiama efektyviai. Negalime atmesti ar ignoruoti faktų, kad žmonių įpročiai yra labai pasikeitę tiek laiškų siuntinėjimo vienas kitam, tiek ir tos pačios prenumeratos. Vis tiek mastams mažėjant, tomis pačiomis pajėgomis nebus taip, kad jeigu yra dešimt dirbančių žmonių, kad dešimt žmonių neš vieną laišką. Jeigu yra vienas laiškas, tai yra vienas laiškas ir į tai reikia irgi atsižvelgti. Taip, iš principo taip ir turi būti, bet vis tiek nereikia ignoruoti ir tos esamos realybės, ir vis tiek efektyvaus paslaugų teikimo mes turėsime siekti, ir, taip, už tai valstybė turės sumokėti.

PIRMININKAS. Dėkoju. Toliau klausia A. Gedvilas. Prašau.

A. GEDVILAS (*DPF*). Gerbiama premjere, infliacija didžiausia per 40 metų jau ir Jungtinėse Amerikos Valstijose, *UK* ir kitur. Negana to, ekonomika stoja, o mes toliau finansuojame viską iš kiauro biudžeto ir skolos. Suteikiame gyventojams lūkestį, kad jie ir toliau galės pirkti tiek, kiek norės, tačiau sutikite, kad tai nestabdo infliacijos, o, atvirkščiai, ją augina. Neatsižvelgdama į Lietuvos banko rekomendacijas, gal jūs su Lietuvos banko rekomendacijomis iš principo negalite sutikti?

Dar trumpai noriu paklausti dėl Seimo darbotvarkių. Ar jūs, kaip Vyriausybė, nuo J. Razmos negaunate pylos, kad neteikiate rimtų įstatymų projektų? Pastaraisiais mėnesiais svarstome arba rezoliucijas, arba homoseksualių porų reikalus, arba neefektyvų pinigų švaistymą. Ačiū.

I. ŠIMONYTĖ (*TS-LKDF*). Na, žinote, kas ką nori, tas tą ir svarsto. Yra kas svarsto žemės perdavimą savivaldybėms ir kitus reformų projektus, kuriuos Vyriausybė teikia, užimtumo reformą ar migracijos reformą, ar neįgaliųjų įdarbinimo reformą. Jeigu jūs svarstote tik homoseksualių asmenų reikalus, matyt, toks yra jūsų pasirinkimas.

Dabar kalbant apie ekonomiką. Tiesą sakant, na, aš tikrai negaišinsiu kolegų laiko, man būtų labai įdomu sužinoti, kaip jūs šiame biudžeto pakeitime matote kažkokį papildomą infliacijos pliūpsnį, nes tie sprendimai, kurie buvo pasiūlyti, tiesą sakant, infliacijos tempą mažina, nes tai, kad valstybės biudžeto lėšomis bus kompensuojama dalis kainų padidėjimo, tiesiogiai veiks tų kainų padidėjimo poveikį infliacijos indeksui. Tuo tarpu papildomos pajamos, kurios per šito biudžeto pakeitimą buvo skirtos žmonėms į rankas, nebuvo skirtos horizontaliai per visą populiaciją, kad padidintų pinigų masę ir padidintų vartojimą, o buvo skirtos žmonėms, kurių pajamos yra kukliausios. Visų pirma uždirbantiems minimaliąją algą, taip pat gaunantiems įvairias socialines išmokas ir taip toliau, ir panašiai. Priešingai, tiesą sakant, aš nematyčiau kažkokio esminio neigiamo poveikio infliacijai, tačiau matyčiau teigiamą poveikį ne ją sustabdant, bet ją sulėtinant.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausimą toliau užduos gerbiama B. Petkevič, tada D. Kepenis ir A. Butkevičius. Prašau. Nėra gerbiamos B. Petkevič. Tada D. Kepenis.

D. KEPENIS (*LVŽSF*). Dėkoju. Noriu paklausti užsienio reikalų ministro. Kaip jūs pakomentuotumėte Davoso forume pasakytą H. Kisindžerio kalbą, kurioje jisai ragina gelbėti ukrainiečių gyvybes, atiduodant kai kurias žemes Rusijai? Kokia mūsų nuomonė, nes dabar negirdėti jokių komentarų? Ačiū.

G. LANDSBERGIS (*TS-LKDF*). Keistas pasisakymas, sakyčiau, nelabai adekvatus situacijai Ukrainoje, manau, kad geopolitiškai pavojingas. Įsivaizduokime, jeigu mes girdėtume tokį pasisakymą apie bet kurią kitą valstybę, pavyzdžiui, apie Lietuvą, kad galimos atakos atveju užimtas teritorijas palikime okupantui. Manau, kad Ukraina pati yra pajėgi nustatyti savo pergalės parametrus, nustatyti tai, kas jai yra pergalė. Mūsų uždavinys yra padėti Ukrainai tas pergales pagal jų parametrus pasiekti.

Džiaugiuosi, kad Jungtinių Amerikos Valstijų vyriausybė neklauso pono H. Kisindžerio patarimų, o elgiasi savo nuožiūra, priešingai, padeda Ukrainai.

PIRMININKAS. Dėkoju. Toliau klausia gerbiamas A. Butkevičius, tada K. Vilkauskas, V. Fiodorovas. Prašom.

A. BUTKEVIČIUS (*DFVL*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Mano klausimas irgi užsienio reikalų ministrui. Mes visi puikiai žinome, kad transporto sektorius turi didžiulę įtaką mūsų ekonomikai. Pastaruoju metu krovinių pervežimas geležinkeliu sumažėjo, bet išaugo krovinių pervežimo poreikis automobiliais, autotransportu, ir tas poreikis didėja Vakarų ir Rytų Europos šalyse, pasakyčiau, gal Vakarų ir Vidurio Europos šalyse, Skandinavijos. Ir mūsų vežėjai labai prašo, ar nebūtų galima Lietuvos ambasadoje Kazachstane, konkrečiai konsulate, padidinti darbuotojų skaičiaus dėl vizų suteikimo. Dabar laukia 3–4 mėnesius. Norinčių dirbti skaičius išaugo, nes, kai prasidėjo karas, uzbekai, kirgizai išėjo iš Rusijos rinkos, grįžo į savo šalis ir nori įsidarbinti kitur, bet reikia laukti 3–4 mėnesius. Tikrai yra per ilgas laikas.

G. LANDSBERGIS (*TS-LKDF*). Ačiū. Sprendžiame klausimą. Tiesą sakant, ieškome sprendimo, kuris būtų pritaikomas ne tik tose Vidurio Azijos valstybėse, bet ir apskritai atiduoti vizų išdavimą vadinamiesiems vizų centrams. Yra privačios agentūros, kurios gali aprūpinti kur kas didesnį žmonių skaičių ir atitinkamai reaguoti ir į srautus – padidėjimą, sumažėjimą, kur kas lanksčiau, nei tai darytų diplomatinė tarnyba. Kitaip tariant, mums išsiųsti žmogų, mes galime išsiųsti ten ekstrinėje situacijoje, po to… (*Balsai salėje*) Taip, toks dabar yra svarstymas. Manau, netrukus turėsime sprendimą.

PIRMININKAS. Dėkoju. Toliau klausia gerbiamas K. Vilkauskas.

K. VILKAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamasis posėdžio pirmininke. Klausimas gerbiamai socialinės apsaugos ir darbo ministrei. Gerbiama ministre, dabar kylant maisto produktų, energetikos kainoms, ar jūs pastebite kokią nors labai smarkiai didėjančią tendenciją socialinei paramai

gauti? Ir ar jūs galėtumėte pasakyti, kad būtent šiuo momentu matote kokį nors didesnį augimą, o gal jį prognozuojate? Ačiū.

M. NAVICKIENĖ (*TS-LKDF*). Didžiausią fiksavome kompensacijų už šildymą gavėjų skaičiaus augimą. Jeigu lygintume praėjusį sezoną su šiuo, tai tikrai ženklus žmonių skaičius pasinaudojo šia galimybe kompensuoti savo šildymo sąskaitas apie 60 %. Aš manau, kad tas rodiklis yra toks esminis. Jis padėjo įrodyti, kad šildymo kompensacijų dalies išplėtimas padėjo nemažam žmonių skaičiui dorotis su kylančiomis šildymo kainomis. Kitų socialinės paramos gavėjų statistikos kol kas aš neturiu. Kai turėsime tuos duomenis, būtinai pasidalinsime.

PIRMININKAS. Dėkoju. Toliau. Vietoj V. Fiodorovo klausia gerbiamas A. Skardžius iš tos pačios frakcijos.

A. SKARDŽIUS (*DPF*). Ačiū, gerbiamasis posėdžio pirmininke. Mano klausimas būtų gerbiamam žemės ūkio ministrui. Kas nutiko, kad tiek puoselėta Nacionalinė žemės tarnyba ir žemė perduodama savivaldybėms? Kažkada vienam politikui užsimanius perkelti savo tvartelį, spręsti tvartelio reikalus, žemė tapo kilnojamu objektu. Kas dabar stumia ir kaip bus atliekama viso šio proceso kontrolė? Kaip vyks pats perdavimo procesas? NŽT atstovai susitinka su frakcijomis, pažeria nemažai išties labai argumentuotų savo pretenzijų ir dėl galimo valstybės turto praradimo arba neefektyvaus jo naudojimo. Kaip vyks pats perdavimo procesas, kaip jis bus kontroliuojamas? Ar čia yra jūsų sąlyga – perdavimas – išlikimo šiame poste? Ačiū, gerbiamas ministre.

PIRMININKAS. Dėkoju. Toliau klausimą užduos gerbiama L. Nagienė. Ir paskutinis J. Sabatauskas. Prašom.

K. NAVICKAS. O kodėl jūs neleidžiate man atsakyti?

PIRMININKAS. Labai atsiprašau jūsų, susimaišiau. Atsakykite.

K. NAVICKAS. Kas atsitiko, tai atsitiko. 2020 metų rudenį rinkimai ir rinkimų programoje yra aiškiai nurodyta, kad žemė mieste pereis savivaldai. O kokiomis sąlygomis, kokiais terminais, yra Aplinkos ministerijos parengtame įstatymų pakete, jis yra Seime ir jūs visa tai apsvarstysite.

PIRMININKAS. Jau atsakėte? Pasitikslinau. Gerai. L. Nagienė, tada J. Sabatauskas. Prašom.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Mano klausimas švietimo ministrei. Gerbiama ministre, vakar lankantis Visagine, aplankius kai kurias ugdymo įstaigas, net ir profesinėje mokykloje, kurią buvo numatyta reformuoti, žinote, su kuo susidūrėme? Su įtraukiuoju ugdymu. Pedagogai ir mokyklų vadovai kelia klausimą – trūksta specialistų. Dabar norėtųsi paklausti, ar yra numatyta ir galbūt jau yra padidintas logopedų ir visų kitų specialistų priėmimo skaičius, būtent tuos specialistus parengti, į mūsų aukštąsias mokyklas? Kaip jūs numatote šitą klausimą kuo sparčiau ir kuo greičiau išspręsti? Ačiū.

J. ŠIUGŽDINIENĖ (*TS-LKDF*). Dėkui už klausimą. Taip, mums labai trūksta stojančiųjų. Priimame logopedus, surdopedagogus priimtume visus. Bet tiesiog nėra ir stojančiųjų. Taip pat mes siūlome papildomas paskatas – ir stipendijas, ir kaip antrą kvalifikaciją. Tikrai daug veiksmų yra daroma, kad tas specialistų skaičius augtų.

Bet, žinote, per vienus metus ar porą, ar net trejus to nepadarysime. Problema tikrai didelė, nes kitose šalyse tokia pertvarka buvo vykdoma per dešimtmetį ar 15 metų. Mes norime, išsikėlėme sau tikslą iki 2024 metų. Jau ne mes, čia praėjusi Vyriausybė ir Seimas priėmė sprendimus. Tikrai užduotis yra didžiulė ir turbūt reikia labai rimtai svarstyti, kiek tos užduoties mes esame pajėgūs įgyvendinti iki 2024 metų.

PIRMININKAS. Dėkoju. Ir paskutinis klaustų gerbiamas J. Sabatauskas, bet jo nematau. Dėkoju gerbiamiems ministrams, premjerei. Vyriausybės pusvalanduką baigėme.

Seimo vakarinį posėdį taip pat skelbiu baigtą. Visiems geros dienos. (*Gongas*)

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

IV (PAVASARIO) SESIJOS
RYTINIO POSĖDŽIO NR. 176
STENOGRAMA

2022 m. birželio 7 d.

Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkė V. ČMILYTĖ-NIELSEN
ir Seimo Pirmininko pavaduotojas P. SAUDARGAS

PIRMININKĖ (V. ČMILYTĖ-NIELSEN). Labas rytas. Gerbiami kolegos, pradedame birželio 7 dienos rytinį Seimo posėdį. (*Gongas*) Kviečiu registruotis.

Užsiregistravo 115 Seimo narių.

10.00 val.

Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2022 m. birželio 7 d. (antradienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas

Darbotvarkės 1 klausimas – darbotvarkės tvirtinimas. Dėl darbotvarkės? Prašom.

V. KANOPA (*LSDPF*). Laba diena. Frakcijos vardu norėčiau paprašyti Žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatymą Nr. XIVP-1165 išbraukti iš darbotvarkės, kol neapsvarstytas Žemės tarnybos perdavimas savivaldybėms ir Aplinkos ministerijai.

PIRMININKĖ. Gal galėtumėte priminti, koks tai yra darbotvarkės klausimas? (*Balsas salėje*) 1-9 klausimas. (*Balsai salėje*)

V. KANOPA (*LSDPF*). Taip, 1-9 klausimas. Ačiū.

PIRMININKĖ. Taip, 1-9 klausimas ir lydimieji. Gerai, ačiū. Prašom. L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Siūlome frakcijos vardu iš darbotvarkės išbraukti 1-2.9 klausimą – Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo projektą, 1-2.10 klausimą, jie yra vienas su kitu susiję, ir 1-10 klausimą – lygiai taip pat einantį Labdaros ir paramos įstatymo projektą. Visi trys jie yra vienas su kitu susiję, o atsiranda papildomai, todėl siūlome išbraukti. Dar yra ir vienas pasiūlymas, net neapsvarstytas komitete. Tai P. Saudargo. Ačiū.

PIRMININKĖ. Aš atsiprašau, jūs prašote išbraukti iš darbotvarkės 1-10 klausimą – Labdaros ir paramos įstatymą…

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Taip, 1-2.9 klausimą.

PIRMININKĖ. …bet taip pat prašote…

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Darbotvarkės 1-2.9 ir 1-2.10 klausimus.

PIRMININKĖ. Taip, bet jis susijęs su visai kitu – su Rinkimų kodeksu.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Taip, bet jame yra kalbama apie 1,2 % gyventojų pajamų mokesčio dalies skyrimą. Tai yra lygiai tas pats, apie ką mes diskutuojame.

PIRMININKĖ. Supratau, lydimąjį prašote išbraukti. Gerai. V. Bakas. Prašom.

V. BAKAS (*DFVL*). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Gerbiami kolegos, aš frakcijos vardu norėčiau pasiūlyti darbotvarkės 2-13 klausimą – dėl kreipimosi į Konstitucinį Teismą, ar Prezidento dekretas neprieštarauja Konstitucijai – perkelti į rytinę darbotvarkę, kad Seimas pirma galėtų apsvarstyti šį klausimą, o po to jau spręsti teisėjo paskyrimo klausimą. Priešingu atveju bus labai apsunkinta galimybė kreiptis į Konstitucinį Teismą. Tai pirmas mano prašymas frakcijos vardu.

Antras prašymas. Išbraukti iš šios dienos darbotvarkės 2-1 klausimą – dėl E. Šileikio skyrimo į Aukščiausiąjį Teismą. Jeigu Seimas apsispręs kreiptis į Konstitucinį Teismą, dekretas nustos galios ir šio klausimo svarstymo prasmės nelieka.

PIRMININKĖ. K. Mažeika.

K. MAŽEIKA (*DFVL*). Ačiū, Pirmininke. Frakcijos vardu prašome išbraukti 2-8.1 ir 2-8.2 klausimus, juose kalbama apie paviršinio vandens apmokestinimą. Iš tiesų tie dalykai, kurie iki šiol

buvo lyg ir nuo Dievo, dabar tampa vėl apmokestinami. Panašu, nemokamas liks tik oras. Norėtųsi… Nors čia šiek tiek liečia kai kuriuos direktyvos klausimus, bet tas priedėlis, kaip sakau, kad dabar mokėsime už lietaus vandenį, iš tiesų šiuo momentu tikrai neturėtų būti teikiamas. Tegul Vyriausybė ir ministerija padirba prie direktyvos aspekto, o tada jau galima kalbėti toliau salėje. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. A. Mazuronis.

A. MAZURONIS (*DPF*). Labai dėkui. Gerbiama Pirmininke, aš pakartosiu, bet, manau, prieš balsuodami dėl V. Bako pasiūlymo, mes turėtume išklausyti Etikos ir procedūrų komisijos verdiktą, ar čia nėra interesų konflikto. Mano nuomone, interesų konfliktas akivaizdus. V. Bakas ne tik neturėtų galimybės teikti tokių pasiūlymų, bet jis turėtų bet kokia forma nusišalinti nuo jų. Jis ne vieną kartą viešai deklaravo ir čia, šioje posėdžių salėje, apie savo asmeninį interesą, apie teikiamo kandidato išvadas, rašytas jo bylose. Akivaizdu, kad visi jo tolesni veiksmai yra vedini ir inspiruojami ne kokio nors viešojo intereso, bet asmeninių interesų. O asmeninių interesų iškėlimas prieš viešąjį interesą, mano nuomone, yra ne tik nusižengimas etikai, bet aš įsivaizduoju, kad tai tam tikra prasme gali būti suponuojama į priesaikos sulaužymą. Todėl aš norėčiau Etikos ir procedūrų komisijos išvados prieš balsuojant dėl V. Bako pasiūlymo, jis, mano nuomone, yra akivaizdus interesų konfliktas, ne kas kita. Jeigu nepritariate kandidatūrai, tiesiog atmeskite ir viskas, ir nėra problemos. Jeigu turite daugumą balsų, kam čia žaisti tuos cirkus. Gyvenime nebuvo daryti tokie dalykai, kokie yra daromi dabar posėdžių salėje. Baikime vieną kartą. Balsuokite, atmeskite ir viskas.

PIRMININKĖ. Gerbiamas kolega, aš atkreipiu dėmesį, kad šios dienos darbotvarkėje yra balsavimas dėl E. Šileikio kandidatūros, taip pat yra ir nutarimas įtrauktas, o tai visiškai atitinka visas procedūras. Etikos ir procedūrų komisija apsispręs dėl jūsų kreipimosi. Kadangi V. Bako pavardė buvo paminėta, suteikiu jums žodį, tačiau tikrai kviečiu kalbėti dėl darbotvarkės.

V. BAKAS (*DFVL*). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Gerbiami kolegos, ką tik kalbėjo teisiamos partijos atstovas, kuri teisiama korupcinėje byloje, toje byloje ponas E. Šileikis teikė eksperto išvadą. Mano klausimas, kas čia painioja interesų konfliktą, interesus ir kas čia laužo priesaiką? Pone Mazuroni, jūs kol kas, nežinau, ar kreipėtės į Etikos ir procedūrų komisiją, bet aš kreipsiuosi į Etikos ir procedūrų komisiją, kad ji įvertintų jūsų elgesį ir apskritai jūsų galimybę eiti Seimo Pirmininko pareigas kaip teisiamos partijos atstovo.

PIRMININKĖ. A. Mazuronio pavardė buvo paminėta, prašom, trumpą repliką.

A. MAZURONIS (*DPF*). Pavardė buvo paminėta. Labai dėkui, gerbiamas kolega Bakai, aš tik jums politologijos pradžiamokslį, Seimo Pirmininkė šiandien yra V. Čmilytė-Nielsen, o ne aš, aš esu Seimo Pirmininkės pavaduotojas. Gaila, kad tiek laiko dirbdamas nesusipažinote dar su tokiais elementariais dalykais.

Apie bylą aš galiu informuoti, jūs turbūt nesekate naujienų ir nežinote, kad Darbo partija yra visiškai išteisinta. Bylų jūs asmeniškai turite, ir ne vieną. Man atrodo, jeigu kalbėtume apie bylas, tai kas jau kas, o jūs, nuolat dalyvaujantis teisminiuose procesuose, nuolat nelaikantis liežuvio už dantų ir nuolat peržengiantis tą raudoną liniją, kurios politikai neturėtų peržengti, šiuo atveju, man atrodo, mažų mažiausiai ką galėtumėte padaryti, tai patylėti.

PIRMININKĖ. P. Gražulis, tikiuosi, dėl darbotvarkės.

P. GRAŽULIS (*LRF*). Be abejonės. Pono V. Bako poziciją mes žinome, bet skaudžiausia yra tai, kad jis daro didžiulę įtaką ir spaudimą savo frakcijai. Man atrodo, jo asmeniniai interesai neturėtų saistyti frakcijos, o akivaizdu, kad visi šitie nutarimo projektai, ar kas, yra daromi frakcijos vardu ir pono V. Bako iniciatyva visa frakcija tampa įkaitais. Aš manau, kad to tikrai demokratinėje valstybėje negali būti. Aš manau, kad ponas E. Šileikis, kuris skiriamas į Aukščiausiojo Teismo teisėjus, tikrai nėra sisteminis, yra tik kitaip mąstantis ir kitaip matantis visus teisinius reiškinius. Manau, kad žmogus įneštų labai daug pozityvaus kraujo į Aukščiausiąjį Teismą, todėl aš manau, kad būtina, kad jį patvirtintume, todėl klanas prieš sistemą baisiai prieštarauja jo skyrimui Aukščiausiojo Teismo teisėju.

PIRMININKĖ. Gerbiamas Petrai, dėl darbotvarkės turite pasiūlymų? Gerbiami kolegos, nedarykime šito apsižodžiavimo įkaitais viso Seimo, siūlau apsispręsti dėl darbotvarkės. Visos nuo-

monės, replikos tikrai jau buvo išsakytos. Pirmasis pasiūlymas yra dėl 1-9 klausimo, dėl Žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatymo bei lydimųjų išbraukimo iš šios dienos darbotvarkės. Kas pritariate, kad išbrauktume, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Už – 69, prieš – 60, susilaikė 6. Nepritarta pasiūlymui. Darbotvarkės 1-9 klausimas lieka.

Antrasis pasiūlymas – L. Nagienė frakcijos vardu siūlo išbraukti 1-2.9, 1-2.10 klausimus iš šios dienos darbotvarkės. Kas pritariate šiam siūlymui, balsuojate… (*Balsai salėje*) Atskirai, atskiri balsavimai. Pirmiausia dėl 1-2.9, 1-2.10 klausimų. Kas pritariate, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 125 Seimo nariai: už – 50, prieš – 62, susilaikė 13. Pasiūlymui nepritarta.

Kitas pasiūlymas taip pat L. Nagienės frakcijos vardu – išbraukti iš šios dienos darbotvarkės 1-10 klausimą – Labdaros ir paramos įstatymą. Kas pritariate šiam siūlymui, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 123 Seimo nariai: už – 44, prieš – 65, susilaikė 14. Klausimas lieka šios dienos darbotvarkėje.

Kitas pasiūlymas yra V. Bako frakcijos vardu. Tai yra 2-13 klausimą – nutarimo dėl kreipimosi į Lietuvos Respublikos Konstitucinį Teismą projektą Nr. XIVP-1741 kelti į rytinę darbotvarkę. Kas pritariate, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip. (Toliau yra 2-1 klausimą išbraukti.)

Balsavo 122 Seimo nariai: už – 17, prieš – 66, susilaikė 39. Pasiūlymui nepritarta, klausimas lieka vakarinėje darbotvarkėje.

Taip pat V. Bakas frakcijos vardu prašo išbraukti iš šios dienos darbotvarkės balsavimą dėl kandidato E. Šileikio. Balsuokime.

Balsavo 123 Seimo nariai: už – 10, prieš – 95, susilaikė 18. Pasiūlymui nepritarta, klausimas lieka šios dienos darbotvarkėje.

K. Mažeika frakcijos vardu siūlo išbraukti 2-8.1 ir 2-8.2 klausimus – Vandens įstatymą. Balsuokime.

Balsavo 125 Seimo nariai: už – 63, prieš – 55, susilaikė 7. Pasiūlymui pritarta. (*Triukšmas salėje*) Vienu balsu.

Turime apsispręsti dėl visos darbotvarkės. Ar galime šios dienos darbotvarkei pritarti bendru sutarimu? Tinka. Darbotvarkei pritarta bendru sutarimu.

10.14 val.

Rinkimų kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo konstitucinio įstatymo projektas Nr. XIVP-1279(3), Politinių organizacijų įstatymo projektas Nr. XIVP-1280(2), Administracinių nusižengimų kodekso 12, 85, 86, 88, 90, 92, 93, 94, 223, 544 ir 545 straipsnių, XI skyriaus pavadinimo pakeitimo ir Kodekso papildymo 85[1] straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-1281(2) (*svarstymas*)

Darbotvarkės 1-2.1 klausimas – Rinkimų kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo konstitucinio įstatymo projektas Nr. XIVP-1279(3). Kviečiu gerbiamą Teisės ir teisėtvarkos komiteto pirmininką, kad pristatytų komiteto išvadą.

S. ŠEDBARAS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, po ilgų pasitarimų, svarstymų, nekalbant beveik apie metus trukusią darbo grupės veiklą, pagaliau komitetas gegužės 25 dieną galutinai apsvarstė Rinkimų kodeksą ir iš septynių, dalyvavusių posėdyje, šeši balsavo už, vienas susilaikė. Taigi komitetas Rinkimų kodeksui pritarė.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kviečiu komiteto išvadą pristatyti A. Petrošių.

A. PETROŠIUS (*TS-LKDF*). Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas taip pat apsvarstė šį klausimą. Vienam susilaikius, 11 balsavus už iš esmės buvo pritarta projektui su pasiūlymais, kurie buvo komitete apsvarstyti ir kuriems buvo pritarta.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Komiteto išvados pristatytos. Pereiname prie diskusijos. Diskusijoje užsirašė kalbėti A. Kubilienė. Kviečiu į tribūną.

A. KUBILIENĖ (*LVŽSF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Aš labai trumpai. Aš iš tikrųjų norėčiau labiau paklausti, negu pasisakyti. Kadangi tai yra analitiniai centrai, kurie turi teisę gauti 1,2 % gyventojų pajamų mokesčio dalį, man labai keista, kad gali gauti, nes šių centrų paskirtis yra aptarnauti politines partijas. Tikrai manau, kad reikėtų šią nuostatą įrašyti šalia politinių partijų, kurios gali gauti atskirą 0,6 % GMP dalį. Manau, kad yra ir daugiau tam tikrų konstitucinių prieštaravimų, todėl tikriausiai svarstant dar reikėtų labai gerai pagalvoti. Kol kas tikrai susilaikysime balsuodami.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Yra gauta daug pataisų dėl šio projekto. Dabar norėčiau pakviesti dėl lydimųjų gerbiamą S. Šedbarą, kad pasakytų komiteto išvadą. Dėl lydimųjų dar, taip. Prašom. Dėl lydimųjų Teisės ir teisėtvarkos komiteto išvada.

S. ŠEDBARAS (*TS-LKDF*). Taip, kolegos, darbotvarkėje toliau yra Politinių organizacijų įstatymo projektas. Tai yra buvusio Politinių partijų įstatymo nauja redakcija. Irgi buvo kartu lygia greta dirbama darbo grupėje. Įvyko klausymai, pasitarimai. Ir taip pat gegužės 25 dieną buvo svarstyta komitete ir visiems septyniems dalyvavusiems balsavus už buvo pritarta šiam įstatymo projektui.

Kartu su Rinkimų kodeksu ir Politinių organizacijų įstatymu po pateikimo buvo anksčiau pritarta ir dabar jau svarstymo stadijos yra Administracinių nusižengimų kodekso korekcijos, tie straipsniai, kurie susiję su rinkimais ir referendumu, kad būtų atsižvelgta į naują reguliavimą. Komitetas šį projektą irgi svarstė gegužės 25 dieną ir visiems septyniems komiteto posėdyje dalyvavusiems komiteto nariams balsavus už buvo pritarta.

Na, kolegos, darbotvarkėje yra dar keletas lydimųjų, kuriuos reikės pateikti, tačiau yra dar vienas projektas, klausimas 1-3, jeigu leis posėdžio pirmininkė, tai yra Referendumo konstitucinio įstatymo projektas, kuris irgi taip pat yra svarstymo stadijos, tai aš galėčiau pristatyti komiteto išvadą.

PIRMININKĖ. Žinoma.

S. ŠEDBARAS (*TS-LKDF*). Komitetas taip pat apsvarstė Referendumo konstitucinio įstatymo projektą, nes tai yra irgi susiję su Rinkimų kodeksu. Visos procedūros, noriu informuoti, lieka Rinkimų kodekso, referendume – tik principiniai dalykai. Komitetas taip pat gegužės 25 dieną šį projektą svarstė ir visiems septyniems dalyvavusiems balsavus už buvo jam pritarta.

PIRMININKĖ. Dabar norėčiau pakviesti gerbiamą A. Petrošių, kad pristatytų komiteto išvadą dėl lydimųjų ir dėl Referendumo įstatymo.

A. PETROŠIUS (*TS-LKDF*). Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas taip pat apsvarstė šiuos lydimuosius ir dėl Lietuvos Respublikos politinių organizacijų įstatymo projekto buvo priimtas sprendimas vienbalsiai iš esmės pritarti projektui su visais pasiūlymais, kuriems buvo pritarta. Ir komitetas kartu pateikė savo pasiūlymą, kad analitinis centras gali teikti paslaugas tik tai politinei partijai, kuri yra šio centro savininkė. Taip pat buvo svarstytas ir Administracinių nusižengimų kodekso daugelio straipsnių įstatymo projektas ir jam taip pat buvo pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkoju už pristatytas komiteto išvadas. Dabar, kadangi turime daug pasiūlymų, pataisų, jos keliamos į balsavimo laiką. Primenu, kad pirmasis balsavimas numatytas 10 val. 50 min.

10.21 val.

Referendumo konstitucinio įstatymo projektas Nr. XIVP-658(2) (*svarstymas*)

Dabar kviečiu kitu darbotvarkės 1-3 klausimu – Referendumo konstitucinio įstatymo projektas Nr. XIVP-658(2). Kviečiu komiteto išvadą pristatyti Teisės ir teisėtvarkos komiteto pirmininką. Jeigu galima, mes pradėjome svarstymą, jei galėtumėte pristatyti Referendumo įstatymą.

S. ŠEDBARAS (*TS-LKDF*). Kolegos, kaip aš ką tik minėjau, Referendumo konstitucinis įstatymas yra visiškai glaudžiai susijęs su Rinkimų kodeksu, nes visos procedūros yra Rinkimų kodekse, Referendumo įstatyme yra tik principiniai dalykai. Komitetas vienu metu svarstė gegužės 25 dieną ir visiems septyniems dalyvavusiems balsavus už šiam projektui buvo pritarta.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kviečiu R. Jušką, kad pristatytų Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto išvadą.

R. JUŠKA (*LSF*). Komitetas svarstė praėjusių metų rugpjūčio 11 dieną. Pažymėtina, kad Seimas nėra priėmęs balsavimo internetu reglamentuojančių teisės aktų ir nėra išreiškęs valios dėl balsavimo internetu instituto, todėl komitetas siūlo išbraukti įstatymo projekto 63 straipsnio 13 dalį ir atitinkamai koreguoti projekto 82 straipsnio 3 dalį. Pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Diskutuoti užsirašiusių nėra, yra pasiūlymų. Taigi svarstysime balsuoti numatytu laiku.

10.22 val.

Administracinių bylų teisenos įstatymo Nr. VIII-1029 17, 20, 23, 36, 51, 77, 120, 121, 122 straipsnių ir II dalies II skyriaus trečiojo skirsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1758, Baudžiamojo kodekso XXVI skyriaus pavadinimo, 175[1] ir 295 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1759, Civilinio kodekso 2.70 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1760, Konstitucinio Teismo įstatymo Nr. I-67 29, 73 ir 77 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1761, Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymo Nr. I-1571 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1762, Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 34 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1763, Labdaros ir paramos įstatymo Nr. I-172 5, 7, 9[1] ir 10 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1764 (*pateikimas*)

Dabar norėčiau pakviesti gerbiamą S. Šedbarą, kad pateiktų darbotvarkės 1-2.4 klausimą ir padarytų kitus pateikimus.

S. ŠEDBARAS (*TS-LKDF*). Mieli kolegos, svarstant tiek Rinkimų kodeksą, tiek Politinių organizacijų įstatymo projektą, tiek Referendumo konstitucinio įstatymo projektą komitete matėme, jog reikia pateikti kai kuriuos lydimuosius įstatymus, kad jie po svarstymo iki priėmimo pasivytų pagrindinį paketą.

Visų pirma yra Administracinių bylų teisenos įstatymo kai kurios pataisos, jos yra susiję su Rinkimų kodekso ir Referendumo įstatymo procedūromis, apskundimais.

Galbūt aš iš karto ir su kitais projektais supažindinsiu. Tai Baudžiamasis kodeksas, čia daugiau yra dėl analitinių centrų, kurie yra Rinkimų kodekse, finansavimo ir atsakomybės už tai, jeigu tokios taisyklės yra pažeidžiamos.

Taip pat reikia pakeisti ir Civilinį kodeksą, labai nedidelė pataisa, susijusi su Politinių organizacijų įstatymo projektu, taip pat Konstitucinio Teismo įstatymo pataisos, nes šiuo atveju atsiranda reikalas dar patikslinti ir datas, ir tam tikras su Rinkimų kodeksu susijusias sąvokas.

Toliau Nacionalinio radijo ir televizijos įstatymo projektas. Čia atsiranda nuoroda į specialias rinkimų agitacijai skirtas laidas ir čia daugiau yra Rinkimų kodekso sąvokų ir Referendumo įstatymo sąvokų perkėlimas į Nacionalinio radijo ir televizijos įstatymą.

Ir šiandien kolegė minėjo Gyventojų pajamų mokesčio ir Labdaros ir paramos įstatymų pataisas. Jeigu šiandien 1-10 klausimas pereis ir bus priimtas, tai svarstymo metu mes turėsime šituos projektus atitinkamai koreguoti pagal bazinį įstatymą. Tai arba reikės siūlyti atmesti, arba reikės atitinkamai pakoreguoti, nes analitiniai centrai tokiu atveju nebegalės gauti tų procentų, o politiniai komitetai, kaip ir politinės partijos, tą kitą dalį galės gauti. Čia reikės sutvarkyti, bet jeigu atitinkamai apsispręsime dėl bazinio įstatymo. Jeigu bazinis įstatymas nebus priimtas, tai svarstymo metu reikės koreguoti ir šiuos du įstatymus. Štai tokie yra pateikiami lydimieji Rinkimų kodekso, Referendumo įstatymo ir Politinių organizacijų įstatymo pakeitimai.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūsų norėtų paklausti Seimo nariai. Pirmasis klausia M. Majauskas.

M. MAJAUSKAS (*TS-LKDF*). Dėkoju, gerbiama Seimo Pirmininke. Gerbiamas komiteto pirmininke, pranešėjau, iš tiesų noriu padėkoti, kad patikslinote dėl to, ką kėlė ponia L. Nagienė, dėl nuoseklumo. Jeigu mes priimame šiandien Labdaros ir paramos įstatymą dėl gyventojų pajamų mokesčio dalies teikimo tik nevyriausybinėms organizacijoms, kaimo bendruomenėms, tai turėtume būti nuoseklūs ir tuomet atsisakyti galimybės skirti analitiniams politiniams centrams. Išgirdau iš jūsų šitą patikinimą. Suprantu, kad tiksliai taip ir bus padaryta. Noriu padėkoti ir klausimo tada neturiu. Ačiū.

S. ŠEDBARAS (*TS-LKDF*). Projektai buvo rengti anksčiau, kol dar nebuvo pribrendęs šitas bazinis projektas, tai sutvarkysime.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausia R. Tamašunienė.

R. TAMAŠUNIENĖ (*LRF*). Man tai kyla klausimas, iš kur išvis kilo tokia idėja įrašyti politinius analitinius centrus į Gyventojų pajamų mokesčio įstatymą? Išeis taip, kad politinėms organizacijoms priklausantys analitiniai centrai gaus keturgubą finansavimą. Pirmiausia jie galės būti finansuojami iš pačių partijų valstybės dotacijos, skiriamos partijoms. Antras šaltinis yra iš politinių šeimų įsteigtų fondų gauti tam tikrą paramą projektinei veiklai. Trečias dalykas – iš 0,6 to paties GPM, skiriamo partijoms, nes partija savo analitinius centrus taip pat gali finansuoti.

Ir dabar dar ketvirtas finansavimo šaltinis būtent 1,2 kaip ir kitoms nevyriausybinėms organizacijoms arba šiuo atveju dar ir biudžetinėms įstaigoms. Kodėl kilo tokia mintis? Mano vertinimu, to finansavimo…

PIRMININKĖ. Laikas, kolege!

R. TAMAŠUNIENĖ (*LRF*). …šaltinių ir taip yra per daug.

S. ŠEDBARAS (*TS-LKDF*). Čia svarstymo dalykas. Kadangi iki šiol buvo taip, kad tikrai gana platus organizacijų spektras galėjo gauti šitą finansavimą, mat, turėkime galvoje (aš turiu galvoje, iki šios dienos, iki 1-10 klausimo), ne visos politinės partijos gauna biudžetinį finansavimą, bet visos politinės partijos galės turėti analitinius centrus. Tai vienas dalykas.

Antras dalykas, finansavimo gavimas iš kitų fondų yra po labai dideliu didinamuoju stiklu. Mes gana nemažai darbavomės su Specialiųjų tyrimų tarnyba ir kitomis Lietuvos specialiosiomis institucijomis, teisėsaugos institucijomis ir numatėme labai didelę dalį šitame projekte, kaip vykdoma patikra. Jeigu trūksta duomenų arba jie yra neigiami, toks finansavimas negali iš jokių kitokių fondų ateiti į analitinį centrą. Taigi čia finansavimo apribojimai yra, bet jeigu šiandien priimsime Labdaros ir paramos įstatymą tokį, koks dabar jau yra priėmimo stadijoje, tai, be abejo, kad čia jau viskas koreguosis ir koks jau liks finansavimas, toks ir liks analitiniams centrams.

PIRMININKĖ. Klausia L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Gerbiamas kolega, iš tikrųjų tai mane šokiravo šitas pateikimas. Mes iš viso supriešiname nevyriausybines organizacijas. Labai teisingai kolegė Rita pasakė – trigubas finansavimas peržiūrėjus visus teisės aktus. Aš matau prieštaravimą. Aš tikrai niekaip negaliu suvokti, kuriam visuomenei naudingas tikslas… Skaitau Labdaros ir paramos įstatymą. Kuriame punkte jūs randate, kad analitinis centras atitinka Labdaros įstatymą? Prašom man atsakyti.

S. ŠEDBARAS (*TS-LKDF*). Nieko aš negaliu čia daugiau ir atsakyti. Šitas projektas buvo kuriamas darbo grupėje, buvo klausymai ir komitete. Ta idėja neatsirado nei staiga, nei paskutinėmis dienomis. Tiesiog tai į bendrą sistemą sujungtos institucijos. Jeigu kai kas gauna, kai kurios organizacijos, taip pat netgi įskaitant biudžetines, tai buvo sutarta, kad siūlome ir šitiems analitiniams centrams taip pat tokį finansavimą gauti, ir viskas.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūs atsakėte į visus Seimo narių klausimus.

Motyvai. Prieš kalba L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Iš tikrųjų pasisakysiu prieš ir visų Seimo narių prašau nepalaikyti šito projekto, nes mes kalbame ir apie biudžetines įstaigas, mes kalbame apie religines bendruomenes. Jau dabar įstatyme išbraukta, kad biudžetinėms įstaigoms negalima skirti 1,2 %. Mes matome, kad politinės partijos vienaip ar kitaip gauna 0,6 % finansavimą, galima skirti tą finansavimą. Lygiai taip pat iš valstybės biudžeto yra skiriama. Negi mes dabar kaip ir paimame pajamų mokesčio dalį ir būtent irgi taip pat leidžiame skirti analitiniams centrams, kurie yra įsteigti būtent politinių partijų.

Todėl tikrai prašau nepalaikyti šito projekto, tai yra 1-2.9 klausimo ir 1-2.10 klausimo. Tikrai nepalaikykite, nes tai prieštarauja visam Labdaros ir paramos įstatymui ir jo tikslams. Visiškai neapibrėžiami tikslai. Labdaros ir paramos įstatymo tikslai kaip tik ir yra švietimas, kultūra, sportas, neformalusis ugdymas, o mes dabar dar ir politinėms partijoms sugalvojome dar papildomą vieną finansavimą, tai yra analitiniams centrams. Ačiū. Labai prašau nepalaikyti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai išsakyti, apsispręsime balsuoti numatytu laiku.

10.31 val.

Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo Nr. I-733 25, 30 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 30^1, 30^2, 30^3, 30^4, 30^5 straipsniais įstatymo projektas Nr. XIVP-1757(2) (*pateikimas*)

Kadangi šiek tiek lenkiame darbotvarkę, turime galimybę apsvarstyti vakarinės darbotvarkės klausimus. Kviečiu gerbiamą V. Juozapaitį, kad pristatytų rezervinį 3 klausimą – Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo kelių straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo naujais straipsniais įstatymo projektą Nr. XIVP-1757(2). Prašom.

V. JUOZAPAITIS (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Trumpindamas pristatymą tik paaiškinsiu, kad šio įstatymo pakeitimo įstatymo projekto esmė yra ta, kad Vyriausybė yra įsipareigojusi perimti visuomenės reikmėms mažiausiai du pastatus, tai yra Kauno ir Klaipėdos paštus, tam reikia pakoreguoti teisinę bazę, nes Konstitucinio Teismo yra nustatyta ir nurodyta, kad tokio pobūdžio arba tokio lygmens procesai turi būti reglamentuoti įstatymo lygiu. Dabar tai gali daryti, tai yra dabar yra reglamentuojama Vyriausybės nutarimais, taigi mes turėtume tai padaryti įstatymo lygmeniu. Būtent tokį šio įstatymo pakeitimo projektą aš registravau Kultūros ministerijos prašymu ir labai prašau jūsų pritarti kuo įmanoma didesne mūsų gausių balsų dauguma.

PIRMININKĖ. Dėkoju už tokį trumpą, lakonišką pristatymą. Nėra užsirašiusių jūsų klausti. Dėl motyvų po pateikimo taip pat užsirašiusių nėra. Balsuosime numatytu laiku.

10.32 val.

Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 46, 59, 74, 75, 75^1, 75^2, 75^3, 76, 77, 82, 83, 84 straipsnių pakeitimo, 9 straipsnio pripažinimo netekusiu galios ir Įstatymo papildymo 76^1, 76^2, 83^1 straipsniais įstatymo Nr. XIV-654 3, 9, 12 ir 16 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1753, Švietimo įstatymo Nr. I-1489 11 straipsnio pakeitimo įstatymo Nr. XIV-655 1 ir 2 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1754 (*pateikimas*)

Dabar norėčiau pakviesti gerbiamą A. Žukauską, kad pristatytų rezervinius 2.1 ir 2.2 klausimus – Mokslo ir studijų įstatymo pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-1753 bei Švietimo įstatymo pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-1754. Prašom.

A. ŽUKAUSKAS (*LF*). Gerbiamieji Seimo nariai, Švietimo ir mokslo komitetas, svarstydamas Lietuvos Respublikos Prezidento teiktus Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XIVP-922 ir Švietimo įstatymo Nr. XV-923 projektus ir siekdamas, kad projektų siūlomi pakeitimai išliktų po 2024 m. sausio 1 d. ir 2025 m. sausio 1 d., atsižvelgdamas į teisės aktų sistemiškumą bei tarpusavio derėjimą, išskyrė iš to jau svarstyto ir Vyriausybės išvadas gavusio įstatymo projekto dalį, kuri liečia antrą konkursinę eilę, tam tikras lengvatas stojantiesiems po trumpųjų studijų, į atskirą projektą. Tai yra grynai techninis dalykas. Jis turinio neliečia, Vyriausybės išvados tos pačios ir prašytume neprašyti Vyriausybės išvadų, o grynai techniškai reikia šitą projektą teikti atskirai, kad sutvarkytume įsigaliojimo terminus. Tai tiek.

PIRMININKĖ. Dėkoju už pristatymą. Jūsų norėtų paklausti trys Seimo nariai. Pirmasis klausia E. Pupinis.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Ačiū. Gerbiamas kolega, iš tiesų turbūt Teisės departamentas mano šiek tiek kitaip, nes yra tam tikrų finansinių niuansų. Teisės departamentas siūlo prašyti Vyriausybės išvados, bet čia galbūt apsispręsime. Norėčiau vis dėlto paklausti dėl tų kitų eilių ir to pagrindinio faktoriaus, kur tam tikri sprendimai gali būti priimami dėl darbo patirties.

Ar nemanote, kad ta darbo patirtis kai kada gali būti fiktyvi? Iš tikrųjų žmogus stoja į vieną profesiją, tarkime, atsakingesnę, neinžinerinę kryptį renkasi, o jam duoda paprasčiausiai patirties tvarkyti dirbtuves ir panašiai. Tai jokia patirtis, jos pridedamoji vertė paprasčiausiai gali būti labai maža. Ar nemanote, kad vis dėlto tą faktorių reikėtų arba išbraukti, arba jo atsisakyti, palikti

tik kompetencijas, kurias įgyja mokydamasis, arba galbūt labai atsižvelgti į tą patirtį, kur iš tikrųjų jis dirba? Ačiū.

A. ŽUKAUSKAS (*LF*). Labas geras klausimas. Ačiū, gerbiamas Edmundai. Dabartiniame projekte yra išskirti du atvejai dėl darbo patirties turėjimo. Vienas atvejis, kai darbo patirtis suteikia papildomų kompetencijų tai studijų programai. Tarkime, dirbo sanitaru ir stoja į mediciną. Šiuo atveju reikia tik vienerių metų stažo. O jeigu yra bet kokio darbo patirties, tada reikalaujama dvejų metų stažo. Taip yra dėl to, kad ne vien tiesioginės kompetencijos yra svarbios stojant į aukštąją mokyklą. Tarkim, kai kurių Skandinavijos šalių pavyzdys, vertinama ir tai, kad mokyklų abiturientai po mokyklos baigimo apskritai gauna kokios nors darbo patirties. Tai yra jie geriau supranta, ko jie nori, taip jie yra geriau motyvuojami. Šiuo atveju kompetencijos visiškai nevaidina vaidmens, beje, kaip ir mūsų įrašyta kita lengvata tarnavusiems kariuomenėje. Čia irgi niekada nebus susiję, nebent stojant į Karo akademiją, bet galima stoti ir į visas kitas aukštąsias mokyklas su tarnybos kariuomenėje stažu. Tai yra tiesiog vertinama apskritai gyvenimo patirtis po mokyklos. Vakaruose apskritai dabar mažai stoja, daug jaunimo nestoja iš karto po mokyklos. Dar ir savanorystė vertinama, tai pas mus įrašyta, ir panašiai. Šiuo atveju net yra išskirta: mažiau reikalaujama stažo, jeigu yra įgyjamos tos kompetencijos.

PIRMININKĖ. Klausia L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Gerbiamas kolega, aš manau, projektas yra tikrai neblogas, galbūt bus dar kokių nors pasiūlymų ir pataisų.

Tik mano vienas klausimas dėl tos eilės. Kai aš pateikiu prašymą, iš karto galiu teikti į abi eiles, ar tik į pirmą eilę, o paskui, jeigu nepereinu pirmoje eilėje, aš einu į antrą? Ar iš karto į abi eiles? Jis kartais gali užimti ir tas kai kurias vietas. Kaip jums atrodo?

A. ŽUKAUSKAS (*LF*). Teisingai, čia toks techninis klausimas, mes jį projekte numatėme. Iš tikrųjų visi teikia į pirmą eilę, visi. O tie, kurie tenkina tam tikras papildomas sąlygas dėl stažo, ISCED 5, kariuomenės ir taip toliau, turi teisę teikti ir į antrą. Antrai eilei skiriama 10 % vietų. Pradžioje vyksta konkursas pagal antrą eilę. Tos vietos, kurios liktų, jeigu būtų per mažai tenkinančių sąlygas, grįžtų į pirmą eilę, tada jau vyktų pagrindinis konkursas. Taigi techniškai viskas sumodeliuota, jie teikia į abi eiles, kad jokiu būdu nedingtų iš akiračio.

PIRMININKĖ. Klausti dar užsirašė S. Tumėnas, tačiau jo salėje nėra. Dėkoju už pristatymą. Motyvai už – E. Pupinis.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Ačiū. Gerbiami kolegos, iš tiesų projektas tikrai geras, šiek tiek atspindi socialinę dimensiją, bet lieku prie savo nuomonės, kad vis dėlto kai kada stažas nieko nepasako. Ko gero, kai kurie asmenys gal ir neblogai baigia mokyklas, tačiau galėtų rinktis profesines mokyklas, tik tada stoti į trumpąsias studijas. Iš gatvės į trumpąsias studijas, kad atsivertų sau kelią į aukštąsias mokyklas, galbūt po to į universitetą, na, tikrai kai kada nėra poreikio. Paprasčiausiai mados vedini kai kurie žmonės galvoja, kad aukštojo mokslo diplomas tikrai išsprendžia jų darbo karjerą. Ne, darbo karjerą dabar išsprendžia žinios, o tikrai ne visada per darbo patirtį tas žinias gauni, jeigu tas darbas yra mažos kvalifikacijos. Manyčiau, galėtų būti nuoseklesnė sistema, kuomet asmenys baigia profesines mokyklas, tada trumpąsias studijas, tada stoja į universitetus ir taip turi daug galimybių bet kurioje pakopoje išeiti į darbo rinką.

Vis dėlto teiksime pasiūlymus ir dar svarstysime šį klausimą. Tad pritariu įstatymo projektui.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai išsakyti, balsuosime jau netrukus balsuoti numatytu laiku.

10.40 val.

Loterijų įstatymo Nr. IX-1661 28 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1742 (*pateikimas*)

Dar kviečiu pristatyti 2-11 klausimą – Loterijų įstatymo Nr. IX-1661 28 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-1742. Tačiau prieš jį svarstydami, gerbiami kolegos, ar galime bendru sutarimu pritarti jo svarstymui, nes jis nebuvo įrašytas į pavasario sesijos darbotvarkę? Tai yra formalumas. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Nematau prieštaraujančių, dėkoju. Pritarta bendru sutarimu. Prašom, gerbiamas Mykolai, į tribūną.

M. MAJAUSKAS (*TS-LKDF*). Dėkoju, gerbiama Seimo Pirmininke. Mieli kolegos, teikiu įstatymo projektą, kurį registravo, rodos, visų frakcijų atstovai pasirašydami. Pasirašė apie 30 Seimo narių. Įstatymo projekto esmė yra labai paprasta – Lietuva yra vienintelė Europos Sąjungos šalis, kuri neriboja asmenų dalyvavimo loterijose, bet kokio amžiaus žmogus, net ir vaikai, nepilnamečiai, gali dalyvauti loterijose. Puikiai žinome, kad loterijų pobūdis palaipsniui keičiasi ir vis didesnę dalį užima dideliu azartu pasižyminčios internetinės momentinės loterijos, todėl šiuo įstatymo projektu yra siūloma nustatyti, kad azartiniai lošimai, šiuo atveju, loterijos, būtų prieinami tik pilnamečiams nuo 18 metų. Mielai atsakysiu į jūsų klausimus.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūsų nori paklausti trys Seimo nariai. Pirmasis užsirašęs klausti T. V. Raskevičius, tačiau jo salėje nematau. Taip pat klausia J. Jarutis, jo salėje taip pat nėra. Klausia D. Griškevičius. Prašom, Domai.

D. GRIŠKEVIČIUS (*DFVL*). Gerbiamas kolega, noriu jūsų paklausti tokio klausimo. Praėjusi Vyriausybė, kiek tekdavo, kadangi nebuvau tuo metu Seime, bet tekdavo iš viešosios erdvės matyti, buvo kaltinama arba tokį net vardą gavo draudimų Seimo, Vyriausybės. Ar negalvojate, stebint įvairius pasiūlymus, nepaisant to, kad dabar valdžia yra dešiniųjų ir yra liberaliosios jėgos bei konservatoriai, dažnu atveju jau tuoj perspjausite buvusią draudimų Vyriausybę ir Seimą su savo pasiūlymais viską drausti, nepasitikėti laisvo žmogaus galimybėmis, valia ir panašiai?

M. MAJAUSKAS (*TS-LKDF*). Dėkoju, gerbiamas kolega, už klausimą. Aš norėčiau jums į klausimą atsakyti klausimu. Ar jūs norėtumėte, kad jūsų vaikai žaistų azartinius žaidimus?

PIRMININKĖ. Dėkoju. Gerbiami kolegos, daugiau užsirašiusių klausti nėra. Ačiū už pristatymą. Motyvai. Dėl motyvų užsirašiusių taip pat nėra. Taigi dėl šio įstatymo apsispręsime jau netrukus balsuoti numatytu laiku.

10.43 val.

Alternatyviųjų degalų įstatymo Nr. XIV-196 2, 15, 18 ir 24 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1739 (*pateikimas*)

Dar turime likusias 7 minutes, tai aš norėčiau pakviesti gerbiamą K. Adomaitį, kad pristatytų 2-12 klausimą – Alternatyviųjų degalų įstatymo Nr. XIV-196 2, 15, 18 ir 24 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-1739. Prašom.

K. ADOMAITIS (*LF*). Gerbiami Seimo nariai, pristatau Alternatyviųjų degalų įstatymo pakeitimo projektą, jis susideda iš dviejų pagrindinių dalių: viena dalis tiesiog patikslina viešųjų pirkimų apibrėžimus, tai yra labiau techniniai dalykai, kurie padės realiai įgyvendinti įstatymą. Pavyzdžiui, numatyta, kad ne per kiekvieną pirkimą tam tikra dalis viešaisiais pirkimais perkamų automobilių turi būti varomi alternatyviaisiais degalais, bet apskritai per metus, jeigu viešoji įstaiga perka automobilius, tam tikra dalis turi pasiekti būtent alternatyviaisiais degalais varomų. Tai gerokai supaprastins vykdomus pirkimus, padės juos specializuoti ir išspręsti tokius techninius įgyvendinimo dalykus. Svarbu, kad ši dalis įsigaliotų kuo anksčiau.

Kaip yra numatyta įstatymo projekte, yra kita svarbi dalis šio pateikimo, susijusi su žaliosios elektros įskaitymu, kaip įskaityti elektromobilių užpildymą žaliąja elektra kaip Lietuvos alternatyviųjų degalų panaudojimo tikslų įgyvendinimą. Jeigu paprastais žodžiais tariant, Lietuva kiekvienais metais turi vis didėjančius tikslus, kokią dalį transporte turi sudaryti alternatyvieji degalai. Šiuo metu yra apie 7 %, ta dalis didėja po procentą kas metus, bet pagal įstatymą buvo numatyta, kad ta alternatyviųjų degalų dalis gali būti įgyvendinama pasitelkus tik biodegalus arba biometaną, kurio realiai Lietuvoje net nėra pagaminama, galbūt dar kitus pažangius biodegalus, tačiau buvo įrašyta formuluotė, kad išskyrus elektrą. Tai dabar išbrauksime šitą išimtį ir leisime, kad tikslus galima įgyvendinti ir pildant žaliąja elektra elektromobilius.

Dar labai svarbu papildyti, kad tos įmonės, kurios elektromobilius pildys žaliąja elektra, savo įgyvendintus tikslus galės perleisti kitoms įmonėms, kurios nesugeba įprastais būdais pasiekti joms keliamų tikslų, tai yra jų alternatyviųjų degalų dalis yra per maža. Tai pagal veikiančią apskaitos vienetų prekybos sistemą žaliąja elektra užpildyti automobiliai galės būti perleisti kitoms įmonėms ir tai padės atpiginti, aš tikiuosi, elektros kainą įkrovimo stotelėse, kadangi atsiras papildomas pajamų šaltinis įkrovimo stotelėms.

Tiek trumpai apie teikiamo projekto tikslą.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūsų norėtų paklausti keturi Seimo nariai. Pirmasis užsirašė klausti R. Žemaitaitis.

R. ŽEMAITAITIS (*LRF*). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Gerbiamas kolega, mes vakar kaip tik diskutavome apie jūsų projektą, bet vieną dalyką nelabai supratome. Ką jūs laikote žaliąja energija ir kas yra įskaitymas? Jeigu Antanas pasigamina saulės jėgainėje elektros, tai jis galės bet kur užsipilti ir už tai nemokės, ar toks yra jūsų projektas, ar tiesiog tie, kurie iš vėjo, saulės, hidroelektrinės ir panašiai pasigamina elektros ir kokiu nors būdu yra įskaitoma? Kaip jūs tą dalyką apskaitysite, nes iš įstatymo projekto visiškai neaišku?

K. ADOMAITIS (*LF*). Visų pirma įskaityti galės tik rinkos dalyviai, kurie užsiregistruos prekybos sistemoje, DAEI vienetų prekybos sistemoje, ir gaus sertifikatus. Tai yra tie, kas turi elektros įkrovimo stoteles, užsiregistruoja prekybos sistemoje ir pateikia „Baltpoolui“ (šitos sistemos administratorius yra „Baltpoolas“) pažymėjimus, kad jie perka žaliąją elektrą. Ten yra numatyta, kad „Litgridas“ turės teikti „Baltpoolui“ informaciją, kas gamina žaliąją elektrą, kas turi sudarę sutartis dėl jos pirkimo. Tai čia bus visiškai nesusiję su tuo ir tai galios tik viešosios prieigos įkrovimo stotelėms. Jeigu tu namuose iš savo saulės baterijos užsipildai automobilį, tai nebus įskaičiuojama. Tai labai sunku administruoti ir tai nebūtų labai praktiška. Šitas įskaitymas galios tik viešosios įkrovos stotelių turėtojams, kurie užsiregistruos savanoriškai prekybos sistemoje.

PIRMININKĖ. Klausia E. Pupinis.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Ačiū. Gerbiamas kolega, ar šis projektas (apskritai pas mus sunkiai juda stotelių įrengimas) dėl tam tikrų sąlygų, dėl tam tikros konkurencijos, vieni gaus leidimus, kiti negaus, nesumažins plėtros tų normalių, už normalią kainą? Ačiū.

K. ADOMAITIS (*LF*). Aš iš tiesų noriu akcentuoti, kad ta išimtis, kuri galioja iki šiol, kad žaliąja elektra užpildęs viešojoje įkrovimo stotelėje automobilį tu negali to deklaruoti kaip Lietuvai keliamų tikslų, kad transportą mes pildome alternatyviaisiais degalais, labai stabdo įkrovos stotelių plėtrą. Šitos išimties panaikinimas tai turėtų smarkiai paspartinti, kadangi mes įskaitysime elektromobilių sunaudojamą energiją kaip Lietuvos tikslų pasiekimą ir tas įskaitymas taps… netgi juo bus galima prekiauti „Baltpoolo“ administruojamoje rinkoje ir jis prisidės… Tie, kas užpildys daug žaliosios elektros energijos, savo pasiekimus galės perleisti prekiautojams tradiciniais degalais. Šiems prekiautojams irgi yra keliami reikalavimai. Tai padidins įkrovos stotelių pelningumą, realų atsipirkimą.

Galbūt būtų galima išsiplėsti, kad tai yra labai svarbus papildomas pajamų šaltinis, nes realiai Lietuvoje yra tik keli tūkstančiai elektromobilių: 5 tūkst. grynųjų ir dar 3 tūkst. hibridinių įkraunamų elektromobilių. Realios pajamos iš elektromobilių įkrovimo šiandien yra labai mažos. Tiesiog mažai automobilių. Čia atsiras papildomas svarbus pajamų šaltinis ir, tikiuosi, tikrai paspartins įkrovos stotelių plėtrą.

PIRMININKĖ. Klausia A. Nekrošius.

A. NEKROŠIUS (*LVŽSF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiamas pranešėjau, norėčiau paklausti: ar nesudarysite blogesnės situacijos savo pasiūlymu? Ką aš turiu mintyje? Ar mes turime dabar perteklinį kiekį atsinaujinančios elektros energijos, nes šiuo pasiūlymu mes sukursime, kaip čia pasakius, papildomus vartotojus, kurie skatins didesnį tos energijos vartojimą ir taip galimai augins tos elektros kainą, nes tiesiog išaugs poreikis. Ar nepabloginsite situacijos, nes, mano požiūriu, ir taip elektra varomi automobiliai, elektrą kraunant iš bendros stotelės, kažkokią dalį vis tiek tų atsinaujinančių panaudos. Ar taip dirbtinai sudarant tokią situaciją tiesiog nepablogės situacija? Ar neišaugins kainų? Labai ačiū.

K. ADOMAITIS (*LF*). Ne, manau, kad tai palengvins ir žaliosios elektros gamybos plėtrą, padarys ją patrauklesnę, nes padidins jos paklausą, palengvins įkrovos stotelių plėtrą. Nemanau, kad išaugins žaliosios elektros kainą, nes tiesiog jos galbūt bendra paklausa… Niekur šiaip nėra jokio tokio atskiro įpareigojimo, kad kas nors savo namuose vartotų būtinai žaliąją elektrą. Paprastai yra toks savanoriškas įsipareigojimas. Net ir šiuo atveju, įkrovos stotelių atveju, būtų savanoriškas dalyvavimas šioje sistemoje. Nebūtų verčiama. Tik tie, kas norėtų tuo pasinaudoti, galėtų dalyvauti. Turint omenyje, kad daugeliu kitų atvejų žaliosios elektros vartojimas yra savanoriškas, nėra privalomas, tai tos ypatingos žaliosios elektros paklausos Lietuvoje kaip ir nėra sukurta.

PIRMININKĖ. Ir paskutinė klausia L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Gerbiamas kolega, žinote, iš tikrųjų trupučiuką paprieštarausiu. Kai sakote, kad yra mažos pajamos iš įkrovimo stotelių, aš galiu pasakyti, kad pirmosios stotelės, kurias gavo, sakysim, iš Energetikos ministerijos savivaldybės, jas turėjo pastatyti… penkerius metus nemokamai galima pasikrauti. Tai vienas momentas.

Antras momentas. Aš galvoju, tas skatinimas statyti įkrovimo stoteles… Kokia nauda bus tam, kuris pastatys, ir ką jis gaus, kompensuos jam ir panašiai? Nes toks „Ignitis“, sakysim, stato vėjo jėgaines, dar darys ir stotelių plėtrą. Ar jam bus kokia nors nauda, kompensuos, ar dėl to, kad iš jo tik pirks tą žaliąją energiją? Ar čia mums pasirodyti prieš Europą, kad mūsų rodikliai labai geri? Čia man truputėlį nesueina tie dalykai.

K. ADOMAITIS (*LF*). Gal pabandysiu tuomet dar kartą pereiti tą įstatymą. Elektros įkrovos stotelių pajamos šiuo metu, tai yra tie, kas pastato elektros įkrovos stoteles, gali gauti pajamas tik iš to, kad atvažiuoja elektromobiliai ir įsikrauna. Aišku, kad elektromobilių yra mažai, yra didelės įmokos už galią, visi puikiai žinome, kai kurios savivaldybės dėl to skundžiasi, ir atsipirkimas elektros įkrovų yra labai mažas. Dėl to ir elektros kaina šiuo metu yra vis dar didelė. Kai elektromobilių daugės, tos įkrovos stotelės labiau užsipildys, galbūt tuomet jų atsipirkimas greitės.

Tačiau šį pakeitimą įgyvendindami įkrovos stotelių turėtojai, tie, kas jas įrengia, galės gauti pajamas iš dviejų šaltinių. Viena. Tai yra iš to, kad atvažiuoja elektromobilis, įsikrauna ir susimoka už elektrą. Antra. Jie pateikia tam tikrą žaliosios elektros energijos kiekį į rinką, jie galės tą sertifikatą, pavadinkime, perleisti tradiciniam degalų prekiautojui, o tradicinis degalų prekiautojas pagal Alternatyviųjų degalų įstatymą turi tam tikrą dalį pasiekti alternatyviųjų degalų savo parduodamuose degaluose. Šiandien tradicinis degalų prekiautojas gali tai padaryti tik biodegalais, tai yra tuos 6 % pasiekti, kiek tai yra leidžiama techniniais reikalavimais, o įgyvendinus šį įstatymą galės dar nusipirkti sertifikatą iš, tarkim, „Igničio“, kaip jūs minėjote, ir taip įgyvendinti savo tikslus. Tai bus papildomos pajamos elektros įkrovos stotelių operatoriams ir, be abejo, kur kas padidins jų patrauklumą, plėtrą ir, tikėsimės, ateity daugėjant elektromobilių, jie ir patys galės lengviau išsilaikyti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūs atsakėte į visus Seimo narių klausimus. Motyvai, už kalba J. Džiugelis.

J. DŽIUGELIS (*TS-LKDF*). Labai ačiū. Pirmiausia norėčiau padėkoti K. Adomaičiui už tikrai savalaikę iniciatyvą. Aš manau, jinai tikrai atliepia Europos žaliąjį kursą ir ypač turėtų motyvuoti degalinių tinklus įsidiegti įkrovos stoteles. Maža to, aš manau, po įstatymo pateikimo mes turėtume dar plačiau diskutuoti ir kalbėti, kaip paskatinti daugiabučių namų bendrijas ir administruojančias įmones diegti tokias elektros stoteles, nes iš tiesų mes galvodami apie žaliąjį kursą, apie tvarią energetiką turėtume daugiau priemonių taikyti šioms stotelėms įdiegti. Todėl kviečiu įstatymo projektui pritarti, bet kartu nepamiršti ir apie kitas erdves, kur tokios stotelės galėtų rastis. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kolegos, motyvai išsakyti. Atėjo balsuoti skirtas metas. Kviečiu užimti vietas ir pirmiausia apsispręskime balsuodami dėl ką tik pristatyto 2-12 klausimo – Alternatyviųjų degalų įstatymo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1739. Kas pritariate šiam projektui po pateikimo, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 112: už – 111, prieš nebuvo, susilaikė 1. Po pateikimo pritarta. Siūlomas kaip pagrindinis Aplinkos apsaugos komitetas. Siūloma svarstyti rudens sesijoje. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Nematau prieštaraujančių. Kitų pasiūlymų nėra. Taigi pritarta bendru sutarimu.

10.57 val.

Loterijų įstatymo Nr. IX-1661 28 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1742 (*pateikimo tęsinys*)

Dabar apsispręskime balsuodami dėl 2-11 klausimo – Loterijų įstatymo 28 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1742. Buvo pateikimas. Balsuojame.

Balsavo 115: už – 91, prieš – 7, susilaikė 17. Po pateikimo pritarta. E. Gentvilas dėl vedimo tvarkos.

E. GENTVILAS (*LSF*). Ne dėl vedimo tvarkos.

PIRMININKĖ. Replika po balsavimo.

E. GENTVILAS (*LSF*). Po balsavimo. Man atrodo, kad čia reikėtų Vyriausybės išvados, nes Teisės departamentas įžvelgė prieštaravimų Civiliniam kodeksui, tai yra toks pamąstymas, kad gal galėtų būti kvalifikuotas atsakymas. (*Balsai salėje: „Nereikia, nereikia."*)

PIRMININKĖ. Apsispręsime balsuodami. M. Majauskas nori dar pasisakyti. Prašom.

M. MAJAUSKAS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, aš vis dėlto prašyčiau Seimo pritarimo, kad mes galėtume priimti šį įstatymą dar šioje sesijoje. Jis tikrai nėra toks sudėtingas, jog jam reikėtų Vyriausybės išvados. Suprantame, kad dažnai į Vyriausybę nukeliavę projektai susiduria su įvairiais lobistiniais trikdžiais, taigi siūlyčiau šiuo atveju priimti sprendimą dėl to, kad nesikreiptume į Vyriausybę. (*Šurmulys salėje*)

PIRMININKĖ. Dėkoju. J. Jarutis.

J. JARUTIS (*LVŽSF*). Ačiū, Pirmininke. Gerbiamas kolega, kai mes priėmėme prieš tai buvusį, kiek pamenu, buvo Vyriausybės išvada ir nelabai suprantu, kur čia ta skuba reikalinga? Vis tiek susiję su finansais, su valstybės pajamomis. Manau, kad Vyriausybės išvada neišvengiamai reikalinga.

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos, yra gautas siūlymas apsispręsti dėl Vyriausybės išvados, siūlau balsuoti dėl šito. Kas pritariate tam, kad reikia Vyriausybės išvados, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip. (*Šurmulys salėje*)

Balsavo 119 Seimo narių: už – 56, prieš – 39, susilaikė 24. Nepritarta pasiūlymui prašyti Vyriausybės išvados.

Siūlomas Biudžeto ir finansų komitetas kaip pagrindinis. Seime siūloma svarstyti birželio 21 dieną. Ar galime pritarti tokiems siūlymams bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta bendru sutarimu.

P. Gražulis – replika po balsavimo.

P. GRAŽULIS (*LRF*). Tikrai gerai, kad Seimas apsisprendė neprašyti Vyriausybės išvados. Nejaugi mes patys nežinome, kaip priimti įstatymą, būtinai kiekvienu klausimu turime klausti Vyriausybės? Tai kas čia sėdi? Manau, kad čia sėdi tokie patys išmintingi, protingi. Jeigu pateikėme įstatymą, tai žinome, ko mes norime.

11.01 val.

Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 46, 59, 74, 75, 75^1, 75^2, 75^3, 76, 77, 82, 83, 84 straipsnių pakeitimo, 9 straipsnio pripažinimo netekusiu galios ir Įstatymo papildymo 76^1, 76^2, 83^1 straipsniais įstatymo Nr. XIV-654 3, 9, 12 ir 16 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1753, Švietimo įstatymo Nr. I-1489 11 straipsnio pakeitimo įstatymo Nr. XIV-655 1 ir 2 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1754 (*pateikimo tęsinys*)

PIRMININKĖ. Darbotvarkės rezervinis 2-1 klausimas – Mokslo ir studijų įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1753 ir lydimasis. Tai buvo pateikimas, balsuokime.

Balsavo 120 Seimo nariai: už – 96, prieš – 1, susilaikė 23. Projektui pritarta po pateikimo. Kaip pagrindinis siūlomas Švietimo ir mokslo komitetas. Siūloma svarstyti birželio 14 dieną. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Dėkui, pritarta bendru sutarimu.

11.02 val.

Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo Nr. I-733 25, 30 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 30^1, 30^2, 30^3, 30^4, 30^5 straipsniais įstatymo projektas Nr. XIVP-1757(2) (*pateikimo tęsinys)*

Toliau balsuojame dėl rezervinio 3 klausimo – Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1757(2).

Balsavo 123 Seimo nariai: už – 119, prieš – 1, susilaikė 3. Po pateikimo pritarta. Siūloma svarstyti Kultūros komitete kaip pagrindiniame. Svarstymo data – birželio 21 diena. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Nematau prieštaraujančių. Dėkoju, pritarta bendru sutarimu.

11.03 val.

Rinkimų kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo konstitucinio įstatymo projektas Nr. XIVP-1279(3) (*svarstymo tęsinys*)

Keliamės į rytinę darbotvarkę, 1-2.1 klausimas. Kviečiu gerbiamą Teisės ir teisėtvarkos komiteto pirmininką pristatyti komiteto nuomonę dėl gautų pasiūlymų, jų buvo tikrai daug.

Dėl 8 straipsnio yra Seimo nario V. Valkiūno pasiūlymas. Kreipiuosi į gerbiamą Seimo narį, kad pristatytų savo pataisą dėl Rinkimų kodekso 8 straipsnio. Prašom.

V. VALKIŪNAS (*LRF*). Aš… Oi, kaip garsiai, kas čia dabar, visi pabudo. Per komiteto posėdį S. Šedbaro argumentai buvo įtikinantys. Biurokratinis aparatas nepasiruošęs taip greitai pereiti į 30 dienų vietoj 60 dienų, todėl aš atsiimu šitą.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kitas – 10 straipsnis. Vyriausybės išvada, jai komitetas nepritarė. Gerbiamas Stasy, ar galėtumėte pristatyti?

S. ŠEDBARAS (*TS-LKDF*). Iš tiesų čia yra toks labai rimtas dalykas, darbo grupėje ilgai buvo diskutuojama. Vyriausybė mano, siūlo, kad kandidatui į merus nenustatytas reikalavimas būti nuolatiniu savivaldybės gyventoju. Bet ir darbo grupėje, ir komitete per klausymus mūsų nuomonė, kad neturėtų gi kandidatas į merus iš kokių Zarasų atvažiuoti į Šilutę ir kandidatuoti. Tai komitetas nepritarė šitai nuostatai. Jeigu tarybos nariai turi būti nuolatiniai pagal tą sąvoką, tai ir kandidatas į merus turėtų būti iš tos bendruomenės.

PIRMININKĖ. Kaip suprantu, dėl šios pataisos vis dėlto Seimas turėtų balsuoti. Motyvų nėra. Dėl motyvų užsirašiusių nėra. Taigi balsuojame: kas pritariate Vyriausybės pasiūlymui, balsuojate už, kas pritariate komiteto nuomonei, balsuojate kitaip. Balsuojame.

Balsavo 123: už – 3, prieš – 80, susilaikė 40. Pasiūlymui nepritarta. Lieka komiteto suredaguotas variantas.

Seimo narys V. Valkiūnas taip pat teikia pasiūlymą dėl 10 straipsnio. Gerbiamas Valdemarai, ar galėtumėte pristatyti, ar jis yra susijęs su prieš tai teiktu?

S. ŠEDBARAS (*TS-LKDF*). Susijęs.

PIRMININKĖ. Susijęs. Nereikalaujate balsuoti, atsiimate. Puiku.

11 straipsnis – Vyriausybė išvada. Prašom.

S. ŠEDBARAS (*TS-LKDF*). Čia buvo didelė diskusija su Krašto apsaugos ministerija, ji teikė savo pasiūlymus Vyriausybės išvadoje. Čia yra dėl tikrosios karo tarnybos. Iš pradžių projekte buvo kitaip, tad derinome su Konstitucija, derinome su Krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymu, pritarėme iš dalies ir suredagavome taip, kad iš tiesų nebūtų prieštaravimų nei Konstitucijai, nei kitiems galiojantiems įstatymams. Tokia yra formuluotė, kokią siūlo komitetas.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Gerbiami kolegos, ar galime pritarti komiteto formuluotei – pritarti iš dalies? (*Balsai salėje*) Bendru sutarimu? Dėkoju. Nėra reikalaujančių balsuoti. Pritarta bendru sutarimu.

13 straipsnis.

S. ŠEDBARAS (*TS-LKDF*). Čia tokie redakciniai pataisymai, nuorodos į atskirus straipsnius ir dalis. Komitetas pritarė iš dalies ir paredagavo straipsnių konstrukciją.

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos, ar galime pritarti komiteto suredaguotai versijai bendru sutarimu? Dėkoju. Nematau prieštaraujančių. Pritarta bendru sutarimu.

26 straipsnis. Dėl jo gauta Seimo narių R. Tamašunienės ir Č. Olševskio pataisa. Prašom, gerbiami kolegos, ar galėtumėte pristatyti? Dėl 26 straipsnio.

R. TAMAŠUNIENĖ (*LRF*). Šio pasiūlymo esmė, kad rinkimų komisijos pirmininką ar narį jo paties valia arba nustačius komisijos nario rašytinio pasižadėjimo sulaužymą iš pareigų komisija gali atleisti šios komisijos sudėtį patvirtinusi rinkimų komisija arba Vyriausioji rinkimų komisija.

Kadangi esant tokiai punkto redakcijai, kokia yra projekte, susidaro galimybė atleisti komisijos pirmininką arba narį be jokios priežasties, mes galvojame, kad vis dėlto turėtų būti įvardinta priežastis, dėl ko jis yra atleidžiamas, taip, kaip buvo ankstesniuose Rinkimų įstatymuose.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Komiteto išvada.

S. ŠEDBARAS (*TS-LKDF*). Komitetas nepritarė šiam pasiūlymui ir štai kodėl: čia yra išskiriami du tokie pagrindai – jo paties valia, tai yra suprantama. Tačiau „nustačius komisijos nario rašytinio pasižadėjimo sulaužymą“ – gyvenime, realybėje gali būti ir kitų įstatymų normų pažeidimų, kuriuos gali padaryti komisijos narys ar pirmininkas. Tad atrodytų, kad už kitus pažeidimus jau negalima atleisti, o tik už tokį. Čia būtų apsunkinta galimybė atleisti tą įstatymo ar kodekso reikalavimų nesilaikantį komisijos narį, todėl mes nepritariame tokiam išskyrimui.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Dėl motyvų dėl šios pataisos užsirašiusių nėra. Balsuokime. Kas pritariate R. Tamašunienės ir Č. Olševskio pataisai, balsuojate už, kas pritariate komiteto nuomonei, balsuojate prieš arba susilaikote.

Balsavo 124: už – 41, prieš – 58, susilaikė 25. Pasiūlymui nepritarta.

Dėl 32 straipsnio yra gauta Vyriausybės išvada. Jai komitetas nepritarė.

S. ŠEDBARAS (*TS-LKDF*). Vyriausybės išvada yra atitinkamai redaguoti įvairių kandidatų imunitetą. Atsižvelgdami į labai kategorišką Teisės departamento išvadą, jog kandidatai neturi Konstitucijoje numatyto imuniteto, mes, visa darbo grupė, apskritai sąmoningai atsisakome Rinkimų kodekse imunitetų, kol parlamentaras ar savivaldybės tarybos narys yra kandidatas ir taip toliau. Žodžiu, šiuo atveju tikrai einame tuo keliu, kad reikia ne plėsti, o siaurinti imunitetą. Todėl Vyriausybės pasiūlymas netenka prasmės, nes apskritai nelieka to teisinio režimo.

PIRMININKĖ. Ar galime pritarti komiteto nuomonei bendru sutarimu? Nematau prieštaraujančių, taigi pritariame bendru sutarimu komiteto nuomonei.

Kitas pasiūlymas – taip pat Vyriausybės išvada, jai komitetas pritarė iš dalies. Prašom pristatyti.

S. ŠEDBARAS (*TS-LKDF*). Čia yra duomenų skelbimas VRK svetainėje. Mes pritarėme iš dalies ir suredagavome taip, kaip pati Vyriausioji rinkimų komisija pasiūlė. Iš esmės pritarėme, bet truputėlį kitaip perdėliojome tas informacijos lentynėles, jeigu taip galima pasakyti.

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos, ar galime pritarti komiteto suredaguotai versijai? Dėkoju, pritarta bendru sutarimu.

Dėl 33 straipsnio yra gauta Vyriausybės išvada, jai komitetas nepritarė. Prašom pristatyti.

S. ŠEDBARAS (*TS-LKDF*). Šiuo atveju taip pat atsižvelgėme į Vyriausiosios rinkimų komisijos pasiūlymą. Vienas reguliavimas yra šiame straipsnyje, kitas reguliavimas yra kitoje vietoje. Vyriausioji rinkimų komisija prašo, kad liktų taip, kaip yra projekte. Todėl mes Vyriausybės pasiūlymui nepritarėme. Tiesiog čia irgi yra tam tikri informacijos skelbimo aspektai.

PIRMININKĖ. Apsispręskime balsuodami. Kas pritariate Vyriausybės siūlymui, balsuojate už. Jam komitetas nepritarė. (*Balsai salėje*) Čia dėl Vyriausybės išvados, ją ką tik pristatė S. Šedbaras. Kas pritariate Vyriausybės išvadai, jai komitetas nepritarė, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip, tai yra kas palaikote komiteto nuomonę, balsuojate prieš arba susilaikote.

Balsavo 123: už – 5, prieš – 71, susilaikė 47. Liekame prie komiteto išvados.

Dėl 43 straipsnio yra gauta Vyriausybės išvada, jai komitetas nepritarė. Prašom.

S. ŠEDBARAS (*TS-LKDF*). Vyriausybė atkreipė dėmesį (čia nėra toks kategoriškas siūlymas), kad reikėtų nustatyti, kokiu tikslu ir kokiu laikotarpiu turi būti skelbiami VRK posėdžių vaizdo ir garso įrašai. Pati VRK mano, kad ji gali skelbti neribotai, o skelbimo tvarką nustato pati. Mes pritariame VRK pozicijai, nes tai yra jos vidaus, virtuvės reikalai. Todėl Vyriausybės pasiūlymui nepritarėme.

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos, ar galime pritarti bendru sutarimu komiteto išvadai? Nematau prieštaraujančių, reikalaujančių balsuoti, taigi pritarta bendru sutarimu komiteto išvadai.

Dėl 54 straipsnio yra gauta Vyriausybės išvada, jai komitetas pritarė iš dalies.

S. ŠEDBARAS (*TS-LKDF*). Čia kilo klausimas, ar šalia asmens kodo reikia gimimo datos. Vyriausybė siūlė visgi įrašyti gimimo datą. Iš tiesų savivaldos rinkimuose, Europos Parlamento rinkimuose gali dalyvauti ne tik Lietuvos piliečiai ir jų kode gali būti neperskaitoma gimimo data, čia tik Lietuvos kode galima perskaityti gimimo datą, todėl mes grąžinome į projektą gimimo datą. Tik tiek. Pritarėme Vyriausybės pasiūlymui iš dalies.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Gerbiami kolegos, ar galime pritarti komiteto suredaguotai versijai? Dėkoju, pritarta bendru sutarimu.

Dėl 55 straipsnio yra gauta Vyriausybės išvada, jai komitetas nepritarė.

S. ŠEDBARAS (*TS-LKDF*). Vyriausybė siūlo patikslinti šį straipsnį, o iš tiesų visa tai, ką Vyriausybė siūlo, yra kitame 57 straipsnyje, mes ten esame viską suredagavę. Šiuo atveju truputį skirtingo statuso informacija, todėl ir nepritarėme šiam siūlymui.

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos, ar galime bendru sutarimu pritarti komiteto sprendimui? Nematau prieštaraujančių, reikalaujančių balsuoti, pritarta bendru sutarimu.

Dėl 68 straipsnio yra gauta Vyriausybės išvada, jai komitetas nepritarė.

S. ŠEDBARAS (*TS-LKDF*). Šiuo atveju pritarėme Vyriausiosios rinkimų komisijos pasiūlymui, kokiuose punktuose rinkimų politinės kampanijos dalyvių ir asmenų, kuriuos atsisakyta registruoti, duomenys yra nurodomi sąrašuose. Tiesiog čia Vyriausioji rinkimų komisija mano, kad turėtų būti taip, kaip ir dabar yra projekte. Vyriausybės pasiūlymui nepritarėme, kad neapsunkintume VRK darbo.

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos, ar galime pritarti komiteto išvadai bendru sutarimu? Nematau prieštaraujančių. Dėkoju, pritarta bendru sutarimu.

Dėl 69 straipsnio yra gauta Vyriausybės išvada, jai komitetas nepritarė. Prašom.

S. ŠEDBARAS (*TS-LKDF*). Lygiai taip pat čia yra tiesiog žodžių žaismas. Vyriausybė siūlo vienais žodžiais normas surašyti, VRK prašo, kad būtų labai aiškiai parašyta dėl procedūrų neužbaigimo ar užbaigimo neregistravimo nesurinkus, pavyzdžiui, parašų. Jie nori turėti procedūrą – naikinamas dalyvio statusas. Šiuo atveju mes pritarėme VRK pasiūlymui, nes taip būtų tiksliau ir VRK priimti sprendimą būtų aiškiau.

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos, ar reikalaujate balsuoti, ar galime pritarti komiteto išvadai bendru sutarimu? Nematau prieštaraujančių. Pritarta bendru sutarimu komiteto redakcijai.

Dėl 75 straipsnio yra gauta Vyriausybės išvada, jai komitetas nepritarė.

S. ŠEDBARAS (*TS-LKDF*). Tiesiog čia buvo siūloma perredaguoti, sukeisti punktus vietomis. Iš tiesų Vyriausioji rinkimų komisija pati pateikė šitą redakciją ir jai lengviau būtų atlikti procedūras, tai mes likome prie VRK pasiūlyto varianto.

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos, ar galime bendru sutarimu pritarti komiteto redakcijai? Nematau prieštaraujančių. Dėkoju, pritarta bendru sutarimu.

Dėl 76 straipsnio yra gauta Vyriausybės išvada, jai komitetas pritarė iš dalies.

S. ŠEDBARAS (*TS-LKDF*). Taip, šiuo atveju mes, atsižvelgdami į Vyriausybės išvadą, patobulinome nuostatas ir perredagavome prieš tai buvusį straipsnį. Čia yra daugiau susiję su bendradarbiavimu su kitų šalių specialiosiomis tarnybomis. Patikslinome taip, kaip siūlė Vyriausybė, ir pritarėme iš dalies.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ar galime pritarti komiteto suredaguotai versijai? Galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta bendru sutarimu.

Dėl 77 straipsnio yra įregistruota R. Žemaitaičio pataisa. Prašom pristatyti.

R. ŽEMAITAITIS (*LRF*). Ačiū, gerbiama Seimo Pirmininke. Mano projektas yra tai, kad leistume naudoti pavadinimo sutrumpinimą iki rūšinės reikšmės žodžio. Iš tikrųjų dar dirbdami Vyriausiojoje rinkimų komisijoje mes turėjome nemažai koalicinių sąrašų, prisiminkite A. Brazausko koalicinį sąrašą, kitus, ir būdavo labai ilgi, į biuletenį juos įtraukti, įrašyti reikėdavo beveik 2–3 langelių. Iš tos praktikos aš siūlau, kad būtų leidžiama inicialus, trumpinius naudoti biuletenyje. Mano galva, tai yra loginis dalykas, kad nereikėtų tokio viso ištisinio daryti.

PIRMININKĖ. Prašau pristatyti komiteto išvadą.

S. ŠEDBARAS (*TS-LKDF*). Komitetas šiam siūlymui nepritarė štai dėl kokios priežasties. Perredaguotame kodekso straipsnyje yra numatyta galimybė tiek politinėms partijoms sudaryti sąrašus, tiek politiniams komitetams sudaryti sąrašus, tačiau rinkėjas turi matyti, turi žinoti, kokie subjektai sudaro. Aš suprantu, kad gali kartais būti, kaip mes diskutavome komitete, ilgas pavadinimas, tai jau pačios koalicijos reikalas yra surasti tą raktažodį, bet informacija rinkėjui turi būti pateikiama, kas sudaro koaliciją, kas yra koalicijos nariai, už ką balsuoja. Todėl komitetas, Remigijau, nepritarė šiam siūlymui.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai dėl pasiūlymo. K. Masiulis – motyvai prieš.

K. MASIULIS (*TS-LKDF*). Aš galiu tik papildyti kolegą S. Šedbarą, kad dirbtinai sukurti trumpiniai gali labai klaidinti rinkėjus. Jeigu yra koalicija, jinai pati turi susigalvoti tokį savo pavadinimą, kuris būtų lakoniškas ir rinkėjui suprantamas. Jeigu tai nepadaroma, tenka rašyti tokį pavadinimą, koks yra.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai išsakyti. Balsuokime. Kas pritariate R. Žemaitaičio pataisai, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 120: už – 39, prieš – 42, susilaikė 39. Pasiūlymui nepritarta. Dėl 78 straipsnio yra gauta Vyriausybės išvada, jai komitetas pritarė iš dalies.

S. ŠEDBARAS (*TS-LKDF*). Vyriausybė siūlė apskritai numatyti galimybę pareiškinius dokumentus teikti popieriniu būdu. Mes manome, kaip matote 7 dalyje, kad pareiškiniai dokumentai yra teikiami elektroniniu būdu ir nuolat saugomi komisijos informacinėje sistemoje, todėl tik iš dalies pritarėme. Perredagavome, tačiau laikomės nuomonės, kad pareiškiniai dokumentai būtų teikiami, kaip ir dabar daroma, elektroninėmis ryšio priemonėmis.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ar galime pritarti komiteto suredaguotai versijai bendru sutarimu? Nematau prieštaraujančių. Dėkoju, pritarta bendru sutarimu.

Dėl 83 straipsnio yra gauta Vyriausybės išvada, jai komitetas taip pat pritarė iš dalies.

S. ŠEDBARAS (*TS-LKDF*). Taip, pritarėme iš dalies. Suredagavome, sutvarkėme, kai ką išbraukėme, kai ką įrašėme taip, kaip Vyriausybė ir siūlė.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ar galime pritarti komiteto suredaguotai versijai? Dėkoju. Pritarta bendru sutarimu.

Dėl 92 straipsnio yra gauta Seimo narių R. Tamašunienės ir Č. Olševskio pataisa. Prašom pristatyti.

R. TAMAŠUNIENĖ (*LRF*). Gerbiami kolegos, mes siūlome neriboti politinių kampanijų dalyviams (tiek politinėms partijoms, bet ir nevyriausybinėms organizacijoms) apylinkėse turėti savo stebėtojus, net jei kiti politinės kampanijos dalyviai tose apylinkėse jų ir nepasiūlė. Projekte esanti nuostata suponuoja tai, kad apylinkėse turi būti užtikrintas stebėtojų lygiateisiškumo principas, tačiau šis principas bus pažeidžiamas kiekvieną kartą, kai partija ar nevyriausybinė organizacija pareikš norą vienose apylinkėse turėti, o į kitas visai nė vieno stebėtojo nepateiks.

Todėl atsižvelgiant į tai siūloma atsisakyti kodekso nuostatų, kurios faktiškai neveiks ir tas lygiateisiškumo principas vis tiek bus pažeidžiamas, palikti laisvę skirti savo stebėtojus, nes rinkimų metu neturime ko slėpti, ypač nuo žmonių, kurie pasiryžę stebėti rinkimus ir užtikrinti jų skaidrumą. Ačiū.

PIRMININKĖ. Prašom pristatyti komiteto išvadą.

S. ŠEDBARAS (*TS-LKDF*). Kai komitete diskutavome, iki galo nesupratome siūlymo esmės. Visų pirma, ne visos politinės partijos vienodą skaičių arba apskritai pasiunčia stebėtojus. Kad nebūtų suprasta rinkimų komisijų taip, kad viena partija neatsiuntė, todėl ir kita negali atsiųsti – tikrai šitaip negalima suprasti. Antras dalykas, principas užtikrinti kandidatų, partijų ir taip toliau, stebėtojų lygiateisiškumą yra bendro pobūdžio principas. Tai vienam kėdę pastatys rinkimų komisijos patalpos viename kampe, kitam – kitame kampe. Principo, kad būtų užtikrinamas lygiateisiškumas, išbraukimas – tikrai komitetas su tuo nesutiko. Aš manau, kad principas užtikrinti visų stebėtojų lygiateisiškumą yra konstitucinis. Ponia Rita, mes nelabai supratome, kodėl norima išbraukti konstitucinį principą iš įstatymo.

PIRMININKĖ. Balsuokime. Kas pritariate Seimo narių R. Tamašunienės ir Č. Olševskio pasiūlymui, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 117: už – 45, prieš – 39, susilaikė 33. Pasiūlymui nepritarta.

Dėl 95 straipsnio yra gauta Vyriausybės išvada, jai komitetas nepritarė. Prašom.

S. ŠEDBARAS (*TS-LKDF*). Vyriausybė siūlė, kad informacija, trumpai pasakius, apie finansavimą būtų skelbiama iki galutinių rezultatų paskelbimo dienos. Tiek komitetas, tiek darbo grupė, tiek VRK mano, kad ta informacija dar kurį laiką gali būti svarbi. Mes nematome prieštaravimo, kodėl dar 100 dienų nuo galutinių rinkimų rezultatų paskelbimo ši informacija negalėtų būti skel-

biama. Todėl mes Vyriausybės išvadai nepritarėme ir siūlome, kad jeigu VRK sutinka ir gali ilgesnį laiką skelbti, tegul žmonės ir mato tą informaciją ilgesnį laiką.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ar yra reikalaujančių balsuoti dėl šios pataisos? Nematau. Ar galime pritarti bendru sutarimu komiteto išvadai? Dėkoju, pritarta bendru sutarimu.

Dėl 97 straipsnio yra Vyriausybės išvada, jai komitetas nepritarė.

S. ŠEDBARAS (*TS-LKDF*). Vyriausybė siūlė, čia ne kategoriškai, kas galėtų būti laikoma, kas galėtų būti nelaikoma politine reklama. Na, į kodeksą, į bazinį įstatymą tokias detales, instrukcines normas įrašyti, mes manėme, nėra tikslinga. Šiuo atveju tai galėtų būti VRK rekomendacijose, kurias galima lengviau pakeisti, jeigu kyla ginčas, gali teismas tą klausimą išspręsti, kad kodekse būtų vengiama tokių instrukcinio pobūdžio nuostatų, todėl komitetas ir nepritarė.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Gerbiami kolegos, ar galime pritarti bendru sutarimu Vyriausybės variantui? Dėkoju, pritarta bendru… Atsiprašau, ne Vyriausybės, o komiteto. Ar galime bendru sutarimu pritarti komiteto išvadai? Dėkoju, pritarta bendru sutarimu.

Dėl 99 straipsnio taip pat yra gauta Vyriausybės išvada, jai komitetas nepritarė. Prašom pristatyti ją.

S. ŠEDBARAS (*TS-LKDF*). Komitetas niekur nepritarė Vyriausybės siūlymui keisti punktus vietomis, arba dalis, arba punktus. Mes stengiamės sudėlioti taip, kad būtų patogu dirbti Vyriausiajai rinkimų komisijai ir rinkimų komisijoms, pagal įvykių seką, pagal dokumentų pildymo seką, todėl tų siūlymų, pamąstymų, kad gal reikėtų punktus sukeisti vietomis, komitetas nesiėmė redaguoti. Lygiai tokio pobūdžio ir yra šis pasiūlymas, todėl mes liekame prie to, kaip Vyriausioji rinkimų komisija mano jai tikslingiau suredaguoti normą.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Išgirdę komiteto argumentus, ar galime pritarti komiteto išvadai bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta bendru sutarimu.

Dėl 100 straipsnio taip pat yra gauta Vyriausybės išvada, jai komitetas pritarė iš dalies.

S. ŠEDBARAS (*TS-LKDF*). Komitetas pritarė iš dalies, paredagavo normą, kaip ir buvo siūliusi Vyriausybė.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ar galime pritarti bendru sutarimu komiteto suredaguotai versijai? Dėkui, nematau prieštaraujančių. Taip pat yra gauta kita Vyriausybės išvada, jai taip pat pritarta iš dalies. Ir trečia taip pat. Tai gal kartu galime?

S. ŠEDBARAS (*TS-LKDF*). Čia tokie redakciniai, jiems pritarėme ir paredagavome formuluotes, pašlifavome taip, kaip siūlė Vyriausybė.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ar galime pritarti komiteto redakcijai? Dėkoju, pritarta bendru sutarimu.

Dėl 103 straipsnio yra gauta Vyriausybės išvada. Prašom pristatyti.

S. ŠEDBARAS (*TS-LKDF*). Čia Vyriausybės siūlymas yra tikslinti, redaguoti kampanijos dalyvių neatlygintinai skleidžiamą informaciją ir taip toliau, ir taip toliau. Komitetas nepritarė, nes Vyriausybės pasiūlymas leistų agitaciją interneto svetainėse ir socialiniuose tinkluose agitacijos draudimo laikotarpiu. Čia nėra taip paprasta. Mes manome, kad Vyriausioji rinkimų komisija iš tiesų savo tam tikruose dokumentuose galėtų tuos dalykus patikslinti. Komitetas liko prie savo redakcijos.

PIRMININKĖ. Dėkoju. A. Kubilienė norėtų dėl vedimo tvarkos.

A. KUBILIENĖ (*LVŽSF*). Ačiū, Pirmininke. Gerbiamas pranešėjau, gal galėtumėte jūs truputėlį tiksliau pasakyti, ką siūlė Vyriausybė, ką jūs redagavote, nes pasakymai „Vyriausybė pasiūlė, mes truputį paredagavome“, mums nesuteikia informacijos. Ačiū.

S. ŠEDBARAS (*TS-LKDF*). Aš manau, kad kompiuteryje jūs turite tekstą. Dabar skaityti visą pasiūlymą aš galiu. Štai Vyriausybė siūlo: “Atsižvelgtina į tai, kad Rinkimų kodekso projekto 104 straipsnio 1 dalies nuostatos yra prieštaringos, nes pirmajame sakinyje numatytas rinkimų agitacijos draudimo laikas, o antrajame sakinyje, kur yra numatomos šio draudimo išimtys, tai yra kokia rinkimų agitacija nėra draudžiama, nurodoma, kad išimtis taikoma kampanijos dalyviams priklausančiose interneto svetainėse ir asmeninėse socialinių tinklų paskyrose „kampanijos dalyvių“ neatlygintinai skleidžiamai informacijai, kuri nėra laikoma rinkimų agitacija.“

Na, čia įsiveliame į tokią ekvilibristiką, į tokį keistą pasiūlymą. Mes manome, kad tokio detalaus reglamentavimo kodekse nereikia, nes yra bendri principai šių tarpusavio straipsnių. Jūs pa-

žiūrėkite gal išvadoje, dabar skaityti visą pasiūlymą… Mes manome, kad taip, kaip projekte buvo suredaguota, kaip Vyriausioji rinkimų komisija, kuri kontroliuoja agitacijos procesus, jeigu ji mano, kad taip yra tinkama, taip mes ir palikome.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ar galime pritarti komiteto išvadai dėl 103 straipsnio? Dėkui, pritarta bendru sutarimu. Dėl 113 straipsnio, kuris kalba apie aukų apskaitą, yra gauti du Vyriausybės siūlymai, jiems komitetas yra pritaręs iš dalies. Prašom.

S. ŠEDBARAS (*TS-LKDF*). Pritariame iš dalies. Čia buvo susiję su būtent Duomenų apsaugos įstatymo tikslesniu reglamentavimu. Nežinau, ar čia reikia dar papildomai ką nors skaityti? Yra pritarta iš dalies ir paredaguotas 113 straipsnis dėl aukų apskaitos žiniaraščiuose, kokia informacija turėtų būti.

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos, ar galime pritarti komiteto redakcijai bendru sutarimu? Nematau prieštaraujančių. Dėkoju. Pritarta bendru sutarimu.

Dėl 126 straipsnio taip pat yra gauta Vyriausybės išvada, Vyriausybės siūlymas. Prašom.

S. ŠEDBARAS (*TS-LKDF*). Čia yra pasiūlymas į 127 straipsnio 2 dalį įrašyti, kokių įstatymų kuriose jų nuostatose nustatyti reikalavimai taikomi 126 straipsnio 2 dalies nurodytiems pažymėjimams. Komitetas tokių detalių informacijų irgi siūlo į kodeksą neįrašyti, nes ateityje pasikeitus teisiniam reguliavimui kituose įstatymuose, pavyzdžiui, pažymėjimų ar dar ko nors, mero, tarybos nario pažymėjimų, reikėtų keisti ir nuorodas konkrečiuose įstatymuose. Šiuo atveju tikrai užtektų Vyriausiosios rinkimų komisijos sprendimo, kaip turi atrodyti mero, tarybos nario, Seimo nario pažymėjimas ir taip toliau.

PIRMININKĖ. Ar galime bendru sutarimu pritarti komiteto nuomonei? Dėkoju. Pritarta bendru sutarimu.

Dėl 138 straipsnio yra gauta Vyriausybės išvada ir pasiūlymas. Prašom.

S. ŠEDBARAS (*TS-LKDF*). Šiam pasiūlymui komitetas pritarė iš dalies. Čia yra siūloma būtent patikslinti rinkimų komisijos narių atvykimo į namus pas rinkėjus grafiką, kad jis būtų viešas, kur būtų skelbiama kopija. Suderinę su Vyriausiąja rinkimų komisija sutarėme, kad skelbiama yra ir VRK svetainėje, ir skelbiama vietinėse komisijose. Yra atsižvelgta į Vyriausybės pasiūlymą ir yra numatyta, kad ta informacija bus dedama.

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos, ar galime pritarti komiteto redakcijai bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta bendru sutarimu.

Dėl 161 straipsnio yra gauta Vyriausybės išvada. Prašom.

S. ŠEDBARAS (*TS-LKDF*). Čia Vyriausybė siūlo, kad „siekiant racionaliai naudoti Lietuvos policijos finansinius bei žmogiškuosius resursus“ po žodžio „saugumą“… žodžiu, kad policija dalyvautų rinkimų komisijų apsaugoje įvertinus grėsmes. Mes manome, kad vis dėlto rinkimai vyksta ne taip jau dažnai, ne kiekvieną dieną ir tai yra svarbi vieta, kad nebūtų incidentų, nes, kaip žinote, iki šiol pagal dabartinį reguliavimą, turi būti rinkimų apylinkėse policijos pareigūnai, kurie prižiūri viešąją tvarką. Mes siūlome palikti tokį pat reguliavimą ir kodekse.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ar galime pritarti komiteto nuomonei bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta bendru sutarimu.

Dėl 167 straipsnio yra gauta Vyriausybės išvada. Prašom.

S. ŠEDBARAS (*TS-LKDF*). Čia klausimas buvo, jeigu daugiausia balsų gavo daugiau kaip du kandidatai, kaip jie dalyvauja pakartotiniame balsavime? Nes daugiausia balsų gali būti gavę ir trys kandidatai. Apsvarstę komitete mes manome, kad norma yra visiškai aiški ir tikslinti nereikia. Iš tiesų ir Vyriausioji rinkimų komisija pasakė, jai yra visiškai aišku, kaip tokiu atveju organizuoti antrą rinkimų turą, todėl mes ir nepritarėme šiam pasiūlymui.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ar galime pritarti komiteto nuomonei bendru sutarimu? Prieštaraujančių nematau, pritarta bendru sutarimu.

Dėl 168 straipsnio yra gauta R. Tamašunienės ir Č. Olševskio pataisa, pasiūlymas. Prašom pristatyti.

R. TAMAŠUNIENĖ (*LRF*). Taip, kolegos. Šios pataisos paskatintų aktyvesnį piliečių dalyvavimą šalies politiniame gyvenime. Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijos demokra-

tinių institutų ir žmogaus teisių biuras po 2012, 2016 ir 2020 metų rinkimų pateiktose ataskaitose nurodo, kad Lietuvoje galioja per didelis slenkstis tautinių mažumų politinėms partijoms. Esą jis sumažina galimybes tautinių mažumų partijų nariams būti išrinktiems į Seimą. Noriu pabrėžti, kad Lietuvoje išvis nėra jokio, sakykime, palengvinimo tautinių mažumų atstovams būti atstovaujamiems parlamente ar Europos Parlamente. Todėl mes siūlome pakeisti 169 straipsnio 2 dalies 2 punktą ir jį papildyti: „Partijų, kurių narių tarpe ir jų valdymo organuose tarpe yra ne mažiau kaip trys ketvirtadaliai nelietuvių tautybės asmenų, kandidatų sąrašai gali gauti mandatų, jeigu už kandidatų sąrašą balsavo ne mažiau kaip 3 % rinkimuose dalyvavusių rinkėjų.“ Manome, kad tai paskatintų turėti ir daugiau tautinių mažumų atstovų partijų, galėtų įvairovė tautinių mažumų, kurių Lietuvoje tikrai gausiai gyvena, taip pat turėti atstovų visose renkamosiose politinėse institucijose. Todėl prašome palaikyti labai demokratinį ir Europos vertybes atitinkantį mūsų pasiūlymą.

PIRMININKĖ. Komiteto išvada.

S. ŠEDBARAS (*TS-LKDF*). Komitetas atsižvelgė į tai, kad jau du analogiško turinio projektai buvo teikti turbūt šioje kadencijoje ir dar užpraeitoje kadencijoje. Teisės departamentas buvo parašęs, kad tai gali prieštarauti Konstitucijai. Komitetas, Teisės ir teisėtvarkos komitetas, jau du kartus yra pritaręs tokiai išvadai, kad tai gali prieštarauti Konstitucijai, todėl ir šį kartą komitetas buvo nuoseklus ir mano, kad gali prieštarauti Konstitucijai, nes atsirastų Seimo narių, kurie skirtingomis sąlygomis būtų išrinkti į Seimą.

PIRMININKĖ. Motyvai prieš – A. Petrošius.

A. PETROŠIUS (*TS-LKDF*). Na, Europos institucijos, atvykusios į Lietuvą, teikiančios įvairius pasiūlymus ir rekomendacijas nebūtinai tinkamai jaučia tą pulsą, kuriuo gyvena šalis. Manau, daugiau kaip per tris dešimtis nepriklausomybės metų mes, visų tautybių žmonės, išmokome gyventi drauge. Šiandien turime daugybę įvairiausių mechanizmų, kaip tie įvairių tautybių žmonės gali dalyvauti politikoje. Tai rodo ir dabartinė praktika, kad įvairiose partijose, įvairiuose komitetuose turime įvairių tautybių žmonių. O štai kartelės sumažinimas beveik per pusę tikrai esmingai iškreiptų rinkimų sistemą, todėl šiandien tikrai rekomenduoju balsuoti prieš. Tai neturi nieko bendra su kažkokiu atstovavimu ar didesnėmis galimybėmis, tai tikrai yra iškreipiantis veiksnys.

PIRMININKĖ. Dėkoju. R. Tamašunienė yra teikėja, tai negali išsakyti motyvų. Gerbiami kolegos, apsispręskime balsuodami dėl dviejų Seimo narių, R. Tamašunienės ir Č. Olševskio, teiktos pataisos. Kas jai pritariate, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Toliau posėdžiui pirmininkaus pavaduotojas P. Saudargas.

PIRMININKAS (P. SAUDARGAS, *TS-LKDF***).** Užsiregistravo 118, balsavo 117: už – 36, prieš – 43, susilaikė 38. Taigi akivaizdu, kad pataisai nėra pritarta.

172 straipsnis. Buvo Vyriausybės pasiūlymas.

S. ŠEDBARAS (*TS-LKDF*). Čia yra Vyriausybės siūlymas labai sudėtingai reglamentuoti asmenis, kurie negali kandidatuoti į įvairias renkamas pareigas dėl to, kad yra tikrojoje karo tarnyboje. Komitetas pasirinko labai lakonišką ir paprastą formuluotę, kad Respublikos Prezidento, Seimo nario, Europos Parlamento nario, savivaldybės tarybos nario ir mero pareigos yra nesuderinamos su tikrąją karo tarnybą atliekančių karių pareigomis (tai čia yra iš Konstitucijos), išskyrus atvejį, kai kario savanorio ar kitos savanoriškos nenuolatinės karo tarnybos kario sutarties galiojimas laikomas sustabdytu. Tai yra galiojančiame įstatyme, tai yra pasiekimas, man atrodo, nuo 2019 metų tokia formuluotė yra sutarta Seime. Tai mes ir liekame prie tokios formuluotės.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūs dėl pirmojo Vyriausybės pasiūlymo?

S. ŠEDBARAS (*TS-LKDF*). Taip.

PIRMININKAS. Pritarta iš dalies. Ar Vyriausybė, niekas neprieštarauja? Galime bendru sutarimu pritarti komitetui? Gerai. Tada antroji buvo.

S. ŠEDBARAS (*TS-LKDF*). Antroji pastaba vėlgi yra susijusi su tuo, kai asmuo kandidatuoja keliuose rinkimuose, ir su jo teise pasirinkti tam tikras pareigas. Mes pritarėme iš dalies, suredagavome, tačiau ne visus punktus išbraukėme. Tiesiog suredagavome visiškai taip, kaip buvo pa-

siūlyta Teisės departamento, visiškai kita straipsnio konstrukcija. Iš dalies pritarėme, tačiau suredagavome kitaip, negu Vyriausybė siūlė.

PIRMININKAS. Tai turbūt logiška. Vyriausybė, tikiuosi, neprieštarauja. Ar galime bendru sutarimu pritarti komiteto redakcijai? Dėkui.

Toliau dėl 173 straipsnio taip pat buvo Vyriausybės išvada.

S. ŠEDBARAS (*TS-LKDF*). Taip. Čia irgi yra susiję su ta nuostata. Ji siūlo papildyti Rinkimų kodeksą, kad VRK apie priimtą sprendimą išrinktą į Europos Parlamentą asmenį dėl nesuderinamų pareigų neatsisakymo pripažinti netekus Europos Parlamento mandato ir kad apie tai yra informuojamas Europos Parlamentas. Tačiau atsižvelgėme į Teisės departamento pastabą, kad šiuo atveju Europos Parlamento nereikia informuoti, jo tai visiškai nedomina, ir mes nepritarėme šiam siūlymui.

PIRMININKAS. Ar galime pritarti komiteto nuomonei? Dėkui.

Tada dėl 176 straipsnio taip pat buvo Vyriausybės išvada pritarti iš dalies.

S. ŠEDBARAS (*TS-LKDF*). Vėlgi čia yra siūloma kitaip reglamentuoti, negu yra Konstitucijoje, Seimo nario įgaliojimų nutraukimą. Mes pritarėme iš dalies ir vietoj žodžio „įstatymo“ įrašėme žodžius „šio kodekso“. Visa tai kituose straipsniuose yra sureguliuota. Grynai redakcinė pastaba.

PIRMININKAS. Dėkoju. Galime pritarti bendru sutarimu komiteto nuomonei? Dėkoju.

Toliau taip pat šiame straipsnyje buvo dar viena Vyriausybės išvada, jai pritarėte iš dalies.

S. ŠEDBARAS (*TS-LKDF*). Taip, čia yra visiškai redakcinė – punktų jungimas, skyrimas. Aš jau pirmai sakiau: ten, kur labai jau daug buvo siūloma kitaip sudėlioti punktus, mes laikėmės Vyriausiosios rinkimų komisijos pasiūlymo. Čia mes pritarėme iš dalies, kai ką sujungėme, kai ką paredagavome, tačiau esminių keitimų čia nedarėme. Tiesiog tai yra redakcinis…

PIRMININKAS. Dėkoju. Pritariame turbūt bendru sutarimu irgi? Ir komiteto pasiūlymas buvo taip pat ir čia pristatėte, matyt, ir…

S. ŠEDBARAS (*TS-LKDF*). Taip, pritarti iš dalies. Sujungėme taip, kaip siūlė Vyriausybė – iš dalies, ir suredagavome.

PIRMININKAS. Dėkoju. Pagal komiteto redakciją.

S. ŠEDBARAS (*TS-LKDF*). Taip.

PIRMININKAS. 178 straipsnis. Buvo Seimo narių R. Tamašunienės, Č. Olševskio pasiūlymas, jam komitetas nepritarė. Gal teikėjams… Gerbiama R. Tamašunienė pristatys? Prašom.

R. TAMAŠUNIENĖ (*LRF*). Aš trumpai pristatysiu, kad tikslinga Rinkimų kodekse suvienodinti daugiamandatėse apygardose išrinktų asmenų garantijas ir galimybes: atsisakius mandato dėl nesuderinamų pareigų – atkurti porinkiminį kandidatų sąrašą išnykus šioms aplinkybėms, dėl kurių mandato buvo atsisakyta. Jeigu, tarkim, mirus Tarybos, Seimo ar Europos Parlamento nariui ar jam kažkokiu būdu praradus mandatą, kitas sąraše esantis, bet dėl nesuderinamų pareigų atsisakęs mandato prieš tai, galėtų jį atgal atkurti išnykus tai aplinkybei, kad tos pareigos yra nesuderinamos. Todėl galvojame, kad į Seimą, Europos Parlamentą ar į Tarybą pakliūtų daugiausia rinkėjų balsų gavęs kandidatas. Todėl siūlome pritarti.

PIRMININKAS. Dėkoju, bet komitetas kitokią nuomonę turėjo. Prašom.

S. ŠEDBARAS (*TS-LKDF*). Kolegos, čia yra konstitucinis klausimas, ar gali Seimo narys, atsisakęs mandato, grįžti į sąrašą. Aš manau, kad negali, nes ir ponia Rita su kolega Česlovu argumentuoja, kad savivaldos lygmeniu taip yra, bet savivaldos ir Seimo teisinis reguliavimas yra visiškai kitoks. Seimo nariu tapimo, Seimo nario įgaliojimų praradimo klausimai yra tiesiogiai sureguliuoti Konstitucijoje, o atsisakius mandato vėl grįžimas atgal be rinkimų, mes manome, prieštarautų Konstitucijai, todėl komitetas tam nepritarė.

PIRMININKAS. Dėkoju. Ar jūs reikalaujate balsuoti? Gerai. Tada motyvai. Prieš kalbės A. Petrošius.

A. PETROŠIUS (*TS-LKDF*). Komitete mes svarstėme ir pakankamai vienbalsiai priėmėme sprendimą dėl šio klausimo: tikrai, gal savivaldoje dar galima rasti racijos, kodėl ši nuostata gali egzistuoti ir egzistuoja, bet kalbant apie parlamentą, matyt, ne veltui komitete svarstymo metu pavadinau tai spjūviu rinkėjui į veidą. Jeigu žmogus dalyvauja rinkimuose ir jau prieš duodamas

priesaiką iškart atsisako savo pareigų dėl nesuderinamų kitų pareigų, vadinasi, dalyvavo rinkimuose jau turėdamas valią netapti parlamento nariu, tad, sakau, tai yra tarsi spjūvis rinkėjams į veidą. Dabar ieškoti būdų, kaip apeiti sistemą, kad šitie žmonės vėl kažkada esant patogiai situacijai galėtų sugrįžti į parlamentą, būtų mažų mažiausiai neteisinga.

PIRMININKAS. Dėkoju. Niekas už nekalbės. Balsuosime tada dėl pasiūlymo, kurį pristatė gerbiama R. Tamašunienė. Komitetas nepritarė. Balsuojame dėl pasiūlymo. Vyksta balsavimas dėl R. Tamašunienės, Č. Olševskio pasiūlymo, komitetas nepritarė.

Užsiregistravo 113, balsavo 113: už – 35, prieš – 45, susilaikė 33. Taigi pasiūlymui nėra pritarta ir lieka komiteto nuomonė.

Važiuojame toliau. Dėl 185 straipsnio buvo Vyriausybės išvada. Prašom.

S. ŠEDBARAS (*TS-LKDF*). Aš jau minėjau, čia yra Vyriausybės siūlymas redaguoti, perredaguoti, perstumdyti punktus, dalis. Darbo grupėje kartu su VRK mes labai aiškiai sudėliojome visas procedūras, liekame prie šito varianto ir komitetas siūlo nepritarti.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jau esame apsisprendę, turbūt bendru sutarimu galime pritarti komiteto redakcijai, taip? Dėkoju.

Toliau (labai lapai sulipę) dėl 193 straipsnio vėl Vyriausybės.

S. ŠEDBARAS (*TS-LKDF*). Čia buvo pasiūlymai papildyti šiurkščių pažeidimų sąrašą, tą ir padarėme. Šiame sąraše atsirado daugiau šiurkščių pažeidimų, už kuriuos gali būti atitinkamai baudžiama. Pavyzdžiui, galiu pacituoti: „Neteisingos šio kodekso tam tikrame straipsnyje nustatytos informacijos kandidato anketoje pateikimas.“ Ir panašiai. Į tai mes atsižvelgėme, papildėme šiurkščių nusižengimų sąrašą.

PIRMININKAS. Dėkoju. Turbūt galime bendru sutarimu, taip? Dėkoju.

Dėl 194 straipsnio taip pat yra Vyriausybės netgi dvi pataisos.

S. ŠEDBARAS (*TS-LKDF*). Čia Vyriausybė pakartoja Teisės departamento pačią pradinę išvadą, dėl jos komitetas jau anksčiau buvo apsisprendęs. Jie mano, kad kodekse turėtų būti tiktai patys pagrindiniai principai, o visa kita paprastame įstatyme. Komitetas, jau spręsdamas konstitucingumo klausimą, apsisprendė, kad kodekse turi būti maksimaliai principinės nuostatos valdžios formavimo. Todėl tokiam Vyriausybės siūlymui nepritaria ir mano, kad kodeksas toks, koks yra, turėtų judėti į priekį.

PIRMININKAS. Dėkoju. Racionaliai paaiškinote, jau apsisprendę esame, turbūt galime bendru sutarimu pritarti komiteto išvadai.

Dėkoju gerbiamam komiteto pirmininkui. Baigėme svarstyti pasiūlymus. Dabar motyvai už arba prieš dėl viso projekto. Už kalbės R. Žemaitaitis. Prašom.

R. ŽEMAITAITIS (*LRF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Iš tiesų negali sakyti nei čia už, nei čia prieš, nėra tobulas tas įstatymo projektas. Juolab kad lieka tam tikrų įsipareigojimų koalicijos partnerei, valdančiajai daugumai, kad galėtų būti fondai ir visokios kitokios viskio dėžutės. Nemanau, kad tai yra geras dalykas. Bet žinant, kad mes vėluojame šį įstatymo projektą įgyvendinti, ko gero, kito varianto, kito kelio nėra. Aš galiu tik tiek įsivaizduoti, kad po 2023 metų savivaldos rinkimų liepos arba rugsėjo mėnesį pasipils daug projektų, jie siūlys ir keisti tas įstatymo nuostatas, ir tam tikras redakcijas. Aišku, dabar siūlau pritarti. Žiūrėsime, kaip bus įgyvendinama.

PIRMININKAS. Dėkoju. Taigi, išsakę motyvus, dabar balsuojame. Susirenkame į darbo vietas ir balsuosime dėl viso projekto, dėl jo ką tik išsakėme motyvus, – Rinkimų kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo konstitucinio įstatymo projektas Nr. XIVP-1279(3), plius Rinkimų kodeksas. Balsuojame.

Užsiregistravo 118, balsavo 117: už – 98, prieš – 1, susilaikė 18. Taigi, po svarstymo yra pritarta.

11.48 val.

Politinių organizacijų įstatymo projektas Nr. XIVP-1280(2) (*svarstymo tęsinys*)

Mes galime toliau nagrinėti lydimąjį – Politinių organizacijų įstatymo projektą Nr. XIVP-1280(2). Matyt, pakviesiu gerbiamą Teisės ir teisėtvarkos komiteto pirmininką grįžti į tribūną.

Dėl 1 straipsnio buvo Seimo narių A. Kupčinsko, A. Širinskienės, J. Sabatausko ir kitų pasiūlymas, jam komitetas pritarė iš dalies. Prašom.

S. ŠEDBARAS (*TS-LKDF*). Man atrodo, kad čia yra rastas kompromisas tarp dviejų Andrių, darbo grupės vadovo ir A. Kupčinsko, jis buvo darbo grupės narys, dėl dviejų pavadinimų – rinkimų komiteto ir politinio susivienijimo. Radome kompromisą – politinis komitetas. Man atrodo, čia, kur visur yra pasiūlymai, kolega A. Kupčinskas turbūt pritars ir nereikalaus balsuoti.

PIRMININKAS. Dėkoju. Ar gerbiamas A. Kupčinskas sutinka su komiteto nuomone?

A. KUPČINSKAS (*TS-LKDF*). Taip, gerbiami kolegos, sutinku. Išties rinkimų komitetai bus nuolatiniai veikiantys komitetai, tai su rinkimais ir tuo žodžiu neturi nieko bendro, todėl politiniai komitetai yra logiškas pavadinimas. Aišku, būtų buvę dar geriau, jeigu politiniai susivienijimai, aiškiau visiems, kad nebūtų painiojamos sąvokos. Bet, aš manau, kompromisas yra geras.

PIRMININKAS. Dėkoju. Ar Seime taip pat turime bendrą pritarimą šiai komiteto redakcijai? Dėkoju.

2 straipsnis. Seimo nariai G. Burokienė ir A. Norkienė registravo pasiūlymą, jam komitetas nepritarė. Tai gal suteiksime žodį gerbiamai G. Burokienei, prašom.

G. BUROKIENĖ (*LVŽSF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Mūsų pasiūlymas yra išbraukti analitinius centrus iš įstatymo projekto, atsižvelgiant į STT ir GRECO išvadas, kad būtų kuo aiškiau, kuo tyriau ir nebūtų jokių slaptų dėžučių ir slaptų susitarimų bei institutų. Kad tikrai žinotume, kad niekas nestovi už tos politinės partijos ar politinio rikimų komiteto. Bet suprantame, kad, daugumos nuomone, kaip pirmininkas pasakė ir per klausymus, nebus čia svarstoma, bus išbraukta ir net nesivarginkite, nepristatykite. Tai aš tikrai nereikalausiu balsuoti, bet manau, kad be analitinių centrų mes išsiverstume puikiai, kaip ir iki šiol, ir būtų daugiau viešumo ir daugiau skaidrumo. Ačiū.

PIRMININKAS. Aš nenugirdau, jūs nereikalausite, ar jūs reikalausite? Nereikalausite?

G. BUROKIENĖ (*LVŽSF*). Aš nereikalausiu, nes komiteto pirmininkas iš karto pasakė, kad nebus remiamas šitas pasiūlymas.

PIRMININKAS. Jeigu nereikalaujate, tai nesvarstome.

S. ŠEDBARAS (*TS-LKDF*). Aš galiu pakomentuoti?

PIRMININKAS. Prašom.

S. ŠEDBARAS (*TS-LKDF*). Kolegos, jūs matote visą skyrių, kuris atsirado šitų analitinių centrų kontrolei ir informacijai surinkti, visas skyrius. Dirbome savaitę su Specialiųjų tyrimų tarnyba ir sutvarkėme visą kontrolės mechanizmą. Tai ačiū, kad jūs nereikalaujate balsuoti, nes iš tiesų į jūsų pasiūlymą ir į jūsų abejones taip pat atsižvelgėme ir įvertinome.

PIRMININKAS. Dėkoju. Taigi pagal komiteto redakciją.

Toliau taip pat buvo Seimo narių A. Kupčinsko, A. Širinskienės, J. Sabatausko – pritarti iš dalies. Čia gal susiję su anuo? Tai irgi nereikalaujate balsuoti, tenkina komiteto kompromisas? Dėkoju. Judame toliau. Vėl A. Kupčinsko ir kolegų, čia taip pat susijęs, ar ne? Kaip suprantu, nereikalaujate balsuoti? Ta pati situacija – pagal komiteto redakciją. Gerai, dėkoju. Keliaujame toliau. Dėl 5 straipsnio yra Seimo narių ir A. Kupčinsko, vėliau dar vienas A. Kupčinsko ir Seimo narių, ar čia susiję ir taip pat nereikalaujate balsuoti? Pagal komiteto redakciją pritarti iš dalies.

Dėl 6 straipsnio yra Vyriausybės išvados – nepritarti.

S. ŠEDBARAS (*TS-LKDF*). Čia šalia rinkimų komiteto siūlo, dėl kurio mes jau kitaip suredagavome, nurodyti ir atitinkamą savivaldybę. Kadangi politiniai komitetai jau dabar dirbs ilgesnį laiką, bus ilgiau, jų teisinis reguliavimas kitoks, tai dar įrašyti savivaldybę, mes manome, yra netikslinga, nes tokie komitetai gali steigtis ir Europos Parlamento rinkimams. Manome, kad čia nereikalingas siūlymas, kuris klaidintų žmones.

PIRMININKAS. Dėkoju. Nematau, kad Vyriausybė prieštarautų. Ar galime bendru sutarimu pritarti komiteto redakcijai? Gerai. Dėkui.

Toliau buvo Seimo narių grupės, A. Kupčinsko ir kitų, – pritarti iš dalies. Čia turbūt analogiškai, ar ne, čia susiję, pritarėme iš dalies, kaip ir komiteto redakcijai? Dėkoju.

Dėl 7 straipsnio vėlgi Seimo narių A. Kupčinsko ir kitų. Klausiu pirmininko, ar čia taip pat?

S. ŠEDBARAS (*TS-LKDF*). Čia yra tas pats pavadinimo klausimas.

PIRMININKAS. Tas pats dalykas. Gerai, pritarti iš dalies, jau apsisprendėme. Keliaujame toliau, kur čia dar? 13 straipsnis.

S. ŠEDBARAS (*TS-LKDF*). Tas pats – pavadinimas.

PIRMININKAS. Apsisprendėme. Toliau. Dėl 27 straipsnio buvo G. Burokienės ir A. Norkienės.

S. ŠEDBARAS (*TS-LKDF*). Čia analitiniai centrai.

PIRMININKAS. Jau apsisprendėme Seime dėl analitinių centrų, nebegrįžtame, viskas aišku, pagal komiteto redakciją.

Toliau taip pat buvo G. Burokienės ir A. Norkienės dėl 30 straipsnio. Čia taip pat dėl analitinių centrų, jau išsprendėme, nebereikia spręsti. Toliau dėl 31 straipsnio buvo Vyriausybės… Atsiprašau, dėl 32 straipsnio.

S. ŠEDBARAS (*TS-LKDF*). Dėl 32 straipsnio. Irgi tos pačios abejonės išsakytos dėl finansavimo, kurį, kaip aš minėjau, labai daug dirbdami su Specialiųjų tyrimų tarnyba perredagavome ir numatėme visą kontrolės mechanizmą. Mes tam siūlymui nepritarėme, bet įrašome savo, pagal Specialiųjų tyrimų tarnybos pateiktą informaciją ir pasiūlymus suredaguojame įstatymo projektą.

PIRMININKAS. Dėkoju. Vyriausybė nesiskundžia. Ar galime bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

Taip pat buvo Seimo narės A. Širinskienės pasiūlymas dėl šio straipsnio. Gal suteiksiu žodį gerbiamai A. Širinskienei pristatyti pasiūlymą. Jūsų buvo dėl 32 straipsnio, komitetas pritarė iš dalies. Ar tenkina?

A. ŠIRINSKIENĖ (*LRF*). 32 straipsnis.

S. ŠEDBARAS (*TS-LKDF*). Kolege, kur jūs siūlėte išbraukti NATO šalių…

A. ŠIRINSKIENĖ (*LRF*). Iš tiesų buvo toks pasiūlymas. Kartu vertinant ir Specialiųjų tyrimų tarnybos nuomonę dėl finansavimo, ir išties, kiek man pačiai klausymus teko stebėti, nesusidaro įspūdis, kad STT būtų užtikrinta, kad yra visos kontrolės galimybės, kada finansavimas vyksta per kitas trečiąsias valstybes, ne Europos Sąjungos nares. Išties ir STT atstovai išreiškė labai nemažai pastabų ir abejonių.

Aš siūlau išlaikant analitinius centrus tiesiog suvienodinti jų finansavimą su politinių partijų finansavimu ir kartu panaikinti galimybę juridiniams asmenims apeiti politinių partijų finansavimo draudimo galimybes.

PIRMININKAS. Komiteto nuomonė.

S. ŠEDBARAS (*TS-LKDF*). Komitetas iš tiesų atkreipė į tai dėmesį (kaip ir į kitų kolegių išreikštas abejones) ir dar sykį pakartosiu. Mechanizmas yra numatytas toks: Vyriausioji rinkimų komisija turi teisę, o institucijos turi pareigą. Tai yra iš Valstybės saugumo departamento, Specialiųjų tyrimų tarnybos, Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos, jeigu reikia, ir iš kitų institucijų Vyriausioji rinkimų komisija gauna medžiagą.

Dabar iškilo klausimas: o jeigu tai NATO šalis, o NATO šalis gali būti ir Turkija, kuri kur nors prie Sirijos sienos turi kokį nors neskaidrų fondą? Tai mes formuluotę suformulavome štai tokią: jeigu Vyriausioji rinkimų komisija gauna nepakankamą informaciją arba jos negauna, ji negali tokio šaltinio, tokio fondo įrašyti į patikimų fondų sąrašą. Viskas. Ir iš ten finansavimas negali ateiti.

Buvo pateiktas pavyzdys, kad jeigu dabar yra investavimo procedūra iš užsienio, jeigu neįrodyta, kad neskaidrus fondas, tai nėra galimybės užkirsti kelią jam ateiti. Mes apsukame aukštyn kojomis. Jeigu trūksta informacijos ar ji nepakankama, toks fondas negali būti pripažįstamas patikimu. O jeigu nesutinka su VRK sprendimu, gali eiti į teismą. Maksimaliai apribojame galimybę iš neskaidrių ar neaiškių fondų, kad ir NATO šalies ar Europos politinių fondų, gauti finansavimą.

Mes manome, kad šias abejones mes išsklaidėme, mechanizmą sukūrėme ir Specialiųjų tyrimų tarnyba iš tiesų dabar dėl to modelio, to algoritmo pretenzijų nebeturi.

PIRMININKAS. Dėkoju. Gerbiama Agne Širinskiene, ar jus tenkina pritarimas iš dalies, ar reikalaujate balsuoti?

A. ŠIRINSKIENĖ (*LRF*). Aš prašysiu balsuoti.

PIRMININKAS. Gerai. Tada motyvai dėl pasiūlymo. K. Masiulis užsirašęs kalbėti už. Jūs dėl šio pasiūlymo užsirašęs, taip? Ne. Tada R. Žemaitaitis.

R. ŽEMAITAITIS (*LRF*). Aš pamėginsiu paneigti, ką mano kolega S. Šedbaras sako. Teisiškai, formaliai jūs, ko gero, esate teisus. Bet gauti iš Turkijos, tokios valstybės, kuri šiandien bombarduoja ir daužo Sirijos gyventojus ir veržiasi vis gilyn ir gilyn į Šiaurę, kažkokius atsakymus turbūt vargu bau galima tikėtis. Dabar sakote – nepakankama pateikta informacija. Tai yra labai subjektyvu ir priklauso nuo vertinimo.

Bet, gerbiamas Stasy, vienas dalykas, ko klausymuose nepasakė Vyriausioji rinkimų komisija ir jūs neužfiksavote, – finansavimas. Finansavimas jau bus skirtas, programa arba priemonė bus įgyvendinta ir tik po to atlikus kontrolę bus nustatoma. Tai koks skirtumas? Žiūrėkite, koks ten yra niuansas.

S. ŠEDBARAS (*TS-LKDF*). Ne.

R. ŽEMAITAITIS (*LRF*). Žiūrėkite, fondas Turkijoje, NATO šalyje arba Turkijoje, arba Amerikoje įkurtas šis institutas įgyja kažkokią programą ir po to prašo Lietuvos politinės partijos prisidėti prie jos. Ir prisideda. Tokiu atveju sankcijos jis išvengia. Tą patvirtino VRK atstovai. Nežinau, gal jūs dabar turite kitos, dar naujesnės kažkokios informacijos?

S. ŠEDBARAS (*TS-LKDF*). Aš nežinau, ar aš galiu?..

PIRMININKAS. Dėkoju. Motyvai išsakyti. Pirmininkas dar nori pakomentuoti. Prašom.

S. ŠEDBARAS (*TS-LKDF*). Negali ateiti pinigai į sąskaitą, jeigu VRK nepriėmė sprendimo, kad fondas patikimas. Negali ateiti pinigai. Banke jie gulės, kol bus įrodytas patikimumas.

PIRMININKAS. Dėkoju. Gerai, išsiaiškinome. Balsuojame dėl pasiūlymo, kurį pateikė gerbiama A. Širinskienė. Komitetas pritarė iš dalies, bet tas netenkino. Balsuojame dėl pasiūlymo.

Užsiregistravo 112, balsavo 111: už – 44, prieš 38, susilaikė 29. Pasiūlymui nepritarta. Vadinasi, lieka, kaip suredagavo komitetas.

Dabar bandau ieškoti, kas dar čia mūsų neapsvarstyta. Taigi, matyt, 81 straipsnis. Čia yra dar pabaigoje A. Kupčinsko ir kolegų. Tai čia tas pats, jau esame apsisprendę. Vyriausybės išvada?

S. ŠEDBARAS (*TS-LKDF*). Vyriausybė siūlo kai kurias normas iš Rinkimų kodekso įkelti į Politinių organizacijų įstatymą. Mes manome, kad jos labiau tinka Rinkimų kodekse, ir ten jas paliekame.

PIRMININKAS. Dėkoju. Pritariame, matyt, taip, kaip komitetas. Niekas neprieštarauja iš Vyriausybės. Toliau kita išvada – taip pat pritarti iš dalies.

S. ŠEDBARAS (*TS-LKDF*). Irgi tai yra santykio tarp Politinių organizacijų įstatymo ir Rinkimų kodekso. Mes manome, kad čia, na, tam tikra konkurencija, bet tikslingiau yra, jeigu rinkiminiai dalykai – Rinkimų kodekse, kur organizaciniai dalykai, steigimosi dalykai – Politinių organizacijų įstatyme. Visi kiti pasiūlymai, kokie buvo Vyriausybės.

PIRMININKAS. Susiję kiti pasiūlymai, kur nepritarti Vyriausybės…

S. ŠEDBARAS (*TS-LKDF*). Atsiprašau, ir paskutinis siūlymas yra sutrumpinti laiką ateinantiems rinkimams, per kiek politiniai komitetai gali įsiregistruoti. Tam yra pritarta ir yra numatytas trumpesnis laikas, negu būtų, na, kituose rinkimuose.

PIRMININKAS. Dėkoju. Taigi pagal komiteto redakciją galime pritarti bendru sutarimu. Tada dėkoju pirmininkui. Balsuosime, tiksliau, pirmiausia pasisakysime dėl viso. Gerbiamas K. Masiulis už dėl viso projekto.

K. MASIULIS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, analitiniai centrai yra tikrai didelis gėris. Jis atsirado, aš galiu ir suklysti, bet, manau, atsirado Vokietijoje po Antrojo pasaulinio karo, kai Vokietija pralaimėjo ir reikėjo padaryti išvadas. Vokietija suprato, kad jeigu žmonės bus politiškai neraštingi, tai gali vėl atsirasti fašizmas ir panašiai. O demokratinė politinė sistema reikalauja kompetencijos, reikia žmones mokyti ir partijas mokyti. Tiesą sakant, ten daug labiau šakota sistema, kiekvienas Vokietijos pilietis kas penkerius metus netgi turi teisę gauti finansavimą mokytis politinių dalykų ir atostogas dviejų savaičių.

Mums iki to dar toli, bet kiekviena partija gauna teisę kurti savo analitinį centrą, turi tokius centrus, galėčiau čia vardinti jų pavadinimus. Jie be galo svarbūs. Leidžia literatūrą, rengia įvairias analitines medžiagas toms partijoms, padeda joms priimti gerus sprendimus, be to, veikia ir tarptautiškai, turi netgi filialų. Lietuvoje turbūt girdėjote apie Konrado Adenauerio fondą, tai čia partinis, konservatorių. Arba Frydricho Ėberto fondas, socdemų. Jie net užsieniuose veikia irgi la-

bai padėdami toms silpnesnės demokratijos valstybėms sustiprinti savo demokratiją. Negi mes dabar manome, kad tai yra blogai? Kokių nuostabių knygų, jų išleistų, esu parsivežęs, čia galėčiau ilgai vardinti. Mes žengiame labai teisingu keliu.

PIRMININKAS. Dėkoju. Prieš kalbės A. Širinskienė. Prašau.

A. ŠIRINSKIENĖ (*LRF*). Vis dėlto, kadangi nepavyko išvengti to tikrai daug įtarimų ir Specialiųjų tyrimų tarnybai keliančio analitinių centrų finansavimo, siūlyčiau tikrai balsuoti prieš ir nesukurti sąlygų partijoms apeiti finansavimo iš juridinių asmenų draudimui.

PIRMININKAS. Dėkoju. Visi pasisakė. Dabar balsuosime, nors jau balsavimo laikas pasibaigęs, bet bent jau dėl šio klausimo pratęsėme. Balsuojame dėl Politinių organizacijų įstatymo projekto Nr. XIVP-1280(2).

Užsiregistravo 114, balsavo 113: už – 76, prieš – 11, susilaikė 26. Taigi įstatymui yra pritarta po svarstymo.

12.05 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 12, 85, 86, 88, 90, 92, 93, 94, 223, 544 ir 545 straipsnių, XI skyriaus pavadinimo pakeitimo ir Kodekso papildymo 85^1 straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-1281(2) (*svarstymo tęsinys*)

Toliau dirbame pagal darbotvarkę. 1-2.3 klausimas – Administracinių nusižengimų kodekso 12, 85 ir taip toliau įvairių straipsnių pakeitimo ir papildymo straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-1281(2). Vėl pranešėjas gerbiamas S. Šedbaras.

Replikos po balsavimo nori K. Masiulis. Prašau.

K. MASIULIS (*TS-LKDF*). Trumpa replika. Aš matau, kad ne visos partijos parėmė, tai aš norėčiau pastebėti ir paklausti, ar tos, kurios nerėmė, nesteigs?

PIRMININKAS. Dėkoju už repliką. Gerbiamas pirmininke.

S. ŠEDBARAS (*TS-LKDF*). Išvadas jau esu pristatęs. Nesuderintų vietų nelikę. Iš esmės yra pritarta ir Vyriausybės išvadai, iš dalies arba visiškai taip pat ir Europos Sąjungos teisės grupei. Taigi ginčytinų vietų nėra.

PIRMININKAS. Dėkoju. Taigi čia balsuoti dėl nieko nereikia. Pagal komiteto redakciją.

Motyvai už, prieš. Už, prieš motyvų nematau. Niekas nenori kalbėti.

Taigi balsuosime balsavimo metu. Dabar langas balsuoti yra pasibaigęs.

Toliau 1-2.4 klausimas – Administracinių bylų teisenos įstatymo eilės straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1758. Taip pat gerbiamas S. Šedbaras. Pateikimas. (*Balsas salėje*) Taip, taip, atsiprašau.

Motyvai. Atsiprašau, taip, motyvai. Ar yra, kas nori kalbėti? Prieš nori kalbėti gerbiama L. Nagienė, bet jau čia, kaip matau, yra pakalbėta ir nenori. Gerai, laikysime, kad motyvai išsakyti. Lieka balsavimas. Balsavimo metu.

1-2.5 klausimas – Baudžiamojo kodekso skyriaus pavadinimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1759. Taip pat pateikimas. Čia turbūt irgi yra atlikta. Motyvai išsakyti. Ai, kolegos, blokas jau pristatytas.

12.08 val.

Referendumo konstitucinio įstatymo projektas Nr. XIVP-658(2) (*svarstymo tęsinys*)

Tada 1-3 klausimas – Referendumo konstitucinio įstatymo projektas Nr. XIVP-658(2). Pranešėjas – S. Šedbaras. Reikia vieną pataisą apsvarstyti, tai bandysime apsvarstyti. Dėl 16 straipsnio buvo Seimo narės D. Asanavičiūtės pasiūlymas, jam pritarė iš dalies.

S. ŠEDBARAS (*TS-LKDF*). Atrodo, suradome su teikėja kompromisą ir viskas gerai.

PIRMININKAS. Jeigu tenkina? Tenkina. Kaip suprantu, tai balsuoti nereikia. Vadinasi, pagal komiteto redakciją. Daugiau pasiūlymų indikuoja, kad nebėra.

Tada motyvai. Prieš kalbėti nori A. Gedvilas.

A. GEDVILAS (*DPF*). Aš?

PIRMININKAS. Jūs norite kalbėti prieš. Taip, prašau.

A. GEDVILAS (*DPF*). Ačiū, pirmininke. Pagaliau atėjo ta diena, kai svarstome demokratijos galimybės įteisinimą, su tuo jus ir sveikinu. Projektas gana platus, bet nuoširdžiai tikiu, kad bus koreguojamas ir pasakysiu kodėl. Pavyzdžiui, liko reikalingas piliečių parašų skaičius ne mažiau kaip 300 tūkst. turinčių rinkimų teisę arba taip pat referendumas bus įvykęs, jei balsuos daugiau nei pusė gyventojų, turinčių teisę balsuoti.

Leiskite priminti, kad dabartinė valdančioji koalicija surinko šiek tiek mažiau negu 40,7 % balsų, o rinkimuose dalyvavo 47,8 % rinkėjų. Tad akivaizdu, kad sulaukė palaikymo vos 19,5 % visų rinkėjų. Vis dėlto koalicija nesidrovi skelbtis atstovaujanti tautai ir, akivaizdu, priima sprendimus, kurie ne kartą supriešino visuomenę. Deja, reikia pripažinti, kad nėra palengvintas ir pats parašų surinkimas, todėl realiai piliečiai neturi galimybės realizuoti savo lūkesčių referendumo būdu, o paskui mes stebimės, kad vyksta didžiuliai mitingai, kurie, kaip žinote, ne visada baigiasi taip, kaip turi baigtis demokratinėje valstybėje.

Dar įdomiau, kai kalbama, kad neva referendumus gali pagrobti ir savo tikslams panaudoti populistai. Gal vis dėlto nustokime būti paranoikais ir priimkime įstatymą, kuris nebūtų tik statistinis, o realiai darytų įtaką piliečių ir valstybės gyvenime.

Baigdamas noriu pacituoti politikos apžvalgininko K. Girniaus įžvalgą: „Į neslepiamą valdžios nepasitikėjimą žmonės atsakys savo nepasitikėjimu valdžia ir abejingumu jos sprendimams, o tai silpnina valstybę, dėl kurios gerovės priešinamasi referendumams.

PIRMININKAS. Laikas, gerbiamas kolega.

A. GEDVILAS (*DPF*). Akivaizdi politiko arogancija ir paternalizmas gero nežada.“

PIRMININKAS. Laikas!

A. GEDVILAS (*DPF*). Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Už kalbės P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (*LRF*). Gerbiami Seimo nariai, galų gale daugiau kaip po pusantrų metų vis dėlto Referendumo įstatymas yra priimamas, dabar svarstymo stadija. Ko bijojo valdančioji dauguma? (*Balsai salėje*) Man labai keista, kad reikėjo pusantrų metų, kad šitas įstatymas pasiektų Seimą. Bet, nepaisant to, mes galime daryti išvadą, kad Seimas bijo žmonių, bijo tautos. Jie tik prieš rinkimus myli žmones. Ir man kilo mintis, o ar nebūtų gerai įregistruoti įstatymo pataisą, kad rinkimai būtų kas metus laiko, kasmet? Tada tikrai mes nepamirštume žmonių, bendrautume su jais, o dabar, kaip pasakyti, tuos žmones išsirinkote ir, kaip premjerė pasakė, ketverius metus kentėkite.

Mūsų Konstitucijoje pasakyta, kad valstybė valdoma tiesiogiai arba per savo atstovus. Tiesiogiai galime mes valdyti tik per referendumus, o jiems sudarytos labai sunkios sąlygos, faktiškai neįgyvendinamos sąlygos referendumams. Taigi, valdantieji, nebijokite žmonių ir bendraukite su jais. Ne tik prieš rinkimus kartu su žiniasklaida atsisukite į žmonių veidus, bet visą laikotarpį.

PIRMININKAS. Dėkoju. Motyvai išsakyti. Apsispręsime balsuodami numatytu laiku. Aš primenu, kad tai bus 12 val. 30 min., kaip numatyta darbotvarkėje. Kažkodėl kolegos prieina ir klausia. Viskas yra numatyta, darbotvarkę patvirtinome.

12.13 val.

Naftos produktų ir naftos valstybės atsargų įstatymo Nr. IX-986 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1691(2) (*svarstymas*)

Taigi toliau – Naftos produktų ir naftos valstybės atsargų įstatymo 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1691(2). Pranešėjas – K. Starkevičius. Svarstymas. Bet aš nematau gerbiamo K. Starkevičiaus. Gal tik aš nematau? Nėra jo. Gal kas nors iš Ekonomikos komiteto galėtų mums pateikti išvadą? Kas malonėtų? Gerbiamas A. Kupčinskas, matau, pasiruošęs. Šaunu, labai šaunu. Ačiū. Čia tik išvadą pagarsinti mums.

A. KUPČINSKAS (*TS-LKDF*). Sveiki, kolegos, dar kartą. Komitetas svarstė Naftos produktų ir naftos valstybės atsargų įstatymo pakeitimo projektą ir nutarė nepritarti Seimo kanceliarijos departamento pastabai. O šiaip bendru sutarimu pritarė projektui.

PIRMININKAS. Dėkoju. Motyvai už, prieš? Nematau norinčių kalbėti. Taigi, apsispręsime balsuodami balsavimo metu.

12.14 val.

Principinės kariuomenės struktūros, karių ir Lietuvos kariuomenės darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis ir gaunančių darbo užmokestį iš valstybės biudžeto ir valstybės pinigų fondų (išskyrus darbuotojus, gaunančius darbo užmokestį iš Europos Sąjungos struktūrinės, kitos Europos Sąjungos finansinės paramos ir tarptautinės finansinės paramos lėšų (išskyrus techninės paramos lėšas), ribinio skaičiaus patvirtinimo įstatymo Nr. XIII-2709 2 ir 3 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1485(2) (*svarstymas*)

Toliau 1-6 klausimas – Principinės kariuomenės struktūros, karių ir Lietuvos kariuomenės darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis (ir taip toliau, labai ilgas pavadinimas), įstatymo projektas Nr. XIVP-1485(2). Svarstymas. Pranešėjas A. Pocius kviečiamas į tribūną. Prašom. NSGK komiteto išvada. Tuoj mes jums rasime išvadą.

A. POCIUS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas svarstė šio įstatymo projektą. Esmė yra ta, kad priėmus šį įstatymą galėtų būti pašaukiama daugiau šauktinių, priimama daugiau kariūnų į Karo akademiją, kariuomenėje dirbtų daugiau darbuotojų. Taip pat yra papildomas 1 tūkst. rezervo karių mokymo skaičius. Čia būtent yra padidėjusios grėsmės mūsų regione akivaizdoje, aš manau, kad tai tikrai yra logiška, nes į šauktinius karius buvo investuota, jie atitarnavo ir kaip rezervo kariai tikrai turi būti šaukiami į pakartotinius mokymus. Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas atsižvelgė į visus siūlymus ir siūlo pritarti. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Ačiū už komiteto išvadą. Dabar kviečiu diskutuoti užsirašiusį gerbiamą V. Rakutį. Galime pasidžiaugti ir pamojuoti vaikams iš Kauno rajono, kaip suprantu. Sveiki. Dabar pasidžiaugsime V. Rakučiu, jis mums kalbės.

V. RAKUTIS (*TS-LKDF*). Šviesiausias Seime, šiandien yra tokia proga pašnekėti apie vieną labai svarbų klausimą, kuris nėra susijęs su skaičiais. Tikrai aš čia nepulsiu kažkaip kritikuoti mūsų komiteto sprendimo, nes pats pritariau balsavimo metu. Kadangi šitame principinės struktūros įstatymo projekte yra pavadinimų, norėčiau atkreipti dėmesį į dalinių pavadinimų problemiką. Pats tam tikru laiku dirbau komisijoje, kuri dirbo dėl šių pavadinimų, tad norėčiau pasakyti keletą svarbių dalykų.

Iš tikrųjų yra pokyčių šiame projekte: keičiamas „Geležinio vilko“ brigados, kuri visai neseniai šventė savo 30-metį, pavadinimas – buvo parašyta tiesiog pėstininkų, ir tokiu būdu nereikia keisti pavadinimo, keičiant taktines tos brigados ypatybes, tačiau, mano supratimu, pavadinimuose esama dar daug netolygumo, netaisyklingumo ir taisytinų vietų. Pažvelgus į mūsų projektą akivaizdu, kad, sakykime, yra Lietuvos didžiojo kunigaikščio Jono Karolio Chodkevičiaus brigada. Bet štai mokomasis pulkas jau vadinamas Didžiojo Lietuvos etmono. Tiesiog reikia tuos skaičius surašyti į vienodą gretą.

Tai didelė problema, nes kai kurie iš tų dalinių savo pavadinimus ima iš prieškario ir tas netolygumas buvo užfiksuotas jau kažkada labai seniai. Bet jeigu prieitume prie šito klausimo kompleksiškai ir, sakykime, per ilgesnį laiko tarpą, tikrai ne per tą, kuris liko mums iki priėmimo, bet padarytume aiškią sistemą, kaip yra dabar heraldikoje įvesta tvarka, taip reikia įvesti ir dėl pavadinimų, kad visi jie būtų sudaryti pagal tuos pačius principus ir būtų tos pačios sudėtinės dalys.

Yra tokių netolygumų. Štai vienur rašoma brigados generolo Motiejaus Pečiulionio artilerijos batalionas, bet štai kitas batalionas vadinamas generolo Romualdo Giedraičio. Jeigu jau mes rašome visą laipsnį, reikia rašyti, kad generolo leitenanto Romualdo Giedraičio, nes būtent tokį karinį laipsnį jis turėjo 1794 metais Kosciuškos sukilimo metu.

Taip pat norėčiau atkreipti dėmesį, kad dar nemažai karinių dalinių iš viso neturi pavadinimų ir tas laikotarpis trunka jau daug metų. Čia reikėtų iš tikrųjų Lietuvos kariuomenei pasistengti, kad tie pavadinimai atsirastų, nes kariai su savo patronu turi stiprų emocinį ryšį. Iš tikrųjų tai yra labai svarbus klausimas – kai kurie batalionai keletą metų yra be pavadinimų.

Taigi, manau, šis klausimas turi būti sprendžiamas ir randami tie sprendimai, tuo labiau kad apie variantus jau tikrai yra seniai diskutuota. Labai ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Daugiau niekas neužsirašė diskutuoti. Motyvai. Dėl motyvų už ir prieš ar yra norinčių kalbėti? Nematau. Balsuosime balsavimo metu, kai ateis balsavimo langas.

12.19 val.

Darbo kodekso 14, 25, 27, 30, 52, 58, 144, 221, 222, 223, 225, 226, 227 ir 240 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1516(2), Valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1517(2) (*svarstymas*)

Toliau darbotvarkėje 1-7.1 klausimas – Darbo kodekso kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1516(2). Pirmasis pranešėjas – M. Lingė, Socialinių reikalų ir darbo komiteto pranešėjas. Bet aš jo nematau. Matau. Gerbiamas Mindaugai Linge, kalbatės su R. Morkūnaite-Mikulėniene, gal Radvilė išgirs, gal A. Bilotaitė jam perduos, kad aš kviečiu M. Lingę į tribūną. Labai ačiū. Gerbiami kolegos, suprantu, kad reikia aptarti svarbius reikalus per posėdį, bet šiuo metu jūs kviečiamas į tribūną. Ir lydimuosius gal tada? Darbotvarkės 1-7.1 klausimą – lydimąjį Valstybinio socialinio draudimo įstatymą. Prašom.

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). Komitetas gegužės 25 dieną apsvarstė Darbo kodekso kai kurių straipsnių pakeitimo ir kodekso papildymo įstatymo projektą. Apsvarstė tiek organizacijų, tiek institucijų teiktus įvairius pasiūlymus. Atsižvelgdamas į Teisės departamento pastabas pasiūlė nemažai tikslinimų ir pataisymų, juos teikia komiteto vardu. Jie dažniausiai yra techninio pobūdžio. Iš esmės pritarta vien Teisės departamento pastaboms. Už balsavus 10, prieš nebuvus, susilaikius 2, šiai komiteto išvadai ir pateiktam projektui pritarta.

O lydimasis – Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas – taip pat apsvarstytas gegužės 25 dieną. Komitetas pritarė bendru sutarimu pateiktam įstatymo projektui ir komiteto išvadai.

Buvo pateiktos Biudžeto ir finansų komiteto pastabos. Vienai iš jų pritarta iš dalies. O dėl kitos, čia komitetas siūlo įvertinti galimybę, kad įsigaliojimo normos būtų pratęstos arba nukeltos papildomai. Komitetas vertino šį siūlymą ir balsuodamas pritarė Vyriausybės pateiktam terminui. Metų turėtų pakakti prisitaikyti ir pasiruošti, kad įstatymas įsigaliotų nuo 2023 m. birželio 1 d.

PIRMININKAS. Dėkoju pirmininkui. Dabar papildomų komitetų išvados. Taip pat V. Mitalas, Biudžeto ir finansų komiteto pranešėjas, bet aš jo nematau šiandien salėje. Kas čia galėtų iš Biudžeto ir finansų komiteto? Gal pirmininkas pristatytų išvadą dėl abiejų, ir dėl Darbo kodekso, ir dėl Valstybinio socialinio draudimo įstatymo? Biudžeto ir finansų komitetas buvo kaip papildomas komitetas. Prašom. Biudžeto ir finansų komiteto pirmininkas M. Majauskas iš tribūnos pristatys išvadą. Prašom.

M. MAJAUSKAS (*TS-LKDF*). Darbo kodeksas. Pritarti įstatymo projektui ir siūlyti pagrindiniam komitetui tobulinti atsižvelgiant į Teisės departamento pastabas. Taip pat įvertinti galimybes tikslinti Darbo kodeksą siekiant išvengti piktnaudžiavimo mokant kompensacijas už kilnojamąjį darbą kaip darbo užmokesčio dalį. Taip pat įvertinti galimybę nustatyti vėlesnį projekto straipsnių įsigaliojimo laikotarpį, kad verslo sektoriai galėtų tinkamai prisitaikyti prie numatomų Darbo kodekso pokyčių. Balsavimo rezultatai: už – 10, susilaikė 1. Identiškas balsavimas ir dėl papildomo komiteto išvados dėl Valstybinio socialinio draudimo įstatymo.

PIRMININKAS. Dėkoju pirmininkui. Dabar tada Sveikatos reikalų komiteto išvada dėl Darbo kodekso įstatymo. L. Slušnys pristatytų, bet aš jo nematau salėje, ar ne? Dar taip pat tarp galimų pranešėjų būtų A. Veryga. Jis dabar, matau, yra kambarėlyje, gal jam kolegos perduos? O kol jam perduos, aš pakviesiu A. Navicką. Žmogaus teisių komiteto išvadą, jeigu galite, pristatykite. Žmogaus teisių komitetas taip pat buvo kaip papildomas dėl Darbo kodekso. Jūs pristatykite, o paskui mes iš Sveikatos reikalų komiteto paprašysime. (*Balsas salėje*) Dabar mes Žmogaus teisių komiteto, o paskui Sveikatos reikalų, gerbiamas Aurelijau, jeigu jūs galėtumėte pasiruošti. Prašom, trumpai.

A. NAVICKAS (*TS-LKDF*). Žmogaus teisių komitetas apsvarstė ir bendru sutarimu pritarė variantui su tam tikromis pastabomis.

PIRMININKAS. Labai ačiū. Dabar atėjo gerbiamas L. Slušnys, jis galėtų Sveikatos reikalų komiteto išvadą pristatyti. Dėkoju ir gerbiamam Aurelijui, jis buvo pasiryžęs, bet ačiū.

Prašom.

L. SLUŠNYS (*TS-LKDF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Papildomo komiteto išvada dėl Darbo kodekso papildymo. Iš esmės pritarti įstatymo projektui ir siūlyti pagrindiniam Seimo Socialinių reikalų ir darbo komitetui jį tobulinti, atsižvelgiant į Seimo kanceliarijos Teisės departamento, valstybės institucijų ir kitas pastabas. Balsavimo rezultatai: už – 6, prieš – 1, susilaikė 4. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar į tribūną kviečiu diskutuoti gerbiamą A. Sysą. Prašau. Kol kas jūs vienintelis diskutantas, tai jau viską pasakysite. Prašau.

A. SYSAS (*LSDPF*). Ačiū, pirmininke. Gerbiami kolegos, kadangi komiteto pirmininkas beveik viską pasakė, aš norėčiau tik akcentuoti du dalykus ir pasidžiaugti, kad po ilgesnės pertraukos šiame įstatyme atsirado du svarbūs dalykai. Pirmas dėl liaudyje trumpai vadinamo mobingo, bet tai yra smurtas arba priekabiavimas įvairiomis formomis, mobingas galbūt yra siauresnis. Tikiuosi, kad priėmus šias pataisas nepasikartos Šiaulių ligoninės, Vilniaus greitosios pagalbos ir kitų įstaigų ir įmonių darbuotojų situacija, kai žmonės dėl susidariusio nepageidautino klimato darbo vietoje pasirinko išeiti iš šito gyvenimo. Kaip tik neseniai diskutavau su žurnaliste užsieniete ir ji manęs klausė, kas paskatino didelę migraciją iš Lietuvos. Mano galva, viena iš priežasčių buvo darbo santykiai, tai yra darbdavio požiūris į darbuotojus. Jeigu mes to požiūrio nekeičiame, tai tikėtis, kad pasieksime brandžius vakarietiškus santykius darbo vietoje, maža tikimybė. Aš labai vertinu, kad visgi po ilgesnės diskusijos šitos pataisos atsiranda, ir, tikiuosi, jos bus priimtos. Kviečiu jas priimti.

Kitas dalykas dėl apmokėjimo už kilnojamąjį darbą, nes prasidėjo taip, kad visi pradėjo kilnoti. Tai yra landa, dėl kurios mūsų biudžetas nesurenka dalies lėšų, žmonės negauna reikiamo darbo užmokesčio ir socialinių garantijų, nes nuo tų pinigų nemokama, paprasčiausiai kilnojame ir kilnojame. Džiaugiuosi, kad komitetas nepasidavė eilinėms provokacijoms vėl atidėti, dar ir dar atidėti, vis nepasiruošta. Aš manau, kad kompromisas yra, nukelta šiek tiek. Visiems buvo akivaizdu, kad, jeigu per metus pinigine išraiška dvigubai išauga nekilnojamo darbo apimtys, tai link gero neveda. Kviečiu pritarti šiam įstatymo projektui ir, sakykime, landų apeinant mokesčių sistemą ir skriaudžiant darbuotojus bus mažiau. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar išsakysime motyvus už ir prieš, jeigu tokių būtų. Ne, niekas nenori motyvų išsakyti. Tai pakviesiu gerbiamą pirmininką į tribūną, apsvarstysime keletą pasiūlymų. Dėl Darbo kodekso 4 straipsnio buvo Žmogaus teisių komiteto, pritarėte iš dalies. Pakomentuokite.

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). Buvo komiteto siūlymas iš dviejų dalių, viena daugiau redakcinio pobūdžio, tai tiesiog Socialinių reikalų ir darbo komitete patikslinome Žmogaus teisių komiteto pasiūlytą formuluotę, turinys tikrai nesikeičia, tiesiog daugiau redakcinės detalės.

Komitetas nepritarė tai daliai, kur buvo siūlyta papildyti 7 punktu „kitomis, su darbo santykiais susijusiomis, aplinkybėmis“. Šiuo atveju komitetas laikėsi Tarptautinės darbo organizacijos konvencijos reikalavimo, kad sąrašas turi būti aiškus ir baigtinis. Šiuo atveju, kad užsibaigtų išvardintais atvejais, šešiais punktais, nenumatant kitų, kas būtų neįvardinta ir ne visai aišku, kas tai yra.

PIRMININKAS. Dėkoju. Ar Žmogaus teisių komiteto atstovai sutinka? Gerai, sutinka su pritarimu iš dalies? Gerai, tada ir mes pritariame.

Toliau buvo kitas Žmogaus teisių komiteto pasiūlymas, jam nepritarė komitetas. Prašau pakomentuoti.

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). Pasiūlymas taip pat yra iš dviejų dalių, daugiau siūlant patikslinti, kas turi būti įvardinta smurto ir priekabiavimo prevencijos politikoje, kas turi būti nurodyta, išvardinamos aplinkybės.

Antrasis siūlymas buvo: „Atlikti nuoseklią smurto ir priekabiavimo prevencinių priemonių įgyvendinimo stebėseną ir inicijuoti reguliarias darbuotojų apklausas apie savijautą darbovietėje.“

Dėl šios nuostatos Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos nuomonės komitetas laikė, kad jau esantys Darbo kodekso straipsniai numato, kad tiek dėl prevencijos, tiek ir dėl paties apibrėžimo, dėl Valstybinės darbo inspekcijos žingsnių ir metodinių reikalavimų, kurie ir bus atnaujinti

po šio kodekso įsigaliojimo, tų priemonių pakaktų tam siūlymui, kurį ir siūlo Žmogaus teisių komitetas. Todėl laikėsi nuomonės, kad nereikia integruoti papildomų nuostatų, o taikyti tas, kurios jau šiuo metu yra.

PIRMININKAS. Dėkoju. Ar Žmogaus teisių komitetas reikalaus balsuoti, ar tinka, kaip sudėliojo Socialinių reikalų ir darbo komitetas?

T. V. RASKEVIČIUS (*LF*). Dėkoju. Kadangi ministerijos pozicija buvo derinta ir su suinteresuotų institucijų atstovais ir kadangi iš tiesų geriau reguliuoti tokius dalykus ne įstatymu, o metodinėmis rekomendacijomis, jeigu yra valia tai įgyvendinti, balsuoti neprašome. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Vadinasi, lieka pagal Socialinių reikalų ir darbo komiteto suredagavimą.

Dėl 7 straipsnio buvo Biudžeto ir finansų komiteto pasiūlymas, jam komitetas pritarė iš dalies. Prašau.

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). Tai, matyt, vienas iš esminių, dėl kurio ir vyko balsavimas komitete. Taip pat siūlymas iš dviejų dalių. Buvo siūlyta tikslinti Darbo kodeksą siekiant išvengti piktnaudžiavimų mokant kompensacijas už darbo kilnojimą kaip darbo užmokesčio dalį. Šiuo atveju komitetas laikėsi nuomonės, kad tas piktnaudžiavimas šiuo metu yra teisėta priemonė. Teisėta mokėti kompensacijas vietoj darbo užmokesčio ir to negalima laikyti piktnaudžiavimu. Todėl ir yra Vyriausybės pasiūlytos priemonės, kad apskritai kompensacijų mechanizmo būtų atsisakoma ir palaipsniui pradžioje būtų 30 vietoj 50 %, o po metų, kai jau įsigaliotų visa apimtimi, būtų išvis atsisakoma.

Argumentai jau taip pat buvo minėti dėl to, kad išties daugiau būtų dirbama ir mokama darbo užmokesčio, tai ir mokesčių daugiau yra mokama, ir darbuotojai labiau socialiai apsaugoti, o tos kompensacinės priemonės: ar kelionės, ar kitos, tikrai turi formas, kurias galima visiškai kompensuoti kitomis nuostatomis, jeigu yra patiriama kokių nors papildomų poreikių.

Antrasis momentas buvo dėl įsigaliojimo datos. Šiuo atveju komitetas balsavo: už – 9, prieš nebuvo, susilaikė 1, ir pritarė Vyriausybės pasiūlytam variantui, kad būtų laikomasi įsigaliojimo nuo 2023 m. birželio 1 d.

PIRMININKAS. Dėkoju. Nėra kas prieštarautų iš Biudžeto ir finansų komiteto. Tinka komiteto redakcija ar ne, pritarimas iš dalies? Dėkoju. Mes turbūt apsvarstėme visus pasiūlymus, ar ne?

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). Dar buvo Sveikatos. Čia pritarimas iš dalies.

PIRMININKAS. Sveikatos buvo? Bet čia išbrauktas.

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). Taip, bet ten tiesiog kadangi ne į visas organizacijų pasiūlytas pastabas buvo atsižvelgta, todėl fiksavome pritarimą iš dalies.

PIRMININKAS. Viskas gerai. Čia pagal jūsų redakciją, čia nereikia balsuoti.

Motyvai buvo išsakyti. Tiksliau, jų nebuvo. Galėtume balsuoti, yra balsavimo metas, bet aš turiu pasiūlymą: gal apsvarstykime visus rytinės darbotvarkės klausimus (liko du klausimai) ir tada balsuosime dėl visų, o ne balsuojame, paskui vėl grįžtame svarstyti? Man atrodo, apsvarstykime rytinės darbotvarkės klausimus ir tada jau, kiek liks laiko, balsuosime dėl visko.

12.33 val.

Nesąžiningos prekybos praktikos žemės ūkio ir maisto produktų tiekimo grandinėje draudimo įstatymo Nr. XIV-409 21 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1321(2) (*svarstymas*)

Dabar 1-8 klausimas – Nesąžiningos prekybos praktikos žemės ūkio ir maisto produktų tiekimo grandinėje projektas Nr. XIVP-1321(2). Pranešėjas – A. Vyšniauskas. Kaimo reikalų komiteto išvada. Svarstymas.

A. VYŠNIAUSKAS (*TS-LKDF*). Tuoj, sekundę. Komitetas svarstė šį klausimą. Buvo gautos dvi Teisės departamento išvados. Vienai komitetas pritarė, kitai nepritarė. Apskritai komitetas pritarė visai išvadai ir įstatymo projektui: 5 – už, prieš – 0, susilaikė 0.

PIRMININKAS. Dėkoju už išvadą. Niekas nenori dalyvauti diskusijoje. Dėl motyvų taip pat niekas neužsirašė. Vadinasi, balsuosime su visais įstatymais.

12.34 val.

Žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatymo Nr. IX-987 4, 8, 10 ir 13 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1165(2), Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 69 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1166(2), Kooperatinių bendrovių (kooperatyvų) įstatymo Nr. I-164 3^1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1167(2), Mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo Nr. VIII-1183 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1168(2), Valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1169(2), Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1170(2), Užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 22 ir 24 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1171(2), Žemės ūkio ir miškininkystės paslaugų teikimo pagal paslaugų kvitą įstatymo Nr. XI-2411 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1172(2), Geodezijos ir kartografijos įstatymo Nr. IX-415 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1173(2), Gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymo Nr. VIII-500 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1174(2), Melioracijos įstatymo Nr. I-323 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1175(2), Žemės įstatymo Nr. I-446 7, 13, 32, 34, 35, 49, 50, 51 ir 52 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1176(2), Žemės ūkio paskirties žemės įsigijimo įstatymo Nr. IX-1314 4 ir 5 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1177(2) (*svarstymo tęsinys*)

Dabar 1-9.1, 1-9.2, 1-9.3, 1-9.4, 1-9.5, 1-9.6, 1-9.7, 1-9.8, 1-9.9, 1-9.10, 1-9.11, 1-9.12, 1-9.13 klausimai. Tai yra Žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatymo, Elektros energetikos įstatymo ir visų kitų lydimųjų įstatymų projektai. Vėlgi A. Vyšniauskas. Kaimo reikalų komitetas. Čia svarstymo tęsinys yra. Buvo padaryta pertrauka iki kito posėdžio. Tai visą paketą, ten, man atrodo, nebuvo siūlymų. Čia irgi greitai galbūt.

A. VYŠNIAUSKAS (*TS-LKDF*). Siūlymai buvo iš esmės tiktai Teisės departamento ir Lietuvos žemės ūkio tarybos. Teisės departamento visiems siūlymams yra pritarta. Žemės ūkio tarybos siūlymui yra nepritarta. Taip pat yra komiteto pasiūlymas, susijęs su pavadinimu. Vyriausybė siūlė naujai kuriamai įstaigai Žemės informacijos centro pavadinimą. Komitetas siūlo Žemės ūkio duomenų centro. Tas pataisymas yra atliktas. Per galutinį balsavimą dėl pagrindinio projekto už – 6, prieš nebuvo, susilaikė 1. Komitetas pritarė. Taip pat ir dėl visų kitų lydimųjų.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar motyvai. Prieš nori kalbėti A. Palionis vis dėlto, bet aš jo nematau. Tada K. Mažeika. Prašom.

K. MAŽEIKA (*DFVL*). Ačiū, gerbiamasis posėdžio pirmininke. Iš tiesų komitete buvo daug išklausyta politinių argumentų, bet praktiškai tai, kas yra siūloma, turbūt neįgyvendinama, nes bet kuriuo atveju kalbame apie biurokratinės naštos mažinimą, apie biurokratų mažinimą ir apie darbo kokybės gerėjimą, tačiau kiek komitete diskutavome, tai to tikrai nesimatė.

Norėtųsi iš tiesų, kad būtų išklausyti būtent ir tie asmenys, kurie šiuo metu dirba tose įstaigose, kurios yra sujungiamos, nes jau dabar, mano žiniomis, tikrai nemaža dalis žmonių ne tik galvoja, bet ir faktiškai planuoja išėjimą iš institucijų. Ta kompetencija, kurią norima sutelkti, šiuo atveju gali turėti priešingą rezultatą, todėl tikrai tų diskusijų buvo per mažai ir tas bandymas taip iš tiesų greitai priimti tuos sprendimus, manau, turi priešingą efektą ir šiuo atveju žemės ūkio sektoriuje veikiantiems juridiniams ir fiziniams asmenims tai tikrai nepadės kaip nors geriau susiorientuoti gauti kokybiškas paslaugas.

Todėl tikrai, kolegos, na, norėtųsi iš ministerijos daugiau komunikacijos, ryžto, viešinimo ir tik tada priimti sprendimus, nes tikrai, ypač vienmandatininkai, pasikalbėkite su savo krašto sektoriuje dirbančiais ir su asociacijomis, kurie tikrai praktiškai nepritaria tokiam žingsniui, todėl tikrai reikia daugiau diskusijų. Kviečiu susilaikyti.

PIRMININKAS. Dėkoju. E. Pupinis už pasisakys.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Ačiū. Gerbiami kolegos, iš tiesų mes atsakingi ir už racionalų lėšų naudojimą. Tikrai žmonės nesiskundžia dėl paslaugų, bet jie kai kada skundžiasi, kad patys pasiklysta tarp institucijų, ir tie patys ūkininkai iš tikrųjų. Dubliavimas funkcijų arba, tarkime, daug insti-

tucijų, kurios kai kada turbūt dirba ne visai tuos darbus, o ieško sau darbų. Iš tikrųjų manyčiau, kad racionalus lėšų naudojimas ir tų institucijų sujungimas tikrai nepadarys žalos.

Iš tikrųjų turbūt pagrindiniai dalykai, problema yra, kad asmenys renkasi, kai kada išeina iš tokių institucijų, nes atlyginimo lygis galbūt neatitinka, bet čia yra kita problema. Iš tikrųjų turime žiūrėti, kad specialistai, ypač aukšto lygio specialistai, ant kurių laikosi tokios institucijos ir įstaigos, gautų padorius atlyginimus. Čia kita problema. Manyčiau, tą turime spręsti. Aišku, gerus specialistus, tikiu, ministerija sugebės išlaikyti, galbūt pasikeis darbo vieta arba tam tikros darbo sąlygos, tačiau tikiu, kad kompetencija bus išlaikyta, iš tikrųjų dubliavimo bus atsisakyta ir racionalus lėšų panaudojimas duos savo efektą. Siūlau pritarti tam įstatymo projektui.

PIRMININKAS. Dėkoju. Motyvai išsakyti. Balsuosime, kai dėl visų įstatymų balsuosime.

12.39 val.

Labdaros ir paramos įstatymo Nr. I-172 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-367(2) (*priėmimas*)

Darbotvarkės 1-10 klausimas – Labdaros ir paramos įstatymo straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1764. Paskutinis šios rytinės darbotvarkės projektas. L. Nagienė per centrinį mikrofoną. Prašom.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Frakcijos vardu prašau pertraukos dėl šio klausimo iki kito posėdžio.

PIRMININKAS. Pertraukos iki kito posėdžio. Balsuojame ar bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Balsuojame. M. Majauskas taip pat nori per šoninį mikrofoną. Gal kokį kitą variantą pasiūlys. Prašom.

M. MAJAUSKAS (*TS-LKDF*). Suprantama, kad laikas yra apibrėžtas iki pirmos valandos, tai ar pusvalandžio pertrauka, ar iki kito posėdžio, čia didelio skirtumo nepadarys. Būtų gerai sutarti, kad ateinantį posėdį ir pradėtume šiuo klausimu.

PIRMININKAS. Ten numatytos procedūros…

M. MAJAUSKAS (*TS-LKDF*). Suprantama, jeigu yra numatytos procedūros, kurių turime laikytis…

PIRMININKAS. Kai tik bus įmanoma, anksčiausiu laiku turbūt posėdžio pirmininkas įtrauks, kai nesikirs su kitom statutinėm…

M. MAJAUSKAS (*TS-LKDF*). Tuomet galima, matyt, nebalsuoti ir sutarti bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Niekas nereikalauja balsuoti, visiems tinka pertrauka iki kito posėdžio, ar ne? (*Balsai salėje: „O kam daryti?“*) Jeigu neturi ką veikti, sako. Nori balsuoti. Gerai, balsuojame dėl pertraukos iki kito posėdžio. Buvo frakcijos vardu statutinis prašymas. Balsuojame.

Užsiregistravo 94, balsavo 93 Seimo nariai: už – 42, prieš – 40, susilaikė 11. Pertrauka iki kito posėdžio.

12.41 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 12, 85, 86, 88, 90, 92, 93, 94, 223, 544 ir 545 straipsnių, XI skyriaus pavadinimo pakeitimo ir Kodekso papildymo 85^1 straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-1281(2) (*svarstymo tęsinys*)

Tai buvo paskutinis rytinės darbotvarkės klausimas. Dabar grįšime prie balsavimo. Balsavimo langas yra prasidėjęs ir balsuosime pradėdami 1-2.3 klausimu – Administracinių nusižengimų kodekso projektas Nr. XIVP-1281(2). Po svarstymo balsuojame. Čia Rinkimų kodekso lydimasis. Prašom balsuoti. Grįžtame į darbo vietas, pradėjome balsavimus. Dabar balsuosime dėl visų apsvarstytų projektų.

Užsiregistravo 107, balsavo 106 Seimo nariai: už – 101, prieš nėra, susilaikė 5. Po svarstymo yra pritarta.

12.42 val.

Administracinių bylų teisenos įstatymo Nr. VIII-1029 17, 20, 23, 36, 51, 77, 120, 121, 122 straipsnių ir II dalies II skyriaus trečiojo skirsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1758, Baudžiamojo kodekso XXVI skyriaus pavadinimo, 175[1] ir 295 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1759, Civilinio kodekso 2.70 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1760, Konstitucinio Teismo įstatymo Nr. I-67 29, 73 ir 77 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1761, Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymo Nr. I-1571 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1762, Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 34 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1763, Labdaros ir paramos įstatymo Nr. I-172 5, 7, 9[1] ir 10 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1764 (*pateikimo tęsinys*)

Darbotvarkės 1-2.4 klausimas – Administracinių bylų teisenos įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1758. Su visais lydimaisiais – 1-2.5, 1-2.6, 1-2.7, 1-2.8, 1-2.9, 1-2.10. Čia yra paketas, jį pateikė gerbiamas S. Šedbaras. Po pateikimo mes balsuojame dėl visų pateiktų Administracinių bylų teisenos ir lydimųjų įstatymų projektų.

Užsiregistravo 108, balsavo 108 Seimo nariai: už – 96, prieš nėra, susilaikė 12. Po pateikimo yra pritarta. Pagrindiniu komitetu siūlomas Teisės ir teisėtvarkos komitetas dėl visų projektų. Papildomu – Biudžeto ir finansų komitetas taip pat dėl visų projektų. Ar galime bendru sutarimu? Dar gerbiamas S. Šedbaras nori. Prašom.

S. ŠEDBARAS (*TS-LKDF*). Gal kolega Mykolas sutiktų papildomo nedaryti, nes į viską atsižvelgsime, mes jau 15 dieną norime svarstyti ir kartu su visu paketu pasivytume ir priėmimą, vyktų kartu su Rinkimų kodeksu.

PIRMININKAS. Nors čia numatyta 21 dieną, bet jūs siūlytumėte svarstyti 15 dieną. Pasiryžę?

S. ŠEDBARAS (*TS-LKDF*). Taip. Mums reikia pasivyti su pateikimu.

PIRMININKAS. Gerai. Tada Biudžeto ir finansų komiteto pirmininko nuomonės norėčiau.

M. MAJAUSKAS (*TS-LKDF*). Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Jeigu Teisės ir teisėtvarkos komiteto pirmininkas patikina, jog bus atitinkamai pakoreguotas Labdaros ir paramos įstatymas, atsižvelgiant į šios dienos balsavimą, tuomet, matyt, galima sutarti, kad Biudžeto ir finansų komiteto misija šiame etape būtų baigta.

PIRMININKAS. Matau ne vieną linksinčią galvą, kaip suprantu, patikinimas yra, balsuoti nereikia. Susitarėme. Teisės ir teisėtvarkos komitetas yra pagrindinis dėl visų projektų. Tada numatome 15 dieną? 16 diena yra posėdžių diena. Gerai, dėkui.

12.44 val.

Referendumo konstitucinio įstatymo projektas Nr. XIVP-658(2) (*svarstymo tęsinys*)

Toliau 1-3 klausimas – Referendumo konstitucinio įstatymo projektas Nr. XIVP-658(2). Svarstymas. Balsuojame.

Užsiregistravo 117, balsavo 117: už – 113, prieš – 1, susilaikė 3. Taigi yra pritarta po svarstymo.

12.45 val.

Naftos produktų ir naftos valstybės atsargų įstatymo Nr. IX-986 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1691(2) (*svarstymo tęsinys*)

Toliau. Mes taip pat apsvarstėme 1-5 klausimą – Naftos produktų ir naftos valstybės atsargų įstatymo 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-1691(2). Balsuojame po svarstymo. Naftos produktų ir naftos valstybės atsargų įstatymo 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas.

Užsiregistravo 118, balsavo 118: už – 113, prieš – 1, susilaikė 4. Taigi yra pritarta po svarstymo.

12.46 val.

Principinės kariuomenės struktūros, karių ir Lietuvos kariuomenės darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis ir gaunančių darbo užmokestį iš valstybės biudžeto ir valstybės pinigų fondų (išskyrus darbuotojus, gaunančius darbo užmokestį iš Europos Sąjungos struktūrinės, kitos Europos Sąjungos finansinės paramos ir tarptautinės finansinės paramos lėšų (išskyrus techninės paramos lėšas), ribinio skaičiaus patvirtinimo įstatymo Nr. XIII-2709 2 ir 3 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1485(2) (*svarstymo tęsinys*)

Toliau 1-6 klausimas – Principinės kariuomenės struktūros, karių ir Lietuvos kariuomenės darbuotojų (ir taip toliau, ilgas pavadinimas) įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1485(2). Svarstymas. Balsuojame po svarstymo. Principinės kariuomenės struktūros įstatymas.

Užsiregistravo 114, balsavo 113: už – 113, kitaip manančių nebuvo, taigi po svarstymo pritarta. Vieningas Seimas, taip.

12.46 val.

Darbo kodekso 14, 25, 27, 30, 52, 58, 144, 221, 222, 223, 225, 226, 227 ir 240 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1516(2), Valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1517(2) (*svarstymo tęsinys*)

Darbotvarkės 1-7.1 ir 1-7.2 klausimai – Darbo kodekso pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1516(2) ir lydimasis Valstybinio socialinio draudimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1517(2). Galime kartu balsuoti. Darbo kodekso ir Valstybinio socialinio draudimo įstatymai. Balsuojame po svarstymo.

Užsiregistravo 121, balsavo 118: už – 90, prieš niekas nebalsavo, susilaikė 28. Taigi yra pritarta po svarstymo.

12.47 val.

Nesąžiningos prekybos praktikos žemės ūkio ir maisto produktų tiekimo grandinėje draudimo įstatymo Nr. XIV-409 21 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1321(2) (*svarstymo tęsinys*)

Toliau yra 1-8 klausimas – Nesąžiningos prekybos praktikos žemės ūkio ir maisto produktų tiekimo grandinėje draudimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1321(2). Balsuojame taip pat po svarstymo dėl Nesąžiningos prekybos praktikos žemės ūkio ir maisto produktų tiekimo grandinėje draudimo įstatymo projekto.

Užsiregistravo 116, balsavo 116: visi 116 balsavo už. Pritarta po svarstymo.

12.48 val.

Žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatymo Nr. IX-987 4, 8, 10 ir 13 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1165(2), Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 69 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1166(2), Kooperatinių bendrovių (kooperatyvų) įstatymo Nr. I-164 3^1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1167(2), Mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo Nr. VIII-1183 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1168(2), Valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1169(2), Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1170(2), Užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 22 ir 24 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1171(2), Žemės ūkio ir miškininkystės paslaugų teikimo pagal paslaugų kvitą įstatymo Nr. XI-2411 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1172(2), Geodezijos ir kartografijos įstatymo Nr. IX-415 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1173(2), Gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymo Nr. VIII-500 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1174(2), Melioracijos įstatymo Nr. I-323 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1175(2), Žemės įstatymo Nr. I-446 7, 13, 32, 34, 35, 49, 50, 51 ir 52 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1176(2), Žemės ūkio paskirties žemės įsigijimo įstatymo Nr. IX-1314 4 ir 5 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1177(2) (*svarstymo tęsinys*)

Ir darbotvarkės 1-9 klausimas – 9.1, 9.2… 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, visas paketas, tai yra Žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatymo projektas Nr. XIVP-1165(2) ir visi lydimieji. Balsuojame po svarstymo. Elektros energetikos, Kooperatinių bendrovių ir visi kiti įstatymai, visas paketas, susijęs su Žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatymu. Balsuojame dėl šių įstatymų projektų.

Užsiregistravo 114, balsavo 113: už – 66, prieš – 12, susilaikė 35. Yra pritarta po svarstymo.

Kadangi dėl paskutinio padarėme pertrauką, jo nesvarstėme, taigi visi balsavimai yra atlikti.

12.49 val.

Seimo narių pareiškimai

Dabar – Seimo narių pareiškimai. P. Gražulis nori kažką pareikšti Seimui. Prašom.

P. GRAŽULIS (*LRF*). Ponai Seimo nariai, kaip matome, karas Ukrainoje tęsiasi. Net mūsų sisteminiai politikai jau neslepia pasipiktinimo didžiųjų Europos Sąjungos šalių, tai yra Prancūzijos, Vokietijos, Italijos, neryžtingumu Ukrainos atžvilgiu, ką jau kalbėti apie kai kurias šalis, kurios yra mažesnės ir labiau veikiamos Rusijos.

Man yra visiškai nesuprantama, kad balandžio 3 dieną Amerika panaikino sankcijas dėl rusiškų trąšų, tačiau apie Baltarusiją visiškai nekalbama. Šiandien pasigirdo mintis, kad gal čia pirmas idėją iškėlė mūsų valdančiosios daugumos susisiekimo ministras, kad grūdus iš Ukrainos būtų galima gabenti per Baltarusiją, tačiau reikalingas Baltarusijos sutikimas. Tačiau iš karto užsienio reikalų ministras ir net opozicijos atstovai pasakė, kad jokių derybų su Baltarusija negali būti. Aš keliu retorinį klausimą: kam būtų naudinga, jeigu mes iš Ukrainos per Baltarusijos teritoriją, per Lietuvos teritoriją į Klaipėdos uostą išvežtume ukrainietiškus grūdus?

Be abejo, laimėtų Ukraina, laimėtų Lietuva ir laimėtų Baltarusija. Kam labai neparanku, kad tos trąšos nepajudėtų ir kas užminavo uostus, kas blokuoja trąšų išgabenimą? Ogi Rusija. Ir vėl mes su šita pozicija esame labai parankūs Rusijai, V. Putinui. Jeigu mes eitume į derybas su Baltarusijos prezidentu A. Lukašenka, nors mes laikome, kad jis išrinktas neteisėtai, bet reali valdžia šiandien yra jo rankose, mes galėtume kelti ne tik ekonominius klausimus, bet galėtume kelti ir politinius klausimus: reikalauti, kad būtų išlaisvinti visi politiniai kaliniai, kurie buvo nuteisti, mes turėtume ekonominę naudą, vėl galėtų judėti ir baltarusiškos trąšos per Lietuvos teritoriją į Klaipėdos uostą. Kaip jūs žinote, jau šiandien įteikti lapeliai 1 tūkst. 200 geležinkelio darbuotojų ir kad geležinkelis turi didelę žalą. Mums išplėšti A. Lukašenką iš V. Putino glėbio yra labai svarbu. Man atrodo, jeigu tokios derybos būtų, pirmiausia tam prieštarautų V. Putinas, bet mūsų politika yra tikrai neįžvalgi ir labai dažnai pasitarnauja pačiai Rusijai.

Grįžtu prie trąšų sankcijų Rusijai. Kodėl sankcijos panaikinamos dėl rusiškų trąšų, kodėl Vakarai ir Amerika lenkiasi Rusijai? Todėl, kad ji galinga? Ar Baltarusija yra kaltesnė dėl karo Ukrainoje? Aš manau, tikrai ne. Jūs prisiminkite 2014 metus, kai tas pats A. Lukašenka nepripažino nei Luhansko, nei Donecko, nei Krymo okupacijos. Jis siekė politinėmis priemonėmis spręsti problemas ir kvietė Vakarų lyderius į Minską, kur buvo pasirašytas susitarimas. Nepaisant milžiniško Rusijos spaudimo ir šiandien Baltarusijos kariuomenė neįžengė į Ukrainos teritoriją. Aš manau, kad šitoks Baltarusijos stūmimas į Rusijos glėbį ir į V. Putino glėbį nenaudingas Ukrainai, naudingas V. Putinui.

Taigi, valdantieji, susimąstykime, kam mes tarnaujame? Aš atsakysiu, tikrai ne Lietuvai, man susidaro įspūdis, kad mes labai gudriai tarnaujame V. Putino režimui.

PIRMININKAS. Dėkoju. Tai buvo visi pareiškimai.

Kviečiu susimąstyti ir baigti rytinį plenarinį posėdį. (*Gongas*)

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

IV (PAVASARIO) SESIJOS
VAKARINIO POSĖDŽIO NR. 177
STENOGRAMA

2022 m. birželio 7 d.

Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pirmasis pavaduotojas J. RAZMA ir Seimo Pirmininko pavaduotojas J. JARUTIS

PIRMININKAS (J. RAZMA, *TS-LKDF*). Gerbiami Seimo nariai, pradedame vakarinį Seimo posėdį. (*Gongas*) Registracija.

Užsiregistravo 65 Seimo nariai.

14.01 val.

Labdaros ir paramos įstatymo Nr. I-172 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-367(2) (*priėmimo tęsinys*)

Gerbiami kolegos, rytiniame posėdyje buvo padaryta pertrauka iki kito posėdžio dėl Labdaros ir paramos įstatymo 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto priėmimo. Dabar aš fiksuoju, kad tęsiama priėmimo procedūra, kaip tik sulaukus kito posėdžio.

Dėl vedimo tvarkos – A. Bagdonas.

A. BAGDONAS (*LSF*). Dėkoju posėdžio pirmininkui už suteiktą žodį. Dėl Labdaros ir paramos įstatymo norėčiau paprašyti pusės valandos pertraukos.

PIRMININKAS. Frakcijos vardu?

A. BAGDONAS (*LSF*). Taip, Liberalų sąjūdžio frakcijos vardu.

PIRMININKAS. Gerai. Balsuojame dėl siūlymo daryti pusės valandos pertrauką dėl šio projekto priėmimo. (*Balsas salėje*) Dabar išspręsime dėl šio pasiūlymo, po to visi kiti. (*Balsai salėje*)

Balsavo už – 28, prieš – 32, susilaikė 9. Trečdalis balsavusių yra, tai pertrauka iki kito… (*Triukšmas salėje*) Kai siūlo opozicinė frakcija, užtenka penktadalio, kai kita frakcija – trečdalio.

Dabar V. Ąžuolas eilės tvarka buvo prie mikrofono. Tuoj įjungsiu. Prašom.

V. ĄŽUOLAS (*LVŽSF*). Kadangi jau veiksmas įvyko ir valdantiesiems neliko nieko švento, tik atimti paramą iš Bažnyčios, sėkmingai toliau. (*Balsas salėje*)

PIRMININKAS. Toliau V. Aleknaitė-Abramikienė.

V. ALEKNAITĖ-ABRAMIKIENĖ (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, noriu informuoti tuos, kurie dar nežino, kad yra įregistruota P. Saudargo pataisa dėl Labdaros ir paramos įstatymo. Ji leistų grąžinti galimybę Bažnyčiai gauti 1,2 % paramą. Taip, kaip būdavo anksčiau. Kadangi nebuvo leidžiama jos apsvarstyti dėl formalios priežasties, nebuvo praėjusios 48 valandos, aš manau, kad opozicinės frakcijos tikrai norėtų pertraukos iki kito posėdžio. Bet aš negaliu to siūlyti, nes neturiu įgaliojimų nei savo frakcijos, nei juo labiau opozicinių frakcijų. Aš tiesiog apeliuoju į tam tikrą padorumą, sveiką protą, logiką ir siūlau arba tiesiog leisti svarstyti Pauliaus pataisą, arba spręsti kitaip.

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, dėl šio projekto yra padaryta pertrauka. Dabar mes jo turinio ir pataisų svarstymo galimybės neaptarinėsime. Jeigu ir nebūtų galimybės tos pataisos svarstyti, visi puikiai žinome, kad Seimo nariai turi iniciatyvos teisę įregistruoti naują projektą, galima tuos klausimus svarstyti. Nedarykime čia didelės problemos.

R. Tamašunienė. Prašom.

R. TAMAŠUNIENĖ (*LRF*). Gerbiamas posėdžio pirmininke, aš dėl vedimo tvarkos. Vis dėlto mes jums garsiai pranešėme, kad mes norime tuo pačiu klausimu. Jūs turėjote išklausyti kitų Seimo narių pasiūlymus, buvo siūloma pertrauka iki kito posėdžio, ir ištaisyti tikrai nedovanotiną klaidą, kai religinėms bendruomenėms, kurios yra ne pelno siekiančios organizacijos ir nebiudže-

tinės įstaigos, gauti paramą, iš kurios jos realiai gyvena… Aš vis dėlto manau, kad opozicija turi teisę pasiūlyti pertrauką. Jūs turėjote paskelbti alternatyvų balsavimą. Todėl prašau dar kartą opozicijos vardu pabalsuoti už pertrauką iki kito posėdžio. Matysime, kur balsų yra daugiau.

PIRMININKAS. Gerbiama kolege, jūs puikiai žinote, kad niekada dėl siūlymų alternatyviai nebalsuojama.

R. TAMAŠUNIENĖ (*LRF*). Dar ir kaip balsuojama.

PIRMININKAS. Balsuojama dėl pirmo išgirsto pasiūlymo. Ne pirmą kadenciją esate Seime, nereikėtų apsimesti naiviai ir dabar daryti iš to kažkokią problemą. M. Majauskas dar dėl vedimo tvarkos.

M. MAJAUSKAS (*TS-LKDF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Aš noriu nuraminti kolegas, kurie kelia klausimą dėl religinių bendruomenių ir bendrijų. Jos yra įtrauktos į įstatymą, jos ir toliau galės gauti gyventojų pajamų mokesčio paramą. Yra vienintelė sąlyga, kad jos užsiiminėtų ne vien tik religiniais tikslais, absoliuti dauguma tiksliai tą ir daro, turi dienos centrus, labdara, parama užsiima, absoliuti dauguma tikrai galės ir toliau gauti. Jeigu yra kelios bažnyčios, kurios iki šiol negaudavo, jos, be jokios abejonės, galės ir toliau gauti iš…

PIRMININKAS. Gerbiamas Mykolai, nutraukiu kalbėjimą, nes tikrai šio klausimo šiuo metu nesvarstome. Jūs, kaip komiteto atstovas, turėsite galimybę viską išsakyti, kai būsite tribūnoje.

14.06 val.

Seimo nutarimo „Dėl Egidijaus Šileikio skyrimo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėju“ projektas Nr. XIVP-1478 (*svarstymas ir priėmimas*)

Dabar pradedame, matyt, ramesnį klausimą, pagal darbotvarkę 2-1 klausimą – Seimo nutarimo „Dėl Egidijaus Šileikio skyrimo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėju“ projektą Nr. XIVP-1478. Svarstymas. Išklausysime pagrindinio komiteto pranešimą. Kviečiu į tribūną S. Šedbarą.

S. ŠEDBARAS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, komitetas projektą svarstė 2022 m. gegužės 15 d., buvo perduota mums ir Teisės departamento nuomonė, kuri buvo pateikta Seniūnų sueigai. Komitetas dėl to diskutavo ir sprendimas toks: už pritarimą nutarimo projektui balsavo 3, prieš – 1, susilaikė 2, tarp jų ir komiteto pirmininkas. Taigi, nutarimo projektui komitete pakankamai balsų nebuvo ir toks nutarimas nebuvo priimtas.

PIRMININKAS. Diskusija dėl kandidatūros. Kad ir kaip keista, tik vienas diskusijos dalyvis – V. Bakas.

V. BAKAS (*DFVL*). Aš frakcijos vardu – 7 minutės.

PIRMININKAS. Prašom.

V. BAKAS (*DFVL*). Noriu paprašyti techninių darbuotojų, jeigu galima, kad įjungtų skaidrę. (*Šurmulys salėje*) Ar galima būtų techninius klausimus išspręsti?

Gerai. Gerbiami kolegos, visų pirma norėčiau padėkoti kolegoms, kurie kelia klausimus dėl pretendento skyrimo teisėtumo, motyvacijos ir reputacijos. Ką tik komitetas įvardino, pagrindinis komitetas įvardino, kad šiai kandidatūrai nebuvo pritarta. Aš manau, kad šis klausimas yra labai svarbus, jis lems, ar Seimas vis dėlto atvers vartus į Aukščiausiąjį Teismą politinės korupcijos bylos talkininkams ir Aukščiausiajame Teisme bus teisėjas, kurio lojalumu valstybei, kurio sveikatos būkle ir tinkamumu eiti pareigas mes neturime galimybės įsitikinti, ar vis dėlto mes būsime ta užkarda, kuri tikrai užtikrins, kad mūsų teismuose dirbantys teisėjai, jų reputacija, asmeninės savybės nekeltų abejonių.

Šiandien asmeniškumu mane apkaltino politinės korupcijos byloje teisiamos partijos atstovas, juodosios buhalterijos byloje skambėjusios partijos atstovas, deja, ir Seimo Pirmininko pavaduotojas. Aš čia noriu tik atsakyti tokiems kaltintojams, pone Mazuroni, tai nėra mano byla, bet jūsų teisiamos partijos byla, o ponas kandidatas yra šios bylos įtariamųjų talkininkas.

Kandidatų į teisėjus reputacija, sąžiningumas, asmeninės savybės, manau, yra svarbu mums visiems ir didžiajai visuomenės daliai, tuo tarpu prekyba įstatymais, mokslinėmis išvadomis ir postais, juodasis lobizmas yra tai, kam visų pirma opozicija turėtų priešintis. Kad ir kaip keista, ji

šiandien to nedaro. Šiam kandidatui yra netinkama būti teisėju dėl kelių priežasčių, tas priežastis jūs matote skaidrėse.

Pirma, jis rašė mokslines išvadas politinės korupcijos bylos kaltinamiesiems ir palaiko ryšius su asmenimis, kurių veikla Seimo pripažinta kaip nesuderinama su nacionalinio saugumo interesais. Šiame Seime tai buvo pripažinta praėjusią kadenciją balsų dauguma.

Antra, kandidatas iki šiol nėra pateikęs dokumentų apie tai, kad atliko sveikatos patikrą ir turi teisę dirbti su valstybės paslaptį sudarančia informacija. Taip pažeidžiami mažiausiai trys Konstitucijos straipsniai ir mažiausiai du įstatymai.

Trečia priežastis, galimas naujas kandidato bandymas užsitikrinti Seimo narių paramą, manipuliuojant valstybės vadovo statusu.

Gerbiami kolegos, štai yra pono E. Šileikio kaip mokslininko, specialisto išvados ištrauka. Jis rašė išvadą ne mano užsakymu – jis rašė „MG Baltic“ koncerno, teisiamo politinės korupcijos bylose, ir kitų asmenų užsakymu. Štai yra išvada. Mes ją galime vertinti gerai ar blogai, bet žinote, teisėjas bylas sprendžia pagal vidinius įsitikinimus. Mums šiandien siūloma paskirti teisėją, kuris įrodinėjo (aš išrinkau pagrindinius žodžius), kad dėžučių kultūra, kitaip tariant, aukos, parama politikams ir jų nurodytiems asmenims, yra galima už jų atliekamą darbą, kad toks veikimas atitinka Konstituciją. Štai skaidrėje jūs matote šiuos samprotavimus.

Ponas E. Šileikis taip pat teigia, kad tarptautinės teisės reikalavimų kovos su korupcija srityje nereikėtų paisyti. Kitaip tariant, Seimas neturėtų paisyti, nes korupcijos apibrėžimas… šiaip jau apibrėžia Europos Tarybos konvencija dėl korupcijos baudžiamosiose bylose. Kadangi kandidato argumentams šita konvencija iš esmės prieštarauja, tai jis sako, kad Lietuva gali nesilaikyti šitos konvencijos, įstatymų leidėjai.

Aš kreipiuosi į kolegas, visų pirma socialdemokratus, Regionų partiją, Valstiečių partiją. Jūs nesate politinės korupcijos bylos dalyviai ir jums visiškai nereikia rūpintis, kad bendraujantys su šitais dalyviais asmenys galėtų prastumti savo interesus Aukščiausiajame Teisme. Jūs esate laisvi žmonės, jūs galite balsuoti už teismus, kuriais mes galime pasitikėti.

Antra. Gerbiami kolegos, kandidatas iki šiol nėra pateikęs dokumentų, kurie įrodytų tinkamą jo sveikatos būklę, ir dokumentų, kurie leistų jam dirbti ir susipažinti su įslaptinta informacija. Čia yra skleidžiami mitai apie tai, kad ir anksčiau teisėjai kandidatai taip elgėsi. Man buvo pateikta informacija apie ankstesnius atvejus. Visais atvejais kandidatai susitvarkė savo sveikatos pažymas, iki Seimas juos paskyrė teisėjais. Prezidentas teikė be pažymų, bet iki Seimo, iki tada, kai buvo paskirti, jie susitvarkė. Taip pat nėra jokių duomenų, kad koks nors teisėjas buvo paskirtas neturėdamas teisės dirbti su įslaptinta informacija. Taigi čia yra mitas.

Trečia. Gerbiami kolegos, aš jums noriu parodyti. Matyt, daugelį iš jūsų pasiekė gegužės mėnesio susirašinėjimas – kandidatas rašo Seimo nariams, siūlo būdą, kaip suteikti valstybės vadovo statusą profesoriui V. Landsbergiui. Čia yra įrodymai šitie susirašinėjimai. Juos turiu visus, jūs taip pat juos turite. Gegužės 23 dieną jis rašo daugeliui Seimo narių, prezidentūrai, dešimtims politikų. Savo laiške kandidatas duoda suprasti, kad valstybės faktinio vadovo unikalus statusas gali būti suteiktas. Taip duodama suprasti, kad galbūt opozicija nesikreips į Konstitucinį Teismą. Apie tai jis rašo savo laiškuose. Bet čia svarbu paminėti, kad vos prieš keletą mėnesių kandidatas pasisakė priešingai „Lietuvos ryto“ straipsniuose, *teise.pro*, kad negalima suteikti jokių statusų.

Gerbiami kolegos, aš manau, mes turime kelti klausimą, ar tai nėra prekyba teise. Turime kelti klausimą ir abejones, ar tokie žmonės vėliau neprekiaus Aukščiausiojo Teismo sprendimais, kai tiesiog to norės užsakovai arba kokios nors įtakingos interesų grupės. Juo labiau kad kandidatas nemato problemų, kad galima gauti politikui papildomą atlygį už jo atliekamą darbą, tai yra įstatymų leidybą, iš lobistinių grupių.

PIRMININKAS. Gerbiamasis pranešėjau, laikas jau!

V. BAKAS (*DFVL*). Gerbiami kolegos, šiandien yra pasirinkimas tarp dviejų asmeniškumų. Ar Seimas atvers Aukščiausiojo Teismo duris korupcijos bylos kaltinamųjų talkintojams? Ar Seimas pasakys, kad ir į Aukščiausiąjį Teismą turi būti teikiami tik nepriekaištingos reputacijos, atsparūs siauriems interesams kandidatai? Mes tokių turime Lietuvoje ir visuomenė tokių sprendimų iš mūsų laukia. Ačiū, gerbiamas pirmininke, ačiū, kolegos.

PIRMININKAS. Dėkui. Dabar žodis kandidatui, jeigu pageidauja.

E. ŠILEIKIS. Parlamentas ir parlamentarizmas buvo ir išliks mano viena iš mėgstamiausių domėjimosi ir tyrinėjimų temų. Nekeičia mano nusistatymo pavienių Seimo narių abejonės dėl mano kandidatūros, kurią teikia Respublikos Prezidentas.

Noriu nuoširdžiai pažymėti, kad labai prašiau nuo pat pradžių kaip kandidatas išgirsti ne telefoninę teisę, ne emocijomis pagrįstus interpretavimus, bet raštu užrašytą teisę, tai yra jos aiškinimą ir parašą, kas deda parašą. Ar Seimo Teisės ir teisėtvarkos komiteto pirmininkas, ar Seimo Pirmininko pirmojo pavaduotojo patarėja, ar kitas teisininkas. Tada aš galėčiau diskutuoti, kreiptis į teisininkų bendruomenę.

Šiuo metu turiu tik vieną teisės šaltinį. Vadinamoji minkštoji teisė, *soft law,* su parašu. Keturi argumentai. Leiskite juos trumpai pacituoti. Seimo kanceliarijos Teisės departamento išvada.

Pirma. Pastebėtina, kad Seimo statute nėra nustatyta, kad prieš skiriant asmenį Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėju turi būti pateiktos kokios nors pažymos. Gerbiamas Seimo nary Bakai, galite pasiskaityti.

Antra. Seimo Statuto 200 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad Seimo nariams iki kandidatūrų pristatymo Seime turi būti pateikti tik kandidatų biografiniai duomenys. Ką jūs veikėte dvi kadencijas nepasiūlydamas pakeisti Seimo statuto, gerbiamas Seimo nary Bakai?

Trečia. Buvusio Konstitucinio Teismo skyrimu, pabrėžiu, ne šiaip sau talkininko politinės korupcijos bylose, atsiprašau už tą frazeologizmą, aš esu buvęs Konstitucinio Teismo teisėju, be jokių pažymų, be jokių sveikatos leidimų, be jokių VSD popierėlių dirbęs su valstybės paslaptimis devynerius metus Konstituciniame Teisme.

Cituoju. Trečia. Buvusio Konstitucinio Teismo teisėjo skyrimo Aukščiausiojo Teismo teisėju tvarką detalizuoja Teismų įstatymas, kuriame nustatyta, kad teisėjo teisė be egzamino, be atrankos turi būti užtikrinta.

Ir ketvirtas, paskutinis, dalykas. Teisės taikymo praktikoje galėjo pasitaikyti atvejų, kad prieš paskiriant buvusį Konstitucinio Teismo teisėją Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėju nebuvo reikalaujama pasitikrinti sveikatos ir pateikti sveikatos pažymėjimo.

Yra ir kitų čia labai gražių dalykų, bet kam apie tai kalbėti? Juk pasibaigė svarstymas, pasibaigė išklausymai. Aš labai didžiuojuosi, kad Lietuvoje įvyko tai, kas įvyksta Jungtinėse Amerikos Valstijose, kai tikrai supurtomi kandidatai. Aš regėjau kovą, buvau išdidus iki galo, bet mačiau, kad ir Seimo nariai išdidūs, jie nenusileido tam tikriems savo požiūriams, tai garbinga kova. Labai ačiū. Dar sykį pabrėžiu, parlamentas ir parlamentarizmas – vieni iš įdomiausių mano tyrinėjimo dalykų. Labai ačiū.

PIRMININKAS. Gerai. Ta įdomia gaida baigiame šią stadiją.

Dabar motyvai dėl kandidato. Pastebėsiu, kad nutarimo projekte, dėl kurio paskui balsuosime slaptu balsavimu, yra du straipsniai. 1 straipsnis – skirti E. Šileikį Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėju, 2 straipsnis – nutarimas įsigalioja… Čia buvo tam tikras neapibrėžtumas, tai aš žodžiu įvardinu, kad įsigaliojimas būtų nuo šių metų birželio 13 dienos. Tai tiek apie nutarimo projektą. Dėl motyvų, atrodo, nėra užsirašiusių. (*Balsai salėje: „Yra, yra.“*) Tuoj, čia Sekretoriatas, matyt, ne tą lentelę uždėjo. Tuoj, viskas bus gerai. Motyvai už – A. Širinskienė.

A. ŠIRINSKIENĖ (*LRF*). Man išties labai gaila, kad Seimas yra paverstas vieno žmogaus asmeninių interesų užgaida, nes iš esmės jau pradeda neskaniai skambėti, kai žmogus, turintis bylas ir taikos sutartį dabar jau su „MG Baltic“, pradeda kelti klausimus dėl savo paties bylų. Aš Seime per savo penkerius ar šešerius darbo metus matau pirmą kartą, kai šitaip akivaizdžiai yra painiojami interesai ir bandoma iš esmės Seimą įklampinti į asmeninių ginčų su „MG Baltic“ tam tikrą virtuvę.

Ką perskaitė gerbiamas kandidatas ir kas yra Teisės departamento išvadoje, yra labai aiškiai pasakyta, kad Seimas nėra, neturi tokios teisės reikalauti pažymų. Kitas dalykas, tokios kategorijos teisėjams, kurie neeiliniu būdu yra skiriami į pareigas, vėlgi Teismų įstatymas nenumato jokių papildomų reikalavimų. Šiuo atveju mes turime, aš sakyčiau, administracinę teisę, tai nėra civilinis teisinis santykis, kur gali sėsti ir susitarti dėl sąlygų. Administracinė teisė yra skaitoma kur kas kitaip, tai yra skaitoma tai, kas yra parašyta, ko neparašyta, negali išvesti iš kažkokios normų

visumos, kurios šiuo metu netgi nėra. Tikrai siūlyčiau paremti kandidatą ir turėti mokslininką Aukščiausiajame Teisme su Konstitucinio Teismo darbo patirtimi.

PIRMININKAS. Prieš kalba V. Bakas.

V. BAKAS (*DFVL*). Gerbiami kolegos, iš tikrųjų kandidatas, pretendentas iki paskutinės minutės bando mus įtikinti, kad trys konstituciniai straipsniai… Konstitucijos trijų straipsnių pažeidimai yra nieko tokio. Būtent iš Konstitucijos 29, kandidate, 112 ir 115 straipsnių kildinama pareiga pasitikrinti sveikatą, būti tinkamos sveikatos būklės ir turėti teisę dirbti su slapta informacija.

Antra. Atsakydamas opozicijai, noriu pasakyti, be abejo, jūsų rankose susitapatinti su teisiamomis partijomis, bet „MG Baltic“ bandė mano byloje atimti iš Seimo narių teisę atlikti parlamentinius tyrimus. Aš ją atkovojau, jie buvo priversti pasiūlyti taikos sutartį. Tai nebuvo mano byla, tai buvo viso Seimo byla ir aš esu labai dėkingas, kad Seimas parėmė mane toje byloje ir valstybei buvo tinkamai atstovaujama.

Gerbiami kolegos, aš noriu jūsų visų paprašyti. Tęskime praėjusios kadencijos Seime pradėtą darbą ir parodykime, kad galime atsispirti juodiesiems buhalteriams ir šešėliniams prekeiviams teise ir žmonių interesais. Kviečiu neparemti šios kandidatūros.

PIRMININKAS. Kandidatūrą parems R. Žemaitaitis.

R. ŽEMAITAITIS (*LRF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Na, išties keista klausytis kolegos, kuris yra antrą kadenciją ir net yra buvęs Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto pirmininku, tokių dalykų. Dar keisčiau yra klausytis kolegos, kuris kalba frakcijos vardu, frakcijos, kuri pripažįsta žmogaus teises, teisės viršenybės principą, pripažįsta, kad žmogus neturėtų būti smerkiamas už savo darbus. Dabar klausimas, kokiu pagrindu veikia šita frakcija ir ta partija? Ar tokiu atveju frakcijos narys, kalbėdamas frakcijos vardu, pasako, kad iš tikrųjų mums viskas yra vienodai ir mes darysime, ką norėsime? Dar baisesnis dalykas – kolega kalba, kad Seimas pripažino. Tai aš noriu pabrėžti, kad pripažino jūsų Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas praeitą kadenciją, ne Seimas pripažino, ir jis jokios reikšmės ir įtakos neturi. Dabar jūs kišate visą Seimą su savo tyrimais. Kaip žinote, Seimas net nepritarė, nenubalsavo.

Antras dalykas. Kaip žinote, dėstytojui nedraudžiama teikti ekspertizę, teikti nuomonę ir poziciją. Man įdomu, ką jūs kalbėtumėte, jeigu šitas kandidatas būtų teikęs išvadą dėl jūsų dviejų trijų frakcijos narių, kurie iš pradžių buvo specialiojo liudytojo statuso vienoje baudžiamojoje byloje dėl pirkimų kovido situacijoje. Kaip jūs būtumėte reagavę, jeigu šitas ekspertas, specialistas būtų parašęs išvadą? Jūs lygiai taip pat būtumėte čia rėkę, šaukę per visą Seimą ir visą Seimą būtumėte įtraukę?

Ką jūs sakysite, kai jūsų kokiam nors partijos nariui arba merui bus pareikšti įtarimai ir tie įtarimai bus išgalvoti, ir šitas ekspertas pateiks išvadą? Ar jūs mesite mandatą ir išeisite iš frakcijos? Mano galva, jūs jau dabar tai turite daryti ir mesti lauk, nes, kaip jūs žinote, jūsų partijoje, bent jau Jurbarke, vienam žmogui mes inicijavome net baudžiamąją bylą ir buvo pripažinta dėl dokumentų klastojimo. Bet kažkodėl net ir skyriaus pirmininku sugeba tapti. Prieš kaltindami kitus arba norėdami būti skaistesni ir geresni, iš tikrųjų pagalvokite, kad žmogus, tai yra teisininkas…

PIRMININKAS. Laikas!

R. ŽEMAITAITIS (*LRF*). …advokatas dirba savo darbą. Jis teisininkas ir advokatas, ir teisėjas, ir prokuroras. Jis šiandieną yra dirbantis visa apimtimi. Man keista klausytis kolegos, kuris…

PIRMININKAS. Laikas!

R. ŽEMAITAITIS (*LRF*). …net nesuvokia, ką jis šneka. Atsiprašau.

PIRMININKAS. K. Masiulis už. Tai yra prieš.

K. MASIULIS (*TS-LKDF*). Kolegos, aš nesileisiu į tokį vienų partijų aukštinimą ir kitų partijų pažeminimą. Kai kurie kolegos, tiesą sakant, buvo tokiose partijose, kurių prezidentai paskui buvo pripažinti pažeidę Konstituciją ir panašiai.

Man yra esminis klausimas toks, kad jeigu Konstitucija reikalauja iš kandidato tam tikrų pažymų, kad jis būtų pasitikrinęs sveikatą, kad jis galėtų dirbti su slaptais dokumentais, tai, matyt, yra prasmingai to reikalaujama. Tarkim, kai žmogus kandidatuoja į Seimą, yra renkamas ir išrenkamas Seimo nariu, nėra reikalaujama tokių pažymų, bet jeigu mes norime eiti kai kurias pareigas, dirbti kokiame nors komitete, kuris dirbs su slaptais dokumentais, mes turime gauti teisę

dirbti su slaptais dokumentais ir yra suprantama kodėl. Dabar man lygiai taip pat būtų suprantama, kodėl iš teisėjo, kuris, galimas daiktas, gali tirti slaptas bylas, turėtų būti to reikalaujama ir reikalaujama iš anksto. Priešingu atveju būtų teisėjai, kurie gali tirti tokias bylas, ir vienas teisėjas, kuris negali. Dėl formalių dalykų aš negaliu pritarti šitokiai kandidatūrai.

PIRMININKAS. Dėkui. Už kandidatūrą pasisako P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (*LRF*). Matyt, K. Masiulis, kaip ir būdinga konservatoriams, girdi tik save. Ką tik pretendentas pasakė, kad nėra jokių reikalavimų dėl jokių pažymų, o buvusiems Konstitucinio Teismo teisėjams yra daroma išimtis. Ar dabar girdi, pone Kęstuti, ar ir vėl negirdi?

Antras dalykas, aš dėl V. Bako. Vytautai, tu toks principingas, tai kodėl iškėlei baltą vėliavą ir pasirašei taikos sutartį su „MG Baltic“? Kur tavo drąsa, kur tavo narsa, kur tavo principingumas? Vadinasi, nesi toks principingas ir toks narsus, kokius nori matyti kitus. Pirmiausia parodyk pats pavyzdį.

Kitas dalykas. Taip, mokslininkas įvairiomis temomis gali rašyti įvairius mokslinius darbus, yra mokslininkas. Jeigu mes kalbėsime apie „MG Baltic“ bylą, mes visi žinome, kad šita byla turi ir stiprų politinį atspalvį. Negalėjo E. Masiulio reitingai būti aukštesni negu V. Landsbergio anūko. Tai yra nusikaltimas Lietuvoje ir dėl to buvo iškelta baudžiamoji byla.

Be to, jeigu liberalai dabar konservatoriams nebūtų reikalingi, nebūtų daugumoje, jie būtų nuteisti. Kuo čia dėtas E. Šileikis? Pone Bakai, kuo čia dėtas E. Šileikis ir jo moksliniai darbai? Niekas į tai nekreipia dėmesio. Jūs puikiai žinote, kaip užkulisiuose kalba, kad E. Masiulis gavo dėžutę, o konservatoriai galbūt ir penkias arba dešimt, bet jie šventi, jie neteisiami, jie teisia kitus. Štai tokioje valstybėje gyvename.

O ponas E. Šileikis nebuvo klano teisėjas, jis dažnai rašė savo atskirą nuomonę, išdrįso. Už tai jam pagarba. Aš žinau, kad jo nepatvirtins, bet vis tiek šitą žmogų už jo poziciją, už jo tvirtą nuomonę gerbiu. Ačiū Prezidentui, kad jį pateikė kandidatu į Aukščiausiojo Teismo teisėjus.

PIRMININKAS. Laikas! T. Tomilinas – prieš.

T. TOMILINAS (*DFVL*). Gerbiami kolegos, aš stebiu šį procesą iš šalies, nesu didelis teisininkų bendruomenės žinovas, aš tiesiog stebiu, kas vyksta Seime, kandidatų pasisakymus, komentarus. Man, tiesą pasakius, truputį gėda, kas vyksta, nes yra užsipuolamas Seimo narys V. Bakas, vykdantis savo parlamentinį darbą. Mes turime tokią procedūrą, būtent taip yra skiriami teisėjai, tai yra išklausoma, minimi argumentai, domimasi jų biografijomis, jų veikla, jų atsakymais į klausimus. Tikrai mums teko stebėtis tais atsakymais šioje salėje ne vieną kartą.

Aš šiek tiek sutrikęs, kad valdančioji pusė yra gana tokia pasyvi šioje situacijoje, bet dar labiau stebina opozicija, kuri bando paneigti savo kolegos parlamentinio darbo esmę, kai žmogus išsako argumentus, visiškai svarbius. Aš tik priminsiu: praeitoje kadencijoje dauguma jūsų čia buvo ir tikrai mojavo ta parlamentinio tyrimo vėliava, ir piktinosi, tiesiog baisėjosi tuo, kad tam tikros interesų grupės buvo suaugusios su valstybe, darė neproporcingai didelę įtaką, tai išaiškinta parlamentiniu tyrimu. Mes vadovavomės to tyrimo išvadomis, darėme struktūrinius pokyčius, na, baudžiamojoje teisėje, politinių partijų finansavimo architektūroje ir panašiai, o dabar staiga visa opozicija užsipuolė V. Baką, kad jis priminė praeitos kadencijos iš esmės antikorupcinius nuopelnus. Apie ką mes kalbame, ką jūs čia darote? Vienas žmogus apsuko galvą? Nesuprantu.

PIRMININKAS. Paskutinis už kalba V. Ąžuolas.

V. ĄŽUOLAS (*LVŽSF*). Matydamas tokias batalijas Seime, tikiuosi, kad senų generolų vaikai žino savo teises. Deja, bet yra taip.

Žiūrėdamas į kandidatą iš tikrųjų prisimenu vienos teisėjos atsakymą. Kai paklausiau jos, kaip reikia išlaikyti teisėjų stuburą, ji labai gerai atsakė: jeigu teisėjas neturi stuburo, tai ko verti Seimo leidžiami įstatymai, jeigu nėra, kas vykdo teisingumą, ir nėra, kas turi tą stuburą? Dabar mes matome šį kandidatą, tai yra tas kandidatas, kuris turi stuburą, bet ar valdantiesiems patinka tokie kandidatai? Tikrai nepatinka, nes jų negalėsi pastumti.

Kas mūsų teisėje vyksta? Teisėjų ir teismų stuburai tapo tokie silpni, kad jie netgi bijo pradėti svarstyti bylas. Paimkime nuo Konstitucinio Teismo iki civilinio teismo. Jeigu mes taip toliau eisime, gal teisėsauga ir teismai taps tik pavadinimu arba politiką aptarnaujančiu personalu? Mums

kaip tik reikia tokių teisėjų, kurie turėtų teisėjo stuburą, vykdytų teisingumą ir vadovautųsi įstatymo raide, o ne madingų politikų nurodymais ar iš vienos ar kitos pusės papučiančiais vėjais. Tikiuosi, kad ši kandidatūra tikrai bus palaikyta ir šis žmogus galės vykdyti teisingumą. Ačiū.

PIRMININKAS. Atsirado dar vienas kalbantis prieš – D. Griškevičius. Prašom.

D. GRIŠKEVIČIUS (*DFVL*). Gerbiami kolegos, man atrodo, tikrai niekas neabejoja gerbiamo pretendento kompetencija, tačiau reikia pripažinti ir tą dalyką, kad, kaip sako, kažkas stuburu vadina ar kitais epitetais. Tam tikras užsispyrimas, mano akimis, netgi, pasakyčiau, gal žodis „kvailas“ netinka, bet tikrai toks didelis užsispyrimas Seimą įvėlė į tokias procedūrines diskusijas ir, mano suvokimu, šiuo atveju pritrūko tiesiog tokios paprastos išminties, kur buvo galima tiesiog daug anksčiau viską baigti. Todėl dėl šios priežasties turbūt eidamas prie balsadėžės rimtai pagalvosiu, ar galima atiduoti balsą už tokį kandidatą. Nors tikrai neabejoju jo kompetencija.

PIRMININKAS. Dėkui. Pasisakymus baigėme. Dabar priminsiu balsų skaičiavimo komisijos sudėtį, tai yra K. Adomaitis, V. Giraitytė-Juškevičienė, V. Kanopa, K. Mažeika, Ž. Pavilionis, G. Surplys, J. Varkalys. Ar yra J. Varkalys? Iš Liberalų sąjūdžio kažką kitą? E. Rudelienė sutiktų būti? Gerai, vietoj J. Varkalio – E. Rudelienė. Ir R. Žemaitaitis.

Tradicinis biuletenis, formuluotė pagal Seimo nutarimą: už, prieš, susilaikoma, paliekamas langelis, kurį norime matyti kaip savo nuomonės išraišką, kiti du užbraukiami. Balsavimo erdvė – čia už Seimo salės, ne pirmuosiuose rūmuose. Dabar ir bus ta slapto balsavimo pertrauka, maždaug 15 minučių.

Regionų frakcija: patikslinu, kad balsų skaičiavimo komisijoje vietoj R. Žemaitaičio bus A. Širinskienė. Kol kas pertrauka, slaptas balsavimas.

Pertrauka

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, slapto balsavimo pertraukos laikas baigėsi, tęsime vakarinį posėdį.

14.52 val.

Labdaros ir paramos įstatymo Nr. I-172 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-367(2) (*priėmimo tęsinys*)

Labai trumpai grįžtame prie Labdaros ir paramos įstatymo projekto, nes šioje stadijoje tas grįžimas tik formalus. Kadangi dėl šio projekto priėmimo stadijoje yra gauta pasiūlymų, viskas dėl jo spręsis per numatytą balsavimo intervalą. Todėl čia dabar su šiuo projektu nieko daugiau ir nedarome.

Toliau pagal darbotvarkę yra Seimo narių interpeliacija žemės ūkio ministrui K. Navickui. Pagal Seimo statutą, pirmiausia žodis suteikiamas interpeliacijos autoriams. Kas iš interpeliacijos autorių pasiruošę kalbėti dėl interpeliacijos?

R. Žemaitaitis – dėl vedimo tvarkos.

R. ŽEMAITAITIS (*LRF*). Pirmininke, posėdžio pirmininke, frakcijos vardu ir visos opozicijos vardu mes norėtume dėl interpeliacijos paprašyti pertraukos iki kito posėdžio, iki ketvirtadienio. (*Balsai salėje*) Pritaria. Frakcijos vardu pertrauka iki ketvirtadienio.

PIRMININKAS. Neišeis šiuo atveju balsuoti dėl pertraukos.

R. ŽEMAITAITIS (*LRF*). Pirmininke, išeis.

PIRMININKAS. Ne, čia yra speciali procedūra, ir dėl biudžeto mes neimame pertraukų. Be to, yra 220 straipsnis, čia pasakyta: „Gavęs atsakymą į interpeliaciją, Seimas sesijos metu turi jį apsvarstyti savo posėdyje ne vėliau kaip per 5 darbo dienas.“ Jeigu mes nukeltume į kitą posėdį, būtų daugiau kaip 5 darbo dienos. Jokių pertraukų nebus. Nėra interpeliacijos autorių, kaip čia dabar yra? (*Balsai salėje*) Jeigu yra komisijoje, mes galime suprasti tą situaciją.

Tada paimsime kokį nors kitą klausimą iš vakarinio posėdžio. Informuokite, kai sugrįš interpeliacijos iniciatoriai, nes mes negalime keisti tvarkos, negalime pirma duoti ministrui.

14.54 val.

Pakeitimo vertybiniais popieriais ir padengtųjų obligacijų įstatymo projektas Nr. XIVP-1719, Civilinio kodekso 4.181, 6.66, 6.953, 6.961 ir 6.968 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1720, Civilinio proceso kodekso 746 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1721, Akcinių bendrovių įstatymo Nr. VIII-1835 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1722, Akcinių bendrovių ir uždarųjų akcinių bendrovių obligacijų savininkų interesų gynimo įstatymo Nr. XII-2443 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1723, Bankų įstatymo Nr. IX-2085 78 ir 83 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1724, Finansinio tvarumo įstatymo Nr. XI-393 2, 77, 91, 94 ir 99 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1725, Finansų įstaigų įstatymo Nr. IX-1068 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1726, Finansų įstaigų įstatymo Nr. IX-1068 2, 4, 44 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo Nr. XIV-766 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1727, Lietuvos banko įstatymo Nr. I-678 42, 43^3 straipsnių ir 1, 3 priedų pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1728, Lietuvos banko įstatymo Nr. I-678 11, 42, 43, 43^1, 43^2, 43^3, 43^7 straipsnių ir 1, 3 priedų pakeitimo įstatymo Nr. XIV-822 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1729, Centrinių kredito unijų įstatymo Nr. XII-2566 61 ir 66 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1730, Su nekilnojamuoju turtu susijusio kredito įstatymo Nr. XII-2769 33 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1731, Vartojimo kredito įstatymo Nr. XI-1253 22^1 straipsnio ir 3 priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1732, Valstybės skolos įstatymo Nr. I-1508 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1733, Kolektyvinio investavimo subjektų įstatymo Nr. IX-1709 80 ir 174 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1734, Juridinių asmenų nemokumo įstatymo Nr. XIII-2221 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1735, Hipotekinių obligacijų ir hipotekinio kreditavimo įstatymo Nr. IX-1746 pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIVP-1736 (*pateikimas*)

Galbūt finansų ministrė savo paketą galėtų dabar pristatyti, kol kaip nors rasime interpeliacijos iniciatorius. Tai būtų 2-4.1 klausimas – Pakeitimo vertybiniais popieriais ir padengtųjų obligacijų įstatymo projektas Nr. XIVP-1719 ir daug lydimųjų. Prašom. Pranešėja – finansų ministrė G. Skaistė.

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Teikiamas Pakeitimo vertybiniais popieriais ir padengtųjų obligacijų įstatymo ir su juo susijusių įstatymų projektų paketas. Iš viso teikiami 18 įstatymų pakeitimai. Projektais perkeliama Europos Sąjungos direktyva dėl padengtųjų obligacijų ir įgyvendinamas Europos Sąjungos reglamentas dėl pakeitimo vertybiniais popieriais.

Šio projekto tikslas. Pakeitimo vertybiniais popieriais ir padengtųjų obligacijų įstatymo projektu ir su juo susijusiais projektais siekiama šių pagrindinių tikslų: nustatyti pagrindinius reikalavimus, taikomus padengtosioms obligacijoms, ir užtikrinti sklandų reglamento bei pakeitimo vertybiniais popieriais taikymą Lietuvoje bei sudaryti sąlygas sukurti bendrą reguliacinę Baltijos šalių padengtųjų obligacijų sistemą. Siūlomos teisinės nuostatos yra suderintos su analogišku Latvijos ir Estijos padengtųjų obligacijų reguliavimu, kuriuo siekiama sukurti bendrą Baltijos šalių kapitalo rinką. Ši priemonė atitinka vieną iš pasirašytų Baltijos šalių memorandumų dėl bendros Baltijos šalių kapitalo rinkos sukūrimo. Ten yra numatoma keletas priemonių ir ši priemonė yra viena iš jų.

Pagrindiniu įstatymo projektu siūloma nustatyti specialiosios paskirties bendrovei taikomus reikalavimus, pavyzdžiui, steigimo ir likvidavimo, veiklos reikalavimus, nustatant, kad tokia bendrovė negali verstis jokia kita veikla ir panašiai. Taip pat įtvirtinti modelį, pagal kurį padengtųjų obligacijų emitentas privalėtų skirti obligacijų išpirkimui užtikrinti skirtą užtikrinamąjį turtą. Taip pat nustatyti reikalavimus padengtųjų obligacijų užtikrinamajam turtui, nustatant turto rūšis, padengimo užtikrintuoju turtu lygį, likvidumo atsargos sudarymą. Taip pat yra numatoma, kokia bus investuotojų apsauga, ir numatomos tam reikalingos priemonės.

Taip pat kitais projektais siūloma nustatyti priežiūros principus ir administracines sankcijas bei panaikinti Hipotekinių obligacijų ir hipotekinio kreditavimo įstatymą, kuris tampa nebeaktualus, priėmus šio įstatymo pakeitimus, bei padaryti kitus būtinus pakeitimus kituose įstatymuose, suderinant juos su Pakeitimo vertybiniais popieriais ir padengtųjų obligacijų įstatymo projektu.

PIRMININKAS. Jūsų nori paklausti vienintelis Seimo narys. Na, jau du atsirado. Pirmasis klausia A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (*DPF*). Ačiū, gerbiamas pirmasis vicepirmininke. Gerbiama ministre, išties pritariu tam, kad reikia tą reglamentavimą griežtinti, bet valstybė turbūt turėtų irgi rodyti pavyzdį? Vis dėlto norėčiau paklausti, kaip su valstybės vertybiniais popieriais? Kokia dabar yra valstybės skola pinigine išraiška? Nes kažkaip iš jūsų viceministrų negalima išmušti net su pažadais Audito komitete. Visokius santykinius dydžius pateikinėja, bet realių skaičių ne, ką, beje, turbūt turėtų žinoti jau atsikėlęs vidury nakties kiekvienas asmuo, einantis tokias aukštas pareigas. Tad koks vis dėlto yra, gerbiama ministre, valstybės skolos absoliutus dydis pinigine išraiška?

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Kaip žinote, valstybės skola pagal santykinį dydį yra mažėjanti, per paskutinį laikotarpį taip pat santykinis dydis yra sumažėjęs. Numatoma vidutinio laikotarpio projekcija, kad bendrasis santykis su bendruoju vidaus produktu taip pat mažės, tačiau, taip, nominali valstybės skola išaugo, tačiau augant bendrajam vidaus produktui santykis yra vis dėlto mažėjantis, šiuo metu apie 43 % bendrojo vidaus produkto. Tai santykis yra toks, kad nominali valdžios sektoriaus skola yra apie 24 mlrd. eurų, bet tai niekaip nesusiję su mano teikiamu įstatymu, nes jis kalba apie papildomas kreditų įstaigų galimybes sutelkti finansavimą ir bendros Baltijos kapitalo rinkos kūrimą.

PIRMININKAS. Klausia V. Ąžuolas.

V. ĄŽUOLAS (*LVŽSF*). Aš norėjau ministrės paklausti: kodėl jūs ignoruojate Biudžeto ir finansų komitetą ir ten beveik nesirodote? Kada galime tikėtis jus pamatyti?

Ir antras klausimas būtų. Šios direktyvos prieš kiek laiko yra išleistos? Ar jau ketveri metai praėjo ir mes jau vėluojame perkelti, ar jos visai neseniai išleistos?

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Pirmoji direktyva dėl padengtųjų obligacijų yra 2019 metais ir yra numatytas jos įsigaliojimo terminas, jį atitinkame, taip pat reglamentas yra įsigaliojęs 2017 metais, bet, kaip žinote, reglamentas yra tiesioginio taikymo dokumentas, vadinasi, nepaisant to, kad įstatymas nepakeistas, jo teisės normos yra taikomos ir Lietuvoje, todėl su pakeitimais nėra vėluojama.

Dėl dalyvavimo komitete turiu pripažinti, kad šis darbas reikalauja ganėtinai daug laiko ir turbūt visur suspėti yra sudėtinga, tam yra sutelkiama politinė komanda, stengiuosi, kad ji atstovautų komitete politinei pozicijai. Taip pat pačiai tenka dalyvauti kitame komitete, kuriame aš esu taip pat narė, tai yra Socialinių reikalų ir darbo komitete, todėl savo atsakomybes ir laiką tenka dalinti tarp keleto skirtingų institucijų. Stengiuosi dalyvauti tiek, kiek galiu.

PIRMININKAS. Ministre, atsakėte į visus klausimus, ačiū. Dėl motyvų niekas kalbėti nepageidauja. Balsuosime dėl šių projektų balsuoti numatytu laiku. Jis kol kas nekeičiamas, tikimės, kad maždaug tuo metu ir spėsime viską apsvarstyti.

Ar atsirado interpeliacijos iniciatoriai ir ar galime grįžti prie interpeliacijos? (*Balsas salėje*) Tada žodis, kaip suprantu, K. Mažeikai interpeliacijos iniciatorių vardu.

15.00 val.

Lietuvos Respublikos Seimo narių interpeliacija žemės ūkio ministrui Kęstučiui Navickui

K. MAŽEIKA (*DFVL*). Ačiū, pirmininke. Sveiki, kolegos. Iš tų 56 pasirašiusiųjų ir tų, kurie dar nepasirašė tą dieną, kurią čia buvo salėje, turbūt bet kuris atsistojęs čia kalbėtų labai panašiai. Iš tikrųjų iš pradžių turbūt apima *déjà vu* jausmas, nes lygiai prieš ketverius metus, beveik tą pačią dieną, šioje pačioje tribūnoje buvo kalbama apie to paties žmogaus interpeliaciją. Nepasikeitė beveik niekas, nes šiuo metu šioje Vyriausybėje žmogus teoriškai eina kitas pareigas, bet praktiškai eina tas pačias tam tikros dalies aplinkosaugos sektoriuje veikiančių organizacijų ir įtakos darytojų lauke.

Kadencijos pradžioje lyg ir galvojome, kad galbūt kas nors pasikeitė, tačiau panašu, kad ne, nes ministras žadėjo sutelkti ministerijos biurokratus, tarnautojus, žemdirbių bendruomenę, išskirtinai remti smulkiuosius ūkininkus, tačiau ta situacija, kuri buvo iki šiol, tai yra kaimo ir miesto priešinimas bei paskutiniu metu ypač išryškėjęs smulkiųjų ir stambiųjų žemdirbių priešini-

mas, turbūt privedė prie tokios situacijos, kai nėra smagu nuvažiuoti į kaimą ir girdėti vien kritiką ir žodžius „kodėl jūs nieko nedarote?“

Gaila dėl tų valdančiųjų, kurie lygiai taip pat tą kritiką girdi, gauna ir šiandien turbūt neturi valios arba tik maža dalis turi ryžto iš tiesų tai tiesai pažiūrėti į akis. Tos pačios problemos, kurios buvo prieš ketverius metus. Apie kompetencijos problemas kalbėti neverta, nes šiuo atveju jos visiškai nėra. Prieš ketverius metus dar galėjome kalbėti apie tam tikros dalies kompetenciją. Šiandien kalbant apie žemės ūkį ir gerbiamo aplinkos specialisto, tuo laiku – kelių projektų eksperto, ministro K. Navicko ryšį su žemės ūkiu – iš tiesų to ryšio nėra.

Problemos, kurios kyla dėl nekompetencijos, tikrai pradeda duoti rezultatus. Tiek specialistų, tiek ekspertų vertinimu, tos problemos tik gilės, nes užtenka pažiūrėti į Lenkijos pavyzdį. Lenkija iš RRF'o lėšų skyrė 16 %, tai yra beveik 2,2 mlrd. eurų, o Lietuva nulį eurų ir tuos 16 mln., dabar matome, skyrė pelkėms atkurti. Tas su žemės ūkiu, parama ūkininkams, gamybos didinimu, konkurencingumo didinimu visiškai nieko bendro neturi. Mes kalbame, kad turime konkuruoti su Lenkijos rinka, bet matome, kad lenkai užtvindo mūsų prekybos vietas, ne tik didžiuosius prekybos centrus, bet ir mažas turgavietes savo produkcija ir mūsų žemdirbiams ir perdirbėjams faktiškai nelieka vietos. Visa tai yra atspindys tų sprendimų, kurie yra. Tos rinkos, apie kurias buvo garsiai kalbama, apie Taivaną, kad ten mūsų kiaušinių, mėsos, pieno laukia, matome, kad iš didelio debesio lietaus visiškai nebuvo, nors metai tikrai lietingi.

Iš tiesų, kolegos, galima kalbėti tikrai daug. Iš salėje esančių keturių buvusių žemės ūkio ministrų (su visais teko kalbėti aptariant problemas), tiek iš opozicijoje esančių, tiek iš valdančiųjų, nežinau, kiek jie kai kurie gali apie tai kalbėti viešai, nė vienas nemato galimybės, kad esant šiam ministrui ministerija gali padaryti proveržį ir pasiekti tai, ko iš tiesų reikia žemdirbiams, nes jau pirmieji žingsniai rodo, kad žemės ūkis ir žemdirbiai yra tik priemonė pasiekti savo asmeniniams ir galbūt siauros interesų grupės tikslams. Tos pačios sutartys, kurias rodome, ir tie klausimai, kurie buvo užduoti dėl buvusios ministro darbovietės – Baltijos aplinkos forumo, kurioje, beje, prieš ketverius metus… dėl to ir buvo skelbiama, inicijuojama interpeliacija. Tie patys kolegos, kurie dabar stoja mūru, tuo metu kalbėjo apie visišką ministro degradaciją, visišką viešųjų ir privačių interesų konfliktą, dėl to tuo metu ministras negalėjo eiti pareigų. Tačiau dabar matome, kad tas ryšys galbūt formaliai ir yra nutrūkęs, bet kas keisčiausia, priemonių planui parengti ministras, ir sutartyje yra numatyta, ir yra straipsniai, kad vis dėlto subrangovu pasirinkta ta pati Baltijos aplinkos forumo įstaiga, kuri kažkada buvo priežastis tiems patiems dabartiniams kolegoms kelti interpeliaciją.

Turbūt tokia nedidelė sąsaja su vakarykšte istorija būtent Anglijos Parlamente, kur taip pat Konservatorių partijos premjerui patys kolegos konservatoriai reiškė nepasitikėjimą. Nekalbame apie turbūt aukščiausius standartus, ką mes čia kėlėme, klausimus dėl viešųjų ir privačių interesų, galbūt dėl galimos finansinės naudos, dėl kokios nors paramos ateityje. Čia ta regimybė, terminas, kuris atsirado visai neseniai, turbūt yra akivaizdi. Tenai turbūt premjerui buvo keliamas vidinis partijos nepasitikėjimas dėl linksmybių karantino metu. Tai yra visiškai turbūt skirtingi du dalykai. Tai turbūt yra moralės klausimas, šiuo atveju – partijos vidaus moralės klausimas, nes turbūt tas balsas, kurį turbūt ypač girdi vienmandatininkai savo apygardose, šiandien yra užčiauptas.

Aš tikrai būsiu nustebęs, jeigu valdantieji, ypač konservatoriai, tiesiog bus priversti nedalyvauti priimant sprendimus, ir tai yra labai liūdna. Iš tiesų, kolegos, tai, kad tas… Nežinau, kiek tas rezultatas duos praktinės naudos, bet šiandien turbūt galima pasakyti, kad premjerė, jos nematau salėje, tikrai turi prisiimti visą atsakomybę, nes parama, kuri buvo išreikšta ministrui, yra išreikšta tik iš ministerijai pavaldžių ir iš ministerijos dotuojamų finansų išlaikomų etatų asmenų. Tai yra tam tikri žmonės, kurie suinteresuoti savo išgyvenimu. Turbūt net nereikia įvardinti, apie ką kalbame, bet turbūt didžioji dalis žemdirbių… Ir vakar Kaimo reikalų komiteto išvažiuojamame posėdyje girdėjome, ir kitur turbūt daug kur girdime, kad iš tiesų situacija žemės ūkyje tik blogėja. Todėl, kolegos, prieš ketverius metus buvo 34 parašai tų, kurie iš tiesų matė jau tuo metu, kad žmogus, neturintis ne tik kompetencijos šiuo atveju, bet ir turbūt vadovavimo įgūdžių,

nesugebantis suvaldyti procesų ministerijoje, užtikrinti, kad vyktų pokyčiai, iš tiesų negali tęsti darbų. Tas laikas yra labai brangus visam sektoriui.

Iš tiesų kalbėti nėra tikrai malonu. Galbūt kaip apie žmogų galima pasakyti ir gerų dalykų, bet turbūt čia, kaip sakoma, geras žmogus nėra profesija. Šiuo atveju tos reformos, kurios lyg pradėtos ir buvo su gera mintimi, įgavo visiškai kitą formą, kitą pagreitį ir vyksta ne tik ne pagal planą, bet turbūt ir ne ta kryptimi, kuria turėtų vykti. Kai diskutavome jau ne kartą, girdėjome tuos žodžius, kad drumstame vandenyje iš tiesų pagauti tai, kas tau yra aktualu, yra lengviausia. Todėl tikrai, kolegos, be jokių asmeniškumų, nors ir tai buvo paliesta, bet kalbant vien apie profesionalumą, kompetenciją iš tiesų tarp visų turbūt kolegų, kurie pasirašė po interpeliacija, tikrai nėra tokio, kuris dvejoja dėl savo pasirinkimo, ir turbūt tik laiko klausimas, kai tie lūkesčiai ir tos problemos pasieks tokį lygį, kai reikės atsakyti visiems ir kiekvienam. Taigi, nenorėdami tapatintis su tų problemų kamuoliu, kuris ritasi žemyn ir didėja, mes tikrai prisiimame atsakomybę ir tikrai žadame padėti kolegoms, kad tas pasirinkimas ir ta kryptis nebūtų apleista, todėl tikrai prašome palaikymo, susitelkimo, ypač šiuo sunkiu laikotarpiu spręsti problemas, kurios yra akivaizdžios. Ačiū visiems už dėmesį.

PIRMININKAS. Pranešėjas idealiai išnaudojo skirtą laiką. Dabar žodis ministrui atsakyti į interpeliacijoje pareikštus priekaištus. Iki 30 minučių, bet tikiuosi, kad ministras lakoniškai kalbės ir to viso laiko neišnaudos.

K. NAVICKAS. Gerbiamos Seimo narės, gerbiami Seimo nariai, svarbiausias, matyt, ir esminis šios interpeliacijos klausimas, apie kurį viskas sukasi, yra Europos bendroji žemės ūkio politika ir iš to vedanti ar su ja susijusi Europos žaliojo kurso dalis. Kai kurie žaliajame kurse mato grėsmę Lietuvos žemė ūkiui, aš matau galimybę. Europa pasirinko žaliąjį kursą ir jį matome visur: atsinaujinanti energetika, ekologiškas transportas, tvarios statybos, žiedinė ekonomika, atliekų perdirbimas, ne išimtis ir žemės ūkis. Aš siekiu ir sieksiu padėti ūkininkams tuo kursu eiti. Mano aplinkosauginė patirtis yra stiprybė prieš šiuos iššūkius. Europos žaliasis kursas ir jo strateginis planas „Nuo ūkio iki stalo“ kalba apie kelis dalykus, kai gilus aplinkosauginis išmanymas yra privalumas, o ne trūkumas.

Raginimai šiandieniniame kontekste išsaugoti žemės ūkio *status quo*, beatodairiškai gaminti, susitelkti tik į kiekybę dvelkia praeitimi. Tai nėra ateitis, kokią Lietuvoje norėtume matyti: elektromobilius gatvėse, saulės, vėjo jėgaines, verslus, paremtus tvarumu. Žemės ūkis šiame kontekste negali likti praeityje, turi modernizuotis ir tapti tvarus. Tai visuomenės lūkestis ir interesas. Kai kalbu apie tvarumą, turiu galvoje ne tik aplinkosaugą, svarbiausias tikslas, kad ūkiai būtų tvarūs, ekonomiškai gyvybingi ir save išlaikytų. Tai ypač aktualu smulkiesiems ir vidutiniams ūkiams, jų Lietuvoje turime daugiausia. Jie labiausiai palaiko mūsų kaimo gyvybingumą, sukuria daugiausiai darbo vietų ir yra arčiau to, ko siekia žaliasis kursas. Palaikau ir palaikysiu Europos žaliąjį kursą, jis atneša pokyčius į visas mūsų gyvenimo sferas. Žemės ūkis negali likti nuošalyje. Visi turėsime naudos, jeigu ūkininkai bus mažiau priklausomi nuo iškastinio kuro, importuojamų trąšų ir tausiai naudos svarbiausius mūsų išteklius – dirvožemį ir vandenį.

Dėl pastabų dėl strateginio plano. Lietuvos žemės ūkio ir kaimo plėtros strateginį planą Europos Komisija įvertino puikiai. Negaliu suprasti ir neradau šaltinių, iš kurių galima daryti išvadą, kad neva tai beviltiškiausias strateginis planas per visą Lietuvos istoriją. Faktas tas, kad Lietuva yra viena iš mažiausiai Europos Komisijos pastabų dėl plano gavusių šalių. Mažiau jų gavo tik Liuksemburgas ir Prancūzija, apie 180, ir Airija, kuri gavo dviem pastabomis mažiau negu Lietuva. Niekas neprisimins, kad dėl praėjusio laikotarpio strateginio plano vien dėl antrojo ramsčio dalies Lietuva gavo arti 300 pastabų. Tai parodo, kad strateginio plano rengimo procesas buvo kokybiškai organizuotas, dirbo atsakinga ir kvalifikuota komanda ir parengė kokybišką planą. Šis planas yra didžiausios apimties ir sudėtingiausias dokumentas, kokį yra tekę rengti ministerijai per visą Lietuvos istoriją, nes jis apima paramą kaimo plėtrai, tiesiogines išmokas, sektorines programas ir numato sudėtingą rodiklių sistemą, pagal kurią turėsime atsiskaityti Komisijai. Dalis Komisijos pastabų yra skirtos Lietuvai, kaip ir kitoms šalims narėms, reaguojant į naujas atsiradusias pasaulines aplinkybes dėl Rusijos sukeltos agresijos Ukrainoje.

Komisija pabrėžė apsirūpinimo maistu svarbą, priklausomybės nuo importuojamų trąšų, energetinių išteklių mažinimą ir žemės ūkio atsparumo didinimą. Visos valstybės narės raginamos pertvarkyti savo gamybinius pajėgumus taikydamos tvaresnius gamybos būdus. Komisijos nuomone, esant šioms aplinkybėms, valstybės narės turės peržiūrėti savo strateginius planus, kad išnaudotų visas galimybes.

Pastabų tikėjomės, nes griežtas reglamento nuostatas interpretavome palankiau mūsų ūkininkams. Tai buvome aptarę ir susitikimuose su socialiniais partneriais bei mokslo atstovais. Būtent dėl atitikties ES reglamentui šiuo metu daugiausiai ir tariamės su Europos Komisija. Verta paminėti, jog palankaus Komisijos vertinimo sulaukia mūsų pasirinktos strateginės kryptys, didesnė, negu minimaliai reikalauja reglamentas, parama jauniesiems ūkininkams, ekologinio ūkininkavimo didinimo ambicija, tiesioginių išmokų ribojimas, smulkiųjų ūkininkų padėties gerinimas, taip pat priemonės spręsti priklausomybės nuo importo mažinimą.

Strateginiame plane, įvertinę Europos Sąjungos finansavimo galimybes, numatėme paramos priemonių smulkiesiems ir vidutiniams ūkiams atnaujinti techniką. Tai siekiame padaryti kooperacija, kad įsigyta technika būtų naudojama efektyviai ir padidintų mažų ūkių ekonomines sąlygas ir derybines galias realizuojant užaugintą produkciją. Jaunieji ūkininkai įsikūrimui galės gauti iki 100 tūkst. eurų, įskaitant lengvatines paskolas žemei ir technikai įsigyti. Jiems paramai numatėme dvigubai didesnę sumą negu šiuo besibaigiančiu finansiniu laikotarpiu.

Smulkiesiems ir vidutiniams ūkiams numatytos atskiros investicinės priemonės nuo stambiųjų. Smulkieji ūkiai susikooperavę galės gauti iki 1 mln. eurų paramos vienam projektui. Pieninių karvių laikytojams parama už kiekvieną karvę padidinama kone dvigubai, iki 200 eurų už gyvulį, o praėjusiu laikotarpiu ta parama siekė kiek daugiau negu 100 eurų.

Mūsų strateginis prioritetas – apsirūpinimas maistu. Iki šiol… (*Triukšmas salėje*) Aš turiu pusvalandį. Lietuva su kaupu pati apsirūpina beveik visais maisto produktais.

PIRMININKAS. Gerbiamas ministre, kad nereikėtų jums priešais stovintį Seimo narį galvoti, ko jisai nori, aš atsiprašau jūsų (teisingai, atsigerkite vandens), aš paklausiu, ką dėl vedimo tvarkos pasakys V. Bakas.

V. BAKAS (*DFVL*). Ministre, aš noriu jums patarti – padėkite savo popierius į šalį ir būkite kaip tikras ministras profesionalas, papasakokite, atsakykite į klausimus. (*Riksmai salėje, plojimai*) Padėkite juos į šalį, tai yra nuobodu.

K. NAVICKAS. Aš ir atsakinėju į klausimus. Forma, kuria aš atsakinėju, yra mano pasirinkimas, tai leidžia Seimo statutas. Tikriausiai tai puikiai žinote. Išsamiai yra atsakyta raštu, tikrai aš neturiu tiek laiko vertinti kiekvieną klausimą, nes tiesiog neužteks laiko. Todėl aš turiu skaityti santrauką, nes kitos išeities nėra.

Strateginis planas neturi tikslo mažinti gamybą. Tikslas yra išlaikyti gamybą didinant jos tvarumą ir mažinant poveikį aplinkai, tam skirta parama. Pirmiausia strateginis planas orientuotas į ilgalaikes priemones, kurias jau ir dabar taiko ženkli dalis modernių ūkininkų, kurie puikiai supranta, kad tausus dirvožemio, kitų gamtos išteklių naudojimas yra ilgalaikės sėkmės prielaida. Strateginiame plane numatytos įvairios priemonės skirtingo dydžio, specializacijos ūkiams. Jos skatina ūkininkauti, tvariai mažina priklausomybę nuo brangstančių energetinių ir kitų išteklių.

Ne paslaptis, kad Europos Komisija 20 % sumažino finansavimą kaimo plėtrai, todėl mes strateginiame plane dėmesį sutelkėme į išskirtinai pirminės žemės ūkio gamybos rėmimą, atsisakėme paramos ne žemės ūkio veikloms. Vertinant poveikį pirminei gamybai Europoje, buvo atlikta ne viena studija, kur buvo minimi dydžiai, jog, įgyvendinus visas žaliojo kurso nuostatas, žemės ūkio produkcija mažės nuo 7 iki 15 %. Bet didžiausias ir tai tik trumpalaikis produkcijos kiekio sumažėjimas planuojamas ūkiuose, kurie nėra modernizavęsi, tokių Lietuvoje mažuma. Be to, šie ūkiai nebus palikti be paramos. Ūkininkams numatyta parama moderniausiai žemės dirbimo technikai įsigyti, augalų apsaugos priemonių paskleidimo technikai, ją galės naudoti kooperatyvų nariai. Iš ūkininkų girdime, kad, norint ūkininkauti šiuolaikiškai, reikia daug žinių, patirties, įvaldyti techniką, kuri skiriasi nuo… iki šiol. Atkreipiame dėmesį į strategijoje numatytą iš esmės pertvarkyti konsultavimo paslaugų naujai steigiamą žemės ūkio žinių ir inovacijų sistemą.

Dėl strateginio plano rengimo. (*Balsas salėje*) Kodėl jūs mane pertraukiate?

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, kalbant pranešėjui tikrai nėra kalbama dėl vedimo tvarkos. Nėra čia ką kalbėti, pranešėjas atsakinėja į klausimus, gerbkime jo teisę atsakyti taip, kaip nori. Niekas nenurodinėja interpeliacijos autoriams, kaip jie turi kalbėti.

Dėl vedimo tvarkos nėra ką diskutuoti, čia yra labai aiški procedūra – ministras atsako į interpeliacijos klausimus. Aš neturiu jokių galimybių ką nors keisti. (*Balsai salėje*)

A. SKARDŽIUS (*DPF*). Pirmininke, bet jeigu čia yra partijos programa, o ne atsakymai į klausimus?

PIRMININKAS. Kolegos, turėsite galimybę išsisakyti klausimų žanru ir diskusijose. Dabar išklausykite ministrų.

K. NAVICKAS. Strateginį planą Žemės ūkio ministerija rengia savo jėgomis. Jokių papildomų etatų specialistams nekūrėme. Pagal strateginio plano reglamento nuostatas ministerijai neleidžiama atlikti išmokų skaičiavimų. Kad skaičiavimai būtų sąžiningi, tikslūs, nepriklausomi, išmokų dydžius turi apskaičiuoti nepriklausomi ekspertai. Tam buvo vykdomas pirkimas.

Mūsų gerbiami socialiniai partneriai prašė ir žvilgsnio iš šalies – ekspertų, kurie galėtų į Lietuvos strategiją pažiūrėti iš Europos Sąjungos perspektyvos. Tad tarptautinė patirtis buvo vienas iš reikalavimų konsultantams. Tam paskelbėme tarptautinį viešąjį pirkimą. Atviro konkurso būdu atrinkta tiekėjų grupė, su ja sudaryta 384 tūkst. eurų vertės sutartis. Tarp konsultantų nėra organizacijos, kurioje aš nedirbu jau daugiau nei penkerius metus ir neturiu jokių sąsajų. Žemės ūkio ministerijos vadovybė taip pat jokių sąsajų su ekspertais neturi. O jeigu sąsajos reiškia kokio nors universiteto baigimą prieš kelerius ar keliolika metų, tuomet tokių sąsajų turime visi.

Rengiant strateginį planą prisidėjo ir socialiniai partneriai, jie pateikė svarbių pasiūlymų. Nesutinku su tendencinga išvada, kad neva patogių socialinių partnerių atrankos… Priešingai, su Lietuvos žemės ūkio rūmais ir Lietuvos žemės ūkio taryba sutarėme, kad ministerija nenurodinės, ką socialiniai partneriai deleguos į darbo grupes ir ministerijos kolegiją.

Ministerijos galimybės atsiriboja nuo nepalankios kritikos – net ir teoriškai nelabai įmanoma, kai visi svarstymai ir dokumentai yra vieši. Intensyvios diskusijos dėl Europos Komisijos pastabų strateginiam planui intensyviai vyksta ir dabar. Jau vyko dešimt darbo grupių susitikimų, kurių metu nuosekliai aptariamos Europos Komisijos pastabos, derinama jų derybinė pozicija.

Dėl Kaimo reikalų komiteto siūlymo pratęsti strateginio plano terminus. Suprantu Kaimo reikalų komiteto nuogąstavimus, kad strateginiam planui koreguoti reikia daugiau laiko. Nepaisant Seimo Kaimo reikalų komiteto nuomonės svarbos, šiuo konkrečiu atveju atsižvelgti į komiteto siūlymą neturėjome galimybės. Strateginio plano patvirtinimo procedūra nustatyta Europos Sąjungos teisės aktuose, juos patvirtino visos šalys narės. Nė viena šalis narė vienašališkai šių teisės aktų pakeisti negali.

Šį kovą jau pasikeitusi situacija regione vykusioje Žemės ūkio ir žuvininkystės taryboje aptariant strateginių planų patvirtinimo klausimą, absoliuti dauguma valstybių narių paragino priešingai – nedelsti su pastabomis, kad būtų galima kuo greičiau pateikti Komisijai pakoreguotus strateginius planus ir taip turėti laiko pasirengti planų įgyvendinimą nuo kitų metų.

Galime bandyti galva pramušti sieną, bet rizika dėl to prarasti laiką ir finansavimą nuo 2023 metų yra per didelė. Todėl susitelkėme ir dirbame su socialiniais partneriais. Galiu pažadėti, kad strateginį planą turėsime laiku.

Žemės ūkio ateitis strateginiame plane ambicinga. Šiuo metu žemės ūkyje – savi laikmečio iššūkiai dėl pabrangusių energijos išteklių, karo ir bado grėsmės. Lietuvoje maisto produktų nepritrūksime, tai sakiau ir galiu pakartoti. Žemės ūkis atrodo gyvybingai: žydi rapsai, turguje yra ne tik lietuviškų agurkų, bet jau ir braškių, tuoj kasime bulves. Planuojamas grūdų derlius ne rekordinis, bet atitinka vidutinį, jei leis gamtinės sąlygos.

Praėjusių metų pabaigoje smarkiai pabrangus dujoms ir trąšoms, šių metų pradžioje atlikome trąšų monitoringą: 70 % sezoninio trąšų poreikio Lietuvos žemės ūkiui jau buvo patenkinta prieš sezoną. Ministerija taip pat konsultavosi su šalies trąšų gamybos ir prekybos įmonėmis dėl trąšų ūkininkams prieinamumo rinkoje. Nors dėl pabrangusių energetinių išteklių ir situacijos pasaulio rinkoje trąšų kainos išaugo, jų įsigyti problemos nėra.

Ūkininkams didesnė problema buvo išaugęs apyvartinių lėšų poreikis, jį patenkinome sudarę galimybę gauti lengvatines paskolas. Šioms paskoloms numatyta skirti 25 mln. Papildomai antrą pusmetį planuojama skirti dar 31 mln. eurų. Be to, pradedamos teikti garantijos finansų įstaigoms dėl teikiamų paskolų susidūrusiems su ekonominiais sunkumais dėl Rusijos vykdomo karo prieš Ukrainą. Jos taip pat galės būti teikiamos trąšoms įsigyti.

Didžiausią žalą dėl Rusijos karinės invazijos į Ukrainą patyrusius kiaulininkystės, paukštininkystės sektorius pasiekė Europos Komisijos suderinta valstybės pagalba. Lietuva viena pirmųjų Europos Sąjungos šalių, parengusių pagalbos priemones sektoriams. Paramos kiaulininkystei paraiškos jau yra surinktos, didžiausią dalį laikytojų pagalbos lėšos jau pasiekė. Numatoma pratęsti pagalbos teikimą, iš viso kiaulių laikytojams skirti 12 mln. eurų. Tai nesumažins maisto produktų kainų, jų augimas yra pasaulinis, bet mūsų Vyriausybė priėmė antiinfliacinių priemonių paketą, užtikrinantį finansinę paramą mažiausias pajamas gaunantiems gyventojams, kad jie galėtų turėti lėšų įsigyti pabrangusiems maisto produktams.

Prognozuojama, kad Lietuvos augalininkystės sektoriaus vertė šiemet gali pasiekti 3,5 mlrd. eurų, pusantro karto daugiau negu pernai, o bendroji žemės ūkio produkcijos vertė pagal prognozes viršys 4,5 mlrd., vadinasi, 40 % daugiau negu pernai.

Dėl RRF'o lėšų. Pelkių klausimas RRF kontekste yra gerokai sureikšmintas. Priminsiu, prieš Vyriausybei patvirtinant, kaip paskirstyti lėšas plane „Naujos kartos Lietuva", vyko plačios konsultacijos su verslo, savivaldybių, visuomeninių organizacijų atstovais, ekspertais, nuomonių lyderiais. Buvo parengtos išsamios vertinimo ataskaitos, jų pagrindu buvo suformuotos prioritetinės kryptys, leisiančios Lietuvai modernizuotis ir ilguoju laikotarpiu pasiekti ženklią pažangą.

Numatyti prioritetai ir jiems tenkanti lėšų dalis. Žaliajai transformacijai – 832 mln., skaitmenizacijai, švietimui ir taip toliau, ir taip toliau. Žemės ūkio dalis yra integruota į žaliosios transformacijos prioritetą, jame didžioji dalis lėšų skirta atsinaujinančiai energetikai, transportui, energijos efektyvumui didinti, klimato kaitos prevencijai, biologinei įvairovei, oro, vandens kokybei, žiedinei ekonomikai. Pabrėžiu, atsižvelgiant į šiuos prioritetus ir į kitų ekonominių sektorių situaciją, papildomos lėšos žemės ūkiui skirtos iš kitų šaltinių. Pagal Europos Sąjungos ekonomikos gaivinimo priemonę Lietuvos žemės ūkiui papildomai buvo numatyta 140 mln. eurų, dar beveik 40 mln. pridėta iš valstybės biudžeto.

Kalbant apie pelkes, šlapynių atkūrimas yra vienas efektyviausių būdų šiltnamio efektą sukeliančioms dujoms žemės ūkyje mažinti. Apskaičiuota, kad Lietuvoje emisijos iš žemės ūkyje naudojamų durpžemių sudaro daugiau nei 10 % visų emisijų. Dauguma tų durpžemių yra nusausintos šlapynės, o žemės derlingumas ten yra didelis. Tie santykinai nedideli 16 mln. eurų šlapynėms atkurti turės labai didelį efektą žemės ūkyje šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijoms mažinti. Ekonominį efektą esame apskaičiavę, atlikome kaštų ir naudos analizę, rezultatas yra geras. Nenumačius RRF'o investicijų žemės ūkyje naudojamoms durpžemėms atkurti, jas reikėtų planuoti iš strateginiame plane numatyto biudžeto. Noriu pabrėžti, kad neturiu ir negaliu turėti sąsajų su mistine pelkių asociacija. Ji Lietuvoje net neegzistuoja, bent jau iki interpeliacijos pelkių asociacija nebuvo įregistruota Juridinių asmenų registre. Kalbant atvirai, mano interesų laukas jau kelerius metus apskritai nėra aktyvus aplinkosaugos veikloje, jau nekalbant apie finansinius, civilinius ryšius, jų neturiu.

Dėl valstybės įmonių pertvarkos. Valstybės įmonės, kurias siūloma sujungti, Valstybės žemės fondas, „GIS-Centras" ir Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centras, veikia geografinių informacinių sistemų pagrindu, tačiau dabar kiekvienai iš jų atskirai perkamos licencijos, tarnybinės stotys, atskiras bendrųjų funkcijų personalas. Valstybės turtą turime valdyti efektyviai ir atsakingai. Toks yra mūsų Vyriausybės prioritetas.

Raštu pateikiau atsakymus į techninius klausimus, susijusius su teisėkūra, bet norėčiau pabrėžti kelis strateginius aspektus. Vien GIS programinės įrangos licencijų atnaujinimo numatomas konsolidacinis efektas būtų apie 300 tūkst. eurų, papildomai prisidėtų kitos programinės įrangos licencijų konsolidavimas, taip pat sujungtume įmonių ūkio valdymą, sumažintume patalpų poreikį. Dėl to, preliminariais skaičiavimais, sutaupytume apie 700 tūkst. eurų per metus, o ši sutaupyta suma būtų skiriama paslaugų kokybei tobulinti. Tai yra neišvengiama, nes vis daugiau

ir daugiau informacinių technologijų ateina į žemės ūkį. Nematau pagrindo nuogąstauti, kad dėl įmonių funkcijų įvairovės jos nederės tarpusavyje. Visas įmones jungia GIS pagrindu veikiantys duomenų valdymo įrankiai. Tam būtina sutelkti geriausias kompetencijas, taip pat sukuriant patrauklias darbo vietas, tas ypač svarbu konkuruojant dėl geriausių IT specialistų rinkoje. Tačiau visoms šioms įstaigų funkcijoms įgyvendinti struktūriniai padaliniai po sujungimo išliks naujoje įmonėje.

Dėl žemės ūkio politikos pasekmių. Dėl šios temos būtų sąžininga apibrėžti laikotarpį, nes teigti, kad dramatiškai pasikeitė situacija žemės ūkyje per pusantrų metų, nėra jokio pagrindo. Tai, ką matome dabar, yra daugiametės žemės ūkio politikos pasekmė ir situacija nėra dramatiška, kaip bandoma teigti. Turime stabilią ir gerai išvystytą grūdų sektoriaus infrastruktūrą nuo grūdų auginimo iki saugojimo, logistikos, pardavimo. Tai sektorius, kuris ekonomiškai saugus ir patikimas. Reikėtų perdirbimo poslinkio. Tam jau teikiame paramą.

Dabar svarbu, kad tokį lygį pasiektų ir kiti sektoriai, ypač tie, kuriuose dominuoja smulkus ir vidutinis ūkis. Kiaulininkystės, paukštininkystės ūkiai susiduria su laikinais sunkumais ir aršia konkurencija visoje Europoje, bet tai lėmė globalios ekonomikos aplinkybės. Situacijai pasaulinėje maisto rinkoje keičiantis šie sektoriai sustiprės. Savo ruožtu skyrėme milijonus eurų jiems gelbėti.

Turime gerai išvystytą šalies pienininkystės pramonę, jai neužtenka lietuviškos pieno žaliavos, nors modernūs pienininkystės ūkiai patenkina 150 % šalies pieno poreikių. Šiam sektoriui suplanavome tokią paramą, kad ji paskatins toliau modernizuotis ir didinti gamybą. Pieno gamyba Lietuvoje yra stabili ir auga. Neapsigaukime kalbėdami apie karvių skaičių, kai esminis sektoriaus rodiklis yra pagamintas pieno kiekis. Per dešimt metų pieno primilžis iš karvės išaugo 31 % ir pieno pagaminama daugiau, nors karvių Lietuvoje nuosekliai mažėjo per visą tą laiką.

Visos Europos Sąjungos pieno sektoriuje vyksta restruktūrizacijos procesai. Vieni ūkiai stambėja ir plečia pieno gamybą, kiti užsidaro, bet pieno gamyba efektyvėja. Mūsų pirminis tikslas yra auginti pajamas ir didinti pieno ūkio efektyvumą. Kryptis teisinga, paramos priemonių investicijoms į žemės ūkio valdas patrauklumas toks, kad ieškosime būdų, kaip rasti papildomų lėšų šiam poreikiui patenkinti, nors rengiant paramos programą buvo kalbama, kad neva pieno ūkiams parama nepatraukli.

Kitas esminis tikslas – apsirūpinimas maistu. Šiandien Lietuvoje pieno pagaminama apie 50 % daugiau, negu suvartojama vidaus rinkoje, bet perdirbti, žinoma, šio kiekio trūksta.

Kalbant apie pieno perdirbėjų galimus iššūkius nereikėtų visos kaltės versti vien valdžios institucijoms. Šis ekonomiškai tikrai labai pajėgus sektorius turėjo prisiimti atsakomybę už tai, kad ne vienus metus pieno gamintojus laikė *ant* minimalios pieno supirkimo kainos dietos. Šiandien turime to pasekmes. Tikrai matome pieno perdirbėjų pastangas užsitikrinti žaliavų tiekimą, bet nėra paprasta gamybą padidinti taip greitai. Raštu pateiktuose atsakymuose yra detalesnė informacija apie paramą pienininkystei.

Dėl jaunimo kaime. Apie padvigubintą paramą 2023–2027 metų finansiniu laikotarpiu jau minėjau, detalesnė informacija pateikta raštu. Išlaikyti jaunimą kaimuose didelis iššūkis ir ne tik Žemės ūkio ministerijos, centrinės valdžios, bet ir savivaldos bendras siekis. Valstybei padedant modernizuojami ūkiai tampa patraukliomis darbo vietomis. Jau ir šiandieną yra bendrovių, kuriose jauni žmonės dominuoja. Vien šiais metais pagal paramos priemonę jauniems ūkininkams įsikurti numatyta 23 mln. eurų. Tęsiamas papildomas tiesioginių išmokų mokėjimas. Praėjusią savaitę buvo pasirašytas įsakymas dėl 145 tikslinių skatinamųjų stipendijų studentams, pasirinkusiems studijų programas, susijusias su žemės ūkio veikla.

Dėl žemdirbių ir miesto gyventojų supriešinimo. Nemanau, kad skambus kai kurių žinomų ūkininkų iššūkis gerti vandenį iš melioracijos griovių ir siūlyti miesto gyventojams paragauti vandens iš savo miesto nuotekų valyklos padės miesto gyventojams pamilti ūkininkus. Nuo pirmos darbo minutės siekiau ir sieksiu, kad miesto gyventojų ir žemdirbių santykiai būtų darnūs ir tvarūs. Maisto kokybė atsiranda per trumpąsias maisto grandines, tas ir yra viena iš priemonių ryšiui stiprinti. Tai yra ir mano politinis prioritetas. Vartotojas, susitikęs su ūkininkais, per maistą visada atras bendrų sąlyčio taškų. Konfliktas kyla tuomet, kai pradedame neigti realybę. Visuomenė nuolat supažindinama su žemės ūkio gerosios praktikos pavyzdžiais, ieškome sprendimų

ten, kur ūkininkų ir miestiečių interesai kertasi, pavyzdžiui, remiame investicijas į poveikio aplinkai mažinimo priemones.

Taip pat niekada nesutiksiu, kad aplinkosaugos argumentai būtų naudojami nepagrįstai, siekiant pakelti savo nekilnojamojo turto vertę ar tenkinti kitus interesus. Aplinkos saugojimas yra visuomenės susitarimas ir aplinkosaugos teisės laikymasis yra ne tik pareiga, bet ir tinkama kompetencija, nešališkumas prižiūrint jos įgyvendinimą. Šiuo aspektu tobulėti yra kur ir aplinkosaugininkams, ir ūkininkams.

Vienas svarbiausių visuomenę ir ūkininkus suartinančių veiksnių yra žaliasis kursas. Mažinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų poveikį, tausoti dirvožemį, vandenį, saugoti biologinę įvairovę yra bendras visuomenės interesas. Ūkininkai, kurie jau dabar prie to prisideda, yra ir bus skatinami. Taip pat jų taikomos praktikos pristatomos miesto žmogui – visais atvejais apsilankius moderniame ūkyje savo patirtimi pasidalina miesto žmogui priimtina kalba ir forma.

Pabaigai. Švari, saugi, turtinga aplinka, saugus, įvairus, gardus maistas yra mūsų visų tikslas. Nematau nieko smerktino, kad mano gilus aplinkosauginis išmanymas padeda surasti sprendimus, ūkininkams prisitaikyti prie augančių visuomenės lūkesčių, tvarumo ir darnos gamtai. Žemės ūkis nevyksta atsietai nuo žemės ekosistemų, nuo gamtos. Jis yra tarpininkas tarp žemės ir žmogaus. Iš čia kyla ir atsakomybė.

Mačiau ir žinau, kad šie dalykai dera tarpusavyje. Mačiau ūkius, kurie gali ir užaugina biologinę įvairovę savo dirbamuose laukuose. Jei galime suderinti gamtos ir žmogaus interesus, jeigu žaliasis kursas gali padėti ūkininkams užsitikrinti ekonominį tvarumą, tai dėl ko kovojame?

Mano politinės ambicijos žemės ūkyje nesibaigia aplinkosauga. Tas atsispindi ir politinėje programoje. Turime suteikti instrumentus patiems smulkiausiems šeimos ūkiams gyventi oriai, suteikti jaunam žmogui galimybę ir išteklių įsikurti, įsigyti žemės, technikos. Tai tylioji ūkininkų dalis, todėl dažniausiai negirdime jų, bet tai mūsų žemės ūkis, mūsų ūkis, palaikantis gyvybę kaime. Lietuvos žemės ūkis yra teisingame ir ambicingame permainų kelyje. Ačiū.

PIRMININKAS. Dabar ministrui leisiu kelias, tiksliau, kokią minutę pailsėti. Šio klausimo nedidelė pauzė, bet, ministre, likite tribūnoje, nes netrukus reikės atsakyti į klausimus. (*Balsai salėje*)

15.37 val.

Seimo nutarimo „Dėl Egidijaus Šileikio skyrimo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėju“ projektas Nr. XIVP-1478 (*priėmimo tęsinys*)

Tiesiog dabar sugrįšime prie Seimo nutarimo „Dėl Egidijaus Šileikio skyrimo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėju“ projekto priėmimo. Aš supažindinsiu su balsų skaičiavimo komisijos protokolu.

Iš viso buvo išduota 119 biuletenių, rasta 119 biuletenių, galiojančių – 118, 1 negaliojantis. Balsavimo rezultatai: už – 50, prieš – 58, susilaikė 10. Taigi Seimo nutarimas „Dėl Egidijaus Šileikio skyrimo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėju“ nepriimtas.

15.38 val.

Lietuvos Respublikos Seimo narių interpeliacija žemės ūkio ministrui Kęstučiui Navickui (*tęsinys*)

Dabar grįžtame prie interpeliacijos. Priminsiu, kad klausimai pateikiami panašiai kaip per Vyriausybės valandą, ne pagal užsirašymo eilę, todėl pirmiausia klausia G. Surplys. Ruošiasi K. Mažeika.

G. SURPLYS (*LVŽSF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiamas ministre Kęstuti, tikrai nepavydžiu situacijos, nes, ko gero, esate vienintelis ministras, kuriam interpeliacija paskelbta du kartus, ypač turint omenyje tai, kad praeitoje kadencijoje jums interpeliaciją skelbė Tėvynės sąjunga (Lietuvos konservatoriai), kurie dabar jus gina. Bet toks yra tas žemės ūkis, tikrai iššūkių verta sritis.

Mano klausimas yra susijęs būtent su bendradarbiavimu ir kalbėjimusi su žemdirbiais, apie tą buvo kalbėta. Matome, kad tikrai žemdirbiai beldžiasi į Žemės ūkio ministerijos duris ir dabar

sėdi salėje. Man tikrai įdomu, kodėl jūs įkūrėte patariamąją kolegiją, kurios idėja yra patarti ministrui žemės ūkio klausimais, tik 2022 m. sausio 19 d., praėjus daugiau negu metams nuo kadencijos pradžios. Kodėl taip vėlai ta kolegija buvo įkurta? Ir gal galite įsipareigoti, jeigu interpeliacija neįvyktų, bent kartą per mėnesį susitikti su ta kolegija ar kitais formatais susitikti su žemdirbiais? Ačiū.

K. NAVICKAS. Mes susitinkame kas mėnesį, taip ir yra. Ir kolegijos formatas, arba tas bendradarbiavimo formatas, buvo sutartas tuomet, kai buvo pareikštas žemdirbių organizacijų nepasitikėjimas manimi. Tada mes kalbėdami ir ieškodami būdų būtent dėl to, kas deleguoja, kokiais principais deleguoja ir kiek žmonių į kolegiją… Tas principas yra išlaikytas, jo laikomės, yra proporcingai iš Žemės ūkio rūmų ir iš Žemės ūkio tarybos atstovai, taip pat yra iš mokslo. Mes nežinome personalijų, pačios organizacijos paskiria atstovus. Mes susitinkame kas mėnesį. Paskutinį mėnesį nebuvome susitikę, nes buvome sutarę, kad rinksimės ekspertų grupėmis dėl strateginio plano pastabų, aptarti pastabas. Tiesiog tą laiką suvalgė tas techninis darbas, kurį mes atlikome iki šiol.

O dėl ko vėliau, yra svarbu, kad ji yra.

PIRMININKAS. Toliau klausia K. Mažeika. Ruošiasi A. Gedvilas.

K. MAŽEIKA (*DFVL*). Ačiū, pirmininke. Nesiruošiau klausti, bet atsiminiau, per Vyriausybės valandą klausiau premjerės ir jūs tuo metu jau galėjote atsakyti į tą klausimą dėl santykių su buvusia savo darboviete. Galbūt praėjo tie treji metai ir jums atrodo, kad čia nėra kokio nors interesų konflikto, galbūt kokie nors ryšiai nesieja, bet ta sutartis, kurios net jūs nedrįsote pats pasirašyti, įpareigojote kanclerį pasirašyti dėl beveik pusės milijono vertės būtent ekspertinių vertinimų… Arba patvirtinkite, arba paneikite, kad Baltijos aplinkos forumas ten yra subrangovai, kai toje sutartyje dalyvauja ir gauna tam tikrą finansinę naudą.

Čia yra iš tiesų labai įdomiai parašyta apie tą projektų… ekspertinis, įvairios kitos įstaigos. Netgi yra straipsnių viešojoje erdvėje, jūs tai matėte. Galbūt galite arba patvirtinti, arba paneigti apie tuos jūsų buvusius. Jau dabar galbūt interesų konflikto nemato net VTEK'as, bet kaip tas ryšys ten atsirado, ta subranga?

K. NAVICKAS. Taip, reikėtų, matyt, būti jūsų klausimui interpeliacijos klausimuose. Yra klausiama, ar yra Baltijos aplinkos forumas tarp strategijos rengėjų, kur sumą, į kurią, suprantate… Šioje sutartyje Baltijos aplinkos forumo nėra. Jūs kalbate apie *ex ante* vertinimo dalį. Tai *ex ante* vertinimas buvo atliktas dar prieš man einant pareigas. Jau apie tai kalbėjome kadencijos pradžioje. Nežinau, ar čia verta dėl to grįžti. Pirkimas įvyko, iki mane paskiriant į šias pareigas.

PIRMININKAS. Klausia A. Gedvilas. Ruošiasi V. Valkiūnas. Jeigu A. Gedvilo nėra, iš Darbo partijos frakcijos V. Jukna.

V. JUKNA (*DPF*). Dėkui. Iš tiesų aš norėčiau patikslinti apie pieno sektorių. Su ministru tikrai nesutikčiau dėl to, kad į mažėjantį karvių skaičių nereikia kreipti dėmesio, didėjantis produktyvumas tikrai padengs tą gaminamo pieno kiekį. Iš tiesų taip nebus, tas genetinis karvių produktyvumo didėjimas irgi turi tam tikras ribas. Žinoma, didėja dėl veislininkystės nuoseklaus darbo, dėl bandų genetinių parametrų gerėjimo ir taip toliau.

Aš norėčiau konkrečiai jūsų paklausti. Kokių priemonių ėmėtės ar kokių numatote imtis dėl situacijos pieno ūkiuose, kad nemažėtų melžiamų karvių, pieno ūkiai nesitrauktų iš gamybos arba nepereitų į kitą veiklą? Kokias konkrečias esate numatęs priemones būtent stabilizuoti šiai padėčiai ir jai gerinti. Ačiū.

K. NAVICKAS. Ačiū, geras klausimas. Dėl skaičių gal ką nors ir praleisiu, bet yra atsakyme, tas klausimas buvo ir interpeliacijos klausimuose. Vienas dalykas, kurio mes ėmėmės nuo pradžių, tai yra išskyrėme sektorius, suskaidėme investicijų į žemės ūkio valdas krepšelį ir pieninininkystei skyrėme vieną iš jų. Tam yra numatyti ir padalinti pinigai. Iš tikrųjų paraiškų yra daugiau, negu ten buvo numatyta lėšų. Tai rodo patrauklumą ir poreikį modernizuoti pieno ūkius. Mes tai matome tikrai kaip sėkmę.

Kitas dalykas, yra numatyta didesnė susieta parama už pienines karves. Yra siūloma, kad ji didėtų 43 %. Investicijoms į namų valdas 2021 metais yra skirta 57 mln. Šiais metais – apie 60 mln. Išmokos dydis, pavyzdžiui, didėja: 2020 metais išmokos dydis buvo 28 eurai 86 centai, o 2021 me-

tais yra 80 eurų. Tai ženklus padidėjimas. 2022 metais yra numatyta 88. Mes manome, kad šios priemonės turėtų padėti. Tikrai ko labiausiai reikia, jūs visiškai teisus, tai investicijų į modernizavimą ir, kaip sakiau, šios paramos yra populiarios. Jos yra mažiau populiarios ten, kur kaimo plėtros priemonės buvo apribojamos dėl maksimalios projekto sumos – 300 tūkst. eurų, bet mes negalėjome labai didinti, dabar padidinsime per naująjį šaukimą. Mes negalėjome didinti šitos sumos, nes buvo ir yra Kaimo plėtros programos unikalių projektų įsipareigojimas. Jeigu padidini sumą, tas iš tikrųjų atrodo logiška ir investicine prasme turėtų logiką, aš su tuo sutinku, mes nepasiektume rodiklio. Nepasiekus unikalių projektų rodiklio vis tiek būtų nuoskaitos, valstybei būtų taikomos sankcijos. Dabar, kai jau matome, kad galime padidinti, tai planuojame, kad investicijoms, jeigu yra numatytos statybos, bus apie 600 tūkst. parama iš Europos Sąjungos, o jeigu nenumatytos statybos, mažesnė, aš dabar neatsiminsiu. Bet kol kas apie tokius dalykus svarstome.

PIRMININKAS. Klausia V. Valkiūnas. Ruošiasi S. Jovaiša.

V. VALKIŪNAS (*LRF*). Ačiū, Jurgi. Gerbiamas ministre, ką jūs darote, kad būtų sąžiningos, nediskriminuojančios išmokos Lietuvos ūkininkams, lyginant su Vakarų Europos ūkininkais?

Ir dėl trąšų iš Baltarusijos. Kodėl leidžiate dominuoti užsienio reikalų karo ministrui, kai Amerika pigiai perka iš Rusijos trąšas ir automatiškai pigesnė būna produkcija? Prašom atsakyti.

K. NAVICKAS. Dėl tiesioginių išmokų suvienodinimo, tai tiesioginių išmokų suvienodinimas yra Europos biudžeto derybų dalis. Derybos pasibaigė, jeigu aš neklystu, 2019 metais. Naujų derybų nėra ir persvarstymas dėl išmokų dydžio nėra numatytas. Naujos derybos prasidės šio finansinio laikotarpio pabaigoje, tai maždaug apie 2025 metus. Tam metui argumentus turime ir iš tikrųjų, kalbant apie dabar suderėtą laikotarpį, tiesioginių išmokų dydis kasmet po truputį augs.

Kitas dalykas, ko reikia nepamiršti, kad mes turime, o kitos šalys turi labai mažą antrojo ramsčio dalį, ir iš jos mes galime finansuoti valdų modernizavimą. Tai vėlgi kalbant apie tiesioginės išmokas, matyt, reikėtų sumuoti ir antrojo ramsčio paramą.

PIRMININKAS. Čia aš truputį įsiterpsiu, nes vis gaunu klausimų, kada balsuosime dėl interpeliacijos. Tai pasakysiu, kad balsuosime per numatytą balsavimo intervalą, jis mūsų darbotvarkėje yra 17 val. 10 min. Ministras į klausimą dabar atsakė, kaip atsakė.

Toliau klausia S. Jovaiša, ruošiasi E. Gentvilas.

S. JOVAIŠA (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiamas ministre, jūs jau antrą kartą dalyvaujate šitame linksmame žanre ir laikotės labai gerai, su tuo ir sveikinu. Bet aš noriu užduoti tokį klausimą nieko neįžeisdamas. Kokius klausimus jūs laikote beverčiais, beprasmiais ir kiek jums yra užduota tokių klausimų, kurie padėtų pagerinti jūsų darbo kokybę, jeigu jūs matote tokią kryptį, kad reikėtų ką nors dar gerinti? Ačiū.

K. NAVICKAS. Aš nevertinčiau. Visi klausimai, jeigu jie yra keliami, kam nors rūpi ir atsakymas – jie yra verti būti atsakyti.

O kalbant apie klausimus, kurie tikrai verčia, kaip jūs teisingai sakote, pagalvoti apie kokybę arba kurie susiję su turiniu, tai kad ir paskutinis gerbiamojo V. Juknos klausimas apie konkrečias priemones sektoriuje, kuris susiduria su tam tikrais iššūkiais. Yra nemažai tų paramų programų, kaip ir sakiau, susijusių su jaunaisiais ūkininkais, su vidutiniu ūkiu, kooperacijos skatinimu. Tai šitie visi dalykai yra susiję su tuo, ką mes kokybiškai keičiame, ir jie verčia toliau diskutuoti ir rasti geriausius sprendimus.

PIRMININKAS. Klausia E. Gentvilas. Ruošiasi L. Girskienė. Atsisakė. Tada klausia L. Girskienė. Ruošiasi A. Skardžius.

L. GIRSKIENĖ (*LVŽSF*). Aš noriu prisiminti bent kelis atvejus, kai ministras turėjo pagalvoti apie atsistatydinimą. 2021 metais susitikime su ūkininkais pasakėte žmonėms nešokti jums į akis. Taip pat prisimenu atvejį, kai jūs lankėtės A. Banionio ūkyje. Jis turėjo problemą su aplinkosauga ir buvo surašyti privalomieji nurodymai, bet po jūsų apsilankymo situacija staiga buvo pakoreguota. Neatsimenu nė vienos jūsų įgyvendintos aplinkosauginės iniciatyvos, beveik jokių įstatymų leidybos iniciatyvų. Parama ir skandalai dėl paramos Baltijos aplinkos forumui.

Ir galiausiai gal galite man pasakyti, kokių veiksmų ėmėtės dėl Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centro, kadangi, žiūriu, jau keletą metų iš eilės įmonė, įstaiga, dirba nuostolingai,

2021 metų grynasis nuostolis yra minus 320 tūkst. 826 eurai. Šita įstaiga yra pavaldi žemės ūkio ministrui. Ir netgi tokiu kritiniu momentu įmonėje sugebama mokėti labai didelius atlyginimus, iki 18 tūkst. eurų per mėnesį. Taip pat noriu paklausti, ar teisybė, kad užsienio reikalų ministro G. Landsbergio uošvis yra įdarbintas šitoje įstaigoje?

K. NAVICKAS. Dėl to, ką mes darome su ŽŪIKVC, tai turėtų būti balsavimas, kiek aš mačiau darbotvarkėje, šiandien dėl jų sujungimo. Teisingai paminėjote apie didelius priedus ir išmokėtus didelius atlyginimus – jau nebemokami, yra pakeista vadovybė. Optimizavimas yra numatytas, reikia Seimo sprendimo, kad būtų leista optimizuoti veiklą. O dėl konkretaus asmens nežinau, nes turiu tikrinti, tokios informacijos aš neturiu.

O kalbant apie tuos atvejus, nežinau, kaip komentuoti, jūs kalbate apie A. Banionio atvejį ir visa kita, tai lyg ir atsakėme. Aš dar kartą noriu pasakyti, kad negali naudoti (ir jūs kaip aplinkosaugininkė puikiai žinote), negali naudoti aplinkos teisės savo interesams atstovauti, ginti savo nekilnojamojo turto kainas ir panašiai. Privalomieji nurodymai, arba kaip jie vadinasi, buvo sustabdyti ne be pagrindo, kiek man yra žinoma. Bet tai yra ne mano kompetencija, o Aplinkos apsaugos departamento kompetencija.

PIRMININKAS. Klausia A. Skardžius. Ruošiasi R. Žemaitaitis.

A. SKARDŽIUS (*DPF*). Ačiū, pirmininke. Lietuvos žemės ūkis kaip ir visa Lietuva išgyvena energetinę, infliacinę, ekonominę krizę, dėl politinių motyvų žemės ūkis negali apsirūpinti trąšomis, o jūs tą žemės ūkį, prisidengdamas, gerbiamas ministre, žaliuoju smegenų plovimu, stumiate į natūralių pievų atkūrimą, į pelkių atkūrimą, į CO_2 išmetimo mažinimą. Kodėl jūs taip elgiatės krizės metu spausdamas žemės ūkį? Ar jūs manote, kad taip galima elgtis? Pažiūrėkite, energetikos ministras, visa Lietuva sėdi ant dujų adatos ir toliau sėdės tiek šildymo ūkis, tiek elektros energija ir taip toliau. Gal jūs galėtumėte pasigailėti žemės ūkio, išgyvenančio krizę, ir nespausti savo tuo, vadinkime, žaliuoju smegenų plovimu? Kodėl jūs taip elgiatės? Gerbiu aš jus kaip aplinkosaugininką, kaip žaliąjį, tikrai daug nuveikėte, bet kodėl dabar krizės metu jūs taip elgiatės?

K. NAVICKAS. Matote, kad… Ir iš tikrųjų geras klausimas. Geras klausimas, kad žaliasis kursas ne mano. Žaliasis kursas yra sąlygos, kuriomis bus teikiamas būsimo finansinio laikotarpio finansavimas. Žaliojo kurso dalykai yra reglamente numatyti privalomieji ir tie, kuriuos mes galime interpretuoti. Iš tikrųjų kompromisų yra pasiekta tikrai daug. Jūsų minimas dalykas apie daugiametes pievas ir ganyklas, dėl to yra susitarta dar mums stojant į Europos Sąjungą, kad mes privalome išlaikyti šį referencinį dydį. Daug dalykų yra sutartyse, kurios nepriklauso nuo ministro valios.

Kaip įgyvendinti, man atrodo, mes randame sprendimų. Sunkiai, bet randame. Čia šiuo atveju, dar kartą noriu pakartoti, aplinkosauginė patirtis padeda rasti tų sprendimų, bet reglamentas yra aiškiai nurodęs tikslus, kuriuos mes turime pasiekti, ir tie tikslai nepasikeitė. Nepasikeitė pasikeitus situacijai. Tai reikia labai aiškiai įvardinti.

PIRMININKAS. Klausia R. Žemaitaitis. Ruošiasi V. Ąžuolas.

R. ŽEMAITAITIS (*LRF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas ministre, žaviuosi aš jūsų tuo užtikrintumu. Tiesiog tikrai norėčiau aš turėti kada nors tokį premjerės palaikymą, kaip jūs turite. Net G. Landsbergis neturėjo tokio palaikymo, kai jį turėjo versti, kaip jūs dabar turite.

Mano klausimas yra kitas. Dabar vyksta skandalingi faktai dėl Šilutės veislininkystės ūkio. Kaip žinote, jis yra jūsų sprendimu įtrauktas į privatizavimą, prasidėjo privatizavimo procedūros. Pradedame aiškintis. Privatizuojamas stebuklingu būdu – uždarų vokų būdu. Kaip jums atrodo, uždaru būdu bus privatizuojama? Trys žmonės susėdo, susitarė ir pasiūlė 100 tūkst. ir už 100 tūkst. parduosite? Kodėl jūsų valdininkams?.. Kai aš susisiekiau su jūsų specialistais ir su kitais specialistais, buvo atsakyta: mes nesiruošiame keisti teisinio reguliavimo dėl kelių įmonėlių privatizavimo. Jeigu būtų atviras aukcionas, kaip yra e. varžytynėse ar ten Turto bankas, ar kaip daro antstoliai, veislininkystės ūkio turto vertė padidėtų 10–20 kartų.

Tas objektas šiandien yra vertas apie 1 mln., gal virš 1 mln. būtų vertas, bet jį parduosite už 100 tūkst. Kaip jūs vertinate savo specialistų ir apskritai šitokios jūsų Vyriausybės poziciją dėl tokios įmonės? Uždaru būdu ir taip penkias įmones jūs privatizuojate.

K. NAVICKAS. Žinote, aš negaliu komentuoti, nes Žemės ūkio ministerija nevykdo privatizavimo. Tai yra Turto bankas. Tos pačios Šilutės veislininkystės ūkio šiandien visas akcijas valdo Turto bankas ir jie vykdys privatizavimą, ne mes. Jau nebepriklauso.

PIRMININKAS. Klausia V. Ąžuolas. Ruošiasi D. Kepenis.

V. ĄŽUOLAS (*LVŽSF*). Gerbiamas ministre, iš tikrųjų daug šalių priėmė žemės ūkį kaip strateginę šaką ir priėmė tam reikalingus sprendimus. Kokių jūs ėmėtės veiksmų, kad Lietuvoje žemės ūkis būtų pripažintas kaip strateginė šaka?

Antras klausimas. Kaip taip atsitiko, kad iš RRF'o lėšų žemės ūkiui beveik nieko nekliuvo, nors dar buvęs žemės ūkio ministras… buvo jau netgi rašyta, sutarta, kad klius bent jau 300 mln. Kaip taip atsitiko?

K. NAVICKAS. Aš čia dėl RRF'o atsakiau ir dar kartą galiu pakartoti: tai buvo bendras Vyriausybės sprendimas, iš tikrųjų ne vien Vyriausybė jį nulėmė, bet nulėmė ir konsultacijos su mokslo institucijomis, socialiniais partneriais, jeigu kalbame apie tuos investicinius prioritetus, dėl kurių bus didžiausias kokybinis pokytis mūsų šalyje. Ten žemės ūkis neatsidūrė, tokį rezultatą ir turime.

Kita vertus, tuo metu, kai kiti sektoriai tokios paramos neturėjo, žemės ūkis turėjo iš, dabar jau minėjau kalboje, bet yra ir tai, kaip tiksliai vadinamos, iš tų vadinamųjų kovidinių priemonių, mes išskirtinai turėjome tuos 140 mln. plius 40 mln. valstybės kofinansavimą. Tokia situacija.

Dėl strateginės priemonės mes teikėme savo išvadą, o Seimas apsisprendė dėl strateginių krypčių. Čia toks ir atsakymas.

PIRMININKAS. Klausia D. Kepenis. Ruošiasi P. Gražulis.

D. KEPENIS (*LVŽSF*). Dėkoju. Gerbiamas ministre, jūs minėjote, kad esate žaliojo kurso šalininkas. Gal galite pasakyti, kokią šiandien dalį bendros žemės ūkio produkcijos sudaro ekologiški produktai, kaip jie auga, kaip atsiranda daugiau gamintojų, ūkių šioje srityje? Čia pirma klausimo dalis.

Antra. Žinant, kaip kyla maisto kainos ir kokia dabar pasaulyje atsiranda maisto produktų paklausa, ar ministerija imasi kokių nors papildomų priemonių, ar rengiate planus, kaip padėti mūsų žemdirbiams ne tik daugiau pagaminti, bet ir daugiau parduoti pasauliui? Kaip šioje srityje, kas numatyta ir kas gero vyksta? Ačiū.

K. NAVICKAS. Dėl ekologinių ūkių. Šiandien mes turime 8,2 %, tiek pagaminame žemės ūkio produkcijos ekologiškuose ūkiuose. Strateginiame plane yra numatytas didėjimas iki 14 %. Aš dabar galiu suklysti dėl metų, nes yra du etapai. Bet, atrodo, iki 14 %.

Jei kalbėtume apie maisto kainas, aš jau minėjau, antiinfliaciniame plane mažiausias pajamas turintiems žmonėms yra padidinama parama, kad jie galėtų įsigyti pabrangusio maisto.

PIRMININKAS. Ir paskutinis klausia P. Gražulis. Gal kortelės neįdėjote?

P. GRAŽULIS (*LRF*). Gerbiamas ministre, žinote, dabar jau labai madinga kovoti su klimato atšilimu, nes tirpsta ledynai, pavojus pasauliui. Bet kaip Lietuva taip persistengė, kad vasara neateina? Tik 2 dienas buvo galima vakare pasėdėti be palto, o taip visą laiką vakarais reikia jau užsivilkti paltą. Jūs pasakykite, kodėl jūs perlenkėte lazdą?

Antras dalykas. Aš už tai, kad klimatas būtų šiltesnis, ypač Lietuvoje. Manau, ir žemdirbiai. Tada bus ir javų, ir bulvių, ir kitų pasėlių du derliai, atpigs žemės ūkio produkcija. O jūs dabar viską darote, kad tik brangtų šita žemės ūkio produkcija. Man atrodo, greitai jau nušals ir šitas pasodintas derlius. Kodėl jūs taip persistengėte su klimato atšilimu ir ta žaliąja ekonomika?

K. NAVICKAS. Gerbiamas Petrai, aš nežinau, ar galiu atsakyti juokaudamas, bet atsakysiu rimtai. Trumpalaikiai klimato pokyčiai nesusiję su ilgalaikiais klimato padariniais. Jeigu rimtai, ilgalaikiai klimato padariniai labiau lemia ekstremalias, dažnėjančias ekstremalias situacijas – audras, uraganinius vėjus ar liūtis. O kalbant apie… Užkrito mintis.

PIRMININKAS. Apie šių metų vasarą turbūt norėjote.

K. NAVICKAS. Ne, apie šių metų… (*Balsai salėje*) Pamiršau.

PIRMININKAS. Nieko tokio, kad to reikšmingo klausimo tam tikrą dalį ir primiršote. Baigėme galų gale šį klausimų ir atsakymų žanrą.

Dabar diskusija. Yra užsirašę du Seimo nariai – P. Gražulis ir V. Ąžuolas. Ne frakcijų vardu, kaip matau. Kviečiu pirmą P. Gražulį.

P. GRAŽULIS (*LRF*). Gerbiami žemdirbiai, gerbiami Seimo nariai, aš buvau pas jus užlipęs ant tų laktų, pasikalbėjau. Žinote, aš taip pasakiau, beveik visa valdžia yra iš Dievo, valdžios kritikuoti negalima, už valdžią reikia melstis, kad ateitų į protą. Aš manau, tikrai visi jūs man pritariate, būtų gerai, kad būtų šiltesnė vasara, o valdžia kovoja, kad būtų kuo šalčiau Lietuvoje.

Jeigu kalbėtume apie žemės ūkio ministrą, šiandien yra visai kitas žemės ūkio ministras, jis vaikščioja čia, po salę, žemai, ogi Seimo narys A. Vyšniauskas. Ir jūs visi tai žinote. (*Plojimai*) Nė vieno parašo nepadeda ministras be A. Vyšniausko pritarimo. Jis vadovauja Kaimo reikalų komitetui, nors ne komiteto pirmininkas. Jis vadovauja Žemės ūkio ministerijai, nors nėra nei žemės ūkio ministras, nei viceministras. Jis taip pat vadovauja čia ir Seimo frakcijai. Pažiūrėkite, kai vyksta balsavimai, jis laksto, iškėlęs nykštį aukštyn arba žemyn, ir liepia balsuoti. Jis būtų patenkintas, kad šitas ministras būtų interpeliuotas, po to paskirtas A. Vyšniauskas ministru. Bet ar jums bus geriau? Jūs man pasakykite. Aš manau, kad tikrai nieko nebus geriau. Ministrai vykdo programą, Vyriausybės programą. Man atrodo, čia atsakingiausia būtų I. Šimonytė, reikėtų I. Šimonytę atstatydinti ir galbūt dar geriau, kad pasikeistų valdančioji dauguma, greičiausiai tada į Lietuvą ateitų ir vasara, ir gera nuotaika. O dabar tiesiog sąstingis Lietuvoje, klausykite, kas yra, net ir gamta tai jaučia. Kaip sakoma, visiškas atšalimas.

Gerbiami žemdirbiai, jūs dėkite visas pastangas, kad keistųsi šita valdančioji dauguma ir kad kuo greičiau nuo šito pjedestalo nuliptų I. Šimonytė. Kaip ji sakė, reikės laukti ketverius metus, jau dabar mane pastatėte ir kentėkite už tai, kad aš esu premjerė. O ministras, Dieve mano, ką jisai gali? Ką pasako premjerė, ką pasako A. Vyšniauskas, tą jis ir daro. Ramus. Matote, kas yra, net ir čia taip ramiai skaitė atsakymus. Ką parašė A. Vyšniauskas, tai, man atrodo, jis tą ir paskaitė čia atsakinėdamas į klausimus. (*Plojimai*) Aš nežinau, šitą žmogų jau du kartus interpeliavo, ir konservatoriai, kas svarbiausia, kai buvo aplinkos ministras. Bet dabar, kai jie tapo valdančiąja dauguma, pamatė, kad patirtis yra gera ir už vieną muštą duoda dešimt nemuštų. Taigi, žinote, gerbiami žemdirbiai, nepykite, nežinau kol kas, nerandu jo kaltės. Kaltė yra daug aukščiau, reikia keisti premjerę ir valdančiąją daugumą. Pasiimkite šakes, ateikite į Seimą ir darykime tvarką.

PIRMININKAS. Dėl vasaros, gerbiamas Petrai, yra pastebėjusių, kad jaučiama. Kai tik jūs parašėte interpeliaciją, ji netrukus atėjo. Dabar V. Ąžuolas.

V. ĄŽUOLAS (*LVŽSF*). Iš tikrųjų gerbiamą ministrą Kęstutį daug metų pažįstu ir kaip aplinkosaugininką tikrai galėčiau pagirti. Jis aplinkosaugininkas tikrai yra geras, gerai rūpinasi pelkėmis, kitais dalykais. Tai yra jo sritis ir jo kompetencija. Šioje situacijoje turbūt gal geriausiai ir būtų, kad jis dirbtų savo srityje. Deja, jis dabar įmestas ne į savo sritį. Iš tikrųjų ką daryti šioje situacijoje, kad ir vilkas sotus, ir avis sveika būtų. Geriausias sprendimas būtų, kad ministras pats atsistatydintų, taip išsaugotų premjerės veidą, taip nebereikėtų valdančiajai koalicijai ir jos partneriams rankų laužyti, už ką balsuoti ar už ką nebalsuoti, ar grasinti griauti valdančiąją koaliciją. Turbūt tai būtų geriausias sprendimas.

Jeigu žiūrėtume į priekį, kur mes einame ir kur mes nueisime, mes jau dabar esame labai blogoje situacijoje, reikia greitų sprendimų. Labai gaila, kad ministras neatsakė, ką padarė, kad žemės ūkio sritis būtų pripažinta strategine. Deja, nepadarė. Turbūt žemės ūkio ministras turėtų būti tas žmogus, kuris gina žemdirbius, o ne, atvirkščiai, bando juos nupiešti kaip gamtos teršėjus, kažkokius nenorinčius žaliųjų krypčių ar laikytis technologijų, ir kita pusė… Deja, bet dabar vyksta taip.

Pakalbėkime apie piniginę pusę. Iš RRF'o buvo tikrai galima skirti 300 mln. ir 500 mln., ir daugiau, lenkai tai ir padarė. Ar žemės ūkiui nereikia skaitmeninimo? Skaitmeninimo reikia. Ar tai būtų skaitmeninis tręšimas, žemės tyrimai, skaitmeninis purškimas ir visi kiti dalykai. Visų tų dalykų reikia, skyrus tuos pinigus tai buvo galima padaryti.

Dabar tas pasakymas, kad žemdirbiai didžiausi teršėjai, CO_2 išmetėjai ir kiti dalykai. Nustokime vieną kartą meluoti. Mokslas šiandien pasakė – žemės ūkis daugiau sunaudoja CO_2, negu išskiria. Kam dar neaišku, kiek dar mokslininkų reikia pateikti, kad jis sunaudoja daugiau? Ministras turėtų tą patį sakyti. Mielieji, jie sunaudoja daugiau CO_2, negu išskiria. Gerai, norime siek-

ti CO_2 tikslų. Auginkime kanapes. Kanapės daugiausiai sugeria CO_2. Įgyvendinsime Europos Sąjungos reikalavimus ir būsime labai gražūs. Galime sodinti mišką. Taip pat sodinkime mišką, miškas sugeria CO_2, kitos šalys tai ir daro. Ir kitos šalys sako: žemės ūkyje nereikia mažinti CO_2, sodinkime mišką, auginkime tuos augalus, kurie sugeria, ir visiems gerai – ir vieniems, ir kitiems. Bet ne, mes einame tuo kitu keliu, kaip padaryti blogiau.

Iš tikrųjų blogiausia yra tai, kad tai tarsi specialia kenkėjiška veikla tampa. Nueikite į deklaravimą ir pažiūrėkite, kas šiuo metu ten vyksta. Žmonės susiėmę už galvų. Europos Komisija ne kartą atsakė – pasėlius deklaruoti turi tas, kuris pasėlius dirba, faktiškai dirba, o ne tas, kuris turi popierių. Ką pasakė ministerija? Neturi popierėlio, deklaruoti negalima, išvis to negalima daryti. Vadinasi, ministerijos tikslas, kad kuo mažiau žemdirbių deklaruotų pasėlius ir kuo mažiau išmokų pasiektų Lietuvos ūkininkus. Ar toks kelias? Ir tie sprendimai seka vienas po kito kaip grandininė reakcija. Iš tikrųjų jeigu šiandien žemės ūkio ministras būtų K. Starkevičius, ar šiandien žemdirbiai čia sėdėtų? Ne, jie nesėdėtų. Ar jūs patenkinti K. Starkevičiaus darbu, aš norėčiau paklausti, tuo, ką jis darė? Taip, patenkinti. Vadinasi, situacija yra tokia: kai sėdi kompetentingas žmogus, daug problemų natūraliai net nekyla, jos išsprendžiamos iki tol.

Tik man labai gaila. Aš atsimenu, kai buvo diskusijos, kokius ministrus teikti, aš net paklausiau: o kodėl jūs neskyrėte K. Starkevičiaus? Aš išgirdau tokį įdomų atsakymą: žemės ūkiui būtų buvę per gerai. Vadinasi, kuo blogiau, tuo šiai Vyriausybei geriau? Ar geriau dėl to, kad šis ministras neprašo pinigų, nekovoja dėl jų, neargumentuoja, dėl ko to reikia? Turbūt geriau.

Tik iš tikrųjų kur mes nueisime? Mes nueisime į dar didesnę griūtį. Gyvulininkystės mažėjimas jau nežinau kokiu greičiu vyksta. Plotų mažesnis dirbimas, visa kita. Kur mes einame? Jeigu mūsų tikslas nėra apsirūpinti maistu, savo maistu, jeigu mes nenorime turėti kokybiško ir pigaus savo maisto, tai gerai, eikime tuo keliu. Tik sugriauti yra labai lengva. Ir griauti didelio proto nereikia. Bet atstatyti bus labai sunku. Turbūt blogiausia, kas dabar galėtų atsitikti, tai valdantiesiems koalicijos partneriams bus rankos išlaužytos – nebalsuos, dalis socialdemokratų nebalsuos, ministras išlaikys savo veidą, kad va, nepavyko manęs atstatydinti.

Jūs žinote, kas bus baisiausia? Tada prasidės keršto akcija. Tada prasidės, kaip kuo daugiau ir kuo blogiau pakenkti žemės ūkiui, kabinėjimasis prie tam tikrų smulkmenų, kitų dalykų ir kad kuo blogiau būtų žemės ūkiui. Bet pralaimės ne keli stambūs žemdirbiai, o pralaimės virš 100 tūkst. žemdirbių ir didžioji dalis jų yra mažieji ūkininkai.

Net pasakymas, kad sieksiu, kad žemės ūkis mažiau iškastinio kuro naudotų. Tai, mieli žemdirbiai, logika yra tokia. Jeigu krosninis kuras, skirtas žemdirbių grūdams džiovinti, bus brangus, jūs grūdų nebedžiovinsite. Tokia yra logika. O štai lenkai pasiūlė pakeisti kitą kuro rūšį, pavyzdžiui, dujas, ir duoti tam paramą. Bet, deja, pas mus to nedaroma.

PIRMININKAS. Daugiau diskusijoje niekas nepageidavo dalyvauti. Pagal Seimo statutą, jeigu pageidauja, dabar ministras galėtų pasisakyti reaguodamas į dar diskusijoje išsakytus priekaištus. Ar nepageidaujate? Ne. Ar pageidauja interpeliacijos iniciatoriai? R. Žemaitaitis jų vardu.

R. ŽEMAITAITIS (*LRF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, kaip ir sakiau, tikrai norėčiau būti ministro vietoje, kad turėčiau tokį premjerės palaikymą. Man ši kalba labiau priminė klebono kalbą per Jėzaus Kristaus gimimą. Kai išgirdau ministro atsakymą, kad klausimai, užduoti interpeliacijos teikėjų, atsiduoda naftalinu, tai nelabai suprantu, kurioje vietoje čia naftalinas ir kurioje vietoje problemos kėlimas? Bet baisiausia tai, kad sėdintys tribūnoje žmonės išgirdo, kad tie klausimai, kurie buvo iškelti, jūs visi esate naftalinas. Nuo šios dienos jūs galite sau prie kiekvieno ūkio, prie Europos Sąjungos struktūrinių fondų gaunamų pinigų, prie lentelės užsirašyti – ministras jus pavadino naftalininiais.

Bet, ministre, ką jūs kalbėjote visą laiką… Tiksliau, ne jūs kalbėjote, o ką jūsų patarėjai parašė ant to lapelio ir ką jūs skaitėte. Beje, tekstas surašytas labai profesionaliai, gramatiškai, stilistiškai, pauzės jums pažymėtos labai gerai, net aš to tikrai nemokėčiau, net nesugebėčiau perskaityti savo greitakalbe.

Dabar ką aš girdėjau? Žaliasis kursas. Žaliasis kursas – suskaičiavau 57 kartus. 57 kartus suskaičiavau apie žaliąjį kursą! Vienu metu net pagalvojau, kad čia stovi S. Gentvilas, bet pažiūrė-

jau – lyg ir ne. Bet S. Gentvilas po kokių 20 metų atrodytų panašiai kaip jūs. Tai ką dabar reiškia? Jūs esate žemės ūkio ministras ar jūs esate žaliojo kurso ministras? Kyla klausimas, ar ne, šiuo atveju?

Kitas įdomesnis dalykas, skaitant toliau arba studijuojant jūsų kalbą ir atsiliepiant į S. Jovaišos pasakymą. Gerbiamas Sergejau, 2018 metų gegužės mėnuo. Kaip atrodo, kur buvo suraitytas jūsų parašas? Ogi buvo, Sergejau, ant tos pačios interpeliacijos. Kai jūs uždavėte klausimą aplinkos ministrui, kai jūs paklausėte, koks yra *durnas* klausimas, į kurį jūs galėtumėte atsakyti, tai tuo momentu, tuo metu mūsų: ir tavo, ir mano – visi klausimai buvo *durni*, jo nuomone, ir visi naftalininiai, tai jūsų deleguotas ministras dabar naftalinu jus pavadino. Gero vakaro jums šiandien, kaip pasakytų koks nors Sūrskis iš „Dviračio žinių".

Bet čia dar ne pabaiga. Dabar aš seku kitą paprastą dalyką, ką kalbame. Aplinka, aplinka, aplinka. Žaliasis kursas, kursas, kursas. Bet, gerbiamas ministre, pažiūrėkite, ką mes turime nuo praeitų metų rugsėjo mėnesio, kokius projektus? Iš jūsų visas funkcijas atima kaip iš tos M. Melnikaitės.

Taip Gentviliukas šlyšt koją parodo pro tribūną, jūs atiduodate vieną įsakymą, kitą – jūs kitą projektą atiduodate. Ar jūs pastebėjote, kad jūs nieko jau nebeturite savo ministerijoje? Aš dar nesu matęs žmogaus, ministro… Buvo vienas ministras, kuris irgi gavo į ausį, kai norėjo Maisto ir veterinarijos tarnybą padaryti paprastu eiliniu skyriumi. Jūs vėl šiandien tą patį darote. Jūs jungiate skyrius, jungiate kažkokias institucijas, kurios šiandien neturi absoliučiai jokios reikšmės.

Kitas yra dalykas. Jūs pažiūrėkite, ką jūsų kolega, tas pats S. Gentvilas, įregistravo. Tai yra nuotekų skaičiavimas, vandentiekio brėžiniai, net ir surinkimo pelkės jūsų kur yra. Tai dabar įsivaizduokite, R. Žemaitaitis, ūkininkas, gyvenantis Rusnėje, nuspręs įkurti pelkę pagal jūsų 16 mln. finansavimą. Aš, norėdamas pagirdyti gyvulius iš tos pelkės, turėsiu dar mokestį susimokėti. Paskui, pasirodo, apskaičiuos, o dabar kiek mano karvė šiks, skaitiklius pastatysite. Tai dabar jūs pasakykite, Lietuvos skirstomieji tinklai išleido 200 mln. prie kiekvieno namų ūkio skaičiuodami, modernius elektros skaitiklius dabar statydami. Gal galite, ministre, atsakyti, kiek žemės ūkis išleis toms karvėms, kurioms prie subinių skaitiklius prisuksite ir CO_2 skaičiuosite? (*Balsai salėje*) Na, norėčiau aš tą pažiūrėti. Bet, tarp kita ko, gali koks nors „Baltijos vilkas" ar forumas, ar dar kas nors, jūs tą galėtumėte įgyvendinti.

Dabar trečias dalykas, užfiksuokite, kolegos. Na, čia konservatoriams, draugams, labai patiks tas atsakymas. Žiūrėkite, ką jie sako. Žaliasis kursas, šypsosi laimingi konservatoriai kaip saldainį gavę, sako: darome, darome. Gerbiamas ministre, kodėl jūs nekomentuojate, kad Lenkija šiandien toliau planuoja anglis kūrenti? Jūs nenorite paklausti kodėl, kai dabar elektros trūkumas yra, seniau vasarą anglių katilines išjungdavo, o dabar įjungę visu pajėgumu ir net planuoja atnaujinti? Kodėl jūs nekalbate, kad prieš 3 savaites Anglijos Parlamentas priėmė sprendimą atnaujinti anglių kasyklą ir dar didinti būtent elektros gavimą ir priklausomumą? Jūs galite garantuoti, kad šiandien jūsų energetikos ministras nepadidins durpių iškasimo, durpių naudojimo ir kūrenimo? Ir ką jūs tada darysite, man pasakykite, su CO_2?

Jūs šiandien tylite, ramus, gražus, patenkintas, ar ne? Ne, mielasis, taip tikrai nėra. Ir tikrai čia toli gražu iki to, ką jūs kalbate. Dabar jūs kalbate vėl: žaliasis kursas, vėl tokius dalykus. Na, galvoju, jau tikrai šis ministras kietas, kaip turi būti. Kaip Petras sakė, lyg A. Vyšniauskas vadovauja, bet jeigu A. Vyšniauskas vadovautų, tai ministras turėtų būti įsižeidęs, kad jaunesnis vadovauja.

Bet jūs nė pusės žodžio nepasakėte apie Konkurencijos tarybą šiandien. Mes paeksperimentavome praeitą ketvirtadienį, ūkininkai. Paėmėme Lietuvoje ir perskambinome visiems, kurie prekiauja žaliuoju kuru. Na, nepatikėsite, žinokite, kaina visur vienoda. O kaip jums atrodo, ar jie ten nesusitarę? Ar jums, kaip ministrui, nekilo klausimas paklausti ūkininkų: iš kur tu perki, už kiek tu perki žaliąjį kurą? Tu moki eurą, eurą ir 16 centų ar eurą ir 46 centus? Mes visi perkame už eurą ir 33 centus, priklauso dar nuo kiekio. Paskambiname, lygiai toną imi, visiems vienoda kaina. Kaip žinote, Lietuvoje dabar tik dvi įmonės gali kuru prekiauti – „Orlenas" ir vadinamasis „Statoilas", tas „Circle", angliškai negalime vadinti, nežinau, „Skritulys", „Apskritimas" dabar, ko gero, reikėtų sakyti. Jūs nenorite paklausti: kaip ten dabar pas mus vyksta? Kaina žaliavos benzi-

no niekaip nekyla, na, bet pas mus Lietuvoje vienintelėje kyla ta kaina. Įdomus dalykas, įdomus sutapimas.

Jau tikrai tikėjausi, kad jūs šiandien pakalbėsite apie produkciją ir apie perdirbėjus. Kodėl šiandien taip jau išeina, kad R. Žemaitaičiui, norinčiam parduoti mėsinį buliuką, visos miesto perdirbimo įmonės pasiūlė 1 eurą 95 centus, na, plius už kategoriją ir panašiai, ir panašiai, apytiksliai 2 eurai 10 centų, 2 eurai 20 centų išeina. Kodėl visos man pasiūlo tą pačią, vienodą kainą, jūs, ministre, nenorite paklausti? Aš jums galiu pasakyti, kad tyliai susitaria, bet dvejus metus būnant ministru jums net į galvą nešovė pasiteirauti ir pasiaiškinti.

Ar jums šiandien, ministre, nekyla įtarimų, kodėl pieno kooperatyvai šiandieną žydi švyti ir turi ieškoti kažkur kitur rinkoje parduoti, bet negali mūsų pieno perdirbėjams perduoti. O jeigu… Dar gudresnė schema yra padaryta. Jeigu ūkininkas nori išeiti iš pieno perdirbimo įmonės į kitą, yra *bonusų* sistema, skatinimo sistema ir kas 6 mėnesiai ji keičiasi. Jeigu tu išeisi dabar, tai negausi už lojalumą, jeigu tu išeisi dar po 6 mėnesių, tu negausi priedo už kokybę ir panašiai. Bet jūs to net netiriate ir net neišsiaiškinate.

Na, čia iš viso idiotizmo viršūnė, kas vyksta. Aš jūsų, ministre… (*Balsai salėje*) Kiek norėsime, tiek kalbėsime, laikas neribojamas. Kitas dalykas. Aš jums, ministre, rodžiau, kas vyksta pas mus Šilutėje su nušienautomis pievomis, laukais ir ruliais. Taip, jūs sakėte, neleidžia Europos Sąjunga ir panašiai. Galiu ranką prie širdies pridėti, tikrai, Kęstai, tikėjausi, kad tu kreipsiesi į Europos Komisiją ir prašysi, kad būtų panaikintas šis dalykas. Laukiau 8 mėnesius tavo to sprendimo. Nėra. Tai dabar tu man pasakyk, ar tas mūsų Šilutės ūkininkas, kuris valdo apie 12 tūkst. hektarų žemės visoje Lietuvoje, nėra tavo kišenėje, tiksliau, ar tu jo kišenėje nesi ir ar tavo aplinka nėra toje kišenėje? Nes jis sau leidžia tūkstantį rulių iškratyti Musėnuose, Natkiškėse, Šilutėje, Kintuose, Rusnėje, seniūnijose paliko per visą žiemą, potvynio metu jo visi šienainiai užkišo visą melioracijos sistemą. Aš rodžiau tau pačiam nuotraukas, jis šiandien kaip būgnų tūzas sėdi. Jis toliau važinėjasi, jis toliau ką nori, tą išsidirbinėja.

Dabar kitas yra dalykas. Sako, šeimos ūkį skatinti. Aš jums pasakysiu. 13 tūkst. smulkių ūkininkų šiandien buvo prie išnykimo ribos. Ačiū, ministre, kad išgirdote argumentus. Šiuo atveju labai gerbiu jus, kad leidote atidėti tą pieno perdirbimo laikotarpį. Bet tikrai aš pasiūliau jūsų ministerijai, kad duokite paramą įsigyti jiems. Paramos vėl šiandien nėra. Bet kadangi laikas eina į pabaigą, draugai konservatoriai nerimsta, jiems širdis labai skauda, tai aš tiktai noriu įsivaizduoti, kad šiandien žmonės, kurie balsavo už Konservatorių partiją, už konservatorių koalicijos partnerius, mato atvaizdą, kas šiandien vyksta ir kokią jie tokią špygą gavo į dantis. Aš prisimenu jūsų atvažiavimą į Šilutę, tiksliau, į Šilalę. Aš po to su kai kuriais ūkininkais peršnekėjau, tai juokais *netrivojo*, o jus nuvežė tik pas savo konservatorių draugus tarybos narius, tuos, kurie yra lojalūs jiems, bet ne žmonėms. Jūs net nesugebėjote į kooperatyvą užvažiuoti, jūs net nesugebėjote į pieno supirkimo punktelį pas mus užeiti, nes Šilalė, Kelmė yra didžiausias Lietuvoje pieninio ūkio kraštas. Ir daugiausiai smulkiausių ūkininkų turime, bet jūs neužvažiavote. Jūs užvažiavote tik pas tuos, kurie yra susiję būtent su Konservatorių partija ir daugiausiai gauna paramos.

Dar vienas dalykas. Aš jūsų paklausiau dėl veislininkystės. Jūs galite įsivaizduoti, jūs sakote – ne mano reikalas Turto bankas. Nuo kada Turto bankas, Katinai, vadovauja ministrui? Jeigu jūs esate Vyriausybė, esate ministras ir buvote atsakingas už veislininkystės ūkius, nes už tų ūkių privatizavimą šiandien slypi milžiniški pinigai, tai jūs šiandien turėtumėte stabdyti procesą ir drausti parduoti uždarų vokų sistema.

Mielieji mano Seimo nariai, jūs pasidomėkite, kas vyksta ir kad šiandien finansų ministrės nėra salėje. Šiandien įmonės privatizuojamos uždaru būdu, kai mes visą laiką siekėme, kad būtų e. varžytynės ir kaina, ir suma būtų… laimėtų pasiūlę didžiausią sumą.

Dabar dar kartą pakartoju. Trys keturi žmonės susėsime – R. Žemaitaitis, koks nors R. Karbauskis, K. Starkevičius, kuris irgi nori nusipirkti tą bendrovę, mes čia susitariame, išgeriame viskio butelį ir sakome: žiūrėk, tu 100 tūkst., aš 110 tūkst., tu 120 tūkst. Ir nusiperkame veislininkystės ūkį, kuris yra Lietuvos ateitis. Visi duomenys ten yra. Ir mes tai darome uždaros sistemos būdu. Sėdžiu ir niekaip nesuprantu. Ne 400 hektarų žemės yra vertė, bet pati istorija yra vertingas dalykas. Dabar yra kitas dalykas.

PIRMININKAS. Gerbiamas kolega, kažkaip reikėtų finalizuoti.

R. ŽEMAITAITIS (*LRF*). Dar liko minutė, prašau nenutraukinėti, o jūs esate mėgėjas.

Melioracijos sistema. Lygiai taip pat šiandien su melioracija. Mes aną kartą šnekėjome, I. Šimonytė pasiūlė man nežviegti, bet jinai žviegia dar labiau Vyriausybėje per pakaruoklio anekdotą, kai praeitą savaitę sakė. Kas atsitiko? Jūs skyrėte keturioms savivaldybėms melioracijai. Ateina iki tos savivaldybės, kur yra magistralė ar į tą patį Nemuną išeina, ar į Dubysą, ten toje savivaldybėje jūs net netvarkote, nieko nedarote. Ar jūs suvokiate paprastą dalyką? Kaip ir per bebro urvą. Šičia yra melioruota, tu prieini iki bebro užtvankos 4–5 metrus – viskas, visa sistema vėl lūžta ir laužo. Jeigu mūsų tikslas yra įvesti melioraciją į pagrindines upes, į pagrindines sistemas, kad vanduo išeitų, tai ten ir turi būti skirtas finansavimas, o ne atskirais lopais ir dalykais.

Aš tikrai kviečiu visus kolegas palaikyti. Naivu… Tikiuosi, kad ta interpeliacija įvyks, nes vis dėlto rankų laužymo procesas vyko. Labai akivaizdžiai aš jį mačiau, kas čia vyko lygiai prieš 20 minučių, bet bent jau ūkininkai bus išgirsti. O jūs, mieli ūkininkai, viršuje dabar laikykitės, nes po 2–3 savaičių ir Mokesčių inspekcija pas jus bus, ir Nacionalinė mokėjimų agentūra, ir „Ekoagros“, ir visi kiti suvažiuos. Aš tai jau patyriau, tai jūs dabar tai turėsite. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Nereikėtų mėtytis tokiais grasinimais. Jie neturi jokio ryšio ir niekas tikrai nefiksuoja čia atvykusių žmonių sąrašų. Taip, prašyčiau nenuteikinėti žmonių ir neskelbti melagienų.

Dabar paskutinis punktas pagal interpeliacijos procedūrą. Mes turime sudaryti interpeliacijos komisiją, kur yra reikalavimas išlaikyti ir proporcinį frakcijų atstovavimą, ir ne mažiau kaip trečdalį iniciatorių atstovų turėti. Taigi yra tokia interpeliacijos komisija pagal frakcijų pateiktas pavardes: A. Nekrošius (Valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcija), V. Kanopa (Socialdemokratų partijos frakcija), A. Palionis (Regionų frakcija), K. Mažeika (frakcija „Vardan Lietuvos“), V. Giraitytė-Juškevičienė (Darbo partijos frakcija). Visi šie penki atstovai kartu yra ir interpeliacijos teikėjai. Toliau. Tėvynės sąjunga-Lietuvos krikščionys demokratai deleguoja A. Gedvilienę, J. Gudauską, P. Kuzmickienę, A. Vyšniauską. Liberalų sąjūdžio frakcija deleguoja E. Gentvilą, Laisvės frakcija deleguoja T. V. Raskevičių. Dabar prašau išvardintus interpeliacijos komisijos narius rinktis šiame poilsio kambaryje už opozicinių frakcijų ir apsispręsti dėl interpeliacijos nutarimo projekto.

O aš savo ruožtu kviesiu J. Jarutį, jeigu jis yra kur nors netoliese, perduosiu jam vadovavimą Seimo posėdžiui. (*Balsai salėje*) Registruotis dėl to nereikia.

16.26 val.

Gamtinių dujų įstatymo Nr. VIII-1973 2 ir 46 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1737 (*pateikimas*)

PIRMININKAS (J. JARUTIS, *LVŽSF*). Ačiū, šiek tiek pasikeitėme. Tęsiame darbotvarkę, gerbiami kolegos. Darbotvarkės 2-3 klausimas – Gamtinių dujų įstatymo Nr. VIII-1973 2 ir 46 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1737. Gerbiamas ministre, prašom, tribūna jūsų.

D. KREIVYS (*TS-LKDF*). Gerbiamieji Seimo nariai, teikiame svarstyti Gamtinių dujų įstatymo pataisas, įteisinančias rusiškų dujų importo atsisakymą. Ir *de jure*, *de facto* mes šiandien jį turime, bet tam, kad jį galėtume išlaikyti ilguoju laikotarpiu, reikalingas šitas įstatymas.

Rengiant šį sprendimą yra atsižvelgta į 2022 m. kovo 22 d. Seimo rezoliuciją „Dėl energetinių išteklių importo nutraukimo iš šalių, vykdančių karinę agresiją prieš Ukrainą, ir Lietuvos energetikos sistemos stiprinimo“. Taigi, projektas yra parengtas ir teikiamas įvertinant Rusijos vykdomą energetinį šantažą Europoje, jos sukeltą karą Ukrainoje ir siekiant mūsų visiškos energetinės nepriklausomybės. Noriu pažymėti, kad šiandien Lietuva *de facto* neimportuoja nei rusiškos naftos, nei rusiškų dujų, nei elektros. Nuo balandžio pradžios tą padarė „Orlen Lietuva“, atsisakydama naftos produktų importo, nuo kovo 20 dienos nebeimportuojama ir rusiška elektra, o nuo balandžio pradžios yra atsisakyta dujų importo. Taigi, kaip ir minėjau, *de facto* neimportuojame nieko, dabar tą sutvarkome juridiškai.

Šiandien *de jure* mes įtvirtinsime tai, kad dujos nebegali į Lietuvą patekti per dujų vamzdį, per terminalą mes esame jau anksčiau tuos klausimus išsprendę. Taip pat noriu pabrėžti, kad viso

regiono dujų importą šiandien užtikrina mūsų terminalas, per kurį importuojamos dujos patenka į Latviją, Estiją ir Suomiją. Taip pat šiuo metu jau visiškai funkcionuoja dujotiekio jungtis su Lenkija (GIPL). Noriu pasidžiaugti, kad dujos šiandien teka į abi puses – tiek iš Lenkijos, tiek į Lenkiją. Tai suteikia dar didesnį saugumą mūsų regionui.

Priėmus siūlomus įstatymo pakeitimus, bus užtikrintas, kaip minėjau, nacionalinis energetinis saugumas, patikimumas, nepertraukiamas gamtinių dujų tiekimas Lietuvos vartotojams iš patikimų šaltinių. Patikimi šaltiniai yra mūsų terminalas, dujotiekio jungtis su Lenkija, taip pat mes planuojame, kad kitais metais atsiras ir terminalas Suomijoje.

Dujos šiandien yra importuojamos daugiausia iš Jungtinių Amerikos Valstijų, taip pat Norvegijos, šiandien dar ir iš Lenkijos. Taigi dujų kryptis yra visiškai pasikeitusi, tai rodo, kad mūsų energetinis saugumas yra pakankamai stiprus. Nėra reikalo ne tik dėl moralių priežasčių, bet ir jokio ekonominio ar techninio poreikio importuoti dujas iš Rusijos. Taigi siūlau pritarti teikiamam projektui.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas ministre. Yra norinčių jūsų paklausti. A. Nekrošius dirba komisijoje, tad V. Ąžuolas. Prašom. Ruošiasi A. Skardžius.

V. ĄŽUOLAS (*LVŽSF*). Ministre, norėjau paklausti, iš tikrųjų dažnai žmonėms kyla klausimas, mes priimame įvairius sprendimus, leisti ar neleisti. Bet visi tie sprendimai kainuoja labai daug. Aš norėjau paklausti, už kokią kainą dabar perkame dujas? Nes situacija, deja, jau atsitiko tokia, kad daug žmonių atsisako dujų, gaunamų tiesiogiai iš vamzdžio, ir pereina prie dujų, kurias atveža autocisternomis, nes jos tampa ženkliai pigesnės. Gal galite įvardinti kainą ir kaip tai atsitinka?

D. KREIVYS (*TS-LKDF*). Dujų kaina šiandien svyruoja taip, kaip rinkos kaina svyruoja, yra kanalas. Pavyzdžiui, šiandien yra apie 82 eurai už 1 tūkst. kub. metrų. Šiandien tokia kaina. Būna, kanalas yra maždaug nuo 78 iki 115. Dabar vasara, vasarą yra nukritusios. Cisternomis dujų kaina negali būti pigesnė, nes tai yra tos pačios dujos iš terminalo, kurias dar turi pristatyti dujovežiu, tad kaina yra dar brangesnė, nes dujas išvežioja iš mūsų mažo dydžio terminalo, *small scale* terminalo, jis išvežioja po visą Lietuvą. Aš nežinau, iš kur jūs gaunate kainą – ji negali būti pigesnė.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (*DPF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas ministre, išties kolega uždavė tokį toną, norėjau klausti kito klausimo, bet apie kainodarą. Žiūrėkite, mes 330 mln. kub. metrų privalome pirkti iš „Equinoro“. Prieš tai buvęs energetikos ministras žadėjo, kad tą sutartį reikėtų nutraukti, nes tai yra virš rinkos mokama kaina pagal tam tikrą pirkimo formulę.

Mane domintų kaina iš „Equinoro“, tas būtinasis kiekis, kuris dabar lyg ir nebūtinas, nes viešai skelbiama, kad 100 % jau yra dirbama mūsų terminalo pajėgumu, ir ačiū Dievui. Kokia ten ta kainodara ir kiek ji virš rinkos kainos sudaro? Labai ačiū.

D. KREIVYS (*TS-LKDF*). Kaip žinote, sutartis buvo peržiūrėta dar pavasarį, dar rudenį. Ir šiandien pagal tai, kaip svyruoja rinkos kaina, mes turime šiek tiek geresnę kainą netgi už rinkos kainą, šiek tiek. Priklausomai nuo rinkos svyravimo ta kaina balansuoja. Kai kaina buvo žemesnė, tada ji buvo gerokai aukštesnė. Dabar tikrai nėra. Buvo momentų… kai ateis kitas krovinys, nepasakysiu paskirstyto tiekimo, bet buvo laikotarpis, ypač metų pradžioje, kai rinkos kainos buvo labai aukštos, o to krovinio buvo dar geresnė kaina negu rinkos.

PIRMININKAS. Ir klausia A. Nekrošius. Prašom.

A. NEKROŠIUS (*LVŽSF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiamas ministre, skaitant įstatymą, susidaro toks įspūdis, kad iki šiol visos dujos tekėjo laisvai ir jokių apribojimų kaip ir nebuvo. Ar man susidarė klaidinga nuomonė? Nes kam tada atsirado šis įstatymas, jeigu iki tol buvo galima užkardyti? Tai viena klausimo dalis.

Skaitau dar įstatymo projektą, ir paskutinis sakinys yra toks: „Šis reikalavimas nėra taikomas gamtinių dujų tranzitui į Rusijos Federacijos Kaliningrado sritį.“ Aš suprantu, kad tai yra susitarimas su Europos Sąjunga, viskas gerai, bet ar šis sakinys leidžia per mūsų SGD terminalą į Kaliningradą importuoti dujas, ar ne? Labai ačiū.

D. KREIVYS (*TS-LKDF*). Ne, neleidžia. Tai sako, per Kotlovką, kiek dujų įeina per Baltarusiją, tiek įkrenta kitoje pusėje. Toks atsakymas.

O dėl to, kodėl reikalingas įstatymas. Pirmiausia norime įteisinti mūsų turimą faktą. Praeitų metų gale Vyriausybė parengė planą, kas būtų, jeigu prasidės karas ir dujos bus užsuktos, kaip Suomijai dabar užsuko. Tuo tikslu buvo užsakyti papildomi laivai, susitarta su importuotojais, užsakyti laivai. Komerciniai vartotojai pasekė iš paskos. Kai yra duodamas tonas, visi pradeda galvoti. Nuo balandžio 1 dienos buvo tartasi viską imti per terminalą, automatiškai išėjo, kad visi tiekėjai pradėjo imti tik per terminalą. Šiuo atveju mums beliko įforminti faktą tam, kad neatsirastų tarpininkų, nebūtinai mūsų, lietuviškų tarpininkų, galinčių bandyti importuoti dujas iš kitų šalių.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas ministre. Jūs atsakėte į visus klausimus. Dėl nuomonių už, prieš nėra užsirašiusių. Balsavimas bus 17 val. 10 min.

Kitą klausimą turėtų pristatyti finansų ministrė, bet nematau dabar salėje.

16.37 val.

Farmacijos įstatymo Nr. X-709 2, 8, 57 ir 59 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1749, Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1750 (*pateikimas*)

Jeigu leisite, čia didžiulis blokas, siūlyčiau darbotvarkės 2-8.1 ir 2-8.2 klausimus – Farmacijos įstatymo Nr. X-709 2, 8, 57 ir 59 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-1749 ir lydimąjį Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-1750. Čia turbūt viceministras, taip? Prašom, gerbiamas viceministre. Darbotvarkės 2-8.1 ir 2-8.2 klausimai. Nepamatėme ministrės. Tuoj, gerai, prašom pristatyti.

A. PEČKAUSKAS. Gerbiamas posėdžio pirmininke, gerbiami Seimo nariai, leiskite pristatyti Lietuvos Respublikos Vyriausybės teikiamus Sveikatos apsaugos ministerijos parengtus jau minėtus Farmacijos įstatymo bei Sveikatos draudimo įstatymo pakeitimo projektus. Pradėsiu galbūt nuo projektų rengimą paskatinusių veiksnių ir pagrindinių problemų. Praėjusių metų rudenį Konstitucinis Teismas pateikė išvadą, kurioje formuluojamas įpareigojimas pagrindinius kompensuojamųjų vaistų ir medicinos pagalbos priemonių kainodaros principus perkelti iš Vyriausybės nutarimo į įstatymų lygmenį.

Taip pat šiuo metu stebime, kad kompensuojamiesiems vaistams skiriama nuo bendros sveikatos priežiūrai skiriamos sumos Lietuvos išlaidų dalis yra viena didžiausių Europoje ir tarp EBPO šalių, kai naujų vaistų prieinamumas yra vienas prasčiausių. Taip pat matome neproporcingai augančias valstybės biudžeto išlaidas, skiriamas dengti paciento priemokoms už brangius ir brangiausius vaistus jų grupėse. Stebime tendencijas, kad pacientai, vaistus gaunantys visiškai nemokamai, paprastai linkę rinktis brangesnius ar net brangiausius vaistus tose pačiose jų grupėse, taip skatinamas neracionalus vaistų vartojimas. Tai patvirtina kasmet vis didėjantis ir naikintinų vaistų kiekis. Pailiustruosiu, kad praeitais metais surinkta apie 30 tonų vaistų iš gyventojų. Tai yra šeši sunkvežimiai įsigytų, tačiau nesuvartotų vaistų.

Taip pat norime įgyvendinti kovido pandemijos padiktuotas pamokas. Šiuo metu Farmacijos įstatyme nustatyti įgaliojimai sveikatos apsaugos ministrui laikinai leisti tiekti Lietuvos rinkai neregistruotus vaistus neapima valstybės lygio ekstremaliosios situacijos, karo ar nepaprastosios padėties bei nesuteikia ministrui teisės nurodyti ar rekomenduoti vartoti vaistus nesilaikant registracijos sąlygų.

Taigi pagrindiniai projektų tikslai. Pirmas. Atliepiant Konstitucinio Teismo nutarimą įstatymo lygmeniu nustatyti kriterijus, pagal kuriuos būtų nustatomos valstybės kompensuojamos bazinės vaistų ir medicinos pagalbos priemonių kainos ir pacientų priemokos už juos. Sudaryti galimybes daugiausiai kompensuojamųjų vaistų vartojantiems pacientams mažinti jiems tenkančią finansinę naštą. Gerinti pridėtinę terapinę naudą turinčių, čia kalbame apie tuos naujus, inovatyvius vaistus, kompensuojamuosius vaistus, vaistų prieinamumą pacientams skatinant racionalų valstybės lėšų naudojimą. Ir jau minėtas atsižvelgimas į COVID-19 ligos pandemijos metu išmoktas pamokas, geopolitinę situaciją Europoje – suteikti sveikatos apsaugos ministrui platesnius įgaliojimus dėl vaistų tiekimo ir vartojimo esant valstybės lygio ekstremalioms situacijoms, teritorijų karantinui, karo ar nepaprastajai padėčiai.

Įstatymų projektais siūlomos pagrindinės priemonės. Greta kainodaros principų perkėlimo iš nutarimo į įstatymų lygmenį bei Farmacijos įstatymo 8 straipsnio 5 dalies keitimo, susijusio su ministro įgaliojimų praplėtimu, minėtiems tikslams pasiekti siūloma įvesti keturias papildomas kainodaros ir kompensavimo priemones. Į pirmąjį tikslą, skirtą mažinti finansinę naštą, tenkančią daug kompensuojamųjų vaistų bei MPP naudojantiems pacientams, orientuotos dvi priemonės. Pirma – priemokų krepšelis. Atsižvelgiant į Skandinavijos šalių gerąsias patirtis, sukuriamas kiekvieno paciento, vartojančio kompensuojamuosius vaistus, krepšelis, kurio riba yra trijų vidutinių metinių priemokų suma, ji šiuo metu sudaro 45 eurus. Tai reiškia, kad pacientui įsigyjant kompensuojamuosius vaistus su mažiausia priemoka skaičiuojama, kiek lėšų per metus jis tam išleidžia, ir nuo momento, kai viršijama 45 eurų riba, įsijungia valstybės visų kitų kompensuojamųjų vaistų su mažiausia priemoka išlaidų dengimas, jas turėtų prisimokėti pats pacientas iki kalendorinių metų pabaigos. Šiuo metu skaičiuojama, kad ši priemonė padėtų sutaupyti daugiau kaip 120 tūkst. pacientų. Šiuo atveju norisi pabrėžti, kad galimybė rinktis visus vaistus, esančius grupėse, kaip yra dabar, tai yra primokant tik paciento priemoką, išlieka ir valstybė išlaiko šiuo metu galiojantį 100 % bazinės kainos kompensavimą visiems vaistams ir medicinos pagalbos priemonėms. Atkreiptinas dėmesys, kad priemokų krepšelis aktualus tiems pacientams, kurie savo sprendimu pasitarę su gydytoju ar vaistininku nusprendžia, kad mažiausią priemoką turintis vaistas jiems yra priimtinas.

Tada antra priemonė yra maksimalių paciento priemokų už kompensuojamąsias medicinos pagalbos priemones nustatymas. Šiuo metu stebima tendencija, kad daugelio kompensuojamųjų medicinos pagalbos priemonių priemokos, kurias sumoka pacientai ar dengia valstybės biudžetas, neretai viršija pačios priemonės bazinę kainą, ir pasitaiko tikrai nemažai atvejų, kai priemoka siekia kelis šimtus, kartais net tūkstančius procentų nuo bazinės kainos, o tai iš tikrųjų reiškia dideles išlaidas ir taip sunkioje finansinėje padėtyje esančioms šeimoms. Siūlome pritaikyti analogiją šiuo metu vaistams taikomai priemonei, tai yra įvesti priemokų ribas, kurios neviršytų 50 % medicinos pagalbos priemonių bazinės kainos. Tokiu būdu siekiame mažinti paciento ar juo besirūpinančių asmenų išlaidas kompensuojamosioms medicinos pagalbos priemonėms.

Atliepiant antrąjį tikslą – sudaryti finansines sąlygas į kompensavimo sistemą įtraukti pridėtinę terapinę naudą turinčius vaistus. Vėlgi yra dvi priemonės, pasistengsiu trumpai. Pirmoji yra praplėsti išorinio kainos referavimo į Europos Sąjungos šalis priemonę į dviejų ir daugiau vaistų tiekėjų grupę. Ši priemonė yra Pasaulio sveikatos organizacijos rekomenduojama, geroji beveik visų Europos Sąjungos šalių taikoma praktika ir viena pagrindinių kainodaros priemonių, ji šiuo metu taikoma ir Lietuvoje, tik kitai vaistų grupei, tai yra vieno tiekėjo vaistų grupei. Kaip ji atrodo? Kuomet nustatant vaisto bazinę kainą remiamasi kitose šalyse taikomomis kainomis. Šios priemonės taikymas leis racionaliau naudoti Privalomojo sveikatos draudimo fondo lėšas, jas skiriant pridėtinę terapinę naudą turintiems naujiems vaistams įtraukti į kompensavimo sistemą.

Ir paskutinė. Mažas pajamas gaunantiems ir 75 metų ir vyresniems asmenims siūlome dengti mažiausią priemoką, o tais atvejais, kai vaistas yra vienintelis grupėje, dengiama visa jo priemoka. Jei asmuo pasirenka vaistą ar MPP su didesne priemoka, jis turės sumokėti tik tą priemoką, visos vaistų ar medicinos pagalbos priemonės kainos jam mokėti nereikės.

Kokia nauda visuomenei priėmus šiuos įstatymų projektus? Pacientai bus skatinami racionaliau ir atsakingiau vartoti vaistus, bus taupomos daugiausiai kompensuojamųjų vaistų vartojančių vartotojų lėšos renkantis mažiausią priemoką turinčius vaistus. Pacientai, kuriems reikalingos medicinos pagalbos priemonės, bei jais besirūpinantys artimieji išleis mažiau lėšų priemokoms už šias priemones. Padidėjusios tiekėjų konkurencijos ir numatomų bazinių kainų pokyčių nulemti sutaupymai leis į kompensavimo sistemą įtraukti naujus pridėtinę terapinę naudą kuriančius, labai pacientų laukiamus vaistus ir išplės kompensuojamųjų vaistų skyrimo sąlygas.

Kalbant apie lėšas, siūlomoms priemonėms įgyvendinti reikės papildomų lėšų. Pagal Valstybinės ligonių kasos atliktus skaičiavimus Sveikatos draudimo įstatymo pakeitimui įgyvendinti per metus reikės arti 9 mln. eurų papildomų valstybės biudžeto lėšų, reikalingų pacientų priemokoms už kompensuojamuosius vaistus su mažiausia priemoka padengti, tačiau kompleksinės įstatymų

projektuose siūlomos įteisinti priemonės leis naujiems pridėtinę terapinę naudą kuriantiems vaistams perskirstyti apie 20 mln. eurų Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto lėšų.

Pabaigiu. Gerbiamieji, siekiant labiau subalansuoto prieinamumo ir kainos prasme bei socialiai teisingesnės kompensuojamųjų vaistų kainodaros ir kompensavimo sistemos, siūlomi pakeitimai yra būtini, todėl labai kviečiu balsuoti už. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas viceministre, už pristatymus. Yra norinčių paklausti. Pirmas klausia A. Matulas. Prašau.

A. MATULAS (*TS-LKDF*). Gerbiamas viceministre, ačiū už įstatymo pristatymą. Gal jūs galite šiek tiek plačiau papasakoti, kas po Konstitucinio Teismo yra pasikeitę, kad šiandien žmogus, pirkdamas ne tik pigiausią vaistą, esantį sąraše, bet ir kitą sąraše esantį vaistą jau gali gauti pigiausio vaisto kompensaciją primokėdamas priemoką? Bet kaip jūs manote, irgi plačiau prašyčiau paaiškinti, kad žmogus, kuris nuo 75 metų gali nemokėti už vaistą, vis dėlto piktnaudžiauja ir kad būtų tikslingiau tą įvesti nuo 65 metų galbūt kompensuojant visiems pensinio amžiaus žmonėms vienodai, nes išėjus į užtarnautą poilsį tas dešimties metų laikotarpis pajamų nepadidina, netgi atvirkščiai – išlaidų žmonėms senstant atsiranda vis daugiau. Kaip tą problemą (dar paryškinkite) įstatymo projekte jūs siūlote spręsti, nes tai labai aktualu, žmonės visur to klausia, politikai irgi?

A. PEČKAUSKAS. Ačiū už klausimą. Turbūt akcentuosiu pirmąją dalį, kad tikrai taip, nuo pavasario sesijos yra priimti Farmacijos įstatymo pakeitimai, kurie leidžia visiems pacientams rinktis visus vaistus, esančius grupėje, ir jų bazinė kaina yra kompensuojama 100 %, prisimokėti turbūt reikia tik labai nedideles priemokas. Dėl to turbūt mūsų šalis patenka tarp gana išskirtinių šalių tame kontekste, kad galime labai daug leisti savo žmonėms kompensuojamųjų vaistų įsigyti ir pasirinkimas yra tikrai platus.

Kalbant apie antrąją klausimo dalį, matyt, diskusijos yra reikalingos, nes natūralu, kad šalyje turime, matome ir tokią problematiką, kad tikrai didelė dalis žmonių, nors ir pensinio amžiaus, pajamas išlaiko nemažas, nes tikriausiai yra dirbantys, o priemokų dengimas šiuo metu yra orientuotas į labiausiai socialiai pažeidžiamas pacientų grupes, tai yra 75 metų ir vyresnius bei mažas pajamas gaunančius. Tačiau noriu atkreipti dėmesį, kad net ir su šita priemone mes šiuo metu labai išsiskiriame Europoje, nes norėdami surasti kitą šalį, kuri taiko tokį 100 % visko dengimą šitų amžiaus grupių pacientams, ką darome mes šiuo metu, mes nerastume. Net tokia turtinga šalis kaip Švedija tokias priemones taiko 85 metų ir vyresniems pacientams. Natūralu, kad ir šiuo metu galiojantis teisinis reguliavimas priemokų dengimo prasme tikrai yra labai dosnus mūsų šalyje. Labai ačiū.

PIRMININKAS. Klausia V. Giraitytė-Juškevičienė. Ruošiasi A. Gedvilas. Prašau.

V. GIRAITYTĖ-JUŠKEVIČIENĖ (*DPF*). Dėkoju. Aš norėčiau paklausti. Mes tikrai turėjome ne vieną karantiną, ne vieną ekstremaliąją padėtį. Čia įstatyme yra numatyta, kad vaistinius preparatus ministro numatyta tvarka galima pirkti ir vartoti nepaisant vaistų gamintojų rekomendacijų, esant tokiai situacijai. Tačiau dabar sveikinu, jūs dar įtraukėte ir sąlygą, kad jeigu tai neprieštarauja ir yra moksliškai pagrįsta.

Noriu paklausti ministerijos, kas jums, kokie šaltiniai jums bus moksliškai pagrįsti?

A. PEČKAUSKAS. Labai ačiū už klausimą. Tikriausiai diskutuoti, kurie moksliniai šaltiniai yra visuotinai pripažįstami, nėra prasmės. Turime turbūt Europos vaistų agentūrą, turime daugybę kompetentingų institucijų tiek nacionaliniu lygmeniu, kai kalbame apie Vaistų kontrolės tarnybą, kuri turi tikrai gausų būrį ekspertų, tiek klinikinių farmakologų, tiek ir įvairiausių kitų specialybių. Jie turbūt ir formuluoja rekomendacijas, kaip turėtų būti vartojami vaistai, kaip jie turėtų būti reglamentuojami nacionaliniu lygiu. Na ir natūralu, kad visas šis būrys žmonių, kurie yra tikrai kompetentingi tiek nacionalinėje plotmėje, tiek Europos plotmėje, tiek ir pasitardami turbūt su kitų žemynų už vaistų kontrolę atsakingomis institucijomis, formuoja tuos sprendimus, kurie gali būti priimami ir nacionaliniu lygiu.

PIRMININKAS. Klausia A. Gedvilas. Ruošiasi A. Veryga.

A. GEDVILAS (*DPF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Prašom pakomentuoti, kodėl pacientų priemokų reguliavimas negali būti toks, kad pacientas turėtų teisę apsispręsti, ar tinka vaistas už pi-

giausią kainą, o gal jis yra pasiruošęs primokėti prie valstybės kompensuojamos sumos? Koks yra tas tikrasis ribojimo tikslas? Kodėl negalima šito padaryti?

A. PEČKAUSKAS. Nenorėčiau sutikti su jūsų klausime nuskambėjusiu teiginiu, kad žmonės negali pasirinkti. Kaip ir turbūt ką tik skambėjusiame atsakyme ir kas buvo priimta Seimo pavasario sesijoje, tai yra Farmacijos įstatymo pakeitimai, kurie būtent tai, ko jūs klausiate, ir leidžia. Vadinasi, žmonės gali šiuo metu rinktis medikamentus iš kompensuojamųjų vaistų sąrašo, priskiriamus tai grupei, net ir brangesnius arba brangiausius. Vienintelis skirtumas, kurį jiems reikia padengti, yra priemoka, o bazinė kaina yra 100 % kompensuojama ir dengiama valstybės. Čia turbūt vienas iš tų labai palankios socialiniu atžvilgiu mūsų šalies bruožų, kad mes visų vaistų dengiame 100 % bazinės kainos. To tikrai retai rasime kitose Europos šalyse.

PIRMININKAS. Klausia A. Veryga. Ruošiasi A. Sysas.

A. VERYGA (*LVŽSF*). Dėkoju, viceministre, už pristatymą. Aš du tokius turėčiau trumpus klausimus.

Pirmasis. Kas iš esmės yra skirtingo, palyginti su buvusiu, sakykim, Vyriausybės nutarimu, dėl kurio Konstitucinis Teismas nusprendė, kad reikia perkelti į įstatymą? Kas iš esmės keičiasi, jeigu galėtumėte taip paprastai įvardinti bent kelis punktus?

Kitas klausimas – toks pasitikslinimas, nes matau, kad kolegos čia klausinėja dėl tų pigesnių, brangesnių vaistų. Tiesiog jūs gal galite aiškiai pasakyti, akcentuoti, tiems 75+ ar lieka, ar nebelieka pirmo paskyrimo? Mano supratimu, jo nelieka, pirmo paskyrimo, ir 75+, nepriklausomai nuo to, pirmas ar antras paskyrimas, žmogus turėtų rinktis pigiausią, jam priemoka būtų kompensuojama tik tada. Ar aš teisingai suprantu šią nuostatą? Ačiū.

A. PEČKAUSKAS. Atsakant į pirmą klausimą, tikriausiai iš Vyriausybės nutarimo į įstatymų lygmenį persikelia patys kainodaros principai, tai yra apie bazinių kainų sudarymą, apie priemokų principus, apie kitas kainodaros priemones. Jos turbūt yra labai aiškiai išdėliotos ir aiškinamajame rašte, kur mes matome turbūt ir kainų konkursą, matome ir bazinių kainų įšaldymą, matome atsirandančius principus apskritai turbūt kasmet vertinti kainodaros priemonių komplekso visumą ir jų efektą, na ir turbūt daugybę kitų aspektų, per kuriuos aš turbūt nebėgsiu, nes jie labai aiškiai yra atskleisti ir aiškinamajame rašte.

Dabar kalbant apie 75 metų amžiaus grupę, taip, šiuo metu, kaip ir visoms kitoms žmonių kategorijoms, pacientų kategorijoms, taip ir šiai pacientų kategorijai bazinė kaina yra kompensuojama 100 %, tačiau šiuo metu yra šiai kategorijai dengiama turbūt ir paciento priemoka. Mūsų siūlymas yra, matant tendenciją, kad šios amžiaus grupės pacientai juda link tikrai ne racionaliausio vaistų vartojimo, tai yra apie 60 % atvejų renkasi brangesnį arba brangiausią vaistinį preparatą iš esančių grupėje, mūsų siūlymas yra kompensuoti tik vaisto su mažiausia priemoka priemokas.

Tačiau šiuo atveju taip pat norėtųsi ir nuraminti visus girdinčius, kad šiuo metu, supraskime, kainodaros priemonių arsenale turime ir priemokų lubų priemonę, kuri sudaro, tai yra apriboja priemokos viršutinę ribą iki 20 %, arba 4 eurų 71 cento. Jeigu mes pažiūrėtume į dažniausiai vartojamus vaistus, tai yra dešimt dažniausiai vartojamų vaistų, tai yra pirmas dešimtukas, jie sudaro 20 % apskritai visų kompensuojamųjų vaistų receptų, tai iš to dešimtuko aštuonių vaistų priemoka neviršija 1 euro. Mes kalbame tikrai apie labai nedideles sumas. Jeigu žiūrėtume į visą kontekstą, tai apie 76 % visų asmenų, kurie vartoja kompensuojamuosius vaistus, metinės priemokos neviršija 5 eurų 90 centų. Ačiū.

PIRMININKAS. Ir klausia A. Sysas.

A. SYSAS (*LSDPF*). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas viceministre, dėkoju už pristatymą. Neprisimenu…

PIRMININKAS. Sekundėlę, įjungsime, buvo išsijungę.

A. SYSAS (*LSDPF*). Ačiū. Gerbiamas viceministre, aš neprisimenu nė vieno kompensuojamųjų vaistų kainų keitimo, kad nebūtų remiamasi kitų šalių geromis patirtimis. Visą laiką čia stovėdavo jūsų pirmtakai ir aiškindavo, kad jau kaip dabar padarysime, tai visi bus laimingi, sotūs ir aprūpinti visais vaistais. Aš norėčiau sužinoti iš principo, nes po tokių reformų, po to vis tiek pasigirsta riksmas, kad viskas blogai. Aš neklausiu detalių, bet jūs rengėte naują tvarką, kaip reikalauja Konstitucinis Teismas. Kaip jūs manote, kiek po šito eilinio pertvarkymo bus patenkintų ir

nepatenkintų tų, kurie vartoja kompensuojamuosius vaistus. Kai aš nevartoju, tai aš negalėčiau savęs priskirti vienai ar kitai grupei. Bet vis dėlto tokių yra dauguma Lietuvos gyventojų. Tai kaip jūs manote, kiek bus nepatenkintų?

A. PEČKAUSKAS. Klausimas turbūt toks labiau retorinis šiuo atveju. Skaičiuoti, kiek yra patenkintų, kiek nepatenkintų, turbūt yra sudėtinga ir, matyt, ne šio aspekto diskusija, ne šio momento diskusijai skirta vieta. Bet turbūt norisi pažymėti, kad šiuo metu Lietuvoje beveik 1,2 mln. pacientų vartoja kompensuojamuosius vaistus, ir turbūt skiriasi tik jų kiekis ir skaičius receptų, kuriuos jie naudoja. Matyt, kad vienokiu ar kitokiu aspektu prie jų gerovės prisilies šitie mūsų siūlomi pakeitimai, ypač prie tų, kurie vartoja daugiausiai vaistų, ar ne. Jau mano minėta ta vadinamoji priemokų krepšelio priemonė. Matyt, toks yra atsakymas.

Dar paliečiant šitą aspektą, tai, matyt, Konstitucinis Teismas dėl to ir padarė tokias išvadas, kad būtų perkelta į įstatymo lygmenį, kad tie kainodaros keitimai būtų gerokai retesni ir turėtume gerokai stabilesnį pagrindą, ant ko stovi vaistų politika, vaistų kainodara. Turbūt visi rinkos dalyviai – tiek tiekėjai, tiek pacientai, tiek politikos formuotojai – turėtų ramesnį laikotarpį ir nereikėtų kiekvienais metais grįžti prie šitų klausimų ir bandyti sukurti ką nors naujo. Labai ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas ministre, jūs atsakėte į visus klausimus. Nuomonę už nori pasakyti gerbiamas A. Matulas. Prašom.

A. MATULAS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, tai nėra eilinė pertvarka, apie kurią užsiminė gerbiamas A. Sysas, tai yra priverstiniai įstatymų projektai, kuriuos mus įpareigojo daryti Konstitucinis Teismas. Konstitucinis Teismas priėmė sprendimą ir pasakė, kad savo nutarimo įsigaliojimą paskelbs nuo 2023 m. sausio 1 d. tam, kad mes suspėtume perkelti tam tikrus dalykus, tvarkas į įstatymą. Tikrai nesakome, kad buvusi Vyriausybė absoliučiai viską darė blogai, bet faktas, kad pridarė daug klaidų ir nustatinėjo tvarkas poįstatyminiais aktais. Pradžioje ministro įsakymais, po to Vyriausybės nutarimais, o jų nebuvo įstatymuose, politikai ir žmonės piktinosi. Dabar mes, Sveikatos apsaugos ministerija, Vyriausybė teikia teisės aktą, kuris iš esmės ne tik perkelia kai kurias geras nuostatas į įstatymą, bet ir šiek tiek liberalizuoja vaistų gavimo tvarką, nes, kaip ir minėjo viceministras, jau dabar yra priimtas įstatymas ir pacientui leidžia rinktis ne tik sąraše esantį pigiausią vaistą, bet ir kitą vaistą, gaunant už tai pigiausių vaistų lygio kompensaciją, primokant tik priedą, priemoką, ko anksčiau nebuvo.

Aš, kolegos, tikrai raginčiau visus po pateikimo pritarti šiems įstatymų projektams, nes tai yra mūsų visų bendras reikalas. Tariantis su politinių organizacijų, partijų atstovais, su pacientų, gydytojų atstovais priimti įstatymo projektą, kuris iš esmės nebūtų kaitaliojamas bent jau kurį laiką, kol nepadiktuos naujas laikmetis.

Taip pat aš prašyčiau, vis dėlto laiko turime, šį įstatymo projektą nagrinėti rudens sesijos pradžioje. Kai kurie opozicijos kolegos man davė pažadą, kad jie sutiktų pritarti po pateikimo tam įstatymo projektui, jeigu nebūtų skubama, jeigu būtų atlikti klausymai ir išsamiai dar kartą išklausyta visų prieš tai mano minėtų organizacijų ir žmonių grupių… ir kad tas įstatymas tikrai būtų tobulas.

PIRMININKAS. Laikas, kolega!

A. MATULAS (*TS-LKDF*). Labai prašyčiau visų pritarti po pateikimo.

PIRMININKAS. Ačiū. Nuomonės išsakytos. Balsuojama bus jau netrukus. (*Triukšmas salėje*) Noriu paprašyti gerbiamų kolegų šiek tiek sumažinti decibelų skaičių, salėje iš tikrųjų sunku ir kalbantiems, ir klausantiems.

17.01 val.

Krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo Nr. VIII-723 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1744 (*pateikimas*)

Kviečiu į tribūną gerbiamą krašto apsaugos ministrą A. Anušauską. Darbotvarkės 2-5 klausimas – Krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo Nr. VIII-723 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1744. Prašom, gerbiamas ministre.

A. ANUŠAUSKAS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, Krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo pakeitimai liečia karių socialines sąlygas ir, be abejo, tarnybinius atlygini-

mus, nes tik pagal šį įstatymą jie gali būti keičiami, ne ministrų nurodymais ar sprendimais, bet būtent pagal šį įstatymą. Tai yra kaip mes į jį įrašome, taip jie ir kinta, neįrašome – atlyginimai nekinta, nepaisant to, kas vyksta visoje Lietuvoje.

Siūlomų keičiamų dalykų čia yra, sakyčiau, 21 pozicija, tikrai nemažai. Tai yra tarnybinio atlyginimo pokyčiai, minimalūs, tačiau yra labiau specifikuojami, sakyčiau, priedai už ypatingą pareigų specifiką, kai reikalinga ypatinga psichologinė, fizinė ištvermė, kyla rizika sveikatai, kai kariai teikia pagalbą kitoms institucijoms ar budi Greitojo reagavimo pajėgose. Tai tiesiog labiau diferencijuojami tie priedai. Pavyzdžiui, anksčiau jie prasidėdavo nuo 181 euro, dabar nuo 90 eurų galės prasidėti. Didinamos kompensacijos kariams, dalyvaujantiems tarptautinėse operacijose. Taip pat nustatoma, kad kariai atskirais atvejais gali gauti medicinos pagalbos priemonių apmokėjimą. Taip pat užtikrinamas neįgaliesiems skirtų priemonių kompensavimas, kai dar gydymosi metu reikia kariams, kurių sveikata sutriko dėl tarnybos priežasčių, kompensuoti jų pasirinktas sveikatą stiprinančias priemones. Ir sudaroma galimybė besiruošiantiems į atsargą vykti į kursus persikvalifikuoti, perkeliant juos į laikinąjį profesijos karo tarnybos rezervą. Tai irgi labai svarbu, nes kariai ne visada būna pasirengę po daugybės metų išeiti iš tarnybos.

Pokyčiams įgyvendinti lėšos suplanuotos, nes tai yra vyriausybinis projektas, jis buvo ir šio pavasario darbų programoje. Iš anksto viskas buvo planuojama dar pernai, visos lėšos yra numatytos ir šių metų, ir kitų metų biudžetuose. Dalis straipsnių įsigaliotų nuo liepos 1 dienos.

Dar vieno dalyko nepaminėjau, kad yra papildomas sąrašas karių, gaunančių priedą už atsakomybę, tai yra žemesnių laipsnių kariai, ir bus priemokos kariams, turintiems kariuomenėje trūkstamą specialybę. Tos trūkstamos specialybės – tai karo medicina, informacinės technologijos, deja, bet kariuomenėje šių specialybių yra tik 60 %, 40 % yra trūkumas. Jeigu bus klausimų, mielai atsakyčiau.

PIRMININKAS. Yra klausimų. Pirmas nori klausti A. Sysas. Prašom, kolega.

A. SYSAS (*LSDPF*). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas ministre, mano klausimas dėl koeficientų. Jūs generolams ir aukštiems karininkams per tris kartus didinate koeficientą iki šešių, o žemutinei grandžiai per tris didinimus padidinate pusantro geriausiu atveju. Ar tai normalu ir logiška? Kodėl nėra didinama ir eiliniams pakankamai daugiau arba lygiai visiems? Kodėl atskirtis tarp aukšto rango kariškių ir žemutinės grandies ne didėja, o mažėja? Ačiū.

A. ANUŠAUSKAS (*TS-LKDF*). Kaip ir minėjau, nustatomi diferencijuoti priedai, kur atsiranda sąrašas karių, kurie gaus priedą už atsakomybę, ir tai nėra vyresnieji karininkai. Pavyzdžiui, kuopų vadai, vyriausieji puskarininkiai, tai yra tie žmonės, kurie gauna mažesnius atlyginimus.

Kita vertus, be abejonės, didinimas yra, kaip ir numato įstatymas, procentais, taip, yra vienodas procentas: jeigu 5 %, tai taikoma visiems, jeigu majoro atlyginimas didesnis negu eilinio, be abejo, tas didėjimas didesnis, tačiau pokytis dėl darbo užmokesčio didinimo eiliniams yra, pavyzdžiui, 235 eurai.

Vis dėlto, kaip ir minėjau, kariams yra numatyti įvairūs priedai už ypatingą pareigų specifiką, už atsakomybę ir taip toliau, ir kvalifikacines kategorijas.

PIRMININKAS. Klausia V. Giraitytė-Juškevičienė.

V. GIRAITYTĖ-JUŠKEVIČIENĖ (*DPF*). Dėkoju. Ministre, jūs pataisymuose esate numatę ir išplėtę ir kario tarnybos vertinimą, netgi pasirinkimo galimybes įvedate – puikiai, gerai, labai gerai, patenkinamai, nepatenkinamai. Aš nesakau, kad tai yra blogai, bet ar negalvojate, kad tai iškreipia šiek tiek valstybės tarnautojų vertinimą ir tos sistemos išsiskiria, o tai, manau, nėra labai teisinga vertinant atskiras darbuotojų grupes?

A. ANUŠAUSKAS (*TS-LKDF*). Sakyčiau, žinoma, galima lyginti su valstybės tarnyba, tačiau karių tarnyba nėra darbas tiesiogine to žodžio prasme, tai yra tarnyba 7/24 – 7 paros 24 valandos per savaitę. Tarnybos vertinimas irgi turi būti labai stipriai diferencijuotas, nes nuo to labai stipriai priklauso ir kvalifikacinės klasės kategorijos priedai. Žinoma, tiesiog suteikiame vadams labai aiškiai karius įvertinti, kad nebūtų labai siaura kategorija, kad tik gerai ir labai gerai arba ten blogai, tad daug tokių kategorijų įvedame.

PIRMININKAS. Ir jūsų klaus K. Vilkauskas.

K. VILKAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas ministre, puiku, kad atsirado koeficientas už ištarnautą laiką, bet norėčiau paklausti: ar nebūtų galima pagalvoti apie pa-

pildomas atostogas kariams savanoriams, kurie, pavyzdžiui, taikos misijas atlieka šeštadieniais ir sekmadieniais, ir tai būtų labai didelis motyvacinis dalykas tiems kariams, jeigu būtų papildomų atostogų dienų? Ačiū.

A. ANUŠAUSKAS (*TS-LKDF*). Geras klausimas, tačiau šiuo atveju stengiamės eiti kiek kitu keliu. Mes žinome, kad kariai, ypač kariai savanoriai, kai jų poreikis buvo dėl pasienio apsaugos – tai ten, tai šen, tikrai buvo labai stipriai užsiėmę. Mes stengėmės duoti bent tiems žmonėms, kurie daugiau tarnavo kaip kariai savanoriai, negu jiems priklauso, duoti papildomų nedidelių premijų, tačiau atostogų, be abejo, kaip ir visi kariai profesionalai, turiu pasakyti, išnaudoti negali. Todėl mes einame šiek tiek kitu keliu, pavyzdžiui, didiname kompensacijas kariams, taip pat ir kariams savanoriams, dalyvaujantiems tarptautinėse operacijose, už atsakomybę ir taip toliau. Einame šiek tiek kitu keliu. Atostogų kariai nepanaudoja. Tokia tarnybos specifika.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas ministre. Jūs atsakėte į visus klausimus. Už, prieš kalbančių nėra.

Taigi atėjo balsavimo laikas. Kadangi paskutinis klausimas pristatytas, siūlau… Taip, prašom, ministre, dar jūs. Tuoj, tuoj, tuoj. Taip, prašom.

A. ANUŠAUSKAS (*TS-LKDF*). Atsiprašau, pamiršau paprašyti skubos. Su Seimo Pirmininke sutarta.

PIRMININKAS. Skubos. Pirma balsuojame dėl klausimo, tada skuba. Gerai, kolegos, kviečiu balsuoti. Kas pritariate pristatytam projektui, balsuojate.

Užsiregistravo 129, balsavo 128: už – 127, prieš – niekas, susilaikė 1. Po pateikimo pritarta.

Kreipiuosi į gerbiamą Seimo Pirmininkę, ar pritaria skubai. Pritaria skubai. Galime bendru sutarimu? Ačiū, pritarta bendru sutarimu. Siūlomas Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas. Siūloma svarstyti V (rudens) sesijoje. (*Balsai salėje*) Skuba, taip, atsiprašau. (*Balsai salėje*) Pavyzdžiui, birželio 21 dieną tinka? Gerai. Komitetas – Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas. Svarstoma birželio 21 dieną.

17.12 val.

Seimo nutarimo „Dėl interpeliacijos Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministrui Kęstučiui Navickui“ projektas Nr. XIVP-1781 (*pateikimas*)

Dabar balsuosime dėl… Grįžtame į šios dienos popietinės darbotvarkės pradžią. Yra nutarimas, registruotas susirinkusios darbo grupės. „Lietuvos Respublikos Seimas, apsvarstęs Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro K. Navicko atsakymus į Seimo narių grupės interpeliaciją ir vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Konstitucijos 61 straipsniu ir Seimo statuto 222 straipsniu, nutaria: 1 straipsnis. Pritarti Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro K. Navicko atsakymui į Seimo narių grupės interpeliaciją.“

Dėl vedimo tvarkos – K. Mažeika. Prašom.

K. MAŽEIKA (*DFVL*). Ačiū, pirmininke. Frakcijos vardu prašome pertraukos iki kito posėdžio pagal Statuto 222 straipsnio 1 dalį, nes vienas iš kolegų pasijuto blogai, išvyko, o tikrai yra galimybė, kad kitame posėdyje galėtume pratęsti.

PIRMININKAS. Ačiū.

K. MAŽEIKA (*DFVL*). Galbūt dar iki to laiko ir premjerė, matydama, kokia yra sumaištis šiame sektoriuje, gal priims sprendimą ir…

PIRMININKAS. Gerai, ačiū. Klausimą supratome. J. Razma nori.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, pirmininkaudamas aš akcentavau, kad čia yra speciali procedūra, jokių pertraukų negali būti. Interpeliacija turi būti apsvarstyta per 5 dienas, yra aiškiai pasakyta. Tai reikia suvokti kaip visą interpeliacijos proceso užbaigimą, o ne tik ministro pasisakymą. Bus labai šiurkštus Statuto pažeidimas, jeigu neapsvarstysime interpeliacijos.

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, pagal Statuto 221 straipsnį vyko visa interpeliacijos procedūra, vyko diskusija, buvo atsakymai į klausimus. Pagal 222 straipsnį „Seimo nutarimas dėl interpeliacijos bei pasekmės jį priėmus“ turi būti pateikta Seimui apsvarstyti ne vėliau kaip kitą posėdžių dieną. Tai pertraukos prašymas yra teisėtas. (*Balsai salėje*)

Prašom. Dėl vedimo tvarkos – R. Žemaitaitis.

R. ŽEMAITAITIS (*LRF*). Tikrai, gerbiamas Jurgi, iš posėdžio pirmininko reikėtų jums pasimokyti, kaip šiandien J. Jarutis pirmininkauja. Tai jūs daugiausiai pažeidinėjate būtent Seimo statutą. Yra aiškiai parašyta, 222 straipsnis, ką ir pasakė gerbiamas Jonas. Kas kas, tai jūs šiurkščiai, konservatoriai, pažeidinėjate.

PIRMININKAS. Gerai. Visi turime galimybę suklysti, nereikia čia kam nors ko nors sakyti. Siūlau balsuoti. K. Mažeika paprašė pertraukos iki kito posėdžio. Prašom balsuoti.

Užsiregistravo 128, balsavo 128: už pertrauką 61, prieš – 64, susilaikė 3. Kaip žinome, 1/5 yra. Pertrauka iki kito posėdžio, iki ketvirtadienio. Ačiū.

17.16 val.

Labdaros ir paramos įstatymo Nr. I-172 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-367(2) (*priėmimo tęsinys*)

Dabar truputį atsiprašau kolegų, ačiū, kolega Mykolas priminė, iš rytinės darbotvarkės dar neapsvarstytas yra darbotvarkės 1-10 klausimas – Labdaros ir paramos įstatymo Nr. I-172 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-367(2). Pranešėjas – M. Majauskas. Prašom, gerbiamas Mykolai. Dėl 1 straipsnio yra pasiūlymų. Kadangi P. Saudargo pasiūlymas yra pavėluotas, jeigu gerai man sufleruoja, tai jo nesvarstysime. Yra Seimo nario A. Anušausko pasiūlymas. Atsiimtas, taip, atsiimtas.

Tada Seimo narių V. Juozapaičio, S. Tumėno, V. Kernagio, K. Vilkausko. Prašom. Ar yra 29 pritariantys? (*Balsai salėje*) Sakykime… Pristato… kuris pristato? Kolega V. Juozapaitis? (*Balsai salėje: „Nėra 29."*) Gerai, pabalsuojame. Ar yra 29 Seimo nariai, kad pristatytume šitą klausimą? Atsiprašau, pasiūlymą.

29 pritariančių šiam pasiūlymui nėra. Klausimas šiuo metu nesvarstomas. Ačiū, gerbiamas Mykolai. Šitas pasiūlymas nebus svarstomas. (*Balsai salėje*) Toliau Seimo nariai A. Žukauskas, S. Lengvinienė, B. Petkevič ir daug kitų kolegų. Kas nori pristatyti klausimą? (*Balsai salėje*) Aš truputį procedūrą sukeičiau prieš tai, tai… Prašom.

A. ŽUKAUSKAS (*LF*). Gerbiami Seimo nariai, dėl šio klausimo mes pateikėme siūlymą, kad į galinčius gauti paramą būtų įtrauktos visos švietimo įstaigos. Aš noriu pabrėžti, kad čia ne vien kokio nors sektoriaus gynyba, aš noriu pabrėžti, kad švietimas yra tas pamatas, ant kurio stovi mūsų visuomenė, ir norint išugdyti pilietinę visuomenę, kas yra tikslas šito įstatymo pataisų, yra būtina atsižvelgti į tai, kad pilietinė visuomenė visų pirma remiasi pilietiniu sąmoningumu, o jis yra ugdomas švietimu. Taigi, jeigu mes atsižvelgtume į tai, mes sukurtume visą vertės kūrimo grandinę nuo švietimo iki rėmimo, NVO rėmimo ir pilietinės visuomenės formavimo. Todėl aš labai kviečiu visus tuos, kurie supranta, kaip kuriama yra vertė ir kur yra vertės pamatas, balsuoti už mūsų siūlomą pataisą.

PIRMININKAS. Ačiū. Dabar klausiu, ar yra 29 pritariantys Seimo nariai? Balsuojame.

Nėra 29. Pasiūlymai nesvarstomi. Ačiū, gerbiamas Mykolai.

1 straipsnis. Galime pritarti bendru sutarimu? Balsuojame. Kas už tai, kad pritartume šio įstatymo projekto 1 straipsniui?

Užsiregistravo 119, balsavo 116 Seimo narių: už – 93, prieš – 11, susilaikė 12. 1 straipsniui pritarta.

2 straipsnis – įstatymo įsigaliojimas nuo 2025 m. sausio 1 d. Galime bendru sutarimu? Ačiū.

Dėl viso už nori kalbėti M. Majauskas. Prašom.

M. MAJAUSKAS (*TS-LKDF*). Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Norėčiau atkreipti dėmesį, jog nevyriausybinės organizacijos paprastai viešąsias paslaugas teikia empatiškiau ir efektyviau, nei tai daro valstybinės institucijos. Pavyzdžiui, vaikų ar jaunimo linija jau 2 dešimtmečius gelbėja žmones nuo savižudybių ir tai daro daug efektyviau, nei tai daro bet kuri valstybinė institucija. O jų finansavimas išskirtinai priklauso nuo žmonių aukojamų pinigų. Todėl ir buvo sukurtas šis įstatymas ir įstatymo projektas, kuris užtikrina nevyriausybinių organizacijų tvarų finansavimą ir kuris remiasi pilietiniu žmonių apsisprendimu paremti nevyriausybines organizacijas.

Deja, visa tvarka išsikreipė ir sumokėti mokesčiai valstybei dabar skiriami asmeninei naudai, pavyzdžiui, sodų bendrijos nariai valstybei sumokėtus mokesčius skiria sodų bendrijai ir sutvarko sau kelią. Arba skiria biudžetinėms įstaigoms, kurios ir dabar gauna valstybinį finansavimą, tokioms kaip Specialiųjų tyrimų tarnyba, kariuomenė ar mokykla. Ypatingo dėmesio reikalauja švietimo įstaigos, kurių finansavimas nuo 2018 metų iki dabar padidėjo maždaug 1 mlrd. eurų.

Priėmus įstatymą nereiškia, kad jos negalės gauti, – jos ir toliau galės gauti labdarą, paramą ir taip pat galės gauti gyventojų pajamų mokesčio dalį, bet tėvai turės registruoti labdaros ir paramos fondą, deklaruoti filantropinius labdaringus tikslus ir toliau remti mokyklą. Taip neperves pinigų direktoriui, kuris galbūt nudažo mokyklą, sutvarko klasę, o tėvų bendruomenė užsiims pilietiškumu, bendruomeniškumu, siekdama filantropinių tikslų, ir padės mokyklai.

Gerbiami kolegos, kviečiu pritarti šiam projektui, kuriuo iš esmės keistume nevyriausybinių organizacijų vaidmenį Lietuvoje. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. A. Gedvilas kalba prieš.

A. GEDVILAS (*DPF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, vis dėlto pripažinkime, kad šį valdančiųjų sprendimą galima vertinti dvejopai. Viena vertus, atkuriama ta situacija, kuri buvo numatyta nuo pat pradžių, kita vertus, turime aibę neatsakytų klausimų, kodėl švietimo sektorius turi patirti nuostolių. Kaip tai spręsime?

Yra tokių mokyklų, kurios surinko nuo 13 iki 15 tūkst. eurų per metus ir jau nusistovėjo tų pinigų panaudojimo tvarka. Kaip išeitį siūloma steigti labdaros fondus prie mokyklų, tačiau tai nėra sprendimas, nes faktas – išaugs administracinė našta. Paklausiau tų, kurie ragino balsuoti už įstatymo projektą, kokie to raginimo argumentai. Dar niekas nesugebėjo atsakyti, kodėl NVO bijo konkuruoti vienodomis sąlygomis su švietimo sektoriumi, juk gyvename laisvoje rinkoje. Kas joms draudė, taip sakant, pasiimti savo dalį? Kodėl yra ribojama mano pasirinkimo galimybė? Jei NVO sektorius neišgyvena, tai gal yra iš dalies ir jų problema? Kodėl nepasitikima švietimo, kultūros sektoriumi ir jiems nėra teikiama daugiau lėšų, kurias jie galėtų panaudoti mažiau atskaitingai? Juk nėra duomenų dėl tų lėšų panaudojimo skaidrumo. Arba kodėl skiriame procentus partijoms, kurios taip pat išlaikomos iš biudžeto, kaip ir švietimo sektorius?

Manau, reikia didinti pasitikėjimą gyventojais, didinant papildomai procentą nuo GPM, juk kažkada žmogus rūpinosi tik savo būstu, vėliau pradėjo rūpintis ir namo eksploatacija, bendruomene. Leiskime pagaliau piliečiams daugiau dalyvauti valdant valstybę ir skirkime po 0,6 % nevyriausybiniam sektoriui, švietimui ir kultūrai, politinėms organizacijoms bei profesinėms sąjungoms. (*Triukšmas salėje*) Turėtume perskirstyti ne 1,8, o 3 % nuo GPM ir visi gyventume taikiai po vienu stogu.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. A. Bagdonas kalba už.

A. BAGDONAS (*LSF*). Dėkoju posėdžio pirmininkui už suteiktą žodį. Gerbiami kolegos, noriu dar kartelį pakviesti palaikyti šį įstatymo projektą ir užtikrinti, kad 1,2 % GPM paramą gautų tik nuo valstybės ir savivaldybių biudžetų nepriklausomos nevyriausybinės organizacijos.

2004 metais Seimą pirmąkart pasiekė iniciatyva, kaip paskatinti nevyriausybinio sektoriaus plėtrą ir pilietinės visuomenės kūrimą, įtvirtinant paramos nuo sumokėto gyventojų pajamų mokesčio dalies mechanizmą. Tuomet idėja buvo aiški ir nedviprasmiška. Šis paramos būdas turi būti skirtas nuo valstybės ir savivaldybių nepriklausomų nevyriausybinių organizacijų plėtrai, pilietinei visuomenei stiprinti. Vis dėlto paskutinėse pataisų stadijose atsirado siūlymų, į paramos gavėjų sąrašą buvo įtrauktos ir biudžetinės įstaigos. Dabar Europos Sąjungoje esame vienintelė šalis, leidžianti tokią hibridinę paramos priemonę įteisinti. Atėjo laikas ištaisyti šią istorinę klaidą.

Noriu pabrėžti, kad nesiūlome atimti paramos gavėjų statuso iš biudžetinių įstaigų. Jas ir toliau bus galima remti kitais būdais. Be to, svarbu atkreipti dėmesį, kad 2022 metais valstybės biudžete finansavimas švietimui, kultūrai ir krašto apsaugai augo rekordiškai. O NVO sektorius finansavimo iš mokesčių mokėtojų lėšų iš viso negauna. Tikiu, kad partijų pažadai stiprinti nevyriausybinį sektorių neliks tik rinkimų programose ir šiandien konkrečiu balsavimu įrodysime nevyriausybininkams, kaip vertiname jų indėlį į mūsų valstybės raidą. Turime išskirtinę progą ištaisyti istorinę klaidą ir pritarti tokiam paramos mechanizmui, kuris sustiprins Lietuvos pilietinę visuomenę. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas kolega. Ir prieš kalba D. Griškevičius.

D. GRIŠKEVIČIUS (*DFVL*). Gerbiami kolegos, man rodos, iniciatyvos autorių norai stiprinti NVO sektorių yra geri, tačiau priemonės, kuriomis tai daroma, man rodos, neturi nieko bendro. Ką turiu galvoje? Jeigu mes galvojame, kad turime stiprinti NVO sektorių, kam turbūt niekas neprieštarauja, gal mes galime svarstyti didinti GPM procentą, kurį gali gyventojai paskirstyti.

Man rodos, kad mes šiandien supriešinome vėlgi dalį NVO sektoriaus su biudžetiniu sektoriumi, nes jie neva dalinasi pinigus. Tačiau jei mes pamatysime, kiek kokios sumos nukeliauja, mes pamatysime, kad didžioji dauguma ir dabar nukeliauja NVO sektoriui ir tik keli milijonai nukeliauja į biudžetinį sektorių.

Kitas dalykas, mes nepamirškime, kad biudžetinis sektorius, gaunantis, dažniausiai tai yra mokyklos ar vaikų darželiai, finansuoja tam tikras veiklas, kurios kitu atveju turbūt savivaldybių nebūtų finansuojamos. Ką turiu galvoje? Paimkime dalyvaujamojo biudžeto iniciatyvą, kur dažnai giriamės, kad štai mokyklos įgyvendina, suvienija bendruomenes, jos mokinių tarybos, tėvų tarybos susirenka, sprendžia, kur tuos surinktus pinigus paskirstyti.

Todėl tikrai siūlau, kolegos, dar kartą atidžiai pagalvoti ir nesupriešinti. Kaip jau šiandien minėjo profesorius, pasitikėkime žmonių galimybe patiems nuspręsti, kur jie nori skirti savo uždirbtus pinigus.

PIRMININKAS. Ačiū. Už kalba G. Burokienė.

G. BUROKIENĖ (*LVŽSF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Šiandien istorinė diena nevyriausybiniam sektoriui. Pagaliau įstatymas, priimtas prieš gerą dešimtmetį, pavirs į tokį, koks jis turėjo būti iš pat pradžių – tik nevyriausybiniam sektoriui skirti 1,2 % GPM. Nevyriausybinis sektorius parodė savo brandą, kad yra stiprus ir atsakingas kovido metu, per įvairias krizes, kurios ištiko Lietuvą pastaruoju metu, susitelkimu ir parama valstybei. Manau, jis tikrai vertas mūsų visų pastangų. Aš visus kviečiu, kadangi labai daug vietos bendruomenių, nevyriausybinio sektoriaus yra šiuo metu nukreipta į Seimą, balsuoti ir palaikyti šitą įstatymo projektą.

PIRMININKAS. Ačiū. Prieš kalba L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Oi, kaip šiandien iš tikrųjų sunku ir kalbėti. Dėl analitinių centrų labai lengva ranka visi pabalsavo ir perėjo visas paketas 1,2 % pajamų mokesčio. Tačiau kai mes kalbame apie savo vaikus, apie tai, kad atiduosime tuos kelis centus savo vaikams tam, kad užaugintume pilietinę visuomenę, mes šiandien pasisakome prieš mokyklas, prieš darželius, kurie iš tikrųjų faktiškai skiria lėšas ir neformaliajam ugdymui, ir bazės turtinimui, ir ne vienas įrengia ir gražią laboratoriją. Jeigu būtų pakankamai lėšų, mes tikrai sakytume taip. Kaip man šiandien buvo pasakyta, taigi savivaldybės turėtų skirti, taigi savivaldybės atskira eilute turėtų numatyti. Taip, jeigu savivaldoje irgi būtų pakankamai lėšų, savivaldybė galėtų visą šitą duoti, bet tai yra bendruomenė ir mano teisė pasirinkti, kam aš turiu skirti pinigus, tuos, kurie man yra patikėti. Todėl aš prašau jūsų – pamąstykime. Nepalaikau šito dabar pateikto projekto, nepalaikau ir balsuosiu prieš. Kviečiu visus nepalaikyti.

PIRMININKAS. O. Leiputė kalba už. Tuoj, minutėlę. Taip, prašom.

O. LEIPUTĖ (*LSDPF*). Dėkoju. Kviečiu, labai kviečiu ir raginu palaikyti šį įstatymo projektą, kadangi mes visi tikrai žinome, kad mums reikia stiprios pilietinės visuomenės, ir tam, kad ji atsirastų, reikia pradėti ugdyti nuo vaikų, todėl ypač atkreipčiau dėmesį į nevyriausybines organizacijas, kurios konkuruoti nevienodomis sąlygomis tikrai negali. Jeigu jos veikia ir naudoja projektines lėšas, paprastai visada reikalingas kofinansavimas ir tos lėšos atsiranda tik pusmečiui ar 8–9 mėnesiams. Todėl dar kartelį raginu balsuoti už, stiprinti nevyriausybinį sektorių, vaikų, jaunimo organizacijas, bendruomenes, o valstybei, Vyriausybei didesnį dėmesį atkreipti skiriant finansavimą mokykloms. Yra giriamasi, kad bus peržiūrėtas tinklas, sutaupytos lėšos, tai tas lėšas ir panaudokime tam, kad nereikėtų dar iš vaikų tėvų, senelių prašyti lėšų. Mes pasisakome už nevyriausybinio sektoriaus stiprinimą ir būtent įstatymo atkūrimą į pirminį sumanymą, pirminę idėją, kad turi būti remiamas nevyriausybinis sektorius.

PIRMININKAS. Ačiū. Kolegos, prieš suteikiant žodį V. Targamadzei, turbūt supratote – balsavimo laikas jau praėjo. Pagal nutylėjimą supratote – pratęsiu laiką, balsuosime dėl visų apsvarstytų klausimų. Prašome, Vilija.

V. TARGAMADZĖ (*DFVL*). Ačiū. Visų pirma, taip, nevyriausybinį sektorių reikia stiprinti ir ieškoti tam lėšų. Galų gale lieka dalis lėšų, galima jam suteikti, bet tikrai ne biudžetinių organizacijų, ypač švietimo organizacijų, sąskaita, nes joms trūksta lėšų, ir ne bažnyčios sąskaita. Taigi mokesčių mokėtojai turi patys apsispręsti, kam reikia skirti. Aš manau, kad negalima riboti, aš, kaip mokesčių mokėtoja, turėčiau, kam noriu, tam ir skirti. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Nuomonės išsakytos, balsuojame. Prašau balsuoti dėl įstatymo projekto.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 119, balsavo 117: už – 82, prieš – 17, susilaikė 18. (*Plojimai*) Nutarimas priimtas. (*Gongas*)

Po balsavimo – V. Ąžuolas. Prašau. (*Balsai salėje*) Atsiprašau, įstatymas. Jūs teisūs kaip visada. Dar kartą – įstatymas priimtas. (*Gongas*) Maestro sako, kad būtų tvarka.

V. Ąžuolas, po to – Kęstutis. Prašau.

V. ĄŽUOLAS (*LVŽSF*). Valdantiesiems nebeliko nieko švento, atėmė net galimybę gauti paramą iš bažnyčios. Labai gaila, kad pirmininkas meluoja, kad bažnyčia gaus. Ten yra aiškiai parašyta: jeigu bažnyčia paramą naudoja savo reikmėms, paramos gauti nebegalės. Puikus sprendimas. Tik įdomu, ar konservatoriai dar gali vadintis krikščionimis.

PIRMININKAS. Ačiū. Ir kalba K. Masiulis.

K. MASIULIS (*TS-LKDF*). Na, aš pataisysiu, *lapsus linguae* čia buvo nuskambėjusi. Paramos iš bažnyčios neprašo niekas, tai bažnyčia kaip galėjo, taip ir galės gauti, jeigu užsiims socialine veikla. Dauguma bažnyčių tai ir daro. Čia nereikėtų labai virkauti.

Tačiau padarytas yra tikrai geras dalykas, ir ne vien pozicija, bet ir opozicija tai pastebi. Pagaliau mes gryniname socialinio sektoriaus veiklą ir atsiejame nuo biudžetinių organizacijų, iš biudžeto jos ir turi būti finansuojamos. Čia irgi kai kurie žmonės, net keli kalbėtojai sakė: kam nori, tam žmogus ir turėtų teisę duoti. Tada aš noriu pasilikti savo pinigus sau, jeigu tas principas yra principas. O jeigu mes jau leidžiame įstatymus, tai mes tikrai turėtume juos leisti be kokių nors išimčių.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. E. Pupinis. Prašau. Tuoj, sekundę.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Ačiū. Gerbiami kolegos, vis tiek turime įsivaizduoti, kad nieko tokio esminio neįvyko, nes žmogus pats skiria tuos pinigus. Tikrai geranoriškai gali skirti tiems, kurie nori. Šiuo atveju ir pačios asociacijos turės padirbėti tam, kad joms būtų skirti pinigai, ir galbūt pačios mokyklos, kurios užsiima kokia nors veikla, įsteigs savo asociacijas. Galbūt netgi tėvai bus aktyvesni šiuo atveju, nes jie dalyvaus daugiau valdant mokyklą perskirstydami tuos pinigus.

Dar vienas dalykas įsteigus asociaciją yra gerai, kad ir verslai gali remti tokias mokyklas, kurios įsteigia asociaciją, kurios iš tikrųjų skiria lėšų įvairiems procesams – ugdymo, pilietiškumo ugdymo ir kitiems procesams. Todėl tikrai čia nieko baisaus neįvyko. Mokyklos gavo ir gaus, bažnyčios gavo ir gaus, ir nereikia tų spalvų sutirštinti. Tiktai reikia toms asociacijoms ir toms organizacijoms aktyvumo, kad apskritai tos lėšos po 1,2 % nuo pajamų mokesčio būtų pritrauktos.

PIRMININKAS. Ačiū. Kiek daug diskusijų, kai tiek mažai pinigų reikia padalinti.

Premjere, prašom, žodis jums.

I. ŠIMONYTĖ (*TS-LKDF*). Labai ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Aš tokį istorinį ekskursą turėčiau, nes kai šita nuostata atsirado Lietuvos teisėje, man teko būti jos atsiradimo šiokia tokia pribuvėja ir žinau, iš kur ji buvo pasitelkta, kokia praktika buvo pasiremta, kokių šalių.

Grįžtu prie to, ką labai teisingai sakė gerbiama G. Burokienė: taip turėjo būti nuo pat pradžių. Tiktai tiek, kad ta nuostata buvo priimta tokiais galbūt mažiau dosniais laikais ir biudžetinės įstaigos įsliuogė į paramos gavėjų ratą, bet šiaip jau šitas instrumentas yra skirtas pilietinei visuomenei remti, niekam kitam, o pilietinei visuomenei remti. Tai yra tam, kad žmogus pasirinktų kokį nors jam svarbų dalyką, svarbią temą ir prisidėtų nepatirdamas kokių nors kaštų, bet panaudodamas savo sumokėtų mokesčių dalį.

Todėl iš tikrųjų tai, kas yra dabar padaryta, yra tai, kas turėjo būti nuo pradžių. O per tuos 20 metų vis dėlto Lietuva tapo daug turtingesne valstybe, dauguma biudžetinių sektorių yra ży-

miai geriau finansuojami. Ir tikrai nėra normalu, kai nevyriausybinėms organizacijoms reikia su biudžetinėmis organizacijomis konkuruoti dėl sumokėtų mokesčių, nes mokesčiais jos ir taip yra finansuojamos. Ačiū tiems, kas palaikė, ir dar kartą, kaip sakė Guoda, – taip turėjo būti nuo pradžių. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiama premjere. Ir J. Džiugelis. Prašau.

J. DŽIUGELIS (*TS-LKDF*). Labai ačiū. Aš norėčiau atkreipti dėmesį, iš tiesų, kolegos, kurie rūpinatės religinių bendruomenių rėmimu, norėčiau atkreipti dėmesį, kad bus galima remti. Bet dar vieną dalyką norėčiau priminti, kad vis dėlto jūs, kaip uolūs bažnyčios rėmėjai, turėtumėte prisiminti, jog yra bažnytinė prievolė – dešimtinė nuo atlyginimo, remti kas mėnesį bažnyčią. Šitos prievolės tikrai niekas neatims.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas kolega. Pagaliau užbaigėme šitą klausimą.

17.40 val.

Gamtinių dujų įstatymo Nr. VIII-1973 2 ir 46 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1737 (*pateikimo tęsinys*)

Darbotvarkės 2-3 klausimas – Gamtinių dujų įstatymo Nr. VIII-1973 2 ir 46 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1737. Norėjau pasiūlyti bendru sutarimu, bet kadangi paleido, tai balsuojame. (*Balsai salėje*) Taip, balsuojame.

Užsiregistravo 110, balsavo 109: už – 108, susilaikė 1. Po pateikimo pritarta. Siūlomi komitetai. Pagrindinis – Ekonomikos komitetas. Siūloma svarstyti birželio 21 dieną. Galime bendru sutarimu pritarti? (*Balsai salėje*) Ir Vyriausybės siūloma skuba. Taip ir išeina. Galime pritarti bendru sutarimu visiems mano išvardintiems dalykams? Ačiū, pritarta.

17.41 val.

Pakeitimo vertybiniais popieriais ir padengtųjų obligacijų įstatymo projektas Nr. XIVP-1719, Civilinio kodekso 4.181, 6.66, 6.953, 6.961 ir 6.968 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1720, Civilinio proceso kodekso 746 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1721, Akcinių bendrovių įstatymo Nr. VIII-1835 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1722, Akcinių bendrovių ir uždarųjų akcinių bendrovių obligacijų savininkų interesų gynimo įstatymo Nr. XII-2443 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1723, Bankų įstatymo Nr. IX-2085 78 ir 83 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1724, Finansinio tvarumo įstatymo Nr. XI-393 2, 77, 91, 94 ir 99 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1725, Finansų įstaigų įstatymo Nr. IX-1068 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1726, Finansų įstaigų įstatymo Nr. IX-1068 2, 4, 44 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo Nr. XIV-766 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1727, Lietuvos banko įstatymo Nr. I-678 42, 43^3 straipsnių ir 1, 3 priedų pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1728, Lietuvos banko įstatymo Nr. I-678 11, 42, 43, 43^1, 43^2, 43^3, 43^7 straipsnių ir 1, 3 priedų pakeitimo įstatymo Nr. XIV-822 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1729, Centrinių kredito unijų įstatymo Nr. XII-2566 61 ir 66 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1730, Su nekilnojamuoju turtu susijusio kredito įstatymo Nr. XII-2769 33 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1731, Vartojimo kredito įstatymo Nr. XI-1253 22^1 straipsnio ir 3 priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1732, Valstybės skolos įstatymo Nr. I-1508 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1733, Kolektyvinio investavimo subjektų įstatymo Nr. IX-1709 80 ir 174 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1734, Juridinių asmenų nemokumo įstatymo Nr. XIII-2221 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1735, Hipotekinių obligacijų ir hipotekinio kreditavimo įstatymo Nr. IX-1746 pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIVP-1736 (*pateikimo tęsinys*)

Darbotvarkės 2-4 klausimas, visas paketas nuo 2-4 iki 2-18 klausimo, – Pakeitimo vertybiniais popieriais ir padengtųjų obligacijų įstatymo projektas Nr. XIVP-1719, Civilinio kodekso, Civilinio proceso kodekso, Akcinių bendrovių, Akcinių bendrovių ir uždarųjų akcinių bendrovių ir

kiti lydimieji projektai. Gal bendru sutarimu po pateikimo? (*Balsai salėje*) Pritarta bendru sutarimu. Siūlomi komitetai: pagrindinis – Biudžeto ir finansų komitetas, dėl kai kurių – Teisės ir teisėtvarkos komitetas, kaip parašyta darbotvarkėje. Galima pritarti? Siūloma svarstyti birželio 21 dieną. Ačiū.

Darbotvarkės 2-5 klausimas. Jau buvo, atsiprašau, balsavome. Viskas. Balsavimų raundas baigtas. (*Balsai salėje*)

17.42 val.

Farmacijos įstatymo Nr. X-709 2, 8, 57 ir 59 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1749, Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1750 (*pateikimo tęsinys*)

Dar 2-8.1 ir 2-8.2 klausimai. Ačiū kolegoms už pastabumą. Farmacijos įstatymo Nr. X-709 2, 8, 57 ir 59 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas ir Sveikatos draudimo įstatymo pakeitimo projektas. Gal bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Pritariame bendru sutarimu. Dabar jau turbūt visi. Komitetai. Socialinių reikalų ir darbo komitetas. (*Balsai salėje*) Taip, taip, taip, tuoj. Siūlomi komitetai: pagrindinis – Sveikatos reikalų komitetas, papildomas – Biudžeto ir finansų komitetas. Siūloma svarstyti birželio 23 dieną. Matau, kolega A. Matulas kažką pasakys. Prašom.

A. MATULAS (*TS-LKDF*). Kolegos, ačiū už pritarimą bendru sutarimu, bet tikrai ne vienam preliminariai daviau pažadą, kad balsuos už tai, kad nebus skubama. Labai svarbus klausimas. Reikia daryti klausymus. Formaliai daryti mes jų nenorime. Reikia…

PIRMININKAS. Tada rudens sesijoje.

A. MATULAS (*TS-LKDF*). Siūlome rudens sesijoje.

PIRMININKAS. Gerai. Galime bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Komitetui tinka. Svarstysime rudens sesijos metu. (*Balsai salėje*) Dabar jau tikrai balsavimų raundas baigtas.

17.44 val.

Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 4, 10, 11, 15, 27, 28, 35, 38, 39, 52, 53, 56, 58, 60, 65, 66, 67, 71, 72, 72^1, 73, 75^3, 77, 85 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 64^1 straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-1769, Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 46, 59, 74, 75, 75^1, 75^2, 75^3, 76, 77, 82, 83 straipsnių pakeitimo, 9 straipsnio pripažinimo netekusiu galios ir Įstatymo papildymo 76^1, 76^2, 83^1 straipsniais pakeitimo įstatymo Nr. XIV-654 3 ir 16 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1770, Valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymo Nr. XIII-198 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1771 (*pateikimas*)

Darbotvarkės 2-6.1, 2-6.2, 2-6.3 klausimai – Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 4, 10, 11, 15 ir kitų straipsnių pakeitimo projektas. Kviečiu mokslo ir sporto ministrę J. Šiugždinienę. O kitas balsavimo raundas bus 18 val. 25 min. Jeigu nebaigsime anksčiau. Prašom, gerbiama ministre.

J. ŠIUGŽDINIENĖ (*TS-LKDF*). Dėkui. Mieli kolegos, siekdami, kad Lietuvos mokslas būtų konkurencingas, o studijos kokybiškos ir prieinamos, atsižvelgę į EBPO ekspertų rekomendacijas, teikiame Seimui parengtus šiuos teisės aktų projektus: Mokslo ir studijų įstatymo pakeitimus, Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo straipsnio pripažinimo netekusiu galios ir įstatymo papildymo 76^1, 76^2, 83^1 straipsniais pakeitimo įstatymo Nr. XIV-654 3 ir 16 straipsnių pakeitimo įstatymo ir Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymo 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektus. Numatomas nuoseklus įstatymų projektų pakeitimų įgyvendinimas iki 2029 metų. Kai kurie svarbūs pakeitimai jau yra įgyvendinami, tai yra suvienodinti reikalavimai stojantiesiems į pirmosios pakopos ir vientisąsias studijas, nepriklausomai nuo jų studijų finansavimo pobūdžio, patobulintas valstybės finansuojamų studijų vietų planavimas, įvestas skatinamasis finansavimas už studijų kokybę, esmingai didinamas mokslo finansavimas, mokslininkų ir dėstytojų atlyginimai.

Teikiamų įstatymų projektų pakeitimai turi du tikslus. Pirmiausia išgryninti mokslo ir studijų institucijų veiklos tikslus, tobulinti mokslo ir studijų sistemos valdymą, gerinti studijų ir mokslo veiklos kokybę ir stiprinti tyrėjų karjeros patrauklumą, įdiegiant Europos Sąjungos tyrėjų karjeros modelį. Pokyčiai reikalingi siekiant aukščiausio lygio mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros, stiprinant pasirengimą studijoms, motyvuojant studentus, sudarant dėstytojams sąlygas nuolat tobulėti ir taikyti veiksmingus dėstymo metodus, modernizuojant studijų aplinką ir infrastruktūrą.

Įstatymų projektų pakeitimais sprendžiamos šios pagrindinės kryptys ir uždaviniai. Pirma, dėl mokslo ir studijų institucijų veiklos krypčių išgryninimo. Šiuo įstatymo pakeitimu išryškinama, kad aukštosiose mokyklose studijos turi būti grindžiamos mokslu, padaroma takoskyra tarp profesinių mokyklų, kolegijų ir universitetų, nustatomi kiekvienai studijų pakopai taikytini MTEP veiklos vertinimo kriterijai ir nustatytas pereinamasis laikotarpis jiems pasiekti. Pavyzdžiui, norint vykdyti bakalauro studijas, aukštoji mokykla turi pasiekti patenkinamą 2 iš 5 balų MTEP lygį atitinkamoje mokslo kryptyje. Siekiant vykdyti magistrantūrą, mokslo lygis turi siekti bent gerą – 3 iš 5 balų, doktorantūrai labai gerą – 4 iš 5 balų. Jeigu du vertinimus iš eilės institucija nepasiekia atitinkamo lygio, negali vykdyti atitinkamų krypčių studijų. Jeigu šalyje nė viena institucija nesiekia reikalingo lygio, yra sudaroma tos mokslo srities stiprinimo programa. Kolegijų atveju mokslo lygio reikalavimai arba balas nesiskiria, tačiau skiriasi vertinimo metodika, čia skiriamas didesnis dėmesys tyrimų praktiniam panaudojimui, verslo užsakymams.

Taip pat įstatymo pakeitimais sudaromos galimybės vykdyti tarpkryptines studijas, suteikiama daugiau laisvės patiems universitetams laisviau planuoti magistrantūros studijų vietas. Taip pat sudaryta galimybė neprarasti finansavimo dėl studentų nubyrėjimo, kai studentų nubyrėjimas tam tikroje studijų krypčių grupėje neviršija 25 %. Tai sudarys galimybes studijų laikotarpiu sutelkti pastangas studijų kokybei užtikrinti, o ne studijų krepšeliui išsaugoti.

Dėl kolegijų stiprinimo. Kolegijose studijos grindžiamos pirmiausia profesionalia praktika ir taikomaisiais MTEP. Įstatyme numatyta, kad ne mažiau kaip pusė dėstytojų turi turėti ne mažesnę kaip trejų metų praktinio darbo patirtį, susijusią su dėstomuoju dalyku, o programose praktiniam rengimui skiriama ne mažiau kaip trečdalis studijų programų apimties. Tai reiškia, kad praktiniam rengimui bus skiriama ne mažiau kaip vieneri metai.

Numatoma tobulinti taikomojo mokslo vertinimo sistemą, įvedant ekspertinį vertinimą ir kolegijose, o nuo taikomojo mokslo vertinimo rezultatų priklausytų ir galimybė vykdyti studijas. Kuo aukštesnė studijų pakopa, tuo aukštesnis MTEP lygmens reikalavimas. Atsiranda galimybė kolegijoms, pasiekusioms gana aukštą taikomųjų MTEP lygį, vykdyti ir tų krypčių profesinės magistrantūros studijas.

Trečia kryptis yra dėl specialistų rengimo valstybei svarbiose, tačiau binarinės sistemos nereikalaujančiose studijų kryptyse. Siekiant telkti resursus, sudaroma galimybė kurti specialistų rengimo ekosistemas, jose būtų rengiami visų lygių atitinkamos srities specialistai. Vyriausybės patvirtintose srityse preliminariai siūlome žemės ūkį, viešąjį saugumą ir jūros mokslus, nes šiose srityse reikalinga brangi infrastruktūra, o specialistų poreikis nėra toks didelis, kad resursai galėtų būti išskaidyti.

Ketvirta kryptis – dėl tyrėjų karjeros patrauklumo didinimo. Siekiame įdiegti tyrėjų karjeros modelį, kuris yra apibrėžtas Europos Sąjungos dokumentu *European Framework for Research Careers*. Jame nustatytos keturios tyrėjų karjerų pakopos ir juo siekiama įteisinti vienodą karjeros kelią visiems tyrėjams. Taip pat eliminuojama teisinio reguliavimo spraga, reglamentuojanti apmokėjimą iš valstybės biudžeto lėšų asmenims, paskirtiems į Lietuvos mokslo tarybos valdybos narius.

Taip pat penkta kryptis – dėl Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo sprendimo įgyvendinimo. Siekiant modernaus ir efektyvaus studijų ir mokslo sistemos valdymo, įgyvendinti Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2018 m. birželio 29 d. nutarimą, pagal kurį Mokslo ir studijų įstatymo 27, 38, 39 straipsniai prieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijos 68 straipsniui, ir, išryškėjus Mokslo ir studijų įstatymo nepakankamumui, patikslinti 27, 28, 38, 39 straipsnius, išsamiau reglamentuojant universitetų ir kolegijų reorganizavimo ir likvidavimo procedūras.

Tai tiek pristatymo. Kolegos, prašom, atsakysiu į klausimus.

PIRMININKAS. Klausimų tikrai yra. Daug klausiančiųjų. Pirmas klausia K. Bartoševičius. Prašom.

K. BARTOŠEVIČIUS (*TS-LKDF*). Laba diena, ponia Šiugždiniene. Iš tikrųjų turbūt pagaliau Seime atsidūrė toks projektas, kuriame numatyta daug svarbių ir aktualių punktų, kuriuos jau seniai turbūt reikėjo įvykdyti Lietuvoje. Mano klausimai turbūt labiau yra apie tuos tyrėjus, apie kuriuos yra užsiminta. Kokių pokyčių yra tikimasi įgaunant kritinę tyrėjų masę?

Ir kitas klausimas. Kas sąlygoja, arba kas nulemia, ganėtinai menką konkurenciją dėl tų tyrėjų pozicijų Lietuvos mokslo sistemoje? Ačiū.

J. ŠIUGŽDINIENĖ (*TS-LKDF*). Dėkui. Įstatymu mes keičiame ir siūlome įdiegti Europos Sąjungos rekomendacijas, tai yra modelį, kuris suvienodinant plačiai taikomas Europos Sąjungos valstybėse, kad galėtų vykti ir judėjimas mokslo srityje tarp įvairių šalių, kad mūsų modelis būtų patrauklesnis ir labiau prieinamas ir užsienio tyrėjams. Pavyzdžiui, įvedamas 6 mėnesių pozicijos paskelbimo laikotarpis, kuomet tikimės, kad taip pat ir lietuviai, gyvenantys užsienyje, turės pakankamas galimybes kandidatuoti į tas pozicijas, nes šiandien tas laikotarpis dažniausiai labai trumpas ir tiesiog nebūtinai palankus užsienyje gyvenantiems mokslininkams pretenduoti ir į Lietuvos mokslo ir studijų institucijas.

Tačiau įstatymas ir karjeros modelis yra tik vienas svarbus klausimas. Mes taip pat turime kitas priemones, kaip doktorantūros vietų skaičiaus didinimą, tai esame numatę, taip pat įtraukimą į mokslo projektus ne tik doktorantų, bet ir magistrantų, studentų, kas yra labai svarbu jiems paklojant ir parodant kelią, kad vis dėlto jie galėtų susidomėti mokslininko karjera. Tai yra papildomas priemonių paketas.

PIRMININKAS. Klausia E. Pupinis. Ruošiasi T. Tomilinas.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Ačiū. Gerbiama ministre, jūs šiek tiek užsiminėte apie tam tikras specialistų rengimo ekosistemas ir apie tai, kad kai kur galima bus atsisakyti binarinės mokymo sistemos aukštojo mokslo. Tai gal galėtumėte paryškinti šias vietas, kuriose iš tikrųjų vietose čia yra daugiausiai problemų? Iš tikrųjų diskusijų turbūt vis tiek susilauksime, bet manau, kad specialistų kai kuriose srityse gal trūksta. Šiuo atveju ar tikrai nebus išardyta sistema ir ar tikrai reikia atsisakyti binarinės mokymo sistemos?

J. ŠIUGŽDINIENĖ (*TS-LKDF*). Taip, tikrai matome sritis, kurios šiandien yra labai reikalingos Lietuvai, tačiau tikrai patiria, sakyčiau, galima net būtų pavadinti tokiu mažėjimu labai drastišku studentų susidomėjimo tomis sritimis. Tiek žemės ūkio srityje, tiek jūrininkystės, taip pat visuomenės saugumo, viešojo saugumo mes matome mažėjantį studentų skaičių. Galėčiau pailiustruoti, kad iš viso visą žemės ūkio mokslo kryptį Lietuvoje per visus kursus mokosi tik apie 1 tūkst. studentų. Jūrininkystės srityje tik apie 500, šiek tiek virš 500. Tikrai matome, kad studentų skaičiai mažėja ir išskaidymas po skirtingus institucijų lygius mums neduoda to efekto, kurį galėtų duoti resursų sutelkimas ir galimybė studentui nuo žemiausio lygmens, net nuo profesinio ugdymo, ateiti į penktąjį ISCED'ą, tai yra į trumpąsias studijas, vėliau, jeigu yra pasiryžimo, studijuoti toliau. Studijuoti profesinį bakalaurą ir toliau, jeigu yra noro, net iki doktorantūros yra atviras kelias. Tai patrauklesnis pasiūlymas ir kur kas patrauklesnis paketas tose srityse, kur tikrai matome nykstantį specialistų skaičių ir nepakankamą infrastruktūrą, todėl galvojame, kad tikrai šiose valstybei svarbiose srityse nereikia binarinės sistemos, reikia sujungti resursus. Taip galbūt mums pavyks sustiprinti ir studijų kokybę, ir turėti geresnius resursus šioje srityje, ką galėtume pasiūlyti jaunimui.

PIRMININKAS. Klausia T. Tomilinas. Ruošiasi S. Tumėnas.

T. TOMILINAS (*DFVL*). Gerbiama ministre, gaila, kad aš girdžiu žodžius, kad galbūt pavyks, kad galbūt pagerinsime. Man kartais atrodo, kad visa mūsų švietimo reformų istorija yra ilgas nesėkmių ruožas. Sprendžiu iš to, kaip atsiliepiama apie sistemą, kaip partijos pasirašo ką programose. Vis dėlto jau turbūt verta retrospektyviai įvertinti, kas buvo daryta ne taip dešimtmečiais, kad mūsų švietimo sistemos yra tokia situacija.

Vis dėlto norisi išgirsti, kas bus be galbūt, kas bus tikrai, ar tikrai pagerės ta situacija, ar tikrai atsiras daugiau besimokančių, ar yra atlikta kaštų ir naudos analizė arba galbūt kita metodika

panaudota, kad būtų galima drąsiai teigti, kad vis dėlto reforma reikalinga? Kartais atrodo, kad mes ant to paties grėblio norime užlipti ir darome reformas dėl reformų.

J. ŠIUGŽDINIENĖ (*TS-LKDF*). Dėkui. Žinote, švietimo sritis tuo ir unikali, kad jos rezultatai pasirodo tik po ilgo laikotarpio. Per tą ilgą laikotarpį, dešimtmetį, tarkim, kai kurie šitie pokyčiai, kurie yra siūlomi, būtų įgyvendinti tik 2028 metais ir jau pradėtų veikti naujas modelis. Garantuoti už būsimas vyriausybes, už būsimus parlamentus aš negaliu, todėl vartoju žodį „galbūt". Bet aš tikiu, kad mūsų siūlymai, jeigu jų bus laikomasi… Juolab kad ir šiandien nauja partija prisijungė prie Nacionalinio švietimo susitarimo, tas labai džiugina, nes ten yra nurodytos pagrindinės kryptys. Jeigu visi laikysimės tų krypčių, tikėtina, rezultatai bus pasiekti. Jeigu kaitaliosime kryptis, tuomet bus sunku tikėtis rezultatų, pasiekimų.

PIRMININKAS. Klausia S. Tumėnas. Ruošiasi E. Rudelienė.

S. TUMĖNAS (*LVŽSF*). Ačiū. Gerbiama ministre, norėčiau, kad patikslintumėte. Gerai, kad atsiranda demokratijos, pasirinkimo abiturientams ir iki 2026 metų bus vienas plius vienas pasirenkamas egzaminas, bet kokia priežastis, kad nuo 2026 metų atsiras vienas plius du, tai yra du pasirenkamieji, kokia priežastis, kad vienu padaugės, kas tai lėmė? Vienas dalykas.

Antras. Ar tos konkursinės eilės, kurias minėjote, nesupriešins jaunimo, ar nebus, kad viena eilė tarsi socialiai pajėgesni, kiti socialiai silpnesni? Antras dalykas.

Trečias. Yra įprasta mūsų magistrantūra, o čia kalbėjote apie kolegijų profesinę magistrantūrą. Ar galios profesinėje magistrantūroje tie patys kriterijai, ar bus tam tikras reikalingas daktarų, profesūros procentas profesinėje magistrantūroje, ar bus ta kartelė žemiau negu įprastoje dabartinėje magistrantūroje? Ačiū.

J. ŠIUGŽDINIENĖ (*TS-LKDF*). Dėkui. Tikrai kartelė nėra žemesnė, nes reikia pasiekti tam tikrą mokslo lygį, kad būtų galima galvoti apie profesinę magistrantūrą. Ir taip pat valstybė… Net ir pasiekus tam tikrą lygį, jeigu kolegija galėtų vykdyti profesinę magistrantūrą, pirmiausia Vyriausybė turėtų nustatyti poreikį, ar toje srityje reikalinga profesinė magistrantūra. Tai yra labai svarbu. Profesinės magistrantūros, kaip sakiau, kartelė nėra žemesnė, bet tai yra tiesiog kitokia magistrantūra, ji daugiau remiasi praktika ir taikomaisiais tyrimais. Taip yra visame pasaulyje, tačiau kartelė tikrai nėra žemesnė, ji tiesiog galbūt yra šiek tiek kitokia.

PIRMININKAS. Klausia E. Rudelienė. (*Balsas salėje*)

J. ŠIUGŽDINIENĖ (*TS-LKDF*). Čia ne šitas teisės akto projektas, tiesiog kitas įstatymas, tai… (*Balsai salėje*)

E. RUDELIENĖ (*LSF*). Galiu jau? Ačiū, posėdžio pirmininke. Ačiū, gerbiama ministre, iš tiesų pagaliau Seimo salėje labai svarbus įstatymo projektas, reikalingas ir iš esmės keičiantis daug sričių, darantis pokytį. Turiu labai konkretų klausimą dėl 25 % nubyrėjimo, kuris yra planuojamas. Universitetams tai yra labai gerai, nes ir dabar yra panašus studentų nubyrėjimo procentas, nebus perskaičiuojamos lėšos, turės daugiau lėšų ir galės įgyvendinti programas, bet kiek papildomai kainuos biudžeto lėšų, gal yra maždaug apskaičiuota, nes jeigu skaičiuotume vien bakalauro studijas, imdami ketverius metus po 25, tai dar vienas finansuojamas kursas prisideda.

J. ŠIUGŽDINIENĖ (*TS-LKDF*). Dėkui už klausimą. Žinote, čia turbūt pagrindinis rūpestis yra kokybė, nes kas vyksta dabar, kai universitetai turi grąžinti lėšas… Čia nėra papildomo finansavimo, tiesiog universitetai turi grąžinti lėšas ir jie taupo kokybės sąskaita. Jie ne… Nubyrėjimas dėl to yra dažnai stipriai mažesnis, negu turėtų būti, nes universitetai tiesiog siekia išlaikyti studijų krepšelį. Mes sakome: žiūrėkite, jūs turite tuos pinigus, jeigu jis nėra didesnis negu 25, fokusuokitės į kokybę, leiskite nubyrėjimą, bet neturime palikti studentų, kurie yra nepasirengę studijoms ir kurie nevykdo studijų reikalavimų. Čia būtent orientacija į kokybę, kad tiesiog universitetai jaustųsi laisviau užtikrindami kokybę. Lėšų tai nekainuos, jie turi tuos pinigus. Jie tiesiog negrąžins.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiama ministre. Jūs atsakėte į visus klausimus. Už nori kalbėti E. Pupinis.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Ačiū. Gerbiami kolegos, iš tiesų turbūt prieš nebuvo, tai galima nekalbėti, bet norėsiu vis dėlto akcentuoti kelis tam tikrus dalykus, nes iš tiesų be mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros sunku įsivaizduoti aukštąjį mokslą. Tai, kad atsiranda tam tikros gradaci-

jos, yra labai šaunu, kad iš tikrųjų ir kolegijos turės užsiimti taikomaisiais tyrimais ir taip parodyti savo rezultatus. Labai svarbu, ką mes daug kartų jau nagrinėjome ir Kaimo reikalų komitete, kad vis dėlto šiek tiek kai kuriose vietose išardome tą sistemą, kur būtinai turi būti ir binarinė sistema, ir padarome perėjimą iš profesinės mokyklos į penktąjį ISCED'ą per kolegijas ir galbūt į aukštąsias mokyklas. Kiekviename slenkstyje žmogus turės pasirinkimą. Jeigu jam nesiseka, jis iš tikrųjų galės pasitraukti, eiti dirbti pagal tam tikrą savo profesiją.

Taip pat čia ir paskutinis buvo klausimas paminėtas, kad iš tikrųjų turbūt netvarka, kai visi aukštosios mokyklos dėstytojai yra nuteikiami būtinai išlaikyti jaunuolius, kurie galbūt labiau kankinasi tose aukštosiose mokyklose, negu siekia išsilavinimo. Iš tikrųjų svarbu, kad vis dėlto ir aukštosios mokyklos eitų kokybės link, kad visi tie, kurie pakliūna į aukštąsias mokyklas, nuo pirmo iki paskutinio kurso siektų tam tikro žinių lygio. Tai pritariu.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas kolega. Balsavimas bus maždaug po 25 minučių.

18.02 val.

Sveikatos sistemos įstatymo Nr. I-552 2 straipsnio pakeitimo, Įstatymo papildymo 51[1] straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-1772 (*pateikimas*)

Kviečiu į tribūną gerbiamą sveikatos ministrą. Darbotvarkės 2-9 klausimas – Sveikatos sistemos įstatymo Nr. I-552 2 straipsnio pakeitimo, įstatymo papildymo 51[1] straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-1772, susijęs su projektais Nr. XIVP-1302 ir Nr. XIVP-1303. Prašau, gerbiamas ministre.

A. DULKYS. Gerbiamas posėdžio pirmininke, gerbiami Seimo nariai, šių metų birželio 1 dieną Vyriausybė pritarė Sveikatos sistemos įstatymo pakeitimo projektui, kuriuo reglamentuojamas pacientų pavėžėjimas. Pacientų pavėžėjimas – tai pacientų iš anksto suplanuota transportavimo paslauga, kai nereikalinga skubi pagalba į ar iš asmens sveikatos priežiūros įstaigos, bei pervežimas tarp skirtingų asmens sveikatos priežiūros įstaigų. Senstant visuomenei tokios paslaugos poreikis ir aktualumas auga. Šiuo metu transportavimo paslauga savivaldybėse pagal socialinių paslaugų katalogą yra nepakankama, nėra bendrų standartų, dėl to pasinaudoti šiomis paslaugomis pacientams yra sudėtinga.

Teisinio reguliavimo siūlymais siekiama Lietuvoje šiuo metu esamą ir veikiančią pacientų transportavimo praktiką paversti sistema, aiškiau reglamentuoti ją ir atitinkamai papildyti. Tai yra sukurti papildomai pavėžėjimo sistemą, kai nereikalinga skubi pagalba, ir papildyti esamą pacientų transportavimo praktiką, aiškiai reglamentuoti dalį savivaldybių šiuo metu teikiamų transporto organizavimo paslaugų vykdant Vietos savivaldos įstatyme įtvirtintą savarankiškąją savivaldybių funkciją pagal socialinių paslaugų katalogą tiek, kiek tai susiję su pacientų transportavimu į asmens sveikatos priežiūros ar iš jų…

Įstatymo projektu kuriamas mišrus valstybės ir savivaldybių pavėžėjimo modelis. Savivaldybės būtų atsakingos už pacientų pavėžėjimą dėl savivaldybių lygiu bazinio paketo teikiamų sveikatos priežiūros paslaugų, o valstybė – dėl regiono ir šalies lygiu teikiamų asmens sveikatos priežiūros paslaugų. Pacientų pavėžėjimas iki gydymo įstaigos ir atgal padės įgyvendinti vieną iš svarbiausių sveikatos sistemos reformos pokyčių – didinti sveikatos paslaugų skaičių savivaldybėse, kad gyventojai savo sveikatos problemas spręstų greičiau ir patogiau. Vadinasi, pavėžėjimas užtikrins geresnį ambulatorinių ir dienos paslaugų prieinamumą, paskatins gyventojus naudotis ambulatorinėmis ir dienos paslaugomis, užtikrins grįžimą namo ir pervežimą tarp skirtingų įstaigų, mažins paslaugų prieinamumo netolygumus tarp skirtingų pacientų grupių.

Pavėžėjimo paslauga bus skirta gyventojams, kurie dėl sveikatos būklės ar socialinių ir ekonominių priežasčių negali naudotis individualiu ar viešuoju transportu, tai yra negali vaikščioti be kitų pagalbos, juda tik su neįgaliojo vežimėlio pagalba, turi kalbos, regos sutrikimų, dėl kurių negali naudotis individualiu ar viešuoju transportu, patiria šalutinį poveikį dėl gydymo ir sveikatos būklės, kelionėje reikalingi neštuvai, deguonis ar kita speciali priežiūros įranga ar panašiai, taip pat tiems, kuriems yra reguliariai atliekamos dializės, vėžio gydymas. Pagal projektą pavėžėjimas bus teikiamas kaip, pirma, specializuota pavėžėjimo paslauga, vadinasi, kai pacientui transportavimo metu reikalinga kvalifikuoto asmens sveikatos priežiūra, pavyzdžiui, greitosios medi-

cinos pagalbos automobilis ar sveikatos priežiūros specialisto pagalba. Antra, nespecializuota pavėžėjimo paslauga, kai pacientui transportavimo metu nereikalinga kvalifikuoto asmens sveikatos priežiūra.

Pavėžėjimo paslaugos bus apmokamos iš trijų finansavimo šaltinių. Visų pirma PSDF, kiek tai susiję su specializuotomis pavėžėjimo paslaugomis, valstybės biudžeto, kai teikiamos nespecializuotos valstybės lygmens paslaugos, ir savivaldybių biudžetų, kai teikiamos nespecializuotos savivaldybių lygmens paslaugos. Bus siekiama nesugriauti jau taikomos savivaldybių praktikos ir taip pat kiek galima panaudoti jau turimus išteklius. Vadinasi, pavėžėjimo paslaugoms organizuoti, koordinuoti bandysime panaudoti jau esamą 1808 numerį, išplėsdami informacinę sistemą reikalingais funkcionalumais. Panaudoti išankstinę pacientų registracijos IPR IS elektroninę sistemą pacientų vizitams identifikuoti, naudoti elektroninius gydytojų siuntimus e. sveikatos sistemoje, taip pat ir esamus išteklius, patirtį savivaldybėse.

Pavėžėjimo paslaugos modelį siūlome įteisinti nuo 2024 m. liepos 1 d. Tokia starto data tikrai yra racionali, nes gydymo įstaigų struktūriniai pokyčiai, dėl kurių tampa aktuali pavėžėjimo paslauga, bus įgyvendinami palaipsniui, o iki to laiko yra numatyta įgyvendinti mažesnės apimties bandomąjį projektą keliuose regionuose, kad įsitikintume pavėžėjimo sistemos efektyvumu ir gebėjimu atliepti augančias ambulatorines ir dienos paslaugas, jų skaičiaus didėjimą, kad galėtume nustatyti ir pašalinti galimus nesklandumus augant paslaugoms savivaldybių mastu apskritai.

Taigi šį projektą prašome svarstyti skubos tvarka ir sujungti su šiuo metu Seime svarstomu sveikatos priežiūros įstaigų tinklo vystymo teisės aktų paketu. Tokią rekomendaciją pateikė ir Seimo Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas. Prašau pritarti. Ačiū.

PIRMININKAS. Gerbiamas ministre, aš atsiprašau, kad kaip posėdžio pirmininkas, bet noriu pasitikslinti, sakėte, kad įgyvendinimas 2024 m. liepos 1 d., ar aš gerai supratau?

A. DULKYS. Taip, nuo 2024 m. liepos 1 d. įsigalioja straipsnio 1 dalis. O dėl 3 straipsnio 2 ir 3 dalių yra atitinkamai kitos datos, kitas įsigaliojimas, nes vykdomas bandomasis projektas.

PIRMININKAS. Tiesiog skuba kam čia reikalinga? Gerai, matysime. Jūsų nori paklausti R. Žemaitaitis. Prašom, nematau salėje. Tada klausia J. Sabatauskas.

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Toks būtų mano bendras vertinimas. Projekto tikslas prieštarauja lūkesčiams, kuriuos jūs formavote agituodami už gydymo įstaigų paslaugų… uždarymą, atsižvelgiant į tai, kad dabartiniu metu paslaugos, kai pacientui transportavimo metu reikalinga kvalifikuota asmens sveikatos priežiūra, realiai finansuojamos ligonių kasų, o nespecializuotą pavėžėjimą savivaldybės ir šiandien gali savo lėšomis paremti. Projektas nieko nepadeda gyventojams tų rajonų, kuriuose siauriname paslaugų teikimą. Projektas numato pokyčius, visų pirma palankius didmiesčių gyventojams, ir tai didins skirtumus tarp Lietuvos regionų. Projektas nėra… *a priori* numato dar privačių tiekėjų įtraukimą, o tai indikuoja korupcijos riziką. Projektas nėra pagrįstas priešprojektiniais skaičiavimais. Autoriai kalba apie bandomuosius tyrimus. Nemeluokite, jeigu pažadėjote padėti kaimiškiems regionams, nuo jų ir pradėkite. Žinote, kiek dėl gydymo įstaigų padalinių uždarymo teks papildomų kelionių į regioninius, nacionalinius centrus. Žinote apytikslę pavėžėjimo trukmę bei kelionių kainą. Lengvai galite apskaičiuoti pavėžėti reikalingų automobilių skaičių ir numatomo projekto finansinius kaštus. Nupirkite reikiamus automobilius, skirkite būtinas lėšas.

PIRMININKAS. Kolega, laikas.

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Tačiau…

PIRMININKAS. Prašom atsakyti.

A. DULKYS. Ačiū už klausimą. Jūsų teiginiuose yra labai daug netiesos. Visų pirma būtent šita paslauga yra inicijuojama, nes kaip tik mažose ir vidutinėse savivaldybėse augs ambulatorinių ir dienos paslaugų skaičius. Šiuo metu pavėžėjimas kaip tokia atskira paslauga sveikatos sistemoje apskritai yra nereglamentuota ir tai yra labai negerai. Ir šiuo metu savivaldybėms tenka našta dėl pačių įvairiausių pavėžėjimų, pavyzdžiui, vežiojimo dėl dializės ir taip toliau. Šiuo atveju įstatymo projektas suteiks galimybę įvesti sistemą ir savivaldybėms toliau teks rūpintis tik nespecializuotomis paslaugomis, o specializuotos paslaugos kaip tik bus sistemiškai, aiškiai ir skaidriai patenkančios į vieną tokią struktūrą ir bus tos paslaugos teikiamos.

Dabar aš nežinau, ar jūs manote, kad yra daugiau skaidrumo, kai gydymo įstaigos pervežinėja pacientus iš vienos įstaigos į kitą, vienos naudojasi savo automobiliais, kitos samdo. Šitie kaštai yra naudojami iš gydymo įstaigų lėšų ir tiesiog įtraukiami į paslaugų įkainius, bet nėra tokių kaip atskirų įkainių, kas yra numatyta, kad bus apskaičiuota visiems atvejams aiškūs, skaidrūs įkainiai ir už visas tas paslaugas bus apmokama.

Tai tikrai nepainiokite. Gana jau pridaryta savivaldybėms daug bėdų sveikatos apsaugos sistemoje, galų gale padarykime įstatymus, kurie iš tikrųjų joms padėtų. Tai yra labai reikalinga paslauga būtent mažoms ir vidutinėms savivaldybėms ir tai bus reikšmingas mūsų indėlis. Jeigu neklystu, galime planuoti, kad reikės apie 14 mln. eurų tiems metams. Yra reikalingi bandomieji projektai tam, kad mes įsitikintume, nes dabar niekas nežino, kiek iš tikrųjų tokių paslaugų gali reikėti ir kaip apskaičiuoti. Ir tai bandomųjų projektų metu bus kaip tik ir apskaičiuota. Ačiū.

PIRMININKAS. Klausia L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas ministre, pratęsdama jūsų pasisakymą, aš galiu pasakyti, kad ir šiandien savivaldybės, pavyzdžiui, dėl dializės, kai reikia nuvežti pacientus kas antrą dieną ar pagal poreikį, tai socialinių paslaugų tarnyba tą paslaugą jau vykdo.

Mano yra kitas klausimas. Pirma, kur bandomieji projektai? Ir aš tikiuosi, kad jūs galbūt pasidalinsite gerąja patirtimi ir tie regionai mums pateiks savo siūlymus ir kas yra taisytina šiame projekte.

Ir antras klausimas. Valstybės ir savivaldybių lygmens specializuotas pavėžėjimas yra iš Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto lėšų, o kur yra valstybės lygmens, tai yra konkrečiai iš biudžeto. Tai norėčiau paklausti. Kai skaitau Sveikatos įstatymą, lyg ir nematau Sveikatos įstatyme, kad pavėžėjimo paslaugos būtų apmokamos iš Privalomojo sveikatos draudimo fondo. Ačiū.

A. DULKYS. Ačiū už jūsų klausimą. Mes pasitikrinome visos Lietuvos mastu šitą paslaugą. Jums teko laimė matyti pavyzdžius, kai savivaldybės turi šitą dalyką ir pakankamai gerai su tuo tvarkosi. Štai dėl šitos priežasties, rengdami šitą įstatymo projektą, mes labai daug diskutavome, svarstėme įvairias alternatyvas, nes buvo alternatyva daryti nacionalinę, tokią valstybės mastu organizuotą sistemą. Buvo alternatyva tai daryti tik per savivaldybes, tačiau būtent įvertinę, kad kai kurios savivaldybės turi neblogai veikiančias praktikas, mes sutarėme ir siūlome mišrų modelį, kur tomis atsakomybėmis yra pasidalinama. Dar kartą džiaugiuosi, kad jūs turite pavyzdžių, kur tai yra gerai, deja, valstybės mastu yra daugybė savivaldybių, kuriose tas nėra fiksuota, nėra reglamentuota, ką ten turi vežti, ir taip toliau.

Apmokėjimas: atitinkamai yra įstatymo 6, 7 ir 8 punktai. Būtent fiksuojama, kad pats pavėžėjimo koordinavimas, valstybės lygmens specializuotų pavėžėjimo paslaugų organizavimas, bet ne teikimas, valstybės lygmens nespecializuotų pavėžėjimo paslaugų organizavimas ir teikimas apmokami iš Sveikatos apsaugos ministerijai skiriamų biudžeto asignavimų, ir čia mes jau numatėme bent jau bandomuoju etapu 9 mln. eurų iš atitinkamo projekto, ateityje taip ir bus toliau, kaip sako, planuojama. O valstybės ir savivaldybių lygmens specializuotų pavėžėjimo paslaugų teikimas apmokamas vien iš PSDF.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia A. Sysas.

A. SYSAS (*LSDPF*). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas ministre, jūs išvardinote, kam bus pavėžėjimo paslauga. Bet kaip bus su tais gyventojais, kurie neturi transporto, neturi viešojo susisiekimo, kaip jiems, sustambinus sveikatos įstaigas, patekti į jas? Ar pavėžėjimo paslauga jiems nebus taikoma? Ačiū.

A. DULKYS. Labai geras klausimas. Ačiū už klausimą. Būtent jiems ši paslauga ir bus taikoma. Ir pristatę komitetuose mes jau visą šį sąrašą pateikėme. Vyriausybės nustatyta tvarka bus išdėliota, bet galiu jums tikrai patvirtinti, kad būtent tokiems žmonėms ir teikiama paslauga. Tik skirtumas yra tas, kad savivaldybės rūpinsis ta dalimi, kur patenka į savivaldybių bazinį paketą, savivaldybės ribose, *maximum* šalia esanti savivaldybė, o valstybės mastu bus tarp gydymo įstaigų ir iš savivaldybių, jeigu reikia žmogui važiuoti į regionus ar kitus didžiuosius centrus. Taip suorganizuota sistema. 1808 telefono principas padės šias sistemas dar ir integruoti, kad žmonės patirtų mažiau neaiškumų.

Todėl finansavimas labai aiškiai struktūrizuotas ir yra skiriamas vienu atveju pagal socialinį katalogą, kitu atveju – iš PSDF, trečiu atveju – iš valstybės biudžeto. Man atrodo, kad labai aiškiai ir gerai sudėliota.

Noriu padėkoti ir Savivaldybių asociacijai, ir Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetui už tai, kad mums tikrai padėjo tą algoritmą parengti.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia O. Leiputė.

O. LEIPUTĖ (*LSDPF*). Dėkoju, pirmininke. Gerbiamas ministre, aš norėčiau paklausti dėl Teisės departamento išvadų. Ką jūs manote apie tai, ką jie rašo trečioje išvadoje, kad kalbama apie valstybės ir savivaldybės lygmenis, tačiau vertinat tokį siūlymą pabrėžtina, kad projekte nėra jokių kriterijų ar reikalavimų, įgalinančių nustatyti, kokiais atvejais arba kokiomis sąlygomis ar aplinkybėmis pavėžėjimas turėtų būti organizuojamas atitinkamu lygmeniu? Atsižvelgiant į tai, kad pavėžėjimas valstybės bei savivaldybių lygmeniu skirsis ir jo organizavimo, ir vykdymo, ir apmokėjimo aspektais. Kaip, kodėl, ką jūs manote apie tai, kodėl nėra kriterijų ir net Teisės departamentas rašo jums tokią pastabą?

A. DULKYS. Manau, galėsime komitete aptarti, bet iš principo įstatymu yra būtent įgaliojama Vyriausybė. Konkrečius pavėžėjimo atvejus, organizavimo, koordinavimo ir kitus dalykus, įskaitant apmokėjimo tvarką, nustato Vyriausybė, nes čia yra daugybė smulkių ir detalių aspektų, kuriuos visus konkrečiai į įstatymo turinį, matyt, būtų sudėtinga įrašyti. Bet įstatyme turi būti labai aiškiai išskirti ir aiškiai apibrėžti du pavėžėjimo variantai: specializuota pavėžėjimo ir nespecializuota paslauga, kur yra labai aišku, ar reikia sveikatos priežiūros specialistų įrangos ir kitų pagalbos, ar nereikia.

Ta patirtis yra žiūrėta ir iš kitų šalių. Buvo žiūrėtas ir prancūziškas modelis, ir belgiškas, ir vengriškas. Mūsų dabar yra artimiausias Jungtinės Karalystės, sakykime, variantui. Būtų galima nuspėti, kad apie 50 % visų paslaugų sudarys planinės, ambulatorinės ir dienos paslaugos, apie 30 % bus jau tos įprastos įvairios dializės ir kiti dalykai, na, o tarp įstaigų ir namo, matyt, irgi apie 15–20 %. Taip galime nuspėti. Todėl darome bandomąjį projektą, norime įsitikinti, kaip tiksliai bus, ir išbandyti.

PIRMININKAS. Ačiū, ministre, jūs atsakėte į visus klausimus. Nuomonės už. Gal galiu paprašyti kolegų nekalbėti, laikas klausti baigėsi. Jūs kažkaip šiandien mane taisote, dešinė pusė. (*Balsai salėje*) Bet gerai. Aišku, supratau. Ačiū, gerbiamas ministre.

Už kalba J. Sejonienė.

J. SEJONIENĖ (*TS-LKDF*). Dėkui, gerbiamas posėdžio pirmininke. (*Balsai salėje*) Labai ačiū, gerbiamas komiteto pirmininke, kad pažadinote, pakėlėte nuo telefono. Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke.

Aš noriu pasakyti, kad šitas projektas yra labai svarbus. Iš tiesų manau, kad dabar teikiamas visas reformos projektas daugiausia nerimo savivaldybėms sukelia būtent dėl to, kad dauguma savivaldybių negali užtikrinti įvairių specialistų paslaugų, ypač tų, kurių žmonėms reikia skubiais atvejais. Juos tenka nuvežti iki įstaigų, ten jiems atliekami tyrimai, ne visada paaiškėja, kad jie turėtų būti hospitalizuojami, o grįžti namo žmonėms tokiais atvejais yra labai sudėtinga, ypač jeigu jiems nereikia specializuotos medicininės priežiūros, tai yra jiems nereikia GMP. Man atrodo, kad nustatoma tvarka, kaip už tokias paslaugas turėtų būti mokama, yra didžiausia pagalba savivaldybėms ir didžiausia pagalba Lietuvos žmonėms. Jie galės būti ramūs, jeigu negali grįžti GMP automobiliu, nėra tokio poreikio, jeigu jie neturi savo transporto ar jų negali kas nors iš artimųjų pavežti. Tai yra priemonė, kuri pagelbės jiems grįžti namo, apskritai užtikrins paslaugų prieinamumą. Ne visos paslaugos gali ir turi būti teikiamos kiekvienoje savivaldybėje, pavyzdžiui, niekada neturėsime neurochirurgo, nežinau, kokioje nors mažoje savivaldybėje, nutolusioje, tokio poreikio nėra. Žmogus galės saugiai nuvažiuoti ir grįžti (ypač) į savo namus.

Tai yra labai svarbu, todėl prašau palaikyti šitą projektą. Man atrodo, tai yra mūsų medicinos reformos esmė, apskritai esmė, kaip turėtų būti organizuojamos sveikatos priežiūros paslaugos. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Prieš kalba D. Kepenis.

D. KEPENIS (*LVŽSF*). Dėkoju. Iš tikrųjų gerai, kai žmonėmis rūpinamės, kai juos pavežame, ypač jeigu vežame gydytis. Bet čia nekalbama apie gydymą, kalbama apie sveikatos priežiūrą,

netgi parašyta, kad pavežame tada, kai nereikalinga skubi medicininė pagalba, daugiau čia nekalbama apie medicininę pagalbą. Vien tik pavėžėjimas ir sveikatos priežiūra. Būtent šioje vietoje aš matau pačią didžiausią šios pataisos ydą. Tikrai Lietuvos sveikatos sistemai mes dėmesio neturime laiko skirti, o imituojame veiklą ir ją kažkodėl vadiname sveikatos priežiūra. Aš manau, kad Sveikatos sistemos įstatymas kaip tik pirmiausia turi rūpintis, kad Lietuvoje atsirastų tikroji sveikatos sistema. Jeigu mes čia įrašytume tokias sąvokas kaip „vežame žmogų gydyti“, „vežame žmogų pas daktarus“ ir taip toliau, būtų visiems aišku, o dabar vežame kažką pažiūrėti.

Aš labai linkiu Sveikatos ministerijai vieną kartą pradėti susigaudyti dėl terminų, ką jais norima pasakyti, ir kur jie žmones veža. Kai tik mes pasakysime, kad vežame žmogų gydytis, jam reikalinga medicininė pagalba, visiems bus aišku, ką čia daro. Tada Sveikatos sistemos įstatymas pradės rūpintis tikrąja žmonių sveikata, atsiras poreikis kalbėti apie žmonių fizinį aktyvumą, apie jų mitybą, apie dvasinę ramybę. O dabar tiems reikalams pinigų nėra, pusė mūsų jaunimo netinka karinei tarnybai vien todėl, kad mes sujaukiame sąvokas ir vadiname daiktus ne savo vardais. Aš raginu pavadinti daiktus savo vardais ir įrašyti terminus „gydymas“, „medicininė priežiūra“ ir taip toliau. Gal nuo tada ir pradėsime Lietuvoje kurti tikrąją sveikatos sistemą. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas kolega. Balsavimas jau tuoj, netrukus.

18.25 val.

Seimo nutarimo „Dėl kreipimosi į Lietuvos Respublikos Konstitucinį Teismą su prašymu ištirti, ar Lietuvos Respublikos Prezidento 2022 m. kovo 29 d. dekreto Nr. 1K-913 „Dėl teikimo Lietuvos Respublikos Seimui skirti Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėją“ 1 straipsnis neprieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijai ir Lietuvos Respublikos teismų, Lietuvos Respublikos valstybės ir tarnybos paslapčių įstatymams“ projektas Nr. XIVP-1741 (*pateikimas*)

Darbotvarkės 2-12 klausimas. Gerbiamas Vytautai, lyg nebeaktualus šitas klausimas? Aktualus. Jūsų teisė. Seimo nutarimo dėl kreipimosi į Lietuvos Respublikos Konstitucinį Teismą su prašymu ištirti, ar Lietuvos Respublikos Prezidento 2022 m. kovo 29 d. dekreto Nr. 1K-913 „Dėl teikimo Lietuvos Respublikos Seimui skirti Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėją“ 1 straipsnis neprieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijai ir taip toliau projektas Nr. XIVP-1741. Prašau.

V. BAKAS (*DFVL*). Gerbiami kolegos, iš tiesų Seime yra įregistruotas nutarimo projektas kreiptis į Konstitucinį Teismą, kad Konstitucinis Teismas įvertintų, ar Prezidento dekretas, kuriuo jis teikia pono E. Šileikio kandidatūrą, neprieštarauja Konstitucijai. Žinote, svarsčiau, ar atsiimti šį projektą, bet, ko gero, šitas klausimas susijęs ne tik su ponu E. Šileikiu. Iš principo debatuose ir diskusijose dėl šio nutarimo, matyt, mes pamatėme, kad yra tam tikrų nesusipratimų arba spragų, dėl kurių gali kilti problemų ateityje. Tam, kad mes labai aiškiai galėtume atsakyti į klausimus, ar gali būti į teismų teisėjų pareigas teikiamas kandidatas, kuris nėra nustatyta tvarka pateikęs informacijos apie savo sveikatos būklę, taip pat apie teisę dirbti su įslaptinta informacija, visgi atitinka Konstituciją… Todėl šitas klausimas yra aktualus ir aš siūlyčiau Seimui pritarti po pateikimo, svarstyti ir priimti šį nutarimą, ir vis dėlto kreiptis į Konstitucinį Teismą.

Galbūt aš taupydamas laiką praleisiu tą kalbą, kurią buvau parengęs tam atvejui (aš matau, ministre), bet vis tiek noriu pasakyti keletą žodžių apie teisinį argumentavimą. Čia pretendentas, buvęs Konstitucinio Teismo teisėjas, kalbėjo apie tai, kad nei Konstitucija, nei įstatymai nenumato prievolės kandidatui tikrintis. Bet štai mažiausiai trys Konstitucijos straipsniai, dėl kurių atitikimo siūlau kreiptis nutarimu į Konstitucinį Teismą, numato, kad visgi sveikatos patikra ir pareiga dirbti su įslaptinta informacija kildinama iš pačios Konstitucijos. Taigi, mano nuomone, mano, D. Griškevičiaus ir T. Tomilino, kurie teikia šį projektą, pats Prezidento dekretas, kuriuo jis teikia pono E. Šileikio kandidatūrą, prieštarauja visų pirma Konstitucijos 115 straipsnio 3 punktui, kur kalbama, kad teisėjas atleidžiamas iš pareigų dėl sveikatos būklės. Todėl darytina išvada, kad pagal Konstituciją teisėju negali būti asmuo, kuris negali atlikti teisėjo pareigų dėl sveikatos būklės. Šiuo atveju mes neturėjome galimybės įsitikinti, ar ta sveikatos būklė atitinka.

Teismų įstatymo 53^1 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad „pretendentų į teisėjus sveikatos patikrinimas atliekamas prieš laikant pretendentų į teisėjus egzaminą.“

Taip pat 53^1 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad „reikalavimus pretendentų į teisėjus ir teisėjų sveikatai ir pretendentų į teisėjus ir teisėjų sveikatos tikrinimo tvarkos aprašą tvirtina sveikatos apsaugos ministras ir teisingumo ministras, suderinę su Teisėjų taryba.“ Toks įsakymas yra. Jis suderintas su Teisėjų taryba ir numato privalomą sveikatos patikrą. Taip pat tai numato aprašo 3 ir 4 punktai.

Dabar kalbant apie teisę dirbti su valstybės paslaptį sudarančia informacija. Konstitucijos 112 straipsnio 6 dalyje numatyta lojalumo pareiga valstybei. Konstitucinio Teismo išaiškinimai dėl valstybės besąlyginio pasitikėjimo asmeniu, kuriam yra suteikiama teisė dirbti ar susipažinti su valstybės paslaptį sudarančia informacija, bei Valstybės ir tarnybos paslapčių įstatymo 18 straipsnio 8 dalyje imperatyviai numatytas reikalavimas atlikti pretendento į teisėjus lojalumo patikrą.

Taigi, gerbiami kolegos, aš tikrai kviečiu balsuoti dėl šio nutarimo ir prašyti Konstitucinio Teismo išaiškinti tuos prieštaravimus, kad mes galėtume būti ramūs, ateityje nekiltų įtampų, būtų aiški paskyrimo procedūra ir mes galėtume priimti sprendimus. Jeigu būtų klausimų, atsakyčiau.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas kolega, bet, deja, klausiančių nėra. Nuomonės už, prieš? Prieš nori kalbėti A. Širinskienė. Prašom. Nėra. Prieš kalbančių nėra. Balsuojama bus jau netrukus.

18.31 val.

Seimo rezoliucijos „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 metų veiklos ataskaitos“ projektas Nr. XIVP-1667(2) (*priėmimas*)

Dar vienas šios dienos darbotvarkės neapsvarstytas yra rezervinis 1 klausimas – Seimo rezoliucijos „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 metų veiklos ataskaitos“ projektas Nr. XIVP-1667(2). Teikėjas – E. Gentvilas. Pranešėjas – A. Vyšniauskas. Prašau.

A. VYŠNIAUSKAS (*TS-LKDF*). Sveiki, kolegos. Rezoliucija nuo tos pirminės rezoliucijos, kuri buvo svarstyta prieš keletą savaičių, skiriasi tik vienu sakiniu pačioje pabaigoje – pridėta, kad siūloma Lietuvos Respublikos Vyriausybei organizuojant 2022 metų veiklą atsižvelgti į 2021 metų veiklos ataskaitą svarstant Seimo narių išsakytas dalykines pastabas ir pasiūlymus. (*Balsai salėje*) Taip ir buvo sutarta.

PIRMININKAS. Ačiū. Kaip suprantu, alternatyvių pasiūlymų nebuvo. Iš karto einame prie priėmimo stadijos ir pradedame balsavimo procedūrą. Dėl motyvų nei už, nei prieš nėra. Kas už tokią rezoliuciją, prašom balsuoti.

Šios rezoliucijos priėmimas

Užsiregistravo 89, balsavo 89: už – 63, prieš – 8, susilaikė 18. Rezoliucijai pritarta. (*Balsai salėje*) Rezoliucija priimta. (*Gongas*) Ačiū.

18.33 val.

Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 4, 10, 11, 15, 27, 28, 35, 38, 39, 52, 53, 56, 58, 60, 65, 66, 67, 71, 72, 72^1, 73, 75^3, 77, 85 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 64^1 straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-1769, Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 46, 59, 74, 75, 75^1, 75^2, 75^3, 76, 77, 82, 83 straipsnių pakeitimo, 9 straipsnio pripažinimo netekusiu galios ir Įstatymo papildymo 76^1, 76^2, 83^1 straipsniais pakeitimo įstatymo Nr. XIV-654 3 ir 16 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1770, Valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymo Nr. XIII-198 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1771 (*pateikimo tęsinys*)

Grįžtame prie 2-6.1, 2-6.2, 2-6.3 klausimų paketo. Mokslo ir studijų įstatymo nemažai straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1769. Prašom balsuoti. Pateikimas. (*Šurmulys salėje*)

Užsiregistravo 91, balsavo 91: už – 75, prieš nėra, susilaikė 16. Po pateikimo pritarta. Vyriausybė siūlo svarstyti skubos tvarka. Galime pritarti bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Galime. Ačiū.

Siūlomi komitetai. Pagrindinis – Švietimo ir mokslo komitetas. Siūloma svarstyti birželio 21 dieną. Galima bendru sutarimu? Ačiū.

18.34 val.

Sveikatos sistemos įstatymo Nr. I-552 2 straipsnio pakeitimo, Įstatymo papildymo 51[1] straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-1772 (*pateikimo tęsinys*)

Darbotvarkės 2-9 klausimas – Sveikatos sistemos įstatymo Nr. I-552 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1772. (*Balsai salėje*) Gal galima pasiūlyti bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Ne. Gerai. Aš tik noriu pasitikslinti. Čia yra, klausiau ministro, siūloma skubos tvarka, o įsigaliojimas nuo 2024 metų kažkurios dienos. Jeigu premjerė patikslintų, tuomet būtų labai aišku. Ačiū.

I. ŠIMONYTĖ (*TS-LKDF*). Labai ačiū, posėdžio pirmininke. Skubos mes prašome, nes reikėtų prijungti prie to paketo, kurį Seimas jau pradėjo svarstyti, kadangi tai yra susiję klausimai. Kai buvo pateiktas tas paketas, buvo dažnai keliamas klausimas būtent dėl šio aspekto. Iš esmės juos reikėtų kartu svarstyti. Tam, kad prisivytų jau svarstomą paketą, yra Vyriausybės prašymas.

PIRMININKAS. Supratau. Labai jums ačiū. Yra skubos tvarka. Siūlomi komitetai: Sveikatos reikalų komitetas, papildomas – Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas. Svarstyti birželio 14 dieną. (*Balsai salėje*) Kaip sakote? J. Razma. Minutėlę, atsiprašau.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, ar tikrai spės papildomas komitetas apsvarstyti? Ar būtinai reikia?

PIRMININKAS. Toks yra projektas darbotvarkės, aš turiu atsiklausti.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Aš galvoju, gal Sveikatos reikalų komitete viską išspręsime.

PIRMININKAS. Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas pasakys: jūs norite ar nenorite?

R. JUŠKA (*LSF*). Norime ir svarstysime, duosite, neduosite. Tai susiję su savivalda, mes neužlaikysime, mes jau numatėme kitą savaitę.

PIRMININKAS. Gerai. Kadangi yra siūlymas nepritarti dėl Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto, dėl Sveikatos reikalų komiteto pritariame bendru sutarimu, taip? (*Balsai salėje*) Galime pritarti bendru sutarimu dėl skyrimo pagrindiniu komitetu Sveikatos reikalų komitetą. (*Balsai salėje*) Tuoj. Gerai, tada E. Sabutis, Liudvikas iš dešinės. Prašom.

E. SABUTIS (*LSDPF*). Pirmininke, jūs puikiai girdėjote, kad buvo noras balsuoti, o dabar jau komitetus…

PIRMININKAS. Aš tai ir noriu pasiūlyti.

E. SABUTIS (*LSDPF*). Gal iš pradžių balsuokime.

PIRMININKAS. Aš tai ir noriu pasiūlyti. Turbūt nėra ginčų, kad Sveikatos reikalų komitetas pagrindinis. Dabar kyla klausimas dėl papildomo. Gerai, teikiu balsuoti. Gerbiamas Antanai, dar kartą.

A. MATULAS (*TS-LKDF*). Gerbiamas pirmininke, aš irgi taip supratau, kad nebuvo pritarimo bendru sutarimu ir jūs lyg pasakėte, kad bus balsavimas. Tai galbūt pasitikslinkite su patarėju, ar tikrai buvo pritarta bendru sutarimu, nes man atrodo, kad nebuvo pritarta. Tada jau svarstysime, kokiuose komitetuose ir kada, nes kolega yra teisus.

PIRMININKAS. Tvarka. Supratau. Kas už tai, kad pagrindinis komitetas būtų Sveikatos reikalų komitetas? Prašom. (*Balsai salėje*) Gerai, aš taip ir supratau. Aš buvau supratęs, kad… Gerbiami kolegos, minutėlę! Buvau supratęs, kad dėl Sveikatos reikalų komiteto pritarta bendru sutarimu. (*Balsai salėje*) Gerai, supratau. Ačiū. Siūlau, kas už tokį projektą, prašom balsuoti. Atsiprašau.

Dabar tikrai bus aišku. Balsavo 91 Seimo narys: už – 77, prieš – 3, susilaikė 11. Pritarta po pateikimo, vadinasi, jūs buvote teisūs.

Ir dabar dėl komitetų. Kaip pagrindinis siūlomas Sveikatos reikalų komitetas. Reikia dėl to balsuoti? (*Balsai salėje*) Nereikia. Pritarta bendru sutarimu. Kaip papildomas yra siūlomas Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas. Kas už tokį sprendimą, prašom balsuoti.

Nepritarta skirti Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetą kaip papildomą. Vienu balsu. Siūloma svarstyti birželio 14 dieną. Galime bendru sutarimu? Ne. Balsuojame dėl 14 dienos. (*Balsai salėje*) Už 14 dieną.

Pritarta. 66 – už, 13 – prieš, 12 susilaikė. Svarstoma birželio 14 dieną.

18.40 val.

Seimo nutarimo „Dėl kreipimosi į Lietuvos Respublikos Konstitucinį Teismą su prašymu ištirti, ar Lietuvos Respublikos Prezidento 2022 m. kovo 29 d. dekreto Nr. 1K-913 „Dėl teikimo Lietuvos Respublikos Seimui skirti Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėją“ 1 straipsnis neprieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijai ir Lietuvos Respublikos teismų, Lietuvos Respublikos valstybės ir tarnybos paslapčių įstatymams“ projektas Nr. XIVP-1741 (*pateikimo tęsinys*)

Darbotvarkės 2-12 klausimas, paskutinis šios dienos balsavimas, – Seimo nutarimo dėl kreipimosi į Lietuvos Respublikos Konstitucinį Teismą projektas Nr. XIVP-1741. Prašau balsuoti.

Užsiregistravo 88, balsavo 86: už – 59, prieš – 11, susilaikė 16. Seimo nutarimui po pateikimo pritarta. Siūlomi komitetai. Pagrindinis – Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Siūloma svarstyti šią sesiją ar rudens? Nereikia skubos. Rudens, V (rudens) sesijoje siūlo. Gerai, J. Razma pasiūlys.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos… (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Atsiprašau, ne tą.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Ši problema vis tiek iškilo šioje sesijoje. Kaip nors reikia užbaigti ir rudenį nebegrįžti prie tų temų. Tikrai nėra problemų. Teisės ir teisėtvarkos komitetas apsvarstys, jei ne šią, kitą savaitę, ir kokią ten 21 ar 23 dieną mes galime planuoti tą svarstymą Seime.

PIRMININKAS. Galime fiksuoti birželio 23 dieną? (*Balsai salėje: „Gerai.“*)

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Geriau 21 dieną, nes antradienį daugiau svarstymų.

PIRMININKAS. Gerai, 21 dieną. Bendru sutarimu 21 dieną. Ačiū.

Ir pagaliau baigiame. Registruojamės dar sykį ir…

Gerbiami kolegos, užsiregistravo 84. Birželio 7 dienos popietinis posėdis baigtas. (*Gongas*) Ačiū. Gero vakaro visiems.

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

IV (PAVASARIO) SESIJOS
NENUMATYTO POSĖDŽIO NR. 178
STENOGRAMA

2022 m. birželio 8 d.

Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkė V. ČMILYTĖ-NIELSEN

PIRMININKĖ. Labas rytas, gerbiami kolegos, pradedame birželio 8 dienos nenumatytą Seimo posėdį. (*Gongas*) Kviečiu registruotis.

Užsiregistravo 56 Seimo nariai.

Nenumatyto Seimo posėdžio darbotvarkė yra patvirtinama Valdyboje, todėl nekeistina.

8.01 val.

Seimo nutarimo „Dėl interpeliacijos Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministrui Kęstučiui Navickui“ projektas Nr. XIVP-1781 (*pateikimo tęsinys, svarstymas ir priėmimas*)

Taigi kviečiu pradėti pirmąjį klausimą ir į tribūną kviečiu A. Vyšniauską. Tęsiame Seimo nutarimo „Dėl interpeliacijos Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministrui Kęstučiui Navickui“ projekto Nr. XIVP-1781 svarstymą.

A. VYŠNIAUSKAS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, vakar susirinkusi grupė specialiai interpeliacijos atsakymams vertinti nusprendė siūlyti Seimui, kad ministro atsakymai tenkina, yra priimtini.

PIRMININKĖ. Dėkoju už pristatymą. Užsirašiusių klausti nėra. Po pateikimo motyvų nėra. Einame prie svarstymo stadijos.

Diskusijoje užsirašiusių kalbėti taip pat neturime. Dėl motyvų užsirašiusių nėra.

Priėmimo stadija. (*Balsai salėje*) J. Razma – motyvai už.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, iš tikrųjų reikia pritarti komisijos pasiūlytam nutarimui, kuriuo siūloma pritarti ministro atsakymams. Visų pirma reiktų pasakyti, kad opozicijos klausimais išsakyti priekaištai buvo nerimti, kai kurie ir neteisingi. Pavyzdžiui, ministras buvo užsipultas neva gavo labai daug pastabų dėl Europos Komisijai pateikto strateginio plano, tai ministras nesunkiai įrodė, kad pagal gautų pastabų skaičių yra vienas iš mažiausių atvejų tarp visų šalių, kad yra šalių, gavusių dvigubai daugiau tų pastabų, bet ten kažkodėl niekas interpeliacijų ministrams nereiškia už tokių dokumentų parengimą ir pateikimą. Kažkokių labai konkrečių priekaištų mes neišgirdome ir iniciatorių pasisakymuose. Bene pirmas atvejis, kai man kaip posėdžio pirmininkui teko net ieškoti iniciatorių ir šiek tiek atidėti patį procesą. Matome, kad ta interpeliacija kažkaip dirbtinai suorganizuota galbūt išgirdus, kad tarp valdančiųjų yra turbūt vienas kitas, kuris irgi pamurma kažko nepatenkintas. O ministras, manau, girdi kritiką. Sakykime, buvo kritika dėl pradžioje suformuotos politinės ministerijos vadovybės, ji dabar tikrai pakoreguota, kad būtų labiau atstovaujama žemdirbiams. Aš manau, kad ir į kitas dalykines pastabas ministras reaguos ir toliau tegul sėkmingai darbuojasi.

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos, daugiau dėl motyvų užsirašiusių nėra. Pagal mūsų darbotvarkę balsavimas buvo numatytas nuo 8 val. 40 min., bet galbūt su kolegomis galime sutarti, kad balsuojame iš karto. Bendru sutarimu negalime.

Prašau. J. Razma per šoninį mikrofoną.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Pirmininke, aš manau, klausimas svarbus. Kad nebūtų kokių nors priekaištų dėl procedūrinių pažeidimų, darbotvarkė patvirtinta Valdybos ir mes turime jos paisyti. Juo labiau kad dabar ministras gali pateikti kitą projektą ir mes tą pusvalandį beveik gal ir užpildysime.

PIRMININKĖ. Žinoma, gali būti, kad ir salė užsipildys iki to laiko. Tikėkimės, kad taip ir atsitiks. Taigi primenu, kad balsavimas yra numatytas 8 val. 40 min.

Kviečiu į tribūną S. Gentvilą, kad pristatytų kitą klausimą.

8.05 val.

Vandens įstatymo Nr. VIII-474 3, 8, 9, 12, 14, 15, 18, 20, 21, 25 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1745, Mokesčio už valstybinius gamtos išteklius įstatymo Nr. I-1163 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1746 (*pateikimas*)

Darbotvarkės 1-2.1 klausimas – Vandens įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1745 ir lydimasis.

S. GENTVILAS (*LSF*). Dėkoju. Išskirtinė garbė aplinkosaugos projektams būti įtrauktiems į neeilinį posėdį, ačiū už tai. Norėjome pateikti vakar, bet teikiame šiandien. Atsiprašau, nereikės prezentacijos, nereikės, ne tas įstatymo projektas.

Teikiame dviejų įstatymų projektus, tai yra Vandens įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimas ir Mokesčio už valstybinius gamtos išteklius įstatymo pakeitimas. Iš esmės tai yra dalis Europos Sąjungos pažeidimo procedūros taisymo. Mes jau esame apsaugoję požeminį vandenį pagal Europos Sąjungos bendrosios vandenų politikos direktyvos nuostatas, tačiau nesame tokiu pat režimu apsaugoję paviršinių vandenų. Todėl šitais įstatymais iš esmės yra suvienodinamas požeminio ir antžeminio paviršinio vandens naudojimas, sudaromos tos pačios sąlygos, kad nebūtų didesnės motyvacijos naudoti vandens telkinius, upes, ežerus, nes, ypač sausrų metu, jie yra pažeidžiamiausi.

Viešumoje yra nuskambėję šiek tiek mitų, kad čia yra kažkokia nauja arba labai reikšminga apmokestinimo iniciatyva. Norėčiau tai paneigti. Projektas suderintas per tris susitikimus su žemės ūkio bendruomene, paminėsiu, Žemės ūkio rūmais, Žemės ūkio bendrovių taryba, Daržovių augintojų asociacija. Pagrindinis jų klausimas yra kaip mažinti administracinę naštą. Administracinė našta yra minimali registruojant save kaip paviršinio vandens naudotoją, tai yra pateikiama forma ir kitą dieną jau galima įkišti žarną į tvenkinį ir siurbti. Per 20 dienų Aplinkos apsaugos agentūra sureaguoja dėl papildomų sąlygų, jeigu turi pastabų.

Šituo projektu taip pat didinama savivaldybių kompetencija ir laisvė. Nuo šiol savivaldybės galės spręsti dėl motorlaivių ir savaeigių katerių varžybų ar judėjimo telkiniuose. Iki šiol, pavyzdžiui, dėl tokių renginių, kurie vyks šią vasarą Kupiškio mariose, Masčio ežere ar Plungėje, Gondingos tvenkinyje, leidimus turėdavo išduoti aplinkos ministras. Tą kompetenciją perduodame savivaldybėms.

Projektu taip pat sprendžiamas ir neigiamą įtaką aplinkai darančių užtvankų sugriežtinimas. Iki 2026 metų, per trejus su puse metų, turi būti įrengtos žuvų pralaidos, ypač dėmesį telkiant į lašišines upes. Norėčiau pasakyti, kad buvo truputis nuogąstavimų, ir iš anksto gal atsakyti į klausimą, kad šiuo metu savo sklypuose turimus tvenkinius arba *prūdus* žmonės galės eksploatuoti neribotai. Tai galioja tiek sodininkų bendrijoms, kurios savo sklype turi nepratekamą tvenkinį, arba gyventojams, kurie turi išsikasę tvenkinį savo reikmėms. Tai nebus reglamentuojama. Kalbama apie atvirus telkinius, upes, ežerus, iš kurių imamas vanduo. Ir tai yra viešas interesas, kad mes nenusausintume jų, kai yra sausiausi periodai gamtoje. Leidimus reikės išsiimti tik nuo 10 kubų per parą, per mėnesį. Tai yra gana reikšmingas naudojimas, jis yra tikrai ne buitinėms reikmėms, o daugiau jau komercijai.

Toks trumpas pristatymas. Tikiuosi, galėsime patikslinti, patikslinamuosius atsakymus atsakyti po klausimų arba komitetuose. Kviečiu pritarti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūsų norėtų paklausti penki Seimo nariai. Pirmasis klausia E. Pupinis.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Ačiū. Gerbiamas ministre, iš tiesų įstatymas kaip ir nieko per daug negąsdina. Tiktai norėčiau paklausti iki 10 kubų. Iš esmės, jeigu jau tu pradedi eksploatuoti iš to tvenkinio, faktiškai iškart jau turi diegti ir apskaitos prietaisą. Ar yra koks nors pereinamasis laikotarpis? Kaip apskaityti tuos 10 kubų? Ar tikrai visi turėtų su prietaisais jau… Pavyzdžiui, ir vizualiai gali įrodyti, kad nėra kur naudoti to vandens, bet girdo gyvulius, kurių turi penkis?

S. GENTVILAS (*LSF*). Įstatymas įsigalios 2024 metų sausį. Iki tol bus pakeisti šeši poįstatyminiai. Dėl apskaitos priemonių bus numatyta, bet iš esmės tai yra daugiau pasitikėjimo dalykai,

kad iš esmės mus reguliuoja Europos bendrosios direktyvos, kad mes turime iš vandens telkinių apskaityti nuo 10 kubų per parą. Gyventojams, kurie vidutiniškai ima daugiau per parą, yra tokia prievolė, bet tai nėra kažkaip apmokestinama, jeigu jūs neimate virš 100 kubų per parą. Nuo 100 kubų per parą – reikšmingas apmokestinimas. Iš esmės nebus kokia nors sudėtinga apskaita. Pateikiate formą ir iš karto kitą dieną galite jau išgauti vandenį.

PIRMININKĖ. Klausia K. Adomaitis.

K. ADOMAITIS (*LF*). Ačiū. Kaip suprantu, šituo įstatymu mes taip pat planuojame apmokestinti mažąsias hidroelektrines, o „Litgridas“ yra pripažinęs, kad tai yra svarbūs energijos balansavimo įrenginiai, mažosios hidroelektrinės, tiesą sakant, jau veikia dešimtmečius Lietuvoje. Aš kažkaip mažai pamenu, kad naujų būtų įrengta. Aš suprantu, kad tai būtų bandymas riboti naujų steigimąsi, o tai tikrai dėl aplinkosaugos gal sudėtinga, bet tos mažosios hidroelektrinės dėl aplinkosaugos nenaudingos. Bet tos mažosios hidroelektrinės, kurios veikia šiandien, tikrai negeneruoja kažkokių didžiulių pajamų, jos prižiūri savo užtvankas ir atlieka svarbų vaidmenį balansuojant Lietuvos elektros energiją, taip pat ir CO_2 atžvilgiu švarią energiją. Ar tikrai yra mūsų tikslas jas kaip nors apmokestinti? Aš nelabai suprantu to tikslo, ko mes tikimės: ar mokesčius surinkti, ar kokios nors kitokios naudos gauti?

Aš dar suprasčiau, kad mūsų tikslas būtų įrengti žuvų pralaidas, tai yra aktualu ir galėtų padėti, bet kažkaip neįsivaizduoju mūsų tikslo, kad reikėtų jas uždaryti ar kaip nors riboti jų veiklą. Norėčiau tokio komentaro, kokiais motyvais vis dėlto tas mokestis priimamas?

Galbūt dar akcentuočiau, kad Lietuvoje tikrai yra apleistų užtvankų. Ir spaudoje, ir Aplinkos ministerijos tinklalapyje ne kartą yra publikuota, kad griūva tos senos užtvankos ir kad ten reikia tą dėmesį skirti, bet ne ten, kur jos labiausiai prižiūrimos.

S. GENTVILAS (*LSF*). Dėkoju už klausimą. Lietuvoje yra apie 1,5 tūkst. užtvankų. Maždaug ant 300 užtvankų yra žuvų migracijos barjerai, iš tų 300 – 97 yra hidroelektrinės. Kai tu naudoji ir darai komerciją iš to, viena vertus, turi prievolę įdiegti tą žuvitakį, tai numatoma įstatyme kaip prievolė, antra vertus, tu esi naudotojas. Lygiai taip, kaip vėjo energetikoje dabar bus naudotojo mokestis vietos bendruomenėms, taip ir užtvankų naudotojui. Jie visada mokėjo tą mokestį, tiktai mokėjo didesnės nei 10 megavatų galios hidroelektrinės. Dabar panaikinama ta išimtis ir mokėtų visi.

PIRMININKĖ. Klausia K. Starkevičius.

K. STARKEVIČIUS (*TS-LKDF*). Gerbiamas ministre, sovietmečiu buvo daug pristatyta užtvankų, ypač Kėdainių rajone, kad būtų vystomas daržovių auginimas. Tas vanduo naudojamas. Po to, aišku, čia kolega minėjo, ten pastatyta mažųjų hidroelektrinių. Dabar vyksta kova tarp elektrinių savininkų ir daržovių augintojų, nes vis daugiau atsiranda atvirojo grunto, tai yra labai gerai, nes tai yra ekologiškos daržovės. Kokia bus tų daržovių augintojų apmokestinimo metodika, nes jie (gal ne šiemet) paprastai vidutiniškai daug to vandens sunaudoja?

Kitas dalykas. Kai reglamentuosite tas balas, kuriose daug varlių, kiek aš žinau, anksčiau buvo tvenkiniai, dabar yra priešgaisriniai statomi ir sodininkai iš jų naudodavo ir vandenį, reikia taip reglamentuoti, kad būtų aišku, kad kaimynas neskųstų, kad anas jau atsinešė 100 kibirų per dieną, o kitą dieną – vėl 100, po to, žiūrėkite, apmokestiname. Tada kitas pradės kitą skųsti. Čia turi būti aiškiai reglamentuota, ar bus taip.

S. GENTVILAS (*LSF*). Dėkoju. Suprantu nuogąstavimą dėl daržovių augintojų, bet su jais projektą mes derinome, jie dėl mokesčių iš esmės neturėjo pastabų. Pagrindinė pastaba buvo dėl administracinės naštos, leidimų gavimo ir panašiai. Pavyzdžiui, didžiausias taršos leidimo turėtojas, jis išgauna vandenį iš paviršinių vandens telkinių, per metus sumoka po 750 eurų už tą paviršinį vandenį. Tai tikrai nėra kas nors reikšminga. Čia Lietuvos mastu didžiausias paviršinio vandens išteklių mokestis. Ne mokestis yra dėmesio centre, o leidimo gavimo greitis, lengvumas, galimybė panaikinti, kad turėtų tą alternatyvą. Suderinome projektą, galite gerbiamos Zofijos, asociacijos vadovės, paklausti, tikrai patikins, kad viskas gerai.

PIRMININKĖ. Klausia A. Strelčiūnas. Ruošiasi E. Rudelienė.

A. STRELČIŪNAS (*TS-LKDF*). Gerbiamas ministre, norėčiau paklausti, klausimas sudarytas iš dviejų dalių. Viena dėl paviršinio vandens dėl paties įteisinimo, įregistravimo, ar reikės Geologi-

jos tarnyboje registruoti. Antra klausimo dalis dėl gręžinių. Jūs sakėte, kad bus 15 eurų mokestis, o, pasirodo, norintiems įteisinti žmonėms reikėtų mokėti virš 1 tūkst. eurų. Gal galima padaryti išimtį: jeigu žmonės prisijungę prie magistralinių tinklų ir tiktai dėl laistymo, to nereikėtų registruoti.

S. GENTVILAS (*LSF*). Kas susiję su šiuo įstatymu, tai yra tik paviršinio vandens reguliavimas. Jeigu jūs turite *prūdą* savo sklype, nereikia jokių leidimų gauti, uždarą tvenkinį jūs galite eksploatuoti patys. Jeigu jūs siurbiate *šlanga*, siurbliuku iki 10 kub. metrų, irgi nereikia nieko daryti. Jeigu jūs siurbiate vidutiniškai virš 10 kub. metrų per parą visą mėnesį, tada jums reikia užpildyti formą, nusiųsti Aplinkos apsaugos agentūrai ir kitą dieną jūs jau galite tai daryti. Tai yra automatinė tvarka, kaip deklaracija. Jeigu jūs siurbiate virš 100 kub. metrų, tada jau atsiranda mokestinė prievolė.

Dabar dėl gręžinių. Valstybė savo rinkliavą yra numažinusi (štai komiteto pirmininkė, mes ilgai diskutavome) iki 15 eurų. Bet gyventojai, turintys nelegalius, neįteisintus arba sovietmečiu paveldėtus gręžinius, turi sutvarkyti dokumentus. Kadangi šiuo metu yra šioks toks antplūdis ir entuziazmas, geologai tikrai naudojasi šia situacija ir dažnai pasiūlo perteklinę kainą. Mūsų Geologijos tarnybos vertinimu, dokumentų parengimas neturėtų kainuoti daugiau nei 200 eurų, o rinkoje kai kada pirmas pasiūlymas būna virš tūkstančio eurų. Labai rekomenduoju nekibti už pirmo pasiūlymo.

PIRMININKĖ. Klausia E. Rudelienė.

E. RUDELIENĖ (*LSF*). Ačiū, Pirmininke. Gerbiamas ministre, sakykite, minėjote, kad savivaldybės galės pačios spręsti dėl tam tikrų renginių, vykstančių vandens telkiniuose, ir paminėjote pavienius renginius. Ar apims ne tik pavienius renginius, bet ir, sakykim, tokį nuolatinį naudojimą – vandens taksi įvedimą, ar irgi galės spręsti pačios savivaldybės, ar tai neįeis? Kiek tai lies vandens telkinius, esančius saugomose teritorijose, ar ten irgi dėl renginių spręs pačios savivaldybės, ar ne? Ačiū.

S. GENTVILAS (*LSF*). Dėkoju. Iš esmės čia perduodama renginių organizavimo suteikimo teisė savivaldos administracijos vadovams, išskyrus saugomus vandens telkinius ir saugomas teritorijas. Čia turės būti suderinta su Saugomų teritorijų tarnyba, gauti dar papildomi leidimai ir pritarimai, nes jie vertina ir potencialų pavojų. Derinimas turės būti ir dėl saugomų teritorijų, kur yra valstybinės saugomos teritorijos. Praėjusį savaitgalį Telšiuose, Masčio ežere vykusioms F2 varžyboms leidimą išdavėme mes, Aplinkos ministerija, bet ateity, po įstatymo, išduotų Plungės savivaldybės, atsiprašau, Telšių savivaldybės administracijos direktorius.

PIRMININKĖ. Klausia M. Skritulskas.

M. SKRITULSKAS (*TS-LKDF*). Gerbiamas ministre, jūs minėjote, kad iki 100 kub. metrų bus neapmokestinama. Todėl kyla klausimas, kaip bus vykdoma paimto vandens apskaita, kas konkrečiai visa tai kontroliuos ir kokiomis priemonėmis?

S. GENTVILAS (*LSF*). Panašus klausimas. Mes dar turime metus tam, kad patikslintume metodiką, bet iš esmės pagal siurblių pajėgumą, našumą, diametrą matome, kokio pajėgumo yra siurbliai. Iš esmės tikima visuomene. Tai nėra mokestis, yra trys šimtosios euro dalies, tai yra 3 euro centai už kubinį metrą, kai mes už vandenį iš čiaupo mokame virš 1 euro. Tikrai mokestinė našta, kaip čia pasakyti, yra absoliučiai minimali, čia net, man atrodo, būtų gėdinga jos vengti arba nerodyti. Bet apskaitos prietaisai didiesiems išgavėjams virš 100 kub. metrų bus reikalingi, mažiesiems tikrai ne.

PIRMININKĖ. Paskutinis klausia A. Vyšniauskas. Klausia A. Vyšniauskas.

A. VYŠNIAUSKAS (*TS-LKDF*). Atsiprašau. Gerbiamas ministre, jūs minėjote, kad su socialiniais partneriais yra suderinta. Man labai rūpėtų, kaip sekėsi derinti su tais žemės ūkio sektoriaus partneriais, kurie užsiima daržovių verslu, kurie užsiima pienininkyste, iš esmės vartoja didelį vandens kiekį? Ar jie pritaria šitam projektui, kokios buvo derybos, kas yra sutarta? Būtų gerai, kad šią dalį irgi papasakotumėte, nes tai yra svarbu žemės ūkiui.

S. GENTVILAS (*LSF*). Dėkoju. Buvo trys susitikimai su įvairiomis žemės ūkio asociacijomis, rūmais, Žemės ūkio bendrovių taryba, Daržovių augintojų asociacija. Iš esmės klausimai, kaip sakiau, yra išspręsti, dėl įstatymo prieštaravimų nėra, suprantami jo tikslai. Nėra kokių nors nuo-

gąstavimų, tikrai galėtumėte pasitikrinti, ir nėra kokių nors prielaidų ginčyti tai. Kaip atsakiau gerbiamam K. Starkevičiui, matydami gręžinių įteisinimo problematiką truputį daugiau klausimų turėjo dėl administracinės naštos, bet, man atrodo, sugebėjome ir tai minimaliai sureglamentuoti.

PIRMININKĖ. Klausia J. Urbanavičius.

J. URBANAVIČIUS (*TS-LKDF*). Gerbiamas ministre, norėjau paklausti, gal domėjotės, kokia kaimyninių šalių praktika, ar yra įvestas toks mokestis?

S. GENTVILAS (*LSF*). Visi turi laikytis tos pačios Bendrosios vandens politikos direktyvos, o tai reiškia, kad turi reguliuoti vandens paėmimą nuo 10 kub. metrų ir tai registruoti. Visos Europos Sąjungos šalys tai turi daryti. Lietuvoje mes taikome išimtį ir apmokestinimas žemės ūkio sektoriui iš gręžinių ir kitų prasideda tik nuo 100 kub. metrų. Visi kiti ūkio sektoriai pradeda mokėti už gręžinius, vandenį, valstybės išteklius nuo 10 kub. metrų. Ši išimtis yra gana didelė išimtis Europos Sąjungos mastu. Bet skirtingos šalys irgi taiko išimtis maisto gamybai. Lietuva yra lietaus pertekliaus šalis, tai Lietuvoje gal ta diskusija nėra tokia aštri, kaip, pavyzdžiui, aridinėse Italijos, Graikijos ar Ispanijos zonose. Vandens konservavimas iš esmės yra dalis Europos politikos ir apskaita yra nuo 10 kub. metrų iš vandens telkinio arba vandenvietės visur Europos Sąjungoje.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūs atsakėte į visus Seimo narių klausimus. Motyvai. Už kalba K. Starkevičius.

K. STARKEVIČIUS (*TS-LKDF*). Iš tikrųjų šitas projektas yra su ilga barzda. Atsimenu, kai dirbau kitame komitete, irgi buvo sprendžiamas, tačiau (čia nėra opozicijos) taip buvo sprendžiamas, kad vandens vartotojai atsidurdavo teismuose prieš tai net nežinodami dėl ko. Nuėję į teismą ar perskaitę medžiagą suprasdavo, kad kažkada sovietiniais metais buvo iškastas gręžinys ir dabar turi susimokėti dar baudą už tai, kad jo neregistravo. Čia dabar aiškiai reglamentuota.

Kiek aš žinau, iš tikrųjų ką ir ministras sakė, yra suderinta su socialiniais partneriais, tačiau norime, kad būtų labiau išdiskutuotas tokių smulkių balų naudojimas, nes taip iš ministro atsakymo ir nesupratau, kada ten bus fiksuojamas tas vandens kiekis, suvartojama 10 ar 100, ar daugiau kubų. Čia mes neturėtume įnešti įniršio, kad neatsirastų kokių nors aktyvistų, kaimynas kaimyną stebėtų, kiek tų kibirų vandens atsinešė, kai pradės galioti šis įstatymas. Tai turėtų būti aiškiai reglamentuota.

Dėl tų vidaus, kaip sakote, telkinių. Jeigu su upėmis susiję, yra visai kas kita. Čia dėl to reglamentavimo. Tikėsimės, kad svarstant šį įstatymą bus tai nustatyta. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju, kolegos. Motyvai išsakyti. Balsavimas numatytas 8 val. 40 min., taigi, darome pertrauką iki 8 val. 40 min.

Pertrauka

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos, kviečiu užimti vietas. Prasideda balsavimo laikas. Taip pat kviečiu tuos, kurie Seimo posėdį stebi iš kabinetų, grįžti į posėdžių salę. Pradedame balsuoti. Kaip paprastai tokiais atvejais darome, balsuojame nuo darbotvarkės pradžios.

8.40 val.

Seimo nutarimo „Dėl interpeliacijos Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministrui Kęstučiui Navickui“ projektas Nr. XIVP-1781 (*priėmimo tęsinys*)

Taigi pirmiausia 1-1 klausimas. Balsuojame dėl to, kas už tai, kad nutarimo „Dėl interpeliacijos Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministrui Kęstučiui Navickui“ projektas Nr. XIVP-1781 būtų priimtas? Kas už, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Šio nutarimo priėmimas

Užsiregistravo 64, balsavo 64. Seimo nutarimas „Dėl interpeliacijos Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministrui Kęstučiui Navickui“ priimtas. (*Gongas*) (*Plojimai*)

8.41 val.

Vandens įstatymo Nr. VIII-474 3, 8, 9, 12, 14, 15, 18, 20, 21, 25 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1745, Mokesčio už valstybinius gamtos išteklius įstatymo Nr. I-1163 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1746 (*pateikimo tęsinys*)

Kitas darbotvarkės 1-2.1 klausimas – Vandens įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1745. Balsuojame.

Užsiregistravo 63, balsavo 63: už – 61, prieš nebuvo, susilaikė 2. Po pateikimo pritarta.

Siūlomi komitetai. Aplinkos apsaugos komitetas. Siūloma svarstymo data – birželio 23 diena. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju.

Balsavimas baigtas. Ar yra Seimo narių, norinčių padaryti pareiškimą? Užsirašiusių nėra.

Registruojamės. Užsiregistravo 60. Birželio 8 dienos nenumatytas Seimo posėdis baigtas. (*Gongas*)

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

IV (PAVASARIO) SESIJOS
RYTINIO POSĖDŽIO NR. 179
STENOGRAMA

2022 m. birželio 9 d.

Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkė V. ČMILYTĖ-NIELSEN,
Seimo Pirmininko pirmasis pavaduotojas J. RAZMA
ir Seimo Pirmininko pavaduotojas P. SAUDARGAS

PIRMININKĖ (V. ČMILYTĖ-NIELSEN). Labas rytas, gerbiami kolegos. Pradedame birželio 9 dienos Seimo rytinį posėdį. (*Gongas*)

M. STROLYS (*Seimo posėdžių sekretoriato vyriausiasis specialistas*). Jos Ekscelencija Graikijos Respublikos Prezidentė K. Sakelaropulu. (*Plojimai*)

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos, šiandien pradedame mūsų posėdį nuo Graikijos Respublikos Prezidentės K. Sakelaropulu pasisakymo. *Please, Madam President, the floor is yours. Please.*

10.04 val.

Graikijos Respublikos Prezidentės Katerinos Sakelaropulu kalba

K. SAKELAROPULU. Gerbiamoji Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininke, gerbiami Seimo nariai, vos prieš keletą minučių turėjau labai emocingą momentą, kuomet Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkė man parodė istorinę Lietuvos Respublikos Seimo salę, tai yra Kovo 11-osios salę, kurioje Lietuva paskelbė savo nepriklausomybę. Iš tiesų tos salės svarba yra labai didelė. Ji svarbi ne tik jums, Lietuvai, bet ir visai Europai.

Tad, gerbiamoji Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininke, gerbiami Seimo nariai, ponios ir ponai, nuoširdžiai dėkoju už suteiktą garbę ir šiltą priėmimą. Džiaugiuosi, kad mano vizitas sutampa su 100-osiomis Graikijos ir Lietuvos diplomatinių santykių metinėmis. Man ypač malonu susitikti su Seimo Pirmininke moterimi. Nors dar daug ką reikia nuveikti, ponia Pirmininke, moterų užimamos vadovaujamos pareigos yra teigiamas pokytis ir politikoje, ir visuomenėje.

Šis vizitas, šis oficialus vizitas, patvirtina darnius mūsų šalių santykius ir puikų bendradarbiavimą padidėjusios įtampos ir daugybės iššūkių, kurie tapo išbandymu pokario pasiekimams Europoje ir visame pasaulyje, akivaizdoje. Krizės ir dažnai nenuspėjami įvykiai trikdo įprastus šiuolaikinio gyvenimo įpročius ir kelia visuotinį nežinomybės jausmą. Įsivyrauja naujos aplinkybės ir valstybėms bei viršnacionalinėms organizacijoms tenka susivienyti ir tiesiogiai bei veiksmingai bendradarbiauti, kad išspręstų problemas, kurios, kaip įrodyta, peržengia valstybių sienas.

Karas Ukrainoje, pandemija, energetikos krizė, klimato kaita, ekonominė nelygybė ir migracijos bei pabėgėlių problemos nepaiso jokių sienų suvaržymų. Aktyvėja tarpusavio sąveika. Europos Sąjungai reikia tarptautinio koordinavimo ir drąsių iniciatyvų, kad ji išliktų klestinčia ir teisinga, atsparia ir sanglauda grindžiama bendruomene. Ši skaudžių patirčių seka užlieja tautas pesimizmu, griaunančiu net tvirčiausius pamatus ir užtikrintumą. Istorija rodo, kad net pačios racionaliausios mūsų prognozės yra klaidingos, todėl ateityje nelieka laiko ir erdvės sklandžiam perėjimui ir apmąstymams, kurie įmanomi tik taikos ir saugumo laikais.

Mūsų bendras Europos kursas nesiremia griežtai linijine logika – jis kupinas nuolatinių netikėtumų ir posūkių. Susiduriame su daugybe iššūkių Europos kaimynystėje. Jų kulminacija – brutali Rusijos invazija į Ukrainą praėjus 48 metams po paskutinės Turkijos invazijos į Europos teritoriją – Kiprą.

Graikija nuo pat pirmos akimirkos tvirtai ir ryžtingai pasmerkė neteisėtą Rusijos išpuolį prieš Ukrainą. Kartu su savo partneriais raginome Rusiją gerbti tarptautinę teisę, šalies teritorinį vientisumą ir nuo neišprovokuoto neapsakomo masto niokojimo kenčiančius jos gyventojus. Tū-

kstančiai aukų ir karo žiaurumai, taip pat nepataisoma žala infrastruktūrai verčia prisiminti vienus baisiausių kada nors žmonijos istorijoje įvykdytų nusikaltimų. Nepriklausomos šalies nacionalinio suvereniteto pažeidimas, karinių priemonių naudojimas siekiant užginčyti teritorinio vientisumo principą ir grasinimai panaudoti masinio naikinimo branduolinius ginklus ne tik šiurkščiai pažeidžia tarptautinę teisę ir mūsų bendras vertybes bei principus – tai bandymai kėsintis į pokario taikos ir pažangos pasiekimus ir sugrąžinti tamsiausius istorijos momentus, kai galingesnės valstybės jėga primetė savo valią silpnesniesiems.

Siaubingas Rusijos išpuolis yra ne tik nepriimtinas karo aktas prieš suverenią ir nepriklausomą valstybę, bet ir platesnės, grėsmingos, revizionistinės ir autoritarinės pozicijos, nukreiptos prieš liberaliąją demokratiją, dalis. Šiomis aplinkybėmis Rusijos pašalinimas iš Europos Tarybos rodo jos valstybių narių ištikimybę savo moraliniam ir dvasiniam palikimui.

Ukrainos klausimas yra susijęs ne tik su Ukrainos žmonėmis, kurie didvyriškai kovoja mokydami mus patriotizmo ir pasiaukojimo. Jis aktualus mums visiems, kurie ir toliau liekame tvirtai įsipareigoję humanizmui, taikai ir tautų pažangai. Šiandien mes visi esame ukrainiečiai, visomis įmanomomis priemonėmis prisidedame prie jų kovos ir dalinamės jų didžiuliu skausmu bei kančiomis.

Pastarųjų metų pasaulio ekonomikos krizė, išaugusi nelygybė ir padidėjęs nestabilumas lėmė populizmo ir atsiskyrimo tendencijų plitimą net ir Europos Sąjungoje. Atstovaujamoji demokratija buvo smarkiai kritikuojama kaip elito konstruktas, neatsižvelgiantis į žmonių interesus ir į realų atstovavimą jiems. Neliberaliosiose demokratijose neginčijama tautos valia ir skirstymas į draugus ir priešus lemia mažumų ir teisinės valstybės institucijų priespaudą. Šalyse, kuriose nesilaikoma teisinės valstybės principų, o vykdomoji valdžia dažnai kišasi darydama neigiamą poveikį žodžio laisvei, ypač rašytinei spaudai ir žiniasklaidai, teismų nepriklausomumui, nesilaikoma Bendrijos teisyno nuostatų.

Europos savimonės ir tapatybės silpnėjimas, euroskepticizmas ir priešinimasis pagrindiniams Europos principams ir vertybėms slypi antrame plane. Tačiau demokratija nesibaigia laisvais rinkimais ir atstovų valstybei valdyti išrinkimu. Tai nuolatinė būtinybė užtikrinti, kad žmonės galėtų laisvai ir atsakingai reikšti savo valią. Tai būtinybė užtikrinti teisingumą ir užkirsti kelią savivalei. Svarbiausia mūsų laikmečio kova – ginti politinę laisvę, teisinę valstybę ir jos teikiamas garantijas.

Dėl pandemijos susidūrėme su neįprasta kritine padėtimi. Kadangi COVID-19 buvo labai užkrečiamas ir pasižymėjo dideliu mirtingumu, jis paralyžiavo socialinę aplinką ir ekonomiką bei sujaukė žmonių profesinį gyvenimą. Labai nukentėjo žmonių santykiai, pasireiškė psichikos sveikatos problemų, taip pat rimtas šalutinis COVID-19 poveikis. Teisės srityje visuomenės sveikatos krizė lėmė daug pokyčių. Būtinybė apsaugoti visuomenės sveikatą pateisino didelius asmens laisvių suvaržymus. Viršesnis viešasis interesas žymi naują vyraujančią tendenciją teismų jurisprudencijoje. Individualizmas užleidžia vietą bendrajam gėriui, o valstybė ir valstybės tarnyba ir vėl tampa mūsų laisvės garantu. Mokslas ir skiepai padėjo mums susigrąžinti pandemijos metu netektus gyvenimo įpročius. Žmonija susidūrė ir vis dar susiduria su egzistencinėmis problemomis, nes gėris, tai yra visuomenės sveikata, kuriam iškyla pavojus, yra neatsiejama saugumo ir socialinės sanglaudos dalis. Ši skausminga COVID-19 patirtis turėjo padėti mums tapti stipresniems ir vieningesniems, tinkamai pasirengusiems spręsti panašias situacijas ateityje.

Tas pats pasakytina ir apie klimato kaitą, kuri jau prasidėjo ir į kurią turime nedelsdami reaguoti kartu su dėl karo Ukrainoje kilusiomis energetinėmis problemomis. Kaip jau nurodė ekspertai, kalbame apie pasaulinio masto klimato krizę, kuri daro įtaką visiems mūsų gyvenimo aspektams. Tokiomis išskirtinėmis aplinkybėmis iškyla su klimato kaita susijusio teisingumo sąvoka ir moralinė atsakomybė ne tik šiai, bet ir būsimoms kartoms. Kartu su klimato kaita kilo neatidėliotinas poreikis ir viltis sukurti naują, tvirtą ekologinę sąmonę.

Šių laikų iššūkiai kyla dėl daugialypių krizių ir neišvengiamai skatina kurti naują XXI amžiaus Europos tapatybę kintančiame ir neapibrėžtame pasaulyje. Tai apima ir suponuoja bendros užsienio ir gynybos politikos plėtojimą Europos Sąjungoje. Stipresnė, strategiškai savarankiška, papildanti NATO Europa yra esminis pasaulinio ir transatlantinio saugumo veiksnys, tačiau kartu būtina politiškai gilinti Europos Sąjungą ir padaryti ją stipresnę, vieningesnę, peržiūrint jos stei-

gimo sutartis, siekiant apsaugoti jos pagrindines vertybes nuo jų niekintojų. Taip pat negalima dėl kultūros ar religijos įvairovės Europos žemėje toleruoti žmogaus orumą ir lyčių lygybę paminančių apraiškų. Mūsų sambūvis klesti dėl pliuralizmo ir tolerancijos tarp skirtingų įsitikinimų ir tapatybių, kurių kiekviena ieško savo vietos viešojoje erdvėje.

Europos Teisingumo Teismas neseniai pabrėžtinai pareiškė, kad teisinės valstybės principas prilygsta Europos konstitucinei tapatybei, kitaip tariant, jis yra ne tik mūsų vertybių pagrindas, bet ir pagrindinis principas aiškinant ir sprendžiant ginčus. Europos Sąjunga visų pirma yra teisės ir, leiskite man pridurti, teisingumo sąjunga. Be to, siekiant užtikrinti liberaliosios demokratijos stabilumą būtina užtikrinti materialines sąlygas, apsaugoti pažeidžiamus asmenis, ypač globalizacijos amžiuje, ir mažinti nelygybę. Solidarumas ir lygybė bei viešojo intereso akcentavimas padeda kiek tai įmanoma sušvelninti stiprius krizių padarinius visose srityse, įskaitant visuomenės sveikatos, aplinkos, migrantų ir pabėgėlių politikos sritis. Visuomenei reikia sąžiningos viešosios politikos, kad jos branduolys išliktų nepažeistas.

Ponios ir ponai, gerbiamieji Seimo nariai, gyvename istoriniais laikais. Geopolitinis laikmetis tapo toks įtemptas, kad net sunku suvokti vykstančius tektoninius pokyčius ir nuspėti ateitį. Dėl nuolat greitėjančio mūsų epochos tempo turime išlikti budrūs ir iniciatyvūs, kad nepatektume į keblią padėti ir netektų spręsti opių problemų joms jau prasidėjus. Šiuolaikinėse rizikos visuomenėse politikų neveiklumas brangiai kainuoja piliečiams ir sukelia daugialypį poveikį, jis dažnai tampa nebevaldomas. Pasaulinių problemų negalima išspręsti izoliacionizmu ir užsisklendimu, bet skatinant valstybių ir tarptautinių organizacijų sąveiką. Tai ypač pasakytina apie mūsų žemyną – Europą, kuri nepaisant problemų net ir šiandien išlieka pažangiausiu pasaulio kraštu. Dėkoju. (*Plojimai*)

M. STROLYS (*Seimo posėdžių sekretoriato vyriausiasis specialistas*). Jos Ekscelencija Graikijos Respublikos Prezidentė. (*Plojimai*)

PIRMININKĖ. Sveiki, prašom. (*Plojimai*) Dėkojame Jos Ekscelencijai.

Kviečiu per darbotvarkės tvirtinimą toliau posėdžiui pirmininkauti pirmąjį pavaduotoją J. Razmą.

PIRMININKAS (J. RAZMA, *TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, turbūt prieš darbinę dalį pirmiausia pakartosime registraciją.

Užsiregistravo 116 Seimo narių.

10.21 val.

Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2022 m. birželio 9 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas

Pradedame svarstyti darbotvarkės 2 klausimą – darbotvarkės tvirtinimą. Frakcijų vardu nematau siūlymų dėl darbotvarkės. A. Kupčinskas. Prašom.

A. KUPČINSKAS (*TS-LKDF*). Gerbiamas posėdžio pirmininke, kolegos, noriu pasiūlyti papildomą rezerviną klausimą, projektą Nr. XIVP-1743. Tai yra dėl Statuto pataisos, kad mes optimaliau dirbtume ir, atsisakę slapto balsavimo, pereitume prie elektroninio balsavimo. Yra visos galimybės nuasmeninant duomenis. Aš siūlau tokį pateikimą. Ačiū.

PIRMININKAS. Siūloma į rezervinius įrašyti Seimo statuto pataisas, kuriomis būtų įdiegiamas slaptas elektroninis balsavimas. Manau, visi galime bendru sutarimu pritarti, kad tokį projektą galėtume svarstyti. Reikalaujate balsuoti? Gerai. Kas už tokį darbotvarkės papildymą, kurį įvardino A. Kupčinskas?

Už – 53, prieš – 55, susilaikė 7. Pasiūlymas neįrašomas į darbotvarkę.

G. Landsbergis dėl darbotvarkės.

G. LANDSBERGIS (*TS-LKDF*). Gerbiamas posėdžio pirmininke, iš žiniasklaidos sužinojome, kad įsivėlė klaida dėl opozicijos galimo pirmininkavimo birželio mėnesį. (*Balsai salėje*, *triukšmas salėje*) Norėčiau kreiptis valdančiųjų vardu ir prašyti ištaisyti šią klaidą, kad opozicijai būtų grąžinta galimybė pirmininkauti birželio mėnesį. Ačiū.

PIRMININKAS. Kiek aš žinau, dėl pirmininkavimo atsitiko taip, kad opozicinių frakcijų seniūnai informavo Seimo Pirmininkę, kad opozicijos frakcijos nedalyvaus Seimo posėdžiuose, ir

nebuvo pasakyta, kad Seimo vicepirmininkai elgsis kitaip. Tiesiog Seimo Pirmininkė priėmė tą pasakytą faktą, bet pagal dabartinį dalyvavimą matau, kad yra kitaip. Manau, kad Seimo Pirmininkė labai greitai pakoreguos tą grafiką, jeigu yra kitokia žinia, kad opozicija posėdžiuose visgi dalyvauja, ir, be abejo, bus paliktas buvęs grafikas. Nes suprantama, kad boikotuojantys vicepirmininkai pirmininkauti posėdžiui nebūtų galėję. Jeigu čia įvyko koks nors nesusipratimas, jis bus lengvai ištaisytas.

V. Fiodorovas, prašom.

V. FIODOROVAS (*DPF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Jūs vakar tame susitikime nedalyvavote. Ir sakyti, kad opozicinių frakcijų atstovai vakar Seimo Pirmininkei pasakė, kad nedalyvaus posėdžiuose, yra iš esmės melas, yra *pletkų* nešiojimas. Taigi nežinau, kokiais oficialiais pranešimais, pasisakymais remiantis buvo priimtas sprendimas trinti opoziciją iš politinio žemėlapio ir neleisti pirmininkauti Seimo posėdžiams, aš nežinau, tokio pagrindo nebuvo. Klaida ar ne klaida, ar tai specialus dalykas, bet tik dar kartą parodote, kad su opozicija jūs nesiskaitote.

PIRMININKAS. Aš paaiškinau, kaip buvo suprasta. Jeigu tai yra nesusipratimas, aš manau, kad labai greitai bus pateiktas grafikas, tiksliau, bus paliktas ankstesnis grafikas. Dėl to nesusipratimo aš galiu atsiprašyti opozicijos, jeigu čia kas nors ne taip buvo suprasta. Klaida bus ištaisyta, jei situacija yra kitokia. Turbūt tuo klausimu galime baigti, nes padėtis lengvai ištaisoma ir, kaip numatyta šiandien, paskutinėje dalyje pirmininkaus J. Sabatauskas, kaip buvo ankstesniame grafike.

Paulius, ne Paulius, G. Surplys.

G. SURPLYS (*LVŽSF*). Dėkoju. Aš prašau mano balsavimo balsą įskaityti prieš, suklydau.

PIRMININKAS. Gerai, dėl protokolo – prieš.

Replikos tuo klausimu baigėsi. Tada yra keletas darbotvarkės projektų, kurie buvo neįrašyti į pavasario sesijos darbų programą, tai 2-7.1 ir 2-7.2 klausimai, M. Skritulsko projektai dėl Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų ir Teritorijų planavimo įstatymų. Ir R. Juškos projektas dėl Angliavandenilio išteklių mokesčių įstatymo taip pat nėra įrašytas į pavasario sesijos darbų programą. Tikiuosi, bendru sutarimu galima fiksuoti, kad tai netrukdo įrašyti į darbotvarkę, fiksuojame, kad jie yra darbų programoje. (*Balsai salėje*) Norite balsuoti? Pasakysiu, kad bent savivaldybininkų atstovams dėl Angliavandenilio įstatymo projekto turinio turėtų būti viskas tinkama. Bet jeigu yra siūlymas, ar galime įtraukti į darbotvarkę, prašom balsuoti.

Už – 59, prieš – 56, susilaikė 2. Šie projektai lieka darbotvarkėje ir taip papildoma darbų programa. Dabar dėl visos darbotvarkės. Tikiuosi, kad galime bendru sutarimu. (*Balsai salėje*) Gerbiami kolegos, vis dėlto aš labai prašau pasižiūrėti į darbotvarkės turinį, joje yra svarbi rezoliucija dėl Ukrainos, svarbus Vietos savivaldos įstatymo projektas. Jeigu yra nusiteikimas boikotuoti darbotvarkes, vis dėlto siūlyčiau tikrai ne pagal šios dienos darbotvarkės turinį tai daryti. (*Balsai salėje: „Gėda! Gėda!“*) V. Pranckietis.

V. PRANCKIETIS (*LSF*). Dėl vedimo tvarkos. Gerbiamasis posėdžio pirmininke, jūs neturite teisės čia komentuoti – jūs turite vesti posėdį. Prašom tai ir daryti.

PIRMININKAS. Ačiū. (*Plojimai*) Balsuojame dėl visos darbotvarkės, tik aš atkreipiau dėmesį į joje esančius labai svarbius projektus.

Už – 60, prieš – 54, susilaikė 4. Darbotvarkei pritarta.

Darbotvarkės pirmasis klausimas, arba 3 klausimas pagal bendrą darbotvarkę, yra Seimo rezoliucijos „Dėl visapusės paramos Ukrainos pergalei pasiekti, narystei Europos Sąjungoje paspartinti ir saugiai laivybai Juodojoje jūroje užtikrinti“ projektas Nr. XIVP-1783.

Pranešėja – L. L. Andrikienė.

M. Majauskas pirmas stovėjo dėl vedimo tvarkos. Ne tą įjungiau, atsiprašau. Prašom.

M. MAJAUSKAS (*TS-LKDF*). Dėkoju, gerbiamas pirmininke. Galbūt posėdžio pirmininkui nebuvo galimybės išsakyti visų argumentų. Iš pradžių tikrai noriu atkreipti dėmesį, kad padarėme klaidų, žmogiškai suklydome, partijos pirmininkas atkreipė dėmesį į tai, kad turėtų būti atkurtas pirmininkavimas ir sugrąžinta opozicijos teisė.

Taip pat noriu atkreipti dėmesį, kad yra labai svarbių projektų: bendri mūsų projektai – tai Seimo rezoliucija dėl Ukrainos, taip pat opozicijos registruoti projektai – L. Savicko dėl Profesinio

mokymo įstatymo, taip pat opozicijai labai svarbus Vietos savivaldos įstatymas. Kviečiu konstruktyviai dirbti, priimti sprendimus ir negriauti Seimo bendro darbo.

PIRMININKAS. V. Fiodorovas.

V. FIODOROVAS (*DPF*). Ačiū, pirmininke. Nežinau tų motyvų, šiandien vėl tempiamas laikas, kad ateitų daugiau balsų, sprendimas vakar organizuoti neeilinį posėdį – šiandien neva klaida, bet manau, kad yra tyčinis sprendimas neleisti opozicinių frakcijų atstovams pirmininkauti Seimo posėdžiams. Tai parodo, kad toliau vyksta toks nesiskaitymas su opozicija. Nežinau, koks buvo jūsų tikslas, ar sumenkinti opoziciją, ar išgelbėti vakar eilinį… ministrą K. Navicką, bet faktas, taip išėjo, jog opozicija susivienijo, opozicija šiandien yra vieninga. Tęsti posėdžio tokioje aplinkoje tikrai negalima, mes organizuojame pasitarimą Kovo 11-osios salėje, tęsime darbą šiandien ten. Šiandien čia visi daužosi į krūtinę ir sako, kad klaidų padarė, pripažįsta padarytas klaidas, kviečiame ateiti, kalbėti, diskutuoti ir ieškoti sprendimų dėl šios situacijos. Ačiū.

PIRMININKAS. Gerbiami opozicijos atstovai, ar jūs vis dėlto tikrai nenorite balsuoti dėl rezoliucijos dėl Ukrainos? Galbūt jūsų protestui būtų tinkamesnis laikas po to? (*Balsas salėje: „Apetitas praėjo.“*) Grįžta pirmininkauti Seimo Pirmininkė.

10.32 val.

Seimo rezoliucijos „Dėl visapusės paramos Ukrainos pergalei pasiekti, narystei Europos Sąjungoje paspartinti ir saugiai laivybai Juodojoje jūroje užtikrinti“ projektas Nr. XIVP-1783 (*pateikimas, svarstymas ir priėmimas*)

PIRMININKĖ (V. ČMILYTĖ-NIELSEN). Darbotvarkės 1-3 klausimas – Seimo rezoliucijos „Dėl visapusės paramos Ukrainos pergalei pasiekti, narystei Europos Sąjungoje paspartinti ir saugiai laivybai Juodojoje jūroje užtikrinti“ projektas. Kviečiu jį pateikti Užsienio reikalų komiteto pirmininkę L. L. Andrikienę.

L. L. ANDRIKIENĖ (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Gerbiamieji kolegos, norėčiau pradėti nuo to ir padėkoti visiems kolegoms, savo parašais vakar pritarusiems šiam rezoliucijos projektui. Teikiame jį Seimo plenariniame posėdyje. 24 parašai, tarp jų visų frakcijų atstovai, gaila, kad kai kurių iš jų čia šiandien dabar neliko.

Užsienio reikalų komitetas svarstė šį rezoliucijos projektą ir jam vienbalsiai pritarė. Neketinu kartoti ar įrodinėti šios rezoliucijos aktualumo, gal tik labai trumpai. Kaip žinome, birželio 22–23 dienomis vyks Europos Sąjungos Vadovų Taryba. Jos metu bus sprendžiama, ar Ukrainai reikia suteikti šalies kandidatės statusą. Visateisė narystė bus suteikta tik tada, kai Ukraina atitiks narystės kriterijus. Ši rezoliucija atspindi Lietuvos poziciją ir mūsų Seimo poziciją visais pagrindiniais klausimais, aš turiu galvoje ir rezoliucijas, priimtas mūsų Seime anksčiau, bet tai tarsi mūsų pozicijos išgryninimas. Šia rezoliucija mes įsipareigojame palaikyti Ukrainą iki pergalės ir visiško Ukrainos teritorijos vientisumo atkūrimo. Mes kviečiame vadovautis nuostata, kad karas gali būti baigtas tik tokiu būdu ir tokiomis sąlygomis, kurios bus priimtinos Ukrainai ir kurias apibrėš Ukrainos žmonių valią išreiškianti teisėta šalies vyriausybė.

Mes taip pat raginame Rusijos Federacijai ir Baltarusijos Respublikai įvestų ekonominių ir politinių sankcijų nesvarstyti atšaukti tol, kol nebus pašalintos tiesioginės sankcijų įvedimo priežastys, tai yra besąlygiškai nutraukti Rusijos Federacijos karo veiksmai prieš Ukrainą, išvesta okupacinė kariuomenė ir atkurtas visiškas Ukrainos teritorijos vientisumas. Taip pat sustabdyti žmogaus teisių pažeidimai, įvykdytos demokratinės reformos, o kaltieji dėl agresijos, karo nusikaltimų, nusikaltimų žmoniškumui, genocido, žmogaus teisių pažeidimų ir taip toliau organizavimo patraukti teisinėn atsakomybėn. Taip pat sutarta dėl reparacijų milžiniškus karo nuostolius patyrusiai Ukrainos valstybei.

Ir tai, kas yra visiškai nauja. Mes kreipiamės šia rezoliucija į Jungtinių Tautų Organizaciją, į demokratinių valstybių parlamentus ir vyriausybes ragindami neatidėliotinai atkurti grūdų ir kitų maisto produktų tiekimą iš Ukrainos besivystančioms šalims ir tam tikslui imtis visų priemonių užtikrinti saugų jūrų susisiekimą su Ukrainos Juodosios jūros uostais, pirmiausia, Odesa, aprūpinant Ukrainos pajėgas pakrančių gynybai reikalinga ginkluote, suteikiant Ukrainai apsaugą

ir saugumo garantijas nuo užpuolimo iš jūros, sukuriant saugius transporto koridorius ir taip užtikrinant laivybos laisvę bei saugią laivybą Juodojoje jūroje, tam pasitelkiant norinčių ir galinčių prisidėti valstybių karinius jūrų laivus.

Kaip minėjau, sprendimas dėl kandidatės statuso Ukrainai Europos Sąjungos Vadovų Taryboje birželio 22–23 dienomis.

Mes kviečiame, Seimas kviečia, Lietuvos Respublikos Prezidentą, Vyriausybės narius, Lietuvos Seimo narius ir visų Lietuvos valstybės institucijų pareigūnus visais jiems priimtinais lygmenimis – tarptautinėse institucijose, organizacijose ir forumuose – padėti Ukrainai pasiekti šiuos tikslus.

Taigi toks projektas ir kviečiu jam pritarti. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūsų nori paklausti du Seimo nariai. Pirmas klausia E. Zingeris.

E. ZINGERIS (*TS-LKDF*). Gerbiama kolege, ši mūsų rezoliucija jau ne pirma, kuri buvo priimta visiško politinio konsensuso pagrindu. Nebuvo nė vieno, atrodo, nario iš kitų politinių partijų, kuris prieštarautų, kur šiandien yra tuščia salė. Iš esmės tai yra atsakymas ir į beprotišką Rusijos vakar dienos bandymą atšaukti mūsų nepriklausomybės pripažinimą, nes mūsų vieningumas, ko gero, rodo, kaip ir ankstesnių rezoliucijų, kad Lietuvos Seimas yra vieningas ir Lietuvos tauta yra vieninga taip įvertindami visiškai neįtikėtiną XXI amžiaus posūkį, tai yra Rusijos agresiją ir žemių vogimą iš Ukrainos. Kaip jūs čia iš principo teisingai kalbėjote, pasaulinės bado krizės organizavimą, nes 60 % visų grūdų yra neišvežta iš Ukrainos.

Kaip jums atrodo, gerbiama kolege, kokie galėtų būti kiti dar papildomi žingsniai įveikiant šitą pasaulinę krizę, organizuotą Rusijos Federacijos prieš visą žmoniją? Labai ačiū jums už pastangas. Ačiū.

L. L. ANDRIKIENĖ (*TS-LKDF*). Gerbiamas kolega, dėkui jums už klausimą. Kaip jums puikiai žinoma, kai mes Užsienio reikalų komitete aptarinėjome šį rezoliucijos projektą, mes svarstėme iš tikrųjų ir tai, kas šiuo metu vyksta pasaulyje šiuo klausimu. Mes kalbėjomės apie tai, kad nelegitimus ir nepripažintas kaimyninės Baltarusijos prezidentas A. Lukašenka siūlo savo paslaugas, ir kalbėjome apie tai, kodėl tas variantas yra nepriimtinas. Mes girdime ir žinome, kad Turkija derasi su Rusija Ukrainai nedalyvaujant taip pat tuo pačiu klausimu – dėl grūdų eksporto iš Ukrainos. Šis variantas taip pat nepriimtinas.

Taigi šia rezoliucija mes išreiškiame paramą Lietuvos pozicijai, Vyriausybės, Užsienio reikalų ministerijos pozicijai, dėl Juodosios jūros uostų atblokavimo, deblokavimo, ir kad valstybės, demokratijos, kurios nori prisidėti sprendžiant šią problemą, galėtų tai padaryti, suteikdamos saugumo garantijas, sukurdamos saugius transporto koridorius ir taip toliau. Kokių nors kitų variantų, be šių paminėtų, aš nematau ir manau, kad pozicija, kuriai atstovauja Lietuva, yra priimtiniausia, saugiausia. Aš turiu galvoje – saugiausia Ukrainai ir mums visiems.

PIRMININKĖ. Klausia A. Kupčinskas.

A. KUPČINSKAS (*TS-LKDF*). Labai diena. Gerbiama kolege, praėjusią savaitę Seimo Ekonomikos komiteto nariai lankėsi Ukrainoje. Susitikome ne tik su Rados Ekonomikos komiteto nariais, bet ir su Grūdų asociacijos nariais, taip pat su statybininkų sektoriaus atstovais ir daug kitų institucijų. Aišku, ten situacija tikrai akivaizdi visiems, prasta situacija, tačiau patys ukrainiečiai ir jų pusė pabrėžia, kad jie tikrai nesitiki santykių su Rusija ar Baltarusija atkūrimo ir nesitiki malonės iš Baltarusijos. Todėl jie labai aktyviai kviečia tapti, aišku, ir Lietuvą, jų ambasadoriais Europos Sąjungoje ir kalba, kad reikėtų kurti bendrą geležinkelio tiltą, europinės vėžės tiltą. Tai yra mes turime tuos TNT-T geležinkelio tiltus, kurie maksimaliai finansuojami Europos Sąjungos.

Tą reikėtų daryti, matyt, numatyti, kad toks tinklas galėtų plėstis ir į Ukrainą, nes jie kalba ne tik apie kirilicos pakeitimą lotyniška abėcėle, bet ir apie perėjimą nuo rusiškos vėžės prie ukrainietiškos. Tai reikštų, kad tiek Gdansko, tiek Klaipėdos uostai tikrai būtų maksimaliai užkrauti ir čia nekonkuruotų Klaipėda su Gdansku, užtektų visą tą kiekį išvežti ne tik per Odesos pusę ir laivybą, bet ir per mūsų uostus.

Tokie buvo palinkėjimai. Gal čia ne klausimas, labiau pasisakymas. Ačiū.

L. L. ANDRIKIENĖ (*TS-LKDF*). Dėkui.

PIRMININKĖ. Dėkoju, daugiau klausiančių nebėra. Ačiū už pateikimą. Svarstymas. Diskutuoti užsirašiusių neturime. Motyvai priėmimo stadijoje. E. Gentvilas. Šiuo metu jo salėje nema-

tau. Taigi balsuosime numatytu laiku. Primenu, kolegos, kad balsavimas šiandien yra numatytas nuo 11 val. 10 min.

10.43 val.

Transporto veiklos pagrindų įstatymo Nr. I-1863 2 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1492(2) (*priėmimas*)

Darbotvarkės 1-4 klausimas – Transporto veiklos pagrindų įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1492(2). Priėmimo stadija. Priėmimas pastraipsniui. Šį įstatymo projektą sudaro trys straipsniai, dėl jų pasiūlymų nėra gauta. Ar galime kiekvienam iš šių straipsnių pritarti bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Dėkoju, pritarta bendru sutarimu.

Motyvai priėmimo stadijoje. J. Džiugelis kalba už.

J. DŽIUGELIS (*TS-LKDF*). Labai gaila, kad negirdės opozicija mano argumentų dėl kalbėjimo už. Man atrodo, šiandien turėtume kalbėti ne apie turinį, o, deja, apie opozicijos vaidmenį, kad nedalyvauja ypač svarbių įstatymų priėmimuose, tiek dėl rezoliucijos, tiek dėl šio.

Šio įstatymo projekto neįgaliųjų bendruomenė laukė labai ilgai. Tiesą pasakius, tai didintų integraciją, gerintų negalią turinčių žmonių gyvenimo kokybę Lietuvoje. Man labai gaila, jau matau iš balsų, jog neturėsime galimybės juos priimti. Valdančiuosius, be abejo, kviečiu pritarti ir kviečiu opoziciją grįžti ir nedaryti įkaitais negalią turinčių žmonių dėl politinių kovų. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai išsakyti. Balsuosime numatytu laiku.

10.45 val.

Augalų sėklininkystės įstatymo Nr. IX-602 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1223(2) (*priėmimas*)

Kitas darbotvarkės 1-5.1 klausimas – Augalų sėklininkystės įstatymo Nr. IX-602 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1223(2). Priėmimo stadija. Norėčiau pakviesti Kaimo reikalų komiteto pranešėją.

Kadangi Kaimo reikalų komiteto pranešėjo nėra, tuomet aš pati perskaitysiu Teisės departamento išvadas. Priėmimas pastraipsniui.

Dėl 1, 2, 3 straipsnių pasiūlymų nėra gauta. Ar galime jiems pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta bendru sutarimu.

Dėl 4 straipsnio yra Teisės departamento išvada. Komiteto nuomonė pritarti šiai išvadai. Ar galime pritarti 4 straipsniui bendru sutarimu pagal komiteto pasiūlymą? Dėkoju, pritarta bendru sutarimu.

Dėl 5, 6 straipsnių pasiūlymų nėra. Ar galime pritarti jiems bendru sutarimu? Prieštaraujančių nėra. Dėkoju, pritarta bendru sutarimu.

Dėl 7 straipsnio yra gauta Teisės departamento pastaba, jai komitetas pritarė. Ar galime pritarti 7 straipsniui, suredaguotam pagal Teisės departamento išvadą. Dėkoju, pritarta bendru sutarimu.

Dėl 9, 10 straipsnių pasiūlymų nėra gauta. Ar galime jiems pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta bendru sutarimu.

Dėl 11 straipsnio yra gauta Teisės departamento išvada. Jai komitetas pritarė. Ar galime pritarti 11 straipsniui, suredaguotam pagal Teisės departamento pastabą, komiteto versijai? Dėkoju, pritarta bendru sutarimu.

Dėl 12, 13 straipsnių pasiūlymų nėra gauta. Ar galime kiekvienam iš jų pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta bendru sutarimu.

Atsiprašau, skaitydama praleidau 8 straipsnį. Dėl jo nėra gauta pasiūlymų. Ar galime jam pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta bendru sutarimu.

Ir galime pritarti naujos redakcijos 1 straipsniui. 2 straipsnis taip pat yra naujos redakcijos. Ar galime pritarti abiem straipsniams bendru sutarimu, kiekvienam iš jų? Dėkoju, pritarta bendru sutarimu.

Dėl motyvų užsirašiusių šiuo klausimu neturime.

10.47 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 589 straipsnio pakeitimo ir Kodekso papildymo 342[8], 342[9] straipsniais įstatymo projektas Nr. XIVP-1224(2) (*priėmimas*)

Kitas darbotvarkės 1-5.2 klausimas yra susijęs – projektas Nr. XIVP-1224(2). Taip pat priėmimas. Priėmimas pastraipsniui. Šį projektą sudaro keturi straipsniai, dėl jų pasiūlymų nėra gauta. Ar galime kiekvienam iš jų pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta bendru sutarimu.

Tai buvo 1-5.2 klausimas. Dėl motyvų… Užsirašiusių dėl motyvų neturime. Balsuosime numatytu laiku.

10.48 val.

Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1576(2) (*priėmimas*)

Kitas darbotvarkės 1-6 klausimas – Sveikatos draudimo įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1576(2). Priėmimo stadija. Jį sudaro du straipsniai. Ar galime kiekvienam iš jų pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta bendru sutarimu.

Užsirašiusių dėl motyvų šiuo klausimu nėra. Balsuosime numatytu laiku.

10.48 val.

Profesinio mokymo įstatymo Nr. VIII-450 18 ir 19 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 23[1] straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-1052(2) (*priėmimas*)

Darbotvarkės 1-7 klausimas – Profesinio mokymo įstatymo pakeitimo projektas Nr. XIVP-1052(2). Priėmimo stadija. Kviečiu D. Asanavičiūtę, Švietimo ir mokslo komiteto pranešėją, dėl 1-7 klausimo – Profesinio mokymo įstatymo pakeitimo projekto.

Priėmimo stadija. Priėmimas pastraipsniui. Reikėtų pristatyti Teisės departamento išvadas. Priėmimas pastraipsniui. Dėl 1 straipsnio yra gauta Teisės departamento pastaba, jai komitetas pritarė iš dalies. Prašom pristatyti komiteto išvadą.

D. ASANAVIČIŪTĖ (*TS-LKDF*). Komitetas pritarė iš dalies. Komiteto pasiūlymas, kad Užimtumo tarnyboje prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos registruotų bedarbių, siekiančių įgyti kvalifikaciją, priėmimas į profesinio mokymo įstaigas ar profesinio mokymo teikėjus mokytis pagal profesinio mokymo programas vykdomas ne rečiau kaip kartą per mėnesį švietimo, mokslo ir sporto ministro, socialinės apsaugos ir darbo ministro nustatyta tvarka. Siūloma tokia komiteto formuluotė.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ar galime komiteto suredaguotam 1 straipsniui pritarti bendru sutarimu? Pritarta bendru sutarimu. Dėl 2 straipsnio nėra gauta pasiūlymų ir pataisų. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta bendru sutarimu.

Dėl 3 straipsnio yra gautos dvi Teisės departamento pastabos, joms komitetas pritarė. Prašom jas pristatyti.

D. ASANAVIČIŪTĖ (*TS-LKDF*). Taip, komitetas pritarė Seimo kanceliarijos Teisės departamento išvadai.

PIRMININKĖ. Ar galime 3 straipsniui, suredaguotam pagal Teisės departamento pastabas, pritarti bendru sutarimu? Pritarta bendru sutarimu. Dėkoju.

Dėl 4 straipsnio yra gauta Teisės departamento pastaba. Prašom ją pristatyti.

D. ASANAVIČIŪTĖ (*TS-LKDF*). Čia yra įstatymo įsigaliojimas ir komitetas pritarė.

PIRMININKĖ. Dėkoju už pristatytą komiteto išvadą. Ar galime 4 straipsniui pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta bendru sutarimu. Dėl motyvų užsirašiusių nėra. Balsuosime numatytu laiku.

10.51 val.

Neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo Nr. I-2044 15 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1315(2) (*priėmimas*)

Darbotvarkės 1-8 klausimas – Neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo 15 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1315(2). Priėmimo stadija. Priėmimas pastraipsniui. Šį pakeitimo projektą… Dėl 1 straipsnio yra gauta Teisės departamento pastaba, jai komitetas nepritarė, todėl norėčiau pakviesti gerbiamą K. Bartoševičių pristatyti komiteto nuomonę ir išvadą. Prašom.

K. BARTOŠEVIČIUS (*TS-LKDF*). Sveiki. Svarstėme Kultūros komitete šį klausimą ir nepritariame Teisės departamento pasiūlymui bendru sutarimu. Argumentuojame tuo, kad nuostoliai, kurie potencialiai gali būti patiriami dėl to, kad renginiuose dalyvautų neįgaliųjų asmenų asmeniniai asistentai, nėra tokie dideli, kad reikėtų svarstyti tokio kompensavimo mechanizmą. O, be to, manome, kad valstybėje tiek privatus sektorius, tiek valstybinis turėtų prisiimti šią vadinamąją naštą, kad būtų sudarytos sąlygos neįgaliesiems asmenims kaip galima daugiau ir labiau integruotis į visuomeninį gyvenimą, ir būtent leidimas renginiuose, muziejuose, parodose ir sporto renginiuose dalyvauti neįgaliųjų asmenų asmeniniams asistentams įsigyjant bilietą su 100 % nuolaida būtų puikus sprendimas. Ačiū. Ir tam komitete iš tikrųjų pritarėme bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Gerbiami kolegos, ar galime 1 straipsniui pritarti pagal tai, kaip jį suredagavo komitetas? Dėkoju. Pritarta bendru sutarimu.

Dėl 2 straipsnio pasiūlymų nėra gauta. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta bendru sutarimu.

Dėl motyvų užsirašiusių nematau, taigi balsuosime numatytu laiku.

10.53 val.

Vaikų išlaikymo išmokų įstatymo Nr. X-987 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-209(2) (*priėmimas*)

Darbotvarkės 1-9 klausimas – Vaikų išlaikymo išmokų įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-209(2). Priėmimo stadija. Priėmimas pastraipsniui. Kadangi komitetas svarstė kai kuriuos pasiūlymus, tai aš kviečiu komiteto pranešėją gerbiamą V. Aleknaitę-Abramikienę.

V. ALEKNAITĖ-ABRAMIKIENĖ (*TS-LKDF*). Labai ačiū.

PIRMININKĖ. Priėmimas. Aš gal priėmimą pastraipsniui pradėsiu ir tuomet reikės jūsų komentaro.

Dėl 1, 2, 3, 4, 5, 6 straipsnių nėra gauta pasiūlymų. Dėl jų galime apsispręsti jau dabar. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta bendru sutarimu.

Dėl 7 straipsnio yra gauta Seimo nario pataisa, dėl jos mes galėsime apsispręsti tik balsavimo metu. Bet taip pat yra Teisės departamento pastaba, jai komitetas pritaria. Gal galėtumėte ją pristatyti?

V. ALEKNAITĖ-ABRAMIKIENĖ (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, ši Teisės departamento pastaba yra redakcinė, tačiau labai svarbi, nes ja siekta teisinio aiškumo, kad kiekvienas, kuris skaitys ar taikys šį įstatymo punktą, jį galėtų suprasti vienodai. Todėl buvo pritarta bendru sutarimu. Čia nėra dalykinė, čia yra redakcinė pastaba.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Apsispręsime dėl šio straipsnio balsuoti numatytu laiku.

Dėl 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16 straipsnių pasiūlymų nėra gauta. Ar galime kiekvienam iš jų pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta bendra sutarimu.

O dėl 1 ir 2 straipsnių apsispręsime balsuoti numatytu laiku. Motyvų svarstyti taip pat negalime.

10.55 val.

Valstybės herbo, kitų herbų ir herbinių ženklų įstatymo Nr. I-130 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-763(3) (*priėmimas*)

Darbotvarkės 1-10 klausimas – Valstybės herbo, kitų herbų ir herbinių ženklų įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-763(3). Priėmimas pastraipsniui.

Dėl 1 straipsnio pasiūlymų nėra. Galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta bendru sutarimu. Dėl 2 straipsnio yra A. Kupčinsko pataisa, bet mes dabar svarstyti jos negalime. Taigi šis klausimas taip pat pereina į balsavimo laiką.

10.56 val.

Seimo savaitės (2022-06-13 – 2022-06-17) – 2022 m. birželio 14 d. (antradienio) ir 16 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės pateikimas ir tvirtinimas

Šiek tiek lenkiame darbotvarkę, todėl dabar paimsime 3 rezervinį klausimą – savaitės, prasidedančios birželio 13 diena, Seimo posėdžių darbotvarkės tvirtinimą.

Gerbiamas Razma, ar galėtumėte pristatyti savaitės darbotvarkę, kadangi šiek tiek lenkiame laiką?

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, kitą savaitę turėsime tik tris posėdžius. Suprantama, kad antradienis yra birželio 14-oji, minima diena, ir dėl to iš ryto dalyvausime renginiuose, kurie vyks ir čia, Seime, ir prie Seimo.

Po pietų buvo numatyta, kad pirmiausia būtų buvę Genocido ir rezistencijos centro vadovo atsakymai į pateiktus raštu klausimus, bet mes pasitarėme, kad tokią dieną atsakinėti čia Genocido centro vadovui, iškviestam ant kilimėlio, tikrai yra ne pats tinkamiausias dalykas, tai turbūt nukeltume tuos atsakymus į ketvirtadienį, o darbotvarkėje antradienį liktų paprasti svarstymo stadijoje esantys projektai, kurių nelabai daug.

Ketvirtadienį esmingiausias klausimas, žinoma, yra Respublikos Prezidento pranešimas ir šiek tiek mūsų projektų, kurie pasiekė atitinkamas stadijas. Tų pačių reikšmingiausių konstitucinių įstatymų projektų kitą savaitę dar neturime, taigi kita savaitė turėtų būti gana rami ir dalykiška.

PIRMININKĖ. Nori klausti S. Jovaiša. Prašau.

S. JOVAIŠA (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiama Seimo Pirmininke. Gerbiamas vicepirmininke, norėjau paklausti. Jūs minėjote, kad sesija sutrumpės vienu posėdžiu. Ar nebus papildomai ieškoma dienų tam posėdžiui kompensuoti ir apskritai ar Seimo valdyboje jau yra sprendimas dėl sesijos pratęsimo? Ačiū.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Ne, dėl šito nesurengto rytinio 14 dienos posėdžio tikrai kokių nors papildomų priemonių imtis nereikia, iš anksto buvo planuota, jog taip bus. Papildomų posėdžių gali prireikti baigiantis mėnesiui nebent dėl kitų aplinkybių, jeigu kurie nors projektai tiesiog vėluotų komitetuose ar kokios kitos aplinkybės sutrukdytų juos priimti numatyta tvarka.

Kaip žinote, 27 dieną, pirmadienį, yra planuojamas neeilinis posėdis, bet tai labiau lemia tas faktas, jog apdovanojimo atvyksta atsiimti R. Dž. Durbinas. Mes darome kartu ir dalykinį posėdį, nors jame bus ir ta iškilmingoji dalis, skirta apdovanojimui.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Daugiau klausiančių nėra. Ar galime pritarti bendru sutarimu kitos savaitės Seimo posėdžių darbotvarkei? Nematau prieštaraujančių. Dėkoju, pritarta bendru sutarimu.

10.59 val.

Valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymo Nr. XIII-198 7, 8 straipsnių ir 5 priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1785 (*pateikimas*)

Dabar norėčiau į tribūną pakviesti J. Šiugždinienę, kad ji pristatytų 1 rezervinį klausimą – Valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymo pakeitimo projektą Nr. XIVP-1785. Tai yra pateikimas. Prašom.

J. ŠIUGŽDINIENĖ (*TS-LKDF*). Dėkui. Gerbiami Seimo nariai, teikiame Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymo 7, 8 straipsnių ir 5 priedo pakeitimo įstatymo projektą, jo tikslas – pagerinti karjeros specialistų darbo apmokėjimą nuo 2022 m. rugsėjo 1 d., kad didėtų šios profesijos patrauklumas ir būtų sudarytos prielaidos veiksmingam mokinių nukreipimui pasirenkant tolesnę karjerą. Įstaty-

mo projektas parengtas įgyvendinant Vyriausybės programos nuostatą, pagal kurią numatoma užtikrinti tinkamą karjeros paslaugų teikimą mokiniams, kurie mokosi pagal bendrojo ugdymo ar profesinio mokymo programas. Siekiant šio tikslo, būtina nuo 2022 m. rugsėjo 1 d. ne tik didinti profesinio orientavimo paslaugų apimtį, bet ir gerinti karjeros specialistų darbo apmokėjimą.

Įstatymo projekto uždaviniai: pagerinti karjeros specialistų darbo apmokėjimą, kad išnyktų atotrūkis nuo kitų švietimo pagalbos specialistų darbo užmokesčio, sumažinti darbo krūvio sandaros netolygumus tarp karjeros specialistų ir kitų švietimo pagalbos specialistų, detaliai reglamentuoti karjeros specialistų darbo apmokėjimo sąlygas.

Sprendžiamos problemos – pirmiausia karjeros specialistų pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientai yra stipriai mažesni nei mokytojų, švietimo pagalbos specialistų, kuriems nesuteiktos kvalifikacinės kategorijos. Karjeros specialistų stažo intervalai, pagal kuriuos nustatomi koeficientai, skiriasi nuo mokytojų, jų yra mažiau. Karjeros specialistams nėra didinami pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientai dėl veiklos sudėtingumo, dėl darbo bendrosios paskirties mokyklose su mokiniais, turinčiais specialiųjų ugdymosi poreikių. Šiuo metu karjeros specialistams nepagrįstai taikoma 40 valandų per savaitę darbo laiko norma. Karjeros specialistų darbo pobūdis yra panašaus pobūdžio kaip ir kitų pagalbos mokiniui specialistų – jis susijęs su didesne protine ir emocine įtampa, todėl karjeros specialistams nepagrįstai netaikoma sutrumpinto darbo laiko norma.

Įstatymo projektu siūloma karjeros specialistų pareiginę algą sulyginti su švietimo pagalbos specialistų pareigine alga. Pareiginės algos koeficientai vidutiniškai padidėtų: iki 10 metų – nuo 16,3 % iki 17,7 %, o daugiau kaip 10 metų iki 15 metų – 7,1 %, daugiau kaip 15 metų – 0,9 %. Karjeros specialistams pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientus nustatyti labiau atsižvelgiant į jų pedagoginio darbo stažą. Karjeros specialistams kaip ir mokytojams sudaryti galimybes didinti pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientus dėl veiklos sudėtingumo tais atvejais, kai jie dirba bendrosios paskirties mokyklose su mokiniais, turinčiais didelių arba labai didelių specialiųjų poreikių.

Karjeros specialistai 2022–2023 metais bus finansuojami Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės lėšomis. Nuo 2024 metų pradžios karjeros specialistų pareigybės bus finansuojamos iš valstybės biudžeto lėšų.

Dėl svarstymo. Atsižvelgiant į tai, kad teikiamu įstatymo projektu siekiama sudaryti karjeros ugdymo sąlygas švietimo įstaigose didinant karjeros specialistų profesijos patrauklumą ir gerinant jų darbo apmokėjimo sąlygas nuo 2022 m. rugsėjo 1 d., ir siekiant, kad švietimo ir mokslo srities darbuotojų darbo apmokėjimą reglamentuojantys teisės aktų pakeitimai, kurie įsigalios 2022 m. rugsėjo 1 d., būtų svarstomi sistemiškai, prašoma Seimo įstatymo projektą svarstyti skubos tvarka jį sujungiant kartu su Lietuvos Respublikos Seime svarstomais Mokslo ir studijų įstatymo projektu ir Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 46, 59, 74, 75 ir kitų straipsnių pakeitimo, taip pat 9 straipsnio pripažinimo netekusiu galios ir įstatymo papildymo 76^1, 76^2, 83^1 straipsniais įstatymo ir Lietuvos Respublikos valstybės įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymo pakeitimo įstatymo projektais.

Siekiant tinkamai užtikrinti karjeros ugdymo sąlygas kiekvienoje švietimo įstaigoje, reikia ne tik didinti karjeros specialistų paslaugų apimtį, bet ir neatidėliojant didinti karjeros specialistų profesijos patrauklumą gerinant jų darbo apmokėjimo sąlygas. Todėl būtina, kad įstatymo projektas įsigaliotų 2022 m. rugsėjo 1 d. Dėkui. Prašom pritarti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūsų nori paklausti du Seimo nariai. Pirmasis klausia E. Pupinis.

Toliau posėdžiui pirmininkaus P. Saudargas.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Ačiū. Gerbiama ministre, iš tiesų labai svarbu, nes, kaip matyti, karjeros specialistų ir apskritai pagalbos švietimo specialistų patrauklumas buvo labai žemas, tačiau ir keičiant sąlygas, dar nepasiekus to mūsų užsibrėžto tikslo, turėtų būti 130 % atlyginimo vidurkio. Šanso, kad patrauklumas labai padidės, dar nėra tokio.

Ar nemanote, kad kaip nors reikėtų sukomplektuoti tuos specialistus, tuos 450, kiek reikės, galbūt kokios nors atskiros programos, galbūt kviesti pedagogus persikvalifikuoti? Čia tikrai labai svarbi sritis, ji turės tam tikrą poveikį ir mūsų ekonomikai. Kai kurie žmonės šiuo metu netgi

baigia aukštąsias mokyklas, tiksliau, ne baigia, o pradeda antrą kursą ir supranta, kad jie sėdi ne savo rogėse, keičia savo profesijas, tokių asmenų yra daug. Ar nemanote, kad vis dėlto reikėtų kokios nors atskiros programos tų 450, ar kiek ten tų asmenų yra, užpildyti iš kur nors profesinį orientavimą? Ačiū.

J. ŠIUGŽDINIENĖ (*TS-LKDF*). Dėkoju už klausimą. Taip, būtent atskira programa ir yra parengta, ne tiktai šiuo pakeitimu mes mėginsime pritraukti į šią profesiją daugiau žmonių, bet taip pat yra ir atskira programa, jiems skiriamas, organizuojamas kvalifikacijos kėlimas, yra kitų motyvacinių priemonių. Tikrai dirbame su šiais specialistais, tikimės, kad jie ateis į mokyklas. Kaip jūs minėjote, problema yra tikrai labai aktuali. Šiuo metu stebime augimą neįgijusių profesijos ir nedirbančių jaunuolių, manome, kad profesinis orientavimas kartu su tam tikrais pokyčiais bendrojo ugdymo sistemoje, tai yra slenksčio atsiradimu ir rekomendacijomis, kurios bus teikiamos kiekvienam vaikui, tikrai padės mums geriau orientuoti, geriau atpažinti mūsų vaikų polinkius, augs besirenkančių profesiją vaikų skaičius, taip pat mažės skaičius jaunuolių, esančių be darbo, baigusių mokyklą, bet nedirbančių ir nesimokančių. Dėkui.

PIRMININKAS (P. SAUDARGAS, *TS-LKDF*)**.** Dėkoju. Toliau jūsų nori paklausti gerbiamas S. Jovaiša. Prašom.

S. JOVAIŠA (*TS-LKDF*). Labai ačiū, gerbiamas Seimo Pirmininke… posėdžio pirmininke. Gerbiama ministre, jūs šiuo įstatymu norite, kad tai pradėtų veikti nuo rugsėjo 1 dienos? Aš dėl biudžeto noriu paklausti. Ar jau yra numatytos biudžete tos lėšos ir kokios jos būtų? Ačiū.

J. ŠIUGŽDINIENĖ (*TS-LKDF*). Dėkui. Šiuo metu mums biudžeto finansavimo nereikia, mes tam esame skyrę Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės lėšų, tai yra vadinamojo RRF'o, finansuosime atlygio padidėjimą ir augimą iš šios priemonės lėšų.

PIRMININKAS. Dėkoju, jūs atsakėte į visus klausimus. Motyvai dėl viso projekto. Ar yra norinčių išsakyti motyvus? Sekundėlę, man sistema… Gerbiamas E. Pupinis kalbės.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Ačiū. Gerbiami kolegos, tenka apgailestauti, kad bent jau prieš kokių 15 metų neatsirado tų specialistų mokyklose, daug prarasta laiko. Bet džiaugiuosi, kad ši Vyriausybė, ypač formuojant darbo rinką ir teisingai nukreipiant asmenis ne tik pagal tai, kur populiaru, bet ir ten, kur asmuo gebėtų atskleisti savo visokias asmenines savybes… Labai svarbu turėti specialistų, labai stiprių specialistų, ugdymo įstaigose, kad jie vis dėlto padirbėtų su jaunimu, padėtų jiems pasirinkti profesiją, padėtų aktyviai rinktis profesiją, o ne šiaip, na, galbūt iš kokių nors kitų šaltinių, kai stojama dėl draugų arba dėl tėvų norų. Manyčiau, tikrai sveikintina ir tikrai turime prisidėti keldami tuos profesinio orientavimo specialistų atlyginimus. Pritariu tam įstatymo projektui ir siūlau palaikyti.

PIRMININKAS. Dėkoju. Buvo išsakyti visi motyvai. Mums likusi dar 1 minutė iki balsavimų lango, manau, kad naujo klausimo nelabai ir pradėsime. Aš kviečiu visus užimti savo vietas ir pabandysime balsuoti, gal pavyks ką nors priimti, nepabandęs nesužinosi. Priėmimas vis dėlto balsavimo būdu. Bendru sutarimu čia neišeis. Gerbiami kolegos, kviečiu susėsti, visus grįžti į salę, pradėsime balsuoti. Iš pradžių gal pabandome registruotis. Registracija. Gerbiami kolegos, kviečiu visus, matau, Aplinkos apsaugos komiteto pirmininkė kalba, gal galite pakviesti. (*Balsai salėje*) Bet reikėtų, salėje galėtų kalbėti. Gerbiami kolegos, registruojamės. Žiūrėsime, ar turime balsų priimti įstatymą.

Užsiregistravo 56 Seimo nariai.

11.10 val.

Seimo rezoliucijos „Dėl visapusės paramos Ukrainos pergalei pasiekti, narystei Europos Sąjungoje paspartinti ir saugiai laivybai Juodojoje jūroje užtikrinti" projektas Nr. XIVP-1783 (*priėmimo tęsinys*)

Balsuosime dėl darbotvarkės 1-3 klausimo – Seimo rezoliucijos „Dėl visapusės paramos Ukrainos pergalei pasiekti, narystei Europos Sąjungoje paspartinti ir saugiai laivybai Juodojoje jūroje užtikrinti" projekto Nr. XIVP-1783. Priėmimas be pataisų. Kas už tai, kad priimtume rezoliuciją be pataisų, balsuoja už. Kaip tik atėjome į balsavimų langą ir galime pradėti balsavimus. Kas už

rezoliuciją be pataisų… Čia padaugėjo Seimo narių, gal net ir galėsime priimti ką nors. Dabar balsuojame dėl rezoliucijos dėl Ukrainos. Kas už tai, kad priimtume be pataisų, balsuoja už.

Šios rezoliucijos priėmimas

Užsiregistravo 61, balsavo 60 Seimo narių: visi 60 balsavo už. Taigi, rezoliucija yra priimta. (*Gongas*)

Gerbiami kolegos… Ar K. Masiulis per šoninį mikrofoną ką nors nori pasakyti?

K. MASIULIS (*TS-LKDF*). Taip.

PIRMININKAS. Prašom.

K. MASIULIS (*TS-LKDF*). Atsiprašau, nesuspėjau sureaguoti ir paspausti mygtuko. Aš už.

PIRMININKAS. Dėl protokolo jūsų balsas už. Gerai, už bus 61, bet tai man indikuoja, kad pradėti balsuoti ten, kur yra įstatymų priėmimai, neišeina. Aš greičiausiai ir nebandysiu, nes tai tik užimtų laiko.

11.12 val.

Valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymo Nr. XIII-198 7, 8 straipsnių ir 5 priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1785 (*pateikimo tęsinys*)

Balsuoti galime dėl rezervinio 1 klausimo, jis buvo pateiktas, jam nereikia 71 balso. Galime dėl jo balsuoti. Balsuojame dėl rezervinio 1 klausimo – Valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymo projekto Nr. XIVP-1785. Kas pritaria, balsuoja už.

Užsiregistravo 63, balsavo 63 Seimo nariai: visi 63 balsavo už. Vyriausybė siūlo svarstyti skubos tvarka. Ar galėtume bendru sutarimu? Panašu, kad galėtume. Siūlomi komitetai: pagrindinis yra Švietimo ir mokslo komitetas. Dar nori gerbiama premjerė per šoninį mikrofoną. Prašom.

I. ŠIMONYTĖ (*TS-LKDF*). Aš norėčiau paprašyti komiteto pirmininko, kad sujungtų su to paties įstatymo pakeitimu, kuris jau buvo pateiktas prie Mokslo ir studijų įstatymo, nes čia tas pats įstatymas, būtų gerai, kad kartu ir sujungtų, jeigu pavyktų.

PIRMININKAS. Gerai. Svarstymą kada galime numatyti, birželio 21 dieną? Gera svarstymo data, tinka? Nematau prieštaraujančių. Kaip suprantu, bendru sutarimu pritarėme, kad Švietimo ir mokslo komitetas ir svarstymas birželio 21 dieną.

Dabar per šoninį mikrofoną gerbiamas J. Razma norėtų.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Pirmininke, aš sutinku, kad tie projektai, kur likęs tik priėmimo balsavimas, gali palaukti, kol salėje bus daugiau Seimo narių, tada balsuosime, galbūt net kitą dieną. Bet yra bent vienas projektas, kur yra pasiūlymų, tai Vaikų išlaikymo fondo. Mes pasiūlymus tikrai galime pereiti iki pat finalinio balsavimo momento.

PIRMININKAS. Taip, visiškai logiška pastaba, taip ir darysime.

11.15 val.

Vaikų išlaikymo išmokų įstatymo Nr. X-987 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-209(2) (*priėmimo tęsinys*)

Dėkoju. Turbūt pakviesime Socialinių reikalų ir darbo komiteto pranešėją gerbiamą V. Aleknaitę-Abramikienę į tribūną, jūsų mums reikės. Svarstome 1-9 klausimą – Vaikų išlaikymo išmokų įstatymo projektą Nr. XIVP-209(2). Dėl 1, 2, 3, 4, 5 straipsnių pasiūlymų nebuvo. Viską esame perėję. Dėl 7 straipsnio yra Seimo nario M. Lingės pasiūlymas, jam komitetas pritarė.

V. ALEKNAITĖ-ABRAMIKIENĖ (*TS-LKDF*). Pritarė bendru sutarimu. Šio pasiūlymo esmė – užkirsti kelią piktnaudžiavimams, kad nebūtų taip, kad vaikas gauna tokią pat išmoką užsienyje ir Lietuvoje.

PIRMININKAS. Gerai. Gerbiama atstove, mes pirmiausia komiteto pirmininkui, šiuo atveju pataisos autoriui, suteiksime žodį pristatyti patį pasiūlymą. Prašom. Gerbiamas M. Lingė. Tuoj. Sistema lėtoka. Tuoj. Įsijungė. Prašom.

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). Ačiū. Aš tikrai nepaneigsiu to, ką pristatė gerbiama pranešėja. Išties tas siūlymas yra būtent apie tai. Kadangi po Konstitucinio Teismo yra įtvirtinamas visas reguliavimas, kad išmokas gali gauti ir nenuolatiniai šalies gyventojai, tokiais atvejais siūlomas saugiklis, kad jei išvykusieji į kitas šalis tose šalyse gautų panašią, analogišką išmoką iš tos šalies, tam, kad išmokos nebūtų dubliuojamos, būtų mokama ir gaunama viena išmoka. Toks pasiūlymo tikslas.

PIRMININKAS. Dėkoju. Komitetas pritarė. Gerbiami kolegos, galbūt galime bendru sutarimu sutarti, kad svarstome šį pasiūlymą? Galime. O gal galime bendru sutarimu pritarti pasiūlymui, nes nematau prieštaraujančių? Dėkoju. Pritarta bendru sutarimu pasiūlymui.

Taip pat buvo Seimo kanceliarijos Teisės departamento pasiūlymas, jam komitetas pritarė. Čia jau apsvarstyta. Galime visam 7 straipsniui pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

Daugiau pasiūlymų nėra. Naujos redakcijos 1 straipsnis. Ar galime naujos redakcijos 1 straipsniui pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

Taip pat naujos redakcijos 2 straipsnis. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

Dėl motyvų, kaip aš suprantu, jeigu čia teisingas langas dega, niekas nėra užsirašęs. Balsavimą atidėsime geresniems laikams.

11.17 val.

Valstybės herbo, kitų herbų ir herbinių ženklų įstatymo Nr. I-130 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-763(3) (*priėmimo tęsinys*)

Taip pat buvo pasiūlymas ir dėl 1-10 klausimo – Valstybės herbo, kitų herbų ir herbinių ženklų įstatymo 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-763(3). Gal gerbiamas S. Šedbaras, komiteto pirmininkas, ateitų į tribūną apsvarstyti pasiūlymą. Čia buvo A. Kupčinsko pasiūlymas, jam komitetas nepritarė.

Dėl Valstybės herbo, kitų herbų ir herbinių ženklų įstatymo 2 straipsnio buvo Seimo nario A. Kupčinsko pasiūlymas, jam komitetas nepritarė. Gal suteikime žodį A. Kupčinskui, jis pristatys. Prašom.

A. KUPČINSKAS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, aš kitais formatais jau turbūt pasakojau šią bendrą situaciją. Pirmiausia noriu pasakyti, kad tikrai nebus jokio masinio automobilių numerių keitimo. Visa tai galios tik naujai įgyjamiems numeriams ir nematau jokios rizikos, kodėl nebūtų galima to įgyvendinti anksčiau. Taip, „Regitra“ dabar turi trejų metų sutartį, joje nurodytas minimalus kiekis yra 1 mln. 300 tūkst. Tačiau yra galimybė dar 0,5 mln. daugiau išduoti numerių. Tai reiškia, kad įgyvendinimo terminas realiai bus ne 2024 m. sausio 1 d., bet 2025 m. sausio 1 d.

Aš siūlyčiau vis dėlto pritarti tokiam kompromisiniam pasiūlymui, jis tikrai yra labai kompromisinis. Aš manau, tikrai pamatysime, kad realu tai įgyvendinti. Kalbėjome apie tai ir su ministre. Tikrai yra visos galimybės tą padaryti. Ačiū.

PIRMININKAS. Komiteto nuomonė buvo nepritarti.

S. ŠEDBARAS (*TS-LKDF*). Tų datų buvo ne viena. Komitetas įvairiai buvo apsisprendęs, tačiau Seimo salėje svarstant buvo numatyta, kad įstatymas įsigalios 2024 m. sausio 1 d. Kai buvo kolegos Andriaus pateiktas pasiūlymas, komitetas jį svarstė. Vidaus reikalų ministerija prieštaravo, kad būtų pakeista data iš sausio 1 dienos į kitą, todėl komitetas šitam pasiūlymui ir nepritarė. Lieka apsispręsti Seimo posėdžių salėje.

PIRMININKAS. Ar jūs norėtumėte, kad būtų balsuojama, ar tinka? (*Balsas salėje*) Balsuojama. Ar yra 29 palaikantys? Pabandykime pažiūrėti, ar yra 29 palaikantys patį pasiūlymą. Čia dabar balsuojame dėl pasiūlymo, ar yra 29 palaikymas, kad svarstytume iš viso. A. Kupčinsko pasiūlymas, jam komitetas nepritarė, buvo išdėstyti argumentai. (*Balsai salėje*) Gerbiamas P. Gražulis jungiasi į valdančiąją koaliciją, kaip suprantu, ir padės mums priimti įstatymą. Labai džiaugiuosi. Labai džiaugiamės tuo. Taip, yra 46, taigi svarstome pasiūlymą.

Motyvai už – gerbiamas A. Petrošius. Motyvai už pasiūlymą.

A. PETROŠIUS (*TS-LKDF*). Dėkoju, pirmininke. Tikrai labai nesiplėsdamas, aš manau, kad dėl šių terminų ir ministerijos pozicijos įvyko nesusikalbėjimas. Tikrai turėjome susitikimų tiek su „Regitros“ atstovais, tiek su ministerijos atstovais ir buvome sutarę, kad vis dėlto tas kompromisinis variantas yra priimtinas, „Regitra“ spės įgyvendinti, nors ir sudėtingai, bet spės įgyvendinti savo pareigas laiku ir to prieštaravimo lyg ir nebuvo. Manau, kad čia tiesiog buvo nesusikalbėjimo dalykai ir šiandien kolegas raginu palaikyti, tai yra 3 mėnesių klausimas ir iš esmės jokių įgyvendinimo problemų neturėtų kilti.

PIRMININKAS. Gerai, dėkoju. Dabar balsuojame jau dėl paties pasiūlymo. Prašau. Balsuojame. Pasisakymai buvo tik už. Balsuojame dėl A. Kupčinsko pasiūlymo.

Užsiregistravo 58, balsavo 58: už – 55, prieš nėra, susilaikė 3. Taigi pasiūlymui yra pritarta.

Dėl 1 straipsnio galėtume bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Dėl 2 straipsnio su priimtu pasiūlymu galėtume bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

Motyvai dėl viso projekto. A. Kupčinskas – motyvai dėl viso projekto.

A. KUPČINSKAS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, taupydamas laiką, matau, kad dabar vis tiek priėmimo nebus, siūlau nediskutuoti. Einame prie kitų klausimų.

PIRMININKAS. Dėkoju. Taigi dėl viso projekto balsuosime geresniais laikais.

11.22 val.

Viešųjų pirkimų įstatymo Nr. I-1491 papildymo 10^1 straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-1784 (*pateikimas*)

Dabar 1-11 klausimas – Viešųjų pirkimų įstatymo vieno straipsnio papildymo nauju straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-1784. Kviečiu gerbiamą viceministrą. Ar galėtų J. Urbanavičius atlaisvinti viceministrą? Ir jūs galėtumėte į tribūną… Prašau. Gerbiamas V. Jurgutis, Ekonomikos ir inovacijų ministerijos viceministras. Prašau. Tribūna jūsų, prašau pateikti įstatymą.

V. JURGUTIS. Sveiki, gerbiami Seimo nariai. Norėčiau jums pristatyti Vyriausybės teikiamą Ekonomikos ir inovacijų ministerijos parengtą Viešųjų pirkimų įstatymo Nr. I-1491 papildymo 10^1 straipsniu įstatymo projektą.

Teikiamas įstatymo projektas parengtas siekiant sudaryti galimybes perkančiajai organizacijai sudaryti bendradarbiavimo sutartis, kurios leistų perkančiosioms organizacijoms kartu siekti bendrų tikslų, operatyviai vykdyti nustatytas užduotis ir atlyginti viena kitai už vykdomas užduotis reikalingas suteikti paslaugas. Tokios sutartys ypač reikalingos sudėtingos geopolitinės situacijos ir įvairių krizių atvejais, kai sudėtingus klausimus reikia spręsti greitai.

Įstatymo projektu siūlomi pakeitimai. Išties ir yra siūlomas naujas straipsnis, kuris taip ir vadinamas – „Bendradarbiavimo sutartys“. Pagal jį būtų nustatyta išimtis, pagal kurią Viešųjų pirkimų įstatymo reikalavimai būtų netaikomi bendradarbiavimo sutartims, kurias sudaro dvi ar daugiau perkančiųjų organizacijų, bet šią išimtį būtų galima taikyti tik atitinkant tam tikras sąlygas, tai yra kad bendradarbiavimo sutartimi būtų siekiama užtikrinti, kad viešosios paslaugos, kurias turi suteikti perkančiosios organizacijos, būtų teikiamos siekiant jų bendrų tikslų, bendradarbiavimas būtų įgyvendinamas vien su viešuoju interesu susijusiais motyvais ir dalyvaujančios perkančiosios organizacijos atviroje rinkoje vykdytų mažiau negu 20 % veiklų, kurias apima bendradarbiavimas.

Kalbant apie minėtus bendrus tikslus, siekiant užtikrinti, kad ši išimtis būtų taikoma tik pagrįstais atvejais, numatoma, kad tuos bendrus tikslus išimtiniais atvejais turi patvirtinti Vyriausybė.

Taip pat atkreipiu dėmesį, kad tokia tvarka yra numatyta Europos Sąjungos direktyvose, tačiau anksčiau tai nebuvo perkelta į nacionalinę teisę, todėl iš esmės šis reguliavimas neturi prieštaravimo Europos Sąjungos reguliavimui. Mes jį gal net, priešingai, padarome šiek tiek saugesnį numatydami tam tikrus saugiklius.

Gerbiami Seimo nariai, atsižvelgdami į šiųmetinę situaciją Europoje ir pasaulyje, prašytume pritarti teisės aktų projektams po pateikimo ir svarstyti juos skubos tvarka. Ačiū už jūsų dėmesį. Ar turite klausimų?

PIRMININKAS. Dėkoju gerbiamam viceministrui. Jūs taip aiškiai pristatėte, kad jūsų niekas nenori paklausti. Dėkui. Prašom užimti savo vietą.

Motyvai. Vėlgi niekas nenori išsakyti motyvų. Galbūt galime bendru sutarimu po pateikimo pritarti, nes lyg ir balsavimo lange dar esame, tai… Pritariame. Taigi Vyriausybė siūlo svarstyti skubos tvarka. Galėtume bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Pagrindiniu komitetu yra siūlomas Ekonomikos komitetas. Ar visi sutinka? Dėkoju, pritarta bendru sutarimu. Siūlo svarstyti birželio 21 dieną. Irgi dėl datos nematau prieštaraujančių. Galime pritarti. Gerai.

11.27 val.

Seimo nutarimo „Dėl apygardos administracinių teismų reorganizavimo“ projektas Nr. XIVP-1777 (*pateikimas*)

Gal dabar tada nuo darbotvarkės pabaigos svarstytume, kad nesugriūtų visas laiko planavimas. Gerbiamas S. Šedbaras galbūt galėtų, nes jūsų, taip išeina… Pavyzdžiui, 2-8 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl apygardos administracinių teismų reorganizavimo“ projektas Nr. XIVP-1777. Jeigu jūs galėtumėte šitą pateikimą atlikti, o vėliau galbūt R. Juška galėtų. Nematau, ar jis yra. Yra. Informuokite jį, kad galbūt jisai galėtų tada pateikimą padaryti ir taip toliau. Prašau, gerbiamas pirmininke, tribūna jūsų.

S. ŠEDBARAS (*TS-LKDF*). Kolegos, šito nutarimo esmė yra ta, kad komitete svarstomame dideliame Teismų įstatymo pataisų projekte, jį visų pirma teikia prezidentūra, taip pat Vyriausiasis administracinis teismas, šalia teisėjų atrankos taisyklių, yra numatyta ir sujungti pirmos instancijos administracinius teismus į vieną regionų teismą. Vadinasi, turi būti reorganizacija. Rengėjai neapsižiūrėjo, kad prieš tai turi būti priimtas Seimo nutarimas reorganizuoti teismus ir po to tik po 3 mėnesių pagal aprašą tai padarius galima svarstyti Teismų įstatymo pataisų paketą. Todėl ir teikiame prezidentūros parengtą, bet jau, kad būtų greičiau, komiteto pirmininko pasirašytą nutarimo projektą. Jį priėmę tada kaip tik prasidėjus rudens sesijai galėsime užbaigti visą Teismų įstatymo pataisų paketą.

PIRMININKAS. Dėkoju. Niekas nenori jūsų paklausti. Ačiū gerbiamam pirmininkui.

Motyvų greičiausiai irgi, spėju, nebus. Motyvų niekas nenori išsakyti. Galbūt po pateikimo galime bendru sutarimu pritarti? Niekas neprieštarauja. Dėkoju, pritarta. Siūlomas pagrindiniu komitetu, žinoma, Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Ar galime bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Taip pat siūloma svarstyti birželio 21 dieną. Bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

11.29 val.

Angliavandenilių išteklių mokesčio įstatymo Nr. I-2944 12 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-518 (*pateikimas*)

Tada toliau galbūt gerbiamas R. Juška galėtų pateikti 2-11 klausimą – Angliavandenilių išteklių mokesčio įstatymo 12 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-518. Prašau į tribūną. Taip pat pateikimas.

R. JUŠKA (*LSF*). Laba diena, gerbiamas pirmininke, gerbiami kolegos. Projektas parengtas siekiant paskirstyti mokesčių už angliavandenilių išteklių proporcijas, keičiant esamą teisinį reglamentavimą taip, kad 100 % mokesčių už angliavandenilių išteklius būtų įskaitomi į savivaldybės, kurios teritorijoje išgaunami angliavandenilių ištekliai, biudžetą. Šiuo metu angliavandenilių išteklių mokestis įskaitomas taip: 90 % į valstybės biudžetą, 10 % į savivaldybės, kurios teritorijoje išgaunami angliavandenilių ištekliai. Iš jų 50 % skiriama savivaldybės teritorijų planavimo dokumentams rengti ir jų sprendimams įgyvendinti, viešojo intereso paslaugų infrastruktūrai savivaldybės teritorijoje įgyvendinti, viešųjų pastatų statybai ir modernizavimui, viešosioms rekreacinėms erdvėms įrengti ir 50 % savivaldybių aplinkos apsaugos rėmimo specialiajai programai.

Pakeitus teisinį reglamentavimą ir perskirsčius mokesčius už angliavandenilių išgavimą, tikimasi padidinti įplaukas į savivaldybių biudžetus, taip pat iš dalies kompensuojant dėl naftos

išgavimo apimčių sumažėjusias minėtų savivaldybių gaunamas pajamas. Ne mažiau svarbu ir tai, kad mokesčių perskirstymas savivaldybėms leistų daugiau lėšų skirti konkrečioms labiausiai probleminėms rajonams aktualioms sritims. Tai leistų sumažinti dažną įtampą tarp vietos bendruomenių ir angliavandenilių išteklius išgaunančių verslo subjektų. Tiek trumpai.

PIRMININKAS. Dėkoju už pristatymą. Panašu, kad ir jūsų niekas nenori paklausti. Visiems viskas yra aišku. Prašom, galite grįžti į savo vietą.

R. JUŠKA (*LSF*). Dėkoju už tai, kad neklausėte. Ačiū.

PIRMININKAS. Motyvai. Dėl motyvų irgi niekas nenori kalbėti. Aš pabandysiu nedrąsiai: gal bendru sutarimu norėtumėte šį įstatymą priimti? (*Balsai salėje*) Po pateikimo. Pritariame po pateikimo bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Pritariame.

Dabar per šoninį mikrofoną – gerbiamas aplinkos ministras S. Gentvilas. Prašom.

S. GENTVILAS (*LSF*). Prašyčiau Vyriausybės išvados dėl šio projekto.

PIRMININKAS. Vyriausybės išvados prašo. Ar galime bendru sutarimu pritarti dėl Vyriausybės išvados? (*Balsai salėje*) Gerai, bendru sutarimu pritarta dėl Vyriausybės išvados. Pagrindiniu komitetu siūlomas Biudžeto ir finansų komitetas. Ar galime bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Galime. Pritarta bendru sutarimu dėl Biudžeto ir finansų komiteto. Ir siūloma svarstyti rudens sesijoje. (*Balsai salėje*) Pritariame? Dėkoju, pritarta, išspręstas klausimas.

11.32 val.

Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo Nr. XIII-2166 95 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo V skyriaus papildymo dvidešimt aštuntuoju skirsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-1708, Teritorijų planavimo įstatymo Nr. I-1120 5, 15 ir 21 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1709, Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1710 (*pateikimas*)

Tada galbūt galėtume imti 2-7.1, 2-7.2. 2-7.3 klausimus. Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo projektas Nr. XIVP-1708 ir lydimieji – Teritorijų planavimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1709 bei Vietos savivaldos įstatymo projektas Nr. XIVP-1710.

Gerbiamas Mindaugai Skritulskai, kviečiu jus į tribūną. Pateikimas. Prašom.

M. SKRITULSKAS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, norėčiau pažymėti, kad visi šie įstatymų projektai, jeigu pritars Seimas, turėtų tapti kito įstatymo, tai yra Kurortų darnaus vystymo įstatymo, lydimaisiais teisės aktais. Šis įstatymas, Kurortų, turiu omenyje, netrukus bus svarstomas Ekonomikos komitete. Taigi, siūlyčiau, kad kaip pagrindinis būtų būtent šis komitetas. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūsų nori paklausti trys Seimo nariai. Pirmoji klausia gerbiama M. Danielė. Prašom.

M. DANIELĖ (*LF*). Aš norėčiau paklausti, kokias matote su aplinkosauga susijusias rizikas, įsigaliojus šitam įstatymui, ir kaip jos būtų suvaldomos? Kada atsirastų daugiau laisvės savivaldai, ar būtų užtikrinta aplinkosauga?

M. SKRITULSKAS (*TS-LKDF*). Ačiū už klausimą. Aš norėčiau pažymėti, kad būtent Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymas numato, reglamentuoja kurortų urbanistinį ir kraštotvarkos tvarkymąsi. Aš manyčiau, kaip tik bus subalansuotas kurortinių teritorijų vystymasis.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūsų taip pat nori paklausti gerbiamas J. Džiugelis. Bet ar klystu, ar aš jo nematau? (*Balsai salėje*) Nėra, ar ne?

Tuomet klausia R. Vaitkus. Prašom.

R. VAITKUS (*LSF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Iš tiesų geras siūlymas, manau, kad tikrai bus vertingi palengvinimai. Klausimas panašus kaip ir kolegės. Jeigu koks nors dviračių takas eis 5 kilometrus, kaip bus kontroliuojama arba stebimas miškų iškirtimas tam tikru atveju dviračių take ar panašiai? Kas vykdys kontrolę?

M. SKRITULSKAS (*TS-LKDF*). Ačiū už klausimą. Aš norėčiau atkreipti dėmesį, kad ši įstatymo nuostata bus reikšminga visoms savivaldybėms, ne tik kurortams, nes čia numatoma, kad visos savivaldybės galės šitą nuostatą taikyti.

Priminsiu problematiką. Šiuo metu valstybiniai miškai ir jų *išėmimas* iš valstybinių miškų yra gana problemiškas ir ilgai trunkantis procesas. Kai mes matome, kad miestuose, kur yra miškai, yra būtinybė, pavyzdžiui, tiesti inžinerinę infrastruktūrą, nuotekas, vandentiekį arba, tarkime, dviračių takus, taigi, ši įstatymo nuostata palengvintų, nereikėtų *išimti* iš valstybinės reikšmės miškų. Tai nebus daroma bet kaip, bet yra pažymėta, kad tik nuo 10 metrų zonos. O kas kontroliuos, natūralu, turėtų kontroliuoti Valstybinė miškų urėdija, patikėjimo teise valdanti šiuos miškus.

PIRMININKAS. Dėkoju, jūs atsakėte į visus klausimus. Gerbiamojo J. Džiugelio nėra. Dėkoju pranešėjui. Dėl motyvų po projekto pristatymo. S. Gentvilas – nori išsakyti motyvus už. Prašom.

S. GENTVILAS (*LSF*). Ačiū už projektą. Gal jis kažkiek aktualus kurortams, valdant betarpišką plėtrą, kai kuriais aspektais, bet aš norėčiau akcentuoti gerąją pusę. Miškingose savivaldybėse, parkuose ir kitur tikrai susiduriame su problema, pavyzdžiui, nuo Palangos iki Neringos per kopas nutiesti vandentiekio vamzdžius, elektros infrastruktūrą iki pliažų, daugiausia dėl to, kad tai yra miško paskirties žemė. Tad šis įstatymo pakeitimas leistų sukurti gražią, gerą ir patogią paplūdimių infrastruktūrą, pavyzdžiui, kurortuose, bet kartu leistų nutiesti dviračių takus arba pėsčiųjų takus miško paskirties žemėje. Šiandien dažniausiai savivaldybės kreipiasi į Aplinkos ministeriją arba planuoja procesus ir keičia miško paskirties žemę į rekreacinės paskirties žemę vien tam, kad galėtų medžių rekreacinėje erdvėje nutiesti dviračių ar pėsčiųjų takus.

Šis įstatymo pakeitimas iš esmės leistų miško paskirties žemėje tiesti rekreacinius takus arba reikalingą komunalinę infrastruktūrą vienam ar kitam objektui prižiūrėti. Tikrai sveikinu, ir pirmyn su projektu.

PIRMININKAS. Dėkoju. Apsispręsime dėl paties projekto. O gal bendru sutarimu galime? (*Balsai salėje: „Ne!“*) Girdžiu, kad yra „ne“, tad reikalauja balsuoti. Balsuojame. Bent dėl ko nors balsuosime, bus įdomiau. Balsuojame dėl Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų ir lydimųjų įstatymų projektų Nr. XIVP-1708, Nr. XIVP-1709 ir Nr. XIVP-1710 po pateikimo.

Užsiregistravo 53, balsavo 51 Seimo narys: už – 47, prieš nėra, susilaikė 4. Po pateikimo yra pritarta. Siūlomi komitetai: pagrindinis – Ekonomikos komitetas dėl visų trijų projektų. Ar galime bendru sutarimu? Dar A. Gedvilienė per šoninį mikrofoną norėtų.

A. GEDVILIENĖ (*TS-LKDF*). Aš norėčiau paprašyti, kad Aplinkos apsaugos komitetas būtų papildomas komitetas ir taip pat norėčiau paprašyti Vyriausybės išvados, kaip yra siūloma Teisės departamento išvadoje.

PIRMININKAS. Gerai, dėkoju. Aplinkos apsaugos komitetas ir yra įrašytas kaip papildomas. Ar galime bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Taip pat yra Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas įrašytas prie Teritorijų planavimo įstatymo ir prie Vietos savivaldos įstatymo. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Pritarta. Taip pat buvo paprašyta Vyriausybės išvados. Ar galime bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Siūloma svarstyti Seimo rudens sesijoje. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Klausimas taip pat yra išspręstas.

11.38 val.

Sporto įstatymo Nr. I-1151 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-908 1 ir 2 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1773, Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1774, Valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 6 ir 12 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1775, Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-110 3 ir 4 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1776 (*pateikimas*)

Ir dabar aš kviesčiau gerbiamą ministrę J. Šiugždinienę pateikti 2-5 klausimą. Dar šiek tiek grįžtame prie darbotvarkės. Taigi 2-5.1, 2-5.2, 2-5.3 ir 2-5.4 klausimai, Sporto įstatymo paketas ir lydimieji. Prašom.

J. ŠIUGŽDINIENĖ (*TS-LKDF*). Dėkui. Mieli Seimo nariai, norėčiau pristatyti siūlomus Sporto įstatymo pakeitimus ir kartu teikiamus lydimuosius įstatymų projektus. Projektais siūloma įtvirtinti reikšmingus pokyčius sportininkams – padidinti ir sulyginti valstybės stipendijų dydžius negalią turintiems ir jos neturintiems sportininkams. Neturintiems negalios bus mokama viena

valstybės stipendija, valstybės stipendiją sumuojant su Lietuvos tautinio olimpinio komiteto olimpine stipendija (čia yra susiję su Seimo priimtais Loterijų įstatymo pakeitimais), o turintiems negalią dydžiai sulyginami su neturinčių negalios stipendijų dydžiais ir didinami neįgaliųjų sporto lėšų sąskaita, mažinant neįgaliųjų sporto organizacijoms skiriamas lėšas jų aukšto meistriškumo sporto programoms nuo 12 % iki 10 %.

Visiems sportininkams papildomai pridedama mažiausiai 3 BSI, dėl stipendijų dydžio sulyginimo kai kuriems sportininkams stipendija didėja net iki 17 BSI. Kitas uždavinys – užtikrinti socialines garantijas gaunantiems valstybės stipendijas. Kartu su Sporto įstatymo projektu teikiami Sveikatos draudimo, Valstybinio socialinio draudimo, Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymų projektai.

Lėšų poreikis 2022 metų liepos–gruodžio mėnesiams: sportininkų padidintoms stipendijoms 776 tūkst., sveikatos draudimui – 23 tūkst., pensijų, ligos ir motinystės, socialinio draudimo įmokoms – 113 tūkst. eurų.

Trečias uždavinys – išplėsti valstybės stipendijas gaunančių sportininkų ratą, įtraukti pagrindines jaunimo amžiaus grupes. Tai yra olimpinių žaidynių 17–24 vietas. Su sąlyga, kad į olimpines žaidynes sportininkas pateko dalyvaudamas atrankos į olimpines žaidynes organizuojamose atrankos varžybose.

Į olimpinių žaidynių programą įtrauktos rungties Europos čempionatų 7–8 vietos, paralimpinių ar kurčiųjų žaidynių 7–8 vietos, į paralimpinių ar kurčiųjų žaidynių programą įtrauktos rungties pasaulio neįgaliųjų čempionatų 4–6 vietos. Taip pat pasaulio jaunimo čempionatų, jaunimo olimpinių žaidynių ir Europos jaunimo čempionatų 4–6 vietos, pasaulio ir Europos jaunimo neįgaliųjų čempionatų 2 ir 3 vietos.

Ketvirtas uždavinys – įtvirtinti kriterijų dėl 12 varžovų dalyvavimo valstybės premijai. Jei į olimpinių, paralimpinių ar kurčiųjų žaidynių programas įtrauktoje rungtyje dalyvautų mažiau nei 12 varžovų, Vyriausybė nustatytų mažesnį valstybės premijos dydį tokiomis proporcijomis, kiek varžovų trūksta iki 12 varžovų.

Penktas uždavinys – pradėti talentų ID programą, išskirtinių sportinių gabumų turinčių vaikų atranką ir rengimą per sporto šakų federacijų aukšto meistriškumo sporto programas.

Įstatymų projektams pritarta Vyriausybėje, atsižvelgta į sporto organizacijų pasiūlymus, įskaitant neįgaliųjų organizacijų siūlymus suvienodinti valstybės stipendijų dydžius negalią turintiems ir jos neturintiems sportininkams.

Projektus prašoma svarstyti skubos tvarka, nes projektuose siūlomi pakeitimai turi įsigalioti nuo 2022 m. liepos 1 d., siejant su jau Seimo priimtais Loterijų įstatymo pakeitimais ir siekiant užtikrinti tvarų į olimpinių žaidynių programą įtrauktų sporto šakų finansavimą iš vieno šaltinio.

Dėkui. Prašom pritarti.

PIRMININKAS. Dėkoju. Bet prieš tai dar jūsų paklaus. Klaustų gerbiamas J. Džiugelis, bet jo nėra. Gerbiamas M. Majauskas klausimą jums užduos. Prašom.

M. MAJAUSKAS (*TS-LKDF*). Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiama ministre, ar galėtumėte patikslinti? Pristatydama jūs minėjote apie didėsiančias stipendijas. Bet ar jūs skaičiuojate didėjimą nuo to, ką dabar valstybė skiria, ar nuo to, ką jie realiai gauna į rankas? Klausimas iš esmės yra, kaip keičiasi tai, ką dabar jie gauna po visų mokesčių į rankas, ir kaip atrodytų ta situacija, priėmus sprendimus? Jeigu nesikeičia, tarkim, na, bent jau tiek, bet ar neturėtume papildomai, atsižvelgdami į infliaciją, kalbėti apie tai, jog turėtų būti planas dėl šių stipendijų didinimo?

J. ŠIUGŽDINIENĖ (*TS-LKDF*). Dėkui už klausimą. Stipendijos didėja. Pagal tai, ką jie gauna dabar į rankas ir sudėjus Lietuvos tautinio olimpinio komiteto stipendiją, auga reikšmingai. Kai kuriose pozicijose net iki 17 BSI. Tikrai stipendijos… Ir taip pat plečiasi gaunančiųjų stipendijas ratas, įtraukiamos jaunimo grupės.

PIRMININKAS. Dėkoju. Paskutinis jūsų nori paklausti gerbiamas E. Pupinis.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Ačiū. Gerbiama ministre, norėčiau paklausti apie neįgaliuosius. Turbūt ir J. Džiugelis norėjo klausti. Kokia ten situacija? Ar nėra dabar kokių nors proporcijų? Ar vis dėlto tos proporcijos bus išlaikytos, ar taip pat vienodai kils tos premijos ir jiems? Ačiū.

J. ŠIUGŽDINIENĖ (*TS-LKDF*). Premijos yra suvienodinamos, tai aš ir pristačiau. Čia yra stipendijos ir premijos. Stipendijos ir yra suvienodinamos šiuo pakeitimu. Dėl premijų yra įvedamas konkuravimo kriterijus, tai yra 12 sportininkų. Čia yra toks ribojimas. Užtikrinti, kad rungtyje dalyvautų 12 sportininkų arba komandų. Nebent jau pačių žaidynių organizatorių nustatyta kitaip.

PIRMININKAS. Dėkoju gerbiamai ministrei. Jūs atsakėte į visus, kad ir negausius, klausimus.

Dabar motyvai dėl šio projekto. J. Džiugelis kalbėtų už, bet jo salėje nematau. Taigi apsispręs dabar visas Seimas. Galbūt galime bendru sutarimu po pateikimo? (*Balsas salėje: „Taip."*) Galime. Visam paketui. Tai yra 2-5.1, 2-5.2, 2-5.3, 2-5.4 klausimams – Sporto įstatymui, Sveikatos draudimo, Valstybinio socialinio draudimo ir Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymams. Po pateikimo pritarta bendru sutarimu.

Vyriausybė siūlo svarstyti skubos tvarka. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

Siūlomi komitetai: pagrindinis – Švietimo ir mokslo komitetas dėl pirmų dviejų projektų, dėl Valstybinio socialinio draudimo įstatymo projekto yra Socialinių reikalų ir darbo komitetas, kaip ir dėl Ligos ir motinystės įstatymo projekto yra Socialinių reikalų ir darbo komitetas. Ar galime bendru sutarimu?

Per šoninį mikrofoną – gerbiamas A. Valinskas.

A. VALINSKAS (*TS-LKDF*). Dėkui, gerbiamas posėdžio pirmininke. Norėčiau paprašyti papildomu komitetu paskirti Žmogaus teisių komitetą, nes klausimai yra susiję ir su neįgaliųjų teisėmis ir lygiateisiškumu.

PIRMININKAS. Dėl visų projektų? Ar pritariame bendru sutarimu, kad Žmogaus teisių komitetas būtų papildomas? Gerai, pritariame.

Toliau dėl papildomų komitetų. Biudžeto ir finansų komitetas yra siūlomas dėl visų, dėl viso paketo. Galime bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Taip pat papildomi dėl Sporto įstatymo yra Socialinių reikalų ir darbo komitetas ir Jaunimo ir sporto reikalų komisija. Galime bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Atrodo, visus, ne, ne visus įvardinau. Dėl Sveikatos draudimo įstatymo siūloma kaip papildomą skirti Sveikatos reikalų komitetą. Galime bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. O dėl Valstybinio socialinio draudimo ir dėl Ligos ir motinystės įstatymų kaip papildomas siūlomas Švietimo ir mokslo komitetas. Ar galime bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Dabar, atrodo, visus komitetus išvardinau, dėl visų pritarėme.

Siūloma svarstyti birželio 23 dieną. Galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Taigi, klausimai išspręsti.

Dabar galėtume apsvarstyti 2-6 klausimą, tai yra Kooperatinių bendrovių įstatymo projektą Nr. XIVP-1751, bet ministras A. Navickas važiuoja, yra pakeliui, tai gal kelių minučių techninė pertrauka, sulaukiame ministro ir iki Vyriausybės valandos dar spėsime apsvarstyti šitą klausimą, taip sutrumpinsime vakarinio posėdžio darbotvarkę. (*Balsai salėje*)

Na, kitas klausimas yra galimas, tai būtų 2-3 klausimas, bet čia yra labai didelis paketas. Gerbiamas R. Juška gal ir galėtų, bet ir ministras jau atvažiuoja, taigi, kelias minutes palaukiame.

Gerbiamas V. Pranckietis per centrinį mikrofoną. Prašom.

V. PRANCKIETIS (*LSF*). Mes galime tęsti posėdį pagal esamą darbotvarkę, o atėjus ministrui dėl to klausimo daryti pertrauką.

PIRMININKAS. Man indikuoja, kad važiuoja, bet jeigu jūsų valia, kad einame toliau… Dar nori pasisakyti A. Vyšniauskas.

A. VYŠNIAUSKAS (*TS-LKDF*). Mes turime laiko, tai gal svarstykime Vietos savivaldos įstatymą, bent jau pradėkime. Pasvarstome, didelis paketas. Na, tai pradėsime, užbaigsime po pietų, kur problema?

PIRMININKAS. Ar verta? Tai yra labai didelis paketas, galbūt geriau vienu ypu po pietų svarstyti Vietos savivaldos įstatymą? Jūs sutinkate, aš irgi taip manau. Darbotvarkės 2-3 klausimų paketas, na… (*Balsai salėje*) Čia ilgi projektai, dideli paketai. Ministras tikrai važiuoja, kelias minutes palaukime. (*Balsai salėje*) Na, nėra svarbus, mes galime apskritai daryti pertrauką, bet aš noriu sutaupyti vakarinio posėdžio, tik dėl to. Gal norite pareiškimą, gal kas užsirašę paskaityti pareiškimą mums?

11.50 val.

Kooperatinių bendrovių (kooperatyvų) įstatymo Nr. I-164 5, 10, 11, 14, 16, 16[1], 16[2], 17, 18, 19 ir 20 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1751 (*pateikimas*)

Gerbiamas ministras pasirodo plenarinių posėdžių salėje ir yra kviečiamas į tribūną pristatyti 2-6 klausimą – Kooperatinių bendrovių (kooperatyvų) įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-1751. Prašau.

K. NAVICKAS. Laba diena. Teikiame Kooperatinių bendrovių (kooperatyvų) įstatymo pakeitimo įstatymo projektą. Iš tikrųjų visi pakeitimai buvo inicijuoti ir ilgai rengti socialinių partnerių.

Kokie dalykai keičiami ir kokius dalykus keičia? Iš tikrųjų kai kurios priežastys, lėmusios taip pat ir šio įstatymo pakeitimus, tai buvusi kovido situacija, kai buvo sudėtinga organizuoti susirinkimus. Dėl to yra teikiami keli dalykai.

Įstatymo projekto tikslai yra keli. Tai yra sumažinti administracinę naštą kooperatyvams, kurie užsiima žemės ūkio veikla; suteikti daugiau sprendimų laisvės kooperatyvų nariams sprendžiant kooperatyvų veiklos ir valdymo klausimus; reglamentuoti kooperatinės bendrovės nario balsavimo teisės perleidimo tvarką, kurioje kooperatinės bendrovės narys turi teisę įstatuose nustatyta tvarka perleisti jam priklausančią balsavimo teisę kitam, su juo sudarydamas balsavimo teisės perleidimo sutartį, arba paprastos rašytinės formos įgaliojimu paskirti įgaliotinį. Toliau yra kalbama, apibrėžiami grynojo pelno dalies ir nuostolių paskirstymo principai numatant galimybes dividendams mokėti daugiau kaip 10 % pelno ir pirmiausia naudoti atsargos kapitalą, įgyvendinant elektroniniu… Atsiprašau, čia naudoti kapitalą.

Dar vienas – įgyvendinti elektroninių ryšio priemonių naudojimą narių susirinkimuose ir praplėsti galimybes balsuoti raštu, reglamentuoti kooperatinės bendrovės valdybos veiklos pradžią.

Kaip sakiau, šitie esminiai dalykai kilo atsiradus kovido situacijai, kai buvo sunku suorganizuoti kooperatyvų narių susirinkimus. Šie pakeitimai palengvins kooperatyvų valdymo dalykus ir, aišku, mažins administracinę naštą.

Tiek trumpai apie šio įstatymo pakeitimus.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūsų nori paklausti gerbiamas E. Pupinis. Paprašysime A. Vyšniausko atidengti mums E. Pupinį. Jis užduotų klausimą. Bet nepanašu, kad kas nors reaguotų.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Ačiū. Svarbu, aišku, dėl atstovavimo, kad būtų galima suteikti kitam balsavimą. Tai kituose įstatymuose yra. Bet dabar apskritai norėčiau paklausti apie kooperatinį judėjimą. Ar bus kokių nors priemonių, kad vis dėlto žmonės pamirštų tuos *kolchozus* ir pradėtų galvoti apie kooperaciją kaip apie normalų reiškinį? Ar bus kokių paskatų? Sakėte, iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų bus. Net nežinau, ar nereikia kokių nors papildomų impulsų, tarkim, kokių nors premijų ar dar ko nors, kad vis dėlto tas kooperatinis judėjimas išjudėtų, nes paskui viskas atsiliepia kainoms? Jeigu mes lyginsime su lenkais, iš esmės visi lenkai dalyvauja keliuose kooperatyvuose – nuo gamybos iki pardavimo. Savaime suprantama, tos pridėtinės vertės lieka jiems. O šiuo metu daug ką atiduoda perdirbti, daug ką atiduoda finansuoti, ne visi priklauso kredito unijoms ir taip toliau, ir taip toliau. Ar nereikia kokių nors papildomų paskatų? Ačiū.

K. NAVICKAS. Puikus klausimas. Teisybės dėlei reikia pasakyti, kad nesusijęs su įstatymo pakeitimu, bet tikrai geras, nes mes jau dabar darome. Kooperatyvai turi pirmumo balsus, ypač tie kooperatyvai, kurie perdirba didžiąją dalį savo narių pagamintos produkcijos. Mes pakeitėme taisykles, derėjomės, tiksliau, konsultavomės su Europos Komisija, tai būtų tikslesnis žodis, kad kooperatyvas galėtų gauti investicinę paramą įsigyti technikai ar pastatams ir ypač paslaugas teikti savo kooperatyvų nariams. Nežinau, dėl ko to nebuvo galima, man atrodo, tai yra labai svarbu, ypač svarbu patiems smulkiausiems ūkiams, kurie niekaip negalės panaudoti efektyviai ir neįpirks netgi kai kuriais atvejais modernesnės, o kartu ir brangesnės technikos.

Tų priemonių tikrai yra nemažai, visur kooperatyvai turi pirmumo… pripažinti, reikia pripažinti, kooperatyvai turi pirmumo eiles. Kalbant apie naujas taisykles, visur tam bus skiriamas dėmesys, nes jeigu žiūrėtume strategiškai, iš politinės pusės, tai tame segmente, kuriame yra šeimos arba vidutiniai ūkiai, kurie nėra visiškai savarankiški, tik per kooperaciją galės savo tikslus pasiekti. Tą mes matome ir dėl to remiame ir remsime.

PIRMININKAS. Dėkoju, gerbiamas ministre. Jūs išsamiai atsakėte į gausybę Seimo narių klausimų, net į vieną… Dabar motyvai. Už, prieš niekas nenori kalbėti. Tai aš paklausiu standartiškai: gal bendru sutarimu galime po pateikimo tada pritarti? (*Balsai salėje*) Dėkoju, pritarta. Taigi ir šis klausimas yra išspręstas.

Dabar lieka 3 minutės… Apsispręskime dėl komitetų. Siūlomas pagrindiniu komitetu Kaimo reikalų komitetas. Turbūt neprieštarausime? Bendru sutarimu. Dėkoju. Siūloma svarstyti rudens sesijoje. Dėkoju, pritarta.

Ir lieka 3 minutės. Aš pakviesiu Vyriausybės narius užimti savo vietas ložėje dešinėje ir laukti gausybės opozicijos klausimų. Prašom, gerbiami ministrai. Teks man klausimus sugalvoti turbūt jums visiems po vieną arba… (*Balsai salėje*) Man čia atrodo, mes tikrai spėsime per tą pusvalandį, nes nedaug yra klausėjų. Galbūt galime 2 minutėmis ir anksčiau pradėti Vyriausybės valandą, jeigu vėluojantys ministrai prisijungs.

11.58 val.

Vyriausybės valanda

Tada pirmasis klaustų gerbiamas J. Džiugelis, bet jo, kaip pastebėjau, nėra salėje. Gerbiamasis K. Masiulis tada užduos pirmą klausimą. Prašom.

K. MASIULIS (*TS-LKDF*). Ačiū. Labai smagu, kad čia nėra opozicijos, galima detaliau paklausinėti ir tokių klausimų Vyriausybės, ko kitomis progomis nėra…

Aš labai norėčiau pasiteirauti, nors ir asmeniškai rašiau laiškus ministrui, aplinkos ministrui, lyg ir nematau A. Bilotaitės, dėl miestų, priemiesčių ir kaimų. Man nesuprantama, kad, tarkime, Panemunė, turinti, surašymo duomenimis, o jie jau pasenę, 210 gyventojų, dabar, matyt, nė tiek nebeturi, 100 kokio su uodegyte gyventojų yra miestas. Avižieniai, kurie, surašymo duomenimis, turėjo 14 tūkst., dabar apie 16 tūkst. gyventojų, yra kaimas. Priemiesčių mes neturime. Iš to kyla labai daug visokių administracinių, valdymo ir kitokių pasekmių. Žmonės registruojasi Vilniuje, į darželius čia veda ir taip toliau, ir mes niekaip tos problemos nesprendžiame, nesprendžiame ir nesprendžiame. Aš noriu paklausti: ar esate numatę ką nors padaryti?

S. GENTVILAS (*LSF*). Dėkoju už klausimą. Labai platus klausimas, atskiros konferencijos vertas. Administracinis suskirstymas – Vidaus reikalų ministerijos kompetencija, bet gal truputį ir iš Aplinkos ministerijos. Šiuo metu yra pradėjęs galioti Savivaldybių infrastruktūros plėtros įstatymas, kuris leidžia savivaldybėms kontroliuoti plėtrą ir įvardinti prioritetines vystymosi zonas ir neprioritetines. Matome jūsų pavyzdį Avižienius, kurie yra Vilniaus rajone. Vilniaus rajonas tradiciškai išduoda daugiausia statybos leidimų Lietuvoje ir tai jau yra penkta didžiausia Lietuvos savivaldybė pagal gyventojų skaičių. Kokias paslaugas ir kokiu būdu gauna tarp kitų biudžetinių įstaigų, sunku spręsti, čia skirtingų ministrų reguliavimo sritis. Bet kas, man atrodo, labai svarbu, kad kaštai, kuriuos sukelia gyventojas toje savivaldybėje, būtų apmokami toje savivaldybėje. Savivaldybių infrastruktūros plėtros įstatymas leidžia įkainoti plėtrą, vadinamąsias *greenfield*, arba žaliojo lauko, investicijas, leidžia priemiesčių plėtrą labiau valdyti, o paslaugos gavimas yra įvairus. Man atrodo, šiandien A. Kupčinskas irgi atvažiavo iš Kauno pasinaudodamas Kauno infrastruktūra, nežinau, kur moka mokesčius, greičiausiai Vilniuje, bet galbūt ir Kaune. Čia tikrai konferencijos vertas klausimas, bet, man atrodo, ką irgi reikia konstatuoti, kad pas mus neveikia tokia gyventojų deklaravimo tvarka, kokia veikia Vokietijoje, nes tai leistų turėti normalią gyventojų apskaitą ir žinoti faktinį poreikį toje savivaldybėje.

PIRMININKAS. Dėkoju. Toliau klausia J. Sejonienė. Prašom.

J. SEJONIENĖ (*TS-LKDF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Aš turiu klausimą sveikatos apsaugos ministrui. Pastaruoju metu daug aistrų ir Seimo salėje, ir visuomenėje kelia sveikatos apsaugos reforma. Dėl daugelio klausimų mes čia vienareikšmiškai sutinkame: dėl greitosios medicinos pagalbos centralizavimo, dėl kitų dalykų, dėl pavėžėjimo, pavyzdžiui, paskutiniu metu. Tačiau daug nerimo kelia atskiroms asociacijoms, visuomenės grupėms pirmojo ir antrojo lygio konsultacijų jungimas, tai yra šeimos gydytojų ir gydytojų specialistų ambulatorinių konsultacijų. Aš pati tai

suprantu, dėl ko taip yra daroma, ypač mažosiose savivaldybėse, nuo jų ir bus pradedami bandomieji projektai, būtent dėl administracinių resursų optimizavimo. Tačiau yra teigiama, kad taip bus sumažinamas šeimos gydytojų savarankiškumas, kad šeimos gydytojų uždirbami pinigai galėtų būti kažkaip neskaidriai perskirstomi, kad būtų finansuojamas tas neefektyvus antrasis lygis, kad gydytojai, šeimos gydytojai, bus nemotyvuoti dirbti pagal savo normą ir dažniau siųs pacientus pas gydytojus specialistus, kad pacientai bus dažniau siunčiami ir bus priversti paslaugas rinktis būtent toje įstaigoje, kur yra sujungtos pirmojo ir antrojo lygio konsultacijos, ir negalės pasirinkti gydytojo konsultanto kitose įstaigose. Daug tokių nuogąstavimų. Jeigu jūs galėtumėte…

PIRMININKAS. Laikas, gerbiama kolege.

J. SEJONIENĖ (*TS-LKDF*). …patikslinti situaciją? Ačiū.

A. DULKYS. Labai ačiū už klausimą. Dabar galvoju, nuo ko pradėti. Gal iš pradžių apie nuogąstavimų mastą. Apskritai specialistus vienijančių organizacijų Lietuvoje yra apie 100. Visą laiką, priklausomai nuo to, koks žmogus yra klausiamas, ar jums aišku, galima sulaukti labai skirtingo vertinimo. Taip, yra iš šios srities žmonių, kurie galbūt kažko nuogąstauja. Mes jau nuo praėjusių metų birželio–liepos mėnesių labai detaliai ir savivaldybėse, ir su mano minėtomis organizacijomis apie tai kalbamės. Tačiau kad vienam ar kitam žmogui dar yra kažkokių nuogąstavimų, tai galbūt ne apie juos dabar reikėtų kalbėti.

Aš gal tiesiog įvardinsiu, kad visų pirma iš pradžių buvo painiojama, kad čia tas pirmojo, antrojo lygio jungimas yra kažkokie su finansavimu, su ligonių kasomis susiję dalykai. Jau tą sugebėjome šiek tiek išaiškinti, kad tai yra ne apie tai. Dabar jau kalba, kažkas vadina kolūkiais ir visaip kitaip. Aš suprantu, kodėl pasirenka tokias sąvokas, nes, matyt, čia pagal tikėjimo ir sugedimo laipsnį reikia minėti tam tikrus pavyzdžius. Tai mėgina teigti, kad čia dabar bus kažkoks sujungimas šeimos gydytojų savarankiškumo. Ne, ne apie tai. Šita galimybė būti sveikatos centrui, beje, atėjusi iš skandinaviškų kraštų, kur tokie centrai veikia, tai yra vadybinis jungimasis, tai yra organizacijų, veikiančių tam tikroje geografinėje teritorijoje, savanoriškas, ne priverstinis, ir tai numato mūsų teisės aktų projektai, jungimasis.

Tai ypač aktualu mažoms savivaldybėms, kad mes joms sudarytume galimybę turėti ir tokį variantą. Nes vienas dalykas yra organizuoti paslaugą savivaldybėje, kuri turi 500 tūkst. gyventojų, kitas dalykas visa tai padaryti, kur yra 2 tūkst. gyventojų. Ir kadangi mūsų pasirinktas kelias yra ne uždarinėti ligonines, o pertvarkyti egzistuojančias gydymo įstaigas, pertvarkyti jų paslaugų struktūrą, atsiranda tokia sveikatos centro galimybė.

Tai jokiais būdais nepažeidžia šeimos gydytojų statuso, jų reikšmingumo. Atvirkščiai. Jeigu atidžiau įsiskaitysite ir į mūsų programą, ir į mūsų priemones, jūs pamatysite, kad mes jau nuo 2023 metų esame numatę ir finansavimo didinimą, ir šeimos gydytojo komandos plėtojimą ir iš Europos Sąjungos paramos pinigų, ir iš PSDF – iš visų šaltinių yra stiprinama šeimos gydytojo komanda, mažinama biurokratinė našta. Tie dalykai yra grynai organizaciniai.

Noriu pasidžiaugti, kad jau mes turime dešimt pirmųjų bandomųjų savivaldybių, kurios savanoriškai… Dar įstatymas nepriimtas, o jos jau kreipiasi į mus ir nori būti bandomosios kaip juridinis vienetas. Nors galima rinktis funkciniu keliu, struktūriniu būdu, bet jos jau nori daryti tuos centrus, nori būtinai būti tos pirmosios tai darančios. Tokių savivaldybių yra mažiausiai dešimt. O apskritai dalyvauti reformoje turime jau beveik iš daugiau nei 50 savivaldybių… kurios vienaip ar kitaip mato tą kelią.

Atsiprašau, kad aš labai ilgai atsakinėju, bet klausimas jūsų toks, kad aš tiesiog kitaip negalėjau. Atsiprašau. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Labai išsamiai atsakėte. Gerbiamas L. Slušnys toliau klausia.

L. SLUŠNYS (*TS-LKDF*). Ačiū posėdžio pirmininkui. Taip pat klausimas sveikatos ministrui. Tarkime, psichiatrai, dietologai, net endokrinologai, iš principo jie visi baigę mediciną, baigę mokslus gauna licenciją, tai yra visos licencijuojamos profesijos. Ypač dabar per pandemiją labai gražiai pasirodė, kad mes nuotoliniu būdu pradėjome konsultuoti, nuotolines įvairiausias konsultacijas teikti ir pasaulis nesugriuvo. Ar neatrodo, ar nemanote, kad šiuo metu keliami licencijavimo ir akreditavimo reikalavimai yra jau pertekliniai? Turiu galvoje, kad psichiatras, vaikų psichiat-

ras, dietologas, baigęs savo mokslus, kad galėtų dirbti savo darbą, jis būtinai turi dirbti akreditutoje sveikatos priežiūros įstaigoje. Yra ne viena pasaulio šalis, kur prisiima… Jeigu aš esu gydytojas, aš prisiimu visą atsakomybę už tai, ką aš darau, nepriklausomai nuo to, kokioje įstaigoje dirbu. Aš savo licencija garantuoju tai, ką aš darau, ne įstaiga bet kuriuo atveju. Ar nevertėtų šią tradiciją ar būdą pakeisti Lietuvoje ir pagaliau truputėlį liberalizuoti arba išlaisvinti šituos dalykus, galų gale pasitikėti specialistais, o ne būtinai įstaigomis? Ačiū.

A. DULKYS. Gerai. Pasitikėjimas yra geras dalykas, bet ten, kur yra pasitikėjimas, valstybė vis tiek turi turėti savo kokybės užtikrinimo mechanizmą. Man atrodo, kad šita Vyriausybė savo programoje turi ir mes dabar nuosekliai tai darome.

Čia išgirdau iš jūsų raktinių žodžių keletą aspektų, tai pradžioje apie patį licencijavimą. Matyt, šita jūsų bendruomenė galėtų turėti ir stipresnę savivaldą. Galėtume svarstyti tiek apie kvalifikacijos reikalų, tiek licencijavimo reikalų paėmimą į savivaldos rankas. Odontologų bendruomenė diskutuoja, juda ir yra visokių idėjų, kad, tarkime, Akreditavimo tarnyba galėtų rūpintis tik juridiniais asmenimis, o pati bendruomenė galėtų rūpintis fizinėmis licencijomis. Lygiai tas pats galima ir kitose bendruomenėse. Jau dabar įvyko keletas susitikimų su visų specialistų bendruomenėmis, kalbant apie savivaldą, ką mes galėtume keisti. Kol kas, deja, pasakysiu, kad pasigendu aktyvumo.

Man atrodo, kad reikia stiprinti pačias tas bendruomenes. Nes kai sakome, kad norime, kad mumis pasitikėtų, tai mes turime matyti stiprią struktūrizuotą bendruomenę, kuri turėtų tuos stiprius savivaldos mechanizmus ir tada galėtų sakyti, štai, žiūrėkite, mumis pasitikėkite, mes turime kažkokį veikiantį mechanizmą ir nereikia mums valstybinės institucijos. Aš manau, kad mes judame tuo keliu, apie kurį jūs kalbate, bet tam reikalinga tam tikra branda, bet, aš manau, mes šį kelią nueisime, dar yra tos kadencijos likę.

PIRMININKAS. Dėkoju gerbiamam sveikatos ministrui. Dabar klausimą užduos gerbiamas M. Matijošaitis, tikiuosi, gal kitam ministrui. Prašom.

M. MATIJOŠAITIS (*LF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Labiausiai norėčiau paklausti gerbiamos teisingumo ministrės, kur yra teisingumas, kur yra teisybė? Truputį juokais, skambėtų per daug retoriškai. Aš paklausiu gerbiamo užsienio reikalų ministro. Iš tikrųjų grupė Seimo narių nudirbo titanišką darbą, įskaitant ir opozicijos atstovus, parengė rezoliuciją „Dėl visapusės paramos Ukrainos pergalei pasiekti, narystei Europos Sąjungoje paspartinti ir saugiai laivybai Juodojoje jūroje užtikrinti“. Esminiai geopolitiniai klausimai, kuriuos reikia stumti į priekį, ir tai darome gana vieningai. Bet prieš pat pateikimą salėje nebuvo vos devynių opozicijos atstovų, greičiausiai dėl pateisinamų priežasčių, o prieš pat pateikimą išėjo visi ir pasinaudojo blogiausia M. Puidoko praktika balsuoti kojomis. Kai balsuoji kojomis, greičiausiai klausimui arba nepritari ir nenori to parodyti, arba klausimas nesvarbus. Ar galime traktuoti, kad Ukrainos pergalės siekis opozicijai šiandien demonstratyviai nesvarbus?

G. LANDSBERGIS (*TS-LKDF*). Ačiū. Man atrodo, kad tikrai galime suprasti ir pateisinti opozicijos siekį pademonstruoti ryžtą ir siekį atkreipti dėmesį. Visa tai yra suprantama ir demokratinėje valstybėje absoliučiai pateisinama. Klausimai, kuriuos mes svarstome rezoliucijoje, deja, negali būti atidėti. Kiekviena karo Ukrainoje diena turi naujų pasekmių tiek patiems ukrainiečiams, tiek pasauliui, ypač kalbant apie maisto krizę.

Todėl valstybės, Lietuvos valstybės, pozicija, išreikšta parlamento balsavimu, yra ypač svarbi. Man yra kiek apmaudu, kad mes prarandame šiandien vieną dieną, kai galėtume iškelti vėliavą, kad Lietuva mano būtent taip, kad tokia yra mūsų pozicija ir mes ją pristatydami toliau galime siekti kitų politinių tikslų.

Aš kreipiausi į opozicijos atstovus, kuriuos mačiau, vėliau viešai per žiniasklaidą prašiau, kad galėtume bent šį klausimą priimti, nes jis negali palaukti, Ukraina negali palaukti ir mūsų bičiuliai Ukrainoje niekaip nesuprastų išėjimo iš salės dėl jiems gyvybiškai svarbių klausimų. Visa kita – rasime būdų, išspręsime vėliau. Gali užtrukti, gali neužtrukti, galbūt bus keletas dienų, kai ieškosime kompromisinių sprendimų. Tai yra suprantama. Ukraina negali palaukti. Ir aš labai prašau, jeigu mano žinutė pasiektų opozicijos atstovus, kad dėl šio klausimo mes balsuotume ir vėliau toliau tęstume kompromisų paiešką kitais klausimas.

PIRMININKAS. Dėkoju. Toliau klausia gerbiamas R. Juška. Prašau.

R. JUŠKA (*LSF*). Dėkoju, pirmininke. Galbūt tai ne klausimas, labiau pasiūlymas ar prašymas. Noriu kreiptis į dvi žavias ministres – švietimo ir socialinės apsaugos. Prieš 2 savaites lankantis apygardoje ir susitinkant su Ukrainos pabėgėliais (dalyvavome kartu su socialinės apsaugos ministre), iškilo toks klausimas kaip pavėžėjimas. Man nepatiko kai kurie vietinės valdžios atsakymai, nes poreikis yra didžiulis, beveik pusė vaikų, nors yra sportininkai, negali lankyti sporto mokyklos, negali lankyti pamokų muzikos meno mokykloje, noras yra didžiulis. Vienintelė kliūtis – pavėžėjimas.

Aš pats gerai žinau, kad labai smulkiai yra reglamentuotas geltonųjų autobusiukų panaudojimas, bet, tarybai priėmus sprendimą, manyčiau, kad Švietimo ministerijai tereikėtų parašyti savivaldybėms galbūt per asociaciją raštą, ypač dabar, vasaros laikotarpiu, kai jie tikrai stovės, kad būtų…

PIRMININKAS. Laikas, gerbiamas kolega.

R. JUŠKA (*LSF*). Kad tų vaikų vežimui būtų galima naudoti į renginius, į šventes, nes psichologinis aspektas tarp tų vaikų, esančių vietos ir kaimiškuose rajonuose, kur iki rajono centro 20 ar 30 kilometrų… Ar būtų galimybė panaudoti?

J. ŠIUGŽDINIENĖ (*TS-LKDF*). Dėkui už klausimą. Tikrai palaikome tokį siūlymą ir raginame savivaldybes ukrainiečių vaikus vežti taip, kaip ir lietuvaičius. Tikrai taip, galima. Netrukus teiksime ir Švietimo įstatymo pakeitimą. Jame sudarysime galimybes savivaldybėms pačioms nusistatyti tvarką. Čia yra net kelios sritys, turinčios autobusiukus, ir mums tikrai svarbu, kad savivaldybių lygiu konsoliduotųsi tie resursai, nebūtų tokio atskyrimo, kad štai autobusiukas čia tiktai tam arba autobusiukas tiktai tam. Beje, kadangi tai yra savivaldos savarankiškoji funkcija, tikrai ją leidžiame į savivaldą ir prašome organizuoti pavėžėjimą taip, kaip reikia. Dėkui.

PIRMININKAS. Dėkoju. Toliau klausia gerbiamas K. Adomaitis. Prašau.

K. ADOMAITIS (*LF*). Sveiki. Opozicijos nėra, tai bent jau galima paklausti Vyriausybės rūpimų klausimų. Man rūpi situacija dėl Lietuvos miškų, aukcionų, kuriuose parduodami valstybinių miškų ištekliai. Iš spaudos pasiekė informacija, kad bus peržiūrėtos aukcionų taisyklės ir sudarytos tam tikros išskirtinės sąlygos atskiroms įmonėms. Tai kelia labai didelį nerimą. Negi mes galvojame, kad pakilo ne tik medienos kainos, bet ir produktų kainos? Negi ta pramonė, dabar reikalaujanti sau išskirtinių sąlygų, negauna papildomų pajamų iš parduodamų produktų? Negi mes galvojame, kad labai lengva sukontroliuoti pigiai nusipirkus valstybinės medienos, paskui ją parduoti tiesiog neperdirbus, eksportuoti tą pačią dieną į Švediją? Kas tai kontroliuos ir kas tuo užsiims?

Ir trečias dalykas. Jeigu jau mes vis dėlto apsisprendžiame kam nors sudaryti, kad ir laikinai, kiek aš girdėjau, išskirtines sąlygas nusipirkti medienos, gal tuomet galima įvesti laikiną 50 % pelno mokestį tiems, kurie tokiomis sąlygomis naudojasi?

S. GENTVILAS (*LSF*). Greičiausiai klausimas man. Gerbiamas Kasparai, gal aš į klausimą klausimu atsakysiu. Ką jūs pasakysite Vilniaus šilumos gamintojams ir Vilniaus gyventojams kitą sezoną, kai dabar „Baltpoolas“ indikuoja, kad biokuro kaina kils, palyginti su pavasariu, nuo 13 eurų už kietmetrį iki 34 eurų, tai yra trimis kartais? Tai yra iš esmės dėl to, kad Rusijos ir Baltarusijos mediena neimportuojama į Lietuvą. Vadinasi, susidaro biokuro stygius. O jeigu mes eksportuosime rąstus į Skandinaviją, skandinavai ar kiti, jausdami stygių, tikrai imsis supirkti ne tiktai Lietuvos, bet ir Baltijos medieną, pas mus iš esmės neliks reikalingo biokuro kiekio. Kad dujas importuojame, aš suprantu, bet kad Lietuvoje jau biokurą išvežame ir savų miestų negalime apšildyti, to tikrai neleisime. Čia kartu su Energetikos ministerija mes tikrai padarėme įdirbį, kad Lietuvos didieji šilumos gamintojai privalėtų supirkti prasčiausios kokybės biokurą, jie įpareigoti deginti bent 30 % savo sukūrenamo kuro nuo kito sezono.

Prašau suprasti, kad šie žingsniai yra daromi ne dėl Lietuvos pramonės, bet visų pirma dėl Lietuvos šilumos sąskaitų kitą sezoną. Lentpjūvėje supjovus lentas lieka 50 % skiedrų ir biokuro, jis yra panaudojamas Lietuvos šilumos ūkiui. Bet jeigu yra eksportuojami rąstai, vadinasi, nelieka ir biokuro. Suvokite klausimo kompleksiškumą, tai daroma ne dėl vietos pramonės, bet dėl šilumos sąskaitų ir kritinio apsirūpinimo biokuru kitą sezoną.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausimą užduos gerbiamas S. Jovaiša. Prašau.

S. JOVAIŠA (*TS-LKDF*). Ačiū, pirmininke. Aš norėčiau teisingumo ministrės paklausti. Jau kiek laiko veikia pakeistas Vardų ir pavardžių įstatymas, jame integruotos naujos raidės. Aš norėčiau paklausti, kaip veiksmingai šiuo įstatymu naudojamasi, kiek piliečių yra pasikeitę savo pavardėse jiems norimas raides, kokių yra trukdžių tai atlikti, gal tai kokia nors kaina ar biurokratiniai dalykai? Ar galime pasakyti, kad šis įstatymas tikrai sėkmingai ir masiškai priimamas? Ačiū.

E. DOBROWOLSKA (*LF*). Labai ačiū už klausimą. Jeigu mes kalbėtume apie statistiką, kiek asmenų iki šiol tiesiogiai kreipėsi į Civilinės metrikacijos skyrių, negalėčiau pasakyti, bet Teisingumo ministerijai yra pateikti apie 65 prašymai. Mes esame pagal reguliavimą padarę dvigubą peržiūrą tam, kad formuotume vienodą praktiką, tai yra iš pradžių asmuo užpildo Civilinės metrikacijos skyriuje prašymą, tada jis yra persiunčiamas nagrinėti Teisingumo ministerijai. Šiandien yra apie 60 prašymų. Didžioji dalis jų yra išnagrinėta. Matome, kad didžioji dalis taip pat yra ir iš mišrių šeimų, turinčių vaikų su dviguba pilietybe arba santuoką sudariusių, lietuvis yra ištekėjęs už užsieniečio.

Turbūt veiksmingumas geriausiai yra matuojamas tuo, kiek tai kainuoja biudžetui. Vadinasi, 60 piliečių mažiau kreipėsi į teismus, 60 bylų nenugulė į teismus, neturime už tai papildomai mokėti teismams, teismai gali užsiimti tiesiogiai savo darbu, kur yra ginčai. Manau, kad taip yra geriausiai pamatuojama.

PIRMININKAS. Dėkoju. Taip pat nori paklausti J. Baublys. Prašom.

J. BAUBLYS (*LSF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Noriu kreiptis į teisingumo ir susisiekimo ministrus, tuos, kurie kuruoja Registrų centrą. Esu kreipęsis į teisingumo ministrę ir raštu, o klausimas ir problema yra tokia. Jeigu žmogus, turintis fizinę negalią, parašo įgaliojimą savo artimam asmeniui, kad tvarkytų jo visus reikalus, atstovautų įstaigose, institucijose, kad tvarkytų visą jo turtą ir panašiai, visa tai įgaliotas asmuo galėtų daryti, tačiau pasiimti elektroninio parašo arba iš banko generatoriaus negali neatvykęs į vietą. Mano supratimu, arba turėtų Registrų centras teikti paslaugą į namus, arba rasti galimybę įgaliotam asmeniui išduoti tą vadinamąjį elektroninį parašą. Norisi, kad būtų kuo greičiau šitas klausimas išspręstas, nes kiek kreipiausi į notarus, į Notarų rūmus, į ministeriją – vieni nuo kitų ir problema neišspręsta, o nuvykti žmogui, turinčiam visišką negalią, yra labai sudėtinga, beveik neįmanoma…

PIRMININKAS. Laikas, gerbiamas kolega.

J. BAUBLYS (*LSF*). …o be elektroninio parašo irgi daug reikalų labai sunku sutvarkyti. Ačiū.

E. DOBROWOLSKA (*LF*). Labai ačiū už klausimą. Aš tik patikslinsiu kolegą, jis galbūt nėra informuotas, kad Registrų centras jau kurį laiką nepriklauso nei Susisiekimo, nei Teisingumo ministerijoms, yra pavaldus Ekonomikos ir inovacijų ministerijai. Bet klausimas, man atrodo, labai aktualus, jeigu mes žiūrėtume horizontaliai. Ką pavyko padaryti ir link ko judame. Dėl pačių įgaliojimų. Yra sudaryta galimybė nuo liepos 1 dienos įgaliojimus sudaryti ir elektroniniu būdu kreipiantis į notarus, tikrai labai daug asmenų pasinaudojo, netgi tie asmenys, nesvarbu, turintys ar neturintys fizinę negalią, gali tai padaryti elektroniniu būdu. Pati tai esu padariusi. Iš namų neišeinant užtrunka vos porą minučių susitarus su notaru.

Kai mes kalbame apie prieinamumą dėl Registrų centro, tarkime, elektroninio parašo išdavimo, tikrai kolegei Aušrinei perduosiu galimą problemą.

Taip pat norėčiau atkreipti dėmesį į kitas egzistuojančias alternatyvas. Beveik visur taip pat galima pasirašyti mobiliuoju parašu, kurį išduoda telekomunikacijos įstaigos. Mano žiniomis, telekomunikacijos įstaigos įgaliojimus tikrai priima be menkiausių problemų.

PIRMININKAS. Dėkoju. R. Morkūnaitė-Mikulėnienė klausia.

R. MORKŪNAITĖ-MIKULĖNIENĖ (*TS-LKDF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Aš pasinaudosiu proga ir apygardinio klausimo norėčiau paklausti aplinkos ministro. Jums turbūt gerai žinoma situacija dėl vadinamųjų būsto administratorių, ir viešojoje erdvėje, žiniasklaidoje ne vieną sykį nuskambėjo, ir bendrijos, ir atskiri piliečiai išsako tuos savo nusivylimus dėl komplikuotos situacijos, kai negali pakeisti būsto administratoriaus, vis tiek didžiąją dalį valdantis administratorius turi svertų, kaip nepaleisti, sakykime, tų žmonių. Aš suprantu, žmonės skundžiasi dėl įkainių –

įkainius, natūralu, reguliuoja rinka, tačiau yra kitų dalykų, kurie kelia nerimą, tai yra bendravimo kultūra, paslaugų teikimas, tai užtrunka labai ilgą laiką, ir komunikacijos stygius. Taip pat mano minėti klausimai susiję su tuo, kad turbūt yra piktnaudžiaujama, kad žmonėms neleidžiama eiti pas kitą tiekėją ir jiems vis tiek yra išrašomos sąskaitos, tai tarsi toks savotiškas terorizmas. Mano klausimas, ar yra ketinimų ir būdų, kaip būtų galima pareguliuoti šį sektorių, padėti žmonėms, kad jie tikrai jaustųsi ginami tokioje situacijoje, kai pasitaiko piktnaudžiavimų, kurių, mes matome, tikrai yra?

S. GENTVILAS (*LSF*). Dėkoju. Atpažįstama problema. Lietuvoje yra 40 tūkst. daugiabučių namų, kurie jungtine veikla bendrijos ar daugiabučio administratoriaus yra administruojami. Yra ten bendrinis principas: stiprūs ir susitelkę savininkai samdo kokybišką paslaugą. Jeigu apleidžia šitą paslaugos samdymą, nesirūpina savo turtu, tai po to pasitaiko ir piktnaudžiaujančių.

Savivaldybės turėtų užtikrinti priežiūrą, bet aš sutinku, kad šiandieniniame pasaulyje, kai žmonės nuomoja butus, kai kažkas į užsienį yra išvykęs, sunku susitelkti ir prastos paslaugos galbūt atsisakyti. Tam dabar yra ką tik M. Skritulsko pateiktas įstatymo projektas dėl nuotolinio balsavimo. Tas leistų elektroniniu būdu apsispręsti, pavyzdžiui, dėl pakeitimo, visuotinio susirinkimo, administratoriaus pakeitimo. Tas leistų susitikti ne laiptinėje, bet internetinėje erdvėje. Man atrodo, tai truputį sukels įtampos ir prastai veikiantiems administratoriams.

Bet šiaip yra principinė nuostata, kad ir savivaldybės turėtų įsikišti ten, kur yra piktnaudžiaujama. Šiuo metu ministerijos vardu yra rengiami pakeitimai, labiau orientuoti į duomenų atvirumą, duomenų kaupimą. Tai leistų gyventojams matyti, kas yra faktiškai, kiek surinkta pinigų, kiek suplanuotų, planingų darbų atlikta, kiek dalyvavo viešuosiuose pirkimuose. Galbūt net ir per centrinę pirkimo organizaciją juos samdyti, tas leistų gyventojams matyti skaidrią informaciją. Į tai mes apeliuojame ir rudeniop atnešime įstatymus.

PIRMININKAS. Dėkoju. Paskutinis klausia gerbiamas R. Vaitkus. Prašau.

R. VAITKUS (*LSF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Klausimą norėčiau užduoti susisiekimo ministrui dėl kelio ženklų, konkrečiai dėl greičio apribojimo ženklų galiojimo pabaigos.

Visi žinome, kad greičio apribojimo zona turi pradžią ir pabaigą ir labai dažnai pabaigoje nėra būtent nurodančio ženklo, kad apribojimas baigėsi. Esant prastoms klimato sąlygoms, ypač žiemą (ne vienas vairuotojas kreipėsi būtent paklausti, ar nenumatoma peržiūrėti šitos tvarkos), reikia važiuoti įsitempus ir žiūrėti, ar pravažiuota sankryža, ar panašiai, ar baigėsi greičio ribojimo zona. Manau, kad vairuotojai užsienio šalyse važiuoja tikrai komfortiškiau negu Lietuvoje stebėdami kelio ženklus.

M. SKUODIS. Ačiū už klausimą ir pasiūlymą. Aš turėčiau pasitikslinti su mūsų ekspertais. Tada mes jums pateiksime atsakymą, ar įmanomas problemos sprendimas. Bet vieną dalyką mes šiuo metu esame padarę, siekiame, kad apskritai ženklų mažėtų, nes kartais ir miestuose yra tokia situacija, kai, matome, ant stulpų yra ne vienas ženklas ir tai tikrai nesuteikia komforto vairuojant. O dėl pasiūlymo, kur baigiasi eismo ribojimai, sugrįšiu atskirai.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dėkoju gerbiamiems ministrams, premjerei. Ačiū už jūsų dalyvavimą Vyriausybės valandoje, kuri virto pusvalandžiu. Tuo ir baigiame.

Skelbiu, kad rytinis plenarinis posėdis yra baigtas. (*Gongas*)

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

IV (PAVASARIO) SESIJOS
VAKARINIO POSĖDŽIO NR. 180
STENOGRAMA

2022 m. birželio 9 d.

Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pirmasis pavaduotojas J. RAZMA

PIRMININKAS (J. RAZMA, *TS-LKDF*). Gerbiami Seimo nariai, pradedame vakarinį posėdį. Registracija.

Užsiregistravo 87 Seimo nariai.

14.00 val.

Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1515(2) (*svarstymas*)

Skelbiu darbotvarkės 1 klausimą – Vietos savivaldos įstatymo 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1515(2). Pranešėjas – R. Juška. Esame šio projekto svarstymo stadijoje. Išklausysime komiteto išvadą dėl šio projekto. Gerbiamas Ričardai Juška, ar girdite? Prašom į tribūną. Kad yra šurmulys, jūs nepasimeskite, mes dirbame, nepaisydami to.

R. JUŠKA (*LSF*). Norisi jus girdėti. (*Triukšmas salėje*) Dėkoju, pirmininke. Dėkoju už galimybę…

PIRMININKAS. Kolegos, nereplikuokime iš vietos, išklausykime komiteto pirmininką. (*Balsai salėje*) Gerbiamas Antanai… Nebesikreipsiu, nes dar prie mikrofono eis. Gerai, tęsiame posėdį, klausome.

R. JUŠKA (*LSF*). Komitetas bendru sutarimu nusprendė pritarti komiteto patobulintam įstatymo projektui Nr. XIVP-1580(2), Vietos savivaldos įstatymą keičiančio įstatymo projekto Nr. XIVP-1082 prijungimui prie komiteto patobulinto minėto įstatymo projekto, ir komiteto išvadoms.

PIRMININKAS. Pirmininke, aš labai atsiprašau, ar jūs pristatote 2-1 klausimą, kur yra Vietos savivaldos įstatymo, dabartinio, tik 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas? Kur teikėjas buvo A. Dulkys?

R. JUŠKA (*LSF*). Per tą triukšmą aš nebegirdėjau. Bet galiu pristatyti. Komiteto sprendimas – pritarti įstatymo projektui ir komiteto išvadai.

PIRMININKAS. Ačiū. Diskutuoti nėra užsirašiusių. Dėl motyvų? Taip pat niekas neužsirašė. Dėl projekto balsuosime per numatytą balsavimo intervalą.

14.03 val.

Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-896(2), Aplinkos monitoringo įstatymo Nr. VIII-529 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-897(2), Aplinkos apsaugos įstatymo Nr. I-2223 25 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-898(2) (*svarstymas*)

Kitas projektas, tiksliau, paketas, yra projektas Nr. XIVP-896(2) ir lydimieji projektai Nr. XIVP-897(2) ir Nr. XIVP-898(2). Tai yra Vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas, Aplinkos monitoringo įstatymo 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas ir Aplinkos apsaugos įstatymo 25 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas. Čia buvo parašytas pranešėjas A. Petrošius, bet turbūt komiteto pirmininkas pats pristatys, kadangi jis jau tribūnoje.

R. JUŠKA (*LSF*). Pritarta bendru sutarimu. Audriau, galiu?

PIRMININKAS. Gerbiamas pirmininke, pristatykite. Išvada paprasta, pasiūlymų turbūt taip pat negauta nei dėl pagrindinio, nei…

R. JUŠKA (*LSF*). Pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Dabar turėtume taip pat išklausyti kitų komitetų, kurie yra pagrindiniai, pranešimų. Kol kas dėkui, pirmininke. Dabar pagrindinis komitetas dėl Aplinkos monitoringo įstaty-

mo projekto ir Aplinkos apsaugos įstatymo pakeitimo projekto buvo Aplinkos apsaugos komitetas, tai R. Vaitkus turėtų pateikti šio komiteto išvadą.

R. VAITKUS (*LSF*). Aplinkos apsaugos komitetas balandžio 27 dieną svarstė įstatymo projektą ir buvo pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Dėkui. Išklausėme išvadas. Diskusijoje niekas nepageidauja pasisakyti. Dėl motyvų taip pat nėra pasisakančių. Darome kol kas pertrauką dėl šių projektų ir balsuosime dėl jų per numatytą balsavimo intervalą, o jis, kaip žinote, prasideda 14 val. 30 min.

14.05 val.

Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1580(2), Valstybės politikų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatymo Nr. VIII-1904 2 straipsnio ir priedėlio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1581(2), Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 5, 8 ir 10 straipsnių ir 1 priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1582(2), Biudžeto sandaros įstatymo Nr. I-430 11, 25, 26, 27, 31 ir 34 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1583(2), Civilinės saugos įstatymo Nr. VIII-971 11, 14, 16, 18, 21, 22, 24, 27 ir 30 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1584(2), Nepaprastosios padėties įstatymo Nr. IX-938 2, 13, 15, 16, 21, 22, 27 ir 28 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1585(2), Strateginio valdymo įstatymo Nr. XIII-3096 22 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1586(2), Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo Nr. X-1212 pakeitimo įstatymo Nr. XIII-3308 15 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1587(2), Teritorijų planavimo įstatymo Nr. I-1120 18, 20, 24 ir 27 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1588(2), Tiesioginio valdymo savivaldybės teritorijoje įstatymo Nr. I-830 2, 3, 4 ir 6 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1589(2) (*svarstymas*)

Dabar pagaliau imamės pagrindinio šios dienos paketo, darbotvarkės 2-3 klausimo – Vietos savivaldos įstatymo naujos redakcijos ir dešimt lydimųjų. Komiteto pirmininkas pateiks komiteto išvadą. Dėl kai kurių lydimųjų po to dar bus kitų komitetų, kaip pagalbinių komitetų, išvados. Prašom.

R. JUŠKA (*LSF*). Dar kartą kartoju, kad komitetas bendru sutarimu nusprendė pritarti komiteto patobulintam įstatymo projektui Nr. XIVP-1580(2), Vietos savivaldos įstatymą keičiančiam įstatymo projekto Nr. XIVP-1082 prijungimui prie komiteto patobulinto minėto įstatymo projekto, ir komiteto išvadoms.

PIRMININKAS. Ar, pirmininke, jau baigėte?

R. JUŠKA (*LSF*). Taip.

PIRMININKAS. Pasakysiu, kad paskutinį bloko projektą, tai yra Karo padėties įstatymo įvairių straipsnių pakeitimo įstatymo projektą, pagrindinis komitetas siūlo atmesti. Per balsavimo intervalą, be abejo, dėl to atskirai balsuosime.

Dabar prašysiu dar užleisti vietą tribūnoje pagalbinių komitetų atstovams, nes dėl Strateginio valdymo įstatymo pakeitimo įstatymo projekto Audito komitetas buvo pagalbinis. S. Jovaiša perskaitys komiteto išvadą taip pat ir dėl Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo 31 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto.

S. JOVAIŠA (*TS-LKDF*). Ačiū. Aš paskelbsiu Audito komiteto sprendimus tiek dėl Strateginio valdymo įstatymo, tiek dėl Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo pakeitimų. Dėl abiejų projektų komitetas priėmė sprendimą pritarti ir siūlyti pagrindiniam komitetui juos tobulinti, atsižvelgiant į Teisės departamento pateiktas pastabas, joms Audito komitetas pritarė. Kaip minėjau, už abu įstatymų projektus Audito komitetas balsavo teigiamai: 6 – už, prieš ir susilaikiusių nebuvo.

PIRMININKAS. Dėkui. Dabar diskusija dėl viso šio paketo. A. Vyšniauskas pirmasis pasisako frakcijos vardu.

A. VYŠNIAUSKAS (*TS-LKDF*). Mielieji kolegos, aš norėčiau pakalbėti šiek tiek apie šio įstatymo svarbą ir apie tai, koks yra jo turinys, ypač dabar po visų komitetų. Pirmiausia kalbant apie svarbą. Vietos savivaldos įstatymas yra labai glaudžiai susijęs su kita reforma – Rinkimų kodeksu, Referendumų įstatymu, Politinių organizacijų įstatymu. Iš esmės šis įstatymo projektas yra

viso to paketo dalis, nes nepriėmus kurio nors, nepriėmus Rinkimų kodekso, Politinių organizacijų įstatymo arba Vietos savivaldos įstatymo, negalės vykti savivaldos rinkimai. Todėl mes turime keletą savaičių, per kurias turime priimti šiuos įstatymus. Tai yra labai svarbu, nes kitu atveju, kaip ir minėjau, nuo rugsėjo mėnesio negalės prasidėti savivaldos rinkimų politinė kampanija.

Kitas svarbus dalykas – šito projekto esmė po komitetų. Darbo grupė, kuri rengė Vietos savivaldos įstatymo pataisas, vadovavosi tokia logika, kad meras turi būti stiprus, turi turėti administracinius įgaliojimus, vykdomosios valdžios įgaliojimus, tačiau turi būti apribotas taryba. Taryba turi būti stipri, kontroliuojanti institucija, be abejo, priimanti pačius svarbiausius sprendimus.

Darbo grupė dirbdama rado daug kompromisų, tačiau keliose vietose, mano nuomone, iki galo mes neradome sutarimo, tiesiog kai kurios nuostatos buvo priimtos tam, kad galėtume judėti į priekį. Po komitetų aš matyčiau porą vietų, kurias reikėtų koreguoti. Pirmiausia yra tai, kaip atsiranda vicemerai. Kadangi dabartinis modelis iš tikrųjų per daug sustiprina merą, realiai yra galimybė merui dirbti neturint tarybos palaikymo, ir tai nėra gera praktika, tai nėra gera demokratinio proceso praktika.

Kitas dalykas, ką mes padarėme darbo grupėje, tai sustiprinome galimybę tarybos nariams teikti įvairius sprendimų projektų pasiūlymus ir taip įgyvendinti savivaldos teises, tai šiuo metu nors yra leidžiama, tačiau praktiškai neįgyvendinama daugelyje savivaldybių. Tarybų nariams pavieniui teikti sprendimų projektus yra be galo sunku. Mes šį kelią palengvinome ir netgi opozicijai suteikėme kur kas daugiau galių. Tačiau ko mums galbūt nepavyko darbo grupėje išvystyti, tai tarybos sekretoriato. Tarybos sekretoriatas yra svarbi institucija, kurioje yra registruojami sprendimų projektai. Mes to neapibrėžėme ganėtinai tiksliai. Deja, po komitetų matome, kad sekretoriatai tampa administracijos struktūra ir tai yra ganėtinai keista praktika, kuri vėlgi neleis tarybos nariams turėti visų demokratinių teisių.

Šios dvi vietos, mano galva, yra labiausiai koreguotinos, visa kita įstatyme yra daugiau mažiau neblogai, o tos nuostatos, kurios dar diskutuotinos, greičiausiai turės būti arba paliktos, arba koreguojamos po savivaldos rinkimų, kadangi mes iki galo nežinome, kaip veiks modelis. Aš manau, kad neišvengiamai po savivaldos rinkimų jį reikės koreguoti atsižvelgiant į praktiką. Aš kviesčiau priimti įstatymą, bet kartu ir pritarti toliau einantiems siūlymams. Ačiū.

PIRMININKAS. Toliau diskusijoje pasisako R. Juška.

R. JUŠKA (*LSF*). Gerbiami kolegos, komiteto vardu norėčiau padėkoti darbo grupei, kuri dirbo rengiant šį įstatymo projektą. Tiesa, ten buvo daug idėjų, daug norų, virš 100 Teisės departamento pastabų, į jas reikėjo atsižvelgti, keitėme ir struktūrą, pergrupavome. Vertindamas kolegų pasiūlymus, nelabai sutikčiau su gerbiamo kolegos Andriaus dabar išsakytomis mintimis, nes komitetui svarstant tokios didelės apimties įstatymą, naują redakciją, ypač kai buvo tokių nuomonių po Konstitucijos pakeitimo, koks bus tas meras, buvo nepasitikėjimo, buvo ta situacija vieniems aiškesnė, kitiems nelabai, buvo įvairių interpretacijų.

Norėčiau pasidžiaugti ir padėkoti komiteto nariams. Mes kaip niekada dėl tokios didelės apimties įstatymo projekto darėme ne tik klausymus, bet darėme du posėdžius. Norėjome išgirsti visus, visas puses, visi suinteresuotieji išsakė savo nuomonę. Ir tai, kad įstatymo projektui komitete pritarta bendru sutarimu, atkreipiu dėmesį, bendru sutarimu, daug pasako. Taip, gal kai kam iš teikėjų norėjosi, kad į jų norus būtų daugiau atsižvelgta, gal per daug kompromisų, bet pritarčiau Andriaus minčiai, kad turbūt dabar nereikėtų siūlymais griauti subalansuoto projekto, kuris tenkina merus, kuris tenkina Savivaldybių asociaciją, kuris tenkina politikus. Dėl politikų sakau drąsiai taip, nes, pakartosiu, komitete pritarta bendru sutarimu.

Dabar trumpai reaguojant dėl merų pavaduotojų, ką gerbiamas kolega paminėjo, komitetas visiškai nesutiko su ta nuomone: jeigu pritariame tam siūlymui, užkoduojame visišką aklavietę, nes tokiu būdu, koks yra siūlymas (todėl komitetas jam nepritarė), būtų galima merų pavaduotojus rinkti ketveriems metams. Mes žinome, kaip susiklosto situacija, kokia būna pusiausvyra, kad vienas balsas taryboje irgi daug reiškia. Todėl komitetas ir pasiūlė variantą, kuris, visų nuomone, yra priimtinas, o gyvenimas parodys. Praktiškai taikant visko numatyti neįmanoma. Galbūt esant reikalui jis bus ir koreguojamas.

Dabar apie du tarybos sekretoriatus. Sunku suprasti įvertinant ir ekonominę pusę, ir atskyrimą. Paimkime rajono savivaldybes – du sekretoriatus išlaikyti, pradėti funkcijas tarpusavyje vie-

no sekretoriatui kitam… Kuo didesnė valdymo grandis, tuo daugiau nesusipratimų. Gyvenimas parodė, kad ir dabar ne visos mažosios savivaldybės nė vieno sekretoriato nebeturi, nes jis tiesiog nebereikalingas. Tiesiog administracija aptarnauja mero instituciją, kaip yra dabar. Todėl peršokant… Jau aš nekalbu apie lėšas, apie valdymą, bet peršokant nuo sekretoriato galimybės nebūti iki dviejų sekretoriatų, komitetas tam nepritarė ir, kaip minėjau, vieningai.

Todėl aš prašyčiau visų, kai bus balsuojama, pritarti komiteto siūlymams. Manau, kad yra subalansuoti, suderinti ne tik pozicijos poreikiai, bet ir opozicijos. Galbūt gana nepalankiai politiškai susiklostė ta situacija šiandien salėje, bet aš neįvardinsiu… Išeinanti opozicija perdavė linkėjimus. Visi patenkinti dabartine Vietos savivaldos įstatymo redakcija, bet jeigu bus keičiami punktai ir bandoma patempti į kažkurią pusę tą subalansuotą komiteto narių nuomonę projekte… Taip elgtis galima tik nenorint, kad šioje pavasario sesijoje šiam įstatymo projektui būtų pritarta.

Tiesiog jaučiu pareigą – tuos linkėjimus man perdavė išeinantys opozicijos atstovai. Dalinuosi su jumis tuo, kas buvo pasakyta, ir kviečiu, kai bus balsuojama, atsižvelgti ir pritarti komiteto nuomonei. Labai dėkoju.

PIRMININKAS. Toliau diskusijoje pasisakys K. Masiulis.

K. MASIULIS (*TS-LKDF*). Gaila, kad čia gali ir turi diskutuoti tarpusavyje tik pozicijos nariai. Aš nesu patenkintas nei šituo įstatymu, nei tuo, kas dedasi vietos savivaldoje. Absoliučiai nesu patenkintas. Norėtųsi, kad savivalda gyventų pagal savo išgales, kad ji būtų savivalda taip, kaip aš matau, tarkim, Šveicarijoje. Aš matau Šveicarijoje savivaldybes, jų net ir merai yra, kaip jie vadinami, garbės tarnyba, negauna atlyginimo, jau nekalbant apie vicemerus, nes savivaldybė tokia maža ir tiek susirenka mokesčių iš gyventojų, kad gali juos skirti tik mokyklai, ligoninei ar vaikų darželiui, ar keliams tvarkyti. Ir tai dar kai kurios savivaldybės turi solidariai vieną mokyklą finansuoti, nes viena savivaldybė nepajėgia.

Pažiūrėkime į mūsų situaciją. Per 15 metų kai kurios savivaldybės sumažėjo daugiau kaip 40 %. Aš skaičiuoju: vieną, dvi, tris, keturias, penkias, šešias, septynias savivaldybes. Virš 40 %. Jau yra savivaldybių, kuriose yra 3 tūkst., 4 tūkst., na, 7 tūkst., dar 7 tūkst. gyventojų. Rajono centre – 3 tūkst. Kas toje savivaldybėje atlyginimą merui mokės? Kas vicemerams mokės atlyginimą? Vilnius. Kas mokės, sakysim, už trinkelių klojimą? Kas mokės už viso to didelio administracinio aparato išlaikymą? Vėl Vilnius. Man nepatinka tokie dalykai. Bent jau tada būtų taip čia reglamentuota, kad jeigu savivaldybė… na, dar merai, gerai, žmonės nori to mero. Man atrodo, užtektų, kad tarybos pirmininką išsirinktų, nes taryba vis tiek dirba neatlygintinai, išsirinktų tarybos pirmininką ir jo užtektų, taip būtų adekvačiau. Didelėse savivaldybėse, čia yra tų finansų, gali būti meras, dirbantis už atlyginimą. Mažose savivaldybėse to galėtų ir nebūti. Mes lanksčiau nepadarome. Aišku, kas suinteresuoti dėl tokio įstatymo. Tai savivaldybių vadovai, merai, jie to nori. Žmonėms tie dalykai atrodo mažai svarbūs, bet valstybės finansų požiūriu tai yra blogi sprendimai.

Labai pritarčiau A. Navicko pasiūlymams, kad tuomet bent jau reikėtų ką nors taisyti dėl vicemerų kompetencijų. Mažinti jas. Lygiai taip pat reikėtų ką nors daryti dėl tokio mero kompetencijos, kai meras gali priimti sprendimus ir tarybai reikės 2/3 jo veto. Čia reikėtų turėti labai didelę daugumą taryboje. Tie dalykai turėtų būti sutvarkyti.

PIRMININKAS. Dar diskusijoje pasisakys A. Kupčinskas. Čia mūsų sistemoje kažkodėl jo pavardė neužfiksuota, bet žinome, kad yra užsirašęs.

A. KUPČINSKAS (*TS-LKDF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Kolegos, išties klausimas šioje pavasario sesijoje turbūt vienas iš svarbesnių po biudžeto pakeitimo. Tiesioginiai merų rinkimai, o su tuo susijęs ir Vietos savivaldos įstatymo pakeitimas, buvo itin svarbūs artėjant patiems savivaldos rinkimams. Darbo grupė gana išsamiai posėdžiavo, vadovaujama S. Šedbaro, mes bandėme įvairius vietos savivaldos niuansus ir kampus užgriebti. Labai džiugu, kad toje grupėje dalyvavo faktiškai visi savivaldybininkai, jeigu taip galima įvardinti. Palyginimai, kai vienokia situacija susiklosčiusi galbūt didžiosiose savivaldybėse, kitokia mažesnėse, yra labai skirtingi. Bet, man atrodo, tą pasiektą kompromisą atspindi ir tas balsavimas dėl tiesioginių merų rinkimų, kai visi 136 kolegos balsavo už Konstitucijos pataisas. Buvo siūlymų įvesti arba grąžinti tarybos primininko kandidatūrą. Tai yra gana logiška ir paaiškinama, nes atstovaujama ir vykdomajai valdžiai, ir valdžioms. Net ir pagal Venecijos konvenciją rekomenduojama, kad turi būti atskiriamos. To kom-

promiso, deja, nepavyko nei darbo grupėje pasiekti, nei, atrodo, vėliau. Išliko tiktai tokia bendra pozicija, kad meras yra ne tarybos narys, negali balsuoti, bet pirmininkauja tarybos posėdžiams.

Argumentas, kad nereikia tarybos pirmininko, nes bus toks pat chaosas, kaip ir prieš 30 metų, tikrai neatlaiko kritikos. Per 30 metų, man atrodo, demokratijos lygis ir tolerancija demokratijoje paaugo gerokai, ne vienu aukštu, ne dešimčia aukštų, man atrodo, tikrai tuos demokratijos principus, vietos demokratijos, laikas kuo labiau plėtoti vietos savivaldoje. Aišku, džiaugiuosi, kad buvo atsižvelgta į mano siūlymą, tai yra dėl kolegijų sugrąžinimo į vietos savivaldą. Man atrodo, negerai, kai vietos bendruomenė neturi tokios realios galimybės susipažinti su detaliaisiais planais. Formaliai, taip, būna skelbimų ant vienos tvoros arba kur nors internete, kad kviečiama bendruomenė ar visuomenė susipažinti su detaliaisiais planais. Bet man atrodo, tarybos nariai yra tie vietos bendruomenės išrinkti atstovai, kurie turi domėtis visais klausimais. Tuo tarpu prieš kurį laiką ta kompetencija buvo perduota išskirtinai vien administracijos direktoriui, na ir matome, kad didžiuosiuose miestuose paskui iš to kyla didelių konfliktų, kai patvirtinami detalieji planai, statybos reglamentai, užstatymo tankis, o paskui, tik po kurio laiko, bendruomenė pamato jau nederintą kylantį objektą, kuris kelia vietos bendruomenės aistras. Aš manau, ta galimybė tarybos nariams, būtent merui, administracijos direktoriui, vicemerams, komitetų pirmininkams, taip pat antikorupcijos komisijos ar kontrolės komiteto pirmininkui, susipažinti su detaliaisiais planais yra tikrai vertinga. Aišku, galutinai detaliuosius planus tvirtins būtent administracijos direktorius, bet skaidrumo, viešumo tikrai būtų kur kas daugiau.

Vertinant apskritai, ką pavyko pasiekti… Aišku, reikia pažymėti, kad vieninteliam dalykui, kuriam darbo grupė skiria mažiau dėmesio ar nepakankamai atkreipia dėmesio, tai yra seniūnaičių ir seniūnų situacijai, deja, nepakako nei parako, nei laiko. Esu registravęs kaip tik dėl šio įstatymo projekto dar vieną pasiūlymą, kad kartu su vietos savivaldos rinkimais vyktų ir seniūnaičių rinkimai, taip įgalinant ir pakeliant jų prestižą. Nes dabar, pripažinkime, kad seniūnaičių rinkimai mažai ką domina.

Apibendrinant galima sakyti, kad tikrai žengti keli rimti žingsniai stiprinant vietos demokratiją. Aš tikiuosi, kad kai sugrįš visi kolegos, mes bendru sutarimu pritarsime šiam paketui dėl Konstitucijos pataisos kaip ir dėl merų. Ačiū.

PIRMININKAS. Ką gi, iki balsavimo pradžios momento liko 3 minutės. Aš manau, jeigu komiteto pirmininkas ramiai ateitų į tribūną, kol mes išgirsime pirmojo pasiūlymo pristatymą, pasisakymus dėl jo, tai ir bus tas laikas, kai galėsime balsuoti pagal mūsų darbotvarkę. Gerbiamą R. Jušką aš kviečiu į tribūną. Pradėsime svarstyti pasiūlymus pastraipsniui. Pirmasis pasiūlymas yra dėl 15 straipsnio. Pasiūlymo autoriai yra A. Vyšniauskas, A. Kupčinskas, K. Masiulis ir A. Petrošius. Prašau iniciatorių… turbūt A. Vyšniauskas pristatys pasiūlymus? Prašom pristatyti.

A. VYŠNIAUSKAS (*TS-LKDF*). Tuoj, sekundę. Atsiverčiu pirmąjį pasiūlymą. Tuoj.

PIRMININKAS. Iš karto nebalsuosime, pristato pasiūlymą, komiteto pirmininkas išsako komiteto poziciją.

A. VYŠNIAUSKAS (*TS-LKDF*). Čia yra dėl 15 straipsnio? Taip.

PIRMININKAS. Taip, dėl 15 straipsnio.

A. VYŠNIAUSKAS (*TS-LKDF*). Pasiūlymas yra susijęs su keletu dalykų. Pirmiausia dėl nepasitikėjimo vicemeru ar savivaldybės administracijos direktoriumi. Įstatyme nebuvo įrašyta, jog tai atliekama slaptu balsavimu. Dažniausiai, kai yra sprendžiama dėl įvairių pareigybių, tai yra daroma slaptu balsavimu, ne atviru balsavimu, tam, kad būtų daug daugiau laisvesnės valios. Man atrodo, kad ta nuostata turėtų būti įtvirtinta.

Kitas dalykas. Nebuvo įrašyta gana aiškiai, kas nutinka, jeigu yra išreiškiamas nepasitikėjimas. Kadangi rengdami įstatymą mes vadovavomės Seimo ir Vyriausybės darbo analogija, nes čia yra daugiausiai sukurtų mechanizmų, aš siūlau, kad, jeigu yra išreikštas nepasitikėjimas vicemeru ar administracijos direktoriumi, tas asmuo turi atsistatydinti. Lygiai taip pat kaip ir interpeliacijos atveju yra su ministru. Ta pati analogija. Nes jeigu yra situacija, kai išreiškiamas nepasitikėjimas, o pareigūnas lieka toliau dirbti, kyla klausimas, kam išreikšti tą nepasitikėjimą? Ar tai yra tiesiog politinė deklaracija? Nemanau, kad tai turėtų būti politinė deklaracija, turėtų būti aiškus veiksmas, kuris eina po to. Tokia pasiūlymo esmė, kviečiu pritarti.

R. JUŠKA (*LSF*). Komiteto nuomonę galiu pasakyti?

PIRMININKAS. Taip, prašom pasakyti komiteto nuomonę.

R. JUŠKA (*LSF*). Komiteto nuomonė – nepritarti. Argumentai. Norėčiau, kad išgirstumėte.

Tiek vicemeras, tiek savivaldybės administracijos direktorius yra politinio (asmeninio) pasitikėjimo pareigūnai. Jų priėmimui į darbą ir atleidimui iš jo yra taikomos Valstybės tarnybos įstatymo nuostatos, pagal kurias politinio pasitikėjimo valstybės tarnautojus priimti į pareigas ir iš jų atleisti gali tik juos priimantis pareigūnas. Taigi teisiškai griežtai negalima įstatymo projekte nustatyti teisinio reguliavimo, kuris pažeistų Valstybės tarnybos įstatymo normas.

Dėl slapto balsavimo nustatymo. Tai perteklinis reguliavimas, nes įstatymo projekto 17 straipsnio 15 dalyje yra numatyta tai, ką pasiūlymo autoriai teikia siūlydami pakeisti įstatymo projekto 15 straipsnio 2 dalies 8 punktą. Todėl pasiūlymui nepritartina, nes pritarus pasiūlymui įstatymo projekte būtų du kartus skirtinguose įstatymo straipsniuose pasisakoma apie tą patį. Pritarta komitete bendru sutarimu nepritarti.

PIRMININKAS. Dėl šio pasiūlymo kas norėtų kalbėti už, prieš? A. Vyšniauskas nori pakomentuoti. Prašom.

A. VYŠNIAUSKAS (*TS-LKDF*). Kadangi aš negaliu už savo pasiūlymą kalbėti už, tai aš norėčiau per šoninį mikrofoną. Be abejo, priėmus pasiūlymus, komitetas dar turės pasižiūrėti galutinę redakciją ir kai kurias nuostatas suderinti, nes komiteto yra vienokia nuomonė, jeigu priimamas pasiūlymas, yra kitokia, tai to suderinamumo tikrai dar reikės. Bet tai vėlgi atsižvelgiant į pasiūlymus.

PIRMININKAS. Dėkui už paaiškinimus. Nematau, kad dėl pasiūlymo kas nors norėtų sakyti motyvus. Laikas – 14 val. 30 min. jau atėjo, galime balsuoti dėl A. Vyšniausko ir kolegų pasiūlymo. Balsuojame.

Balsavo 52: už – 37, prieš – 4, susilaikė 11. Pasiūlymui pritarta.

Kitas tų pačių autorių pasiūlymas dėl šio straipsnio.

R. JUŠKA (*LSF*). Gerbiamas pirmininke, atkreipiu kolegų dėmesį. Labai negražu. Jau panašu į politinį balsavimą. Tai kad visos partijos pritarė ir suderinome. Komitetas tada rinksis dar kartą, spėsime, nespėsime, dar kartą registruos tas pataisas ir balsuosime, kai salėje bus visas puses atspindinti nuomonė.

PIRMININKAS. Be abejo, pirmininke. Per priėmimą čia bus galbūt ir tų pataisų, kurias jūs minėjote…

R. JUŠKA (*LSF*). Taip, per priėmimą. Nes mes dabar viską išderiname.

PIRMININKAS. …ir naujų pataisų. Tiesiog dar ne paskutinė stadija, mes tiesiog ramiai priimkime balsavimo rezultatą. Tai dar ne pabaiga, kaip sakoma.

Dėl 10 punkto A. Vyšniausko, A. Kupčinsko, K. Masiulio ir A. Petrošiaus pasiūlymas.

E. Gentvilas dėl vedimo tvarkos.

E. GENTVILAS (*LSF*). Norėjau pasitikrinti R. Juškos išsakytą poziciją. Statute yra tokia nuostata, kad priėmus tam tikrus pasiūlymus, kurie gali keisti visą projektą iš esmės, projektą teikiantis asmuo gali prašyti svarstymo pertraukos. Gerbiamas kolega Ričardas pasakė, kad reikės čia viską keisti, todėl aš tik noriu pasitikslinti, ar tai yra stabdymas, pertraukos prašymas, ar kaip?

PIRMININKAS. Man atrodo, šie dalykai priėmimo stadijoje yra aktualūs, kai jau… (*Balsai salėje*) Taip, taip. Dabar komitetas be jokių pertraukų turi galimybę prieš priėmimą susirinkti, taisyti ir registruoti naujus pasiūlymus. Tam tikrai nereikia jokių pertraukų. Jeigu čia būtų priėmimo stadija, tada jau finalinis balsavimas ir nieko nebepataisysi, tada prašoma pertraukos. Kaip sakiau, ramiau žiūrėkime, iki priėmimo viską galite taisyti, tobulinti. Prašau. Dėl 10 punkto pasiūlymą teikia A. Vyšniauskas.

A. VYŠNIAUSKAS (*TS-LKDF*). Antras pasiūlymas, čia yra tik jo dalis, susijęs su kitu pasiūlymu. Aš gal apibendrintai ir pristatysiu. Esmė yra labai paprasta. Kaip ir minėjau, darbo grupėje mes palikome gana neapibrėžtos formos tarybos sekretoriato veiklą. Komitetas savo redakcijoje numatė, kad tarybos sekretoriatas iš esmės bus savivaldybės administracijos dalis, kurioje dirbs valstybės tarnautojai, ir sekretoriatas bus pavaldus administracijos direktoriui.

Mano nuomone, tai nėra gera praktika. Aš siūlyčiau ją pakoreguoti ir šios pataisos tą padaro. Kodėl yra negera praktika? Na, įsivaizduokime analogiją, kad Seimas neturėtų savo kancelia-

rijos, o Seimo kanceliarijos vaidmenį atliktų Vyriausybės kanceliarija ir visam tam procesui vadovautų Vyriausybės kancleris. Man atrodo, tai nebūtų tinkama situacija ir nacionaliniu lygmeniu neleistina.

Lygiai taip pat ir savivaldoje. Visgi taryba turi turėti savo sekretoriatą, kuriam vadovautų tarybos sekretorius, politinio (asmeninio) pasitikėjimo pareigūnas. Kita svarbi dedamoji – tame sekretoriate turėtų būti numatyta pozicija ir opozicija, kadangi opozicijos galios ir teisės ganėtinai stipriai sustiprėja pagal naująjį įstatymą. Net atsiranda prievolių, pavyzdžiui, kas pusę metų formuoti tarybos darbotvarkę. Kaip opozicija galės formuoti darbotvarkę, kai neturi nė vieno pagalbininko? Mano pasiūlymas yra turėti normalų sekretoriatą su tarybos sekretoriumi ir tame sekretoriate numatyti, kad turėtų būti deleguojamas vienas opozicijos sekretorius.

Aš čia pristačiau plačiau. Šis pasiūlymas yra dalis tų kelių pasiūlymų. Aš toliau prie kitų gal nesiplėtosiu, esmę pristačiau.

PIRMININKAS. Komiteto nuomonė – nepritarti. Argumentai.

R. JUŠKA (*LSF*). Įstatymo projektu nustačius, kad savivaldybės vykdomoji institucija yra meras, o atstovaujamoji – savivaldybės taryba, sistemiškai įvertinus įstatymo projekto nuostatas, susijusias su sekretoriatų steigimu, jų veikla ir atsakomybe su pasiūlymų turiniu, akivaizdu, praktiškai taptų neįgyvendinama nuostata, reglamentuojanti savivaldybės sekretoriatų steigimą, veikimą, atskaitomybę, kiltų nesuderinamumas su Valstybės tarnybos įstatymo normomis. Todėl siūlytina įstatymo projekto normas, susijusias su sekretoriatų steigimu, pakeisti numatant aiškų ir sisteminį reguliavimą, kai savivaldybėje yra steigiamas vienas savivaldybės tarybos posėdžių sekretoriatas. Jis būtų savivaldybės administracijos struktūrinis padalinys, kurį sudarytų savivaldybės administracijos valstybės tarnautojai ir darbuotojai, dirbantys pagal darbo sutartis. Be to, šis savivaldybės tarybos posėdžių sekretoriatas aptarnautų savivaldybės tarybą ir merą tiek, kiek mero funkcijos susijusios su savivaldybės tarybos posėdžiais. Merui paliekama teisė turėti politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojus.

PIRMININKAS. Motyvai dėl šio pasiūlymo. E. Rudelienė – prieš.

E. RUDELIENĖ (*LSF*). Man šiek tiek keista, kai visas savivaldybes bandoma sulyginti su Seimu, Vyriausybės darbu, nes, na, savivalda, man atrodo, kolega turėtų suprasti, yra visiškai kitoks mechanizmas. Įsivaizduokime, jeigu jau dabar kalba apie poziciją, opoziciją, mažos savivaldybės, kuriose yra 15 tarybos narių, trys yra opozicijoje, sakykime, kita dauguma, ir jiems sudaromas dar atskiras sekretoriatas su valstybės tarnautojais, jų aptarnavimu. Na, kolegos, yra sekretoriatas, skirtas tarybai, ir reglamente, tarybos reglamente, yra parašyta, ką sekretoriatas daro ir kaip jis aptarnauja opoziciją. Jeigu kur nors yra negera praktika, kaip aš įsivaizduoju, kad kolega vadovaujasi savo kažkokia asmenine praktika, tai nereiškia, kad visas savivaldybes mes turime priversti įsisteigti opozicijai dirbančius sekretoriatus su papildomais valstybės tarnautojais. Ačiū.

PIRMININKAS. Motyvai išsakyti. Balsuosime dėl šio pasiūlymo.

Už – 32, prieš – 7, susilaikė 13. Šiam pasiūlymui taip pat pritarta.

R. JUŠKA (*LSF*). Aš tik atkreipiu dėmesį. Dabar, kolegos, tikrai turbūt prašysiu pertraukos. Šis pasiūlymas sistemiškai susijęs su teikiamais kitais pasiūlymais dėl sekretoriatų. Tai 33 straipsnio 2 dalis, papildomų straipsnių įvedimas. Mes sugriauname viską ir komitetas… Žinant ir vėluojant su NŽT įstatymu, kad mūsų pagrindinis komitetas ir kad savaitgalį biuro darbuotojai dirba, ir kad svarstyti privalome ir užsibrėžėme terminą trečiadienį, mes dar grąžiname šitą iš naujo perdaryti. Atleiskite, bet jau dabar pagriovėme ir aš prašau pertraukos.

PIRMININKAS. Taip, jūs turite teisę prašyti pertraukos, bet turėtume įvertinti, kad toks prašymas pailgina svarstymo…

R. JUŠKA (*LSF*). Taip, mes suprantame, bet mūsų svarstymas šiandien į niekur neveda, nes mes jau pagriovėme nemažai straipsnių ir juos tarpusavyje reikia suderinti. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Taip, čia 154 straipsnyje yra taip pasakyta: „Jeigu įstatymo projekto svarstymo Seime metu buvo priimtos pataisos, kurios panaikino įstatymo principus ir sandarą lemiančius straipsnius, taip pat atskirus skirsnius ar skyrius, pranešėjas iki svarstymo Seime posėdyje pabaigos gali pasiūlyti atidėti projektą taisyti. Jeigu Seimas šį pasiūlymą priima, procedūra kartojama nuo įstatymo projekto svarstymo pagrindiniame komitete.“ Pabrėšiu, kad vis tiek turės būti Seimo balsavimas, ar jūsų pasiūlymą priima. Ar jūs prašote dabar balsuoti?

R. JUŠKA (*LSF*). Aš prašau dabar balsuoti, nes tampa beprasmis svarstymas. Mes pagriauname visą…

PIRMININKAS. Pirmininke, tikrai visada yra galimybė komitete po to priimti ištaisančius pasiūlymus iki priėmimo. Čia tikrai nėra kažkas labai dramatiško, bet jūs prašote…

R. JUŠKA (*LSF*). Taip, aš prašau.

PIRMININKAS. …pertraukos, Seimas tada turi spręsti. Dabar teikiu balsuoti pirmininko prašymą.

Už – 39, prieš – 5, susilaikė 8. Šiandien baigiame darbą su šiuo projektu. Tada komitetas viską pradės vėl nuo svarstymo komitete stadijos ir atitinkamai Seime mes vėl pradėsime nuo svarstymo stadijos. Matyt, tai galės būti ne anksčiau kaip dar kitą savaitę.

Dabar aš klausčiau pirmininko, kaip su lydimaisiais darome? Ar lydimuosius šiandien pereiname, ar čia yra sąsajų su tomis nuostatomis, dėl kurių diskutavome? Ar mes lydimuosius galime apsvarstyti ir baigti jų procedūrą?

R. JUŠKA (*LSF*). Taip, lydimuosius tikrai galime apsvarstyti, nes čia niekas nepasikeis. Valstybės politikų, jeigu iš eilės. Taip?

PIRMININKAS. Taip. Man atrodo…

R. JUŠKA (*LSF*). Aš tik atkreipsiu dėmesį.

PIRMININKAS. Sekretoriatas man sufleruoja, kad nė dėl vieno lydimojo jokių pasiūlymų nėra gauta. Tiesiog mes dabar galime dėl visų jų, jeigu kas nors pageidauja, pasisakyti dėl motyvų.

R. JUŠKA (*LSF*). Dėl Karo padėties įstatymo tiktai…

PIRMININKAS. Dėl Karo padėties įstatymo atskirai balsuosime. Aš kalbu apie tuos, be Karo padėties, kuriems komitetas yra pritaręs. Dėl šitų visų lydimųjų, pradedant nuo 2-3.2 klausimo, projekto Nr. XIVP-1581(2), iki 2-3.10 klausimo, projekto Nr. XIVP-1589(2), imtinai, ar galime po svarstymo pritarti bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Pritariame bendru sutarimu.

14.45 val.

Karo padėties įstatymo Nr. VIII-1721 7, 9, 10, 19, 20, 21, 22, 27 ir 28 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1590 (*svarstymas*)

Dabar dėl Karo padėties įstatymo. Klausome komiteto motyvo, kodėl šį projektą reikia atmesti.

R. JUŠKA (*LSF*). Komitetas bendru sutarimu nusprendė įstatymo projektą atmesti, nes savivaldybių administracijų, kaip paslapčių subjektų, veikla yra susijusi su įslaptintos informacijos, žymimos slaptumo žyma „slaptai“, naudojimu ir tokios informacijos apsauga. Savivaldybių mobilizacijos planai žymimi slaptumo žyma „slaptai“. Asmenys, kurie rengia savivaldybių mobilizacijos planus, vykdomus karo padėties metu, turi turėti leidimą dirbti ar susipažinti su įslaptinta informacija. Meras, būdamas tiesiogiai renkamu valstybės politiku, negavęs leidimo dirbti ar susipažinti su įslaptinta informacija, negalės atlikti Karo padėties įstatymo projektu jam nustatomų funkcijų. O savivaldybės administracijos direktoriui negavus minėto leidimo, meras galės jį iš užimamų pareigų atleisti ir į administracijos direktoriaus pareigas priimti asmenį, kuris turės teisę dirbti ar susipažinti su įslaptinta informacija.

Kadangi Vietos savivaldos įstatymo pakeitimo įstatymo projekto 34 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad savivaldybės administracijos direktorius vadovauja savivaldybės administracijai ir yra įstaigos vadovas, tiesiogiai ir asmeniškai atsakingas už įstatymų, Vyriausybės, savivaldybės tarybos, mero sprendimų įgyvendinimą savivaldybės teritorijoje jo kompetencijai priskirtais klausimais, aktualu palikti šiandien galiojantį teisinį reguliavimą, kuomet pagal Karo padėties įstatymą atitinkamos funkcijos pavedamos savivaldybės administracijos direktoriui.

PIRMININKAS. Dėl motyvų niekas neužsirašė kalbėti. Balsuosime, ar atmetame šį projektą. Balsuojame. (*Balsas salėje: „Už atmetimą.“*) Taip, kas balsuoja už, balsuoja už atmetimą.

Balsavo 56: už – 56, prieš nėra, susilaikiusių nėra. Projektas atmestas.

Kadangi su pagrindiniu projektu grįžtame į pagrindinį komitetą, šiandien mūsų darbas baigėsi. Galime tik simboliškai užsiregistruoti posėdžio pabaigoje.

Gerbiami kolegos, aš gal truputį suklydau, gerai, kad neišsibėgiojote. Nors buvo kaip ir bendras sutarimas dėl prieš tai buvusių savivaldos projektų, bet posėdžio pabaigos dar nepaskelbiau.

14.50 val.

Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1515(2) (*svarstymo tęsinys*)

Grįžkime prie darbotvarkės 2-1 klausimo – Vietos savivaldos įstatymo 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto. Balsuosime, ar pritariame po svarstymo. Kaip ir buvo bendras sutarimas, bet kad nebūtų čia dviprasmybių, balsuojame, nes esame opozicijos labai griežtai prižiūrimi.

Balsavo 52 Seimo nariai: už – 52.

14.50 val.

Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-896(2), Aplinkos monitoringo įstatymo Nr. VIII-529 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-897(2), Aplinkos apsaugos įstatymo Nr. I-2223 25 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-898(2) (*svarstymo tęsinys*)

Ir dar vienas paketas iš trijų projektų. Darbotvarkės 2-2.1, 2-2.2, 2-2.3 klausimai – Vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas ir du lydimieji. Balsuojame, ar pritariame po svarstymo.

Balsavo 51 Seimo narys: už – 51, prieš nėra, susilaikiusių nėra. Ir šiems trims projektams pritarta po svarstymo. V. Pranckietis – dėl vedimo tvarkos ar replika po balsavimo?

V. PRANCKIETIS (*LSF*). Aš noriu prašyti grįžti dar, nes ne tuo pačiu… (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Ne, posėdžio nebaigėme, aš neskelbiau posėdžio pabaigos. Registracija nėra koks nors posėdžio pabaigą nulemiantis dalykas.

V. PRANCKIETIS (*LSF*). Klausykite, aš nenoriu čia pašūkauti, aš noriu išspręsti dalykinį reikalą. Kooperatinių bendrovių įstatymo projektas Nr. XIVP-1751 buvo svarstomas ne tuo laiku, kad suinteresuoti žmonės būtų čia salėje. Ir ten buvo nuspręsta, kad reikia atiduoti Kaimo reikalų komitetui, o tai yra ekonominis projektas, jis turėtų būti svarstomas Ekonomikos komitete. Prašyčiau Ekonomikos komitetą skirti pagrindiniu komitetu dėl šio projekto, o jeigu reikia papildomo Kaimo reikalų komiteto, tada galime tai ir padaryti. Ačiū, kad išklausėte.

PIRMININKAS. Gerai. Kolegos, ar sutinkate, kad grįžtume dėl formaliųjų dalykų prie svarstytų projektų? Galime sutarti bendru sutarimu? Yra Kaimo reikalų komiteto pirmininko siūlymas, kad dėl Kooperatinių bendrovių (kooperatyvų) įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1751 pagrindinis būtų Ekonomikos komitetas? Ar sutariame visi bendrai, ar reikia balsuoti? (*Balsai salėje*) Girdžiu kažkokius šūksnius, gal balsuojame, kad pakeičiame pagrindinį komitetą.

Kas balsuoja už, balsuoja už tai, kad kaip pagrindinis dėl šio projekto būtų skiriamas Ekonomikos komitetas. Kas balsuos prieš, tada pagrindinis liks Kaimo reikalų komitetas. Susilaikiusieji lygiai taip pat Kaimo reikalų komitetą paliks pagrindinį.

Balsavo 46 Seimo nariai: už – 42, prieš – 2, susilaikė 2. Kaimo reikalų komiteto pirmininko prašymas išgristas ir pakeičiamas pagrindinis komitetas.

Dabar tikrai posėdį galime baigti. Ar E. Gentvilas dar nori kažką pasakyti? Prašom.

E. GENTVILAS (*LSF*). Aš tik pranešu, kad jūs pats ryte posėdžio pradžioje sakėte, kad šiandien vakariniam posėdžiui pirmininkaus J. Sabatauskas. Tai mes laukiame J. Sabatausko.

PIRMININKAS. Aš sakiau tuomet matydamas opoziciją salėje ir pridėdamas sąlygą, kad jeigu opozicija grįžta dirbti, sugrąžinamas ir buvęs pirmininkavimo grafikas. Bet J. Sabatauskui antrosios vakarinio posėdžio dalies, kaip matote, bet kuriuo atveju būtų nelikę. Tiesiog mes greičiau dirbome.

Baigiame posėdį. (*Balsai salėje*) Registracija neseniai buvo. Posėdis baigiamas. (*Gongas*)

ASMENVARDŽIŲ RODYKLĖ

A

Adamkienė Alma 182
Adamkus Valdas 176, 180, 181, 182, 183, 184, 203, 207
Adenaueris Konradas (Adenauer Konrad) 443
Adomaitis Kasparas 179, 185, 379, 391, 392, 407, 409, 410, 411, 413, 428, 429, 430, 461, 507, 535
Adomavičienė Aistė 62
Adomėnas Mantas 151, 273
Aleknaitė-Abramikienė Vilija 33, 41, 44, 207, 319, 320, 321, 326, 335, 336, 346, 402, 455, 519, 523
Andrikienė Laima Liucija 37, 42, 66, 88, 94, 95, 96, 328, 329, 331, 332, 514, 515, 516
Anušauskas Arvydas 150, 485, 486, 487, 488
Armonaitė Aušrinė 121, 244, 245, 246, 279, 281, 386
Asanavičiūtė Dalia 58, 183, 334, 376, 444, 518
Ašurakas Vitoldas (Ašurak Vitold) 348
Augienė Vilma 359, 360, 361
Ažubalis Audronius 92, 325, 326, 327, 331, 375

Ą

Ąžuolas Valius 34, 47, 63, 76, 88, 98, 130, 132, 147, 158, 185, 186, 188, 207, 213, 220, 222, 271, 301, 303, 308, 455, 460, 463, 473, 474, 475, 480, 491

B

Bagdonas Andrius 66, 112, 113, 114, 117, 160, 316, 317, 341, 364, 386, 455, 489
Baidenas Džo, Džozefas (Biden Joe, Joseph) 42
Bakas Vytautas 119, 146, 148, 156, 157, 158, 159, 175, 179, 189, 191, 279, 318, 382, 383, 384, 385, 386, 420, 421, 422, 456, 457, 458, 459, 460, 466, 501
Balčytis Zigmantas 65, 149, 150, 274, 275, 276, 316, 357, 358
Baltrušaitis Jurgis 373
Banionis Audrius 472, 473
Barauskas Aleksandras (Aleksas) 355
Bartoševičius Kristijonas 302, 335, 340, 495, 519
Baškienė Rima 61, 76, 147, 371
Baublys Juozas 170, 536
Baura Antanas 404
Bešta Petro (Bešta Petro) 44
Bičiūnas Tomas 282, 283, 284
Bilotaitė Agnė 147, 148, 151, 153, 162, 163, 210, 211, 226, 230, 231, 232, 233, 234, 271, 279, 352, 355, 356, 357, 358, 447, 532
Blinkevičiūtė Vilija 49
Bortkevičienė Felicija 373, 375
Bradauskas Bronius 55
Brazauskas Algirdas Mykolas 434
Brunonas 375
Bubnys Arūnas 345
Budbergytė Rasa 51, 113, 115
Bulgakovas Michailas (Bulgakov Michail) 43
Burokienė Guoda 138, 147, 284, 285, 441, 442, 490, 491
Butkevičius Algirdas 49, 67, 68, 69, 71, 73, 87, 99, 129, 193, 220, 272, 392, 405, 418

C

Chodkevičius Jonas Karolis 446
Cichanouskaja Sviatlana (Cichanouskaja Sviatlana) 268, 345, 346, 347, 351, 383
Cichanouskis Siarhejus (Cichanouski Siarhej) 347

Č

Čmilytė-Nielsen Viktorija 33, 118, 180, 183, 250, 311, 346, 347, 385, 420, 421, 505, 511, 515

D

Damenija Kachaberas (Damenia Kaxaber) 344
Danielė Morgana 136, 196, 201, 527
Darius Steponas 373
Daukantas Simonas 373, 375
Dobrovolska Evelina, Dobrowolska Ewelina 41, 172, 173, 174, 175, 536
Dobrowolska Ewelina, Dobrovolska Evelina 41, 172, 173, 174, 175, 536
Donelaitis Kristijonas 377
Dulkys Arūnas 148, 150, 152, 274, 275, 278, 279, 280, 286, 416, 497, 498, 499, 500, 533, 534, 538
Dumbrava Algimantas 149, 150, 174, 248, 249, 302, 304, 395
Durbinas Ričardas Džozefas (Durbin Richard Joseph) 180, 182, 184, 520
Džiugelis Justas 262, 334, 339, 383, 430, 492, 517, 527, 528, 529, 530, 532

Ė

Ėbertas Frydrichas (Ebert Friedrich) 443

F

Filatovė Agnesta 224, 236
Fiodorovas Viktoras 71, 72, 104, 147, 369, 370, 371, 396, 418, 419, 514, 515

G

Gaižauskas Dainius 185, 204, 205, 210, 211, 212, 213, 230, 314, 315, 316, 357, 397
Gapšys Vytautas 50, 52, 53, 87, 88, 98, 115, 158
Gedvilas Aidas 54, 68, 69, 70, 109, 148, 149, 195, 221, 273, 274, 323, 356, 370, 372, 389, 394, 399, 417, 444, 445, 471, 483, 489
Gedvilienė Aistė 65, 378, 381, 382, 479, 528

Gentvilas Eugenijus 34, 40, 74, 78, 79, 80, 83, 84, 85, 87, 93, 147, 201, 203, 212, 224, 235, 381, 398, 401, 430, 431, 472, 479, 502, 516, 543, 546
Gentvilas Simonas 149, 226, 238, 240, 241, 242, 243, 286, 412, 415, 476, 477, 506, 507, 508, 509, 527, 528, 532, 535, 537
Giedraitis Romualdas 446
Giraitytė-Juškevičienė Vaida 111, 124, 141, 142, 185, 198, 210, 258, 318, 369, 370, 371, 461, 479, 483, 486
Girėnas Stasys 373
Girnius Kęstutis 445
Girskienė Ligita 56, 67, 68, 118, 187, 188, 191, 213, 222, 223, 241, 251, 259, 270, 275, 276, 277, 307, 308, 309, 378, 379, 409, 411, 413, 414, 415, 472
Gleizer Boni (Glaser Bonnie) 273
Gražulis Petras 33, 42, 43, 53, 78, 79, 80, 81, 84, 85, 87, 88, 120, 126, 186, 200, 202, 205, 207, 211, 212, 230, 231, 235, 236, 255, 256, 259, 267, 269, 270, 295, 315, 324, 325, 327, 329, 330, 357, 403, 421, 431, 445, 454, 460, 474, 475, 524
Grybauskaitė Dalia 35, 290, 354
Gricius Rimantas 199, 323
Griškevičius Domas 106, 126, 428, 461, 490, 501
Gudauskas Jonas 479
Gudavičius Edvardas 374
Gvaramija Nika (Gvaramia Nika) 344

H

Haase Irena 376
Havelas Vaclavas (Havel Václav) 205

I

Ivonaitytė Jūra 151
Izgorodinas Aleksandras 47

J

Jankauskienė Danguolė 286
Jarutis Jonas 45, 81, 216, 238, 240, 325, 385, 386, 397, 428, 431, 455, 479, 488
Jasikevičius Šarūnas 284
Jasilionis Domantas 369
Jelcinas Borisas (Jelcin Boris) 206
Jonaitis Liudas 115, 342, 343
Jonauskas Linas 124, 259, 305, 306, 307
Jovaiša Eugenijus 343, 375
Jovaiša Sergejus 118, 283, 284, 306, 472, 477, 520, 522, 536, 539
Jukna Vigilijus 188, 369, 370, 371, 471, 472
Juozapaitis Vytautas 66, 138, 139, 224, 225, 226, 236, 256, 294, 426, 488
Jurgutis Vincas 525
Juška Ričardas 66, 424, 503, 514, 526, 527, 530, 535, 538, 539, 540, 542, 543, 544, 545

K

Kačinskaitė-Urbonienė Ieva 76, 161, 198, 199, 200, 243, 318, 368, 369, 370, 371, 406
Kairys Simonas 271, 416
Kalanta Romas 184
Kalasas Symas (Kallas Siim) 358
Kalinauskas Konstantinas (Kalinouski Kastus, Kalinowski Konstanty) 347, 349
Kaminskas Dovydas 64
Kanopa Vidmantas 115, 185, 420, 461, 479
Karbauskis Ramūnas 478
Kasčiūnas Laurynas 55, 57, 58, 66, 92, 94, 226, 228, 229, 237, 311, 332, 351, 356, 358, 397
Katinai 478
Kazlauskas Jonas 284
Kepenis Dainius 67, 214, 274, 275, 323, 329, 418, 474, 500
Kernagis Vytautas 488
Kerstenas Čarlzas Džozefas (Kersten Charles Joseph) 375
Kindurys Gintautas 103, 166, 167, 242, 401, 402
Kirkilas Gediminas 381
Kisindžeris Henris (Kissinger Henry) 418
Klimas Vytautas 199
Kondratiuk Olena (Kondratiuk Olena) 34, 37, 44
Kosciuška Tadas Andrius Bonaventūra (Kościuszko Tadeusz Andrzej Bonawentura) 446
Kreivys Dainius 259, 260, 261, 272, 273, 278, 354, 356, 357, 412, 413, 416, 479, 480
Kubilienė Asta 133, 135, 199, 314, 328, 360, 361, 396, 422, 423, 436
Kubilius Andrius 73, 132, 249
Kubiliūtė Marcelė 373
Kukuraitis Linas 61, 62, 74, 77, 78, 83, 86, 87, 93, 263, 317, 318, 370, 371, 372, 386
Kuncevičius Juozapatas (Kuncevič Jazafat, Kuncevyč Josafat) 377
Kupčinskas Andrius 96, 97, 104, 107, 111, 117, 118, 121, 164, 222, 283, 284, 390, 441, 443, 445, 513, 516, 520, 524, 525, 532, 541, 542, 543
Kūris Egidijus 156, 157
Kuzmickienė Paulė 262, 373, 374, 376, 377, 378, 479

L

Landsbergis Gabrielius 71, 151, 212, 271, 418, 473, 513, 534
Landsbergis Vytautas 180, 181, 182, 184, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 212, 213, 215, 230, 269, 316, 330, 457, 460
Landsbergis Vytautas V. 203
Lazutka Romas 367
Leiputė Orinta 148, 175, 282, 287, 289, 320, 321, 490, 500

Lengvinienė Silva 333, 334, 342, 343, 488
Lydeka Arminas 196, 201, 232, 233
Lingė Mindaugas 59, 60, 61, 62, 66, 70, 71, 72, 80, 81, 147, 263, 294, 300, 302, 303, 305, 331, 334, 366, 369, 370, 371, 447, 448, 449, 523, 524
Lopata Raimundas 65, 66, 344, 405
Lozoraitis Stasys 206
Luckevičius Ivanas (Luckevič Ivan) 348
Lukašenka Aliaksandras (Lukašenka Aliaksandr) 81, 84, 85, 229, 347, 348, 349, 350, 351, 352, 356, 359, 454, 516

M

Majauskas Mykolas 49, 50, 51, 52, 53, 60, 65, 97, 98, 135, 159, 160, 165, 186, 188, 191, 208, 227, 228, 252, 256, 262, 293, 296, 297, 298, 302, 306, 330, 367, 369, 424, 428, 431, 447, 451, 452, 456, 488, 514, 529
Makronas Emanuelis (Macron Emmanuel) 41
Maldeikis Matas 167, 316
Malinauskas Vygantas 323
Marcinkevičius Justinas 270
Masiulis Eligijus 87, 230, 460
Masiulis Kęstutis 39, 43, 83, 87, 95, 96, 117, 142, 159, 160, 207, 209, 230, 291, 320, 330, 358, 374, 376, 415, 435, 442, 443, 444, 459, 460, 491, 523, 532, 541, 542, 543
Matelis Bronislovas 415
Matijošaitis Marius 250, 534
Matulas Antanas 66, 164, 165, 289, 290, 291, 292, 334, 483, 485, 493, 503
Mauricas Žygimantas 149
Mazuronis Andrius 154, 253, 282, 308, 385, 387, 388, 405, 421, 456
Mažeika Kęstutis 56, 77, 83, 86, 119, 120, 124, 126, 127, 129, 131, 142, 145, 149, 163, 185, 189, 210, 258, 259, 275, 277, 306, 411, 417, 420, 422, 450, 461, 463, 470, 471, 479, 487, 488
Melnikaitė Marytė 477
Mičiulis Sigitas 64
Mindaugas 374
Mitalas Vytautas 65, 99, 164, 192, 205, 207, 216, 346, 351, 387, 404, 405, 447
Mogenienė Laima 371
Morkūnaitė-Mikulėnienė Radvilė 447, 536
Murad Nadia (Murad Nadia) 280

N

Nagienė Laima 52, 80, 82, 99, 100, 105, 106, 130, 136, 241, 245, 248, 261, 277, 278, 291, 299, 301, 317, 333, 334, 336, 342, 343, 344, 363, 371, 380, 381, 382, 409, 419, 420, 422, 424, 425, 427, 430, 444, 451, 490, 499
Naitingeil Florencija (Nightingale Florence) 152
Narvydas Audrius 247, 249
Nausėda Gitanas 71, 180, 181, 182, 183, 184
Navickas Andrius 447, 530, 541
Navickas Kęstutis 275, 276, 277, 419, 461, 463, 464, 465, 466, 467, 470, 471, 472, 473, 474, 487, 505, 509, 515, 531
Navickienė Monika 146, 147, 168, 169, 170, 273, 276, 277, 315, 336, 337, 339, 340, 342, 372, 399, 419
Nekrošius Arvydas 39, 55, 100, 104, 110, 113, 135, 185, 208, 231, 260, 269, 273, 283, 284, 288, 293, 301, 304, 305, 429, 479, 480
Nikonovas Borisas 90, 91
Nynistė Saulis Veinemė (Niinistö Sauli Väinämö) 94, 95
Norkienė Aušrinė 34, 87, 138, 386, 441, 442

O

Olševski Česlav 432, 433, 435, 437, 438, 439, 440
Ošmianskienė Monika 169, 340, 341, 346, 366, 367, 369
Ozolas Romualdas 212

P

Pakarklytė Ieva 110, 257, 258, 259, 266, 267, 321, 326, 346, 409
Paksas Rolandas 103, 203, 258
Palionis Andrius 151, 152, 192, 193, 240, 244, 250, 251, 269, 270, 355, 389, 391, 415, 450, 479
Paluckas Gintautas 51, 52, 53, 147, 250, 257, 300, 301, 302, 303
Paulauskas Artūras 203
Pavilionis Žygimantas 97, 185, 229, 329, 461
Pečeliūnas Saulius 292
Pečiulionis Motiejus 446
Pečkauskas Aurimas 279, 361, 363, 364, 481, 483, 484, 485
Peikštenis Eugenijus 345
Petkevič Beata 133, 134, 152, 273, 274, 275, 417, 418, 488
Petrauskas Mikas 373, 375
Petrošius Audrius 188, 306, 315, 380, 422, 423, 438, 439, 525, 538, 542, 543
Petrošiūtė Agnė 64
Pinskus Jonas 33, 34
Pocius Arvydas 56, 184, 307, 446
Pranckietis Viktoras 66, 91, 93, 160, 181, 182, 207, 258, 259, 266, 306, 310, 381, 382, 407, 514, 530, 546
Puidokas Mindaugas 250, 404, 534
Pupinis Edmundas 58, 72, 73, 85, 87, 89, 90, 92, 103, 109, 112, 131, 132, 134, 167, 175, 176, 224, 240, 245, 246, 247, 248, 258, 284, 287, 289, 298, 333, 342, 376, 380, 406, 412, 414, 415, 426, 427, 429, 450, 491, 495, 496, 506, 521, 522, 529, 531

Putinas Vladimiras (Putin Vladimir) 33, 37, 39, 42, 43, 44, 80, 81, 84, 95, 271, 349, 351, 359, 454
Putvinskis-Pūtvis Vladas 373, 374, 378

R

Rakutis Valdas 58, 63, 92, 95, 374, 375, 377, 378, 446
Ramanauskas-Vanagas Adolfas 345
Raskevičius Tomas Vytautas 133, 137, 147, 190, 195, 253, 254, 326, 361, 396, 428, 449, 479
Razma Jurgis 33, 34, 40, 45, 84, 86, 93, 147, 176, 180, 184, 223, 246, 250, 255, 266, 267, 268, 269, 270, 272, 273, 280, 281, 285, 291, 293, 308, 316, 327, 366, 387, 388, 404, 415, 416, 417, 455, 487, 503, 504, 505, 511, 513, 520, 523, 538
Romanis Denisas 89, 91
Rudelienė Edita 104, 106, 107, 110, 211, 240, 243, 461, 496, 507, 508, 544

S

Saakašvilis Micheilas (Saakašvili Micheil) 344
Sabatauskas Julius 108, 109, 110, 111, 113, 114, 117, 161, 162, 176, 220, 221, 222, 235, 272, 277, 279, 282, 292, 293, 294, 295, 297, 298, 346, 361, 363, 401, 419, 441, 498, 514, 546
Sabutis Eugenijus 104, 107, 286, 287, 288, 289, 291, 503
Sakalas Aloyzas 330
Sakelaropulu Katerina (Sakellaropoulou Katerina) 511
Saudargas Paulius 36, 37, 39, 40, 43, 118, 137, 160, 228, 250, 261, 311, 319, 320, 321, 322, 328, 385, 387, 397, 399, 401, 402, 409, 420, 438, 455, 488, 511, 521, 522
Savickas Lukas 110, 113, 120, 121, 240, 263, 334, 514
Sejonienė Jurgita 60, 63, 165, 166, 167, 197, 254, 255, 289, 290, 387, 393, 394, 395, 396, 397, 398, 402, 500, 532, 533
Semaška Nikolajus (Semaško Nikolaj) 290
Sysas Algirdas 114, 137, 150, 151, 159, 169, 174, 194, 234, 248, 252, 288, 294, 323, 325, 328, 360, 363, 390, 397, 400, 417, 448, 484, 485, 486, 499
Skačkauskas Julius 99, 100
Skaistė Gintarė 45, 48, 88, 89, 94, 187, 189, 190, 193, 272, 389, 390, 391, 462, 463
Skardžius Artūras 95, 131, 132, 151, 160, 187, 225, 234, 241, 260, 262, 267, 269, 272, 313, 376, 379, 413, 414, 419, 463, 467, 472, 473, 480
Skorina Pranciškus (Skaryna Francysk) 347
Skritulskas Mindaugas 365, 379, 380, 508, 514, 527, 537
Skuodis Marius 271, 416, 537
Skvernelis Saulius 86, 87, 267
Slušnys Linas 313, 322, 346, 361, 447, 448, 533
Sodonis Arūnas 89, 91
Stalinas Josifas (Stalin Josif) 37, 39
Starkevičius Kazys 66, 88, 97, 101, 115, 120, 121, 122, 341, 445, 476, 478, 507, 509
Stončaitis Algirdas 114
Strelčiūnas Algis 224, 507
Strolys Marius 180, 184, 511, 513
Stulginskis Aleksandras 91, 176, 180, 181, 182, 184
Surplys Giedrius 44, 96, 118, 119, 185, 326, 330, 386, 461, 470, 514

Š

Šakalienė Dovilė 97, 296
Šalaševičiūtė Rimantė 138, 139, 195, 199, 200, 297, 298, 299, 300, 318, 319, 320, 321, 322, 341, 345
Šarknickas Robertas 96, 104, 225, 280, 281, 345, 361, 374, 378, 402, 410, 416
Ščajevienė Sigita 151
Šedbaras Stasys 66, 91, 101, 103, 104, 105, 106, 107, 123, 128, 202, 207, 208, 222, 223, 296, 368, 407, 422, 423, 424, 425, 432, 433, 434, 435, 436, 437, 438, 439, 440, 441, 442, 443, 444, 452, 456, 524, 526, 541
Šileikis Egidijus 34, 119, 154, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 269, 385, 386, 420, 421, 422, 456, 457, 458, 460, 470, 501
Šimkūnaitė Eugenija 376
Šimkus Gediminas 176, 216, 219, 220, 221, 222
Šimonytė Ingrida 70, 73, 147, 148, 150, 163, 189, 190, 192, 199, 235, 271, 273, 274, 275, 277, 278, 279, 280, 300, 312, 313, 314, 315, 364, 366, 383, 384, 411, 417, 418, 475, 479, 491, 503, 523
Širinskienė Agnė 55, 104, 113, 137, 138, 139, 157, 164, 174, 199, 200, 201, 207, 209, 210, 244, 254, 307, 322, 354, 356, 357, 358, 369, 370, 371, 401, 441, 442, 443, 444, 458, 461, 502
Šiugždinienė Jurgita 147, 225, 279, 281, 343, 416, 419, 493, 495, 496, 520, 522, 528, 529, 530, 535
Šolcas Olafas (Scholz Olaf) 40
Šovienė Jūratė 154
Šurajev Oleg 192

T

Tamašunienė Rita 78, 83, 104, 242, 252, 284, 285, 299, 314, 318, 322, 381, 390, 398, 425, 432, 433, 435, 437, 438, 439, 440, 455, 456
Taraikouskis Aliaksandras (Taraikouski Aliaksandr) 348
Targamadzė Vilija 273, 316, 317, 395, 490, 491
Tomilinas Tomas 62, 77, 101, 125, 126, 141, 142, 152, 160, 189, 190, 191, 232, 233, 252, 254, 279, 280, 370, 383, 396, 460, 495, 501
Tras Liz (Truss Liz) 40

Tumėnas Stasys 157, 173, 262, 277, 278, 283, 304, 339, 373, 374, 375, 378, 427, 488, 495, 496

U

Ulmanis Guntis (Ulmanis Guntis) 313
Urbanavičius Justinas 56, 98, 124, 125, 128, 129, 229, 306, 319, 379, 509, 525
Urbonas Ramūnas 247
Ušackas Vygaudas 158

V

Vainienė Rūta 155, 156
Vaitkus Romualdas 64, 98, 527, 537, 539
Valensa Lechas (Wałęsa Lech) 205
Valinskas Arūnas 44, 224, 225, 322, 530
Valkiūnas Valdemaras 397, 398, 432, 471, 472
Varkalys Jonas 59, 185, 461
Varvuolis Gediminas 225
Veryga Aurelijus 134, 136, 163, 165, 277, 279, 290, 363, 364, 365, 397, 447, 483, 484
Vilkauskas Kęstutis 55, 79, 92, 107, 152, 186, 233, 242, 243, 257, 260, 261, 262, 273, 274, 284, 285, 288, 289, 363, 377, 380, 402, 410, 414, 418, 486, 488
Vinkus Antanas 115, 151, 152, 166, 170, 182, 183, 235, 263, 279, 280, 335, 344, 392
Vyšniauskas Andrius 104, 145, 147, 163, 164, 251, 267, 387, 388, 389, 449, 450, 475, 477, 479, 502, 505, 508, 530, 531, 539, 542, 543

Z

Zebedenas 375
Zelenskis Volodymyras (Zelenskij Volodymyr) 36, 205
Zykas Aurelijus 224, 225, 236
Zingeris Emanuelis 96, 97, 179, 206, 207, 251, 261, 262, 516

Ž

Žalimas Dainius 159
Žemaitaitis Remigijus 46, 47, 69, 70, 71, 85, 86, 98, 104, 129, 130, 134, 135, 136, 146, 148, 149, 159, 161, 170, 185, 191, 192, 202, 206, 209, 210, 231, 253, 272, 273, 312, 369, 370, 371, 396, 397, 403, 404, 411, 412, 413, 414, 415, 429, 434, 435, 440, 442, 443, 459, 461, 473, 476, 477, 478, 479, 488, 498
Žilys Juozas 155
Žukauskas Artūras 57, 58, 66, 426, 427, 488

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO
POSĖDŽIŲ STENOGRAMŲ RINKINYS

Ketvirtoji sesija
2022 m. gegužės 10 d. – birželio 9 d.
165 –180 posėdžiai

ISSN 2538-7979. 2023 03 15. 57,2 apsk. leid. l.
Tiražas 12 egzempliorių. Užsakymas 2023-610-3
Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarija,
Gedimino pr. 53, LT-01109 Vilnius.
Interneto puslapis *www.lrs.lt*
Spausdino UAB „Printėja“,
Gedimino g. 16-1, LT-56128 Kaišiadorys.
Interneto puslapis *www.printeja.eu*